

NOMENCLATOR,
OMNIVM RERVM
PROPRIA NOMINA SE-
PTEM DIVERSIS LIN-
GVIS EXPLICATA
INDICANS;

*Multò quàm antea emendatior ac locuple-
tior; omnibus politioris literaturæ Studio-
sis necessarius:*

AVCTORE

HADRIANO IVNIO MEDICO.

Sum Cum INDICE locupletissimo.
ex libris Jois Meydeckeri,
175. 3628

FRANCOFVRTI,
Excudebat NICOLAUS HOFFMANNVS,
Sumptibus Ionæ Rosæ.

M. DC. XI.

• in 1802
2052

AVCTORVM TVM VETERVM, TVM RECEN- TIORVM CATALOGVS, E QVIBVS profecimus, & quorum testimonijs hic vsi fuimus.

POETÆ GRÆCI & Latini.

A Schylus Tragicus
Alcaeus
Alcman

Anacreon
Antimachus
Apollonius Rhodius
Aratus
Archilochus
Aristophanes
Ausonius
Bacchilides
Callimachus
Catullus
Coluthus Thebanus
Gratinus Comicus
Dionysius Afer
Diphilus
Ennius
Epigrammatici Græci
Eubulus
Eupolis
Euripides
Gratius cynegeticus au-
tor
Hesiodus
Hipponax
Homerus

Horatius Flaccus
Iuuenalis
Lucanus
Lucilius
Lucretius
Lycophron
Martialis
Menander Comicus
Mimnermus
Moschus Siculus
Nemesianus Olympius
Nicander
Nicophon
Nonnus Panopolites
Numenius Halientici au-
tor
Oppianus
Ovid. Naso
Pacuvius
Panyasis
Parthenius
Persius
Petronius Arbiter
Philemon
Phocylides
Pindarus
Proclus Lycius
Propertius
Rianus
Sidonius Apollinaris

Silius Italicus
Simonides
Sophocles
Theocritus
Tibullus
Tryphiodorus
Virgilius Maro.

MEDICI, PHILO-
sophi, & rusticæ rei
scriptores.

Aëtius
Aëtius
Alexander Aphrodisæus
Alexander Trallianus
Amelius
Antigenes
Apsyrtus
Apollonius
Aretæus Cappadox
Aristoteles
Aristoxenus
Artemidorus
Boëtius
Cælius Aurelianus
Cassianus Bassus παρνο-
κων auctor
Cassius medicus
Cato

AUCTORVM

HISTORICI

& oratores.

Cebes
Cleopatra
Columella
Cornelius Celsus
Diocles
Empedocles
Galenus
Herophilus
Hippiatrica
Hippocrates
Iamblichus
Iulius Firmicus Maternus
Marcellus Empiricus
Martianus Felix
Musonius
Nicolanus Myrepsus
Nicomachus Gerasinus
Numenius
Octavius Horatianus, si non potius, Erosianus.
Olympiodorus
Oribasius
Palladius
Paulus Aegineta
Philon Iudaeus
Plinius natur. hist. scriptor
Plinius Iunior
Polybius
Porphyrius
Praxagoras
Pselus
Pythagoras
Rufus Ephesus
Sammonicus
Sextus Empiricus
Scribonius Largus
Seneca
Themison
Themistius
Varro
Vegetius veterinaria scriptor
Volusius Metianus
Zoroastres

Aelianus
Ael. Spartianus
Aechines
Agathias Smyrneus
Alciphron
Ammianus Marcellinus
Andocides
Apollodorus
Appianus
Apuleius
Aristenetes
Aristides
Aul. Hirtius
Cassiodorus
Cephalodorus
Cornificius lib. ad Herennium auctor
Ctesias
Demosthenes
Dinarchus
Diodorus Siculus
Dion. historicus
Dion. Chrysostomus orat.
Dionysius Halicarnass.
Eunapius Sardianus
Fab. Quintilianus
Fl. Vopiscus
Georgias Leontinus
Hermogenes
Herodianus
Herodotus
Hyperides
Iosephus
Isaas
Isocrates
Iulianus apostata
Iul. Caesar
Iul. Frontinus
Iustinus Trogi abbreviator
Lampridius
Leo Imperator
Lycurgus orator
Lysias orator

Mamertinus

Marcus Cicero

Memmon

Nazarius Panegyrista

Nicetas

Pausanias

Philostratus

Polybius

Procopius

Qu. Curtius

Salustius

Sex. Aurelius Victor

Simocatus

Strabo

Suetonius Tranquillus

Symmachus

Theopompus

Tit. Linius

Velleius Paterculus

Xenophon

THEOLOGI.

Ambrosius

Arnobius

Augustinus

Basilus Magnus

Clemens Alexandrinus

Cyprianus

Cyrillus

Dionysius Areopagita

Epiphanius

Eusebius

Gregorius Nazianzenus

Hieronymus

Ignatius

Ioan. Damascenus

Lactantius

Nonnus paraphrastes Ioan.

Euangelist.

Sozomenus

Synesius

Theodoretus

Tertullianus

IURISCONSULTI.

Alphenus

Caius

Callistras

C A T A L O G V S.

<i>Callistratus</i>	<i>Festus Pompeius</i>	<i>Antonius Nebriffensis</i>
<i>Dig. id est, Digestorum libri</i>	<i>Harpocraton lexicum decem rhetorum auctor</i>	<i>Apherdianus</i>
<i>Iabolenus</i>	<i>Hephastion</i>	<i>Boccatius</i>
<i>Modestinus</i>	<i>Hesychius</i>	<i>Briffonius</i>
<i>Pandectæ Florentina</i>	<i>Isidorus</i>	<i>Carolus Stephanus</i>
<i>Papinianus</i>	<i>Iul. Pollux</i>	<i>Christophorus Encelius</i>
<i>Paulus</i>	<i>Lucillius Tharraus</i>	<i>Conradus Gesnerus</i>
<i>Pomponius</i>	<i>Macrobius</i>	<i>Dantes Florentinus</i>
<i>Theodosianus Codex</i>	<i>Marius Victorinus</i>	<i>Erasmus Roterodamus</i>
<i>Theophilus</i>	<i>Martianus Capella</i>	<i>Franciscus Grapaldus</i>
<i>Ulpianus</i>	<i>Maximius Grammat.</i>	<i>Franciscus Massarius</i>
	<i>Moschopulus</i>	<i>Georgius Agricola</i>
	<i>Nicandri scholiastes</i>	<i>Gulielmus Budæus</i>
	<i>Nicephorus Gregoras</i>	<i>Hermolaus Barbarus</i>
	<i>Nonius Marcellus</i>	<i>Iacobus Cuiacius</i>
	<i>Orbitius</i>	<i>Iacobus Hollerius</i>
	<i>Photion</i>	<i>Ianus Cornarius</i>
	<i>Pindari scholiastes</i>	<i>Ioannes Brodæus</i>
	<i>Porphyrio</i>	<i>Ioannes Frisius Tigur.</i>
	<i>Priscianus</i>	<i>Ioannes Fernelius</i>
	<i>Probus</i>	<i>Ioannes Gorrheus</i>
	<i>Seruius Honoratus</i>	<i>Ioannes Manardus</i>
	<i>Sosipater Charisius</i>	<i>Ioannes Ruellius</i>
	<i>Suidas</i>	<i>Iulius Scaliger</i>
	<i>Theocriti scholiastes</i>	<i>Laurentius Valla</i>
	<i>Theon Arataus</i>	<i>Lazarus Baysius</i>
	<i>Varro</i>	<i>Ludovicus Vives</i>
	<i>Verrius</i>	<i>Malepina Florentinus</i>
	<i>Ulpianus commen. in De- mosth. scriptor.</i>	<i>Matthiolus Senensis</i>
	<i>Zenobius</i>	<i>Marbodus Gallus</i>
	<i>Zexes</i>	<i>Orlandi auctor</i>
		<i>Paulus Manutius</i>
		<i>Petrarcha</i>
		<i>Philander</i>
		<i>Pomponius Gauricus</i>
		<i>Rembertus Dodonæus</i>
		<i>Robertus Constantinus</i>
		<i>Rondiletius</i>
		<i>Sigonius</i>
		<i>Theodorus Gaza.</i>

G R A M M A T I.

C I.

R E C E N T I O.

R E S.

R E R V M O M N I V M I N

N O M E N C L A T O R I S T O M O

priori explicatarum Capita.

D ere libraria, & librorum mate- ria	1	Mensæ propria	213
De homine, & partibus humani cor- poris	14	Coquinaria	221
De animalibus quadrupedibus	36	Cubicularia	227
De avibus	50	Muliebria	231
Primum partes & genera	61	Textoria	234
De vermibus & insectis	69	Sutoria	235
Serpentium genera	73	Pictoria	ibid.
De cibis	74	Pistorum propria	236
De potu	88	Piscatoria	ibid.
De mensis secundis, & fructibus	93	Venatoria	237
De aromatibus & speciebus	100	Aurificum propria	238
De frumentis & leguminibus	103	Chirurgica	ibid.
De re herbaria	107	Rustica	242
De arboribus & fruticibus	133	Equorum propria	247
Rosæ partes	141	Militaria	248
Arborum nomina	142	De re militari	256
De vestiaria	148	Militiæ verba historicis peculiaria	
Vestes sacerdotales	152	264	
Vestes viriles	ibid.	Lusoria	266
Vestes muliebres	157	Architectonica	270
Capitis peculiaria	158	Fabrilis	273
Pedum reliquique corporis propria	160	Instrumenta & supellex ecclesiastica	
De coloribus	167	De re nummaria	282
De ædificijs	172	Verba rei nummaria propria	289
Carceris & supplicij propria	185	Moneta	292
Rurius de ædificijs	187	Deremensuraria	298
De re navali	203	Mensuræ liquidorum	301
Navis partes eoque spectantia	206	Mensuræ aridorum	302
Navis instrumenta	208	Mensuræ intervallorum	ibid.
Varia supellex & instrumentorum o- mnia classes, ac primum Dome- stica	211	Musica instrumenta, eoq; spectantia	
		304	
		Musices materia reliqua, cum ap- pendicibus sonis, strepitibusque harmonia dissonis	109

RERVM OMNIVM IN NOMEN- CLATORIS TOMO POSTERIORE explicatarum Capita.

D elementis eoque spectantibus	rum vocabula	416
316	Dignitatum & muniorum profano-	
De Temporibus	rum vocabula	413
Terræ, aquarum, locorumque vo-	Militaria	417
cabula	Ciuilia	421
De metallis	Artium nomina	422
De lapidibus	Fabrilis & operarum	438
De gemmis	Vestiaria	442
Morborum, symptomatum, vitio-	Obsonatoria & coquinaria	444
rumque naturæ, & affectionum	Rustica	447
vocabula	Nautica	450
Quoquo modo affecti corporis vo-	Κομμογυγ	452
cabula	Seruilia	453
De medicamentis	Ludicra	456
Saporum genera	Infamia	457
De Deo & spiritibus	Cognitionis affinitatisque vocabula	
Dignitatum & muniorum sacro-	469	

IN APPENDICE.

Maria	475	Promontoria	494
Sinus	476	Montes & vallēs	498
Portus	477	Silvæ	501
Lacus & plaudes	478	Regiones	ibid.
Fluuij & fontes	479	Populi	505
Insulæ	488	Oppida	508

LOCI

LOCI INSIGNIORES ALI-
 QUAM MVLTORVM AVCTORVM,
 ab HADR. IVNIO aut emendati, aut di-
 gito commonstrati.

A <i>Thenai</i>	85	<i>Martialis</i>	83
<i>Aureliani</i>	95, 131, 146	<i>Nonij</i>	170, 189, 229, 253, 398
<i>Boëtij</i>	312	<i>Plinij</i>	57, 69, 73, 124, 160, 177,
<i>Calepini</i>	115	197, 213, 234, 244, 296, 320, 360,	
<i>Catonis</i>	48, 83	455	
<i>Ciceronis</i>	217, 309, 392, 465	<i>Plutarchi</i>	49
<i>D. Clementis</i>	70, 276	<i>Porphyrionis</i>	267
<i>Cod. Iustiniani</i>	194	<i>Scholias. Demetrij</i>	212
<i>Columella</i>	131	<i>Seruij, duo</i>	11
<i>Diomedis</i>	12	<i>Solini</i>	305
<i>Dioscoridis</i>	118, 122, 144	<i>Stephani de Urbibus</i>	123
<i>Ennij</i>	12	<i>Suetonij</i>	266
<i>Eusebij</i>	309	<i>Theophrasti</i>	123
<i>Galenij</i>	147, 220	<i>Varronis</i>	47, 103
<i>Hephaestionis</i>	161	<i>Vegetij</i>	64
<i>Iuuenalis</i>	220	<i>Velleij Paterculi</i>	424
<i>Laertij</i>	91	<i>Victorini</i>	217, 305
<i>Lampridij</i>	396	<i>Vitruuij</i>	202, 311
<i>Marbodei</i>	368	<i>Vlpiani</i>	160

NOTAS QVIBVS VTIMVR ITA
 INTELLIGITO.

AL. Almanicè, vel Alamanis.
 B. Belgicè, vel Belgis.
 G. Gallicè, vel Gallis.
 IT. Itallicè, vel Italis.
 H. Hispanicè, vel Hispanis.
 AN. Anglicè, vel Anglis.

NOMEN-

NOMENCLATOR,

OMNIVM RERVM PRO-
PRIA NOMINA VARIIS LINGVIS

EXPLICATA CONTINENS: HADRIANO

IVNIO medico auctore.

RERVM nomenclature (qua nobis proposita est hoc opere materia) aut siua voce linguaque plectro in animorum arua inseruntur, aut scriptorum monumentis produntur: illa aurium emblemata cum felicissime ad animos permanarint facile tamen vel memoria senio oblitterantur, vel desuetudine in obliuionem abeunt, & quod precipuum est, paucorum peculiis sunt: scripta vero ubere insitione ac prelo- rum propagatione, uti quandam perpetuitatem induunt, ita ad infinitos permanant, neque perinde memoria interitum sentiunt, semelque elapsa postliminio repeti possunt, videlicet è libris, mutis quasi magistris. Itaque iure summo primus choragis librario debetur in libris locus.

DE RE LIBRARIA, ET
LIBRORVM MATERIA.

LIBER dictus à libro, qui cortex est arborum interior tenuiorque, cui olim animi concepta inarare solebant.

CODEX ab arboris trunco, unde efformabantur tabulae ceratae. Codicem plurium tabularum coniunctionem Nonius exponit βιβλα, λόγος, γεγραμμεα. Plutarch. Al. Buch. Bel. Boeck. Gal. Liure. Ital. & Hisp. Libro. Angl. a boec.

Libellus. βιβλαειον, βιβλιδιον, βιβλίον. Al. Ein Büchlein. Bel. Een boeckken. G. Vn liuret, petit liure. It. Libbreccio letto Boc. libricino, libretto. H. Librillo.

Libellus, Suet. libellus supplex, Mart. ἱκετικα, Aristoph. ἱκετευμα, Thucyd. ἱκισια, Epigr. Al. Supplicaz / supplication / schriftliche Bitt oder Bittbriff. B. Een supplicatie oft requeste. G. Vne requeste ou

supplication. It. Sopplica, richiesta. H. Requesta, petition.

Libellus, Paul. iur. epistola assertoria, quam Certificationem vocant. Βεβαιωσις, βιβλίον. Al. Ein Passbrieff oder port. Bel. Een certificatie oft passpoort. G. Vne instruction ou certification. Ital. Polizza Venetis. bolletta Florent. passaporto & patente vulgo. Hisp. Carta para certificar.

Libellus Plauto, quo quis citatur, aut quo quid denuntiatur. Al. Ladung / beruffung / tagzettel. B. Een citatie brief / oft daghement. G. Vn adiournement, ou vne citation. It. Citatione o cartel Lombard. H. Carta parallamaren el iuyzio.

Libellus Quint. libellus memorialis Suet. Scriptum quod memoria nouada gratia subiscitur. Al. Ein Gedenchzeichen / oder Gedächtnußbrieff. A B. Een

B. Een gedencfteeckē oft memorial.

G Vn memorial. It. Memoria Boc. vn poco di memorial Florent. H. Cartilla para se recordar à algo.

Libellus famosus, qui maledictis sanciat ac sugillat alicuius famā. *φλυα-
εῖα* Theophilo. Al. Ein verleumbdes Schreiben / libel famos. B. Een schimpbrief oft schrift. G. Brocard, parole ignominieuse, libel fameux. It. Patquino Rom. libro nasuto, mordace & pungēte. H. Escriptura para punçar alguno.

Indigitamenta. ita dici volunt pontificios libros, in quos Indigetum, hoc est eorum qui coelestium numerū auxere, nomina referuntur.

Libri rituales Cic. quirituum & ceremoniarum rationes prescribunt & cōtinent, cuiusmodi Missale & Pontificale nuncupant.

Libri elephantini Fl. Vopisco, ex ebore facti magnificis impensis, quibus Senatusconsulta inscripta erant. Ridiculum est illorum cōmentum qui ita dictos autumant ab operis amplitudine, quasi elephantorum proceritas nominis ansam illis dederit.

Volumen, Pars libri, à conuolutione, quod olim libellos è corticibus arborū, qui sua sponte conuoluuntur, facti arint. *χαρματεῖον* Demosth. *πλυνκτίον* Nazian. *καρόνιον* Suida. Al. Ein bestimpter theil eines ganzē Buchs / ein vnterschiedenes Buch. B. Een seecker deel van een boeck. G. Vn volume à part, roule, vne partie d'vn liure. It. Volume. H. Qualquiera parte de vn libro grande, volumē.

Volumen papyraceum, *πτυκτίον* *παπύρινον*. Al. Ein Buch papiers. B. Een boeck oft rolle papiers. G. Vne main de papier. It. Vn libro di carta. H. Mano de papel.

Codex accepti & expensi Cic. tabulae accepti & expensi Cic. codex ratio-

narius, cōmentarius accepti & expensi. *ἀναγραφὴ*. Al. Ein Rechenbuch des; so man empfahet vñ außgibt. B. Een rekenboeck / oft boeckhouder. G. Conte de la recepte & despense. It. Libro di cōto giornale. H. Libro de cuēta, libro de caxa libro de rationes & acostamientos. Ang A countyng boke.

Codicilli, *Charta complicata* & obsignata: vel ceratae tabellae, quarum vsus erat ubi festinato opus erat. *χαρματεῖα*, *δέλτοι*. Al. Schreibbüchlin oder Tafel. B. Schriffboeckens oft tafelē / cedulle oft rolle.

Codicilli, tabulae *Quinct.* tabulae matrimoniales *δέλτος ἐπιγάμιος*. Al. Codicill / oder heyrats brieff. B. Nouwelische voorwaerde in geschrifte. G. Contract de mariage, conuention matrimoniale. Ital. I patti ouero conuentioni matrimoniali. H. Escriptura hecha sobre el casamiento.

Codicilli Suetonio in Claud. pro diplomatis & literis quibus honores mandantur.

Codicilli Marcel. libelli quibus aliquis impeditus quo minus testamentum condant necessitate aliqua, elogii tamē ultimi voluntatem complet.

Tabulae nouae Cic. quib. antiquabantur nomina facta, ne creditā pecuniā debitor cum usura persolueret. *χεω-
νοπία*, *χεῶν ἀπονοπή* Andocydi. *σει-
σάχθεια* Laertio & Plutarcho.

Tabulae publicae *χαρματα δημόσια*, *χαρματεῖον*. Al. Stadtbuch. Bel. Staetboeck.

Aduersaria, Cic. tabellae tumultuaria opera perscripta, & lituris non carentes, quibus memoriam rerum adnotamus aduersa pagina, unde nomen illis est: non autem quod ea aduertebant homines ad confirmandam memoriam, uti vir magni nominis existimat

stimat, quibus opponuntur tabulæ à Cicerone, quod illa negligenter scribuntur; hæ cum diligentia & accurate conficiuntur. Al. Sudelbuch. Bel. Eladtbouck/clade. G. bordereaux brouillarts. It. Protocolo.

Opistographū Cic. quicquid utrinque calamo exaratū est. Veteres enim ab aduersa solum charta facie scripsisse, quoliceret è regione adiicere quæ placuissent postea, vel certe propter chartæ vitia, legimus, ὁπιθόγραφοι. Al. Unoder auff beyden seitten beschriebē. B. Aen beyde sijden geschreuen. G. Escrittura à deux endroits. Ital. Scrittura dalluna & dall'altra banda. H. Escritto à tras.

Pugillares, Tabellæ plicatiles è materia, membranis vel laminis, à pugno deducta voce. Bipatens pugillar. Ausonio. Δελτίον διπτυχόν Herodoto, πίναξ πτυκτός Hom. γραμματεῖον Διουεγν, σινδίδιον φιλόεργον Διουεγν Dionysio πυξίον Lucian. πίναξ. Al. Schreibtafel. B. Schrifftafelstē. G. Tablettes è écrire. Ital. Catella, ouer tollella, nella quale si scriue col filetto. Hisp. Tablillas para escriuir.

Palimpsestus, tabella deletilis, membrana deletitia, quæ prioribus literis inductis eradi potest, cuiusmodi in usu est calculatorib. & musicis: illis in adnotandis iugulandisque numeris, his in modulorū compositione: hocq. differre mihi videtur à pugillaribus, quod illi binalues sint & cōplicentur; hic sola lamina, membrana, aut corio asinino cretato gypsatove cōstat. Huius generis est Pyctaciū apud Aelium Lamprid. tabella gypsata ac dealbata, παλίμψετος. Al. Schreibtafel / oder Haut / wie dann die Rauffleut vnd Schüler bey den Rechenmeistern brauchen. B. Een leue / oft schallie dar men op schrijft ende wederom

wtwischet / hunt / schrijftafelen / ofsebert. G. Tablette dont on efface l'écriture quam on vent, ardoise. It. Cartella da scriuer in conto, & chesi depenna con la sponga, ò altro. H. Tablilla para marcar, notarò escriuir algo, ylleuarlo quando quizieredes.

Albū, dealbata tabella, in qua Prætores descripta habebant edicta & interdicta. γραμματεῖον, λίσσιον Poll. Vulgo Matricula in scholis, λίσσιον γραμματεῖον. Al. Register od Namenbuch. B. T. blanc / een rosse. G. Registre, marille. It. & H. Registro.

Cerites tabulæ, ceritem ceram vocat Horatius, tabula censoria in quas eorum nomina referebant qui ignominia notati erant, & suffragio indigni iudicati. δελτοὶ ἐν αἵς τοῖς ἐξέτασιν ἀποτίθενται.

Pictatium, vel potius pyctaciū, Cassiodoro & Lampridio exigua tabella. πίνακτιον Moschopulo, à corii prægminibus exilioribus, quæ Dorica πίνακτια vocabantur, creato forte nomine. Al. Ein kleines zettlin. B. Een kleine cedulle. G. Tablettes, bref, vne descharge ou cedula.

Pictaciū Budæus etiā interpretatur præcōmentariolo rerum summam continente πυκτίον. Al. Ein Schrifftlin / darinne die Hauptartickel od Stücken verzeichnet. B. Een minute / ofseleyn briefstē van bescheede. G. Bordereau, petit cayer. It. Breue. H. Lamina de algunas escripturas.

Commentarius, commentarium, in quo capita rerum describuntur; liber in quē syndemiolas quisq. suas colligit memoria subsidium: eorum quæ agimus promptuarium quoddam memoria, hoc est diarium & ephemeris notarum actionum. ἀπομνημονεύματα, ἀπομνημονεύματα. Al. Ein Geschichtsbuch / darinne die

- Acta** vñnd allerley Handlungen verfaßt / Außzug / Cronick. B. **Blaffaert** / een Chronyke. G. La substance de quelque œuvre, mémoire historique. It. Cōmentario, estratto di qualche volume maggiore. H. Vna minuta de la obra. It. & H. *inuenias etiā Chronica.* **Collectanea**, collectiua scripta, analecta Seneca. *scripta hinc inde excerpta & consarcinata in unum αὐτὰ λέξ τὸ, συλλογὴ, ἐκλογαί.* Al. **Schrift** so auß mehr Büchern zusammen getragen ist. B. **Vñ** een geraepte **Schriften**. G. Recueils, escritures amassees de plusieurs auteurs. Ital. Scritture raccolte horquinci horquindi. H. Escritturas ayuntadas y cogidas de muchos libros.
- Cento**, *Ausonio, cum de variis locis diuersisque sensibus carminis structura quedam solidatur & coagmentatur.* κέντρων, ῥαψωδία. Al. **Ein** geslicktes vñ allenthalben zusammen geklaubtes **Gedicht** B. **Lapperne** van gedicht / oft geschunmdern G. **Rimaille**, ou vers a demy desrobé, & ramassé de ça & de la. It. Tacconi de versi, ò poesia composta & rubata di qua & di la. H. Pedazeras ò pedazos de versos. Romançes tomados de aqua & colla.
- Pandectæ** *Plin. Volumina quidvis continentia, & promiscue de omnibus differentia, copia cornu, πανδεκται, Ἀμαλθείας κέρας.* Al. **Allerley** gattūg **Bücher** darinē man vñ alles find. B. **Boecken** van alderley materie. G. Liures de diuers arguments, où sunt traitees toutes choses. It. Libri vaghi, ouy si contengono se nō ruete, almeno varie & sfogiate materie. H. Libro de muchas y varias materias ò cosas.
- Coniectanea**, *Libri quibus coniecturas nostras inferimus. συζασιγι λόγῳ.* **Enchiridium**, *Libellus exiguus, quem manu versamus, quasi manuale dicas ἐγχειρίδιον.* Al. **Handbüchlein**. B. **Handboecyten**. G. Manuel, ou liure qui se peut tenir ou porter en la main. It. Libro che si puo portar ò tener en mano, manuale. H. Libro manual, y lo que se puede tener en la mano.
- Annales**, *Rerum gestarum plurium annorum consequens narratio, teste Gellio: cui & chronici sunt libri.* **Chronica** *Plin. ἀπομνημεῖα.* Al. **Jårliche** geschichtē **Buch**. B. **Cronycke** / ofte **iaertytboeck** / daerin van jar tot iar geschreue wort watter geschiet. G. **Annales**, **chroniques**. It. **Annali**, **chronica**. H. Libros adonde se escriuen las cosas hechas ò contegidas de anno en anno.
- Diarium**, *ephemeris Iuuenali, narratio cuiuslibet diei res gestas continens, ἡμερολογεῖον, ἐφημερίς.* Al. **Tågli** ches **Handelbuch**. B. **Register** van daghelische gheschiedenissen / **dagelijcx handel Boeck**. G. **Registre** iournal, ou iure dōt on sçait tout ce qui se fait iournellement, iournal. Ital. **Giornale**. H. **Historia** de dia en dia.
- Fasti** ἡμερολογεῖον *Liber in quo festorum ratio & series perscripta est ex annalibus eruta, una cum rebus gestis in statos mensium dies incurrentibus ἐφημερίς.* Al. **Kalender**. B. **Kalendier**. G. **Calendrier**. It. & H. **Calendario**.
- Historia**, *Rerū gestarū oculata narratio, Gell. ἱστορία.* Al. **Ein** **Histori** oder **Geschichtbuch**. B. **Historie**. G. **Histoire**. It. & H. **Historia**.
- Breuiariū** *Suet. Plin. breuis Cic. breue Vopisco. Epitome continens summam acceptam, aut debitorū nomina, aut simile quid ἐπιτομή.* Al. **Außzug** od **ein kurzer Inhalt**. B. **Ein** **extract** / **vercorre copie** / **cort begryp**. G.

Vn extrait, liure abregé. It. *Maxime Roma Breue*, estratto. H. Abbreuiacion.

Charta, papyrus, χαρτης. Al. *Karten*/papier. B. *Kaerte*/papier. G. Papier, carte. It. *Carta Flor.* paper *Lomb.* H. *Carta*, papel. Ang. *Papyr.*

Charta Augusta, *Plin. nimia tenuitate epistolis dicata, ab Augusto nomē sortita.* Al. *Fein lind vnd hübsch Schreibpapier.* B. *Syn oft postpapier.* G. *Papier fin & delié.* It. *Carta fina*, come *Fabriana*, *Venetiana.* H. *Carta muy linda*, papel de señores.

Charta bibula, *transmittens literas, Plin.* Al. *Durchflüssig papier.* B. *Doorstaende papier.* G. *Papier qui passe.* It. *Carta schietta*, ò che passa. H. *Papel quæ se passa.*

Charta Claudiana, *Plin. regia, imperialis, macrocolum. Plin. à statura cubitalis magnitudine. μακροκώλον.* Al. *Gar groß vñ dick papeir.* B. *Regael papier.* H. *Papier royal*, imperial. It. *Carta reale*, imperiale. H. *Papel grandaso*, carta del rey.

Charta emporetica vel emporetica, *scriptura inepta, quæ segestrium vice mercibus inuolucra prabet* *ἰνποερὸς χαρτης.* Al. *Grob vnd Kremer papeir.* B. *Packpapier/Coopmans papier/cladpapier.* G. *Papier brouillard*, qui sert pour enuelopper les merceries ou marchandises. It. *Carta da straccio.* Hisp. *Papel de straca.*

Charta virgo *Martiali, ex qua nullum transcriptū est exemplar: quasi tunc pepererit charta, & bi ex ea desumptū sit exemplū iam inuulgatū.* Al. *Ein einziges Buch/Deß gleichen man teines findet.* B. *En original/ oft schrifte/ daer men geen copie af en heeft.* G. *Escriture cachée*, dont on ne trouue nul exemplaire. It. *Scrittura d'archiuio*, la quale no è an-

cora publicata. H. *Libro nueuo*, y singular, sin hallar otro de aquella misma materia.

Charta pura *Vlpiano, non descripta. λευκὸν χαρτίον.* Al. *Weis/sauber/vnbeschriebenes papeir.* B. *Wit/blanc vnbeschreuen/oft schoon papier.* G. *Papier blanc.* It. *Carta blanca.* H. *Papel blanco*, en quien no esta escrito nada.

Charta pergamena, vel membrana, *apud Pergamum Asia celeberrimam urbem inuento eius usu. περγαμῆνός χαρτης.* Membrana etiam simplici-ter, *Plinio & Fabio.* Al. *Perment.* B. *Perkement.* G. *Parchemin.* It. *Carta pergamena*, ò *pecorina*, carta di pecora. H. *Pergamino.*

Tomus, *Martiali, chartæ segmentū, aut libri concisi fragmentum. τόμος.* Al. *Ein stück oder theil von ein Buch.* B. *T' stück van eenich groot boeck/ oft den horn van een boeck.* G. *Partie ou piece d' vn grand liure.* It. *Tomo di qualche libro grande.* ita & H. *El tomo.*

Ante chartarum vsum in palmarum foliis primo scriptitatum fuit: quod etiam de Sibylla testatus est Varro. Deinde in quarundam arborum libris: postea plumbeis voluminibus, ac liteis ac ceris Plin.

Segestria *Plin. Inuolucra quauis mercium, quibus inuoluuntur & segeruntur* *ἐνελήμεοις.* Al. *Allerlen zeug od lumpen/darinnen man die Rauffmannschätz einwickelt/ od schlegt.* B. *Packpapier/oft omslag/oft maculature.* G. *Maculatures*, ou autres choses pour enuelopper ou contregarder la marchandise.

Cuculus *Martiali, Inuolucrum chartaceum, quo institores & propola pulueres condunt.* Al. *Ein papeiren pulverhäußlein/ oder scharnützlin.* B. *Coopmans oft pouders briefte/ een*

peperhunsten/ papiren horentē. G. Vn cornet de paier. Ital. Scharnuzzolo. H. Alcartaz, emboltorio de especias.

Philura, Plin. philura Martiano, scheda Cicer. Membrana papyri. φέδν, Al. Ein blat Papiers od Perments. B. Een blat papiers/ oft pertemēts. G. Vne feuille de papier ou parchemin. It. Vn fuoglio di carta. H. Vn plico de papel, hoja de carta.

Pagina, pagella, a pangendis versibus: vel quod in modum pagorum suam quaque in libris regionem obtinet: vtraque folij pars. Cera Cic. & Cerae Suetonio. sic Ceram extremam codicis, Cicer. pro folio extremo. & Primas ac secundas ceras testamenti, dixit Sueton. σελῖς. Al. Die eine Seite eines Blats. B. d' een oft d' ander sijde oft pagie van een blad. G. La page d' vn liure. Ital. Pagina ò foglio, ò l'vna & l' altera facciata della carta. H. Vna qualquiera hoja de libro, ò da papel.

Scriptura Sueton. scriptum Horatio. γραμμα, γραφή Al. Schrift. Belg. Schrift/ geschrift / schrifture. G. Escriture. It. Scrittura.

Scriptura sacra. θεοπνευμάτιον λόγιον, Areopag. θεολογική δέλτος Eidem. Al. Heilige schrift. B. Göttliche Geschrift. G. Sainte escripture. It. Sacra scrittura. H. La sagrada escriptura.

Margo, Pagina crepido & extremitas. μαργαρίτιον. Al. Das port / ort / eusserst/ od nebent vñ ein Blat. B. Derant van een blat. G. La marge. It. Lo margino. H. La margen.

Inuolucrum, operculū libri, sittybus Cic. membrana aut inuolucrum, quo libri ab iniuria temporis & puluerū integri conseruantur. ἐλντερον, στυκπιον, σκελετομα, διφθέρα Luciano. Al. Ein Oberzug oder Deckel. Belg. Den omslag/ copertel/ coffertorie.

G. Enuellopoir, couerture. Ital. Goperechio. H. Emboluedor.

Vmbilicus Horatio. Lamella quam librorum inuolucris extrinsecus adhibebant Veteres siue ad ornatum, siue contra attritum. ὀμφαλῶ. Al. Ein Buchspang/ oder zierung. B. Dope / t' besslach an een boeck. G. Bossette. It. Il quarnimento del libro. H. Tachones.

Pluteus Iuuenali, Armariū siue repositorium librorū. Al. Buchhåalterlin. B. Boeckasse / oft lancken. G. Vn armoire à ferrer liures. It. Armaio da libri. H. Armario ò caxa de libros. Pluteus Persio, Tabula quascribentes vtuntur subiecta. Al. Ein Pultbret. B. Een schriifbret/ lessener. G. Vn pulpitre sur quoy on escrit. It. Pulpito da scriuere.

Graphium Ouid. stylus, Instrumentum aneum, quo antiquitus in ceratis tabulis scribebant. γραφεῖον, στυλῶσμιλη Suida. ἐγκενταῖς Poll. Al. Ein Griffel/ od Psriem. B. Een griffle oft schriifpriem. G. La touche. It. Punta Florentin. puntaruolo Lombar. H. El punçon.

Scalpellum, scriptorius cultellus, graphiarius gladiolus, scalprum librarium Sueton. χαλαμῖς, σμίλη, ὀξύτης χαλάμων μετοχιδίων Epigr. Al. Ein Schreibmesserlin. B. Een penne mesten/ schriifmes. G. Vn caniuet, ou trécheplume. It. Taglia penna, ò tempera toio. H. Trinchete.

Graphiaria Sueton. vel pennaria theca, graphiarium Martiali, & theca calamaria. τήκη χαλάμων. Al. Schreibzeug. B. Nofer / schriftoris. G. Vn calamar & esto. It. Calamaio. H. Caxa de escriuanias.

Calamus, calamus scriptorius Celsus. χαλάμη, γραφίς Al. Schreibfeder. Belg. Schriifueder/ een penne oft schacht. G. Vne plume. It. Penna de scri-

scriuere. H. Canna ò pluma para escriuir.

Crena calami, fissura calami. γλυφίς ἡ καλάμῃς. Al. Die auff oder zer-spaltung der Feder. B. De splete van de penne. G. Taille, coupure ou fente d'une plume. It. Taglio, incisura ò tagliatura de la penna. H. Raya, ò hendedura ò cortadura de la pluma.

Atramentarium. μελανόχρῳ, ἄλφι μελανόχρῳ. Epigram. Al. Dinten-faß. Belg. Inckpot. G. Cornet a encre. It. Atramentaio. H. El tintero de tinta.

Atramentum scriptorium Celso, librarium Vitru. Cic. μέλαν καλλιγραφικόν Hippiatr. Al. Schreibdinten. B. Inck. G. Encre. It. Inchiostro. H. Tinta para escriuir.

Atramentum fuligineum, quo typographi in imprimendis libris utuntur. Al. Buchdrucker Farb. B. Boeckdruckers swartsel. G. Le noir ou l'encre des imprimeurs. Ital. Il nero ouer linchiostro de stampator. H. Tinta para imprimir libros ò otro.

Atramentum tectorium, pictoribus in usu est. Al. Rynruß/ oder Maler schwärze. B. Schilders swartsel. G. Le noir de peintres. It. Il nero de epittori. H. La tinta de los pintores.

Atramentum sutorium, Plin. coriarium. χαίλκωντον. Al. Ruyffterwasser Schuster schwärze. B. Cooperose/ schoenmatters swartzel. G. Couperose, ou vitriol. H. Caparrofa.

Epigraphe, index Cic. inscriptio, titulus. ἐπιγραφή. Al. Titel oder Oberschrift. B. Opschrift/ oft titel. G. Titre, l'inscription. Ital. Titolo, ò inscrizione. H. Titulo.

Elenchus continet nuda rerum vocabula Syllabus, index libri. ἑλεγχος. Al. Ein Tafel oder Register. B. Een

tafel oft register. G. Vne table. It. L'indice, tauola. H. El registro.

Catalogus, Matricula ἡ Elenchus propriorum nominum. κατάλογος. Al. Ein Namenbuch. B. Een rolle/ oft namen register. G. La roule, ou registre des noms. It. Catalogo, ò registro de nomi proprii. H. Matricula de nombres proprios.

Apographa, index liber Cic. in Verrem quod repertorium ἡ inuentarium Vlpianus dicit. ἀπογραφή, γραμματεῖον, γράμμα. Al. Ein Inuentarion/ eine Beschreibung von Haab vñ Güter. B. Ein inuentaris van goeden. G. Vn inuentaie. Ital. & Hisp. Inuentario.

Apographum Plin. exemplar, exscriptum Cic. exemplum, tabula. ἀπόγραφον, ἀντίγραφον, ἀντίτυπον. Al. Ein Copen/ Abschrift/ Auszug. B. Copie/ exemplar/ wtschrift. Gal. Copie, double, extrait. It. Copia, exemplaio, estratto. H. El deschada para labrar ò pintar.

Autographum, Exemplar auctoris manus scriptum. αὐτόγραφον. Al. Eigene Handtschrift. B. Eigen hant. G. Escrit de sa main prope. It. Scritto di sua mano propria. H. Escrittura de su propria mano.

Syngrapha, Scriptura fidem obfirmans ἡ contestans. Tabulae, cautiones nominum factorum. συγγραφή. Syngraphum Cic. Chiographum Iuvenali, quo debitor creditori debitum profitetur. symbolum Plaut. ἰδὸς ἄγῃ. Al. Handtschrift/ Schuldtsbrieff. B. Handtschrift/ handtteeckē cedulle/ obligatie. G. Cedula, obligation. It. Scritta di mano, obliga. H. Escrittura endre dos, aluala, de propria mano.

Apocha, acceptilatio Vlp. qua creditor testatur sibi satisfactum à debitore. ἀποχή. Al. Ein Quitang/ quitung/ oder schrift.

ſchriftliche betandnus deß Credi-
tors. B. Een quitantie. G. Vne qui-
tance. Ital. Quitanza. H. Aluala de
pago y fin y quito.

Codicillus, *Scriptura ultima volunta-
tis elogium continens.* Elogium Ci-
cero pro testamento morientis dixit
αὐτοῦ καὶ Θεοφίλ. Al. Testament
oder letzter Will. B. Een Testa-
ment oft leste Wille. G. Testamēt,
ou codicille. Ital. Testamento. H.
Testamento.

Instrumentum Sueton. *monumentum
scripturarum ad res gestas pertinen-
tium.* ἀπομνημονεύματα Al. Schriftliche
unterrichtung. B. Een instrument/
oft bewysinge der saeten in ge-
schrifte. G. Lettres, ou papiers & e-
critures. It. Instrumento, scrittu-
re. H. Instrumento.

Diploma Cicer. *Principium litera δι-
πλωμα, διπλωμα σιγισμασφόρον* Plu-
tarch. Al. Gewaltbrief / Bull /
Vorschrift / entweder offner ent-
weder versiegelter Brief eines
Fürsten B. Bulle / Gewaltbrief /
opone oft besloten brief van eenen
Landtsheere G. Lettres patentes
de quelque prince ou seigneur,
bulles. It. Lettere patente di qual-
che prince ò signore. H. Bolla.

Literæ, tabellæ, Ouid. epistola. ἐπιστο-
λὴ, γράμμα, πτυχίον. Nazian. Al.
Ein Brief. B. Brief / Missive /
Sendbrief. G. Lettres, missives, e-
pistre. It. Epistola, lettera. H. Letra
ò carta mensageta.

Literæ honorariæ, sacrae Symmacho,
quibus honores alicui deferuntur. Al.
Eredenzbrief / schriftliche vereh-
rung B. Verlijcke brienen G. Let-
tres d'honneurs ou d'offices par l'
empereur, roy, ou autre. It. Lettera
d'honor, ò d'officio. H. Letras del
rey para entrar en officio.

Literæ laureatæ Linio, *victrices* Cicer.

victricis indices. *quales lauro victo-
ria teste inuolutas ad Senatum mit-
tebat exercitus Imperator profligato
hoste, aut expugnata urbe.* γράμματα
δὲ φησὶ ἐσεμμένα. Al. Siegbrief. B.
Victorie brienen / blinde tijdinghe.
G. Lettres ioyeuses enuoyees du
camp, ou qui annoçent la victo-
rie. It. Nuoue de la ottennuta vit-
toria. H. Cartas de alegria y sobre
la victoria.

Apostoli, *Iurecōsultis sunt litera siue li-
belli amissorii, qui ab appellante ad e-
um qui de appellatione cogniturus est,
emittuntur testanda appellationis
causa: quod veluti dimittatur causa
ad eum qui appellatus est.*

Epistola aduentoria Martiali, *qua a-
mico peregre aduentanti obviam mit-
titur.* Al. Willetumbrief. B. Wil-
lecoem brief. G. Lettre gratulatoi-
re. It. Lettera par congratularci ad
vn amico de la sua arriuata. H.
Carta para escriuir à vn amigo, y
dezirle de ser el ben venido.

Litera, elementum Cic. στοιχείον, γράμμα.
Al. Ein Buchstab. B. Een let-
ter. G. Vne lettre. It. Lettera. H. V-
na letra. Ang. A letter.

Litera caduca Plinio, *qua maior incre-
scit quam calamo exaratur. Plinius
scribit caducas fieri literas, & bi charta
scabritia dente laugatur.* στοιχείον κα-
τεργρηγός. Al. Glissender Buchstab/
rinnende Schrift. B. Bloeyende
letter. G. Lettre qui blanchist, & s'
efface. It. Lettera che s' allarga, co-
mo auienne sopra la carta lissa H.
Letra que se haze mas grandasa
que no esta escrita.

Litera fugiens, exolescens, *qua vetu-
state cedit.* ἐξίτηλον, ἀμυδρόν, ἀπικ-
μαρτον, ἀγνωστον, ἐξερρηγός Bud. Al.
Verdückelte / vñ halb außgeleschte
Schrift. B. Schrift die niet wel te
lesen / ende half wighegaen is. G.
Lettre

- Lettre qui s' efface. It. Lettera ob-
scura, & difficile a legerla, quasi
scancellata, ò sfasciata. H. Letra ò
escritura que no se puede leer.
- Epistolarum fasciculus Cicer. *δέσμι-
διον γραμμάτων*. Al. Ein bündel oder
hauff Brieffe. B. Een pacxten van
brieuen. G. Vn bacquet de lettres.
It. Vn fascio di lettere, ò fardello.
H. Pequenna carta, ò emboltorio
de letras.
- Præformare literas infanti, Quintil.
πρετυποῦν τὰς σοιχεῖα. Al. Ein vor-
schrift machē / dē Schuler etwas
vorschreibē. B. Een voorschrift of
materie schrijvē. G. Donner ou es-
crire matiere ou exēple à sō esco-
lier. It. Scriuere ouer dar qualche
materia al suo discepolo. H. Escri-
uir algo adelate para su discipulo.
- Notæ, pro cōpendiis lectionis & scriptu-
ra, σημεία Plutarcho, Galeno. Siglæ,
Iustiniano. *σημεία ἐν βραχείαις τύποις
πολλῶν γραμμάτων δύναμιν ἔχοντα*,
Plutarcho. Al. Gebrochene halbe/
vnnnd verkürzte wörter. B. Halue
woorden / oft die int corte enn met
veel tittelen geschreuen zijn. Gal.
Abbreviatures. Ital. Abbreviatio-
ni. H. Abbreviaturas.
- Sigillum. Horat. quo litera obsignantur.
signum Cic. *σημειωτέον*, σφραγῖς Poll.
σφράγισμα Eurip. Al. Sigel. B. Se-
gel. G. Seau, seel. It. Sigillo. Ang. A
seale.
- Sigillaris cera, qua in obsignandis litte-
ris utimur. *ῥύπινος* ἔρῳποι, Ari-
stoph. Olim eius loco terra sigillaris u-
sus erat, qua σημειαντέρις γὰρ dicitur He-
rodoto, Ciceroni etiam nota pro Flac-
co. Al. Sigelwachs. B. Segelwas.
G. Cire a seeller.
- Opus. σύνταγμα, σύνγραμμα. Al. Ein
ganz Buch. B. Een geheel boeck /
oft werck. Gal. Oeuure. Ital. Ope-
ra. H. Obra.
- Opusculū. *σύντομος ἀπὸ πλείονος*. Al. Kleines
Büchlin. B. Een klein stücxte van
een boeck. G. Petit ōeuure. It. Opu-
cula, operetta. H. Pequena obra.
- Poëma. ποίημα. Al. Ein Buch so in
Reymen gestelt. B. Het werck van
eenen Poete / referein / oft wat an-
ders nah der Rhetorica in rijmen
gemaect / gedicht. Gal. Oeuure cō-
posée en rimes. Ital. Poesia. H.
Obra de Poeta.
- Ecloga. Poemation imitativum, aliun-
de expressum. *ἐκλογὴ*. aut è lectis au-
ctoribus collectaneum quoddam ac
breuiarium excerptum.
- Carmen, cantio, cantilena. Cic. cāti-
cū Fab. *ᾠδὴ*, ᾠσμα. Al. Ein Lied of
Gesang. B. Ghesanck / liedetē ghe-
dichte / rijm. G. Chanson, ou rime.
It. Canto. H. Cancion.
- Carmē, pro poematio numeroso versib.
constante. *ἑπὶ μέτρον, ἑμμετρος λό-
γος*. Al. Gedicht / oder Poetery. B.
Weers / dicht / liedt / poeterey. G.
Vers. carme, poesie. It. Sonetto, cā-
zon. H. Obra compuesta en verso.
- Carmen amœbæum, per vices respon-
dens alternis pari numero & simili-
bus versibus. *μέτρον ἀμοιβαῖον*. Reci-
procum siue alternum dici potest.
- Carmen bucolicum, pastorale, quod
armentarij inter se canunt. *ποιμνικόν,
βουκολικόν, νόμιον*. Apollon. *αἶπος
λικόν*. Al. Hirten gesang. B. Roe-
wachers oft schaepherders lieder-
ten. Gallic. Chât pastoral. Ital. So-
netto pastorale. H. Cancion de los
pastores.
- Carmen nuptiale, coniugiale. Clau-
diano *γαμήλιον*, ἔρῳπιλάμιον. sed
hoc peractō connubio accinitur, &
Thalassio, siue hymenæus, *ἡμῖνα*.
ἔρῳ sub congressum: hicque vel castio-
re carmine obibatur, & Escennina
licentia, insertis obscænis vocibus.
Al. Hochzeit Liedt oder Gesang.

Belg. Bruyloft-lieden. G. Chan-
son nuptiale, ou quelque balade
qu'on dit és nopces. Ital. Sonetto
de le nozze. H. Cácion de casados.
*Carmen Fescenninum, impudicis ver-
sibus personabat, socium Hymenæi,
vel quod è Fescennina urbe transla-
tum, vel quod fascinum redoleret.
quo vocabulo pudenda corporis pars
intelligitur. ἰωνικόν, ὕμνον, ἀνασευ-
μένον, αἰχρὸν, αἰχρολόγον.* Al. Ein
vnflättiges / vnkeusches / bübisch/
oder hürisch liedt. B. Een vnflende
onnuttich gesanck / oft hoeren lie-
den. Gal. Cháson sale, vilaine, &
impudique, ou de paillarde. Ital.
Canzon sporca, vile, & di chiaffe.
H. Cácion fea. turpe, y de puteria.

*Carmen Lyricum, quod Strophe, An-
tistrophe & Epodo constabat, qua-
rum rationem Galenus & Victori-
nus hanc fere tradunt. Strophe erat
cantus quem à dextra aram cir-
cumeuntes Diis accinebant. Anti-
strophe, quem peracto priore orbe fini-
strorsum reuertentes caneant. Epo-
dos, quum ante aram in Deorum con-
spectu consistentes, reliquum cantici
obibant.*

*Palinodia. Carmen quo proba prius cō-
gesta encomiis cōmutamus, & quasi
retractamus. παλινῳδία.* Al. Wider-
ruffung oder sag. B. Wederroe-
pinghe/ende als jemant sijn wordē
eet/oft door den hals haelt. Gal.
Reuocation, desdit. It. Disdetta, ri-
chiamo. H. Verso para retrattar la
iniuria dicha adelante.

*Diræ, Carmen quo aliis sinistra impre-
camur, dirasque ultrices in hostium
caput euocamus. ἀγὰν.* Al. Versflu-
chung oder Bann B. Verbloectin-
ge/bannen ende schenden. Gal. Ex-
ecration. Ital. Abominatione, ver-
so desperato. H. Versolleno de in-
iuria.

*Satyra, Inuectiuū in mores poema. σα-
τύρα à Satyrorū petulantia dicta.* Al.
Ein Schimpfbuch / wider die vn-
züchtigkeit B. Schimpliedt/oft ge-
dicht/ daerinne d' ondencht en on-
manierlichent berispt wort. G. Vn
esguillon des vices. It. Pasquino, ò
dispreggio de è vitii. H. Verso que
reprehende la mala crianza, ò co-
stumbre de algunos.

*Nenia, threnus, monodia, Carmen
lugubre, quod ad rogum caneatur: ut
Epitapium, ad tumulum: Epicedi-
um, in exsequiis dum iusta funeri per-
soluebantur. Illud Ἰπῆνος, αἰλινον, νη-
νία, & νήνιον dicitur, & παρρηγιὸν μέ-
λα & ἰάλεμος, alterum ἐπιτάφιον ἢ ἐ-
πιτόμιον & ὠδή. postremū ἐπικήδειον.*
Cicero lib. De legibus, *Nenia* vocabu-
lo vsum fuisse Gracchum (alij Gracos
scribunt) pro cantu funebri. Al. Ein
Todten liedt / Klag oder Grab-
schrift. B. Wigilie / Lijck gesanck.
G. Vn chant funebre, ou de dueil.
It. Canzon de morti. H. Cancion
sobre los muertos.

*Versus, in quo orationis genus versum
est, vel a Versura scriptura repetita,
Victorino teste. σίχ.* Al. Ein Vers.
B. Een Vers G. Vn vers. Ital. & H.
Verso.

*Versus intercalaris, qui inter versus in-
seritur atq; interponitur ut interco-
lumnium quoddā in vulgarib rhyth-
mis Versum idētidem repetitum Sci-
pionem aut baculum appellant. ἐμμέ-
λιμον ἐπὶ & ἐπιμελῶδες, ἐπὶ ὠδὴ &
πρόσσμα, Theocriti scholiasta.* Al.
Zwischen gestrewter Vers / oder
schlußreimē. B. De stock/oft stock-
regel. G. Vers inferé, refrain de
ballade. It. Verso interposto. H.
Verso enxerido ò entrepuesto.

*Tibicen, Versus in quo aliquid infar-
citur quod metri legem hincam su-
stinet, teste Servio.*

Versus

Versus Heroicus, hexameter, Pythi^o Victorino, quod interfecto Pythio dracone compositus esse dicatur. Longus, epicus. ἔπος, ἡρώϊκος σίχρος, ἐξ ἀμετρῶς, πύδι⊕.

Versus pentameter, elegiacus, quod tristibus rebus seruiret & luctui. Stephichorius.

Versus illibatus, integer, qui plenissima dictione formatus, nulloq; vitio contaminatus est. ἀπηλεγής, τέλειος.

Versus iniugis, coniunctionibus nusquam nexus. ἄζυξ, ἀσύνδετ⊕.

Versus teres, volubili & coherente dictione continuus. κυκλοτερής, κυκλοτελής.

Versus fistularis Diom. Rhopali^o Servio. sic enim legendum apud illū est, è manuscripto codice castigatissimo, non Eurypalicus: aut (ut perperā citat Scaliger) Euryalicus: cui paulatim increscunt; & ab una ad plures augescunt syllaba. πηδομερής, κλημακωπὸς ἀναβαίνων, ροπαλῖος, παρὰ τὸ ρόπαλον, συριγμοφδής, κλημακίας.

Versus reciprocus, retrogradus, quia sine orsus retrogrado ordine fertur: qualis est ille, Micant nitore tecta sublimi aurea. qui versus elegiacum facit. ἀντίστροφ⊕.

Versus æquiuocus, echoicus Servio: apud quem in vulgatis male Heroicum legas. Versus in quo sonus ultima syllaba congruit penultima: ut, Grata malis lis.

vel in quo arte elaboratur extrema Vocis repetitio vel tota vel fracta, ab inexpectato plerumq; responsans, aut materia noua ansam ministrās; semper tamen precedentis Vocis imaginē representans; unde & Echo ipsa à Valerio Flacco & Horatio Imago dicitur, quasi Imitago; ut Porphyryoni placuit. ἡχίος.

Versus sonorus; qui velut exultante dictione crepitat. ἡχηπικός.

Versus illaboratus, simplex, cuius dictione inelaborata similis est soluta orationi. ἀπλολόγος, ἀπλοχήμεν, λογιεῖδής.

Versus confragosus Fabio, fragosus Diom. streperus, qui syllabis aspere coeuntibus catenatus est. χαλεπὸς Quint. τραχὺς Diom. μινυρὸς Scal.

Versus delumbis Victorino, cuius finē deformat Iambus. μείβετ⊕, σκάζων, τελείαμβος Victorino.

Versus hiulcus, laxus, cuius mediū breuius syllaba contra legem obsidet σφικώδης, σφηκοφδής, λαχαρὸς Eust.

Versus mutilus, truncus, qui ab initio syllaba aut litera defectus est, aut a breui incipit: vel cuius initium pro conditione propria legis non procedit integrum, sed litera syllabave defectum est. κροβὸς, ἀκίφαλ⊕, βραχυκίφαλ⊕ Eustath.

Versus dolichurus, cuius finem producitior cauda claudit. δολίχερος, ὑπερμήκης Eustath. μακροσκελής, ἱπύρεος Scalig.

Versus hypermeter, in cuius fine redundat syllaba. ὑπερμετετ⊕, ὑπερκαπίληκτ⊕.

Versus serpens, ὀφιδής, cuius autem & κύκλ⊕ cum Hermogene vocari potest, quod in se recurrat, initio consentiente fine.

Versus caput, initium. ἄκρον Thucyd. Schol. ἀρχὴ τοῦ σίχου.

Verficulus, pro breui ac certis quibusdam verbis concepto eloquio, ac veluti carmine publici usus. Cicer. pro Milone. Carmen Cicer. pro Rabirio, & Liuius. quod etsi poeticis metris non constabat, certa tamen numerorum lege cadebat. πῆς, Velutipes, Galeno dicitur carmen siue edictum a pracone recitari solitum uno quasi spiritu. unde ἀναπείζειν apud Æschinē & Herodotum, pro reuocare praconem ut statum edicti carmen repetat. Al.

Versus in / oft gedicht in. B. **V**ers
 versen / oft liedeken G. Vn petit
 vers ou chant. It. Vn sonetto bre-
 ue H Verso pequenno y corto.

*Versibus autem hi pedes traduntur pecu-
 liares:*

Spondæus. σπονδαῖος, à tractus cantus
 in sacris recepto; unde & Pontificius
 & stabilis pes, victor Diomed.

Trochæus τροχαῖος, & χοροῖος, à cursus
 celeritate dictus, & quod choreis esset
 accommodus. Rotilus, à rotatione.

Pyrhichius. πυρρῖχος, à celeri motu
 Pyrrhiche armata saltationi usita-
 to. Dibrachys. διβραχὺς, Paria mb^o,
 παριαμβος, ἡγεμών Victorino, quasi
 parens & auctor reliquorum. Cine-
 sias, κινσιός, à motu. & Graduius,
 Diomed.

Iambus, à ἰαμβικός, quod maledicentia
 aptus sit. Daunius, a Dauno duce, &
 Gradarius, Diomed.

Tribrachys, τριβραχὺς, à tribus breui-
 bus syllabis, quem etiam nonnulli χο-
 χοῖον vocarunt, teste Victorino. βρα-
 χυσύλλατος, & τρισμαίων aliis dici-
 tur.

Molossus tribus longis constat, a Mo-
 lossis Epirotis, qui eo in pralio utebā-
 tur. ἰσπῖος, quasi equestris, itē Ver-
 tumnus, & Extensipes, & Canius.

Dactylus, a dactylis Idaei, vel a positu
 nodorum digiti. Heroicus pes, &
 Politicus Diomed.

Amphibrachys qui & Ianus, a gēmi-
 na quasi fronte, qua breues syllabae
 mediam longam includunt. ἀμφί-
 βραχὺς. & Scolius, σκολιός, à Scolis
 carminibus.

Amphimacrus, superiori contrarius, &
 Mensalis & Fescenninus, receptus
 nuptialibus lasciviis. Creticus, κρη-
 νός, quo pede ἰσομήματα constabāt,
 Victori.

Bacchius, βακχῖος, quod bacchanti-
 bus esset familiaris, Tripudians,

OEnotrius Diomed, è breui & du-
 abus longis.

Palimbacchius, παλιμπαχῖος, qui &
 πομπικός Victorino. quae lectio repo-
 nenda est in Diomede grammat. apud
 quem male Proponticon legas. Satur-
 nius idem & Latius, ac Thessali-
 cus. è longa & duabus breuibus

Anapaestus ἀναπαιστος, ab ἀναπαίειν, a
 repercussione, & Antidactylus, quod
 contrarius sit dactylo.

Acrostichis Cicer. libr. 2. De diuinat.
 cum deinceps ex primis versuum li-
 teris aliquid connectitur: Et in qui-
 busdam Ennianis. QV. ENNIUS
 FECIT. sic enim ibi interpolandus
 est locus, pro, Quae Ennius fecit. ἀ-
 κροστικός.

Actoteleutium, ἀκροτελευτον, Synesio
 & Thucyd. extremus versus finis.

Acroama, Ciceronis festiua & lepida
 narratio, ἀκρόαμα. Al. Kurzweilige
 Red. B. Een genoechlicke ver-
 tellinge. G. Vn conte plaisant à o-
 uir, quelque sonette. Ital. Qual-
 che ragionamento dilecteuole.
 H. Palabra bien criada, y donosa,
 habla para deleytar se.

Apologus, Fabula tectorio ridicula
 narrationis tegens aliquid moribus
 vitaeque utile. αἶνος Hesiod. λόγος
 μυθικός & αἰσωπικός Fabio. Al. Ein
 Fabel oder Mährlein. B. Fabel / oft
 eluchte. G. Fable. Ital. Fauola. H.
 Habla. Lusitanus Fabla.

Fabula, narratio non vera, sed verifi-
 milis. μύθος. Al. Mährle. B. Fabel.
 G. Fable. It. Fabola, nouella. G. Fi-
 cion. ò nouella fingida.

Apologia, Oratio purgatoria, & sui
 patrociniū instituens defensio. ἀπο-
 λογία Al. Entschuldigung / oder
 verantwörung. B. Excusatie
 oft eenighe schriftte darinne man
 hem verantwoordt / ontslaet / on-
 kent / oft excuseert. G. Excuse ou
 defense.

defense. It. Iscusatione, defenza. H. Escripura para se excusar y defender.

Enigma, *obscura inuolucris questio*. Scrupus Gellio, griphus. αἰνιγμα, γρίφ. Athen. πρὸς ὅλην μὲν πρῶτον. Al. Ein Räzel / oder schwere vnd dunckle Frag. B. Raetselken / oft geraetsel. G. Question obscure ou double. Ital. Dimanda obscura & difficile d'intenderla. H. Que es cosa y cosa.

Oraculū Cic. sortes Valerio, respōsum Plinio, effata Ammiano, χρησμός, Thucyd. κληδών, ὁμοφῆ Homero, quasi τὸ ὄν φαίνεσθαι, ἐκλεκτὰ. Porphyrio, ἐκλόγια Eusebio, πρὸς ὅτιον, θεοπρὸς ὅτιον. Al. Göttlicher spruch / weiß oder warsagung / prophecen B. Door eē warsegginge / prophecie. G. oracle. Ital. & H. Oraculo. Volunt Oraculū esse, quod carmine reddatur, vaticinium vero, quod soluta oratione.

Argumentū, periocha Cic. περίοχη. Al. Ein kurzer inhalt oder begriff des weitleufftigen Hädels. B. Cort begryp van de gheheele materie. G. Sommaire ou argument. It. & H. Argumēto substantia & substācia.

Dialogus, Sermo inter colloquentes disputantesq; personas. διάλογος. Al. Ein selbander Gespräch / oder Unterrede vieler personen. B. Een tsa-mencontinghe / oft gespreect van twee oft mer personen. G. Dialogue, deuis entre deux ou plusieurs. It. & H. Dialogo.

Prouerbiū, parœmia, adagiū, Oratio vulgo in usu habita allegorice aliquid innuens παροιμία αἶν. Theocrito. Al. Gemeiner spruch / Gasse wörtlin. B. Ghemeen spreecwoort. G. Prouerbe, dit commun ou vulgaire. It. & H. Prouerbio.

Comœdia, poema stylo humili, dramaticū, res impeditas lato exitu finiens, κωμῳδία. Al. Ein Comedi od Spiel

B. & G. Comedie. I. & H. Comedia, Tragœdia, poema sublime à vulgi sermone auium, illustrium hominū fortunas infelici exitu hauriens, τραγωδία. Al. Ein Tragedi od flägliches Schauspiel deß endt vñ eusserste nur weinen vnd elend. B. & G. Tragedie. It. & H. Tragedia.

Mimus, factorū imitatio cum lasciuiā, μίμη. Al. Gauckleren / Gauckelspiel. B. Gunchelerie / gunchelspel. G. Farce. It. Facetia, ò comedia.

Bustrophe Victorino, βόστροφι. Scripturae genus antiquis usitatum, qui cum à laeva inceptum scriptura versum ad dextram perduxissent, inde à dextra regredientes ad sinistram, sequentem versum exarabant in modum versurae sulci in agris.

Theca pulueraria vel arenaria, è qua puluisculus scriptis aspergitur. Al. Strembüchsen. B. Een Sandbusse. G. Boite de poudre. It. Polueratojo. H. La saluadera.

Tabulæ auctionariæ Cic. in quas bonorū auctione venditorū ratio relata est. Al. Ein Kauffbuch / Register od Tafel der verganten Güter. B. Tregister van een voelhuns / een coopdach boeck. G. Le registre de la vëdition, la tablette du vendeur. Ital. Conto de e beni venduti al d'incanto. H. Cuento ò registro de la ropa vendida en almoneda.

Charta dentata Cic. literæ aculeatæ Cic. q̄ pungūt & mordent. κεντρῶτον γράμμα, δέντινον. Al. Spizige beissende / od vbelstechende Schrift. B. Spiztig ende schimpēde geschriff. G. Escriure picquante. It. Scriptura pungente. H. Letra punçadera.

Inuectiua, oratio infamatrix alterius vite aut morum, ἐπιφορὰ Hermogeni, ἐνδιδούλης λόγος Nazianz. Al. Feindliche schrift / rauch mit einreden. B. Menclaginge / dappere aentastinge. Virgo

Post librariam materiem quid potius subiungendum quis censeat, quam cuius instituendi ac formandi gratia omnia scribuntur, & cui soli librorum restibilis illa seges apparatus, dicatur, consecratur, diuinum quam maxime animal, hominem, cui uni animantium, quo a reliquis brutis differat, animi cultum è libraria supellectile haurire datum est.

DE HOMINE, ET PARTIBVS HUMANI CORPORIS

HOMO, ab humo dictus. ἄνθρωπος, βροτὸς, θνητὸς. Al. Der Mensch. B. Mensch. G. Un homme. Ital. Uomo. H. Hombre.

Homuncio, homunculus, homulus Cic. ἄνθρωπίσκος, ἄνθρωπάριον, ἀνδράριον, ἀνδρίσκος, ἀνδρίον. Theocr. Al. Menschlin / Männlin. Belg. Menschken / Manneken. G. Petit homme. It. Homuncuolo, homunciuolo Boc. H. Hombre perquenno, hombrillo.

Mas, masculus. ἄρρεν, ἄρσεν. Al. Mânlin. B. Man / Manneken / Knechtken. G. Masle. It. Maschio, zitto. H. Macho.

Femina, femella, mulier. θήλυς, γυνή. θηλυδριον, θηλυτέρον Hom. Al. Ein weib od Fraw. B. Drowe / oft wnf. G. Femme, femelle. It. Femina, donna, moche. H. Muger, hembra.

Mulier foecunda. γυνή γόνεμος, εὐφορος, ἐπιτεκνέει Hippocr. Al. Ein fruchtbare Fraw. B. Druchtbare Drouwe. G. Femme fertile. It. Dona fecunda & fertile. H. Muger que pario muchos hijor & hijas.

Mulier sterilis, infœcunda. ἄγονος, ἄτεκος, ἄκυτος Callimacho. Al. Ein unfruchtbares weib. B. Onbruchtbare Drowe. G. Femme sterile. It. Dona sterile, & che non patorisce. H. Maccherra.

Mulier foeta, grauida, prœgnans Cic. vterum ferens. κυμᾶς, ἐγκύος, ἐγκύμων, κύστις, κυωφορεῖσθαι, ἐπιφορεῖ Xen. ὑπεψήρεσθαι, παρδῶσθαι Callim. ἐπιτεξέει, ἐπιτεκνέει, sed proprie partui propinqua. Al. Ein schwangere

Fraw / ein tragendes od eins Kind großgehendes Weib. B. Een schwāgere oft bevruchte / sware vā Kind dragende oft begorde Drowe. G. Femme grosse d' enfant. It. Dona grauida e pregna. H. Muger prenada.

Fœtus etsi generice ad nascentia omnia extendatur, de homine tamen etiam effertur. τέκος, κύτος Callim. κύημα, κύει Aristoph. γυνή, γόνεμος, σείνας Nicandro, ἐμβρυον: quanquam hoc proprie de fœtu adhuc in utero abstracto, maturiore tamen, quasi ἐν τὸς βρύον, ut & κύημα de imbecilliore & conceptui vicinior, Galeno teste. Vterum etiam Tacitus pro fœtu ipso extulit. Al. Trag / zug / oder Frucht Kindlin. B. Dracht / vrucht / Kindken. G. Le fruit & portée de femme. It. Frutto, ò parto. H. El fruto ò lo que la hembra pare.

Puer, à puritate. παῖς, παῖς, παῖς. Al. & B. Kind. G. Enfant, garçon. It. Putto, bambolino, fanciullo, toso, garzone. H. Moço.

Puellus Lucil. puerulus Cic. pusio Cic. pupus Varro, παῖδον, παῖδον, παῖδον, παῖδον Athenao. παῖδον, Al. Kindlin od Knäblin. B. Kindken oft knechtke. G. Petit enfant. It. Puttino, fanciulino, garzonetto. H. Mochacho.

Puella, pupa, virguncula. παῖδισκη, παῖδισκη, παῖδισκη. Al. Meidlin / Töchterlin B. Meisten oft Dochterken. G. Fillette. It. Fantina, zitella, tosa, bambolina, virginella. H. Moça, mochacha.

Puer abortiuus, *foetus abortiuus Sueton. abortus Cic. Exterricinius Festo huius generis est, quasi matre exterrita ante tempus natus. ἡλιτόμῆλον* Graci dicunt *ἐκτρωμα, ἐκβολον* Enrip. *κίημα ἀνεμιαῖον, ἄμβλωμα.* Al. **Ein Mißgeburt/ ein vnvolstrages Kindt.** B. **Misdracht/ Misbaert/ Misbore.** G. **Auorton**, né auant terme. It. **Nato innanzi al prefisso termine**, creatura andata in male. H. **Criatura mol parida.**

Monstrum Terent. monstrosus foetus Lucano, pro foetu prater naturam legem genito, τέρας, φύσεως παράδοσις Aristot. Al. **Ein Unmensch/ vngeschaffen vnd vnnatürlich Tragt. B. **Monster/ onnatuerlicke vrucht.** G. **Monstre.** It. **Monstro.****

Puer lactens, *βρέφος ἐπιμασίον, νεογλὲς* Isao, *ἐπιμασιόιον* Polluci. Al. **Geugend Kindlin.** B. **Ein sungende oft voester Kindt/ soochlinck** G. **Enfant qui tette.** It. **Bambolo de la mamma, ò tetta.** H. **Ninno que mama, mammon.**

Puer anniculus Varr. unum natus annum. *πᾶσις ἔτεος, αὐτοετής.* Al. **Ein jarig Kindt.** B. **Ein Kindt van eenē jare.** G. **Enfant d'vn an.** It. **Bambino d'vn anno.** H. **Mochacho de vn anno.**

Puer expositus, proiectitius Plauto, in publicum abiectus, ἐκθετός, ἐκκείμενον πᾶσις, *Pausan. in Arcad.* Al. **Sündelkindt. B. **Wondelinct.** G. **Enfant exposé.** It. **Bambino esposito ò gittrato allaventura.** H. **Enechada ò deschada criatura.****

Puer subdit⁹ Terēt. subdititius Quinril. subdituius Cacilio, suppositus Iuuenali, supposititius Varroni. ὑποβολιμαῖος Alexidi, *ὑπόκλητος, ἀντάμαχος* Menandro. Al. **Ein Wechselbalg. B. **Ein Wisselinct.****

G. **Enfant supponé.** It. **Posticcio,** colto in iscambio. H. **Postizo.**

Puer posthumus Cic. à morte patris natus. posthuma proles Virg. ò ὑστερος. Al. **Ein Kindt nach seines Vatters todt geboren.** B. **T'fint dat eerst gheboren wort naer sijns vaders doot.** G. **L'enfant né apres la mort de son pere.** It. **Figliuolo nato dopel padre morto.** H. **Hijo nascido despues que fu padre morto.**

Puer collactaneus, qui pariter mammam suxit. σύντετροφος. Al. **Un einer Brust gesogen.** B. **Dat eene Borst ghesogen heeft.** G. **Enfant noutri de la mesme tette ou nourice.** Ital. **Bambino allettato de la medesima mamma, ò enfieme & di compagnia.** H. **Niño de la misma mama, ò que iuntamente chupò la mama.**

Cæso Plin. è materno utero casus. Execltus matre peremta, Virgil. Cæsar. Al. **Auß seiner Mutter leib geschnittē.** B. **Wt sijns moeders Lijf gesneden.** G. **Taillé hors du ventre de sa mere.** It. **Pieso & nato dopo la madre effer aperta & tagliata.** H. **Cattado y tomado fueta del cuerpo de su madre.**

Proculus, patre peregre absente editus in lucem; vel patre iam sene ἔσθατε procul progresso natus. τηλυγέντης proprie Hom. *ἔσθ' τηλύγετος*, quasi ò *τηλὲ γένῃς ὦν*, *ἐν μεγάλῃ ἡλικίᾳ παρῶς.*

Cordus, qui tarde nascitur. Al. **Ein langsam gebornes Kindt.** B. **Ein Kindt dat spade geboren wort.** G. **Né tard.** It. **Nato tarde.** H. **Parido tardimente.**

Lucius, prima luce natus. Al. **Ein früh geborner Knab.** B. **Ein Kindt dat met den dagheraet gheboren wort.** G. **Né avec le soleil leuant.** It. **Nato alla**

alla aurora. H. Nascido muy temperano, con el sol.

Manius, mane natus. Al. Ein morgen-
kind. B. Dat smorgens ter werelt
coemt. Né du matin It. Nato alla
matina. H. Nascido a la mannana.

Opiter, Puer cui superstes est avus mor-
tuo patre.

Agrippa, pedibus prius ex utero editis e-
natus puer. ἀγρίππας Plutarcho.

Ancus, adunco brachio puer, nec expor-
rectu facili.

Infans, infantulus, βρέφος, νήπιος, βρέ-
φος νεογλόν Theocr. νεογνὲς θρέμμα
παυδὸς Plat. νηπίος Hom. νηπύτιος,
βρεφύδιον, πᾶς ὑπασκάλι Suid.
νεογνὸν ὃ νεόγενον παυδίον, ῥέριον
Etymologico. Al. Unmündig kind/
so noch nit reden kan. B. Een kind/
dat noch niet ghespreken kan. G.
Petit enfant, qui ne sçait encores
parler. It. Bambo, Bambino Bocca-
zio, fanciullo fantino Danti. H.
Ninno que no habla.

Adolescens, νεανίας, μετέωρος, μετρώμιον,
νεανίσκος. Al. Jünger od jüngling
B. Jongelincf/ joncken. G. Vn iou-
uenceau. It. Adolescēte. H. Moço.

Ephebus Terent. Puber, vesticeps A-
gellio, qui generationi habilis ac ma-
turus est. ἐφήβος, ἀντίπαις, ἡίδεος, ἀ-
φείδωρ ἡφειών, ὀργῆος γάμος, Al.
Ein jüngling obbertreffend die vier-
zehē iarn B. Een jongelincf die den
bart inde kele heeft/ oft die ouer die
veertien jarē oudt is G. Qui pas-
se quatorze ans. It. Chi trapassā è
quatordecī anni. H. Moço que
tiene mas de los quatorze annos.

Impuber, inuestis, nondum pube vesti-
tus, qui nondum decimi quarti anni
limites attigit. ἀνήβος, ἀγένειος Βα-
πας. Al. Ein jüngling vnderhalb
die vierzehē iarn B. Een ongeba-
erde jongelincf. G. Garçonneau sans
barbe. It. Sbarbato gartzone. H.

Moço sin barbas.

Iuuenis, νέος, ὁ ἐν ἡλικίᾳ Demosth. ἔνα-
κμος, νεόγλος, ὑπὸ ληπῆς. Al. Ein iū-
german B. Een jonckman. G. Jeune
homme. It. Giouane, giouanetto.
H. Mancebo.

Senex γέρων, γρηγιός, πρεσβύτης. Al.
Ein alter man B. Een oude man.
G. Vieillard. It. Vecchio, veglio
Petrarcha. H. Vicjo.

Senecio, senex somnolentus iam affe-
cta atate, νύσταλος, νυσταλογρόντιον. Al.
Ein alter alber oder narz. B. Een
versuften ouden grietck G. Vn vieil
reueur. It. Vn rechio matto. H. El
vielleco, ò nescio.

Decrepitus, silicernium Terent. Vel
quod silentibus, hoc est, inferis mox
cernendus sit, Donato teste, vel quod
prono in terram capite silices spectet.
Capularis senex Cæcilio, capulare
cadauer Lucillio, Acheronticus se-
nex Plauto, senex recoctus Catullo.
πέμπελος, κρονόληρος, ἐχάτῳ γήρας,
τομδογέρων, παρεξηυλημένος ἀναίδης.
τ. Etymol. βεκεσελλω Aristoph.
κρόνιπ Aristoph. πειρήλιξ,
ὑπὲρ γήρας, ἐφθός γήρων, quasi Senex
recoctus, quod apud Catullum est. Al.
Ein gar alter man / so den einen
fuß im grab hat. B. Een oudt roch-
laer/ die met een storken gaet / en
de het een ben int graf heeft. G. Le
vieillard qui est sur le bord de la
fosse. It. Vecchiarello vicino à la
morte. H. Viejo muy viejo.

Anus vetula, γραιὺς, πρεσβύτης, γραιῖα,
ἀφῆλιξ, κόκυα Epigram. Al. Ein al-
tes weib B. Een oudt wif. G. Vi-
eille femme. It. Vecchiarella, vec-
chia, vecchiazza H. Vieja.

Virgo. παρθένος, ἀνανδρ. Sophocli.
Al. Maid/iungfrau/ B. Maecht/
jonckfrou. G. Vierge, pucelle. It.
Damigella vergine, pucella, pul-
cella, ὃ pulzella Boc. H. Donzella.

Virgo

Virgo, *παρθένη*, *ἀνδρὸς* Sophocli. Al. Magd / Jungfrau. B. Maecht / Jongfrau. G. Vierge, pucelle. It. Damigella vergine, pucella, pulcella, & pulzella Bocc. H. Doncella.

Virgo nubilis Cic. viripotens Plaut. tempestiua Agell. matura viro Agell. tempestiua viro Horat. matura thoro Stat. *ἄκμαία*, *ᾠρεῖα* *ζαῖρος*; *ἐπιζαῖρος* Demosth. *πρὸς ἀνδρὰ ἐν πετήσιμῳ*, *ἡγή* Eustath. *ἡγεῖ* *ζορὴ*. Al. Ein mannbare oder zeitige vnd volermachene Magd. B. Een houbare / manbare / hilicbare maecht / oft vriyster. G. Fille mariable, preste à marier. It. Fauciulla da marito. H. Donzella casadera.

Virgo immatura Suet. acerba Varr. *ὀρεφαῖ*. Al. Ein zartes Jungfräulein. B. Een teer menschen. G. Pucelle tresieune à marier. Ital. Virgine troppo letiosa & delicata Florent. H. Donzellaninna, ò perquenna para ser casada.

Virgo desponsa. *μελλόζαμος* Soph. *ἐπιζαμος* Halicarn. *τέλις* Callim. Al. Ein verheisene / zugesagte vermählte Jungfrau / oder Braut. B. Verloofde maecht / de beunt. G. L' espouse, vne vierge vouée à quelqu'vn, ou promise. It. La sposa, & nouiza Venetis.. H. Donzella prometida y desposoda.

Virgo exoleta, *etatis prouectioris vitio vsui coniugii inepta* & conceptioni inabilis *παρῆνη καὶ ἀμφήλις*. Al. Ein alte Jungfrau. B. Een Lubbeetsche maecht / eē oude Jungvrouwe. G. Vieille vierge. It. Viergine gia veechia. H. Donzella vieja.

Virgo sororians Plaut. Fest. cui primū in tumore attollere se incipiāt mammae. *καμίζουσα* Aristoph. Al. Ein iunge Magd so erstlich die Brüsten erwachsen. B. Een maecht dien de borstfens erst wassen. G. leune fil-

le, à qui premieremēt croissent les tectins. It. Donzella ò verginella à cui incomminciano le prime mammelle. H. Donzella aquien cōmencen las mainas.

Nympha, *non ita pridem viro coniuncta*, noua nupta Teren. *κύμψη*, *νεόζαμος*, *νεωσιζαμνηθεῖσα*. Al. Ein iunge fraw B. De jonge / oft de nieue ghehoude. G. La nouuellemēt mariée. It. Dona poco famaritata. H. Muger à poco cassada.

Virago, *mulier moribus & filo corporis ad virum proxime accedens*, *ἀνδρὶ ζορὴν*, *ἀρῆς ἐναπὸς*, *ἀρῆς ἐνικῆ* Luciano. Al. Mañin. B. Een hās dige rassche vrouwe / oft hellene ghe. G. Femme vertueuse & qui fait actes d'homme. It. Vna viragine, ò dona gagharda, & che tiene dell'houmo. H. Muger quæ representa varon.

Matrona Cicer. *Vxor vsu, quæ cum viro in matrimonium coit*, *οἰκοδέσποιν*. Al. Ehrweib. B. Matrone / eerlijcke vrouwe. G. Fēme d'hōneur. It. Matrona. Ang. A matrone.

Meretrix, lupa Plaut. scortum, lupanar Catullo. prostibulum Plaut. diobolare scortum Plaut. quadrataria Cæcilio. limax Varr. *a limando, nisi veludici a noto animali quod sub vesperam è latebris proreptat*, & imbrem prænunciat, cuius in suo genere sitiens est meretrix, *βλιπῆς*, Pul-lus Veneris, Plauto, *ut παφῆς νοσῆς* Epigr. *ἐταῖρα*, *πόρνη*, *χαμαιτύπη*, *κίσωρις*, *καταλβάς*, *μόχλῳ*, *φορβάς* Soph. *δήμος* Archilo. *μύζαρις* Eustath. *πῶλῳ* *ἀφροδίτης* Eubulo, *καίπρανα* Menand. *ἐλάσασα* Lycoph. *χαλκιδίτης* Eustath. *πρίπελος*, *κασιούρα*, *ἀνασείφαλῳ* Hippocrati. *βορβορόπη*. Al. Ein Hur / oder Mez. B. Een hoere oft sack. Gal. putain. paillarde. Ital. Meretrice, B porca,

- porca, putana, paillarda, putta, putas, facciata *Petr.* H. Putta vellaca.
- Pellex, *qua se maritis & xoratis miscet puella.* succuba *Ouid.* pallaca *Suet.* παιδακή, μοιχαλὴς. Al. Schnur / Balg / Rebßweib. B. Lens gehouden Mans hoere. G. Concubine d'vn homme marie. It. Bagascia *Boccatio* H. Manceba de casado, abaraganada de casado.
- Concubina *C. c. honestiore voce quam amica, quod illa extra criminis notā habebatur: hac meretricio more quasi sum corpore faciebat.* σύγγιτ. Al. Benschläfferin / Bulerin. B. Eöcubinc / bysllaepcer / boelfc. G. Cöcubine. It. Concubina. H. Manceba de foltero, abaraganada, concubina.
- Puerpera, λόχος, τοχὰς *Eurip.* λεχώ, λοχεία, δὲ πτόγος. Al. Kindbetterin. B. Een vrouwe die van Kinde inne ligt / oft int fraem is. G. Femme accouchee, gisante. It. Puerpera, donna di parto. H. Muger que pario.
- Obstetrix, adfestrrix *Afranio, quod adfideret foete mulieri.* αἰαγέτρια & αἰναγέτρις *Hesych.* μαγδύτρια, μαῖα *Eustath.* λοχία, ὀμφαλοτόμος *Poll.* quod infantium umbilicos praefecet. Al. Ein Hebam. B. De broebrouwe. G. La sage femme. Ital. Ostetrice. H. Partera.
- Nutrix, πηνή, πτηή *ἡν λάρια, ἡν λαμῶν Lycoph.* μαῖα, τρέφω, κερτρύφω. Al. Die Seugam. B. De minne / minne vader / de cost geuer. Gal. Nourissier. It. Nutritore. H. Amo.
- Alumnus, μαματικός, τρέφω. Al. Ein erzogenes Kind. B. Een Kind wt lifden bestet en opgenoet / d welck nemant om Gods wille houdt. G. Nourrison. Ital. nutritio in casa o fuora per piacete. o carita, aueno. H. Criado.
- Corpus, σῶμα, δῆμις, quasi vinculum anima quo alligetur, ὡς δεσμός σῶμα, velut σῆμα, quasi anima sepulcrum, σκήν, quod sit veluti scena & tabernaculum anima. Itē χιτὼν & φερεῶ metaphorice apud Gregorium *Palamam.* Al. Leib. B. Lichaem / lijf. G. Corps. It. Corpo. H. Cuerpo.
- Corpus integrum *Cels.* sanum. εὐλινεῖς, ὑγιὲς. salubre *Martiali.* Al. Ein frischer vnd gesunder Leib. B. Een ghesont lichaem. G. Corps sain & disposé. It. Corpo sano & gagliardo. H. Cuerpo sano.
- Corp^o mali habitus *Celso; affectū Liuii,* morbosum, morbidū *Plin.* νοσερὸν, νοσάκερὸν *Arist.* νοσηματώδες, νοσαλέον *Nonno* νοσηλεδον, ἀδενὲς, ἐπίνοσεν. Al. Ein franger od schwacher vñ vngesund leib. B. Sieg / cranc / ongesont / swack lichaem. G. Corps mal sain, malade. It. Corpo debole, ammalato, mal disposto. H. Cuerpo que esta malo y no es sano.
- Corpus quadratū *Cels.* iusto temperamento aptaq; cōpositione decorum, nec gracile nec obesū. σῶμα εὐσχημον *Gal.* τετραγώνον. Al. Eins Helden Leib / od ein wolgestalter Körper. B. Een vierkant en proportioniert lijf. G. Corps quarté & bien disposé, ou proportionné. It. Corpo d'Orlando, ben fatto. H. Cuerpo lindo, derecho, de Rey, y de hio dalgo.
- Cadaver, cassum anima corpus *Lucretio.* νεκρὸς. Al. Ein Leich / oder todter Körper. B. Lijck / en doot lichaim. G. Charogne, corps mort. It. Carogna, corpo morto. H. Cuerpo muerto.
- Truncus *Cic.* pro corpore cui praefectū sit caput. σῶμα κεφαλον, κομὸς. *Eustath.* Al. Der Leib so zu scheiter gemacht ist. B. Kompe / der lichaem sonder hoofst.

- hoofst** G. Le tronc du corps, corps sans teste. It. Il trunco del corpo. H. Cuerpo descabeçado.
- Membrū**, caro artus tegens καὶ σῶμα. Al. Ein Gliedt. B. Een lidt. G. Membre. It. Membro. H. Miembro.
- Artus**, quædā sunt veluti vincula membrorum, quibus artantur & colligantur. Cōpages & nodi corporū Plin. αἰχμα, αἰψα, μέλη, ῥέτη; ῥέθηα, ῥύττα Call. Al. Glieder / Liedmassen B. Lidtmaten. Gal. Parties du corps entre les iointures, les membres. It. Nodi. H. Nudos ò miembros del cuerpo.
- Articulus**, iunctura & nodus membri. ῥήριδιον. Al. Gleichlin / oder Gelenck. B. Knoctel. G. Iointure. Ital. Artigliontura. H. Arteio.
- Sed quia Medicorum familia corpus dissipatur in partes, quas similes nominant, cuiusmodi sunt Nervus, Vena, ὀμιομερῆ μέρα, & inofficiales instrumentariasve, qua ex illis constant, ὀργανισμὸς & αὐτομιομερῆ Græcis dictas, prius illas enumerabo cum humoribus corporis aliisque eo spectantibus ne quid in nobili ista fabrica desideretur.*
- Os** ὀστέον. Al. Bein. B. Been. G. Os. Ital. Osso. H. Huefso.
- Medulla**, μυελός. Al. Das Marck im Bein. B. D' merch. G. Mouelle. It. Medolla. H. Tutanos, tuetanos.
- Neru⁹**. νεῦρον, τόνος Hipp. Gal. Al. Sen / flachs / od España B. Zeñe / pese. G. Nerf. It. Neruo. H. Neruio.
- Cartilago** Plin. χόνδρος, Al. Krospele. B. Krafeling. G. Cartilage, tedrilon. It. Cartilagine. H. Ternilla.
- Vena** φλέψ ἐπὶ τῇ στήθι Eudoxo, δέξα. ῥήν Hesycho, quod sit canalis sanguinis. Al. Blutader. B. Uder. G. Veine. It. & H. Vena.
- Arteria**, vena Celfo, vena pulsabilis. ῥή μεία, ὡς τὸ τὸν αἶμα τηρεῖν, αὐροτῇ
- Ruso**. ῥή στήθι, ῥή κένωμα, πνεύμα. τὸν αἶμα Rufo. Al. Puls oder Schlagader Belg. Den Puls / oft flachader / oft ademader. G. Artere. Ital. Arteria la canna della gola, strozza. H. Donde passa el ayere.
- Ligamentum**, quo ligantur ossa σύνδεσμος. Al. Bendel oder Beine. B. Bandi des ghebeente. G. Lien des os. It. Legatura delle ossa. H. Atadura de los huesos.
- Tendo**. τένων, ὁ τὸν ὀστέον μὲν Galeno. B. Gheeshayr. It. Corda.
- Musculus** Plin. μῦς. Al. Die Maus. B. Demunß. G. Muscle. It. Muscolo ò pesce. H. El morezillo.
- Torus** Virg. lacert⁹ Cic. lacertorū torus Cic. pulpa Persio. μὺς Al. fleisch maus. B. Spiere / oft een hije. est enim caro musculus inclusa sine ossibus. G. La souris, charnure, muscles de chair. Ital. Carnatura, muscoli carnos. H. Morezillo de carne.
- Membrana** ὀμλὴ. Al. Vehl. B. Vellefen. G. Petite peau, taye. It. & Hisp. Tela.
- Caro**. Carnem proprie dici volunt animalis mortui, quasi carentem vita. σὰρξ. Al. Fleisch. B. Vleesch. G. Chair. It. & H. Carne.
- Cutis**, in viuo homine est. nam Pellis est à carne iam deducta, qua & Exuiae. Illa γῆρας, hac vero δέρμα; ὡς τὸ δέρεν, ῥή δορεῖ; ῥή σέρφ. Lycoph. ὡς τὸ σέρφ τὸ σῶμα ἀμφιεννύμενον, ῥή ῥίν. Homero, αὐτῶπιον Herodoto, δερβισι. Cutis. Al. Vehl. B. Vellefen. G. Peau. It. Pelle. H. Pelleia. Pellis. Al. Die Haut. Belg. Hunt. G. Peau. It. Pelle. H. Cueto, ò pelleia toril.
- Cuticula**, ἐπιδερμὶς. Al. Vehl. B. Elein vellefē. G. Petite peau. It. Pellicciuola. H. Pequenna pelleia.
- Cuticularis meat⁹** Plin. pori, inuisibilia foramina Celf. caulæ Lycr. πόρος.

- Al. Schwaiflöcher. B. Sweetgaet-
fens. G. Les petits pertuis de la
peau. It. Spiragli de la pelle. H. A-
quella horadura de la pelleia.
- Sanguis, anima Virg. pro sanguine qui
anima vehiculum est. sic ψυχή apud
Aristophanem accipitur. αἷμα, ἔαρ
Poet. Al. Blut. B. Bloet. G. Sang. It.
Sangue. H. Sangre.
- Cruor, sanguis ater è vulnere manans,
quasi è corde ruens, αἷμα, ἰχὼρ. Al.
Schwarz heßlich Blut. B. Swart
bloet. It. Sangue bruto. H. Sangre
vel laca.
- Sanies, tabum, qua Grammatici differ-
re volunt, ut sanies sit mortui, tabū
viuentis sanguinis, ut Servius anno-
tat. Celsus saniem varie crassam &
coloratam, tabum vult esse sanie te-
nuem è malo hulcere exeuntē λυθρον,
βρόχον. Al. Enter Geschwer B. Et-
ter. veruult bloet. G. Sanggasté. It.
Sanguaccio, sangue corotto. H.
Sanguaza de la sangre.
- Pus, crassum & albidum glutinosumq;
Cels. πύος. Al. Enter. B. Etter/dracht
G. La boue. It. Marza. H. Podre.
- Pituita, phlegma. φλέγμα. Al. Glied-
wasser. B. Olhme/ fluymen. G.
Flegme, Fleume. It. Pituita, flegma.
H. Flema.
- Pituita etiam gallinarum morbus est.
Al. Der Pipitz B. De pippe. G. La
pepie. H. Pepita de las gallinas.
- Bilis Celsi, fel. χολή ξαυρή, ἢ κροκοειδής,
γλυκὴ, quasi dulce à contrario sensu.
cum sit amarissimum, testibus Plinio
& Aureliano. Al. Gall. B. De galle
oft cholera. G. Fiel, cholere. It. Fie-
le, colera. H. Hiele.
- Bilis atra Plaut. μελαγχολία, μελαγχολ-
εὺς χολή Aetio. Al. Melancholien. B.
Melancolie. G. Melancolie. Ital.
Maninconia. H. Colera negra.
- Succus, humor in corpore valente abun-
dans; quasi sugus: quod eum ex ali-
- mentis membra sugant. χυμὸς, χυλὸς.
- Al. Safft. B. Sog/sap. G. Suc, seue.
It. Succo. H. Sumo.
- Excrementum. ἐξίτωμα. Al. Unflat/
wust. B. Unlicheit des lichaems.
G. L'ordure du corps. It. Escremē-
to. H. Superfluidad del cuerpo.
- Excrementum oris Tacito, saliva Pli-
nio, sputum Celsi, πτύελον, πτύσμα
σιαλὸς, σιελὸς. Al. Geiffer/Speichel
Speurwer. B. Speecsel. G. Salive.
It & H. Saliva.
- Spuma Ouid. sordities quadam ebullies
in saliva, sanguine. ἔσ' vino, ἄφεσ.
Al. Schaum. B. Schuym/brunß.
G. Escume. It. Spuma. H. Escuma.
Ang Fome, frothe.
- Muccus vel mucus Catul. μύζα, λέμε-
φον, βλέννα, κόρυζα Rufo Al. Κορζ.
B. Snot. G. Morue, ou morueau
dunez. It. Mucco. H. Moco.
- Sudor ὕδρωρ. Al. Schweiß. B. Sweet.
G. Sueur. Ital. Sudore, succidume
Boccatio. H. Sudor.
- Lotium, vrina, ἔργον, ἔρημα. Al. Harn-
brunß/ oder Brunßwasser. B. Ur-
inne/ pisse/ oft genck. G. Urine, pis-
sat. It. Ourina. H. Vrina.
- Excrementum alui, aluus. Celsi. ster-
cus, merda. Horat. σκῶρ, κόπρος, δόπο-
πάτημα, αἰφόδευσις, πύρατος Nicand.
σκατὴλη Aristoph. πάτος, σκύβαλον,
αἰφόδιον γαστρος Micand. αἰφόδευμα. Al.
Dreck/taat/mist. B. Geuoech/mest
stront G. Fiente. It. Sterco, merda.
H. Estercol, mierda, cagaion.
- Hircus, Horat. virus alarum. Al. Ge-
stancf vnter der Achßel. B. Stäcke
van de vrelen. H. Sobaquina.
- Genitura Plin. semen genitale, vrina
genitalis. σπορά, σπέρμα, σπόσος. A-
ristoph γονή, πορρς, πορρῆ, Aretæo. Al.
Natürlicher samen. B. T'natuer-
lijck saet. G. Semence naturelle. It.
Seme, semenza naturale. H. La se-
miente de la natura.

Menses *Plin.* menstruum *Eid.* profluuium mulierum *Eidem.* Lunare virus *Ouid.* profluuiū genitale *Plin.* μῆνῆς, καὶ δ' αἵματις ἐμμεῖνοι, ἐμμεῖνα, γυναικεία *Theopr.* κατὰ μῆνιον. *Al.* Der Blutgang/Weiber Kranckheit/Mon. *B.* Der vrouwē sieckte/oft stondē. *G.* La maladie des femmes. *It.* Il mēstruo. *H.* El mēstruo, ò purgation de la muger.

Aurium marmoratum *Plinio*, cerumen nonnullis. κὺψελίς. *Al.* Ohrenfäuligkeit *B.* Dorsmeer. *G.* L'ordure des oreilles. *Ital.* La sporchezza delle orecchie. *H.* La suziedad de las orejas.

Præsegmen vnguium, resegmen *Plinio*. ἀπὸνύχσμα, ἀπὸνχσμα *Al.* Der Nägel schnitz. *B.* Knipsel van den nagelen. *G.* La taillure des ongles. *Ital.* La tagliatura della vngia. *H.* La mundadura de la vnna cortada.

DE MEMBRIS.

Caput. καρὰ, κεφαλὴ, κῆρση, καρῖα, κωδεία poetice. *Al.* Das Haupt/od der Kopff. *P.* Hoofst oft cop. *La teste.* *It.* Teste, capo. *H.* Cabeça.

Vertex. καρῖφῆ, μεσὸ κρανον *Orphee.* *Al.* Der wirbel am Haupt. *B.* Den top oft frunne van t'hoofst. *G.* Le sommet de la teste. *It.* La cima ò sommita, & il vertice della testa. *H.* La parte soberana de la cabeça.

Occiput *Ausonio.* ὀπίον. occipitiū *Plauto.* *Al.* Das hind theil des Haupts. *B.* Het achterhoofst. *G.* Le dernier de la teste. *It.* L'occipitio. *H.* El postero ò detras la cabeça.

Sinciput. βρέγμα, βρέγμα. *Al.* Förd theil am Haupt/der Schentel. *B.* Scheitsel. *G.* Le deuant de la teste. *It.* La parte dianzi de la testa. *H.* La parte de lantera ò primera de la cabeça.

Calua *Plinio*, caluaria *Celso.* cranium.

καρῖνιον, quod cerebrum integat, quasi καρῖν, id est, galea. πόλ, κῶγ, χ. *Lycoph.* σκαφίαν *Aristoph.* κῶ. *Al.* Hirnschal/Hauptschüssel. *B.* De panne van t'hoofst/d'beckeneel/hoofstschotel. *G.* Le rez de la teste. *It.* Cranio, cuticagnain *Orlando.* *H.* La calauerna.

Commisura cranij, futura *Celso.* ῥαφῆ, συμβολαί, γραμμί *Arat.* *Al.* Die fuge der Hirnschalen. *B.* Denaden van de panne. *Sunt autē tres:* *Coronalis*, quod ibi loci ferta imponentur capiti σεφανίτις, σεφανία. *It.* La commissura coronale ò arcuata, ò quella de la poppa. *Lambdoides.* λαμβδοειδής, a figura litera Δ sic dicta, occiput circumscribens. *It.* Lābdoide, ò quella de la proda, ò la ypsiloide. *Sagittalis vel veruculata*, ὀβελιαία, quae in viris superiores veru instar contingit. *Ital.* Sagittale. *Deinde sunt* & Squammæ: quae squammarum modo utrinque ad aures obiacent. λεπιδοειδής & λεπιδοειδῆ περισηνδλήματα. *Ital.* Squagliose, ò mendose, ò quelle delle tempia. *H.* Las costuras de la calauerna, in genere.

Pericranium, cutis capillum gignens *Celso.* περικαρῖνιον *Al.* Die Haut der Hirnschaalen. *B.* Die hunt vā t'beckeneel. *H.* El paniculo que cubre el casco.

Frons. μέτωπον. *Al.* Die Stirn. *Belg.* T'voorhoofst. *Gal.* Le front. *Ital.* La fronte. *H.* La frente.

Frons nubila, matutina *Martiali*, obducta. σιωπῆς μέτωπον. *Al.* Ein saures oder trauriges Gesicht. *B.* Een suer/ oft truerigh opsie. *G.* Un regard fort aspre & obscur. *It.* Volto ò aspetto tristo, & addolorato. *H.* Frente ò cara anublada.

Frons relicina *Apuleio.* refugo capillo nuda. μέτωπον ἀναισιμαλον *Apiano.*

piano. Nebrissensis recilinam inuersis literis scribendam ostendit, caluamq; exponit. Al. Glaz. B. Voorblesse/taal voorhoofst. Gal. Le front chauue. It. La fronte calua. H. Frete calua de cabellos.

Frons erugata *Plin.* explicata, exporrecta *Terentio*. Al. Ein glatte Stirn. B. Een ongefronst/brngelat/voorhoofst. G. Front sans rides. It. Fronte senza ruga alcuna. H. Frente sin rugas.

Frons rugosa *Martiali*, corrugata, caperata *Plauto*, contracta, striata *Apul.* μέτωπον ῥυκνόν, ῥυπεδῶδες, φαρκεδῶδες *Hippoctr.* *Erotiano*. Al. Ein Stirn voller runzelen. B. Een ghesfronselt/gerompelt/ghescrompelt voorhoofst. G. Front ridé, plein de rides. It. Fronte rugosa. H. Frente arrugada y rugosa.

Rugæ frontis *Cic.* σελίδες, ῥυπδες ἀμαρυγαι *Poll.* Al. Runzeln. B. Rompelen/fronsen/froten. G. Les rides. It. H. Ruga.

Cerebrum, vitalia capitis *Plin.* ἐγκέφαλον, λουγὸς μύελος *Sophocl.* Al. Das Hirn. B. De herssene / brnye. G. Le cerueau. It. Il ceruello. H. El meollo de le cabeça.

Cerebellum. παρεγκεφαλις *Heroph.* ἕρκυον *Galeno* ἐπικρανίς *Poll.* ὀπίδιον ἐγκέφαλον. Al. Das hinder Hirn. B. D achterste herssene. G. La ceruelle. It. Il celabro. H. La nuca del meollo.

Infundibulum, torcular, Concauitas cerebri in quam meatus desinūt. χοάνη πύελον ἄλως *Herophil.*

Fornix, Cerebri pars supra communē cauitatem, in forniciis modum arcuata. κορυμβόειον, ψαμμοειδὲς *Galeno*.

Nates, Cerebri exiles & oblonga eminentiæ γλίστιναι *Galeno*, διδύμια, a testium similitudine.

Meninges, cerebri inuolucra. Barbari

Duram & piam matrem appellant. ἐπικρανίδες *Erasistr.* μήνιγγες, εἰλαμίδες *Polluci*; quarum altera δεικρόν & altera tunica δειρόν & dicitur.

Al. Hirnhautlin. B. De velletens daer de herssene inghewickelt ligt. G. Les couuertures de la ceruelle. It. Le tele del ceruello. H. Las membranas que cubren el moello.

Discrimen capillorum, æquamentū λύσωμα & λύσωσις *Arist.* Al. Schengetel. B. Schendel/oft scheel. Gal. La creste des cheueux. It. Separacion de le capelli. H. Le parti dura de los cabellos.

Coma, crinis, capillus, capillitiū, casaries, pilus, ἡρίξ, τείχωμα, κόμη, ἔθερα, κόρη, κέρας, φόβη, ποκάς, χαίτη, σμήειγξ, λάχνη. Al. Haar am Haupt. B. Hanr/t'hanr vā de hoofde. G. Cheueul, petruque, cheuelure, poil. It. Pelo, capello, cauello, chioma, capillatura, peluzzo. H. Cabello, cabelladura.

Capillus passus *Terent.* Temere dispersus & diligenter circum caput reiectus. ἔθερα ἐκτετασμένη καὶ πεταδεῖσσι. Al. Zerstreites Haar. Belg. Wtgesprent hanr/om t'hoofst flinngerende. G. Perruque desliée. Ital. Capello sciolto.

Coma adoptina, adscititia, galericulum, sutile capillamentum *Tertul.* πλωίκη, φενάκη, περὶ κόμην, ἐν τείχον, περίητον, περίητος ἡρίξ *Dioni.* πρόσδερος κόμη. Al. Falsch / oder toden haar. B. Ghemaecte: oft vreemt hanr. G. Fausse cheuelure, ou perruque. It. Zarzera tolta in presso. H. Cabelladura agena.

Corona capitis, Extimus criniū circulus σεφάνη, περίδρομος. Al. Haarfrazz. B. Den rince van het hanr. G. Le bout des cheueux. It. Il cerchio à la ghirlanda de e capelli. H. Cumbre des los cabellos.

Antia capronæ *Lucill.* anteuventuli, propēduli crines, ἀντιότῃα, ἀντιόμειον. **Al.** Haarschopff vorn an der **Stirn.** **B.** De bresse/t'voren nederhangēde hanr. **G.** Le toufet, cheueux des femmes. **Ital.** Capelli delle done. **H.** Copete de los cabellos.

Cincinnus *Cic.* *Intortus capillus annulus Martiali* Cornua proprie cincinnos dici annotat *Seruius*, κίκινος, συμγνίαι *Cratino.* ἑλίκαι, ἑλικες, ὅς ληγες *Callim.* & *Herodiano Gram.* παρωπῆς. **Al.** Kraußhaar. **B.** Cruns oft ghecrolt hanr. **G.** Passe fillon, cheueul entortillé. **Ital.** Cincinno, ò cresputa de e capilli. **H.** Cresputa de los cabellos.

Cirrus, quasi incircum tortus capillus, πλόκως, πλέκως *Aristoph.* βότρυς *Colutho.* ὀσπρυχός, πλεκίανη, ἑλίκις, πλόκωγος, πλοκάς *Pherocrati*, πλοκίον *Menand.* κόρυμβος in feminis, σκόρπιος in pueris, teste *Thucyd.* *Scholiast.* **Al.** Zopff **B.** Tunte vel tute/voce antiquitatem spirante: quando ex *Varrone* & *Festo* constat Tutulos priscis dictos fuisse matronarum capillos ad Verticem capitis conuolutos, & in altū aggestos. quod πύργον πλοκίμω in *Nazianzeno*, & *Suggestū comæ cum Statio* dicere possimus. **G.** Vne couffe de cheueux. **It.** Chioma crespa, capello crispato. **H.** Guedeja de capellos.

Canipolia, λευκόςδεις χαίται *Non.* ἀλφιδόχρωτες τρίχες. **Al.** Weiß Haar **B.** Grau hanr/ grijs hanr. **G.** Cheueux, Chen^o ou brancs. **It.** Capelli canuti. **H.** Las canas de la cabeça.

Tricæ. Capillus intricatus τριχώμα. **Al.** Verworrē haar. **B.** Meere vlecht. verwert hanr. **G.** Cheueux entortillez. **H.** Guedeia en hetrada.

Barba. *Cicer.* vestis *Vergil.* Vnde & *Inuestis pro imberbi apud Palladium* γένειον, πώγων, ὑπὸν. **Al.** Ein Bart.

Belg. Baert. **Gal.** Barbe. **Ital.** & **H.** Barba.

Barba prolixa, immissa *Virg.* promissa *Linio* μυοσύον *Epigram.* quasi abigendis muscis cōparata. πάλαντια & πώγων *Synesio.* ἐκτενής, ἐπιμήκης. **Al.** Ein langer bart. **B.** Een langenbaert. **G.** Barbe longue. **It.** Barba longa. **H.** Barua longa.

Crinium præsegmina. κεραι, κυνώδες *Theocrito*, lingua Dorica.

Alæ *Iuuenali*, mustax, Barba quæ superius labrum vestit. μύσταξ, ὑποὐρίνον *Ctes.* προπώγωνιον. **Al.** Xnebel/oder knebelbart. **B.** Xneuelbaert. **G.** Les moustaces. **It.** Li mustacci de la barba. **H.** Bigor ò el boço, ò monstrazo de la barua.

Lanugo, flos *Virgilio*, Pilorum ad tempora eruptio, χνόος, χνόος *Callimach.* ἱελος. διάνηη *Pindaro.* Ἰουγὰ δὲν ἀνάφους *Pind.* *Schol.* *Rufus* & *Pollux* πᾶππον nominant inferiore in mento erumpentem lanuginem. **Al.** Gauchhaar. **Belg.** Vlassenbaert. **Gal.** Poil folet, la premiere barbe. **Ital.** Barbetta. **Hisp.** El flor de la barua.

Tēpora. κρόταφοι. **Al.** Der Schlaf. **B.** Den slaep van den hoofde. **G.** Les temples. **It.** Le tempia. **H.** La sien.

Forcipes, Ossa transversa in temporibus, quæ aures complectuntur. ζυγώματα, κερκίνοι.

Auris. οὖς ἀκοή *Poll.* **Al.** Das Ohr. **B.** Doore. **G.** L'oreille. **It.** Orecchio. **H.** Oreja.

Auricula exterior, Omnis cartilago aurem ambiens. **H.** La ternilla de oreja.

Auricula infima *Cicer.* ansa auriculæ. λοβός. **Al.** Die Kresplē am Ohr. **B.** D'lapten oft tippetten van d'oore. **G.** Le tendron de l'oreille. **Ital.** El balle de le orecchia. **Hisp.** El pico baro de las orejas.

Pinnula, Isidoro, *Summa auricula pars.*
 Capreolus, *exterior auricula ambitus,*
ut interior Scapha. ἑλίζ Rufo, κρ-
 χλίζ Poll. at Scapha ἀνθείζ Rufo,
 σκάφ Polluci. Al. Der traif am
 Ohr. B. Der ohren randt. G. Le
 bout del oreille. It. La cima delle
 orecchia. H. Rhedondez de las o-
 rejas.

Pinna, *Cartilaginea pars auricula lati-*
or. πτερύγιον.

Concha, *Cavum auriculae.* κόνχη Rufo.
 ἀσάνης Poll.

Tragus, *Quod concha extrinsecus re-*
spondet. τραγός Rufo.

Auris meatus, πύρξ ἀκουστικός, ἀκὸν
 Rufo. Al. Die löcher im Ohr. B.
 Der oorengaten. G. L'ouverture
 de l'oreille. It. L'apertura delle o-
 recchia.

Testudo, *Concamerata auricula pars,*
ubi foramen auris patet. τετράγων.

Oculus, ocellus. ὄμμα, ὄφθαλμος, quasi
 ὠπὸς δάλακος, ut Oppiani Scholia-
 stes annotat, ὄψις. Al. Aug. B. Oo-
 ghe. G. L'œil. It. Occhio. H. Ojo.

Oculi noctuini Plaut. qui & herbei
 apud eundem, quos felinos vulgo di-
 cimus, glauci Plin. Al. Graß grün
 Augen. B. Tatten oogen

Sinus Virg. oculi peluis. Cavum oculi
 vocat Virgil. non autem oculorum or-
 bes seu palpebras; ut male sentit Ser-
 nius πύελις Rufo; κόνχη Polluci.
 Al. Das hol der Augen. B. T'hol
 van den ooghen. G. Le creux de
 l'œil. It. Il fondo del occhio. H. El
 hondo del ojo.

Oculorum tunicae quatuor sunt: Cor-
 nea, quæ alba est. κερατοειδής χιτὼν.
 Vnea, ῥαχτοειδής, quod sua acinum
 externo laiore representet, & χρο-
 δής. Vitrea, ὕαλοειδής, ab humore vi-
 treo. ὠραχνοειδής, quod tenuitate te-
 lam aranea metiatur, & a reticuli si-
 militudine ὠρεφιδελισποδής Heroph.

CrySTALLINA, κρυσταλλοειδής, φαγγει-
 δής, & διοσκροειδής Rufo Ephesio. quem
 de ratione nominum consule.

Oculus lynceus Horatio. Aquilinus
 Plauto. miluinus Apuleio. λυγκινός
 Hom. ὀξύδενος. Al. Scharpff Ge-
 sicht/Luchsenaug. B. Goet gesich-
 te/scherpffsichtige oogen. G. Veue
 tres-aigue. It. Buona vista, occhio
 acuto. H. Ojo agundo, y de buena
 vista.

Oculi emissitij Plau. qui huc atq; illuc
 excurrunt, omnia curiose observantes.
 Al. Ein schiessendes Gesicht/omb-
 sehende Augen. B. Ghesichte dat
 alle dinct can bewarē. G. Yeux re-
 gardants en tous entroits. It. Oc-
 chio sagace, ò perspicace, ò pru-
 dente. H. Ojo sabio y mucho pru-
 dente.

Oculi momentum. ῥοπή. Al. Ein Au-
 genblich/schwang. B. Oogenblick.
 G. Vn clin d'œil. It. Vn bater d'oc-
 chio. H. El bafat del ojo.

Nictare, *Crebro connuere prae metu, o-*
culorum motu signum dare clauden-
do vel alterum vel utrumque. σκαρ-
 δαμύντην βλέφαράζειν. Al. Mit den
 Augen wincken. B. Wincken. G.
 Cligner les yeux. It. Cennare, ac-
 cennare. H. Hazer ò dar fennal cō
 los ojos.

Nictare, est & dormituriendum. γλιό-
 ζειν, Hippocrat. νυστίζειν, κατανυστίζ-
 ζειν, σινωλεῖν βλέφαρον. Al. Die Au-
 gen kaum können auffhalten/ oder
 voller Schlaffs haben. B. Glun-
 cren/oft glunerooghen.

Limis obtueri Plin. παραφύρειν βλέπειν
 Luciano, παραφέρειν τὴν ὀφθαλμὸν.
 Al. Schelern/uber zwerch sehc/ eis-
 nen Blick geben. B. Loncken/ ouer
 zijds sien. G. Regarder de trauers,
 ou tourner la veue. It. Volger l'oc-
 chio del trauerso. ò trauersar l'oc-
 chio. H. Mirar con el ojo tuerto ò
 altranés.

Hirqui,

Hirqui, Oculorum anguli, ἡντοὶ, quorum qui ad nasum sunt, πάντες ἐκ πύγαι dicuntur, quod inde lachryma manant: at qui ad tempora, παρωπία Poll. Nicandro, Schol. Al. Augenwinkel B. Ogenwinkel G. Lecoing de l'œil. It. Il cantone del occhio. H. La grimal del ojo. Albumen oculi, vel albugo, λοζαῖς, σφενδόνη, κυκλώπιον Al. Das weiß im Aug. B. D'wit in d'ooghe. G. Le blanc de l'œil. Ital. Il bianco d'ell, occhio. H. La parte blanca del ojo. Pupula, Lucretio, pupilla Cic. ὄγρη, γλήνη. Al. Augstern oder apffel B. D'ooghen appel. G. La prunelle de l'œil. It. Pupilla del l'occhio Danti. H. Ninna del ojo. Iris, Circulus pupillam ambiens. ἱρίς, ῥοαμμή κυκλοτερής. Al. Das cronlin. B. T'croonten. Hypopia, Offa oculis subiecta, ὑπόπια, ὑποφάσμα Rufo. Palpebra, a palpitando dicta. gena Plin. Tegmentum oculi. βλέφαρον, quasi τὸ τοῦ βλέπουσ φάσμα, hoc est, visus tunica operculumve. σύνιον, κάλυμμα Al. Augbrawen/ augendeckel oder lid. B. Ogentalen / oogentlidt. G. Paupiere Ital. Palpebra del l'occhio. H. Parpado ò pestana del ojo. Palpebrarum crepido, unde cilia prodeunt: extrema ora harum, qua inter dormiendum se mutuo contingunt. Chelæ, χηλαὶ ἐκ σφάλαι Rufo vocantur: at crepidines ipsa ἐλντρεα, ὀρχοί, παρσοὶ Poll. ἐντριχώματα. Cilium Pili è palpebris enati. βλέφαρος, παρσοὶ Rufo. Al. Augbrawen haar. B. Het haar den d'ooghen. G. Lecil. It. Ciglio H. Parpado. Supercilium, Ductus pilorum supra palpebras. ὀφρύς, ὀφρύων γείσα, τοιοὶ, ἐπισύνιον Poll. Al. Augbrawen

B. Wymbrawen. G. Soureil. It. Ciglio. H. Ceja. Intercilium Isidoro. Intermedium inter supercilia spatium, unde nasus incipit, estque depile μισόφρυον Rufo, quo in loco anima principatum olim statuit Straton, teste Plutarcho. Facies. πρόσωπον. Al. Angesicht. Belg. Aensichte. G. Face. It. Faccia. H. Rostro, cara. Vultus, os. πρόσωπον, εἶδος, φύν. Al. Gestalt des Angesichts B. De gheedaente/d'wesen / oft t'ghelaeit vāt angesichte G. Mine, trogne, viaire. It. Volto. H. Cara. Facies cadauerosa, fœda ac tetra, ἐκ quā cadaueris instar merito auersetur aliquis. Al. Ein grausames scheussliches Angesicht. B. Een ensselick oft growelick aensichte. G. Un regard espouventable. It. Un viso horrêdo & spauenteuole. H. Cara fea, y que se puede temer à mirarla Nasus, ῥίς, μυκτήρ, ῥάθων. Al. Nasß. B. Nuese. Gal. Nez. It. Nazo H. Nariz. Nasus resimus. Ouid. sursum compressus ad modum simiae. ῥίς ἀνώσμιος Aristot. Al. Ein dumpffeter/oder vbersichtiger Nasen. B. Nepen oft simmen nuese. G. Nez recrochu, camuz. It. Naso Ischiacciato, velut placentæ in modum compressus. Hisp. Nariz romo. Nasus aquilus, aquilinus. ῥενπὸς ἐπί-ῥενπ. Al. Habichßnasē / ein hohe Nasß. B. Een hauck's oft hooge nuese / oft een domphoren. G. Nez aquilin. It. Naso aquilino. H. Nariz aquileno. Nasi orbicul⁹, pitula Isidoro, a piri forma. Orbiculus protuberans, cui subsunt nares, σφαγεῖον Rufo. Poll. Al. Das rond zäpflein der nasen. B. Het tippelen oft balleken van der nuese. G. Le bout du nez. It. L'estremo ò la

- punta del naso. H. La ponta del nariz.
- Alæ**, pinnulæ, *Isidoro*, *pulpa utrimque nisi orbiculum sepiente*. *πτερυγία* *Ruso*. *ὀπὴναι* *Poll.* B. **De Blaestēs** oft **Wieckens** voan de Nuese.
- Vibrissæ** vel vibrissi, *Narium pili*. Al. **Nasenhårlin**. B. **Het hant in de Nuese**. Gal. Le poil du nez It. Ipeli del naso. H. Pelas de las narizes.
- Interfinium**, *Isidoro*, *isthmus*, *intersepimentum* vel *discrimen narium*. *Imbrex narium* *Arnobio* scite dicitur. *ἰσθμίων, σολίς, κίων, διαφραγμα*. Al. **Band** & **Nasflöcher**. B. **Mid** **Denschot** van de Nuesguten. G. La taille des narines. It. Il mezzo delle ventagli del naso. H. El medio de los narizes.
- Nares**, *Nasi foramina seu fenestra*. *μυκτῆρες, μύζαι* *Sophocli*. *ῥώθωνες, ἰαλάμαι, ὀχετύματι* *μυζωτῆρες* *Ruso*. Al. **Nasflöcher**. B. **Nuesgaten**. Gal. Les narines. It. Ventagli del naso. H. Narizes.
- Gena**, mala. *μῆλον, πικρά, κύκλοι* *Hippocr.* Al. **Wang** / **Backen**. B. **Wange** / **Koon** / **Appel** van de Wange. G. La ioue. Ital. Guancia, gota. H. Maxilla, ò el carillo.
- Lacuna**, *Lactantio*, *philtrum*. *Cavum in labro superiore sub naribus*. *φίλτρον*. Al. **Pfüglin** vnderhalb der **Nasflöcher**. B. **T'voorken** in d'opperste **Lippe** Gal. Ce peu de vuide qui est a la leure superieure. Ital. Quel poco di votto sotto il naso. H. La caua de los narizes.
- Nympha**, *Cavum inferioris labri*. *νύμφη* *Ruso* *τύπος* *Poll.* Al. **Zwischen** der vndern **Leffze** vñ dē **Kihnhole**. B. **De hollichheit tusschē** de **Kinne** ende d' onderste **Lippe**. G. L'espace vuide entre le méton & la leure de dessous It. Il voto trail mento & labro di sotto. H. Caua entre el labio de basso y el menton.
- Labrum**, *labium*, *labrum superius*, *labium inferius*. *Labrum asinorum vult esse Tib. Donat.* *χείλος, ἔμφος ὀδόντων* *Hom.* *χελώνη*. Al. **Leffze**. B. **Lippe**. G. Leure. t. Labro. H. El beço ò labio de la boca.
- Os**. *στόμα, λογεῖον* *Poll.* *χάιν* & *Comicis*, *ab hiatu* *μεγίστης* *Homero*. Al. **Mund** oder **Maul**. B. **Mont**. G. Bouche. It. & H. Bocca.
- Chalinos** *Aureliano*, *Ultimus angulus oris ac compago*, *Vel buccarum pars circa labiorum confinia*. *χαλινός, quod sit veluti frenum* & *retinaculum oris*.
- Mentum**. *ἀνθεγεών, γένειον*. Al. **Kihn**. B. **Kinne**. G. Menton. It. Mento. H. La barba de hombre ò muger.
- Bucca**. *Hæc mala inferior est depressiorque* *γνάθμε* & *γνάθος*. Al. **Backen**. B. **Katen**. G. louës. Ital. Guancia. H. Boca.
- Mandibula**, maxilla. *γαμφύλη, σιαγών, γένυς, γνάθος*. Al. **Kihnbacken**. B. **Kinnebacken**. It. Guancia *Boccatio*. *masciella, gota, Petrarca*. H. La guixada.
- Gingiva**. *ἔλον, ἐνούλον*. Al. **Das Zahnfleisch**. B. **Het Tantebleesch**. G. Gencive. It. Gengiva. H. La entzia.
- Dens**. *ὀδούς*. Al. **Ein Zahn**. B. **Ein Tāt**. G. Dent. It. Dente. H. Diente.
- Dentes primores**, *incisores* *Isidoro*. *tomici Celso*. *τομείς, διγασῆρες, κτένες, τομήται, γελασμοί*. Al. **Die fürdersten breite Zähne**. B. **Notertanden**. G. Les dents de deuant. It. Idēte grossi. H. Dientes delanteros.
- Dentes canini** *Plinius*, *columellares*. *κυνόδοντες*. Al. **Mugzähne**. B. **Scharpe** oft **ooghetanden**. Gal. Les dents fort aguës, ou des yeux. It. I denti dell'occhio. H. Colmillos.
- Dentes molares**, maxillares. *μόλοι, γρηφοί*. Al. **Back** od **Stoelzähnd**. B. **Back**.

B. Baechtandē. G. Dents maschoires. H. La mucla para mascar.
 Dentes genuini, Cic. intimi. *Eid.* κεν-
 τήρες, ὀψίγνοι, σωφρονισήρες. Al.
 Die letzten oder inneristen Zähnd
 B. Die leste tanden G. Dents ma-
 schelieres. It. Denti masciellari.
 H. Cientes que estan iuntos a la
 maxilla.
 Dentes exerti *Plaut.* χαυλιόδοντες. Al.
 Schifferzhänd. B. Schlachtandē
 G. Dents qui sortent hors la bou-
 che, limes ou armes du sanglier. It.
 Denti de cinghiale *Botcatio.* Hisp.
 Dientes del puerco iaualo.
 Præsepia, *Ossa quæ dentes continent.*
Φάτνια, Φάτνια Galeno.
 Cauernæ, mortariola. *Loculamenta*
quibus singuli dentes sunt infixi. Co-
 θεια *Galeno*, ὀλμιακοί *Poll. Rufo.* Al.
 Zähndlöcher. B. Tandenhöllefen
 G. Les creux des dents. It. Il fondo
 ò la pianta de li denti. H. Las ca-
 uas de los dientes.
 Compago, *Quod inter dentes solidum*
est, αἰρμός.
 Mensa, *Dentium molarium pars latior,*
quæ cibum conficit atq; comminuit;
τρέπεζα Rufo, at pars quæ gingiuam
contingit, μωμίσκ & Polluci.
 Sepes, maceria, *Dentium series.* Φεγ-
 γμός *Polluci.*
 Palatum, cælum ὑπερώον, ὑπερώα, οὐ-
 ρανός, οὐρανίσκ & *Galeno.* Al. Der
 Rachen/oder Himmel im Mund B.
 T'gehemelde in den Mont. G. Le
 palais de la bouche. Ital. Il palato.
 H. El paladar, sentido del gusto.
 Gurgulio, epiglottis *Plin.* sublinguiū
Isidoro, Columella, pensilis de pala-
tio isthmus, Aretæo dicitur siue gut-
turis operculū, ἐπιγλώττις, κίων, κιο-
νις, γαργαρεών, σαφυλοφόρον Aristoteli &
Rufo βρόγχος χόνδρος Poll.
 Al. Athemjünglin. *quasi anhelitus*
lingula. itē Zäpflein im Hals. Belg.

Gorgel/tongesten. G. La luerre. It.
 Campanella, vgola. H. Campanil-
 lo, gallilo, nuez vel cuello.
 Gargarizo. *Fauces colluo, γαργαρίζω,*
ἀναγογχυλιάζω Platon. Al. & B.
 Gorgelen. G. Gargarizer, gargo-
 uiller. It. Garga reggiare. H. Hazer
 gargarismo.
 Lingua γλῶττις, πλῆκτρον *Poll.* Al.
 Zung B. Tonghe. G. Langue. It.
 Lingua. H. Lengua.
 Hypoglossis, *Pars quæ sub lingua est.*
ὑπογλωσσίς.
 Collum. *τρέχλη &, λοφία, δῖον Hom.*
 Al. & B. Hals G. Col. It. Collo. H.
 Cuello.
 Tonfillæ *Cic. Plin. glandula colli, quas*
Amygdalas chirurgorū vulgus nun-
cupat, ἀντιάδες, μήλα, α malorum fi-
gura, περίσθμια πόρφοι Hippocrat.
quod spongiarum in modum humo-
res imbibant. Al. Mandeln. B. Ma-
 mandelfens. G. Les glâdes au bout
 du gros de la langue. It. Glandole
 ò gangole ò stranguglioni, *Pall.*
 H. Agallas en la gargata del hom-
 bre.
 Iugulus, iugulum, *Quintil. λευκονία*
Homero, σφαγὴ, θυμός Poll. ἀντιγίγ-
διον Rufo. Al. Gurgel/oder troffel
 am Hals B. Strot/storte. G. Go-
 sier. gauion. It. Strozza, gozzo. H.
 Garganta ò asilla.
 Guttur, animæ canalis *Plin.* canna
 pulmonis, aspera arteria. *λάρυγξ,*
βρόγχ &, τραχεία δῖον, Galeno
tamen λάρυγξ proprie est caput & o-
stium arterie asperæ. Al. Gurgel. B.
 Donrechte Kele/Gorgele. G. Le
 sifflet. It. Gola, canna della gola.
 H. El papo, ò garguéro.
 Ceruix, *Posterior colli pars. αὐχὴν, δειρή,*
ινίον Rufo. Al. Das Genick/die
 Schwartz od d; hind theil am Hals.
 B. De Necke. G. Chignó, la nucq; du
 col. It. Coppa. H. ceruiz del tuello.
 Life,

Lisæ, *Vena maioris gutturis*, teste Donato, quibus intersectis animal confestim moritur, unde elisum, quidquid ex tali causa mortuum est, dicitur.

Circuli, *Canna pulmonis*, κέρτινες Hippocr. βέρτινες, σήραγγες.

Gula, *Canalis per quem descendit in ventriculum cibus*. λαγμός, οἰσοφάγος, σόμαχος proprie. ἰσμός Eustach. δι' οὗ ἵενται τὰ σιτία. Al. Die felsen. B. De felse. G. Gueule. It. Gola, canna della gola. H. Tragedero, herbero, garganto.

Fauces, frumen Donato, *Summa pars gula*, φάρυγξ, φάρυγγος, ἀσφάγγος, βέρχτος. Al. Der rachen/schlūd. B. Rouwen. G. La gorge. It. La cāna della gola. H. El tragadero del animal.

Clauicula, iugulus, Cels. *Compages colli cum trunco*. κλείς, κλήις. Hom. κλήϊδεγν Galeno. Al. Das troffelbein. B. Het cropbeen. G. L'os du gaviō. It. L'osso della strozza. H. El hueso de la garganta.

Thorax. *Spatium intermedium inter collum & femur*. θώραξ, ὄλμϑ. Al. Die ganze Brnst. B. Ghehecle borst. G. Poitrine. Ital. Petto. H. Huero del cuerpo delhōbre, peto.

Pectus, *Quod sub iuguli clauicula est*. στήνιον, στήθος. nam στήνον pars est pectoris, quo concurrunt costæ. Al. Brust. B. Die borst. G. Poitrine. Ital. Petto. H. Pecho. At σέρνον. It. Il sternon, ò l'ossa del petto, il scudo del cuore.

Ensiforme os, *quod finit sternon* & pectus ἑσφοειδές. Al. Das Herzhēblat. B. Thertendecsel. G. La fourcelle. Ital. La forcelia del stomacho, la granata, la spada. H. La paletta del estomago.

Vitalia, Lucano, *Cor, pulmo, cerebrum, iecur, vita instrumenta*. κύτοσηδία

πνύματα Diodoro. B. Inerijt.

Cor. κῆρ, καρδία. Al. Herz. B. Dat herste. G. Cœur. It. Corde, ò cuore. H. Coraçon.

Præcordia φρένες. *tela cordi obtenta*. Al. Das neß/oder eingeweid. B. Het net/oft d'ingewant. G. Les parties autour du cœur. It. Le parti vicine al cuore, le interiora. H. Telas del coraçon, ò lugares y cosas propinquas del coraçon.

Pulmo. pulmones Cic. *spiramentum animæ Virgil. Carnē pulmonis* παρ' ἑσχυμα proprio nomine vocavit Erasistratus. πνύμων, πλνύμων. Al. Lung. B. Longe. G. Polmon, ou poumon. It. Polmone, lonza. H. Leuianos, buetagos, bofes.

Septum transuersum Cels. *disseptum Isidoro, diaphragma*. ὑπόζωμα Aristoteli, διαφραγμα. Al. Die leist. B. Mittelriste/de liese des lijfs. Gal. Vne peau separāt les parties intérieures. It. Pelle che separa le parti interiori. H. Pelleia apartadera de las entranas y otras partes.

Mamma, mammilla, vber, *Lactis receptaculum*. Grammaticorum *senatus curiosior vbera interiora mamas ipsas eminentias dici voluit*. μαζός, μαστός, πιδός, πιδίον, μῆλον Suida, ob mali in rotunditate similitudinem. ἔθας Hom. ὑπ' ἡτέρων Suida. Al. Brust/datten/oder dutlin. Vter proprie pro ubere animalium. B. Mamme/oft borst in femina, wie in armento, eider in ouillo pecore. G. Tetin. It. Mammelle, poppe, poppedine Boccatio. Hisp. Mammás, teta.

Sinus mammarū, vber Latine, ἀσκάμα Rufo. κέλπος Poll. at κύαμπος, *primum incrementum mammillarum in puellis*, ὅνδε κυαμίζεν hæ dicuntur, Sororiare Latine, ὅβι in tumorem primum attollūtur mammilla.

Papilla

Papilla, Capitulum mammarum, quod papularum sit simile. ἰνλν. Al. Brust werzlin/ oder zepffel. B. Speene/ tepef. G. Le tetin, ou le petit bout de la mamelle. It. Capezzolo della mamella. H. El peçon de la teta, ò teta pequenna.

Iris, Circulus niger qui papillam ambit. φῶς.

Ventriculus, Celfo, stomachus, aqualiculus γαστήρ, ἡ αὐτὴ κριλία, σῶμα κριλίας. Al. Der magen. B. De mage. G. L'estomac. It. Il stomacho. H. El estomago.

Ventriculi os, Superior eius pars, καρδία proprie medicis. Al. Der mond def; magens. B. De mont van de mage. G. L'entrée de l'estomac. It. La bocca del stomacho. H. La boca del estomago.

Ventriculi fundus. πυθμὴν, ἡ κατὰ κριλία, νηδὺς Hippoc. Al. Der grund oder bodem def; magens. B. De grondt van de mage. G. Le fond de l'estomac. Ital. Il fondo de del stomacho. H. El hondo del estomago.

Viscera, extra, interanea Plin. σπλᾶγχνα, ἔγκατα Etymol. ἐγκρίλια. Al. Das gericke/ od eingeweid. B. Ingewant. G. Entrailles. It. Budella Bocc. H. Entrannas.

Iecur, hepar. ἥπαρ, ἵτερον Nicand. Schol. Al. Leber. B. Leuer. G. Le foye. It. Il fegato. H. El higado, fegado Lusit.

Iecinoris fibræ. λοβοὶ ἥπατος, ἔξ ἥπαται, supra quos sunt ἕρκεες, Galeno in glossis. Al. Leberader. B. De Leueraderen. G. Les petites veines ou filets du foye. Ital. Le cordelle del fegato. H. Las cuerdivillas del higado.

Vesicula fellis, sub fibris iecinoris delitescit. κύστις χοληδόχου. Al. Gallenheufflin. B. T'galblaestē. G. La vesic du fiel. It. La vesighetta del fele. H.

Pequenna vexiga de la hiel.

Lien, splen. σπλῆν. Al. Milze. B. De Milte G. Rate, ratelle. It. La milza. H. El baço.

Renes. νεφροί Al. & B. Nieren. G. Rognons. It. Rognoni. H. Ronnones.

Intestina. ἑντερα, ἐγκρίλια, ἐνδυνα, χορδαὶ Aureliano. ἔγκατα. Al. Das gedärm / samenhafte eingeweid. B. De darmen/ het ingewant. G. Boyaux, les entrailles. It. Pancia, ventraiola Bocc. H. Entrannas, las tripas y assadura.

Intestinum primum. πύλωρος, ἔκφυσις. Al. Der magendarm. B. Den maghendarm.

Intestinum ieiunum Isidoro. νῆστις. B. Dleeschdarm.

Intestinum tenue Celfo. λεπτόν, χολαίδες. Aretæo. Al. Dunne gedärm. B. Dunne darmen.

Intestinum colon. κῶλον, ἡ κατὰ κριλία Ruso, Poll. νεαίρη. Homer. Al. Großdarm/weckerlin.

Intestinum rectum, nonnullis longan. ἀπενδυσμήριον, δακτύλιος, δρχός. Hippoc. Philoth. Al. Der arschdarm/ mastdarm. B. Den eerßdarm. G. Droit intestin. It. Longari.

Pancreas, Grandulosa & adiposa caro pyloro adiacens. πᾶγκρεας.

Mesenterium. μεσεντέριον, ἐπιχορδὶς Aretæo. μέσασχον, μεσασαῖον, μεσάκωλον Hippocrat. αὐτοχέυς τῶν ἐντέρων Ruso, ἐπιχορδὶς apud veteres, teste Aretæo. Al. Das mittē im ingeweid. B. Het schendtsel der darmen. G. Le milieu des boyaux ou entrailles. It. Il bel mezzo delle interiori. H. El medio de las tripas.

Omentum Persio, Involucrum intestinis obtentum, ἐπίπλωρον. Al. Das ingweids netzlin. B. Dat net. G. La coiffe. It. Reticilla. H. El redano de las tripas.

Ilia,

Alia, *In imo ventre posita sunt inter costā*
Et pubem Celso λαγών κενεών Gal. lib.
 3. *De articul. λαπάγη.* Al. Das
 weich des Bauchs. B. D' weecfe
 vanden Buncf. G. Les flancs. It. I.
 fianchi. H. Yares ò interior de la
 yiada.

Hypochondria. ὑποχόνδρια. Al. Das
 weich der Seiten. B. Het weecfe
 aen de Sijde.

Peritonæum. Arabice. Siphac. περιτό-
 ναιον.

Alvus, venter, γαστήρ, νείαιρα Hippocr.
 ηγιλία, νηδὺς ὡδὲ τὸ νηεῖν, quod in
 eum cibaria congerantur. Al. Bauch
 B. Buncf. G. Ventre. Ital. Ventre,
 panza. H. Viente.

Venter collatius, *Plauto pro turgido*
Et inexplibili. sesquipede extans,
Persio. abdomen insaturabile Cic.
βοσκός. νηδὺς Nicand. Al. Ein gros-
 ser Bauch B. Een en groten buncf/
 oft trijsack. G. Gros ventre. Ital.
 Trippa, ò ventraia. H. Vientrazo
 gordo.

Umbilicus, *ab umbone. ὀμφαλὸς ῥίζα*
γαστρός Aristot. Al. Der Nabel. B.
 De Navel G. Nombriil. It. Umbili-
 co, umbiligolo. H. Ombligo.

Acromphalum, *Umbilici medium: ἀ-
 κρόμφαλον, χαλκωμὼν, ab inextrica-
 bilis sagena contorta que specie, με-
 σσμφάλιον.*

Anus, *Cutis superans umbilicum, cu-
 ius ruga senii indicium faciunt. Cor-
 rugata vetula à Barbaris dicitur*
γεγῆα.

Abdomen, *Iuuenali sumen, a qualicu-
 lus nonnullis, quod sub umbilico est*
usq; ad pubem. ὑπογάστριον, ητῆρ,
*ὑπὸ νητῆριον, ἐπί γαστρίον, λαπάγη, ὑποηγι-
 λιον. Sumē contendūt dictū esse q. fugi-*
men, vel mutatione literarum ē, ac
propriē in suis quo suilla & bera con-
tinentur. Al. Der vunderbauch. B. den
onderbouyck. G. Partie du ventre

continent les intestins. It. Quelle
 parte del ventre doue si cōtengo-
 no turte le interiori. H. Aquella
 parte del vientre, adonde estan en-
 sienadas las tripas & entrannas.

Latus πλευρόν. Al. Die Seite. B. De
 Sijde. G. Costé. It. Lato. H. Lado,
 costado.

Costa. πλευρά. ἀπ' ἧς Rufo. Al. Ripp.
 B. Ribbe. G. Coste. It. Costa. H.
 Cuesta, costilla.

Costæ nothæ. νόθοι πλευραί, μαλθακαί
 πλευραί, χονδρώδεις ἀκανθαί, κτένες.
Hesychio Al. Kurze Rippen. B.
 Corte Ribben. G. Le petites costes.
 It. Le coste del fianco. H. Las cues-
 tas dela yiada.

Costarum pars latior, *Palmula dicitur,*
πλάτη, Polluci. angustior, quæ spina
vertebras attingit, Remulus: κώπιον
Polluci.

Mesopleuria, *Spatia intermedia costa-*
rum, μεσσπλευρία.

Succingens membrana, *Tunica quæ*
costas intus praevelat. ὑπεζωκὸς ὑ-
μῶν Aret. vel χητὼν ὑπεζωκὸς.

Pecten Iuuenali, *pubes, impium aliis.*
ἡτῆρ, ἐφ' ἧς αἰσίων, ἐπί σείον, ἐπεί σείον, ἡτῆρ
Aureliano. Al. Schamhaar. B. De
 schamelhent hairen. G. Le poil des
 parties hōteuses. It. Pettignone, li-
 peli de la natura. H. La mancebia.

Genitale pudendum, verendum, viris
Et feminis commune. αἰδοῖον, à reue-
rentia quæ illis debetur μόριον. Al.
 Manns oder Weibes Scham. B.
 De Schaemte. G. Le parties hon-
 teuses. It. La natura, il naturale. H.
 La parte verguen cada.

Penis, muto, coles, veretrum. *Suet.*
fascinus virilis Arnob. caulis. Luci.
neruus Iuuenali, tentum Catull.
verpus, virile, virile membrum Cic.
scapus Virg. membrum genitale,
cercolipa Catul. Et ficula, à Sica.
mentula, virga, priapus, cauda sa-
 lax

Ἰαχσαῖη, πέδιον, ἀναγκαῖον Artemi-
doro, σάυνιον Cratino. ταῦρος Suida,
δέμας Plato. in comm. ἐμβόλον, βάλ-
ανος Aristoph. ἐν ἐρέδωντος, ἔργα Eu-
polidi, μέγας σῖνος, σῆμα, πύλον, κα-
προς, αἰδώς Hom. κωλή Aristophan.
φλέψ γυνήμη Epigr. quasi genitalis
vena. ῥοδονία, ψαλή, κορώνη in oracu-
lo quodam ποδὴ Xenoph. κερήνη, νεύ-
ρον, τεῖεμβολον, ψοά, κορκάτης, ἀν-
δρεία Artemidoro. Alemañice. Der
Schwanz. B. De manlicheit/ oft
mans Noede. G. Verge, vit. It. Co-
da, priapo, cotale, membro, faua,
piuiola, cazzo, rabo, la puga. H.
Verguença genitale, catajo.

Testes, colei Cicer. ἔς Martiali. vasa
Plauto lepide vocantur, quod semi-
nalem humorem contineant ὄρχεις,
δίδυμοι, μέζα Hesiod. μέδεα Hom.
ὄρχείδια, ὄλκοι Oppiano. Al. Hoden.
B. Clootkens/ sweserfēs. G. Couil-
lons, animelles. Ital. Fauc, coglio-
ni. H. Turme, colones.

Cremafteres, Nerui vnde testes depen-
dent, per quos genitale semen procedit.
κρεμαστῆρες Galeno παρὰ στήται Paul-
lo, qui etiam ὄλκαϊ dici possunt. Al.
Die Uder an welchen die Hoden
hangen. B. De Zennen oft Uderen
Daar die Clootkens aen hanghē. G.
Les nerfs des couillons. It. I nerui
di cui dependono le baliottone.
H. Nieruos de los cojones.

Parastatae, Varicosa inuolucra, ubi in
sperma abit sanguis. ὡς παρὰ στήται Ga-
leno, ὡς παρὰ στήται κίε Cosdeis Heroph.
αἰδωλοειδής Gal. γῆμι Ruso, ὡς πα-
ρὰ στήται πορῆ.

Glās, Penis suprema pars, præputio tecta.
βάλανος, κήρυς Suida ἔς He-
sych. Al. Der kopff / oder kolsb am
schwanz B. Het hooft der Man-
licheit. G. La teste du galand. It. Il
capezzolo della coda. H. La cabe-
ça venguençada.

Præputium Iuuenali, Pellicula glandē
integens. ἀκρυσία Euangel. ποδὴ.
Al. Die vorhaut des mannlichen
Glids B. T'cappeten vā de Hanc/
de Voorhant. G. Prepuce de la peau
du bout du membre viril. It. Pelle
nella paura del membro viril. H.
Capilla del miembro.

Mitra, Testium inuolucrū. μετρη Gal-
ἐπιδιδυμῆς Hippocr. Al. Hoden häub-
lin. B. T' velletē dar de Clootkens
inne liggen. G. La peau ou sont en-
closes les animelles. Ital. La pel-
le doue sono rinchrusi li coglio-
ni. H. Pelleja que cuure los cojo-
nes.

Scrotū Cels. ὄρχος, ταῦρος, πορῆν Ni-
cand. Schol. πωίρα ἔς πλωρά πο-
ράλω inuenio apud Erotian. fortasse
rectius πορῆν. Al. Der hodensack. B.
T'culbrseten oft sacxten. G. Cail-
lette, la peau exterieure en laquel-
le sont contenu les genitoires. It.
La pellic che pende sotto i testico-
li. H. La bolsa por de fuera de los
cojones.

Perineum, Linea futura assimilis, me-
dium scrotum interfecans, Polluci.
Galenus tamen exponit pro loco inter
scrotum ἔς sedem, quem Aristopha-
nes κοχόνλω videtur dixisse ἔς πύγ-
γα, in Archippus ἀρχόνλω locum sub
pudendo, inter femora ἔς nates medi-
um, uti cum Polluce sentit Aristoph.
Scholiastes.

Nates Hor. clunes Iuuenali. sedes γλῆ-
τῆς φέδρανα. Al. Die Urßbacken B.
De Billen G. Les fesses. It. Le na-
tige. H. Nalga.

Podex, anus ani. ἀνὰ πύγῃ, δῆνις,
δακτύλιος, βάλανος. Eupolidi, πατρίον
Hesych. Al. Der Ars B. Dē Pers.
G. Le col. It. Il culo, ὁ fundamen-
to. H. Soluonor, rabo, culo.

Vesica Plin. κύστις, ἔργον ἔς κύστις A-
phrodisao. Al. Wasserblatier. Belg.
De

De blase. G. La vesice. It. La vesiga,
vescica. H. Bexiga.

Vreteres, Canales per quos in Vesicam
corrinatur Urina. εἰρητηρις.

Vrinarius meatus, Vel fistula, qua lo-
tium è vesica promanat, ἔραχος, ἔρη-
τρα, πόρος ἔρητρις.

Natura Plin. muliebria Eid. cunnus

Horat. Virgil. hortus Ouid. in Meta-
morph. genitale aruum Virgil. &

trumque honesta metaphora sic κῆ-
πος Laertio, νέμεος Hesich interfe-

mineum Apul. volua, porcus Var-
roni ad imitationem Græcorum.

Φύσις Artemidoro, χοῖρος, κλεῖς Ru-
fo. σάκκονδρος, ἀπορρήτης μυχός. χελι-

δων Suida. δόεικος. Etymol. βλήχων
τρήμα, ὅσα αὐτοῖς μέστον, μέλαθρον.

Hesych. κλητοεῖς, Φορμίσσιον Aristoph.

Ἀλφειοῦ Eustathio, γέρον, ἐπίσπον,
ἵκτωρ Hippocrat lib. 2 De mulierum

morbis. κένταυρος, teste Eustathio,
apud Theopompum. ὀρθαχέρας, &

βυσσός Aristoph. γλωττομεῖον. Eu-
bulo comico, σινδιόν teste Stephano,

πευδοπόρος ὥς τις Epigr. δέλτα, σέ-
ξατος. Al. Die natur der Weiber/

oder beermutter. B. De Vrouwe-
lichheit. G. Lecon. It. Natura, moz-

zo, potta, cono, fringa, ficha. H.
Natura conno.

Nympha, Caruncula resultans medio
interfemineo, νύμφη, μέστον, κλητο

εῖς, ὑποδελφίς Rufo, ἐπιδελφίς, κέκω-
σις ubi increuerit.

Alæ, Natura muliebris labra πτερυγώ-
ματα, μεντόχλα κρημενοί Poll. Hip-

po. & Rufo. ἰχάρα Aristoph.

Vterus, loci, matrix, δελφύς, ὕστερα, νη-
δύς Hesiodo & Hom γυνή Hippocrat.

μήτραι, ἀγχείον κνητήριον. Galeno. Al.
Die Mutter. B. De Moeder. G.

L'ama tri, ou matrice It. Matrice.
H El vientre donde concibe la

muger.
Amphidæum, Caput oris Vteri, labris

cucurbitarum simile. ἀμφιδάμιον,
ὄρχον, λέγνα Galen. in gloss. ἡ δὲ τὸ
σῶμα τῆς μήτρας ἐλκυσθῆναι ἐπανα-
στασις.

Acetabula matricis, πλεκταῖναι κεραῖ-
αι, κοτυληδόνες.

Alantoides membrana, Tunica amnio
circumposita ἀλαντοειδής.

Amnium, Foetus inuolucrum tenue,
quod eius veluti sudores recipit. ἀ-

μνίον. It. Il manto.

Secunda, Membrana alantoidem cin-
gens χοεῖον δευτέρειον

Pileum naturale Lampridio pro mem-
brana quam infantes nonnulli capiti

obuolutam praferunt in ipso ortu.
Verba eius scriptoris sunt: Solent

pueri pileo insigniri naturali, quod
obstetrices rapiunt, & aduocatis

credulis vendunt. siquidem causidi-
ci hoc iuuari dicuntur. at iste puer

pileum non habuit, sed diadema te-
nue, at ita forte, ut rumpi non po-

tuerit, villis inter se sedentibus spe-
cie nerui sagittarii, quo loco perperam

legitur, Viris intersedentibus specie.
Neruis agitari ferunt, &c. B. Helm à

galea specie.

Spina dorsii, ῥάχτις, κλονίς Antimacho,
ἀκνήσις Etymol. Al. Rückgrat. B.

Ruggebeen/ oft de ruggegraet. G.
L'escine. It. La spina del' dosso. H.

El espinazo.

Tubus, sacra fistula, qua spinalis me-
dulla decurrit. σῶλυν, ἰερὸν σῶμα &c.

Al. Rückpfeiffe. B. Ruggenpyppe.

Medulla spinalis, Macroβ μέλας & α-
χίτης, νωπαῖος, Ἀλφειοῦ, & αἰτίτης

Galen. Al. Das Marck in Rück-
grat. B. T' merck int Ruggenbeen.

G. La moelle de l'eschine. It. La
midollo della spina. H. El meollo

del espinazo.

Verticuli, vertebræ Plin. Spondyli.
σπόνδυλοι, σποφείς, σπόφισες, ἀσπράζα-

λοι. Hom κύβοι Riano, horū primus
à Polluce

- à Polluce ἐπιπροφύς, hoc est cardo. quod in eo caput circumagatur, Hippocrati etiam ὀδὺς, id est, dens nominatur. Secundus proprio vocabulo ἄξων, velut axis immobilis Polluci vocitatur, ὅτι πνευνοειδὴς ἀπὸ φύσεως. Sed extremus Atlantius nodus Plin. Et Grecis ἄτλας dicitur, quasi qui totam molem sustineat. Al. Wirten/ oder gleich des Rückgrats. B. De Kno- fels vanden Ruggraet. G. Le vertebre, l'os de l'eschine du dos It. L'ossa delle spalle, della schena & simili. H. Hueslos de qualquiere espinazo.
- Lumbi. ῥωμή, ἰξὺς, ὀσφύς, πρὸς τμήσεις Poll. Al. Lenden. B. Lendenen G. Le rable. It. Lumbi. H. Lomo.
- Lumborum muscoli interni. ἀλώπε- κες, ὠδερμῆτες, ὠδερμήτρες Pol- luci, Ruso.
- Os sacrum, quod finit spondylos, πλάτυ ἢ ἱερὸν ὀστέον, ὑποσφόνδυλον, τρητὸς κόκκυξ B. Het stuntbeen.
- Orrhopygium, sacra spina Isidoro, Sa- cri ossis acumen. κόκκυξ, ὀρρόπύγιον, σπονδυλίον. B. Stunte.
- Dorsum, tergum, νῶτον, μετέφρενον, λοφία. Al. Der Rücken. B. De rug- ge. G. Le dos. It. Il dosso. H. El espi- nazo ò ellomo.
- Spatulæ, scoptula operta Celso, Ossa quæ à tergo incumbunt. πλάται, ὠ- μοπλάται, ἐπινώποι. Al. Schulter- blat. B. T'scouderbladt oft been. It. Pallette della spalla.
- Humerus, armus, Virg. Ille tamen in homine, hic in reliquis animantibus ὤμῳ. Al. Schulter. B. Schouder. G. Espaule. It. Spalla. H. Espalla.
- Acromium, Humeri summitas, ubi cum scapulis iugula committuntur. ἀκρόμιον Rus ἐπωμὴς Eurip. ὤμῳ κεφαλῇ, ἀκροκωλία.
- Axilla, ala, μαχαλία, μάλη. Al. Achssel. B. Orel. G. Aisselle. It. Ascella. H. Sobaco.
- Grande balæ, Pili subalares. Al. Achs- selhaar. B. T'haer onder d'orelen. G. Le poil dessous l'aisselle. It. Il pelo sotto l'ascella. H. El cabello del sobaco.
- Brachium βραχίον. Al. Ein Arm. B. Den Arm G. Le bras. It. Bracchio. H. El brazo.
- Cubitus Plauto, Gibber brachii. ὠλὴ, καρπὸν Atheniensibus, ἀγκῶν Ruso, κύβιτον, κύβωλον. Al. Ellenbogen. B. Elleboghe. G. Coude. It. Il gomito. H. Codo del brazo.
- Lacertus, inferior brachii pars ἀγκῶν, proprie. Al. Das vnderst am Arm. B. De nederste Arm. G. La souris du bras. It. Muscolo & la forz del braccia. Hisp. Et morezillo del brazo.
- Radius, Minus brachii os. καρκίς, ὠδερ- πήχιον. Al. Die kleinere Armpfeife B. De fleene Armpijpe. G. Petit focile. It. Raggio, minore fusello del braccio. Hisp. Cauilla del brazo.
- Pechys, vlna, Maius os lacerti, πῆχυς, ὠδερπήχιον. Al. Die groß spindel am Arm. B. De groote armpijpe oft Spille. G. Grand focile. It. Maggior fusello del braccio.
- Carpus, vulgo brachiale, Prima pal- ma pars Celso. καρπός, κτεῖς Hesych. Gal. Le poignet de la main. It. Giontura de la mano, manile. H. Maneça de la mano, braçal ò manilla.
- Metacarpium, torus manus, tuber- cula, unde exoriuntur digiti. μετε- καρπίον, αἰδνηγον A' Der berg in der Hand. B. De berch in de handt.
- Thenar, Carnosa pars manus inter pol- licem & medium digitum τέναρ. Al. Die Nauf. B. De Muns. G. La souris. It. Muscolo. H. El moretillo de la mano.
- Manus, χεῖρ, χεῖρ ἀκρο Galen. lib. De fract.

- fract.* Al. & B. *Handt.* Gal. *Main.* It. & H. *Mano*
Manus dextra, dextera *Virg.* *δεξιὰ.* Al. & Belg. *Die rechte Handt.* Gal. *La main droite* It. *La destra.* H. *Mano diestra.*
Laeva *Cic.* *sinistra manus.* *λαία.* *δριστερά,* *ἀώνυμ.* Al. & B. *Die lincke Handt.* H. *Main gauche.* Ital. *La senestra.* H. *Yzquierda.*
Manus squarosa *Lucill.* *quæ ad similitudinem squammæ exurgit perpetua illuvie foeda.*
Palma *Cicer.* *diducta ac dilatata manus* *Eidem in Orat.* *explicata manus* *Fab.* *γέναρ.* Al. *Ein flache oder offne Handt.* B. *Blacke Handt.* G. *Paume* Ital. *Palma.* H. *Palma de la mano tendida.*
Vola *Varroni,* *Media pars manus.* *δωρον,* *χειλὸν χειρὸς,* *κατώλη,* *γέναρ* *Pind.* *Schol.* Al. *Gauf/oder mittelhole der handt.* B. *De palme van der handt.* G. *La paume.* It. & H. *Palma.*
Pugnus, *χεῖρ* *πύλον,* *πύλον,* *δραξ,* *χόνδρ.* Al. *Die Faust.* B. *Wunſt.* Gal. *Poing.* It. *Pugno* H. *Punno.*
Pugnus pro colapho interdum usurpatur. *colaphus* *Terent.* *alapa.* *χόνδρ.* *κόλαφ.* *Backenstreich.* B. *Xinnebackenslach / oorbandt / oft flincke / munspeere / oft sofflette.* G. *Soufflet, buffe, iouee.* It. *Punzone, forgozone, sciapho, buffetta, pugno.* H. *Punnada, palmada, bofferon y boffetada.*
Talitrum *Sueton.* *Conuolutis digitis impressio facta.* *χόνδρ.* *καρμ.* Al. *Ein Schnaalger.* B. *Pen knip.* G. *Ghiquenaude.* It. *Frignocola.* H. *Papirote, floretada.*
Digitus, *δευτερος.* Al. *Finger.* B. *Vingher.* H. *Doigt.* It. *Digitò* ò *dito.* H. *Dedo.*
Digitus auricularis, minimus *Plinio.* *μικρὸς,* *ἀπίτης,* *μύωψ.* Al. *Klein oder*

Orefinngerlin. B. *T'clenn vingher*
ten *Pincpincfon* G. *Petit doigt.*
 It. *Dito piccio!o.* H. *El dedome-*
nor de todos.

Digitus annularis *Agellio* *medicus,*
ita dictus quod prisci Medici misce-
rent eo pharmaca. *ἡ δ' ἀνέμο,* *ἐπι-*
κάτης. Al. *Hertz oder Prangfinger.*
 B. *Hertvinger.* G. *Le doigt de l'an-*
neau. It. *Il dito del anello.* H. *El*
dedo del anillo.

Digitus medius *Martiali,* *infamis*
Persio, *impudicus* *Isidoro,* *verpus,*
famosus. *μέσος* *κατὰ πύλον* *Attritis,*
σφαλελ. Al. *Der groſß oder mid-*
delst Finger. B. *De Middelvinger.*
 Gal. *Le plus long doigt.* It. *Il dito*
longo, ò maggiore. H. *El dedo de*
medio.

Digitus index, salutaris *Suet* *demon-*
stratorius *Isidoro* *λεῖψανὸς à lingendo*
dictus *Boethio* *teste.* *δε. κατὰ πύλον.* Al.
Der fürderst Finger / ò Zenger. B.
De voerste vingher / oft ò Wyſer.
 H. *El dedo con que ſennalamos.*

Poll-x, Pollendi argumento *μέγας* *Poll.*
αὐτὸς ἄρ, *quod toti manui solus equi-*
polleat. Al. *Der Daum.* Belg. *Den*
Duym. G. *Pource.* Ital. *Pollice.* H.
Pulgar.

Digiti pectinatim inter se amplexi
Plin. *pectine iuncti* *Ouid* *palmæ in*
alternas digitorum vicissitudines
connexæ *Apuleio.* Al. *In einander*
geflochtene vñ verhaſſte Finger. B.
Genouden enn in malscander ge-
vlochte Vingers. G. *Doigt s entre-*
lassez. It. *Diti l'vno tra l'altro cō-*
gionti, & vniti enſieme. H. *Las de-*
dos de ambas manos enclauados.

Articuli, internodia digitorum. *συντα-*
λίδες *Gal.* *φάλαγγες* *Aristoph.* Al.
Gleich. B. *De letten.* G. *leintures.*
 It. *Artigli.* H. *Arteios.*

Vnguis. *ὄνυξ.* Al. & B. *Nagel.* G. *Ong'e.*
 It. *Vnghia.* H. *Vnna.*

Coryphe,

Coryphæ, *Digitum extremas interiori iuxta Ungues.* αγγύφῃ. Al. Das Zipfflin od euserste der Finger. B. Het tippefen van de Vingeren. G. Le bout du doigt. It. La cima della dita. H. La punta de los dedos.

Radix vnguis. ριζωνυχία.

Exortus. *Candidum quod in Ungui exoritur.* ἀνατολή. Al. Das weiß der negel. B. De mane in de Nagelen.

Nubecula, *Albida Unguium puncta* νεφέλια.

Sesamina officula, *que manuum pedumque articulis natura velut aularium circumposuit, a sesami specie exili nomen sortita.*

Inguen. βεβών. Al. Die schäm an den Weibern vnnnd Mansbildern. B. Nuepen/engenisse. G. L'aine Ital. L'inguinaglia. H. Laingle.

Coxendix Varroni, coxa Celso, ἰσχίον, ἰσχίονον Hesych. Al. Die Huff B. De Huffte. G. La hanche. Ital. & Hisp. Anca.

Incoxare, *Cossum (quasi coxim) insidere apud Pomponium, sarcinatorum in morem & Turcarum complicatis pedibus sedere.* Pacuvius. Incoxantipes obstupuerat. Al. Sizen mit den beyden Beinen vnder dem Urs auff Türkisch. B. Sitten op syn Cleermaters.

Cotyla, κοτύλη, γλῶσσον Theopriti interp. Sinus concavitatisq; coxa, in quo femoris caput vertitur.

Crus, Virgil. σκέλη. Pars infra genua ad pedes usque, constans tibia ac sura. Al. Die Schenckel. B. De Schenckel. Gal. Iambe. It. Gamba. Hisp. Pierna.

Plechas, *Spatium inter crura & scrotum,* πλεχάς, πλεχάς Gal. lib. De fracturis 2.

Femur, femur, μηρός. Al. Die Huff. B. De Dne G. Cuisse.

Femen voluit Grammatici posteriorem,

carnosioreque pulpam esse; femur vero anteriorem & aduerso homini propiorem.

Genu. γένυ. Al. & B. Knie. G. Genouil. It. Ginocchio. H. Rodilla.

Patella Celso, Mola genu, κόγχη, κόγχος, μύλη, ἐπιγονάτις, ἐπιμύλις Hippocr. μύλακος Hipponacti. Al. Knie-scheib B. Knieschijue. G. La palette du genouil. Ital. Rotula del ginocchio. H. Rodillas.

Poples, ἰγνύη, γάληψ. Al. Kniebüß. B. Knieschijue oft Knaessen. G. larret. It. Garietto, sotto el ginocchio. H. Garganta del pie, rodilla.

Tibia Celso, κνήμη. Cruris os supra oppositum. Al. Schienbein. B. Schene. G. L'os de la iambe, ou iambe. It. Gamba, ò l'osio de la gamba. H. Espinilla ò canilla de la pierna.

Radius, Os tibia manus & gnis Herophilus, ῥαχίς. Al. Das größte Rohr im Bein. Belg. De grote pijspe van Been. G. Le grand foci. Ita. Raggio maggior de la gamba. H. Espinilla maior.

Fibula. περὶν Minus os tibia. Al. Die kleine pfeiffe im schienbein. B. De cleene Pijpe. G. Petit foci. It. Raggio minor. H. Espinilla menor.

Sura. Venter obiectus tibia. γαστρογνήμιον. Al. Waden am schenckel. B. De fite aen de schene / oft de Bravant been. G. Le mol de la iambe. It. La polpa de la iamba. H. Pante-rilla de la pierna.

Malleolus, Tibiarum præcessus imus. σφουγγί, πέλα Poll. Al. Gersfinc. Werffen B. Gersene/Wersen. G. Le plus cas de iambe. It. La par l'basfa della gamba. H. El bafso di la pierna.

Talus. ἄσπεραλα Arist. αἰὼς & Hom. Al. Knod oder Knor am Fuß. B. Enckele/Menckoume. G. Talon. It. Talone. H. Tornizuelo.

Calx <i>Plauto</i> . calcaneum <i>Virg.</i> πτέρνα, σκελὶς. <i>Al.</i> Versen. <i>B.</i> Hiele. <i>G.</i> Le talon. <i>It.</i> Calcagno. <i>H.</i> El carcanar.	Vola pedis <i>Plinio</i> , <i>Concauitas pedis</i> , ὑγυλὴ, ὑγίλον ποδός. <i>Al.</i> hölle des Fuß. <i>B.</i> het holle van den Voet. <i>G.</i> Le creux du pied. <i>Il voto del piede.</i> <i>H.</i> La caua del pie.
<i>Pes</i> , βάσις <i>Plaut.</i> πῆξ, κῶλον. <i>Eurip.</i> <i>Al.</i> Fuß. <i>B.</i> Voet. <i>G.</i> Pied. <i>Ital.</i> Pede. <i>H.</i> Pie.	<i>Tarsus</i> , <i>Pars pedis unde exoriuntur digiti.</i> τάρσος, τῆδος <i>Ruso</i> , ὠρσηδὶς <i>Polluci.</i>
<i>Planta pedis</i> , <i>Inferior pars pedis.</i> πέλμα <i>Aphrodif.</i> πόδιον, ὄρ, πολυόσεων. <i>Al.</i> Solen am Fuß. <i>B.</i> De sole oft bal van de Voet. <i>G.</i> Plante du pied. <i>Ital.</i> Pianta de é pied. <i>H.</i> Planta de los pies.	<i>Vestigium</i> <i>Virg.</i> ἵχνος. <i>Al.</i> Fußtritt oder stapffen. <i>B.</i> Voetstap. <i>G.</i> Marche. trace. <i>Ital.</i> Orma, vestigio <i>Petrarch.</i> <i>H.</i> Pisada del pie.

ABSOLUTA fabrica humani corporis structura, non absurde ordo postulat de reliquis animantium generibus ut dicatur, quatenus nimirum communi nobiscum vitæ & sura fruuntur, diuinis licet animi bonis orbata: quo in genere primas partes obtinere, quæ vñsibus humanis inseruiunt, operas commodant, alimonia suppeditant, quadrupedia par fuerit. proximo deinde loco sequentur, quæ aeris incolæ, vel aureis nostras cantu recreant, vel in cibis palata nostra instruunt, vel anni tempora aduentu suo dseriminant, vel aeris pestes & noxias venatu tollunt. tertio postea inexhaustam illam & fœcundam undarum sobolem, ac carula Neptuni regna late innantes piscium greges, nostris præsertim litoribus, stagnis, amnibusq; notos subiungemus, quas denique classes, insecta, utilia promiscue & infesta, cum reptilibus, finient.

DE ANIMALIBVS

QUADRUPEDIBVS.

A Nimal, animans. ζῷον. <i>Al.</i> Thier/Alles was Seele hat. <i>B.</i> Tghedierte/ wat siele heft. <i>G.</i> Animant. <i>It.</i> Animale. <i>H.</i> Animal.	ste aquaticque. <i>It.</i> Animal. aquatile. <i>H.</i> Lo que biue in agua.
<i>Animal amphibium</i> <i>Varr.</i> anceps <i>Cic.</i> vibium <i>Statio</i> ἀμφίβοιον, ἐπιμφοτερίζον. <i>Al.</i> Thier dz im Wasser vnd auffm Land lebt. <i>B.</i> Ghedierde dat int Water ende opt Land leeft. <i>G.</i> Beste viuant en terre, & dedans l'eau. <i>Ital.</i> Bestia che viue in aqua & supra la terra. <i>H.</i> Bestia que biue tambien en agua y en tierra.	<i>Animal altile</i> <i>Plinio</i> , quodcumq; saginatur. σιτιστόν. <i>Al.</i> Was gemäst wirdt. <i>B.</i> Nestdier. <i>Gal.</i> Beste de graisse. <i>It.</i> Bestia qualunche che s'ingrassa. <i>H.</i> Qualquiere animal que se engorda.
<i>Animal aquaticum</i> , aquatile, ἐνυδρον, ὑδατοφρέμεων <i>Empedoc.</i> ὑγρόβοιον <i>Nōno</i> , ὑγρόπορον <i>Epigram.</i> <i>Al.</i> Das im Wasser lebt. <i>B.</i> Waterdier. <i>G.</i> Be-	<i>Animal natatile</i> , νηκετόν. <i>Al.</i> Schwimmend Thier. <i>B.</i> Schwemmende Dier. <i>G.</i> Beste qui nage. <i>It.</i> Bestia che nata, animal natatile. <i>Hisp.</i> Qualquiere animal que nada.
	<i>Animal reptile</i> , ἐς πετόν. <i>Al.</i> Kriechend Thier. <i>B.</i> Crunpende oft sleypende Dier. <i>G.</i> Qui rampe, & serraine sur le ventre. <i>Ital.</i> Animal che rampa, rampi-

rampiga, ò serpe. H. Que gatea por el suelo.

Animal volucre, volatile. πτήνον, πτερινόν. Al. Fliegend Thier. B. Vliegende Dier. G. Volaille, qui vole. It. Animal volatile, che vola. H. Animal que buela.

Quadrupes, τετράπεν, τετράκωλον. Al. Vierfüßig Thier. B. Viervoetig Dier. G. Qui a quatre pies. Ital. Quadrupede, ò di quatro piedi. H. Bestia de quatro pies.

Pecus, *Quidquid pabulo terra pascitur sub hominis imperio*, βόσκημα, ἱρέμματα. Al. Vihe. B. Vee / gedierte. G. Bestial. It. Pecora. H. Ganado.

Pecus eximium, *quod è grege excipitur & nota aliqua signatur, ut Donato placet*, ἐκριτον, ἐξαίρετον, πρῶκριτον, ἀγρίον. Al. Außbündig / außerwelt. B. Wtghenomen gedierte. G. Singulier, esleu.

Grex, pecuarium Cornificio & Persio. βόσκημα, ποιμήνη. Al. Ein hauffen Viehes / Herd. B. Ein cudde / oft hoop Beesten. G. Troupeau ou haras de bestes. It. Grege, ò greggia. H. Ganado menudo.

Armentum, grex armentorum Cicer. ἀγέλη. Al. Ein hauff grosses Viehes. B. Drift oft hoop groote Beesten. G. Haras troupeau de gros bestial. It. Bestiame grosse. H. Ganado maior.

Bestia, *è feritate potius quam ex animalis genere estimari debet, morsu unguibusq; sauiens, Vlpiano teste*. ἡμιον. Al. Thier. B. Een dier oft beeste. G. Beste. It. Bestia. H. Bestia, animal brauo y fiero.

Bellua, *Immanis fera & formidabilis, quasi minime bella*, ἡμίονος, δαίμονος, κνώδων. Hom. κνώπεν Nicandro. Al. Grausames vund erschreckliches Thier. B. Fel / vreesfelick end onbesunst Dier. G. Beste cruelle. It. Bellua.

Fera. ἡμίονος, δαίμονος. Al. Wild / Wildthier. B. Wildt / wildt Gedierte. G. Beste sauage. It. Seluagine, fera, saluatica, seluaggia Bocc. H. Bestia fiera.

Iumentum, *Quodcunq; animal operam nostram adiuvat vectando aut arando*, κτήνος. Al. Arbentsam Thier. B. Arbendende Beeste. G. Iument. It. Giumenta. H. Bestia de carga.

Iumentum clitellarium Colum. dosuarius Varr. sarcinarius Cas. saginarius, veterinum Plin. vectarium Varr. σκευοφόρον, ἐπισσευγμένον, σαρμύριον, νωτοφόρον, ἀσπράβη Demosth. φοροφόρον, νωτηρὸν, σωματηρὸν. Al. Saumross / od Esel / saumöder tragviehe B. Packost sombeste. G. Beste a somme, sommier, cheual ou asne qui porte bahuz. It. Sommero. H. Bestia para cargas, bestia de aluarda.

Iumentum plaustrariū, plostrariumve, *quod plaustrum trahit*. Al. Karrenross B. Wagenpeert. G. Cheual de charette. It. Cauallo di carretta. H. Cauallo ò asno de carro.

Iumentum molarium, *quod molam agit*. Al. Mülross / od Esel. B. muelepeert. G. Beste, cheual ou asne de la meule, ou du moulin. It. Bestia chemacina, ò gira il molino. H. Bestia de muela para moler.

Iumentum pistrinense. Sueton. *quod in pistrino molam agit*. Al. Der ein Stampffmüle treibt. B. Muelenpeert.

Iumentum coriaginosum Veget. ἐξεδειμία (aut ἐπιδειμία Et manuscriptum exemplar habet) πεπρωμένης. *quando equus febrit, marcescit, cori costis adheret, spinaque obrigescit*. Al. Ein außgemergeltes Vieh Belg. Vergaenge Beeste. G. Haridelle, beste fort maigre.

Iumentum appiosum Veget. *quando*

- micat auriculis, visu caligat, & gyrat in circulum tanquam ad molas. B. **Wornersteckē Beeste.**
- Iumentum cyclicum. κυκλινόν. Cyclo periculoso morbo laborans. B. **Beeste die den vijuer heft.** G. Beste qui a les auines.
- Iumentum roborosum Veget. tetanicum, quod ad similitudinem robore ligni obrigescit. τετρακινόν. B. **Veruangenē Beest.**
- Iumentum farciminosum, cui fistulis quibusdam subtercutaneis corruptus humor manat, plurimasque toto corpore collectiones patitur. Al. **Wormsieches Ros.** B. **Wormich Peert.** G. Cheual farcineux.
- Iumentum suffraginosum Columell. τῇ σειρά ἢ χρομαλὴ πιπρονήος Absyrto. Al. **Krampsfiges Ros.** B. **Erāpich Peert/het welck dat spat heeft** Armus, in brutis, quod in homine Humerus. ὄμω. Al. **Spalen/Lassen/schultern.** B. **Schouder.** G. **Espaule.** It. **armo.** H. **Espalda.**
- Vngula ὁ πλὴν ὀνύξ Xenoph. Al. **Huf/Klaw/Horn.** B. **Hoes** proprie de equo dicitur, **Clauwe** etiā de ceteris quadrupedibus. G. **Corne du pied.** Ital. **Vngha.** H. **Vnna.**
- Vngula solida. ὁ πλὴν proprie iumentorum, at bisulca, bifida, scilla Lucr. χυλῆ. **Falcula Plinio, Adunca fera Vngula.** ὁ πλὴν. Al. **Kromb Klawe.** B. **Krōme Klawe.**
- Corona, Vngula exortus. σεφάκη Absyrt. ἐκφύσις τῆς ὁπλῆς, ἀρμονία τοῦ ὀνυχός, vngula commissura.
- Chelidon, Canum vngula. χελιδὼν χελών Tryphiodoro. B. **Strale.**
- Hirundo, Vel impetigo Aureliano; Squamula in cruribus anterioribus equorum, sub armis nata, λήχι & χελιδών.
- Cauda, ἄγχι, ἀλκαία, κέρως, ὀλκαία Ni
- cand. παρὰ τῆς ἑλκαΐ. Al. **Deschwanz.** B. **De steert.** G. **Queue.** It. **Coda.** H. **Gola.**
- Muscarium Veget Equi cauda. σόδη. Pelagorio. Al. **Roschwanz.** B. **Peerssteert.** G. **Queue de cheual.** It. **Paramosche, coda del cauallo.** Hisp. **Moscadero, cola del cauallo.**
- Iuba, Crines a collo penduli, λοφία, χαλκή Xenoph. Al. **Die Mane.** B. **De Mane.** G. **Le crin.** It. **Il crine.** Hisp. **Cerda de la bestia, ò cerneia.**
- Suffrago, in posterioribus quadrupedum pedibus, quod in prioribus genu dicitur. ὀπίδια, μεσοκνήμιον Hippiat. κίωι κόνωπλον. Al. **Wider oder Hinderbuch.** B. **Den slegel.** Gal. **Le iaret des iambes de derriere, a l'endroit des genoux de deuant, es bestes.** Ital. **Garloto della gamba dietro del cauallo, ò d'altra bestia.** H. **La quartilla de ob legadura de la bestia.**
- Hippomanes, Caruncula equino pullo in fronte enascens, expetita amoris Veneficio, ἵππομανὲς Vnde prouerbiali dicendi formula, hippomanes deuorasse, το ἵππομανὲς καταφαγεῖν, dici possunt, quæ amoris æstro percussæ sunt. B. **En heft cruncken volchē my nāe gheeten.**
- Tergus, corium, pellis, exuiuæ, proprie a carne separata. σκῦτος, σκυπίον Suida, πούγγιον, Hesych. δόρα, σέφθη Lycophr. Al. **Leder / oder Haut.** B. **Leder/Hunt.** G. **Cuir, peau.** It. **Cuoio, cuoiane.** H. **Cuero, ò corteza.**
- Corij prælegimen. ἀποτρίμμα, ἀποτρισμα Aristoph. ἀπότρυμμα. Al. **Ab schnitzel vom Leder.** B. **De snippe lunge vant Leder.** G. **Rongnure de cuir.** It. **Tagliatura del cuoio.** H. **Pedazitos de cuero cortado.**
- Pellis agnina δερμακίς, ὀλκίς Hippocrat. Al. **Lämmer Haut.** B. **Lämmer Vel.** G. **Peau**

G. Peau d'agneau. It. Pelle d'agnel
lo. H. Guero de borrego, ò pelleja
de cordero.
Pellis caprina. αἴγῃς. αἴγῃα, νάγῃς, ἰζαί-
λη Hippocrat. σέφθαι αἰγείον. Lyco-
phr. Al. Geissen Vehl oder haut B.
Ghenten vel. Gal. Peau de cheure.
It. Pelle di capra. H. Pelleja de ca-
bra.
Pellis ouina. οἰνῇ Eustath. κώδιον, ὦα.
Hermippo κῶας Apoll. μηλώτη, νάγῃς
Suida. Al. Schaaf Fehl. B. Schapē
Vel. G. Peau de mouton. Ital. Pelli
di moutone, ò di castrato. H. Pel-
leja de oueja.
Pellis suilla. φοεῖν. pellis suina. Al.
Schweinhaut B. Schweinhunt
oft Vel/swoerde Holland swaerde
Brab. G. Peau ou cuir de porceau.
It. Pelle del porco. H. Pelleja del
puerco, ò de toffino.
Pellis ceruina, nebris Statio. νεβελῖς.
Al. hirschē od Genssen Fehl B. hertz-
hunt oft vel Gal. Peau au cuir de
cerf. It. Pelle ò cnoio di ceruo. H.
Guero de cieruo.
Cornua. κέρας. Al. hörner B. horens
in ceruis solēni vocabulo De Eroon/
ut & apud Gallos Testes des cerfs.
alioqui nominantur Cornes. Ital.
Corni. H. Cuernos.
Rami cornuum. ῥίζαι Epigram. σόγ-
θυσῖς. Epigram. Al. hornast. B. De
Tacken oft rancken/ einden vande
horens G. Branches, rameaux ou
iets de cornes. It. Rami delle cor-
na. H. Ramos de los cuernos.
Adminicula, profubulæ. ἀμυντήρις
Aristot. Al. & B. Stangen.
Subulæ, Cornua simplicia, tubercula
cornuum recta πικταλοὶ Arist. B.
speten Cornua in ramos sparsa cer-
uis natura tribuit: subulonibus sem-
plicia: platyceroti in palmas efficta:
capreis ramosa: arietum generi in an-
fractum conuoluta: tauris infesta: ru-

picapris in dorsum adunca: in aduer-
sum damis: erecta & rugarum quasi
lirarum ambitu contorta, strepsicero-
ti. Plinius.
Promuscis, Plin. manus elephantī Ei-
dem. proboscis Eid. προμαία Phi-
lostr. προβοσκῖς Oppiano μυκτῆρ Ari-
stot. ἐλέφαντος εἰς Suida. Al. Schuō-
gen / Rüssel oder Naase eines hel-
phants B. De Snunte. G. Le trom-
pe ou museau d'un elephant. Ital.
Grugno del elefante. H. La trom-
pe del elefante.
Palear. Virg. Pellis è boum gutture de-
pendula. ἀνθερεῶν. Al. Wamme. B.
Quabbe/ Onderkin. G. Le fauon d'
vn bœuf. It. Pagliuola. H. Papo,
pelleia de bucy.
Ruma siue rumen Festo. μέρυξ, μέ-
ρυπον Poll. ἡνυσρον Nicandro, Emi-
nens sub mento gutturis pars, qua ci-
bus in alium demittitur, & admissus
à certis reuocatur animalibus. Al.
Gurgel B. Crop. G. Gorge. Ital. La
gola. H. La eruera con que traga-
mos.
Rostrum. ῥύγχος. Al. Genschnor/ser-
rüssel B. Verckensmunt. G. Groion
d'un porc. Ita'. Gerfo. Hisp. Hicico
de puerco.
Rostrum, ad alia quoque animalia ex-
tenditur. ὠροτομή. Al. in aui-
bus schnabel: in canibus hūdschnauz:
in ceruis die schnauzen. Belg. in aui-
Nebbe/Beck. G. Museau. Ital. Ro-
stro, becco, H. Pico.
Seta. καίτη. Al. Gensbürsten. B. Bor-
stel G. Soye de porceau. It. Seia. H.
Seda de puerco.
Aruncus Plin. Caprea barba. ἡγυγγῶ
Aristot. Al. Scheißbärtlin. B. Shen-
tenbaert. G. Barbe de cheure. Ital.
barba de capra. Hisp. baruas de ca-
bras.
Vellus, à vellendo, cuius prior fuit usus
quam tondendi. πῶγῃς, κῶας, κώδιον.

Al. Schopper / fliz. B. Vlies / vach-
te. G. Toison. It. Vello, tolone. H.
Vellochino.

OEsypus Plin. lana succida Eidem,
vellus succidum Mart. Ouidius, æ-
sypum exponit succum ab immunda
ovis vellere demptum. Plin. lib. 29.
sordes sudoremque lanis ovium adha-
renteis. Versantur itaque non paruo
in errore, qui æsypum interpretan-
tur pro scybalis & stercoreis pilulis o-
vium lana inhaerentibus, cum Plini-
us eodem in loco nomine alio eas do-
net, videlicet sordes caudarum in pi-
lulas concretas appellans. οἰσυπος,
quasi οἶος ῥύπος, & οἰσύπη. Al. Feiste/
onflätige vnd schmutzige Wollen
am Schaf. B. T'vet van de vunle en
ongewasschen Wolle / Wolle met
der necken. G. Suin de laine. It. Vso-
po humido. H. Lana suzia.

Adeps, aruina, Pinguedo subcutanea.
Seruius enim ex Suetonio aruinam
exponit pingue inter viscus & cutem.
πιμελή, κνίσσα Homero, λίπῃ. Al.
Schmer / Schmalz / Feist / Spect.
B. Smeer / Vet / Smout / Spect.
G. graisse. It. grasso. H. gressura
puesta sobre la carne, gordura.

Seuum, sebum & sepum Plin. σέαρ. Al.
Vnschlitz B. Ruet. G. Suif. It. Sego.
H. Seuo.

Adeps autem & seuum differunt; quod
adeps liquidior est, nec durescit, oleo
temporis diuturnitate incrassato si-
milis, viscusq; operit: at sebum sicc-
ius est, nec fūditur facile aut liquefcit;
estq; fragile, & a liquefactione coit
atq; concrefcit iterum, estque in fine
carnis semper.

Axungia, σέαρ ῥείον Diofc. ὀξύρσιον Æ-
ginete, Pinguedo vel sebum porci. B.
Ruetsel. Quia vero huius ōnguinis
præcipuus usus fuit in axibus curruū
inungendis, hinc illi nomen creatum,
& Grammatici omnes pro unguine

vehiculari exponunt. Al. Karren-
salb / oder Schmeer. B. Waghens-
smeer. gal. Oing. Ital. Assungia. H.
Enxudia, vnto para vntar los exes
del carro.

Fimus, stercus. ἄποπάρημα, κῆρος, ἀ-
φόδευμα, γῆτος, ἄφοδῃ Diofc. Ab
his diuersus est quem Theophrastus
κῆρος συμπατίτω nominat; fimum
quisquiliarium, vel ut Gaza con-
uertit, stipularium, è coaceruatis
quisquiliis constantem. Al. Raat/
Mist / Dreck. B. Mis / Dreck /
Mest. G. Fiente, fiens, ordure. Ital.
Fimo, sterco, letame. H. Estercol.
hienda.

Fimus bouis, lætamen. βολεῶν Har-
pocr. βολιτὸς, ὀνθῃ βοὸς Hom. βο-
λιτὸν. Al. Rūdreck. B. Roemes /
Roestront / Roemest. G. Fiente de
bœuf. It. Fimo del boue. H. Hien-
da del buey.

Fimus equi. πέλεθρος, παπίλη, πῖλος. Al.
Rofdreck. B. Peerdenmest. G. Fi-
ente de cheual. It. Letame de ca-
uallo. H. Hiendo de cauallo.

Fimus ouillus. οἰπτατον, σκύβαλον. pi-
lulas vocat Plinius. Al. Schafdreck.
B. Schaepsteutelen. G. Fiente de
brebis. It. Fimo di pecora, ò di ca-
strato. H. Hienda de oueja.

Fimus asini. ὄνθος, ὄνις. Al. Esels Raat.
B. Esels Vijgen. G. Fiens d'asne.
It. Sterco d'asino. H. Estercol de
asino.

Fimus capræ. πυρρὸς, πυρραῖ. Al.
Seissendreck. B. Gentenstront / ofte
teutelen. G. Fiente de cheure. Ital.
Sterco di capro. H. Hienda de ca-
bra.

Succerda Festo, Suis finus. ὑπέλευτον.
Al. Sāwdreck oder Mist. B. Vers-
ckens stront. G. Fiens de porceau.
It. Sporchezza di porco. H. Freça
ò estiercol de puercos.

Muscerda Plin. Muris stercus. μούχας,
δος,

δο, μυόκηρος, μυσκελιδρον. Al.
Mausdreck. B. Munsendreck oft
Fentelen. G. Fiente de souris ou de
rat. It. Sterco di forge. H. Estiercol
deratones.

[Ab his diversus, &c. usq; ad Al. Roht.
quæ posita sunt pag. præc. in Fimus,
hic reponenda.]

ANIMALIVM

NOMINA.

Agnus, ἀμνός, ῥήν, ὄρνιον, ὄρνειός. Ale-
mannice Lamb / Lammerlin. B.
Lam / lammefen. G. Agneau. Ital.
Agnò, agnello. H. Borrego, corde-
ro. Ang. Lambe.

Agnus cordus Plin. Serotinus, tardeque
natus, ὀψίγενος. Al. Langsam ge-
bornes Lamb. B. Spaedgeboren
lam. G. Agneau tardif. It. Agno chi
nasce tardi. H. Cordero que nace
tardimente.

Agnus subrumus Varro, ὄρνειός γε-
λαθλώς, νεογλός. Hom. ὑπομύζεις,
σηκίτης, ἄρν' ἀμαλὴν Hom. dixit quo-
que ἡδύπνοιο Hesychius. Al. Seug-
lammern. B. Sunglam. G. Agne-
au tettant, ou de lait. It. Agnello
qui tetta. H. Cordero ahijado.

Aper. κέρως, πτέλες Lycoph. ἑρρώδες,
Callim. χλόνης, πόρκος Lycoph. Al.
Wildtschwein. B. Wildt vercken
oft beer. G. Sanglier. Ital. Porco sil-
uatico, cingiale. H. Iauali, puerco
montez. Ang. A boore.

Alce, sunt qui Tragelaphum esse existi-
mant. ἄλκη. Al. Ellend. B. Een al-
tant / eelandt.

Aries, κέρως, ἄρως Hom. κερύπτης, α
κερύπτειν Etymol. quod cornu feriat.
Al. Widder. B. Nam. G. Belier, ra.
It. Montone, ariete. H. Carnero.
Ang. A ramme.

Aries admissari⁹. κέρως ὀχέος. H. Car-
neto para casta, carnero morue-
co.

Aries mutilus, κέρως κελός, qui cor-

nibus defectus est. Al. Gestugter
widder. B. Een ram sander horens.
G. Mouton sans cornes. It. Mon-
tone scornuto, senza corni. H. Car-
nero desmochado sin cuernos.

Afinus. ὄνκος, κύνων, κίλλος Dorice. Al.
B. Esel. H. Asne, bauder. It. Asi-
no. H. Asno borrico. Ang. asse.

Afinus Indicus, vnicornis, monoce-
ros Plin. μονόκερος, ὄνκος ἄρως
Ctesia. Al. Einhorn. B. Eenhoren. G.
Licorne. It. Vnicorno H. Vnicuer-
nio. Ang. A vnicorne.

Bos. βῆς. Al. Ochs. Kind. B. Os oft toe
rindt. G. Bœuf. It. boue, bué. H.
Buey. Ang. Oxe.

Bos castratus. βῆς ἐκτομίας Aristotel.
proprie quem nos vocamus. Een os.

Bos lactaria Colum. Al. Milchtuh. B.
Melckvee. G. Vache à lait. It. Vac-
ca di latte. H. Vaca de leche.

Bos camurus, qui conuersis incurua-
tisque introrsum cornibus est. Ser-
uio.

Bos patulus Seruio, qui diuersa habet
cornua, terramq; spectantia. Al. Ein
Ochs mit einer brenten Stirn. B.
Een os met een schone croone.

Bos licinius, qui cornibus est sorsum re-
flexis Seruio.

Bubalus βούβαλος. Al. B. Büffel. G.
Buffle. Ital. & H. Bufalo. Ang. Bu-
fill.

Caballus. κούβαλλος Hesych. Al. Ross/
hēgst / Gaul / Pferd. B. Een peerdt /
oft gunf. G. Gheual. It. Cauallo. H.
Cauallo arrocinado.

Camelus κερμήλος. Al. Nameelthier.
B. Kemel. G. Chameau. It. Camelo.
H. Camello. Ang. Camelle.

Camelopardalis. κερμηλοπαρδαλίας. G.
Giraffe, beste ressemblant au cha-
meau & panthete. It. Giraffa. H.
Girafa, animal raro.

Catulite dicitur canis, ἡ κύων σκυζῶν,
quando in Venere in prurit. Al. Lauf-

fen/treibig/oder hitzig senn. Belg. Spulcx/ritsich oft hittich zijn G. Demander le masse. Ital. La cagna essercalda. Hisp. Estar la petra cachonda.

Canis κυων Al. hund/oder hündlin. B. hont/rueken/oft teue G. Chien, ou chienne. It. Cane, cagna, cagnuola. H. Petro y petra. Ang. Adogghe, ot bytche.

Canis Gallicus Ouid. sagax. Cic. odoratus vel odorisequus. ὄζυς vel ὄριν, ῥινηλάτης apud Tragicū, ὁ σφραγισμένος, quem ἔϋϋ plaudum vocant nonnulli, auribus flaccidis ac pendulis. Al. Spürhund / wachtelhund. B. Spoorhont / bracke oft bloethont G. Bacque. It. Bracco. H. Petro vector, que facit de rostro, fabueso. Angl. Athierhounde, a hounde.

Canis venaticus, Gallicus, κυων ἰππευτικός Galen. Al. Jaghundt / hirschschühndt / Windt B. hasewindt / windhont jachhont. G. Leurier, chien de chasse, ou de venerie. It. Cane venatico. Hisp. Galgo para liebres. Ang. A graye hound.

Canis villaticus Columella, domesticus, οἰκονογός, οἰκονόμος Hesych. Al. Wachthundt / haufschel B. Een hant wachter / wachthonde / hant xetel forse G. Chié d'hostel. It. Cane domestico, guardino. H. El perro de la guardia. Ang. A kurre.

Canis pecuarius, Columell. pastoralis, Eidem, qui oves a luporum iniuria defendit. Al. Scheffers / hirsds oder Meenerhund. B. Bandt / oft schaepherdershödt G. Chien de bergier, gardien des bestes. It. Can deile mandra, il guardian delle pecora. H. Petro ò petra de pastor, para y guardary defender las bestias.

Canis molossus Horatio. μολοσσός. Al. Ein grosser hundt / oder Engelsche Dogh B. Een doghe. G. Matin;

chien dogue. It. Mastino. H. Mastin. Ang. A mastiue.

Canis villosus. λασιός, λαχνώδης. Al. Wasserhundt / oder zotieter hundt B. Een waterhondt / oft rouwe spuuglion. G. Vn barbet. It. Can pelofo. H. Perro velloso ò peludo.

Canis hybris, vel hybrida, ex venatico gregario natus. Al. halbe Windt. B. Een bestaerde Winde. Gal. Vnelice.

Non abs re fuerit hoc loco canum nomina subiungere, cum ab aliis, tum precipue ab Ouidio prodita, & vel ab actionum proprietate, vel ab insigni, colorisve discrimine petita.

Acello Ouidio ἀεικὼς cognomento Ennius ex Harpyis, ab impetu ἀεικὼς hoc est procella, non ab simili. Al. Fliehe. B. Vliech.

Aglaodos Ouid. ab insigni dentium nitore, quasi ἀγλαὸς τὰς ὀδόντας. lego tamen in manuscripto ἀγροδός, à ferinis dentibus. B. Blicktandt.

Agri Ouid. ἄγρη, ab ἀγρεύειν. Venatica canis Jaghündin B. Jachtken.

Alce Ouid. à roboris praestantia verius quam ab alces animalis similitudine. Al. Starck. B. Sterck.

Anyte, ἀνύτη in Epigram. ab ἀνύειν, a perficiendo, quod herilibus votis in venatu respondeat. Al. Fleiß. B. Beschliegen.

Argus Hom. Ὀδυσσεὺς canis, a candore, vel à velocitate cursus. ὄργυς. Al. Schnell oder geschwindt B. Snel rasch.

Asbolus Ouid. a fuligineo nigrore, ἀπό τῆς ἀσβόλης. Al. Moor. B. Moor / morelle.

Canache Ouid. καναχή, quod latratu perstrepat, παρὰ τὸ καναχεῖν. Al. Blufferlin B. Basserten / gantere.

Charon Aeschilo χάρων, quasi Leunculus, ἀπὸ τῆς χαρῆς πόντος, a fulvedine leoni peculiari. Al. Löwlin. B. Leenten.

Corax

Corax Aeschilo. κόραξ. a coruina nigredine. Al. Rab B. Raue.

Dorceus Ouid. δορκεύς a persequendis damis, quas Graci δορκῆς vocant: vel a oculorum acie, quasi Derceus, a δερκω. Al. Siche auff. B. Gautgen/ siet toe/ scherpsiet.

Dromas Ouid. ob cursus pernicitatem δρομῆς. Al. Lauff. B. Snel loeper.

Harpalus Ouid. quasi abunde rapax, ἁρπάλων ὄλις. Al. Greiff. B. Grijp.

Harpyia Aeschilo & Ouid. ἁρπυία, δροπικλήν κύναν exponit Hesychius, cognominis Harpyiis a rapacitate singulari. Al. Wolff/ Fraß. B. Slock.

Hylactor & hylax Ouid. ὑλάκτωρ καὶ ὕλαξ, a latratu. Al. Bluffer oder schnarch. B. Basser/ Wachter.

Hyleus Ouid. quasi siluaticus, ἐν ὕλαις ὄρων.

Ichnobates Ouid. ἰχνοβάτης, fere vestigiis insistent. Al. Spor. B. Spoor/ spoorvolgher.

Labros Ouid. λαβρός, a rapida velocitate. Al. Nuy/ wind. B. Vliech. snelle.

Lachne Ouid. λάχνη, quasi villosus, ab hirtis villis. Al. Zotet. B. Rungert/ rynchhanr.

Ladon Ouid. ab indagando & capiendo, παρὰ τὸ λαΐζεσθαι; vel Lagon, ut Lugdunense exemplar profert, à leporum venatu. Al. & B. Nasewinde. G. Leurier.

Laelaps Ouid. ab impetu turbine in motum veloci λαΐλαψ. Al. Windt. B. Winde/ vliech.

Lathargus Epigram. λαΐταργος. Clanculum mordēs. Al. Lauwr. B. Glanmer.

Lampurus: λαμπυρὸς Theocrit. a cauda nitore; vel potius à vulpina specie, qua multi inueniuntur; nam vulpes inter cetera etiam λαμπυρῆς dicitur. Al. Weißwadel B. Wistecert.

Leucon Ouid. λευκόν, a pili candore.

Al. Weiß/ schne. B. Witten/ witten/ blancf.

Lycisca Ouid. lycitas Aeschilo & Ouidio, lycas Simonidi λυκίσκη, λύκοις, αἰγρώσα, λύκος Sim. Veluti lupi progenies. Al. Wölfflin B. Wölften.

Melampus Ouid. μελάμπεπς, nigripes. Al. Schwarzfuß. B. Schwartzboet H. Pienegro.

Melaneus Ouid. melanchætes Ouid. quasi attipilus, a nigris villis μελανεύς, μελαγχαΐτης. Al. schwarzer zoteter Mohr. B. schwartgen. G. Noireau. H. Negrillo.

Nape Ouid. νάπη quod saltus, qui νάπη dicuntur, inerret.

Nebrophonus Ouid. νεβροφόνος, παρὰ τὸ νεβρός φονεῖν, hinnulorum perniciēs.

Oresitrophus Ouid. ὀρεσίτροφος, montibus innutritus. Al. Berghundt. B. Berchhondt.

Oribasus Ouid. ὀρεΐδασσος, motu uagus, παρὰ τὸ οὐ τοῖς ὄρεσι βαίνειν. Al. Berg oder Hügelsteiger. B. Berchclemmer.

Paphagus Ouid. πάμφαγος, omnivorus. Al. Slocker. B. Albraet/ slock.

Podargus a pernicitate pedū. ποδάργος, Al. Bald auff B. snel

Pæmenis Ouid. quasi pastoricia canis, ποιμνίς gregis custos. Al. Hirdtschüd. B. schaepwachters hondt.

Pterelas Ouid. πτερέλας quasi alis actus παρὰ τὸ τοῖς πτεγῆς ἐλαύνεσθαι in manuscriptis est Pherelas, quod esset appositissimum nomen feras agitantis canis, si e pateretur compositio correpi, Pterelas enim ἀπὸ τῆς ἐλάειν φερεῖς diceretur. Al. Gluch. B. Vliech.

Sticte Ouid. στικτή, quasi maculosa, & punctis interstincta, παρὰ τὸ στικτῆ. Al. Pfleck. B. schimmel.

Theron. Ouid θῆρων, ferinus, sive a fera indagine sive a truci aspectu.

Thous Ouid. θῶς, pernix. B. snelle. Tigris

Tigris Ouid. *πίγρις*, à *velocitate sagitta simili*, quæ *Tigris rapidissimo Hyrcania amni nomen creavit*. Al. **Wind**. B. **Pijl/snel/blicch**.

Vertagus Martiali, *Canis qui sua sponte exit, domumq; prædam reportat*. Al. **Ein Hündt so für sich selbst jagt**. B. **Dunnhondt**. G. Chien qui de sa nature chasse. It. Cane che va da se stesso alla caccia. H. El podenco que trahe à la mano la caçay caça de su natura.

Catulus, & *diminutivum ab eo* catellus *κυνάριον, κυνίδιον, σκύλαξ, σκύμεν, σκυλάκιον*. Al. **Hündlin**. B. **Eh hondeten**. G. Petit chien. It. Cagnolo, cagnolino, cagnoletto. H. Petro pequeno, petrillo. Angl. Lyttel, dogghe, a lyttel vvhelpe.

Catellus Melitæus, *κυνίδιον μελιταϊον*. Al. **Jungfrawe Hündlin**. B. **En ioffrou hondeten/Yslandthondetē**. G. Petit chien de damoifelles. Ital. Cagnolino di Fiandra, ò di damigella. H. Perrizillo de las damas. Ang. A pretty litrel dogge.

Caper, *Hircus castratus*. *τράγος*. Al. **Heilbock**. B. **Gheschneden Bock**. G. Bouc chastre. It. Becco capro sanazario, & *aliis* caprone. H. Cabron ò chibo castrado.

Capra αιζ. Al. **Geiß**. B. **Gheyth**. G. Cheure. It. Capra. H. Cabra. Angl. Agnore.

Capella. *χίμαιρα, βίχη*. Al. **Kizlin**. B. **Ghentfē**. G. Cheuette. It. Capretta. H. Cabritta, ò cabra pequenna. **Caprea**. *δορξ*. Al. **Rehe/Rehegeiß/oder Rehebock**. B. **Ree/oft wilde ghen**. de. G. Cheureau, cheureul fauua-ge It. Capriolo. H. Cabroncillo montez. Ang. Roo, roebock.

Cervus, cerua. *ελαφος*. Al. **Hirz/Hinde**. B. **Hert/Hinde**. G. Cerf, & vne biche. It. Ceruo, cerua. H. Cieruo, ciera. Ang. Harde, stagge.

Cerua catuliens. *ελαφος σκυζαμένη*. Al. **Unfahen zu lauffē**. B. **Beghin- nende te ruen/oft te rijden**. G. Cō- mençant d'estre en rut. It. La cerua che è calda. H. La ciera que esta cachonda.

Dama. *δορκας πλατύκερας*. Al. **Dein- lin/Damhirz**. B. **Dannken**. G. Da- in. It. Daino. H. Gaino, corza, Ang. Falloudiere, adoe.

Cercopithecus *κερκυπίτης*. *Cauda- ta simia*. Al. **Meerkaz**. B. **Mercat- te**. G. Marmor. It. Catto maimo- ne. Hisp. Gato paus. Angl. Mar- mosert. *Nebrissensis hunc esse κῆ- βον Aristotelis, hoc est cebum, pu- tat*.

Cuniculus, *λαγῆς, δασύπους Aristot. γάργυρος, λεβηεῖς Straboni, & Ero- tiano, κύνικλος Polybio, Galeno*. Al. **Künglin**. B. **Conijn**. G. Connin. It. Coniglio. H. Coneio. Angl. A con- nij.

Canterius, *quasi carentarius, quod semine careat, Varrone teste, spado Vegetio, Equus castratus*. Al. **Ein verschnittens oder vnganz/oder glubtz Ros/Hengst**. B. **En runn**. G. Cheual castré, cheual hongre. It. Cheuallo castrato. H. Cauallo castrado. Ang. Gelding.

Equus, *ἵππος*. Al. **Ros/oder Pferdt**. B. **Peert**. G. Cheual. It. Cauallo, de striero *Aristo*. H. Cauallo. Angl. Horse.

Equus admissarius Plin. Varroni, *qui sobolis procreande gratia admittitur, emissarius Plauto. ὀχευτὴς Absyrto, ὀχεῖον Aristoteli, Straboni, ἐπιδοτή- ει, ἀναδάτης κήλων Hesychio*. Al. **Spring/oder Stalhengst**. Belg. **Sprencfhengst**. Gal. Euallon. It. Stallone. H. Cauallo garannon. Ang. A stallyon.

Equus agminalis Vlpiano, *qui exerci- tum sequitur ad conuehenda impe- dimen-*

dimenta. ιωτοφόρος, de quo vide in Iumentum.

Equus calcitro Varr. calcitrosus, *qui calce ferit. λακπισής.* Al. Hinden außschlagends Rossz. B. Een peerdt dat achter auslaet. G. Regimbeur, rueur. Ital. Cauallo che tira delle calcie. H. Accoccador.

Equus refractarius, duri oris, Ouid. *σομίας, ἀφρωιατής, δύσφιμος, ἄσμιμος, δυσάεργαλιν Xenoph. σκληρόσομος Aeschilo, ἀπειθής, δυσάδωγος, ἐπερὶ γνάθος Polluci, δυσήνιμος, δυσυπότακτος.* Al. Hartmäulig/od beissig starck im Maul. B. Hart in de mōt oft bijt. G. Cheual duren bouche. Ital. Cauallo ostinato, & de mala bocca. H. Cauallo que tiene la boca perfiada.

Equus sternax Virgil. *qui sessorem excutit. ὀρθόπληξ, κατωμιστής, ἀνὰ χειρὶ ζων, ἐκτραχηλίστής, ἀποσειών.* Al. Rühlichs Rossz dz gern abwirfft. B. Ketelich / oft ketelachtich peert. G. Rueur, cheual, retif. It. Cauallo gricciolofo. H. Que derriba.

Equus pavidus. ψοφοδής, κραυγίας ἱππός Hefych. *quod ad clamorem expauescat.* Al. Forchtsamer Hengst schewes Rossz. Belg. Schouwe/schouwachtich oft steech peert. Cheual peureux & retif. It. Cauallo spaurito, ò spaurato. H. Cauallo detrafero, ò que anda de tras.

Equus cespitator, suffosus Virgil. Al. Strauchlêdes Rossz. B. Een peert dat strunckelt / oft stronckelt. G. Qui n'est seur du pied, trebuchât. Ital. Cauallo sdruccio lante ò stizzezzante. H. Trope çador.

Equus succussator, succussarius. Lucillio. succussor, tortor, Nemo. crucians Ausonio & Plauto. Al. Ein Traber / ein Rossz dz hohe vñ hart trabet. B. Trotter/drauer/d'welck een harden draf heeft. G. Trotier

qui va le trot, & galope dur. It. Cauallo che trotta, va il trot, & schuote l'huomo. H. Cauallo quæ faiude & da del homo.

Equus cernuus Virg. *qui in faciē quasi in eam partem quam cernimus, cadit, & Seruio placet; vel qui capite in humum impacto cecidit.*

Equus suspiriosus, anhelus Ouid. *ἀσπμαπνός.* Al. Erstickt / dāmffig / herzschlechtiges od hinsch vñ gichtigs Rossz. B. Dēpich en cortborstich peert. G. Poussif. It. Cauallo bolzo ò smatico. H. Cauallo acezoso.

Equus strigosus Lin. *male habitus Agellio. ἀτρεγφος.* Al. Ein magers nit wolgehaltēs / vñ strauchbachtiges Rossz. B. Mager harst / oft magher hein van een peert. G. Fort maigre. Ital. Cauallo magro. H. Cauallo muy magro y consumido.

Equus desultorius de quo facilis est desultus, non ephippiatus. Al. Ein Ross ohne Sattel / oder bloß. B. Een ongesadelt peert / oft peert sond sadel. G. Cheual non sellé, sans selle, ou desellé. Ital. Cauallo ignudo, senza sella, òue non è missa la sella Nebrissensis non recte exponit pro equo saltatore. H. Cauallo de brida.

Huic opponitur Ephippiatus equus. Al. Gesattelter Hengst. B. Ghesadele peert. G. Sellé. It. Cauallo guarnito con la sella. H. Cauallo empaumentodo.

Equus meritorius, cōductitiuus. μίσιος. Al. Lenhrossz B. Huerpert. G. Cheual de louage. It. Cauallo di nolo. H. Cauallo de alquiler.

Equus helcyarius Martiali, *qui helcyo munitus naues molitur, subducitur.* Al. Ein Rossz dz die Schiff ziehet. B. Entreckpreert. G. Cheual qui tire ou nauire ou autre chose. Ital. Cauallo che tife ò la naue ò altro. H. Cauello que trae amastrando.

Equus

Equus scutularus *Palladio*. Al. *Apffelgrawer Hengst*. B. *Pen appelgraen peert*. G. Cheual pomele. It. Frison.

Equus tolutaris, vel tolutarius *Senec.* gradiarius *Lucill.* asturco *Plinio*, cui molles alterno crurum explicatu glomeratio est. Al. *Ein Zeltner/od zelt*. B. *Pen telle/oft hatenehe*. G. *Hacquenee*, *tracquenart*, *guilhedin*. It. *Acchineia*, *vbino*. H. *Cauallo amblador*, *hacquinea*, *traquenart*. Ang. *Amblinghorse*.

Tollutum incedere *Varr.* tollutum carpere incessus *Plin.* glomerare gressus *Virg.* ad numerum colligere ungulas *Martiali.* ἵππων ἄγειν. Al. *Ein zelt gahn*. B. *Umbelen oft telken/oft een telle gaen*. G. *Ambler*. It. *Ander à lambro*, vel *ad agio*, vel *il tratto*. G. *Amblar*.

Diversum huic est quod *barbara* voce Gallopare dicunt; quod *Pelagius* γυμνάζειν τὸν ἵππον ὁρμαίνεσθαι καὶ ἀγίλλης, τὸ λεγόμενον τριπῆδον. *Plutarch.* καὶ πάλαι, alii καὶ πᾶν dicunt; ita ut ἀγίλλη ea cursus citatio sit, quā velut concatenatā πῆδον vocat *Xenophon*, ὅτι πασίαν κυκλοτερεῖν *Poll.* exponit *Vernacula* lingua forte *rondendraff* velut rotundū cursum. At voce *τριπῆδον* (unde *Tripedarios* dictos apud *Vegetium* autumō equos pro *Trepidariis*) exprimit incessus, à *Germanis* peculiariter dictus *Dryschlag*.

Equulus *Cic.* equuleus *Iulio Obsequenti*, nouellus equus, pullus equinus *Quintil.* πῶλ & ἵππικος. Al. *Ein Füllin oder Kösslin/oder junges pferdt*. B. *Pen duet/oft ionck peert*. G. *Polain*. It. *Cauallino*. H. *Potrico*.

Equa, ἡ ἵππος, ἡ πᾶς *Oppiano*, φορέας *Hesych.* Al. *Ein Stutt/Merch/Gurr/Motsch/Mutterpferdt*. B. *Pen merri/oft meere*. G. *Iument*. It. *Equa*, *caualla*. H. *Yequa* ò *caualla*. Ang. *Meare*.

Mannus *Horat.* equus pumilus. ἵππος.

Al. *Ein kleines Kösslin*. B. *Pen klein peerdeten/negge*. G. *Cheuallet*. It. *Runcino*. H. *Cadallo enano*. Ang. *Nagge*.

Veredus *Martiali*, equus viatorius: qui publica via ibat, cursusq; publici causa prabetur. πῶλ & ἵππικος *Theodoret.* ὁ ὅστις quem nunc postum vocamus, quasi equum dispositum, cum *Suetonio*. Al. *Ein post oder futschen Köss*. B. *Pen postpeert*. G. *Cheual de postillon*. It. *Cauallo de la posta* ò *di cocchiò*. H. *Cauallo de la pueste*, ò *del correo*.

Equum calceare *Suet.* Calceum ferreum equi ungula inducere. Al. *Das Köss beschlahen*. B. *Peert beslaen*. G. *Ferrer le cheual*. It. *Ferrare il cauallo*. H. *Hierrar el cauallo*.

Elephas, elephantus, *Plin.* *Cic.* ἐλέφας. Al. *Helffant*. B. *Elephant*. G. *Elephant*. It. *Lionfante*. H. *Elephante*. Ang. *Olyphant*.

Ebur vel ebor, dens elephantis *Plin.* ὁ δὲ ὃς ἢ μέγαν καὶ ἐλέφαντος *Philost.* καὶ τὰ δόντες elephantorum iuba nominavit, eo quod à temporibus enascantur *Philest.* ἐλέφας quoque. Al. *Helffenbein*. B. *Elpēbene/oft yuoopr*. G. *Yuoir*. It. *Auorio*. H. *Diente de elephante*, *marfil*. Ang. *Yuoorii*.

Erinaceus, etes *Nemesis* echinus. αἰκωφένωτ & αἰκανδον, ἐχίνος. Al. *Ein Zgel*. B. *Pen Zgel/ijssern verckel*. *Hollandis*. G. *Herisson*. It. *Riccio*. H. *Erizo*. Ang. *Hedghogge*.

Felis. αἴλαρος & ὅτι τὸ ἀγόμενόν τὴν ἑρμηνείαν, à certo cauda vibramine ἀπατάλη *Suida*, καὶ τοικίδι & ἡ καπικ & γαλῆ *Zetz.* Al. *Katz*. B. *Pen fatte oft fater*. G. *Chat*. It. *Gatta*, *gatto*. H. *Gato*. Ang. *Katte*.

Forda *Ouid.* *Colum.* *horda Varr.* φορτῆ. ἑγκυ & ἑγκύματ βῆς. *Ouid.*

Forda ferens bos est, secundaque dicta ferendo.

ferendo. Al. Rälber oder tragende
Ruh. B. Een foe die talf draecht G.
Vache qui est preins. It. Vacca pre-
gna. H. Vacca prennada.

*Glis, à gliscendo dictus; quod somno pin-
guior reddatur, teste Se. nio, μύοξ, ελαιο, καυξίς* Aristot. Al. Rel-
mauß / aliis dicitur haselmauß. B.
Weldmunnß G. Gleron, rat gleron.
It. Gliero, galero. H. Liron. Ang.
Eyldmouse.

*Hinnulus Plin. hinnuleus Horat. Cer-
uus inuencus; νεός, εἰδός, νεμῶς*
Tarrhao. Al. Nehe / ein jung eines
Nehes oder Gembsen. B. Jonck-
hari. G. Faon. Ital. Figliuolo di ca-
prioli, dami, di cauali, & simili a-
nimali. H. Enodio, ceruatillo.

Hircus: τερν, αἴγας Theocrito,
ut Virgil. Vir gregis. Al. B. & Ang.
Bock. G. Bouc. Ital. Hirco. H. Ca-
bron.

Hædus εἰς, χίμαρρος. Al. Bock-
lin / Ruzlin. B. Bockfen / jonighe
ghente. G. Cheureau. It. Cauretto,
ciauarello, capretto. H. Cabrito.
Ang. A kyd, a yonge goote.

Histrix, χιγζευξ Suida, γόλι, αἰ-
κωτόξ, quod spinis in modū eri-
nacei horreat. Al. Stächelschwein/
quasi sus pungens, Dornschwein/
Taran. B. Ee dier ghelijck een eghel.
Gal. Porc espic. It. Porco spino hi-
strice. H. Puerco espino. Ang. Por-
kepiine. Hyæna. *Petro Bellonio cre-
ditur esse animal ab odoratis excre-
mentis notum, Ciuetta dictum.*

Ibex, Rupicapra alterum genus, nota
Varroni, Et creditur: quam vocem
sunt qui in Platycerota commutarunt.
αἰξ Hom. Al. Steinbock/
nisch Genß / & nbschen Heluetis.
B. Wilde ghente / steenbock G. Vne
espece de cheureul. It. Vna specie
di capra seluatica. H. Vn genero
de cabra montes.

*lunix, Tenera ætatis vacca, bucula, δέ-
μαλῖς, βούδιον, πόγης.* Al. Ein fühlm
od junge kühe. B. hecklig oft deerse.
G. Ienice, genisse, ieune vache. It.
Vacchetta, vacca giouane. H. Va-
chilla Ang. Heffar oryonge ku.

Iuencus ἦνις. Al. Zeitochs / ein jun-
ger Ochs. B. Een jonghe beeste/
jonghen os / pnick. Gal. Ieune beste.
It. Bue giouane. H. Buey nouillo.
Ang. Ayonge oxe.

Leo. λέων ἦνις Hom. χάρων Lycoph. Al.
Ein Löw B. Leuwe. G. & Ang.
Lion. It. Leone, lionne. H. Leon.

Lepus, λεγῶς, πτιξ. Al. hasß B. hase. G.
Lieure. It. Lepore. H. Liebre. Ang.
A haere.

Lepus capitur aut δρομαλός ἢ δρομαῖος
in cursu Al. Im lauff gefangē B. in
de loep geuangē G. Prins a la chas-
se. It. Preso nella caccia. H. Toma-
da ò topada corriengo: *αὐτὸν εὐνοῖος,*
in lustro siue cubili circumuiuentus. Al.
Im Läger vberest. B. In sinen
nest oft nachtleger gheuonden. G.
Prins en son giste. It. Colto al suo
nidio H. Halado dormiendo.

Lupus, λύξ. Al. B. & Ang. Wolff. G.
Loup. It. Lupo, louo. H. Lobo.

Lynx. Lupus ceruarius, λύγξ. Al. luchs.
B. Los oft lochs. G. Loup ceruin.
It. Lupo ceruieto. H. Lobo cerual.
Ang. A los.

*Maialis Varr. Verres exsecutus vel castra-
tus. κατὰ τοὺς εὐνοῖος Athenæo. δέλ-
φαξ.* Al. Barg oder verschnittener
Eber. B. Berch / gheuort verckent.
G. Porc chastré. It. Porco castrato.
H. Marranu, cochino de vn anno.
Ang. Borrovve hogge, libd hogge.

Martes ικπς. A'. Marter / Büchmar-
ter B. Mater. G. Foine martre. It.
Foino. H. Marta Ang. Marter.

Meles. officinis tassus vel taxus. Al.
Dachs B. Das. G. Taisō grisart. It.
Tasso H. Texon Ang. Gray, brue.
Mulus.

- Mulus**, ἡμίονος. Al. Maul Esel. B. Muhl. G. Mulet. It. & H. Mulo, *sed his macho*. Ang. Mule.
- Mus**, μῦς μῦς κατοικίδος. Al. Maus. B. Muns. G. Souris. It. Topo, *forge, ò rata di casa*. H. Ratou. Angl. A Mouse.
- Mus agrestis**, nitedula *Servio forte nitedella Plinii*. μῦς ἀγροῖος. Al. Feldtmauß. B. Veldt oft eerdmuns. G. Souris de champ. It. Topo di campagna. H. Ratoncillo del campo.
- Mus aquaticus**. Al. Wasserrazen. B. Watterrat. G. Rat d'eau. Ital. Sorgio morgange. H. Raton de agua. Ang. Waterratte.
- Mus araneus**. μυζαίλη. Al. Harmele/Muzer. It. Toporagno. H. Murganho.
- Mus maior**. ὕραξ *Nicand.* Al. Rat. B. Ratte. G. & Ang. Rat. It. Sorge ò ratto di casa, pantegana *Venetis*. source *Romanis*. H. Raton.
- Mus odoratus**, peregrinus *Hieronymo*. B. Mosteliaet Ratte. H. Almifquera. Ang. Muske catte.
- Mustela**. γαλή, σπονδυλή. Al. Wisel. B. & Ang. Wesel. Gal. Belette. Ital. Donnola, ballottula. H. Comadreia.
- Mustela Alpina**, alba. B. Armelijn. G. Armelin ou hermine. It. Armelino. H. Arminno. Ang. Hormine.
- Mustela Scythica**, martes *Scythica*. Al. Zobel. B. Maerters. G. Sable. It. Martorello. H. Marta.
- Onager**. ὄναξ. Al. Wasdt / oder wilder Esel. B. Wild esel. G. Asne sauvage. It. Asino saluatico. H. Asno siluestre.
- Ovis**, pecus *Plin.* οἰσάτων, οἰς, ἀμνάς, μῆλον, ἡρέμεσι. Al. Schaaf. Belg. Schaep. G. Brebis. It. Pecora. H. Oueia. Ang. Schepe.
- Ovis reicula** *Varroni, quæ vel etate vel morbo grauis est, aut saltem minus idonea*. οἰς ἀποβολιμαῖος. Al. Aufwürffling. B. Wederdeege / worpeling.
- Panthera pardalis**, πανθήρ, παρδαλῖς. Al. Leopard / Lefrat / pantherthier. B. Lupaert / lybaert. G. Leopard. It. Lion pardo. H. Leon pardal. Ang. Lybard.
- Porcus**. χοῖρος, γούρος. Al. Schwein ò der Heimich. B. Vercken. G. Porceau. It. Porco, ciacco *Floren. Ariosto*. H. Puerco. Ang. Hogge.
- Porcellus**, nefrens *Varroni*, porculus *Plauto, quasi qui frendere fabam nondum possit*. δελφάξ, κόλαδος, *Suida*, χοιρίδιον, χοιροφόνημα. Al. Fehrlin / abgeseugtes Fehrlin. B. Speen oft braetvercken / vigghe. G. Cochion, porcelet. It. & H. Cochino. Ang. Pigge.
- Porculus sine porcellus subrumus**, lactens. ὕς γαλαθῶδης, δελφάκιον. Al. Seugfehrlin. B. Sungēde verckē. G. Porcelet tettan, cochon de lait. It. Cochino che terta. H. Lechon. Ang. Soucking pigge.
- Porcus ferarius** *Catoni (apud quem non recte sectarius scriptum inuenias) qui sero pastus est*. Al. ein schwein mit Schotten gemestet. B. Een vercker met weene ghemest. G. Porceau repeu de melgue. Ital. Porco pasciuto col scolo di latte. H. Puerco pascido de suero.
- Porcus saginatus** *Propert.* δελφάξ σιτευτός, σιαλός οὖς, λαθινός, σιτελῖς *Athenao*. Al. Mastschwein. B. Ghemest vercken. G. Porceau engraislé. It. Porco ingrassato. H. Puerco ceuado ò engordado.
- Porcus colluiaris** *Festo, colluuiione alitus*. Al. Ein schwein mit allerley vnflat gemest. B. Ein verckē mit spoeslingen gemest. G. Porceau nourri de laeure des escuelles, ou d'amas d'ordures. It. Porco notrito delle laua-

- lauature delle scodelle, ò d'altra sporchezza. H. Puerco que come qualquiere suziedad.
- Porca. Al. Saw / Loof. B. Seuge / soch / gelte. G. Truye, coche. It. Porca. H. Puerca. Ang. Souvve.
- Rupicapra Plin. αῖζαρ, Appiano. Al. Gembis / Gembisen. B. Wilde Ghente. Gal. Chamois, yfard. Ital. Camuccia, camuza. H. Vn genero de cabra montez.
- Scrophia. γερνὰς, γερμφὰς Suida. Al. Mutterschwein. B. Een soch met jonghen. G. Truye. It. Porca satrice, scrofa, troiata. H. Puerca parida. Ang. Souvve vwith pigges.
- Sus. ὄς. Al. Schwein / oder Saw. B. Vercken / oft soch. G. Porc ou truye. It. Porco, ò porca. H. Puerco, ò puerca. Ang. Hogge, or souvve.
- Sus grandinosus ὄς χαλαζώδης. Aristot. Al. Vnganz Schwein. B. Gortich Vercken. G. Porceau ladre & fur seme.
- Sciurus Plin. σκίζαρ, καμψίζαρ. Al. Eichhörnlin. B. Eeckhorenten. G. Escurieu. It. Schiriuolo. H. Haida ò esquilo. Ang. Squyrell.
- Simius, simia, à simis & depressis naribus. Clunam etiam ab attritis clunibus veteres dixere. πῖθηκ, μιμῶ, ab imitatione hominum amula κέκωψ à cauda. καδίας Dinarcho. & Atticis. Al. Aff oder Affiu. B. Simme / oft scheminckel. G. Singe. Ital. Met. mono, berrucia. H. Ximio, mōno. Ang. Ape.
- Sorex. Al. Ein Muger / Spizmaus. B. Glaepratte. G. Vne souris. Ital. Sorzo; rato, topo. H. Raton perquenno. A. Dormous.
- Subulo Plin. Cervus, cui prima erumpunt cornuum tubercula, & quidem simplicia. πατάλιας Aristotel. Al. Sprieshirtz. B. jonge hert / speetkē. G. Brocart, ieune cerf qui a les cornes simples, & nō point forchues: It. Ceruo giouenetto, delle prime corna. H. Corco.
- Talpa. ἀπαλαξ. Al. Maulwurff / Scheimaus. B. Molle. G. Taulpē. Ital. Talpa. H. Topo. Ang. Molle svuant.
- Tragelaphus, τραγέλαφος Hircoceruum quidam vocitant, qui villosis armis est, & mento promissa barba hirta, cetera ceruo similis. in πέλαφος Aristot. Al. Brandhirz / à seminis ligni colore, animal in Germania saltibus Boemia vicinis notum: quanquam de re, quæ nusquam in rerum natura exstet, Greci proverbium finxerint: τραγέλαφος πλάττειν, id est, Tragelaphos comminisci, quod extat apud Nazianzenum & Aristophanem. Putavit autem & Nebrissensis Tragelaphum esse animal fictum.
- Taurus. ταῦρος, βῆς πέλει, καὶ ἐνόςχης. Al. Stier / Sarr / Sarrē / Mummelstier / Wurucherstier / Bullen. B. Stier varning / varreebule. G. Toreau. Ital. Toro. H. Toro, buy rezio. Ang. Bulle.
- Tigris. τίγρις. Al. Tigerthier. B. Tiger. G. Tigre. It. Tidra. H. Tigre, hembra del pardo.
- Verres, Porcus non castratus. ὁ μὲν ἐκ τετραμνηδὸς χοίρης. ita enim legendus est Plutarchi locus in Cicerone, ubi falso legitur: τὸν ἐκ τετραμνη. Sc. In quo errore tenetur vir doctissimus; qui Dictionarium Latino-Germanicum dedit, Verrem eisdem quibus Maialem nominibus donans. Al. Vngeschnittener Eber Belg. Beer / ongejubt vercken. G. Verrat. Ital. Porco mascho, verro, porco non castrato. H. Verraco, puorco no castrado. Ang. Boore, vugelded hogge.
- Veruex Aries castratus. κεῖλος ἐκ τετραμνηδὸς. Al. Hammel / verschnittener Widder.

Widder. B. Hamel/weer. G. Mouton. It. Mōtone castrone, castrato. H. Carnero castrado. An. Wether. **Veruex** *lectarius* κπλθ. *Dux gregis*, ὁ τῆς ποιμνῆς ἀρχηγός. *Al. Herman/Wid so voran gehet* B. Belhamel/herman/belleman. G. Mouton à la sonette. Ital. Il capitano de la mandra. Hisp. El manfo à quien figuen los ottos. **Viueria** *Plin.* ικπς, γολεῖα ἀγρία *Strab.* *Al. Fret* B. Foret/frette. G. Furet. It. Foretta, doñola. H. Huron. An. Ferrette. **Vacca.** βῆς, βεγῆλεια. *Al. Ruhe.* Belg. **Roe** G. Vache. It. Vacca. H. Vaca. Ang. Covve. **Vitulus,** μόχθ. *Al. Kalb.* B. Calf G. Veau. It. Vitello. H. Bezerro. Ang. Caulffe. **Vrsus.** ἄρκτος. *Al. Beer.* B. Beer/bors. G. Ours. It. Orso, vrsō. H. Orso. An. Beare. **Vulpes.** ἀλώπιξ, κερδῶ, γάμιξ *Hesych.* βασιάρξ, κίναδος, κούρξ. *Al. Fuchs* B. Vos G. Renard. It. Volpe. Hisp. Zorra, raposa. Ang. Foxe.

DE AVIBVS.

Auis, ales, *ab alarum magnitudine.* *pecus volatile* Col. οἰωνός, ὄρνις, ὄρνις, ὄρνις, ὄρνις, ὄρνις *Philoni.* κινώπετον, ἀγὰ τὸ κινεῖσθαι πετῶμενον *Dionys.* *Eustath.* *Al. & B. Vogel* G. Oiseau. It. Vccello, augel. H. Aue. Ang. Byrde, fouule. **Oscines aues** *Plin.* ὀδινγὶ ὄρνεια. *Al. Singende Vogel* B. Singhende voghelen *Oscines dicta, quasi ore canentes quarum è voce futurorū præsagia capiabant Veteres.* G. Oiseaux chantants. Ital. Vccelli cantatrici. H. Aues cantaderes. Ang. Syngyg byrdes. **Aues altiles** *Plin.* *fartiles* *Eidem,* *que sagiuntur.* *Ex turundis faciuntur ut pinguescant.* σπινυτῶ, σπινυτῶ, ὄρνι-

γιν *Platoni,* βοσκὰς οὐδὲν *Nicand.* *Al. Semeste Vogel.* B. Voghels die men mest/cropt/vult oft vet maectt. G. Oiseaux de graisse miles en mue pour les engraisser. It. Vecelli chi s'ingrassano, & rengonfi in cabbra per grassarli. H. Aues por engordar. **Aues cortales** *sive cohortales* *Colum.* *eadem sunt cum altitibus, vel certe quibus intra cortem caueamve inclusis minus libera euagandi potestas est.* ὄρνεις κατὰ τοὺς ἀφροδίτας *Aphrodisaeo* ἡμῶν. *Al. In Nesten oder im Haushoff erzogene Vogel* B. Vogelen in een kerie/hock/oft hoender fouwe gestoten. G. Oiseaux en clos ou en cage, ou poulaillier. It. Vecelli di caggia, ὁ di corte, ὁ serrati nel pollaio. H. Aues del coral, ὁ de iaula. **Aues palmipedes** *Plin.* *solidipedes alius.* σελυπόδες *Aristot.* *Al. Breit/flach vñ gangsfüßige vogel.* B. Platen breetvoetige voghels / gelijck eē gang. G. Oiseaux qui ont les pieds plats comme vne oye. It. Vccelli con è piedi larghi d'hoca ὁ papa-ro. H. Aues que tienen las petas de anade. An. Holefeared byrdes. **Aues fissipedes** γλίσσοπδες *Aristot.* *Al. Vogel so gespalten vñd zertheilte Fuß haben.* t. Voghels met geclouen voeten oft clauwen. Gal. Qui ont les pieds fendus. It. Gh'hanno è piedi ὁ vngie fessi. H. Que tienen las patas aparradas. **Aues feræ** *Plaut.* siluestres, *necdū cicurata.* *Al. Wildvogel* B. wildvogelē. **Aues præpetes** *Virg.* *augurales* *que superiore aeris regionem tenent, testimonio* *Seruii* οἰωνοί. *Al. Hohefligende Vogel.* B. Hoochvliegende vogelen. G. Oiseaux qui volent aut ciel. It. Vccelli chi volano infino al cielo. H. Aues que buelan arriba.

Aues

Aues inferæ *Servio*, qua natura petunt volatu terra vicinam aeris regionem, ut hirundines. **Al.** Gar nider fliegē. **De Vögel.** B. Vogelen die by der erden vliegen. **G.** Oiseaux qui volens presque en terre. **Ital.** Vccelli chi si delectranodi volar basso. **H.** Aues que de su natural buellā per baxo.

Auicula. ὄρνις ὀρνίθιον, ὀρνίθιον, ὀρνίθιον *Aristoph.* **Vögelin.** B. vogelken. **G.** Oiselet. **It.** Vccelletto, augelletto, vscigniuolo **Boc.** **H.** Auezilla. **Ang.** Lyttelbyrd.

Auicula volucris. πτερόν, πτερόν. **Al.** Gefügel/ das schon fleucht. **B.** Een vogelken dat vlogghe is. **G.** Oiselet volant. **It.** Vccelletto volante. **H.** Auezilla que buela.

Auicula inuolucris. ἀπτερόν. **Al.** Das nit fleucht. **B.** Dat noch niet vlogge en is. **Gal.** Oiselet qui ne vole point. **It.** Vccelletto chi non vola. **H.** Aue que no buela.

Auicula implumis, ἀπλῶς ὄρνις. **Al.** Ein nacketes vögelen/so noch ohne federn is. **B.** Een voghelken dat cael oft bloot is/ende sonð plummen. **G.** Oiseau sans plumes. **It.** Vccelletto senza piume. **H.** Aue sin plumas.

Pullus. ὀρνίθιον, ὀρνίθιον, ὀρνίθιον *πύς.* **Al.** Junges Hünlin. **B.** Kiecken/ oft kiecken. **G.** Poulin. **Ital.** Pullo, polastro. **H.** Pollo.

Ala. πτέρυξ, πτερόν. **Al.** Flügel/facken. **B.** Vlugel/wiecke. **G.** Aile d'oiseau. **It.** & **H.** Ala.

Penna. πτερόν. **Al.** Feder. **B.** veder oft penne. **G.** Penne, grosse plume. **It.** Penna, pluma. **Hisp.** Pluma. **Ang.** Feader.

Caulis pennæ *Plin.* **Al.** Fäder kengel oder fehl. **B.** De schaft van de penne. **G.** Le tuyau de la plume. **H.** Macico de la pluma.

Pennæ remiges, maiores animum quas expandunt ἀντίγρα, ἐλατῆς *De-*

metrio. **Al.** Schwengfedern. **Belg.** Swanckfederen.

Pennæ vestitrices, minores qua protegent illas. καλὸν τῶν. *De-*

Lanugo Colum χυό. **Al.** Die gauch federn am jungen vogel. **B.** Poddenhayr. **G.** Poil follet, barbe qui commence a venir. **It.** Prima barba lanugine. **H.** El vello, flucso, primera barba.

Pluma. πύλον. **Al.** Feder/ so man am Hut od Baret hefft vñ trägt. **B.** Een plumme/oft plumagie. **G.** Duuet. **It.** Pluma, pennaccio. **H.** Plumas, plumazo. **Ang.** Pluyme.

Plangor alarum *Virg.* Agitatio sonitus *ciens.* κρότος, κρότος, κρότος & πτερόν. **Al.** Flügelstreich oder schlag. **B.** Den slach oft t'waenen van de vlogelen. **G.** Batement des ailes. **It.** Il scuotere o sciolate delle ale. **H.** Herida de alas.

Crista. λόφος. **Al.** Kamb. **B.** Kam. **G.** Creste. **It.** Crista. **H.** Cresta.

Palea Colum. *Varroni,* quod de mento gallorum ruheus velut barba dependet. καλὸν τῶν *Aristot.* πύλον. **Al.** Das roth Lâplin an des Nanen halß. **B.** De selle/d' lapken oft onder tã van eenen haen. **G.** La barde d'un cocq. **It.** Barbeta del gallo. **H.** Barbezilla de vn gallo.

Rostrum, ῥάμφος in avibus, quod in quadrupedum genere κορυμή. **Al.** Schnabel eines vogels. **Belg.** Den beck/oft nebbe. **G.** Becq. **It.** Becco d'ucello. **H.** Pico de aue.

Ingluies Colum. Vesicula gutturis. πτερόν, πτερόν. *φύλας* *Suida.* **Al.** Der Kropff. **B.** De Krop. **G.** La poche d'un oiseau. **Ital.** Ponga. **H.** Papo.

Claucula. κλειδίον *Aristot.* **B.** De bril. **Cauda pavonis** *conchata* *Plin.* qua sursum inflexa, concha in modum incurvatur, dum pavus eam surrigit.

Oculi caudæ pavonis *Plin.* ὀφθαλμοὶ

ἔπερ Theophil. Scholastico.

Calcar *Colum.* πλῆκτερον. *Al.* Sporn.

B. De spore. *G.* Esperon. *It.* Sprone.

H. Espolon.

Vnguis. ὄνυξ *Al.* Nagel. *B.* Clauwe. *G.*

Ongle, la serre d'vn faulcon, in ac-

cipitrum genere. *Ital.* Vnghia. *Hisp.*

Vnna

Vropygium & orropygium *Martiali,*

ἔσπερον, ὀρρόπον Extrema pars

spina in sacrum os desinentis, pedici-

que imminentis. *Al.* Der Burzel. *B.*

Stiet/stunt. *Holland.* *G.* Cropion.

It. Groppa. *H.* Rabadilla de acue, ὀ

abispillo.

Hordeolum, Pars extrema vropygii

eminens & acuminata, κερὶ, ἀλει-

πτωγία *Demetrio.*

Ouum ὠόν. *Al.* & *B.* Eyn. *G.* Oeuf. *Ital.*

Ouo. *H.* Hueuo.

Ouum geminum. διδυμον *Aristot.* *Al.*

Eyn zwrfaches Eyn. *B.* Een ey met

twee doneren. *G.* Oeufa deux moy-

eur. *Ital.* Ouo doppio, ch' ha due

rossi, ὀ vitelli. *H.* Hueuo de dos ye-

mas, ὀ amarilles.

Ouum irritum *Plin.* subuentaneum,

Hypenemium *Eid.* zephyrium *Eid.*

ἀνέμιαον, αὐτόματον *Aristot.* ζεφύ-

ριον *Eid.* quasi vento conceptum, è

quo gigni nihil potest. ὑπώεμιον *A-*

rist. ἀνέμιδιον *Plat.* ἐξελών *Aphro-*

dis. *Al.* Lâr/lauter oder winden. *B.*

Minten. *G.* Oeuf rempli de vent.

It. Ouo senza rosso. *H.* Hueuo sin

meaia, ὀ sin ye ma.

Ouum vrinum *Plin.* cynosurum *Ei-*

dem ἔριον, κυνοσῆριον. generationi

ineptum, quod sit incubatione dere-

licta. *Al.* Faul stinckendes ey. *B.* Een

vunl stinckende scholp / oft broeten.

G. Oeuf quin' a point de germe. *It.*

Ouo che non vale per far polcini.

H. Hueuo que faleguero, hueuo

guerro.

Non vident quanto in errore versentur

Grammatici, qui vrinum cum hy-

penemio confundunt, ac pro eodem

interpretantur, clara in luce prorsus

cæcutientes; cum hypenemium citra

coitus legem fiat, & ex affricu femeb-

larum; vrinum vero euadat vel cum

galli marisve opera efficax, sed ob in-

interruptam incubandi sedentariam o-

peram irritum, usq; adeo saepe genus

idud nasutorum hominum depre-

henditur ignorare quæ sint inguinis

& capitis discrimina.

Ouum decumanum *Festo.* ὑπερμεγα-

γές. *Al.* Eyn gar groß ey. *B.* Lom-

bards ey. Ouum pullescens *Co-*

lum. ὠόν χρίον *Al.* Eyn faules vund

aufgebruites Eyn. *B.* Een vunl ghe-

broet ey / oft daer een flecken in is.

Gal. Oeuf couué. *Ital.* Ou cauado.

Hueuo empollado.

Oui umbilicus. ὀμφαλῶδης *A-*

ristot. quasi umbilicaris appendix. Fui

aliquando in ea opinione, quod apud

Aristot. lib. De generatione animalium

tertio, pro ὀλόον legendum esset ὀέον,

quod ea voce lector seminalis signifi-

cetur. *B.* T'gheuo chelt / quasi semina-

lis neruus.

Oui luteum, vitellus *Horat.* λίχνοθ,

χρυσός & ὠός, νεοπτόος, χλωρόν & ὠός

Hippocr. *Al.* Eynerdotter ὀδ δὲ Gelb

im Eyn. *B.* Den doner / oft dodder

vant ey. *G.* Moyen d'vn oeuf. *Ital.*

Torlo. *H.* Yema del hueuo.

Oui albumen *Plin.* oui albor *Palladio*

oui candidum *Celso* λευκόν & ὠός *A-*

ristot. λευκώμα. *Al.* Eynertlar ὀδ das

weisse im Eyn. *B.* T'wit van een ey.

G. Aubin. *It.* Chiare del ouo. *H.* La

clara del hueuo.

Oui testa *Sereno*, putamen *Plinio*,

cortex *Eidem.* κελύφαιον *Lycoph.*

κέλυφος, λεπύριον *Hippocr.* ὀσπαιον

Aristot. λέμμε. *Al.* Eynerschale. *B.* ey-

erschale / oft eyerdop. *G.* Coquille.

Ital.

It. Guscio ò scotzo del ouo. Hisp.
Teja del hueuo.

*De ouis reliquum in fine capitis De cibis
requira.*

Nidus Cicer. cunabula auium Plin.
νεότεια, καλιδά. Al. Vogelnest. B. Vo-
gelnest/nest. G. Nid. It. Nido. Ang.
Nest.

AVIVM NOMINA.

Acanthis, spinus, ligurinus Gaze.
ἀκανθίς. Al. Zinsle/Zeisel/Zischen.
B. Eijsten/gheelvogelken G. Sceni-
cle, cinit. It. Lugaro, lugarino lu-
ganello. H. El sirguero, sirguerito.
Ang. Siskin.

Accipiter. ἰέρως, ἰερός ὄρνις. sacer ales.
Virg. Al. Habich/Hapch. B. Hauick/
hastin. Flandris. G. Autour, tierce
Iet. It. Tetzolo. H. Halcon ò açor
in genere.

Accipitrum genera sunt: Æsalo, Buteo,
Fringillarius, Palumbari⁹ & Tin-
nunculus.

Æsalo. αἰσάλων. Aristot. Al. Smirlin/
mirle. B. Meerlijn. G. Esmerillon,
smerlin. It. Smeriglio, smerlo.

Buteo. τεύορχης, κευχρίλης Hesych. nisi
ad Tinnunculum potius sit referen-
dum hoc nomen. Al. Buschen / Bus-
hard / Busahrn. Ruttelwey Saxo-
nibus, à miluij similitudine. massyn
quasi palustris miluus; & massyron.
quasi palustris bubo: quod non absi-
milis isti aui sit. B. Busart / busfard.
It. Poi ana, à rustica quadam & vili
ignauia. H. Vn genero de aue arre-
ba tadora. Ang Bushard.

Accipiter fringillarius. πιζίας, πιζί-
της, Nisum recentiores appellant. Al.
Sperber / oder Sperwer. B. Sper-
wer. G. Espreuier. It. Sparauiero.
Ang. Sparthane.

Ex fringillariorum genere est, quem
Muscetum vocamus, marem videli-
cet, quē Germani Spring / Sprint-
sel / & Springlin dicunt; Belgæ Len

Mosfet / ut Nisum femellam.

Accipiter palumbarius. φασσοφόνος.
quod palumbes in primis persequatur.
Ang. Hobbye.

Tinnunculus Plin. κευχρίς. Al. Wan-
nenwäher / quod vannit a modum a-
las expandat. Wandwäher / quod in
turrium parietib. nudificet. Wandt-
wehe / Wiegwehen / Steinschmalz
Saxonibus, & Steengall B. Stee-
smeyer. Gal. Quercelle, ou cercel-
le. Ital. Cauinello, canibello, tri-
starello. Hisp. Cernicalo. Ang. Ke-
strelle.

Aquila, αἰetos, οἰωνῶν βασιλεὺς Pindaro.
διὸς ὄρνις Epigram. Al. Adler. Belg.
Urent. G. Aigle. It. Aquila, agug-
glia. H. Aguila. Ang. Egle.

Aquila leporaria Gaze, melanæetus,
valeria Plin. a virium fortasse Valen-
tia μελαναίετος, λαγωφόνος, λαγυ-
φός Hesych. μελανόος & potius, quā
ut Zezes scribit μελανόσης. Al. Sa-
cker / Kuppel / Sockerfalck. B. Sae-
cker. G. Sacre.

Alauda Plin. galerita Eidem, a crista-
to apice in galeri modum siue galeæ;
unde illi impositum etiam cassitæ
nomen, a casside. unde dictæ in
galeatos milites, qui ab aue Alauda
dicti. κερυδάς, κερυδάλης, ἐπιτυμβίς
ὄρνις Theocrito. Cirin male Nebris-
sensis nominat. Al. Lerch / Weger-
lerch / Himmellerch / quod in sublime
extra oculi captum sese abdat cantil-
lans. Sanglerch. B. Leeumercke. G.
Alouette. It. Lodola, chapelina à
galero, couarella. Hisp. Cuguada.
Ang. Lerck.

Alcedo, alcyon. ἀλκυών, παρὰ το ἐν ἀ-
λὶ κύνει, ὄρνις ἀκταίν Apollonio, κή-
ρυλ & Hesychio. Al. Ensvogel. B. Ys-
voghel / quod glaciali hyeme pullos ex-
cludat.

Anas. νήτια, νήσος. Al. Ende / ent / ant /
Antvogel. mas peculiari nomine

Endrich. B. Ende/endtvoegel/ut
mas seorsum woarde. Gal. Cane, a-
nette, mas vero canard. It. Anatre, ò
anadre. H. Anade. Ang. Duc.

Anas cicur. ἄναξ κυνέως Arato, ἀνα-
κίδα. Al. Haüßendt. B. Tamme
endtvoegel. G. Cane domestique. It.
Anadre domestica. Hisp. Anade de
calle.

Anas fera vel siluestris. ἀγρία ἄναξ, ἄ-
νημερ. Al. Wilde
Endt. B. Wilde ende oft entvoegel.
G. Cane sauage. Ital. Anadre sel-
uaggia. H. Anade siluestro, ò del
bosco.

Anatini generis sunt Boscas, Peñe-
lops, Querquedula, & Glaucium.
De his extra ordinem elementarem
seorsim primo annotabimus quæ nobis
videntur.

Boscas. βοσκὰς Aristot. minor est anate,
illi prorsus assimilis, rostro latiore ad
quandam cochlearis speciem. Al. Mit-
telendt. B. Glanf. Hisp. Aueramia.
Ang Pochard.

Penelops, πηνέλοψ Aristot. Anate &
hec inferior, sed insigne habet puniceo
colore collum unde φοινικώδης γὰρ το-
ῦ ποιε, & ἀνὰ λώδης Ibyco, ut ποικι-
λὸς ἐγὼ Alcaeo, à colle variegato pur-
purascentibus plumis dicitur. Smi-
ente Holland.

Querquedula κερκίς. Minor boscas. no-
men habens fortassis à querquero,
hoc est gelido hybernoque tempore,
quo maxime appareat. Al. Kruck-
entlin/Teeling Holland. G. Cercel-
le. It. Cercella Hisp. Cerceta. Ang.
Teale.

Glaucium, à glaucis oculis, γλαυκίον
quod fuscus genus est plumis pedi-
busq. B. Pijlsteert. H. Nigretta.

Anser χήν. Al. Gans/Gansreich &
Ganser. atq. hec postrema de mare,
et de femella Gans. B. Gans/G
fem. goes. G. lars, de mare priuatum.

alioqui oye. It. Occha: nam papero
vel pauero, anserinus pullus illis di-
citur. H. Ganso, pato, anfar. proprie
de masculo ansere. Ang Gose.

Porro Bataui numeramus & discretis
Vocabulis nominamus ad septem an-
serum genera, quorum qui maximè
sunt, Balchgansen dicuntur: qui an-
thracino sunt pectore, & alis piceis,
extrema candent, ij Brantgansen
vocantur: at Weenickens sunt va-
rio colore, semper streperi, optimique
custodes: sunt deinde Hollen siue
Hollgansen/ & Rotgäsen / cibus ex-
petiti, ac deliciis. Itē Schiringen/ di-
uersi à ceteris sunt, & Valletgens.

Apodes, vel depodes potius, et depy-
gis Horat. ἄποδες, κούψελοι. Al.
Spirschwalben. B. Ghierswalu-
wen. G. Martelets. It. Rondoni, bi-
ui. H. Vencejos, arrexagues.

Ardea auis Diomedæa, Eliano &
Seruio. ἐρωδιός, ῥωδι. Hipponacti,
ὄρνις διομένης. Al. Neergans/Nei-
gel/Neihel/Neiger B. Neigher. G.
Herou. It. Garza, agirore, airone,
airon. H. Garça. Ang. Heron.

Ardea stellaris, à punctis quibus tan-
quam stellis eleganter picta visitur.
ἀστέριας ἐρωδιός, πινώ Taurus Plin.
quod mugitū quodāmodo bouis imi-
tetur. Al. Rhordrum / rhordrump/
quod inter arundines velut classicum
cieat rorreigel / mostu / mostochs/
quasi bos palustris, quod in paludibus
mugiat. Erdbul Austriacis, ab horri-
bili mugitu, quem inserto terra rostre
edit. vrrind/meerrind/ ab eadem ra-
tione. B. Puttoir/domphoren. Gal.
Buttor, buttoir. It. Trombonor,
tarabullo vel terrabullo, à terrifico
buccina in modum sono. Ang. Burto-
ur, pittour.

Asio, otus, noctua aurita. ἄσιος. Al. Or-
taug. B. Nanswle/terckwyl. H. Mo-
chuelo. Ang. Hornovve.

Auriuit.

Auriuittis *Gaza χρυσομίτρης Arist. Al.*
Goldtsinck / Sager B. Goutvincke
 Ang. Goldfinche.

Attagen *ἀττάγας, σκολόπαξ. Al.* **Naselhun Gal.** Gelinette ge inette du bois It. Francolino. H. Francolin. Ang. Morchen.

Bubo. *βυβάς. Al.* **Großhuhu B. Schu**
nscht. G. Hybou, chatuant. It. Bufo. H. Buho. Ang. Shriche ovvle, lykeovvle.

Capra, vanellus vulgo *αἰζ Aristoteli, a voce caprina simili. τὰς αἰζῶν. Al.*
Gynstz / Gnuit. B. Xuijt G. Van
neau. d. xnuir, a sono vocis. It. Pauzino Ang. Lapvuing.

Catarractes. *καταράκτης Aristoteli.*
 Carbonem aquaticum vocat *Albertus*, alij mergum magnum, qui in alium se precipitem agit, praedam piscium sequens. Al. **Scharb.**
 Belg. **Scholver** Gal. Crochu. Ital. Magon, sinergo. Hispan. Cauero marino.

Capus, capo Martiali, gallus spado *Petron.* Al. **Rappun / Rapaun / Raphan B. Capoen / oft capunn. G.**
 Chapon. It. Capone, capon. H. & Ang. Capon.

Carduelis, quod carduis & spinis pascitur; unde & *Acanthidem eandem cum hac esse censuit ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν, ἰραυπῖς, περικλῖς. Al.* **Distelfinck / Rohvogel / Strigeliß. B. Distel**
vincke / petter G. Chardonneret. It. Cardellino, garoelin. H. Pintacilgo, sirguerito, ficlecolore.

Cepphus. *κέφφω. Laro similis avis marina: nam larius etiam dulces aquas expetit. B.* Witte zee meuwe H. La cerceta An. Withcob, vvith see meuvve.

Chloris, quasi vireonem dicas *χλωρίς χλωρῆς Homero. Al.* **Grünfinck / Grünling / Rapffinck / quod raporū**
seminibus pascatur Nirsboegel / quasi

Miliaria, ab esu milij Rutvogel B.
Groene vincke. It. Verdon, verdmontan, verdadero, zaranto. Ang. Grienfinck. Ex hoc genere est quā *Canariam ab vna ex insulis Fortunatis lingua vulgaris nuncupat.*

Ciconia *πικαργός, ab albis nigrisque pennis. Al.* **Storch / Storck. B. One**
vaer / ouwevaer G. Cigoigne. Ital. Cigogna. Hisp. Cignenna. Angl. Storke.

Columba, columbus Catullo *σεισαρά, σεισαργός, τρήων. Al.* **Taub / Taube / Tub / Hauf vnd Haufstaube B.**
Dunue / flachdunue. G. Pigeon co
lomb. It. Columba H. Paloma. An. Culuer, doue, housedoue.

Cornix. *κρογών. cornicula. Al.* **Krae / Krahe / Krane / Wintekrahe /**
schwarze Krahe. B. Crane / winter
oft swerke crane G. Corneille, gra
ille, graillat. Ital. Cornice, cornacchia, gracchia. H. Corneje. Ang. Crovve.

Cornix frugiuora. *πικρογλόν. Aristot. Al.* **Kuch. B. Roek.**

Cornix varia, cinerea, hyemis nūtia.
προδοειδής κρογών. Al. **Schiltkrahe /**
Nebelkrahe. B. bontecrane G. Cor
neille sauage. It. Munacchia. forte monacchia, *ab amulo monachica vestis colore albo nigroq.*

Coruus. *κόραξ. Al.* **Rab / Rapp. B. Ra**
ue G. Corbeau. It. Coruo, corbo. H. Cueruo. Ang. Rauen.

Coturnix. *ὀρτυξ. Al.* **Wachtel. Belg.**
Quackel. G. Caille. t. Quaglia. H.
 Codorniz. Ang. Quayle, quale.

Cuculus. *κόκκυξ. Al.* **Guggauch / tuck**
tuch / Sucker / Suckuser. B. tockock /
cocht. G. Cocou, coquu. It. cuculo. H. Cucillo. Ang. Cuckouvve.

Curruca, Avis in cuius nido parit cu
culus cuiusque ova fouet incubat, &
exclusos inde pullos educat, cauda
semper in altum elata. ἰσολαῖς. Al.

- Grasmuck / Gorse / Ackermonietē /**
Bachstelz / Wasserstelz. B. Grasmussche. G. Vn verdō. It. Pizamofche quod culices pungat, voretq. H. La aue que cria los hueuos del cualillo.
- Cygnus.** ολοφ. κυν. G. Al. Schwan. B. Swane / swaen / hynler / a querula voce, is est quem proprie olorem Latinis dici puto. G. Cygne. It. Cigno, cozano Venetis. Hils. Cisne. Ang. Swanne.
- Erythraon Plin.** tetrao Eidem, tetrax. τετραξ Aristoteli, τετραξ Athenao. Al. Dircshüner / Murhan. B. Wrbhan / Berckhaen G. Phasant bruant, à vocis gravitate iuxta Scalligerum. pavon agreste apud Pyrenai accolat.
- Falco Iulio Firmico.** sunt qui Haliaetum putarunt, & Nisum Ouidij. Al. Falck. B. Walck. G. Faulcon. It. Falcone. H. Falcon.
- Ficedula.** συγκαλὶς, ἀμφιπελὶς. Alman. Schnepfel / a captandis hiante ore culicib. Wusling. B. Len sneppe. G. Becquefigue. It. Becquefigo. H. El tordo, ò aue comedera de higos.
- Fringilla.** πριζα. Al. Finck. B. Vincfe. G. Pinson. Ital. Frinquello. Ang. Schaffmehe, sheldappel.
- Fulix Catullo, fulica Virgil.** Sospiter λέγεται interpretatur, sed vitiose. Al. wasserhü / Norhennin / quasi gallina arudinū. ein Pfaff. B. Meercroete. G. Foulgue, pouille d'eau, diable. It. Folega, pullon. H. La cerceta.
- Galgulus Plin.** galbula, Martiali, ales luridus. Plin. ix τεργς. Al. Hemmerling It. Galbedro, reigalbulo, melio giallo. H. Oropendola.
- Gallina.** ὄρνις, ὄρεταλὶς Nicandro, ἀλεκτορίς, ἀλεκτρονών Atticis, ἀλεκτρονα. Al. Hun / Henn. B. Henne. Gal. Geline, pouille. It. Gallina, polastra. H. Gallina. Ang. Hen.
- Gallina Adriana.** ἀδριατικὴ. Aristotel.
- paruo corpore, quotidie parit, ferocula ἀλεκτορίς ἀδριατικὴ Stephano. Belg. Leghenne / & Lenhenne aliis. H. gallina ponedera a Nebrissensi exponitur.
- Gallina iuuenca Plin.** nouella Colum. pullastra Varron. ἀλεκτορίς νέα. Al. Junge Henne. B. Junghe henne G. Poulette. It. Polastra, polastrella. H. gallina perquenna.
- Gallina veterana Columell.** γηραιή. Al. Alte oder olde Henn B. Oude henne. G. Poule vieille. It. gallina vecha. H. Gallina vieja.
- Gallina glociens.** Al. Kluckhenn / Gluggerhenn. B. Len henne / die clockt / oft clockende henne / clockhenne. G. Geline glossant ou clupant. It. Gallina chechioccia. H. Gallina que cloquea.
- Gallina matrix Columell.** incubans. ἐπιπράζουσα, θαλπούσα Porphyrio. Al. Bruthenn. B. Broethenne. G. Galline qui couue It. Gallina che coua. H. Gallina assentadera sobre el hueuo.
- Gallina effœta Plin.** Al. Erlagne henn / die sich außgelegt hat. Belg. Wtghelende henne.
- gallina medica Varr. Festo.** Decumana, proceris adpectus cruribus. μενδεκὴ. Alemannice. Welsche henn. B. Lombaertsche henne. G. Pouille Lombarde.
- gallina pumila, pumilio Colum.** ἀλεκτορίς νάν. G. Al. Erdhennlin / das schünle / schothenn. B. Arieft / oft Ariephenne H. gallina enana.
- gallina Meleagris Varr.** Numidica guttata Martiali, quæ in plumis nigrantes rhombos habet, in iuque aspersas albas guttulas. Pharaonis avis hodie vocitatur. B. Doots hoofdetē / quod caput eius depile cadauerum craniis non ab simile sit. H. gallina morisca. Ang. Hēne off genny. gallina

Gallina Africana Colum. Numidica, Afra Horat. gallina Indica. marem pauonem Indicum vocant, gallopauum Gesnerus. Al. Indianisch oder Kalefuttisch oder Welsch hū. B. Caltoensche oft Türctische hennē. gal. Celine ou poulle d'Inde, ou d'Africque. It. gallina d'India. H. Pauon de las Indias. Aug. Cok off Inde.

Gallus, gallinaceus Plinio. ἀλέκτωρ, ἀλεκτρυών, ὁ ἡρωβόας, quod auroram cantu nuntiet, Athenæo, ὠδὸς ὄρνος Poll. ἀρῆως νεοτὸς, ὁ πάλιχος Eustath. Aristoph. μῆδος ἢ περσιχὸς ὄρνις. Aristoph. Al. han/haufshan/Sugget. B. haen & Cocq. It. & H. gallo. Ang. Cok.

Gallinago, rusticula Martiali & Plin. Scolopax Nemesiano, Olympio, rustica perdix Martiali. σκολωπάξ Aristot. quam auem eiusque capturam genti nostra admodum expetitam, quia luculentissimis versibus descripsit Olympius poeta, qui Carī Imperatoris temporibus scripsit de venatione, non possum non eius hic verba apponere; ut legendo nauseam recreet & exuat lector.

----- Præda est facilis & amœna Scolopax,

Corpore non Paphiis auibus maiore videbis.

Illæ sub aggeribus primis, quæ proluit humor,

Pascitur, exiguos sectans obsonia vermes.

At non illæ oculis, quibus est obtusior, etsi

Sint nimium grandes, sed acutis naribus instat:

Impresso in terrâ rostri mucrone sequaces

Vermiculos trahit, & vili dat premia gula.

Quibus verbis clarissime depingit,

ut nullus æque pictor nostratem Sneppam. Est ergo Scolopax. Al. schneppf/schneppshun. B. schnepper/houtschnippe. gal. Beccasse, vine coq. It. gallinella, gallina arcera, acceggia Hebræis, pissacara. Bononiensibus. H. gallina cieca. Ang. Woodcock, suippe.

Gallinago minor, rusticula minor. σκολωπάκιον. Delicias mensarum & Heroum dapes vulgo nominamus, ad stagnorum crepidines frequentem auiculam. Al. haarschneppf/schneppfshun/Wasserhünle Belg. Poelsnippe/quasi Plaudanam Gallinaginem: nam ea quam diligentia nunquam satis laudatus Gesnerus Poelschneppi nomine describit, à nostra longissime discrepat.

Gania, larus. λαίεγς, καὶ ἡζ, καὶ ὄης, Ζε-ζε. B. Mieuwe. G. Mouette. It. Cōdine marina. Ang. Seecob. Nebrissensis nunc Fulicam, nunc Mergum facit, altis ipse erroribus immer- sus.

Gracculus, monedula. κολοῖος, κοροκίας, λύνε, περιμολόν. Al. Tul/Dole/Kante Saxonibus. B. Rauwe/hanneken Flandris & Gan. G. Chouette, gay, choca. It. Tatula, raccola, ciagola H. graio. Ang. Ka, chog.

Grus, Palemæda avis. γέρων. Al. Kran/Krane/Kranich/Krent Heluetis. B. Erane. G. grue. It. gru, grua. H. gruz, grulla. Ang. Crane. gryps, gryphus γρύψ. Al. Greiff/Gryff. G. Griffioen/Vogelgryp. G. & It. griffon, griphon. H. gripho. Ang. grype, gryffon.

Hæmatopus, non autem himantopus. Vetusissimum enim Plinii manuscriptum exemplar veriori lectioni attestatur, quod præfert Hæmatopodi: & suffragatur etymon vocis, a cruenta longorum crurum ru-

bedine efficta, quam ego notavi in expressa diuis coloribus avis huius icone à diligentissimo naturarum omnium inquisitore, gentilitiis imaginibus clarissimo viro Carolo à Diso Odoma-ro, mihi exhibita. que hoc etiam pe-culiare habebat, quod ternis digitis insisteret, quod de ea Plinius commemorat αἰματόπους. B. Marthoen/ quasi hæmathoen, à sanguineis cru-ribus, nisi si quis Erythropodem cum Gesnero, aut Cirrin Virgilianam cum Scaligero faciat, quam Germania Rortbein/ Anglia Redichinck in-digetat.

Hirundo. χελιδών. Al. Schwaibe/ Haufschwailb/ schwalm & Haufschwalm Heluetius. B. Swalunde. G. Haron delle. It. Rondine, ron-dinella. H. Golondrina, andorin-ha. Ang. Svalouue.

Lynx, torquilla Gaze, turbo Hermo-lao, Cineres coloris auicula, caudam vibrans assidue ιωγξ κίναδος. Al. Windhals/ Trähals/ Waterhals/ Waterzwang/ Waterwendel no-mina omnia à colli obtorsione efficta. B. Draenhals G. Terco, turcor. It. Collotorto, capotorto, storcacol. H. Torzicuello.

Liua. πελειά, πηλώων, Al. Holztaube. B. Houtduue/ Croisi Brabantis. Gal. Croiseau. Ang. Srockdoue.

Luscinia, philomela, acredula Cicer αἰνιδών φιλόμελος, πανδαρίς poetice, δαυλιάς. Al. Nachtegal. B. Nachte-gate G. Rossignol, roussignol. Ital. Ruscignuolo, Insigniuolo, ros-ci-gnuolo. H. Ruiseannor. Ang. Nich-tingale.

Merops, apiaſter à deuorandis apibus. μέγας. Al. Imbenwolff. B. Specht. G. Guespier. It. Caulo, dardo Bono-niesibus, lupo delle api Neapol. pic-cia ferro, à ferrea rostri duritie, me-lisophago Cretenſib. quasi apū gur-ges.

Mergulus. B. Versvoet/ quasi πύργο-λῆς, a pedibus podici adiunctis. Ital. Trapazorola, piombin.

Mergus. αἰθρία, πύργξ, δὲ πῆλς poetice. Al. Teucher B. Tuncfer/ Scoluer. G. Plonger, plongeon. It. Coruo marino. H. Cueruo marino. An. Gormorant.

Meru. α. κήψιχθ, κήστροφος. Al. Merz Umsel B. Meerle Gal. Merle. Ital. Merlo. H. mierio. Ang. Blackbyrde.

Miluus, miluius, ιετινθ, ἀγρη Eustat. Al. Hünnerdieb / quasi Fur gallinarū. B. Bouwe/ Nieckendief/ hoc est, Pullorum raptor, Hadekite Flandris. G. Milan, escorſſe. Ital. Miluio, ni-chio Hisp. Milano. Ang. Kyte, put-toch glede.

Moracilla σαρσπυγίς, κίχουος Hesych. Hollādis Quicksteert. G. Guingne-queue, batte mare, lauādiere, ber-geronnette. Ital. Codatremola, ab assidua cauda vibratione, codacin-ciola, corretola, cogiuuanella, ti-tispisa, squazzacoa, balarina, ve-cello di neue Venetis. Hisp. Pezpi-talo, aguzanieue, quod rostro niuem foret.

Noctua. γλαυξ, κικυρίς Callim. νυκτο-βόας. nomen γλαυκός a glaucedine o-culorum. Al. Rauz/ Eul/ Nachte-ent B. Wl/ Nachtwl/ Stockwl G. Chouette. It. Nottola, ciuetta, barbaiano. H. Lechuza, mocho Lusitanis. An. Ovvle.

Nycticorax. νυκτιγγοξ, σπῖγλθ Hesychio quasi strix. Al. Nachtrab. Belg. Nachtrane.

Onocrotalus. ὄνοκρόταλθ, ab asinino crepitaculi sono. Al. Sneeγās/ trop-vogel/ Onvogel Austriacis ob mon-strosam & absurdā a reliquo auū ge-nere speciem. B. Voghelhaine/ Vo-ghelheyn It. Grotto, grottomoli-uaro ocello del duca. H. Croto.

Palumbes, palūbus, torquatus Mar-tiali.

- ziali φα'σα, φα'πα. Al. Ringeltaube/
 Holztaube/Plochtäub/Slachtaub
 Helvetiis. B. Ringdunue/Kriesdun-
 ue Flandris. G. Ramier, mansart. It.
 Colombo fauaro. H. Paloma tor-
 cax. Ang. Ringeldoue, coushot.
- Pardalus. παρδαλός, τραύκαλος Hesychio. Al. Pulvier. B. & G. Pluvier.
- Parus. αἰγίταλός Aristoteli. Al. Mense/
 Manß B. Meesten/meese. Gal.
 Mefange. Ital. Parizola, paruzola,
 zinzin orbesina. Ang. Titmouse.
- Parus maior, fringillago. αἰγίταλός
 αἰγίτας ita enim pro πηγίτας apud A-
 thenaeum, vel αἰγίτας. Al. Kol oder
 Brandtmeiß. B. Coolmese/placka-
 ert proprie dicitur masculus, & hñtē
 Holland. at femella suniken. G. Me-
 fange. It. Capo negro, parussola,
 orbesina, sparnoczolo. Lusitanis
 tintilao dicitur. Angl. great tit-
 mous.
- Parus minor. A'. Blawmeiß/bñmeiß.
 B. pimpelmeese/meelmeese. It. Parus-
 solin, parázolina. H. Milheiro Ang.
 Nonna, a vittato quasi vertice.
- Passer. ψάξ, σεξτός, γόλμης. Al. Spar/
 Spaz/Sperck/& Spercklin sa-
 xonibus. Luningt Cimbris. Belg.
 Mossche. G. Passereau, moineau.
 It. Passara, celega, passere, passer
 Petr. H. Gorrion. Ang. Sparrou.
- Pauo, pavius Plinio, Iunonia avis Ovi-
 dio, πεῶς, μηδὶν ὄρνειον. Al. Pfaw.
 B. Pauwe/oft Paew. G. Paon. Ital.
 Pauone. H. Pauon Ang. Pecoock.
- Pellicanus, platea. a rostri latitudine,
 pellecan. πελεκάν, ῥάμφος apud au-
 ctorem νοτιογενιδων, ob rostri latitudi-
 nem. A'. Löffler/Löffelgansß. B. Le-
 peler/a cochlearis figura quam rostro
 praefert. G. Pale, truble poche, a co-
 chlearis specie. Ital. Becquaroueglia.
 H. Pelicano. Ang. Schouelard,
 schofler.
- Perdix. πόρδιξ. Al. Kerpshun. B. veldt-
 hoen oft Perdrijsß. G. Perdris. Ital.
 Perdice, pernise. H. Perdiz. Angl.
 Pertrige.
- Phalacrocorax. φαλακροκόραξ Al.
 Schwemmergansß. B. swemmers-
 gans. G. Plongeon.
- Pyrhocorax Plin. πυρροκόραξ Aristot. πε-
 dibus & rostro rubentibus. Belg.
 Rawtgen. G. Chouette ou chou-
 cas Picard, Craues.
- Phasianus ἵππος Phasidis avis φασιανός
 ὄρνις Aristoph. Al. Fasan/fassan.
 B. Fasaen/Fasant Flandris. Gal.
 Faisant. It. Fasano, fagiano H. Fai-
 san. Ang. Phefan.
- Pica. κίττα, εἶπας Callina ho. Al. Agla-
 ster/Meegerst/Elster B. Exter/oft
 Uexter. G. Pic, agasse. Ital. gazzara,
 gazzuolo, ragazza, putta, picha. H.
 Pigaza. picaça. pega. Ang. Pypye,
 pyot.
- Picus Martius, turbo, δρυοκόλαπτης
 Aristot. δρυοκόλαψ Hesych. καλότυ-
 πός, πελεκάν Aristoph. Scholiasta,
 παρὰ τὸ πελεκάν τὸ ξύλον. Al. specht/
 Et & B. Gal. vero Bechebois, elpee,
 piuert. Ital. Pico, picchio. Hisp.
 Pico verde. Ang. Specht. Wood-
 pecker.
- Pipio, columbulus, pullus columbae,
 πειπερίδιον, πειπερίδεις. Al. Täuba-
 lin/junge Taub. B. Jonghe Dunue
 oft jonck Dunsten. G. leune pige-
 on, pigeonneau. It. Piggione. H.
 Palomino Ang. Piggion.
- Psittacus. ψιττάκος. Al. Pappēgan/Sita-
 tich/sickust. B. Papegan. G. Perro-
 quet, papegay It. Papagallo. Hisp.
 Papagaio Ang. Popiniay.
- Pyrallis, species est columba, quam in-
 stiore ratione Frugipetam, Coccyre
 posse videtur. quam Gaza Ignariam
 dixit, ut sit περρανίς Aliano, Ari-
 stot. & Athenaeo tritico pascens πα-
 ρὰ τὸ ἐστὶν πυρὸν ἀμμιός quod in tri-
 ticeis fruges excurrat tabuletur :
 neque

neque enim in columbino genere est
avis. quæ ignem aduolitet: itaque non
πῆξ, id est, ignis, sed πυρῆς, triticum,
illi nomen creauit.

Regulus, trochilus, τρεῖς χυλός, πτερόβυς,
βασιλεύς Al Goldhendlin/ Schsen-
engle. B. Conincxen. G. Roitelet,
petit roy. It. Fiorancio, quasi caltha
flos, ab aurea verticis macula, oc-
chio bouino. Ang Wrenne.

Rubellio, rubecula, filuia. ἐρυθράνθη. Al. Rottle/ Winterrotlin / Rot-
brütle/ Baldtrotle / Rothkröff-
lin/ Rottelchyn Saxonibus. G. Gor-
ge rouge, rubeline. It. Petto rosso,
pecchetto. Lusitanis pitiroxo. Ang.
Readbreste, robin.

Rubicilla, phœnicurus. φοινίκουρος. Al. Rotschwengel/ Rotzagal/ sum-
mer Rötte/ Naubrötle. B. Rott-
steertken. G. Rossignol de mur,
quasi Muralem lusciniam dicas. It.
Reuezol, corossolo, a ruffa cauda.
Ang. Readteale.

Struthio, struthiocamelus. Afram a-
uem apud Horat. pro Struthione in-
terpretatur Acron. σπουδὸς λιβυκός. Al. Strauß / oder Straußvogel/
Strauß. B. Strups voghel. Gal.
Austruche, autruche. It. Struzzo.
Hispan. Aue struz, abe struz. Ang.
Oisiris.

Sturnus. ψάε, ψάε. Al. Star/
Starn/ B. Spreuwe. G. Estourne-
au. It. Storno, sturnello. H. Estorni-
no. Ang. Stare, starll, sterlyng.

Tarda, tetrax Nemesiano. otis, ὄτις. Al.
Trapp/ Ackertrapp/ Trapganß B.
Trapgans. G. Oustrade, bistarde.
Ang. Bustard, bistard.

Trochil⁹, τρεῖς χίλ. pro litorali auicu-
la, mira celeritate velocissimoq; cursu
vermiculos in litore confectante: qua
diuersa est à Regulo, quem etiam Tro-
chilum vocari diximus; quæ quia pro-
pter assiduam agitationem cauda

cinerei coloris similitudinem cū Mo-
tacilla commune quid habet, cum il-
la confunditur a multis. κίχλα
Græcis dicta. G. Baccassine de mer,
quod rostro longo Gallinagini non sit
absimilis. B. Looperken. currendi ar-
gumento.

Troglodytes passer. τρωγλοδυτής Al.
Dornkoning/ zaunschlupffer/ zaun-
konig. quasi Apricus regulus. Schun-
konig/ Nesselkōnig. Saxonibus. B.
Dumeling. a pollicari magnitudine.
Winterconincxte/ Munsconincx-
ten It. Riatico, reatin, percia cagia
Siculis. Ang. Hedge sparouue.

Turdus. κίχλα, κίχλη Al. Wachhol-
tervogel/ Kranwitvogel/ Kra-
metvogel/ Zimer/ Kechholterbo-
gel/ Beckholterziemer. B. Lijster/
lijstevogel G. Griue. tourd, oiseau
de nette. It. Tordo, viscada, malui-
so. H. Tordo, zorzal. Ang. Feldfare.

Turtur. τεύρων. Al. Turtel/ Turtel-
daub. B. Turteldunue. G. Turturel-
le, tortorelle, torte. Ital. Torto-
re, tortora, tortole. H. Tortola.
Ang. Turteldoue.

Vespertilio. νυκτερίς. Al. Fledermauß/
Speckmauß/ quasi Laridi belluo. B.
Vleermans. G. Chauun souris,
quasi Calu⁹ mus. It. Pipistrello, a so-
nitu stridulo. H. Morcielago. Ang.
Rearemous, bat.

Vipio, Gruis genus Plin. γεργινίδης. Al.
Junge Kranich. B. Junge Crane.
G. leune ou petite grue. It. Gioua-
ne & picciola grua. H. Cayda ò
cruxia perquenna grulla.

Vlula, ab ὀλολύζειν, id est eiulatu dicta,
teste Seruio. ἐλεός Aristot. αἰγῶλι. Al.
Ul/ Zul/ Stockeul / Huhu/
Nachteul B. Vnle/ Nachtunl. Gal.
Hibou, cheueche, grimaude. It. V-
lula, barbaiono. H. Antillo, corru-
sa Lusitanis. Ang. Ovul, houulet.

Vpupa. ἑποψ. Al. Widhopff/ Raathā.
quasi

quasi Stercorarius gallinaceus. Belg. Hunpen/Hollandis, Huberon/Hoppe Brabantis, Hupetup/Flandris. G. Huppe, hupe. Ital. Buba, vpega, gallo de paradiso Venetis, galletto de Maggio, Sicculis cristella. Hisp. Abubilla, Lusitanis popa. Angl. Hovvpe.

Vrinatrix, κολυμβίς *Callim.* κολυμβή. *Hesych.* Al. Schwarz Tãucherlin. B. Duncfer. H. Somorguion.

Vultur, Vulturius *Plauto* γύψ, αἰγύπτιος. Al. Gnr/Geir B. Ghier. G. Vautour. It. Auoltoio *Boccatio*. H. Bueytre. Ang. Geir.

PISCIVM PARTES

ET GENERA.

Piscis. ἰχθύς, ἰχθυόψ, ἰχθυό. *Sophocli*, μωδός *Callim.* Al. Fisch. B. Visch. G. Poisson. Ital. Peice. H. Pescado, Ang. Fisch.

Piscis fluuiialis vel fluuiatilis, ἰχθύς ποταμίου. Al. Fisch der sich in rin- nenden Wasser auffenthält. B. Rin- nier visch. G. Poissor de riuiera. It. Pesce de riuera, fluuiale ò di flu- mo. H. Pesce ò pescado de rio.

Piscis lacustris. ἰχθύς λιμναῖος. Al. Seefisch. B. Visch die hem in Wy- ers oft andere staende Wateren houd. G. Poisson d'estágs. It. Pesce di lago. H. Pesce de lago.

Piscis marinus, pelagius. ἰχθύς θαλάττιος. Al. Meerfisch. B. Zeevisch. G. Poisson de mer. Ital. & H. Pesce marino.

Pisciculus. ἰχθύδιον. Al. Fischlin/fisch- le. B. Visten G. Poissoner. It. Pesce picciolo. H. Pequenno pesce.

Pisciculi minuti *Terent.* λεπτὴ γούτη *Tarentino*, ἰψητοὶ *Menand.* quasi elixatiles, qui minores sint quam ut torrerent in sartagine aut assari debe- ant. Al. Grut. G. Poissons menus, menuise.

Piscem desquammare. ἀπιρίζειν. Al.

Den Fisch scharpfen. B. Den visch schrabben/oft die Scheiffen asdoē. G. Escailer le poisson H. Escamar ò quitar las escamas.

Piscem exdorsuare *Plaut.* ῥαχίσαι. Al. Den Fisch spalten/ auffschlagen o- der thun. B. Den visch opdoen/oft elieuen/oft spourwen. G. Effondrer le poisson. It. Spallare il pesce. H. Quebrat el espinazo del pesce.

Piscem exenterare. ἐξεντερίζειν, ἐντε- ρεῖν *Athenaeo*. Al. Dem Fisch das Eingeweid aufnemen. Belg. Den Viscch schoon maken/ opdoen/ bre- ken/ ontweyen. G. Euentrer le po- ission. It. Suentar le pesce, ò cauar- gliene le interiora. H. Sacar las tri- pas del pesce.

Salsamenta *Terentio*, pisces muria du- rati *Fabio libro 8.* Pisces muria con- diti. τρεῖς, τὰ τρεῖς. Al. Ein- gesalzene Fisch/ wie der Lachs/ vñ Thonhering. B. Gesouten visch/ ghelijck den Abberdaen/oft Petel- harinet. G. Poisson salé. It. Pesci en- salati. H. Pesce salado.

Salsamenta macerare *Terent.* τρεῖς δαίνειν, ἢ δεψεῖν. Al. Gesalzene Fisch wässern/ weichen/ trempen/ ins wasser legen. Belg. Ghesouten visch wencen/ oft te wencen leggē. G. Destremper & dessaler. It. Ma- cerar ò addolcire nel l'aqua li sa- lami. H. Remoier la saladura.

Branchiae *Plin.* βράγχια *Aristot.* Al. Fischoren/ Kiemen. Belg. Visch faten/furwen. Gal. Les oreilles des poissons. Ital. Branche, barbole di pesce. H. Les agallas del pesce proprie.

Pinnæ. πτερυγες. Al. Fischfederen. Bel. Dinnen. G. Ouyes des poissons. H. Las alas con que nada el pesce.

Spina. ἄκανθα. Al. Der Grat/ Ruck- grat. B. Den Graet. G. Vne areste. It. La spina. H. Epina.

Squam-

Squamma. λεπίς. Al. Die Schuffe/oder Schupe am Fisch. B. De schubbe oft schelsse. G. Escaille du poisson. It. Squama, scaglio. H. Escama.

Lactes Plin. γαλακτιδὲς Prisciano, ἔγχετα estq; insigne marium, ut oua feminarum. Al. Milch/Milcher. B. De Homme/oft den Melcker. Gal. La laite du poisson. It. Latte de pesce. H. Leche del pesce.

Ouum piscis. ὄν. Al. Rogen/oder Roghel alius. B. Den Roger/de Roge/oft Runte/oft Rijte. G. L'œuf du poisson. It. L'ouo di pesce. H. El hueuo del pesce.

Tomus Plin. segmentum, τέμαχος, τόμος, ἀπομήμα. Al. Ein schnitt oder stück vom Fisch. B. Een snee oft moete. G. Lopin ou piece de poisson. It. Schenale. H. Cortadura o pedazo de pesce.

Testa. ὄστρεον, κέλυφος. Al. Fischschale. B. Vischschulpe. G. Coquille de poisson. It. Testo di pesce. H. Teia del pesce.

Accrabula, flagella, brachia Plin. chelæ, forcipes denticulati Eid. citri Eid. etiam sic πλεκταίνας reddenti. Foreipata brachia cancrorū Gaza γήλαι, πλεκταίνας, κατολιδόνες. Al. Krebs oder Scorpionschern B. Schaeren/Crabschaeren. G. Pinces des escreuilles ou du scorpion. It. Branche o forcipi di gambari, grancele, & di scorpion. H. Braços y tenazas de scorpion o de gāgreio. Ang. Yklees of a crabbe.

Cirri, barbæ Plin. πλόκαμοι, τρίχες. Meo quidem iudicio cirri diuersi sunt à brachiis sine chelis; quod hac mapium vicem impleant: at cirri conortos crines & voce & similitudine referunt plexiles; Unde & πλόκαμοι Grecis ac τρίχες quoq; dicuntur; prominentque à capite ad modum corniculorum, quibus limaces & cochlea

iter pratentant. unde & κέρας ab Aristotele, à Gaza cornua nominantur: neq; absurde Pliniana voce barbæ dici possunt, quas polypis tribuit Trebius Niger; nihil enim commune habent aut simile saltem cum cirrorum aut capillorum voce, forcipes siue brachia, quibusprehendunt, alterius plane usus.

Testacci pisces, teste, Pisces duro operimento instrati. ὀστρακοδέσμα Aristot. ὄστρεα Galeno, σκληροδέσμα Aristot. λιθόρρινα Empedocli, ὀστρακοδέσμα Oppiano, ὀστράκηνα, ὄστρακα. Al. Schalfisch/der sich in der harten schalen helt. B. Vischen met harde schellen oft schelpen. G. Poissons à coquilles. It. Pesci de scaglio duro. Hisp. Peces que biuen en teia dura.

Crustati pisces Plin. crustis intecti Eid. Molli testa operculati μελαγχόστρακα Aristot. Al. Weich oder lind geschalter Fisch. B. Dungheschilte oft gescholpte Vischen. G. Poissons d'escaille molle. It. Pesci di scaglie mollesine, o tenere. H. Peces de teia, muella, y blanda altocar.

Turbinati pisces, σπομβόδη Aristot. σπομβοειδή, qui in latum à mucrone fastigiantur, ut buccinū. Al. Rinckhornlin. B. Rinckhornen/Hulcken. G. Poisson qui se tient en coquille sabotée. It. Pesci di testo puntuto. H. Peces que tien su teia en figura de trompo.

Molles pisces Plinio: laues malim vocare: quibus cutis non squammea, nō aspera aut testea, sed lauis est & glabra, & homini: ita enim Galeni verba interpretor lib. 3. De facult. aliment. cum sint tamen dura carnis, ut septa: atque ita μελαγχόν expono. μελακία Aristot. μελαγχόδρμα. Al. Glatte Fisch ohne schuppen. B. glatte Visch sonder Schubben. Gal. Poissons glissants, sans escaille. It. Pesci

Pesci politis senza scaglie. H. Pesces polidos, sin escama.

Ceracei pisces, Magni qui è semine non ouo, gignunt perfectum animal. αη τωδία.

Cartilaginei pisces Plin. σελάχι, σελαχίδι, χονδράκωντα Arist in quibus ossium vicem explet cartilago, ut Rata.

PISCIVM NOMINA.

Acipenser, qui vulgo sturio dicitur. ἀκίπιντερ, γαλαξίας Galeno, γαλαξίας Athenao, nisi locus corruptus sit. ὀρίον & Dortoni apud Athenaeum. Al. Ein Steur. G. Furgeon. It. Porcelletto. Ang. a Stuer.

Acipenserem, nostrum esse sturionem, id quod cum doctissimo Rondeletio censeo, & no argumento praecipue, ceu validissimo ariete labefactare atque euertere se posse putant nonnulli; quod eum squammis ad os versis contra aquam nando meare scriptum reliquerit Plinius, & Rhapsodus Macrobius; maioribus tamen tibicini- bus ea ratio confirmanda esset, nisi unus Rondeletius velut Aiakis clypeo munitus, omnium facile impe- tum excipere atque sustinere posset, inuictum aduersus oppugnantes Gal- lum. Siquidem ab illis scriptoribus istud prolatum videtur. qui elopem cum acipensere confundentes (quos ex Ouidio Plinioque diuersos esse con- stat) singularem hanc notam elopi attributam, etiam acipenseri asscri- pserunt. neque veri videtur simile, piscem aduersis squammis cursum suum vel maxime remoraturis in ad- uersas fluuiorum undas enatare. Ac- cedit huc, quod eorum opinionem pra- cipue conuellit, quod acipenser car- tilagineus est piscis: (quod genus squammis caret) Athenao testa, & perpetuam habet dorsi spinam car- tilagineam, ad medium fluuiatilis

murena, siue lampetra ut de eo scri- bit Dorion, appellatq; ὀρίον γαλαξίας: nisi cum Galeno potius legas γαλαξίας. Adde quod Aristotelis te- stimonio refert hanc oniscum hiantem ac patulo esse ore galei modo, nec es- se gregalem quod utrumque nulli pi- scium melius quam sturioni nostro competit. Accedunt indubitata no- ta, quas acipenseri idem assignat, porrectum rostrum, & corporis trigo- na species.

Acus, aculeatus Plin. ῥαφίς, βελόν, ἀ- βλεννός. B. Een Seepe. G. Esguille, orphie. It. Acuchia, agusigola, ar- guzella. H. Aguilla, agua, pescado. Ang. Hornebecke, Inacotfyshe, ganefyshe, pyperfyshe, horn- tylsh apud Cimbricos dicitur, tobias apud Saxones.

Alburnus Ausonio. Al. Blicke/Noten- gle/Blieggel/Zwibelfischlin/roht- aug/Weißfischlin B. Een Blne/Blene/Rupffen. G. Able, ab'etre. It. Pesquerel Ferraria. Ang. Bleie.

Alofa, culpea nonnullis. ῥίπα, τεχίς, τεχίας. B. Elst G. Alofe. It. Ghepia, lacchia Roma. H. Saboga, sauolo.

Anguilla. ἔγχελυς. Al. Ein Mal. B. Ael- scafteling/ Nebbeling. G. Anguil- le, Pimperneau. Ital. Anguilla. H. Anguilla. Ang. Eele. apud eosdem pragrundis fausen eele, minima grigge, media scafling dicitur.

Anguilla decumana ἔγχελυς ὑπερφυής. Al. Groß Mal. B. Palinck.

Apua cobitis ἀφὺν κοβίτις Athenao. Al. Stint/ Stinckling. B. Spier- rinck. Stinckfisch

Apua phalerica. ἀφὺν φαληρικὴ. Al. Weißfischlin B. Witvisch.

Asellus. ὀρίον, ὀρίον, βέλχης, χελδόνος Athenao. Al. Bolch. B. Cabeliau/ Bollick/ Grauttē/ Gulletē. sed hi postremi minores sunt. G. Merlu. It.

Merlu.

- Merluzo *Roman.* nasello *Ligurib.* Ang. Kodde, koddefische.
- Asellus arefactus.** Al. *Stockfisch* / *gedürter Bolch.* B. *Stockfisch.* Ang. *Stockfisch.*
- Asellus salitus** ὀνίσκος & πεταρχόμει & . Al. *Lachs.* B. *Abberdaen.* Gal. *Loberdean,* moulue. Ang. *Habberdyne.*
- Asellus minor, asellus Callarias** *Plin.* ὀνίσκος & καλλάριας. B. *Schelvifsch.* G. *Egrefin.* Ang. *Hadok.*
- Asellus mollis** *Argenteo splendore,* asellorum è genere mollissimus omnium. ὀνίσκος & δερχονής. Al. *Witling.* B. *Wittinct.* Ang. *Whyting*
- Astacus, cammarus.** ἄστακος & , κάμμερος & . Al. *Meertrebs.* B. *Zeecreft* / *oft Krest.* Gal. *Escreuille* de mer, hommar. Ital. *Gammario* di mare *Rom.* *astasc Venet.* *lombardo Genuens.* H. *Gangreio* de mar. Ang. *Creuis,* *creuyshe.*
- Aurata, orata, χρυσόφρυς, ἰωνίσκος & Arcestrato.** B. *Zeebraesem.* G. *Brame* de mer. It. *Auraia Venet.* H. *Dorade.* Ang. à *Gyltheade.*
- Araneus** *Plinio,* draco, dracæna, δράκων, δρακωνίς. B. *Pen Pieterman.* G. *Viue,* araigne *Massilia.* It. *Pesce ragno,* *tragina Neap.* H. *Pesce aranna,* Ang. à *Quavyuer.*
- Balæna.** φάλαινα, φάλη, κινάδαλον, παρὰ τὸ ἐν αἰλὶ κινεῖσθαι *Pindari Schol.* Al. *Bal* / *Rußwal* / *Walfisch.* B. *Pen Walvisch.* G. *Balaine.* It. *Capidoglio Rom.* *balena.* H. *Vallena.* Ang. à *Whule.*
- Buccinum.** κήρυξ. Al. *Außgespüzte Meerschnecke.* B. *Kincthoren.* G. *Coquille fabotée.* It. *Buccine,* corneto *Liguribus.* H. *Bozios.*
- Cancer.** καρκίνος. Al. *Krebs.* B. *Crabbe.* G. *Cancres.* It. *Granchio,* granzo *Romæ.* Hisp. *Gangreio.* Angl. à *Crabbe.*
- Capito** *Ausonio,* cephalus fluuiialis. G. *Munier,* eo quod circa moletrinas versetur. vilain ob victus spurcitiam. testard. à capitis magnitudine. It. *Cauezale* apud *Insubres.* Ang. à *Polard.*
- Cere.** κήτι, αὐτίκαιοι *Herodoto.* Al. *Walfischen.* Belg *Walvischen.* G. *Les plus' grands poissons* de mer. It. *Balene,* & altri pesci grandi. H. *Vallenas.*
- Cochlea.** κοχλίας. Al. *Meer* oð *Seeschnecten.* Bel. *Zeeslecke* / *oft horen.* G. *Limaçon* de mer. It. *Chiocci e,* maruze. Hisp. *Caramuyo,* almeia, carcol de la mar. Ang. à *Wincle,* or *pervincle.*
- Cochlea terrestris.** κοχλίας, κόχλος, σέσιλος & *Epicharmo,* *Diosc.* Al. *Schnecten.* Belg. *Slecken metten Hunsten.* G. *Limaçon* avecques la coquille. It. *Buouolo,* lumaca *Boc.* H. *Almeia.*
- Cochleæ domus** *Sammonico,* calyx *Plinio,* κέλυφος & *Dioscor.* ὄστρακον *Galen.* Al. *Schnectenhäußlin* / *oder Hüttlin.* B. *T'slecken Hunsten* oft *horenten.* G. *La coquille* du limaçon. Ital. *Il tetto* ò la casetta del buouolo. H. *Casilla* de la almeia.
- Cochleæ operculum,** πώμα, κέλυμμα & ἐπικέλυμμα, ἐπίπτωμα. Al. *Der Schnecten Oberhaut.* B. *Het decksel* van der *slecken* / *schobbe.*
- Cochlea opercularis,** quæ gypseo operculo per hyemem obducitur κοχλίας πωματίας. Al. *Rubenschnecke.* B. *Wyngaert* *slecke.* It. *Limaga* delle vigne. H. *Limaza* de vinas.
- Cochlea nuda, limax.** Al. *Wegschnecken.* B. *Hunßslecke* / *Wegslecke.* G. *Limaçon.* It. *Limaga.* H. *Limaça,* bauofa.
- Cochlea Veneris, vel concha Veneræ,** murex *Mutiano,* matriculus *Enn.* cuius utrumque latus se conuol-

mit atque colligit, quali utuntur ho-
die pro clauium pendigine muliercu-
la. *χεῖρην*, *Δὲ τὸ χεῖρ τὴ γυναι-*
κείῳ μὲν τῇ χεῖρ ὡς ποσειδῶνα. Al.
Ein Meerschnecke B. **Porcelain.**
G. Porcelaine.
Cochlea margaritifera. Al. **Perlmutter.** B. **Peerlemoeder.**
Concha. *Omnis testa.* *κόγχη*, *κοιλία.* Al.
Al. **Allerley Schale / oder Fisch**
mit schalen bekleidet. B. **Allerley**
schelpen / oft Fisch mit schelpen be-
deckt / gelijck Mosselen. Gal. *Con-*
che, coquille, toute sorte de pois-
son en coquille. It. *Conca, capa.* H.
Concha. Ang **Shelfyshe.**
Chamae, *χῆμα* Aristot. *Concha rotun-*
da & circumata, Ital. *Brueroni,* pe-
nerazze.
Cynoglossus. *κυνογλωσσός.* B. **Gen**
schartonge / oft tongsten. G. Pole.
Cyprinus, vulgo carpio. *κυπρίν.* Al.
Ein Karpffe od Karpfel B. **Ker-**
per. G. Vn carpe. It. *Carpana, rama*
Ven. bulbaro. Ang à Carpe.
Cyprinus, Carpionis genus, sed latioris,
apud Cimbros & Frisios Karuz.
Cyprinus latus, barbari prasemum
vocant, abramidem Bellonius. Al.
Ein Brächsem. Bel. **Brasem.** Gal.
Brasme. breme. It. *Scardola.*
Congrus, conger. *κόγγρος.* Al. **Conger /**
Congerle. B. **Congerael.** G. **Congre**
Ital. *Broncho.* H. *Congrio.* Ang. à
Counger.
Cuculus. *κυκλός.* B. **Zeehaen.** G. **Rou-**
get. It. *Lucerna Venet. cocchou* Nea-
pol. Ang à Gornart, à curre. Del-
phin, *delphinus.* *δελφίς, ἱεργὸς ἰχθύς.*
Al. **Delfin.** B. **Meerswijn / tunie-**
laer Holland. G. Vn daulphin, bec
d'oye, marsouin. It. *Delphino.* H.
Delfin, golfin. Ang. à **Dolphine.**
Exos, quod ossibus careat; vel & alii le-
gunt, elox Plinio. Ang. à **Lax.**
Echeneis, remora. *ἐχένης, ὡς τὸ ἐχέ-*

τὸς ναύς, ναυκροῦντος Suida. vide in
Lampetra.
Encrasicholi, Ex apuarum genere pis-
sciculi. *ἐγκρασικόλοι, ἐκ σαύλεις,*
λυσσέμοι Aeliano. Al. **Euzeuon.** B.
Antsouwen. G. **Anchoves.** It. *An-*
choui. H. *Enchugas.*
Eruthrinus Plin. rubellio. *Eidem à ru-*
bro colore ἐρυθρίν. G. *ἔκρυ* Athen. G.
Rouget, communis aliis nomine. It.
Phrangolino. H. *Pagel.*
Faber / lin. gallus matinus, zeus Plinio
ζεύς, χαλκός Athenaeo. B. **Spiegele-**
wisch. G. **Doree, ab auro colore late-**
rum: trueie Massiliae, quod suū mo-
re grunnit captes. It. *Citula Roma.*
H. Gal.
Fiber, canis ponticus. *κόβρα.* Al. **Ein**
Biber. B. **Becuer.** G. **Bieure.** It. *Bi-*
uaro. H. *Biuario, ò biuerio.*
Galeus stellatus sive asterias. *γαλέος*
ἀστέριας. Al. **Ein Haselhane.** G. **Len-**
tillat, à maculis albis lentil non dis-
paribus.
Galeus glaucus. *γαλέος γλαυκός.* B.
Toenhane. G. **Cangnot bleu.**
Galeus laevis, hinnulus. *γαλέος.* B. **Ein**
Hane. G. **Emissole** It. *Pescacolum-*
bo Romanis. H. *Galliudas.*
Gobius, gobio. *κόβρι.* *κόβρις* Nume-
nio, καυλίμης. Al. **Ein Goet.** B. **Gor-**
uefen / Gouie. G. **Gouion.** Ital. *Go-*
bio, paganello Venet. & go. H. *Ca-*
dozes gobi.
Gouius fluuiatilis Ausonio, qui fun-
dulus barbaris dicitur, κόβρι. Al.
Gründling / Schmerlin. B. **Ein**
Gründel Ang à **Gudgion.**
Halec vel halex Martiale. *ἁλῆς, ἡαλῆς.*
Al. **Hering.** B. **Harinck / oft herinck.**
Gal. **Harang, ou hareng.** Ita. *Ha-*
rengo. Hisp. *Aleche, narinca.* Ang.
à **Heryng.**
Porro de Halece id praefatum apud do-
ctorum aureis velim, me usitato illi
Cesaris dicto inhaesurū, quod monet,
E cum

cum multis esse loquendum, cum paucis sentiendum, hoc est, me trita receptaque halecis voce usurum tantisper, loco barbara harengi, dum definitum semel fuerit, consentientibus eruditorum calculis, quo nomine veteribus nobilis iste & inter coryphaeos merito recensendus piscis dictus fuerit: alioqui non sum nescius halec proprie liquamen esse è tabefactus piscium intestinis apud Horatium. Priscianus tamen & Sosipater cum Martiali, pro pisce qui muria condiri solebat, accepere. E-recentioribus Massarius, vir apprimè industrius & doctus, Leucomanidas siue σμαειδας, quas Gerres dixit Plin. Veneti girulos vocitant, esse Belgarum arengas autumat, opinionis non certus, quippe cum Thrissarum generi adnumeranda haerent.

Halex conditanea, vel muriatica. ἄλλας τεταειγδμῆς Sosipatro. Al. Pickelharing / Rosch od Rohcharing. B. Peckelharinck. G. Harengsalé. It. Harengo salato. H. Harinca salada.

Halex infumata, voce Plautina, vel passa, fumo durata. ἄλλας καπνιστός Athenao. Al. Böckling. B. Buckinck. Bocforinck / droghen Harinck Flādris. G. Harangforè. Ital. Harengo infumado. H. Harinca rossa ò secca. Ang. Redhearyng.

Hirundo, piscis. χαλιδών, νυκτερίς, quod vespertilionem magnitudine ac maculis alarum emuletur. ἡμεγεγῆς Moschopulo, quod noctu escam quarens vigilet, interdum quiescat. Gal. Volant, quod extra aquor ad lapidis iactum volet. Item papillon, à maculis papilionum in modum alas distinguentibus. Item ratepenade, id est, vespertilio. Ital. Rondella, rondola. H. Volador, à pen-

nis quibus volare videtur. Belg. Zeeswaluwe.

Holothuria, ὀλοθέρια. B. Quabben. Lampetra, à lambendis petris, mustela Aufonio, muræna fluuiatilis, echeneis Oppiano, quod suctu suo nauibus affixa remoram inticiat. ἰχθυὶς, βδέλλα Straboni, à sugendi argumento μύσανα πταμία Dorioni apud Athenaeum χαλιδών. Al. Ein Pricke. B. Lambrene / ost cen Pricke. G. Lamproye. It. Lampreda Bocc. H. Lamprea.

Lamia. λαμία, καρχαείας, λάμνα Oppiano, σκύλα Nicandro. B. Potshoof / cappaert / à truncandis sagenis piscatorum. G. Lamio. It & H. Lamia.

Leo. λέων. B. Ondocht. qua voce utilitas eius notatur: ex crustaceorum vel cancrorum genere piscis.

Leuciscus. λευκίσκος, è mugilum fluuiatiliu genere. B. Colfooghe. Gal. Gardon. It. Lacha. Est & alter leuciscus, quem Germani Wensischlin nominant. G. Vandoise, dard.

Loligo. τευδῖς. Al. Dintenfisch. B. Zee-catte G. Casseron. It. Calamaro apud Venetos.

Locusta. κάραβος, χαψαῖος Athenao. B. Stuer crabbe. G. Langouste. It. Alagousta apud Ligures, lanchrina. Ang. à Lobster.

Lucius. Al. Hecht. B. Snouck. G. Prochet, bequet. It. Luzzo. H. Sollo. Ang. à Pyke.

Lupus. λαβράξ. Zeesnoeck. G. Bar, lubin. Ital. Lupazzo, spigola Rom. varolo Ven. H. Sollo.

Lutra, canicula. κύνδρις, κών πέρταμιος Al. & B. Otter. G. Loutte. It. Loutra. H. Nutria.

Melanurus, ophthalmia Plauto, ab oculorum magnitudine. oculata Plin. G. Nigt' oil, oblado Massilia. Ital. Ochiado Rom.

Mæna Plinio. μαγνῖς. G. Cagatel, quod aluuna

- aluum citet.* It. Menola.
- Mullus, barbus *Auson.* τριγλα, *Ῥωμαίων.* Al. Barben/barbel. B. Barbeel. G. Barbon, barbel, barbeau, surmulet. It. Barbo, trigla *Rom.* H. Salmonera. Ang. à Barb.
- Mullus, barbatus *Varr.* Al. Ein Barb. B. Een Zeeconinck.
- Musculi. μύες ἡγχοί μελαίνιδες *Sophroni.* Al. Musschlen. B. Mosselē. G. Moules. It. Conchole. H. Mexilles. Ang. Muscles.
- Mugil, capito. κεσπεύς ἡμεφθ Ζεζα, Al. Grofstopff. B. Harber *Hollandis.* nobis dicitur, vel à carnis duritie ariditateque, vel quod uti pastorem oues, ita marem greges feminarum etiam in praesens captura discrimen sequantur, & è diverso mares feminam. G. Muller. It. Cieualo. *Venet.* cefalo *Rom.* quasi Cephalo. Ang. à Mullet.
- Huius generis est ἡλων *Aristot.* Labeo *Latinis,* & Librus *Ouid.* & μύζων. Errat autem turpiter, qui piscem nostrate lingua Schelvisch dictū, mugilem interpretatur.
- Muraenula. Al. Neunang. B. Neghen-ooghe.
- Muraena, fluta. μύρανα, σμύρανα. G. Murene. It. Murena. H. Morena.
- Mustela. Al. Trusch. B. Een Melpunt/pudde *Frisiis.* It. Donnola.
- Orbis. B. Crunckvisch/ quod cantbarū capace aluo referat.
- Ophidium ὀφιδίου. B. Een Valle.
- Ostreum, ostrea *Plin.* ὄσρεον, τῆθθ. Al. Oster. B. Oester. G. Huistre. It. Ostrega. H. Ostia. Ang. An oyster.
- Passer. ψῆττα. Al. Platteisfle. B. scholle/Pladijs. G. Plye, quatrelet. It. Plane, plaruse. Ang. à Place, playse.
- Est & passer, quem Belgica nominat Een heilbut/ost Eelbut. G. Flatelet *Germania* Ein Heiligbutt. *Anglia* Hallibur.
- Passer asper vel squammosus. ψῆττα τετραχέα. B. Een Griete. G. Limāde, Pecten, è concharum striatarum genere, teste *Plin.* κτεῖς. Al. S. Jacobs Muscheln. B. Sint Jacobs schelpen. G. Large coquille, coquille de saint Jacques. It. Capo santo, tomia cappe *Ven.* Ang. Coeles.
- Pectunculus differt *Plinio* à pectine, πτείδιον vocare licebit. G. Petoncle. It. Gongole *Romanis.*
- Pagurus. πᾶγρεθ. B. steeckelerabbe. G. Crampella, squaranchon *Provincialibus.* Hisp. Chabro. Ang. à Pungier.
- Pastinaca τεγυρῶν, ὀπιόδοκοντερον *Epicharmo.* B. Pijstert/ab aculeata iaculi in modum cauda. G. Raye, à similitudine quam habet cum Raia, pastenago alijs. It. Bruccho *Rom.* forcaza *Liguribus.*
- Polypus. πολύπους, ἀνόστθ *Lacedaemoniis.* G. Poulpe, poupe. It. Polpo. H. Pulpe. Ang. Pourcourtel.
- Perca. πέρεν *Galeno.* Al. Bars/barsich/Bärsich. B. Baers. G. Perche. It. Perfega.
- Porculus, porcellus, cernua, ut *Solone* nonnulli. χιείλθ, χιγίδιον pisciculus est porcum mentiens, continentē spinarum serie, ad modum ferarum capite & cauda eidem animali non dissimilis, *Hollandia* & *Cimbris* notissimus. Al. Kaulbars. Bel. Posch/Post. Ang. An ruffe.
- Phoca, vitulus marinus. φῶκα. Al. Een Meertalb. B. Zeehont *Flandris.* G. Robbe. H. Lobo marino.
- Physeter. φυσήτης ab effundis aquis. It. Capidoglio *Rom.* Ang. Wyrledo le horlepole, ab excitandis in aqua turbinis instar vorticibus.
- Purpura, pelagia *Plin.* Piscis & turbineorum genere. πορφύρα. G. Burez. It. Ognella *Venetis,* ronccra *Genensibus.*

Raia. *ῥάιος*. B. Roche. G. Raye. It. Pesca-
raza. Hisp. La raya pescado. Ang.
Thornback, à spinoso dorso.
Raia clauata. B. Steenroch. G. Raie
bouclée, ronfée. It. Perosa, vel pe-
trofa.
Raia oxyrynchos. *ῥάιος ὀξύρυγχος*. B.
Vleet, Smintert. G. Alefne. It. Sot,
giliaora, perosa rasa.
Rhombus. *ῥόμβος*. B. Tarbot. G. Tur-
bot. H. Rodanello pescado. Ang.
Turbet.
Rhomboides, *ῥομβοειδής*. B. Scharde.
Rana, *ῥάτραχος*. Al. Frosch. B. Vorsch/
Nickerf / Punt Flandris. G. Raine,
grenouille. It. Rana, ranocchio. H.
Ranas. Ang. a Frogg.
Rana viridis, *ῥαλαμίδης, βεῖξας, δρυό-
φυτος*. B. Laubfrosch. G. Croisset,
verdier, à colore.
Ranarum foetus. *ῥαλαμίδης Nicand
ῥαίνοι Arato βατραχίδης*. Al. Rosp-
kopff / Rospnag / fulpaugen / faul-
krotten.
Rubeta. *ῥευνός*. Al. Grassfrosch. B.
Loosvorsch / Loobvorsch. G. Gre-
nouille de buisson. Ital. Rana fan-
martina, rospo, botta. H. La rana
de los carcales.
Salmo. Al. Salmē / ein lachs; Saxonice.
B. Salm. G. Saulmon. It. Salmone
pesce. H. Salmon pescado. An. Sal-
mond. samond.
Salar *Ausonio*, *Salmo exilis*; nam è Sala-
re fit Salmo. Al. Salmīng B. Zon-
gen Salm. G. Saulmonneau. It. Sal-
moncello. H. Salmon pequenno,
Sarda. *τελχίς, τελχίας*. B. Plaste / sprout /
Gardyn. G. Sardine.
Scombrus. *σκόμβος*. Al. Maccarel /
Macrel. B. Macrcel. Flandris ma-
ckereel alius. Gal. Macquereau Ital.
Sombro Venetis, lacerto alius. H.
Cauallo, alius el à leche pesce, ob si-
militudinem cum Alece
Sepia. *σηπία*. Al. Bloesfisch / Meerspijn.

B. spaense zeecatte. G. Seche. It. Sop.
H. Xibia Ang. à Cuttel, ruttle.
Sepium. *σήπιον* testum Colum. Soli-
dum illud quod in Sepia continetur.
quo aurifices utuntur. Al. Fischbein.
B. Zeeschunm. H. El' hueslo de la
xibia.
Silurus. *σίλαγος*. Al. Schaid velweller.
Solea, lingulaca Plauto. *βέγλωσ* &
σανδαλίον. Al. Zung / Zünglin. B.
Tonghe. G. Vne sole. It. Linguata
Rom. sfoia Ven. H. Lenguado. An.
à Sole.
Sudis Plin. Sphyræna. *κίσρα Attice, σφύ-
ρανα*. G. Spet. It. & H. Spetto.
Squatina *ρίνη*. Al. Meerstake B. schoer-
hanc. G. Ange ou angelot de mer.
It. Squadra, squaia Ven. angelo Li-
guribus. H. Lixa. Ang. Skate.
Squilla gibba, *ῥαῖς, ῥαῖδιον, καῖς Si-
mon ῥαλὺδαίνα Epicharmo*. Belg.
Garner. G. Sauterelle, cheurette,
guernette. It. Gambarella. Ang. à
Shrimp.
Stella *σαῦεις*. B. Dijfvoet / à cinq pe-
dum numero.
Tellina, mytilus. *τελίνα, μύτλη* A-
thenao. It. Telline Rom. caparozzo-
le, capparole Ven.
Testudo *χελώνης ἐμύς Hesych. μύς, Ari-
stot.* Al. Schiltrott. B. Schiltpad-
de. G. Tortue, tortugue. Ital. Gala-
na, tortuga. Hisp. Galapago. Ang.
Schelcrab.
Testudinis operimentum. *χελώνιον,
χέλειον Nicand.* Al. Der schilt. Belg.
Den schilt / oft de schelpe.
Thynnus. *θύννος*. B. Tonnne G. Ton,
tonnine. It. Ton, tonnina, tonno.
H. Atun. Ang. Tuny.
Tinca *Auson.* merulam lacustrē, putat
esse Scalig. *ῥόσσυρον λιμεναῖον alius
creditur esse φουκίς*. Fullo. *γαφῶς,
ψύλων*. Al. Schlen. slhe. Cimbris. B.
Zeelt / schoenmacker. G. Tanche. It.
& H. Tinca o tenca. Ang. Tenche.
Trocta

Trocta, truta, varius *Isidoro*, sunt qui salarem vocant. *τρώκτης*. Al. **Vorn/oder Vorel**. Ang. Burntrout.

Tomus aselli, *Tenuior aselli*, ventri & abdomini præfecta portio. ita vocari potest *Pliniana* voce, quam *Belga* nominamus **Roodschaer**.

Torpedo *νάγκη*. G. Torpille, dormilieuse. *Massilia*. Ital. Ochiarella. Rom. torpedine, tremorize *Liguribus*. H. Hugia.

Turbæ, concha *Virg.* *σπόμβη*, *σπάρηλος* *Athen.* *σπόβιλ* *Suida*, *κόχλη* *Pausania*. *Cochlea marina* qua ad buccinandum utebantur. B. **Kinctshoren**. G. Caramuyo, caracol, almeja. Ang. Wylk.

Tursio, phocæna, tursio *Φώκηννα*. B. **Brunnvisch**. G. Marfouin. H. Marfopa. Ang. A Perpos.

Umbilicus Cicer. Concha tortuosa generis.

Vranoscopus. *ἄρνυοσκόπος*, *ἡμεροσκόπος* *Oppiano*, *νυκτερίς* *Eidem.* *ἄρν* *Athenæo*, *καλλιάνυκτος*. B. **Hosemont**. G. Tapecon *Massilia*.

Xiphias, gladius *Plin.* *ξιφίας*, *χαλεώτης*, *ἔκρυον* *Strab.* Al. **Schwerdtfisch**. B. **Schweerdvisch**. G. Emperador. It. *Pescespada*. Ang. *Syvorgefyshe*.

DE VERMIBVS ET INSECTIS.

Insecta, *Animalia exanguia* ita ab incisuris dicta, qua nunc ceruicum loco, nunc pectorum, atq; alui præcinctu (ita apud *Plinium* lego ex vetustissimi antiqui fide, ut sit idem quod *διαζόσμος*) membra separant, tenent quadam fistula coherentia. *ἔντομα*. Al. **Ungeziffer/Unziuer**. B. **Beest**, fens sonder bloet/geforuen, G. Los animales cennidos.

Vaginipennes, *Bestiola* quæ alas quasi vaginis quibusdam inclusas habent,

qualis *Scarabeus* est. *καλεόπτερος*, vel *καλεόπτερος* *Aristoteli*.

Intestina terræ, lumbrici. *γῆς ἔντερος*, *σκώληκες*. Al. **Regenwurm/ Mettel**. B. **Wormen/Pierren/ Eerd oft Reghenwormen** G. Vers de terre. It. Lumbrigi. H. Lumbriz.

Vermis. *σκώληξ*. Al. **Wurm** B. worm. G. Ver. It. Verme, vermino. H. Gufano Ang. à Worme.

Apis. *μέλιττα*, *μέλισσα*. Al. **Ein Ymme**. **Buile**. B. **Bne**. G. Mousche a miel. It. Ape. H. Abeja. Ang. à Bye.

Examen apum. *ἔσμος*, *σμήνη*. Al. **Ein Ymbd/schwarm der Ymmen** / *od Bynnengeschwarm*. B. **Ein hoop oft swerm Bnen**. G. Vnietron de mousches. It. sciame, ò schiera delle api. H. Enxambre de abejas.

Vua apum *Plin.* quando examen apum dependet conglobatum pedibus inter se mutuo nexis.

Alueare, aluearium, apiarium *Colum.* castra cerea *Claudiano* *σιμβλον*, *μελιτῶν νυφέλη*, *σμελῶν* *Apollon.* Al. **Bnn oder Ymmenforb / Ymmen hâußle**. B. **Bne Torf**. G. Catoire. It. Cupile *Hetrusis*. H. Colmenar.

Fauus, cella apum, loculamentum, *Cellula sexangula apum operis fundamentum*. *κήριον*, *κύτταρον*. Al. **Waaben/oder hâußle der Ymmen**. B. **Honichraet** G. Bonrnal, ou rayon de miel. It. Fauo di mele. H. Pannal de la miel.

Propolis *Plin.* Gluten quo alvei sui oras compingunt apes. *πρόπολις*. Al. **Wachswindē/voorstof** B. **Tschutsel van dē Bnencorf/t'voorhunsten**. It. Propoli. H. Berun de colmena.

Mel. *μέλι*. Al. **Honig**. B. **Honich/Seem**. H. Miel. Ital. Mele. H. Miel. Angl. Honey.

Cera. *κηρός*, *μάλθη*, sed proprie mollita cera. Al. **Wachs** B. **Was**. G. Cire. It. Cera H. Ciera. Ang. Wachs.

Gera Punica Virr. candida κηρός λευ-
κός Dioscor. Al. Weiß Wachs. B.
Wit wasse. G. Cire blanche. Ital.
Cera bianca. H. Ciera blāca. Ang.
Withe Wachs.

Cera miniatula Cicer. minio tincta.
κηρός μιλτιάδης, μιλιτολιφής, μιλιτό-
πρεπος. Al. Roht wachs. B. Roht
wasse. G. Cire rouge Ital. Cera ru-
bra. H. Ciera vermeia. Angl. Red-
de Waxe.

Cera sigillaris. ῥύπος. Aristoph. in Ly-
sist. κηρός ἐπιτήδιος εἰς τὸ κατεσημῆ-
να. Vide supra in Sigillum.

Vespa Plin. Aculeatum insectum, quod
vesperi putatur muscas venari in ci-
bum. σφήξ Al. & Ang. Wespe. B.
Wesp. G. Vespe. It. Muscone. H. A-
bispa, vespa.

Fucus Plin. Insectum aculeis carens, a-
pe maius, mellis operas depascens. fur
Varroni. κηφήν. Al. Ein tran/ Hum-
mel. B. Holm/ Bommel. Gal. Bour-
don, mousche guespe. It. Ape che
non fa mele. Hisp. Zangano de la
colmena.

Crabro Plinio, Vespa adsimilis est. ἐν-
σφήν. Al. Hornuss/ Hornitz. B. Hor-
sele. G. Froison. It. Calauron. Hisp.
Tauarro.

Oestrum Virgil. asilus Eid. ta banus
Plinio, vesparum genus armentis
infectum. μύωψ, οἶσπος Aristot. Al.
Brām/ Roßbrām. B. Roeblieghe/
Brem. G. Tahon. It. Tafano. Hisp.
Tauano, moscarda.

Culex Virgil. Plin. Omnis vermiculus
alatus κώνωψ. κερώνης Hesychio. Al.
Muggen/ Schnack. B. Muesie. G.
Mouscheron. It. Zanzara. H. Mos-
quito.

Locusta. Plin. insectum infirmis pennis
alatum, ac proinde altius non euo-
lans: sic dictum ab uredine locorum,
quos attigit. ἀκρίς, κρίς Nicandro,
quod culta segetum depopuletur. κρίς

κρίς, ἐπὶ πρῶτον apud Oeteos, κρίς
eis Nicand. ἀκρίς.

Locustarum tria genera tradit Moses
Hebraea lingua: Arben, saleam, &
hagab; primum doctissimus quisque
locustam vertit, alterum astacum,
tertium bruchum. Græci plures spe-
cies agnoscunt, inter quas prima oc-
currit ἀπτερίς, Dioscoridi & Ægine-
te dicta; ὄντος aliis, à motus segnitie
fortassis: & ῥιζοχόσκης, ab hiatu for-
te oris patentiore: nisi rectius scriben-
dum sit ῥιζοχόσκης. deinde μέγας,
quasi vatem dicas, quod ubicunque
appareat, famem portendat; qua vi-
ret, antiquioribus pedibus oblongis
sed exilibus; & segetes depascitur.
Plura in Collectaneorum libris de his
annotauimus. Al. Newschreck/ In-
ger. B. Sprinckhaen. G. Sauterel-
le, sautereau. It. Caualetta. H. La-
gofta, gasanhote.

Attelabus Plin. Locustarum minima
pennis carens. Hieronymus genimen
locustarum pennis modicis reptantiū
potius quam volantium esse dicit.
αἰλάς.

Scarabæus Plinio, quem pilularium
vocant nonnulli, quod è stercore equi-
no pilulas voluat. κένταρος, qua vo-
ce Rufinus pro Latina utitur apud
D. Clementem, tametsi cantherium
eius loco reponere maluerunt Germa-
ni. ἡλιονκένταρος Trallian. κένταρος
Hippocr. à fimo in quo nascitur. Al.
Mist oder Raatkäfer. B. Peerts-
bliege/ Scaelbijter/ & Scaelbote
Flandris, Torre. Holl. G. Escarbot,
charbot. It. Scarafagio, scauaraz-
zo. H. Esca rauajo pelotero.

Scarabæus Lucanicus, vel taurus, cor-
nutus est, quem idcirco ceruum vo-
lantem vulgo nuncupant. κένταρος.
Al. Schroter. B. Vlieghe hert.
G. Cerfvolans.

Cantharis, Viridis scarabæi genus lu-
teo au-

teo auri colore lucens. κανθαρίς. Al.
 goldkäfer/Meiländischer Käffer.
 B. Reuer/groene Vlieghe/Span-
 sche vlieghe. G. Cantharide. It. Ca-
 tarella verde. H. Cubillo, abadejo.
 Cantharis rubea. Al. Unser Frauen
 Rul. B. Unsern vrouwen Haentē.
 Papilio. Plin. Vermiculus aut insectum
 potius alatum, alis praelargis, imbecil-
 lis, omnis generis colores ementiens.
 ψύχρον, σητοδοκίς, ψάλλυξ. Al. Som-
 mervögle/Pfiffolter. B. Capelletē/
 Vlindere/Boter vlieghe. Peilarin
 Boterschijte Flandris. G. Papillon.
 It. Farfalla. H. Mariposa.
 Mordella Gaze, orfodacna ὀρσοδάκνη
 Aristot. Insectum quaternis pennis
 volucre. ore largo, & prope denticula-
 to, pustulas puerorum appetens. B.
 Punstebijter/Rombout.
 Pyralis, Animalculum pennatum lu-
 cernatum luminib. aduolitans. κυ-
 ραλλίς, μύκης Aristoph. Schol. quam
 hepiolum nominat Nebriffensis. B.
 Pelier/Schoenmaeter.
 Pyrausta, Animalculum voluit hoc es-
 se alatum, musca magnitudine, ex i-
 gne proueniens. ὅνδε πυρίπυρος Aeli-
 ano dicitur.
 Cicindela Plin. lampyris Eid. Musca
 genus, vespere per arua lucens: cuius
 lucidus ille liquor in chartis fulco tra-
 ctus à me aliquando ad ostentationē
 fuit, cum in Bononiensi agro rustica-
 rer; noctilucam sunt qui vocitent,
 πυρλαμπίς, φάλαγνα Nycandro, κυ-
 σολαμπίς Hesychio, λαμπυρίς. Al.
 Liecht oder Nachtmuck. B. Pen
 Licht oft Nachtmuggu. G. Ver ou
 mousche luisante de nuit. Itali
 Lucciola à lucendo nominant, &
 Lucio. H. La lucietnega.
 Musca. μύια, δάπτη Lycophroni. Al.
 Mugg/Fliegen. B. Vliege/Mug-
 ge. G. Mousche. It. & H. Mosca.
 Ang. a Flye.

Muscæ promuscis. ἐπιβόσκis Aristoteli.
 Ricinus Varroni, Colum. Vermis cani-
 bus infestus, foedus, lividus, & san-
 guine plenus. κνωόμυς, κρότων.
 κανθαρίς. Al. Hundslauß/Zack/
 Holzbock. B. Hontlups. Gal. Mou-
 sche de chien. It. Zecca. H. Gara-
 pata rezno.
 Ephemera Aeliano, Vinarii culices. ἐ-
 φήμερ, ἡμερεύδεια, quod non ultra diē
 viuunt.
 Formica. μύρμηξ, σέξφ. Cratino. Al.
 Ameis/Belg. Miere/Mierseick.
 G. Formie. It. Formica. H. Hormi-
 ga.
 Bombyx Plin. Vermiculus tenuissima
 fila ducens, βόμβυξ. Clemens Ale-
 xandrinus è Bombyce verme existere
 scribit hirsutam campen, inde tertia
 metamorphosi nouum gigni foetum,
 qui βομβύλις. Vocetur, aliis νεκύδα-
 λος dictus, qui serica stamina, telis
 araneorum similia, texendo trahat.
 Al. Seidenwurm. B. Sydenwurm.
 G. Vera soye. It. Bombice. H. guia-
 no della seda.
 Gryllus Plin. locusta genus, cicada simi-
 le. noctu stridens retro ambulans. ἄρε-
 τή. Al. Muheim/Heimenmug/
 Hausheem/Feldheim. B. Nach-
 crekel. G. Crignon, ou grillon des
 champs. It. & H. Grillo.
 Cicada. τέτιξ, αἰθαλίω Theocrito, πα-
 ρὰ τὸ αἰθεῖν ὑπὸ τῷ ἡλίῳ. Al. Gryl-
 len. B. Stapel. G. Cigale. It. Cica-
 la. H. Ciguatregas.
 Araneus, aranea. ἀράχνη. Al. Spinn.
 Belg. Spinne. Gal. Araigne. Ital.
 Ragno, ragna. Hisp. Arana. Ang.
 Spyder.
 Aranea, vestis aranei Lucretio. vescas
 dici araneorum telas annotat Ser-
 uius, ab ariditate & teneritudine.
 Scutularum rete aranei Plin. a scu-
 tulis, hoc est quadris quæ in ea te-

- la plurima visuntur. scutula autem a scuti forma, quod quadratum erat & oblongum. ἀσπίς, λεπτός, ἀσπίς, πέπλος Hipponacti. Al. Spinnwäb/spinnwupp. B. Spinnetoppe/spinneweue. G. Fild'araigne. Ital. Tela duragno. H. Tela de aranna, Ang. Copyvebe;
- Eruca Columel. campe. Eidem vermis kolerum hortensium frutices infestans & erodens. ἑρμύπη. Al. Ruy/Graß oder Krautwurm/Kaupē. B. Ruype. G. Chenille. It. Brucho, H. Oruga,
- Tipula Plauto, Vermis leuissimus super aquas currens. Al. Wasserspin. B. Waterspinne. Ital. Capra d'aqua. Hispan. Gusano que corre sobre el agua.
- Hirudo Hor. sanguisuga Plin. βδέλλα, λιμναῖος, Theocrito. Al. Ugle. Belg. Egel/Lacke/vel Luchelate Brabantis. G. Sansue. It. Sanguettola, sanguisuga, magnate. Hisp. Sanguisuela. Angl. Bludsucker, horseleche,
- Millepeda, centipeda, hirsuta Colum. Vermis terra pilosus, multis pedibus arcuatim repens, ex erucarum genere. ὄνος, ἰσλος Hesychio, πολύπους. B. Rupsen. Gal. Chattepelue. Ital. Cento piedi verme. Hisp. Ciento pies.
- Scolopendra Plinio, & seps, Multipeda est exitiosa, que non arcuatur, inter lateres situ squallenteis frequens, σκολόπενδρα. Al. Langer Drenmittel. B. Langer Dormorm.
- Asellus, cutio apud Marcellum Empiricum, porcellio nonnullis, & multipeda. Bestiola multipes, subcinerei coloris, locis uliginosis peculiaris, ad contactum se in orbem pilula similem contrahens ac rotundans, ut Scribonius & Galenus describunt. Tylus Plinio. ἡνδραγίς, ὀνίσκος Galeno. κύνις Asiaticis, πολίπους & ἡνδραγίς. Scribonio, πύλος Plin. à callo cutisq; duritia. Al. Esel/Holzwanze. B. Pissebedde/suege Brab. G. Cloporte, closepote, porcellet. It. Porcelletto. Ang. Cheselippe.
- Buprestis Plinio, Animal scarabeo longipedi simile, venenatum, bubus exitiale βύπρεστις, βύδων Hesychio. Al. Knöllster/alius Gauchtapffer. H. Arabenta buey.
- Fullo, Vermis cuius cauda in bifurcum mucronem exit. ἡνδραγίς. Al. Drenmittel. B. Dormorm.
- Lens Plin. κόνις. Al. Nisse/Linse. B. Nete. G. Lenge. It. Lendine. H. Lendro. Ang. Nytte.
- Pediculus Plin. φθίς, ἑγχαρ Eustath; quod in capite inter pilos stabuletur. σάπας. Al. Laus. B. Luns. Gal. Poulx. It. Pedocchio. Hisp. Peajo, Ang. Lyse.
- Pediculus inguinalis, quod pubem & inguina infestet. Al. Silzlaus. Belg. Platlaus/à latitudine corporis, Gal. Morpion. It. Piattole quibusdam, H. Ladilla;
- Cimex Plin. Vermis odore tetra. ἡνδραγίς. Al. Wanzen. B. Want oft Walsuns/Weglungs/quod in spondis leiorum inueniatur. G. Punaise. Ital. Cimice. H. Chisme. Ang. à Walylse.
- Pulex Plin. ὄβλα. Al. Floch/Floh. B. Vlo/oft vlone. G. Poulce. It. Pulce. H. Pulga. Ang. Flee.
- Pulex aquaticus, Animalculum rotundum, nigrum, pulice paulo maius, quod supra stanteis aquas velocissimo motu cietur, raro quietum. Cantharis etiam Nebris. B. Watervlo. H. Moscas que andan an el agua y reluzen.
- Acarus, Terebo, siue exiguus vermiculus, qui subter cutim erodit agitque cuni-

cuniculos in pruriginosis manibus. B. **Gen** stere/oft sterken. G. Citon. It. **Pedicello**, ò (volgarmente, vulgo) **pidocchietto**. H. El arador.
Blatta Plin. tinea Horat. *Vermiculus libros & vestimenta erodens.* σίλφη, τίλφη Luciano σὺς Theophrasto. Al. **Schaabenmatt/schaben** B. **Motte/schieter**. Gal. Teigne. It. **Blatta**, tignola, tarma. H. Polilla, rapacoua, tina.
Collus Plin. teredo, *Eidem*, termes *Servio*, *Vermis qui ligna pinguiora & piceae generis erodit & ossa.* πηδάλιον, ἰριψ, ξυλοφάγος. Al. **Holzworm/holzmade**. B. **Houtworm**. G. Ver de bois. It. Tardo, verme di legno. H. Tarma, Ang. à Tymber Worme.
Galba, *Animalculum exiguum quod in esculis nascitur, interprete Suetonio.*
Termes, *Festo*, vel, *Sit alij*, termus, *Vermis qui carnibus ingeneratur.* Al. **Fleischmade**. B. **Wleischmade**.
Curculio, vel *curgulio* Varroni *Vermis frumenta exinaniens.* κίς. Al. **Kornkäfer/Wibel/Kornmilben**. B. **Calander**. G. Calandre, charensou, chattepeleuse. Ital. Calandra. H. Gorgojo.
Voluox Plin. volucra Colum. & inuoluulus, conuoluolus, *Vermis qui vites erodit.* ἰζ, ἰψ. Belg. **Wijngaertworm** G. Lifer, ver coquin, hurbec qui ronge les bourions de la vigne. Ital. Voluolo, verme chi tode le teneri pampini delle viti. H. El gusano rebolton.
Trox, *Vermis qui legumina erodit.* τρώξ.
Midas, *Vermis qui fabas exest* μίδας, Theoph. Al. **Bönenwurm**. B. **Bönnemwurm**. G. Ver des feues.
Seps. σήψ. *Vermis qui cornua erodit.*
Lytta Plin. *Vermiculus in canum lingua, qui exemptus rabiem auertit.*

λύττα. Al. **Taubwurm**. B. **Hondenworm/tongeworm**.
Lumbricus Colum. *Plauto pro terreno verme, quales tempestate pluuia procedunt è terra latibulis, à lubricitate.* Al. **Mettel/Regenwurm**. Belg. **Pier/reghenworm**. G. Ver de terre. It. **Lombrico**. H. **Lombriz**.
Lumbricus Celso, colubra cœca *Colismella, pro verme alium humanum infestante.* ἑλμινς. Al. **Spulwurm**. B. **Bunckworm**. G. Ver. It. Verme. H. **Lombriz**.
Ascarides, *Lumbrici cucurbitini.* ὀσκαρίδες Galeno. B. **Manen/acrowormfens**.
Tania Plinio, *ita enim restituenda illi est verior lectio, pro tinea, lumbrici teretes, lati & longi, fasciæ nonnullis τανία, ἑλμινθες πλάτειαι, κενεῖαι.* B. **Rinderwormen**.

S E R P E N T I V M

G E N E R A.

Serpens, anguis *Virg.* ὄφης. ἑρπετὸν. Al. **Schlang**. B. **Serpent/slanghe**. G. Serpent. It. Serpe sorda. H. Serpente. Ang. Serpent.
Anguis senecta Plin. vernatio *Eidem*, exuuiæ *Virgil.* spoliū serpentis *Lucretio.* σὺφαγ, λεβηθὶς vestis serpentis quoque dicitur. Al. Die abgestraiffte Schlangenhaut. B. **Verworpe slangē hunt**. G. La despouille d'un serpent. Ital. La pelle della biscia. H. Holleja della culebra.
Coluber Plin. *Serpens qui nemorum umbras incolit.* ὄφης. Al. **haußschlāg**. B. **Hunsslange**. Gal. Couleuvre. Ital. Serpe, serpente, biscia. H. Culebra.
Hydrus Horat. chelydrus *Lucano*, natrix *Cic.* ὕδρ. Al. **Wasserschlang**. Belg. **Waterlange/nater**. G. Serpent d'eau. It. biscia che se mantiene dell'acqua. H. Culebra del agua.

Lacertus *Plin.* lacerta *Horat.* σαῶρ, σαῶρα. *Al.* Hend/Hendochs *B.* hagedisse *G.* Lissarde. *It.* Lacerta, lacer-tola, liguto, zamatro. *H.* gratija, lagarto, lagardiza. *Ang.* a Lyssarde.
Cæcilia *Columel.* Serpentis genus cæci, τὸ φλωγα, τὸ φλωψ *Nicandro.* *Al.* Blindtschleicher.
Vipera, excetra *Cicer.* ἔχις, ἔχιδνα *Al.* Nater/Heghnater/Brantschlag *B.* Adderslange *G.* Vipere. *It.* Marazzo, vipera. *H.* Viuora, bicha.
Basiliscus *Plin.* regulus serpens, βασιλίσκ. *Al.* B. Basiliscus. *G.* Basilisque *It.* B. Basilisco.
Scorpius, & scorpio *Plinio*, σκορπί. *Al.* Scorpion. *B.* Scorpioen *Gal.* Scorpion. *It.* Scorpione. *Hisp.* E-

scorpion. ò alacran.
Draco, δράκων. femina dracæna, δράκαινα. *Al.* Tract. *B.* Draectfe. *Gal.* Dragon. *It.* Dracone. *H.* Dragon.
Salamandra. σαλαμάνδρα, μέλυν. *Al.* Olm/Molch/Malen *B.* Salamander/molch. *Gal.* Salamandre *Vascones.* Martil nominant, Allobroges pluviæ, quod pluuiam portēdat. *Alibi in Gallia* vocatur Sourd, surditatis argumento. *It.* Salamandra. *H.* Salamanquesa.
Bufo *Virg.* rubeta *Plin* quod inter rubos degat. βουβός, βάτραχος χερσαίος. *Al.* Krott/Gartenfrot *B.* Padde. *G.* Crapaut. *It.* Rospo, botta, zatto, babi, buffo, buffa. *H.* Escruerço, sapo. *Ang.* a Tod, a padde.

POST hominem & animantes quid potius sabinigi mereatur, quam ea quibus vitam haud mancipio, sed vsui datam, tueri possint? non quod aut homini vita modulus culina sit, ut lepide Varro dixit, aut ad id solum nata sint animantia, ut rumen impleant; quippe quibus Nature benignitas victum sponte sufficiat sed ut ille alimonia, dum datur, mortalitatem sustinendo, & vixisse se testetur, Deumque esse mortali iuuare mortalem demonstret: hac vero pabulis reparando, hominibus adiumento esse, operisque adminiculari queant. Itaque merito maximo ad cibum potumque, ac terra arborumque foetus, & eorum confectaria, transeundem inde mihi esse censui.

D E C I B I S.

PENUS, penu *Cic.* Omne esculentum, potulentumque, βί. & πὲ πρὸς τὸ βίον ἐπιτήδεια. *Al.* Vorrath/Proviand. *B.* Voorraet/prouissie oft lijstocht van een huys. *G.* Prouision de viures de la maison. *It.* Prouisione de la casa. *H.* Prouistõ de casa para comer y beuer.
Cibus cibarium *Cicer.* edulium. ἔδεσμα, βρώμα, σίτον, εἶδαι, ὁμὴν *Nicand* ὄνειαρ *Homero*, ab Stilitate. πρόσσμεμα *Hippocrat.* πύρον *Theocriti Scholiasta*, τροφή. *Al.* Speiß. *B.* Spijsse/oft kost. *C.* Viande. *Ital.* Cibo. *H.* Ceuo. *Ang.* Meate.
Cibus anceps *Plin* qui huic salubris, illi

inimicus est. ἔδεσμα, ἐμφίλορον, ἐπαμφοτερίζον. *Al.* gefährliche speiß so einē Gesundt/dē andern schadet ist. *B.* Spijsse den eenen goet ende dienende / dem andern quaet / oft niet dienelijck. *G.* Viande qui duit a l'un, & nuit à l'autre. *It.* Viuanda pericolosa, che è bona à cestui, & è cattiva a quell' altro. *H.* Comida peligrosa, potque esta buena para el vno, y esta mala para el otro.
Victus, annona *Cic.* βί. & βίος, σίτον. *Al.* Nahrung/Speiß vnd Trancf. *B.* Lijstocht/spijsse ende drancf. *G.* Viure, victuaille. *It.* Viuanda. *H.* Mantemiento.

Alimen-

Alimentum *Cicer.* *alimonia* *Varroni.*

τροφή, βίβη, μέλος ἀνδρῶν *Homero.*

Al. *Erhaltung / Nuffenthaltung /*

Nahrung / Futter. **B.** *Voetsel / voeder*

G. *Nourriture.* **It.** *Alimento, nutrimento.* **H.** *Mantenimento.*

Escas, epulas in feris *Virgilius dixit, ut*

Horat. tinearum epulas. ὀχὴ, εἶδα

Hom., αὐτὴ Lycophr. βρώμη Q. Calab.

δοινατήριον Eurip. Al. Mas. B. Mes.

G. *Amorce, mangeaille, viande.* **It.**

Esca. H. Yesca.

Commeatus *Cicer. copiae* *Cassiodoro*

pro alimonia publica priuataue.

βίος Homero, ἀγορὴ Diodoro, τρο-

φή, ἐπιπιδεία Xenoph. σιτοπομπία

Eunapio. Al. Profiandt / Zehrung /

Fürsorgung / od Fürsorg mit speiß.

B. *Prouande / victalie.* **G.** *Viures.* **It.**

Commeato. H. Vituallas.

Annona *σιτηρέσιον, σῖτος, βίβη. Al.*

Vorsehung mit jährlichen Früchtē.

B. *Zaercoft / iaerlicsche lijstocht oft*

prouande. **G.** *Viures d'un an, ou d'*

vne annee. **It.** *Vittoaglia & proui-*

sione per vn anno. H. Prouision

por vn anno.

Annona militaris, stellatura *Lampri-*

dio. σιταρχία Aristot. χορηγία Poly-

bio, σιτηρέσιον Herodiano, σιτοπομ-

πία Demosth. Al. Kriegsprofiand.

B. *Legerprouande / oft victalie. G.*

Munition de viures, ou les viures

d'une armee, ou d'un camp. It. Vet-

rouaglia, munition, e viueri per il

campo, ò l'armata. H. Vituallas

para la hueste.

Annona salaria *Liu. χορηγία ἀλάδης.*

Al. *Vorsehung des Salzes Belg.*

Prouisie van sout. G. Prouision de

sel. It. Prouisione die sale. H. Pro-

uision de la sal.

Annonæ laxitas, hubertas, vilitas *Cic.*

εὐπρογία βίου, εὐνομία Eustath. Al.

Guter Marckt / wolfeile Zeit. B.

Goedē tijt. G. Bon marchée. It. Bō

mercato, ò l'abbondanza de e vi-

ueri. H. Buen tiempo, barato, mu-

cha prouision de lo que es mene-

ster para mantener el hombre.

Annonæ caritas *Cicer. difficultas* *Eid.*

grauitas & sœuitia Tacito, incen-

dium Quintiliano, annona com-

pressa Linio. ἀφορία, σῖτος ἢ βίος ἀπο-

ρία, ἀνομία Eustath. Al. Theurung

der essenspeise. B. Dierte / dierem

tijd. G. Cherté. It. Catestia de viue-

ri. H. Careza.

Annonam flagellare *Plin. vexare &*

onerare Vlpiano, incendere & ex-

candefacere Varr. vastare Lamprid.

Al. *Theur machen / vertheuren. B.*

Dierte oft dirren tijt maken. Gal.

Faire ou causer la cherté. It. Far la

carestia, esser cagione de in care-

stia. H. Hazes la careza.

Cui contrarium est, Leuare annonam

Cic. laxare Linio. Al. wolfeil machē /

abschlagē. B. Goede coop / afflach /

oft goedē tijt maken. G. Caufer se

bon temps, ou le bon marché. It.

Fat. l'abondanza, & esser cagione

del bon tempo. H. Hazer abundā-

cia, y que la viroualla sea barata.

Annum *Suet. Plin. quod in singulos*

annos alimentorum causa prestatur,

σιτηρέσιον ἐνιαυτοῦ. Al. Jährliche.

Speiß. B. Prouise op een jaer lāck.

G. *Prouision d'an en an. It. Proui-*

sion d'anno en anno. It. Prouision

de cadaun anno.

Diarium *Petron. Arbitrio, Diurnum ci-*

barium. Al. Tägliche Speiß / oder

speiß nur auff einen Tag. B. Spiße

oft prouande op eenen dach. G. Vi-

ande ou viure pour vn iour. It. Vi-

uanda per vn giorno. H. Prouision

para vn dia.

Viaticum, viæ auxilium *Virg. ἐφόδον,*

ἥιον Appollonio. Al. Zehrüg auff die

Reise / weggehüß. B. Teeringhe / oft

teergelt ouer wech. G. Argēt, ou de

quoy

quoy pour faire son chemio. Ital. Prouisione del viaggio. H. Despêsa para el camino.

Prouentus. προσόδος, ἀφέν. Al. Das Einkommen/oder auffheben. B. Incomste/rente/deelt/neering. G. Le reuenu. It. Entrata, rēdita. H. Rēta. Pabulū. πορὸν, τὸ φέρον, χορτάσμα, νομή, βορρά. Al. Viehfutter. B. Voeder. besten voeder. G. Forrage, foare. It. Pabulo, pasto. H. Pasto, foraga.

Sagina, *Cibus quo quis pinguescit*, Iuuen. χιλός. Al. Mastung/ Mästspeiß. B. Mestinghe/ost mestspijsse. G. Graisse qu'on acquiert pour estre bien traité, viande pour engraisser. It. cibo da ingrassare. H. Grassa delo ceuado.

Apparatus Cic. *Instructio mensarum*. παρασκευάσιμα. Al. Zurüstung/oder zubereitung. B. Toerusting. G. Apprest, appareil. It. Apparato, apparecchio. H. Aparejo.

Apparatus rectus Seneca, *Opiparius quidem ille, sed qui recto ordine importatis constat ferculis; qualis est procerum & megistanum istorum cœna, ubi recto ordine dapes inferunt administrari.*

Epulum, *Populare conuiuium*. δημοδομία Aristenaeo, πανδασία, δαΐς, ἐστίασις, γέλφος, δωχία, γοίνη. Al. Gastfren Mahl/oder köstliche Gastung. B. Warschap/groote herlicke maeltijt/de Gulde/groot banquet. G. Festin, banquet. It. Banchetto, ò festino, ò conuito grande, pasto. H. Combite publico.

Epulum ferale, epulæ ferale Plin. epulum funebre Cic. parentale. νεκύσιον. περὶ δειπνον. Al. Todter oder Reichmal. B. Wtuært maeltijd. G. Conuiue de funerailles. Ital. Conuite delle esequie. H. Combite de las esequias.

Epulæ, dapes, *pro cibis in usum homi-*

num comparatis. Seruim Honoratius dapes vult esse Regum ac deorum; epulas, priuatorum. γοίνη, σιτίον. Al. Kost/speiß. B. Cost/spijsse/leckere spijsse. G. Viandes, viandes delicatēs & quotidiēnes. It. Cibi. H. Maniar, comida.

Cupediæ Cicer. scitamenta Plauto, Macrobio mattya vel matrea Martiali & Sueton. matteolæ diminutivæ apud Arnobium, *pro ganeatis ciborum deliciis, quibus irritatur orexis*. Dicta autem cupediæ à cupedinis foro, ut scitamenta à scito sapore. μαγνήη Athenaeo, γάδαλα, γαλαδύματα. Al. Schleck/schlecker speiß oder Bislin. B. Leckern/leckerbeetten/sleckerdy. G. Friandise, friad lopinet, morceau friand. It. Cibi delicati. H. Golosinus.

Missus Lamprid. ferculum Iuvenali. ὠρεσφόρον, παράθεσις, ἐπιφόρημα. Al. Tischtracht/richt/gerichte/Tracht. B. Gerecht. G. Mets de viade. It. Messo. H. Maniarque selleua in plato.

Obsonium, *quicquid cibi prater panem & vinum apponitur*. ὄψον, προσόψημα, tametsi proprie sit ὄψον quodvis edulium ad esum ignis opera concinnatum, siue assum, siue elixum, Athenaeo teste. imo vocabulum illud apud Gracos fere de piscibus efferrè Plutarchus in Sympoticis testatur, quod apud Comicum quoq; sonare videtur obsonium interpretate id seruo de minutis pisciculis. Al. Allerley Speiß ohne Wein vnd Brot. B. Toespijsse. G. Pitance, toute viade outre le pain & le vin. It. Ogn'altro mangiar che si mangia col pane; & che non è pane. Hisp. Qualquiera comida que no es pan.

Conuiuium. συμπόσιον, σύνδειπνον Lysia. Al. Ein Mahl/Gastenmahl/Gasteren. B. Eingasten mael/gasteren/weerdschap. G. Conuiue. It. Con

Comuito Bocc. H. Combite de mouchos.

Symbolum, Terentio, *Collatio in cœna apparatus siue pecuniaria sit siue penuria; quam non male collectam posse dici censet doctissimus Turnebus* σίμβολον. Al. Vrten/ Schutz/ Gelach. B. Gelach/ schot. G. L'escot. It. Scotto Danti. H. Escote.

Ientaculum Suet. prandiculum Festo. ἄκρωτον, (quia antiquitus ientaculum erat buccæ à meraco vino, testante Athenæo) ἀκρόπωμα, Ἀκρωτισμός Athenæo. Al. Frühstück/ das Morgenessen oder Brot. B. Denonbijt. G. Le desjuner. It. Collatione. H. Aimuerzo de mannana. An. Breakefaste.

Prandium. ἄριστον, ὅπιν δειπνεῖν δειπνον, sic dictum μετ' ὃ δειπνεῖν Ero- tiano, quod prandio reficiebant vires, ut laboribus pugnaque integri sufficerent. Al. Das Frühmal/ Imbiß. B. T'noenmael/ oft de moenmaeltijd. G. Le disner. It. Prandio, desinar, pranfar. H. Comida temprana, ò ayantar.

Prandium statarium Mamertino, quod sumitur raptim, & quasi in pedes stādo. σταδιαῖον ἄριστον. Al. Auf die stehende Fuß essen. B. Wter hant etē. G. Manger debout, ou en pied. It. Tuorre vn bocconcino standoci in piedi. H. Comet vn bocado sin se assentar.

Prandium caninum Plauto, abstemiū Ageio. αἰοῖνον δειπνον. Al. Hündisch Mahl/ Imbiß ohne Wein. B. Een hondenmael/ sonder wijn. Gal. Le disner de chien. Ital. Il desinar cagnesco. Ayantar como perro.

Prandium passerinum, pro exiguo bolo & minuto eleganter extulit Pomponius Com. quantum passer absumat. Al. Ein kleiner Biß/ od gar gerin- ges mahl. B. Een musschen mael. G.

Vn petit morceau, vn disner de mouche. It. Il desinar Spagnuolo. H. Ayantar de gorrion.

Merenda Plauto, proprie olim prandium dicebatur, quod meridie daretur. Nonnius cibum qui post meridiem sumitur, interpretatur ἐσπέρια. Al. Das abendt Brodt oder Essen/ vñ Zu vndern essen. B. T' vesper broot. G. Le reciner. It. Merenda Bocc. H. La merienda del medio dia.

Cœna, quasi ἡγινῆ, id est, promiscue & largius, vesperi vescebantur. δειπνῶ, ὡς τὸ δειπνᾶν. Al. Nachtmal. B. Nuontmael. G. Le souper, la cene. It. & H. La cena.

Cœna aditialis sacerdotii Plin. quam dabant capeffentes sacerdotium: εὐλαπίνῃ ἱερατικῇ. Al. Der erstē Mess Mahl. B. De erste misse maltijt. G. Banquet de quelque nouueau prestre. It. Festino di prima missa. H. Combite de presbytero, ò de la primera missa.

Cœna ambulās Martiali, ubi appositæ epulæ ad proxime accumbentem ordine transeunt; qui mos cœnobiis receptus seruatur etiam nunc. Al. Wenn die Tracht auff dem Tisch von einem zum andern geht. B. Umgan- de oft versonden schotel oft gerechte. G. Plat renuoyé. It. Mesloch va attorno. Hisp. Maniar que se lleua delantes del yno y se da al otro.

Cœna terrestris Plauto, cœna Cynica Petronio, quæ leguminibus, holeribusque terræ enatis constat, cibisq; in- emtis. δειπνον κυνικόν. Al. Welsche mahl. B. Een mael van twee hasel- nootkens/ van salaet ende cruydes- tens. G. Soupé d'herbes. It. Cena Fiorentina, & d'herbucci. H. Cena de saladilla, y de yeruas.

Cœna centenaria Festo, in quam non plus centusse impendebatur, præter terræ

terra enata. B. Maeltijt van een croone van viertich stuyvers.

Cœna aduentitia, *ὑποδεκτικὸν δεῖπνον* Plutarcho, *qua aduentanti amico aut principi excipiendo instruitur.* Al. Ga steren / Freundenmahl. B. Gastmael. G. Banquet des amis. It. Pasto d'amico. H. Combite de amigo ò de qualquiere sennor.

Cœna viatica Plauto, *qua peregre reuersos amici excipiebant.* Al. Ein will kumb Mahl. B. Willkom maeltijt. G. La bien venue. It. Pasto che si fa à gl'amici venuti di fuora. H. Combite de amigos venidos de otra rietra.

Cœna collatitia, *collecta*, *qualis est sodalium aut contubernaliū accubatio*, *vbi suas quisq; adferunt epulas* *ἔργον* & *συναγώγιον* Athenao. Al. Nachbawrmahl. B. Ghebueren maltijt. G. Banquet de voisins ensemble. It. Pasto de vicini. H. Combite de vezinos.

Cœna recta Suet. *in qua nil deerat necessarium mensæ apparatus.* *δεῖπνον ἐντελές* Luciano. Al. Ein frenes vnd wol zugerüstes Nachtmal. B. Een rustich / lustich ende open maltijt. G. Vne cene tresrichement ordonnée. It. Cena bella & benissimo ordinata. H. Cena muy magnifica.

Cœna genialis, *dapalis* Plin. *pontificalis* Hor. *opipara*, *opima* Eid. *adipalis*, *adipata*, *dubia* Terent. *vbi tu dubites quid sumas potissimū.* *saliaris* Cic. *Perlicus apparatus* Hor. *δεῖπνον περλικόν* Aelian. *μενδικὴν τροφήν* ἢ *ἀδυσκὴν* Thucyd *quam τροφὴν ἄλγυν* exponit Scholiastes. *σικελικὴ* Synesio. *συνεκεστία τροφή*, *συνεκεστία*, *δαΐς* *δάλεια* Homer. Al. Ein köstliches oder herrliches Mahl. B. Een costelick mael / Paters male. G. Vn banquet magnificque. It. Pasto di gran spesa. H. Combite real.

Cœna paupertina, *Hecales* *ἐντελές δεῖπνον*, *λιτὸν*, *ἐν γὰρ δὲ πον* Iuliano *ἰκκὸς δεῖπνον* Eustath. *Qua pro- verbia nos in nostris Adagiorum centuriis adnotauimus.* Al. Ein schmales Mahl oder essen. B. Kees enm Broot mael. G. Conuiue de mendiant. It. Festin poueto & scarzo. H. Cena di mendigo.

Saliarē in modū epulari. Cic. *Mensas exquisitissimis epulis exstruere.* Al. Ein köstliches Bancket oder Mal zurichtē oder essen. B. Een heerē mael toerustē / ende etē. G. Banqueter magnificquement & richement. Ital. Far pasto & quazzar da principe. H. comer ò hacer combite de sennor.

Pocœnium Hermolaus Barbarus *non ineleganti vocabulo comestationem à cœna dixit καμν*. Al. Der Schlaftruncf. B. Een bancketten eer men slaepen gaet / slaepdronck. G. Petit banquet apres auoir soupe. It. Collation dopo cena. H. Maniar despues de la cena.

Charistia Val. Max. *Conuiuium solenne*, *cui prater cognatos & affines interponitur nemo.* *χαριστία*. Al. Freunden Mahl. B. Vriendē maeltijt / vastelaumont mael. G. Table ronde. It. Pasto di carneuale. H. Combite de todos sus pacientes y amigos.

Repotia Hor. *Festo*, *Conuiuium quod postridie nuptiarū apud nouum maritum fiebat*, *quasi reparatio potationis liberalioris.* Al. Nachhochzeit. B. all musen de bruyl opdrinck. Gal. Le banquet qu' on fait le lendemain des nopces. It. Cōuitti ò banquetti delli nozze. H. Tornaboda.

Repotio Ausonio. *pro epulis*, *qua editis in lucem liberis adornantur.* B. Kindmael. G. Le banquet qu' on fait es natiuitez des enfantz. Ital. Festino di gioia, quando è nato il figliuolo. H. Combite de allegria alli que nascio

nascio el hiio ò hiia.

Puls *Plin.* pulmentum *Horat.* pulmentarium, & pulmentarius cibus. *Plinio*, quod cum pane editur, & *Budaus* exponit. πολτός, ἀρίστος, πρεσφάγιον *Euang.* ὁ ψάριον. *Al.* Musß von Meel gekocht / *Bren* B. moes / pappe / brene / dict mues / oft dicke pottagie. *G.* Boulie, porage espez. *It.* Polenta, pulce, menestra. *H.* Pucha ò poleada.

Pulmentum piperatum, ius atrum, ἡδυσμα μέλαν, μέλας ζωμός. *Al.* Ein pfeffer oder schwarze brühe. *B.* Een brunne sauce. *G.* Brouet noir, saupicquet de poiure. *It.* Brodo di pepe. *H.* Moiadura de pimienta.

Condimentum. ἡδυσμα, ἄρτυμα, καρύκευμα *Aristoph.* interpr. *Al.* Gewürz / od was die speiß geschmackt macht. *B.* Sauce / confijt sel. *G.* Sauce, assaisonnement, confiture. *Ital.* Sapore, saoretto. *Ven.* H. Adobo de maniares.

Embamma *Columella*, Acetum ad intingenda obsonia conditū, intinctus *Plinio*. ἐμβάμμα, ἐξὸς σκευαζόν *Pl.* *Al.* Brühlin darinne man tunct. *B.* Dunne sausse / oft indopsel. *G.* Saupiquet, sauce. *It.* Salsa, sapore *H.* Moiadura.

Liquamen *Colum.* Pinguedo ad ignem liquata τῆσμαι. *Al.* Geschmälz / oder zerlassenes schmälz. *B.* Geschmolten vet / droopsel. *G.* Graisse ou sein fondu. *It.* Grasso ò seuo colato. *H.* Manteca ò otra cosa como es el sain, deretida.

Ius *Terent.* iusculum *Cato*. ζωμός, κερύκη. *Al.* Brühe / supp / Brühlin od supplin. *B.* Sop / vleeschop / iunsten / juns / dunne potage. *Gal.* Bruet, du ius, potage commun. *It.* Menestra, broetto *Venet.* *H.* Caldo dela carne ò del pescado.

Iusculum coactum. *Al.* Golsen Belg.

Gelene. *G.* Gelatine. *It.* Geladina. *H.* Eladura.

Illinctus, ecligma, ἐκλινγμα. *Al.* Ein warmes supplin. *B.* Een suppe ofe suckerling. *G.* Quelque brouet, ou ius pour humer. *It.* Qualche brodo che si piglia caldo benendolo.

Ossa *Plin.* Massa esca in modū pultis redacta massula *Colum.* pasta. σῆς, παλάνη *Theophr.* φύραμα, μίζα, quam *Erotianus* exponit φύραμα ἐξ ἀλφίτων, & *Hesychius*, ἀλφίτων πυρρῶν. *Al.* Teig / dict / gemust / past. *B.* Deech / paste / clomp dee chs. *I.* Pasta, & è cibi fatti di quella; come maccheroni, tiuiali, se offelette, *Mediolanensibus*. *H.* La pulpa, ò la carne fin huello, sopa.

Ossa melle saporata. sic enim apud *Virg.* legendum est libro 6. pro vitrosa voce Soporata, nimirum melle delibuta. *Al.* Ein süsse vnd leckerliche suppen. *B.* Een honichsoppe oft brocke. *G.* Soupe de miel. *It.* Pasta melata. *H.* Sopa de miel.

Ossa *Columell.* massa *Eidem.* *Al.* Klachtiges stuck. *B.* Clöp / oft groote brocke. *Gal.* Masse, gros morceau. *It.* Boccon de villano. *H.* Bocado grande.

Minutal *Iuuenali*, *Eduliū concisis minutim carnibus constans*, trunculos vocari à *Cornelio Celso* sunt qui credunt, κνισαί, μινύειγμα *Athenaeo*. *Al.* Gehackt / gehäckelte speiß. *B.* Gehackte spijsse / plockte vincten / potpasten. *G.* Chair mincée, hachis, paté en pot. *It.* Tagliada *H.* Maniar desmenuzo en pendaços.

Alliatum *Plauto*, *Intrivū cui allium in reliqua ciborum mole admixtum est.* ἰσοεγδοσπύλον. *Al.* Brühlin van Knoblauch gemacht. *B.* Sausse met oft van loock gemaect. *G.* Sauce aillée, ou des aux. *It.* Salsa d'aglio, agliata. *H.* Aiada,

Moretum

Moretum Ouid. *Farti genus è lacte, caseo, & herbis.* herbolum moretum Ouidius dixit. Itali Rauiolo vocant: nam qui pro intinctu exponunt, plane explodendi sunt. Al. Welscher stad/ von tãß/ trãuter/ Wein vñ Milch gemacht. B. Taertkē van keese/crun- den/ wijn/ eñ milch ghemaect. G. Torreau fait de lait, vin, fourma- ge, & des herbes. It. Rauiolo. H. El almodrote ò falsa semeiante.

Visceratio Liuius, *Distributio carnis cruda, cuiusmodi recepta est nostra genti, cum maculantur sues.* κρεανο- μεία, ἀγνομή κρεῶν. Al. Aufstheilung vñ Geschenck von rauchem fleisch. B. Vleeschdeelinghe / omSENDIGHE van vorse Holland trippen / buelin- gen/ıc. metdeelinghe. Brabantis. G. Largeße & donnée de chair crue. It. Donatio di carne cruda. H. Re- partimiento de carne.

Intrita & intritum Martialis, *pro cibo in mortario subactō; quomodo & Do- natius interpretatus est.* ὑπότρυμμα Gal. Al. Im Mörser zerthiste vñ zerstampte Speiß. B. Ghestamppte spijsse/ collice gestampt. G. Viande pilée ou broyée. It. Cibo pesto. H. Maiada para comer.

Intrita Plinio, *Cibus qui interitur. aut infriatur.* ἐλῆμα, ἐλῆμα Athenæo. Al. Eingebroctte/ingebroßambte/ein geriebene speiß. B. gebroctte oft ge- reuē spijsse/ingebroctt oft gemorselt etē G. Viande broyée, & menuisée.

Bucca Suet. bucella. ἐνθεσις Athenæo, ψωμίον Euangel. πυρνός Homer. Al. Ein Mundtvoll / Biß / Bißlin. B. Een montvol/bete. G. Morceau, bouchée. Ital. Boccon, boccone, bocconcino. H. Boccado.

Mansum Cic. *quod nutrices in os infan- tibus inferunt,* μασσημα, ἐνθεσις. Al. getaute speiß. B. gefunude spijsse. G. Masche. It. Masticato. H. Mascado.

Turundæ Varro, *fartilia* Plin. off. & Colum. *Bucca altilium quibus sagi- nantur.* ἀγροί, ψωμίματα Plutar- cho. Al. Rugele oð Zapfle die man den Rapaunen einst oft/ sie zu me- sten. B. Brocken/aes om te croppē. G. A past. It. Tronda. H. Bocadillo ò ballulo para engordar aues.

Bolus Terentio, *barbari morsellum* Go- cant. εὐπολῖς Eupolide, ἐλῶμα. Al. Mundtvoll. B. Montvol/broctel/ bete. G. Morceau. It. Boccone. B. Bocado.

Segmentum, segmen Plin. σῆμα. Al. abschnitzel B. snede/terne. G. Piece, partie, morceau. It. Taglio, fetta. H. Taiada, pedaço de lo entero. Frustum Cicer. frustulum. τρύψα, ψάδιον Eustath. πυρνίς, κόλαβος, κλάσμα, ἀγροί, τραύσμα. Al. Stuck/stücklin. B. Stuck/stucktē. G. Piece, lopin. It. Pezzo, particel- la. H. Pedaçuelo, çatico.

Mica Plin. χρίσμα, ψίχην, ψίχρον. Al. B. Grüzle/Brosamen. B. Crumme/ broche/morsel. G. Mie, mioche. It. Mica. H. Migaia.

Mica salis Catull. grumus salis Plin. salis frustulum seu granum. χόνδρος αἶλος, ἥρμα. Al. Salzstörnle/ störnle salz. B. Karle oft caerne souts. G. Miette de sel. Ital. Brisa ò mica di sale. H. Migaia de sel.

Panis ἄρτος, ναψός Lycoph. πύρον Ho- mero pro πύρον ἄρτος Didymo in- terprete. Al. Brot. B. Broot G. Pain. It. Pane. H. Pan.

Panis gradilis Prudentio, *qui eleemo- syna loco egenis distribuitur: ita di- ctus, quod olim plebi Romanae viri- tim in gradibus quibusdam diuideretur: quo spectat & ille eius auctoris versus,*

Et quem panis alit gradibus dispensus ab altis. Al. Brot so man aufgiebt oð theilet. B. deel broot/proue. G. Pain d'aumo-

d' aumosne. It. Pane che si da à po-
uerelli. H. Pan que se da por limo-
sna.

Panis filigineus Seneca. *E flore seu pol-
line purissima farina conflatus, recre-
mentis carens, panis primarius, can-
didus Fabio, niueus Iuuenali.* σιλι-
γνίτης ἄρτος. Al. Weisßbrot. Belg.
Witte broot/Heeren broot. G. Pain
blanc. It. Pane bianco. H. pan blā-
co, ò de trigo.

Panis similagineus, similaceus. σμι-
δαλίτης ἄρτος. Al. Semelen/Se-
melweck. B. Sijn terwen broot. G.
Pain de fleur de farine. It. Pane di
fior di farina. H. Pan de acemite,
pan de flor de harina.

**Panis cibarius Cic. secundarius Sueton-
io, autopyrus Celso, confusaneus
secundus Horat. qui non castratus,
furfures, utriculos & similes retinet:
unde nihil cribro detractum est.** αὐ-
τόπυρος Gal. συγκόμις Diosco-
ridi, ἀνέρεκτος Hippocrat. ξηροπυ-
είτης Athen. αὐτόπυρς Phryni-
cho, ἀλευρείτης, πύρενος. Al. Bürger
brot/Naufßbrot/Foggenherbrot.
B. Huns brot/groof terwen brot/
asterling/onghebunlet broot. Gal.
Pain de mesnage. It. Pane grosso,
secundario. H. Pan baço.

**Panis acerosus, Nonius hunc cum se-
cundario confundit, è farre minus
purgato, nec sordibus à candido se-
parato confectum exponens, quem
αὐτόπυρος Graci dicant: cum Sexti
Pompeii fidem secutus potius eum
intelligendum putem, qui acere pa-
leaeque recrementis non careat, sordi-
dum videlicet & indignum, qua-
lem Nonius cibarium nominat. Pa-
nis gregarius, squarofus, sordidus
Plauto. ἀχυρώδης ἄρτος. κιλίκις
Platoni Comico, φαίος Alexidi ἀ-
γέλας Athen. δωρεῖος Theocr. &
πλῆς, πύλας Tarrhaō. Al. Grob**

**Naufßbrot/ranch brot/volsprewer.
Bel. Grof huns broot/grof roggen
broot. Gal. Pain bis, pain plein de
paille, pain pailleux. It. Pane gros-
se, & pieno di paglia. H. Pan gran-
çoso ò lleno de granças.**

**Panis furfuraceus, furfurosus Plin. re-
crementitius, crassioribus furfurum
recrementis constans, à superiore mi-
nimum discrepans.** πιτυρείτης, βρω-
τίμης vel potius βρωμίτης veriore (ut
equidem existimo) lectione restituo a-
pud Athenaeum libro 3. quasi auena-
tum si dicas. Al. Klenechtich Brot/
gruschen Brot. B. Broot vol grus-
ns oft semelen. Gal. Pain plein de
fou, ou de bran. It. Pane pieno di
semela ò di pagliuole. H. Pan lle-
node saluados.

**Panis secalicius, è secale. ater Plaut. ὀ-
κροσεκαλίδος. Al. Roggenbrot. B.
Roggenbroot. Gal. Pain de seigle,
pain brum. Ital. Pan negro, ò di se-
gala. H. Pan de centeno.**

**Panis hordeaceus Plin. κείανος. Al.
Gerstenbrot. B. Gerstenbroot. G.
Pain d'orge. Ital. Pane d'orzo. H.
Pan de çeuada.**

**Panis testaceus Varron. artoptitius
Plinio, tostus sub testa vase figlino:
κεῖβανίτης, δέτοπτήσις Athen. Al.
Brot vnter eim jrrdenen Deckel
gebachen B. Vlade/wasel/oft pan-
necoecke. G. Torteau, ou gasteau,
pin cuit en four de terre. It. Torta,
pan cotto en testo. H. Pan cozido
en horno de barro, ò en padilla.**

**Panis escharites, super craticula coctus.
ἐχαρείτης. Al. Brot auff dem Rost
gebachen/od gedörret. B. Sheroost
broot. G. Pain rosti sur le gril. Ital.
Pane cotto supra la craticola. H.
Pan cozido sobre las parillas.**

**Panis spongiosus. ἀποσώδης. Aleman.
Schwammrechtig brot. B. Pos oft
hol broot. G. Pain bouffé. It. Pane**

- boffetto, pane spongoso. H. Pan sponioso.
- Panis nauticus, bis coctus, buccellatum *Ammiano. Frumentum ad usus diuturnitatem excoctum*, buccellatum appellant *διτεφθῶ διπυρίτης Hippocr. διπυρῆς Suida.* Al. Bischoffen/wider oder erbachen Brot. B. Tweemael gebackē broot/ biscunt/tweeback. G. Biscuit. It. Biscotto. H. Viscocho.
- Panis crocatus. *croco & oui luteo infectus atque imbutus λεκιδίτης Athen. κροκόεις.* Al. Eherküchlein B. Ehercoecke/Eherbroot. G. Pain ensafrané. It. Pane corte con oui & saffrano. H. Pan cozido con huevos y açafran.
- Panis dulciarius. *πεμμεπίτης, δρύπτος* Al. Pasteten B. Pastene. G. Pasté. It. Pastello H. Pastelo.
- Panis saccharites, quem Martiū vulgo nominant *Herm. Barbarus* mazam panis. Al. Marzegan. B. Marcepain. G. Marcepain. It. Marzapane.
- Panis subcinericius. *ἐγκρυφίας Athen. ἀπ' αὐτῶν κίς.* Al. Aschküchlin. B. aschcoecke. G. Gâteau cuit sous la cendre. It. Pane cotto sotto la cenere. H. Pan cozido so la ceniza.
- Panis butyratus. *βουτυρίτης.* Al. Gebuttert Brot. B. Boteram/boteren broot. G. Pain beuré. It. Pane onto con butiro. H. Pan vntado con manteca.
- Panis fermentatus. *ζυμίτης, ναςός.* Al. Brodt mit dem Nebel oder sauerteig auffgemacht B. Ghedeimsent oft ghedeessent broot. G. Pain leué. It. Pane di fermento, ò fermentato. H. Pan di leuadura ò leuado.
- Panis azymus *Scribonio, non fermentatus. ἄζυμος* Al. ungehefelt brodt. B. Ongeedessent broot. G. Pain sans leuain. It. Pane senza leuato, ò fermento. H. Pan cenceno.
- Panis mucidus *Iuuenali. εὐρώεις, αὐχμαδής.* Al. Schimlicht/ muchtlicht/graw. B. Beschimmelt/oft wtgeslaghen broot. G. Pain moisi, chanfi, & relar. It. Pane muffo. H. Pan mohiento ò mohoso.
- Panis situm resipiens. Al. Faul/stinckechtich/schimmelt Brot. B. Dunschlich broot/verduft broot. G. Pain qui sent la chāfissure & moissure. It. Pane che fa della muffa. H. Pan que tiene moho.
- Medulla panis. *μέλας ἢ τὸ μεσσίπαιον τῆς ἄρτης.* Al. Das weich im Brot. B. Het weeck vant broot. G. La mie du pain. It. Midolla del pane. H. El meollo del pan.
- Hec̃ta vel hetta *Festo Pomp. pustula, Pustula in panis crusto assurgens: Unde manauit prouerbiū, Hec̃ta facere, pro vili pendere ἀττίρα γῶ, φλόκλαινα, ψωθίον Athen. ὅθεν ἡ παρομιμία, ὡς ἀπ' ἁράων λογίζεσθαι ἢ πῆγεσθαι, ἀντὶ τῆς εὐχολογεῖν.* Al. Ein brotblätterlin/so mans bacht. B. Bladder opt broot. Gal. Petite vescie du pain. Ital. Polla ò vesica del pane. H. Ampolla ò vexiga de pan.
- Crustum vel crustulū *Hor. ψωμίον.* Al. Die Rinde am brot. B. De forste/oft stuckbroots G. Crouste. It. Crusta. H. Corteza de pan para comer.
- Crustula *mataphorice usurpari potest pro eo quod in superficie calefacti lactis aliarum rerum coit atq; concrescit. quod Galeno & aliis γράνα & γράως dicitur: à rugarum senilium, in quas contrahitur, similitudine: vetulam interpretes verterūt.* Al. Das Hautlin oder Rinde. B. Vlies/quasi membranā dicas. H. Natas.
- Crustulum *Horat. pemmatiū ē farina, melle, (aut, ut nūc saccharo) lacte, & similibus confectū opere pistorio. πεμμάτιον.* Al. Offlaten. Belg. Oblaet/oblne/waffele. Gal. Oblic, gauffre.

Panicia mensa *Servio*, solum cereale.

Virg. Quadra panis qua eduliis sub-
sternitur: cuius usus in coenobiis fere
observatur, & apud *Anglos*. τεράπιζα
βεώσιμος. *Halicarn.* Al. Brot teller.
B. Broot telioer/ eē vrercant stucf
oft omterf broots/ ghebruncft als
eē tafelbert. G. Trēchoir de pain. It.
Tagliere di pane. H. Taiet de pan.

Coliphium *Iuuenali* & *Martiali*, Pla-
centa aut panis pugilum, solidi nutri-
menti, quod membris robur conci-
liet. κολίφιον.

Globulus *Catoni*, Edulii genus globi in
modum conuolutum: cuiusmodi usi-
tatus est coenobiis quadragesima tem-
pore, ē farina, oleo, & passis uvis con-
cinnatus, globi speciem referens. ἐπι-
κύκλιος *Athen.* Al. Rūchle. B. Oly-
coeck. G. Gasse museaux. Hispan.
Bucnoles.

Placenta *Plin.* Libum farinaceum ca-
seo addito. πλακῆς, ἄμυς. πότενον. Al.
Ruch/ ghebachen Xropffen / Fla-
den. B. Taerte / strunue met keese/
seemtoeckē/ vlade. G. Gasteau, tor-
teau, fouace. It. Fagaccia, ischiac-
ciata *Hetrusc.* H. Torta.

Placenta umbilicata. πότενον ὀμφα-
λῶτον. B. Corst/ pastene.

Libum *Virg.* Dulciarium opus ē melle,
farre, & oleo. λιβανός. Al. Fladen. B.
Vlade. G. Gasteau.

Leganum, Placenta ē similaginea fari-
na in oleo frixa, cuius vice butyro nos
utimur. ῥήγμα. Gal. λάχανον *Hesych.*
& *Athenaeo*: nam voce lagani nō pu-
to usum fuisse *Horatium*, cum codices
probatiores praferant ibi lachani ca-
tinum, pro cibo inempto & facili. B.
Pannecoeckē. G. Bignet ou crepet.
It. Lafagna. H. La lafana.

Scriblita *Martiali*, Cat. nisi sit potius
scribendum streblita, ab interfione,
quasi σπείλιτης. Al. Ruchen/ wahren/
Striblin gebachē. B. Goorte vā
vladē. G. Tarte.

Spira *Cat.* Placenta genus aut panis
dulciarii ad spira funis & in orbē con-
uoluti modum circumductum atque
implicatū. Al. Ruche getrūmt/ oder
gewunden vmb einand. B. Eracke-
lencf/ vel panis, quē wielbroot/ qua-
si rotariū nominamus, Flandris est
wielken/ quasi dicas rotula. siue quod
rota effigiem habeat, siue quod spiras
quasdam circulares in solo expressas
habeat. Al. Ein Brezel/ Bretschen/
gebachen Brot mit Eirckeln.

Artolaganus *Cic.* Vel artolaganū. ἄρ-
τολάγονον. Al. Broitūchle. B. Erā-
fen. G. Bignet. H. Pan ahoradado.

Artocrea *Persio.* ἄρτοκρέας. Al. Fleisch-
pasteten. B. Vleisch pastene. G. Pa-
sté de chair. It. Pastello di carne.
H. Pastel de carne.

Tyrotarichus *Cic.* Edulium ē conditis
carnibus & caseo. τυροτάριχος. hu-
ius modi cibarii genus appellare vi-
dentur Itali Maccheroni & ca-
scioncelli, perperam enim *Erasmus*
pro iure ē caseo confecto, quod mo-
nestram Italia gens vocat, expone-
re videtur. *Gesnerus* caseum salsum
& inueteratum interpretatur. Quid
si tyrotarichus sit τυρός ὁ τεταχέν-
μεν &, caseus conditus? est & hodie
in delitiis tyrotarichus, quamuis
vile & rusticatum obsonium, nempe
putrilaginosus caseus, interdum et-
iam vermiculans, qui infuso aceto
conditur.

Farraceū, Ex alica farris eduliū. φάρ-
ρακιον *Halicarn.* Al. Bren. B. Poto
buelinge/ wolling/ Flandrorum for-
tasse. G. Potage ou gasteau fait de
farine de fourment. It. Menestra d
foccaccia di formento. H. La ob-
lada d tarta de farro d de trigo.

Ozyporum *Plin.* Condimentum aceta-
tum, quod aciendo stomacho condu-
cit. Oxygarum idem vult esse *Colu-
mella.* ὀζύπορον. non alienum huic est

ἰσχυρὸν ἡδυσμα apud Plutarchum.

Al. Sautre sause / od mit Essig gemacht. B. Suere saube. G. Saupicquet. It. Salza fatta con aceto. H. Salsa divinagre, moiaduia.

Analecta Martiali, Reliquia ciborum in solum delapse, qua scopis euerri solent, αἰαλέκτα. Al. Nußschütte / wß ab dem Tisch fällt. B. D'ouerschot / reliquie / wistwutsel dat men van het tafel oft ammelaken schudt. G. Reliefs, miettes. Ital. Immunditie della tauola. H. Relieues.

Salsamentum Terent. Pisces carnesue muria siue salsilagine conditi. πέρειχθαι, τὸ πέρειχθαι Dioscoridi. Al. Gesalzt Fleisch od Fisch. B. Gesprengt oft gesouten vleesch oft visch. Gal. Chair ou poisson salé. It. Salame, carne ò pesce salato. H. Saladura, carne ò pasce en salado.

Echinus conditaneus. ἐχίνος πέρειχθαι Venterculus bouis conditus. Al. Eingemachte Wammen. B. Paus in de sult / gesolde panse / inghemaceck / e pensen. Porro ἐχίνον dici proprie bouis ventriculum, à Nicandri scholiaste annotatum est. Sunt autem ut tres eius partes, ita & tria nomina: κεκρύφαλον, ἐχίνον, ἢ ἡνυπρον. ac κεκρύφαλον quidem à reticulatis ad puellarium vittarum modum plagis cancellatisque, Belgica lingua vittam similiter vocat De huius: ἐχίνον vero ab aspredine nomen habentem, eadem appellat de menichvou de / quasi πολύπτρον. quod nomen illi indidit quoque Nicandri interpret. Eundem echinum nuncupamus etiam T'boeck / ob multiplicia volumina ceu pagellas, qua non parum negotii facessunt coquis illum emundaturis. Plantices Plautino vocabulo Nebrissensis vocat, intestina illa pelliculata exponens. Postremo ἡνυπρον, De roede / à rubedine pecu-

liari nominamus.

Callum aprugnum Plin. Caro apri durior, solidior, callosiorque. B. Eswel. Lardum Plinio, laridum Plauto, quasi larisedulium, aut secundum alios, lataridum. χοίρειον σπῆξ. Al. Spect / schweines fleisch. Belg. Spect. G. Lard, bacon. It. & H. Larde.

Lardum rancidum. Al. Garstich vnd faul spect. Bel. Garstich spect. Gal. Lard rance, chanfi. Ital. Lardo rancido. H. Lardo ranciofo.

Succidia, à succidendo, ut innuit alicubi Cicer. quamuis à cadendis suis deduxerit Varro. Tergum ipsum porci, quod aut muria asseruatur, aut salitum in carnario suspenditur necessarios ad usus. Al. Schweinen seit ten / gesalzene Riemen von schweinen fleisch. B. Een sijde speck / de bafe. Gal. Coste de lard. Ital. Mezena di porco salato. H. El lardo de puerco salado.

Perna, Plin. Coxa porcina salita. καλὴν, πέρειχθαι, πτερόν & μέγ & vocat Athenaeus: alii πτέρειχθαι. porro ex iis Athenaei Verbis discas licet, pernam dici partem petasonis carnosiore, nervosiore, una cum pede, terraque in incessu proximior. Siquidem petaso coxa est ad petasi formam lata, meo iudicio: cui interpretationi fauere videtur Nebrissensis, qui pernam exponit Hispanice, pernil fin tocino, & petasonem, Tocino fin pernil. atque ea ratione perna nobis esset, quod Petasonis nasum vocamus. Belg. Het neusken van de hespe / oft hamme met den voet. Alii pernas esse priores armos putant, quomodo Plinius suè suspendi pernis prioribus iussit. Al. Die vordest hamme. B. Schenckel / schinckel. G. lambon. It. Presciuto. H. El pernil de tocino.

Petaso. πτερόν. Coxa etiam costas com-

pre-

prehendens. Al Schweiner Ham/der hinderste Hamme. B. Hefpe/hamme. Faliscus venter *Statio*, ventriculus fartus *δελφύς*. Al. Außgefülter wā/bluthüdt. B. Gebulde oft gestolpte pensen. H. Banduio relleno.

Farcimen, Varro. *Intestinum concisa minutim carne similive futura oppletum. αἰμάς*. Al. Wurst/Fülle. B. Worst/beulincf. G. Boudin, saucisse, ou andonille. It. Salsiccia, lucanica. H. Longaniza, ò falcicia.

Ificium, vel et alij, inficium, quod miculis infectis carniū, iusq; cum aruina fartis constet *ἰσῆγος*. Al. Salzisz. B. Saucijs. G. Saucisse. It. Salsizotta, salsisa. H. Salsicia.

Tucetum Persio & Arnobio, *Mica carniū cum aruina, minutimque infecta ilia, idem cum ificio Tucetorum fama nobilis est inter Transalpinas gentes, & prima palma Bononiensibus datur. Tuceta (inquit Ananus Cornutus) apud Gallos Cisalpinos, qui Transalpini nobis sunt, bubala dicitur caro, condimentis quibusdam crassis oblita ac macerata, atq; ideo toto anno durans. Idē tuceta condimenta gula delitiosa esse ait.*

Lucanica Mart. botulus, *Farciminis genus è suilla carne confecta αἰμάς*. Al. Wurst/Bratwurst. B. worst/metworst/braetworst. G. Andouille. It. Lunaniga. H. Longaniza, morcilla.

Tomaculum Iuuenali, *Farciminis genus è porcina*. Al. Leberwurst. B. Leuerworst/leuerlincf. G. Saucisse, saucisson. It. Tomafella, ò mortadella. H. Assadura del animal guisado.

Apexabo, *Intestinum sanguine fartum, admista aruina*. Al. Ein blutwurst/Roswurst. B. Bloelincf.

Sumen, *ἡτέρον, λαπαρόα Sospatro; ὑποζάπριον*. Al. Schleckspeiß vā Euter-

lin. B. Euterbret. G. Les retins d'vne coche qui à cochonné. Ital. La mammella della scroffa, poich' ha partorito. H. Vbere de la puerca salpresa.

Omasum, *Intestinum pinguius crassiusque exponunt Grammaticorum filij, cum non sit aliud, quam pars ventriculi (quem paulo ante in Echino intres portiones distinximus) crassior & opimior: nam Latini Lexici concinnatores perperam ἐχῖνον interpretantur, cum is asper sit & pinguedinis exors. Erat autem omasum in deliciis olim, presertim bubulum*. Al. Ein feister darm/feist Eingewendt. B. Panse/oft pense/voce non abludente à panticibus, Plauto sit dictis. ut & Gallica, Panse, ou le gras boyau. It. Budellar-go, budel gentile. H. Grassura en la barriga.

Omasi tabulae, pro quadris & segmentis frustulatim sectis omasi.

Porcellus Troianus, *Fartilis, & uterum animalibus aliis, uti Troianus ille armato milite, grauidum habens. χοῖρος γερμίστος, χοιρίδιον τεωινόν*. Al. Eingebatens mit Vögeln gefültes Schweinlin. B. Braetvercrtē ghevult. G. Procelet farci. It. Procelleto ripieno d'altri animali. H. Lechon assado y lleno de otros animales.

Acrocolia anseris, trunculi Celso *αἰεροκώλια χλωδός*. *Extremities membrorum truncata, qua inter ollicoqua exta elixari solent, piperato iusculis incocta*. B. Gansen geroof/croost/afval/testament van de gans.

Armus ouillus, veruecinus *κωλή*. Al. Spalc/schäffinschulter. B. schaepē schouē. G. Espauile, gigor de mouton. It. Spala di montone, ò di castrato. H. Espalda de mouton.

Caro *κρέας*. Al. Fleisch. B. Vleesch. G. Chair. It. & H. Carne.

Caro aprugna *Plin.* κρέας καπρινόν *Al.* Wildbrat vom wilden schwein. *B.* Wiltbraet van eenen beer / beren-
vlesch. *G.* Chair d'un sanglier. *Ital.* carne d'un cingiale. *H.* Carne de puerco montes.

Caro bubula. βοῦλον κρέας. *Al.* Kinderen Fleisch. *B.* Ossen/rund/oft runderen vleesch. *G.* Chair de bœuf. *It.* Carne di boue, ò di vacca. *H.* Carne de buey, ò de vaca.

Caro ouilla, veruecina, ἀγροβαλόν. οἰστρον. *Al.* Schaaf oder Hammel Fleisch. *B.* Schaep/weeren/ oft hamelen vleesch. *G.* Chair de mouton. *It.* Carne di castrato, ò di montone. *H.* Carne de oueja.

Caro vitulina, ut assum vitulinū *Cic.* *Al.* Kalbfleisch/ Kälberisch fleisch/ & Kalbs braten/ Kälberisch brätlin. *B.* suncker vleesch/ calsvleesch. *G.* Chair de veau. *Ital.* Carne de vitello furiente *Neapolitanis* & *Siculis.* *H.* Carne de bezerro.

Caro ferina *Sallustio* ceruina. ἐλ' ἔφρον κρέας. *Al.* Wildbrät. *B.* Wildbraet/ venesoen. *G.* Venaison, du gibier. *It.* Selvaticina. *H.* Carne de cieruo, ò de qualquiere otra fierä.

Caro suilla, porcina. ὑερον, χοίρειον κρέας *Al.* Schweines Fleisch. *B.* Swijnē oft verckens vleesch. *G.* Chair de porceau. *It.* Carne di porco. *Hisp.* Carne de puerco.

Caro conditanea, salita, muriatica. ζαριχρον κρέας. *Al.* Gesalzē Fleisch. *B.* Gesouten vleesch / gesprengt vleesch. *G.* Chair salée, ou saulpoudrée. *It.* Carne insalata. *H.* Carne ensalada.

Caro fumo durata, vel infumata. καπνισόν κρέας. *Al.* Geräucht Fleisch. *B.* Gerookt vleesch. *G.* Chair enfumée. *It.* Carne seccata al fumo. *H.* Carne humeada, ò secada en el humo.

Caro iussulenta *Apuleio*, iurulenta *Celso.* ζωμῶδες. εὐζωμον. *Al.* Fleisch in langem Brülin zurüst. *B.* Hutspot/hutspot. *Gal.* Fourboully. *Ital.* Cerne cotra nel suo brodo, carne in guazzetto *Venet.* *H.* Carne guisada con su cumo.

Caro assa. καρυβαλέον, ὀπτόν. daps asfaria *Catoni.* *Al.* Brätlin/ gebraten Fleisch. *B.* Ghebraet / ghebraden vleesch. *G.* Rosty. *It.* Carne assata, rostro *H.* Carne assada, assado.

Caro elixa vel lixa, ἐψητόν, ἐφθόν *Al.* Gesottē oder getochtes Fleisch. *B.* Ghesoden vleesch. *G.* Bouilly. *Ital.* carne lessa, ò bolito. *H.* Carne cozida en agua.

Caro frixa, vel fricta potius. *Plin.* καπρον. πνικτόν κρέαδιον. *Athen.* ζαγνισόν. *Al.* Geröst/ òd im schmalz gebachen. *B.* Gheroost/ oft ghefrijt. *G.* Fricassée, fritee. *It.* Cotta nella padella, fritä. *H.* Carne freida.

Caro tosta. σπαστόν. *Al.* geröst auff dē Rost. *B.* Op de colē ghebraden/ oft op dē rooster gheroost. *Gal.* Brasée, charbonée, carbonade. *It.* Carbonade *Venetis.* *H.* Carne quemada, ò tostada sobre los carbones.

Caro morticina *Plinio*, animalis non enecti, sed per se mortui. θνησιμαῖον, κενέθρειον *Aristoph.* *Erotian.* νεκρομαῖον κρέας *Erotiano* *Al.* Faul fleisch vom Thier so selbst gestorben oder ersoffen ist. *B.* Vleesch van eenighe beeste die verdroncken is / oft van selfs ghestoruen. *G.* Chair de quelque beste morte d'elle mesme. *It.* Carne di qualche bestia mortada per se medesima. *H.* Carne de qualquiere animal muerto de su voluntad.

Pulpa *Persio*, torus *Virg.* Carnis portio exossis, musculis circumscripta. μὲνόν. *Al.* Fleisch ohne bein/ Fleischmowe. *B.* Spiere/hijse vleesch. *G.* Poulpe, chair

chair sans os. It. Polpa. H. Pulpa, carne fine hueſſo.

Pulpamentum Terentio, idem cum pulpa: accipitur & pro cibo in deliciis habito *μεσφαγιον*. Al. Schlectſpeiß. B. Leckerbeetken/lectere coſt. Gal. Quelque friand morceau & douillet. It. Viuanda ben ſaggio-nata. H. Manjar delicado, y carne ſin hueſſos.

Ouum recēs. *νέον, νεαρόν ὠόν*. Al. Friſch Ey. B. Verſchey. G. Oeuf fraiz. It. Ovo freſco. H. Hueno freſco, y reziente.

Ouum requietum, *non recens* Al. Verlegen oder ſunl Ey. B. Oudt ey dat nit verſch is. G. Oeuf vieil. It. Ovo vecchio. H. Hueuo vieio.

Ouum tremulum, molle Celſo, forbile *Eidem ἀπαλόν, ῥοφητόν, τρυμητόν*. Al. Lindgeſottē Ey. B. Weeck oft ſaecht ey. G. Oeuf en l' eſcaille. It. Ovo perforbire. H. Hueuo paraſorberlo.

Ouum edurum, *non durum*. *ἀπὸ σερρόν*. Al. Das entweder zu hart entweder zu lind iſt. B. En tepas gaer/oſt geſoden. G. Oeuf à demy dur & à demy mollet. It. Ovo mezano, corto mezzo duro, mezzo molle. H. Hueuo cozido tépladamenta.

Ouum frixum. *τριγυριστὸν πικτόν*. Al. Eyer im ſchmalz. B. In de boter gherooft ey. G. Oeuf poché. It. Ovo fritto. H. Ovo freido.

Cafeus. *τυρός*. Al. Käß. B. Raes/keſe. G. Fourmage. It. Formaggio, caſcio. H. Queſo.

Cafeus oculatus, pumicoſus fiſtuloſus, ſpongioſus. *τυρός μεανός, δρυαδός, σπογγώδης, νιοσπεώδης*. Al. Räs wol geſöchert. B. Keſe wol ooghen. G. Fourmage plein d'yeux. It. Caſcio ochiuto. H. Queſo con muchos ojos, ò ſponjoſo.

Cafeus recens, muſteus Plinio. *τυρός*

νεαρός, χλωρός. Al. Friſcher vnn Junggemachter käß. B. Jonghe oft verſſche kees. G. Fourmage mouſt & fraiz. It. Caſcio freſco. H. Queſo freſco reziente.

Cafeus Parmenſis Plin. *παρμιανός ἢ παρμαῖον* & *τυρός* Steph. Al. Parmiaſanischer Käß. B. Parmeſaet. Gal. Fourmage Parmeſan. It. & G. Parmeſano.

Cafei ſcobina Plin. cafeus deſcobinatus Varr. *τυρὸς ῥίνημα, τυρός ἀπὸ ῥίνης* & *ῥό*. Al. Seriebener Käß. B. Gereuen keſe. G. Fourmage grâte. Ital. Formagio gratato, caſcio gratugiato, ò raſpato. H. La eſcoſina de queſo.

Cafei quadra, Martiali Al. Ein ſtück Käß. B. Ein ſtück kees. G. Vne picce de fourmage. Ital. Vna fetta di caſcio. H. Taja de queſo.

Cafearia forma Columel. *τυροκομείον*. Al. Käßmodel. B. Reesvorme oft vat. G. Eccliſſe à faire fourmages, fiſcella, caſeret Picardis. It. La forma per far il caſcio. Hiſp. La forma para forma el queſo.

Butyrum. *βούτυρον*. Al. Ancken/Buttern/schmalz. B. Butter/oſt boter. G. Beure. It. Butyro, & Venetis. ontoſorrill. H. Manteca.

Sal. Panaceam pro ſale ubique accipit Lucilius, eo quod dolorem depellat. & à putredine vulnera immunita conſeruet. *ἀγραιών & ἀγρίτης πύργος*. Lycophroni, velut Maris concrementum luſtrale, quod mare cuncta expurget *ἅλς, ἅλας*. Al. Salz. B. Sout. Gal. Sel. It. Sale. H. Sal.

Sal condimentarius. *ἅλς ἡδυομήδης*, qui aromatis aut odoriferis ſeminibus irritanda gula gratia conditur: cuiusmodi erat *ἅλς δωδεκῆς* & *δε*, quaſi conſentientibus maiorum gentium Diis dignus apponi: vel quod è duodecim ſeminum aromaticum ve mi-

scella concinnatus erat, apud Aeginetam, tali mistura medici Tragea nomen creant.

Sal fossilis, *Plin. fossitius Eidem, qui e terra visceribus effoditur. ἄλς ὄρυκτος*. Al. Gruben Salz/wie Lüneburger Salz. B. Gedoluen sout/gelijck Lüneburger sout. G. Sel qu'on fouit de terre. It. Sale cauato della terra. H. Sal montes, y que se caua de la tierra.

Sal Indus, Saccharum Plinio. ἄλς Ἰνδοῦ *Aegineta μέλι καλάρμινον Arriano σάκχαρ Galeno*. Al. Zucker. B. Sucker. G. Sucre. It. Saccaro, fuccherio. H. Azucar.

Sal popularis Catoni, vulgaris. Al. gemein Salz. B. Ghemein sout. G. Sel commun ou vulgaire. It. Sale commune. H. Sal Commun.

Sal fusilis Colum. qui facile liquatur & tabescit. ἄλς χυτοῖ. Al. Schmelzig Salz. B. Sout dat smelt. G. Sel qui se fond. It. Sale che se risolue in acqua. H. Sal que se hunde.

Salis flos Plin. pro candido & prima nota sal purus *Horat.* Al. Weißsalz. B. Wit sout. G. Sel blanc. Ital. Sale bianco. H. Sal blanco.

DE POTV.

Potus, poculum Virg. ποτὼν, πόμα, πόσις. Al. Trancf. B. Drancf. G. Boire, boisson. It. Beuer. H. Beuida.

Potio Cic. effertur fere de medica potione. Al. Trüncklin / Arzneytrancf. B. Droncken/medicijnen drancf. G. Breuage. It. Beuanda. H. Beuida ò xaraue para se purgat.

Amystis Horat. Potio qua affatim hauriebant, in hauriendo optima fide nō respirantes, ut *Plinij* verbis describā, sic dicta πύξις τὸ μὴ μύειν, quod non commissis labris affatim biberent ἄμυστις *Anacreonti*, δρακίς *Θεόποσις Polluci*, unde *Threiciam Amystidem* dixit *Horat.* ἡ ἀπνευστὶ πόσις. Al.

Starcken Trück vñ ohne schnaufsen B. *En starckē oft sonckdronck/en sonder snuuen.* G. Le boire sans respirer ou reprendre son haleine. It. libete d'un tratto & senza respirarne. H. La beuida de vn guelpe sin respirar.

Amystin vel amystide bibere, obducere Arnobio, ducere Horat. educere *Plauto*, ἀμυστίζην, ἄμυστιν ἐκλάττειν *Aristoph.* ἄμυστιν ἐκλείειν *Eurip.* σκυδισί πινειν, ἄμυστιν ἀεπίνειν *Anacreonti*. *Nicander circumscriptit periphrastice* ἰτα: ἡντε πῦρ & χυτὸν ἀμέτρητον ὄχετα πόρον. Al. Trincken wie ein Ruh. B. Sonck drinckē/ oft sonder snuuen wt trecken. G. Boire tout d'un trait, sans reprendre son haleine. It. Bere tutto senza respirarne. H. Beuer todo fuera, de vn guelpe, y sin respirat.

Bibere in orbem, circumpotare Cic. εἰσοδεῖν τῶν κυλικῶν. B. Ront om drincken.

Circumpotatio Cic. lib. de legibus, pro conuiuio funebri, quod ante funeris elationem in orbem biberetur. εἰσοδειπνον. cuiusmodi ritus *Bataui* sollemnis est in femineo coetu, ubi post elatum funus ad mortui ades reditum fuerit.

Temetum Liuius, Graue Vinum, quasi tētans mentē. μέθυ, ὄζονος ἢ ἀνδρείου & *Erotiano*. Al. Kräftiger vñ starcker wein. B. Stercke een crachichte wijn. G. Vin fort & puisât. It. Vino grāde & gagliardo, & ceruelloso. H. Vino resio y fuette.

Vinum. εἶνος, τρυγ Cratino, πηλὸς Tryphiodoro, αἶμα ἀμπέλως *Clemēti*, Σπομῆς, αἶθωψ, φλοσμός *Thespidi*, βόκχειον ἢ αἶμα *Aristoph.* Al. Wein. B. Wijn. G. Vin. It. & H. Vino.

Vinum merum, meracum Cic. purum putum, ἀκρατος, ἀμεγής, ἐνζωρ & ὄζωρον μέθυ *Eurip.* Al. Lauter vñ

vnd vngemengter Wein B. Lou-
 ter/pure/suauere ongemēgde wijn
 G. Vin pur, clair, point mixtioné.
 It. Vino Schietto puro. H. Vino
 puto y sin aqua.
 Vinum dilutū, lymphatum. ὁδωρὺς. Al.
 Gewässerter Wein/Vermischter
 wein/Wein mit 8 wasser stangen
 geschlagen. B. Ghewaterde wijn/
 Wijn dien 8 hoest ghespoelt is. G.
 Vin trempe. Ital. Vino con acqua,
 acquato Rom. H. Vino aguado.
 Villum Terent. οἶνός ἐστιν. Al. Weinle.
 Belg. Wijncken/cleyne oft slechte
 Wijn. G. Vinot, vinet, petit vin. It.
 Vinaccio.
 Vinum generosum, nobile Horat. ἰ-
 πὼ γὰρ γένος. Al. Hebllicher Wein. B.
 Lecker Wijn. G. Vin delicat & fri-
 ant. It. Vino delicato & piaceuole.
 H. Vino no delicato.
 Vinum ignobile, cibarium Varroni.
 φαῦλόν οἶνος. Al. Schlechter vud
 ringer Wein/Tischwein. B. slechte
 Wijn. Tafelwijn. G. Vin ordina-
 rie, ou de table. It. Vino picciolo,
 de tauola, ordinario, H. Vino or-
 dinario y de mesa.
 Vinum cōsistens, ferens ætatem, fir-
 mum Plin. & Virg. αὐτὴν κρείσσει, πρέ-
 μιν οἶνος, ὃ πρὸς παραμονὴν ἐπιτή-
 δεσται. Al. Beständiger Wein. B.
 Duerachtige Wijn. G. Vin du-
 rable. It. Vino di lunga dura. H. Vi-
 no que se puede detener.
 Vinum fugiens Cicer. exolescens, dn-
 biū, in vitium inclinans, etatē non fe-
 rens. ἐξελκόμενον, ἡγετονίας. Al. Wein
 der abfält/vmbfält/absteht. B. Af-
 gaēde Wijn/ende de niet duerē en
 mach. G. Vin alteré, & point du-
 rable. It. Vin cotto, che se guasta,
 che non puol durare. H. Vino que
 no se puede detener bueno.
 Vinum acescens, vappa Horat. marci-
 dum Statio, ὀξέτης, ἐν τρετονίας, ἐξελκόμενον

ἡδὺς, quod odorem saporemque genui-
 num exuit. Al. Verrochener vñ ver-
 dorbener Wein. B. Verschaeldes
 suere/verdoruen Wijn. G. Vin
 pousseé & corumpu. It. Vino sua-
 uito & guasto. H. Vino rebotado,
 desuanecido.
 Vinum pendulum, quod lentescit. Al.
 Zäher Wein. B. Langhe Wijn.
 G. Vin relant. It. Vino che fila. H.
 Vino liento, y lo que hila.
 Vinum hornum, hornorinum οἶνός
 αὐτὴν. Al. Heuriger oder jāriger
 Wein B. Jarighe Wijn/oft wijn
 van desen jare. G. Vin de ceste an-
 neé, ou vin d'une année. It. Vino di
 questo anno, vino d'un anno. H.
 Vino de vn anno, ò que esta cogi-
 do este anno.
 Vinum bimum Horatio. διετής οἶνός.
 Al. Zwenjāriger Wein B. Twee-
 jarige Wijn. G. Vin de deux fueil-
 les. It. Vino di duoi anni. H. Vino
 de dos annos.
 Vinum annosum, edentulum Plaut.
 vetustum. πολυετής οἶνός. Al. Alter
 Wein. Belg. Oude Wijn. G. Vin
 vie', Ital. Vino vecchio. H. Vino
 viejo.
 Vinum atrum Plaut. rubeum. Al.
 Dicker rohter Wein. B. Roode
 Wijn/Wijn tint/Wijn van Ali-
 canten. G. Tinture. It. Vino rosso
 ò negro. H. Vino tinto.
 Vinum heluolum Columell. & Cat.
 Medium inter album & ruffum,
 κίρρον οἶνός, Galeno etiam ξανθὸν
 quod tamen vir doctus annotat esse
 rubei coloris, sed erroris non vacuus,
 siquidem Galenus exponit. κίρρον
 ὡχρὸν, hoc est, ruffum pallens. Al.
 Schiller oder schilleter Wein. B.
 Pijlget/Vel pillet/voce à Gallica de-
 torta, quæ est Paillet, Wijn claret.
 G. Vin claret, It. Chiarello, H. Vi-
 no claro.

Vinum fragrans, odoratum, flos Liberi Plauto & Enn. ἀνθοσμίας, αὐδὴς, κελύροσπας. Al. Wolriecheder Wein. B. Wijn van goeden rucke/ welriekende Wijn. G. Vin de bōne odeur, sentant bon. It. Vino di buon odore. H. Vino che ole echando de si odor.

Vinum aromatites Plin. ὀρωματῖτης οἶνος, ὅτερον πότεν Herodoto velut aromatica potio. Al. Gewürzter wein/Hippocras/od Claret. B. hippocras/Claretwijn. G. Hippocras

Vinū saccatum Plin. σικκίας Poll. σικκίος Eupol Al. Durch ein sack abgezogener wein/Hippocras B. Door eenē Sack gedaen oft gegotē wijn

Vinum igni eliquatum, vini latex. Al. Brandtwein. B. Ghebrande Wijn. G. Eau de vie, eau ardente. It. Acqua vite, acqua di vita. Hisp. Agua ardente.

Vinum patrium, vinum indigena Plinio, ἰθαλλυῖος οἶνος Hipp. αὐπυλλυῖος Athen. Al. & B. Landwein. Gal. Vin du pais. It. Vino della patria. H. Vino de su tierra.

Vinum honorarium Cicer. γεγεσμένος οἶνος, γεγεσμένος Hom. Al. Schenckwein/ Verehrungwein B. Presentatie Wijn / Stadtpotten Wijn. C. Vin d'honneur. It. Vino da presentar, ò far presente. H. Vino de honta, y que se da, quale principibus aut exteris legatis offerri solet honoris ergo.

Vinum præcium Virg. præliganeum Catoni, siue quod præ omnibus legitur & vindemiatur, siue quod in usū familia operarumq; ex suis ante iustam maturitatem collectis fit. Al. Der erste Wein im Herbst. Belg. Derste wijn/ Droch wijn / Voorwijn. G. Vin premier vendangé. It. Vino della prima vendemia H. Vino de la primera vendimia.

Vinum operarium Plin. quod operariis exprimitur. Al. Botten od Knechtē Wein B. Drancf voor de Boden en Wercliedē. G. Vin de manouuiers ou de famille. It. Vine de famiglia. H. Vino de obreros.

Vinum secundarium Plin. lora Varroni, dilutum vinaceorum: expressi namq; acinorum folliculi in dolium conijciuntur, aqua quibus affunditur. δευτερίος Atticis, τευξ Galeno, σεμφυλίτης Eid. τευξηφάνι Poll. Al. Trastwein/Lawrēwein/lawr. B. Afgespoelt wincken/Lower oft Luervijn/Doorspoelsinck G. De la beuette, vin de despense. It. Vernaccia, vino de dispensa. H. Vino aguapie, vino de racion.

Vinum tortium. βοσρυχίτης οἶνος. Al. Presswein B. Persse/oft gheperste Wijn. G. Le pressoirage. H. Vino de mosto torcido.

Vinum Aruifium Virgil. Creticum, Chium, Monembasites. ἀρεισι Athen. κρητικὸς, μονεμβασίτης. Al. Malfasyr. B. Maluegne. G. Maluesie It. Vino maluatico, maluasia. H. Maruisia. Est autem Aruifium, unde nomen habet Vinum, promontorium in insula Chio, vulgo dictum Maluasias vel Maruisia.

Vinum Apianum, Falernum. φαλέρειον Athen. Al. Moscateller. B. moscatelle wijn. G. Vin moscatel. Ital. Vinomuscattello, moscatella.

Vinum factum Varr. in dolia conditū, necturbulentum amplius. doliare vinum Vlpiano, nouum nec dum veteranum ac proinde vilius. Al. Fuhrwein/gefaster wein. B. Voedwijn/ghenaette Wijn. G. Vin pare.

Vinum molle Virg. lene. ἐμπεδὸς οἶνος Plutarch. Al. Milder wein. B. milde/mōdelicke oft lieflijcke wijn. G. Vin saoureux & amiable. It. Vin gustoso, saperoso, di buon gusto.

Vinum

Vinum asperum. ἀγρίον. Al. Harter
Wein/der rauch / vnlieblich vnd
herb ist. B. Straffe oft harde wijn.
Vin rude, de gouteux.

Vinum mucidum Mart. Al. Nonach-
tiger/muchtlenß wein /wein ð nach
deß faß schmácht. B. Naennachtige/
Riemachtige / oft vaetsche ende na
t'vat smáeckende wijn. G. Vin chan-
si, moisi. It. Vино moffo, ð che fa di
moffa. H. Vино mohoso.

Vinum Bibractense, quod Belnense
Vulgo à Bibracte Sequanorum oppi-
do, quod Belnam hodie vocant. Al.
Belnerwein. B. Beane. G. Vin de
Beaulne.

Vinum Hispanense. Al. Spanischer
Wein/Romanen. B. Wijn Sec/
Romenne.

Vinum passum, è passis & sole siccatis
vitis factum. παρὰ χυτός οἶνος, ὑπό-
χυτός οἶνος. Lucretio. Al. & B. Ba-
straert G. Vin bastard. H. Vино ba-
stardo.

Vinū sacco castrare Plin. sacco frage-
re, sacellare Nebrissensis ponit. vini vi-
res emedullare. σακελίαν Plutarch.
ὀύριζεν οἶνον Eid. Al. Wein durch
ein sack abziehen / auff daß ime die
stercke vergehe. B. Wijn secken.

Vinum elutriare Plin. Vinum de vase
in vas transferre, quod & transuasa-
re minus vsitate dicitur. μεταγγί-
ζειν τὸ οἶνον κατεργάσασθαι κατεπεμνίαν
Poll. Al. Wein ablassen oder abzie-
hen. B. Wijn verlaten/vā de Noe-
der trecken. G. Fralater du vin. Ital.
Tramutar il vino d'un vaso al l'al-
tro. H. Traslegar vino.

Mustum Plinio. γλεῦκος, δέυνος. Tar-
rheo. χέδιον ποτόν Epigram. Al.
Most/Weinmost B. Most. Gal
Moult. It. Musto. H. Mosto.

Mustum lixiuum Colum. protropium
Plin. quod in lacū fluxit priusquam
prælo pressum sit. οἶνος ἀέρος πόντος

Polluci, ð ἐν γλεῦκι ποτὶν ἀποβλήσεται.
Al. Vorschutz Wein/trüpf Wein.
B. Leectwijn/Most van selfs ghe-
leect. G. La mere goute. Ital. Vино
mosto de giocoia. H. Mosto ð vino
del tintin.

Mustum tertium Colum. quod post
primam pressurā vinaceorum expri-
mitur. Al. Wein vom nachdruck. B.
Most laetst wt gheperst G. Vin ou
moult de pressurage. It. Mosto de
ultimo torchio. H. Vино de mosto
torcido, ð que sale del husillo.

Murina Plaut. Festus nectar exponit;
Varro passum. μυστίνος, & μυστρίνος
Diphilo. Vinum erat odoramentis
& pigmentorum illecebris fractum,
quidam dulce reddiderunt. Al.
Lieblicher / süßer vnd wolrichend
Wein. B. Lieflijcke soete een wel-
riekende wijn oft Hippocras. G.
Le boisson d'un toy. Ital. Nettare,
beuanda de principe. H. Clarea,
poncion que puede beuer el rey.

Sapa Plin. Vinum musto ad tertias de-
cocto factum σάπαιος. Al. Wein biß
auff den dritten theil eingesotten.
B. Wijn tot op den derden deel in-
gesoden. G. Vin cuit. It. Sapa, vin
cotto. H. La meloxa ð arropa.

Defrutum, Vinum musto ad dimidias
decocto factum. ἐψήμα, παρὰ χυμα,
γλυτεῖς Athen. qua vox reponenda
est in Laertij Polemone pro γαῶσις,
vel certe γλικὸς, ut citat Suidas. Al.
Gesottner Wein / Traubenmuß.
B. Ghesoden wijn/dicke most Gal.
Vin. cuit. It. Vино corto. H. Vино
cozido.

Sicera, Vox Hebraea, quamvis potionem
qua inebriare possit complexa vinum
e pomis factitium Plin. Al. Appfel-
trancf/oder Wein. Belg. Appel-
drancf. G. Sidre. H. Vино de man-
zanas.

Hydromeli Plin. aqua mulsa Eidem.
meli-

- melicratū. *Aqua melle mista.* ὕδρo-μελι, μελιγατον. *Volunt autem hoc esse discriminis, quod melicratum sit recens mixtura aquae cum melle repente usui parata, hydromeli vero vetusta & ad usus recondita.* Al. Meeth von Honig / Hippocras aus wasser. B. Honichwater / meed van Honich ende Water. G. Bruua ge d'eau & de miel. It. Beuanda d'acqua & mele. H. Meloxa del agua miel.
- Mulsum** *Plin.* οινόμελι, μελίζωρον *Nicand.* Al. Weinmeeth. B. Shehoni chde Wijn / Wijnmeed G. Vin mielié. It. Vino melato. H. Clarea de vino y miel.
- Promulsis** *Cicer.* Potio conditanea è mulso.
- Cyceon** *Arnob.* *Miscellanea potio.* κυκεών. παρὰ τὸ κυκᾶν. Al. Supplin. B. Sunpen / Candeel / *quæ vox à κυνδύλη Græcorum non abludit olim in deliciis: cuiusmodi est & Frisiis recepta Warmeiaute / quod sonat Calidum donum, quasi δερμὸς δωρον.*
- Lac** *Plin.* γάλα. Al. Milch. B. Melck. G. Lait. Ital. Latte. H. Leche. Ang. Milke.
- Lac pressum** *Virg.* ἐπιπρεσμέν, πεπηγὸς γάλα *Epigram.* B. Platte Keese. G. Mol fourmage. It. loncata. Hisp. Queso fresco ò certion.
- Lac serosum, agitarum.** γάλα ὀρρώδες. Al. Kurmilch. B. Botermelck / Kernmelck. G. Lait beuré.
- Flos lactis, cremor lactis, pingue lactis.** *Erasmo* πύον *Eustath.* πῖας τῆς γάλακτος *Epigram.* ὁ πάνθισμος. Al. Der Nyder / od Namen / Milch-rau. B. Room Hollādis & Flādris, Zaen Brabantis. G. Creme. It. Capodi latte, cima di latte, cao di latte *Vez.* H. Flor de la leche.
- Serum lactis, serum** *Plin.* ὀρρῶς. Al. Schotten B. Whe / Wene. G. Ser
- du lait, megue. Ital. Siero, ò acqua di late. H. Suero de leche. Ang. Whey.
- Oxygala** *Plinio*, veluti acetosum lac. ὀξύγαλα. Al. Saur Milch / Kurmilch / Anckenmilch / Dicke milch. B. Suere Melck / dicke Melck / geflonderte melck / Spruetels / Sprunfels. Ang. Souver milke.
- Oogala, Puls ex ouis & lacte.** ὠόγαλα. Al. Eyer milch. B. Melck met den Eyeren gheroert.
- Colostrum vel colostrum** *Plin.* lac novum *Virgil.* hoc est, quod post foetum mulgetur, *Servij testimonio.* τεοφάλις. Al. Bienst. B. Bieft / nieuwe melck. Gal. Lait caille. Ital. Quagliato. H. Coloastro de leche nueva.
- Coagulum**, quo cogitur spissaturque lac. πτύον, πέμισος *Theocrito.* Al. Der magen / Enpp / Käßhupp / Kymplhupp. B. Lebbe / Holl. Kinsel / Brab. Meelckensel. G. Preussure. It. Caglio. H. Cnajo, coalbo.
- Oleum.** ἔλαιον. Al. Pel. B. Olte. Gal. Huille. It. Oglio. H. Azeyte.
- Olium** *Horat.* ἔλαιον. Al. Baumöl. B. Boom olie / olie van der Oliue. G. Guille d'oliue. It. Oglio d'oliua. H. Azeyte de azeytunas.
- Oleum acerbum, æstivum, candidū** *Plin.* omphacinum *Eid.* crudum, ex immaturis oliuis expressum. ὠμo-τριβές, ἔλαιον ἐμφάκινον. H. Azeyte de oliuas en agraz.
- Oleum viride** *Sueton.* pro recenti & musteo usurpari videtur.
- Oleum cicinum.** *Plinio*, ricicinum: ἔλαιον κίκινον.
- Oleum cibarium** *Colum.* quod in cibos adhibetur esturque.
- Oleum balaninum** *Plin.* oleum glandis vnguentariæ, è myrobalanis confectum.
- Oleū de Ben** *pharmacopolis vocatur.*
Oleum

Oleum rancidum, è rancidis & veteribus nucibus expressum. ταγγὸν ἔλαιον Cassiano.

Decapulare oleum Plin. deplere. κατεργάζου, μεταγίζειν. idem quod in vinis elutriare. Al. Oben abschütten. B. Bouen afghieten / oft verlaten. G. Desemplir, survuider, mettre d'un vaisseau en l'autre. It. Tramutar l'oglio d'un vaso al l'altro. H. Traslegar el azeYTE de alpechin.

Amurca Plin. sanies oleæ Eid. ἀμυργὴ, ἐν ᾧ etiam teste Polluce. Al. Oelrûsen / ôlhaaf. B. Droesem oft droesen van d' Olie. G. Lie d'huile. Ital. Ecce d'oglio. H. Alpechin, borras de azeYTE.

Fex, sanies Plin. crassamen Colum. & crassamentum. τρυγὴ, ὑποστύγμα. Al. Trusen / Hassen B. Heff Hollandis, ghest / gist Flandris, Droessem / groutsoppe / moenere / hoc in vino precipue. G. Lie, frondrille, bourbe, limon. It. Feccia, bibia. Hisp. Hez, borras de vino.

Fex vini vsta, barbari tartarum vocant σφέκλη Aegineta. B. Wijnsteen.

Omphacium. ὀμφάκιον. Al. Agrest. B. Veruns. G. Agrest, verdus. Ital. Agresto. H. Agraz.

Acetum. ὄξος, εἶδος. Poll. Al. Essig. B.

Azijn / Edich / Eeck. G. Vin aigre. It. Aceto. H. Vinagro.

Salgama. Colum. Conditanea quavis in doliolis ad usum conseruata: cuiusmodi oliuæ, cucumeres, pyra τέλειχρη, τὰ εἰς ἀναστύμωσιν βρώματα Athen. ἀναστομωτική, quasi appetitum irritantia, quæ & ὑποδυνήπῳνται Menander dixisse videtur. Al. Compost B. Compost / gepeeckelte ware. G. Toutes choses salees & confites. Ital. Qualunque cosa condita & assaggionata, & acconciane vasi. H. La conserua que se guarda en cartido.

Muria Martiali, salugo, vel falsilago Plin. ἀλμυρ, ἀλμυρία, ἀλμυρίς. Al. Salzbrûhe. B. Pectel. G. Saumure. It. Muria, salomora aliis. H. Salmuera, ò salmoreio para adobo.

Muria dura Scribonio & Celso, quæ acerrima est, & salientis conseruandisq; cibariis aptissima. ὀλμυρ σακτική.

Posca Plin. oxycratum. ὀξύκρατον. Portio ex aceto aqua permisto. Al. Ein tranck von Essig vnd Wasser zusammen gemischt. B. Een dronckten von Water en Azijn. G. Bruuage d'eau & de vinaigre. It. Mistura d'acqua & aceto. H. Mezcla de agua y viangro.

DE MENSIS SECVNDIS, ET

FRVCTIBVS.

Tragemata Macrobi. mensæ secundæ, bellaria Agellio, quæ in fine mensæ vel à cæna assumuntur gula irritamenta. τραγήματα, δευτέραι τραπέζαι, ἐπιδορπίσματα, τραγάρια, ἐπιφορήματα, quasi secundaria fercula ἐπιτραπέζια, πέμματα, ὧν τὸ πέμπεσθαι, ἐποικίλα Dorice Athen. ἐπιδοειπνα. Athenæo. Al. Nachricht / oder Tisch. B. Tweede oft andere gherechten / tergje. G. Dert de table.

Ital. Messi secondi. Hisp. Frutas de farren.

Hipotrimmata, Bellaria arida: cuiusmodi hodie saccharata sunt in usu, olim superfundi nuptis nouis & seruis manumissis cum sospitatis felicitatisq; augurio solita. κατεχύσματα, ὑποτέμματα. Al. Gebachen zucker B. Consjten / Diersaten. G. Confits, confiture. It. Confiti in scatole. H. Azucar de conserua.

Fructus.

Fructus. ὀπωγόν, ἀνεγέρπυα. Al. Obs/
Frucht. B. Frunt/ Oest. G. Fruit. It.
Frutto. H. Fruta.

Pomum, *Quicquid herbaceo fructu vi-*
rens, lignoso operculo caret. ὀπωγόν. De
moer. Al. Ops/ allerlen ops / oð ås-
sige Frucht/ außwendig lind B. al-
lerlen Frunt met wecke schellen/
Oest. G. Toute sorte de fruit bon
à manger, & aplani par de hors. It.
Pomi. H. Frutas de arboles.

Pomum decumanum *Columel.* præ-
grande. τέλειον. Al. Groß ops. B.
Groot Frunt/groot Oest. G. Fruit
gros, pomme grande. Ital. Fruto
smisutatamente grande. H. Frutas
grandes.

Pomum nanum. νάνον. Al. Klein ops.
B. cleyne frunt/cleyn Oest. G. Fruit
menu, ou petit. It. Fruto picciolo
& en menuto. H. Fruta perquen-
na.

Pomum præcox, præcoquum *Mar-*
tiali πρῶιμον, πρῶωρον, πρῶδερον,
πρῶιόλατον. Al. Früzeitig ops/
somer ops. B. Somer frunt/ So-
mer Oest. G. Pomme de hastiue-
au, fruit d'esté, ou hastif. It. Pomo
d'estate. H. Fruta temprana.

Pomum serotinum *Columel.* ὀψιμον,
ὀψιόλατον, ἀπὸ φέτον. Al. Spatzeitig
ops/ winterops. B. winter frunt/
spaed frunt/winter oest spaede oft.
G. Pomme tardiue, fruit d'hyuer.
Ital. Fruto d'inverno. H. Fruta tar-
dia.

Pomum fugax *Plin.* Al. Ops/ das sich
nit lang gehalten kan. B. Niet due-
rende frunt oft Oest. G. Fruit qui
ne se garde guerre, pomme tost se
corrompant & senrichant, pom-
me qui n'est point de garde. Ital.
Pomo ò frutto che presta segua-
sta. H. Fruta que no puede durar.

Pomum vietū *Agellio*, molle, & quasi
visua & soliditate defectum. οὐκ ὀπωγόν

Al. Mürb / oð Poselächtig äpfel.
B. Een murwen Appel / ghebürst
oft mueck Oest. G. Fruit flestri. It.
Pomo molle. H. Fruta muelle.

Pomum putre, putrilaginosum. οὐκ ὀπωγόν,
δονῶδες, σαπρὸν. Al. Faul ops/ fauler
Apffel. B. Verrotten Appel / rot
oest. G. Pomme pourrie, ou gâtée.
It. Pomo corrotto, ò putrefatto.
H. Fruta podrida.

Pomum caduum *Plin.* caducum *Cic.*
ἐυκατέπτωτον. Al. Abgefallen ops.
B. Afval. Gal. Pomme qui cheoit
aiseement & de luy mesme. It. Po-
mo caduco da per se. H. Fruta que
por si se cae.

Pomum vermiculosum, vermiculans
Plin. Al. wurmstichiger Apffel. B.
wormachtich frunt/ oft appel / ofc
oest. G. Fruit vermineux. It. Pomo
pieno de vermi. H. Fruta que tiene
gusanillos.

Pomum calculosum, lapidosum. λι-
θῶδες. Al. Steinachtiges ops. B.
steenachtig frunt/steenich oest. G.
Pomme pierreuse. It. Pomo pieno
di petrucceie. H. Fruta pedregosa.

Pomum maturum, mite *Virgilio.* ὠρι-
μον, πέπον. ὠριον. Al. Reiff/ zeitig
Ops. B. Rijpe frunt/rijpe Oest. G.
Fruit meur. It. Pomo ò frutto ma-
turo. H. Manzana ò fruta madu-
ra.

Pomū immite *Plin.* crudū, immatu-
rū. Al. Ungeittig ops/ grün ops. B.
Eenē groenē Appel/ frunt dat noch
niet rijpe en is/ onrijp oest/ eē rou-
wen appel. G. Pomme aigre, verde,
crue, point meure. It. Pomo cru-
do, duro, che nō è maturo. H. Fru-
ta cruda, y que no esta madura.

Volua Scribonio, Pomi medium in quo
caeco loculo latent semina. ὑσέρρα, με-
τρῆς, καγδία, σπλάγχνον. B. Clochuns/
quasi campanile, intra quod sonant
semina & nuclei.

Officulum, Os penetrale fructuum, in quo nucleus est, Et in cerasis prunis-que, πυρήν Polybio & Herodoto. B. De Steen G. Noyau. H. Guexo de fruta.

Vmbilicus, Quod in pomis, vel prominet vel conditur, ab aduersa pediculo parte ὀμφαλός, πυρήν Poll. Belg. Terunnen.

Malum. μήλον. Al. Apffel B. Appel. G. Pomme. It. Pomo, mele. H. Manzana.

Malum Pānucium Plin. quod celeriter rugis crissatur. μήλον ῥυτίδωδες. Al. Gerungelter Apffel. B. Gheschrūpelde appel. C. Pomme ridee.

Malum orbiculatum Plin. à figura orbis in rotunditatem circumacti. epitoticum. μήλον ἐπειρωτικόν, ἐρβεῖον Athenaeo. Al. Grünacher. Belg. Ront appel / Schijuert / Schijuesling / ab orbis rotunditate. G. Pomme de francetur.

Malum musteum, melimelum Horatio, quod minimū durat, celeriterque mitescit. μελίμηλον. Al. Paradißle / Paradiß apffel. B. S. Zans appel / crunelincf. G. Pomme de Paradis.

Malum aureum, Aurantium. χρυσεόν Athen. μηδικόν Nicand. Schol. Al. Pomerantz B. Uranie Appel / Appel van Uranien. G. Pomme d'orange, orange. It. Aranico. H. Melaranzo, naranzas.

Malum Hesperium, Medium, Assyrium, Citreum, ἑσπερικόν μήλον Iuba ἑσπερίδων μήλον Athen. κεδρόμηλον Diosc. περσικόν ἢ μηδικόν Theoph. κίτριον κοκκύμηλον περσικόν Diphilo. Al. Citron Apffel / vnd Limon. B. Citronen en Limoen G. Citron & limon. It. Citrone, cedro, & limone. H. Cidras y limonzas.

Malum cydonium, lanatum Plin. à lanugine qua vestitur. Canū Virg. κυδώνιον, λασιόμαλον Hesych. χνοῖον

Nirand. Al. Rüttē / Rüttenapffel / Ruttinen. B. Queappel. G. Pomme de coing. Ital. Pomo cotogno. H. Membrillo, marmello.

Malum struthium, maius & odoratius cidonium Aetio, Dioscor. σπέρθρον, σπέρθρομηλον. B. Queepcere.

Chrysomelum, cotoneū, inclinato ad aurum colore. χρυσομήλον. Al. Goldfarbige Rüttē. B. Goutgeele queē.

Malum punicum, granatum, à granis acinisve. σίδη, ροία. Al. Granat apffel / Apffel von granaten. B. Granat appel. G. Pomme de grenade. It. Pomo granato, melagrana. H. Granado, Romana.

Mali punici propria sunt, Malicorium, Cytinus, Balauftium, Acini, & Cicus.

Malicorium Plinio, Corium cortexve Punici mali. σίδιον, σιδδέντος καὶ λυμμοκαπεῖς Nicand. Al. Die Rind am Granat Apffel. B. Granaet appelschelle. G. L'escorce d'un granad. It. Il scorzo della melagrana. H. Corteza de granada.

Cytinus Plin. Flos mali satius Punica. ampullagium Aurel. ab ampulla similitudine quadam: qua mihi lectio magis probatur, quam qua alio loco extat Ambutacium κύλινος & γοιῶς. Al. Granat Apffelblühe. B. Granatenblomme. Gal. La fleur d'un grenadier. It. Primo fiore di pomo granato. H. Flor de la granada.

Balauftiū, Sylvestris Punica flos. βαλάντιον. Al. Wild Granat apffelblühe. B. De bloem oft bloensel van eenen wilden Granaet Appelboom.

Acini, semina Celso, πυρήνες Dioscorid. Al. granat kornlin. B. granaet keeren oft bespen. G. Le grain de la pomme grenade. It. L'acino, ò le grano del pomo granato. H. Granillos de granada.

Acini tunica, vel folliculus Varroni. Al.

- Al. Das Hautlein. B. T'vellenen. G. La cote du grain. It. La gulcia del grano. H. Lamochilla de grane.
- Acinorum nuclei, semina vinacea Cicer. Al. Die Kernlin. B. De fernen. G. Les pepins. It. Li garigli. H. Eel meollo.
- Cicus vel cicum Varr. Membrana tenuis acinos in malo Punico discriminans. H. La tela de los granos de granada.
- Mala pulmonea Plinio, stolide tumen-
tia πλευμόνια. B. Potappels / quasi
ollaria dicas, Boggers.
- Mala orthomastica Plin. mammarum
effigie. ὀρθομαστικά. B. Kabauwen /
vel Rapauwen / quod raporum spe-
cie sint.
- Mala petisia Plin. non magna, gratissi-
miq; saporis. πετίσια Athen. B. Pup-
pinghen. G. Pommes de carpendu,
capendu.
- Mala scandiana Plin. Pendent ad ma-
trem in hyemem & que σκαρανιά. B.
Winter guldelinghen.
- Mala sanguinea Plin. rubelliana Ru-
ellio, rubella Budaο, purpurea. αἷμα
μέγ. Al. Röttlingē. B. somelgulde-
linghen. G. Pommes de rouveau.
- Mala Claudiana Plin. pleno saturoque
rubore tineta. κλαυδιανιά. B. Zoop-
tens / Knoopstertkens.
- Malum Sceptianum Plin. insigni ro-
tunditate. B. Kerlappen.
- Melapia Plin. quæ sonat mixto nomi-
ne mala & pira: quare miror Bu-
daum nouum quæsiuisse nomen, py-
rimala, ut Plinii nucipruna, μηλά-
μα. Al. Apffelbieren. Belg. Appel-
peeren. G. Pommepoires. It. Mela-
pie Roma.
- Malum insanum Hermolao. G. Pomme
d'amour. It. Melenfane, merezane
Liguribus, melongene.
- Pirum, vel ut alii, pirum. ἄπιον, ὄχνη,
ἀγέης. Al. Birn. Belg. Peere. Gal.
- Poire. It. Pero. H. Pera.
- Pirum librale Plin. à ponderis ampli-
tudine. πικανταῖον ἄπιον. B. Un-
guisse Peere. G. Poire de bō Chre-
stien, poire de liure Budaο.
- Pirum volenum Virg. quod Golā ma-
nus impleat. sementinum Catoni,
musteum, ἄγρον ἄγης. B. Vlaem-
sche Smoutpeere.
- Pirum acidulum Plin. postaurum na-
le Eidem, acidulo sapore iucundum.
B. Ysboute.
- Pirum Amerinum Plin. serissimum o-
mnium, maximeq; durans. B. Sint
Thomas peere.
- Pirum ampullaceum Plin. collo am-
qua instar tumido. B. Engelsche Ta-
felpeere.
- Pirum cucurbitinum, Plin. ab oblon-
ga cucurbita figura. B. Lancfhal-
sachtige peere / Lancfhalsen. G. Poi-
re de farreau, ou de campane.
- Pirum Crustuminum Plin. gratissimū,
& ex parte rubet, Seruio teste. Belg.
Sint Jacobs peere.
- Pirum Dolobellianum Plin. longissimi
pediculi. B. Engelsche braetpeere.
- Pirum Falernum Plin. largo succo ab-
undat. B. Fransche Krangeweelen.
- Pirum hordearium Plin. ab odoris fra-
grantia; quod perperam superbum
vocat Grapaldus. μισγέπιον. Al. Mos-
scatel Birn. B. Moscatel Pehre.
G. Poire musquette.
- Pirum pomponianum, cognomine
mammosum, à rotunditate, Plin.
B. Tafel Peere.
- Pirū regiū Plin. minimo pediculo, quasi
sessile. B. Oostpeercken / mispelpeere
- Pirum Signinum Plin. testaceum, à
colore testa. B. Rietpeere.
- Pirum superbum Plin. paruum, sed o-
cyssimum. B. Waterpeere / Tijtpeer-
cken / Dirckgen.
- Pirum Venereum, coloratum dicunt,
& Plin. inquit. B. Venus peere.
- Persicum

Perficum, duracinum, nux Molusca, succio apud *Macrobius*. περισκόν, περισκόν μῆλον, δοράκιον *Paulo*. Al. **Pfersig**. B. **Peersick**/Peerse. G. Pesche. It. **Perfico**. Hisp. Pexego, durasno.

Armeniacum, Armenium, præcox. Ἀρμενιάκη, Ἀρμένιον *Aegineta*, βερνικόν. Al. **Molleten**/Sant **Jo-**
hans **Pfersig**. B. **Koode Peerse**/
broeghe Persic/avant **Peerse**. Gal. Avant pesche, abricot, pesche de Troyes, carmagnole. Ital. Monia-
che, baccocche *Hetrusci*, armeni-
ache, grisomele. H. Albericoques,
albarchigas, aluaricoques.

Cerasum. κεράσιον. Al. **Kirschen**. Belg. **Kersen**. Gal. Cerise. It. Ceregie. H. Cirezaz.

Cerasum actium. ἄκτιον κεράσιον. Al. **Schwarze kirschē**. B. **Kriekē**/swarte
te friekē. G. Grinche. It. Corbine.

Cerasum Apronianum *Plin.* quod ma-
xime rubet. Al. **Amarellen**. B. **Koo-**
de kersen. Hisp. Cerasa ambrunesa
Nebrissens.

Cerasum duracinum. Al. **Spanische**
Kirschen. B. **Spaenschē Kriekē**. It.
Marchiane, duracine *Hetruscis*. H.
Cereza dura ò tiefta.

Prunum. κοκκύμελον, ὀξύμαλον περισ-
κόν *Laconib*. Al. **Pflaum**/Praume.
B. **Prunne**. G. Prune. It. Pruno, su-
fino. H. Prunas, andrinaz, amex-
cas, ciruelas.

Prunum cerinum, cereum. Al. **Koß-**
pflaum. B. **Witte Koßprunne**.

Prunum hordearium *Plin.* Candens
est. B. **Witte prunne**.

Prunum asinarium asininum, vile &
maius. B. **Disprunne**.

Prunum Damascenū ὀξυένηλον *Theoc.*
ἡ γὰρ δαμάσκων. Al. **Quetschen**/
blaw Spilling. B. **Blaunne Prun-**
ne/oft **prunne** van **Damasc**. G.
Prune de Damas.

Prunum passum, rugosum. κοκκύμε-
λον ἀπόθετον. B. **Prunne** van **Damasc**. G. Prunes de Damas. It. Pru-
no secco. H. pruna seca.

Prunum nanum. Al. **Kleine Herbst-**
pflaum. B. **Croosten**/Palloten. G.
Creiches.

Prunum decumanū. B. **Eierprunne**.
Pruneolum, prunulum, prunum syl-
vestre. κοκκύμελον ἄγριον. Al. **schles-**
hen. B. **Sleen**/slewen *Flandris*. G.
Prunelles, pelouses. H. Pruno.

Cornum. κορνέιον. Al. **Corniol**/oder
Welschkersch. B. **Corneille**. Gal.
Cornille. It. Cornole, corniolo. H.
Cornizolos.

Tuberes Plin. ὄνυα. Al. **Hirschbrunst**.
B. **Truffe**/swammen. Ital. Tarfuffi.
H. Turmas de tierra.

Bulbocastanum. βολβοκαστάνον *Tral-*
liano ἄγριο καστάνον. Al. **Erdnuß**. B.
Aerdenoten/Aerdackers.

Nux, *Fructus omnis duro operculo te-*
ctus ἀκρόδρυον. Al. **Nuß**. B. **Note**/
oft **Nuete**. G. Noix. Ital. Noce. H.
Nuez.

Nux rancida. κήρυον πείζον ἢ ἐλακηνόν
Cassiano.

Nux vitiosa *Plauto*. Al. **Wurmässiger**
oder prästhaftige **Nuß**. B. **Doue**
oft lose **Note**.

Culleola, *Cortex viridis putamen am-*
biens. Al. **Bratschgen** od **Danggē**.
B. **Bolster**/de groene **Note**schale.

Putamen, *Compactile operimentum,*
bifidas putaminis carinas Plin. di-
xit, κέλυφος, κελύφανον *Hesychio*,
λέπτερον. Al. **Nußschalff**/nußschal/
Nußdangen. B. **Note**schael/**Nue-**
tendoppe. H. La cascara.

Nuci dissepinētum *Festo*, *Membra-*
nula nucis intergerina περὶ ψήμα.
Al. **Sattel**/vnderschlacht zwischen
dē **Nußkernen**. B. **Net** dincē van en
walnote. G. La coquille, ou petite
taye d'une noix. It. La scorza della
G noce.

noce H. Cascara de las nuezes.

Nucleus. πυρήν. Al. Nustern / tern. B. Keern / Ditte / Karle. G. Noyau. It. Nucleo. H. El meollo di la nuez.

Nuclei tunica Plin. Al. Schelffen am Nustern B. De pele van de Keere van een Noe.

Nuxauellana, Pontica, Prænestina, nucula. Sex Pompeio. nux minima Iuuenali, Heracleotica, quamvis castaneam interpretetur, licet falso. Macrobius. κάρυον ποντικήν Diosc. λεπτοκάρυον, αὐαρόν Hesychio. Al. Haselnuß. B. Haselnote. G. Auelline, noysette. It. Nocella, nocciuole, auellane. H. Auellanas.

Nux basilica, regia, iuglans. κάρυον βασιλικόν ἢ πέργειον. Poll. Al. Nussi / Welschnuß / Baumnuß B. Oternote / Walnote. G. Noix. It. Noce. H. Nuezes.

Nux Græca, nux Thasia, amygdala. αμυγδαλή. Al. Mandel. B. Aman- del. G. Amande. It. Mandole. Hisp. Amendras.

Nux pinea, Cybeles pomum Mart. κώνι. Al. Zirbelnuß / Zirlinnuß. B. Pijnappel. G. Pomme de pin. It. La nocce du pin. H. Pinnon.

Nucleus pineus κόνιχαλ Hippocrat. σπόδιλ. Al. Zirlinnußtern Belg. Pijnkeerne G. Le noyau de la pomme de pin. Nucleus pineus lacumato toro includitur. Plin.

Castanea Virgil. Sardiniana glans. λόπι- μρον, κάρυον, διὸς βάλανος Diosc. σαρ- δάνη βάλαν. Galen. Al. Kesten B. Castanie G. Chastagne. It. Castagna, maroni. H. Castanna marones.

Echinatus calyx, castaneæ operculū Plin. dicitur. πύκτων λοπίμυξ Gal. ab hispiditate barba simili.

Morum. μύρον Aeschilo, συκόμενον. Al. Mausbecre. B. Moerbefie G. Meure, It. Moro. H. La fruta de moral.

Morum rubi, morū sentis, vaccini- tis. βάλλον μύρον. Al. Brambeere / frag- beere. B. Braembeshe G. Le fruit d' yne ronce. It. Il moro di rubo. H. Frutas de roue, ò de çarça.

Vaccinium. Quid obstat quo minus hoc nomen mereantur (ut à bacis deducti volunt eius originem) fructus non ignobiles, quos Germania Hendelbeeren / Drunmpelbeeren / & brüchbeeren Belgica Craeckebeshen / Postelbeshen / & Hauerbeshen nuncupat: quemadmodum & illud genus, quod in Hollandia paludibus nascitur, & lingua vernacula Veenbeshen / quasi palustres baccas, indiget at, vaccinia non male dici queant.

Morum rubi Idæi B. Rinnebesphen. G. Framboises.

Fragum Virgil Al Erdbeeren. B. E. d. besphen. G. Frese. It. Fraga. H. Miez- gado, mayuera.

Sorbū. ῥα, οῦρα. Al. Spenerling / Spenerbeeren / Sporäpfel. G. Cormie- re, corme. It. Sorbo. H. Sorbas.

Mespilum. μέσπιλον, ἄρωνιον μέσπιλον & πείνηκρον. Al. Nâspelen. B. Mispel. G. Nefle. It. Nespola, azarolo Neapolit.

Pistacium. κάρπος τῆς πισάκης Alci- phroni, πισάκιον Diosc. ψιτάκιον Ni- cand. λιστάκιον Posidonio. Al. Welsch Pimpernußlin. B. Pistici. G. Pistaches. It. Pistacchi H. Albocigo.

Zizyphum, sericum. offic. iuiubæ. σιγ- κόν Gal. ζίζυφον Simeoni Zetho. Al. Roth Brustbeerle. B. Zuiuben G. Iuiubes. It. Giuggiole H. Azofeifa. Myxa, myxaria. μύξα, μυζαρία Aetio. Aduario, vulgo Sebesten.

Fungus. μύκης. Al. Psifferling / oder Schwam B. Campernoelle. Gal. Champions, potirons. Ital. Fungo. H. Hongo.

Ficus. σῦκον. Al. Feige. B. Dnghe. G. Fi- gue. It. Fico. H. Higo.

Ficus

Ficus passæ, caricæ. ἰχάδες, ἰχάδες αῖα. *Epigram.* ἰχάδες πιφωγμέναι *Eustath* Al. Dürre Feigen B. Dörsche Vnghe. G. Figue seiches, figues de carême. It. Fico di quadragesima.

Massa caricana. παλάνη. Al. Korb mit Feigen. B. Corf met Vnghe.

Grossus, Immaturus fructus ficus. φήληξ, ὀλωτος, ἐριναις *Ameria.* Al. Grüne Feigen / vnzeitige Feigen. B. Grone Vnghe de noch niet rijpe zijn. G. Figue sauvage, figue qui n'est pas encore meure. It. Florino, bole *Venetis.* H. Higo aun no inaturo.

Ficus præcox. σῦγρον πρόδεγρον *Athen.* Al. Früzeitige Feige. B. Wroeghe Vnge. G. Figue hastive. H. Breua, higo temprano.

Ficus serotina, duricoria *Macrobi.* G. Figue tardive.

Ficus matura. σῦγρον πέπον κήλυτρον *Athen.* Al. Zeitige Feigen. B. Rijpe Vnghe. G. Figue meure. It. Fico maturo. H. Higo maduro.

Ficus Liuiana, Liuia, Pompeia *Plinio.* siccata sole in annuum usum. λεβιά-
νον σῦγρον *Athenæo.*

Ficus Callistruthia *Plinio* ; sapore confertim præstantissima, καλλιστῦ-
θιον σῦγρον, ὑπερέχον τῶν πάντων *Athenæo.*

Chelidonia ficus, purpurea *Col.* χελιδώνιον σῦγρον *Athen.* ἐρυθρομέλανα ἰχὰς *Athen.* B. Blaume Vnghe.

Ficus cerina, à cereo colore. σῦγρον κήρυον. B. Geele Vnghe.

Marisca, Ficus insipida. *Gal.* Vne figue folle.

Granum ficarium, frumentum *Plin.* κεχρηγαις *Theoph.* Al. Linsen / à sonitu pediculos, dum necantur, imitante.

Ficulnum folium ἱρίον, κρόδειον. Al. Feigenlaub oder Blat. B. Vnghe

blat. G. Fuille de figuier. It. Foglio di fico. H. Hoja del higo.

Ficulnus ramus. κρόδην, κρόδος.

Dactylus, palmula, caryotis. δάκτυλος, φοίνιξ, βάλανος φοίνιγος *Alciphroni.* Al. Dattelen. B. Daten / daden. G. Dates, figues royales. It. Dattoli. H. Datiles, tamaraa.

Vua, racemus, botrys. βότρυς. Al. Ein Weintraub. B. Drunue / rasijn. G. Raisin, grappe de raisin. It. Grappa d'vua, vna. H. Vua.

Vua miscella *Catoni & Col.* qua mistum habet saporem inter dulcem & austrium. G. Meslier.

Vua præcia *Virg.* q̄ ante alias mature-
scit. præcoqua. *Colum.* πρῶμιϑ, Al. Frühzeitige Weintraub. B. Wroechtjidge drunue. G. Hastiveaux.

Vua ollares, quæ in fictilibus ollis condiuntur. βότρυες ἀπόθεσι, τρώξιμοι. G. Raisins qui se gardent en pots.

Vua dactylides, digiti instar oblongæ. δακτυλίδες. Al. Weinträubel die ein Finger lāg sind. B. Vingerlāgachtige drunuen. G. De la longueur d'un doigt. It. Passule de sol, lōghe vn dedo *Hisp.* Vuas luengas vn dedo.

Vua Corinthiacæ, apyreni, ἀπύρηναι. Al. Kleine weinbeerlin. B. Karentē.

Vua passæ, à patientia, ut inquit Plin. σαφίδες, ἀσαφίδες, σαπίδες. Al. Koseinlin / weinbeerlin / Meerträuble. B. Rosijnen. G. Raisins en cabas, raisins cōfits. It. Vua passa. H. Vuas passas ò passadas.

Vua pensiles, quæ suspenduntur de trabibus ad diuturnitatem. κρεμασθῆ, βότρυες, ἢ τρώξιμοι.

Vua duracinæ, quæ acinos duriore crassioresq; corio ferunt.

Vua apianæ, opiarinæ, quæ muscatellas vulgus Italicū nominat. σινεα. Al. Moscateltrauben. B. Muscatel drunuen. G. Du raisin muscatel. It. vua moscatella. H. Vua moscatele.

- Vua crispæ. Al. Creutzbeer. B. Ste-
ckebesen/Steckelbesen/Xnoes-
selen Brabantis. Crunsbesen. Gal.
Grosselets, grouselles. It. Vua spi-
na d' crespina.
- Vua vrsinæ. ἄρκου σαφύλα Galeno. Al. S. Johans Treublin. B. Melbe-
sen. G. Grosselets trāsmarinus, ri-
bettes. It. Ribes.
- Vua matura, edulis. ὤριμος, πνεύσας
Theocrito, περιζήσουσα Dioscr. Al.
Zeittige Weintraub. B. Rijpe
Druue/goet om eten. G. Grappe
de raisin meure. It. Vua matura. H.
Vua madura.
- Vua immatura, acerba. ὄμφαξ ὄνικα
voce Græcis dicitur: tum demum e-
nim vua audit, cum iam maturescit.
ἄωρος σαφύλη. Al. Unzeittige
Weintraub. B. Ampere oft ontij-
dighe Druue. G. Rasin qui n' est
point assez meur. Ital. Vua ancora
verde. H. Vua aun no madura.
- Vua escaria Plin. cibaria Eid. ἰσώξιμος.
qua edendo est.
- Acinus, desius stipatur, ut in botris. ῥαῖς,
ῥάκη. Al. Beere. B. Besne/bene.
- Bacca, rarius crescit, et in lauro. Al.
Beere. B. Bene/besne.
- Vinaceus Cicer. semen granum acini.
ῥίγαρον. B. De Steen vande Be-
sne inde Druue. G. Le pepin. H.
El granillo de la vua.
- Tunica acini, vel folliculus Varr. χι-
τὼν τ' ῥαγός. Al. Das Häutle. G. La
core du grain.
- Folliculi vel retrimenta vuarum qua
expressis uuis supersunt reliqua. σέμε-
φυλος Galeno, ἀειπίσματα Aristop.
σαφύλων ἀποπίσματα, βρύττος Eu-
stathio. G. Le mare.
- Oliua. ἐλαία. Al. Olbeer. B. & G. Olie-
ue. It. Oliua. H. Azeytuna.
- Orchas, orchites, testicularis & rotun-
da ὀρχαῖς. Al. Olieue. B. Olieue om te
eten.
- Radius Oblonga oliua, Plinio.
- Pausia, Oliua nigricans præ maturitate
σεμφύλης Athenæo.
- Phaulia, Oliua grandissima & maxime
pulposam habens baccam. Regia &
Maiorana. φαυλία Theophrast. φαύ-
λη ἐλαία Eustath. πικρὴς Ath.
- Drupa, Oliua immatura. δρυπεπής, δρυ-
πετής.
- Oliua conditanea, colymbas. καλυμ-
βὰς αἰλμαῖς, αἰλίπατος Epigram. αἰ-
νήκτειρος Ibid. φθινόππορος Ibid. νη-
κτεῖς Polluci. Al. Ingemachte Olie-
ue. B. Olieue wt de Peckel/ Olieue
ghesulten. Olieue confite.
- Sanfa vel samfa Colum. os oleæ Suet-
onio, Officulum oliue πνεύνη, σέμε-
φυλον Cassian. πυρήν ἐλαας, συπεῖον
Suid. B. Olijuen steen H. Buruio de
las azeytunas.
- Capparis, inturis. καππαρίς. Theoph.
Al. Kappern. B. Cappers. G. Cap-
pres. Ital. Cappari. Hisp. Alcappa-
ras.
- Siliquæ, ceratia. κεράτια, ἐυλοκέραια,
καρρέσια Actuatio. Al. Sant Jo-
hans Brodt. G. Carrubes. It. Ca-
robe, carobole. H. Alfarobas.

DE AROMATIBVS ET SPECIEBVS.

AROMA, odoramentum Plinio, Vnguen, vnguentum, pigmentum,
ἄρωμα sed hoc ab vnguine aridi-
tate soliditateq; differt. Al. Würze/
Speceren. B. Specerije. G. Des e-
speces. It. Speciaria. H. Especiaria.

Vnguen, vnguentum, pigmentum,
Odoramentum liquidum. μέγρον, μέ-
ρωμα, φάσμακρον, σακτὸν μέγρον Ar-
chistrato. Al. Wolriechēde Salb. B.
Welriechēde Salue/Pa fuim. G.
Parfum

Parfum. Ital. Parfumi *Athenaeus* diuidit in $\chi\epsilon\iota\sigma$ & (quo in genere censerī possunt olea seplasia, quaecunque illinuntur aut inunguntur: quomodo $\chi\epsilon\iota\sigma\mu\alpha\ \mu\eta\lambda\iota\upsilon\omicron\nu$ vocat *Dioscorides*, quod Oleum ē citoniis *Plinius*) & in $\alpha\lambda\epsilon\iota\mu\epsilon\mu\alpha$: quo reliquum vnguinis genus operosum & fragans continetur. mundus Sardianus, à Sardibus Asia pro Vnguentorum deliciis à poetis effertur. Hispan. Vnguento oloroso.

Magma, Massa vnguentorum, recrementum *Celso*, vnguentorum fex *Plin.* lutum *Virgil.* ob consistentiam luto similem crassamentum *Colum.* sedimentū, $\mu\epsilon\lambda\iota\mu\upsilon\gamma$, $\sigma\omega\iota\varsigma\alpha\iota\varsigma$, $\iota\omega\delta\varsigma\alpha\iota\varsigma$ *Theophr.* eo quod subsidat. B. Het dicke van de Salue/oft wtgedruckte Salue. G. Le marc.

Stacte. $\sigma\alpha\kappa\tau\eta$. *Theophr.* Latex oleum vè cinnamomo & myrrha incisa sudans.

Pastillus, orbiculus. $\tau\epsilon\rho\chi\iota\sigma\kappa$ &. Al. Schmeckfugle. B. Reichende oft runckbal.

Phœnicobalanus, officinis tamarindus, palmula punicea vel nigra. $\phi\omicron\iota\nu\iota\gamma\delta\alpha\lambda\alpha\nu$ & *Dioscoridi*.

Myrobalanus, Arabica voce Ben in officinis vocatur. glans Ægyptia *Plin.* $\beta\acute{\alpha}\lambda\alpha\nu$ & $\alpha\iota\gamma\omega\pi\tau\acute{\iota}\alpha$ *Archigeni*, $\beta\acute{\alpha}\lambda\alpha\nu$ & $\mu\upsilon\gamma\epsilon\psi\iota\kappa\eta$ ἢ $\tau\omega\nu\ \mu\upsilon\gamma\epsilon\psi\omega\nu$ $\beta\acute{\alpha}\lambda\alpha\nu$ &, $\mu\upsilon\gamma\epsilon\beta\acute{\alpha}\lambda\alpha\nu$ & *Aetio*. B. Myrobolaen Ital. Chianda vnguentaria. H. Auellana della India, Tartago & muja.

Nux vnguentaria vel odorata. $\kappa\acute{\alpha}\rho\upsilon\omicron\nu\ \mu\upsilon\gamma\epsilon\psi\iota\kappa\eta\ \eta\ \delta\rho\omega\mu\alpha\iota\kappa\eta\ \eta\ \mu\omicron\chi\omicron\kappa\epsilon\upsilon\delta\iota\omicron\nu$. Al. Muscatnuß. B. Noie Moscaet. G. Noix moscade, ou muguette. It. Nocemoscada. H. Nuez d'especia.

Macer, vel macis $\mu\acute{\alpha}\kappa\iota\varsigma$, $\xi\upsilon\lambda\omicron\mu\acute{\alpha}\kappa\iota\varsigma$. Cortex aromaticus, nucis myristica inholucrum, amiculae vè. Al.

Muscatenblomē / Muscatblühe. B. Macijs/foelie/bloem van Muscaet. G. & Ital. Macis. H. Macas, macias, gingibre maqui.

Caryophyllon. $\kappa\alpha\rho\upsilon\phi\omicron\phi\upsilon\lambda\lambda\omicron\nu$. Al. Nägelein. B. Sherophle Naghel. G. Clouz de geroffle. It. Garofano. H. Clauo d'especia.

Zingiber. $\zeta\iota\gamma\iota\beta\epsilon\epsilon\iota$. Al. Zmber. Belg. Gengber/Gember/Gingebare. G. Gingebre. It. Gengeuo, zenziero. H. Gengeure, gengibre Valadi.

Piper $\pi\iota\pi\epsilon\epsilon\iota$. Al. Pfeffer. B. Peper. G. Poiure. It. Pepe. H. Pimienta.

Cinnamomum, cinnamum. $\kappa\iota\nu\acute{\alpha}\mu\omega\mu\upsilon\nu$, Aroma fragantissimum, cuius in locum successit nobis casia.

Cassia. $\kappa\alpha\sigma\iota\alpha$, $\kappa\alpha\sigma\iota\alpha\ \sigma\upsilon\epsilon\iota\gamma\zeta$ *Gal.* $\sigma\upsilon\epsilon\iota\gamma\zeta\ \tau\eta\varsigma\ \kappa\alpha\sigma\iota\alpha\varsigma$ *Actuario*. $\kappa\alpha\iota\acute{\nu}\eta\lambda\alpha$ *Nicolao Myrepsō*. Al. Zimmet/Zimmetrörlin/Zimmetrinde B. Caneel. G. Canelle. It. Canella. H. Canela.

Sed Cassia fistularis, altis Ægyptia fistiqua, cuius medulla doctis cassiae atramentum à nigrore, & pulpa cassiae dicitur. $\kappa\alpha\sigma\iota\alpha\ \mu\acute{\epsilon}\lambda\alpha\iota\nu\alpha$ *Actuario*. B. Cassiefistel. G. Casse. H. Cassia fistola.

Vnguentum fusinum. $\kappa\epsilon\iota\nu\iota\nu\omicron\nu\ \mu\upsilon\epsilon\theta\upsilon$, $\sigma\omicron\upsilon\sigma\iota\nu\omicron\nu$, $\kappa\epsilon\iota\nu\acute{\omicron}\mu\upsilon\epsilon\theta\upsilon$, $\acute{\alpha}\nu\delta\iota\nu\omicron\nu$ *Hippocr.* Al. Liltien. B. Olie van Leltien.

Diapasmata Martiali, Pulvisculi odorati, quibus lecti geniales & discutitorij respergebantur, & qui ad cohibendos sudores in balneis corporibus inspergebantur. $\Delta\iota\alpha\pi\acute{\alpha}\sigma\mu\alpha\tau\alpha$, $\kappa\alpha\tau\alpha\ \pi\alpha\varsigma\alpha$ *Galen.* $\kappa\alpha\tau\alpha\ \pi\acute{\alpha}\sigma\mu\alpha\tau\alpha$ *Dioscr.* eodem nomine vocari possunt, qui vestibis insperguntur pulueres, quos Damascenos vocant, & similes.

Lasar Cyreniacum. $\delta\pi\acute{\omicron}\varsigma\ \kappa\upsilon\epsilon\lambda\omega\alpha\iota\kappa\eta\varsigma$, vulgo assa dulcis vel odorata, & gummi benzoinum. B. Benzoin.

Lasar Medicum vel Syriacum. $\delta\pi\acute{\omicron}\varsigma\ \mu\eta\delta\iota\kappa\eta\varsigma\ \eta\ \sigma\upsilon\epsilon\iota\alpha\kappa\eta\varsigma$, vulgo asa foetida.

- tida. Al. Teuffels Dreck. B. Duyn- uels dreck / Sierilon fonfa.
- Nascaphthum. νάσκαφτον, vel νάσκαφτον thymiana, officinis styrax rubra. It. Tegniamie.
- Croc⁹ κρόκος. Al. Saffrā. B. Saffraē. G. Saffran. It. Saffarano. H. Azafra.
- Cuminum κύμινον. Al. Xümmel. B. Xumijn. G. Comin. Ital. Cumino. H. Comino.
- Acorus, vulgo calamus aromaticus, piper apum *Apuleio*, quod appensum aluearibus apes contineat ne dif- fugiant. μυρσινης κίλαμος Polyb. Al. Calmus. B. Calmis. G. Galange. It. & H. Acoro.
- Agallochum, officinis lignum aloes. ξυλαλόη Aetio, ἀγάλλοχον. Putatur esse tarum Plinij. Al. Aloesholz / Creuzholz. G. Lignum aloes. Ital. Legno aloe. H. Linaloe.
- Zadura, vulgo Zedoaria. ζαδέρα, ζείδορ, ζάδερα. Al. Zitwen. B. Seeuersaet. G. Cretronart. H. Zedoaria.
- Coriandum. κρείαννον. Al. Coleander. B. Coriander. It. Coriandro. Hisp. Culantro, y ciliandro.
- Nardi spica. ναρδόσπικος. Gall. Al. Wol- riechender Spickennardi. B. Spi- cke / spickenardi. G. Aspic d' outre mer. H. Azumbar, espiga fil.
- Pissasphaltum. πιασάσφαλτος. B. Mō- mie. G. Mummie. It. Mumia. Hisp. Cera de minera.
- Carpesium, officinis cubebæ. καρπήσι- ον Actuario. B. Cubeben.
- Carum, κάρυον vel κάρυον Diosc. κάρυον Aetio, καρναδάριον Zetho. officinis carui. Al. Mattkümmich / Kra. G. Cheruy. It. Caro. H. Alcarauea.
- Aëromeli, ros Syriacus, drosomeli, mel aerium, offic. manna. αἰεργμέλι Gal. & δροσομέλι. Al. Himmelhonig.
- Drosomeli intelligo etiā quod vulgaris lingua etiamnum mel roscidum vel roreum nuncupat, quod astivis no- ctibus mellei coloris, sed roris instar li- quidum defluit. Mellaginem quidā vocant, Plinius, & ex eo Ruellius, sa- liuam siderum. B. Honichdanwe.
- Ladanum. λάδανον Herodoto. λήδον, & λήδανον. B. Labdanum. It. Lauda- no. adano. H. Xara.
- Moscus, muscus, Odoramenti genus, quā esse saniem ē vomica caprea col- lectā Aetius putat, aut unicornis, & Simeon Zethi ait, μόσχον. Al. Bisem. B. Musfeliaet / Mosch. G. Musc. It. Musco, muschio. H. Almisque.
- Zibethum ζαπέτιον Actuario, Odora- mentum musco assimile odore. B. Ci- uet. Ciuette.

REM cibariam vita necessitatibus debitam, herbaria proximo ordine sequa- tur, à Chirone Saturni filio, (si Plinio credimus) primo reperta & exculta, quod herba sponte nascentes, gignente eas & usibus assatim subministrante Tellure, non in medicinam modo, sed in cibos etiam cedant, lato usque adeo quibusdam re- gionibus prouentu: ut Aegyptum frugibus, quarum est fertilissima, carere posse testetur Plinius, tanta ciborum ex herbis abundantia diuitem. Constatque pri- mæuam priscorum mortalium & innoxiam ætatem (quam propterea auream merito dictam Dicaarchus predicat) victu parabili, terraquo alummo, & san- fuisse,

Cum fecunda cibos tellus fundebat inemptos.

ut poeta canit. Ac proinde post esculenta visus sum mihi haud extra orbitam cur- surus, si deinceps de frugibus Cerealibus, deinde de herbis, tertio de arboribus (qua- rum diuitias & fœtus inter mensas secundas enucleauit) ordine discreto scribe- rem.

FRUGES, *Quidquid è terra prouentu in alimoniam cedit*, Cereales fructus. ὄμνοι, ὄμνι & ὠόρ & Nonno. Al. Allerley Frucht der Erden. B. Alderley Früchten. G. Toute sorte de fruit. It. Ogni sorte de frutti. H. Las frutas de la tierra.

Seges. ἄροτος, λήιον. *Fruges cereales nondum demessa*. Al. Saat noch ni ab-geschnitten. B. Staende saet. G. Blé encore debout. It. Segete. H. La miesse.

Seges pro terra subacta & sata Varro-ni, ἄροτος, γῆ ἡροτεία σπέρη. Al. Ein gesäter Acker/ Saat. B. Gesaet Lant/saet. G. Terre semée. It. Terra lauorata & seminata. H. Tierra sembrada.

Semen, sementis. σπέρμα, σπέρμα, σπέρμα Nicandro, σπέρμα & σπέρμα Eidem. Al. Samen/ Saat. B. Saet. G. Semence. It. Seme. H. Semieme.

Messis. ἄμνητος. Al. Geschnittē Korn. B. Ghemahet Koren. G. Le moisson. It. Misse. H. Miesse.

Culmus, *Frumenticalamus*, stipula. καλαμὸς, καλάμη. Culmum esse ipsum calamus: stipulam vero solium, quo vestitur calamus, voluit Seruius. Al. Halm/ kornhalm/ stengel/ stupffel. B. Stoppel. G. Chaulme, chalmeau de blé. It. Gamba del frumento. H. La cana.

Vagina Ciceroni, *Stipula exordium; herba in qua delitescit culmus cum arista, priusquam exoriatur*, Varro-ni. σίτῃς ἐκβολή, ἐκφυσις τ' χλόης, καλύξ apud Thucyd. qui ait ἄσπε-χόν ἐν τῶν καλύκων ἡύσειν. G. Le tuyau.

Spica Cicero. *Quod culmus extulit, con-tinetq; granum, glutam & aristam*. σάχυς. Al. Aker/ kornäre. B. Adere.

Gal. Espi de blé. It. Spica. Hispan. Espiga.

Spica mutila, *aut (ut passim vulgati co-dices habent) mutica Varr. qua caret arista*. σάχυς κόλοσ &.

Vruncus, *Quod in infima spica ad cul-mum stramenti est, minus quam gra-num*.

Frit. Var. *Quod in summa spica matura minus est quam granum*.

Granum Varr. *Quod initium est soli-dum* κακὸς. Al. Kern. B. Grein/ grein Krens. G. Grain. Ital. & H. Grano.

Arista. ἀνθίσκη, ἀθήκη, *quasi cornu spicae, & acus exilis ac longa, è gluma ex-stans*. Al. Das haar am korn oder äre. B. Baerdefen van de Adere. G. La barbe de l'espi. It. La spiga. H. La raspa de la espiga.

Gluma Varr. *Folliculus grani, seu inuo-lucrum seminum in frugibus*. utricu-lus Plin. ἔλυττον Dioscor. Al. Korn-hülse. B. Korenhuyßten. G. La pail-le qui couure de grain. It. La gu-scia del frumento. H. Hollejo del grano.

Acus, aceris, *Purgamentum frumenti, palea*. Porro acus Plinio dicitur cum per se spica pinsitur; palea vero, ubi cum stipula teritur in area. σκούραλον. Al. Sprewer/ Klenen. B. Cas Pail-le. G. Paille. It. Paglia. H. Granças y ahecaduras de trigo.

Stramentum Varr. stramen, *Quod ter-ra haret, & postea subsecatur*. κατ-φῶ. Al. Stro. B. Stroo/ stroy & dris. G. Estrain, foare. It. Paglia. H. Paja de cama.

Festuca. κατφῶ. Al. Strohalm. B. Weese/ Weesten. G. Festu. It. Ramu-scello, festuca. H. Palillo.

Festuca, & festucago. αἰγίλωψ. Al. Lulch/ Dort. B. Dranick. G. Auron.

Frumentum, Adoreum semen Colum. semen Cereale. σῖτος, καρπὸς δημητριακός, χλὸς, ὀμπνη Lycoph. ὀμπνιος σπόρος Nonno. Al. Allerley Korn das ären hat. B. Koren. Gal. Froument. It. Ogni sorte di biaua. H. Los panes que l'quezieredes.

Triticum. πῦρος. Al. Weissen / Weizen. B. Terne. G. Froumet. It. Grano. H. Trigo.

Triticum robum, robus Colum. pondere & nitore præstans, quale nos Zelandicum nominamus. H. Trigo ruuion.

Triticum siligineum, filigo Colum. tritici vitium Eid. quod pondere deficit, præcipue in pane σιλιγνίς, σπυρίς Hipp. vel τευρίς. Al. Kocken / od Weizen. B. Winter terwe / quasi hybernum triticum. H. Nebriss. exponit Trigo Candial.

Triticum trimestre, Setaneum Columella. πῦρος, τρίμηνον, ἢ σιλιγνίς. B. somerterwe. H. Trigo tremesino.

Secale Plin. farrago, quod pecori farraginis vice datur. βελζα Galeno, ut putatur. Al. Kocken B. Kogghe. Gal. Seigle, segle. It. Segala. H. Sentena.

Farina, simila Celso. μυλὴ φάτος πῦρος Apollon. ἀλφίτον, quæ si crassior sit, κριμνον; si tenuior, ἀλδεον vocatur. Al. Mehl. B. Meel. G. Farine. Ital. Farina. H. Harina.

Farinā depſere, subigere. δειψέειν. Hom. Al. Mehl kneten / wörcken. B. T meel kneden / wercken. G. Pestrir & amollir la paste. It. Gramolar la pasta. H. Souar la harina.

Polenta. ἀλφίτον Hippocr. Farina toſti hordei frictive. Al. Geröst gerſten Mehl. B. Geroost ende ghedrocht gerſten Meel. G. Griotte seiche. It. Polenta che si fa de farina d' orzo. H. Polcada.

Omelyſis, apud medicos veterinarios, equalis farina miscella hordeacea, se-

minus lini & fœnigraci, Pelagonio testante: ac Plinio ex medicorum placitis, farina hordeacea cruda ad discrimen polenta, quæ torretur aut frigitur. ὠμὴ λυσις, & ὠμὴ λυσις, & κρι. δι. νη ὠμὴ λυσις.

Flos, pollen, Farina à furfuribus expurgatissima, quanquam Plinius inter hac nonnihil discriminis statuatur, & Celsus pollinem impuriorem farinam intelligat, πομπάλη, γῆρυς. Al. Simmelmel / feinstmel B. Sijn meel / sijn bloemen meel / donst Brabantis. G. La fleur de la farine. Ital. Fior di farina. H. Harina sotil y muy apurada.

Pollen est & volatica farina, molendini parietes dealbans. Al. Staubmel. B. Stunfmeel G. Fole farine. Ital. Farina che sa disperde. H. Harina que buela.

Similago, simila, σιμιδάλις. Media inter florem & farinam pars, ex qua crassiores furfures excreti sunt. Al. Zartweiß Mel / Simelmel Belg. Bloeme / Terwen meel / de donst bandē meele. G. Semoule. It. Amido, amido. H. Semola acemite.

Vtricolus Plin. Quod furfure melius est, & simila deterius, vulgo Farinæ venter, cretura Pallad. exta tritici. Tenuius farina recrementū. ἀλδεον, Al. Grob mel B. Groue bloeme G. Redondage. It. Farina grossa. H. Harina grossa.

Furfur, Farina recrementum crassius. κριμνιον, πίτυρον. Al. Grünsch. Kleen en. B. Semel / Gruns. Gal. Du son, bran. It. Semola, crusca. H. Saluado, somas.

Hordeum. κριθή. Al. Gerſten B. geerste. G. Orge. It. Orzo. H. Ceuada.

Far, zea, ador, Halicarnassensis libr. 2. τὸ φαῖρος, ὃ καλοῦνται ἡμεῖς ζέα. Al. Spelz / Sāt Peters Korn / einforn / blickē / dinkel. B. Speelte. G. Speltre de l'espeau.

de l'espeautre. Ital. Spelta, pritta, pirra farra, alga apud Insubres. H. Spelta.

Farrago, quod ex pluribus satis pabuli causa datur iumentis. Al. Gemischet Futter. B. Mistellunn. G. Dragée à cheuau. It. Commistione de biauua. H. Herren de centeno.

Byne, βών Aetio. Hordeum madefactū quod germinauit, deinde cum ligulis enatis torretur, ut Cornarius annotat. Al. Malsz. B. Mout.

Panicum, à paniculus semen continetibus, mel frugum Diocli dictum, ἔλυμος, μελίνη. Al. Buzweiß/ Henzdel. B. Panickoren. G. Paniz. It. Panico. H. Panizo.

Panicum exoticum vel peregrinum: panicum locale Ruellius vocat, à loculorum, quibus semen includitur, multitudine. Al. welscher hierß/ sourgsomē. G. Froumēt barbu, blé barbu. It. Sorgo, fagina Hetruscis, melica, & melepa Insubribus.

Fagopyrum, Pabuli genus, quod à similitudine, quam cum fagina glande habet, Vernacula lingua vocat Boeckweit/ quasi faginum frumentum; meliore ratione, quam si etymon vocis referas ad hirci pabulum; itaq; laudo vocem fagopyrum, improbo tragotrophon. Al. Heideltoren. B. Boeckweit.

Auena. βρώμος, ἀκρόπελα Dioscorid. σιφώνιον. Al. Habern. B. hauern. G. Auoine. It. Auena, vena. H. Auena.

Alica, zea deglubita χύνδρος B. Gort. **Oryza** ὀρίζα, Al. Reiß/ Rieß. B. Rijs. G. Ris. It. Riso, H. Arros.

Milium, κέσχος, κέσχεις Straboni, παπᾶλη Hippocr. Al. Nierse B. gheers. G. Millet. It. Migilo. H. Mijo.

Milium Indicum Phn. libr. 18. cap. 7. quod Turcicū, aut Sarracenicum triticum nuncupamus, prae grandibus culmis, quas φόεας vocant, idem

forte fuerit, quod à Theophrasto πυρρός ὀκαμακίς, à crassitudine perticis longuriisque (κράμακας Gracii dicunt) amula vocitatur. Al. Türckisch Korn. B. Türckische tarwe. G. Ble Sarazin.

Olyra, Arinca Plinio ὄλυρα. B. Amelkoren. Typha. τύφη. Al. Welsch weizen. B. Roomsche tarwe.

Amylon. ἄμυλον. Al. Umlung. B. Urmeldonck. G. Amydum. It. Amido. H. Amydon, leche de trigo.

Phalaris. φάλαρις. B. Spaensch saet/ saet von Canarien.

Athera. ἀθήρα, ῥόφημα, ὡς περ πολτῆριον ὕψρον. Sorbitiuncula pulicula liquida similis ex zea tenuissimo polline. Al. Muß. B. Moes/ sunpen.

Aracus ἄρακος, ἄρακος Galeno. Belg. Crock. G. Vesseron, ferre.

LEGVMEN, legumentum, quod selendo legatur, non secetur, χέδροψ Theophr. ὀσπεριον, ἔλλοβον Theophr. βέλεις Aristoph. Al. Hülschfrucht/ Semuß. B. Drucht diemen metter hant leest. G. & It. Legume. H. Legumbre.

Ligumen aliud est coctile, aliud refractarium & contumax, quod ἀτίεραμενον & κερρόσβολον Plutarchus & Nazianzenus nominant.

Lupinus. ῥέρις. Al. Feigbonē/ Weickbonē/ wolffaschbonē. B. Lupijnē. G. Lupins. It. Lupini. H. Altramuz.

Cicer. ἐρέβινθος. Al. Richererbs/ Zizererbs/ Richern. B. Ciceren. G. Cices. It. Ceci. H. Garuanços.

Cicerarietinum. ἐρέβινθος κελός. Al. Zisern erwissen. B. Cicers. G. Pois cices.

Phaseolus, dolichus. φασιόλα Poll. λόβος Gall. δόλιχος Aegineta. Al. Welsche bonen. B. Roomsche boōfens. G. Facioles. It. Fagioli. H. Friscoles.

Eruilia, ἔρως. Al. Erweiß. B. Erwit-

ten. G. Pois. It. Arabeia *Tridentinis*,
rauiglione, pisarelli *Venet.* Hisp.
Arueja.

Pisum. *πίζον*, *λίσιον*. Al. Erbs/
Welsche Erbis. B. Roomsche er-
witten / stockeertem / climmende
eerten.

Faba *κνάμη*. Al. Bonen. B. Bone. G.
Febue. It. Faua, baccieli *Italus di-*
cuntur faba virides & recentes. H.
Haua.

Et si doctissimus Rembertus approbare
nitatur phaselum veterum, *φάση-*
λον, esse vulgarem fabam; egre tamen
persuaderi possum, cognitionem legu-
minis tantopere in usu mortalium
semper habitum, ita prorsus abolitam
atque ex animis hominum erasam, Et
nunc demum velut redituam ab in-
feris, aliam nomenclaturam reuocare
necessum sit, itaque bona eius venia cum
maxima doctorum turba receptam
ubique temporum prerogatiua vocem
seruabimus, dum omnium consensu
veritas obtinuerit.

Faba fresa Plin. qua confracta est. *ἰε-*
γυμὸς. Al. Gerehlte bonen. B. Ge-
stooten oft ghecapte oft ghemalen
bonen.

Fabæ tunica, concha fabæ Scribonio,
valuulus Columell. operculamen-
tum, *λέπος*, *λέμμα*, *πίσκον*. Nicand.
Ἰάνη Aristot. *λόβον*, *λέβητος* Hesy-
chio, *κάλυψον* Apollonio. B. De hau-
we / bowe / de peele. G. La gouffe.

Siliqua, folliculus Columell. concha,
valuulus, à valuis simili operculatu-
ra, non autem à vallo, ut Nebriffensis
putat. Theca generaliter, qua vestiū-
tur legumina. *λόβον*, *καρυκίς* The-
ophr. *Ἰάνη* Aristoteli.

Fabæ oculus *ὀμμεα* Aristot. Umbilicus
fabæ, ubi bifores fabarum Valua cō-
mittuntur. *ὀμμεα*, ἢ τὸ διθυγρὸν *κνά-*
μων συνήπτων.

Fabæ scapus, fabalis stipula Ouid.
καυλὸς τῆς κνάμης. Al. Bonenstengel.
bonenhalm. B. Boonstroo / bonen-
stangel.

Fabæ hilum, *Nigrum in summa faba.*
T' swart van de bone. G. Le noir de
la febue. It. Il nero della faua. H. El
negro de la haua.

Fabalia Plin. fabago Cat. fabaginum
acus. *κρυβία* Quisquilia & purga-
menta fabarum. B. T' cas van de bo-
nen.

Lomentum, Farina fabacea. *λείωμα*,
ἰεγυμινον ἀλάβεον. Al. Bonē Mehl.
B. Bonenmeel. G. Farine de febu-
es. It. Farina di faue. H. Harina de
las hauas.

Conchus Martiali, Iuuenali Faba cum
corticibus suis elixa. Al. Bonen die
man vingerhelt rochet. B. Ongepel-
de boonen gecooct. G. Febues bo-
uillies avec l'escorce. It. Faue bol-
lite con le fue guscie. H. Haua co-
zida con su cortesa.

Vicia. *βίκιον* Asianis, *αἰγανός* aut *κνά-*
μος Atticis. Al. Wickē / kornwickē /
Kornwickē. B. Witsen / wickē. G. Vis-
ses vesce. It. Vezza. H. El arueja.

Eruum. *ἔργον*. Al. Ein gemuß wie
wicken / das man dem viehe zu fut-
ter sähēt. B. Eruen. G. Ers. It. Eruo,
mocho. H. Yerusos.

Smilax hortensis. *σμίλαξ κηπόγος*. Al.
welschbonē / welscherbs B. Room-
sche boonen. G. Febues peintes, fa-
seoles. It. Fagiuolo Turchesco. H.
Feyones.

Lolium. *αἰγᾶ*, *ζιζάνιον*, *ῥύαρον*. Al.
Lulch / rouweegen / T' walck / tres-
pe B. Ontcrunt / harick / dronck aert.
G. Yuraye, yurore, gasse, lenisse. It.
Loglio. H. Yojo.

Lens, lenticula. *φακή*, *φαινός*. Al. & B.
Linsen. G. Lentille. It. Lenticchia.
H. Lentejas.

DE RE HERBARIA.

HERBA, gramen poetis, pro qua-
uis herba. ποῖα, βοτάνη. Al. Kraut.
B. Crunt. G. Herbe. It. Herba. H.
Yerua.

Herba voluntaria Plin. quæ sponte ci-
tra sementem nascitur, cui sativa
opponitur. Al. Kraut so von im
selbst wächst. B. Crunt dat van
selfs sprunt en groenende is. Gal.
Herba qui croist de par soy sans e-
stre semée ou plantée. Ital. Herba
che nasceda s'istesso. Hisp. Yerua
que nace sin sembrarla.

Caulis, Stipes herba, unde folia frondes-
que seu ramusculi emicant. καὶ λὸς.
Al. kraut/stengel/störzel. B. Steel/
stapel/strunck/stangel/stock. G. La
riege, ò tige. It. Il gambo delle her-
be. H. El tallo de la yerua.

Scapus Plin. Caulis rectus in columna
modum. Thyrsus Plin. ῥέσος Diosc.
καὶ λὸς. Al. Gerade stēgel. B. Rech-
te steel vant crunt. G. La tige droi-
te. It. Gambo diritto. H. Tallo ò a-
stil de la yerua.

Geniculum Plin. articulus Cic. Nodus
quidam herbarum in caule. ἄγρον.
Al. Knopff/Gleich. B. Knopfen/
knot. G. Le neud. It. Il nodo delle
herbe. H. El nudo de la yerua.

Internodium Colum. Intervallum in-
ter bina genicula. φάλαγξ. Al. Der
Halm zwischen zweyen Gleichen.
B. T'knopfen tuschen d'een en d'an-
der steel vant crunt. Gal. L'entre-
deux des neuds. It. Spatio tra l'vno
& l'altro nodo. H. El canutro en-
tre dos nudos.

Sinus, alarum cauum, Cavius anfra-
ctus caulis, unde ramuli exiliunt, ex-
oriunturque. κοιλίης, μαχαλίη. Al.
Die Krüme der schößlin. B. T'hol
der sprunten.

Cymæ Plin. cymata Colum. Coliculi
delicatiores tenuioresque scaporum.

κνήμαζο, quasi nouelli partus. Al.
Die zarten schößlin der kräutern.
B. Nieuwe schoottens oft sprunt-
kens. G. Les cimes ou les tendrons
des herbes. It. Le cime. H. La cima
ò elbreton redoio de la verca.

Vertex, & Radix, quare in Arbore.

Vmbella, muscarium Plin. à similitu-
dine muscarij, quo musca fugantur.
Vocatur fastigium pluribus longiori-
busq; pediculis in orbem circumactū,
quale in fœniculaceo caule. σκιάδρον
Diosc. Al. Ein dold von Blumē/blu-
men wadel. B. De croō vāt crunt.

Flos, flosculus. ἄνθος, ἄνθη Theophr. ἄν-
των. Al. Blum / Blust / Blühe. B.
Bloeme/blossen/bloemen/bloet-
sel. G. Fleur. It. Il fiore. H. La flor.

Calyx Plin. Folliculus siue inuolucrum
floris, priusquam dehiscat, præcipue
rosæ καί λυξ Dioscor. Al. Rosentnopff/
der knopff an Blumen. B. De
knop van de bloeme. G. Le bouton
d'une fleur. It. Bottone ò boccolo
del fiore. H. Bellota.

Apex, stamen Plin. Quod veluti fila-
mentum è calycis sinu profilit. κρόκη.
Al. Die Fädemle in mitten der
blumen.

Nympha, Inuolucrum seu calyx floris,
modice dehiscens, seseq; aperiēs. νύμφη.

Pappus Plin. Lanugo è floribus vetera-
scentibus decidua & volatica πᾶπ-
πος, γήρειον Arato, Nicandro, γέγων
Athenæo, χαῖται Theocrito. Al. Woll-
le der Kräuter/die sich läßt abbla-
sen. B. Stunsten / monichhoofsten.
G. La fleur que le vent souffle.

Lanugo, Mollis fructuum lana, ut cy-
doniorum. ἱσλα. Al. Die Woll an
Früchten. Belg. De wolle van de
bruchten. G. La mousse des fruits.

Panicula Plin. Lanosa coma, qualis a-
rundinum, phoba Plin. ἀνδία, φό-
βη, quasi coma seu iuba arundina-
cea.

cea. B. Riedplumme. H. Enea.

Capillamentum Plin. Folium angustum in capilli modum, quale est croci, τριχωτός.

Fibræ Plin. capillamenta Colum. iuss. Minutissima & extrema radícula. Al. Benwurzeln / die Faselen an d' Wurzeln B. De haertens van de wortelen. G. Filers des racines. It. Il filo de la radice. H. Hebra.

Bulbus, Radix rotunda tunicata. βόλβος. Al. Kolbwurst. B. Rode wortel. G. Racine ronde. It. Qualsiuoglia radice rotonda. H. Qualquiera raiz redôda, como de cebollas.

Semen. σπέρμα, σπέρμα. Al. Saamen B. Saet. G. Semence. Ital. Seme. H. Simiente.

Pericarpium, folliculus Col. filiqua Virg. Theca & inuolucrum seminis quodcunque. περικαρπίον, λέπος, λέμμα, πέσκα. Nicandro, λόβος. Eidem. Al. Häutle / Hulschē / Risle. B. Peele / puele / t hunsten daer t' saet inne is. G. L'estuy ou gouffe des grains. It. Folliculo H. Hollejo.

Loculamentum, Camera quadam seclusa & distincta in seminum vasculis, & uti videre est in capitulis papauerum. δύναν Aristot.

Nervus, Quod praelongum filamentum & continuum folia perreptat, ut in plantagine. Al. Ader / oder Seite. B. De zeen / oft zenne. G. Le nerf. It. Neruo. H. Nieruo.

Crene, Incisura in extrema ora folij γλυφίδες. Al. Krinnen / Kerben B. Keruen G. Grens. It. Tagliature H. Rayas ò cortaduras.

Asparagus, Primum germen herbarum quod edendo est. ὄζυρον. ἀσπράγγος, ἀσπράγγος. Al. Die erste junge vñ zarte Schoßlin am Kraut. B. Teer oft jonghe spruytken van het crunt. Gal. La premiere tiege de l'herbe. It. La cima, cocio de cauli. H. Tallo de la yerua.

Holus vel olus, Quacunque herba esculenta, ab olla nomen sortita, quod in cibum veniat, λάχανον. Al. Gartenkraut / Kochkraut / Esckraut. Belg. Backcrunt / salaet / warmoes crunt / moescrunt. G. Toute sorte d'herbe pour mâger. It. Ogn' herba buona da mangiare. H. Ortaliza. Olus coctium vel concisum. λάχανον ἐφθόν. Al. Grün Mues. B. warmoes G. Potage, soupe verte, deliot Eburonib. It. Minestra d' herbe, come di cauli, spinazzi, &c. H. Comida de ortaliza.

Fasciculus manualis Plin. quem vulgus medicorum manipulum vocitat δράκος, δράγμα. Al. Ein Hädtuoll. B. Hantbol. G. Poignée. Ital. Manipulo. H. Manajo de yeruas.

Manipulus foeni Plin. ἀγκύλη χορτῆς, ἀγκάλις. Al. Ein büschle Hews. B. Een arm vol hons / grep hons / een bussel hons. G. Vne poignée, vne iauelle, vn boteau de foin. It. Maniplo ò branchata de feno. Hisp. Manjo de heno.

Merges Virg. κόμης, δέσμη Manipulus spicarum. Al. Korngarb. B. schoof / kornschoof / koregherwe / busselkors. G. Vn fais de froment. It. Fascio di fromento. H. Manajo de trigo.

Caput allij, est caput cum nucleis suis. δαυτῆς Galeno teste, & ut allij coma cū capite μέλυστα Hippoc. μέλυστα Psello. at ipsi nuclei, quos spicas Latini vocant, ἀγλῖδες Dioscoridi sunt. Al. Ein Eher vom Knoblauch. B. Eluhsfeen loochs / een bolleken loochs. G. Gouffes d'ail. It. Spiga d'aglio. H. Diente ò espigon dela aio.

Nucleus Plin. pro bulbo & segmine capitis allii, spica Coll. ἀγλῖδες, γέλυδες σκελλίδες. Aegineta. Al. Knoblauch Zehen. B. keerne oft kaerle vā loock. G. Le cerneau des aulx. It. Spighetto d'aglio. H. Dientillo del aio.

Serua

Servia Plin. Sertum è floribus, pastillus è floribus fartus σέρβανος ἑλίκτος. Al. **Ein Menle von Blumen.** B. **Entunsten** Brab. een houpeelken *Flan- dris*, alius ruycker van bloemē. G. Vn bouquet. It. Mazzo di fiori, mazo *Venetis*. H. Emboltorio de flores.

Reticulum Cic. nodulus, pastillus odoratorius *Horatio*. ἀμυγῆτιον Cic. *Reticulum* ad nares apponebat plenū rosa.

Sertum Vir. strophium Plin. σερτῶμα. Al. **Kranz**/ **Kranē**/ **Schapple.** B. **Kransten.** G. Chapeau de fleurs. It. Ghirlanda. H. Guirnalda.

Corona, corolla. σέρβανος σερτῶμα *Sophoc.* Al. **Kranz.** B. **Krans.** Gal. Chapeau de fleurs.

Corona pactilis Plin. quæ pangitur insertis floribus σερτῶμα πηκτὸν. Al. **Kranz** zusamē geheft. B. **En ghespeetē** oft to samē gemactē *trans*

Corona utilis Plin. quæ consuit ut filis flores constringentib. σερτῶμα ῥαπτὸν B. **Hoetgen**/ **hoentē.**

Corona collaris. ὑποθυμῖς *Plutarcho*, quod θυμὸν, id est, collum circumdaret; non ab odore thymi, ut vir quidam doctissimus autumat. Al. **Nalß- frantz.** B. **En hoet.**

Lemniscus, *Fasciola* coloria è corona dependens. ληνίσκος. Al. **Die Fasel- len** oder **Bendel** die an den **Kran- zen** hangen. B. **De bindelen** die aen de **kronen** hanghen. G. Ribens ou bendes de chapeaux de fleurs. It. **Fiocchi**, nappē. H. Las vendas o vandas de las guirnaldas.

Verbena, *Sacra* omnis herba, & lu- strales ramuli, qui vel religionis er- go adhibebantur, vel ad ornatum aris circumdabantur, cuiusmodi mirtus apud *Menandrum*, olea, lau- rus.

Abrotonum mas. ἀβρότονον ἄρρεν, ἡλυ- φθίον *Dioscor.* χλοποιόν, ἡ ἐγκλειον,

γληκὺς ἄγκων *Dioscorid.* Al. **Stab- wurz**/ **Sertwurz** / **Garthaglen**/ **Schoßwurz**/ **Kuttelkraut** / **Uff- rusch.** B. **Auerone**/ **auerzunt.** G. Au- tone, garderobe, auroesne. It. Ab- rotono. H. Abrotono, herba lom- briguere à necandis lumbricis.

Abrotonum femina. ἀβρότονον θήλυ. *Qui ex Plinio hanc Chamæcypa- rissum nominant, ne illi toto cælo er- rant, cum Pliniana illa herba sit; hac Dioscoride teste arborescat: & coman- tes auri fulgore corymbi hanc facile, quæ sit, prodant.* Al. & B. **Cypres.** G. Du cypres, garderobe. It. Cypres- so, santolina.

Absinthiū. ἀψίνδιον, ἀπίνδιον *Comicis*, ab insigni amarore quo bibentes illud auersantur βαρύπικρον, βαρύπικρον. Al. **Wermuth**/ **Elz.** B. **Alsem**/ **Al- sene.** G. Aluine, absinte. It. **A ssenzo**, assentio. H. Alofna, asentios.

Absinthium seriphium, vel marinū, vulgo lumbricorum semen. ἐλμιν- θισοτάνη, ἀψίνδιον θαλάσσιον ἢ σέρ- φον. Al. **Wurmsamen.** B. **Worm- crunt.** G. Barbotine, la mort aux vers. It. **A ssenzo** o absinthio mari- no. H. Alozna marina.

Acanthus, herpacantha, topiaria, offi- cinis brāca vrsina, & marmoraria. ἄκανθος, μελάμφυλλον ἐρπῆκανθα, πικδέρας. Al. **Beerntappen**/ **Beerna- tlaw.** B. **Berensclaeuwe.** G. Bran- che vrsine. It. Brancha orsina. H. Yerua giguante, branqua vrsina.

Aconitum, *Hecateis* *Ouid.* offic. cappa- vel cuculus monachi. λυκακτόνον, ἐ- κατης. Al. **Tsenhut**/ **blaw** **Wolffs- wurz.** B. **Monicrcapfens.** G. Te- re. It. Aconito. H. Yerua mattalo- uos, yerua de balestretos, cētella.

Adiātum, cincinnalis, terræ superci- lium, capillus veneris *Apuleio*, & capillaris, ἀδανίον, καλλίριχον, πολύ- τριχον. Al. **Frauwē haar.** B. **Vrouwē- haare**

hanc. G. Capil Venere. It. Capel Venere. H. Culantrillo de pozo.

Huius species est, vel certe assimilis, officinarum Capillus Veneris, aliis Ruta muraria dicta, quod in parietinis crescat. Al. Steinrauten / Mawrauten. B. Steenrunte. G. Ruede muraille.

Agrostis, gramē. ἄγρωσις. Al. Gras. B. Let oft knopgras. G. Cēt à chien. It. Gramigna. G. Grama, gramera.

Alcea, bismalua silvestris, herba Simeonis. ἀλκία. Al. Sigmarb Prant / Signuüdswurcz / hochleuten / Fellriß / Löwenzahn. B. Singmaers cruyt. G. Guimaue sauvaage. It. Vngarica, malua seluatica, buon vischio. H. Malua de Vngria, malua montesina.

Althæa, hibiscus Virg. Officin. bismalua & malua uiscus. ἀλθαία, παρὰ τὸ ἀλθαίνειν, medendi argumento. ἰβίσκος, ἀναδενδρομαλάγη Gal. δενδρομαλάχη Aetio, ἀεισαλθαία. Al. Zbisch / Heilwurcz. B. Witten huenst. G. Guimaues. It. Malua uisco. H. Yerua cannamera marmaie.

Alga, vlua. Illa maris est, hac stagnorum, fucus marinus Plin. Φύκος θαλάσσιον καὶ λιμναῖον. Al. Meergras. B. Wier. G. Algue. It. Aliga. H. Oua, ò yerua de la mar.

Aloe. ἄλὼν, τραγόκερος, à similitudine cornuum hircinorum. ἀμφίβιον, quod & terra matri adherens, & inde exempta, deque trabibus suspensa, in aere vitam tamen tuetur diutissime. Al. Alepatie / bitter Aloes. B. Aloe. Gal. Aloes, perroquer. It. Aloe. H. Cauilla, yerua de acibar, yerua babofa.

Alfinc, officinis morsus gallinæ, quod nomen Anagallidi magis proprium est, ἀλσίμη. Al. Vogeltraut / Hünerbiß / Hünerdarm. B. Muhr. Ga. Mayron. It. Centone, pauerina,

quod anserculis (pullos anserum pueros vocitant) expetitur.

Allium. σκόρδον, à foetoris gravitate, quasi σκῶρ ὀδωδός, potius quam τὸ σκαῖον ῥόδον, ut Etym. habet. γνήσιον. Al. Knoblauch. B. Loock. Gal. Aux, ail. It. aglio. H. ayos.

Anagallis, corchorus Plinio, officinis morsus gallinæ. ἀνάγαλλις, ἀλσίμη, νυκτέρις. Al. Gauchhenl. B. Gunchelhenl. G. Morgeline. It. Anagallide. H. Muruges.

Huius species est purpureo flore Coral- lia, Egineta καρχαρία dicta, ut optinor, quod corallium flos, rubore mentiat. Al. Gauchhenl mit rothen Blumen. B. Roode gunchhenl. G. Morgeline rouge.

Anethum. ἀνῆδον. Al. Dyllen / Hochfraut. B. Dille. G. Anet. It. Aneto. H. Eneldo.

Alopecurus. ἀλωπέκυρος Theophrast. quasi vulpicaudam dixeris. B. Vosssesteert. G. Queue de renard.

Amaracus, samfucus. σάμψυχον Gale- no, ἀμάρων Egineta. Al. Menron / Menran. B. Margeleine. G. Mariolaine, marone. It. Maiorana, persa Hetruscis. H. Amoradux, axedrea, maiorana.

Amarantus purpureus Virgil. & Plin. Vulgo flos amoris. ἀμάρωντος. Al. Sammetblum / Tausentschö / flor amor / Notetölbin. Gal. Passeue- lours. It. Fior velluto Hetruscus, fior di grana.

Anchusa. ἄγχουσα vulgo buglossum, vel lingua bouis. Al. Ochsenzung. B. Ossentunge / buglus. G. Orchanette. It. Anchusa. H. Soagen.

Anemone, flos Adonidis : natum enim fabulatur Nicander ex interfecti Adonidis cruore. Flos inodorus est ἀνεμώνη, unde quibusdam venti herba dicta. Φανίς apud Lacones, testante Salsibio. Al. Ruchenschell / Ha- efel.

Kelstraut exponit *Gesnerus*. Gal. Coquelourde, ou passe fleur. It. Anemone. Hisp. Ampollade flor chiquita.

Ambubeia *Horat.* aphace *Theoph.* ἀφάκη. *Theophr.* lib. 7. cap. II. ea herba plenissime presentatur, qua vulgo dēs leonis, rostrum porcinum, caput monachi, & dens caninus vocatur, quam maturime florere, celeriter senescere & in pappos abire scribit. neq; tamen abhorreo interim ab eorū sententia, qui ἐργάκιον ἢ ἥλον, id est, minus hieracium, hoc sylvestris intybi genus nuncupant. Al. **Pfassen rhör lin** / **Pfassen blat** / **forlstraut** / **Säwblumen**. B. **Canckerbloeme** / **peerdebloeme**. G. Piss'en lit.

Apiastrū, cirtago, quod citreum malū redoleat. melissophyllum *Plin.* melitæna, amelum μελίφουλον, μελισσόφουλον μελίψαυα. Al. **Melissen** / **Imme blat** / quasi apum foliū. **Pfassestraut** / **Mutterstraut** / **hergstraut** / **Frauwenstraut**. B. **Melisse** / **consille de grein**. G. **Melisse**, pō citade. It. **Melissa**, **cedronella**. H. **Totogil**, yerua cidrera, yerua auegera.

Anthriscum *Plinio*. vel ἐνθρυσκόν, **enthusicum** *Theophr.* ἀνθρίσκον & **Holitorij** generis herba, quam *Morillonus* eandem putavit, alijq; non indocti viri, cum ea quam *Chærephyllum* *Columella* dixit. Al. **Kerbelstraut** / **törblinstraut**. B. **Keruel**. G. **Cerfueil**.

Amomum, rosa Hierosolymitana, seu beatæ Mariæ *Scaligeri* iudicio. at *Gesnerus* aspalathum censet esse rosam Hierichuntis siue Hierosolymitanam, & **Amomum** sit piper hortense ab helitorum gente dictū.

Anisum. ἀνισον. Al. **Unns**. B. **Anijs**. G. **Anis**. It. **Aniso**. H. **Anis**, mata! ahuga, yerua dulce.

Aparine, officinis aspergula. Φιλάινρωπος, ἀπαιρὶνη, ὀμφαλόκηρος, φιλί-

σιον *Hippocrati*, quod laciniis Vestis adherere soleat asperitate sua. Al. **Klebstraut**. B. **Tongecrunt** / **cleefcrunt**. G. **Grateron**, rieble. It. **Speonella**. H. **Prefera**.

Antirrhinum, anagallis silvestris. ἀντίρρινον, ἀντίρριζον. *Herbarius Germanus* **Orant** / **Sierckstraut** / **Streichstraut**. B. **Cals munle** / **calsß nuel** / **orant**. G. **Muron violet**, l'œil du gat.

Apium. πέλινον. Al. **Peterlin** / **Petersilie**. B. **Petersilie**. G. **Perfil**. It. **Petrofello**, apio domestico. H. **Perexil**.

Apium palustre, paludapiū. ἐλασσέλιον, ὁδὸς πέλινον. Al. **Eppsich** / **Eppich** **Hepfen**. B. **Zonckfrou merck** / **eppe**. G. **Perfil de l'eau**. It. **Apio palustre**. H. **Perexil de agua**.

Apium grande, **hipposelinum**, **equapium**, **olusatrum**, **petroselinum** *Alexandrinum Dodonæus* esse iudicat, *Matthiolus* vero vulgari leuisticum, cui sententia faueo. ἰπποπέλιον. Al. **Liebstockel**. B. **Lauas** / **lanetse Brabantis**.

Ampeloprassum, **Vineale porrum**. ἀμπελόπρασσον. Al. **Wildtlauch** / **hunds knoblauch**. B. **Wilde loock**. G. **Poreau de chien**. Ital. **Porro seluatico**, **porrandello**. H. **Puerros de las vinas**.

Argemone, **inguinaria Plinio**, vulgo **agrimonia** silvestris, **anserina**, **argentina**, **potentilla**. ἀργεμῶνη ἐπίερα, fuere qui δαλικτρων esse putarunt. Al. **Genserich** / **Grensing**. B. **Siluercrunt** / **blick** *Hollandis*. G. **Argentine**, bec d'oie. It. **Argentina**.

Aristolochia longa. ἀριστολόχεια μακρά ἢ δακτυλίτις. Al. **Lange Osterlucen**. B. **Ostrunts**. G. **Aristologie**. It. **Aristologia**. H. **Astronomia**.

Aristolochia sarmentitia *Scrib.* **clematites** *Diosc.* κληματίτις. officinis **aristologia longa**, nonnullis herba

Saracenica. *Sarasijacrun*t. *Brab.*
G. *Saraline*.

Aristolochia rotunda, terræ malum.
Ἀριστολοχία σποχίλη, μεηλονόρον, χα-
μαίμελον *Dioscorid.* Al. *Ronde o-*
sterlucen. B. *Ronde ostruntis*.

Artemisia, ab *Artemisia Mausoli* exo-
re adoptata. *artemisia tenuifolia*
Ruellio. Ἀρτεμισία λεπτόφυλλος, πυρ-
ραῖς. Al. *Bensfuß*/Bucken/S. *Jo-*
hanns Gürtel. B. *Bnuoet*/sint
Zans crunt. G. *Armoise*, l'herbe
de S lean. It. & H. *Artemisia*.

Arum, serpentaria minor officinis, pes
vituli, barba Aron, sacerdotis viri-
le. ἄρον. Al. *Teutscher Ingber*/quod
gingiberis in modum admorsa radix
linguam incendat. *Pfaffen pint*. B.
Pappēculletens/calfsvoet/Aron.
G. *Vit de chiē*, pied de veau, vit de
prestre. It. *Aro*, gigaro. H. *Yato*.

Arundo, canna, calamus. καλαμὸς.
Al. *Rhor* B. *Riet*. G. *Canne*, rose-
au. It. *Canna* H. *Cannas*.

Calamorum multiplex est genus: est enim
Calamus fistularis Plinio συγγί-
ας, totus concavus, fistulis stilissi-
mus: calamus tibialis *Plin.* αὐλὴ π-
ηὸς, continuo foramine peruius. Est &
Calamus fraticosus. δόναξ, flumine-
us, exilis, & nisi in aquaticis haud
nascens, qui & κύπερις καλαμὸς.
Est & *Calamus vallaris*, siue sepi-
cularis. φραγμίτης, gracilis, maceris
expetitus. calamus spado *Plinio*,
ὀνυχίας *Theoph.* qui exiguam atq;
adeo nullam habet panicula comam.
Est & *Sagittarius Plinio* νᾶσος, toto
internodio concretus, sagittis quasi-
tus olim. Addatur huc *Calamus In-*
dicus, siue *arundo Indica Plin.* cu-
ius nunc, & olim, in templis usus fuit
ad cereos lychnuchorum inflamman-
dos. B. *Xercfriet*/Spaensch riet.
Denique calamus qui chartis servit,
quem scriptorium dicimus. ἱεβίς

λιόγραφιαν ἐπιτήδης. *Alemannice*.
Ein Schreibfeder. B. *Pen* penne/
een schrijfsfeder G. *Vne plume à*
escrire. It. *Penna Petr.* H. *Pluma*.

Arundinis cartilago Plin. vocari vide-
tur, quod in geniculo minus durum
porosiusq; est.

Arundinum oculi, vel bulbi Plin. libr.
17. *Radices, quibus seruntur alba*. B.
Rietspieren/spieren *Hollandis*.

Arundinum tegulo domum operire
Plin. Al. *Ein Haus mit Rohren de-*
cken. B. *Huns met riet decken*. Gal.
Couurir la maison de roseau. Ital.
Coprir la casa con canne. H. *Cu-*
brir la casa non cannas.

Asarum vulgago Macrob. *Nardus ru-*
stica ἄσαρον. Al. *Haselwurk* B. *Ha-*
selwortel/mansoaen/asara G. *Ga-*
baret. It. *Asaro*, baccara. H. *Asara*
bacar.

Asparagus, corruda. ἀσπάραγος, ὄρμι-
νος *Atticis*, ὀρμίνιον. Al. *Spargen*. B.
Spargus/coralcrunt. G. *Espar-*
ge. It. *Esparago*. H. *Espargos*.

Asparagus silvestris, corrudago ἄσπα-
ραγος πετραῖς ἢ μελαγχόιν. *Plin.*
Gal. *Aegineta*, μελάγχοντος *Dioscorid.*
ἀσπαράγίας *Theophrast.* Al. *Wild*
spargen B. *Wilde sparagus*. G. *E-*
sparge sauvage.

Asparagi radix sativi, spongia peculia-
riter vocatur à *Plinio* & *Columella*.
Al. *Spargenwurk*.

Asphodelus, hastula regia, albucum,
officinis affodillus. ἀσφόδελ & cuius
flos cum scapo nominatur ἀνθεραῖος,
albucum *Plinio*. Al. *Affodillwurk*.
B. *Affodillen*. G. *Des asphodilles*.
Ital. *Amphodillo*. Hisp. *Gamoni-*
to.

Asplenum, vulgo in offic. *Cererach*. ἄ-
σπλων σκολοπένδριον ἡμερόνιον, πτέ-
ρις. Al. *Steinfarn*/milztraut. B.
Steenvarē G. *Cererach* It. *Asple-*
no, scolopendria, herba indora-

ta. H. Doradilla.

Aster Atticus, Amellus flos, *ut putant*, sed falso. *reclamat enim foliorum paucitas, quorum tamen in amello copiosam siluam prodit Virgilius, & stellatus vertex, cuius ille nullum facit indicium, non omissurus tam celebrem notam in tam accurata floris prater morem descriptione.* inguinallis nonnullis ἀστὴρ ἀπικτός, βεβώνιον, ἀλίσιον. Al. Negerkraut/ Sternkraut/ Bruchkraut/ schartenkraut/ Wegstrew. B. Sterrecrunt. G. A-spergoute menue.

Astyla Plin. ferus oculus Rom. Anagallidis species, in colore dissidens. ἀσύλα. Al. Hünerdarm/ hünerserb/ gauchheil/ Vogelkraut. Morgeline.

Atriplex, atriplexum, aureum olus. χρυσοδάχτυλον, ἀτρίφαις, ὠδὴ τοῦ εἰδρωῦς αὐξάνει. Al. Motten/ Milten/ scheißmilt. B. Milde. G. Arroches, follette, *ab insipido gustu*, bonnes, dames. It. Atriplice. Hisp. Armoules, armuelles.

Atractylis hirsuta, offic. cardus benedictus. ἀτράκτυλις λαοία. Al. Cardenbenedict. B. Cardo benedictus. G. Chardō benoit, saffran bastard. H. El cardo huso.

Auricula muris. μὺρὸς ὀπίς. Al. Wildt Mangold. B. Müns ore. G. Oreille de rat. It. Orechia di topo. H. Oreya de raton.

Ballote, cantherinum marrubium, vlceraia, marrubiastrum, marrubium nigrum, offic. prassium foetidum βαλλωτή, μελαμπράσιον. Al. Schwarz Andorn. Belg. Swarte andoren/ oft malruenie. G. Marrubin noire ou puante. It. Marrobio bastardo. H. Marroio negro.

Bellis Plin. bellius flos, vulgo consolida minor, herba margarita. βάλλις, quasi βιαλλίς, quod hibernis frigoribus indomitus, redimius quasi vi in

auras erumpat. Al. Maslieben. B. Mateliuen/ fersouwe Brabantis. G. Pasquettes, marguerites. It. Fiore di primavera, primo fiore Etruscis.

Beta. σεῦτλον, πῦτλον, τεύλις. Al. mangold. B. Biete. G. Bete, potée. Ital. Bietola. H. Acelga.

Betonica Pauli. βετιονική Aeginete vulgo vetonica dicta. Al. Ehrenpreiß/ Grundheil/ quasi panaces dicas. B. Eeren prijs.

Betonica, siue (*ut alii scribere malunt*) vettonica (*quippe à Vettonibus Hispania populis dicta*) altilis siue coronaria. βετιονική σεφανομαπική. Al. Nâgelin/ Nâgelblumen/ Grassblumen. B. Ginoffelen/ angiers. C. Oeillets.

Betonica superba. Al. Nutwille/ Hochmut. B. Plumtens/ cleyen ginoffeltens.

Betonica, vettonica Antonio Musa, ferratula. ψυχροφον κέρπον, ιερὰ βόλην Scribonio. Al. Betonië. B. Betonie. G. Betoine. It. & H. Betonica.

Blitum. βλίτον. Al. & B. Maier. Gal. Portetterouge, du blit. It. Blito. H. Bledo.

Botrys, ambrosia nonnullis teste Plin. offic. quercula. βότρυς. Al. Krottenkraut/ quasi bufonū herbam, quod folia inferiora circa caulem, bufonis residentis speciem representent. Kambentrant. B. Drunscrunt. Gal. Pyment. It. Botri.

Brassica, vulgo caulis, brassica sativa. κράμνη, ἐυλοκράμνη Pelagonio. Al. Kōl. B. Kool. G. Choux. It. Cauli, cauolo. H. Verça, colhos.

Brassica Apiana Plin. fabellica Eid. crispa Plin. ἑλὴ Nicand. ἀλόφωμ Theoph. σελινοειδὴς Catoni, σελινισία Athenæo, σελινὰς Plin. Al. Krauser Kōl. B. Ghecronckelde oft ghehaeckelde kool. G. Choux crespuz.

H

Brassica

Brassica capitata, tritiana, imperialis.

κεραμβὴ κεφαλωτὴ hanc suspicor esse
quam Nicander κασιόρα nominat à
tumidi ventris figura. Al. Rappis
Kraut. B. Cabans kole / sluytkole.
G. Choux cabus. It. Cabuzzo.

Brassica marina. θαλασσοκεράμβη,
κεραμβὴ θαλαττία. Vulgo in officinis
solidanella. Al. Meertol. G. Solda-
no, soldanelle.

**Brassica lacuturria Plin. B. Sauonsche
kole. G. Choux de Sauoye.**

**Brassica Pompeiana Plin. Cypria Rē-
berto. B. Bloemkole. G. Choux fleu-
ris. It. Cauls flores.**

Brassica Cumana, lævis, rubra. λεῖα,
λειόφυλλοι, κοκκώδης, ἐλεα. Al.
Breitter rother Kol. Belg. Groote
roode kol / flore. G. Choux rouge.

**Britannica Plin. Herba Batavia pecu-
liaris praeipui aduersus stomacacen-
tes scelotyrben usus, quibus malis
dentes excidunt, compagesque genu-
um soluuntur: quam Frisios mon-
strasse Romanis militibus tradit, sic
dictam, et putat, quod confines O-
ceano, Britannia velut propinqua
eius nomen dedicauerint. in quo lin-
gua imperitia falsum puto, quum vo-
cis originem referendam existimem
ad Britten / ita dicuntur caespites è
quibus aggerum moles aduersus ma-
ris impetum surgunt, in quibus co-
piose prouenit. hodie cochleariam
indigitamus, quod in oblongis foliis
nigrisque extremitas in cochlearii
formam rotundetur. Hollandi inde
Lepelcrunt / et lepelbladen appel-
lant. Non desunt qui telephii nomi-
ne eam designari malunt.**

**Bryonia, vitis alba, ampeloleuce, co-
lubrina.** βρυωνία, ἀμπελολευκή,
ψιλωρον. cuius baccam Scribonius v-
uam Taminiam vocat, quam in ve-
pribus uberrimam crescere ait, et in-
de statuere liceat vitem Taminiam

et Tamum etiā Romana voce her-
bam istam vocatam fuisse, quae apud
Plinium corrupta est in Tanū. οφιο-
σαφυλή Dioscor. quod in ea stabulen-
tur angues, ut ψιλωρον, à depilandis
coriis, quam vim obtinent eius acini,
καρκίνωρον et κλημα Nicandri scho-
liasta. Al. Schmerzwurkz / Hunds-
fürbs / Teuffelstürbs / Stiefwurkz
wilder Zitwen / Scheißwurkz /
Teufels firsen / Kaffwurkz / Zau-
rüben / Römische rüben. B. Bryo-
nie / alffpape Brabantis, quartels-
benen Hollandis, quod acinis cotur-
nices vescantur, schaepentel Frisiis, à
similitudine fimi ouilli, quem acini
referunt. G. Coleuuree, feu ardant,
colubrine, vigne blanche. It. Vite
bianca, zuoca seluatica. H. Nueze
blanca, anorca.

**Brionia nigra, vitis nigra. hanc ego
nauteam Festi esse puto, cui nigra at-
tribuit grana, coriariis in usu ad de-
psenda pilisq; spolianda coria. βρυ-
ωνία μέλαινα, χρώνιοι, ἀμπελο-
μελάνα. Al. Schwarz Stief-
wurkz. B. Swarte bryonie. It. Vite
nera. H. Nuezo negra, congorea.
G. Tam, coleuurée noire.**

**Buglossum, offic. borago, corrago Lu-
canis olim dicta, quod cordis affecti-
bus opituletur, Apuleio teste. βύ-
γλωσσον ἐν φέρουσιν, υπερψες. Al.
Burreesch. B. Brunngie / boragie /
bernaeds. G. Borrache. It. Boragi-
ne. H. Borraia.**

**Butomū. βύθρον, καλαμάχης Diosc.
B. Nietgras. H. Ionc de cabas.**

**Bulbus esculentus. βολβός ἐσώδιμοι.
Al. Eschlauch. B. Scalengie. G. E-
schalotte, oignonnette, appetitus,
porrette. It. Scalogni.**

**Calamintha, mentastrum Apul. et
Plin. offic. calamentum: cui tres
censentur species. ea quam officina
calamentum montanum vocant.**

B. et

B. & G. Calament. It. Calamento. Altera γλήχων ἀγρίη, Latinis pulegiū agreste. Al. Kleine bachmünz/wilder polene. B. Wilde polne. G. Pouillot sauvage. Tertia que Nepeta proprie Latinis, & officinis nepita. Al. Ragentraut/ragenmünz. B. Rattencrunt/nippe. G. Herbe au chat. It. Nipotella. H. Lancuada. **Caltha Virg. officinis calendula. nonnullis verrucaria** καλδή. Al. Ringelblumen. B. Goutbloeme. G. Soulcie, quasi solfic, hoc est solsequium quod flos Calthæ solis cursū sequatur. **Cantabrica, sunt qui aquilegiam seu aquilinam vulgo nuncupata ita vocitent: in caule iunceo flosculus oblongis velut calathis, à Plinio descriptū. cantabricam malunt alij ad Betoniam altilem transferre: nolim ego rem controuersam priuati iuris facere. Si tamen statuendū erit aliquid, aquilinam Chelidonium generi asserendam potius duxerim, quorum folia mentitur, & ortum quoq; me dictam etiam vires. Interim dum sub indice lis indecisa hæret, lituarem bona pace dicere eam liceat queso, à litui specie, quam flores suauiter reflexi referunt, ad fabre cauo intus spacio, quamque è veteribus monetis petere qui vis possit. est enim nobilior vulgariorq; flos, quam ut nomine solū barbaro censeatur.** Al. Agley. B. Atelene. G. Ancolye. It. Aquilegia.

Canabis, siue cannabis. καναβις, χοινοσπόρον, ἀστέριον, à foliorum figura. Al. Hanff. B. Rennep/tempe. G. Chanure. It. Canabe. H. Canhamo.

Carex. ἄζυς. Plin. iunci genus acuti & durissimi, simile sparto, non autem Asparago, ut perperam scriptum est in Lexicis, quæ Calepini nomine in manibus habentur. helmū Hollandi vocamus, Nessel. Solent autem in carectis latere ac stabulari lepores.

Capficum, Actuario, filiquastrū Plin. ut creditur. καλὶ φικρον. piper Indicum. Al. Indianischer pfeffer. B. Bresilsche peper/peper wt oft van Indië. G. Poiure d'Inde.

Carduus altilis, cinara, strobilus. καλὶ καρδ. Theoph. & Athen. κίναρα, κίναρα εἰς ἀκάνθη Sophoc. σκόλυμος ἡμετέρος. Al. Welsch distel/Artischock/Strobidorn. B. Artischock. G. Artichaut, carchiofe. It. Cardo, carcioffo. H. cardo de comer, artichocas.

Cardui fructus, siue caput. vocatur nonnullis σφόδρα καλὸν, & σκαλίας Theophr. vel. ut Athenæus ex eo citat ἀσκαλῆρον & ἑκατόρπιον Theophr. Veriore lectione, quæ ἑκατόρπιον in Athenæo scriptum est. Cardui vero scapus, cui caput insistit, seu σίμπερις Theophrasto dicitur.

Cassuta, angina, vel podagra lini officinis cuscuta. κασσούταις, λινοδέρον Theophrast. quam linanginam non male dixeris. Al. Silztraut/Flachsseiden/Todtern. B. Schorst/wranget/viltcrunt. G. Goute de lin.

Centaurium maius. κενταύριον μέγα, χιρῶνιον, ab inuentore Chirone Centauro. πελεθρονιάς, à monte Thessaliæ Chironi habitato, false pro Rapontico habitum à multis. B. Groote sanctorie. I. Centaurea maggiore. H. Cintoria.

Centaurium minus, fel terræ, febrifuga, propter amaritudinē summam. κενταύριον τὸ μικρόν ἢ λεπτόν, κενταύρις Theophrast. λιμνήσιον, λιμναῖον Diosc. λιβάδιον Plin. quod propter fontes nascitur. Al. Tausent guldekraut/Erbgall/Biberkraut/Fieberkraut. B. Cleene centorie/centauriaen. G. Chantepoulet, fiel de terre, centaure. It. Biondella Hetrur. quod crispandis dealbandisq; fceminarum capillis è lixiuio expetatur, centaurea minore. H. Hiel de la tierra.

Centunculus Scribonio, gnaphalium. *γραφαλίον, γραφαλίσ Scribonio, quasi tormentitia herba, Italica pharmacopœis cotonaria propterea dicta.* Al. **Ruhrkraut / Rohr.** B. **Root meli-joen crunt.**

Cepa, Cepe. *κεράμευον, διότι τὰς κορὰς μένεν ποιεῖ, teste Athenao, quod odoris gravitate nictare nos faciat.* Al. **Zwibel.** B. **Aluin.** G. **Oignon.** Ital. **Cipolla.** H. **Cebolla.**

Cepæa nonnullis, anagallis aquatica, becabunga. *κηπαία, ἀνὰ χαλκίς ἐνυδρος, quod putant nonnulli, quod nomen Sio datur in Dioscoridi adiectis.* Al. **Wasserpungen / Bachpungen / Pungen.** B. **Beekboom** Hollandis, **waterpungen** Brab. G. **Berle.** Ital. **Gorgolestro** apud *Hetruscos.*

Chamedrys, trissago, quercula, ferratula. *χαμαῖδρυς, χαμαίρωψ, λιόδρυς.* Al. **Gamanderle / Bathengel.** B. **Gamanderliji.** G. **Garmandrée,** **chesnette.** It. **Querciola** *Hetrusc.* **calamandrina** *Insulribus.* H. **Chamedreos.**

Chamæpitys, aiuga, vel abiga *Plinio,* thus terræ *Eid.* cucurbitularis *Latine,* officinis Iua arthetica vel muscata. *χαμαπίτυς, quasi pumula pinus.* B. **Veld cypres / hoe langer hoe lieuer.** G. Iue muscate ou arthetique. It. Iua chamæpitio. H. **Pinillo,** yua arthetica.

Chamæleo albus. *χαμαλέων ὁ λευκός.* **carlina officinis.** Al. **Eberwurz.** Gal. **Carline.** It. **Carlina.** Hisp. **Cardo pinto.**

Chamæmelum, anthemis. *χαμαίμελλον, ἀνθεμίς, λευκὸν ἤμελις.* Al. **Camillen.** B. **Camillen bloemen / came-mille.** G. **Camomille.** It. **Camomilla.** H. **Manganilla.**

Chrysanthemum, *Chamamelum luteum.* *χρυσάνθεμον.* B. **Roomsche camillen / ut autumant quidam mi-**

nus bene. Al. **Gensblum / S. Josphans blum.** B. **Dotelaer / hontsrosen / geele gansbloemen.**

Chelidonium maius, hircundinaria. *χελιδόνιον μέγα.* Al. **Schelmurz / schelkraut / Schwalbēkraut / goldt-wurz.** B. **Schelcrunt / goutwortel / groote gouwe.** G. **Esclere,** **chelidone,** **felongne.** It. **Celidonia.** H. **Yerua de las golundrinas,** **celiduenā.**

Chelidonium minus, offic. apium hē-morrhoidarū, scrofularia minor, ficaria. Al. **Pfaffenhödlin / feigwarz / klein Schelmurz / Menēkraut / Blüttraut.** B. **Speencrunt.** G. **Basfinet,** **couillō de prestre,** **esclere petite.** It. **Celidonia minore,** **fauo-scello.** H. **Scrofularia menor.**

Chondrilla, condrilla *Plin.* *χονδρίλλα, χονδρίκη.* B. **Chondrilla.** G. **Lettron.** It. **Chondrilla.** H. **Leitugas,** **lechu-gas.** *Species est silvestris endiviæ, as-similis ambubeiæ: imo illam in hunc ordinem referunt.*

Cicuta. *καύειον.* Al. **Schierling / Ziegerkraut / Wüterich / Windscherling / Wuzerling.** B. **Scheerlinck / Dulle keruel / pijpcrunt** *Holland.* G. **Cigue.** It. **Cicuta.** H. **Ceguta.**

Clematis Daphnoides *Dioscorid.* **vincaperuinca** *Plin.* *qui etiam chamædaphnen eandem Græcis vocari ait.* *κληματὶς δαφνοειδής.* alij **peruinca** *scribunt.* Al. **Ingrün / Singrün.** B. **Vincoorte mæchdē palm / ingroē.** G. **Lisseron,** **peruenche.** It. **Prouéca.** H. **Peruinqua.**

Conuoluolus *Plin.* **vitealis officinis,** **volubilis media.** *καλακόκιστος* *Cassiano Basso,* **liliastrum nonnullis.** Al. **Schwarz winde / mittel winde.** B. **Swarte winde.** *Italia huius flores vocantur Campanelle, à nolarū specie.*

Colchicum. *καλχικόν, ἐφήμερον.* offic. **hermodactylus,** **bulbus agrestis**

non-

nonnullis. Al. Zeitloß/Hundshodē/
herbstblum. B. Hermodactlen. Gal.
Mort au chien.

Confiligo Plin. pulmonaria *Vegetij*,
ellebori nigri species *Hieracii*, ve-
raturum adulterinum *nonnullis*, po-
melca officin. ὁ ἀδελφός οὖρος. Al.
Christwurz. B. Viercrunt/wräge-
crunt. G. Pōmelée, patte de lyon.

Enicus, hortensis crocus, crocus Sar-
racenus, offic. cartamus, κνίης. Al.
Wild Saffran. B. Wild saffraē. G.
Saffran bastard & sauuage. It. Zaf-
frano Sarracinesco. H. Cartamo.
alacor, semiente de papagayos.

Colocynthis, cucurbita siluatica. κη-
λόκυθις, σικυωνία *Aegin*. Al. Colo-
quint/wilder türbs. B. Appel colo-
quint/coloquint. G. Cource sauua-
ge, coloquinte. It. S. H. Coloquin-
tida. H. Calabazza siluestre.

Coronopus, κρηωνόπρις. Al. Krahē-
fuß/Hanensfuß/Wegel. B. Vogels
nest. G. Capriole. It. Herba stella.
H. Guiabelha.

Crithmum, crithamus. κριθμός *Dio-*
scorid. offic. creta marina, baticula.
Al. Meerfenchel/Bacillen. B. Cre-
ta marina. G. Fenoil marin, bacil,
Senpierre. Ital. Fenochio marino
Hetruscis, herba di santo Pietro
Roma. H. Perexil de la mar.

Cucurbita ventricosa. κηλοκυώθη ἐδω-
δής. Al. Kürbs. B. Groote camo-
erde. G. Cource. It. Cucurbita. H.
Calabaça.

Cameraria cucurbita Plinio, q̄ came-
ras umbra operiat etiam, *nonnullis*
perticalis, hoc nomine censetur &
ventricosa & anguina.

Cucurbita, anguina Plin. oblonga.
Al. Lang türbs. B. Langhe camo-
erde. G. Cource longue. It. Zucca.

Cucumis, cucumer, cucumis sativus.
σίκος, σίκυς *Aristoph.* Al. Cucume-
ren. B. Concummer. G. Concum-

bre. It. Cocomero, cedruolo, quasi
Citrullus. H. Cogombro, cohom-
bro.

Cucumis asininus, erraticus, silue-
stris, anguinus vulgo, σίκυος ἀγρίος.
Al. Esels Cucumer. B. Wilde con-
comer. G. Comcombresauuage.
It. Cocomero seluatico. H. Cohō-
brillo amargo.

Cuminum sativum κύμινον ἡμερον. Al.
Römische Kümmel. B. Cumijn. G.
Comin. It. Cumino. H. Cominos.
Cuminum silvestre, cōsolida regalis
vulgo κύμινον ἀγρίον ἐπεργὸν *Dioscor.*
Al. Ritterspor. B. Ridderspore. G.
Cornuette.

Cyanus, offic. baptisocula, blaueolus,
flos Zachariæ. κύανος. Al. Korn-
blumen. B. Corenbloemen/roggen-
bloemen. G. Bluet, blaueole. It. Fior
campefe, bartifuocere.

*Cyclamin*², orbicularis, tuber vel ra-
pū terræ, offic. artanita, panis por-
cinus, rapum porcinum, κυκλάμι-
νος, ἰχθυόθηρον. Al. Schweinbrot/
Erdäpfel/Sämbrot/Erdwurz.
B. Werckens broot/eerdappel. Gal.
Pain de porceau. It. Pan porcino.
cyclamino. H. Pan de puerco.

Cynanthemis. κυνανθίς, κυνοβοτάνη,
offic. cotyla vel cotula foetida.
Al. Krottendill/Hundsdill/hüds-
blum. B. Paddebloemen.

Cynoglossa. κυνόγλωσσος. Al. Hüds-
zung. B. Hundstonge. G. Langue
de chien. It. Lingua di cane. H. Vi-
niebla.

Cyperus, iuncus quadratus *Celso*, iun-
cus angulosus Plin. S. triangulus,
offic. cyperus ἐρύσιππη πλεον, κὺπερος.
Al. Wilder Galgā. B. Wilde gali-
gaen. G. Souchet. It. Cipero. H. Iū-
cia auellanda, iuncia de olor.

*Cyperus Babylonius*², *Vulgaris galāga*.
κὺπερος βαβυλωνίος. Al. Galgēwurz
B. Galigā. G. Galingal. It. Galega.

H 3 Daphnoi.

Daphnoides. *δαφνοειδὲς* Dioscorid. *ὀ-
πέπυλον*, à coma eleganti specie. *τέφα-
νον* αἰλεξάνδρου alij dixerunt; eandem
fortasserati esse cum lauro Alexandri-
na, ubi causam reddidi. *πελασγόν*
Plin. *πέπυλον* Dioscor. officinis lau-
reola, cuius gustatu accenditur os &
guttur. Al. *Snland*. B. *Kellerhals*.
Laureole. It. & H. Laureola.

Daucus, oreoselinum. *δαῦκος*. Al. *Vo-
gelnest*. B. *Eroontens* crunt. Sunt
qui Hispanis dictam bisnagam pu-
tant, quæ dentes repurgant.

Dictamnium, pulegium Martis, offic.
hortense gingiber, diptamus. *δι-
κταμνος*, *δορκίς* Aetio. Al. *Wilderpo-
len*. G. Dictam, ou gingembre de
iardin. Ital. Ditamo. Hisp. Ditamo
yerua.

Dipascus, labrum vel lauacrum Ve-
neris, offic. carduus fullonum, car-
duus Virg. virga pastoris. *διψακος*,
ὀνοχάρδιον, *κνέωρον*. Al. *Kartēdistel*/
Bubenstrel/Weberkarten/ *Kar-
tētraut* B. *Volders* *taerdē*/taerdē.
G. Chardon à foulon, chardon à
carder, verge à bergier. It. Cardo.
H. Cardencha, cardo penteador.

Dracunculus, offic. serpentaria ma-
ior. *δρακύνιον*, *δρακονία* *μεγάλη*. Al.
Schlangentraut/drachēwurk. B.
Speerwortel/slangencrunt. Gal.
Serpentine, serpentaine. Ital. Dra-
chonta. H. Dragoncia.

Dracunculus hortensis, dracunculus
acetariorum. B. Dragon.

Echium, alcibiaccum, viperina, non-
nullis serpentaria. *ἐχίον*, à *vi* quæ pol-
let aduersus virus viperinum, vel
quod semen ferat viperinis capiti-
bus simile. *ἀλκυβιάδιον*, *ἀλκυβία* Aegi-
meta, quæ vox apud Diosc. deprava-
ta est in *ἐχίδαν*, *ἐχίδνιον* Apuleio, &
ἡμερόειζον, è superiore ratione. Al.
Wilde Ochsezung. Belg. *Wilde*
Buglos. G. Buglosse sauvage. Ital.

Anchusa. H. Yerua de la biuora,
soagem.

Equiselis, equisetum, salix equina,
hippuris. *ἵππουρις*, *σαλπίζιον* Cas-
siano Basso ἀνάβασις, à *scansili* can-
narum ordine. Al. *Rosswadel*/ *Ra-
genschwanz*/schafsthem/ *Ros-
schwanz*/Pferdschwanz/ *Ragen-
helm*/tagentraut/ *Taubendreck*. B.
Eattesteert. G. Queue de cheual,
prela. It. Coda di cauallo. *Prima e-
ius* species Italice ab asperitate voca-
tur asprella, altera vero sceuola. H.
Coda ò rabo de mula, ciennudil-
los, ab infinitis geniculis.

Erigeron, senecio, vulgo cruciata. *ἔρι-
γέρον*. Al. *Creuzwurk*/grindfrant.
B. *Erunswortel*/crusette. G. Senes-
son. It. Cardoncello, spellicciosa.
H. Bonuaron berro.

Eruca *ἐρύωρον*. B. *Rocket*/rackette. G.
Roquette. It. Ruchetta. H. Oruga.
Eupatorium. *εὐπατάριον*, *ἡπατίτις*, *ἡ-
πατάρειον*, inuolucrum maius, offic.
agrimonia, cōcordia marmorella.
Al. *Bruckwurk*/Odménig/ *Agri-
monien*. B. *Agrimonie*/leuercrunt.
G. Eupatoire, agrimoine. It. A gri-
monia. H. La agrimonia.

Eryngium, capitulum Martis, cen-
tum capita, offic. Iringis. *ἑρύγγιον*.
Al. *Brachdistel*/Manstrew/ *El-
lendt*/Wallendistel B. *Erunsdil-
stel*/sondereynde/ *meerwortele*
Flandris. G. Paincault, ou chardon
testu. It. Rinzo, iringo, eringio. H.
Cardo corredor, quasi carduus lon-
ge lateq, prorepens.

Erysimum, irio. *ἐρύσιμον*. Al. *Hederich*/
wilder Senff. B. *Witte mostaert*.
G. Velar, de la tortelle. Ital. Irione.
H. Rinchaon.

Euphrasia, ocularia. *εὐφροσύνη*, ὀφθαλ-
μική. Al. *Mugentrost*. B. *Oogen-
trost*. G. Eufrale.

Filix, quasi minus felix aruis, anti-
phrastice,

phrastice, Capro teste. *πτερίς*, *θηλυ-
πτερίς*, *βληχερόν* Theocr. schol. *βλήχερος*
Nicandro, *δασύκλωναν*, *πολύρριζον*,
ἱερμῆ βαῖς. Felicem fruticosam vete-
res agnoscunt, & produnt talem no-
mina, ita ut nostratis (qua unica re-
cta insistit radice, eaq; aquilam passis
alis volantem exprimente) cognitio-
nem habuisse non videantur. Porro
inter filicis nomina apud Dioscorid.
Φιλισφανάειρα est, qua Fœnaria, vel
ut ego malim, Veneria verti potest.
Al. Waldfahrn. B. Varen. G. Feu-
chiere. It. Felce. H. Delecho.

Fœniculum. *μάργαρον*. Al. Fenchel. B.
Wenchel. G. Fenail. It. Fenocchio.
H. Hinojo, finicho.

Fœnum, à foetu quo fructificat quotã-
nis, *χόρδον*. Al. Heno. B. Hen. G. Foin.
It. Fieno. H. Heno.

Fœnum cordon, serotinũ. Al. Embd.
B. T'laeste oft spadich hon. G. Fo-
in d'arriere saison foin tardif. Ital.
Feno che viêtoura della stagione,
Fœnum mucidum Vegetio. Al. Faul
vnd schimlechtig Heno. B. Dunstich
hon. G. Foin moisi. It. Feno che sa
di moffo. H. Heno mohiento ò
mohoso.

Fœni meta. Al. hew schochẽ/hew stock/
ein schochen. B. Hoop opt tas oft
rock hons. G. Monceau ou tas de
foin. It. Mucchio di feno, bica Dã.
& Ariost. H. Monton de heno.

Fœni striga Varroñi, Ordo demessi fœ-
ni, ita ut stratus falce in pascuis iacet.
Al. Heno heufflen ordetlich gestelt.
B. Een swad oft rect hons naer
malckander. G. Monceaux de foin
par ordre. Ital. Cumuli di feno per
ordine. H. Montones de heno el
vno tras del otro.

Fœnum subsecare Varroñi, falce de-
metere. *ἀραιῶν*. Al. hew schneiden. B.
hon manen oft snijden. G. Faucher,
scier ou couper du foin. It. Segar

ò tagliar il feno. Hisp. Cortare el
heno.

Fœnum furcillis versare Varroñ. Al.
Das heno mit Gabeln umbkehrẽ.
B. het hon omkeerẽ metter gaffel. G.
Tourne le foin avec les fourches.
It. Volgere il feno con la forcella
ò forcina. H. Trastomar el heno
cõ la horca de dos gaios ò puntas.
Fœnum rastellis eradere Varr. Al. heno
mit Rechen aufftragen. B. Swe-
len/metter eggen wt scherren. Gal.
Racler le foin avec le rasteau. It.
Rader il feno col rastello. H. Raer
el heno con el rastro.

Fœnum in fœnificii cumulũ addere,
vel in pyramides exstruere. Al. Ein
bürde heno machen. B. hon an rockẽ
setzen/oft hoopkens maken / t'hon
tassen. G. Combler le foin, amasser
le foin en vn tas. It. Far monte di
feno. T. Huzer monton de heno.

Sicilire pratum, *Falcibus consecrari*,
qua fœnifeca praterieriet, Varr. Plin.
Alman. Die Wisen/oder Matten
schropffen. B. T'stopsel van de ver-
laten gerse afmaenẽ. G. Refaucher
le pré. It. Tornar à segare il prato.
H. Segar la segunda vez el prado.

Fœnum Græcum. Silicia Plin. filicu-
la Varr. *τήλις*, *βούκιγγας*, *αἰγόκιγγας*,
κρόρον. Al. Senigrec/Bockshorn/
Rühorn. B. Senigriech. G. Fene-
grec, fenegrey. It. Fiengreco. H. Al-
fornas, alholuas.

Fragrum. *τείφουλα* & *μυρρὸν*. Al.
Erdbeerentraut. B. Erdbesnen
erunt. G. Fraiser.

Fum^o terræ, fumaria. *καπνὸς*, quod de-
lacrymationem oculis iniunctus pa-
riat ut fumus, *καπνίον*, *χελιδόνιον* Ae-
tio. Al. Erdrauch/Taubentropff/
Razentörbel. B. Gynsecom/dun-
nenternel/eerdroock. Gal. Fume-
terre. Ital. Fumo terra. H. Palomil-
la.

- Fungus**, cuius species est Boletus, solus innocuus. *μύκης*, *hic βωλίτης*. Al. **Pfifferling**. B. **Stoeltgen/campernoelie/dunuels broot / paddestoel**. Holl. G. Champignon, potiron. It. Fungo. H. Hongos cogomelos.
- Galium**. *γαλίον*, quod vim coaguli habeat in cogendo lacte. Al. **megertrautt** **Wälstro/vnser frawe Bethstro**. B. **Wälstro**. G. Petit muguet. Ital. Galio. H. Coaja leche.
- Gentiana**. *γυπικη*, *Gentio Illyriorum* rege inuentore. *νάρκη*. aloe Gallica *Apuleio*, ab insigni amarore. Al. **Enziä/ Bitterwurtz/ Kreuzwurtz**. B. **Gantian** G. Gentienne. It. & H. Gentiana.
- Geranium**, vehinastrū. *γεράνιον*. gruinaria nonnullis rostrum ciconiæ, **Œacus pastoris** Al. **Storckeschnabel**. B. **Onewaers beek/ franen beek**. G. Esquille à bergier, pied de colomb. herbe Robert. It. Geranio, rostro di grua ò di cicogna. H. Pico di ciguenna, agujas pampillos.
- Geum** *Plinio*, *cariophyllata vulgo dicta ab odorata caryophyllorum ad modum radice*. *Barbaris* Auancia, sanamunda, oculus leporis, benedicta. Al. **Benedicten Kraut**. B. **Nagelcrunt**. G. Herbe benoite, galiot, salmonde.
- Gingidium** *γινγίδιον*. It. **biscauto** *Rom.* *Hisp.* **Visnaga**. *Ad stipulor hic magis Remberto herbario doctissimo, quam iis qui Cerefolio nomen istud attribuerunt.*
- Citago pseudomelanthium**. *αὐθμερον*, *ψευδομελάνθιον*. Al. **Kaden/ Korenrose**. B. **Regelboemen/ Korenrose**. G. Yuraie.
- Gladiolus** *Apuleio*, genitalis, segetalis nonnullis, quod inter segetes crescat, cuius flores Italici *Monacuccie* dicuntur. *ξιφίον*, *φάσγανον* *Theoph.* *μαχαίρωνιον*, *αὐνακτέριον*. Al. **Klein**
- blaw Schwertel**. G. **Glaieul**.
- Granum Gnidium**. *γρόκκος γνίδιος*, *πυρρός ἀχνη*. **Fructus Thymelææ**, quam *Arabes* & officina mezereon nuncupant. It. **Pepe montano**, quasi montanum piper, quod gustatu linguam accendat.
- Granum tinctorium**, vel infectoriū. *γρόκκος βαφικη*, *ὅσην Paus.* Al. **Scharlachbeere**. Gal. Graine d'escarlata, vermillō. It. Grana de tintori. H. grana in grano, grana para ténir.
- Halicacabus**, vesicaria *Plin. offic.* **alkekengi**. *αἰλιγκία* & *φίσκαλις*, *σπύχρον*, *κύσιον* *Hesychio* solanum vesicarium. Al. **Juden Kirschen/ Borellen/rot Nachtschatt**. B. **Kriechen ouer zee/ winterkersen**. G. Des coquerets, coulebobes, alquequanges, bagneaudes. Ital. Alquequengi. H. Bexiga de perro.
- Hedera terrestris**, hedera pluuiatica, corona terræ. *γῆς σέφαν* & *χαμαικισσόν*, *χαμαικίσση κίσσος ἀκαρπος*, vel *ἐπίχ* &. **Chamecissos** *Plin.* *σελινίης*. Al. **Gundelraben**. B. **Onderhaue**. G. Lierre terrestre.
- Hedypnois** *Plin.* intybus siluestris, folij latioris, *ἡδυπνοῖς*. Al. **Geel wegwart**. B. **Ghele cicorie**. G. Cicorée iaune.
- Helenium**, quod ex Helena lacrymis extitisse putatur. *Inula*, terminaliū, offic. **enula campana**. *ἐλένιον*, *ρενδικη*, *φλόκκος ἰδαῖος*, *νεκτέριον*, *βέγλωσσον*, *κλεώνιον*. Al. **Alantwurtz**. B. **Alant/ Alantwortel**. G. Enule campane, aulnee. It. Lella, enola, enoa. H. **Ala**, enula campana.
- Helitropium**, herba solaris *Celso*. *ἡλιοτρόπιον*, *σκορπίς ἔρην*, *σκορπίς ἔρην*, *ἡλιόπ* & s, quod solis cursum sequatur: officinis *Hetruriae* verrucaria, à tollendis affricu verrucis: alius herba cancri, quod aduersus carcinomata prasens sit. Al. **Sonnen Wirbel**. B. **Somcr**

Somerwend/ Rancercrunt. G. Tornesol, herbe au chancre. Ital. Chirafole. H. Tornasol.

Helxine cissampelos Galen. καλαγχάσιος & **Cassiano.** Al. **Windē/ Zauw- clocken.** Belg. **Winde.** Ital. Vilnechio minore. Hisp. Campanella yerua.

Helxine, perdicium, muralium, vel muralis herba **Celso.** vrceolaris **Apuleio** & **Hortriago,** vitrearia, parietaria **Aurelio Victori,** ἐλξίνη, ἀμελξίνη **Diosc.** περδικιον, quod perdicese ea precipue vescantur: σιδηρεῖς in **Hippiatricis,** παρδένιον etiam **Celso** & **Galeno,** & **Nicand. schol.** Al. **Maurkraut / S. Peters kraut / Tag vñ Nacht.** B. **Parietarie/ gla- escrunt.** G. Paritoire. It. Parietaria, vitriola. H. Yerua de vidrio, yerua del muro, alba haquilla de rio.

Hemerocallis. ἡμεροκαλλίς. **Dioscorid.** Al. **Heidnisch Gilgen / Heidnisch blum / Goldwurtz.** B. **Lilifens van Caluarian.** G. Lis iaune ou sauua- ge. It. Giglio seluatico. H. Lirio amarello.

Hermodactylus. ἡρμολύχον, ἐφήμερον, bulb⁹ agrestis. Al. **Zeitlosen.** B. **her- modactilen.** G. Mott au chien.

Hieracium, accipirrina **Apuleo** & lactuca siluatica. ἱεράβιον, σονχίτης, δρίδαξ ἀγρία. **Apuleio,** & **πικεῖς.** Al. **Habichkraut.** B. **Hauichs crunt.**

Horminium satium, salvia Roma- na, geminalis agrestis, galli cen- trum offic. gallitricum. ὀρμινον κή- παρον. Sunt qui ἀλεκτρολόφον vocāt. Al. **Scharlach.** B. **Scarlen.** G. Or- uale, fauge transmarine.

Hyacinthus. ὑάκινθος, ἡσμεσάνθελος **Pausania.** Al. **Merzenblumen.** B. **Yacinten / blauwe menebloemēes.** G. Vaciet, ou oignon de chien. It. **Hiacintho,** cipola canina. H. Los mayos flores.

Hydropiper, Persicaria illud genus est aquaticum, quod sine maculis vocitamus piper aquaticum. ὑδροπίπε- ρι. Sunt qui πολύκαρπον aut πολύ- κροτον Hippocrati dici volunt. Al. **Pfawentraut / Wasserpfeffer / Muckentraut.** B. **Waterpeper.** G. Curiage, rassei. It. Pepe aquatico, H. Yerua pexiguera sin manchas.

Hyoscyamus, altercum Scribonio, A- pollinaris, fabulum, Iouis faba, fa- ba suilla, herba calicularis Apuleio, faba lupina, symphoniaca **Apule- io,** mania, officinis iusquiamus: ὕο- σκύαμος, διοσκύαμος, ἐμμανὲς, διδυ- ράμεδιον, τυφώκιον **Zoroast.** πυθάνιον & furore & insania quam conciliat. ὑπνωτικόν. Al. **Bilsentkraut / Bilsen / Bilsamen / Sāwbonen / Schlaf- kraut / Dolkraut.** B. **Bilsen / Mal- crunt.** G. Hannebane, endormie, iusquiane mort aux oyes, febuē de pore. Ital. Iusquiamo disturbio. H. Veleno.

Hypericum, offic. perforata, à forami- nibus quibus pertusa videntur folia: fuga dæmonum. ὑπερικόν κέριον. Al. **Sant Johans Kraut / Hart- haw.** B. **Sint Jans Crunt.** G. Mil- le pertuis. It. Perforata, hyperico. H. Coraconillo.

Hyssopus. ὕσσωπος. Al. **Eloster Hys- sop.** B. & G. **Hyssope.** It. **Hyfopo.** H. **Hissopo.**

Iberis, lepidium. ἰβηρίς, καρδομανική, ἀγριοκαρδαμύον, quasi nasturcium siluestre. Al. **Steintressig / wilder Kref / gauchblum.** G. Passeraige. chasserage, nasitort sauua- ge. Ital. Lepidio, iberide. Hisp. Nasturcio montesino.

Intybus, intubum, seris, intubus sa- tiuus vel horrensis. σείρις. intubum satium, latifolium; vulgo endi- uia scariola officin. Al. **Scariol.** B. **Witte Endiuie.** Gal. Scariole. It. Ci-

It. Cicorea. H. Cicoria, almiron.
 Intubum vel cichorium silvestre. *πικρίς, κιχώριον* nonnullis ambubeia.
 Al. Wegweiß / Wegwart. B. Wild-
 De Cicorene. G. Cicorée sauvage.
 It. Cicorea seluatica.
 Inturis Latine, capparitis. *κρίππαρις*.
 Al. Kappres. B. Cappers. Gal. Cap-
 pres. It. Cappari. H. Alcaparra.
 Iris. *ἰρις, ἰριδία, ἰριόφιλον*, ab admirā-
 da celestis arcus mille coloris imita-
 tione. *ἰριδία* Galeno, radix Il-
 lyrica; sic enim lego apud Diosc. *πικρία*,
 lucrico errore in Scriptura Δ
 quod geminatum sit M. Al. Blaw Gil-
 gē / blaw schwertel / violwurk / him-
 melschwertel. B. Lisch ouer See. G.
 Flambe, glaycul. It. Giglio azzurro
 d' celeste, irios. H. Lirio cardeno.
 Iris lutea, pseudoacorus, *ψευδοῖρις*.
 Al. Seel oder Selbschwer-
 tel / Drachentwurk. B. Scheele lisch /
 Bocksbönen. G. Glais, glaycul, flä-
 be bastarde.
 Isatis, glastū Plin. hodie gaudū & Pa-
 stillū, *ισάτις*. Al. Wendt. B. Weed /
 Pastel. G. Guede, pastel de Lague-
 doc. It. Guado. H. Pastel.
 Iuncus, scriptus, *χοῖν*. Al. Bins. B.
 Biese. G. Ionc. It. Gionco. Hispan.
 Iunco.
 Iuncus, lævis, mariscus Plinio. *χοῖν*.
 Al. B. Merchbiesen / Bobbel Hol-
 land. Bobbert.
 Iuncus acutus, ex marinis & oxyschæ-
 nis, quorum triplex est genus: is qui
 proprie acutus, vel mas & sterilis,
 ὁξὺς est à Plinio dictus: haud ambigo
 quin sit quem caricem Servius intel-
 ligit, frequens maritimis in locis, tu-
 mulisq; arenariis Oceano oppositis;
 qui ex semetipso, cacumine in terram
 depacto nascitur, ut Plin. fatetur.
 Hellem. Hollan. It. Giunco mari-
 no. H. Iunco marino.

Iuncus holoschænus, mollis & car-

nosus. *ὁλόχοινος*. B. Matthebiesen. hic
 ad vitilia utilissimus est, fertq; fructū
 ouorum coherentium modo.

Iuncus odoratus. *ἡ χοῖν* offic. squi-
 nanthum. quasi *χοῖν* ἄνθος, vulgus
 pastum siue pabulum camelorum
 nominat. Al. Kamelherb. G. Squi-
 nanthum. Ital. Gionco odorato,
 squinantho. H. Paya de la mequa,
 paya de camelos.

Iuncus triangulus. Vide in Cyperus.

Lactuca sessilis, laconica Plinio, beti-
 ca, Colum. capitata aliis *ἰριδία* siue
ἰριδία *πλάτυκαυλος* Theoph. *ἄστυ-
 λης* Athenaeo, *εὐνέχιον* Pythag. gene-
 ris vocabulum utrumque, quod Ve-
 neris vim retundat & emasculat quo-
 dammodo esu suo lactuca Al. Gros-
 ser Lattich. B. Crop laturwe / geslo-
 ten laturwe / Crop salaet. G. Laictue
 testue. H. Lechuga parada por el
 suelo.

Lactuca crispa. cappadox Plin *ἰριδία*
οὐλή. Al. Krauser Lattich. B. Ge-
 trolde oft gecronckelde Latturwe.
 G. Laictue crespue. It. Lactuca cre-
 spa. H. Lechuga crispa.

Lagopus *λαγώπας* Dioscor. *λαγώπυρος*
 Hippocr. pes leporis, leporina her-
 ba, quod eius capitula referant pedem
 leporis, quae in fursurum tandem spe-
 ciem abeunt: trifolium humile aliis.
 Al. Ragenflee / quasi trifolium fe-
 lium, & Hasenpfötlin / Hasenpfote-
 le. B. Hasenpottens. G. Pied de li-
 cure, herbe de la Trinité.

Lappa. *ἑλάνιον*, quod strumas aboleat:
χοῖν *ἑλάνιον*, quod strumas aboleat.
 Al. Spilzletten / Bettler leus /
 quod mendicorum vestibibus adhaereat
 pediculi in morem. B. Kleine Klis-
 sen. G. Gleteron grapellas. It. Lap-
 pola minore. H. Lappa menor, a-
 mor de ortelano, quasi hortulani
 amores.

Lapathum. *λαπάθον ἡμερον*, παρὰ τὸ
λαπά-

πίστιν, ab inanendo ventre: rumex
fatuus, offic. lapathum, hippola-
pathum Galeno, quidam rhabar-
barum monachorum. ἵππολάπι-
ον. Al. Heidnisch Lendentraut. B.
Patientie. G. Patience, lampe apud
Allobroges, It. Lapatio, rombice. H.
Labaca.

Lapathum acutum, oxylapathum,
rumex acutus. (Rumex autem no-
minis originem refert ad rumam,
quod eius succus velut è ruma suga-
tur.) ὀξύλαπιον. Al. Mengelwurz/
Grindwurz/Streifwurz/Zetter-
wurz. B. Peerdict/Patich. G. Pa-
reille. herbe aux teidneux.

Lauandula, hirculus nonnullis, salun-
ca Plinio, et Scaligero videtur. spica,
spica nardi. B. Lauender / Spick.
G. Lauande.

Lafer Gallicum, laserpitium Gallicū.
λαύραρον γαλαπύρον in Hippiatricis:
eam esse herbam reor, quam ostru-
tum herbariorum vulgus nuncupat.
Al. Meisterwurz. B. Meester-
wortel. G. Auftrice. Ruellius Ange-
licam putat vulgo ita dictam. Al.
Brustwurz/henligē Geists wur-
zel. B. Angelica. G. Angelicque.

Lathyrus, offic. cataputia minor λαύ-
ρις. Al. Springtraut/Springfö-
ner/Treibföner. B. Sporie/Spur-
rie/springcrunt. G. Espurge. It. Ca-
taputia minore. H. Tartago, hi-
quera del inferno, hoc est, ficus A-
cherontica, et Nebrissen si placuit,
quā Ricino id debeat nominis.

Laurus Alexandrina, Idæa, hippo-
glottion Plinio, vel hypoglottion
potius ex Dioscoride: Daphnitis Plin.
lib. 15. cap. ult. pro quo vetustissimus
Codex quem habui, nūc apud doctis-
simum medicum Becanum pro depo-
sito servatur, Danaen pro Daphni-
tin legit: cuius ego fidem approbo, non
ex Dioscoride modo, sed et ex Step-
ha-

no, qui de urbibus scripsit; cuius verba
mox adscribam. δαίφνη ἀλεξάνδρεια,
et ἀλεξάνδρεια βοτάνη (non autē βο-
τάνη) Stephano: item ἀλεξάνδρεια, in Ale-
xandri Macedonis gratiam, qui eius
ramulis coronamenti loco in certami-
nibus usus fuerit. δανάη, vel in Danaes
memoriam, vel quod sceneret tanquā
δαίφνη quodpiam in foliis fructuum.
Rursus κερφόφυλλον Plin. vel φυλό-
κερπον cum Stephano: cuius codex
depravatus habet φυλόκαπον item
ὑπογλώττιον Diosc. ὑπελατόν Plin.
ἰδαία utriq;: ἰδραζωρόν Diosc. Pre-
terea χαμαιδαίφνη Stephano: adde et
ἐπιφυλόκαρπον ex Theophrasto et
Stephano. apud quem ἐπιφυλόκαρ-
πον perperam scribitur; nisi fortassis
affinitate herbarum deceptus ille pu-
tarit hanc cum Hippoglossa eandem
esse; quæ in foliis aculeatis seu linguas
exeuntes habet, ac proinde ἐπιφυλό-
καρπον, eam scripserit. Porro Stephanæ
hæc sunt verba, à me integritati suæ
restituta: ἔστι κερφόφυλλον ἀλεξάνδρεια βοτάνη
et φυτόν, παρ' ἄλλοις δὲ ἀλεξάνδρεια, ἐξ
ἧς ἐτέφερο ἀλεξάνδρεια ἐν τῇς ἀγῶσι,
πίνες δὲ δανάην αὐτὴν καλοῦσιν, οἱ δὲ
χαμαιδαίφνη, οἱ δὲ ἐπιφυλόκαρπον
ἢ φυλόκαρπον. Porro sunt qui hanc
etiam victoriolam hodie nominant:
nec desunt qui cum Hippoglossa boni-
faciam reddunt, de qua suo loco. Gal.
Laurier Alexandrin, ou d' Alexan-
drie.

Lenticula palustris. φακὸς τελευκιάδης,
Al. Wasserlinsen. B. Croest. G. Pen-
tille de mer. It. Zen, lente di palu-
de. H. Lenteja de la agua.

Libanotis offic. fœniculus porcinus,
nomen habet ab odorē thureo, quod
λιβανωτὶς sonat. Al. Beerwurz. B.
Beerwortel.

Libanotis coronaria, rosmarinus, sa-
lutaris herba. λιβανωτὶς σεφανωμε-
νή. Al. Rosmarin. B. Rosmartin.
G. Ros-

- G. Rosmarin. It. Rosmarino. Hisp. Romero.
- Lichen. offic. hepatica. λειχῶν. Al. Brūnelebertaut/Steinlebertaut. B. Leuercrunt G. Hepaticque, porcoreau. It. Hepatica, figadella.
- Lilium, rosa Iunonia. λειριον, ἀφροδīts, χάρμα Nicandro, σῆσον, κεινάνθεμον. Al. Gilgen. B. Lesie. Gal. Lis. It. Lilio, giglio. H. Lirio blanco, azucena.
- Lilium rubens, purpureum Ouid. hyacinthus Eid. lib. 10. Metamorph. κείνον, κείνον ἔβουδρον ἢ πορφυρεῶν, κεινάνθεμον, κεινόνροδον, non cynorhodon, apud Plin. libr. 21. cap. 5. uti Cornarius legendum admonuit. Al. Roth gold Gilgen. B. Noode Lesie. G. Lis iaune.
- Limonium, beta siluestris Plin. terræ tintinnabulum, offic. pyrola, palustribus in locis nascens copiose: apud nos herba betæ assimilis, chirurgis expetita. λειμωνιον. Al. Holzmangolt/Wintergrün. B. Pyrola/wintergroen. G. Pirole.
- Linum Plinio dicitur, quicquid texturine aptum, siue confusa herba, siue frutices arboresque subministrant, uti non male iudicat Rondiletius. λινον. Al. Flachs. B. Vlas. G. Lin. It. Lino. Lino.
- Linum factum Vlpiano. Al. Flachs der nun geschwungē vnd gehechelt ist. B. Sheheectelt Vlas.
- Lini stupa, a stipando. Al. & Belg. Werck/Stoppe Flandris. Gal. Estoupe. It. Stoppa di lino. H. Estoppa de lino.
- Lithospermon, milium solis offic. cauda pecorina nonnullis vocatur. λειδοσπερμον, γοργόνιον, διόσπερος Theoph. Al. Meerhirsch. B. Perlen crunt/Steensaet G. Gremil, herbe aux perles. H. Mijo de sol.
- Lotus sativa. λωτὸς ἡμερῶν. vulgo trifolium odoratum. Al. Siebengezent. B. Seuen getijderunt. Gal. Triffle odoriferant.
- Lupus salictarius, offic. lupulus. βεῦλον. Al. Hopffen. Belg. Hoppe. G. Houblon. It. Bruscaiola, quasi bryonscansile, ut putant nonnulli. Hisp. Humbrezillos, cuerpo d' hombre.
- Lychnis coronaria. Sunt qui Iouis florem vocant. λυχνίς στεφανωμένη, διὸς ἀνθος. Al. Mergenrößlin/Marienrosen. B. Christus ooghe. Hæc eadem est cum Rosa Græca Plinij, de qua diximus in Rosa canina inter frutices.
- Lychnis siluestris. λυχνίς ἀγρία. Al. widerstoß/glidwench. B. Genettefès.
- Lychnidum generi adscribenda est citra omnem controuersiam ea, quam Digitale herbariorum vulgus nominat: itaq; communi nomine censebitur Lychnis. λυχνίς, ἱπποκρίσις. Digitalis, campanula siluestris. Al. Fingerhut/Fingerkraut. B. Dingherhoete à digitabuli specie.
- Lysimachium, salicaria. λυσιμάχιον, λύττον Diosc. Al. Weiderich/gelb oder geel Weiderich. B. Partijcke/Wederick. G. Pellebosse, cornelle, soucie d'eau, soucie aquaticque.
- Malua maior, vel hortensis. μαλόχη, moloche Colum. melope Plin. sed non sine vitio, ut reor. μαλάχη κηπευτή, διάδεσμα Zoroastri. ἀνθεμα Pythag. nonnullis οὐρανίου, id est, muris cauda. Al. Ehrnrosē/Herbstrosen/groß Bappelen. B. Winterrosen. G. Rose d'outre mer, mauue de iardins.
- Malua siluestris. μαλάχη ἀγρία. Al. Bappel/Käßlinkraut/Baplenkraut. B. Papelmaluwe/Keeskens crunt G. Malue It. & H. Malua.
- Marrubiū, prassium. λινοςπρόφον, πρῶστον φυλλοφαρὶς, κρηνηλοπόδιον. Al. Marobel

Marobel/Andorn/lungentraut.
B. Maltoue/Matrueuie/Witte
Andoren. G. Du marrubium. Ital.
Marrobio. H. Marrujo, marrubio.
Mandragoras. *μανδραγόρας, ἀνθρωπώ-*
μορφος Pythagora, ἀνθρωπίνον, à fru-
ctu malo simile: κίρκια, à veneficij
amatorij suspitione, propter famosam
Circen. μάειον. Al. Alraun. Belg.
Mandragora. G. Mandegloire,
mandragore. It. Mandragora. H.
Mandracola.
Medica Varr. Trifolij genus pecori pa-
bulum. *μεδική Dioscor. Al. Gulten*
Steinflee. H. Mielguas.
Melanthium, nigilla, gith, officin. ni-
gella Romana. *μελάγχθιον. Al. Rös-*
mischer Coriander / Schabab/
schwarz Kümel B. Nardus G. Ni-
elle, nigelle, poiurette, à piperis sa-
pore. It. Nigella. H. Axenuz, neg-
uilla.
Melilotus, fertula campana Plin. offic.
corona regia, pratellū. *μελίλωτος.*
Al. Steinflee B. Malloet. G. Meli-
lot. It. Meliloto. H. Corona de rey.
Mentha. *μίνθη, ἡδύοσμον. Al. Münz*
B. Munt / Ment / Erusmunt/
Brunnhenlghe. G. Mente, It. Men-
ta. H. Yerua buena.
Menthastrum. *ἡδύοσμον ἄγρον. Al.*
Rosmünz / quasi caballina men-
tha: Fischmünz. B. Roode water-
wunte. G. Mente sauage, pulior
sauage. It. Menta seluatica. H. El
mastranto.
Mercurialis. *λινόζωσις, ἑρμῆ ποταμός, ἢ βο-*
πῆνιον, παρθένιον, φύλλον Theophr. Al.
Begelcrant/Scheißtraut/Mer-
curiuskraut/Euwurtz. B. Mercu-
rial/Bingelcrant. G. Mercuriale.
It. Mercurella. H. Mercuriale.
Meum, anerum siluestre vel tortuo-
sum *μεῖον. Al. Bärmurtz/Hertz-*
wurtz. It. Meo. H. Punillo.
Muscus marinus. *βρύον θαλάσσιον. Al.*

Meermooß B. Zeemoes. G. Go-
ralline. It. Corallina. H. Malhor-
quiana yerua.
Myrrhis, vulgo cicutaria, quod foliorū
hirsutie representet cicutam, μυρρίς.
Al. Wilde Kerffel. B. Wilde Kero
uel G. Cicutaire, persil d'asne.
Narcissus, bulbus vomitorius. *νάρκισ-*
σος. παρὰ τὸ νάρκη δεικνύειν, βαρύνει τὸ κε-
φαλεῖν Plutarch. quod caput grauet: à
narce, non à fabuloso Narcisso dictus.
Phinio, βολβός ἐμπελκός, λείριον The-
ophr. & Tarrheos, ἀμειδῶν σεφάριον
μα Euphorioni, & Soph. schol. Al.
Narcissenröschlin. B. Narcissen. G.
Narcisse. It. Narcisso.
Narcissus luteus, pseudonarcissus. Al.
Vechtblumen/Hornungblümē/Zeits
losen B. Sporekelbloemen / gheele
Ujdelosen.
Nardus Plin. nardus Assyria Hor. offic.
spica nardi. *νάρδος. Al. Spickē nard-*
di/nardus. B. Spica nardi. H. Ha-
zumbar, espiga fil.
Nasturtium, à narium tormento Plin.
κάρδαμον. Al. Kressig/Gartēkress.
B. Kersse/Tunntersse Hollandis. G.
Cresson de iardin, alenois, nast-
tort. It. Nasturtio, agresto. H. Na-
struerco, malpica.
Nymphaea, claua herculis, offic. nenu-
phar *νυμφαίος, ῥόπαλον ἡρώκλειον,*
μαδωναῖς apud Bæotios, teste Theo-
phr. at flos ipse peculiari nomine do-
tatus, βλέφαρον Dioscoridi vocatur.
Al. Seeblüm/Haarwürze. B. Plö-
pen. G. Nenufar iaune & blanc. It.
Taiero, traierazzo d'acqua, ab or-
bis mensarij forma. H. Nenufar, hi-
go del rio, escudette del rio, gol-
fano, gelphano Lusitanis.
Ophioglosson, lingua serpentina, lin-
gua & lingulaca Plinii existima-
tur esse nonnullis: offic. lancea Chri-
sti. *ὀφιογλωσσόν. Al. Natterzünglin.*
B. Uns Heerē speercrunt. G. Lague
de ser-

- de serpent, herbe sans cousture. It. Lucciola, lingua serpentina.
- Orchis**, priapiscus *Apuleio*, leporina nonnullis, offic. satyrion. ὄρχις, κυνός-όρχις. Al. Knabentraut. B. Kulle-
kenschcrunt. G. Couillon de chien, Satyrion. It. Testicoli de cane. H. Coion de perro.
- Origanum heracleoticum**. ὀρίζαν. ὀρίζαν. ὀρίζαν. offic. origanum Hispanicum, nonnullis cunila. πάνακτ. Al. Wolgemut/ Dosten/ Costenz. B. Groue Magelenne Holl. groue mariolenne Brab. Gal. Mariolaine bastarde, origon. Ital. Origano. H. Oregano.
- Orobanche**, qua Latine scandulaca esse videtur, a scandēdo, quod ut scandula alia aliā super scādit, ita hac frumenta scandendo obstrangulat. ὀροβάνχη. cruangina. ὀρωβάνχη. quasi leguminum leo, λεοντόβοται. B. Smeercrunt. G. Tigne.
- Oxalis**, rumex. offic. acetosa. ὄξαλις. Al. Sawrampffer. B. Zurich/ surckel. H. Vinette, ozeille, salette. It. Herba brusca. H. Acedrilla, romaza.
- Oxalis minuta**, vulgo acetosella. Al. Klein Sawrampffer. B. Schaepe surckele/ schaepe Zuerick/ Hollandis veld surckele. G. Petite salette.
- Oxys**, trifolium acetosum, offic. panis cuculi, & alleluya, ὄξυς, ὄξυτερίφυλλον. Al. Guckgauchtle/ Hasenampffer/ Rosampffer/ sawrer Klee/ Buchtle/ Buchampffer/ Buchbrot. B. Cockouck's broot/ alleluya. G. Pain à coquer.
- Paeonia casta** *Diosc.* aglaophotis *Apuleio* πωωνία, πιντόρ. Caleno, γλυκυσίδη *Theoph.* quod acinos non assimiles mali punici proferat, est enim σίδη malum punicum. σεληνόρνον, δχομήνιον, σελήνιον, quod cerniculata luna speciem referant seminum in involucra. ἰφελτία *Aetia*. quod ephialtem sine incubum curet. Al. Sichtwurtz/ Peoniē/ Beningentraut/ Pfingstrosen / quod sub Pentecostes ferias exoriatur flores: Königsblum/ quasi regius flos. B. Peonic. G. Penoesne, pivoine. It. Peonia. H. Rosa montes, rosa albardera.
- Papauer sativum** μήκων κηπάρος, κωοκροάλαγον *Hesych.* Al. Olmag/ magsamē/ mägale. B. Mancop/ Heul/ Eulsaetcrunt Brab. G. Pauor. It. Papauere domestico. H. Dormidera.
- Papaueris caput**. κωδεία proprio nomine dicitur, ut folium eius, πλάτανηνιον, teste *Theocriti* scholiaste.
- Papauer erraticum**, fluidum. μήκων ῥοίας eo quod deciduum ac defluum protinus florē amittat. papaueralis. multi hanc anemonem vocare non dubitant. Al. Klapperrosen/ Glaszen/ wildmann/ wilder magsamē. B. Elapperrosen/ wilden Huel. Gal. Coquelicoc, pouctu. It. Papauero seluatico. Hisp. Hamapola, papoulla.
- Papauer corniculatum**. μήκων κερκεπίς *Diosc.* fabulum marinum Latine dici ait *Dioscorides*. Al. Gall olmagē gehörnter magsamē. B. Geelē heul. G. Pauot cornu. It. Papauero cornuto. H. Dormidera marina.
- Parthenium**, solis oculus *Latinis* officinis matricaria, amaracus. ἀμράκος *Aegineta*, παρθένιον, χερσοίη. Al. Mutterkraut/ meidblumen. B. Mater/modercrunt. G. Matricaire, matrone, corula foetida. It. Brusaculo. H. Magaça.
- Parthenium mas**. Hanc volunt esse quam officinis athanasia & tanacetū nuncupatur. Al. Reinfarn. B. Reinvaren/ Wormcrunt. G. Athanasie.
- Pastinaca**, cara radix. σαφύλιν. ἡμεῖς, φίλτερον, κέρ. *Athenaeo*. Al. Pastinachen/ Pastenen/ Ruble. B. Pinsternaecke/ Pastinaten/ tainē Morcen.

Moren G. Pastenades. It. Pastinaca. H. Sanahoriablanca.

Pastinacæ radices *Italica* Macheroni dicuntur: nam macheroni cibus est è pasta & caseo confectus.

Pastinaca erratica. *Plin.* παρὰ φύλινος. Al. Wild Pastenen/ Vogelnist. Belg. Croontenscrunt/ Vogelnest. Gal. Pastenade sauage, des panets.

Pentaphyllū, quinquefoliū: πενταφυλλόν *Theoph.* πενταφυλλον. Al. Fünffingerkraut/ Weißfünf. B. Vloncrunt. G. Cinquefeuille. It. Cinque foglio. H. Cinco en rama.

Peplus, offic. esula rotunda. πένθος. Al. Teuffelsmilch B. Dunuelsmelck. G. Reueillematin de vignes. at quā officina vocant Esulam simpliciter, Pityusa Dioscoridi est.

Pepon. πίπων, σικυοπίπων. Gal. B. groote Pepoen. at melopepon. μηλοπέπων. à mali rotunda specie, μηλοπέπων σικυοπίων *Polluci*. Al. Melon/ Melaun/ Pseben. B. Meloen. G. Pompon, melon. It. Melone, pepone. H. Pepon, ò melon.

Periclymenus, offic. caprifolium, silue mater *Scribonio*, volucrum maius, lilium inter spinas, barbaris matrisilua. περικλύμενον, σικυοπέπων, κλημενίς. Al. Geißblat/ Speckgilgen/ Zeunlin/ Waldgilgen/ Gilgē confort. B. Shenten blat/ Memmenscrunt/ Caprifolie. G. Cheure fueille, vincibosse. It. Matresilua. H. Mudreselua.

Personacea, personata, arcium, lappa maior. offic. bardiana. προσωπίον, ἀρκειον. Al. Groß fletten B. Groote Elissen. Gal. Gleteron, bardane petite, gletteron. It. Lappola maggiore. H. Bardana.

Petasites. πετασίτης, à pragranti ad petasi modum folio. Al. Pestilenzkraut. B. Dockebludern/ Pestilentie wortel. G. Bardane grande.

Peucedanū, stataria herba, pinastellū fœniculus porcinus vulgo πιρῆς δαιον. Al. schwebelwurz/ sewfachel/ Haarstrang B. Verckens bentel/ Solffer wortel. G. Queue de porc. Phu. Vulgo Valeriana. φῆ *Dioscoridus* rustica, marinella genicularis, herba benedicta. Al. Groß Baldrian/ Dännmarc. B. Tame Valeriane/ Sint Joris crunt/ Speerkrunt/ quod primo erumpentia folia micronem hasta referant. G. Valeriane. It. Valeriana. H. Yerua benedicta.

Phyllitis, lingua ceruina vulgo, offic. scolopendria. φυλλίτις. Al. Hirschzungen. B. Hertstonge. G. Langue de cerf. H. Lengua ceruina.

Piperitis, siliquastrū iuxta *Ruellij* sententiam, quam nec refello, nec approbo: esset costus hortensis nobis dictus. πιπερίτις. Al. Frauwenkraut/ Heidnisch Bundkraut. B. Cost. G. Herbe du coq, ou de la poiurette. It. Herba di gallo. H. Pimiento & pebre de Hispania.

Plantago maior. δένδρον γλωσσος μεῖζων. ὄρνις. *Theophr.* ἐπὶ πάλειν & *Plin.* πρεβάτειον, πτελέφρεος. Al. Gross Wegerich/ Ballentkraut. B. Wechbree/ Weechblaeden. G. Plantain. It. Plantagine. H. Planten yerua.

Plantago minor, arnogl'offa, offic. lanceola quinqueneruia. δένδρον γλωσσος, πεντάνευρος. Al. Spitzige wegerich B. Hundsribbe/ cleyen wechbree. G. Lanceola.

Polypodium, filicula. πολυπόδιον. Al. Baumfarn/ Droschwurz/ Engelsüß. B. Enckenbaren/ Boombaren. G. Polypode. It. & H. Polypodio.

Polygonaton offic. sigillum Salomonis. πολυγώνιον. Al. Weißwurz. B. Salomons Segel. G. Genuliere, geniculiere, quasi geniculata. Ital. Ginocchietto, frassinella *Herrusa*. H. Frassinella.

Polygonum, proserpinaca, seminalis, vulgo centinodia, corrigiola, & sanguinaria. πολύγωνον. Al. **Wege- rich** / **Weggras**. Belg. **Wech gras** / **Eruepelgras** / **Verckens gras** / **Dunsentinoop**. H. Corrigiole, renouee. It. Corregiola. H. Corriola.

Porrum capitatum, aricinum. πράσον κεφάλωτον. Al. **Cauch** B. **Loock**. G. Porreau. It. Porro capitato, praso. H. Puerro.

Porrum sectile *Iumen*. sectiuū *Colum*. Tarentinum. γήφυλλis, γήφυον. Al. **Spaltlauch** / **Stucklauch**. B. **Stocksloock**. Porro capitatum & sectium genere non differunt, sed mangonio: capitatum autem è sectiuo siue longo fieri substrata tegula in transplantatione, resectis prius foliis annotat doctissimus in suis cōmentariis *Matthiolus*. schœnoprasum. χοινόπρασον. Al. **Schnitlauch** / **Prinßlauch**. B. **Biest** / **Biesloock** / à iuncis qui vice foliorum illi sunt. G. Petit porreau, porrette, ciuette.

Portulaca, quod portulas foliorum similitudine imitetur. αὐδράχνη, κιχλη βώπis, quod κιχλαί, id est, turdi, ea vescantur, *Hesychio*. Al. **Greensel** / **Burgel** / **Burzel** / **Porzeltraut**. B. **Porceleine**. G. Pourpier, pourchaille, porcelaine. It. Porcellana, portulaca, proccachia. H. Verdolaga, Baldrogas.

Potamogeton, fontinalis, folio beta, ποταμογείτων, σταχυίτης. Al. **Sam- fraut** / **Seehaldentraut**. B. **Fonteyne crunt**. G. Espi d'eau.

Psyllium. ψύλλιον, pulicaris herba. Al. **Flohtraut**. B. **Wloncrunt**. G. Herbe à puces. It. Psillio. H. Zargatona.

Prarmica, sternumentaria, pyrethrū siluestre, tanacetum aquaticū vulgariter. Al. **Wasser oß spiße** **Kenn- farn**. G. Herbe a esterner. It. Oliuella.

Pulegium. γληχών. Al. **Polen** / **Herzpo- sen**. B. **Polen**. G. Pulege, pouliot. It. Pulegio. H. Poleio.

Pyrethrum, saluuaris. πύρεθρον, πυρίτης, πυρωτόν. Al. **Bertram**. B. **Pire- trum**. G. Pirette, pied d'Alexandre. It. Pelitre. H. Piretro.

Ranunculus, strumea, à medendo stru- ma: sardoniam herbam, sceleratam *Apul. officinis* pes curui. βατράχιον, βατράχis, σαρκώα, σαρκώον σελινόν *Epigr.* Al. **Hannensfuß** / **Gleishblumen**. B. **Hannenvoet**. Gal. Bacinet. Ital. Piecoruino, ranunculo. H. Yerua delida.

Ranunculus vocatur etiam herba, quā polyanthemoni. πολυανθεμον *Plin.* vocat. Al. **Schmalzblum**. B. **Boter- bloeme**.

Raphanis, radícula. ῥαφανίς. Al. **Rä- tich**. B. **Radijs**. G. Raue, taifort. It. Raphano, radice. H. Rauano, & rauanillo.

Rapum. ῥαφύλη ἡμερῶ. Al. **Ruben**. B. **Rape**. G. Raue, naueau rond. Ital. Rapo. H. Nabo.

Napus. βενίος. Al. **Steckruben**. B. **Pa- rtiſche Rappen** / **Steckrapen**. Gal. Nauet. It. Napo. H. Nabicas, nabo luengo ò delgado.

Rapum siluestre, rapunculus. Al. **Ra- punzle**. B. **Rapuncel**. G. Raponce. It. Vaponzolo. H. Ruyponces.

Rhecomo, rhacoma *Plin.* rha, rheon, rha ponticum, *Plin.* rhabarbarum. ῥα, ῥεόν. Al. **Rhabarberen**. B. **Rha- barber**.

Ricinus *Plin. officin.* kerua vel cerua, palma Christi, cataputia maior, regiū granū *Mesua* οὐκί: κούτζαν, σιλ- λοκὺ πείον *Herodot.* πικρὸ δένδρον *Al.* **Creuzbau** / **wundelbau** / **zeckenfor- ner**. B. **Palma Christi** / **mollēcrunt** / **wonderboom** / **erunsboō**. G. Palme de Christ, palme Dieu. It. Mirasole, girasole, fagiuolo Turchesco. H. figu.

H. Figuera del inferno. *velut avernalis ficus.*

Rubia, erythrodanum, officin. rubia tinctorum. ἐρυθρόδανον, σκῦρον Nicandro. Al. Färberrot/ Rote. Belg. Crappe/ Mee. G. Garance. It. Rubia. H. Rubia.

Salvia. ἐλελίσφακος. Al. Salbey. Belg. Sautie/ Salie. G. Sauge. It. Salvia. H. Saluay, salvia.

Satureia, thymbra, cunila. Columella thymbra *vult esse siluestrem cunilam, ut fatiuam & hortensem Satureiam. Plinius quoque eo distinguit solum, quod Satureia vocetur in condimentario genere, ut palato gratior; alioqui eadem cum thymbra.* ὄμβρα. Al. Rünel/ Saturen/ Zwiebelhysop/ Gartenhysop B. Cuele/ Saturene/ Hoffrün/ Lochtetoel. G. Satrea, fauereie, sarriette. It. Saturegia, peucella, conila, thymbra, lauoreggia, conilla *Hetruscis.* H. Segurella, axedrea.

Scandix. σκαίδιξ. *Volunt eam esse quæ Romanis acula; nostrate lingua Nælde/ Xeruel/ quasi chærephyl- lum aciculatum dicitur, cum tamen Plinius cum Theophrasto scandicem eandem, & tragopogona nominari dicat, foliaque illi croco similia tribuat, & in caule brevis calicem magnum, cuius in fastigio canam barbam, unde illi nomen.*

Scilla. σκίλλα, ἄνθος eadem Plutarcho dicitur, & Etymologi auctori, unde Pericles ἄνθος φάλος dictus conuictio fuit, quod capite prægandi Scillam referret. Al. Meerzwiebel. Belg. Zee-anunn. G. Charpentaire, scipouille, oignon marin. It. Scilla. H. Cebolla albatrana.

Scolopendrium, calcifraga Scribonio. σκολοπένδριον, ἄσπλιον, ἡμιόνιον, πτέριξ offic. ceterach. Al. Milztraut/ Steinfaren. B. Steenbare.

G. Ceterach. It. Ceteraco. H. Dgradilla.

Scordium, trixago *vel* trissago palustris. σκόρδιον, πλάσσεις. Al. Laché/ Knoblauch/ Wasserbattenig. B. Waterloo. G. Chamaraz. Ital. & H. Scordio.

Sedum maius, vitalis *Apuleio.* Iouis caulis, semper vivum, hypogeston, *quod in suggrundis fere nascatur, seuuium Opilio, quod in tegulis domum feri solebat ob vim sedandorum fulminum.* offic. barba Iouis. αἰζώον, τέρνιτρον, ζωόφθαλμον, ἀμείμιον, αἰδαλός, ἀμφοσίον, ἡρώλην τὸν χρυσόπτερον, αἰώνιον, ποτόγονον, ποτάσον. Al. Groß Hauswurz/ groß Donnerbeer. B. Hunfloock/ Donnerbaert/ quasi Tonantis barba. G. Ioubarbe. It. Semper viuo maggiore, orechiaria, à similitudine quam cum auribus habet. H. Sempreviua, yerua puntera.

Sedum minus, cauda muris. αἰζώον μικρόν, ἡερταλές, χόσις, πετσοφύες, τέρταλές, κεραυνία, *quod fulminibus aduersari crederetur. Hanc esse, quam digitellum nominat Plinius, suspicor, à digituli similitudine.* Al. Xleis ne Donnerbeer. B. Elenne Donnerbaert. G. Triguemadame. Ital. Pignola, à similitudine quam cum nucleis pineis gerit.

Sedum tertium, illecebra, portulaca siluestris, telephium. αὐδράχνη αἰγεία, τηλέφιον. Al. Maurpfeffer/ Ragenträblin. B. Muerpeper. G. Pain d'oiseau.

Serpillū, matris animula. ἐρπύλλον. Al. hünertoel/ hünertlee/ Costenz/ quendel. B. wilde Thijm/ quendel/ onser Vrouwē Bedstroo. G. Serpoulet. It. Serpillo H. Serpollio, serpam.

Sinapis. σίναπι, ὅθεν τὸ σίνδν τὴς σίπας. Al. Senff. B. mostaert. G. Moustarde, seneue. It. Senape. H. Mosteza.

Sifer Plinij, haud dubie subalbidum Carotarum genus est, ex ijs quas iuri carniū incoquere patrio more sole-
mus, quidquid alij obloquantur; id quod docet atq; euincit precipue ner-
uus, mediam qui radicem perrexit, a-
mariusculus, utcumque ab alijs ne-
gatus, in quem millies incidisse me-
mini, quod eo radicū genere (quas
à patria mea, cui vicinus ager prae-
stantissimas fundit, Hornanas cum
ambitu quodam, ut maiores delica-
tioresque natio nostra expetit) avidis-
sime vescar. Est autem is nervus
durior incoctilioreq; & amarore quo-
dam ingratus, fibris quibusdam in
ceteram carnem excurrentibus con-
sertus, exemptilis à reliqua carne. Non
tamen ignoro totum genus haud
distingui illo nervo, quod mangonio
fortassis hortulanorum acceptum fe-
rendum est, qui nonnullas herbas,
spinas exuere, alias etiam tunica nu-
datas prodire docuerunt. σίσαρον. Al.
Geese Rüben. Belg. Poten/Peen/
wortelen/Noornsche wortelen. G.
Pastenade iaulne.

Sifer alterum. σίσαρον. Al. gierlin/zam
Rapungel B. Suncferwortelkens
Gerillen. G. Cheruy, gyroles. It. Si-
laro. H. Chirimas.

Sisymbrium, officin. balsamita, alijs
mentha crispa σισυμβριον. Al. frau-
sen balsam. B. Secruide balsem

Sisymbrium aquaticum, nasturtium
aquaticum. ηγεδαμίνη. Al. Brun-
tressen/Wassertressen. B. Water-
teresse. G. Crellon. It. Cressione.

Sium, lauer. σίον. Al. Wasser Eppig. B.
Watereppe. G. Berle. It. Gorgole-
stro. H. Rabacas.

Smilax laevis, offic. volubilis, campa-
nula, funis arborum σμίλαξ, ἢ μί-
λαξ λεῖα scandulaca Festo Pompeio,
quod scandat herbas, easq; necet. con-
iugulū Catoni. Al. Windenfrant/

Weißlocken/Klockenblumen B.
Winde/Wrange. G. Liser, liseron.
It. Vilucchio maggiore. H. La Câ-
panella ò corriola maior.

Smilax aspera, hedera cilissa Theoph.
interprete Gaza volubilis pungens
vel acata. σμίλαξ τραχέα. Al.
Scharpfte winden. B. Steckende
winde. G. Liser picquant. It. Hede-
ra spinosa, rouo ceruino *Hetruscis*.
H. Biguorda.

Smyrnum σμύριον. B. Peterselle van
Macedonien. G. Macerone. It. As-
pio Macedonico.

Solanum, strychnis. offic. vua lupina,
& solatrum, motella, vua vulpis.
σπύχιν, κηπού, τείχιν, ὀνίπαλον.
Theoph. Al. Nachtschatt. B. Nachts-
schad. G. Morelle. It. Solatro. H.
Yerua mora.

Solanum letale, offic. mortale. μανδρα-
γόρας Theophr. Al. Doftraut. Belg.
Dulle besnen/Dulcrunt.

Sonchus, cicerbita, lactucella, offic.
taraxacon, lactula leporina *apu-
leio*, nonnullis palatium leporis. σό-
νυχ. Al. Wilder Hasentol/Säns
Distel. B. Conijnencrunt/Daudi-
stel/gansendistel/Melckwene. G.
Laiteron, palais au lieure. It. Son-
cho, cicerbita. H. Sarraia.

Sparganium, gladiolus palustris.
σπαργάνιον, ζιφίδιον. B. Waterlisch/
Candelaers.

Sphacelus. σφάκελ. Theophr. saluia
agrestis, Ambrosiana officin. Al.
Wilde Salben. B. Wilde saue.

Sphondylium, rutinalis, Latine, offic.
Angelica putatur, & S. Spiritus ra-
dix. Sunt qui angelicam, Panaces
Herculeum esse existimant σπονδυ-
λιον. Al. Angelica. G. Angelicque.
Matthiolus rei herbaria columen, e-
am quam vulgus Brancam vrsinam
appellat, esse sphondylium annotat.
Al. Teutscher berentlaw.

Spina

Spina alba. ἀγία βασιλική, ἀρκευόναρα, δονακίς. *Spina regia. offic. carduus beatæ Mariæ. Arabibus* bedeguar. *Al.* Frawendistel / Mariendistel. *B.* Unser Drouwēdistel. *G.* Chardon nostre dame, artichaut sauage.

Staphis agria, vua siluestris, pituitaria pedicularia Scribon. *herba pedicularis Colum.* ἀσπερίς ἢ σπερίς ἀγρία φρεγγετόνον. *Al.* Speicheltraut / Leusstraut / Leusssamen / Biszmünz. *B.* Lunsecrunt. *G.* Staphisagrie, herbe aux poux. *It.* Staphisagria, staphusaria, semensa de frati. *H.* Fabaraz, paparraz, hauarraz.

Stationes Diosc. vulgare millefolium, supercilium Veneris. σπαπώτης χαλιόφυλλον. *Al.* Garb / Schafgarb / Schafriip / Tausentblat. *B.* Gerwe. *G.* Millefeuille.

Symphonia, gromphæna. B. Papegenecrunt / à colorum varietate, geleshe. *G.* Genesie, gelesie.

Symphytū, inula rustica, Galus Gallicus Scribonio. *qua lectio reponenda est apud Aurelian. lib. 5. Tardarum pass. cap. 2. pro ar Gallicum, confirma maior. solidago, consolida maior offic.* σύμφυτον. *Al.* Walwurz / Schmerwurz / Schanzwurz / beintwellen *B.* Waelwortel. *G.* Confire, oreille d'asne. *It.* Consolida maggiore. *H.* Suolda vel cōfuelda maior.

Tages Apul. flos Indicus. Sunt qui Artemesiam monoclonon eam faciunt πέγης. *Tunetanus flos. Belg.* Tuenis bloeme.

Tarchon draco hortensis. περγόν. Si- meoni Zetho. B. & G. Dragon. *Ital.* Dragoncello.

Teutlomalache Ruellio, quod vulgo spinachium, forte à semine spinis aculeatis non à simili. τευτλομαλάχη. *Al.* Binetsch / Spinat. *Belg.* Spinassie. *G.* Espinats. *It.* Spinaz-

zo Venetis.

Thalictrum. ῥάλικτρον quasi ῥάλα- ικτέγες: ea est quam officina sophiā indigitant, idtero presentaneam semi- ne. Al. Welsamen. *Belg.* Sijecrunt / Melisoencrunt.

Thlaspi, nasturtium tectorium. θλάσσι. Al. Bisemfraut. *G.* Seneue sauage. *H.* Painguesco.

Thlaspi alterum, raphanus maior, ὡς σικυράν, θλάσσι ἑτερον. Al. merrettich. *Belg.* Mirredick. *G.* Grand raifort.

Thymus. ῥύμιον. Al. Römischer oder Welscher Quendel *B.* Thijm. *Gal.* Mariolaine d'Angleterre. *It.* Thimo. *H.* Tomilho, falsero.

Tithymalus, lactuca marina Celso. τήτυμαλλον. *Al.* Wolfsmilch. *Belg.* Wolfsmelck. *G.* Herbeau lait. *It.* Tithimallo. *H.* Lechetrezna.

Tragacantha. τραγακάνθα. Al. & Belg. Dragant. *H.* Alquetira.

Trichomanes, fidicula capillaris, offi. polytrichon. τριχομανές. Al. Roter Steinbrech / Widertodt. *B.* Weddoot / rot Steenbreck. *G.* Du polytrichon. *It. & H.* Polirricho.

Trifolium pratense. τριφύλλον, τριπί- τηλον Callimacho, μηδική πρὸς Ari- stoph. *interpr.* *Al.* Klee. *B.* Clauer. *Gal.* Treffe. *Ital.* Trifoglio. *Hisp.* Treuol.

Trifolium acutum Col. *Veget. odora- tum. bituminosum. ἀσφάλιον* Col. μελιανθίς, κνίκων, ὅθεν τριφύλλον, quod confragosis locis nasci *Vege- tius* ait, odoris grauis & bitumini si- milis, unde à Græcis ἀσφάλιον, à Latinis propter figuram, acutum tri- folium nuncupatur; longis & hirsu- tis folijs virens, caule quam praten- se robustiore: quæ verba hic auctor ex Columella descripsit; nam quod ibi additur, Simonianum, vicia- tum est, pro Siler montanum:

estque idem cum Scribonij Oxytriphyllo, quod grauem emittere odorem testatur, foliis languinosis & in extremo quasi aculeatis.

Tussilago, populago. offic. vngula caballina, farfara, filius ante patrem. βήχιον, αφύλλαν Theophrasto vocari existimo, quasi sine folijs florens, eo quod flos prauertat foliorum prouentum. χαμαιλάκη, velut pumela populus. Al. Kofshuff/ Brantlat-
tich. B. Hofbladen/ Peertsclaeuwe
Brantlattouwe / sint Quirins
Crunt. G. Patte à cheual. Ital. Vn-
ghia di cauallo. H. Vnna de asno.

Typha, sceptrum morionis. τύφη. Al.
Narrentolben/ Liefstnospen. Bel.
Lieschdodden / Donsen / Dullen/
Polßen. G. Masses couseau. It. Maz-
za forda, quod huius lanugo auribus
incidens surditatem pariat. H. Bo-
hordo, iunco amacorocado.

Veratrū albū, elleborus albus. ἑλέβορ
εἰς λευκός. Al. Welsch Nieswurcz.
B. Niescrunt / witte Nieswortel.
G. Viraire, veratre, ellebore blanc.
It. Elleboro bianco. H. Yerua de
balestre, verde gambro blanco.

Veratrum nigrum, Melampodium, à
Melampode, qui Præti filias hac ra-
dice ab insania liberauit, unde &
Præcium quoque dicitur. ἑλέβορ
εἰς μέλας, μελάμπόδιον, μελανόριζον,
αἰγίπον, ἕκτομον Hippocr. ἔντομον.
Plinio. Al. Schwarz Nieswurcz/
Christwurcz. B. Niescrunt. G. Vi-
raire noir. It. Elleboro nero. Hisp.
Verdegambro negro.

Verbascum, lucūbra, lucernalis her-
ba, candela regia, candelaria. offic.
tapsus barbatus. φλόγος. Al. Wul-
kraut / Königsfetz / Brentraut/
Himmelkraut / Kersentraut. Belg.
Wollecruyt / Wolblat / Tortsen-
crunt. G. Bouillon. It. Tasso bar-
basso. H. Verbasco ò gordolobo.

Verbasculum, articularis, offic. herba
paralysis primula veris. φλόγος, δὲ
πικρὴ. Al. Schlüsselblumen/hand-
schuchblumen. B. Sluetelbloemen/
Hofbloemen. G. Coquu.

Verbenaca, cincinnalis, sagmen. ἑρ-
σέων, δὲ ἑρσέων Plut. Al. Eiserich
Eisenhart/Eisentraut. B. Yserhart
Verbene/ Ysecrunt. G. Veruaine.
Ital. Verminacola, herbena. H. La
grama yerua, verbena.

Viburnum Virgil. esse puto eam Cle-
matidis speciem, quam seruato nomi-
nis vestigio Gallia Viorne nuncupat,
sic dictam à viendo, id est, ligan-
do: Germani Waldreben / & Lij-
nen. Brabanti quoque Lijnen. Ital.
Viorne frutice. H. Vngueneco de
vimbres.

Viola nigra, purpurea. ἰὼν πορφύρεα.
Al. Mergen Fiolen/ blaw Veihel.
B. Violetten / Meertsche Violet-
telens. G. Violette de Mars & de
Caresme. Ital. Viola porporea, &
mammola. H. Violera.

Viola flammea, flammula Gazæ. offic.
herba clauellata, herba Trinitatis.
φλόξ Theoph. φλόγιον. Al. Frensam/
Drensaltigkeit Blum. B. Penseen.
G. Penlees.

Viola lutea Plin. offic. keiri, hesperis.
Al. Geele Nāgelin/ Nāgelblumen.
G. Geele Violetten/ Steenviolle-
ren Brabantis. G. Giroffle iaune.

Viola alba λευκή ἰὼν. B. Viltterē/stock-
vilieren/ Damaschbloeme. It. Vio-
la bianca. H. Violera blanca.

Viola calathiana Plinio, autumnalis.
Al. Lungenbloeme. B. Dunsent-
schoone / blaw Lilitens.

Vmbilicus Veneris, acetabulum, her-
ba coxendicum Plin. scatuncellus
Barbaris κρητιληδών, κυμβάλειον, σκυ-
τάλειον. B. Nanelcrunt. G. Escudet-
tes. It. Ombilico di Venere.

Vrtica. κνίδη, ἀγγελάφη. Al. Nessel. Belg.
Netelen.

Netelen. G. Ortie, It. Ortica. Hisp. Hortiga.

Vrtica labeo, lamium, vrtica mortua vel iners. Al. Todtnessel. Taubnessel. B. Doue netel. G. Ortie morte. It. Ortica morta ò sorda. H. Hor-

tigia muerta.

Xyris, iris agrestis. officin. spatula fœtida. *Æv.* Al. Welschschwertel/ Wandleuskraut. B. Stinckende Liesch/ Wand oft Woeglunscrut. G. Glayeul puant.

DE ARBORIBVS ET
FRUTICIBVS.

ARBOR. δένδρον, δένδρεον Hom. δρῦς sic veteribus quavis arbor dicebatur, Nican. schol. Al. Baum. B. Boom. G. Arbre. It. Arbore. H. Arbol.

Arbor felix Catoni, quæ fructus gignit. δένδρον ὀλβιον, δὲ φέρει, quæ & frugifera & fructifera. Al. Fruchtbarer Baum B. Druchtbare Boom. G. Arbre fruitier. It. Arbore fertile. H. Arbol fertile.

Arbor infelix Plin. religione damnata, quæ nullos fert fructus neq; seritur δένδρον δὲς δαῖμον, σκαῖον. Al. Unfruchtbarer baum. B. Unbruchtbarer Boom. G. Arbre sterile, qui ne porte point de fruit. It. Arbore sterile. H. Arbol esterile, y fin fruta.

Arbor bifera Plin. qui bis anno dat fructum δὲ φέρει Aristoteli. Al. Der zweymal frucht trägt. B. Die zweemael Drucht draecht. G. Qui porte deux fois l'an. It. Che produce frutto per due volte l'anno. H. Que da su fruta dos vezes en vn anno.

Arbor conifera, resinifera, κωνοειδής, κωνοφόρον, quæ conos id est, nuces pinis similes fert, & quæ resinam exsudat. Al. Da das Harz aufstusset. B. Hersboom. G. D'ou degoute la resine. It. Che suda ò cola della raggia. H. Adonde deriba la refina, ò trementina.

Arbor picaria Cic. quæ picem fundit. nam qui siluam picariam intelligit, quæ picis fodinas habet, ne ille toto errat caelo. quis enim unquam picis fo-

dinas, quæ arboris lacryma est, vidit?

Al. Pechbaû. B. Pectboom. G. Qui iette & degoute la pix. It. Doue esce la pece. H. Adonte cas la pez.

Arbor terminalis Paulo Iur. vel finalis, quæ pro termino loci aut agrorum sine obseruatur. Alman. Ein Vndermarckbaum/ Marckbaum. B. Een Marchboom / daer door man de paele kent. G. Arbre assis és bornes. It. Arbore posta in luogo d'un termine. H. Arbol que esta puesto porel termino.

Arbuscula, δένδρῦδιον, δένδρῦφιον Diosc. Al. Baumle. B. Boomken. Gal. Arbrisseau. It. Arbolcello. H. Arbol pequenno.

Arborem in orbem cedere Plin. Al. Baum ringweiss oder rond absegen. B. Boom int ronde sagen. Gal. Scier l'arbre en rond, ou par rondeaux. It. Segar l'arbore aguisa rotunda. H. Cortar ò partir el arbol en redondez.

Arborem in pulpam cedere Plinio. Al. Baum in die länge segen d' Boom lantwits saghē. G. Tailler ou scier l'arbre en longueur. It. Tagliar ò segar l'arbore pe'l lungo, ò in lunghezza. H. Tajar ò cortare arbol en longura.

Arbores in quincuncem digerere vel dirigere Cic. metari Colum. ὁρμίσσειν, ὀρμίσσειν Hesych. Al. Bäume ordentlich / oder in gleicher Ordnung stellen. B. Boomen opeen rijen en enē

gelijck poten oft setten. G. Planter les arbres en eschiquier. It. Disporre & piattare li arbori con bel modo, & ch'habbino per tutto il medesimo aspetto. H. Plantar los arboles en vn orden derecho.

Arbusculatopiaria, qua flexilis & lentore suo sequax ad decorem in hortis conformatur in fornices concameratum *αλυσωμμε, σπιδς κρμμερωτη* Al. Geheld oder truter Baum. B. Een Boom die men vlechten en bungen can. G. Arbre qui duit au vigneron. It. Arboscello che se piega & riduce in volte & altre figure. H. Arbol que se dexa labrar en muchas figuras.

Planta, plantarium Virg. Stirps omnis quæ pangitur. *φυτον.* Al. Ein Zweig/ ein zweig Schoß B. Een plante. G. Plante d'arbre, ou d'herbes. It. Pianta. H. Planta.

Stirps, Planta firmitate prædita, quasi *στέρροπους, & vult Scaliger.* *ἐρνθ, εὐ* *θαλές φυτον.* Al. Stam eines Gewächhs oder Baums. B. Strunck. G. Racine d'arbre, ou d'herbe, ou ce qui en sort. It. Stirpe, radice d'arbori ò d'herbe. H. Planta, raiz del arbol ò de la yerua.

Virgultum, cremium Colum. cuius usus est ad cremadum: cuiusmodi sunt genista, spartum, ruta. *φρίσων, τρωζων* *Hesychio, ῥωπες.* Al. Nidere Bäumle B. Eine Boomkens met vel tachtens / dienen tot de brant/ tient ghewas. G. Arbisseau portat verges & houffines. Ital. Arboscelli che producano delle verghe solamente. H. Mata de varas, ò vergas.

Stolones Plin. soboles Col. Coliculi inutiles è radicib. aut caudicis laterib. succrescentes. *παρφυαίς, παρφυσις, αὐτομεγλία, ὑποβλάσημα, ὑποφυαίς, μόχθ.* Al. Schoß/ nebschoß

ben dē Stamen. B. Opflach/ Dugewas/ Waterschotē. G. Reietto croissat au pied de l'arbre. It. Gemoglio à pie dell'arbore. H. Pimpollo que nace al pio del arbol.

Frutex, fit pullulatione stolonom, non assurgit ad iustam arboris magnitudinem. *θάμνθ, ὕλημα.* Al. Staud B. Speunte/ Hestere. G. Arbrea Ital. Frutice. Hisp. Mata, arbol baso.

Semina Virg. & plantæ, dicuntur succuli depacti qui actis radicibus in vinea aut arbusta transferuntur *κορυμματα.* B. Planten. G. Plantes, in vinea, sauuageaux in arbustis nominantur.

Surculus, germen, turio Columella. *Ramus exilior teneriorque fruticulis.* *ὄχος, ὀρόδαιμος, βλαστός, θαλός, πτωχός, ἀναβλάσημα* *Platoni.* Al. Zügel zweig eins baums/ ein Estle. B. Jonge Scheute/ swack Tacxten of Telghen G. Ietton, ou greffe. It. Rampollo, getto, forcello. H. Ramo nuevo del arbol.

Surculus Quint. insitum Columella. *laminus Plin. Ramulus nouellus, qui inspicatur ad inferendum.* *κέντρυ, ἐμβλημα* *Poll. ὀρόδαιμονθ* *Homer. & ὄρμινθ* *Nicandro.* Al. Zweig schoß. B. Poote/ Griffie/ Ent. G. Ente, greffe. It. Ento. Hisp. Espiga pars enxerir.

Talea, Surculus & string, resectus, & inferatur terre. *κέντρυ.* Al. Ein Knobel B. Scheute oft loot afgesnedt om te planten. G. Ietton ou scion d'arbre qu'on plante en terre. It. Pianta, ramo da piantare. H. Estaca para plantar.

Taleas inhumare Plinio. Al. Knobel pflanzen. B. Looten oft Schuete setten. G. Coucher vn plantal en terre. It. Piantar qualche ramo. H. Plantar estacas.

Caude

Caudex, stipes, *Truncus arboris cum frondibus*. σέλεχος, ἔρνος, κορμός, φῆτες Homero. Al. Der Stam. B. De Stamme. G. Le tronc d'un arbre, la souche d'un arbre. It. Steccho, tronco. H. Tronco del arbol.

Truncus, *Caudex ramis & frondibus exutus*. γέρνος, κορμός, σέλεχος, πρέμνον. Al. Abgehawen Stam/stump B. Stomp/Stam. G. Le tronc, ou trignon. It. & H. Tronco.

Ramus, brachium arboris Columel. ῥαμὸς, κλάδος, πλόκος, κλῶν, ἱάμεν Nicandro. Al. Ast/Zweig/Strang. B. Tack/Telge/Twijghe / Strange. G. Rameau, branche, ramseau. It. Ramo, ramuscello. H. Ramo.

Ramale Ouidio, *Ramus ab arbore reiectus*. παρὰ δὲ. Al. Abgehawener oder abgerissner Ast. B. Aufgehauwen Tack. G. Branche coupee, ou inutile. It. Ramo inutile. H. Ramo de arbol enuegescido.

Termes Horat. *Ramus cum fructibus decerptus*, παρὰ δὲ Dorice. ὅρπηξ poetice. Al. Abgebrochner schoß mit samt der frucht. B. Eenentack met ten Drucht en afgebrochen. G. Rameau d'arbre arraché. It. Ramo d'albero estirpato. H. Ramo de arbol arrancado.

Spadix, *Ramus palme una cum fructibus reuulsus*, παρὰ δὲ. Al. Ein abgerissen Zweig von einem Dattelbaum. B. Een abgescheurden tack vā eenen Dadenboom. G. Rameu de la palme arraché avec les dattes. It. Ramo della palma estirpato ensemble con li dattili. H. Razimo de datiles con su vaina.

Virga ῥάβδος. Al. Gerht/ruth/Stab. B. Roed/Twijghe. G. Verge. Ital. Verga. H. Vara, Verga.

Vimen, *quasi vincimen*. ῥίψ, λύγος, οἰνώα. Al. Ein band/weiche standt/

Weiden. B. Teen/Tien/Nijs/Twijge/Wisse. G. Har. ou harcelle. It. vimme, stroppe. H. Vimbre, vara ò verga que se doblega.

Vitilia, *proprie quibus vites vinciuntur lenta vimina* λύγοι, οἰσύα, ῥίπες. Al. Bänder oder reiffenstänglin. B. Teenen/bantroeden. G. Liens de vigne soit d'osier ou d'autre. It. Legami della vigna. H. Rimbire para atar la vid.

Cortex, *Exterior arboris veluti crusta*. φλοιός, λέμμεα, λέπισμα. Al. Bast/Rinden. B. Bast/Scorse/Seille. G. Escorse. It. Cortice, scorza. H. Corteza.

Liber, *Interior tunica arboris ipsi ligno adhaerens*, λέπ. B. Innerliche Rinde. B. Scorse oft onderste schelle. G. Escorse interieure d'arbre. It. Scorza interiore d'albero. H. La corteza de arbol iunto el lenno.

Fastigium, *cacumen, vertex*. κορυφή. Al. Der giffel oder das oberst am baum. B. Tsop. G. Le coupet d'un arbre. It. La cima dell'albero. H. El cumbre del arbol.

Frons, *frondis*. πέταλον. Al. Ein Laubast/grüner Zweig/Laub. B. Loof/groenē Loof/gro Twijghe. G. Feuille, rameau ou ramseau des arbres. It. Fronda, fronde, foglia. H. Hoja de arbol.

Est autem ramus cum foliis virens vel saltem folium arborum, ut herbis sit commune folium cum floribus arboribusque.

Folium. φύλλον, ῥόμη, χοῖτη. Al. & B. Blat. G. Feuille. It. Foglio. Hisp. Hoja.

Folium carnosum Plinio, *crassiusculum*. φύλλον σαρκώδες Diosc. παχύ. Al. Fleischachtig vund dick Bladt. B. Dick Blat. Gal. Feuille espesse. Ital. Foglio grosso. H. Hoja gorda.

Folium crenatum, pinnatum *Plin.* incisuris diuisum. ἐχισμῶρον *Diosc.* Al. *Ghetrinnet / zerhackt / zerkersst* Blatt. B. *Gheterst blat.* G. Feuille crenée. It. Foglio tagliato. H. Hoja rayada.

Echinus *Plin.* echinatus calyx *Plin.* *Asperum & spinosum castaneæ operculum.* ἐχίνος *Aristoteli.* Al. *Restinnen* Zgel. B. *Steeckelighe hunt van de castanie.* G. La couverture picquante des chastaines. It. La spina della castagna. H. Erizo de castana.

Quisquilix, *Reiectamenta caducorum foliorum,* φρυζάνων χαίται. Al. *Ninwürffig* Gesteut. B. *Wechworp van Bladen* G. Petites buschettes qui cheent des arbres. Ital. Foglio d'alberi che cascano. H. Grançonas y hoias que caen del arbol, y se pisan.

Medulla arboris, fructusve matrix. ἐν τερεώνῃ, μήτρα, μύολος, καρδία, ἐγκέφαλος *Xenoph.* ἀπλάγχνον. *ψυχὴ* Absyrto Al. *Das mittelst oder innerlichst am Baum.* B. *Het pit / t' herte / het Merck / t' binnēste* G. La moelle. It. Midolla, cinghione *Siculis.* H. Meolla de arbol.

Fructus καρπός. Al. *Frucht.* B. *Drucht.* G. Fruit. It. Fruto. H. Fruta.

Fructus deformatus *Fab.* qui à delapsis floribus iam formatus existit. Al. *Schön gestalte Frucht / die alle ihr gestalt vbertommen han* B. *Ghesette Drucht.* G. Fruit formé. Ital. Fruto formato. H. Fruta traçada y figurada.

Oculus *Colum.* gemma *Cic.* ὀφθαλμός. Al. *Aug / Brum* B. *Knop / Botte* G. Bouton, Bourgeon. Ital. L'occhio. H. Layema.

Pediculus, stylus, *Plin.* petiolus *Colum.* à quo folium aut fructus dependat. Al. *Der still am obs.* B. *De*

steele. G. La queue des fruits. It. *Piede è fruti.* H. El peçon de fruta.

Nucamentum, pauicula *Plin.* Iulus. *Eidem in auellana dicitur, quod in corylo veluti praelongus Germiculus dependet,* κύνταρος ἰσλάς. Al. *Räy le / Zäsarle / Nasßblüe.* B. *Rattēsterten / d bloensel vā haselnotenboō en diergelijcke / Rattensteertkens niet vughelijck.* G. La fleur de noyer semblable a la queue d'un rat, minons in *Gallia Narbonensi.*

Spina, *Pars in plantis quibusdam rigida & mucrone suo vulnerans.* ἀκάνθια. Al. *Dorn.* B. *Doren.* G. Espine. It. Spina. H. Espina.

Musculus, *Lanugo arboris* μύκιον, βέρον, σφάγγον. Al. *Mos.* B. *mos / mosche.* G. La mousse. It. Musco. H. Moho de los arboles.

Emuscare arborem. *Colum.* Al. *Den Baum vō mosß saubern.* B. *T' mos asdoen* G. Oster la mousse. It. Toruiar il muscho. H. Arrancar el moho de los arboles.

Musci coma interiecta nauium commissuris ferruminare textus. *Plin.* Al. *Mit mosß die füge in den schiffen verstopffen.* B. *Met mos de schepen calefateren.* G. Soulder & estoupper les nauires de mousse. It. Saldar & stoppar le commissure delle navi con musco. H. Soldar y certar las commissuras y trauazones de la nao con el moho.

Lacryma, *Latex arboris in gummi abiens.* δάκρυον. Al. *Saft.* B. *T' sop dat in de gomme verstiift.* G. L'eau, ou l'humeur, le pleurement de la vigne. It. *G* H. Lagrima.

Gommi. κόμμι, τὸ ἐξηραμμένον ὀπώδους δάκρυον. Al. *Gummi.* B. *G* G. *Gomme.* It. Gomma. H. Goma.

Gummi iuniperinum. κόμμι δ' ἰκνευδίδος. *Mauritanis Sădarax dicitur.* Al. *Vernis.* B. *Vernis* G. Vernis. Ital.

Gomina

Gomma di ginepro. H. Vernis.

Resina, *Humor arborum oleosus, è viuis manans arboribus, alter mellis in modum fluidus, concretus, durusque alter.* ῥητίνη. Al. Harz. B. Harstherst. G. Resine. It. Resina. H. Resina.

Lacryma abiegna, resina oleosa. ῥητίνη ἐλαϊώδης Dioscorid. δάκρυον ἐλάτης. B. Veneetsche terpentijn. It. Lagrimo.

Resina larigna, laricea. πιτυίνη λαρικίνη. B. Terpentijn/termentine.

Resina lentiscina, mastiche μασίχη. Al. Mastich. B. Mastick. Gal. Mastic. It. Mastice. H. Almacigo, ò almastiga.

Pix. πίσσα, ὄξυς Aristoph. interpr. Al. Pech. B. Pect. G. Poix. It. Pece. H. Pez.

Pix liquida, fluida, *Liquor qui è truncis stipitibusq; resinofarum arborum in furno exstillat.* κῶν & Dioscorid. πίσσα ὕγρη B. Teer.

Pix arida, concreta, excocta, offic. pix naualis. πάλιμπίσσα Dioscorid. πίσσα ξηρὴ B. Pect/steenpect.

Pix radulana Plin. *qua radula instrumento navigiis deraditur.* ζώπια Dioscorid. ῥαδύχυμος Aegineta, ῥαδύχυμος Diosc. Al. Abgeschaben Pech. B. Abgeschabt peck. Gal. Poix raclée. It. Pece raschiata, ò raspata. H. La pez que se rae de la nao.

Myrrha Virgil. lacryma arboris Arabicae. μύρρα, μίρρα, Ionice σμύρνα. Al. Myrrhen. B. & G. Myrrhe

Myrrha stacte, siue stillatitia, quam seplasiarj storacem liquidum nominant. σμύρνα σακτή.

Radix. ῥίζα. Al. Wurzel. B. Wortele. G. Racine. It. Radice. H. Rayz.

Materia, lignum, *quod ad usum succiditur* ὕλη, ξύλον. Al. Holz. B. Hout. G. Bois. It. Legno, legname, maderia. H. Madera.

Materia vitiosa Plin. ὕλη σηπεδυνώδης, σαπρὴ, ἥριπεδυστή Theophr. Alman. Wurmstichich Holz. B. Wormstich hout. G. Bois magé de vers. It. Legname pieno de vermi guasto. H. Lenno corumpido y gastado.

Pulpa, *in arbore est quod muscul^o in corpore humano, maximeq; fissilibus inest, mero stamine.* Al. Das march in Holz / das sich ringsweish spalten lest. B. De muns vant hout. G. Le milieu du bois. It. Il cuore del legno. H. El medio del arbol.

Pecten Plin. *Linearum tractus qui in longum excurrit in materia, sic fagis pectines sunt transuersi in pulpa.* Ἀλγύφους Dioscorid. κτήδων Eidem. Al. Die Zare. B. Den draet vāt hout / de iaeren. Gal. Le trait, ou raye du long du bois. It. Li anni, ò le onde del legume, il tratto. H. El trecho y raya del arbol.

Torulus, *Callum ligni in se conuolutū. Vitruuius ex arbore incisa eijci tradit torulum: ubi Philander exponit partem medulla proximiorē, quod non probo.*

Lignorum vehis Plin. ὄχημα. Al. Pinfuder Holz. B. Een voeder houts. G. Voiture, charrette, tonberelec de bois. It. Carga, carriola, somma ò carro di legname. H. Cargo ò carretta de lenna.

Lignorum strues Linio, meta Vitruuius. ξύλων πυραμὶς, ὄγκος. Al. Holz bijg. B. Eē hout tas / oft stapel hout. G. Lignier, pile de bois, monceau de bois, chantier de bois. It. Catasta stipa monte di legna. H. Montan ò balcina de lenna.

Lignile. ξύλον. Al. Holzlege / Holzhauf. B. Stapelhuns vant houte / hout-huns. G. Vn buchier. It. Legnaio, ò stiua di legno. H. Lugar do se guarda le lenna.

Schidia vel schidia Vitru. fragmenta & assula

Assula ligni quæ diffiliunt. χίζαι, σπινδαλμγι, πελενύματα. Al. Die Spån vom holz/Holzspån/Flugspån B. Spaenderē/spaenē houts G. Des esclats, ascelles, coupeaux. It. Scheggie. H. Astillas.

Scobs Horat. lanugo Colum. ferrago Celio Aureliano, quod serra de ligno deteritur. ρίνημα, ρίνισμα, τόνευμα Dioscorid. πελόν & ἐκδρωμα Soph. πρίσμα ἰχθύημα Hippoc. Erotiano, ψήγμα Epigr. Al. Sāgmāl / Sāgspan. B. Saegels/saechmeel/vijfjel. G. Scieure, limeure, limaille. It. Rife catura, legatura. H. Afferadura de la madera.

Viscum Virg. iξός Plin. Virgil. ἄσυλιν Hesych. ὕφεα, σελιν, offic. viscum quercinum. Al. Mistel/eichen mistel. B. Marentacken. G. Guy. Ital. Pania, vischio. Hisp. Muerdaga de roble.

Viscus & viscum, pro glutino aucupū. γλοιός. Al. Vogelleim/Flāb. B. Vogel lijn/lijm. G. Glu. It. Vicchio. H. Visco, liga.

LIGNI VITIA ET ARBORIS.

Panus Plin. tumor fungosus in arborib. in panis speciem assurgens: φσμα. Al. Baumschwam. B. Boomsquam. *Nodus arboris.* συσποφή. *tuber Plin. constat callo carnis in se cōuoluto.* Al. Knorre eins Baums. B. Quast/oft ast. G. Vn neud, vn cin.

Centrum, Duritia ligni clauo similis, inimica ferris. ἥλ &, κεντρήν. B. Len harde ast.

Alburnum Plin. Mollissima pars arboris teredini obnoxia, à calore nomen habens σέαρ δένδρ. Al. Die Spinn. B. T'spint/het witte vant hout G. Aubier, aubour. It. Rasa ò grasso dell arbore. H. Albura ò blanco de la madera.

Rubigo, vel robigo, Malum commu-

ne & frugibus & vitibus in illis vredo, in his carbunculus proprie dicitur: quod ex illis Plinij verbis intelligo, Coeleste frugum vinearumque malum rubigo. quanquam alibi vitia ista confundit, ubi ait, alius rubiginem, alius vredinem, alius carbunculum appellantibus. qu loco doctissimus quidam vir caniculam reponit, voce velut pratorio iure in possessionem restituta, ut ipse ait. cui minime tamen subscribere queo, cum Canicula mali istius efficiens sit causa, non ipse morbus: quod vel Plinii illa verba conuincant, ubi inquit: Res summa vitium agitur de cretorio iuris sidere illo, quod Caniculam appellauimus. unde carbunculare dicuntur, ut quodam vredinis carbone exusta. Vredo ista (quæ sit frigore tantum vrente, sole innoxio) καυθμός Græcis est. at Rubigo in segetibus μιλτὶς Pausania in Bæoticis vocatur. Al. Die Rōthe/Brenner/Brandt/Rost am forn B. Brant int coren. Gal. Nielle des bleds, geleren bourre. It. Rubigine delle biaue. H. Anuble de trigo, ò de los panes.

Sideratio Plin. Cum vaporum siccitate arbores moriuntur. ἀσποβολία, σφάκελ &. Al. Der schlag/δ tropff. B. Vlam G. Bruslure d'arbres, ou autre gastement. It. Gnastarion, ò corrottione torale delli arberi ò piante. H. Pasmadura subita de los arboles.

Articulatio Plin. Cum vi tempestatū, germina vitium auferuntur, aut imperitia laduntur, aut vitiose caduntur. τεράν &, G. Rompre ou greuer la vigne.

Fungus Plin. clauus Eid. patella Eid. ἥλ &, Arborū morbus è solis exustione. Al. Die brenner an baumen/wann sie an der Sonnen verbrennen B.

nen. B. De boomen brant / alſſe aen der Sonnen verbernen.

Vitis. ἀμπέλῳ, οἶνον, οἶνο φέρεῳ, ἡμεῖς Homer. Al. Weinreb. B. Wijngaert / wijnſtock. G. Vigne. It. Vite, vigna. H. Vid.

Vitis arbustina, qua maritatur arboribus. ἀμπέλῳ ἀναδεδωγῆς. Al. Rebē an Bäumen gezogen. B. Wijngaert aen een boom geblochten. G. Vigne mariée aux arbres, ou qui rampe contre vn arbre. It. Vite che rampegasopra li arbori. H. Vid abraçada con arbol.

Vitis vidua Catul. Horat. non associata nec maritata arbori.

Vitis compluviata Plin. tecti in modū longe lateque fornicata. Al. Reblaub weit vnd brent zerlegt. B. Wijngaert galerije wijs ouerdeckt oft gheslent. G. Vigne liée au long du rayon. It. Vite ligata & cōdotta à guisa d'arco, di volto, ò di fogna. H. Vid patrada de patio, en arco ò boueda.

Vitis pergulana Colum. Al. Reblaub B. wijngaert lueif / ouerlende wijngaert. G. Vigne qui est faire en treille. It. Vite fatta in guile di pergola. H. Vid sobre percha.

Vitis iugata, canteriata Colum. qua pedamentis canteriisque transuersa iugatur. Al. Weinreben an einē gehald mit Zwerchſtangen auffgericht. B. Wijngarten met lattē oft recken dweers gelent. G. Vigne eschalassée, soubstenue de perges traueses. It. Vite sostenuta da pertiche trauesate. H. Vid sostenuta de pertigas attrauersadas.

Vitis pedata, stauiminata Plin. palis perticisq; firmata. Al. Rebē gestuzet. B. Wijngaert aen stocken oft staeken geset. G. Vigne eschalassée, ou munie d'eschallas. It. Vite sostenuta & appoggiuta sopra petiche

& pali H. Vid Puesta en estado, y sustentada de sus rodrigones.

Vitis ordinaria Col. in quincuncem ferre disposita. Al. Nach ordnung gepflanzt. B. Op de rije / oft vervolgens geset. G. Plantée par ordre. It. Posta ò plantata per ordine. H. Puesta y plantada en orden.

Vitis luxurians. ἀμπέλῳ ὑλομανῆς. Al. Oberflüssig schießend. B. Weeldige wijngaert. G. Vigne croissant trop obondamment, qui iette trop de branches. It. Vite suprabondante, che cresce troppo. H. Vid superflua, demasiada, que crece mucho.

Vitis lacrymans. δακρυῖρ' ὄσαι, δακρυῖρ' ὕτῳ Sueton. Al. Ein trieffende Reb. B. Een drunpende wijngaert. G. Vigne pleure, ou degoute vne sorte d'eau. It. Vite che lagrima. H. Vid que llora.

Vitis siderata Plin. ἀστρόπληξ ἀμπέλῳ Bassiano. Al. Verdoriete weinreb. B. Verbrant doort onweder. Gal. Nie leé & gastée du temps. It. Vite bruciata & guasta par la tempesta. H. Vid pasmada.

Viuiradix Plin. Vitis qua cum radice pangitur, μέχευμα. Al. Gezling. B. Wijngaert met den wortel gheset. G. Vigne plantée avec la racine. It. Rite piantata con la radice. H. Vid baruada con rayces.

Propago Virgil. Vetula vitis humi depressa, quo ex una plures emergant. ἀπόφυζ, κληματῆς Anatolio. Al. Ein alter Rebstock wider eingelegt. B. Oude wijngaert stock weder ingeslegt. G. Prouin de vigne. It. Prouana della vite. H. Prouena del sarmiento de la vid.

Tradux Varr. rūpus Eid. Propago vitis ab arboro in arborem traducta. Al. Verschüßling. B. D'ouerschuete / die haer in de hoochde een int breedte wt streckt. Gal. L'auantin, ou longue branche

- branche de vigne. It. Rampollo H. Sarmiento para prouena, mugron de la vid.
- Palmes**, sarmentum *Col.* *Prolonga luxuriantis vitis virga κλῆμα κλυμῶ-
πῆς, αἰσγάλῃς.* Al. Die vbrige gertē an den beschnittē Weinrābē. B. Wijngaertē Rancē/welcke blijft om nien hout te schietē. G. Le vieil bois de la vigne. It. Palmite, ò tialcio. H. El farmiēto de la vid, el pampano.
- Palmes focaneus** *Col.* *qui in bifurco medius profilit.* Al. Ein Schößlin in Achßeln/hürling/Bengertē. B. Eriessē ofc bnscheute. G. Le reietton qui croist entre la fourchure de la Vigne. H. Sarmiento sopeton.
- Palmes fructuarius, racemarius**, flagellum vitis fructuarium *Col.* Al. Ein fruchtbar Schöß. B. Druchbare scheut. G. Reietton fruitier.
- Palmes orb⁹** *Colum.* *qui nihil parit.* Al. Blinde reben/ohne Rebaugen. B. Blinde scheute daer niet an en cōt.
- Palmes pampinarius** *Colum.* *pampinarium Plin. colis, qui primo anno frondem sine fructu fundit.* Al. Rebschöß ohne Trauben. B. De rancē die niet dan bladeren voorbrengt. G. Sarment qui porte fucilles seulement sans fruit. It. Traleio del primo anno, foglioso. H. Salmiento que no lleua fruta.
- Refex** *Colum.* *palmes subsidiarius Eid.* *Sarmentum annotinum quod putatur ad fructificandum. prædiarius* *palmes Col.* *palmes vinarius, Scutos Varroni.* Al. Ein gerte am Reben gelassen/ein geschnittene Gerte. B. De rancē die ghecort is/de rancē die gesneden wordt H. Sarmiento del cuerpo de la vid.
- Malleolus**. *Novellus palmes plantationi idoneus malleolaris virga Colū.* Al. Junge Rebschöß / Hürling/ Rnebel. B. Loot/ ionghe rancē. G.
- Prouin. It. & H. Pampano.
- Flagellum**, *Summa palmitis pars & cyma.* Al. Gerten. B. De bouenste rancē. G. Sion, ou menu bout de la vigne. It. Capo de la vire. H. Ramo alto de la vid.
- Capreolus** *Varr.* *clauicula Cicer. Col.* *viticula Plin. crinis Eid.* *Coliculus viteus cincinni in modum contortus, quo locum serpendo capit. annulus vitis Aureliano.* ελῖξ. Al. Sablen an weinrebē. B. Clauierē. G. Fleaux ou vuilles de la vigne. Ital. Viriccio ò tralcio che legas & se el la vire alli pali. H. Fisereta ò carçillo de la vid.
- Pampinus** *Cic.* *Folium vitis quæ vestitur.* οἶνα ἐγν. Al. Rebblat. B. Wijngaert blat. G. Pampre, fueille de la vigne. It. Pampano. H. Pampana hoja de la vid.
- Pampinus** *Col.* *Horat.* *Ramus foliosus à palmite exiens κλῆμα.* Al. Reblaub B. Wijngaert scheutte G. Bourgeō de la vigne, ieune bois de la vigne avec la fueille, pampre nonnullis. It. Pampino. H. Pampano.
- Pampinare**, *cacumina defringere, Col.* *coles enatos è sarmēto tollere Catoni.* *Fronidium luxuriam tollere.* βλαστολογεῖν *Theophr.* οἶνα ἐλῖξ. Reblaub ab oder zerbrechen. Belg. Wijngaert loof afbreken. G. Esbourgeonner, & effueiller la vigne. Ital. Spampinare la vite, stralcicare. H. Deshojar los pampanos.
- Vua** *constat scapo & acinis, ab uuido, qui latex est, dicta σκεφολή.* Al. Traub/ Traubelbeere/ Weintraubel B. Druyue/ Wijndruiue. Gal. Raifin. It. & H. Vua.
- Racemus** *Virg.* *scapus, proprie ramulus, unde acini dependent.* βότρυς. botrus, botryo *Mart.* Al. Der rapp oder drapp am Trauben / Ram/ Steerzel. B. Een druyue. Gal. La grappe. It. Racemo, grappolo. H.

Cencerron de las vuas.

Acinus, acinum, acinus vinaceus Cic. *ῥάξ, ῥάκκ*. Al. Beerle/ Traubenbeere. B. Wijnbeshe/bene. G. Grain de raisin. It. Acino, grano d'vua. H. Granillo de racino.

Extenditur hoc nomen latius ad fructus minutiores arborum fruticum & spissius crescentes & coactius, ut sambuci, hederæq.

Vinaceus Varr. vinaceum Columell. *Granum acini. ῥάκκρον, πύρην*. Al. Kerne. B. De keeren/ oft karle/ oft steen von een drunue. G. Le marc de raisins. It. Vinacciuolo. H. Granillo de la vua.

Folliculus *Corium vna*. Al. Dg Heutle. B. De hūht van een beshe.

Corymbus, *Vua hederæ acinis stipata. ῥάκκρον*. Al. Epphembeere. B. Beshe van eeclof/ van clij/ oft vā eertswel. G. Grain de liette. It. Coccoled' ellera. H. Vuas de yedra.

Bacca est qua rarius crescit, ut in olea & lauro *ἀκρόδρυον*. Al. Kleine frucht vnd Beeren der Bäumen. B. Beshe van olijboom / oft laurierboom/ ende diergelijcken. G. Grain ou menu fruit des arbres. It. Qualunche fruito minuro delli arbori. H. Qualquiera fruta menuda de arbol.

Baccalauri. *δαιφύονγκυς* Pelagiano. Al. Lawrbeere. B. Batelaers. G. Grain de laurier.

Ridica Col. pedamentū vitis Eid. adminiculū Cic sudis, statumen Col. pertica, palus. *σφύρα, ῥάκκ*. Al. Rebsteck. B. Wijnartstaecte. G. Eschales de vigne. It. Palo de la vite. H. Rodrigon para la vid.

Rosa. *ῥόδον, ῥόνον*. Homer. & Theocr. schol. Al. Rose. B. & G. Roose. It. & H. Rosa.

ROSÆ PARTES.

Calyx Plin. alabastrus Eid. Rosa globus

nondū explicitus & patens totus, sed conueniens. ἄλχις, ἡ γάλυνξ, γάλυνξ ῥόδου μεμυκῶς, cohium, vel ut alii conium, vocari vetus Lexicon, Turnebo teste loquitur. Al. Rosentnöpfflin. B. Een roosen knopfen. Gal. Bouton des roses non espanies. It. Bottone o boccolo di rosa prima ch' ella se spanisca. H. El nudo de la rosa antes qua ella se abre.

Caput, Globulus inferior rosa, lanugine refertus. *κεφαλή*. Belg. Het hoofden van de roose.

Capillamentum, Tenuia stamina in rosa medio.

Flos, *Quod capillamentis croceum insidet, barbaris antheta dictum αἰθῶ*. Al. Das gelb oder die Blühe. B. De bloeme. Gal. La fleur, la iaune de la rose. It. Il fiore, il giallo de la rosa. H. La flor.

Vnguis, *Pars infima folij rosa albida, quod & fortex à Nebrissensi dici annotatur ὄνυξ*. Al. Dg weiß am Rosenblat. B. Het witte van een Rosenblat. G. Le blanc en la fueille d'vne rose.

Rosa Milesia Plin. cuius ardentissimus est color. rosa purpurea, rubra. *ῥόδον πορφύρεον, μιλησιανόν*. Al. Rothe Rosen. B. Roode roose/ oft brun roode roose. G. Rose rouge.

Rosa Alabandica Plin. albicantibus foliis. Al. Leibfarbige Rosen. Belg. Prouensche roose / roose van prouencien. It. Rosa incarirata.

Rosa coroneola Plin. pallida, odorata, fortassis illa, quam delitia hominum moschettam nominant à musci odore, quem mangonio acquisiuit. B. Mustel roose. G. Rose autūnale.

Rosa alba *ῥόδον λευκόν*. Al. Weiß Rosen. B. Witte roose. G. Rose blanche. Ital. Rosa Damascena, rosa bianco. H. Rosa blanca.

Rosa canina, siluestris Plinio, *κυνόρροσος*

δον, κωόσβαρν, κίνα ξυλίνω oraculum dixit, Plutarcho teste. κωόκεν-
τερν Hefychio, κωόλωρν Galeno, ut
creditur. Al. Hagenbutten/Hanbut-
tel. B. Eglentier G. Esglantier, rose
sauuage.

Hunc florē Rembertus, vir de re her-
baria optime meritis, rosam Græcā
Plinij, siue lychnidem esse existimat.
cui quo minus subscribam, facit odo-
ris prestantia, quem flos iste reddit,
cum nullum rosæ Græcæ tribuat
Plinius. itaq; eglenterium eam esse
autumo rosam, quam è rubro natā
ἐξ σιλυεστρέ vocat Plinius: & Ges-
nerius acutissime recentiorum contro-
uersias refellens, cynorrhodon siue
cynosbaton esse censet; Rosam ve-
ro Græcam non aliam quam Lych-
nidem esse iudico, inodoram, stato
foliorum numero, violaque alba ma-
gnitudine notam: quam ob coloris sa-
turitatem Rosæ nomine dignatus est,
ut mihi persuadeo.

Rubus, Frutex hamatis spinis, lentis,
morus vaticaca. βάρτος. Al. Brom-
beere. B. braemen/braembeshen ha-
ghe. G. Ronce. It. Rono. H. Carça.

Rubus Idæus. βάρτος ἰδαίος. B. Niñen-
braemen. G. Framhoisier.

Genista. Al. Pfrimmen/Pfinstenblu-
men/Ginstern. B. Brem. Gal. Ge-
nest. Ital. Genesta. H. Genestra, hi-
niesta, retama.

Rhamnus Plin. ῥάμνον. Al. Faulbau.
G. Neptun, burguespine. It. Rha-
mno, marruca. H. Scambrones.

Spartum. σπάρτον, σπαρτίον, λύγδα Ath.
Belg. Spaensche brem. It. Genesta
Spagnuola. H. Esparto.

Vitex, salix Amerina offic. agnus castus.
ἄγνος, λύγος. Al. Schafmüle/Ab-
brahamsbaum/Kunschbaum. It.
Virice, agno casto. H. Gatillo ca-
sto, pimientto, sauz gatillo.

Ononis, anonis, offic. romora aratri,

aresta bouis, acutella. ὄνωνις. Al.
Stalltraut/Hawbechel/Schsen-
brech. B. Stalerunt/praggwortel.
G. Bugranes, burgrundes. Ital. Bo-
gnacho. H. Gatillos, gathinos.

Sabina. βράβη. Al. Seuenbaum/seuen-
palmen. B. Seuenboom. Gal. Saue-
nier. It. Sabina. H. Yerua fabina.

Glycyrrhiza, Scythica, radix dulcis
Celsō, γλυκύρριζα, σκυδική Theophr.
γλυκύφυτον Dioscorid. ἄδιψον, quod
sitim restinguat. γλυκὴ φυτόν, γλυ-
κεία absolute Gal. & Theophr. γλυ-
κύμη Hippoc. γλυκύρριζον Actuario.
Scythica autem, quod eius esu fa-
mem Scythæ in plures dies extrahant.
Al. Süßholz/Lectritz. Belg. Soet-
hout. G. Reclisse, regalisse, liquiri-
ce. It. Regolitia. H. Regaliza.

Capparis, inturis. καππαρίς. Al. Cap-
per. B. Cappers G. Capres. It. Cap-
pari. H. Alcappatra.

Hippoglossum, hypoglossum. ἵππο-
γλωσσον, ὑπόγλωσσον, ἐπίγλωσσον,
ἐπιφωλόησπον. Barbaris vuularia,
Bonifacia, lingua Pagana, bislin-
gua. Al. Zäpflintraut/Haueblat/
Mussenblat/Beerblat/Zungen-
blat. B. Keelcrunt/tongēblat/tap-
fenscrunt. G. Herbe aux langues.
It. Lingua pagana, bonifacia. H.
Lengua de cauallo.

Erica, brya siluestris Plin. ἐρείκη, π-
τεράλιξ Theophr. offic. genistella. Al.
Henden. B. Hende. G. Bruyere, brie-
re. It. Erica. H. Breço, queiro.

Iasme nonnullis apiaria, zambachum
Arabibus, Leucoij species frutican-
tis. B. Zasmijn. G. Iesfemin. It. Gel-
simino.

ARBORVM NOMINA.

Abies. ἐλάτη. Al. WeisDannen/weiß-
Dannenbaum. B. Witte Danne-
boom/Mastboom. G. Sap, sapin.
It. Abete. H. Abeto arbol.

Acer. σφένδαμνον. Al. Maschholter-
baum/

baum / Uhorn. B. Maeshoutenboom / maeshout. G. Erable. It. L'acero, l'areice. H. Elafre.

Acanthium lignum. ξύλον ἀκανθίνον creditur esse Arriano, quod Bresiliū vocamus.

Aeschilus. πλάτυφυλλον & δρύς. Germani reddunt Mispelbaum. H. Enzina grande.

Agrifolium Barbaro vocabulo, Italis Oxymyr sine, hoc est, Ruscus siluestris, aquilenta Varroni, à lentore insigni. aquifolia Plinij putatur esse nec male ὀξύμυριν & Theophrasti voce dicatur, aut à feritate aculeata foliorum ἀγρία, & ὀξύμυριν ἀγρία. Al. Stechpalmen / Walddistel. Belg. Hulst / stechpalm. G. Houshouffon. Alnus. κλήμα. Al. Erlinbaum / Erlenbaum. B. Elst / elsenboom. G. Aulne. It. Auno, onio Hetruscis.

Alnus nigra vocatur nonnullis, quam Germani Faulbaum & Leisbaum / nos Sporckenhout & pijlhout vocamus, à conficiendis inde sagittis puerilibus.

Amygdalus. ἀμυγδαλή. Al. Mandelbaum. B. Amandelboom. G. Amandier. It. Mandiola. H. Almendro.

Arbutus. κάρμαρ. Al. Hagapffelbau. B. Haegappelboom. G. Arbouces. It. Albatto. H. Madronno.

Arbuti fructus vnedo Latine, quod unum tantum esse expediat, noxio & inutili eius usu, μιμᾶνυλον.

Betula Plin. σημίδα Theoph. Al. Birkckenbaum. B. Berckenboom. Gal. Pouleau, boule.

Buxus. πύξ. Al. Buxbaum. B. Busboom. G. Bouis. It. Buxo. H. Elbox.

Caprificus. ἐλκεὶς Plutarcho. ὄλυον & Masseniorum lingua τεράν, testante Pausania οὐκ ἔστι ἀγρία. Al. Einwilder feigenbaum. B. Wilde vijgeboom. G. Figuier sauvage. It. Ficaia seluatica. H. Cabrahigo.

Caprinus, rubens est, & fissili ligno, cortice liuido & scabro. ζυγία, ἢ ζυγία, quod ex eo bouum iuga olim fabricabantur, Vitruvio teste, iumentis. Gal. Carpier carne. H. Carpe.

Castanea. διὸς βάλλαν &, ἐνδοῖς, κήστανον. Al. kastenbaum / kastanienbau. B. Castanienboom. G. Chastaignier. It. Castagno. H. Castanno.

Cedrus, cedrus conifera. κεδρελάκη Plin. κέδρον, νεκρῶν ζώῃ Nicand. interp. Al. Eederbaum. B. Eederbood. G. Cedre. It. Cedro. H. Alerze.

Cerasus. κεραύς. Al. Kirschbaum. B. Kerseboom. G. Cerisier. It. Ceraso. H. Cerezo.

Colutea. κολυτέα Theophr. Al. welsche linsen. B. Lombaertsche linsen / senijboom. G. Baguenaude, baguenaudier.

Cornus. κορυμβία. Al. Kornelbaum / Kärbeerbaum / Thierlinbaum / Welsche Kirsbaum. B. Cornelenboom / cornelienboom. G. Cormier, cornier, corneillier. It. Corniolo. H. Cerezo siluestre.

Corylus Virgil. καρύα, καρύα περπνή. Al. Haselstaud / Haselnußbaum. Belg. Haselaer / haselnoteboom. G. Auelanier, noisetier, couldrier. It. Nocciuolare. H. Auellano.

Cupressus. κυπάρισσος. cyparissus Virgil. Al. Cypressenbaum. B. Cypresen oft cypressenboom. G. Cyprez. It. Cypressello. H. Cipres.

Globulus, si σφαίριον verbum verbo reddemus, vel galbulus Plin. Pilula siue nux cupressi. σφαίριον Theophrast. σφαίρις Actio. Al. Fruchtboom Cypressenbaum. B. Cypresnote. Gal. Noix de cypres. It. Nocciuolo di cypressello. Hisp. El agalla del cypres.

Ebenus. ἔβενος Arriano. Ebena Garijs linguis nuncupatur hodie, nigrior quam Giacū siue sanctum lignum dictum

dictum vulgò, quod ipsum haud dubie Ebeni familia est, quamquam reclamant, qui summa intensissimaque nigritia illud à Gaiaco dissidere volunt. Neque vero hic fenestram aperire solo curiositati nimis ac altercandi libidini, quæ plurimum officit sæpe, et ingenij lucem præstrictam obsidet, ita ut veritatem obscurius quasi per nebulam cernamus. Plinius ebeno materiam nigri splendoris attribuit. Dioscorides simpliciter nigrum cum Virgilio esse dicit. Theophrastus libro nono, lignum ebeni Buxo assimilabile, sed nigrescere delibratum tradit. Idem libro quinto in ebeni medulla coloris nigritiem consistere prodidit. Heliodorus quoque naum, qui Charicleæ nigrum brachium circumdabat, ebeno assimilatur ebur circumdanti. quo loco non utitur voce, quæ nigrorem ebeno insignem, proprium illi attribuit, sed infectionem modo quandam; sic enim inquit. ἦν τις ὠπτεγ' ἔβενος ἑλιδρόμῃ ἐλέφαντι, τὸν βροχίονα μιάων. hoc est, naum qui brachium infecerat, representabat ebenum ebori circumdatum. Didici autem ex Theophr. Arriano, Herodoto et Plinio, non ebeninas modo, sed et lasaminas (corrupte enim ἐλαμίνας apud Dioscorid. cap. De ebeno scriptum est, unde scedi erroris ansa Marcello) et Acanthinās phalangas, quæ tria primæ nobilitatis ligna exportat India, in exteras oras deferri olim solere, qui mos in nostram usque ætatem durat quoque. Siquidem et Ebeni siue Gaiaci, et Bresilii truncos, de nauigiis et camelorum vectabulis in mercimoniorum usum conuehi scimus: quos Παλάσσας cum Arriano, phalangas cum Plinio dicere licebit.

Euonymus. ἑώνυμον. Theophr. Al. Spindelbaum / Hanhødlin. Belg.

Papenhoet.

Fagus. Φηγός. Al. Buchbaum / Buche B. Bueckenboom / boeckboom Gal. Faux, foreau, fayant, hestre. It. Faggio. H. Haya.

Ficus. συκή. Al. Feigenbaum. B. Dijkheboom G. Figuier. It. Fico. Hispan. Higuera.

Fraxinus. μελίη. Al. Eschenbaum / Eschenrenholz / eschern / steineschern. Belg. Eschenboom / eschen. G. Fraisine. It. Frassino. H. Fresno.

Hedera. κισσός, διονυσία. Al. Ephew / Ephewbaum B. Eljff / weil / oft eerdswel Brabantis. G. Lierre. It. Hedera. H. Yedra edera.

Ilex. πῆλιν. It. Leccio, elce Petrarca. H. Coscoia.

Juniperus. ἄγριος. Al. Krametbaum / Kech od Wacholderbaum. B. Geneiter / geneuerboom G. Geneure. It. Ginepro, genebro Petr. H. Enebrō.

Juniperi gummi. κομμή δῆκνυδις. Al. Vernis. B. Vernis. G. Vernis. It. Gomma di ginepro, vernice. H. Verniz.

Juniperi bacca. δῆκνυδις. Al. Wacholder Wachholster beere / Krametbeere. B. Geneuer bespe. G. Graide geneure. It. Granello di ginepro. H. Granillo del enebro.

Larix, male credita esse Plinii peuce. λάριξ. Al. Lerchenbaum. G. Large melele Bellonio.

Laurus. δάφνη. Al. Lorberbaum. B. Lauwer oft laurierboom. G. Laurier. It. Lauro. H. Lauriero, laurel.

Laurus baccalia, vulgatissima illa et baccarum fertilissima, teste Plinio.

Lentiscus. ῥῆν. Al. Mastichen / odendendeschorerbaum. B. mastichbood. G. Lentisque, restringe apud Montpellier. It. Lentisco. H. Lentisco, mata, arueira.

Ligu-

igustrum. *κινεσ* & putata nonnullis, quos Massarius doctissime refellit, cū sit *φινυγία* Diosc. Al. Beinhölzlin/Mundholz/Kerngert/Hartrigel/rein weidē. B. Keelcrunt/rijnwilgē Monthout. G. Troesne, frezillon. It. Oliuetta, oliuella, guistrico *Hetruscis*, conastello *Patavinis*, chambrossene. H. Alhena, alfena.

Otus Onidio, *Arbor Africa & Italia nota*, fructu pradulci, qui ab obliuione prouerbio locum dedit *λατὸς, κέλπς*. Celtis etiam Plin. Ital. Bagolaro, à baccis quas proferit, & perlaro, quod margaritarum similes sint fructus. G. Micacollier.

Malus, *μηλέα*. pomus. Al. Apffelbau. B. Appelboom. G. Pommier. Ital. Pomo pomero. H. Mançano.

Malus Assyria, Medica, citrus, malus citria *μηλέα μηδική*. Al. Pomeranzen Baum/Citronbaum. B. Araiappelboom. G. Grengier, citronnier. It. Pomo rancio, vel naranzo, naranciaro. H. Naranio arbol.

Malus Armeniaca. *μηλέα δρυμακή*. Al. Amarellenbaum. B. Droeghe Perseboom. G. Abricottier. H. Arbol de aluacoques.

Malus cydonia, vel cotonea. *κυδωνίος μηλέα*. Al. Quitten oder Rittenbaum. B. Queappelboom. G. Coingnier, cognacciere. It. Cotognaro. H. Codonero.

Malus Punica, vulgo Granata. *ροία, ροά, σιδή* nonnullis. Al. Granatbau. B. Granaetappelboō. G. Pomier de grenades, grenadier. It. Pomo granato, granatoro. H. Granadero.

Mespilus. *μεσπίλη*. Al. Naspelbaum. B. Nispelboom. G. Nesplier, efflier. It. Nespolaro. H. Mespéro.

Morus, sapiens arbor. *μορέα, συγόμε* & Al. Maulbeerbaum. B. Moerbesneboom. G. Mentier, meure. It. Moro, gelsa, gelso *Dati*. H. Moral.

Myrica, tamarix. *μυρίκη*. offic. tamari-scus. Al. Tamarischenholz/Tamarisc/Porz/Birzenberg. B. Tamarischboom. G. Tamaris, de la bruyere. It. Tamarice. H. Tarahe, atarse, tamariz.

Myrtus. *μυρσίνη, μυρρίνη*. Al. Welsche Hendelbeer. B. Myrtus. G. Meurte. It. Myrto. H. Arraihá, arraihan moreSCO.

Nux. *καρία*. Al. Nussbaum. B. Noteboom/noteleer. G. Noisier. It. Noce. H. Nogal.

Olea. *ελαία*. oliua *Virg.* Palladia arbor. Al. Selbaum/Selbeerbaum. B. Olijuenboom. G. Oliuier. It. Oliuo. H. Azeytuno, oliuo.

Palma. *φοίνιξ*. Al. Dattelsbaum. B. Dadelboom. G. Arbre des dattes. Ital. Palma. H. Palmera, palma.

Persicus. *πέρσικη μηλέα*. Al. Persichbaum. B. Perse oft persichboom. G. Peschier. It. Persico, persicaro. H. Durazno.

Picea. *πίπς*. Al. Rothe Dannen/roth Dannenbaum. B. Roode dennenboom. G. L'arbre de la poix, pignegaripor, pin sauuage. It. Pezzo. H. Pino negro.

Pinus. *πύκη*. Al. Forhē/Arben/Harzenbaum/Rynholz. B. Pijnboom. G. Pin. It & H. Pino.

Pinus siluestris, pinafter. *πύκη αργία*. Al. Föhrenholz/Sichtbaum/Rysferholz. B. Duhrenhont/wilde pijnboom. G. Pin sauuage. It. Pino seluatico. H. Pino siluestre.

Pirus vel pyrus. *όχνη, άπι* & Al. Bryrbaum. B. Peereboom. G. Poirier. It. Piro. H. Peral.

Piraster. *αχλας, βάκχη* *Nicand.* quo nomine putatur vsus fuisse *Virgilius* in 3. *Aeneid.* *Victum infelicem bacis*, lapidosaque corna *αχλας* *Theocr.* schol. quomodo & *όχνη* pro siluestri pyro accipitur, *δπὸ τῆς άρχης*, ut idem

annotat. Al. Wilderbeyrbaum. Bel.
 Wilde peereboom. G. Poirier ba-
 stard, ou sauage. It. Piro seluati-
 co. G. Guadapero, ò peruetano.
 Platanus à latitudine foliorum πλά-
 τανος. G. Plaine. It. & H. Platano.
 Populus alba. λεύκη, ἀχέρως Homero,
 quod redux ab inferis Hercules, po-
 puli in Acherontis ripa nascentis ra-
 mo coronatus, emerferit, Harpocratio-
 ne teste. Al. Pappelbaum/weiß Al-
 beerbau/weiß Poppelweidē/Sar-
 baum/Bellen. B. Popelenboom. G.
 Peuplier. It. Popolo bianco, la pio-
 ba. H. Alamo blanco.
 Popul⁹ nigra. ἄχρης. Al. Scharbuch-
 bau/aspē/poppelweidē B. Popelier/
 popelaer. G. Peuplier, tremble. It.
 Popolo nero. H. Alamo nigtillo.
 Prunus. προυνμηλιά. Al. Pflaumen-
 baum. B. Prunmenboom. G. Pruni-
 er. It. Sofinaro. H. Ciruelo.
 Prunus siluestris. προυνμηλιά ἀγρία.
 Al. Schlehdorn. B. Sleedoren.
 G. Prunier sauage.
 Quercus, Iouis arbor. ὄρυς, πικρανίς. Γα-
 λανός. Hippocr. ἡμεῖς. Al. Ench-
 baum. B. Eeckboom/Eecke. Gal.
 Quesne, chesne. Ital. Quercia. H.
 Robre.
 Robur, Vel robor, Durissima quercus
 genus. ὄρυς ἀγρία, αἰλίφλοιος. Al.
 Hagench. B. Haegeecke. Robre, ou
 roure. It. Rouere. H. Roble.
 Glans. βάλανος, ὄρυς βάλανος Strab-
 boni, ἄκυνος Aristoteli. (tamen si ili-
 gnam proprie glandem notare ve-
 lint) unde manasse videtur origo no-
 stri vocabuli & Germanici. fruges
 roburneæ Colum. Al. Enchel. B.
 Eeckel/aecker Holl. G. Gland. Ital.
 Ghiande. H. Balota.
 Calyx glandis, putamen glandis, cu-
 pula offi. κύψαρος Suida. Al. Enchel-
 schelffe. B. Schael van den eeckel.
 Galla. γαλλίς. Al. Enchapffel/Galläpfel

oder Nuß. B. Galnote/eycken
 pel. G. Noix de galle. Ital. Galla.
 Galha, agalla.
 Rhus coriaria. ῥῆς, ῥόσος. Hippocr. ὀ-
 sumach. Rhus terginus vel terg-
 rarius Calio Aureliano lib. 4. Ch-
 nicon vocatur, ita namq; minore
 ctionis fraude lego, quam ut vni-
 codices habent, rutherinario,
 rhoe tergorario, quo tergora, id e-
 coria, depere mos est. B. Ken/rin-
 smack / voce ex Arabico deflexa a
 rariis depositoribus pellium, qui fo-
 arboris vtuntur ad dissipanda com-
 quod ῥῆς βυροδεψικὴ nominatur.
 Chonge. H. Sumaque.
 Ruscus. ῥυσκίνη, μυρσίνη αἰγία, ἰ-
 μυρσός, μυρσάκων, μυράκων. br-
 scū vocant officina; Marcellus scop-
 regiā vocari scribit. Al. Meusdorn
 Keerbese/Brusch B. Steeckend-
 palm/musdoren. G. Meurte sau-
 uage, frellon. It. Rusco, & pung-
 topi Hetruscis, eo quod circumligant
 à carnibus mures arceat. H. Brus-
 Salix. ἰτιά. Al. Weidenbaum/Weid-
 selbinger. B. Wilghe / williger
 boom. G. Saulx, saulge. Ital. Salice
 falcio. H. Sauze, salgueiro.
 Siler, Pumila in aquosis nascent salix
 ἰτιάς εἰδος χαμαίγηλον. Holland
 Shenl vocatur.
 Sambucus. ἄκτις. Al. Holder. B. Vlier-
 boom/vlier. G. Seu, suseau, schu.
 Sambuco. H. Sauco, fabuco, c-
 nincro.
 Ebulus. χαμαίακτις, quasi pumila sam-
 bucus. Al. Attich. B. Wilde vlier-
 haddick/adick. G. Hieble. It. Ebulo
 H. Sabugo perquenno, yezgo.
 Spina appendix, à Plinio memorat
 à me pro eo frutice habebitur, quæ
 crispinum Matthiolus nominat
 tantisper dum nobilem illum fructu-
 cem, in cibaria acinis suis expetitum
 à Veteribus non fuisse prateritum

aut ignoratum constabit. quam ita Plinius describit: Spina appendix, quoniam bacca puniceo colore in ea appendices vocantur, appellata est. quas crudas aut in vino decoctas alium citam compescere ait. Germania Saurach/Erbsel/Wersich & Waiselbeer nuncupat. B. Gauseboom G. Espine vinette (quod ex eius acinis vinum exprimatur) ou de Berberis. nisi quis contendat hoc nomine potius dicendam esse spinam illam, quae passim tonsilis apud curiosos hortorum cultores, macerie implexa extimas hortorum pometorumque oras ambit, rubentibus baccis foecundas, quae Gesnerius Dornstaude / mauleere nominat; nos communi nomine Doornen dicimus.

na acuta, oxyacantha, ὀξυάκανθα, τωείνη. ea spina tonsilis, quae passim implexa saepe, extimas hortorum pometorumque oras ambit, rubentibus baccis foecundas. Al. Hagdorn. B. Haggedoren. G. Aube espine. It. Pan d'orso, amperlo, bagazzo, & bagaia Hetruscis. H. Pirlitero.

bus. ὄα, ὄα. Al. Sperwerbaum / porbhern. Belg. Sorbenboom. G. Cormier. It. Sorboletto. H. Serual.

er. φειλόδρυς, ἰφ. Theophr. αὐά-
ύνη. Theocr. schol. Al. Pantoffel-
holz. B. Corckboom / Vlothout. G. Da liege. It. Subro, fouero, sugoro.

H. Alcornoque.

kus. σμίλαξ, μίλ. Theophr. πίζ. quam lectionem malim apud Gale-
um, pro ἡγίκτος, ἡγίμιον Aetio & ἡ-
γέλον Diosc. Al. Zbenbaum. B. Zbe-
boom / neuenhout. G. Yf. It. Tasso.

H. Texo.

ebinthus. τέρμινθος, τείμιθ. Nic.

B. Terpentijn / oft termentijnboō.
ia. φίλνεα. Al. Linden / Lindenbau /
materia mollitie. B. Linde / Lindē-
boom. G. Tillet. It. Tilia. H. Teia.

Vlmus. πελία. Al. Rustbau / Rusten-
baum / Olmenbau / Yllmen / Lind-
bast / Yffenholz. B. Olmen / hepen-
boom. G. Orme. It. Vlmo. H. Olmo.

Vlmus Gallica, Atinia Plin. Columel.
ὄρει πελία Theophr. B. Wilde he-
penboom H. Olmo silvestre.

Arbores certis diis superstitione gentili-
tas consecratas olim voluit, eorum-
que tutela adscriptas: nimirum Io-
ui Quercum & esculum: Apollini
Laurum & Lotum: Libero patri
Vitem, Hederam, cum Ferula: Pal-
ladi Oleam, Cybela Pinum, quan-
quam & Pani sacram legimus: Ve-
neri Myrtum: Herculi Populum:
Peutoni Cupressum: Stupori Acerem,
teste Servio.

Ita inter herbas Gramen Marti,
quod ex cruore humano generetur,
Plinij auctoritate confirmat Servius;
Narcissum Furijs sacrum florem le-
ctum est.

Idem factitatum est in animalibus: Si-
quidem Marti Equum Lupumque
consecrasse illos constat Baccho Lyn-
ces, & Tigrin: Diana Ceruum: Cy-
bela Leonem: Luna Bouem: Diti
Capram.

Inter aves Apollini sacrati fuerant
Oler, Corvus & Accipiter, teste Por-
phyrio, quanquam Martis tutela
hunc dedicat Servius; illud ob vi-
sus praestantem aciem, hoc ob rapi-
nas, ut mea fert opinio: eidem Gry-
phes quoque consecratas: idem Gram-
maticus memorat: Ioui Aquila:
Soli Phoenix: Iunoni Pavo & Ci-
conia, Porphyrij testimonio: Miner-
uae Noctua & κρέξ: Marti Picus:
Veneri Columba, Ardea & Cygnus:
Cereri Grus: (ut in libris de anima-
torum abstinentia testatur Porphy-
rius) Mercurio Larus, Eustathij te-
stimonio: Baccho Pica, ut annotat
Cornutus.

ANIMANTIBVS *Varie multipliciterq; natura parens prospexit, dum te-
menta omnigena illis elargita est aduersus omnem iniuriam, coria, pilos, se-
pennas, plumas, villos, Sclera, spinas, squammas, testas, cortices: solum homin-
rudum destituit, alienis Selandum opibus. Is vero non contentus Scythico (ut
nacharsis) tegmine, non cameli tergore (ut Ioannes) nuditati sua non à bestiis
insectis modo adminiculum quasiuit, verum etiam ab arboribus herbisque dep-
vestitus materia eo profecit, ut utramvis aeris iniuriam, aestus algoremq; faci-
temnat. Qua in re nihil etiam mali, si intra hosce cancellos vestitus ratio coe-
constitisset, qua seculorum vitio, luxus conturbatione, gentium studiis, in eam
rietatem exiuit, Et nebula cognitioni offusa, pleraq; penitus ignorentur. Sed q-
post cibum potumque vix aliud homini magis necessarium vestitu ipso inueni-
placuit rei herbaria, arborariaq; ciborum administris hanc operam subtexere.*

DE RE VESTIARIA.

SYNTHESIS *Scauola vocatur uni-
uersa vestis in Vestiario seclusa & cō-
posita. σύνθεσις. Al. Ein hauffen fleid
od Gewandt. B. Een hoop cleeren/
ghewaede/stapel oft timier vā clee-
dinghe. G. Vn das d'habillements
vne garderobe. Ital. Vn mondo de
vestimenti messi insieme, la guar-
daroba. H. Muchas vestiduras que
estan iuntos, como la guardaropa.
Synthesin, qui existimant vestimen-
tum esse discoloribus pannis consutum
atque compositum, ne illi centonem
propemodum constare mihi videntur,
& ad pannorum respicere texturam,
cum Vocabuli origo referenda sit ad
composituram & aggestionem vesti-
um ordinibus crescentem atq; sufful-
tam: quod innuere clare mihi videtur
Epigrammatarius, ubi ait:*

*Sic tua compositis perlucet prala la-
cernis,*

*Sic micat innumeris arcula synthe-
sibus.*

*Quare lata culpa noxam Vix effugere
posse putandus est, qui Liuiam, ex-
ponit voce Gallica discolorum vestem
signante: neque audiendus est Ne-
brissensis, vestem duplicatam atque
alterius panni costa suppositam abol-
lam Synthesin esse qui credit.*

*Stola, Omne corporis tegumen, teste
nio. cultus. σολή. Al. Allerley fl-
dung. B. Een habijt. Gal. Habil-
ment. Ital. Habito. H. Qualqu-
vestidura.*

*Vestimentum Vlp. vestis, indume-
tum Cic. amictus Eid. ἱδής, ἱδύμ
ἱνδύμα, εἶμα, ἀμφίον, ἀμφίον
σῶμα Homero, ἱμάτιον, λῶπῶν
πῆ Apollonio, φάρος Poetis, ἐπι-
μα, σῶμα Suida. Al. Kle-
fledung. B. Eleet/habijt. G. V-
ment, habilement. It. Veste, ve-
mento. H. Vestidura, veste.*

*Vestis Attalica Plinio, ab Attalo
gami rege, qui primus aurum
bus intexuit. ἀτταλικὴ ἱδής, χρ-
πας & χρυσόσημα Halicarn. &
χρυσό Arriano. Al. Ein gült-
Stück. B. Gouden laten. G. Dr-
d'or. It. Veste di brocado, drap-
d'oro. H. Panne de oro. Ang. Cl-
the of golde.*

*Vestis acu picta, Phrygia, Phrygia
Plin. ἱνδύμα ποικιλωτὸν. Al. Gestic-
tes Kleud. B. gestickt oft ghebo-
cleet. Gal. Habillement ouure
l'esguille. ou de broderie. It. Ves-
ricamata. H. Vestidura labarad-
de broderia.*

Mæander Virgil. in veste acu picta op-

vilabyrinthorum adsimilis & inextricabilis filorum aut etiam clauorū qui illigantur ductus. Al. Geflechte Stich oder Werck. B. Borduersel & welck in malsander loopt / gelijck een minnetnoop oft desgelicken. G. Bordure d'habillement entortillée. It. Ricamo a tronchi Ari. H. Borde torcido en la vestidura.

vestis amethystina, ab amethysti colore in violam degenerāte. ἑσθημεν ἀμethystινον. Amethystina numero multitudinis dixit Iuuenalis. Al. Violbrauner Rock. B. Peersch violetten cleet. G. Habillement violet.

vestis bombycina, è seta quam bombyces nent. coa Propertio, βομβυκίνη. Vines putat taffetam vulgarem ita nuncupandam esse. Al. Seidēkleydt. B. Taffeta / oft tastaf / sijden cleet. G. Habillement de soye. It. Veste di seta. H. Vestidura de çeda.

occinum Martiali, coccina vestis, quisquiliata vestis. κόκκη βαφής. Al. Scharlachē kleydt. B. Eē scharlatē cleet. G. Habit d'escarlade. It. Di scarlato. H. Vestidura de grana.

canabina vestis. καναβίς. Al. Nenssen kleydt. B. Een canifassen cleet. Gal. Habit de canifas. It. Habito di caneuccio, & de caneuzazzo nōnullis. H. Vestidura de cannamo.

vestis gossypina, xylina ξύλινον ἱμάτιον Ctesia. Al. Ein kleydt von Barchet / baumwolle oð Bombasin. B. Eē cleet vā cottoē / bōbesijn / oft fustaine cleet. G. Habillement de fustaine, ou de cotton. It. Vesti di guarnaccia, di guarnel, ò bombagina. H. Vestidura de fusteda.

vestis heteromalla lanca. ἑτερόμαλλος ἑσθής. Al. Ein kleydt von bubēsammēt. B. Een trijpē oft bastaert fluweelen cleet. G. De tripe, de chamois velouté. It. Di velluto de tripa. H. De velludo de tripa.

Vestis interpolis, vestimentum interpolum Vlp. ex vetere nouum redditum, ἐπισκευασθὲν ἑσθημεν. Al. Ein altes kleidt das ernewert / gewinndet vnd wider auffgebuzt wirdt. B. Een opgehaelt cleet. G. Habillement radoubé, fripé, & regrate. It. Veste adobata, rifatta, ò rinouata. H. Vestidura afeytada ò adobada, y renouada.

Vestis laciniata, Sinuosam interpretantur & in sinus collectam, qua & striata dici posset. non placet Isidori expositio, pro ea quæ lacus habeat quadratos cum pictura intextos aut acupictos, cum à Lacinia non à lacu vox ducta sit. Al. Saltachtig kleydt / vollsalten. B. Een vollegen wijt cleet / ende volbouwen. G. Robe plissée, ou pleine de plis, vestimēt fort large. It. Vestito largo & picno di falde. H. Vestitura llena de haldas.

Vestis lacera, pannosa ῥαγδυντὸς σολή Earip. Al. Zerissen / geflickt vnd hudlachtig kleydt. B. Gescheurt ende ghelapt cleet. G. Vestiment deschiré, & rapetasse. It. Straccio, veste squarziata ò stracciata & rapezzata. H. Capa despedaçada.

Vestis lanca. ἑσθὲν ὑφ᾽ αὐτοῦ Diosc. τελασσιον ἑσθημεν. Al. Wullen kleidt. Bel. Wollen cleet. G. Habillement de laine. It. Veste di lana. H. Vestidura de lana.

Vestis linca Cic. λινού ἑνδυμα, λινούν αὐτοῦ λαγον. Al. Leinen fittel oder kleydt. B. Lijnen oft lijwaten teel oft cleet. G. Vestiment de linge, ou de roiel. It. Veste di tela. H. Vestidura de lino ò tela.

Vestis pexa, fissa textura, qua tonsionem fert, alij villis oblongis hirsutam exponunt; ita & staminis tramaque textura lateat oculos, villis operta, cui opponitur trita. ἰππύπε-

αὐτοῦ, ἀρχομαῖος Strab. Al. Von
gutē lindischē Tuch / d; mā wol be-
scherē mag. B. Vā dick latē dat mē
wel scheeren mag. G. Habillement
d' vn drap espez. It. Habito à lun-
ghi peli. H. Vestidura de raso.

Vestis undans, qua in incessu crispatur,
praesertim dum successatur corpus:
quaratione undantes habenas dixit
Virgilius, quasi undatim crispantes,
dum ab auriga commouentur. fallun-
tur enim qui remissas interpretantur.
Plautus illud docet in Epidico: Su-
am qui undantem chlam ydem quas-
sando facit. Alman. Ein flendt so
sich in zwanzē faldet / vnd rauscht /
wie dann eins Fuhrmanns fittel.
B. Een cleet dat op ende neer valt
in ronckelen / cleet met froncelē. G.
Habillement ondoyant. It. Habi-
to ondeggiant. H. Vestidura que
ondea.

Vestis pellita Propertio, pellicea Paulo
ἐμπριμενον εἶμας. Al. Gefuttert flend /
ein Pelz. B. Met vellen / bont / wil-
de voederinge oft pels genodert
cleet. G. Vestement fourré de peau
de renard, ou d' autre beste, vne
pellisse, vn pellissō It. Veste fodra-
ta di penne, pellizza, ò pellizon.
H. Vestidura rapada de pellejas.

Vestis discolor, qua diuersi vel contra-
rij est coloris, vel duorum potius colo-
rum. διχρῆς. Al. Lebren flendung /
oder flend von zwen oð mehr Far-
ben. B. Leuereye / leuerenen cleet.
G. Liurée. It. Liurea. H. Librea.

Vestis picta, cui intexta sunt anima-
lium forma & flosculi: qua diuersa
est ab acu picta. id quod Plinii te-
stimonis clarescit dicentis: Pictas ve-
stes iam apud Homerum fuisse, vnde
triumphales natae. Acu facere id
Phryges inuenerunt, ideoque Phrygi-
anae appellatae sunt: ea enim asserenda
est lectio ex manuscripto verior. αἰθι-

νὴ ἐδὴς Arthemidoro. ἀγλαῖς κρο-
τῶν, ζωωτὸς, ζωδιωτὸς. Al. Ein flend
das im Weben mit blümlin /
figuren vnd Thieren / oder an
Gemähle / gemacht vnd ge-
wird. B. Een ghebloet oft ghebe-
cleet. G. Habillement à fleurs
gures, & peintures, ou sembla-
ornements. It. Veste ricamata
lauorata de fiori, figure, pitture
cosi fatti ornamēti ò bel diseg-
H. Vestidura, labrada de flores
guras, pinturas, ò semejantes
las.

Vestis polymita Plin. versicolor
versicoloribus liciis texta: forte
dem cum Babylonica, (cuius D.
auro & arg. leg. fit mentio) nam
bylon, Plinio teste, diuersos colores
etura intexere instituit. πολυμί-
τοι καὶ ὁ χροῦς. Al. Bildechtig vnd
geflügelt flend / so auff vieler
Schemel geweben ist. B. Een can-
anten / weerschijnich ende veel-
wich cleet. G. Habillement big-
re, cōme de cangeant, ou de que-
que matiere ou il y a diuersité
couleurs. It. Veste di cangiante
tatra di qualche materia, doue
corrono piu colori. H. Vestida
hecha de qualquier panno te-
dode diuersos colores.

Vestis promercialis Suetonio, qua
trifamilias superuacanea Genum
portatur à propolis & mangonist
ἀνιον ἐδὴς. Al. Kleidt das ma-
auslegt vnd sail ist. B. Cleet dat
ter marckt sendt / oft wt draecht
te vercoopen. Gal. Vestement
en vente, à vendre. Ital. Ve-
da vendere, & chi si porta al ma-
cato. Hisp. Vestidura para ve-
derla.

Vestis pulla Cic. lugubris, funebre
stimentum Cic. amiculum nig-
lum Varr. ὀφθαλμοῦ ἐδὴς Poll. Φα-

ἰλίσσιν *Aristophan.* μελάμπεπλ *Θ*
Euripid. πένθιμος *Memnoni*, ἰερεμνή
 Δάπη *Apollonio*, δυαπίνης πένθωμα
Aristoph. μέλαν ἀμφιον *Suida*, πέν
 θιμον πένθος *Halicarnas.* Al. *Trawr/*
Leid/Leich oder *Klagkled.* Belg.
Nouve cleet. G. Robe de ducil. It.
 Veste da corrotto. H. Vestidura de
 luto.

Vestis purpurea, ostrina *Propertio*,
 Tyria *Virg.* conchyliata *Plin.* Sar-
 rana, perfusa ostro *Virgil.* ardens
 murice *Valer. Flacc.* πορφυρήν, πορ-
 φυρεῖα φής. Al. *Purpurn Kledt.* B.
 Purpuren oft Carmesijnen cleet.
 G. Habillement de pourpre, ou de
 cramoisin. It. Veste porporea oue-
 ro chremesina. H. Vestidura de
 carmesino.

Vestis serica. σερικόν, βύσσιν *Θ* ἰσθής.
 Al. *Ein Seiden/ oder Atlasses*
Kled. B. *Ein Sijden Satijnen/* oft
 armesijnen cleet. G. Vestement de
 soye, d'armoisin, ou de satin. Ital.
 Veste di seta, d'armosino. H. Vesti-
 dura de algodon ò seda.

Vestis holoserica, serica heteromal-
 la. ὁλοσηρικόν, σηρικόν ἐτερόμαλλον. Al.
Ein Sammets Kled. B. *Ein flu-*
weelen cleet. G. De velour. It. Dive-
 luto. H. De velludo ò de terço pe-
 lo.

Vestis subserica, tramoserica. ὑποση-
 ρικόν. Al. *Ein bursates/ oder halb*
seiden kled. B. *Van Enpers satijn.*
 G. De satin de Cypres.

Vestis vitrea *Varroni*, pro vitri instar
 pellucida ac tenui.

Vestis cœnatoria, cœnatorium *Mar-*
tiali, in qua accubabant cœna tempo-
 re. δειπνίης σολή *Dioni.* Al. *Nacht-*
rock B. *Nachtabbaert/ tafeltab-*
baert G. Robe de nuit. It. Tabarro,
 ò vestisticiuolo di notte, & che s'
 vsa per casa, sopraueste. H. Roba
 para traer en casa.

Vestis segmentata, quæ segmentis pur-
 pure alteriusve materie insertis *Θ*
 Vermiculato opere compositis, aureis-
 que virgis confecta erat. quod *Θ* com-
 probata *Isidorus*, segmentatam ex-
 ponens *Zonis* quibusdam *Θ* quasi seg-
 mentis ornatam. *Θ* πέρυφ *Θ*, *Θ* εἰρη-
 ου *Antiphani.* Sunt qui fimbriatā
 exponunt, hoc est, *πεγορτω.* Illam
 etiam virgatam auro dixit *Silius I-*
talicus. Al. *Ein Kled* das mit Pur-
 puren oder Goldstriemen durch
 auß vberzogen ist. B. *Ein cleet* met
 carmesijn/ oft gout door oft ouer-
 drocken. G. Habillement ou il y à
 du cramoisin, ou de l'or parmy tis-
 su, & par filets labouré. It. Veste o-
 ne c in guisa de ricami ressuto dē-
 tro qualche filo d'oro, ò de chre-
 mesino. H. Vestidura trepado con
 su filo de oro, ò bassada de cru-
 mesina. *Hæc vero Pliniana voce fim-*
briatā sic accipiamus. Al. *Mit gold*
und solchem Geschmuck verbrëbt.
 B. *Met gout/ ic. beleyt* oft *geboort*
Cleet. G. Pendé d'or, ou d'autre ri-
 chesse, d'ouurage. Ital. Bendata, &
 listata d'oro, di chremesino ò d'
 altro. H. Que tiene en cabe oro ò
 cramesina.

Vestis scutulata, *Textura plagis distin-*
cta, quales in aranearum telis visun-
tur. *ματισμός σκοτουλάτος* *Arriano.*
 Al. *Ein Kled* darinn mann viel
 runde Circeln siehet B. *Ein cleet*
 met veel ronde schildetens oft cir-
 celen. G. Habillement ou semble
 à veoir la toile de l'araignee. Ital.
 Veste doue par che si veda la tela
 del ragno. H. Vestidura do pareſce
 de veer la telarana.

Vestis viatoria. ὁδοπορικὴ ἰσθής *Hero-*
dia. Al. *Reißkled.* B. *reiselet.* G. Qui
 sert à vn voyagier, pour cheminer.
 Ital. Vesticciuolo per camminare, di
 camino, di viandante. H. Vestidu-

ra para el camino , para caminar en ella, capa de camino.

Vestis undulata, ab Undis in ea expressis, κυματῶν ἐν αὐτῇ. Al. Schäloten Kleydt. B. Cameloten cleet/ē cleet van ghewatert Camelot Gal. De chamelot a ondas. It. Dizambeloto. H. De camelote.

Damascena, Damasceni operis vestis, non male ad scutulatam, qua variis formis luxuriat, referri posse videtur. Al. Von Damast. B. Van damast. G. De Damas. It. Di Damasco. H. De Damasco.

VESTES SACERDOTALES.

Amiculum linteū Apul. vestis linea, religiosaque Suetonio, unde linigeri Iuuenali. ἐπιβόλαιον λινεῶν, λινεολεπτόν αὐτόν Hom. Al. Ein leinen Chorkleydt/ Oberrock. B. Eē Coorcleet/ Souerslop Flandris.

Vestis pura Virg. qua sacrum celebraturus diebus festis amiciebatur, quam candidam fuisse autumo.

Casiola Isidoro, pallium sacrum. αμφοισμα Halicarn. ἱερὸν ἐν αὐτῇ. Al. Kasel/ Messgewandt. B. Casunle/ter. sunfel.

Dalmatica Isidoro, Tunica candida sacerdotalis.

Turulus Fulgentio est pallium, quo sacro faciendo caput tectabant. quem Phrygium amictum dixisse videtur Virg. ibi:

Et capita ante aras Phrygio velamur amictu (aliter censet Festus, de quo suo dicemus loco) sed quia dilutior mihi est auctoritas Fulgentij, suffibulum illud vocabo cum Festo, quod est vestimentum album prae-textum, quadrangulum, oblongum, quod in capite sacrificantes habebant, quod Belge nominamus Een amict: nisi potius

illa sit plaga alba oblonga prae-texta, qua nonnullis in locis instrata humeris aut vertici calicis operculum sacrificus sustinet.

Albogalerus Festo, Pileus capitis, quo Flamines Diales utebantur. Trans-ferri potest ad mitram episcopalem κατωρία Ein Bischoffs Hut. B. Een mijter/ oft bishops hoet. Gal. Vne mitre, chapeau d'euesque. It. La mitra, capello di vescouo. H. Som-biero de obispo.

Infula, Fascia sacerdotum diadematis ad modum accedens, à qua utrinque vitta dependebant, teste Servio & Isidoro, quam laneam facit Virgil. ibi:

Lanea dum nivea circumdatur infula vitta. Ἀγδῆμα. Al. Ein infel oder Bischoffs Hut. B. Een infel. G. Vne mitre d'euesque. Ital. La mitra di vescouo. H. El velo ò toca del sacerdote ò del obispo.

Vitta. Velum erat lineum, ut ex Ouidio liquet in Fastis, quo comas adstringebant, sacerdotum insigne, quod innuit Servius. Al. Ein leinen Haube/ oder Hauptbinden. B. Een lijnen huyue/ oft hayrbant. G. Vne bande ou rubin de teste. It. Benda de la testa. H. Venda ò ornamento de la cabeça.

Tenia Virg. Extremitas vittae dependens. Al. Hauben Zipffel oder Bendel. B. Huyue bandefens. G. Bande lettes de coiffe. It. Legami della benda. H. Cordillas para legar la venda.

VESTES VIRILES.

Abolla, Tunica suffulta & duplex, ut vult Servius, duplicem amictum Virgilij, pro abolla interpretatus. Nonius ac Varro militarem vestem agnoscunt, qua amicti ad bellumunia perstarent, aduersus frigoris in-
iuriam

iuriam tutiores. ἄβολα Arriano, διβολος χλαῖνα Poll. χείμασπον. Al. Gefüderet Klendt. B. Gouoenerde Rock. G. Vestiment double & fourré. It. Veste fodrata. H. Vestidura enforada.

Amiculum. Cic. ἐπένδυμα, ἐπενδύτης, περιβόλαιον Halicarn. λώπη. Al. Wbertkleidt. B. Quercleet / oft Rock / Spaensche Cappe. G. Vne cappe, ou manteau. Ital. Cappa, capuccio Boccat. H. Capa, capote.

Amiculum feralē, Inuolucrum lineum cadauerale. περιέριον, πένθυμον τεύχος Suida. Al. Todtenkleid. B. Dootcleet / vetusta Batavorum lingua woack. G. Le drap ou est enuelopé le corps mort. It. Panno ò tela doue s'acconcia dentro il morto. H. Mortaja, vestidura de muertos.

Bardocuculus Mart. Pallij genus cucullum habens adiectum, è panno crassiore, cuius usus frequens est apud nautas & aurigas, ad cuius formam accedit pallium, quod Hispanicum à gente inuentrice nuncupamus. Sagum cucullum Colum. Al. Gugelkapp. B. Couelcappe / Pije. G. Coqueluchon, cappe de marinier, ou de chartier. Ital. Capuccio di marinari, ò de caretieri. H. Capote de marineros, ò de los careteros.

Campestre sericum. σιτακτὴρ Iosepho, ἄλζωμα siue subligaculum quod pudenda velat, è bysso neta textum, in quod pedes ut in femoralia immittuntur, Et ipse interpretatur, Sic vocari possunt serica subligaria, quibus principes viri nunc utuntur, more ab Hispania aut Africanis traducto. Al. Nidertkleidt von Seiden gemacht. B. Een Sijden broeck / oft Sijden Boren. G. La haute chauffe de foye. It. Braghe di seta. H. Bragas de çeda.

Chlamys, Militaris vestis pallio astrior breuiorq; χλαμὺς, λαφὸν, μανδύα Artemid. & βίρρον. Al. Ein Ritter kleidt / ein kurg Kriegstkleidt. B. Een Runters Mantel / een Erijsmās veltecappe. G. Cappe de soudart. It. Veste militare cappato di soldato. H. Capo de soldado.

Colobium, Tunica manicis defecta, exstantibus extra eam brachiis: talē namque veteres utebantur, ne impediores essent, ἀπὸ τῆς ἡλοῦς ducta voce, Unde conuiuium illud Virgil. Troianis obiectum, quod tunica ipsorum manicas haberent: & Varro seculi sui mores notans, criminatur quod manicatis talaribusque uterentur tunicis. ἡλόδιον, ἐξωμῖς, voce etiam Latinis usitata auribus, Exomis, ἐπερμαχάλος χιτὼν Suid. Al. Kleid ohn Ermel. B. Een Cleet oft Rockten sonder Mouwen. Hal. Habillement sans manches. Ital. Veste senza maniche. H. Vestidura sin mangas.

Colobium scoretum. ἡλόδιον δερμάτινον. Al. Ein liggerin Roller B. Lederen Rolder. G. Cuirace. Ital. Colletto. H. Cibolette, coraça.

Cucullus Iuuen. Al. Ein gugel òd halstapp B. Een fouel / oft Capprunn / Capilie. G. Coqueluchon, copeluchon. It. Cuculla. H. Cogulla.

Læna Cic. sagum villosum, sagum Cic. χλαῖνα, σάγης δασύς Strab. χλαμῖς. Al. Ein Oberrock òd Mantel / Hosen. B. Nieuwe opperleet / oft Mantel. G. Cappe velue ou pelue. It. Robone, ò capotto pelofo. H. Capote villoso y peludo.

Diplois, Vestis militaris duplicata: qualis est Brunsvicensium militum, inuentum nuperum: eadem, meo quidem iudicio, cum Abolla. διπλοῖς, διπλοῦς λώπη Apollonio. Al. Ein doppel Mantel / òd zweyfach kleidt B.

Endobbel Mantel/oft genoeener.
den rock. Gal. Manteau double &
fourré, manteau de ristre *etiamnū*
vulgo. It. Mantelo fodrato, ò dob-
bio, ferraiuolo *nonnullis*. H. Man-
teo enforrado ò doblado.

Epitogium *Quinct.* Pallium quod toga
superinducitur. Al. **E**in Oberman-
tel. B. **E**en Oüermantel.

Endromis Mare. Villosa vestis, qua in
cursu palastrita utebantur hibernis
frigoribus. *cu d'opois*. Al. **E**in winter-
flendt oder Rock. B. **E**en Pijs / oft
Winterrock. G. Habillement velu
contrel'hyuer. It. Veste pelasa pel-
linuernata. H. Vestidura que se
puede traer en el inuierno.

Epomis, quasi superhumeralis. *ἐπωμῆς*.
Al. **E**in Leidtkapp. B. **N**oll/eē rou-
we Capprunn. Gal. Chapperon de
ducil. It. Capuzzo, ò capuccino di
corrotto H. Cogulla di luto.

Gallica palla *Martialis*. testatur enim
Cicero viros etiam in Gallia usos fu-
isse palla. *χιτὼν χιτὼς* Strab. Poll. Al.
Kittel. B. Casack/oft Keel. G. Ca-
sacque. It. Casaco, casachino. H.
Casaca.

Lacerna, penula. Vestis qua tunica in-
ducitur aduersus aeris iniuriam. *τεῖ-
σαν, τεῖσανιον, τεῖσανον, φανώλης,
μανδύνη*. Al. **E**in Regen/Wetter
oder Reismantel. B. **E**en Regen-
mantel/een Reismantel. G. Man-
teau contre la pluie. It. Mantello
di camino, gaban *Insubribus*, ma-
xime apud *Mediolanenses*. H. Man-
teo ò capa de camino.

Lacerna obsoleta, trita, depexa. *ἀνέ-
ργη, τριλέφοι πάγος*. Al. Zerissen oder
Betlersmantel. B. Bedeleers mā-
tel/een out versletter Schabeken/
een verscheurt Mantelken. G. Mā-
teau vfe, vieil. It. Mantellino ò mā-
telletto vecchio, vesta pelata &
frustra. H. Capa vieja j gastada.

Lacerna pinguis *Iuuenali*, è crassiore
lana filoque contexta.

Pingues aliquando lacernae.
*Munimenta toga, duri crassique colo-
ris.*

Sic Suet. in August. pinguem togam
dixit pro crassa texture aut duplicata,
cuiusmodi Plaut. in Timao *χρῆστος*
ἀνέβλημα vocat, quasi tegimē aduer-
sus hyemis iniuriā. Al. **D**on grobem
Tuch geschnittē B. **E**en groue mā-
tel/van grof Laten ghemaectt: G.
Manteau de quelque gros drap. It.
Mantello ò gaban de contadino,
& di qualche panno grosso. H. Ca-
pa di villano. y de panno grosso.

Penula scortea *Mart* coriacea. *διφύ-
ρα, σιούρα, βαίτη* Dorice. Al. **L**edderē
Mantel. B. **L**ederen Mantel/sint
Jacobs mātel. G. Brodes. It. Man-
tello di cuoro. H. Capa de cuero.

Penula graufapina *Martiali*, gausape,
Vestis villosa. *χερταῖος* Aelio Diony-
sio, *δαρὺς ἑμμανωτὸς χιτὼν, ἀμφίλα-
πος, ἀνφίμαλλον*. Al. **E**in Rok / od
Winterflendt/dz auff beyden seittē
gefähet ist. B. **F**riseerde Mantel.
Gal. Manteau velu, manteau de
brimbeur. It. Gauardina, capetra
di pāno contonato, Schauina. H.
Vestidura velloso dentro y fuera.

Mastruca *Cic.* Vestis pellita, *Sardorum*
gestamen, licebit ita appellare è lupo-
rum urforumque pellibus confectas
vestes, quibus hyeme utitur nobili-
tas. Belg. **W**olfspeels. quibus qui
utuntur, à Cicerone Mastrucati vo-
cantur.

Nebula linea *Petronio Arb.* Amicu-
lum linteum pra tenuitate pollucens
ac rarum: quod & ventum textilem
poetice idem vocat. toga vitrea *Var-
roni*, eo quod nimia exilitate vitri in
modum pelluceat. Al. **F**ein vnd dünn
Leinwath. Belg. **S**ijnenn dun Lij-
waet. G. Toille fine & Menue. It.

Tela

Tela fina & sottile. H. Tela muy linda y forile.

Palliū. ἀμπερόνιον, ἀμφοῖον, ἀμφοῖσμα, κυπῆς, φῶς. Al. Mantel/langen Rock/oder Husacken. B. Mantel/langt Overcleet. G. Mâteau. ou robe longue. It. Pallio Boccato. roba. Eadem, mantello, ò soprauesta. H. Manta.

Paludamentum, *Pallium* insigne bellicum & imperatorum ducumq; proprium, cui arbitror insignia ad ornatum fuisse adiecta, quo dignosci posset. quo modo Pompeium detractō paludamento, vel (ut Caesar ait) detractis insignib. imperatoriis fuisse post stragem Pharsalicam legimus. cuiusmodi etiamnum militia utuntur viri principes. ἰφισεῖς, σερπητὴν ἰσθῆς Plutar. Al. Ein wapenrock. B. Een wapen oft Herauts rock. G. Cotte d'armes, hocqueton, courriban. It. Soprauesticciuolo del le arme. H. Manteo con las armas.

Cinctus Gabinus Virg. Toga sic in tergum reiecta subter abas, ut una eius lacinia à tergo reuocata hominē totū ambiat. Al. Rock vnder die Achssellen durch vmbgeschlagen. B. Mantelrondt om Tliff geslegē. G. Manteau qui par dessous l'aisselle entortille tout le corps. It. Cappa che di sotto l'ascella circonda tut t'el corpo. H. Capa hechada de baxo & sobaco todea todo el cuerpo.

Rhenus Cas. Velamen villosum humeros pectusq; integens. ἀπὸ τῶν ῥῥῶν, ab agninis pellibus (ut videtur) dictum. Sallust. Germani intectum rhenonibus corpus tegunt. Arnacis Varroni; nam Parnacis apud Nonium corrupte hætenus legebatur. ῥῥῶν, ῥῥακίς. Al. Ein Belg/oder belzrock. B. Wolfsmantel/Pels / Samaris/Pelsrock. G. Mauteau fourré. Ital. Pellizza. Hisp. Camarro, ò vesti-

dura de pellejas.

Ricinium Cicer. vel ricinium, dictum quod in dorsum reicitur, eratque antiquitus quadratum. Non abs re forte licebit ita nuncupare pallium Hispanicum dictum, quod in tergum plerumq; reici à gestantibus solet. Al. Spanisch Kapp. B. Spaensche cappe. G. Cappe Spagnole. It. Cappa Spagnuola. H. Capa.

Ricinium, vel recinium, ut alii scribunt, proprie vestimentum mulierum lugubre. quod Varro indicat his verbis: Et dum supra terram esset, recinis lugerent & rursus: Mulieres in aduersis rebus ac luctibus omnem vestitum delatorem ponunt, ricinia sumunt.

Sagum, Militare indumentum quod armis superinducebatur. τῶν Strab. ἡ δὲ ἀρχαία Plutar. ἰσθῆς σπατωπῆ. Al. Ein Silk mantel/ oder Hoefeten. B. Een rijtrock / een wapenrock. G. Sayon d'armes accoustrement ou hocqueton de guerre. It. Saglio, faio, habito di guerra. H. Sayal ò albornoz.

Toga, Communis virorum & faeminarum habitus, Asconio teste. ἀνδρῶν Poll. τῆς γυναικὸς Artemidoro. Al. Langer Rock/od ein bürgerlich klenndt. B. Langhen Taebbert. G. Robbe longue. It. Toga. Hisp. Vestidura luenga, si de varones como de las mugeres.

Toga prætexta, qua purpurea ora ambitum habebat, eratq; honestorū puerorum ad annū vsque decimum septimū, & magistratū quoq; ἀπὸ τῶν Φυγῶν Plutarcho, παρὰ τῆς, & noue Comædia vocabulo ἀπαρὰ, ab attexenda simbria argumento, παρὰ τῆς Φυγῆς, & παρὰ τῆς Poll. Al. Ein langes klenndt mit einem Purperen bord vmbgelegt. B. Een langt Cleet met eenen Purperen boort. G. Robe

G. Robe longue bordée d'un bord de pourpre. It. Veste lissata di purpura. Hisp. Vestidura quæ tiene el borde de carmesina.

Toga pura Cic. virilis Eid. quam sumebant deposita prætexta, anno ætatis xvi. decurso, purpura omnis expertem, quæ & candida Plin. γδύης τήβεννῳ, ὁλόλδύης Poll. ἀπόρρυτος, τέλει, καὶ αὐτῶς Plutarch. ἀνδρική, ἐδύς Dion. ἀνδρείον ἱμάτιον Plut. Hac tyronibus & novis nuptis in usu erat.

Toga palmata Martiali, picta Ausonio, trabea Virgil. Triumphalis erat vestis & regum, cuiusmodi est monarcharum, & sellere aureo donatorum. ἀλουργίς Plut. τήβεννῳ αἰετῶς, φοινικῶς αἰετῶς Halicarn. Al. Siegfleendt. B. Staettab, baert/ Guldensbließ tabbaert. Gal. Robe de l'ordre. It. Habito di re. H. Vestidura para el rey.

Toga Phryxiana Plin. Seneca lib. De beneficiis, quæ crispas contortasque & extantiores villos habet, qualem villosam dici posse puto. Vide in Penula gausapina.

Tunica, Vestis sine manicis. χιτῶν. Al. Rock/leibrock ohn ermilen B. Rock sonð mouwen/palstroek/kerel. Gal. Sayon, saye sans manches. It. Tunica, tonega. H. Sayo sin mangas.

Tunica manicata Cicer. manuleata Plauto. χιτῶν χειρῶν Strab. Al. Rock mit Ermlen B. Palstroek met mouwen. G. Sayon, saye á manches. It. Sayo con maniché. H. Sayo con sus mangas.

Tunica talaris Cic. ad talos promissa. ποδήρης, πεζοφόρος, ποδηνεκής, ὀρθοσάδιος, καὶ πῶς in libr. Regum συμμετρία Polluci περιόεις χιτῶν Hesiodo. Al. Ein läger Rock biß auff die Fersen. B. Rock tot de Voeten toe lanc. G. Sayon long iusques aux

talons. It. Tonica longa, ò Greca, infino ò e piedi. H. Sayo luengo hasta los piez.

Tunica rugosa, plicis inuoluta, striata. σολιδωτός χιτῶν Polluci. Al. Ein Rock mit viel falten. B. Een Rock vol platen. G. Saye a plis. It. Sayo con falde. H. Sayo que tiene muchas haldas.

Tunica intima Agell. interior Valer. Max. interula, tunica simpliciter Ouid. ἐχέσπερον χιτῶνιον Athen. χιτῶνάριον Menand. ἑσφυκλον Eustath. ἐπιγναπὶς Pausania, διότι μέγχι γυνάτων δῆκῃ, καλῆριστι Aristoph. λινῶν & ποδῆρες χιτῶνιον ἶχνον, ἔχαστον χιτῶνιον Aristaneto. Al. Ein Hembd. B. Hembde. G. Chemile. Ital. Camiccia, camigiuala. Hispan. Camisa.

Indusium Varr. subucula Hor. ὑποδύτης Diodoro, κύπαισις, ἔνδυμα. Eustath. χιτῶνιονος. Al. Wüllinhembd. B. Nachtrocken/ Lijfrocken/ Wollen oft ghebrent Hemde. Gal. Chemisole de laine ou de cotton. It. Camigiuala di bambagio. H. Camisa de lana.

Tunica lati clavi Sueton. laticlaui Valer. Max. latus clauus Corn. Tacito, tunica purpura latior Plin. Insigne erat Senatorij ordinis, & equestris tunica angusti clavi, quæ contentum fuisse Mæcenatem prodidit Velleius Paterculus his verbis: Mæcenas equestri & splendido genere natus, vixit angusti clavi pane contentus. ubi elliptice id extulisse videtur subaudiendo tunicam. illam χιτῶνα πλατύσηρον Strabo dixit. Ita vocitari poterit solemnibus magistratibus passim in Belgio vestis argenteis bracteis interpuncta. Al. Eins Rathsherrn fleydt. B. Eens Raetheeren Eleet. G. Habillemēt d'un sénateur. Ital. Habito di senatore

natore. H. Vestidura de senador ò conseiero.

Thorax, pro pectoris tegmine & amictu. *ῥώγξ*. Al. Wammes. Belg. Wambeis. Gal. Pourpoint. It. Giupone. H. Iubon.

VESTES MULIEBRES.

Amictoriū Mart. Linteū humeros puellares operiens, & textū pectorale. *ἀνὰ βολὰς, ἀμπεχόριον*. Al. Halstuch. B. Halshdoeck / oft lampers. Collier de fin lin. It. Bocassino ò bottano, ò bottanello. Hisp. Velo con que la muger cubre sus espaldas y teras.

Castula Nonio, Palliolum præcinctui destinatum, quo infra papillas præcingebantur nuda, præcinctorium, sinus. *ᾤζόνιον, σρόφιον* Aristoph. *ἰβιτὸ σρόφιον λυγρὸν, τὰ κάρυα μὲν ἐξέπιπτεν, κὺλπωμα, ᾤζονέλιον* Aristoneto. Al. Ein Schurz / ein Schoß / ein Schürzfleck. Belg. Een Baeddoeck / oft vorschoot / schortercleet / oft Schorte. G. Tablier, ou deuantier. Ital. Grembiuole Bocc. alius grembrale & trauersa. Hisp. Cinta larga para cubrir el vientre.

Cyclas, Vestis longa spatiosa. Propert. *Cyclade longa verrit humum.* *κυκλὰς, κύπαισις* Suida, *ἑγκυκλον* Aristoph. *ἀνέμους εἰς Alexandrinorum* voce; sic enim exponit Olympiodorus *κυκλάνεμον γυναικῶν*. Al. Socfenen / Bogenrock. B. Een Bouwē. G. Cotillon It. Gonna Danti, gonella Boccario.

Mammillare Mart. Amiculum quo mammas adstringunt. *σηρόδεσμον, ἱπμαστίδιον*. Al. Halstoller / brusttuch oder fleck / Obermieder. Belg. Coliere / Colette / Halshcleet / Borstlap. G. Gorgierette, gorgias. It. Velo da coprire le mamelle. H. Faxe para faxar las tetas.

Multitia Iuuen. Indumentum subtilibus filis textum atque operosum. *λεπτύμιτον φαῖε* Hesych. *λεπτόνητον* Eubulo. Al. Von kleiner leinwat hübsch vnd fein gewand / weiche vñ zarte fleider. B. Van reyn lijwaet ende sijn Laken. G. Habillemens ou draps subtils & delicats. It. Veste finissime. H. Vestiduras de seda muy lindas.

Palla, Vestis promissa mulierum magis quam virorum. *πέπλη* Eustath. exponens vestem muliebrem Dorico more antrosum diuisam, quæ nodis fibuli, quæ pluribus adstringatur. Al. Ein Nusacken / oder Schaubel / oder sonst langer Frauen Mantel. B. Een Samaris / oft Ruers. G. Un paletot, vne samare. Ital. Gonella, gonelluccia, samarra. Hisp. Camarra.

Supparus, supparum Plaut. Lineum indusium quo superinduit se foemina ad talos usq; demissum: tametsi Festus cum subucula illud confundat. *ᾤώμιον* interpretatur Priscianus. Al. Kittel / Zuppenschurz. B. Lijnen Kele / Zupgen / een Schorte. G. Roquet, ou tochet. It. Trauersa Ven. H. Vestidura sobrana de lino, luenga hasta en tierra, cennida sobre el ombligo.

Strophium, Fascia pectoralis tumorem papillarum cohibens, ut ex Cinna liquet versiculo:

Strophio lactantes cincta papillas. *σρόφιον*. Al. Brustbendel / brustriem oder Brusttuch. B. Borstlap / oft collere / halshdoeck. G. Vn gorgias. It. Fascia di petto. H. Faxe del pecho.

Tænia. *ταβία* Poll. Al. Bendel / oder schnürle. B. Riesnoer / rijchveter.

Segmenta, Probus exponit fasciolas, quæ assuta extremis Vestium oris, ornamento sunt indumentis muliebribus. peniculamenta Nonio, eo quod

quod peniculi, hoc est concepta lana
instar sint quodammodo carminata.
κεγόροι, ὠδὴν ἡμῶν Thucyd. Al.
Saum oder Belege B. Frangien.
G. Frange. Ital. Frangia. H. Bor-
de taiado como lana carmonada,
franza.

Syrma, Tractus femineæ Vestis humum
verrens. σύρμα. Al. Der schwanz an
Klendern. B. De sleepe/oft slype/ oft
de steert. G. La queue trainante. It.
Lo strascico Florent.

Theristrum. Æstivi usus vestis. Al. Ein
dünn kittle/oder vnderrockle. Belg.
Een somer sielten. G. Un cotillon
d'esté. Ital. Gonnellina leggiere,
ò d'estate. Hisp. Vestidura para el
estío.

Instita, limbus Virg. Ora vestis, fascia
qua matronali vesti subassuitur. ἐπι-
στέφανον, ὄα, ὠα Al. Bordt/belege/ o-
der saum an Klendern. B. Zoom/oft
boort. G. Bord. L. Lembo. H. Bor-
de de la vestidura.

Lacinia, sinus. πεζίδης, εἰς πῆζα. Al.
Leisten. B. Lijsten. G. Les plis ou
bords. It. Le falde, ò li orli. H. Las
haldas, ò trepas.

Fimbria, Extremitas Vel ora vestis, qua
conciditur. λέγνη, κέγορος, σύμμιον
poetice ἵσαν. Al. Geschnitne Lei-
ste oder bort. B. Ghesneden lijste oft
boort. G. Frange, ou bord. It. Ban-
da, ò frangia. H. La bordadura de
la vestitura.

Ruga Plin. plica, stria. πτύξ, πτύγμα.
Al. Falt. B. Douve oft Ploye. Gal.
Plie. It. Piegha. H. Halda, treba.

CAPITIS PECULIARIA.

Diadema Cicer. Capitis fascia linea
purpurea intertexta gemmisque ob-
sita, regum gestamen. ἀγδῆμα. Belg.
Treck.

Apex Linio, galerus acuminatus, Pile-
us in conifastigium assurgens. ὁλῖα,
Eustathio, ἀνδραστία, ἀπὲς, πῖλ. α. α.

ἰοειδὴς Halicar. Albanum, hoc est E-
piroticum, pileum Vocamus hodie.
πῖλημα πυγῶτον Strab. Al. Sächsi-
scher Hut. B. Albanois Hoet. Gal.
Chapeau d'Albanois. It. Capello
di stradioto, ò d'Albanese. Hisp.
Sombbrero de Albanez.

Tiara, cidaris, Insigne capitis orna-
mentum, qualis hodie Turcis in usu
est. τιάρα, κίδαρις ὀφθαλμοῦ, ἀγδῆμα
Plut. Al. Ein Türckischer Turbant.
B. Een Tubif.

Pileus, pileum. πῖλ. α. Al. Hut / oder
Baret. B. Hoet/oft Bonnette. G.
Bonnet, chapeau. It. Berretta, ca-
pello. H. Gorra, sombrero.

Cudo Sillio, Pileum coriaceum siue
pellitum. σκούτιον πῖλ. α. Al. Ledde-
ren Hut/od spizhaube/ Polnischer
Hut. B. Een Leeren Hoet/ een ge-
voederden hoet. Gal. Chapeau de
cuir, ou fourré. It. Capello fodrato
di penne, ò di cuoio. H. Capelo ò
sombbrero de cuero y en forrado.

Vmbella Iuuen vmbaculum Martia-
li, Capitis operculum ad defenden-
dum solem aut imbrem comparatum
σκιάδιον. Al. Scheinhut / schaubhut/
schathut/ Wetterhut. B. Hoet/ Hu-
eyken. G. Chapeline. Ital. Capellet-
to. H. Capelo.

Galerus, petasus, vmbella, caufi, Pi-
leus viatorius, solem defendens. πέλα-
σος Diosc. σκιάδιον, κευσία, κωή So-
phoc. πῖλιδιον Demosth. πῖλημα Cal-
lim. κνεφῆ, κωμελαύτιον Suid. πέτα-
λον Epigram. σκίρρον Atticis, ὁλῖα
Theocrit. Al. Scheinhut / schathut.
B. Viltenhoet / schijnhoet. G. Cha-
peline, chapeau. It. Capello. Hisp.
Sombbrero.

Spira Iuuenali, Funiculus contortus aut
conuolutus, qui galerum aut pileum
sub mento obstringit. ἀσείρες Poll. Al.
Binden vmb ein hut. B. Keelbant/
coorde/ snoer oft Krans. G. Cor-
de, ou

de, ou bandeau entortillé. I. Cordella. H. Vanda.

Offendix Festo, nodus quo apex aut galerus retinetur aut remittitur, spira intectus, sic dicta, quod mentum ubi eo ventum est, offendat. Al. Der Knopff am Bändel B. De strick / oft knoop. G. Le neud, ou bouton. It. Il nodo. H. El nodo.

Capitium Vlpiano, Muliebre capitis tegmē. Al. Ein haupttuch. B. Hoostdoeck / oft hulle. G. Couurechef, ou chaperon. It. Velo di testa. H. Velo de cabeça.

Calantica Ciceroni, Tegmen capitis muliebris in humeros &sq; demissum. αὐπτῆς. Al. Ein schleier. B. Caproē / foenel. Gal. Chaperon, calote. Ital. Cuffia. H. Cofia.

Calyptra καλυπτρα καλυμμεν Videtur generalius esse vocabulum ad operimentum capitis foeminarum quavis. Al. Ein Weiber sturtz. B. Falie / Huncke. G. Faille.

Caliendrum Hor. Arnob. Tertul. Capitis foeminarum operimentum, quasi καλυπτρα. atq; ita cum Nebrissenfi doctissimus Turnebus ἀγέσπαζον Lābinus atq; alij nonnulli apposititiā comam exponunt. Al. gemacht haar B. Ghemaectt oft entleent haar. G. Perruque. It. Capello posticcio. H. Tocado alto de muger.

Plaga, Grande capitis tegmen linteum, cuiusmodi stantur vestales hac etate. Al. Weit leinen Haupttuch. B. Lijnen falie / bagijnen falie. Nonius tamen exponit pro torali siue lecticaria sindone Lijnen laten / slaepen oft bedoelaten. G. Le voile des nonnains. It. Il velo delle monache. H. Velo de las nonias.

Plagula, Velamen capitis lineum minus, quo nostrates foemina fere capita integunt. Al. Tüchle. Belg. Doeck / Doercken.

Flammeum Lucan. Luteum tegmen, quo noua nupta velabantur. Φλογίς. Al. Ein geel Schleyer. B. Sheele Sluyer. G. Voile jaune. Huius usus etiamnum durat apud Italas matres, qua filias suas hisce ora obnubunt. Ital. Vela de la sposa. H. Antifaz de nouia.

Rica, rricula Festo, Veligenus quo caput regitur. idem cum plagula. neque enim Nonij explicatio placet pro sudario.

Spira, Capitis ornamentum foemineum, ex auro & gemmis, retro adstringi solitum. Ascon. Isidoror. σπειρίς, δακρύς Theocr. schol. Al. Ein Perlin Haarband. B. Een Wronge / een peerlen Haarbande. Gal. Ruben d'or & de perles. It. Fascia d'oro & di perle. H. Faxe de perlas y de oro.

Redimiculum Iuven. tænia, Vinculum quo vitta nodantur. καλιδυτρεν, δαπιδεσμεν, αὐαδισμεν, ταινία. Al. Hauben / od Schleyer zipffel / Schwencfel vnd Bändel an der Hauben. B. Doorbind / Vlechtchnoer. ita Ouidius accepit ibi.

Redimicula pectore pendent.

quam & fasciam crinalem dixit Vlpian. vittæ tæniām Virgilius. G. Bandeau. It. Fascia banda. H. Faxe, ò vanda.

Reticulum capillare Mart. quo coma adstringitur. κεκρύφαλος, κρηδεμνον, αὐαδημα, ὀλοσήμνον τολίπλω Sopho. dixit. Al. Ein gestrickte Haube. B. Een Hunue. G. Vne coiffe. It. Cofia, scuffia. H. Cofia de Muger.

Capillare, Sunt qui apud Martialem volunt esse textum è crinibus conserutum supra capillitium mulierū, quod τεῖχαπτον Graci dicunt.

Focale Quinti. Senec. quo valetudinarij cervicem circumdant aduersus aeris & frigoris iniuriam. αἰσθηματῆδιον. Al. Ein Halskoller. B. Een Timp. G. Cor-

G. Cornet. It. Fascia de la gola. H. Beca el cuello.

Inuolucrum Plaut. *Lineus tonsorum pannus, quem humeris circumponunt aduersus capillitij præsegmina cadentia.* αἰεὶ ληνυα, αἰεὶ ληνυα, αἰεὶ ληνον, αἰεὶ ληνον quoq; non male dici potest. Al. Schertuch. B. Scherdoeck. Gal. Linge d'vn barbier, enuelopoir. It. Touadlia di barbiero. H. Touaia para el cuello.

PEDVM RELIQUIQUE corporis propria.

Caliga, Tegumentum militare tibiariū. καλίζα Dion exponit στρατιωτικὸν ἱμάδιον. Al. Hosen B. Hosen/Hausen G. Chaussée, chaussure, botine. It. Calze. H. Calças.

Caligæ follicantes Hieron. laxæ brachæ Lucano. Al. Bloderhosen. B. Schippers Bocren/wijde Roussen/oft Bocren. Gal. Chaussées larges ou maroniers. It. Calze marinarefche. Gal. Bragas marineras, o calças arrugadas.

Brachæ Ouid. Corn. Tacit. barbarum tegmē vocat. Al. Bruch. B. Broeck. G. Braye. It. Braga. H. Bragas.

Campestre Horat. *Succinctorium quo in campo ad palum ludentes succincti pudendas partes velabant.* αἰεὶ ληνυα, αἰεὶ ληνυα Athen. αἰεὶ ληνυα Suida, καπαδεδεσμεν ἡ ὄνη, ὅα ληστεῖς Theopompo, quod eo in balneis sterentur. Al. Underwaat. B. Leinenbroeck/oft bocren. Gal. Haud chaussée de toile. Ital. Braca di tela. H. Bragas de tela.

Subligar Mart. subligaculum Cic. femoralia Sueton. feminalia, Superior brachiarum pars pudenda & femora obtegens. αἰεὶ ληνυα, αἰεὶ ληνυα Eudox. Al. Bruch. B. Opperbroeck. G. Brayes. It. Braga. H. Bragas,

mustos de calças.

Tibialia Sueton. Caliga ad genua & que pertingentes. σκελεαὶ, σκελεαὶ Eudox. Al. Strumpff/ Halbhosien. B. Niderhosen. Onderkousen/ Afghesneden Kousen. Gal. Chaussées basses, chaussures jusqu'au genouil. It. Calzette, calze tagliare. H. Medias calças.

Limus Seruio & Capro, pro veste, quæ ab umbilico ad pedes & que demissa, pudenda pomparum (hoc est eorum qui sacrorum pompam ducebant) velabantur; sic dicta, quod in extrema ora purpuram limam flexuosamque haberet assutam.

Pedule, Cornelij Frontonis testimonio, videtur esse laneus calceus, qui plantis tanquam solum quoddam aduersus frigora substernitur: aut certe coactile è lana coacta. Verba eius sunt: Pedule sub pedibus præstat utilitatem. Videtur autem reponenda esse ea vox apud Vlpianum. ff. De auro & argento leg. πιδεῖον Theophr. Al. Wullen Goffe B. Wollen Gocke besnijne oft Diett.

Impilia Plin. lib. 19. ubi male in vulgatis codicibus legitur mapalia, pedum sunt tegmina è lana coacta: quæ & coactiua & vdonea Cilicii apud Martialem. ἐμπίλια Hesych. πιδήματα, πιδήματα κτήματα, νακτὰ Hesych. οἱ αἰεὶ τοῖς ποσὶ πίδα, πιδεῖα. Baysius Pedalia, aut veriore lectione pedulia voluit reponere apud Plinium loco ante citato. Grammatici non infimi subsellij volunt easdem esse sculponias Plauto & Varroni, de quibus paulo post. Al. Filschuch. B. Wiltten/ Wiltenschorns. G. Souliers de feutre. It. Scarpe di feltro. Hisp. caparos de fieltro.

Fasciæ crurales, vel crurales Vlpiano. Tyrrena vincula Virgil. eas faisse autumno fascias, taniafve longas, quibus

quibus inuolutas quasdam scansiles aggestis crura tibiaeque astringebant, contegebantque, nisi malis sic corrigias dici à Virgilio, quibus in calceatu utebantur, ad vinciendas, ne diffluerent, calceamentorum soleas. Seruius Thusca calceamenta exponit; de quibus mox. Al. Hosenbändel. Bel. Hosenbanden. Gal. Jarretieres. Ital. Jarrettieri. Hisp. Faxas de pietna.

Genualia Ouid. *Vincula fasciae* quibus subter poplites caliga substringuntur, quæ & crurules fasciæ. ἀμφιδέες. Al. Hosenbändel. B. Hosenbanden. G. Jarrettieres.

Coctilia Vlpiano creduntur esse inuolucra inuoluendis opportuna circumferendisque vestibus.

Crepundia Plin. lib. II. pro fasciis quibus in cunis inuoluuntur infantes. Al. Kinder Tücher oder Bändel. B. Linnen/ Kinderbindsel. G. Drappeaux & linges des petits enfans. It. Le fascie de ebambini. H. Pannales de los ninños.

Calceus, calceamentum, solea Propert. ὑπόδημα, πέδιλον, ἰμβάς, ἥλιψ, σάμβαςλον Hephæstioni, apud quem male legitur σὺμβολον, καλπίκι, voce Latina origini vicinior. Al. Schuch. B. Schoen. G. Soulier. It. Scarpa. H. çapato.

Calceus fenestratus. παλιχιδές, πολύθυρον ὑπόδημα, κρηιόπας Suida quod rimis & fenestellis quibusdam hians efficiat ut pes pulueretur. Al. Aufgeschnitten Schuch. Belg. Gesneden Schoen. Gal. Soulier escolté, ou chicqueté. Ital. Scarpe tagliate. H. çapato, taiado.

Forma calcei Dig. Al. Leist. B. Leeste. G. Forme. It. & H. Forma.

Calceus lunatus, quæ ratione lunatam plantam dixit Martialis. Solebant enim patricij lunulis addere aut

subtexere calceis ex aluta fastis, & Iuuenalis indicat, antiquitatis symbola, quasi qui cum Arcadibus seluna priores iactarent; aut centenarij numeri significatione, qui in patribus fuerat, & Isidoro placet. ὑπόδημα μλωειδές Philostrato. Al. Rathsherrn/ vnnnd des Adels Schuch/ Schuch mit hörner. Bel. Schoen met tunte/ Tuntenschoen. G. Souliers a cornes.

Calceus laneus, foccus. ἀσκηρῆς, ἀσκέρος Zexi, πέλυτρον, Æschylo. πῖλον Cratino. ποδεῖον Critia. idem cum Pedulifere. Al. Socken. Belg. Socke. G. Chauffon. It. Socco, foccone. H. çueco.

Calceus linteus Apuleio. Lud. Vines vdonem esse putat, parum recte mea quidem sententia: cum vdo maiorum gentium Grammaticis sit pallium aut vestimentum aduersus imbrum iniuriam comparatum; quod δῖνακίς Platoni. Al. Leinen Socke. B. Lijnen Socke. G. Chauffon de toile. It. Scarpetto di tela. H. çueco de tela.

Peto Virg. **Calceus rusticus** è crudo corio. πηλοβάτις, πηλοπατίς Hippocr. φαμῆσιον Emped. δῖον ἡν Hippocr. καρβάτιν Xenoph. Al. Bawren stifel/bundschuch. B. Hooghe schoen/hooghe boten. G. Guestre, triquehouse. Ital. Scharpa vilanescha. H. El abarca.

Phæcasium Iuuenali, **Calceamentum album** sacrificis proprium, ut ex Apiano lib. 5. bel. civil. discimus, cuiusmodi Episcopi induuntur. φαμῆσιον. Al. Weisser Bischoffs schuch. B. Wen witten Bischofs schoen. Gal. Blanc soulier d' euesque. It. Scarpa bianca di prelato. H. çabato blanco de obispo.

Cothurnus. **Calceus** utrique pedi congruens. κρότῆρος. Al. Pöple. B. Borsfijn.

setijn. G. Brodequin. It. Borzachino. H. Bolzequin.

Sculponea Plant. & Varr. Calceamenti genus à fictitia voce sonum significante, ut Turnebo doctissimo viro videtur, quem certe sonum representant fere calcei lignei, quibus tenuiores utuntur hiberno tempore. è solido ligno exsculptis. unde fortasse nomen illis à sculpendo verius, quam à scolpo vel sclopo, cuiusmodi Graci à strepitu ἡγοῦντα & κρηπανά, atq; etiam κρηπέζας. quos Pausanias & Eustathius ligneos Bæotia genti familiares calceos exponunt. soleas ligneas vocat Cicero. B. Huelsen

Calones Fest. lignei calcei, baxeæ Plant. & Tertull. Calcei philosophorum proprii, quos ligneos fuisse, ut Galetudini equiores, existimo: quorum usus monasticos nostros philosophos tueri mordicus in hunc usque diem quasi per manus traditum videmus. Al. Holzschuch. B. Platijnen/Elopers/Stilleganghen/per antiphrasin à tacito incessus. Gal. Parins. Ital. Zoccoli. H. Patino.

Calopodium, idem cum calonibus solea lignea Cic. καλόπους, καλοπόδιον. B. Stompe/Elompe/Holblock. G. Sabor, galloche. It. Zoccoli. Hisp. Galocha de madera.

Encētris, Stapes ferreus, aut ferreis mucronibus confixus, quo utuntur qui lubricam glaciem calcant, vocari potest. ἰγκέντεας. Al. Eijsporen. Belg. Voeteijser/ijspore. G. Esperon de glace. It. Sprone (ut Dantes) di ghiaccia. H. Espuela para el yelo.

Gallicæ. Cicer. Calceamentum pluuii temporis accommodum è ligno, ut volunt. Nebrissenfis vult esse ex panno. Gallicum nomen fere quadrare his videtur, Galloches.

Calopodium ferratum. B. Schrick-schoe Flandris, Schauerdijne Brab.

Schaeze / oft Schouerlinge Hollandis, quo labuntur nostrates per adstrictas glacie aquas mira dexteritate, & celeritate incredibili. Al. Eijsschuch. G. Sabot de glace. It. Zoccolo di ghiaccia. H. Patino para corer sobre la clada.

Grallæ Varroni, Pertica lignea, quibus altius à terra gradimur. κωλοβάτρα. Artemidoro. Al. Stelzen. B. Steltē. G. Eschaffes. Ang. Stiltes skarches, crovveches.

Endromides Poll. Expediti ad cursum calcei, ἐνδρεμίδες Polluci. ἡγοῦντοδὲς Clementi. quod propter exilitatem solearum ac tenuitatem, pedes summo humo pulueriq; propinqui & μαχιδὲς Eurip. ἀπλάγ Harpocrat. μονόπελμα ὑποδήματα, quod unica solea sint suppositi. Al. Laetenschuch. B. Laetenschoen. G. Soulier à simple semelle. It. Scarpa de vna suola. H. çapato de vna suela.

Crepida Cic. scandalium Terent. κρηπίς, βλαστήριον, σανδαλίον. Al. Pantoffeln. B. Pantoffel/Gloodse. G. Pantoufle. It. Pantofalo. H. Chapino al corque.

Tyrrhenicum siue Hetruscum sandaliū, est crepida genus Italus foeminae atque Hispanis usitatum, edito admodum solo, quod Hesychius clarescit innuit τὸ ῥῥωικὸν σανδαλίον, καὶ ἤνυμπε ὑψηλον. dicitur autem τὸ ῥῥωικὸν sine adiecto. τὸ ῥῥωικὸν σανδαλίον Cratino, τὸ ῥῥηνεγὲς, quod Phidias siue Palladi addidit. Tyrrhena vincula ita exponit Servius apud Virgilium. Al. Hispanische Weiber Pantoffel. B. Hooghe oft Spaensche Pantoffel/Suppinen. G. Sappin, pantoufle Espagnole. It. Sappino. H. Chapino.

Mulleus Festo, Catul. Titinnio. Calceus alto solo, ut Isidorus scribit; olim regum, postea patriciorum gestamen, nunc delicat-

delicatorum hominum voce antiquitate redolente. Al. Mûlen. B. Mûlen. G. Mules. Ital. Muli. H. Mulas. *Incertum vero mihi est, mulline piscis color, an pretium immane mulleis nomen dederit.*

crea κρημῖς. Al. Stiffel. B. Leerse. G. Houfeau, bote. It. Stiuale, botta, vofa. H. Bora.

olea. ἐμβὰς, καὶ τῆς ὕλης. Al. Ein Sole. B. De sole van de schoen. G. Semelle. It. Solea. H. Suela de çapato.

eteramenta. κατὰ ὅματα καλὸν μπηρα, παλινδῶρια. Al. Alte schuchflecken. B. Oude schoelappen. G. Sauates. It. Sauate. H. çapaterias.

luta, Pellis concinnata ad calceos aliaque opera. Al. Lind Leder. B. Seemen Leer/berendt Leder. G. Cuir accoustré. Ital. Cuoio a concio. H. Cuero adobado.

æsegmina corii. κερκυλματα Aristoph. περὶ ὅρια Dorice Moschopulo. Al. Die schnitzel vom Leder. Belg. T'snippelinghe vant Leer. Gal. Les rongneures de cuir. It. Le relique di cuoio. H. Pedaçitos y cortaduras de cuero.

orrigia calceamenti Cic. obstragulum Plin. ligula calceorum Martiali ἀγκύλη, ἰμῶς τὸ κρημνίδιον Hesychio. ὠρεῖλημα, σφειρωτής τὸ ὑποδήματ. Nazian. ἰμῶς, ὀρμῶς, ἰμῶς τὸ ὑποδήματ. Al. Ein schuchriemen. B. De Rieme oft Nestel/oft Deeteraen de schoe. G. Courroye. Ital. Corregia, loro, legame di cuoio. H. La correa. Ang. A Larchet.

bula. πρὸς ἡν, ἐπιπορπίς Call. Al. Ein Ringle/od Häfftle. B. Een Gespe. Gal. Bouthe, bouclette, agraphe, crampon. It. Fibia. H. Heuilla. *biculus. ὀπή.* Al. Ringle. B. Maelie. G. Maille. It. Maglia.

cinul°, quo Vestis adstringitur. ἐγχεῖς Hom. Al. Häckle. B. haeck/weerhaeck/

schorthaeck. G. Crochet. Ital. Rampino, vncino. H. Garzio ò corchetete de vestidura.

Globuli, clavi. *ἐν τῷ Homer. ὡς τὰ ἐν ἑαυτῷ τῇ ἀντικειμένη ὀπή Eustath.* Al. Knopff. B. Knoppē. G. Boutōs, orfres. It. Botoni. H. Botones.

Patagium. *Aureus clauus qui pretiosis Vestib. immitti solet. est enim restituenda hac apud Nonium lectio ex vetusti codicis fide, ubi hactenus lectum fuit, aurea chlamys.* Al. Guldē Knopff. B. Gouden Knop. G. Bouton d'or. It. Botone d'oro. H. Boton de oro.

At Beroaldus exponit ornamentū genus, quod summa in camisia circa cervices assunt mulieres crispissimum & sinuatum, quod habet Apuleius. Al. Krüß. B. Lobben. Gal. Le crespē. Ital. Il crespō. Hisp. El crespō.

Ligula cruralis, fascia, periscelis. *ὠρεῖλης, ἀμφιδέη Aristoph. ὠρεῖλημα, σφειρόν.* Al. Hosenbāndel/B. Hosenbant/Roussēbant. G. Jarretiere. It. Jarrettiere *Hetrusca.* H. Axorca de piez.

Ligula adstrictoria, adstrigmentum, ligula, simpliciter Iuuenali. *σφαιρωτής.* Al. Nestel. B. Nestelen/Nestelinc Flandris, Deeter Holl. G. Lacs, esguillettes. It. Stringa. H. Aguietta. Ang. à Lingel.

Cunabula Plaut. *Fascia pannique, infantium inuolucra in cunis, tam lanæa quam lineæ fasciæ Plinio.* *σφαιρωτά, ὀρήνια, ὡς τὸ κρημνίδιον, τελευτῶντες, ἐπιδέσµα.* Al. Windlen/Rindsbinden B. Rindsdoecken/Windsel Luperen/en sweachtels. G. Linges & drapeaux. Ital. Fascie. H. Faxas ò faifas.

Cinctus Plin. *Lata zona. ὠρεῖλημα, Pollu. ζῶμα, ζῶσµα, ὠρεῖλημα, ζώνη.* Al. Gurt/gürtel. B. Serdel/breede Rieme.

Rieme. G. Ceinct, ceinture. It. Cinto, cintura. H. Cinto, cenidura.
Cingulum. ζωνάειον. Al. Niemele. Bel. Niemen G. Ceinture. It. Cintola, cinturella. H. Cinta, correa.
Semicinctium Martiali, quod & succinctoriū. ζωνόζωμα. Al. Fürschurz. B. Doorschoot/oft Schortsvet. G. Tablier.
Baltheus Liuij. Militare cingulum. ζωνή. Al. Breiter Gürtel/wehr gürtel. B. Rapier Gordel/een Riemen metten Hantsfel/Rappier Rieme. G. Baudrier, ceinture d'espee. It. Cintura dispada. H. Vanda de cauallero.
Pera, Folliculus proprie pastorum, in quem recondunt cibum diurnum. κώρυγος, πήρα, vel πήρα, κύνηξ & Eustath. Al. Bilgertasch. B. Knapsack. Schaepherders tassche / Messack. G. Gibbeciere. It. Pera. H. Talega, curron.
Ascopera Suet. mantica Hor. Pera & viatoria, in quam pecunias aut utensilia viatores reponunt. ἀσκοπήρα, δόλαγος. Al. Waatsack/Wätscher. Bel. Leeren sack/Wetscher/Messack. G. Escarfelle, gibbeciere. It. Scarfella. H. Borsa de camino.
Hippopera Seneca, bulga Festo, qui ait Gallicam esse vocem, sacculum scortum significantem, quo equites necessaria circumferunt. ἵπποπήρα, φάσκολον. Al. Bulgen. B. Male/Bouget. Gal. Male, malette, bougette, pochette. It. Valigia. H. Alforia, arguenu.
Folliculus Cornificio, scortea, Coriaceus saccus. φασκάλιον. Al. Liderin Seckel. B. Ledere sack oft Tassche. G. Sachet. It. Sacchetto di cuoio. H. Fardel, esclama.
Funda Macrobio, Sacculus loculusve pecunie reponenda attributus. folliis Vegetio, reticulū Hor. eo quod ad modū

retis intexeretur. δρυεγθήκη. Al. Diebsack/bensackel. B. Dieffack/oft gebrendde burse. G. Beface. It. Sacchetto. H. Mochila, talega.
Crumena Iuven. marsupium Plat. vidulus etiam Plaut. sacculus Ascenio, loculus Horat. Nummorum receptaculum. σαρκίον, μάρσιπιον Apollod. δρυσακ & Aristoph. ἐειρήνη Hefychio, δρυεγθήκη Antiphani, mantica. Al. Seckel/Tasschen. B. Burse/oft Tassche. G. Bourse. Ital. Borsa, tascha, scarcella. H. Borsa paradineros.
Palceolus Plaut. sacculus ex aluta factus, ut Varro exponit. Al. Ein Lederin Tassche B. Seemen burse. G. Bourse de cuir mol. Alij volunt esse loculum intra marsupium. Belg. Dunsken.
Manica. χεῖρ, πτέρυξ Poll. Al. Ein Ermel. B. Een Mouwe. G. Vne manche. It. Manica. H. La manga della vestidura.
Chirotheca, manica Plin. iun. χεῖρ, χη. Al. Handschuch. B. hantschoenwante. G. Gant, gantelet. It. Guanto. H. Guante.
Muccinium Arnobio dicitur apto vocabulo, quod minus apposite vocamus sudarium: Erasmus strophium, quo narium mucum rapimus. πινυμακτερον. Al. Fagennetle. B. Neus of snuytdoeck. G. Mouchoir. Ital. Fazzoletto, fazzoletto. H. Sudario.
Sudarium Sueton. quo sudorem extergimus in astu aut balneo. καὶ ὑδροπαιον ἡμετέρου Aristoph. Al. Schweischtuch. B. Droochdoeck/sweetdoeck. G. Suaire. It. Sugatoio, sudario. H. Sudario.
Pannus, quo vestimur, siue laneus siue sit lineus. ἐδῆς. Al. Thuch. B. Laken/oft Doeck. G. Drap, drapeau lingerie. It. Panno, tela. H. Panno de lana, ò de lino.

Pannus villosus *μαλλοτός, μαλλοῖς δασύς*. Al. *Nauch Tuch* / *Roger tuch*. B. *Gefriseert Laecken* / *loft achtich* / *nopachtich* / *oft row laeckē*. G. *Drap cotōné*, *drappelu*. It. *Pāno coto-nato*, *frisato*. H. *Panno pelofo y velludo*.

Pannus subditius, *ὑπειδύτης* Strabo-ni. Al. *Futertuch*. B. *Donerlaecken*. G. *Doublure* It. *Fodra*, *panno da fodrar*, H. *Panno para enfortar*.

Panni *ῥάκια ῥάκιμαλα, τρύχη, τρύχεια* Soph. *λακίδες* Aristoph. *σπάργανα* Suid. *ῥαχάλα ἰμάνια* Homer. Al. *Flecklin*. B. *lappē* / *lappetēs* doect's G. *Pieces*. It. *Pezzi*. H. *Pedaçitos*.

Pannicularia Vlp. *Captivi vestimenta* & *res tenuis*, modo ne quinque aureorum pretium excedat. Al. *Nichtige Kleder*. B. *Arm oft dun schab-beten*. G. *Pouure Habit*. It. *Habito vile & squarciato*. H. *Vestidura de pobres*.

Leuidentia Cicer. *Pannus vilis raro & tenui textu ῥάκιον, ῥάκος*. Al. *Laut-secken Tuch* / *dünn geweben Tuch*. B. *Grof Laten* / *Baen*. Gal. *Drap grossier & de vil pris*. Ital. *Panno grosso & di poco pretio*. H. *Panno baxo y gruello*.

Cilicium Cicer. *Textum ē pilis hircorū & caprarum tonsilibus, quo in castris aduersus ignium alimenta stebantur, qui vsus etiamnum durat apud ceruisarios coctores; quod Belgica lingua à pilis nominat Lēn hanr*. Gal. *Vnehaire*. *κίλικιον*. Præterea etiam vestimentum ē pilis caprarum, Al. *Lēn hārin Kledt*. B. *Lēn hanren cleet*. Gal. *Vestiment de poil de cheures*. It. *Cilicio*, & *veste de pili de capra*. H. *Cilicio*, y *vestidura de lana de cabras*.

Gossypium Plin. *xylon* Eidem. *ἐρίον* / *ξύλον*. Al. *Baumwoll*. B. *Boom-wol* / *Cottoen* / *Bombesijn*. Gal. *Du*

cotton. It. *Corone*. H. *Algodon*, *Tomentum Sueton*. *Lana brevis for-picibus defecta, aut in poliendo à ful-lone de pannis rudib. aut interpola-tis deducta, qua infarciuntur culci-tra qualescunq; γνάφαλον, κνέφαλον* Poll. *τύλην, κροκίς*. Al. *Scherwoll* / *Bolster oder burre*. B. *Scheerwol-le* / *bolster*. G. *Bourre*. It. *Stopaccio*, *lana de matarazzi*. H. *Lanadel col-chon*, *almohada*, *ò enfunc a dura*.

Tomentum Circense Mart. *Plebeio-rum erat, è paleis arundinibus ve con-cisis factum*.

Tomentum Leuconicum Martial. *à candoris præstantia nomen sortitum, è lana candida. Crediderim cum Ne-brissenfi dici ita posse farturam illam plumeam, qua culcistras lectosq; in-farcimus*. Al. *Federn zu Betten* od *Bolstern*. B. *Plumbederen* / *stop-sel* / *stopsel van flock*. G. *Les plu-mes du lit*. It. *Le penne del letto*. H. *La pluma de la cama*.

Floccus *κροκίς*. Al. *Flock* / *Loekē* / *wol-len*. B. *Wlocke oft noppe van wol-le*. G. *Lopin de laine, ou flocquet*. It. *Fiocco*. H. *El flueco*.

Linum Plin. *materia omnis textrina idonea, siue è contusis maceratisque herbis, siue è fruticum lanugine car-pta*. *λίνον*. Al. *Was sich spinnē lässt*. B. *Alle spinbaer Materie*. G. *Tout ce qui se laisse filer*. It. *Ogni mate-ria de filare*. H. *Todo lo que se puede hilar*.

Bombycinum, quod nent bombyces vermiculi. *πλώσιμα βούτινον* Hesych. *βομβύκινον*. Al. *Wurmseiden*. B. *Spinsijde*. G. *Le fil du ver a soye*. It. *Seta del bigatto*. H. *Seda de a-juel gusano*.

Sericum, mataxa, serica blatta God. *Theodos*. *σηρικόν, ματάξα σηρικόν νή-μα* Suida, quod à seribus vermiculis texatur in fila ductū. Al. *Seiden*. B.

Sijde. G. Soye. It. Seta. H. Seda.
Sindon, ex lino Aegyptio, quod dicofon vocatur, velum subtile. σινδών.
Al. Feine Leinwaat. B. **Sijn Lijnwaet**/oft **Sindael.** G. Crespe, lingefort delié. It. Lenzuolo fortile. H. Lienço sutil.
Byssus. Tenuissimi lini genus, βύσσος, λινόιο λεπτὸν ἄωτον Hom. Al. **Allerföstlicher vñ feinster Leinwat.** B. **Seer sijn lijwaet.** G. Crespe, fin lin. It. Byllo. H. Lino muy delicado.
Carbasus Plin. κάρβασος. Lini genus miræ tenuitatis. Al. **Sein Tuch.** B. **Sijn** oft **bun Doeck.** G. Fin lin. It. Lino fino. H. Lino pretioso.
Tela ἱστὸς Homer. πένισμα, ἵφ. Al. **Gewäppe.** B. **Webbe.** G. Toile. It. & H. Tela.
Stamen. στήμων, νῆμα Plat. Al. **Wäbzettel/Runcfleten.** B. **Het Scheergaren/Ves.** G. Estain de laine. Ital. Stame. H. Ordiembre.
Subtemen, veriore scriptura quam subtegmen quod stamini subeat, ut Varroni placet. Trama, quod telam trameat. πηνίον, κρόκη, ὕφασμα, ἐφῆθη Platoni. Al. **Eintrag/Wäfel.** Belg. **T'werp/Inslach.** G. La trame. Ital. Trama. H. Trama de la tela.
Panus Nonio, Trama inuolucrum. Al. **Wäberspölin.** B. **D'tinslach spoete.**
Licium, Quod utrinque lamina ligat. παρυφή ὄα. Al. **Serenß.** B. **drumme/het vussel.** G. Le fil de la trame. It. Licio. H. Lizo de la tela.
Lana, lanitium Virg. (tametsi pro lana accipi Seruius dicat, malim tamen hoc pro lana opificio prouentique accipi.) ἑριον, τελαΐσιον, ἄωτον Homer. σκέπαρον dixit dithrambice quidam, ὡς τὸ σκέπειν τὸν ἄρνα, quod agnum tegat muniatque, Etymol. λῆν. Aeschilo in Eumenidib. Al. **Woll.** Belg. **Wolle.** G. Laine. It. & H. Lana.

Lana facta, vel neta Vlpiano, cui ab Ouidio rudis opponitur, non tam crassa, quam vel non pectita (ut Columella loquitur) vel infecta. ἑριον κλωσόν. Al. **Gespunnen / gekartete / od gefamlete Woll.** B. **Gesponnen / gekemde / gekaerdde** oft **geheeckelde Wolle.** G. Laine cardée. It. Lana scardata. H. Lana peinnada.
Lana anserina Vlp. Al. **Pflaumfeder.** B. **Plum Vederen.** Idem cum Tomento Leuconio, vel certe non alienum cenfeo.
Globus lanæ Hor. coagmentum lanae πολύπη. Al. **Ein hauff Wollen.** Belg. **En hoop oft vacht Wollen.** Gal. Peloton de laine. It. Palla ò gemo di lana. H. Como de lana.
Glomus. ἀζαδῖς, δέσμη. Al. **Ein flungle faden.** B. **En streme Garen**/ een Clouwen. G. Peloton de fil. It. Gemo di filo, gomitolo, gomiscello. H. Ouillo ò pelota de hilo.
Villus Cic. Virg. λαίχνη, μαλλὸς. Al. **Folz.** B. **Lock / Noppe / Nahr.** G. Poil. Ital. Pelo. H. Vello.
Pensum, Lana linive manipulus colo aggestus, qui in fila carpitur. πολύπη. Al. **Ein Runcfetē / od docketē wercks.** B. **En Rocken.** G. Vne quenouillée, la filace. It. Guarzuolo. H. La maçorea ò tarea del hilado.
Filum. νῆμα, μέτρον, ὕφασμα, κλωστή, μέτρομα, κῆταγμα Poll. Al. **faden.** B. **Draet / Garen.** G. Fil, filet. It. Filo, refe. H. Hilo.
Acia Celsolib. 5. Filum acus, vel sutura. νῆμα, ῥάμα. Al. **Nat.** B. **De Draet** van der Naelden / oft de Naet. G. Esiguille de fil, ou la coustre. It. Il refe dell' aguggia, ò la costura Boccatio. H. El hilo de la aguia ò la cosidura.
Vnde Aciarium, pro loculo in quo acus reponuntur. ῥαφιδθήκη. B. **Naeldencoter.**

OEsypum Plin. solox lana Lucillo.
osca Varroni, Sordes & immundi-
tia è sudore pecudum lanis adhaerens
ad femina & alas οἷον &. B. Het
vet van onghewasschen Wol. Gal.
Sum de laine.

Lana succida Iuven. Mart. Lana illo-

ta & sordibus adhaerentibus imbu-
ta. Al. Ungewaschne Wolle. Belg.
Ungewasschen Wolle. Gal. Laine
avec le luin.

Stupa Liuius, Lana crassior & recremen-
titia, à stipando τυπείον. Al. Ab-
werch. B. Werck/grof Vlas.

QVIA libido hominum nulla in re luxuriat magis quam in vestium apparatu,
diuersis imbuendo coloribus, siue id fiat emulatione quadam natura, inimitando
eius omnifario choragio siue superbia cuiusdā mortalibus innata suggestionē, qua
varietatis lenocinio oculis retia tendat, de coloribus caput subiicere placuit.

DE COLORIBVS.

Περὶ χρωμάτων.

COLOR, tinctura, tinctus Plinio
venenum Virgilius dixit pro
colore quo panni tinguntur. χρώα,
χρῶμα, χρῶσις, αὐτός, βαφὴ βάμμα
φάρμακον. Al. Farb. B. Verwe/Co-
leur. G. Couleur, teinture. It. Colore
linto. H. Color.

Color satur Plin. plenus. χρῶμα κατα-
κρῆς Platoni, βαθύχρωον Theophr.
Al. Gatte folle Farb. B. Wolle oft
hooghe Verwe. Gal. Vne couleur
pleine & fort chargée. Ital. Color
pieno, & perfetto. H. Color lleno.

Color pertinax. χρῶμα φευσσποῖον, ἀν-
εξίτηλον, μόνιμον, ἔμμενον, ἀνέκωλυ-
τον, βέβαιον, ἀαξάλειπτον, ἐγκρατὲς,
ἀνέκλιπτον, ἀνέκλυτον, ἀνέκτριπτον.
Al. Vasthebige vnd bleibende star-
cke Farb. B. Een goede vaste/hou-
dende oft gheduerighe Verwe. G.
Bonne couleur, viue & durable. It.
Colore per durar, & fermo. H. Co-
lor porfiado,

Colore uanidus, fugax, obsoletus. ἐξί-
τηλον, ὀρυπτόν, ἀνέκωλυτον, ἀν-
εξίτηλον, ἐκρηγνῆς, ἀνέκλυτον. Al.
verbliebne/vnbeständige/vergāng-
liche/schliessende farb. B. verbliechte/
schießende / ende niet houdende oft
duerende verwe. G. Couleur passée.

It. Color morto, & suanito. H. Co-
lor muerto y que no quedare.

Color floridus Plin. vegetus, viuus.
ἐυανθὲς, αἴθνητον. Al. Fröliche vnd
liebliche Farb. B. Drolicke/lieflliche
en leuendige Couleur. Gal. Couleur
gaye & viue. Ital. Color allegro &
vivo. H. Color florecido.

Color furdus Plin. lentus Eid. aufte-
rus Eid. ἀν-ανθὲς, ἐκρηγνῆς. Al. Tun-
ckele oder trübe Farb. B. Doncker
Verwe / onlieflliche oft dooue Co-
leur. G. Couleur morne, & qui n'est
point bien viue, triste. Ital. Color
melanconico, tristo & scuro. Hisp.
Color muerto y obscuro.

Color dilutus, remissus. ἐυανθὲς χρῶμα
Theophr. ἐνκρηγνῆς. Al. Dünne durch-
lichtige Farbe. B. Claere oft lichte
Verwe. G. Couleur blaffarde, &
qui n'est gueres chargée. It. Color
chiaro & trasparente. H. Color
llano o viuo.

Colore mentiri fuco. Quinēt. fucare
lanā δολῆν τὰ ἔργα Poll. μιάνειν. Hom.
βάπτειν. Al. Ein falsche Farb an-
streichen. B. Een valsche couleur genē/
de verwe veruasschen. G. Donner
quelque couleur bastarde ou faul-
se, faulser ou a bastadir la couleur.

It. Falsificar il colore, dargliene qualch'altro colore. H. Falsar el color, dar le otro color.

Sufficere lanam medicamentis Cic. in Hortensio. *Ἵτι qui combibi purpuram volunt, sufficiunt prius lanam medicamentis.* *ἡγοῦντο σὺ φάρμακός τὸ ἐρελον, φάρμακός ἐν Eustath.* Al. Die Woll duncken/farben. B. De Wolle staelen/oft verwen G. Teindre ou mistionner la laine. It. Tingere la lana. H. Tennir ò maior la lana.

Monochroma Plin. monochromateum picturæ genus Eid. *Pictura singulis coloribus ducta.* *μονόχρωμα.* Al. Gleiche vnd allwegen ein Farbe. B. Eëderlen couleur. G. Vne mesme & seblable couleur. It. Vn medesimo colore. H. Ygual color.

Pigmenta, Colores pictorum. *φάρμαγε, ἀνθή.* Al. Maaler farb. B. Schilders Verwen. G. Couleurs de peintres. It. Colori de gli pittori. H. Color para la pintura.

Tonus, splendor Plin. *Vigor pictura medius inter lumen & umbram.* *τόνος.* Al. Der Glanz. B. De Lunster/Glans/oft wtstekinghe. G. Lueur, resplendisseur, lustre Ital. Lustro, splendore. H. El matiz en la pintura de colores.

Harmoge Plin. *Commissura & transitus colorum.* *ἀερωγή, φθορά, Plutar. & χρωμάτων μίξις.* Al. Vermischung der Farben. B. Verdrijsinghe van Verwen G. Meslage de couleurs. It. Commistione de li colori. H. Entremixtura de colores.

Adumbratio Cic. *pictura, rudibus lineamentis costans.* *σκιαγραφία, σκωραιοφισμός.* Al. Entwurfung mit kollen. B. Ontwerp G. Proiect.

Albus color, palloris cuiusdam participes est. *λευκόν, λευκόχρουν.* Al. Weissse farb. B. Witte Verwe. G. Cou-

leur blanche. It. Color bianco. H. Color blanco.

Candidus differt ab albo, solo splendore quem illi addit: qualis in nive, argento polito, & margaritis visitur. Candidum enim nitente quadam luce perfunditur: idem & argenteus *ἐκ λευκόν, λευκοφαές, αἶθρον, κναικω.* Theocrito, *δρυόρεν, δρυόφρον* Hesiod. *δρυόν, αἰγλαόν, ἀπὸ τ' αἰγλης, δρυοφίδες, δρυοφιδες* Nonno. Al. Weiß-lachtige/vnnd wie silber gleissende farb/silberfarb. B. Silber schoone Verwe/souter bläcke/blancf/quasi blinckende & oleur. G. Couleur blanche reluisante, blanche avec que lustre. It. Color bianco con lustra. H. Color blanco en lustre.

Marmoreus *μαρμαρίνον, μαρμαρίον* Hom. *λαμπεόν.* Al. Weiß wie marmel. B. Alabaster witte Verwe. G. Blanche comme alabastré. It. Bianco come marmo ò alabaastro. H. Blanco como albaastro.

Eburneus. *ἐλεφαντίνον, ἐλεφαντίνιδες.* Al. Weiß wie Helsenbein. B. Aliso wit als Yvoir/oft Elpenbeen. G. Plus blanche qu'yvoir. It. Bianco come iuorio. H. Blanco como el marfil.

Aqueus. *ὑδροβαφές, ψυχροβαφές.* Al. Gleich wie Wasser/Wasserfarb. B. Waterverwe. G. Couleur d'eau. It. Color d'acqua. Hisp. Color en agua.

Vitreus, hyalinus Virg. *υἰάλινον, υἰαλοφίδες, αἰρωφίδες* Theophr. *ἡερείδες* Homero. Al. Glasfarb/Glasgrün. B. Glasverwe. G. Couleur de voire, ou ressemblant le voire. It. Vitreo, color di vedro. H. Color vidrial, color verde como vidrio.

Niveus. *χιόνεον, χιονοφίδες, χιονόχρουν.* Al. Schneeweiss. B. sneeuwje G. Blanche cōme neige. It. Niveo, bianco cōme neve. H. blāco como nieve.

Lacteus

Lacteus. γλαυερόν, γλαυρόεν, γαλακτέ-
χρουν, γαλακτείδες. Al. Weiß wie
Milch. B. Wit als melck. G. Blan-
che comme lait. It. Bianco como
latte. H. Blanco como leche.

Flauus. ξανθόν, πυρρὸν. Al. Gáll. B.
Gheele. G. Jaune. It. Giallo, biòdo
ò di color d'oro. H. Ruuio ò roxo.
Scutulatus color, Palladio is putatur
esse in equo, quem giluo proximum,
apffelgraw Germania nominat,
quasi pomaceum. Belgica Appel-
graw. G. Pommelée.

Heluus Varr. giluus, Medius inter al-
bum & ruffum, qualis est color lateri
semicocto: tametsi melinū cum gil-
uo confundat Seruius. κίρρον, βαλιδόν
Procopio. Al. Falb/bleich/roth. B.
Dael/alue. G. Couleur baillet, ou
de paille, couleur enre blanc &
roux. It. Color di paglia. H. Color
de paja.

Melinus, qui mali cydonij pallorē imi-
tatur, alioqui Melinus color Plinio
est candidus, à Melo insula, cui pecu-
liaris est, & ubi optimus habetur.
μήλινον. Al. Apffelgrün B. Appel-
groen. G. Jaunaistre. It. Festucino
Venetis, quasi dicas palearem, quod
ad palearum flauedinem accedat.

Mellinus, Melleus, Plinio, à colore
mellis ad fuscum accedens, μέλιτον,
μελίχλωρον Theocrito, μελίχρον, με-
λιτῶδες, ἐρυθρόχλωρον Hippocr. Al.
Honigfarb. B. Honichverwe. Gal.
Jaune comme miel. It. Giallo co-
me mele. H. Coxo como la miel.

Cereus Plin, cerinus Plauto. κήκερον,
κηροειδές. Al. Wachsfarb. B. Was
verwe/ gheel ghelijck was / was-
gheel. G. Jaune cōme cire. It. Color
di cera. Color semejante á la cera.

Pallidus ὀχρόν, αἰφυνῶδες Hippocr. Gal.
Al. Bleich. B. Bleek/pael/ ocker.
G. Pale, & blesme. It. Pallido. H.
De color amarilla.

Est hic color Ochrea similis, Latinis etiā
subflauus dictus, & τῶν ξανθῶν Gra-
cis.

Luteus, quale est oui vitellum, quo colo-
re flammæ nouis nuptis tinge-
tur. χλωρόν, λεκυθοειδές. Al. Bleich
od duncfelgehl. B. Gheel ghelijck dē
doner vanden eyne. G. Jaune comme
le moyeau d'un œuf. Ital. Color si-
mile al rosso d'el ouo. H. Color
semejante á la meolla del hueuo.

Buxeus, dilutior est luteo. πύζινον. Al.
Buchsfarb B. Schijtgeel. G. Jau-
ne ou palle comme bouis. It. Co-
ior di bosso. H. Color de box.

Citrinus, à colore citri mali. κίτρινον.
Al. Citronien farb. B. Citroen ver-
we G. Citrin. It. Citrino. H. Color
de citrones.

Aureus, è flauo & multo lumine mistus.
χρυσόον, χρυσοειδές Theophr. Al.
Goldfarb/goldgheel. B. Gout ver-
we/goutgheel. G. Couleur d'or. It.
Color d'oro, aureo. H. color d'oro.

Byssinus, aureo proximus, qualis in cru-
dis filis sericis existit. βύσσινον, ὀμφά-
κινον Polluci. Al. Rauch seiden farb.
B. Rouwe sijden verwe. G. Cou-
leur de soye crue. It. Color di seta
cruda. H. Color de seda cruda.

Croceus, crocinus Catullo. κροκοειδές.
Al. Safrangheel. B. Safrāgheel.
G. Jaune comme safran. It. Cro-
ceo, color di safrano. H. Color de
açafra.

Aeneus, unde Aenobardi dicuntur, ru-
bidior est. χαλκοειδές. Al. Rūpffere
geel. Copergeheel/ metaelgheel. G.
Couleur d'airain, ou de cuiure. It.
Color di bronzo, ò di metallo. H.
Color de cobra.

Ruffus, è fusco flauus, qui color in bobus
spectatur. πυρρὸν, πυρρὸν Eurip. Al.
Gälrot/rotbrächt. B. Ros döcker-
gheel. G. Roux. It. Rosso, rufo. H.
Roxo.

Fulvus, obscurior ruffo, qui in leone. mustelinus Ter. χαρῶν πόν. Al. Duncfel-roth/heiter/leberfarb. B. Doncker root/roaens. G. Roan. It. Lionato, foro. H. Color leonado roxo.

Impluviatus, Color parietum rubiginem è pluuia defluxu natam imitans: aut; ut apud Nonium legitur, quasi fumato stillicidio implutus, (vitiosa enim in omnibus, quæ hæcenus videre licuit, exemplaribus scriptura est impletus) qui & Mutinensis, fuliginus. Al. Rauchfarb. B. Couleur de roon/oft roaens/schouwerwe. Gal. Couleur de tanné, enfumé, roan, couleur de roy. It. Color fumato, ò di fuligine. H. Color semeiante al hollin del hogar. ò color de humo.

Pullus, quem nunc Spanū (sic habet manuscriptus codex, quando & παρὰ τὴν pro Hispania agnoscit Strabo & Eustathius, atq; ita etiā Vegetius scribat) vel natiuū dicimus, inquit Nonius. Hiberus, Bæticus, ferrugineus, cōstat ex atrie & rubri mistura, cuiusmodi est in lana natiuus pulligo Plin. καρύκινον Xenoph. Al. Dückel tanet/schwarzlecht. B. Morent. G. Couleur de garance, grise enfumée. It. Fosco, ò negro. H. Morado.

Rauus, Horatio, suafus, sic dictus, quod sine vasis, hoc est, tinctorum cortinis, suapte natura talis sit. ravidus Coll. χαρῶν πόν. Al. Schwarzgehel/wolffs Farb. B. Taneet. Gal. Faune, tané, roffet. It. Fosco, nero. H. Negro de hollin.

Ruber, est flauus satur. συνέρευθες Suida. ἰερὸν θῶν, μιλτόπρεπον Eustath. Al. Roth. B. Root. G. Rouge. It. Rubro. H. Vermeio.

Rubidus, est remissior. ὑπερύθρον. Al. Rothlecht/lind roth. B. rosachtich/rootachtig. G. Rougeastre. It. Rosloggiant. H. Bermeio.

Rubicundus, intensior est. sanguineus,

αἷμα πῶδες. Al. Rothlecht/vast odgar roth. B. Bloetroth. G. Fort rouge, rouge comme sang. Ital. Rosso como sangue, rubicondo. H. Roxo como la sangre.

Flammeus, splendoris est particeps cum candore quodam φλογέλευκον. φλογερόν, φλογώπον, φλογεῖδες. Al. Licht Roth. B. Licht oft blijde roet. Gal. Couleur flamboiante, ayant vn peu de blanc, & lustre. Ital. Rosso chiaro, rossetto, fian meggiant. H. Color semeianta a la llama.

Rutilus igneus, hic saturo splendore rubet. πυρρῶν, πυρῶδες. Al. Feuerroth. Belg. Vierroth/glinsterich root. G. Rouge comme feu, reluisante, resplendissante, couleur vermeille, & embrasée. It. Color di fuoco. H. Color di fuego.

Rufus Catullo & Capitol. quem incarnatū vocamus. Al. Leibfarb. B. Lijf verwe/incarnaet. G. Rouge incarnat. It. Incarnato. H. Encarnado.

Coccineus, à cocco baphico tinctorio de coccinus. κόκκινον, κόκκινος φῆς. Al. Roth wie Scharlach. B. Kerme-sijn oft scharlaten root. G. Couleur d'escarlata. It. Color scarlatino, ò porporino. H. Color de grana.

Xerampelinus, Color autumnalium vitis frondiū amulus. ξηρομεπέλειον. Al. Flachsfarbe. B. Blondt oft vlas verwe. G. Blond. Ital. Rosa ferea apud Venetos.

Roseus. ῥόδεν, ῥόδεον, ῥόδιον, ῥόδον χερῶν Dioscorid. Al. Rosenfarb. B. Root als een roose. G. Couleur de rose. It. Rosato color di rose. Hisp. Color de rosas.

Spadix, spadiceus, Puniceus, Phœniceus, hyfginus. παρὰ δὲ, λευκὰ πυρρῶν, ὑσχυνοβάφες, καρύκινον Xenoph. à καρύκη, non à κείνον, ut inepte sentit Brodeus, viridem exponens necum instar. Al. Nestenbraun / Braun

Braunrot. B. Castanien brunn. G. Couleur bay, ou bayard. Ital. Baio colore. H. Color de castannas.

Miniatus Plin. *Minio infectus*, pro rubro. *μιλτολιφής, μιλτόπρεπτος, μιλτοπίρηος Hom. μιλταΐδης.* Al. Roth. Belg. Root gelijck vermilioen. G. Rouge comme du vermillon. Ital. Rubro. Ang. Redde lvyckevnto vermillon.

Purpureus, ostrinus, Tyrius, conchyliatus, Sarranus, Theffalicus Lucretio, è caruleo & rubro, qualis *Martiae viola*. blatteus *Cassiodoro* & *Eutrop.* *πορφύρεον, πορφυρεΐδης, πορφυρέχρεν Eustath. σαρδονικόν, Aristoph. interp. ἀλγεγές, ὄσπειον.* Al. **Purpurfarb/ Braunroth.** B. **Purpurverwe.** G. Couleur de pourpre, morel, couleur de fleur de peschier. G. P. uonazzo, quasi pauonaceus. Hisp. Color de carmesi

Ianthinus, Amethystinus Plin. *ἰάνθινον.* Al. **Violbraun/ Vioelfarb.** Belg. **Violet.** G. Couleur violette. It. Color di viola, color violato. H. Color de violettas.

Purpurissum. *ἀνδρείκελον Aristoteli.* Al. **Leibfarb.** B. **Lijfverwe.** G. Teinte de pourpre, croxe de mine d'argent. It. Roseto Ven. H. Barfil ò alcancilla.

Ceruleus, cerulus, à cæli colore. glastinus, à glasto siue *Isatide herba.* Idem in oculis cæsius dicitur & glaucus. *γλαυκόν.* Al. **Himelblaw.** B. **Blaw/ hemelblaw.** G. Couleur de ciel, cerin, perse. It. Azuro celeste. H. Golor azul de ayre.

Cyaneus, è lucido candido, leuiterq; nigro, *κυανῆν, κυανέον, κυανόχρεν Eutrip.* Al. **Dunkelblaw.** Belg. **Lasuer verwe/ peers.** G. Couleur perse ou bleue. It. Azuro. H. Azul.

Venetus Veget. *Thalassinus Lucret.* *Cymatilis Plant.* *θαλάσσιον, καλαΐ-*

νον Photioni, ἡερεΐδης Homer. Al. **Blaw Eysengraw.** Belg. **Liecht blaew/ Venets blaew.** G. Turquine, bleu. It. Turchino. H. Color de la mar.

Cinereus, cineraceus Plinio, leucophæus *Eid. ubi color albus nigredine obscuratur.* *λευκόφαιον, ψαρόν, inequo, quem Germanica Schimmel/ & vulgaris nostra lingua scimmel/ nominat.* murinus *Colum.* Al. **graw Meusfarb/ Meschfarb.** B. **Graew muesbael/ grijs/ asckgraew.** G. Couleur cendrée, ou prise. It. Griso, beretino, & in equo vocatur liardo. H. Color de cenizas.

Liuidus, plumbeus. *μολιβδόχρεν Gal.* Al. **Blenfarb.** Belg. **Lootverwe.** G. Couleur de plumb. It. Color di piombo, color liuido. H. Color cardenno, ò color de plomo.

Luridus, Color qualis in Sibiricibus visitur, à similitudine coloris lura, id est, utris coreacci. *πελιδνόν.* Al. **Blenfarb/ schwarzgehl.** B. **Peers/ donckergrœn.** Gal. Verd meslé parmy le brun. Ital. Verde scuro. H. Color amarillo.

Viridis, herbeus, herbidus. *χλωρόν, χλωρόν, ποώδες.* Al. **Grün/ Graßgrün.** B. **Groen/ gersgroen.** G. Couleur verde. It. & H. Verde.

Prasinus Plinio, à porrorum caudis. porraceus *Plin.* *πράσινον, δρασοΐδης.* Al. **Lauchfarb/ Safftgrün/ Abschlaggrün.** Belg. **Sapgroen/ geelgroen.** Gal. Verde meslée de iaune. It. Verde giallo. H. Verde que tie ne poco de ruuio.

Ater, niger, anthracinus, furvus, *μέλαν, σιγτεινόν, μελαμβαφές, ἄσκιον & μελανόχρεν Theoph.* Al. **Schwarz/ Finster/ Dunkel.** B. **Swart/ doncker/ dunster.** Gal. Couleur noire, tenebreuse, obscure. It. Nero, obscuro, buyo. H. Negro.

Piceus,

Piceus, *Nigerrimus ad modum picis.*
πίοςινον. Al. **Schwarz** wie **Pech**. B.
Pechswart. G. Noire comme poix.
 It. Nero come la peze. H. Negro
 como pez.

Coracinus, *Vitru. κροκόεινον*. Al. **Glitz**
gerend schwarz. B. **Glinsterich**.

swart. G. Noire luisante. It. Nero
 relucante. H. Nero en lustre.

Fuscus, *aquilus Suet. subniger.* *φαιδόν,*
αἴθρῳ, κελαινοφαές Aristoph. ὀφθαλ-
μῶν, ὀφθαλμῶν Plat. ζοφερόν. Al. **Braun**.
 B. **Brunn**. G. Couleur brune. Ital.
 Bruno. H. Color baço ò pardo.

QVIA non satis est, a penore & amictu corpori ut prospectum sit, nisi domi-
cilium habeas, cuius custodia tuto ea committas, cuius sub latebras, ceu tutam in
stationem te recipias evitandis aeris incommodis, proximum fuerit de aedificiis, eo-
rumq; partibus pertractare.

DE ÆDIFICIIS.

ÆDIFICIUM *Linio, fabrica Cic. ha-*
bitatio Eid. habitaculum, do-
micilium Cic. οἰκημα, οἰκητήριον,
ἔνδιον Oppiano. ἔδος. Al. **Gebew**/
Wohnung/ **Wohnstadt** / **Sitz**. B.
Wooninge/ **logijs** / **woonplaetse**/
oft woonstede. G. Edifice, logis,
 hostel, demeure. It. Stanza, edifi-
 cio. H. Posada, posiente, morada.

Ædificium sartum tectum *Cic. ab o-*
mni detrimento integrum. Al. **Ein**
Baw in Tach vnd gemach erhal-
ten B. **Huns in raect enn daect ge-**
houden. G. Maison entretenue. It.
 Casa fornita, ben intratenuta. H.
 Casa nellos reparos tenuta.

Ædificium suspendere *Cicer. Domum*
exstruere cum fornicibus & pilis sub-
iectis. Al. **Ein Gewelb bawen**. B. **Eē**
huns met columnē ende verwessels
maken/ **oft timmeren**. G. Bastir sur
 arches. It. Far casa in volta. H. Ha-
 zer casa en buelta, ò sobre arcos.

Domus, ædes. *οἶκος, οἰκία, δῶμος, δῶμα,*
καλιὰ proprie ἢ ἐκ κήλων, ἢ γὰρ ξύλων,
κατισκευασμένη Apollon. Schol. Al.

Ein hauf. B. **Ein huns** G. Maison.
 It. Casa, magione *Boccat.* H. Casa.

Ædes ruinosa *Cic. vitiū faciētes Cic.*
Boe. πτωμαλώδης οἰκία. Al. **fellig hauf**.

B. **Eē huns dat vallē wil** / **eē bauual-**

lich huns G. Maison ruineuse. It. Ca-
 sa ruinosa. H. Casa que parece caer.

Ædes male materiata *Cicer. è vitiosa*
materia structa. Al. **Unß bösem holz**
gemacht. B. **Van quade stoffe oft**
hout gemaect G. Maison faire de
 mauuais marrein. It. Casa fabrica-
 ta de cattiuo legname. H. Casa
 mal maderada.

Ædes superficiaria *Caio, quæ in con-*
ducto solo posita, eius sunt cuius &
ipsum solum. *ἐπιπόλαιον οἶκος.* Al.
Hauß auff einen andern Bodē ge-
bauwen. B. **Huns op een anders**
gront gefondeert. G. Maison bastie
 sur le fond d'autrui.

Domus Augusta, Augustale, basilica
Cic. prætorium Plin. palatium. *βα-*
σιλική, βασιλειον, οἶκος ἔνδοξος Poll.
ἀνέκτορον. Al. **Palast**/ **Kathauß**/
Königlich hauf. B. **Palens** / **Ka-**
ethuns/ **stathuns heerēhuns**. G. Pa-
 lais, mayson royale & magnifique.
 It. Palatio, palazzo, casa signorile.
 H. Palacio, casa real, casa del rey.

Augustale Fabio, Tabernaculum im-
peratoris exercitus. *σπᾶτηγείον.* Al.

Eins oberstē od feldhermszält. B.
Eē tēte oft pauilloē vā dē opperstē
Weltheere. G. Pauillon on tēte du
 chef de guerre. Ital. Padiglione, ò
 tenda

tenda del generale ò colonello del campo. H. Tienda del emperador del rey, del capitan, y otro.

Area Vitru. solum Cas. pes planus. α. λος πλατεία, Locus ab edificio purus. Al. Bodē/ Ebenbodē/ Plan. B. Een pletse/ een onbetimerte platse/ leege werf. G. Place sans bastiment. It. Area, diazza. H. Suelo, solat.

Ichnographia Vitruuio, exemplar Eidem. forma, Iacens area efformatio & superficiaria descriptio, futuri operis specimen exhibens. ιχνογραφία, ὑποτύπωσις. Al. Entwurffung/ Patron/ Form. B. Platte forme/ patroon oft d' beworp van een huns. G. La plante, plaine forme, le dessein. It. Il modello, la pianta, il patrone, il disegno. H. El trachollano de edificio.

Orthographia Vitru. erecta frontis imago Eid. est secunda species dispositionis, qua non iacens, sed erecta in frontem figurarum in designando opere descriptio apparatur.

Sciographia vel scenographia, ut Hermolao scribendum videtur, est uniuersi tecti, quod scenam vocant, deformatio: veluti cum ligneis asserculis futuri operis forma representatur ab architecto.

Tristega, Domus quae tres habet contiguationes aliam super aliam. τριετης. Al. Ein Ha us, das drey Gemach ob ein ander hat. B. Een huns drie solderen hooge. G. Maison à trois estages. It. Case con camere & sopracamere. H. Casa que tiene camaras à baxo y artiba.

Artegia Iuuenali, mapalia Lucano, magalia Virgil. proprie Maurorum tigurina. καλύβαι Appiano, οικίδια Sosipater exponit. ἀφρων καλύβαι. Al. Hütten. B. Hüttenens. G. Logettes. It. Capane. H. Anduares. Sunt qui Artegias exponunt pro scenis ex

opere topiario Embram astate praebentibus. οικία Graci vocant. Ital. Frescare.

Tigurium Virgilio, casa Eidem. gurgustium Cic. καλύβη, καλύβης. Al. Hütte/ Bawren Häußlin. B. Hütten/ schaepherdes oft boeren hunsken. G. Maissonnette à bergier. It. Casetta. H. Cabanna.

Penetrare Virgil. Interior pars domus etiam non tecta. μυχός. Al. Das innerst im Hauf. B. Het binneste van den huns. G. Le plus de dans de la maison. It. Il secreto de la casa, luogo bendrento in casa. H. El retraimiento en la casa.

Taberna Cic. pro quouis edificio popularis usus, praesertim è tabulis constructo. σκηνή. Al. Kramer oder Krauffladen/ ein Werckstat. B. Een winckel/ oft fraem Gal. Bouticque. It. Botega. H. Tienda, venta.

Taberna meritoria Pruden. quae mercede locatur. Al. Ein Laden der zu verleihen ist. B. Een winckel die te hueren staet. G. Bouticque à louer. It. Botega da fitar. H. Venta que esta por artendar.

Taberna vinaria, cenopolium Plaut. οἶνον Xenoph. πινών Eupolidi. Al. Ein Weinhauf/ Wirtshaus/ Zechhaus/ Trinckhaus. B. Een Tauerne/ wijnhuns. G. Tauerne. It. Tauerna. H. Venta, ò taberna.

Taberna libraria Cic. βιβλιοπωλείον. Al. Büchlade/ Buchgade. B. Boeckvercoopers winckel oft huns. Gal. Bouticque de libraire. It. Botega di librato. H. Tienda de libros.

Laniena Plaut. officina laniorum. Bel. Vleeschhuns/ vleeschhouwers winckel. G. Boucherie.

Insula Cicer. Domus publico priuatoque circuitu cincta, & communione parietum carens. ἡ ἀγλαυρὸς καὶ ἀειάμφοδος οἰκία. Al. Hauf so al kent.

lenthalben ledig steht / vnd an kein
ander Hauß stößt. B. Een Hunß op
hem seluen/rontsamen vry van and
hunsen. G. Vne maison à part, en-
uironnée de rues & ruelles. It. Casa
en isola, attorniata di strade & stra-
delle, separata dalle altre. H. Casa
que no esta iunta con otras.

Caupona Cic. diuersorium Eid. stabu-
lum Eid. taberna diuersoria *Plan-*
to, pandocheum. *Domus* viatoribus
mercede patens. καὶ ἐξώγειον. πανδοχεί-
ον, καὶ ἐλυσίς *Halicarn.* ἐν δὲ μὲν *Plut.*
ὑποδοχή, καὶ πηλείον, ὑγινεῖον *Moscho-*
pulo. Al. Ein Wirtshaus / od Her-
berg. B. Een weertshuns oft Her-
berge. G. Hostellerie, logis. It. Ho-
staria, allogiamento, albergo. H.
Tauerna, posada, aluergueria.

Hospitiū *Liuius*, *Domus peregrinis*, sed
necessitudine aut amicitia coniunctis,
patens. ξενών. Al. Freunden Herberg.
B. Een logijs vor vrienden. Gal. Un
logis pour les amis & alliez. It. Al-
logiamento de gl' amici. H. Ho-
spederia ò posada por amistad.

Hospitiū publicū, non male vocari pos-
set, quod peregrina voce xenodochiū
alij nominant. ξενοδοχεῖον, ξενονομεί-
ον, πτωχοδοχεῖον. Al. Spittal. B. Het
gasthuns. G. L'hospital. It. L'hospi-
tale. H. El hospital.

Nosocomium, valetudinarium *Col.*
νοσοκομείον. Al. Ein Sichhaus / od
stuben. B. Het sieckenhuns / de sieck-
camer. G. L'enfermerie. It. L'infir-
maria. H. La enfermeria.

Hierocomiū. *Locus elephantiacis* &
leprosis deputatus. ἐργαστήριον. Al. Der
Ausssezigen Hauß / die Lazaren. B.
De Lazerije / t' Lasarus huns. G.
La laderie, le lazaret. It. Il lazaret-
to *Venetis*. Hisp. Lugar do estan a-
quellos que estan malos de lepra.

Receptaculum Cic. *Locus quo aliquid*
in tutum recipitur. ἐνδοχεῖον, ὑποδο-

χή. ἐνδοχόν. Al. Herberg da man ein-
kehrt / zuflucht empfängt. B. Toe-
vlucht / ingancf. G. Retraite. It. Ri-
tratto. H. Retraimiento.

Armamentariū Cic. *Locus reponendis*
armis publicis in usum belli compara-
tus. δὲ πολεμικῇ *Thucyd.* σκευόρυ *Hali-*
carn. ὁ πολεμικῇ. Al. Zeughaus. B. D'
Wapenhuns / daer bussen en ander
geweeren inne staē. G. Lieu de mu-
nition & des armes. It. Armamen-
tario *Florent.* luogo de munitioni,
arsenale. *Venet.* & *Geneuens.* H. Al-
mazen de armas.

Armarium Cic. *locus quo utensilia, aut*
cibaria etiam recluduntur. σκευόρυ *Thucyd.*
Æschyn. Al. Ein Kalter / Kelterle.
B. Schappraey. G. Armaire. It. Ar-
mario. H. Almario.

Pergula *Vlp.* *Taberna ubi venum expo-*
nuntur merces. Al. Ein Kaufladen.
B. Een winkel. G. Boutique. It. Bo-
tega. H. La botica de mercero.

Pergula *Plin.* *Locus selectus, vel dio*
expositus, adificijs coniunctus, per quē
commeare licet. Al. Ein Gang / oder
Sommerlaub darin zu spazieren. B.
Een gancf oft Galerney. G. Galerie.
It. Galeria, logia. H. El corredor.

Pegma *Mart. Sen.* *Lignea machina in*
altum educta tabulatis etiam in sub-
lime crescentibus compaginata de loco
in locum portatilis, aut qua vehi po-
test, ut in pompis fieri solet, vel machi-
na statuat portans aut sustinens. πῆ-
γμα. Al. Ein Bünne / Wagenburg.
Belg. Stellagie / wagenborch. G. E-
schaffaut. It. Catafalco. H. Castillo
que va nellos iuegos de la fiesta.

Officina *Cicer.* *ubi opus exercetur*. ἐργαστήριον, ἐργαστήριον, ἐργαστήριον. Al.
Werckstatt oder Laden. Bel. Een
Werckstede / oft winkel. G. L'ouu-
roir. It. Botega, fucina *Petrarcha*.
H. Tienda, botica para labrar.

Officina tinctoria. φάρμακον. Al. Die
Färbe-

Färberien/das Färbhauß. Bel. De
verwerije. G. La teinturerie. It. La
tintureria. H. Tienda de tintores.

Aurificina. χρυσουργεῖον, χρυσορρεῖον
Demost. χρυσοειψητεῖον, χρυσορρυνεῖον
χρυσοπλῆστον Straboni: quanquam
hæ voces referri etiam possunt ad mo-
netariam officinam: ubi singularia
loca lauatrina auri, & fusioni miscel-
laque cum alijs metallis & excoctioni
deputata sunt. Al. Ein goldschmids
laden. B. Een goutsmits winckel. G.
Bouticque & ouuroir d' orfeure
ou affineur. It. Botega d' orifice. H.
Tienda de platero.

Figlina Plin. Figuli officina. κεραμεῖον.
Al. Eins Haffners Werckstatt. B.
Een Potbakers winckel / potba-
ckerije. G. Poterie. It. Botega de pi-
gnateri, luogo doue si fanno è va-
fi. H. Tienda de ollerros.

Textrina Cicer. ισχυρεῖον. Al. We-
berien. B. Eens weuers winckel oft
werckstede. G. L'ouuroir d' vn tif-
ferand. It. Teftrina. H. Lugar don-
de texen.

Tonstrina Terent. κερεῖον, ζυρεῖον. Al.
Ein Scherstuben oder Scherers
Laden. B. Een scherhuns / oft bar-
biers winckel Gal. L'ouuroir ou la
bouticque d'vn barbier. It. La bar-
beria. H. Tienda de barbero.

Sutrina Liuis, Calcearij officina ῥαφεῖ-
ον. Al. Schustersladen od Werck-
statt. B. Schoenmakers winckel
oft werckstede. G. L'ouuroir ou la
bouticque d'vn cordouannier. It.
Calzolaria. H. Tienda de çapatero.

Aromatopoliū. δρωματεπωλεῖον. aro-
mataria taberna Al. Darinn man
Speceren fens hat. Bel. Daer men
specerije ende drogerije vercoopt.
G. Bouticque d' especerie. It. Spe-
ciaria H. Tienda de especerías.

Pharmacopolium. φαρμακωπωλεῖον.
Al. Apotekerne / od Apotekers la-

den. Belg. Aptekerije / oft aptekers
winckel. G. Bouticque d'apothicai-
re. It. Apotecaria, botega d'apote-
caria. H. Botica de boticario.

Popina Cic. thermopolium Plant. Lo-
cus ubi publice obsonia & delicates
cibi assantur aut apparantur: popina
sellariola Mart. ὀπιτηεῖον, θερμωπω-
λειον, καπηλειον. Al. Prateren / zech-
hauß / Gartuche B. Braderije / ca-
baret. G. Cabaret, rotisserie. Ital.
Cabareto Venet. H. Cozina, assa-
deria.

Ganea & Ganeū Terent. Donat. pro-
stibulum, lupanar Quint. Iustrum
Cic. quod minime illustre sit. fornix
Iuuenali, præsepe etiam Cicero dixit.
ἐργαστήριον Demosth. κηλῶσόν Lycophr.
κασιώριον Aristoph. ματρεύμιον,
πορευεῖον. Al. Das Frauenhauß /
hurenhauß. Bel. Het hoerenhuns /
t'bordeel / het hoerencot. G. Le bor-
deau. Ital. Il bordello, il chiaffo. H.
Burdel, puteria.

Lateraria Plin. Caminus in quo lateres
excoquuntur. κεραμεῖον. Al. Brenn-
ofen da man zigelstein vnd andere
bacht B. Een fareel ouē / daermē fare-
elen en̄ diesgelijck's bacht. G. Bric-
quetterie, tuilerie. It. La fornace ò
luogo doue si fanno è mattoni. H.
Lugar donde hazen la drillos.

Fabrica materiaria Plin. lignaria. Al.
Ein Zimmermans Werckstatt. B.
Eens timmermans winckel / ofe
werckstede / een timmerplaetse. G.
L'ouuroir du marreinier. It. La Bo-
tega d'vn falegname. H. Botica ò
lugar donde trabaian la madera.

Apotheca Plin. cella vinaria Cic. πε-
τῶν Eupolidi. δποθήκη, οἶνοθήκη, οἰσῶν
Xenoph. Al. Ein Weinfeller. B. Een
wijnfelder. Gal. Caue ou cellier à
vin. It. Caua, cantina di vino. Hisp.
Cillero de vino.

Promtuarium Catoni, cella penaria
Cic.

Cicer. promtuarum cella, armarium
Plant. quo conduntur & unde promuntur cibi. *παμειον*. Al. Speisga-
 den Keller / Kammier / Kälter. Bel.
 Spijs camer / bottelerije / schap-
 praen oft spinde. G. Gardemanger,
 despense. It. Botteleria, dispensa.
 H. Dispensa à la mano, salua toba.
Hypogæum. *Ædificium subterraneum*
arcuato opere exstructum, apud Vitru-
nium, cuiusmodi est cella vinaria,
ὑπόγειον. Al. Ein Gewälb vnter der
 Erden / Keller. B. Een ghewelfde
 Kelder. G. Caueon lieu sous terre.
 It. Caua ò cantina sotto terra fat-
 ta in volta. H. Cueva sotterana.
Oporotheca Varroni, *ubi conduntur*
autumnales fructus. *ὀπωροθήκη*. Al.
 Ein Obs Gaden / Obs Keller. B.
 D'appelsolder / oft de vruchtkelder.
 Gal. Lieu ou on garde le fruit. Ital.
 Guardafruti. H. Cillero para guar-
 dar la fruta.
Horreum Cic. *σιτοβολών* *Hesych.* *σιτο-*
βόλιον. *ῥογῆς* *Epicharmo,* *οἰκεῖον* *Theo-*
phraſto. Al. Ein Korenhaus / oder
 Schewr. Belg. Een corenhuys / oft
 schuere. G. Grange. It. Granaio. H.
 Alholi.
Horreum pensile, granarium Varro.
σιτοβολών, *ῥογῆς* *Aristoph.* Al. Ein Korn-
 schut / fast oder speicher. B. Een ko-
 rensolder. G. Grehier. It. Granaio.
 H. Granero.
Lacus Colum. *quo distinguitur grana-*
rium separandis leguminibus. Al.
 Kornkast. Belg. Opschuttinge van
 verscheiden coren / een corenkiste.
Cumera, Horatio, *Vas vimineū aut fi-*
ctile, in quod plebei homines cōdebant
frumentū, ut in granaria, qui latifun-
dijs præcellebant. *κισίλην,* *σιπὺν,* *σιμη-*
ρον *αἰνεῖον*. Al. Kornforb / kornkast /
 korngehalter. B. Corëcasse oft kiste.
 G. Vaisseau à garder le froment.
 It. Bugnola. H. Panero.

Pistrinum Cic. Terent. *moletrina Ca-*
toni, in quo pinsebant, hoc est pilis
tundebant farra. *ἐλφιτεῖον* *Poll.* *ζη-*
πτεῖον, *ζώντειον,* *μύλων,* *ἐλετρών* *Atb.*
δοροπτεῖον, *σιτοπολινῆς οἴκῃς* *Poll.* Al.
 Ein Stampffmühlen / oder Bä-
 ckeren. B. Een muelen / oft backerij
 en backhuys. G. Moulin, lieu à pi-
 ler le ble, boulengerie. It. Pistrino,
 ò molino, botega di fornaio. H.
 Molina, botica de panadero.

Chondrocopium, *farreum non male*
fortassis, ubi far frangitur, ἑλικάσι.
χονδροκοπεῖον. Al. Darinn man
 Dincfelforn mahlet. B. Gorterije /
 gortmeulen.

Atrium Varr. *Primus in ades aditus, æ-*
cus Vitru. *In atrio vult Seruius olim*
fuisse culinam, unde à fumī nigrore
nominis ratio. *αὐλάα,* *αὐτῶλον,*
αὐτοδωρῆς, *alijs μεσάλιον,* *ἑρῶν*
ac recte quidem, sed in ijs edibus, quæ
aulam aut porticū ante atrium habe-
bant. Al. Ein saal. B. Een saele. Gal.
 La sale. It. & H. Sala.

Tablinum Plin. *pinacotheca Eidem.*
In atrio locus circa lumina ac fores
ubi imagines gentilitiæ & tabulæ
picte æsseruabantur, ut ex Plinio li-
quet. *πινάκοθήκη.*

Tablinum Varr. *est menianum tabu-*
lis fabricatum, in quo æstate cœna-
bant.

Tablinum quoq; *locus erat in atrio, iux-*
ta illi adharens, in quo rerum in magi-
stratū gestarum monumenta & codi-
ces ponebantur. *Plin. test. lib. 35, cap. 1.*
πινάκοθήκη. Al. Die Schreibstüb-
 Canzlenstuben. B. Een contoïr / oft
 schrijfcamer. G. Cabinet, ou e stu-
 de, contoïr. It. Scrittoria, cancella-
 ria, studio. H. Escriptorio.

Tabularium apud Cic. *idem fere cum*
tablino est, nisi quod illud publicum
fuerit, ut priuatarum adium tablino
num: nam in tabulario instrumen-

sa, litera, tabulaq; publica, in quibus
vectigalia & publicanorum ratio
nes prascripta erant, continebantur.
Al. Die Tanteley. B. De cancelrije.
G. La cancelerie. It. & H. Cancel-
laria.

Archium Vopisco. ἀρχεῖον, ἀρχαῖον A-
thenao, ἀρχετοφύλακτον Hesychio,
ἀρχεμετροφύλακτον. idem mihi cum
superiore tabulario esse videtur, nēpe
monumentorū publicorū receptaculū.

Al. Die Stattcamer od fast darin
man die Frenheit vñ andere schriff-
ten od Originalen bewart. B. De
staetcamer oft kiste daer de priui-
legie en and originalē inne ligghen.

Gal. La chambre des priuileges &
autres escritures de la republic-
que. It. L'archiuio Roma. H. El ar-
chiuio, ò libraria de los originales.

Conclaue Terent. Cicer. conclauum
Plauto, Locus secretior in penetrali-
bus intimis domus, vna claue dome-
sticis peruius: Terentius interiorem
domus partem in eadem scena dixit.
Donatus vult plura cubicula intra e-
um clausa esse. Al. Ein heimlich Ge-
mach mit viel Kameran. Belg. Een
binnencamer / oft besloten camer
met andere vertrextēs. G. Cham-
bre avec plusieurs retraits. It. Cō-
claue Rom. H. Conclauio, camara
encerrada ò recamara.

Triclinium, quod & conclaue Cicero
dixit. Locus in quo discumbebant, tri-
bus discubitoriis lectis mensam cin-
gentibus: ita & stratori & a poculis
puero quartum mensa latus esset li-
berum ac reliquum. τεῖκλινον. Al.
Ein Saal/ein Tischstuben B. Eet-
camer. G. Chambre pour prendre
repas de disner & souper, tinel. It.
& H. Tinello.

Hoc nomen apposite quadrat in lo-
tum à reficiendo cibus corpore refe-
ctorium dictum in cœnobiis, ubi fer-

me tres mensa sternuntur, & si plures
tria tantum domus latera occupant.
Al. Der Münch Eßstuben Belg.
Kessler. Gal. Refectoire. It. Il refe-
torio di fratri. H. El refectorio de
los frayles.

Cœnaculum Varro. Superior domus
pars ad quam cochlide aut scalis a-
scendebatur, ubi antiquitus cœnaba-
tur. ἐνατόριον Plut. δειπνωτήριον,
αὐτῶν, ὑπὸ τῶν. Al. Ein ober Ge-
mach / Stuben / od Saal / ein ober-
lust Saal B. Een oppercamer / oft
saale om te eten. G. Chambre hau-
te ou sale, ou on soupe. It. Cœnacu-
lo, ò sala ad alto per cenare. H. So-
brado ò sala alta para cenar.

Cubiculum Cicer. à cubando ὑγίτιν,
δωμῆτιον. Al. Schlafkamer. Belg.
Slaepkamer. G. Chambre à dor-
mir. It. Cubiculo, camera. H. Ca-
mera donde dormimos.

Procœtium Plin. Iun. (ea enim verior
mihi probatur lectio magis quam qua
vulgatis in codicibus exstat proce-
strum, quod aditum Festo significat,
quo in murum proceditur) & anti-
thalamus. ἀντιθάλαιον, & ἀντιθάλαιον,
ἀντιθάλαιον. Cubiculū minus thala-
mo vicinum, ubi ancilla aut ministri
dormiunt. Al. Ein neben Kämmerlin/
Boden / Schlafkamer. Belg. De
knechts oft ionckwijfs camer / ver-
treckkamer Gal. Salette deuant la
chambre, ou retrait des seruiteurs
& seruantes. It. Camerino per li fa-
migli. H. Camara ò retraimento
de los criados, moços y moças.

Nymphæum, in antiquo marmore Ro-
ma. Zonaras Historicus νυμφαῖον ex-
ponit adificium augustum publicum,
in quo nuptie celebrabantur ab ijs,
qui angustius habitabant. cuiusmodi
Lutetia sunt. Alij putant amœna
esse lauacra, publica tamen, in qua
virgines se conferebant amœnita-

tis ergo, vel à nympharum statuis
quibus exornata erant.

Thalamus *Virgil.* Cubiculum nuptiale.
παῖδες γάλαμος. Al. Hochzeit Kam-
mer/der Eheleuten Kammer Bel.
T'bedde oft de Eamer van den
Brundegom en de Brunt / staet-
kamer/brunloft bedde. G. La châtre
aux mariez, le lit de l'espoux & de
l'espouse. It. La camera de lo noz-
ze. H. Camara para los casados.

Andron *Plin.* andronitis, *Locus secre-*
tus à mulierculis, ubi viri versantur
sine interpellationibus illarū. *ἀνδρων,*
ἀνδρωνίτις. Al. Das Mannen zim-
mer/das Knäblinhaus. B. Thuns
voor de mans / t' knechtenshuns.
G. Logis des hommes, la maison aux
garçons. It. La stanza per gli homi-
ni, o figliuoli. H. La casa de los va-
rones, o posada para los mucha-
chos.

Gynæceū *Cic. Terent.* *Locus mulierculis*
separatus, in quo textrinae lanificioq;
dabant operam, *γυναικωνίτις, γυναι-*
κείον, γυναικῆν Herod. Al. Weiber
od Frauen Zimmer / dz Meidlin
haus. B. Het vrouwen huns / t' meis-
tens huns Gal. Cabinet, chambre
ou retrait pour les femmes, la mai-
son des filles. Ital. La stanza delle
donne, o la casa per le figliuole. H.
Retraimiento de mugeres, posada
para las muchachas.

Mesaula *Vitru.* *Ingressus peruius inter*
Andronem & Gynaceum. Al. Gang.
B. Degang.

Impluuium *Varr. Asconio, Terent.* *μέ-*
στωλον. *Quadratus locus sine tecto in*
adibus quo imber impluere in do-
rum potest, & colligi. Al. Plesle. B.
Logie / oft pletsten. G. La court. It.
La corte. H. Patio de la casa.

Cauædium *Plin. Iun.* *cauum ædium*
Varr. *Locus sub dio vacuus inter do-*
mus atrium. *αὐλὴ* *Athenæo, quod is*

locus sit vento peruius atque perfla-
lis ante locupletum ades: unde & n-
men aulæ magnatum adificiis ad-
ptatum esse auguror: non multu-
tamen hinc discrepare videtur h-
pæthrisue subdialis nomenclatur-
nisi forte illud sit discrimen, quod c-
uædium habeat compluuium, hyp-
thrum non habeat. quod ipsum per-
tioribus & in architectura cognitio-
versatioribus excutiendum relinquo.
Al. Ein Hof. Belg. Het Hof. G. La
court à l'entrée d'une maison. H.
La corre. H. Corte.

Compluuium *Vitru.* *κατακλυσιον, με-*
στωλον *Tabulatum plutei in modu-*
denexum in unam partem edificii
applicatum; cuiusmodi ea sunt de-
quibus datatim pila luditur. Com-
stat autem interpersiuis, trabicul-
immissis, & instratis asseribus. Al.
Laub. B. Lueue. G. Vne goutiere
ou esgout. It. La fogna, tetto. H.
patio del casa.

Compluuium erectum *Vitru.* *quod*
non officit tricliniorum aut atrij la-
minibus, cuius in emporijs usus est
hoc tamen habet incommodi, quod
in fistulis stans aqua aut redundans
corrumpit opus intestinum & parietes.
Al. Aufgehende Laub. B. Op-
gaende lueue.

Ambulatio *Cic.* *ambulacrū.* *Plin.* *πα-*
τος. Al. Gang / Spaziergang.
spacierhof / galerije / wā des plaats.
G. Pourmenoir, galerie.

Hypæthrum *Vitru.* *subdiale* *Plin.* *L-*
cus cælo patenti expositus, sine tecto
quod sub æthra, hoc est, dio sit. *ὑπ-*
ῥον. Al. Offener gang vnter den
blossen Himmel. B. Een opengang
vnter den blooten hemel. G. Galerie
ouuerte, & à la de cuuerte. It. Log-
gia scuoperta. H. Corredor descu-
bierto.

Hypæthra ambulatio *Vitr.* *subdiali-*
inam

inambulatio Plin. paradromis Vi-
trunio. *ὑποσπιδεύματα*. Al.
Spaziergang vnter henterē Him-
mel. B. *Ἐκ wandelinghe* / oft onghe-
deckte logie daermen t somers inne
wandelt. G. Pourmenoir descou-
uert. Ital. Loggia scoperta per an-
darui à spazzo d'estate. H. Corredor
discubierto para passear el enestio.
Cystum. Vitruvius. *Ambulacrum subdiale*, &
ubi sudo cælo exercebantur. *ἑυδὸν*, *πυ-
ργοποιῖς*. Al. Offner Platz / vnbede-
ckter spaziergang ohne Dach. B. *Ἐκ*
open plaetse om de wandelen / oft
exercitie te doene / een baelie. Gal.
Lieu descouuert à se pourmener
& faire exercice, baille. Ital. Luoco
scuoperto per spaciariui & far ex-
ercitio. H. Portal para passearse.
Cystus Vitruvius. *Porticus tecta*, *hyber-
nis exercitiis destinata*, & ambula-
crum pensile. *ἑυδὸς*. Al. Bedeckter
Gang. Belg. Galerije. G. Galerie
couuerte. Ital. Galeria. Hisp. Por-
tal.
Porticus Cicer. solarium Plaut. *Ambu-
lacrum columnis fultum*, *ubi in
umbra solis ardores imbresve decli-
nantes inambulant*. *σῶα*, *ἑκίον*,
αἰθῶρα Homero. Al. Bedeckter
Gang / da man spaziert. Belg. *Ἐκ*
pant / oft besloten ende ghedecte
galerije. G. Pourmenoir couuert,
galerie. It. Galeria, ò logia coper-
ta par andarui à spazzo. H. Portal
cubierto para passearse.
Cryptoporticus Plin. Iun. *Porticus
subterranea*, *aut loco depressiore po-
sita*; *cuiusmodi structura est porti-
cium in antiqui operis monasterijs*.
κρυπτή. Al. Gang gar nahe vnter
der Erden allēthalben beschlossen.
Belg. Onderaerderich ende lange
pant / monicke pant.
Peristylum Cic. *Porticus columnis vn-
diq; inclusa* & *septa quaque versus*;

*cuiusmodi Antuerpia celeberrimo em-
porio quadratum videmus*, quo sub
meridiem confluit frequens mercato-
rum cœtus; bursam vulgo indigitāt:
aut qualia in cœnebijs videmus, &
Italia magnarum ædibus, *ἑκίον*,
ἑκίον, *ἑκίον* Polluci. *ἑκίον*
Attici. Al. Ein Gang mit Seulen
vmbgeben / wie die Creuzgang in
Klöstern. B. Een galerie met co-
lumnen onderset / ghelijck de Burse
t'Antwerpē / ende de crunsganghē
in de cloosters. G. Vn lieu environ-
né de piliers & colonnes, comme
les cloistres. It. Chiostro, claustro,
luoco circondato di colonne. H.
El patio entre columnas.

Cœnatio Colum. *Hanc volunt esse in
feriore in loco*, & cœnaculum in su-
periore. *κοινητήριον*. Al. Nidgemach
oder Stuben / Nidersaal B. Nee-
camer oft saele. G. Salette, parloit.
It. Sale di basso, saletta. H. Sala ba-
xa para cenar.

Cœnatio laqueata. *καλιδοτὸν κοινη-
τήριον*. Al. Gemelbte Stuben / ge-
welbder Saal. B. Ghewelfde eet-
sale. G. Salette lambriffée. It. Sala
fatta in volto. H. Sala labrada de
çaquicames.

Bibliotheca Cic. *βιβλιοθήκη*. Al. Li-
bren. B. Librarije. G. Libraire. Ital.
Libreria. H. Libreria.

Museum Varr. *Locus studijs dicatus* &
publicus & *priuatus*. *μυσεῖον*. Al.
Schul / oder Studierstüblin. B.
Schole / oft studoorten. G. Escole,
ou estude. Ital. Scuola, ò studio, ò
studiatório. Hisp. Escuela, ò lugar
para estudiar.

Schola Cic. ludus Eid. ludus literarius
Quint. gymnasium Cic. *διδασκα-
λεῖον*, *ἐνηθητήριον*, *παιδαγωγίον*, *γυ-
μνάσιον*, *φωλεὸς* Epigr. Al. Schul. B.
Schole. Escole. Ital. Schola. Hisp.
Escuela.

Conciliabulum *Plaut.* *Locus ubi concilium initur, praesertim à flagitiosis.* συνέδριον. *Al.* **Versammlung** *B.* **Vergaderinge. *Gal.* **Assemblée. *It.* **Congregatione. *H.* **El lugar do se yuntan a conseio.********

Exedra *Cicer.* à *sedium frequentia, locus disputantiū aut de communibus negotiis agentīū consessui accommodus. Cuius specimen cœnobianobis servarunt, capitulū nominant* ἐξέδρα, πύλαις *Xenoph.* *Al.* **Gestül / Capittel / Capittelhaus. *B.* **het capittel / gestoele. *G.* **Le chapitre, les sieges, parloir. *It.* **Seggia** *Neapol.* **il capitola-**
ne, conuenti. *H.* **El capitulo.** *Hoc vocabulo sedilia quæ pro foribus habentur, siue lapidea siue lignea nominari non male possunt.* *B.* **Stoepen / bancxkens.********

Stibadium *Plin. Iun.* *torus Virg. à tortis herbis, cubile aut abacus herbidus, quo coniuua discumbunt in viridario.* χαμῆν φυλόσπῳτος *Eurip.* φυλαῖς, κατὰ σποφὴν φυλαῖδος. *Al.* **Prieelken / prieel.**

Theatrum *Cicer.* *visorium Cassiodoro, Locus spectacula, ubi ludi omnis generis inspectante populo edebantur, in hemicycli faciem deformatus; nam qui circulo clausus erat. Amphitheatrum dicebatur, quod postea in oblongam formam etiam tractum est.* θέατρον. *Al.* **Schawplaz.** *B.* **Rijckplacetse / kanneel / tinne. *G.* **Theatre. *It.* **Theatro.** *H.* **Teatro.******

Cunei *Vitr. Virgil.* *Theatri sedilia, siue spectantium loca in theatro.* κερκίδες *Alexidi.*

Cauca *Virg.* *Area theatri in mediotulio, ubi populi consessus erat, teste Servio.* θέωνθήεον. *Al.* **Der Boden im Schawplaz / da das gemein volck sitzet vnd zuschauet.** *B.* **Het onderste / daer hannelen alle man staet / oft sit en rijckt. *G.* **Le bas du thea-****

tre. *It.* **Il fondo è il piano del teatro.** *H.* **Talanquera.**

Scena *Cic.* *frons theatri Cassiodoro, Locus actorum obstructus peripetasma-*
tis, è quo in proscenium acturi histriones prodibant. σκηνή. *Al.* **Die zugemachte bühne / darauff man das schawspil helt.** *B.* **De stellagie / schauot daer men op speelt. *Gal.* **Eschaffaut.** *It.* **Scene.** *Hisp.* **Morad fombria, cabannuela.****

Proscenium *Lin.* *Locus liber ante scenam aulæ & peripetasmatis, quo choragium thymelicum siue scenicum vocat Apuleius, tectam, in quo histrioniam agebant.* προσκήνιον. *Al.* **Vorburg.**

Pulpitum *Mart.* *locus scena editior, quo tibicines & citharædi musica actione populum demulcebant.* θυμῆλον. *Al.* **Vorburg.**

Orchestra *Cic.* *Locus inter scenam & cunei, senatoribus ad spectandum designatus, ut Suetonius Vitruuiusque ostendunt. Pollux orchestrā chori esse propriā annotauit, auctor Etymologicæ in orchestra mimos solere exhibere suas actiones.* ὀρχήστρα, ὁ δὲ σκηνῆς, πρὸς ἑαυτὸν ἐν ᾧ θεατὲρ ἔσσι οἱ μῖμοι.

Odeum *Ciceroni, Locus scena ubi canebatur, quod ad pulpitum refertur, ita ut ὀδεῖον idem cum eo sit, meo iudicio.*

Machina, *Supra scenam locus, unde ex improviso deus aliquis apparebat.* μηχανή *Luciano, θεολογείον Polluci.*

Fori *Linio, Spectacula Linio, Tabularum unde ludi spectantur.* *Al.* **Bühnen / Standt darauff man dem spiel zuschauet.** *Belg.* **Stellagien / oft Schauotten om te sien speeten. *G.* **Eschaffaux ou sont / ceux qui regardent iouer. *It.* **Luoco donde si vede giuocar le comedie. *H.* **Lugar para mirar los iuegos.********

Exostra *Cic.* ἐγκύκλημα, ἐξώστρον. *Al.* **Exochima**

china lignea, qua quæ intus geruntur aut sunt, uersatione rotarum spectantibus ostenduntur.

ppodromus Plin. Curriculum equorum, ubi de pernecitate cursus certatur, citra pugna simulacrum. ἱππόδρομος. Al. Rennplatz. B. baelie/darmermen de peerden doet loopen. Gal. Lieu ou baille ou on fait courir les cheuaux. It. Luoco doue coronano icauali. H. Corredera.

tadromus Suet. (decurforium sunt qui appellant) Locus ubi imaginario oratio equis concurritur; quod Troia ludere nonnulli dicunt. ἡγοτάδρῳμος. Al. Thurnirplatz/Lauff od Stechplatz. B. Tournon plaetse. G. Lieu pour iouster. It. Luoco di giostra. H. Lugar do se tornea. Porro apud Suetonium in Nerone, sunt docti viri, qui existimant caradromum dici extentum funem, per quem funambulæ edito de loco decurrat.

riculum Horat. Spatium ad currendum aptum, teste Charisio, in quo de pernecitatis gloria certamen erat. ἱππόδρομος, σῶδιον. Al. Lauff oder rennplatz. B. Loop oft renplaetse. Gal. Lieu deputé a courir. Ital. Luoco deputato a paleo. H. Carrera.

rceres Cic. Locus Unde equi ad cursum mittebantur, vel cursores: unde ἱππαφείας nominat Halicarnassensis, ἀφιστηρία alij: βαλβίς etiam dicitur, ὅτι βατήρ, γραμμὴ quoque Polluci, quod is locus certa nota lineæve distinctus esset.

eta Horat. Palus acuminatus in stadij sine positus, circum quem gyra- bant cursum. τέρμα Hom. νύσσα Eid. σῆλη Soph. καμπτήρ, à flectendi ar- gumento.

pagulum Cic. quod distinet equos cursores, ὅτι sublatum emittit ad cursum. ὑσσληγὴ cum carceribus idem, nisi quod istud loci vocabulum sit;

repagulum vero obstaculi, quo liber- tas excurrendi cohibetur.

Terminus, Vbi peractio cursu quiescunt. τέρμα, τέλῃ, βατήρ & βαλβίς Pol- lucis testimonio.

Palæstra Virgil. Locus ubi luctatores peruncti oleo luctabantur. παλαίστρα, κυλίστρα Suida, κονίστρα. Al. Ringplatz/tampffplatz. B. Worstelplaetse. G. Lieu de la luite. It. Palestra, luoco di lottatori. H. Lugar donde los luchagores luchan.

Stabulum Virgil. præsepe Eid. Mansio armenti aut gregis, mandra Iuue- nali. σταθμός, κλῆσιον, αὐλή. Hom. Al. viehstall/Stallung. B. Stal. Gal. Estable. It. Stalla. H. Establo.

Bubile Colum. nam bouile dictio mi- nus Latina est. βέστωμος, βεαύλιον, βέστωσις, βεστώκη. Al. Rinderstall/ Rüstall. B. Offenstal/foestal Gal. Estable à bœufs & vaches. It. Stalla di boui & vacche. H. Establo de los bueyes & de las vacas.

Equile Varr. ἱππῶν, ἱππόσεισις, ἱππο- σῶσιον. Al. Rossstall. B. Peerststall. G. Estable a cheuaux, escuiere. It. Stalla di caualli. H. Cauelleriza, establo de cauallos.

Ouile Ouid. caula Virgil. σηκός, ἑπαω- λίς, σταθμός Homero, μέσσωλον Eid. κλῆσιον, κηλιασθμός Lycophr. αὐλίον Theocrito. μῆνδρα. Al. Schaaffstall. Belg Schaepstall/schaepstone/ schaepshock. G. Bergerie, estable a brebis. It. Stalla di pecore. H. Apriso de oueias.

Hara Cic. suile Colum. ὑφείας, συφείας, συβόσιον, μῆνδρα, χοιρῶν φείον, αὐλή Homero. Al. Sew od schweinestall. B. verckenscot. G. Estable aux porceaux. It. Stalla de porchi. H. Pocilga de puercos, çahurda.

Volutabrum Virg. Locus in quo solu- tantur iumenta, aprī, ἱφύες, ἀλίστρα, κυλινθήδρα, ἀλινθήδρα, κυλίστρα Al.

- Ein fottiges Ort da sich die Gern
wälzen. B. Moener daer de vercke-
nen wentelen. Gal. Veautroir, ou
bourbier. It. Luoco doue s' inuol-
tono i porci. H. Rebolcadero.
- Præsepe Colum.** præsepium *Virgil. in
quo pabulum iumentis apponitur.*
φάτυν, βρυγίπη, κρύπη *Pindari schol.*
Al. Die Kripp/od der Barē. B. De
cribbe G. La creiche, auge d'vn e-
stable, mangeoire. Ital. Presepio,
mangiatora. H. Pesebre.
- Fœnile Colum.** Fœni repositorium χι-
λωνίη, χορτύν. Al. Hensstall/oder
Göden. B. Honsstal. G. Fenil. It. Fe-
nile. H. Almear de feno.
- Cascale Colum.** Locus in villa ubi con-
ficiuntur aut exprimuntur casei.
- Auiarium Columel.** cohortalium a-
uium stabulum *Varroni.* ορνιθών,
ορνιθοτεγφείον. Al. Vogelhaus/oder
Keffig. B. Vogelhus/een feue.
G. Voliete, mue. It. Luoco da tener
uccelli & volatili. H. Lugar donde
se crian aues.
- Secluforium Varr.** Auiarium minus,
quod alteri cum ostio coniungitur ad
secludendas aues. B. Een slach/een
verlaet.
- Columbarium Columell.** ορνιθεῖον
ορνιθεγτεγφείον. Al. Taubenhauß.
B. Een dunshuns/een dunuencot.
G. Coulombier. It. Colombaio. H.
Palomar.
- Columbarium Varr.** Loculamentum
singulis columbarum paribus depu-
tatum. Al. Tauben nâst oder hól.
B. Dunuenest. G. Bouiotte ou trou
pour alloger les coulombs. Ital. Il
nido delle colombe. H. El nido de
las polamas.
- Gallinariū Colum.** chors siue cohors
Varroni. Locus parietibus inclusus ad
pascendas gallindas. officina Colum.
ορνιθοοοικείον. Al. Hûner hauß. B.
Honderhuns/hoender polder. G.
- Poullaillier, poullier, gelinier. It.
La gabbia delle galline. H. Galli-
nero.
- Saginarium Varr.** Vbi saginantur aues.
σάκηειον. Al. Meststal. B. Hoen-
couwe/mestcot. Gal. Mue, ou on
engraisse le bestail It. Luoco dou
s'ingrassano vccelli, & volatili. H.
Lugar para engordar aues.
- Loculamentum Colum.** Receptaculum
fere vimineum, in quo aues nidifi-
cant. nidus ορνίς. Al. Ein forb dar-
inn die vögeln ihre nâst habē/nâst.
B. Een nest. G. Vne ruche. Ital. Ni-
dio Florent H. Nido.
- Loculamentum fictile, columbari-
um fictile Colum.** capsula fictilis,
in qua nidulantur aues. Al. Ein Ha-
sen dariñ die vogeln ihre nest ma-
chen B. Een pot daer de vogelē in-
ne nestelen/een sprempot.
- Cauea Cicer.** οἰκίσκος *Philostrato,* πῖ-
τερυγν *Suida,* οἰκίσκος, οἰκίσκος, οἰκί-
μύτιον, Domuncula seu carcer auicu-
larum. Al. Resin/tese. B. Een ghio-
le oft feue/couwe/vogelcouwe. G.
Gage. It. & H. laula.
- Fimetū Plin.** sterquiliniū *Colum.* Lo-
cus aggestus fimo. ορνιθεῖον, φούμα. Al.
Mistgruben/misthauffen od La-
gen. B. Mesthoop/mestput/mes-
sinc Fland. G. Fumier. It. Fossa do
sterco. G. Muladar de estiercol.
- Forica Iuuenali,** pro latrina publica. ο-
ρνιθεῖον, ορνιθεῖον. Al. Gemein scheiß-
haus B. T'ghemeen schijthuns. G.
Retrait publicq. It. Latrina publi-
ca. H. Priuado ò albanar publico.
- Latrina Varr.** priuati vsus est. ορνι-
θεῖον *Polluci,* ob commoditatem de-
plenda corporis saburra. Al. Heims-
lich gemach/à latente eius usu; quo-
modo latrina à latendo nomen acce-
pisse putatur: quāuis a lauando quasi
lauatrinam malint alij. B. Heims-
lich/nimirum à latendo: priuati-
cach.

cackhusten. G. Retrait, priué, nécessaire, basse chambre, latrine It. Latrina, secreto, necessario. Hisp. Necesario de la casa, priuada.

rnarium Varr. lauatrina *Plaut.* *Lapis mensa specie quadratus, super quo vasa escaria à lixis eluuntur.* *πολυτεγν.* Al. Wasserstein. B. Watersteen. G. L'aiguier.

rgyrotrothea, vasarium Cic. *Repositorium argenteorum vasculorum, vel potius omne instrumentum & supellex argentea, qua magistratus in provincia abiens instruebatur ex publico* *αργυροθήκη.* Al. Ein Credenz/ein Puffet/oder Anrichte mit silberen Geschirren. B. Silueren buffet. itē Siluernschappraen. G. Buffet. It. La credenza delle argenterie. H. Vasos de plata.

Iyalotheca, ubi vitreū instrumentum reconditur *υαλοθήκη.* Al. Ein glasz-brett. B. Een glasbert/ daer men de glazen inne verwaert. G. Quelque table pour y mettre les voires. It. Doue si seruano li vetri. H. Adonde estan los janos y vidrios.

Vestiarium Plin. *ubi vestimenta reponuntur.* *ιμαλαιοθήκη.* Al. Kleiderkast/oder Kasten. B. Eleerschappraen. G. Casse ou arche à garder habillements. It. Guardarobba. H. Gardaropa.

Nidi Martiali, Loculamenta in vestiariorio, ubi reponuntur panni aut Vestes *οινίσκοι.* Al. Truchen der Kremeren/oder vnterschlette. B. Laeden. G. Trous, & cassierins.

Lacus, in quo ceruisia refrigeratur. Al. Kälwasser Faß. B. Coeibaet cunpe. G. Vaisseau pour mettre la biere à rafraischir. It. Vaso per mettere il vino in fresco. H. Vaso para metter el vino en frio.

Culina Cic. coquina *Donato.* *μαγειρείον.* Al. Küche. B. Keuchen. Gal.

Cuisine. It. Cucina. H. Cozina.

Caminus Cic. *spiramentum Plin.* *fumarium Mart.* *infumibulum aliis.* *καπνὴ Nazianz.* *καπνοδόχη, καπνοδόχειον, αἰόπαγα Hom.* *ἡ γυνὸς ἢ ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας δι' ἧς ἡ καπνὸς ἐκπηδᾷ* Al. Rauchloch/tamin B. chauwe/schoorste/cascoë Flandris. G. Cheminée. It. Camino. H. Cheminea.

Fornax Cicer. *ἰπνός, βαῦνος ἱερκαῶς τε, vel ἱερκαῶς τε Callim.* Al. Ofen/brenn- ofen. B. Ouen/bernouen G. Fournaise. It. Fornace. H. Hornaza.

Calcaria fornax Plin. *ἰπνός.* Al. Kalk- ofen/Brennofen. B. Kalkouen.

Furnus, à furuo colore, Locus in quo panis coquitur. *φοῦγρος, πυρρός, κλίβανος, κελίβανος.* Hoc tamen discriminis volunt esse inter clibanum siue testum, & furnum, quod clibanus è ferro aut are aliave materia constat, sub quo non panis modo, verū aliud quid vis coqui potest. deinde etiam quod moueri loco possit, id quod in furno desideratur, qui immobilis est, & calce aut intrita coagmetatur. Al. Backofen. B. Backouen. Gal. Four. It. Furno. H. Horno.

Præfurnium Cat. *propnigeum Vitru.* *Os furni, in quo succenditur ignis.* Al. Ofenloch. B. Demont/ofst gat van den ouen. G. La guele ou four. It. La bocca del forno. H. La boca del horno.

Turbo, clibanus Budæo. *Meta furnaria, in qua vi ignis eliquatur aqua.* Al. Distillir ofen. B. Distilleer ouen/alembect. G. Campane. It. Alembico. H. Horno para distillar aguas.

Focus, Omne in quo fouetur ignis, Seruio teste. *ἑστία, ἱκαία.* Al. Feuerstatt/Härdstatt. B. Den heert. G. Garde feu, l'astre. Ital. Fuoco, focile P. tr. fuocolaro nonnulli. H. Hogar.

Carnarium Colum. *ubi caro salita, fumove durata suspenditur.* Al. Fleisck-

gaden / da man dz enngesalzen od
im rauch gedörret fleisch auffhëgt.
B. Daer men t gesoutē oft t' gero-
octt vleesch ophāget. G. Ou on pēd
la chair salée ou enfumée. It. Luo-
co doue s'attacca la carne infalata
ò infumata. H. Lugar para metter
la carne enfa la da y enfumada.
Balneum Cic. balneæ Eid. βαλανεϊον.
balineum Plauto. Al. Bad / Bad-
stuben. B. Bad/baedstone. G. Bain.
It. Bagno. H. Banno.
Hypocaustum Cicer. Locus ad sudan-
dum. Laconicum Col. sudatorium
Seneca, vaporarium Cicer. Vbi sicco
calore cruditas excoquitur, sudorque
prouocatur. Δόλος ἐν ἑσῆς Aphrod. πυ-
ριατήριον, ὑπόκαυστον. Al. Schweiß-
bad B Sweetbad. G. Esteuue. It.
Stufa. H. Estufa.
Lauacrum Agell. nymphæum Plinio,
λαοιτρῶν, νυμφαῖον Balneum in quo
quis lauatur. Al. Wasserbad. Belg.
Watterbat. G. Lieu á se lauer. Ital.
Lauacro, luoco da lauarse. H. Lu-
gar dō se lauan.
Solium Celso, Vas in quo in balneis se-
dentes lauabantur. πύελος, δοίτη
Nicandro. Al. Badzuber / Wanne.
B. Baedcunpe / oft back. Gal. Baig-
noir, cuue á se baigner It. Caldaro
ò tinaccio de bagno H. Caldera ò
tina del banno.
Labrum Cicer. Terent. Vas ad lauan-
dum accommodum. πλυντῆρς Homer.
ἀπὸ μὲντος. Al. Butte. B. Cunpe oft
ton om te baden. G. Cuue. It. Ti-
nacciolo. H. Tina para banarse.
Piscina Plin. Iun. pro lacu balnei in quo
aqua calida vel frigida continetur ad
balneandum.
Apodyterium Cicer. spoliarium dici
possit, vbi lauaturi vestes exuunt.
ἀποδυτήριον. Al. Hütstübē / Abziech-
stuben. B. Een platse daer men de
sleederen wtcreekt / als men hem

wasschen will / cleercamer. G. Le-
lieu ou on laisse les habillements
quand on se veut estuer, chambre
aux habillements. It. Luoco doue
si lascian li vestimenti quando voi
andare à la stufa, stufetino per li
vestimenti. H. Lugar do se dexan
las vestiduras, allí que queziere
des andar à la estufa, estufa ò ca-
mara para las vestiduras.
Frigidarium Vitru. λειψών Xenoph. vbi
frigida perluebantur. Al. Kaltbad.
B. Koutbat. G. Bain en eaue froi-
de. It. Bagno d'acqua fredda. H.
Banno de agua fria.
Conisterium Vitru. Locus in xystis, vbi
luctaturi ceromate peruncti, pului-
sculo inspergebantur. κονιστήριον.
Elæothesium Vitru. ἐλαιοθήσιον, ἀλει-
πτήριον Polluci, vbi ab alipta inun-
gi oleo corpora lotorum consueuerant.
Xystrophylax, ἐυτροφύλαξ Artemid.
vbi strigiles asseruabantur defrican-
dis corporibus.
Curiceum Vitru. κερικεϊον. Tonstrina
balnei, vbi casaries tonderi, & pra-
segmina unguium demi solebant. Al.
Da man sich kolben / vñ die Nägel
abschneiden lässt. B. Daermenhe-
scheerē / en de nagelen affnide laet.
G. Ou on se fait tondre & trécher
les ongles. Ital. Doue si tonde &
tagliano le vngia. H. Dō se hazen
las barbas, y cortan las ynnas.
Sphæristerium Plin. Iun. vbi pila exer-
cetur corpus. σφαιριστήριον. Al. Bal-
lenspiel. B. Kaetspel / oft bac. G. Ieu
de paulme, tripot. Ital. Giuoco di
palla. H. Lugar deliuego de pelo-
ta. Idem vocabulum denotat locum,
vbi globulis per annulum ferreis lu-
ditur, aut globis ad paxillum iudatur.
Al. Kuggelplatz. B. Closbaen / clot-
baen / rolbaen. G. Ieu de boule.
Ergastulum Cic. Officina vbi serui com-
pediti opus faciebant, inde accipitur
pro

pro carcere & custodia. carcer Liu.
 ποραιοήριον, ειρηκή, φυλακή, δεσμογή-
 ριον, κυμαίχη. Al. Kercker/ gefäng-
 nuß/ Gefängnisse. B. Kercker/ t-
 geuangenhuys/ t'steen. G. Prison.
 It. Prigione. H. Carcel, mazmor-
 ta, prison.

Lautumia Cic. lautumia Varr. Plaut.
 λαυμία. lapidaria, lautumia.
 Plaut. ubi lapides caduntur, quo er-
 gastularij serui ad opus damnaban-
 tur. Al. Steinbruch/ Steingrubē.
 B. Steenput.

CARCERIS ET SV P-
 plicij propria.

Arca robustea Cic. robus Lucret. Li-
 uio. Locus in carcere robustis lignis
 septus, cui malefici homines include-
 bantur. Robustus carcer, & lignea
 custodia Plaut. ξύλον Aristophan.
 phylaca Plaut. παλαία. B. De
 Gaiole.

Fidiculæ Suet. Machina multis inten-
 ta funibus, quibus ceu fidibus disten-
 debantur facinorosi, ad exquirendam
 facti fidem. καλαήριον, πιστήριον,
 δεσμεύουσα, τρέχος Aristoph. ξύλον
 βασανιστήριον Sozomeno. Al. Fötter-
 seil/ Zwick/ Treibschnur/ mit dem
 man foltert. B. Pijnbanck. Gal. Ge-
 henne. Nebrissensis interpretatur il-
 lud tormenti genus, quod Italia fa-
 miliare, tratto di corda: Hispanis
 tratto de cuerda vocatur: quo reus
 reiectis in tergum manibus fune su-
 spensus in præcepis demittitur.

Equuleus, aut, ut alij, eculeus Cic.
 Stipes acutus, cui reus impositus ex-
 cruciatur, distenditur, & euisceratur
 quodammodo, & artuum compages
 dissoluitur. δεσμεύουσα, de quo Iose-
 phus ita: δεσμεύουσι οργάνοις ἐξήρ-
 ησαν καὶ ἐξ αἰμάτων ἀναμυχλεύσαντες
 ἐξεμέλιζον. vocatur & σπιδλωτήριον
 ab eodem alij interpretantur tormen-
 ti genus, quo religatis superne mani-

bus, appensum de pedibus pondus ho-
 minem distendit, quale τὸ μπαινον fe-
 re Græcis. Al. Ein peinigung/ oder
 fulteren im Ensen. B. Pijnbanck/ t-
 peert. G. Instrument de bailler la
 torture. It. Instrumento di tortu-
 ra. H. Instrumento para atormentar
 las malhechadores.

Vngulæ Prudent. Bifida siue bicornia
 ferramenta, quibus latera lancina-
 bantur.

Laminae Cicer. Candentes ferri massa,
 que facinorosorum corporibus ad-
 mouebantur.

Numellæ Plau. κύβων, κλοιός, κυμαίχη.
 Vinculū quo ceruix, interdum etiam
 pedes includuntur. Al. Halsenssen/
 Branger. B. Pranger/ Halsyser.

Columbar, Vinculi genus est Plauto,
 ut Priscianus annotat, fortasse quo
 collum includebatur. Ita enim in
 Rudente legas: In columbari collus
 haud multū post erit. κλοιός, κυμαί-
 χη. non multum diuersum à numel-
 lis videtur.

Neruus Plaut. Vinculi genus, quo cer-
 uices & pedes compediuntur: forte cū
 numellis idem Al. Halsenssen/ fuisse
 ensen. B. Halsyser/ oft Doetscher.

Catulus ferreus Plaut. Instrumentum
 illud intelligo, quo diuaticato præto-
 res comprehendunt noxios: eo quod
 fontium pedes appetat veluti canis.
 Al. Ein Griefbogen. B. Een Grijs-
 phout/ oft Gripper.

Cippus Casari, Lignum bipatens, in
 quo fontium pedes includuntur. πο-
 δανγκή Syneſio, ποδοσπείκη, ἔγκυλον.
 Al. & B. Stock. G. Vn cep. It. Cop-
 pi. H. Grilos.

Compedes Teren. pedicæ Liu. Vincu-
 la pedū ferrea. πέδας. Al. Fußense/ od
 banden. B. Boenen/ Clunsters. G.
 Fers de pieds des esclaves ou d'au-
 tres malfauteurs. It. ferri de piedi.
 H. Cadenas o prisiones de los pies.

Manicæ Virg. *Vincula quibus manus illaqueantur.* χεῖρες σιδῆραι Iosepho. nec aliena hinc sunt δακτυλήθραι apud eundem, quibus digiti plectuntur. Al. Handbinden. B. Dunmyser/oft Paternosters. Gal. Menotes, liens à lier les mains, fers à enfermer les mains. It. Legadure delle mani. H. Esposas, prisione de manos.

Laqueus. αἰρεδὼν, πειγίς. Al. Strick/Halsing. B. Strop/strick/bast. G. Lacqs, lien. It. Laccio, corda. H. Lazo, cuerda.

Cruz Cicer. patibulum Sallust. gabalus Varroni. arbor infelix Cic. è ritualibus libris. σταῖς. Al. Kreuz/Galgen B. Galge/oft Eruss. Gal. Gibet, croix It. Croce, forca. H. Horca. cruz.

Porro Furca siue patibulum proprie constabat duobus arrectariis stipitibus, iniecto alitrinsecus tigno transuerso: quam malefici serui dispeffis manibus alligati circum viciniam gestabant; ij si crucem ob flagitia meriti fuerant, ceterorum maleficorum more diuersi dispendebantur, distendebanturq; in furcam; quam deinde stipiti erecto (arbor siue cum adiecto, infelix arbor dicebatur) affigebant, tuncque crucis nomen accipiebat: Plaut. Patibulum ferat per urbem, deinde affigatur cruci.

Cauterium, Ferramentum, quo candente scelerosos inurunt. καυτήρ. Al. Zeichen sen/branden sen B. Bräthser/Tmerck. G. Cautere, ou ferchaut. It. Cauterio, ferro da cremare. H. Hierro para quemar.

Boiæ Plauto, Vinculorum ferreorum ligneorumve genus. πίδακ ἑύλιαι ἢ σιδῆραι.

Tauræ Iuuenal. Lora è bubulo corio. βοῖαι Sozomeno. Al. Geißlen von Riemen gemacht. Belg. Lederen Geessel. G. Nerf de bœuf. It. Ner-

uo di bo. H. Azote de vergajo de toro.

Verbera, flagella, scuticæ, virgæ. μάστιγες. Al. Geißlen/Ruten B. Rouden/Geesselen. G. Fleaux, fouets, verges. It. Flagelli, verghe. H. Azotas, vergas.

Catasta Tibullo & Iurisc. Machina de qua emi poterat venalitiis feruus. à κατὰ σταθόν forte. item pegma in quo supplicium pendit reus apud Prudentium. Al. Ein Beune. B. Schauot. G. Vn escaffaut.

Gyrgathus, Locus aut cubile, in quo mente emoti vincti aut inclusi tenentur. γύργαθον. Al. Das Albern/Thorn oder Taubenhaus. B. Het Dulhuys. G. La maison des innocents, ou des insensez, ou enragez. It. La casa di matti, delli inspiritati. H. Casa de locos, ò de los endemoniados.

Catamidiare Spartiano, Publice ignominia afficere. καταμίδειν. Al. Einem öffentliche schand anthun. B. Een en op de Raccfe stellen. Gal. Mettre à l'eschelle, ou au carquá. It. Beffare, dileggiare, far vergogna pubblicamente. H. Poner à la verguenza.

Tunica molesta Iuuen. Alimentis ignium & illita & intexta, Seneca. ita licebit eam vocare, qua incendiariis inducitur puluere tormentario infarcta, diritate supplicii compendioque mortis quaesita.

Culleus Cic. exponitur à Lexici Getusti concinnatore, tunica de sparto, in modum eronis facta, qua linebatur pice & bitumine, in qua includebantur parriocida cum simia, serpente & gallo.

Elidere crura Firmico. σιωτεῖν, πικέλη Polybio, σκελονόπις. Al. Raatbrecken. B. Ranbracken. G. Rôpre les os. It. Frangere ò rompere

pere le ossa. Hisp. Quebrantar los huesos.

Distrahere *Liuius*, distrahere in diuersum actis curribus *Seneca*, in diuersum quadrigis differre. *Virg.* displicare *Varroni*, despicare currus axi vinctum. *Marcellino*, διασπᾶν *Pausania*. Al. Mit Pferden zerreißen. B. Met Peerden van een trecken. Gal. Deschirer a quatre cheueaux. Ital. Stracciare a quattro caualli. Hispan. Arrastrat pro partes.

Adigere stipitem per medium hominem *Seneca*, *Supplicium* dirissimum, *Turcis* familiare. Al. An einen Pfal stecken. B. An een slaecte setten / gelijk men de Scerouers doet. G. Empaler. It. Impalar. Hisp. Metter en vn palo.

Hactenus de Carcere & suppliciis, quasi in diuerticulum digressi dixerimus; nunc ad institutam materiam de Substructionibus reuertamur, si illud obiter velut in transcurso addiderimus, à gentilitate olim singula domus quasi membra peculiaribus diis consecrata fuisse: nimirum Limen ac Vestibulum Vestæ deæ: Culmen Penatibus diis: Maceriæ Ioui Herceæ. id enim est ἐρεχθῆ. Sic Urbum quoque partes: ut Iunoni portas: Neptuno Murorum fundamenta: Arces Palladi.

DE ÆDIFICIIS.

Substructio *Cic.* *Vitru.* fabrica *Cic.* structura *Colum.* οἰκοδομή, κατασκευή. Al. Gebâw / vndergebâw. B. Gebow / Fabrijsche / Timmeragie. G. Bastiment, fabricque. It. Fabrica, struttura. H. Fabrica.

Substructio insana *Cic.* *Plinio.* κατασκευὴ φορητικὴ καὶ ἀπὲρ ἰσχυρῆς, ἀσπί-

δμητον *Colutho*. Al. Wundergroß Gebâw. B. Een groot begriip. G. Bastiment grand outre mesure. It. Fabrica molto marauigliosamente grande. H. Fabrica muy grande y magnifica.

Opus. ἐργον, ἐργασία. Al. & B. Werck. Gal. Ouurage. Ital. Opera. Hisp. Obra.

Opus temporarium *Plin.* quod ad tempus durat. ἐργασία προσωρινή, Al. Werck ein zeitlang werend. B. Werck voor een tijt lanck. G. Ouurage temporee, durant pour Vn temps. It. Opera chedura qualche tempo. Hisp. Obra por algun dia.

Opus intestinum *Plin.* sublicium, quod ligno materieue constat. ξυλῶσις τῶν οἰκίας *Thucydidi*, ξυλόφρακτον ἐργον. Al. Inwendig Holzwerck. B. Schützel. G. Lambriz.

Opere intestino vestire parietes. ξυλῶσει τὰ τοῖχον ἀεὶ σάλλειν. Al. Die Wand mit bretteren abschutten. Belg. De want afschutten / oft schutzel aen de want maecten. G. Lambrisser.

Opus albarium *Plin.* calce pura sabulo permixta constat. λευκωμα. Alleman. Weiß Angestrichen. B. Witsel. Gal. Blanchissure de parois. Ital. Imbiancatura della casa. Hispan. Blanqueadura della pared.

Opus tectorium *Varr.* tectorium *Cicer.* lorica testacea *Vitru.* ἀλειψμα, κονίαμα. Al. Oberweissung. B. Pleckerij / beplectsel / plaesteringhe. G. Enduir, ouplastre. Ital. Distucco, ò di piastra. H. Encaladura, enyessadura.

Porro Loricatio inducit atque integi parietes arenato calce & arana mistis; at incrustatio huic diuersa est,

est, quæ parietes sectis marmoris crustis vestit.

Opus coronarium Plinio, corona in modum rotundatum, & affabrefactum in orbem. στεφανώδην ἔργον. Al. Rond od sein wellacht werck wie ein krou. B. Röt werck / oft rötson ghewrocht ende volmaectt met ronde. G. Oeuure fait a l'entour.

Opus signinum Plinio, quod fit è tufis testis addita calce. B. & G. Ciment. It. Piastra. H. Suelo de argamassa.

Opus reticulatum. ubi camenta non iacentia, sed in latius stantia ponuntur. δικτυόδες τον. Al. Werck gemacht wie ein Netz. B. Werck met cantighe steenen gemaect.

Opus isodomum Plin. Vitru. Vbi omnia lapidum coria equali crassitudine constructa sunt. ἰσόδομον. B. Als alle de laghe van ender dicke zijn.

Opus pseudisodomum, quando impares sunt coriorum ordines. ψευδῖς ἰσόδομον. Al. Als die Lagē ohngleich seyn.

Opus emplecton Vitru. cum frontibus & trinq̃ue politis, medium naturalis saxorum materia temere collocata farcit. ἐμπελεκτον.

Fundamentū Linio, Vitru. Fossa ubi fit substructio. θεμέλιον, κρηπίς Pind. ὑπόθεσις, βάσις, βάθρον. Al. Grundt / Grundtbeste. B. Fondament / gröt. G. Fondement. It. Fondamento. H. Cimiento.

Fundamentum fistucatum Vitru. fistucis pavitum Plin. Al. Mit Schlägeln vnd Nähn eingetribnet gründ B. Een Fondament wel inghestäpt oft gehent. G. Fondamēt en fonte avec vne hie. It. Fondamento ben inficcato. H. Cimiento hincado.

Puluinus Vitru. Fundamentum camenti aut arena factum. Al. Erhöckte Grundtbeste. B. Ghestäpt Fondament.

Solum Virgil. Cas. Quidquid alteri rei subternitur, fundamenti vicem obtinens. βηλός, πέδον, οὐδός, ἑδρανον, ἑδωλίον, ἑδος. Al. Der Boden / oder das fundament. B. De bodem / oft de Gront. G. Parterre, fond de terre. It. Suolo, fondo. H. Suelo.

Area Varr. Locus ab edificio vacuus. ἄλως. Al. Ein grosser vngewanter Platz / ein ebener Boden. B. Een onbetimterde Gront / leeghe weerf. G. Le fond ou parterre sans edifice. It. Il fondo vacuo. H. Solar para edificar casas.

Pauimentum Cic. ἑδάφος, ἡδός. Al. Esterich. B. De Vloer. G. Paué. It. Pauimento. H. Solar de casa.

Pauimentum tessellatum Sueton. tessaris quadrisve stratum. ἑνφοῖτον. Al. Ein gewürffletes Esterich / das in Würffelweis / oder mit vierecketen steinen besetzt ist. B. Een Vloec met Careelen belent. G. Paué fait de careaux. It. Suolo fatto à quadrelli. H. Solat hecho à quadrillos.

Pauimentum subdiale, quod sub dio est ὑπαίθριον. Al. Ein Esterich so nit zugedeckt / vnd vnder den offnen Himmel ist. B. Een open Vloer / en die onder den blaewen Hemel staet. G. Paué à l'air. It. Terrazzo scuoperto. H. Solar abierro ò discubierro.

Pauimentum segmētatum, sculpturatum Plin. volunt esse quod Mosaicum, vel, & alij, musacum nominant: musium dixit Spartianus, ἀγποίκιον ἑδάφος. Al. Esterich von eingelegter Arbeit. B. Een Mosaische vloer. G. Paué mosaïque. It. Pauimento fatto alla mosaica. H. Suelo de arte musaica.

Pauimentum vermiculatum, cum superiore idem esse contendunt apud Lucillum docti. de quo obiter meam senten-

sententiam in medium deponam : nimirum errasse turpiter ne dicam lata culpa insinuandos esse censeo, qui apud Nonium exponentem vermiculatum pro minuto, miniatum substituerunt, quasi vermiculus color id denotet è Vulgi colonia in Latium adoptatus. Siquidem isti non sine plagij fraude lectionem genuinam corrumpere, quam manuscriptus codex, & quidem vetustissimus, præsert. Vermiculatum enim minutis segmentis elaboratum, & quasi vermiculis quibusdam concinnum re-
fle dici autumo; id quod λεπτεγγής non male reddi posset, meo quidem iudicio, ut ea ratione à segmentato non discrepet. At vermiculum pro colore rutilo usurpare qui velit, ne ille prisca elegantia repugnet, siquidem decoctricis illius atatis, qua cum precipitante imperio irrepsit, proprium esse vocabulum videtur: quanquam in Nonium nostrum correctorum vitio adiectum, imo obtrusum sit manifesta fraude, (atque miniato) qua in manuscripto voces non leguntur. Porro curiosa nimis diligentia distinguere nonnulli sunt aggressi, ut vermiculatum parietibus proprie sit attributum lignis segmentatum, & pavimentis tessellatum.

Pauimentum lithostratum, lapidibus stratum. λίθωστρωτον, λίθοις στρωτοῖς πετυγμένον Nonno, κρηταῖον ἔδος Hesych. κρηταῖον πέδον Eurip. in Eletra. Al. Ein steinen Esterich. B. Gepauende vloer. G. Paué de pierres. It. Pavimento lastrigato. H. Suela solado di piedras.

Pauimentum asarotum Statio, elaboratum arte pictura & variegatum, in quo varia rerum, avium, aliorumque figura visuntur. ita dictum, quod scopis non enerratur pro-

pter attritum, sed penicillis emundetur. ἀσπίρωτον. Musaica opera Italice.

Pauimentum intestinum, è ligno. ξύλινον ἔδος. Al. Ein Hölzen Esterich. B. Een Delen Vloer / oft een houten Vloer.

Pauimentum spicatum Vitru. testaceum laterculis in latus proclinalis ad modum spicarum constans.

Pauimentū lateritiū. ατλινθινον ἔδος. Al. Ein Esterich von Ziegelstein B. Een Vloer van ghebacken steen. G. Paué de bricques. It. Pavimento di mattoni, ò mattonato. Hisp. Solar obrado de ladrillos.

Nucleus Plin. Vitr. Crusta siue corium pavimenti. χινδρῶς, πυγήν. B. De forste. It. L'anima.

Tegula Vitru. testa lata pavimentis commoda. κίεργμος. Al. Ein Flachziegel / ein Siegel. B. Een steen / ghelick ein Teghel. G. Vne tuile. It. Tegola. H. Teia.

Tessera Vitru. Quadrata pavimentitegula. τετράγωνος. Al. Vierecketer Esterichstein. B. Viercante Vloertegel / oft Careel. Gal. Quarreau. It. Quadrello. H. Quadrillo.

Scutula, oblongior scuti instar in quadrū vergens tegula. σκυτάλη. Al. Langlecht Esterichziegel. B. Langwerpt Vloerteghel. G. Tuile quariée.

Fauus Vitr. Hexagona tegula in sex angulos excurrentis. κηεῖον ἑξαγώνον. Al. Sechsecketer Esterichstein. Belg. Gescante Vloerteghel.

Emblema Lucill. Versicolor tesserula, & insititia, qua pavimentum variatur. ἐμβλημα. Al. Verschroten Werck / Gewürffelter Esterichziegel. Gal. En trelaslements de pierres pour embellir le paué. It. Tegole di più colori, per ornar il pavimento. H. Azuleios.

Rudus Linio, Retrimentum vetustissimum

aut collapsi adificij. ἐρείπιον, γείσωνες
 Sospitro, σκύβαλον. Al. Scherben/
 Falchscherben/Steingemüsel/bruch-
 stein. B. Pueine/ghebroten steenē/
 Calckscheruen/grups Brabantis. G.
 Moillō, plastre. It. Piastra. H. Ripia.
 Rudus nouū Plin. ἐρείπιον νεότερον. Al. Erstgebroch-
 ner vñ zerknitschter stein. B. Nieu-
 we oft versche pueine / nieuw oft
 versch gemursel van steenen ende
 Calck.
 Rudus vetus Plin. ἐρείπιον παλαιον ἢ
 ἢ παλαιον. rudus redinium Vitru.
 quod è dirutis adificiis sit, cui calcis
 minus adijcitur. Al. Alt gebrochner
 stein. B. Oude pueine.
 Statuminare rudus Palladio, testa cō-
 tusa duplum cum calcis simplo com-
 mittere. Al. Steingemüsel mit falck
 vermischen. B. Pueine met Calck
 verwercken ende menghen.
 Cæmentum Cic. Lapidis rudis, non ca-
 sus. χάλιξ Thucid. Al. Schopstein/
 Bruchstein. B. Onghelouwen steē/
 rouwe steen. G. Blocaile, moillon.
 It. Recalci. H. Cimiento.
 Later Cic. ad solem arefacta argilla mas-
 sa. πλινθος, πλινθος ὁλεῖν. laterculus
 crudus Plin. Al. Ziegel/ziegelstein.
 B. Rouwe careel / ongebacken Ca-
 reel. Gal. Bricque. Ital. Quadrello,
 martone. H. Ladrillo.
 Later coctus Vitru. laterculus coctilis
 Plin. testa Vitru. later igni excoctus
 πλινθος ὀπτή. Al. Gebräuter ziegel.
 B. Back steen/gebacken Careel. G.
 Bricque cuire. It. Mattone cotto.
 H. Ladrillo cocho.
 Lapis frontatus Vitru. qui utrinque lati-
 gatus parietis crassitudinem exaquat.
 ἀλάτων ὃ ἢ ἀλάτων λιθός. Al.
 Schloßstein. B. Ghesloten steen/
 Doore gaende steen. G. Pierre pas-
 sant les deux parts du mur. It. Pie-
 tra che passa amendo è le bande

del muro. H. Perpiano.
 Cubilia Plin. coagmenta Vitru. Sedes
 laterum, lapidumve singulorum, et
 inter se sedent, et coguntur coniun-
 gunturq; arcte. συστάσεις, συστήματα.
 Al. Legsteinen. B. Het Nest van de
 steenen. G. Perpins.
 Coagmenta alterna Vitru. cum cubilis
 laterum lapidumve alternant, nunc in
 longum, nunc in latum. ἐπιδιπλοὶ συστά-
 σεis. Al. Verwechselfde steinlagen.
 B. Gheschaectierde Nesten.
 Coria Vitru. Ordines et ductus perpetui
 cubilium. ἐλάσματα, ἡρώματα,
 ἀγζώματα Theophr. Al. Ein Lege-
 steinen B. Laeghen. G. Bouches. It.
 Corsi. Hisp. Huelada de ladrillos o
 piedras.
 Fracturae Vitru. Materia lapidea vel ce-
 mentitia, qua medium inter duas fron-
 tes parietum vel murorum interstitium far-
 cit atq; implet: Sibi extrema utrinque
 versura ordinario constat lapide, reli-
 quum spatium è cæmentis educitur:
 id quod Plinius dixit medios parie-
 tes fractis cæmentis farcire. Al.
 Bruchstein vñ Scharben/damit
 man die Mauren einstopffet vñ
 außfüllet. B. Stopstern. G. Rem-
 plage. It. Piedre o scaglie per riem-
 pire. H. Ripio entre dos hazes.
 Calx Plin. ferrumen cæmentorū Eid.
 ἡγρία, ἄσβεστος. Al. Kalch. B. Calck.
 G. Chaux. It. Calce. H. Cal.
 Calx viua. τίλανος, ζῶσα ἄσβεστος Cassia.
 Al. Raucher od vngesleschter kalck.
 B. Ungebluste Calck. G. Chaux viue.
 It. Calce viua. H. Cal porregar.
 Calx vda in lap. antiq. dicitur, qua deal-
 batur paries. B. Witsel.
 Calx harenato lita, qua et intrita; qua
 opus structile cōpingitur. lapides ve-
 teres. B. Beslagen Calck/Beslach.
 Intrita Vitru. intritum Plin. Calx longiore
 tempore macerata. Al. Alter beschla-
 gener kalch. B. Oude beslagen calck.
 Arena-

Arenatum, *Calx recenter arena permista.* *μείλιν.* Al. Kalck so erst mit dem Sand vermischet ist. Bel. Beslag / beslagen Calck. Gal. Chaux meslée avec du sablon. It. Arenato, calce pista enfieme col sabione. H. Maçacote.

Lacus, *mortarium.* *Vitru. Conceptaculum, ubi calx retro subigitur, maceraturque.* Al. Das ort da man den Kalck oder die Pflaster ruret. B. De Cunle oft Plaetse daer men den Calck beslaet. Gal. Lieu ou on fait le mortier. It. Luoco doue s'accincia la calce con l'arena. Hisp. Mortero de cal y tierra.

Lutum paleatum *Plinio, aceratū Festo, intrita Plinio.* *πηλός.* *Argilla acerum segmentis quisquilisq; subacta, qua parietes cratitij fere lutantur.* Al. Naat mit Habercasel gemischt. B. Klene oft Leem mit gecapt Groo. Gal. Bange, mortier de terre. Ital. Mortario de paglia. H. Mortero de tierra y paia.

Marmoratum, *quod calce & contuso marmore constabat.* Al. Mortel od pflaster vō Marmelstein vñ talck gemischt. B. Moorter van Marbelsteen ende Calck gemengt.

Paries. *τοιχος.* Al. & B. Wand. G. Paroy, ou mur. It. Pariete. H. Pared.

Paries cæmentitius *Vitru. ex informi & rudilapide.*

Paries cratitius *Vitru. è cannis cratibusq; implexis factus.* *τοιχος οἰσῖν.* Al. Ein Wandt mit Hürden gestochten. B. Een Leemen want mit Horden oft Theenen geblochten. G. Paroy faite de claies. Ital. Muro ò pariete di terra. H. Pared texbique, pared de emprenta ò çarzo.

Paries intergerinus *Plinio, qui inter confines struitur, & quasi intergeritur, teste Festo* *μεσότηχον* *Athen. Communis utrique domui paries ab*

Ouidio dicitur. Al. Scheidtwandt. B. Ghemeene want. G. Paroy moi-toyenne. It. Pariete commune, & mezo fra doe case. H. Pared en medio de dos casas.

Paries medianus *Vitru. qui medias aedes interstinguit, & varijs vsibus destinata loca seiungit.* *μεσότηχον.* Al. Zwischenwand / Mittelwand. B. Middelwant / Beschot. G. Paroy trauersant les pares de la maison. It. Pariete che diuidei appartamenti de la casa. H. Pared para appar-tar las cameras y otros lugares de la casa.

Paries lateritius *Palladio, testaceus.* *πλινθινος τῖχος, πλινθινεγῆς.* Al. Vō ziegelen gemacht. B. Een want vō backsteen / oft Caxeelen. G. Paroy de briques. It. Pariete ò muro di mattoni. H. Pared de ladrillos.

Paries diplinthius *Vitr. τοῖχος διπλινθινός.* Al. Ein Wand die zwener Stein dick ist. B. Een want van twee steenen dick. G. Paroy espesse deux briques. Ital. Pariete grosso due mattoni. H. Pared de los ladrillos.

Paries solidus *Cic. qui à solo in fastigium &sq; surgit continuato ductu.* Al. Ein recht auffgehende Wand. B. Een recht opgaende Sheuel. G. Paroy droite, & haut es leuée. It. Facciata diritta. H. Pared derecho, y que sale arriba.

Paries fornicatus *Boetio, qui in arcum curuatur.* Al. Een gebogene oder gewölbte Wandt. B. Een ghewelfde muer. G. Muraille courbe, ou faite sus les arcs. It. Muro in volta. Hisp. Pared en buelta.

Paries marmoreus, *qui saxo quadrato constat.* Al. Ein Marmelsteine Wandt. B. Een Marmelsteenen muer. G. Paroy de marbre. It. Muro di marmo. H. Pared de marmol.

Parietina *Cicer. Plin. Paries vetus & semia*

semirutus, siue parietum ruina, τοῖχος
ἡμιρραγὴς, τοῖχων πταῖμα. Al. Ein alte
 bawfellige wand oder mawr. Bel.
 Een veruallen muur. G. Masure vi-
 eille paroy ou mur. Ital. Parietina,
 muro rouinato. H. Pared cayda.
Stereobata Vitru. Murus ex ipso solo e-
ductus, basis uidelicet totius ædificij,
fundamentum ædificij. στερεοβάτης,
quasi στερρὰ βάσις, κρηπίς.
 Al. Das fundament. Belg. T base-
 ment/t' Fondament van den Nuyse.
 G. Basement, fondement. It. Ba-
 samento. H. Cimiento ò çatua de
 edeficio.
Stylobata Vitru. non est cum stereobata
idem, quod putant nonnulli: sed pro-
prie columnas quod substernitur pro
fulcimento. στυλοβάτης. Al. Fußstü-
 le. B. Pedestael. G. Le patin ou la pate
 d'vne colonne. Ital. Pedestale. H.
 Caria de columna.
Basis, Ipsa spira qua scapo subijcitur, hac
stylobata imponitur. βῆλη, βάσις,
βάδεγν, κρηπίς Pindaro. Al. Der
 Fuß von d' Sawl. B. De Voet van
 de Colonne. G. Soubassement. It.
 Base. H. El pie de la columna.
Spira Vitru. Basis columna tori vnius
aut duorum. abacus Vitru. quadra vi-
delicet, quasi lamina columna subie-
cta sessioni habilis. ἀσπίς. Al. Der
 Fuß einer Säul. B. Het viercāt on-
 der een colonne. Gal. Le pied de la
 colonne. It. Lastra di pietra.
Scapus Vitru. Columna perpendiculariter
basi insistentes. lapis oblongus perpetuus.
 Al. Der gestreckt Kenghel einer
 Sewl. B. De Stijl oft het lit van
 een colonne. G. Le corps & mem-
 brure d'vne colonne. It. Il corpo
 della colonna. H. El cuerpo ò astil
 de la columna.
Epistylum Vitru. capitulū, modulus,
quod scapo imponitur. ἐπιστύλιον, κιο-
ρον γωνιον Ctesia, ἐπὶ τῆς ἐν γωνίᾳ

mol. ἢ κεφαλὴ τῆς κίονος. Al. Capital
 B. Capitacl. G. Chapiteau. It. Ca-
 pitello archittrauo. H. Capitel so-
 bre la columna.

Columna, rotunda est. στήλη Hippocr.
κίον. cuius partes sunt Scapus, qui est
veluti corpus Columna, supra quem
capitulum surgit: infra scapum Spi-
ra, eaque inferior Stylobates. Al.
 Sewl/ Pfenler. B. Een ronde Co-
 lomne/een Pilaer. G. Colonne, ou
 pilier. It. Colonna, pilaastro. H. Co-
 lumna.

Columna striata Plin Al. Ralachtige
 sewl/ od mit Holkalen vndschiedne
 sewl. B. Gestremde colonne G. Co-
 lonne canelée, creusée. It. Colonna
 striata. H. Columna acanalada.

Columna structilis Vlpian. Martialis,
pluribus saxis constructa, opere ceme-
ntitio, lateritio, aut lapideo. Cui oppo-
nitur columna solida. στήλη μερόλι-
θος Iosepho. Al. Von viel sträckē auff-
 gesetzte Sewl. B. Een pilaer van
 veel Steenen opghemacft. G. Co-
 lomne bastie de plusieurs pieces
 ou pierres. It. Colonna fabricata
 di molte pierre. H. Columna edifi-
 cada de muchas piedras.

Pila Plin. stela Eid. hoc à Columna dis-
crepare putatur, quod sit quadrata,
cum illa sit rotunda. stela autem pro-
prie est stans in monumenta colu-
mna, quam Cic. libr. De legib. colu-
mellam vocat, Plato λίθινον ἐπίση-
μα, στήλη. Al. Viereckete Sewl. B.
 Viereckete Colonne. G. Pilier car-
 ré. It. Pila. H. Pilar.

Voluta Vitru. ἐλίζ. in capitulo quod pro-
pendet circuli tortilis ad modum, aut
cincinni crispati.

Torus, torulus Vitru. Columna crassior
torquens & teretior.

Astragalus Vitru. Torulus veluti tor-
ques, qui bacis plerumque scalpitur.
ἀστρογάλος.

Cyma-

Cymatium Vitru. vnda, lysis Vitru. quod sit sinuosa in modum vnda; nempe sima recta aut inuersa, qua corona imponi solet, vndamque imitatur in praeceps ruituram. κυματιον, λυσις, κωματιον Suida; qui tamen alibi Cymatium cum ταινία confundit.

Simia Plinio, In summis coronis pars obtusior; nasi caprarum instar Itali gulam tectam nominant It. La gola dritta.

Puluinus Vitru. Pars inter abacum & echinum, vnde voluta dependet.

Hypotrachelium Vitru. Scapi pars sub astragalo. υποτραχηλιον.

Denticulus Vitru. Fascia epistylj ad dextram imaginem intersecta.

Triglyphi Vitru. tribus constant sulcis, & tignorum proiecturas ad decorem vestiunt, eorumque sedes est in Zophoris. τριγλυφοι, τριγλύφαι Eurip. sculptura canaliculata triplici sulco.

Guttæ Vitru. quæ triglyphis subduntur ad inuersi turbinis speciem.

Metopæ Vitru. intertignium Vitru. μετόπη, μετόπια. Intervallum inter triglyphos & denticulos, quod vel purum relinquitur, vel ornatur lancibus sculptis, cornibus, tauro-rum capitibus, vittis reuinctis, & lemniscis.

Anterides Vitru. erismæ Eid. Arcus, pilæve muris obnitentes, & labans ædificium fulciantes: vel tigna parietes ruinosos sustinentia. αντηριδες, ερισματι. Al. Tram oder Saulsenholz/undersezung. B. Schoorhout / Onderstuurthout / Stütters/ oft Dijssels G. Arc ou pilier boutant, quasi pila arcusve obnitens, estage, contrefort. It. Speroni, contreforti.

Plinthus Vitru. Ima pars basis quadrati lateris formam referens. πλινθ. B.

Net viercant van de Pedestael.

Columbaria Vitru. Cubilia asserum vel tignorum, & sedent asseres. οπου. Bel. Nisten daer de Ribben in Sluyten oft liggen

Zophorus Vitru. Veluti pictus baltheus; in quo metopæ & figura exsculpuntur. ζωφορ. Belg. Frise. It. Freggio.

Zophorus puluinatus Vitru. qui leuiter in circulum tumet ac rotundatur.

Encarpa Vitru. Implexus florum frondiumque Zophoro insculptarium ενκαρπα. Al. Blumwerck. B. Früta sie. G. Frutag. It. Ghirlande & festoni. H. Frutas y flores.

Scotia. τερχιλα. Ital. Rozzella, orbicula.

Striæ Vitru. Eminula & extuberantes in striatis columnis partes, strigibus, hoc est, caniculis superiores. εστριαι. Al. Holtal/ Strehmen. B. Streemen/ Strepen. G. Canaux ou rayons & colonnes. Ital. Strie o cannollate delle colonne. H. Los canales de las columnas.

Porro Stria multiplices sunt, aut rectæ, aut helices in modum conuolutæ seu scansiles; ut in torcularis cochlea videre licet.

Striges Vitru. caniculi Eid. Cavi canaliculi columna striata, inter strias subsidentes & euacuatæ, quod strigillum more sulcata sint: εστριαι, αυλοι, πτωχες. Al. Kleine Furchlin an den Seulen/ Holstelen. Belg. Voiren/ Dloech. G. Chanfrain creux, gouttiere engrauee. Ital. Canellate. H. Canales.

Proiectura Vitru. corona Eid. Supercilium vel prominentia parietum ad arcenda inde stillicidia. Loricam testaceam alibi vocat Vitru. ενφορα in columnis, ενθετης, ενθεμα Hesychio, αεβολη in parietibus Gerod ισωσαι; & generaliter dicuntur απο

Ἐξωθεῖσθαι, quod veluti proijciantur, propellanturque extra parietis normam. Al. Ein Gesims/oder schupftächlin. B. Wistreeckinghe/ Boordack. G. Saillies, larmiers, quod guttas stillicidij tanquam lacrymas à pariete relidat. entablements. Ital. Ciglio, ò corona. H. La corona encima, y fuera de la pared.

Tænia Vitru. Euphonia sine proiectione columnarum species, estque veluti fascia supra metopas exserta. B. Cornijffe/ Bouenlijst.

Subgrunda vel suggrundia Plin. imbricamentum Gaze, Pars tecti prominentior, quæ stillicidium arcet ne quid parieti nocumenti fiat. γειώματα Aristot. ἀετρίσματα Poll. ἄσπετος Eid. ἄσπετος, ἡ πρὸς τὸν γείονα. Al. Vortach/ dz für den bau auffgehet. Belg. D'ouersteck van het Dack/den Hoofdrop. Gal. La feuronde, ou feuronde. It. Grunde. H. Ala del reiado que buela.

Podium Iuuenali. Locus pulpiti instar extra parietem exstans, aut alia ratione ad spectandum habilis: quod ad pedis modum exstet, siue quod ad pedes adificiorum strui consueuerit. In Codice Iustiniani vitiosa scriptura ὀρσαὶ vocantur, alijs ἀγοραὶ scribentibus; sed perperam, cum generis nomine, quod Protectura est, tenseatur, Voceturq; ἐξώστα. Al. Ercker oder Lauben vorn am Hauß. B. Doorlueue/oft wistende stellagie/daer men binten den Huse opstaen mach/Pueye. Gal. Accoudoir, peron, saillie ou proiect de la maison. It. Podiolo, harenga.

Pulpitrum Vitru. Podij prouectior pars cum pergula quedam. It. Pergolo

Meonianum Sueton. Pergula proiecta à quodam Menio, qui abligurito patrimonio, domoque vendita, extra columnam (quam sibi vnam reliquam

seruauerat) tabulatum pergulamque proiecit in spectaculi usum. ἐξώστα. Al. Oberschurz. B. Ouerstecksel. G. Saillie de maison.

Pluteus Vitru. lib. 4. cap. 4. Septimum marmore, lateribus, intestino opere, aliave materia, quo inter columnia (quæ sunt spatia inter columnas) solent intercludi & obsepimur. Al. Ein Diel/oder Schirmbret. B. Oslueninghe.

Pteromata Vitru. murigemini utrimque à templis, ad eorum altitudinem surgentes, ita dicti, quod alarum speciem prabeant. alæ nonnullis. πτερόματα Straboni, πτερό. B. Crunwercken.

Coronæ, coronices Vitru. Precinctiones siue transversa cingula, quibus precinguntur parietes passim, potissimum ex intestino opere ad inhibendam repellendamque Vocem canentium loquentiumve. B. Cornissen.

Fastigium Cas. culmen Plin. Altitudo anterior domus in acumen surgens pyramidale. ὀρεγφὴ, ἀκρωτήριον Plutarch. in Cas. dixit quod fastigium Sueton. Al. Der oberst Spitz vünd Gipsel. B. Opgaende Geuel. G. Le feste, coupet d'une edifice, le frontispice. It. Il frontispicio. Hisp. El cumbre y la altura del edificio.

Frontispicium. Al. Der Gipsel. B. De Geuel/oft de Voorgeuel. G. Le deuant de la maison. Ital. La facciata diuanti de la casa. H. La fruente ò patte de lantera de la casa.

Tympanum fastigii, quod inter simas & coronas est. B. T'panneel.

Acroteria Vitru. Eminentia fastigij adificiorum pinnacula & signa, quæ vel columella sunt, vel stylobata, in quibus sigilla vel arula. B. Cantelen/Soeyen Gal. Acroteres, piedestalles.

Pinnæ, Acroteria acuminata ad modum

dam fastigij turrium. ἰπὺν γι. Al. *gin-*
nen/Spitz der Mauren. B. *Toren-*
tens/scharpe Soenen. G. *Torrettes.*
It. Palle. H. Pelotas, torrefillas.
orica Vitru. Corona tectorū, qua prae-
pitium prohibet. ἰπὺν γις Hom. ὦλε
 λθ, σὺ φάνη Didymo. Al. *Schirm-*
tächle/Zinnen. B. *Transse/Tinnen.*
ectum Cic. τῆς, ὁ ἐγ φη, ὁ ἐγ φωρεα, σὺ-
 γς Soph. Al. *Tach.* Belg. *Dack.* Gal.
Toict, conuerture de la maison. It.
Tetto. H. *Taiado, teche.*
ectum pectinatum Fest. displuui-
um Vitru. quod utrimque de uexum
est, diuortio quodam hinc inde plu-
uiam demittens, cuiusmodi nostratia
fere tecta uisuntur. Al. *Spiziges/*
vund an beiden seiten scharff tach.
B. Een Dack dat aen twee sijden
nedergaet.
ectum testudineatum Vitru. quod in
quatuor partes de uexum est. Al. *Ein*
vierecketes ipiziges Tach. B. *Een*
viercant Dack.
ectum scandulare Apuleio, è ligneis
scandulis concinnatum: quod nomi-
nis etiam competit in tectum secti-
libus è saxo laminis constans: nam à
scandendo factam vocem puto, quod
laminarum ordines mutuo se scan-
dant. prius illud Alpinis populis fre-
quens; alterum Belgica & Gallijs.
Al. Tach vō Tachschindel gemacht.
B. Coenerdack/rijnsdack/Lendack/
Schaliendack. G. *Toict d'ardoises.*
It. Tetto di cantinelle. H. Teche
de ripias ò de madera raiada.
ectum imbricatum, tegulaneum.
Al. Ein Tach von Ziegelen. B. *Een*
Tegelendack/ Pannendack. Gal.
Toict de ruiles. H. Letto di rego-
le. H. Teche de teias.
Culmen Virgil. Stramineum tectum,
culmis constratum. ὁ ἐγ φθ. Al. *Ein*
strowes Tach. B. *Een strowē Dack*
ost Nietendack. G. *Toict de fo ar-*

re ou d'estrain. It. *Tetto di paglia.*
H. Teche de paia.
Column Vitru. Summum tignum te-
cti, quod à fastigio in longum per-
uadit. ὁ ἐγ φωρεα. Al. *Ein Stütz.* B.
Rock/quasi nucha, id est spina dorsi
vicem implens. Gal. *Le support &*
appuy du toict. Ital. *Il como.* H. *El*
cumbre.
Columnæ, proprie dicuntur arrectaria,
quæ columnen sustinent, trans trisque
innituntur. κατήλιπες Hesychio, δὲ
 γι βασιλίσσου τὸ ἐγ φον, ἀμειβοιτες.
 B. *Standers.*
Canterii Vitru. Tigna tecti oblonga à co-
lumine ad imum tectū pertingentia,
quæ si iusto longiora sint suggrundant
constituunt. Al. *Tachrasen/Tram/*
Tillbaum. B. *Dachsparren/ Capra-*
uens. G. *Chantiers, è cheurons.* It.
Canthieri. H. *Perchas.*
Capreoli Vitru. Ligna utrimque pro-
clinata, quæ canterios sustinent. Bel.
Deeren.
Templa Vitru. Assamenta transuersa,
canterijs imposita, supra quæ collo-
cantur asseres.
Cardines Vitru. Extrema partes capreo-
lorum aut tignorum, quæ in cauum
induntur. Gallis *cardo* Vocatur,
le tenon, ut cauum ipsum, la mor-
taise.
Transtra Vitru. Transuersæ trabes. B.
Dweersche Balcken.
Lacunar Horat. lacunarium, laquea-
rium, laquear Virgil. lacus Lucillio,
 φάτνωμα, τῆς γαμνον, ὠν Athenæo.
Tignum concamerationis. Al. *Ver-*
astung einer Bünne oder Tyle.
B. Tghespan van een Solder/ of
Ghemelfsel. G. *Le planchier d'une*
maison. It. *Il solaro.* H. *El sobiado*
entrefuelo.
Trabes. δαγί, σῶμυες. Al. & B. *Bal-*
cken. G. *Trefs, sommiers, poutres.*
It. Traui. H. *Vigas.*

Trabes emerganeæ *Vitr. affabre factæ.*
δοῦνι ἐνεργείς. Al. *Fein hübsch gear-*
bendtte Balcken. B. *Gherochte bal-*
cken. G. *Poutres labourez.* It. *Traui*
laborati. H. *Vigas labradas.*

Trabes compactiles *Vitr. δοῦνι ἐνερ-*
μῆτον. Al. *Zusammen gesetzte/ vñ in*
einander gefügte Balcken. B. *Ghe-*
lapte balcken/ oft die in malsanderē
genoecht zijn. G. *Trefs de plusieurs*
pieces assemblez. It. *Traui congi-*
onti. H. *Vigas ayuntadas.*

Sublicæ *Cæs. Trabes longa & pali, præ-*
sertim pangendis pontibus destinati.
ἰκέρια. Al. *Schwirren oder Pfal an*
einer Brücken. B. *Henpalen/ langhe*
Balcken. G. *Soliue.* It. *Pali ò traui*
lunghi da figer in acqua. H. *Palos*
para sostener vn puente.

Longurii *Varr. Cæs. δολιχαὶ ῥόµακες.*
Pertica oblonga transuersim fere poni
aut figi solita. Al. *Lange Trâmel/*
Haglatten. B. *Latten/ Langeribbē/*
Reeten. G. *Perches lōgues.* It. *Per-*
tiche lunghe. H. *Pertiga luenga.*

Tignus, tignum *Vlpiano, à tegendo. ξύ-*
λον Halicarnasseo. Iurisconsulti cen-
sent, tigni nomine venire, quic-
quid sineæ necessarium est. Aleman.
Balck/ Bloch. Belg. *Timmerhout/*
Carbiel/ Latt. Gal. *Tout marrain,*
soliuier, cheuron. It. *Ligname.* H.
Madera de edificio.

Tigillū *Catullo, transtillū Vitr. ξύλον,*
ἰξέψιµον, σρωτὴς Lycurgo. Harpocrat.
Al. Latten. B. *Latte/ Ribbe.* Gal.
Cheuronneau, soliuiau. It. *Traui-*
cello. H. *Perquenna viga.*

Pertica *Varr. vallus Virg. ῥόµαξ, σω-*
ρῶμα, ἰκέριον Halicarnasseo, ῥάραξ.
Al. Stang/ langer Stock/ Pfal. B.
Paele/ Stanghe/ lange Stock/
Reck. G. *Perche, long baston.* Ital.
Pertica. H. *Pertiga, ò el varal.*

Proceres, Capita trabium, aut lapides
parietibus iniecti, prominentesq, qui

portant trabes, Seruio teste. & Sca-
Al. Krackstein/ Kappfern/ daron
man die Balcken legen mag. B. *Q-*
uieten. G. *Les modillons.* It. *Mo-*
diglioni, calastrelli. H. *Capate.*

Mutuli *Columell. Varr. quasi mutuli*
trabes, quibus capita trabium
ponuntur, ita pure puteque idem
nare videntur & proceres & mu-
tuli, si Grammaticorum iudicio
bitur. quid si mutulos eas trabes
mutilas intelligamus esse, quæ ex
rectariis parietum surgentes, trabium
molem desuper incumbentium
incipiunt, atque sustinent quod in
tioribus edificiis videmus fieri, ope-
iam desito nouis architectis, vel cer-
improbato, veteribus tamen receptum
quando aliter Varronis verba lib. D.
re rustica 3. cap. 16. accipi neque-
unt, ubi ait: Alios fictiles è mella-
riis fabricatas in mutulis parietis
collocari, ne inter se contingant.
Quod ipsum in proceribus an fieri
possit, mihi liquere nego; quippe quæ
crassitudini trabium fere responde-
ant, quæ his incumbunt. Non infir-
cior tamen, eundem utrisque esse
sum, & mutuli longinquius trabium
bus subueniant; vacuo interposito
spatio, ubi quid collocari queat, pro-
ceres vero nullo interiecto intervallo
trabium capitibus siue extremitatibus
substernantur: nisi eodem cen-
seri nomine genus utrumque placeat.
Eustathius Aristotelis interpre-
µῆτλα vernacula lingua dici innuit
sed in eo falsus, quod cum Triglyphis
confundat. B. Corbielen/ oft Cor-
biels. G. *Corbeaux, modillons.* It.
Modig'ioni. H. *Capata, cande ba-*
xo de la viga.

Deliquiæ, deliciæ *Festo, Tignum quod*
à culmine ad infimas angulares te-
gulas fastigium versus collocatur, &
inde aqua pluuia deliquet, unde &
tectum

teetum delictatum. B. Opgaende
plaente/daer t'water van dē geuel
affchiet. G. Gouttieres. It. Solchi
da condurre via l'acqua. H. Sulcos
para sangrat el agua lluvia.

erpenfua *Vitr.* Tigilla qua stillici
dium fulciunt, aut qua de parietibus
inter teetum pensilia capitibusq; tra-
hium immiffarum excepta, afferes te-
sti deuexi fufinent. It. Gambini, ba-
douini.

gula. *ῥέγμυς*, ea est vel foraminosa
que inieeto paxillo fufpenditur. *ὀπώρα*
Grecis dicta, vel hamata, quam vul-
garis lingua nafatam vocat (Teghel
metē Nuefe.) Al. Zieghel B. Teg-
hel. G. Tuile. It. Tegola. H. Teja.
gula delictaris *Festo*, per quam de-
luxit, delicitque aqua pluvia. B.
Keele.

liquia fuae collicia *Festo*. Caua te-
gula, per quas aqua defluit, fuae cana-
les, laminae uel leuiter concuata, qua
defluam ē teeto aquam collicientes
atq; excipientes in angulis teeti caue-
di, pluuias aquas deiiciūt. Al. Was-
ferunß/ Wasser Furchē. B. Goo-
ten. G. Gouttieres.

ndula, scandula robuste *Vitru.*
candula fiffiles, feetiles tabularū
laminæ *Plin.* Tabulae que uice tegu-
larum teetis infternuntur. *πέτρους*
Theocr. schol. ἐρέψιμα ξύλα, ξύλωσις
Thucydidi. Al. Tachschindel. Belg
Dackberdefens. G. Aiffis, aiffes
& bardeaux a couurir maifons. It
Cantinelle. H. Ripias ò madera
rajada.

rina, lamella. *Seetilis lamina ta-*
bula. *λεπίς*. B. Scalie oft Lene. G.
Ardoife.

brex *Plinio*, Tegula femitabuli in
modum aduoluta. *σκολύ*. Al. Hol-
ziegel. B. Cromme Tichel. G. Tuile
creufe. It. Tegola torta. H. Teiado.
les, affamenta *Plin.* axes, feetiles ta-

bula, planca *Plin.* *σανίδες*, *σανιδί-*
μαζα. Al. Brätter/Dilen/Laden/
Brugel/Bruckladen. B. Deelen/
Plancken/Bladen/Berderen. G.
Planches, bois de fente, membru-
res, membrures de fciage. It. Affe-
ri, pianche. H. Entabladuras.

Afferes, *Crassior & angusta materies,*
fereq; trientibus, hoc est, quatuor polli-
ces lata: ita dicti (Festo testante) quod
parietibus trabibusq; affideant. Al.
Bretter/od Dilen B. Becken Rib-
ben. G. Membrures de boia fendu
ou fcié. It. Tauole, ò tranicelli. H.
Vigones, ò tablas cortadas.

Coaxatio *Vitr.* coaffatio, *Opus axibus*
constans, hoc est, seetilibus tabulis; nē-
pe tabularum. nam axes transuersis
tignis impositi sola contignationum
informant. *ὁ πῶρον, κατήλιψ, ἰκελ-ω-*
μα. Al. Bunne/Soller. B. Solder.
G. Blanchier, estage. It. Solaro. H.
Entablamiento.

Contignatio *Plin.* *Textura tignorum.*
Al. Schreatile. B. Versparringhe/
Ribbē laghe G. Estage, folier, plā-
chier de maison. It. Tualato, tra-
uamento, solaio, palco Boccato. H.
El sabrado ò entrefuelo.

Fornix *Cic.* arcus *Ouid.* concamera-
tio, testudo *Virg.* *φελίς*, *φελίδωρα*,
καμαρωτὸν Straboni, *καμίζα*. Al.
Gewelb/Schwibbogen/Bogen
eines Gewelbs B. Ven voute/oft
Weiffel/oft de boghe van t' ghe-
welffel. G. Arc, arche, voute. It. Te-
studine, arco, volta. H. Arco bo-
ueda.

Differunt tamen haec voces figura;
siquidem testudo constare uidetur
duobus arcibus sese decussantibus,
aut crucis in modum sese intersecan-
tibus, fornix uero in arcus simili-
tudinem incurua est & oblonga, unde
& arcus dicitur. ab his diuersum est
hemisphaerium *Vitr.* quod ad sphæ-

ra similitudinem orbiculatum est. Ital. Cuppola. Huc spectat discrimen inter Fornicari & Pandari; quandoquidem illud est reniti ac in diuersum curuari, more palma arboris, quod $\kappa\upsilon\epsilon\tau\acute{\epsilon}\delta\alpha\iota$ Plutarchus dixit, alij $\kappa\alpha\upsilon\gamma\epsilon\acute{\epsilon}\delta\alpha\iota$. Alman. Bogenweis frammen / vbersich vmbbieghen. Belg. Boghenwijs omcrommen / opwaerts ombunghen. Gal. Vouter. Ital. Voltare, volteggiare. Hisp. Bouedar.

At pandari est ponderi cedere. $\kappa\upsilon\delta\epsilon\nu\alpha\iota$ Plutarcho. Alman. Bücken vund bengen wie ein vberladene Wand. Belg. Toegheuen int bunghen. Gal. Courber & affaiser. *qua de re Plin. libr. 16. cap. 42.*

Tholus Virgil. Testudinis Umbilicus in medio tecto, in quem trabium capita conueniunt. Cui moris erat antiqui Souentium donaria, primitiasque affigere, ut Lutatius annotat. $\theta\omicron\lambda\omicron\varsigma$ Alman. Schloßstein. Belg. Sluntsteen / sluntbalck: quando ex intestino opere fit concameratio. Gal. Laterne. Ital. Tribuna, laterna. H. La clauē.

Telamones Vitru. Atlantes, Signa virili figura; quæ in edificijs mutulos aut coronas, aut aliud quid sustinent. $\alpha\tau\lambda\alpha\nu\tau\epsilon\varsigma$, ab Atlante, quem mundum fulcire finxit vetustas. Alman. Ein vndersehter Balck / geschmizet wie ein Mann. Belg. Portanten in mans ghedaente. Gal. Consolateurs, figures des hommes portants les modillons ou cornices. Ital. Caridiatidi maschi. Hisp. Figu-

ras de varones para softener las vigas.

Caryatides Vitru. Sigilla consimilia Atlantibus, sed mulietri specie à Caria Laconia ut cum Paulania Athenæus: siue à Carya Pannonensi oppido, quod Vitruuius sentit: vel à nuce arbore, quod $\kappa\alpha\rho\upsilon\alpha$, quam virginum chorus metu ruina conscenderint, St. Latinius voluit. $\kappa\alpha\rho\upsilon\alpha\tau\iota\delta\iota\varsigma$ Athenæus. Alman. Weibsbilder vnder Balcken. Belg. Portanten Vrouwen ghedaente. Gal. Figures de femmes portantes les modillons. Ital. Caryati di femine. Hispanice Figuras des mugeres para softener las vigas.

Tibicines, Tigni qui ruinosos parietes fulciunt. $\tau\iota\beta\iota\kappa\epsilon\iota\delta\epsilon\varsigma$. Belg. Stutten / Dijssels. vide in Antecedens supra.

Orthostata Vitruuius, arrectaria Eadem, Quauis materia siue lignea siue lapidea, quæ tympana includit. $\omicron\rho\theta\omicron\varsigma\tau\alpha\tau\alpha$, $\sigma\alpha\nu\epsilon\gamma\iota$ Suida. Alman. Ecksteinen oder seitenbalcken. Belg. Hoecksteenē / oft de sijdebalcken recht obstaende. Gal. Contreforts montants. Ital. Traui ò sassi dirizzati in piedi,

Transuersaria Vitruuius. $\epsilon\pi\alpha\gamma\gamma\epsilon\iota\sigma\tau\alpha$. Alman. Zwerchhölzer oder enzwerschgelegt. B. Dweerse balcken.

Antæ Vitruuius, ostiorum latera Festi Lapidēs vel arrectaria utrumque ostendit munientia. $\alpha\pi\alpha\gamma\gamma\epsilon\iota\delta\epsilon\varsigma$ Xenophon. $\sigma\alpha\delta\mu\gamma\iota$ Polluci, $\tau\epsilon\tau\epsilon\alpha\gamma\gamma\epsilon\iota$ Hesych. Polluci. Alman. Die seitten einer Thüren / der Fuß darau

mandi Thürzuschleußt. Bel.
De Sijden. van de Deuren/
Posten. G. Les iambes, ou iā-
bages d'vn huis ou porte.
It. Posti, le balestrado delle
porte. H. El bastidor de la
puerta.

Antepagmenta Vitru. eadem
sunt cum Antis, sed Catoni &
Festo antipagmenta, valua-
rum sunt ornamenta, quæ an-
tis adpanguntur, id est, adfi-
guntur: cuius generis sunt Bul-
læ Ciceroni, de quibus infe-
rius.

Ostis Virgilio, proprie latus o-
stii siue arrectarium porte, vn-
de ostium peridet, quasi post.
ostium stans. παρῳς αἰς, φλια. Al.
Thürpfost/der Hinderpost/daran
die Thür hangt. B. Post/ost Ach-
terstil. G. Posteau auquel l'huis
est attaché, It. Posti.

Propylæum Cicer. Vestibulum porta
palatii, templi, aut similium. πρὸς πυ-
λαιον, πρὸς πυλον ἱερῶν Herodoto. B.
Xerctportael.

Prothyrum Vitru. vestibulum Cicer.
quod ianuam Vestiat, siue quod Vestæ
sacratum fuerit. πρὸς θυρον, πυλῶν,
θυρῶν, πρὸς θυρον. Al. Vorschopff.
B. T'portael van een Huys. G. Vn
auant portal, l'entrée de la mai-
son. It. Portale. H. Portal fuera de
casa.

Prothyrides Vitruuio, ancones
Eidem, Mensulæ quædam volu-
tarum instar leniter infractæ, ad
S. literæ speciē ante ostium. πρὸς
θυρίδας. It. Controfrotali del
vicio come mezzi muli po-

sti à rouerso.

Diathyrum Vitru. Tabularium
è materia, quod opponitur o-
stio, vt excludat ventum ir-
rumpentem, dum valuæ a-
periuntur, vt Alciato videtur
in libr. De verborum signifi-
cat. διαθυρον Vitru. διαθυρον.
B. Den Schüssel.

Alii diathyra existimant esse
ea repagula lignea, quæ arcant
equos aut currum incitatio-
nem à vestibulis adium. Belg.
Voorschüssel.

Hypothyrum Vitru. limen Virgil. ὑ-
πόθυρον, βηλὸς, ἔδος, βατήρ, φλια. Al.
Die schwel. B. Den Dorpel/ drē-
pel/de Sühu Fland. G. Le sueil de
l'nuis. It. Soglio de la porta, limi-
nal, & limitate Petr. H. Lumbral
bazo en la puerra.

Hypothyrum Vitru. Ipsius ostij hians
inanitas ὑπόθυρον, χάσμα τῆς θυρῆς,
Alleman. Die weite der Thüren.
Belg. De wijde van der Deuren/
Deure wijt openstaende. Gal.
L'ouerture ou le ouuide de la
porte. Ital. Il voto de la porta.
Hispan. Aquel vaziedad de la pu-
erta.

Hyperthyrum Vitru. superliminare
Plin. ὑπὲρ θυρον, ὑπὲρ τὸν αἶον. Poll. ἑ-
άνω φλια. Al. Limen superum, Al. Die
Oberschwel. B. De Bouendorpel.
G. Le linteau dessus l'huis. Ital. So-
glio di sopra liminal, ò limitare
Petrarche. H. Lumbral encima la
puerta.

Supercilium Vitruuio, quod ipsis
ostiorum antipagmentis sub
ipso superliminari imponitur,
ὀφρῦς.

Ianua Virgil. Primum domus ingressus,
N 4 à lano,

à Iano, cui omne initium consecrauerat antiquitas. Ostium, reliquus intra ianuam ingressus, quæ obstaculum, quod arceat aditu. Fores, proprie quæ foras in publicum reijciuntur. ὄρεα, ὄρεωρα, αὐλαὶ & ὄρεα Herod. σπινθίς Hom. Al. Thür. B. Deure/ Voordeure. G. L'huis It. Vicio. H. Puerta.

Valuæ Cic. Ianua aut fenestra plicatiles siue bipatentes. unde valuæ bifores Ouid. dicta ita, quod reuoluuntur ac velantur, ut Servio placet. πτύχες, ὀρσοθήρη Hom. κυκλίδες Suid. ὄρεα σπινθίδια, δεικλίδες, αἰμφοθήρη. Al. Thür mit zweyen fachen. B. Dobbelt Deure/oft in twee deelen opgaende. G. Porte a deux batants, ou qui s'ouure en deux parties. It. Porte che si aprouo in due H. Las puertas que abren y cierran.

Posticum Horatio, postica Ammiano, pseudothyrum Cicer. ὀπισθοθύρος, παρὰ θυρῶν Plutar. ἡ κηπόα Galeno ὀπισθοθύρη. Al. Die hinder Thür/Thür hinden am Hauß. B. Achter deure. G. L'huis de derriere. It. Postico. H. Postiga de tras da la casa.

Tympanum Vitru. in valuis est quod materiarij panellum vocant. τύμπανον. B. Pannel. It. Pannello.

Impages Vitr. Regula siue quatympanum circumdant. B. Crunsering/Boerding It. Orli.

Cardo Verg. quo ianua mouetur, quasi cor ianux, ἐπισπαστήρ Suidæ, σπῶφι γέ, εἰς ὅθεν Homer. ὀρσοθήρη, Scaleg Polluci, γέγγλυμι Galeno. Al. Thüangel. B. PenHerze/ Gehinge oft Henzele. G. Le gond d'une porte, le puiot d'un huis. It. Cardine. H. Quicio sobre que se buelue la puetta.

Cornix, cantharus Plauto, manus extera Lucret. annulus aut marculus ferreus quo pulsantur fores. κυκλῖς

Theoc. σχολ. ἡγεῶν Homer. ἡγεῶν κλειῶς, ῥόπτρον Eusia. ἐπισπαστήρ Herodoto, ἐπίσπαστρον Poll. Al. Der Ring/oder Hamel an der Thür. B. De Clopper / oft de Deurhamer. It. L'annello de la porta. H. El anillo de la puerta.

Obex Festo, pessulus ferreus, Ferrum in sera mobile, cui subiecta clauis pandit reseratq; fores. pessulus Terent. ὀχλὺς, βάλανος Thucyd. schol. quod ἑμῶν βαλάνων. βλήτρον. Al. Fürschub / Fürwurff / Speerling. B. Doorschub/schunfser. G. Vn Verrouil. It. Cadenazzo. H. El pestillo, ò aldaua.

Sera Iuuenali, claustrum ferreum Seneca, patibulum Nonio teste, quod remota sera valuæ pateant. κλειθρον, ἐπιβλῆς, Al. Schloß. B. Slot. Gal. Serrure, closture. It. Chiostro, sera. H. Cerraia, cerroia, cerradura de llaue.

Clauis. κλεις, βαλανόρεα, eo quod obicē velut persequatur. ὅπ τι τῷ βάλανον ἀρενεῖ, ut Thucy. schol. videtur. Al. Schlüssel B. Sleutel. G. Clef. It. Chiaue. H. Llaue.

Vectis, qui attracta vinculo foras promicante, ianua patefcit. κληῖς Hom. ἐπιβλῆς, ὀχεῖς. Al. Ein Rigel. Belg. Clincke. G. Clinquet, clanche, var-ton, pieu, cadenat, serreure. It. Gadenazzo. stanga, chiauiстello. H. Barra ò cerroio de hierro.

Vectis, pro pertica, qua ferreis axis aut columbariis immissa, fores obfirmantur vel fenestre. μοχλὸς ἀναφορεῖς. Al. Ein Stang damit mā zuspert. B. Een boom/Hantspaeck G. Barre, barreau. It. Stanga. H. Pastillo, cerra durra de palo.

Repagulum Cicer. repages. κατὰ τῆς, βλήτρον. Al. Serling/righel für die Thür/Grendel. B. Woruel / oft Grendel. G. Verrouil, barre, barriere.

riere. It. Stanghetta. H. Tranca de la puerta.

Clathri vel clathra Colum. cancelli Cic. Ferramenta, lignave reticulato textu, quibus fenestri muniuntur, sepiunturque. κλάυκλοι, δίκτυα Salomonis interpreti, veluti reticula, κίγκλιδες. Al. Gätter / Schrenck / Spangen. B. Tralien oft gheerden. G. Barreau, treillis. It. Cancelli. H. Rexas ò verjas para çerrat ò apartar.

Transenna, pro cancellato septo, per quod strictim praterentes prospectamus. κίγκλιν. Al. Ein Gätterlin. B. Rijckvensterken / een traelien vensterken. G. Treillis. It. Ferrata. H. Rexa de hierro.

Fenestra Cic. θυρίς. Al. Fenster. Fenster oder Tachloch. B. Venster. G. Fenestre. It. Fenestra. H. Ventana. Ang. Windore.

Foramen Cicer. foramentum Gaza, à forando. ὀπή, τεῖχος τεύμα, τεύμαλιν, τεύπημα. Al. Ein Loch. B. Ven gat / een geboort gat. G. Trou. pertuis. It. Pertugio, forame, bucho. H. Horado, agujero.

Foramen palmare Vitru. habens diametri palmum vnum. Al. Ein Loch das ein zwerch Handt weyt. ist. B. Ven gat dat eē hant breed wijt is. G. Vn pertuis large quatre doigts. It. Forame d' yn palmo. H. Horado de quatro de dos largo.

Foramen rotundum, quod terebra vertigine excavatur. Al. Ein rondt Loch. B. Ven ront gheboort gat. G. Vn pertuis rond. It. Forame rondo. H. Horado redondo.

Rima Plin. Fissura in tabula. ὀπή, κλειψία. Al. Ein Spalt / Klimsen / Klast. B. Eē splete / scheure / cloue / spouwinge. G. Fente, creuasse, gerseure. It. Rima, fessura. H. Hende dura, resquebrajadura.

Scala Virg. Cic. anabathra Iuuenali. per quas scansim ascenditur. κλίμαξ, ἐπίσκαπα, βαθρον, ἀνθρασις, κλίμακωτος Straboni. Al. Leiter / Stäge. B. Een leere / oft trappen. Gal. Eschelle, degré. It. Scala. H. Escala, escalera.

Scala gestatorie, qua trāsferri possunt. Al. Ein Leiter so man hin vñ wieder tragen mag. B. Een leere die men verset daer men wilt.

Scala erismate fultæ Vitru. qua tertium habent tignum, quod obniten- tis fulcimenti loco est. quarū usus est in præaltis atriis, aut in putandis arboribus. patibulū Catoni ista scala- ta machina vocatur, diuicatis ad imum cruribus, capitibus cōiunctim in axiculum vnum. B. Boomleere / Schoorleere.

Scalaris forma Vitru. dicitur, inclina- ta ad modum scalarum, non autem perpendiculariter erecta. Al. Leiter weiß / nicht eben auffgehend. B. Nā- gende / niet recht ouer ende staende vorme / oft gedaente.

Cochlea, cochlis, scala cochlides, Scala in gyrum ascensiles. κελίας, κελιν κελιδιον Strab. κλίμαξ ἐλικ- τή Athenæo. Al. Ein Schneck / ein rundt Stägen. B. Een wenteltrap. G. Viz a monter. It. Scala a baba- luxa, caracho, garagoso, lamaga, H. Caracol.

Scapus Vitru. Truncus scalarum cochli- dum à summa coassatione ad imum libramentum. Al. Ein Schnecken / Spindel. B. De spille van eenen wendeltrap. G. L'arbre de l'esche- le a viz Ital. L'antenna, l'anima, il stilo H. Antena del caracol.

Gradus Cic. κλίμακτες. Al. Staffel / stege / seigel. B. Trappen / steegers. Flandris G. Degrez. It. Basselli, sca- lini. H. Escalon.

Mola Plin. μύλος, μύλα. Al. Mülle. B.

- Ben meulen.** G. Moulin. It. & H. Molino.
- Mola alata, pneumatica, quod vento circūagatur** Al. Mahlmülle/windmülle. B. Wintmeulen. G. Moulin à vent. It. Molino à vento. H. Molino de viento.
- Mola trusatilis Catoni, versatilis Plin. Manuaria, quod manibus trahatur verseturq;** moletrina Cat. & εὐμολα. Al. Treibmülle / Handmülle. B. Ben queerne/hātmeule. G. Moulin à Main ou à bras. It. Mola di mano. H. Muela di mano.
- Molile Catoni, Manubrium, quo mola impellitur, & in gyrum agitur.**
- Hydromyla.** Vitruvius enim pro corrupta hydraula, istam lectionem, ut germanam, restituendam censeo, pro mola, quæ vi fluminis aquæve rotatur. εὐμολα. Al. Ein wassermüle. B. Ein watermeulē. G. Moulin à eau. It. Molino d'acqua. H. Acena.
- Mola asinaria Cat. machinaria Apuleio, quam iumenta versant.** Al. Eselmüllen. B. Rossmeulē / oft rossqueerne. G. Moulin à cheueaux. It. Moline à cauali. H. Atabona de mulos.
- Tympanum Vitru. Organum haustorium, quod circumactū aquam modiolis haurit & erogat τύμπανον.** Al. Wasserad. B. Watermeulen rat.
- Columbaria Vitru. Foramina per quæ aqua tympano excepta effluit.**
- Pinnæ Vitru. in tympano assamenta, quæ aquæ impetu impelluntur.** Belg. Lepelen/schepers.
- Castellum Vitru. Aquæ tympano egesta conceptaculum.** B. Den back.
- Infundibulum Vitru. per quod in molā frumentum decurrit ac transmittitur.** & ὄνη. Al. Trimellen/darīn mandas torn auffschüttet. B. Tremelle van de meulen. G. La tremue d'un moulin. It. Imbotatoio, piria. H.
- Tolna ò embudo de molino.
- Carillus Paulo Iurisc. Mola superior lapis ò vos Hesych. B. De looper.** G. Le dessus du moulin. It. Maciguo forano. H. Muela de encima.
- Meta Paul. inferior mola lapis, tametsi diuersum Grapaldus sentiat.** B. De legger. Gal Le bas du moulin. It. Maciguo di sotto. Hisp. Muela de baxo.
- Subscus ferrea, quæ molam sustinet.** B. Het muelen ijsen. G. Le fer du moulin Bud.
- Pilum ruidum Plin. lib. 18. cap. 10. Palus in mola olearia, qui in sublime euectus, mox decidēs subiecta comminuit, à ruendo nomē habens: ut prorsus explodenda sit Hermolai Barb. eiusq; errore impliciti Calij expositio, accipientium ruidum pro rudi & imposito.** Al. Ein Stößel. B. De hēnehet olyblock. G. Pilon. It. Festello. H. Mabo.
- Torculus Plin. torcular, torculariū, Machina torquendis & exprimaendis suis comparata σεφύλο & ἑλίων Iseo & Dinarcho.** Al. Torckel/Trotten/Trotbaum/Presh. B. Wijnperse/perse. G. Un pressoir. It. Torcolo. H. Torno para prensar.
- Prælum Virg. Trabs quæ sua calcata premitur.** & επτήρ, πρεση Diosc. πατήριον. Al. Presh. B. Perse/druckboom. G. Pressoir, presse. It. Prelo, torchio. H. Présa, ò vida del lagar.
- Lacus Virgil. Vas amplum, in quod mustum prelo expressum recipitur.** & λωός. B. Wijnback. G. La cuue. H. La cueua.
- Labrum, Locus quo vinum è lacu trāsfertur.**
- Cochlea, per quam clauiculatim striatam prælum spiratim attollitur, & vicissim demittitur in torculari, vectuariis ergatam versantibus.** & χλίκας. A'. Drotten spindel. B. Spille.

le. G. La viz de la pressé. It. Il stilo
ò la vida del torcolo. H. El arbol
de la prensa.

Trapes Virg. trapetum Catoni, Mola
olearia τρεπίπης. Al. Oelmühle. Belg.
Olymeulen. G. Moulin à huile. It.
Molino à l'oglio. H. Molino de
azeyte. Alii trabem esse dicunt, qua
oleum exprimitur, & quidem recti-
us: nam orbis Catoni est ipsa olearia
mola, qua in trapeto vertitur, oleam-
que conterit, ὀρεῖς Poll. & τρεπίπης. Al.
Oeltrotten. B. Olypersse. G. Pres-
sor d'huile. It. Torcolo d'oglio. H.
Alfargo de molino de aceyte.

Horologium Cicer. ὡρολογεῖον. Al.
Uhr so die Stunden anzeigt. B.
Een vrenwerck. G. Vn horologe.
It. Horologio. H. Relox.

Horologium sciatericum Plin. sola-
rium Marcellino, Horologium aut
instrumentum gnomonicum, quo ho-
rarum interstitia è solis Umbra dig-
noscimus. ὡρολογεῖον ἡλιακόν, ἢ
σκιατηρικόν, ab Umbra obseruatio-
ne. Al. Sonnen Uhr / Quadrant /
Sonnen Zeiger. B. Een sonnen
vrenwerck / een Quadrant / een son-
nen wijser / oft hoorloge. Gal. Vn
quadran ou horologe à soleil. It.
Horologio del sole. H. Relox de
sol.

Amusium Vitru. circinatum tympa-
num Plin. Tabula ex qua ad libel-
lam collocata deprehenduntur pla-
ga, unde ventorum certi flatus spi-

rent: ita dictum fortasse, quod impe-
riti, & amaris ingeniis eo consulere-
tur in explorandis ventis. B. & Gal.
Compas. Ital. Compasso. H. El
Compas.

Gnomon Vitru. Æneus stylus umbra
indagator, siue veruculum, quod in
medio sciaterici collocatum, umbra
proiectu horarum discrimina desi-
gnat. γνῶμων, σκιάδης τεστε Vitru-
uio, quod Umbra indaget. Al. Zei-
gerstang / die Nut in der Sonnens-
uhr B. De wijser. G. La verge d'un
quadran. Ital. Il ferro che fa l'om-
bra. H. El hierro del relox.

Vmbilicus solis Plin. Exiguus circu-
lus, cuius in medio gnomon figitur,
aut quem medium interfecant linea
in sciaterico amussio de.

Scaphium Mart. scaphe Vitru. hemi-
sphaerium, Horologii genus intror-
sum recedens, in quo stylus medio in
fundo collocatus, horarum ductus
discriminat. σκάφειον.

Clepsammidion, ficto vocabulo ad i-
mitationem clepsydra, cuius hoc se-
culo usus exoleuit: machinula vi-
tria, qua defluxu arena aut pului-
sculi è contusis ouorum testis com-
parati, statum temporis interual-
lum designat. κλεψαμμίδιον, ab are-
na furto. Al. Ein Sandtühr. B.
Een santlooper. G. Vn horologe à
sablon. Ital. Vn horologio à pol-
uere, ò d'arena. H. Vn relox de a-
rena.

NAVIGIVM, equoreum domicilium audax eadem & laboriosa mortalitas fa-
bricata est, inuento temerario & proiecta audacia pleno, Vitaq; adeo prodigo, quod
à similitudine quam cum aedificio habet, μετὰ φόρον οἶκον, velut transportabilem
domum, è Gracis quidam dixere. neq; alio iure, precario nimirum, cum aediis vi-
cinitatem atq; consinium obtinebit, alioqui suo peculio ac possessione excludi se in-
dignatura varia supellex, summo iure experiri posset.

DE RE NAVALI.

NAVIS. nauigium, currus etiam
Catullo πλοῖον, ναῦς, ἄρμα πο-
λάσος Nonno, ναῖα ἀπὸν Euripidi

ὄχημα πελάγιον Poll. τρεπίπης Ni-
cand. ἀμείλα Æschylo, πλάτη. quin
eam μετὰ φόρον οἶκον veterum quis-
piam

piam dixit, teste Eustathio. Alleman. Schiff. B. Schip. G. Nauire, bateau, nef. It. Naue, nauigio. H. La naue, nao.

Nauicula, nauigiolum *Liuius*. πλοιάριον. Al. Schifflin. B. Scheepē. G. Nacelle, petite nauire. It. Naucella. H. Nauezica, ò naue chica.

Nauiculariam facere *Cicer. Verri. Regenda nauis artem exercere.* ναυαρχείν. Al. Schiffer seyn. B. Schip voeren/oft stieren. G. Gouverner vne nauire, y estre pilote ou patron. Ital. Far larte di marinaro, praticar il mare, esser nochiero. H. Ser nauchel ò patron, regier ò gouerna la naue.

Nauis oneraria *Cicer.* grauis *Cæs.* frumentaria *Eid.* σιταγωγὸς ὀλκὸς *Thucyd.* φορτηγὸς *Polybio*, σιτηγὸς ναῦς *Diodoro*, φορτηγὸν πλοῖον, σπογγῶλον, φοινικινὸν σκάφει *Aristophan.* γαῶλ *Herodoto*, σκευοφόρος *Appiano*. Al. Nauē/Lastschiff. B. Hulcke/een coopvorderschip. G. Nauire marchande. It. Batello, hulca. H. Naue de mercaderia.

Nauis constrata *Cic.* tecta *Liuius*, cui opponitur aperta *apud Cicer.* ναυὶς κατέφρακται *Polybio*. Al. Gedeckt schiff. B. Ouerdeckt schip/schip met een ouerloop. G. Bateau couuert. It. Batello ferrato ò cuoperto. H. Naue cubierta.

Nauis prætorialis, ναυαρχὴς, στρατηγὴς *Diod.* Al. Des Obersten schiff. B. Het ammirael's schip. G. Le bateau de l'amiral. It. La naue del ammiraglio, ò del capitano generale.

Nauis præsidialis, φυλακὴς *Diodoro*, φρενὴς. Al. Ein zusatzschiff / ein Kriegschiff. B. Een oorloochschip. G. Nauire de guerre. It. Naue di guerra. H. Naue de guerra.

Nauis militaris. στρατιωτικὴς *Thucyd.* ὁ πλιτεργὸς *Eid.* qua transportari

vehique solent milites. Al. Schiff darinn man die Kriegsleut vberführet. B. Een schip om knechten met/oft inne te voeren. G. Nauire pour transporter foudarts. It. Naue per transfretare soldati. H. Naue para lleuar los soldados.

Nauis oraria *Pli.* Nauicula qua oram littoris legimus. qualis actuariola *Cic.* quam eandem esse puto cum *Hor.* qua per aspiratam à *Nonio* scribitur. εὐπορὸν πλάτη *Euripidi*. Al. Ein schifflin damit man nur am Bord oder Gestad des Wassers rudert. B. Een boot om by stranden te roeyen. Gal. Nacelle pour ramer au bord de l'eau. It. Naucella per nauigar lungo alla riuā. H. Naue chica por passarse.

Nauis vectoria *Vlpiano*, ἐπιβατικὴς in *Pandect.* Al. Ein Fahr-schiff. B. Een heu/een vracht/oft veerschip. G. Barcque, ou bateau de passage. It. Naue de passagieri. H. Barca de passaje.

Nauis speculatoria, cata scopiū *Cic.* exploratoria nauicula. κατασκοπικὸν πλοῖον *Plutarch.* Al. Ein speheschifflin. G. Een lootsmans boot/een verspiers schip/een fuste/oft bergantijn. G. Vn brigantin, vne fuste. It. Vn bergantino, vna fusta, ò fregata. H. Vn bergantin, vna fuesta.

Nauis prædatoria *Liuius* piratica *Quintil.* paro *Liuius* myoparo, ὁ πειρατικὸν πλοῖον, ληστὴς, μυοπαρών, ἐπακτάτης *Etymolog.* Al. Raub/od Zagschiff. B. Een Zeeroouers schip/een iachte/een barsie/bergantijn/oft een barcke. G. Barque. bateau de coursaire, brigatin. It. Bergantino, corsaro. H. Naue de corsario.

Nauis rostrata *Liuius* χαλκίμεβλος *Appiano* χαλκήρης *Plutarch.* ἐμβολὰς ἔχουσα *Xenoph.* Al. Geschnabelt schiff.

Schiff. B. Een schip met een snunte
boren. G. Nauires begue. Ital. Nautie
con pontà. H. Naue fornacida pa-
ra encontrar.

Nauiis longa Casar. triremis. μακρὴν
πλοῖον Polybio, τετρήρης, τὰς μακρὰς
Appiano. Al. & B. Galeere. G. Gale-
re. It. & H. Galera.

Nauiis actuaria Cic. nauigium actua-
rium Cas. ἀγκυρῶν, ἐπακτεῖς, alijs
etiam κωπήρης ἱστῶν, quæ simul &
remis & velis utitur, ut Isidorus ait.

Al. Ein Rudschiff. B. Eeroenschip/
een veerboot/een barsie. G. Barque
de bassage. It. Naue che porta pas-
saggiari. H. Barca de passaie.

Biremis Cic. quæ à puppe malum ver-
sus binis agitur remis, à malo ad pro-
ram uno tantum. δίηρης, διὰ τοῦ
Suida, quod utrinque à prora & puppi
impellatur remis. dicroton etiam
Hirtio dicitur. ἡμιόλιον Hesychio &
ἡμιολία, quod sesquialtero pleno re-
migio agatur. It. Fusta.

Dromas, dromon Isidor. à celeritate
cursus. δρομαῖς Aristoph. interpret.
Poll. Al. Ein schnell Schiff. B. Een
farreueel/oft boener. G. Vne cara-
uelle. It. Carauella.

Celox Plauto, Nauigij genus brevis
atque agilis. κελίς Polybio. κελήπον
Thucyd.

Liburnica, triremis formam præferebat:
sed prædatoria magis, incredibilisque
celeritatis, Suidas. λιβυρική Plut.
πλοῖον πεντηκῆτον Polyb. λιβυρῆνς. Al.
Zagschiff. B. Eefuste oft iachte.
G. Fuste legiere. It. Fusta, ò bergan-
tino H. Fuesta.

Phaselus, vel, ut alij, faselus, Naui-
gium velox & oblongum, teste A-
crone. φάσηλ Straboni. Videtur
ex Horatio & Virgilio phaselus non
absimilis fuisse lembo; aut oriæ,
quippe qua circumuehi sua rura sole-
bant ditiores, ut agitatæ facili eadem

& fragili. Al. Ein Barkettle. B. Een
schuntken oft bacxen. G. Vne bar-
quette. It. Barca, gondola, Venetia.
H. Barquilla.

Acatium Plin. ea nauigij species est;
quam vernacula lingua Botam vo-
camus, è Plinij verbis lib. 9. Ebi indi-
cat acatium esse carinatum, prora
rostrata, puppi inflexa; quæ omnia in
nostrate bota inuenias; ab alijs di-
uersa. nam carinam aluum compingit,
prora in rostrum assurgit; & puppis
incuruatur molliter inflexa. ἀγκυρῶν.
B. Een boot.

Lembo Virgil. lenunculus Sallustio;
Nauigium piscatorium. λέμβος. Al.
Weidling/leins Schiff. B. Een
schunte/oft visschers schunte. Gal.
Nacelle à pescher. It. Nauicella de
piscatore. H. Ellenò.

Cymba. Est & hæc piscatoria nauis; sed
conuexioribus lateribus, (siquidem
κύβη dicta est ὡς τὸ κύβη, αἰς
ἐπιφύκης) tametsi eandem cum lem-
bo faciat Isidorus. ἀλιόπηγος ποῖον,
ἀλιὰς Plutar. κύβη Oriam exponit
& Nonius talem. Al. Ein Fischers
Schiff. B. Een visschers boot/
een bunssse/een pinck.

Scapha, Nauicula quæ onerariis subser-
uit. barca Isidoro. σκάφος, σκάφιδιον
ἐφόλκιον, eo quod nauis eam attrahat
asseclam. πορθμῖς. Al. Ein leins
Schiff. B. Een boot/lichter/een
schuntken. G. Esquif. It. Scipho, co-
pano. H. Scife.

Linter Virgil. Cas. alueus Linio. μόνος-
υλον. Al. Ein weidling. Belg. Een
iolleken. G. Vne nasselle. It. Gondo-
lina. H. Canoa.

Hippago Festo, Nauis quæ equi ve-
huntur. ἵππαγωγὴ Demosth. ἵππηγος
Polyb. ἵππαγωγὴν πλοῖον Hero. Al. ein
Schiff da man die Pferd mit hin-
überführet. B. Een schunte/oft schip.
om peerde mede te voeren. G. Nauires
pour

pour mener cheuaux. Ital. Barellor per cōdurni caualli. H. La tafuera. **Corbita** Plauto, *Nauis oneraria, grandis & tarda, cuius malus corbem preferebat in summo fastigio, & etiamnum hodie vsus obtinuit, siquidem quod in summo malo imponitur, Corbem malim, quam cum Erasmo Galeam vocare, non unam ob causam.* Al. Ein Lastschiff. B. Een meer-schip / oft een schip met een meerse. *Corbem enim meerse nominamus.* G. Nauire qui sert à transporter marchandise. It. Naue di gabia. H. Naue para lleuar mercaderia. **Ponto** Cas. πορτομεϊον, πορειον Diodoro, *Nauigij genus quo amnes traiciuntur loco pontium.* Al. Ein Ober-fahrtsschiff. B. Een ponte / oft veerschuente. G. Barc à passer la riuere, ponton. It. Pontone, naue ò barca di bassar il fiume. Hisp. Ponton, y barca de passar el rio. **Pristis**, *Nauigiū oblongum & angustū: à marinarum pristium forma.* πρίσις. Al. Ein langes vnd enges Schiff. lin. Belg. Een bentel / een Wtersche schunte / een damlooper / een barsie. **Vatis**, schedia Vlp. χειδιά. Al. Ein floss. B. Een vloot / oft sater. Gal. Vn raseau. It. Zattera. H. La balsa de maderos traçadas. **Ratis scirpea** Plauto, *pro congerie scirporum in oblongū fasciculū colligatorū, cui pro fulcimento pueritia, qua natare discit, innititur, ut facilius natare ac mouere manus discat.* Al. ein bingē büschlin. B. Een bobber / een bussel biesen. G. Vn faisseau de ioncs, ou naisselle de ioncs. It. Vn fasciculo digionchi, ò naucella di gionchi. H. Nauezilla de iuncos. **Classis**. κλάς, ναυπηγὸν Appiano, ναὶ της στρατὸς Thucyd. Al. Ein Schiffzeug. B. Een vloete schepen. G. Troupe ou flote de nauires, vne armée. It. Vna

armata per mare. H. Flota de nauios, ò armada por la mar.

Classis procincta Agellio *ad pugnam parata.* ἐξωπλισμένη, εἰς πολεμὸν κατεσκευασμένης. Al. Ein hauffen Schiffzeugs zum Krieg zugerüst. B. Een vloete van oorloch schepen die alle ghereet is. Gal. Vne armade preparée à la guerre. It. L'armada preparata. H. La armada fornecida y appareiada.

NAVIS PARTES, EQUE SPECTANTIA.

Carina, *Trabs imanaui, eiusq; fabrica fundamentum* Ouidio. σείρα, σείρωμα, δρύορον Polyb. ἐντεροναυα Aristoph. Equitibus. Al. Ein Schiffboden. B. De tiel / den schipboden. G. La carine, ou carene. It. La colomba. Venet. H. Carena.

Carina, *pro infimo aluo nauis, quem alueum vocat Sallustius, quem inuersum pro tuguriis olim habitasse scribit.* τεγόπις, μήτρα, καὶ λὴ ναὺς. Xenoph. καὶ λὴ Athenaeo. Al. Schiffboden. B. Schipsbodem. G. Lefond du bateau. It. La carena Ven.

Aluus nauis. γαστήρ, κύτος, σκάφος Thucyd. γαστήρ Eustat. νηὸς ἑδάφος Hom. Al. Der Bauch im Schiff. B. Den buncck van t'schip / het runme / het hol van den schepe. G. Le creux, le ventre de la nauire.

Saburra Plin. *Quidquid nauem onerat, ut stabiliior sit in cursu.* ῥήγος, ἔρμα, πλήρωμα τῆς νεώς. Al. Schifflast. B. Ballast. G. Charge d'une nauire.

Cinctus, subligaculum. ὑπόζωμα Athen. ζωστήρ Heliodoro, ἀμφιμήτειον. Al. Gurden / Krumholz. Belg. Berckhaut / de ribben van t'schip / de gorden.

Stamina, costæ Plin. Vel, ut Caesar, statumina, *Ligna arrectaria in interiore aluo, qua latera nauis suppingunt.* στεινὴς, νομῆς Hesychio, ἐν γούλιαι Theophr.

Theophr. ἐντεταλὺς *Aristoph.* Al.
Das innwendig Holz. B. Het bin-
nenste hout.

Pergula, Excursu per totam nauem a-
pertus locus ad nauis latera. ageam
vocat *Festus*. Al. Geng in Schiffen.
Belg. De waering/den ganc in de
schepen. H. La tilia.

Tabulata. σαπίδες. B. De dennen.

Prora, *Nauis pars interior*. πρῶτα. Al.
Der biete. B. De steenē/t'voorsteuē.
Gal. La proue. It. Proda *Boccatio*,
nautis fere prora. H. La prota.

Puppis. πρῶτη, ἄφλαστον *Lycophr.* Ho-
mer. Al. Der schnarren. B. Het ach-
ter casteel. G. La poupe. It. Poppa.
H. La popa.

Acroteria, plutei nauales. Tigna ad
ornatum prora puppisque eminentia.
ἀκρωτήρια *Xenoph.* ἀκρωτήρια *Ap-
riano*, ἄφλαστον *Tarrheo*, κέρυμβα
Hesych. ἀμωτήρια. ὠδὸς δὲ λήματα.
B. Compange/opboensel.

Tutela *Petronio* & *Seneca*, signum in
prora unde nauis nomen accipit. νηὸς
ὠδὸς σήμα *Luciano*.

Oculus, Locus cui nauis nomen inscri-
bitur, quam simam vocare licebit.
πτύχης, πτύχη *Tarrh.* ὀφθαλμός *Poll.*
ἐπωμὴς *Epigr.*

Rostra, Pars nauis primore in prora ex-
porrectior, & cunei in modum acutior.
ἑμβόλα *Plutarcho*, χαλκώματα *Eid.*
κροτωνίς. Al. Schiffschnabel. Bel. De
snunte. G. Le bec. Ital. La ponta, il
becco. H. La ponta.

Fori *Cicer.* *Tabulata nauium constrata*,
per qua nautæ feruntur. ἐδωλία
Herodoto, κατασρώματα. B. De ouer-
loop. G. Le tillac ou beisse. It. & H.
La corsia.

Pons *Virgil.* pro scalis naualibus, qui-
bus excipiuntur, aut in terram ex-
ponuntur vectores. γέφυρα τῆς νεώς.
Al. Schiffslent. B. Schipladder/
oft foebrugge.

Modius Isidoro, Locus in quem malus
immittitur. ἰσοδόκη *Hem.* ἀνὸς *Poll.*
Athen. μεσόδμη *Apoll.* B. De tofer.

Transstra Cas. Remigum sedilia, quasi
transuersim strata. iuga *Virgil.* σείλ-
ματα, ζυγά, κληίδες, ἵππων, σελιδώ-
ματα, ὑπὸ ἡγετησίων *Suida*. Al. Ruder-
bencf/sigbencf. B. Roeyerbancfem/
dosten. G. Les bancs des gascieurs,
ou rameurs. Ital. Li banchi per vo-
gar. H. Los bancos de la galera.

Columbaria, Foramina in nauis late-
ribus, per qua remi promicant, simi-
lia latibulis nidisque columbarum *I-
sidor.* ὀπὸν. *Vitr.* Al. Ruderlöcher. B.
Roengaten.

Scalmus *Cic.* Lignum teres, cui alligan-
tur pensiles remi loro, qued struppum
vocat *Isidorus*, strophiam *Vitruui-
us*. Hinc interscalmium, Locus va-
cuis & intermedius inter scalmos re-
migum. σκαλμός. at loro ipsius
τῆς πρώτης *Polluci* dicitur. G. La che-
uille de l'aïron. It. Forcola, pala-
schenuo. H. Eschalmo.

Promptuariū nauis. περσεῖον, μαλγεῖον.
B. De combuns.

Sentina *Iuuenali*, Locus quo confluit
colluies aquarum, qua per commis-
suras exudat, & nauis sordes. δεξα-
μήνη, γαῦλον *Eustathio*. Al. Ein Lo-
sen. B. De durck. G. L'ossec. It. & H.
La sentina.

Antlia Mari. Machina haustoria, qua
sentina attrahitur exinaniturque
nautæ. ἀντλία, ἀντλιαντλήτης *Ei-
stath.* ἀντλίον. Al. Ein schöpfszeug. B.
Depompe. G. La pompe. It. Vn in-
strumento per cauar l'acqua. *Hisp.*
Anoria para sacar agua.

Sentinare, verbum non inhonestum a-
pud *Festum* & *Cecilium*, pro sataga-
re atque eniti exinanire nauis senti-
nam. Al. Wasser aufschöpfen. B.
Pompen. G. Vuider l'eau. It. Cauar
l'acqua. H. Sacar el agua.

Nautæ

Nautea Plauto, *Sordes putrida, quæ in sentina sunt.* Al. *Stinckēde grundt-brühe/oder wasser der Schifffen.* B. *De vunkicht die in de durck is.* G. *L'ordure de la nauire.* Ital. *Le sporchezze & immondicie della naue.* H. *La fuziedad de la nao.*

Corbis, galea Erasmo. B. *De meerſſe.* G. *Cage.* Ital. *La gabia.* H. *La gauia de la naue.*

Malus, arbor nauis Paulo. *ἵσος.* Al. *Der ſägelbaum.* B. *De maſt/oft maſt-boom.* Gal. *Le mas, ou l'arbre de la nauire.* It. *L'arbol.* H. *El maſtel de la naue.*

Mala lignea Seruio *dicuntur orbiculi volubiles, qui malum circulo ambiunt, ut eorum ope facilius Vela atollantur* B. *Rackelooten/pater noſters / eo quod imitentur pilulas precatorias, quas indoctum vulgus digitis verſat.*

Calx mali Vitruuio, *Ima mali pars.* *πτερυγία* Athenæo. B. *De voet van de maſt.*

Carchesium Catullo, *Suprema mali pars, siue foramen per quod in summo malo funes traiciuntur, Et Nonius vult κρεγχίσιον.* Al. *Das ſägelloch.* B. *De ton.* G. *La hune.*

Antenna Virgil. *lignum transuersum in malo.* *κρεγχία.* Al. *Die ſägelſtang.* B. *De ſpriet.* G. *Le bois trauerſant le mas.* Ital. *L'antenna.* H. *El antena que cruza el maſtel.*

Cornua Virg. *ceruchi* Lucano, *Extremitates antennæ.* *κίεργατα. ἀκροκίεργατα. ἰσοκίεργατα* Orpheo; *Artemidoro, πέρηρα* Apollonio.

Commisura nauis Fabio. *συνάφῃ δρυμῶν, ἀλλήλας χία.* Al. *Ein fug.* Belg. *Pen voege.* G. *Jointure.* It. *Giontura, conionctione.* H. *Commisura, traüazone.*

Commisuras nauium ferruminare musci coma Plinio. *συνάπτειν.* ſti-

pare, *quasi stuppâ infarcire.* *πικτὴς δρυῖας* Herodoto. Al. *Die ſugen ſtopffen.* B. *Bracumen/calfaten.* G. *Calfatrer.*

NAVIS INSTRUMENTA

Armamenta nauis. *ὄπλα, σκευὴ Νηφ.* Al. *Die Zeug vnd Rüstung eines Schiffs.* Bel. *Derustinghe/ghereetschap / oft t'ghewant van t'schip.* G. *La munition & les outils de la nauire.* Ital. *La munitione & gli ſtromenti de la naue.* Hisp. *La municion y lo que es menester en la nao.*

Remus, tonſas Virgil. *remos vocauit, a decutiendis fluctibus.* *κώπη, ἑστραγός, ἀράνη* Lycoph. Al. *Ein Schiffsruder.* B. *Ein rieme/oft roehē.* G. *Auiron, gasche, rame.* It. & H. *Remo.*

Remi manubrium. *ἐν χερσὶ τοῦ Poll.* Al. *Der griff am Ruder.* B. *De hant haue van de rieme.* Gal. *Le manche de l'auiron.* It. *il manico del remo.* H. *La empunadura de remo.*

Palmula Virgil. *tonsa à similitudine palmae humanæ, extrema pars & latior remi.* *πλάτη, πτερόν, πτερὸς, πηδὸν* Tarrhæo. Al. *Die Laſſen.* B. *T'blat.* G. *Le bout large d'une rame.* Ital. *La paletta del remo.* H. *La pala de remo.*

Haustrum, *ita nomino lignum excavatum, quo hauriunt aquam ad irriganda vela.* B. *Pen ghieter.*

Contus Virg. *Hasta nautica longa & robusta* *κρητὸς.* Al. *Stackel.* Belg. *Pen floete/oft boom.* G. *Perche de marinier.* It. *Pertigon.* H. *Cuento.*

Trudes Tacito, *pertica robusta, qua ſado inherens nauis impellitur.* B. *Pen Schipboom.* G. *Perche a pouſſer.* Ital. *Pertigon da ſpinger a forza.* H. *Varal o pertiga para empuxar la nao.*

Harpa-

Harpago, Pertica ferro adunco præpilata, qua navis tenetur. ἀρπαγών. Al. **Hack**. B. Schiphaeck. G. Croc, ha- uet. It. Vncino. H. El cloque.

Manus Lucano, Ferrea harpago pluri- bus uncis diuisa, qua naues in confli- ctu nauali colligantur. ἀρπαγή, χεῖρ. Al. **Ben ensener Hack**. B. **Ben dreg- ghe**. G. Croc, pour accrocher navi- res. It. Mano di ferro. H. Clogue, ò garfio de naue.

Clauus Virg gubernaculum Cicer. πη- δάλιον, ἐφολκαγόν *Hom.* ὀλκίον ἔ- π' ἡτ' ἐν *Sophocli*, οἰνίον *Apollonio*. Al. **Das Stewrruder**. B. **Net roer**. G. Le gouuernail de la nauire. It. Il remon. H. El gouernale de la naue el timon.

Ansa gubernaculi Vitru. Pars summa clauis. οἰαξ. B. **Den helmistock**.

Bolis, cataprorates *Lucill*. quod de pro- ra demitti soleat ad explorandum fundum, marisq; altitudinem. linea *Plauto*. βολίς. Al. **Ein Grundfloß**. B. **Gront/oft dieplood**. G. Vne sou- de, *Venetis* cendaio dicitur, ab argu- mento descensus quo fundum petit. H. La solda, ò souda.

Spira, Inuolutus funium circulus *Ser- uio*. B. **Ê langhe touwen oft cabelē**.

Funis, restis. χοῖνξ, καλῶς *Lucill*. μὴ- εινδξ *Orpheo*, ὄπλον *Homero*, χοι- νίον. Al. **Senl/Schnur**. B. **Touwe/ zeel/toop/bast**. G. Corde. It. Fune. H. Cuerda, foga.

Funiculus, καλώδιον, χοινίον. *Alman*. **Schnürlein**. B. **Ben coordelen/ een tonken** G. Cordelette. *Ital*. Nastro, cordella, funicella, cordicella. H. Cuerda perquenna.

Torus, Funis è loris contortus, qui toro, id est, lecto, subtendebatur. τὸνξ *Herodoto*. B. **Xoop**.

Rudentes οἶσα, ἀνάγτα *Suid*. καμίλοι *Theophylacto*, τοπέια *Harpecratio- ni*, καλῶς *Apollonio*, ἔσα *Lycoph*.

ἄετονοι *Apollon*. πείσματα *Tar- rhaios* ἄετινες eos rudentes intelligit qui malum confirmant ad proram & ad puppim: καλῶς, qui ab utro- que navis latere malum tenent: με- σεῖας, funes, quibus velum demit- titur: πόδες, quibus transfertur, ut ἄετονας his proximos: πεδεῖς, quibus antennarum cornua adducū- tur. Al. **Grosse Schiffsenler**. Belg. **Hoofftouwven/taeckelen/cabels**. G. Chables. It. Corde, fune H. *Maro-* mas cuerdas de nao.

Chamulci Marcellino, Machina tracto- ria, quibus in litus trahuntur naues χαμελκῆ *Polluci*.

Funis anchorarius, prymnesium, Fu- nis de quo stat navis. Festus tamen prymnesium vocat tonfillam, pa- lum ipsum de quo religatur navis, non funem περυνήσιον, ἀνὸρξον πεί- σμα, καλινωτήριον *Eurip*. anchorale *Linio*, *Plin*. retinaculum *Virgil*. fu- nis qui navim in alco aut vado si- stit. Al. **Unckerschl**. Belg. **T'ancfer touwe**. G. Le chable de l'ancre. It. La fune dell' anchora. H. La cuer- da del ancla.

Anchora, vncus *Val. Flacco*. ἄγκυρα, ἰχας *Soph*. νηοπίδη *Naxian*. ὕπληξ *Lycoph*. ὀνὴ *Homero*, λιδοξ *poetice*, quod saxi usus olim loco anchora fuerit. καίρ νεῶς *Epigr*. ἔδρανον νεῶς. Al. & B. **Uncker**. G. Ancre. It. An- chora. H. Ancla.

Anchoræ dens, vncus. ὀδὲς, ὄνυξ *Plut*. Al. **Der Hack**. B. **De Hant**. Gal. Le croc It. L'uncino. H. El garfio.

Anchora sacra ἱεραῖ ἄγκυρα. B. **plechte ancker**.

Phalanges, phalangæ puluini *Isidoro*, quibus navis subducitur in portum aut litus. φαλαγγες, φαλαγγῆς *Poll*. ὀλκῆ *Thucyd*. Sunt autem cylindri quidam lignei qui vectibus promo- uentur ad transducendas naues.

- Cæsar. scutulas videtur dixisse. Al.*
Schiffswalen. B. Rollen.
Aplustre vel amplustre, aplustrū Fe-
sto, Ornamentum navis, quod summo
malo imponitur. Al. Das Schulin B
Het vaenten. G. La banniere. It. La
bandera, ò l'ensegna. H. La bande-
ra. Ang. Aflage.
Pyxidicula nautica, qua poli positum
explorant. πυξίδιον. B. T'compas. G.
Le compas. It. Il compasso, il bos-
solo di nauigare.
Velum, linteum Horat. carbasum &
carbaceus sinus Virg. suppara velo-
rum dixit Lucanus, arma velorum
sinus dicit Virg. ισίον, ἀρμαρον, ὀδόνη,
Φώσων Lycophr. λαῖψα Eurip. λί-
ον Lycophr. ὀπλά Oppiano. Al. Sâ-
gel B. T'senl. G. Le voile. It. Vela, ve-
lo. H. La vela.
Acatium, artemon Iabolenò, Maius
velum navis. ὀρτεμὼν in Actis Apost,
Al. Das groß Sâgel im Schiff. B.
Het raesenl. G. Le plus grand voyle
It. & H. La vela grande.
Epidromus, epidromum, Velum ad
puppim. ἐπίδρομος. B. De Besane.
It. & H. La mezana.
Dolon, Minimum velum ad proram.
δολων. B. De focke. It. La trinchetta.
Thoracium θωράκιον. Athenæo, Eusta-
thio, ἡλακρότη. Velum in summo ma-
li fastigio. B. Het meerssenl/ oft het
copsenl.
Siparium Cic. Velum in scena.
Siparum Isidoro, Velum quo iuuatur
cursus navis languescente iam vento.
B. De vrede focke de lulle.
Orthiax, Appendix infimæ veli parti
que adijcitur. ὀρθίαξ Epicharmo. B.
De bonet.
Pes, Funis quo transfertur velum. πῆς.
B. De gaerde. Hisp. La cuerda para
guindar la vela.
Remulcus, Funis quo religata maior
navis minorem sequitur remis actam.
- ὑπὸ ῥέστον, ῥύμα Polyb. ὑπὸ ῥέστον*
B. Unreable/ de treckcabel.
Remulco trahere. ῥυμυλαεῖν Polybio
B. Boeckseerden.
Transenna, funis extentus Servio, un-
de etiam non inepte vocari posse ex-
istimo textum illud è funibus sup-
foros navium, supra quod itur, qua-
si transienna; quod vernacula lin-
gua bouenetum nuncupat. B. Het
bouenet.
Inhibere remos Cic. est vehementiori
remigationis modo navem ad puppim
convertere. πρὸ μὲν καὶ ἐνδοῦ. Al.
Die Ruder aufhalten. B. Derie-
men strijcken. It. Ziare Venetis.
Detergere remos Livio, Cas. defrin-
gere Livio, in concursu navium re-
mos comminuere, ὠδούρειν παρὰς
Diodoro, ἰσάειν παρὰς Polybio,
συνῆσαι καὶ πᾶς Dioni, τὰς παρὰς
συντεῖν Appia. Al. Die Ruder
zerbrechen. B. Deriemen brecken.
G. Rompre & briser les rames. It.
Rompre il palamento. H. Que-
brantor los remos.
Solvere Cicer. solvere ora vel oram
Quinct. solvere navem Ouidio est
solutis anchoris navigationi se com-
mittere. Al. Dahin vō Land fahrē/
abstechen. B. Afsteectē/ vant Lant
varen. G. Partir de terre. It. Partirsi
di terra ferma. H. Dexar la tierra, y
metter se eo orden parâ nauigar.
Dare vela Quinct. facere vela Cic. veli-
ficari Plin. ἰσποδρομεῖν. Al. Sâglen.
B. Senl. G. Aller à voiles desploy-
ees. It. Andar à vela. H. Attar ò hi-
çar las velas.
Deducere vela Ouid. legere vela Virg.
Al. Das Sâgel nider/oder ablahn.
B. T'senl neder trecken oft laten/oft
strijcken. G. Abaisser les voiles. It.
Ziare, abbassare le vele. H. Sacar à
baxo las velas.
Carbasa substringere Virg. colligere
arma

arma *Virg.* contrahere vela *Hor.* est
cōtractiores facere velorū sinus, ne ex-
pansa vim irruentis venti non susti-
neant, quod sit ubi funiculi inferiore
in veli sinu assuti constringūtur. τὸ
ὀρόνλω εἶλαι *Luciano.* Al. Das Sā-
gel einziehen od kleiner machen. B.
Rist inemen/het seyl cleyn maectē.

Obliquare sinus velorum *Virg.* est ve-
lum ita in puppim pede adducere,
vento transversum flante, vt tamen
navis cursum obliquum tenere possit..
πλαγιάζειν τὸ ὀρόνλω. Al. Das sā-
gel vber/swerch ziehen / oder heff-
ten. B. De hals ansetzen/t seyl aen-
setzen.

Laxare pedem, facere pedem *Virg.* cū
δύναι ὀλίγον ἔ ποδὸς *Luciano,* cū δέ-
ναι ἔ ποδὸς. B. De schoot vieren.

Obliquare cursum. B. Lau ren.

Remum agere, remis incumbere, im-

pellere remum *Virg.* ἐρέσσειν, κωπη-
λατεῖν. at remis insurgere, est mora
Itolorū remigum in remos surgere..
ἐμβάδειν κώπῃς *Hom.* ἔ ἐμβάδειν
simpliciter *Xenoph.* Al. Ruderen. B.
Roenen. G. Gascher, tirer à l'auiro,
ramer, voguer. Ital. Tirar il remo,
remigar, vuogare. H. Remar.

Ad remum dare *Suet.* remo publicæ
triemis affigere *Valer. Max.* erga-
stulo nautico mancipare, ad trire-
mes relegare. Al. Auf die Galeē
schaffē. B. Op de galene settē. G. En-
uoyer aux galeres. It. Mādare alla
galea. H. Eschar ò embiar en galera.

Aduersum æstum velis superare. Al.
Wider das wasser fahren. B. Den
stroom af oft doot seylen. G. Mon-
ter à voiles contr'eau. It. Montar
contr'acqua. Hisp. Nauigar à vela
abierta contra el agua.

RELIGIONE animum exoluere non posse mihi videor, si domum iam ex-
structam à suppellectile omnigena vacuam reliquerim, quando iam olim omnium
quoq; mentes prouerbialis versiculi religione perfuderit *Ascreus ille* Gates:

Ne mutilum, si quando larem struis, inve politum
Defere.

Itaq; etiam ad fastigium educta domui colophonem imposituro, placuit eam instru-
mentorum omnis generis classibus instructam, exornatam, ἔ (quoad eius fieri pos-
test) absolutam dare.

VARIA SVPELLEX, ET INSTRVMEN-
TORVM OMNIVM CLASSES.
DOMESTICA.

οἰκονογεῖα.

ARMA, Cunctorum artium instru-
menta, quomodo arma cerea-
lia, rustica, & nautica *Virgilio,* co-
quinaria *Plauto,* tonfor a *Martiali*
dicta ὀπλὰ *Polluci,* ἄρματα, ἐργαλεῖα,
ἐντεα. Al. Allerlen Rüstung oder
zeug/rüstzeug/werckzeug. B. Al-
len rüsting / tunch / ghereetschap/
wercktunch. G. Toute sorte d'in-
struments & outils. It. Ogi sorte d'
instromēti, masseritie & arnesi. H.

Instrumentos de qualquier arte.
Vtenfilia *Colum.* Quacunque in usum
veniunt. οὐκλή, οὐκεία, χεῖρήα,
οἰκνητήα, χεῖματα ἀναγκαῖα *Plut.*
Al. Allerlen breuchliche ding/haus-
rath. B. Hunsraet. G. Vtenfiles. It.
Ogni cosa necessaria à nostro vfo.
H. Axuar de casa, ahaia.
Hinc diuersa sunt ἀναθηματιὰ
οὐκλή *Græcis dicta,* ἔ ἄπυρα, quasi
ignis exortia, *Hollandia nostra* ἔ

Cimbris receptissima, ad ostentationē cultumq; adium non ad usum cōparata. B. Huns afgodē/pronckwerck. Supellex. *παγκτήσια, ἐνδομῶσια, ἐπιπλοον, κηπευκὴ* Al. Hausraht. B. Hunsraet/ hunsstosse/ hunsstosse, ringhe G. Le. mefnage, les meubles It. Supellectile. H. Alhaia de casa.

Ruta cæsa Vlpiano, qua terra non tenentur, nec structili opere tectorio ve. Non probō Nebrissensis expositionem, qui ruta cæsa, domus ornamenta interpretatur. Al. Fahrender Hausraht/ was nit Niet vñ Nagel begreiffst. B. Tilbaer haene/ noch eerdvast/ noch nagelvast. G. Vtenfiles, meubles. It. Masseritie mobili.

Scruta Horat. Lucill. friuola Vlpiano, Vetera & fracta supellectilia. *ζεύγη, ζευγάρια.* Al. Schlechter Hausrath. B. Onde prondelinghe/ slechten hunsraet/gruet. G. Vieux outils It. Ferri vecchi, masseritie vecchie, strazzerie. H. Muchas cosas viejas mezcladas.

Instrumentū Cic. Apparatus omnis fūdi, taberna, domusve, quo instruitur. *κατασκευὴ, οἰκῶς.* Al. Alle Rüstung/ werckzeug/ hausrath. B. De roerustinghe vā eē huns/ ende hofstede. G. Equipage, instrument. It. Instrumēto, stromēto, apparato, apparecchio. H. instrumento, apparecio.

Choragium Cic. Instrumentū generice omne, & apparatus qui vis. *χορηγίον.* Al. Rüstung. B. Toerustinge. G. Equipage, & appareil quelconque. Ital. Qualsi voglia apparato. Hisp. Qualquiere aparecio.

Alioqui apparatus omnis scenicus velamentorū ita dicitur, Festo teste, quod Siparium scenicum Seneca & Tertullianus dixerunt. est enim siparium velum mimicum. *χορηγίον.* Al. Rüstung zu einem schawspiel. B. Decieragte ende gereetschap vā eenich

batement/ oft camerspel. G. Les nement & l'equipage des farces. L'apparato d'vna comedia.

Abacus, repositorium Plinio, & Galen Athenæo, ἐξυψίον. Al. Credentisch/buffet. B. Alrecht tafel/recht bank/tresor/buffet. G. Buffet, da soir, vn chapelet. It. Buffetto, credenza. H. El aparador.

Mensa. τετραπέζα, quasi τετραπέζα quod veteres quadratis vsi fuerint mensis. *ἵωε & Callimacho, quanquam improprie.* Al. Ein Tisch. B. Een tafel oder disch. G. Table. It. Mensa, tauola. H. Mesa.

Mensa Delphica Cic mensa tripedanea, & ego censeo à Delphici tripodæ similitudine, & inde conuiuiis ministrabatur. *δελφικὴ τρίπους* Antiphani, Athenæo. Al. Runder Tisch/drensfüsiger Tisch. B. Een ronde tafel/tafelronde/drievoetighe tafel. G. Table rōde, table à trois pieds. It. Tauolina à tre piedi. H. Mesa redōda.

Monopodiū Linio, Mensa uno solum pedestans suffulta. Al. Tisch mit einem Bein. B. Tafelken op een pickel/ een beende tafel. G. Table a vn pied. It. Tauolina supra on piede. H. Mesa pue tiene solamente vn pie.

Sigma Martiali, Mensa Græca literæ capitalis priscis & sitata effigiem referens, figura C, siue luna specie: unde ille inquit, Accipe lunatum scriptum testudine Sigma. Qua in re falluntur, qui vulgata litera S. simulacro expressam mensam figurari existimant. Al. Ein Tisch wie ein halber Mon gemacht. B. Een tafel die maenwijs gemaect is. G. Table à la façon de lune. It. Tauola à guisa di luna. H. Mesa que parece la media luna.

Mensa tigrina Plin. oblongo venarum discursu maculosa, aut in venam crispā: à tigride, quæ fuluo nitet, nigritibus

ibus segmentis interundato, ut Solinus ait. Sic nuncupare non abs re for-
 asse liceat, quam cupressinam vel
 cernam cum Ouidio dicemus. Al.
 Ein Tisch von Eypress / oder ein
 Mastholter Tisch. B. Eē cypressen
 asel/een maeshhouten tafel. G. Ta-
 ble de cipres, table de bois de lut.
 t. Mensa di cipresso, tauola d'ace-
 o. H. Mesa di cipres è asre.
 nsa pantherina Plin. in paruos ver-
 ices crispa, (sic enim lego ex anti-
 quissimi exemplaris indubitata fide
 apud Plinium) vel crispo ac intorto
 macularum discursu variegata, cu-
 usmodi est de ligno nostris homini-
 bus Prouinciali nuncupato compa-
 rinata, à pantheris sic dicta, quæ mi-
 nutis orbiculis siue oculatis è fuluo
 circulis distinctam habent tergi su-
 pellectilem, ut apud Solinum legas. Al.
 Ein Tisch von Prouenzen holz. B.
 Een tafel van Prouencen houie.
 G. Table de bois de Prouence. ta-
 ble de bois madré.
 enfa vndulata, vndatim crispa Plin.
 qua pauonum cauda oculos imita-
 tur: qualis è buxi radicum ligno con-
 structa fuerit. Al. Ein hübsch ge-
 blümbder Tisch.
 enfa aptata Plin. densa quadā quasi
 granorum congerie crispa aut inter-
 sparsa: sic dicta forte, quod apud excre-
 menta passim aspersa imitetur. B. Eē
 tafel van walbercken houte.
 enfa perpetua Virgil. longa, & à ca-
 pite atrij coenaculive in extremum
 recessum excurrent. Al. Ein langer
 Tisch B. Een lange Tafel. G. Table
 longue. It. Tauola lunga. H. Mesa
 de sala.
 crum, trapezophorum Cic. τρα-
 πεζοφῶρον, τραπόδιον, τρίπας. Al.
 Tischstollē od fuß. B. Tafelschrage.
 G. Treteau. Ital. Trespedo, trespo,
 caualetto. H. El pie de la mesa.

MENSÆ PRO-

PRIA.

Orbis Mart. κύκλῳ Poll. Al. Ronder
 Teller. B. Ronde telioir. Gal. Tren-
 choir rond. It. Incisoio, rondo Ve-
 net. Ang. Rounde trencher.

Quadra, mensa Virg. πινυκίσκῳ Poll.
 Al. Dierschroter Täller. B. Vier-
 cante telioire. G. Affiette. Ital. Ta-
 gliere. H. Taiere. Ang. Foersqua-
 red trencher.

Basis Trebatio, Orbiculus cui vasa vi-
 naria & escaria mensa illata impo-
 nuntur, ne mappas polluant.

Mappa Hor. Linteū quod mensa inster-
 nitur. ὀθὼν. Al. Tischtuch od Lachē.
 B. Een tassellaecken / een ammela-
 ecken/een dwale Flandris. G. Nap-
 pe. It. Touaglia. H. Touaia. Ang.
 A table clothe.

Mantile Ouid. manteliū Varr. quo ma-
 nuum sordes abstergimus, χερμα-
 κτερον, ὠμόλινον Eustath. λαόσιον, ἐν-
 τέρημα Athen. χερμαγεῖον Apollo-
 nio. Al. Ein Zwähle/ Handzwäle.
 B. Een seruette/seruiet/handwael/
 droochdoeck. G. Seruiette. It. Sciu-
 gamano, ascuigatoio Boccac. man-
 dil. Ven. H. Pinisuelo de manos,
 manteles. Ang. A touvvelle.

Salinum Persio, salillum Plauto. Al.
 Salzfaß/salzbüchslin. B. Sout-
 vat. G. Saliere. It. Salino, saliera. H.
 Salero. Ang. Saltfeller.

Canistrū Virg. Viminea sporta, qua pa-
 nē expediunt, & mensa reliquias exci-
 piunt, καύειον, φέρονιον, καφινος, ἀρρίχες.
 Al. Brotkorb. B. Brootcorf/broot-
 mande. G. Panier. It. Paniere, cane-
 stro. H. Canastra. Ang. Basket.

Panarium Suet. & panariolum Mar-
 tiali, Sportula in qua panes repone-
 bantur. ἄροτρήκη, κατέδρα. Al.
 Brotkorb. B. Brootcorf.

Theca cultellaria. ἐκφοδοχέιον. Al. mesa
 serzen. B. De foker metten messen.

- G. La gaine ou custode à cousteaux. It. La custodia, ò cassa de coltelli. H. Caxa de cuchillos.
- Sedes, sedile, sella, cathedra *Mart.* ἑδρα, ἑδρανόν, καθῆδρα, θρόνον, θρόνον. Al. Stuhl/sessel/sitzstul. B. Een stoel oft setel. G. siege, selle, chaire. Ital. Sedia, sella. H. Silla, assiento.
- Sella familiaris *Varr. perforata sella. reddendo aluo deputata.* λείσανον, ἑδρα ὑπερηστῆσιον *Suid.* ὃ ἡρώμεθα εἰς ἀπόπαιτον. Al. Stul mit einē mundloch/Kindstul. B. Kindstoeltē/tackstoel tonnestroel. G. Selle percée. It. Sella di camera. H. Silla de la camera.
- Sella gestatoria *Suet. gestatorium Eid.* φορεῖον. Al. Ein Tragsessel Bel. Een draechstoel oft setel. Gal. Vne selle à porter. It. Silla di portare. H. Sella de lleuar la persona.
- Sella plicatilis. πλεκτὸν ἢ πλυνκτὸν ἑδραμα. Al. Ein stul dē man zusamē faltē kan. B. Doustoel/oft preeckstoel. G. Selle à plier. It. Sella facile à piegare. H. Silla que se puede plegar.
- Solium, proprie sedes regalis, ex uno solo de ligno, cuius usus fuit antequam stipatoribus sepire latus cœperant. θρόνον, θρόνος, καθῆδρα, καθῆδρα, αἰμικήφαλον *Synesio.* Al. Ein Herrlicher stuel B. Een leenstoel. G. Chaire appuiesse. It. Soglio.
- Hemicyclus *Cic. Sedes semicircularis, dimidiati orbis formā representans.* Al. bogēsessel/wie ein halber circel. B. Tonnestroel/een half rondē stoel. G. Chayre à demy rōde. It. Sella mezza rōda. It. Silla medio rodonda.
- Scamnum. θρόνον, θρόνος, σφέλα *Nicand.* Al. & Belg. Banc. G. Banc. It. Banco. H. Escano, banco.
- Scabellū, suppedaneū. ὑποπόδιον, σκολύδεον, τρανίον. Al. Bāncklin/schāmel/fußschāmel B. voetbāck/scabelle. G. Marchepied, escabelle. It. Scabello, banchetto. H. Banquillo.
- Item quod fouendis brumali tempore pedibus subijciunt feminae αἰσχροῦ Suida dictum, ὃ δὲ τὸ αἰσχροῦ θρόνον, seu sedile fouens pedes, ὃ δὲ ἀράχλη. B. Een stoofsten.
- Labrum *Virg. Cic. Vas patens, lauan aptum.* λειτήρ, ἀσπίμινθον, ὀλκῶν. Al. Waschzuber. B. Een tobbe/cunpe/oft waschvat. G. Vne tinn. It. Tinacciolo.
- Labrum eluacrum *Catoni in De rusticis dicitur, in quo sordes eluntur vestium.* B. Waschtobbe/oft ertobbe.
- Pelluium *Festo, Vas lauandis pedibus aptū* ποδὸνιπτρον. Al. Fußbecke/wassergeschirr. B. Voettobbe/voetbeckē. G. Vne gede, bassin à lauer les pieds. It. Bacino per lauar i piedi. H. Bacin para lauar los pies.
- Polubrum *Festo, malluium, trulleū Vas quo aqua ex ablutis manibus poluta excipitur,* χειρὶνιπτρον *Eupolidi* χειρὶνιόν *Lysia,* χειρὶνι *Epicharmo* λέβης *Homero,* ὃ χειρὶνι. Al. Handbecke/handwassergeschirr. B. Handbecken. G. Bassin à lauer les mains. It. Bacino de mani. H. Bacin para lauar los manos.
- Guttus *Plin. gutturniū, aqualis Vani* Vas angustis oris, unde guttatim aqua latex manibus affunditur. ὀξύχοον, ὀξύχης. Al. Tropffgeschirr/gießfaß. B. Hantvat/lauoir/iampet. G. Gouteron, esguiere. It. Orciuolo d'acqua. H. Aguamanil, cano.
- Cirnea *Plant. Vas vinarium è quo vinum miscetur & infunditur: dictum* ὃ δὲ τὸ κινεῖν, ut videtur. καλπίς, τελεπῆς ἁπυρος. Al. Schenckfandel. B. Schynckpot/tuyttraanne. G. Pot à verser leuin.
- Peluis, Sinus aquarius, in quo varia perluuntur. λευγὴν, πύελον. Al. Becke. B. Becken. G. Bacin, bassin. It. Bacino. H. Bacin.

Chrysendeta Mart. Vasa ex auro illigata, quæ crustas habent aut torques ex auro nexiles, uti voluit Baysius: at Turnebus gemmata vasa, quæ consertas auro gemmas, hoc est, λιθίσκας χρυσένδετας, teneant, exponit χρυσένδετα.

Emblema Cic. & Vlp. Ornamentum exemptile, quod pro lubito vasis argenteis aureisque innoxie demi rursusq; reponi potest. cuiusmodi sunt sigilla, aut rerum flosculorumq; simulacra adfabre facta. ἐμβλημα, ζωὸν δαίδαλμα Eustath. Al. Spenglin. B. Spenghel/spange. G. Attaches pour entichir les vaisseaux d'argent ou d'or.

Oculum. πολήριον, ποτήριον Eurip. δέπας, ἑκπωμα, βήσιον Hesych. κύπελλον. Al. Trincksaß/oder Geschirz. B. Drinckpot. G. Hanap.

Oculum anatum. ὠτόεν δέπας, ἑκπωμα δακτυλωτὸν Ioni Comico, & ὠτόεις σκύφος Simonidi, ἀμφωτὸν, ἀμφικύπελλον. Al. Ein Trincksaß mit hād, haben. B. Een becker oft drinckpot met ooren.

Cissybium, Poculū quodvis, siue quod primi pastores è cisso hoc est hederacea materia, passim obuia pocula confecerint, siue quod potum contineret. κισσῦβιον, ὡς τὸ χεῖρ ἐς αὐτὸ τὸ πίνειν. Al. Ein Trincksaß. B. Een Drinckpot/nap.

Patera Virg. à patula forma, ἀμφικύπελλον, ἀλφειὸν Hom. λεπασή, δρύση, ἑφῆ. Al. Ein Trinckschalen. B. Een schaele. G. Vne tasse. It. Patera, tazza nonnullis, coppa. H. Copa.

Patera filicata Festo & Capro, ad filicis herba modum calata.

Scyphus Virg. Capax poculum, Herculi proprie sacrum, ut cantharus Libero patri. σκύφος ὁ Πανυασι, σκύφος τὸ Anacreonti, σκύφωμα Aeschilo, σκυφίον δέπας Stesichoro, σκύφος

Hesiodo. Al. Trincktopff/ groß Becher/ Trinckschalen. B. Een cop/ drinckschaele/ beecker/ nap. G. Tasse à boire, coupe, hanap. It. Tazza de bere. H. Gran copa.

Crater Cicer. cratera Virg. Capax poculum, ἀπὸ τοῦ κρατεῖν. à capiendo, vel à miscendo vino, ut alij volunt. idem cum scypho, nisi quod scyphus religione quadam conuiuiis consecratus fuerit. κρατήρ. Al. Ein grosser Becher oder Geschirz. B. Een grooten beecker. G. Vne coupe, ou tasse. It. Coppa. H. Gran copa.

Phiala Iuuenali, Planum & repandum poculum. φιάλη, quasi πιάλη dicta, ἢ τὸ πίνειν ἀλλ' ἔχουσα, ἐκπέζον ποτήριον. Al. Schalen. B. Firole/ schaele/ cop. G. Phirole, tasse. It. Tassa, phiala, inghiastara caraffa. H. La redoma.

Est & φιάλη ἀμφίθετος Hom. duplex phiala, vel ambigua potius, cuius pars altera alteri imponitur, ut nihil referat utram substituas, cuiusmodi deauratas in principum aulis videre licet paris capacitatis. Apollodorus eam significari dicit, quæ caret pythmene, hoc est, fundo siue (ut hodie nuncupamus) pede cui insistat, ita ut inuerti eam oporteat. B. Een clocke/ oft een beecker die mē niet neer setten mach. Vbi obiter notanda sunt bina poculorum partes, à Grecis nominibus suis donata, πυθμὴν, & σῆμα. illam fundum vel solum, vel etiam basim poculi vocare licebit, cui insistit: hanc os cum Fabio, qua labris admouetur.

Bombylius, Vas angusti oris, inter bibendum bombum sonitumque edens. βομβύλι. Poll. βομβύλη Tarrhaeo, qui στεροτέρηλον ἑκπωμα exponit: Al. Rutter/ Engster. B. Een cruncken dat clockt/ een potteten met eenen nauwen hals.

Potistris *ποτιστρίς* apud Zezen dicitur
Vasculum potorium, quod auriculis
cauea inclusis apponitur. Al. Vogel-
trincthornlin. B. Vogeldrinctho-
renten / een horenten daer men de
Vogelen mede drinct.

Baucalium apud Aphrodi. in problem.
vel, ut alij, caucalium, Vasculum
angusti oris. *βωνγάλιον ἢ καυγάλιον*,
σενόσμου πεδχος Aeschilo. Videtur
esse hinc detorta Vox vulgaris apud
Italos, bocalium, quod Vitreaminis
genus est, sine poculum angusto ore.
B. Bocael. It. Boccale.

Oofcyphium, poculum in oui formam
oblongum, qua specie effigiantur nu-
ces Indica ternis argenti laminis in-
clusa apud nostrates. *οὐοκύφιον* A-
thenæo: tametsi discrepet illic Ascle-
piada descriptio à nostra. B. Een no-
te / oft een Calcoensche note / quod
nomē à Calcutto India emporio cla-
rissimo fluxisse autumo. B. Een note
daer men wt drinct.

Poculum aureum, ex auro fabricatū.
χρυσότευκτον κύφωμα dixit Aeschy-
lus à quo diuersum *χρυσόκλειστον* Cal-
limacho vocatum, quod alia ex ma-
teria factum auro includitur. Al. Ein
gülden Trinctgeschirz. B. Een gou-
den drinctpot oft beecker.

Vitrea Plinio, vitreamina Paulo *ὕα-
λας*. Al. Gläser. B. Glasen. Gal.
Voires, vaisseaux de voire. It. Ve-
dri. H. Vidrios.

Calix Varr. Poculi genus, quo calidam
olim potionem bibebant. *κύλιξ*. Al.
Becher / Glas / Trinctgeschirz. B.
Becker / Kelck / Glas. G. Globet,
calice. It. Bicchiero, calice. H. Va-
so para beuer.

Calix vitreus Martiali, *ἡνίκλειον* Sui-
da, *ἡνικλῆϊς τέκνον κύλιξ*, *κύλιξ ὕα-
λινος*, *ὕαλινον ἐκ πομα* Aristoph. Al.
Trinctglas / glaseren Becher. B.
Drinctglas / glas / glaseren Beecker.

G. Voire. It. Bicchiere di vedro. H.
Iatro de vidrio.

Nimbus vitreus Martiali, pro vitreo
vase angustioris, unde liquores &
unguenta diffunduntur. Al. Ein
gläserin Geschirz od Fläschlin zu
wolriechenden dingen. B. Een gla-
sen phiole oft ampulie met rieckē
de water oft salue. G. Vne phiole
de voire. Ital. Ampollina di vedro.
H. Redoma, ò ampolla de vidrio.

Cyathus Plin. Pocillum quod vno sor-
ptu exhauriri potest. unde etiam ad
decem drachmarum modum in li-
quidis translatus est, *κύαθος*. Al.
Becherlin. B. Beecker / oft croeste.
G. Goblet. It. Bicchierre. H. Vaso
para beuer.

Proprie autem cyathum fuisse autumo,
poculum quo tanquam situla potam
hauriebant. unde Etymolog. auctor
& Moschopulus *ἀντλητήριον* expe-
nunt, Athenæus *ἀντλητήρα* & *δρυ-
ταῖνα*. B. Nap.

Culull⁹ Horat. Vrcolus, vel fictilis cya-
thus. Al. Ein Kräußlin od Tridin
Becher. B. Een eerden pottectē oft
croesten. G. Pot, ou vaisseau de
terre. It. Vasetto di terra. H. Iarro
de barro para beuer.

Capedo Cicer. vas Samium, (ut indi-
cat Cicer. lib. De Repub. 6.) à capaci-
tate dictum, nisi mauis à capiendo,
quod esset ansetum, & ita facile pre-
hendi posset, ut & capidula & ca-
pula & capis Plinio. fit & è ligno
tornatum ansa extenta, cuius figu-
ram representant antiqua nomisma-
ta, estque Sarmatis peculiarissimum
poculum. *κυλίση* Halicarnas. Al.
Hölzin Trinctgeschirz mit Händ-
haben / Hon / Rellen. B. Een nap
met een handhaue oft oore.

Sympinium Cicer. Arnobio, *παιγνί-
ον* *συμπινιον* simpuium Iuuenali, Va-
sculum ligneum sacris prisco illo &
simplici

*simplici seculo receptum. It. Simpul-
lo.*

*impulum Cic. Vas minutatim fun-
dens, teste Varrone, in cuius locum in
conuiujs successerit epichysis. Festus
dicit esse Vas paruum non dissimile
cyatho, quo vinum in sacrificijs liba-
batur. B. Pülle.*

*idelia Persio, Fictile vas ad vsus vari-
os accommodum. κερυμειον, σείμενος,
σειμενιον, βίη. Al. Irden Krug
oder Candel. B. Crunck / Steenen
Cruncke. G. Vaisseau de terre. Ital.
Vaso di terra. H. Jarro de barro.*

*agena Martiali, Vas figulini operis
condendis vinis accommodum. λά-
γλυ. Al. Athenao, βίη. Al. Flasch/
oder Lâgel. B. Flessche. G. Flacon,
bouteille. Ital. Fiasco. Hisp. Fla-
scon.*

*Obba Var. Poculi lignei genus vult esse
Nonius; ego ligneum illud poculum,
quo in tabernis & cœnobijs potus
circumfertur ad supplenda exhausta
Vascula intelligi puto. αεροχόϊς. Belg.
Ritte. G. Coquemart.*

*Diota Horat. Vas pоторium qualecun-
que, binis ansis munitum. Al. Ein
Trinckgeschirz mit zweyen Ohren.
B. Een Croes oft Drinckvat met
twee Oren. Gal. Vaisseau a boire
auec deux anses. Ital. Vaso da bere
con due orecchie. Hisp. Vasa para
beuer con dos orejas.*

*Crediderim tamē diota significari ma-
gis ab Horatio amphora, siue qua-
drantalıs genus, quod Italia famili-
are, binis ansis prehenditur & succo-
latur à baiulis vinariis, vulgo nomi-
natum Barillum. It. Barille. G. &
H. Baril.*

*Oenophorum Cic. Mart. Vas ferendo
vino proprium. οἶνοφόρον. Al. Wein-
tandel / Kanne / Gött / allerley
Weingeschirz. B. Alderley Wijn-
pot / als Kanne / Stoop. G. Pot a*

*vin. It. Quali vogliavafo por por-
tar vino. H. Qualquiere vaso para
traer vino en el.*

*Cantharus Plinio, Vas vinarium cum
precedenti idem fere, nisi quod Bac-
cho fuerit cantharus peculio sacer:
ut in Scypho adnotauimus antea,
quod præter Macrob. & Athenæum
etiam Plinius docet libr. 33. Marium
Liberi patris exemplo cantharis po-
tasse scribens. κγίνταρ. Al. Wein-
tanne. B. Wijnanne.*

*Epichysis Plauto, Vas vinarium è quo
in cyathos vinum affundebatur. ἐ-
πίχυσις Athen.*

*Trulla Cic. in Verr. Vas vinarium po-
torij, & Horat. Al. Trincktopff/
Trinckgeschirz. B. Drinckcop. Gal.
Coupe ou tasse pour boire. Ital.
Coppa ò tazza per bere. H. Coppa
pata beuer conella.*

*Vrceus Plauto, cuius diminutium vr-
ceolus Colum. aqualis Varroni,
Vas quo aqua infunditur. ὑδρεϊον
κρωσσός. Al. Wassertrug. B. Was-
tercrunck. G. Cruche. It. Orciuo-
letto, caraffa, guistarda, guasta-
detta d'acqua Boc. inghiastata Ven.
H. Aguamanil.*

*Hydria Cicer. situla Plauto, modiolus
Vitr. Aquarium vas quo hauritur
aqua ὑδρία καλπίς. Al. Wasserem-
mer / Emmer / Schöpfenmer. B. Eē
Emmer. Gal. Seau. Ital. Secchia,
secchiella. H. Herrada para facar
agua.*

*Crateria apud Cicer. Lib. 2. De natura
Deorum. ea est enim serior lectio,
quam Craterra, ex manuscriptis.
atque ea admonet meloci in Mario
Victorino deprauati, qui in excusis
libris ita legitur: Ferunt pulchras
ære terras, aureasque lepistas. cum sit
legendum, crateras protuabius vo-
cibus, ære terras, ut id obiter indi-
cem. Nonius ait idem sonare quod*

Situlam. quid vero *Lepista* sit, *hariolari* licet, sciri certo nequit, fictile tamen aut *eneum* vas templis *constitutum* fuisse, *Varronis* testimonio apparet. fortassis à *squammarum* ordine, quas *Græci* *λεπίδες* nominant.

Haustrum. *Vitru.* *Situla* in *tympano* aquam excipiens, & in altum effrens, *Nonio* teste. *ἀντλίον*. Al. *Wasserschöpffer*. B. *Schepper* / *Waterschepper*.

Lecythus. *Ampulla* *olearia*, cap^{sax} *Cyprian.* guttus *Agellio* & *Iuuen.* *λεκυθος*, *ὄλπη*. Al. *Beltrug*. B. *Sin- cruncke* / *Naertge*. G. *Buirette* à mettre huile. It. *Vaso* à l'oglio H. *Cangilon* de *azeyte*, *azeytera*.

Mediolus *Scauola* *Paruum* *vasculum* *potorium* *χοιμικὸς*. Al. *Becher* / *Kraus- sen* / *Römerle*. B. *Elein Römerckē* / oft *Eroesten*. G. *Petit goblet*. Ital. *Mozola* apud *Venet*.

Harpagium. *ἀρπάγιον* *Aphrodisæo*, *Vas* *aquale* *foraminosum*, quo *hortorum* *herbas* & *pulvillos* *perpluimus*, *nomen* *habens* à *suctu* *aquæ*, quam ad se rapit. *Sunt* qui *clepsydrum* vocent. Al. *Gießtrug* / *da man den Garten mit sprüget*. B. *Ben ghiet- vat* / oft *bespunteruncke*. G. *Vne chatepleure*, *vaisseau* pour *arrouser* le *iardin*. It. *Clefsidura*. H. *Hurta* *agua*, *escatuidor*.

Uter *Plinio*, *Pellis* cui *vinum* *oleum* *ve* *infusum* *deportatur* *aut* *asseruatur*. *ἀσπερὸς*, *ἐν τῷ σκύτῳ* *Lycophr.* *periphra- st.* Al. *Schlauch*, B. *Ben Bock- bel om Wijn* oft *Olie in te doen* G. *Ouyre*, *cheure*. It. *Odero*, *pelle*. H. *Odre*.

Ansa *Virg.* *Prominens* *poculi* *pars* *qua* *prehenditur*. *λαβὴ*, *οὖς*, *λαβὴ ἀμφι- σόμος* *Sophocli.* Al. *Ohren* / *Handt- habe*. B. *Ore* oft *Hanthauē*. G. *An- se*. It. *Ansa*. H. *Afa*.

Labrum, pro *marginē* & *ora* *poculi*, *co- rona*. *σεφάνη*, *χεῖλος* *Eustath.* unde *ἐπισέφειν*, & *Hom.* *ἐπισέψατο* *κρη- τήρας* *ποτῆ* quod *Virg.* *dixit*, *Coro- nare* *vina*, & *cratera* *corona* *in- duere*. quod *more* *suo* *per* *epexege- sin* *interpretatur* *poeta*, *implere* *mero*. *Eustathius* *ad* *summum* & *q₃* *margi- nem* *implere*, unde *κρητὴς ἐπισεφής* *sive* *ἐσεμδύο* *οἶνος* *apud* *Chryso- st.* *Crater* *vinō* *coronatus*. pro *pleno*, *qui* & *ὑπερχεῖλῆς*. Al. *Das Bort*. B. *Deboort* / oft *rant*. G. *Le bord*. It. *Bordo*. H. *Borcella*.

Vas, *ἄρξος*, *ἀρξείον*. Al. *Ein vass*. B. *Ben Vat*. G. *Vaisseau*. It. & H. *Vaso*.

Vas fictile *Plin.* *Samium* *Cic.* *figlinū* *Plinio*, *luteum*, *testaceum* *Plinio* *Iun.* *Aretinum* *Martiali*, *ab* *Aretio* *Hetruria* *oppido* *fictilibus* *nobilitato*, quod *modo* *Tusculū* *fictile* *eidem* *poeta*, & *Tusculi* *catinus* *Iuuenali* *dicitur* *σκεῦος*, *κεράμειον*, *ζάρα*. Al. *Irden Geschirz*. B. *Erden vat* / *Tuntpot* / *Erde Pot* / *Erde werck*. Gal. *Pot de terre* It. *Vaso di terra*. H. *Vaso de barro*.

Vas futile *auctoribus* *Seruiō* & *Donato*, *Vas* *ob* *angustum* & *acutum* *fun- dum*, atq; *os* *pandum*, *stare* *impos*, in *sacris* *olim* *Vestæ* *usitatum*, quod *mi- nistri* *sacrorum* *non* *deponebant*, *propterea* *quod* *ipsa* *positione* *euerte- batur*: *ita* *dici* *potest* *potorium* *vas*, quod *pede* *carens* *si* *de* *manu* *depo- nas*, *euertitur*, eo *nomine* *potoribus* *expetitum*, *de* *quo* *in* *phiala* *non* *nihil* *diximus*, *cuiusmodi* *est* & *Crater* *philoresius*, *κρητὴς φιλοτήσιος*, *quo* *in* *sancienda* *amicitia* *aut* *in* *gra- tulationibus* *utuntur*, *quem* *ponere* *nequiuēris* Al. *Ein Wiltumbacher* *oder Glas*. B. *Ben Willecom be- cker* / *Eroes* oft *Glas*. G. *Voire* *pour* *boire* *la* *ben* *venue*.

Vas operculare *Colum.* *operculo* *ope- rire*.

vire. πομπήζεν, πομπήζεν Aristot.

Al. Zudecken/ mit einem deckel zu-
machen/ ein deckel vberlegē. **B.** Toe-
maeten/ met een bom decken. **Gal.**
Couurir à vn couuercle. **It.** Cuop-
rir d'vn cuoperchio. **H.** Tapar.

Vas pelliculare Colum. Corio seu pelle
obstruere. **Al.** Mit einem Fel vber-
ziehen. **B.** Met Leer ouertrecken.
G. Couurir de quelque peau. **Ital.**
Cuoprir di corame **H.** Cubrir ton
pellejas ò cueros.

Vas incrustare Scribonio & Lucillio,
pro medicato sapore aut succo infice-
re. Vterque enim calicem incrusta-
re dixit, pro succo herba tingere: Ve-
luti hoc secundo delicates poculorum
labra expresso mali citrei succo im-
buere consueuerunt ad conciliandam
vino odoris gratiam, atq; ita etiam
Horatij locus, ubi, Sincerum vas in-
crustare cupimus, ait, accipi vide-
tur: nimirum pro vitioso imbuiere
succo. **Al.** Das Trinckgeschir: mit
etwas schmäcktens schmiren. **B.** Met
glas oft den croes met wat rieckē-
de Crunt / oft anders besmeeren
G. Oindre le voire avec chose de
bonne odeur. **It.** Dar qualche bon
odore alla tazza. **H.** Perfumar el
iarro.

Vasculum Fabio. αἰνίδιον. **Al.** Wäſſle.
B. Waetten/ Rinneten **Gal.** Petit
vaisseau, vaisselet. **It.** Vasetto. **H.**
Vaso perquenno.

Cupa Cic. Lucano, dolium **Cicer.** tina
Varroni. Vas grandius condendis vi-
nis paratum. πῖθος, πιδάκνη, πτόνη.
Al. Weinstande/ Weinfas/ grosse
Fässer. **B.** Wijnvat/toelast/cunpe.
G. Cuue, cuerre, tōneau. **It.** Cupa,
tinaccio, doglio, botta. **H.** Tinaia,
vasija grande, tonnelada, cuba.

Calus Virg. Vas vinarium. καλός. **Al.**
Weinfas. **B.** Wijnpijpe. **G.** Cac-
que. **It.** Botta. **H.** Vasija de vino.

Orca Varr. Vas vinarium teres. Bings
Xenoph. οἰνοδόχον αἰνίδιον. **Al.** But-
ten/ Muttten. **B.** Smalle Ton/
Pijpe. **G.** Muy, vaisseau. **It.** Bottac-
cio **Boccatio.**

Seria Liuius, Vas vinarium fictile oblon-
gum, quod sub terra fere defodi sole-
bat asservandis vinis, qui mos Hispa-
niae adhuc observatur.

Orca Persio, cadus salsamētarius **Pli-
nio.** βίγγς, πειχεν πῖγγς, ἀμφορέως
Eustathio, in quo salsamenta, pisces
carnesve muriatæ conduntur. **Al.**
Herington/ Fass da man fleisch od
fisch einsalzet. **B.** Haringtonne/
Vleeschcunpe/ oft stande. **G.** Vne
tōne à harég. **It.** Barile de tonina.
H. Vn barillejo de enchugas.

Orificium Apuleio, os **Fabio,** Vasis os
summum. στόμα. **Al.** Loch / oder
Mund. **B.** De Mont. **G.** L'orifice,
la bouche du vaisseau. **It.** La boc-
ca. **H.** La boca.

Operculum Colum. πώμα, ἐπίθημα, ἐ-
πίπλυμα. καλύμμα **Aristoteli.** ἐπι-
καλύμμα. **Al.** Deckel. **B.** Decksel. **G.**
Couuercle. **Ital.** Cuoperchio, co-
uertoio. **H.** Topadero.

Siphon Iuuenali, Caput tubuli, & bili-
quor exprimitur è dolio, aut aqua è
fonte. σίφων, ἀγέλης. **Al.** Ein sprü-
ße/ Nor. **B.** Eē bunse/ oft Craene. **G.**
Tuyau. **It.** Canon. **H.** Agua tocho.
Siphon. σίφων **Aphrodiseo,** ὃ ἐκ μὲν ζών-
τες τὸ οἶνον ἐλκυσσιν. Instrumentū quo
vinum è doliis depletur & transua-
satur, vel quo vinum sugendo attra-
hitur: qua ratione Epigrammatari-
us culices σίφοντας αἰσιν αἰσιν vocat,
velut exuctores sanguinis humani,
quem pramuscide trahunt.

Epistomium Varr. Seneca, quo Versato
patefiunt vel obturantur fistulae, vel
siphunculi doliis emissi in promendo,
ἐπιστόμιον, σπόφυγξ. **Al.** Der Han. **B.**
De hane. **G.** Robinet.

Episto-

Epistomium dici etiam potest obturaculum, quod ori dolij inseritur, illudque obstruit. B. Een Dunghe oft Spongie / eo quod è materia spongiosa & subere plerunq; constet: cocone nonnullus. It. Cochiume.

Siphunculus Plin. l. i. pro fistula, quæ dolio immissa liquorem reddit. σιφων. Al. Zapff. B. Tap oft Eraen. G. Fontaine, fauset. It. Lachiaue, H. Canon.

Excipulus Plin. lib. 25. cap. 7. Vasculū quaecumq; quod excipiendo liquori subiicitur, siue Ster sit, siue aliud quid ἐκδοχεῖον Al. Fûrsatz / oder Dropffsasz / Gatteren. B. Leectvat / Ondervat. G. Receptacle.

Hautum, pro cyathi genere, quo vinū hauriebant, bibebantque. δρύπανα, δρύπη, δρύπη. ἐφηβ. Athen. & Pol. οἰνηγοῖς, κύαθος, Alleman. Ein Kräusle / oder Römerle. B. Een ront Eroesten.

Oxybaphum, Vasculum aut catini genus in quo acetum siue embamma apponitur. acetabulum. ὀξύβαφον, ὀξίς, ἐμβάφιον, κύμβιον Nican. schol. Al. Zinlin / Essigschüssel. B. Een sauciercken.

Escala Iuven. Sat. 12. ea enim vetustissimi codicis lectio probatior mihi habetur, quam escaria, quod adiectivum est, ubi ait:

Adde & bascaudas & mille escalia. vas escarium Plinio. τοῦχος, κύμα. Al. Schüssel / Platten mit Speiß. Poll. B. Schotel oft Plattel (Et Flā-dri loquuntur) met Spijse. G. Plat de viande. It. Piatto di viuanda. H. Plato ò escudilla.

Catinus Hor. serviebat pulmentariis & iusculentis. τεύχλιον, λεκάνη Poll. Al. Blat / Schüssel. B. Een Commencken / oft diepe Schotel. G. Plat. escuelle. It. Piatto, scudella, à scuti &el potius parma forma. H. Plato,

escudilla.

Paropsis, aut parapsis potius Martiali libr. 2. si manuscriptis exemplaribus fides adhibenda est, cum catino (Et autumo) eadem est: nescio tamen quæ se ratione impensius mihi posterior lectio probat, Et originem nominis ad αΨίδα referat: quæ obtinuerit nomen à forma apsidi siue fornici contraria, quæ in catinis spectatur, hic incurva, illic connexa. nam ut ab obsoniis deriuetur vocis etymon, publici iuris ratio, quod cum ceteris illi commune esse arbitror, obstiterit. αΨίς vel παεγ-ψίς. Isidorus quadrangulum fuisse vas air.

Patina Horatio, à patendo discum fuisse amplum & repandum existimo. μαζορίμιον. Al. Ein Platten. Belg. Groot schotel / Driesche schotel. G. Grand plat. It. Piatto grande. H. Plato grandazo.

Lanx, magis Fenestella, discus Apuleio. πινάξ, δισκός, μαγίς. hac assis iustruebatur & dicata erat, ut iurulētis catinus. Al. Ein brende schüssel. B. Eē blache Schotel met bree-deranden / een Schotel totten ghebraet. G. Plat ou escuelle large. It. Disco. H. Plato.

Crepidolancis aut catini, Extremus margo ἀμβὼν Ionice, ut Galenus exponit, & ἀμβων sic Comicus quidam parasitum mordet & λοπάδων τοὺς ἀμβωνας περιδείχοντι, crepidines patinarum circumlingentem. Emen-dandus obiter hic mihi est Galeni locus in Commentario De articulis: ubi perperam scriptum est. περιέχειν, pro περιδείχεν. Al. Das Bort. B. De Bort oft de Rant van der Schotel. G. Le bord d'un plat. It. L'orlo del piatto. H. El borde de la escudilla.

Scutella Ciceroni, scutula Martiali, à

rotunditate scutiformi. λευγόνιον. Al. Schüssel. B. Schotel. G. Escuelle. It. Scudella. H. Escudilla.

Sinum, vel sinus, prima longa apud Virgil. Vas rotundum, & capace alio: cuiusmodi vere utitur Brabanticarum muliercularum vulgus in deportando lacte. διν. Alij sinum interpretantur vas, quod vini stillicidio excipiendo siphunculis subijcitur, quod Excipulum dici admodumimus.

Patella Horatio, πινάκιον, λευγόνιον. Al. Ein Pfanne / oder Topffe. B. Een Danne. G. Payelle. It. Padella. H. Plato.

Cymbium Virgil. Poculum procerum concavum, ad cymbæ similitudinem. κύπελλον. Al. Ein Trinckgeschirr / wie ein Schiffe. Bel. Een Schale ghelijck een Scheepfen. G. Vaisseau a boire a la façon d'une nasselle. It. Vaso di bere in foggia di nauicella. H. Vaso para beuer che semeia vu scife.

Carchesium Virgil. Poculum circa mediam partem compressum, ansis à summo ad infimum pertinentibus munitum. κάρχησιον Cratino. Al. Ropff / Krausen B. Rop / oft hooggen Kroes. G. Hanap a boire. It. Coppa. H. Copa.

Aquiminarium Pomponio, nasiterna Varr. à trium nasorum, quos exprimit, forma. trichilum Columell. vas aquarium ansatum patens, in quo stanno incrustato pоторia suppellex & eluitur & refrigeratur per astatem. ψυχτήρ Suida. λέων ὠτῆς Eustathio, ἀπὸ τοῦ λέωνος Hom. ἀναθεματῆς Hom. in schol. hoc est, λεωνὸς ἀπὸ τοῦ ματῆος κασιτέρη, ut Eustathius ait ἀχρῶν τοῦ πνεύματος apud Ionem. Al. Ein Fass zum Rühlwasser. B. Een Coelvat / Spoelvat. G. Haquet, cuuiere. à cupa similitudine.

Ital. Vaso per metter il vino in fresco. H. Vaso para metter el vino en fria.

Talea Varroni, tessera Plin. Plauto, Taleola aut lignum quadratum, in quo accepta summa quantitas apprimitur vel adnotatur. πλατεῖον Polyb. ξυλήφιον. Al. Benlen / kerbholz. B. Kerue / Kerfstock. G. Taille de bois.

COQUINARIA.

Vas coquinariū Plinio, Culina propriū. σκεῦος μαγειρικόν. Al. Rûchgeschirr. B. Keucken vaten. G. Vaisseau de cuisine. It. Maseritia di cucina. H. Vaso de cozina.

Ahenum, aut, ut alij scribunt, aënum Virg. caldarium, quod supra focum pendet, in quo calefit aqua θερμαντήρ, χαλκεῖον, ἱππολέων. Al. Kessel. Belg. Ketel. Gal. Chaudron. It. Caldaia. Bocc. caldara. H. Caldera.

Milliarium Colum. Vas aneum procerum & angustum. à pondere, non autem à milio dictum, in quo aqua calefit, aut aliquid maceratur. cucuma Petronio Arbitro, à cucumeris, ut apparet, oblonga forma. ἱππολέων. Al. Uherenin Geschirr hohe vnd eng. B. Een Waterpot / oft Ketel. Gal. Paellon d'airain. It. Caldaia stretta. H. Caldera de cobre estrecha.

Lebes Virg. Vas aneum quo coquuntur obsonia. λέβης. Al. Uehren Kessel. Belg. Coperen Pot oft Ketel. Gal. Chauderon ou marmite. Ital. Caldaia, caldarina, paiola apud Senenses. Hisp. Caldera para cozer la comida.

Cacabus Plin. Olla in qua pulmentaria coquimus. κακάβη Gal. κακάβη, λεβητάριον. Al. Ein Uehrenes fesselin. B. Een Coperen ketelken oft porteken. G. Chaudiere. It. Laueggio. H. Caldera.

Diploma, duplex vas Plin. quod alteri cacabo aut aheni impositum, eius ferventis calore concoquitur. *Διπλωμα* Gal. Dioscor. *διπλῶν, ἀψείον* Gal. *διπλῶν σκεῦος* Balneum Mariæ vulgus pharmacopæorum nuncupat. Eodem vocabulo non male vocari posse videtur olla fictilis, quæ incrustata tectorio vitreo dupliciq; tunica est, ut exudare aut transmittere liquorem non possit. Al. Verglaster oder verlötter Hassen. B. Een glasfen Pot / een vertinde Pot. G. Pot estaimmé.

Gabata Martialis, Lances escaria & scutella. Al. Schüsflen / Blatten. B. Plateelen / schotelen. G. Plats, escuelles. It. Scudelle. H. Escudellas.

Olla Persio, aula Plauto, olla fictilis Colum. *χύτερος, λάπαρον* Epigram. Al. Ein Hassen. Belg. Een Pot. G. Pot de terre. It. Pignata. H. Olla de barro.

Authepsa Cic. Olla aenea qua sua sponte coquit, substratis semel candentibus prunis. Alij existimant vas esse eiusmodi, quale subijcimus lancibus escarijs, cum prunis, nec cibaria refrigerant. Cui illorum sententia ad stipulator esse non possum. Quod postremum Budæus batillum mensarium nominat, sed quam proprie, alij iudicent, siquidem Batilli munus ab hoc diversum est: ego Foculum potius dixerim; de quo paulo post.

Echinus Horat. lib. i. Sat. 6. Olla ingens vasto ore. *ἐχίνος* Hippocr. *χύτερος μεγαλόσωμος*, ut Erodianus exponit. Horatiani interpretes echinum interpretantur pro aquiminario vase, in quo calices lauantur. Al. Weiter Hassen. B. Een wijde Pot.

Fundus ollæ. *κύμα* Nicandro. Al. Der Bodem. Belg. De bodem. Gal. Le fond. Ital. Il fondo. H. El fondo.

Incoctilia Plin. Aerea opera aut vasa fusili stanno incrustata, ad obliterandum saporem aris. Al. Rüpfferiner Kessel oder Hassen / der verlötet ist. B. Vertinde vaten / Coperwerd dat vertint oft verloot is. G. Vaisseaux estaimmez. It. Vasi stagnati. H. Vasos estannados.

Tripus, Olla tripedania, in qua eluendis pedibus aqua calefiebat. *τρίπους ἐμπυρεθής* Hom. *αἶψον* Eid. quasi ab igne candens *λοιτῆρος* Eustath. *πυρεθής* Demetrio Triclinio in Sophoclis comment. qui etiam *λόβανον* à prehensione ansata dici annotat; nisi illic potius ex vetustis incerti auctoris scholijs *λάπαρον*, voce ollam signifiante, legendum videatur. *τρίπους ἀμφίπυρος* Sophocl. Al. Hassen mit dreien füssen. B. Coperen Pot met drie voeten. G. Pot d'airain à trois pieds. It. Pignata di rame con tre piedi. H. Olla con tres pies.

Chytropus, Olla sustentaculum. *χύτερος* *ἐπίστατη* Aristoph. Al. Dreifuß. B. Drievoet / Treeft. G. Tre pied. Ital. Trespedo. H. Hierro de tres pies, para poner la olla à cozer. Ang. Tryuette.

Cortina Plin. Tinctorium ahenum, siue lebes in quo lana suffecta succū imbibit. *τέγινος*, λέβης Luciano, *τεγμωτής*. Al. Färbkessel B. Verwers Ketel. G. Chaudiere d'un teinturier. Ital. Tinaccio, ò caldaia de tintori. H. Tina de tintor.

Sartago Plin. frixorium, Patella in qua friguntur torrenturve carnes. *ἡρόμεϊον πάλινον, τήλανον, τρυγνισπόριον* Polluci. *φρυγέος*, *φρυγετος* Polluci. Sed hac postrema sartaginem denotat, in qua farra torrentur, quam farreū dixisse Plinius videtur. *λογός*. Al. Bratpfan / Rostpfan. B. Braetpanne / Rostpanne. Gal. Poille aufrir, ou a fricasser. Ital.

Padella

Padella de frigere, frizzora. H. Sarten para freir.
 ultarius Colum. in quo farra & puls fringuntur. $\phi\epsilon\iota\gamma\epsilon\tau\epsilon\gamma\upsilon$ Al. Bren oder Muspsan. B. Een Panneten tot pappe/ een moes od brenpanneten. G. Poille à pappin. Ital. Padellina par far la menestra. H. Puchero, ò olla para cozer puchas.
 ardarium, quo coqui carnes configunt immisso lardo. B. Ladeerpriem. Gal. Lardoire.
 reacentrum, Baculus præpilatus, quo carniū frustra configunt ac prehendunt coqui & lanij. $\kappa\epsilon\alpha\acute{\kappa}\epsilon\nu\tau\epsilon\gamma\upsilon$. Al. Fleischhaef. B. Een Vleeschpriem/ een Ladeerpriem/ een Vleeschhaef. Gal. Vne croc, vne lardoire. Ang. Fleshe houcke.
 reagra, fuscina, Fuscina extrahenda ex aheno feruente carni accommoda. $\kappa\epsilon\alpha\acute{\alpha}\rho\epsilon\alpha$, $\lambda\upsilon\pi\epsilon$, $\epsilon\acute{\zeta}\alpha\omega\sigma\eta\epsilon$, $\alpha\epsilon\pi\acute{\alpha}\gamma\eta$. Al. Ein Säblin. Belg Een Worcxten/ oft een Vleeschgasseltē oft Niecxten. G. Fourchette. Ital. Forcino. H. Arrexa que para facar carne. Ang. Fleshe houcke.
 spatha Plin. rudicula Celso, ligula Colum. pro rudi qua spumam deducimus & qua coquuntur super ignem agitamur. $\alpha\omega\alpha\acute{\eta}$. Al. Rursteck/ Ratle/ Spattel/ Suchel/ Schaumtellen. Belg. Vischspaen/ Schuimspaen/ Roerstock/ Spatel. G. Escumoir, espatule. It. Spatula. H. Espatula. Ang. à Scumer, ladel.
 Cochleare Martiali, quo liquida sorbentur. $\kappa\omicron\chi\lambda\iota\acute{\alpha}\epsilon\iota\omicron\nu$, $\mu\upsilon\varsigma\epsilon\gamma\upsilon$ Athen. $\mu\upsilon\sigma\iota\lambda\acute{\alpha}\epsilon\iota\omicron\nu$ Poll $\kappa\omicron\chi\lambda\iota\acute{\alpha}\epsilon\upsilon\chi\epsilon\iota\omicron\nu$ Poll. $\delta\delta\iota\delta\upsilon\zeta$ Al. Lessel. B. Lepel. G. Cuillier. It. Cuchiaro. H. Cuchara. An. à Spone.
 Tudicula Columel. Cochleare maius. $\pi\epsilon\upsilon\eta$, $\alpha\lambda\epsilon\tau\epsilon\acute{\rho}\iota\beta\alpha\omega\nu$, $\lambda\acute{\alpha}\kappa\pi\iota\varsigma$ Nicand. $\iota\upsilon\epsilon\gamma\eta$ Poll $\iota\acute{\omicron}\epsilon\gamma\eta$ Al. Koch/ od Kolloffel B. Pollepel/ oft potlepel. Gal. Grand cuillier. It. Cuchiaro gran-

de. H. Meçedor. Ang. Ladel.
 Carnarium, furcula Liuius, Furca, qua carniū pulpa & succidia suspenduntur. Al. Gable. B. Vleeschgassel.
 Tyrocnestis, Asperum & foraminosum instrumentum, quo in scobem disterimus aliquid & fricamus. Radulam qui vocare velit Latine, meo quidem iudicio non errauerit, à radendo. $\tau\upsilon\epsilon\gamma\chi\eta\sigma\iota\varsigma$, à casei friatura. $\kappa\upsilon\epsilon\eta\lambda$ & Poll. $\kappa\upsilon\eta\sigma\eta$ Homer. $\kappa\upsilon\eta\varsigma\epsilon\gamma\upsilon$ Hippocrat. $\kappa\upsilon\epsilon\upsilon\lambda\iota\varsigma$ Platoni Comico; nisi vitiosa scriptura sit pro $\kappa\upsilon\epsilon\eta\lambda$ & $\tau\upsilon\epsilon\gamma\tau\omicron\mu\epsilon\nu\mu\alpha\chi\alpha\acute{\iota}\epsilon\iota\omicron\nu$. Al. Reiber. B. Rijner/ Raspe. Gal. Vn racloir. It. Raspa, graticula. H. Rallo. Ang. A Grate.
 Cratis ferrea, craticula Martiali, in qua cibi torrentur. $\iota\alpha\pi\iota\varsigma$. Al. Ein Roost. B. Een Rooster. G. Le gril. It. Graticula. H. Parilla. Ang. Roftyng yren.
 Veru Virg. $\delta\beta\epsilon\lambda\omicron\varsigma$. Al. Spiß/ Braetspiß. B. Spit/ braetspit. G. Broche. It. Spedo, speo Venetis. H. Assadero. Ang. Spitte.
 Veruculū Plin. Paruum veru siue ligneū siue ferreum. $\delta\beta\epsilon\lambda\iota\varsigma\kappa\epsilon$. Al. Bratspistle. B. Spedeten. G. Brochette. It. Spedino. H. Assaderillo.
 Crateuteriū, pro ferro in quo veru vertitur, $\kappa\epsilon\alpha\tau\epsilon\upsilon\tau\eta$ Homer. $\kappa\epsilon\alpha\tau\epsilon\upsilon\tau\eta\epsilon\iota\omicron\nu$ Poll hoc discriminis est, quod rudi illo seculo lapidibus nonnihil excanatis inter assandum verua imponebant, qua in ferreis ansis nunc vertuntur concinniore usu. Al. Bratensen/ darinnen man den Spiß vmbdrähet. B. Wend oft Brantijser.
 Artopta Plauto, Vtensile assandis torrendisq; panibus accommodum. $\delta\epsilon\tau\omicron\omega\tau\eta$ Polluci. Al. Eisen da man Rächlin inne bächt B. Wafeliser.
 Testus Cat. Fictile sub quo testuaces & placentæ concoquuntur, subiecto impositoq; igni. $\pi\lambda\acute{\alpha}\delta\alpha\kappa\epsilon$ & Dorice & $\pi\lambda\acute{\alpha}\delta\alpha\kappa\epsilon$

ταρτάρου Poll. Plinius etiam æneum testum agnoscit. κλίβανος, vel κελύβανος. Al. Ein Gladen Pfan. Belg. Smoorpanne/een Vlaen oft Taertenpann. G. Poille à tarteaux. Ital. Padella par far torte. H. Tiesto de barro.

Climacter, *Instrumentum in gradus scansile, de quo athena & lebetes suspendimus.* κλιμακτης. B. Een Hangel/Hengel G. Cremeliere.

Cribrum Cicer. incerniculum Plin. à cernendo dictum, quod pollinem à fursurum recrementis separet: olim, ut & hac tempestate, è crebris foraminibus pertusa ac confossa membrana fiebat, & è setis equinis. quod seracium cribrum Gallia inuentum; nam excussorium è lino & pollinariū Hispania monstrarunt. σιβίον & σινιατήριον Hesych. κρόσκινον. Al. Sib/Beutel/Beutelsack/Rijterren. B. Seuen/Siste/Teempst/oft Teems. G. Crible. It. Cribello, alijs Criuello, sedacia. H. Cedaço. Ang. Strayner colander.

Telia, *Circulus cribri.* τηλία. Aristoph. κύκλος κροσκίνος. Al. Tamis. Belg. Teems.

Colum Virgilio, per quod liquor dimanat & percolatur. τεύχρον, ἰδρυός, ὑλίσκη Al. Syggeschirr/Sienen. B. Sijbat/Elenuser/Sijghesbat. G. Couloir. It. Colatoio. Hisp. Coladero.

Cilicium, *præter significationem propriam alibi à nobis dictam potest vocari textum è pilis, percolandis liquoribus, multi in coquinario instrumento usus.* κιλίκιον, κνηστέρων. Hippocr. Al. Haarinrentter B. Eestamijne/een Hayren Geesten/een Hayner. G. Estamine. It. Stamegna. H. Cedaço. Ang. Straynour.

Qualus Virgil. Corbis vimineus, per quem liquatur vinum calcatis uvis.

ταρτάρου. Al. Sygforb. B. Een Korfte daer men wat doorsijget.

Saccus viniarius, *quo vinum à facibus excolatur in metaformam desinens, meta inuersa dici potest.* Barbari Manica Hippocratis vocatur. τεύχρον & λικμητης Poll. Al. & B. Lecksack.

Saccus frumentarius, *quo frumentum conditur.* Al. Kornsack. Bel. Corensack. Gal. Sac à blé. It. Sacco di frumento. H. Sacco de grano.

Saccus niuiarius, *colum niuiarium Marti per quem niuis nonnihil continentem, vinum colabatur, & per aestum frigiditate placeret.*

Culleus & culleum Varr. Coriaceus saccus, quo vinum oleumve deportabatur. Al. Lederinsack/oder Fell. B. Lederensack. G. Sac de cuir. Ital. Odero. H. Odrina.

Id nominis conuenit & corio consulto in sacci speciem, quo vinum in flumine aquam Londini in Anglia coctores ceruisarij efferunt. vter Cas. αὐκός. B. Ein Lederen Wattersack.

Echinus, *Instrumentum setaceum, stitis undecunque exstantibus asperum, quo poculorum aluum defricamus.* Al. Bürsten/Wüßcher. B. Borstelken/Quispelken.

Batillus Plin. *Instrumentum ferreum, quo cineres & prunas tollimus, alioque transferimus.* πύργον Poll. πύργος Hesych. Al. Fehrschaußel. B. Dierschuppe. Gal. Vne palette à feu, paelle, ou poale. It. Badile. H. Badile, pala de hierto.

Forceps Virgil. *quo prunas aut candens ferrumprehendimus.* πύργος. Al. Zang. B. Tange. G. Tenaille, espincette. Ital. Tenaglia. Hisp. Tenaza. Ang. Tonge, fyertonge.

Foculus Cicer. *pro domo sua. ignitabulum Festo, Ignis receptaculum, quod* tempe.

tempestate frigida transferri potest, prunas candentes continens, quod hodie & ferrum & fictile in usu est. *ἑκαγών*. Al. Glutpfann / Glut. B. Dierpafne / Dierteele / Tollepot / Dunstere. Gal. Reschaut. It. Focarello. H. Perquenno hogar. Ang. A Feyrpanne.

Oculus eadem ratione instrumentum dicetur aneum ferreumve, aut alterius materia, in quo ignis mensa infertur ad concoquendum calefaciendum & cibum. Al. Glutec. B. Caffoir. G. Chauffoir.

Igniarius Budæo, ignitabulum Solino, (ita enim accepisse videtur ubi apud Pyrpilam insulam ignitabula reperta fuisse ait) Instrumentum è ferri acie attemperatum, quo ignis semina excudunt, *πυρρίον, πυρίον, πυρίον* Apollonio. Al. Feurzeug. Belg. Vierflach. G. Fusil. It. Acciaiuolo. Bocc. focile, battri fuoco. H. Instrumento para hazer fuego.

Igniarii supina pars. *πυρρίον* peculiari voce dicitur, teste Tarrhao.

Fomes Virg. Materia arida, qua de facili ignitur. suscitabulum Nonio, igniarius Plin. *ἱνασμος, ἱμπύρισμα, ζώπυρον, ὑπὸ κκαυμά*. Al. Zündel / als schwemle / Pflockspan. B. bonet / Dierdoeck / squamme. Gal. Le drap d'un fusil. It. Esca, scheggia. Hisp. Yesca para encender fuego.

Hinc Rapere in fornite ignem. *πύρρον ἑκαπτεν, ζώπυρον, πύρρον ἑκαπτεν*. Al. Feur schlagen. B. Vier slaen.

Sulphuratum Martialis, Ramentum sulphuratum, quo flammam è fornite excipimus. *ἐλάων* Nicandro. Al. Schwebelhölzle. B. Solfersteck / sulpherpriem Flandris, sweuelftoertent. G. Allumette. It. Solforino. H. Pallillo ençufrado.

Follis Virg. *φύσας, πυρήνιμε* & *ρίπης* Epigr. Al. Blaasbalg. B. Blaesbalef.

Gal. Soufflet. Ital. Mantica Petrarck. soffione. Bocc. soffiatoio. H. Fuelle para soplar. Ang. Payre of bellovuys.

Torris Virg. Lignum adhuc candes. *μαζ πυρίφλετ* & Aeschilo. Al. Glühend brädt. B. Eē brand viers / Barninckhout. G. Tison allumé. I. Tizzone che arde. H. Torrezno.

Titio Celso, Torris extinctus semustus. *δαλός*. Al. Aufgeleschter brandt. B. Een brant die wtgegaē is / een wtgedooft hout oft kole. G. Tison de feu esteint. It. Tizzone che non arde. H. Tizon.

Carbo Persio, Pruna extincta. *αἰθραξ*. Al. Kol. Belg. Kole / dooue kole. G. Charbon. It. Carbone. H. Carbon.

Pruna Virgil. Viuus & candens carbo. carbo Plin. *πυράλωψ*. Al. Glut / glühende oder brennende kol. B. Glorende kole / glimmende kole. Gal. Braise. It. Braza. H. Braza, carbon encendido.

Fauilla Terentio, quasi extinctus cinis abstrusum ignem fouens. *αἰθάλη, φαψέλος, μαείλη*. Al. Glüsen / erloscher geist / aschen darin das Feuer vertrochen ist / ein trockner glut. B. Ghereeckent vier / hette assche / ghebluste gheisterē. Gal. Cendre chaude. It. Fauilla, cenere calda. Hisp. Morcella de centella muerta.

Scintilla Virgil. qua è silice aut igniariis emicat *απινής, μαρμαρυγή* Platoni. Al. Glut / Fünckle / geneist. B. Eendöcke / oft Gheisterē. G. Estincelle. It. Scintilla. H. Centella.

Cinis Virg. *τέφρα, ποδός, πολυδός* Nicand. Al. Aschen. Belg. Asschen. G. Cendre. It. Cenere. H. Ceniza.

Pila Plin. mortarium Eid. mortarium, Vas concavum in quo farra olim, nunc aromata, herba & semina contunduntur: dictum autem mortarium, quasi moretarium, in

quo moretum comminui misceriq; solebat. ὀλμῶ, κάρδον Nicandro, λίγδον, ἰνεία Galen. ἰνείδον Democrati. Al. Morsel. B. Mortier / Dijsele. G. Mortier. It. Mortaio. Hisp. Mortero. Ang. Morter.

Pistillum Plauto, Instrumentum quo franguntur in mortarium coniecta. ὑψῶ, τελείδον αἰλοτεῖ Epigram. πικκῖς Lamponi apud Galenum. radius etiam Plin. Al. Stosser / Stössel. B. Stamper / Stooter. G. Pilon. Ital. Pestello. H. Maiadero, maiuello. Ang. Pestylle.

Spongia Martiali, qua mensa sordesc; absterguntur σπῶν. Al. schwam / Badschwam. B. Sponcie / spongie. G. Esponge. It. Spongia, spogna. H. Spongia. Ang. Sponge.

Peniculus Terent. Oblonga spongia, qua sordes rapiuntur, calcei tergentur, à tanta similitudine, quam penē Latini vocant, deniq; quocunq; aliquid extergitur. Al. Wüschlumpen / oder Huder. B. Wodde / dwenle / Wischdoeck / Kladder. G. Torchon à torcher, descrottoir, escouillon proprie quo furnus extergetur. I. Strazzo da mondar la scarpe. H. Spongia para limpiar çapatos y otro.

Scopæ Horatio. σέρωνρον, κέρημα, σέρων, ὄφελτερον, ὄφελμα, σέρωμα. Al. Besem / Keerbesem. B. Beesem / bessem. G. Balay, verge à nettoyer, ramon, It. Scoba, scoua alijs. Hisp. Escoba.

Baculus, baculum Ouidio, bacillum Cicer. βάδιξ Nicandro, βακτηρία. Al. Steck. B. Stocf. G. Baston It. Bastone, mazza frusto. H. Cayedo, bordon, palo.

Scipio Liuiio, σκίπων, βάκτερι Epigram. σκίπνιον. Al. Steck / stab / Kolb. B. staf / stock om op te steunē / Crucke. G. Baton à s' appuyer. It. Vn bastone da sustentarsi. H. Cayado.

Rudis Cicer. Scipio quem lanista liberandis gladiatoribus gestabat, ut Charisius exponit. Rude autem donati à dimicationis necessitate excludebantur.

Mastra Agell. Arca panaria. μούστρα Nicandro, κάρδον. Al. Brodtforb / Brodtkast / Brodtfubel B. Brodtfiste. Gal. Vne may, ou huche. Ital. Martara, arcella. Hisp. Arca para guardar pan.

Muscipula Varr. qua mures capiuntur. μυσάρα Aristoph. γαλεάρα Demost. ἰπὸς. Al. Mausfallen. B. Mausevalle. Gal. Souriciere, ratiere. Ital. Trappola. H. Ratonera.

Muscipula partes sunt Obex, siue paxillus, qui in muscipula stat erectus. σκαυδάληθρον Polluci, σκινδαλον Hesychio, quod labendi occasionem praebeat (in maiorum bestiarum decipulis ῥόπτρον vocatur) funiculo appensus: quem funiculum μύεντον ὁ σκαπτιλῶ illi nuncupant. Ligellum vero siue vncus, unde tanquam de hamo appendet esca murium illex, δελιάρα Nicophonti, αὐδρωμίδα Cratoni Comico vocatur.

Decipulum Apuleio. Laqueus quidam aut machina irretiendis auriculis, aut capiendis bestijs comparata. πωγῖ. Sunt qui transfennam nominant, caueam ferreis interseptam longurijs. Al. Vogelschlag / oder ein Fallen. B. Rnippe / Vogelslach / oft Valle. G. Vn trebuchet. It. Trabucco. Hisp. Orçozelo ò copo para tomar aues ò otras fieras.

Candelabrum Cic. lychnuchus Plin. λυχνεών, λυχνίον, κηροπήριον. Al. Liechtstock / Leuchter / Kerzenstock. B. Candelae. G. Chandelier. It. Candelaro. H. Candelerio. Ang. Candelsticke.

Candelabri scapus Plin. B. De stele van een Candelae.

Lychn-

ychnuchus pensilis, vel pendēs *Lucret.* pro candelabro quod de laquearibus aut contignatione pendet. λυχνυχ, Φανός. *Al.* Ein Kron. *B.* Ein Blaetker/oft eene Croon.

Candela *Iuven.* lucerna *Cic.* lychnus *Eid.* λυχνός, λυχνία, λυχνοκαία *Herodoto.* *Al.* Kerz/Liecht *B.* Keerse/Licht. *G.* Chandelle. *It.* & *H.* Candela, vela. *Ang.* Cadel.

Lucerna simplex *Mart.* λυχνός μονόμυξ. *Al.* Einfachtige Kerz. *B.* Enckel Keerse/oft een Keerse met een Lemmet. *G.* Chandelle a simple mesche. *Ital.* Candela d'un lucignuolo. *Hisp.* Candil d'vna mecha.

Cui diuersa est Lucerna polymyxos, quæ è pluribus constat myxis. *Al.* Kerz die viel Dacht hat. *B.* Keerse met veel oft dicke Lemmetten. *G.* Chandelle à double mesche. *Ital.* Candela à doi ò piu stopini. *H.* Candel que tiene mas de vna mecha.

Candela sebacea *Colum.* *Al.* Onschlittenkerz. *B.* Een rutē keerse/schmeerkeerse. *Gal.* Chandelle de suif. *Ital.* Candela di sebo, ò di seuo. *Hisp.* Candel di seuo. *Anglic.* Talloffe Candle.

Cereus *Cic.* pro candela è cera, vel funali. Φανός. *Al.* wachskerz. *B.* Wasen keerse. *G.* Chandelle de cire. *It.* Candela di cera. *Hisp.* Cirio. *Ang.* Waxe candle.

Emunctorium, quo ellychnium superuacuum candela emungitur. *Al.* Schneuzer. *B.* Snunter. *G.* Mouchettes. *It.* Meccatoio. *H.* El alimpiadero. *H.* Snuffer.

Ellychnium *Plin.* Funiculus stuppeus aut xylinus, qui candelam mediam secat. ἐλλύχμιον, ἱρυαλλίς, μύξα, φλόμ. *Poll.* *Al.* Taacht. *B.* Lemmet. *G.* La mesche, lumiguon. *It.* Stopino, lucignuolo. *H.* Meche del candil.

Ang. Mattche.

Laterna *Cic.* laterna *Punica Flau.* cornu *Eid.* quod corneis lamellis circumclusa sit, ut ventorū flabra arceat. viæ ducem scite *Mart.* vocat. ἰνός, ἐχέτης πυρός *Æliano.* *Al.* Latern. *Belg.* Lanteerne. *G.* Lanterne. *It.* & *H.* Lanterna. *Ang.* Lanterne.

Funale *Cicer.* fax *Eidem* teda. δαίς, λαμπάς, λαμπτήρ, Φανός, γέλετρον *Eustathio,* πυρός. *Al.* Torsche/Fackel. *B.* Fackel/Tortse. *G.* Torche. flambeau. *It.* Doppiero. *Ang.* A Torche.

Lampas *Virg.* Lychnus pensilis. λαμπάς *Al.* Ampel. *B.* Lampe. *G.* Lampe. *It.* Lampade. *H.* Lampara.

Fungus *Virgil.* quod in lucernis concreuit circa ellychnium. μύκνις *Arato.* *H.* Pauesa.

Alueus, pro ligno excavato ad condienda salsamenta. μονόζυλον. *Al.* Ein Mullen. *B.* Een Moude. *It.* Concha nonnullis.

C V B I C V L A R I A.

Lectus *Cicer.* torus *Virg.* λέκτρον, ἐνδής *poetice,* λέχ. *Al.* Bedt. *B.* Bedde. *G.* Lit. *It.* Letto, lettuccio, letticello. *Hisp.* Cama, lecho. *Ang.* Bedde.

Lectus genialis *Virgil.* qui nubentibus sternitur. *Al.* Ehlich bedt. *B.* D'brunso oft bedde. *G.* Lit du fire & de la dame de nōpces. *Ital.* Il letto del sposo & la sposa. *H.* La cama para los casados.

Lecti erant aut discubitorii tricliniæ res *Lampridio dicti,* in quibus inter cœnandum discumbebant: aut cubiculares, in quibus somnum capiebant.

Sponda *Virg.* Lateralis structura lecti. πόν. *Theoc.* *Al.* Ortbreiter eines spanbets. *B.* De Sponder

- Bedplancke.** Gal. Coste du lit. Ital. Sponda H. Orilla.
- Accubitus** *Lamprid.* anaclinterium *Spartiano*, *Lectulus* in quo interdum quiescitur. ἀνακλιντήριον. Al. Faulbett/Lotterbett. B. Een Koetsken/Bedderbedden. G. Petit lit pour y dormir de iour. It. Letto doue si dorme di giorno. H. Cama para dormir sobre ello de dia.
- Fulcrum** *Virg.* fulmentum *Varr.* (unde natum proverbum à me primo explicatum, & lectioni genuina restitutum, Fulmenta lectum scandunt) ἑρεσμοα *Theocrit.* ὀρμὴν, κλινοπόδιον, Al. Staagle/Betstoll/vndstüßg. B. Bedschragen/lagen van de Beddestede. G. Chas lit. It. Li cauelletti del letto H. El Amazon.
- Culcita** *Cicer.* (ita enim absq; r in vestustis exemplaribus *Nonij*, *Iuuenalis* & *Martialis* scriptum invenio, lectionemque eam olim comprobavit *Politianus* Stragulum omne plumis tomento defartum atq; inculcatum. ἰφά πλωμα τὴν τολίαν, τολίαν κλινοεφὴς *Sophocli*, σπῶμα. Al. Gulteren/Gulterbett/Polster/Wunderbett. B. Bolster/Culctt/Tijcke/Onderbedde. G. Coite, couril. Ital. Coitre *Boccatio*. H. Colcedra, colchon, colcha.
- Culcita plumea** *Cic.* plumis inculcata. Al. Federbett. B. Verenbette. G. Lit de plumes. It. Plumaccia. H. Colchon de plumas.
- Culcita lanea, vel tomentitia.** γναφαλάδες σπῶμα ἢ τὴν. Al. Polster oder Bedt mit Schermoll oder Burren aufgefüllt. Belg. Materas. Gal. Lit rempli de bourre, materas. It. Matarazzo. H. Matelaz.
- Culcita stramentitia.** καρφῶδες σπῶμα. Al. Polster oder Sack mit Stroo aufgeschopft. Belg. Een Bult/een Stroosack. G. Sac rempli de paille
- It. Paglia, riccio, saccone à dormir. H. Sacco de paia.
- Culcita subalaris** *Lamprid.* ὑπὸ ἁλῶν Poll. Al. Ein Küssen der die Achselen. B. Een Kussen onder den Arm/ oft onder d'orelen. G. Coussin dessous l'aisselle.
- Pluteus** *Sueton.* Fulcrum lecti à cervicali. Pluteum interiorum lecti partem, ut spondam exteriorum attat *Cornutus*. Al. Hauptbrett an bedtstatt. B. Thooftden eynde.
- Cervical** *Iuuenali*, quod cervici conuenda substernitur ποτὶ κρονον *Theocrito*, ὑπὸ ἁλῶν *Lucian.* ὑπὸ κρονοῦ. Al. Hauptküssen. Hooftpuellouwe/ Peluwe/Hoofpuel. G. Trauersin du lit, cheuet. Cauezzale. H. Cabacal.
- Puluinus & puluillus** *Cicer.* puluinus *Iuuen.* puluinarium *Liu.* ὑπὸ κρονοῦ *Erot.* πλωτὴν, ὑπὸ κρονοῦ. Al. Küssen/ Hauptküssen. B. Küssen. G. Oreillier, orillier, coussinet. It. Origliero *Boc.* guanciolo, incubitu maxillarū siue genarū, plumis macciuolo, à plumis infarctis, colchono. H. Almohada del estrado.
- Cubital** *Horatio*, Puluinus tomento plumis farctus, cui inter coenandum cubito innitebantur.
- Lodix** *Iuuenali*, Lecti operimentum stragulum *Martiali*. σίουρα, ῥήγος *Hom.* ἐπιβλημα, σῆμα. Al. Beddecke. B. Decken/Beddecleet/Sack. Gal. Lodier, couverture du lit, parement. It. Couerchio, cuoperta, couertoio del letto. H. Coberctor è cubierta de cama.
- Toral & toralium** *Horatio*, lecticaria findon *Non.* Toral autem, quod eo insternatur torus, ἐν δυνάμει, δυνάμει, ἐπιβόλαιον, ὑπὸ σπῶμα. Al. Gulterdecke/Leilach. B. Slaeplaten/spreder. Bettesspreeder. G. Linceul. It. Linzuolo. H. Mantel.

illius cubicularius, ignitabulum,
Instrumentum aeneum, in quod con-
fectis prunis cadentibus excalescunt
lecti. πύργιον Etymol. πυρκαϊχέον,
καλπολεκτηρον. Al. Glutpfann. Belg.
Bedstone/Bedpanne. Gal. Vn e-
chauffoir de lit. It. Scaldaletto.
Curtina Hieron. velarium Stat. *ὑπερ-
πύργιον*. Al. Ein Serg. B. Gordij-
ne. G. Courtine. It. Cortina.
Curtina striata. Al. Ein Serg mit
alten. B. Sheuouden Gordijne. G.
Courtine fronsée. It. Cortina pie-
gata.
Peristromata Plaut. velaria Iuuen. ve-
lamina. *ὑπερπύργιον*, *ὑπερπύργιον*.
peripetasmata Cic. Al. Fürhang
Umbhang. B. Doorhangē/oft stof-
feersel van een Camer oft Bedde.
G. L'apisseries, ou fourniments de
lit ou chambre. Ital. Fornimenti di
camera, ò di letto. H. Paramentos
de la cama, ò de camera.
Regula vestis Cicer. hoc nomine cen-
sentur tapetes, aulea, peristromata,
quacunque ornatus gratia inster-
nuntur humo, lectis, mensis, aut de
parietibus suspenduntur ac circum-
tenduntur.
Curtina velares Plinio, qui & cortina-
les. *κεῖναι εἰς τὰς σπώματαίς* Theoph.
quibus aulea & cortina contrahun-
tur aut expanduntur. Al. Sergering-
lin. B. De ringhē van de Gordijnē.
G. Les anneaux de courtines. Ital.
Gli anelli delle cortine.
Tapeum, tapete, & tapes Virg. *Versicolor
textum proprie, quod humi solo
insternitur τὰπῆς, quasi δῶπῆς à δῶ-
πῶν*. Nonius exponit tapetē, tegmen
conite (ita enim legi debet, non unice,
ut vulgo legebatur) pictum de varijs
coloribus. Al. Teppich/ gewürckte
Tuch. B. Tapisserne. G. Tapissérie.
It. Tapete, tapezzeria. H. Alhom-
bra, tapete, tapezerie.

Aulæa Virg. vela regia Tertulliano, au-
læa Attalica Val. Max. & Proper-
tio, purpura & auro intexta. *αὐ-
λαῖα*, aulæa Babylonica Martiali,
qua diuersos colores pictura intexios
habent, inuento Babylonis & no-
mine, ut Plinius testatur: qua nunc
palma ad Flandros transiit. ut me-
rito & gentium una confessione
gloriam sibi istam usurpare possint,
quam Alexandrinus attribuerat
Martialis:

— Victa est

Pectine Flandriaco iam Babylonis
acus.

Al. Tapeten / Türckische Teppich/
Hendnische Tücher. B. Turckische
tapisserne/tapisserne. G. Tapissérie
Turquesleque, tapissérie Ital. Ta-
pezzaria Turchesca. H. Tapetas.
Conopeum Hor. Iuuen. Textile tento-
rium quod lectis imminet, arcendis
muscis comparatum & culicibus,
quos *κῶνωπῆς* Grace vocant. *κῶνω-
πῆς*, *κῶνωπῆς* Epigr. Al. Umbhang
oder Zelt ob einem Bedt. B. Ulie-
gennet/ Umbhang oft Pavillion
ouer en Bedde. Gal. Courtine au-
tour d'un lit, pavillon. It. Padigli-
one ò cortina di letto. H. Pauillon
contra los mosquitos.

Cento Cas. centunculus Plin. *κέντερον*.
Stragulum è discoloribus pannis con-
sutum. *παπτόν*. Al. Gestückelde De-
cken. Bel. Gaerse/vergaderde De-
cken/ flect van stucken enn stollen
vergadert. Gal. Couerture de di-
uerses laines, bureau, lodier de
plusieurs pieces. It. Schiaulina. H.
Repostero de remiendos.

Cadurcū, pro tabernaculo institorū, sub
quod merces suas vanum exponunt.
Al. Kramerladen oder Gaden. B.
Eraem. Gal. Tente ou logette de
mercier, hayon, magasin. It. Ma-
gazzino. H. Botiga de mercero.

- Cadurcum Iuuenali, pro candido tegmine lecti, nimirum stragulo linteo, vel cortina ac peripetasmate lecti candidi.*
 Al. Sägel vber ein Sulteren/ oder ein weiß Betdecke. B. Witte Bordijnen / omhangen oft slaepplacken/ oft Spreeders G. Voile, ou couertine de lit. Ital. Cortina, ò cuouerchio bianco del letto. H. Paucillon blanco, ò colchon de cama.
Candurci nomine potest nuncupari regmen, quod in pompa solenni velat, & ab aeris iniuria defendit monarchas: vel ubi Eucharistia circumfertur. Al. Der Himmel B. Den Arck/ den Hemel G. Vn poile.
Segestria Festo, Pelles nautica, quibus indormiunt. degeis. B. Bulte.
Gausape Persio, amphitapa Vlpiano & Lucil. ἀμφιπέπης, ἀμφιμάχαλον, ἀμφιμίτον Poll Al. Sergen. B. Een rouwe Decken / Gaerse / Carpet. G. Couverture velue. It. Couerchio peloso. Hisp. Cubita velloso. Ang. Carpette.
Riscus Terentio, Cista corio contecta, Donato teste. ῥίσκος Antiphani. Al. Reistruhe oder Kasten mit Leder vberzogen. B. Een Leeren Kiste/ oft Coffer met Leder ouertrocken. G. Coffre couuert de peaux. It. Cassa cuoperta di cuoio. H. Caxa cubier-
Riscus Seruio teste, Fenestella aut capsula inter parietem apparata. Al. Fensterle in einer Wandt. B. Een blinde Weynster. G. Petite fenestre en la paroy. It. Qualche fenestrina nel muro. H. Ventana pequenna en la pared.
Capsella, capsula, cistella Plaut. Exigua capsula, à capiendo dicta, (λωσόνορον, καψάκιον Hesy. Al. Ein Trüble oder Lädle/ törble. B. Een Doose oft Laede/ een Cabbas. G. Layette, boîte. It. Cassetta, scarolina. Hisp.
- Caxa pequenna, caxita.
 Capla Plin. arca Cicer. cista Eid. κίστη γλωσσόνορον, κίστη, λάδραξ, ζύραξ Al. Kasten/ Reistrasten/ Kiste. B. Kiste/ Kasse. G. Arche, casse. It. Cassa. H. Arca, caxa de guarda.
Scrinium Hor. ῥύλαξ, κισωτός, φάσος, χηλος, Φωλιαμὸς Apoll. Al. Topfer/ topfferle. B. Coffer. G. Coffre, eserin, cabinet. It. Scrigno, cassettina. H. Caxita para guardar cosas pretiosas. Ang. Coffre.
Arca camerata Vlp. fornicis instar arcuata κισωτός καμαρωτή. Al. Topf mit einem gewelbten Lid od Deckel. B. Een ghevelsde toffer oft Kiste met een ront Dencsel oft Lid. G. Casse a couverture ronde. It. Cassa col cuouerchio rondo. Hisp. Caxa que tiene la cubierta redonda.
Capsella fictilis. κερματήριον, ὡς τὴν τρεῖν τὸ κέρμα. B. Een Spaerpoet. It. Saluadenari, pro capsula figulina operis, in quam pueri nummulus asseruandos coniiciunt.
Storea Pl. teges Col. matta Ouid. πορμός, ψιδός, ῥίπος. A. matzē. B. matze. G. Natte. It. Stora. H. Estora.
Cunæ Cic. cunabula Eid. Lēctulus infantum. alueus Lini. Sunt qui cunas volunt esse culcitas infantum: incunabula, lectulos in quibus reponuntur. Equidem crediderim potius cunas & cunabula esse ligneos illos lectos, quos aluei nomine Linius intellexit, quibus impositi lectuli & culcite, incunabula vocentur. quo facit Plauti locus, Opus est cunis, incunabulis. ἀνέρανεν, σκαφίς Halicarn. Al. Kindtswiegen B. Een Wiegel/ Kinderwiege. G. Berceau maillo. It. Cuna, culla Petr. & Cocc. H. Cuna. Ang. a Cradle.
Matula Plinio, scapium Iuuenali, trulla Martiali & ῥέγν Aeschilo, ἄντηγος, ἄμης, σκαφίον, λάστρον, ἄντηγος

ἐν αἰσέειον. Al. Brungstachel / oder
scherben / seichtübel B. Dispot/
Senckpot / oft tenle. G. Pot a pis-
ser, vaisseau a faire l'eau It. Matu-
la, boccale da vrinare. H. Vaso pa-
ra meyar, orinal.

latella Plinio, matellio Festo & Var-
roni. εὐοὐρήτρα Sophocli, ἐγλὼν Æ-
schylo. Al. Brungglas / wasser ge-
schirz B. Urinael. G. Urinal. It. O-
rinale. H. Orinal.

MVLIEBRIA.

olus Virgil. Instrumentum ligneum,
quo pensum sustinetur. γέγων. Poll.
ἀτρακτυλὶς, ἡλακέρη Homero. Al.
Kunckel. B. Spinrocke. Queno-
uille. It. Rocca, conochia. H. Rue-
ca. Ang. Rocke, dysselstaffe.

ulus Plinio. κλωστής, ὅν & Polluci, ἐπὶ
νιτρῶν Eidem, ἀτρακτος Eidem. Al.
Spindel/spill. B. Spille. G. Fu-
seau. It. Fusio, fusiolo, fusaiolo. H.
Huso. Ang. Spindle.

verticillus Plin. verticulum. σφονδυ-
λῶ, σφοδρὸς Aristoph. interpr. Al.
Spinwirt/spinwirtle. B. Wornel.
G. Peson, vertoil. It. Verticolo. H.
Tordero del huso Ang. Wherle.

rhombus Ouidio, Machina quam a-
gitando tramā glomerent in circulum
ρόμβῳ. Al. Garnwinde / spulrad/
spinradle. B. Spoelrat / Haspel / een
Wielken G. Rouet a filer, de vui-
doic. It. Hasparcio. H. Rueda del-
la hiladera. Ang. à Rayle.

Calathus Virg. qualus Hor. quasillus
Cic. Corbis in quem netrices pensum
& fusos componunt. τέλαρος καλα-
δος, καλῆς. Al. Geflochtener Korb/
spillenkorb/spindeltrüble. B. Spil-
len corf / oft Nacymandeken. Gal.
Panier pour les fuseaux. It. Sesto
delli fusi. H. Cauasta, canastillo,
altabaque. Ang. Hamper.

Corbis Cic. sporta Sallustio, Colum.
ἀρρίχτος, πρυγίς, πρυγίχτιον, κέρπιν &

Vas vimineum. Al. Korb. B. Corf/
Mande/mandeken/brootcorf. G.
Panier, corbeile, cophin. It. Cor-
be, corba H. Cesto Ang. Basket.

Forfex Colum. qua pannum lineum la-
neum rescindunt & eis. Al. Scher.
B. Scheere. G. Forces, ciseau. Ital.
Forfice. H. Tisera.

Pecten Plauto, quo coma discriminan-
tur & pectuntur. κτεῖς. Al. Kamp/
Kampel. B. Kam G. Pergne. Ital.
Pettine H. Peine. Ang. Komme.

Discriminale, discerniculum Nonio.
acus Marttali, acus crinalis Apu-
leio, crinale Ouid. ξανέειον, κρηπὶς
Plutarch. βελόνη. Al. Pfriem damit
man das haar ziert / scheidet / vnnnd
krümnet. B. Een priem om t'haer te
schen den. G. Poinson pour faire la
creste des cheueux. It. Scriminale,
cernecchio. H. Aguia para hazer la
crencha, parridos de los cabellos.

Calamistrum Varr. Acus maior, qua
crispatur in annulos capillitium. κα-
λαμῖς, καλὰ λυτὸν acus Iuuenali. Al.
Pfrie da man dz haar mit trauffa
macht. B. Naelde oft Priem om t'
haer te crollen. Gal. Poinson pour
grediller & friser les cheueux. Ital.
Ferro da incrispare li capelli. H. Hi-
erro para encrespar los cabellos.

Calamistro crispare comam, comā
in gradus frangere Plin. Iun. vibra-
re ferro crines Virgil. vstulare cri-
nes candente ferro Pacuvio. πλέ-
κειν τὸν κερυφλὺ Phocylidi, εὐοὐλίζειν
τὰς πλοκαμίους, πλέκειν, κακωπίζειν
τὸν κέρμιν ἐν πλοκῇ Straboni. Al.
Krauff haar machen. B. Het haer
doen Crollen. G. Gerdiller ou fri-
ser les cheueux. It. Crespare li ca-
pelli. H. Crispar los cabellos.

Flabellum Ter. quo ventulus fit. ῥιπίς
Epigram. Al. Badel / Banerle. B.
Banner. G. Esuentoir. It. Flabello.
vètaglio. H. Vieldo. Ang. à Flabelle

Muscarium Martiali, quo musca abiguntur. σόβη, μυσσοβή. Al. **Fliegenwadel**. B. **Vliegelay/waener**. G. **Esuentoir à mouches**. Ital. **Caccia mosche**, **paramosche**, **rosca**. Hisp. **Moscadero**.

Muscarium pauonaceum, aut **pauoninum**. πτερινή ριπίς *Epigram*. Al. **Ein Wadel von Pfaufedern gemacht**. B. **Een Waener van Paawenveeren oft Plumme ghemaakt**. Gal. **Esuentoir fait de plumes de paon**. It. **Ventaglio fatto di penne de pauoni**. Hisp. **Vieldo hecho de plumas de paon**.

Muscarium setaceum, *Scopa è setis comparata ad extergendas vestes*. καμνωτερον, μισκος, κρηνη. Al. **Kerbürsten**. B. **Eleerbessem**. Gal. **Verge à nettoier**, **vergette**. Ital. **Scuoua delle vesti**, **setola**. H. **La escoba para limpiar la ropa**. Ang. **Withe brufshe**.

Speculum Cicer. κατωπτερον. Al. **Bel**. **Spiegel**. G. **Miroir**. It. **Specchio**, **spoglio**. Petr. H. **Espejo**. Ang. **Glas**. **Speculi theca**. λοφειον. Al. **Spiegelkästle**. B. **Spiegelcasse**. G. **La casse du miroir**. It. **La cassa de specchio**. H. **Caxa del espejo**.

Specillum Varr. **ocularium specillū**, **conspicilium Plauto**. οφθαλμικον, οφθαλμικον, οφθαλμικον. Al. **Bril/brillen/ Augenspiegel**. B. **Brillen**. G. **Lunettes**. It. **Occhiali**. H. **Antojos**.

Vmbella Iuuenali, *Galerus mulierum, quo solem & aeris iniuriam arcent*. σκιαδριον, ριπίς, επισκιον, δολεια, δολειδες, πλεγμα. *Aristoph. schol.* Al. **Scheinhut/ Wetterhut**. B. **Een Brabants oft Vlaemsch Hoentse**. G. **Chapeau de femme**. It. **Capello di paglia**. H. **Sombrero de paja**.

Digitabulū, **digitale Varroni**, quo digitorū oras muniūt femina aduersū acus. δακτυλινδεα. Al. **Fingerhut/**

Fingerlin. B. **Vingerhoet/ Vingerlinck**. G. **Doitier**. It. **Ditale**, **difealo**. Ven. H. **Dedal**. An. **Thymbel**.

Acus Cic. βελονη, ραφίς. Al. **Nadel**. B. **Naelde**. G. **Esguille à coudre**. Ital. **Ago**. H. **Aguja**. Ang. **Nidel**.

Acus Babylonia Martiali, *acus Assyria Claudiano*, *acus Semiramæ Martiali*, qua pingere solent. Al. **Sticfnadel**. B. **Stip oft sticfnaelde**. G. **Esguille à picquer**. It. **Ago di racamar**. H. **Aguja de boslar**.

Acus foramen. τευμαλία *Eustath.* της βελονης οπή, κύαρ. Al. **Nadelört** oder **ängel**. B. **De Naeidē Ooghe** oft **d'ooghe vander naelden**. G. **L'œil d'une esguille**. It. **L'occhio del ago**. H. **Elojo del aguja**.

Acicula, *spina Tacito lib. De Germanicis moribus qua committunt tegmina*. Al. **Näfftle/ Gusen**. B. **Een spelle**. G. **Espingle**, *quasi spinnula*. It. **Spilletto**, **ago da capo**. H. **Alfiler**.

Frontale Plin. *Ornamentum frontis, praeipue tamē equorū*. Al. **Stirngerädt**. B. **Eieraet aē t' Doorhoofst**. G. **Frontier**. It. **Ornamento de la fronte**. H. **Paramento de frunte**.

Inauris, *Monile quod aurium lobis inferitur, & appendet*, *Plinio*. ενωπιον, ενωπιον, ελικτης *Poll.* ερμα *Hom* δωπη. Al. **Dorēzierd / oorēgeschmuck** oder **Ringle**. B. **Dorenringhen**. **Rinck** oft **ander costelichent diemen aen d' Doren hanghet**. Gal. **Bague pendant au tendron de l'oreille**. Ital. **Anello ò bagua d'orechia**. H. **Cercillo de oreja**.

Stalagmium Festo, *Plauto*, & *Cacilio*, *inauriū genus esse crediderim oblongum, ex bacca pendula, à gutta similitudine, qua σταλαγμός* *Gratis dicitur*. vitiose aut **Stalagium** & **Stalagnium** in *Dictionariis scripta inuenias hanc vocem* Al. **Dorenperle**. B. **Peerlen die aen d' Dorē hanghe**. G. **Perle**.

G. Perle pendât à l'oreille. It. Perla attaccata à l'orecchia. H. Piedra pretiosa attada à las orejas.

Monile Virgil. Gutturis & colli ornamentum, quod & segmentum, teste Servio, atque idem etiam Valerio Max videtur esse. ὀρμος Hom. & δειραμιον, βυβάλιον, μείν & Theocr. ὁ & ετραχήλι & ὀρμος. ἰδμιοι Hom. ἰπιτραχήλι & ὀρμος Chrysostomo, σείσις Maximo Grammat. & Moschop. Al. Halsbandt / Halszierd. B. Halsseireraet. G. Bague qu'on pèd au col. It. Colliero, monile, bagua del collo, collana, H. Collar.

Monile baccatum Virg ὀρμίσκος & λιθος, δαγὼς Theoc. νύμφη. Al. Halsbandt mit Perlen. B. Een halsbāt met peerlen. G. Bague du col avec perles. It. Monile con perle. H. Cadena de oro y de piedras pretiosas. Murenula, Catena collaris, ex auri lentescientis segmentis flexibilis. ἐκτὴρ, ἱερμα. Al. Ein gestrichtes Kettelin. B. Een gebrendelt keteten / en keten met schaefelen.

Torquis Propertio. Quid. Circulus aureus flexilis collum ambitu exornans. & εσπῆς, ἐλικτὴς, ὑποδείξις, ἄλυσις, ἰλίσσος, & ετραχήλιον, καθεμα. Al. Guldin keten. B. Gouden kettē. G. Chaine d'or. It. Catena d'oro. H. Cadena de oro Ang. Chayne.

Linea margaritarum apud Scauolam, Margaritæ linea, funiculo aut chorda traiecta ad modum sphaularū precatoriarum. Al. Ein Perlin schnur / wie dann ein paternosterlin. B. Een peerlen paternoster. G. Vne paternostre de perles. It. Vn filo di perle. H. Hilado de piedras pretiosas.

Armilla Liuius, brachiale, Plinio, Prisciano, Ornamentum circulare brachii circumdari solitū. βραχιονίση, & ἄλιον Halicarn. & εινέπιον. Al. Brasselet / ermelzierd. B. Bracelet /

armecieraet. G. Brasselet. It. Braccialeto. H. Manilla, ò manija.

Spinther, Fibula aut armilla genus in summo humero. Ficulā humerariam exponit Priscianus; eoque aureo, argenteo & videntur antiquitus usa femina ad astringendam stolam. αἰν. Al. Armgezierdt der Weiber / galden or silbern spang. B. Schoudergespe. G. Boucle ou agraphe de femmes. It. Fibia. Hisp. Heuilla, ò candado.

Spinter dici potest & argentei monilis genus, quod in humeris tabellarij & caduceatores gerunt. Al. Die Büchsen / oder Stadtwapen. B. De busse / oft statwapen. G. Blason.

Bractea Virg. Tenuis lamina, & duplicatur crepitās & ὀλόνιον. Al. Blach. B. Bleck / spanneten. H. Chapa.

Bulla Cic. Ornamentum erat aureum vel deauratum pueritia, intus caui, rotundum, in cordis speciem efformatum, ut Macrobius, vel, uti Plutarchus ait, bulla in aqua surgenti simile, quod de collo suspendebatur. unde inquit. βῆλα & ειδέρραιον ἡ ὁμοιον πομφόλυγι, Al. Insemtknopff / bull / eingeschlossen Halszierd. B. Agnus dei / herteten / bruecke / ronde bagghe. G. Bague ronde. It. Bolla, bagua ronda. H. Bolton de cuello.

Bulla Calpurnio, pro ornamento brachiae extuberante in cingulis muliebribus. Al. Spang am Gürtel. B. Doppe / bladerspanne. H. Bolton de cinta, chaton de cinta.

Crepundia Plauto, Puerilia ludicra. ἡ ὀρχήστρια, πᾶν γινεσ Hefychio, αἰνεσία. Al. Kinderspiel / vnd kurz weil / Docken vnd dergleichen. B. Kinder hunsraet / spel / poppe / ende dierghelijcken. G. Tous jeux des petits enfants. Ital. Tutti giuochi de bambini. H. Diges ò iueguitos de los ninnos.

Annulus, δακτύλιος, à digito. Al. **Ein Ring**. B. **Ein rinck**. G. Vn anneau. It. Anello. H. Anillo. Ang. Ryng.

Annulus putus, lunula *Plauto*. δακτύλιος ἀλίστος, ἀπείρων *Eustath.* σφαγγειδής. Al. **Ein Gedencck Ring**. B. **Ein draet/een hoeprinck / een latte/een rinck sonder steē**. G. Anneau sans pierre. It. Anello senza pietra. H. Anillo sin piedra.

Annulus sigillaris, vel signatori⁹ *Valerio Max.* qui signandi causa habetur. δακτύλιος σημαντήρ *Iosepho*. Al. **Pitschierzing/Pitschier/segekring**. B. **Signet/segekrinck**. G. Anneau, ou cachet. It. Anello sigillatorio, sigillatoio. H. Anillo para sellar.

Annulus pronubus, quo ceu arrabone coniugij fides obligatur. Al. **Ein Trawring**. B. **Ein trourinck**. G. Anneau de foy. It. La fede. H. La fe.

Pala annuli *Cicer.* Latior annuli turgidiorq; pars, cui gemma aut symbolum inferitur. σφενδόνη, πύελος, σφραγίς, δακτύλιου ἑλίσ *Iosepho*, σφραγιδοφυλάκιον. Al. **Kast an einem Ring**. B. **Rincks casse**. G. Charon, teste, d'un anneau. It. La cassa del anello. H. Cabeça del anillo.

Dactyliotheca *Plin.* Annulorum repositorium, siue condendis annulis theca comparata. δακτυλιοθήκη. Al. **Ringtrüblin/oder kästlin**. B. **Ringristen/oder kasten**. G. Cassette aux anneaux. It. Cassettina d'annelli. H. Caxita para serbar los anillos.

Calliblepharum *Pli.* Medicamentum quo supercilia denigrantur ad ornatum mulieribus. καλλιבלέφαρον. B.

Sweertsel voor de wijnbrauwen.

Purpurissum *Plinio*, Factitius color, quo genas fucant mulieres. αἰνδοπεῖκελον *Aristot.* σιδωρμα. B. **Blancfetsel/vernissinghe/root couleurē**. It. Rosetto *Ven.* H. Alconcilla afeyre.

Lixivium, lixiua *Colum.* caustica spu-

ma *Mart.* & spuma Batana. ξυγίς σακτῆ. Al. **Laugen**. B. **Looge**. Gal. Lessiue, lixiue. It. Lexiua. H. Lexia de ceniza.

Lixivius cinis *Plinio*, cinis lixiua *Scribonio*. Al. **Laugenaschē**. B. **Loogaschen**. Cendre de lixiue. It. Cēdi di lixiua. H. Cernada de ceniza.

Smegma *Plin.* Quicquid emaculat & abstergit sordes, accipitur pro sapone. sapo *Plinio*, mattiaca pila *Mart.* σάπων, σμήγμα, σμήλη. Al. **Seysse**. B. **Zeepe**. G. **Sauon**. It. **Sapone**. H. **Xabon**.

Cimolia terra *Plin.* creta, Terra alba qua fullones utuntur extergendis pannis. Al. **Walckermascherde**. B. **Wolters aerde/waschaerde**. G. Croye pour nettoyer le drap. It. Creta par cauar le macchie de è panni. H. Creda para alimpiar manchas.

TEXTORIA.

Pecten. *Ouid.* instrumentum textorium pensile, quo tela appellitur densaturque, πᾶν *Philyllio* Al. **Blat/Weberlat**. B. **Lade**. Ang. Theflaye.

Liciatorium *Hieronymo*, iugū *Ouid.* cui stamina obvolvuntur ἀντίον. Al. **Wendelbaum eines Webers**. B. **Windboom/lacckenboom**. G. Rouet. It. Telaio.

Radius *Ouid. Virgil.* quo stantes telas percurrunt. panuellium *Varron.* πλώιον, κερκίς, κρέμβολον. Al. **Weberschifflin/spulle**. B. **Spocle**. Gal. La nauette. It. Nauicella. Hispan. Lançadera. Sed argadillo *Hispan.* est fistula in medio radio inserta.

Tibicines, Textoria fulcratela^m sustentia. ἰσὺ ποδὲς *Poll.* κέλοντις *Eid.* B. **Tweestouwe**.

Infilia *Lucretio*, Ligna pedibus textorum subiecta, quibus tela alternis contrahuntur & aperiuntur. Belg. **Schamelen**.

Scapus Lucre. videtur esse Liciatorium, de quo diximus, quod inter texendum sonat. unde dixit, Scapiq; sonantes.

Harpedone. αἰρεδώνη Critia, Epig. Rota glomeratoria, quo fila rotando cōglomerantur. B. Sarencrone. Ital. Arcolaio.

Pecten. Plau. pro instrumento stylis ferreis constante, quo lana carminatur. κλέϊς. Al. Kam/strāl B. Eē tam / tēsters tam. G. Lame du tisserand.

Ferreus hamus Plin. pro ferreo pectine, quo linum pectitur. Al. Hæcklin. B. Heeckel.

Pecten pro instrumēto fullonum, è carduis conferto, quo pannos rudes confricant, & in villos attollunt. 529. 640s Polluc. κνήσπον, κνήση Aristoph. schol. ὁ δὲ πλὴν τῆς φάργης γνάψιν. Al. Karten/kartetschen B. Een Carde daer men mede rouwet.

Argutari pedibus, eleganter à Titinio Comico dictum est de fullonibus, quando telam laneam rudem subiungunt pedibus subsultando identidem: quod & conciliare dicitur. συμπίλναι, ἰπῶν, πλέζειν, συμπατῆσαι. Talisque saltus à Seneca fullonius vocatur, contumeliosiore vocabulo quam saliaris. B. In de com treden/pollē. G. Fouleur.

SVTORIA.

Scalpeū sutoriū Horat. culter sutori-
us, smiliū, Orbiculatū ferramentū,
quo coria & pelles poliunt, aut quo
coriū concidunt. αἰρεδώνη Nicandro,
σμίλην, ὅμοιον Platoni, αἰρεδώνη. Al.
Schuhmesser/Kneppmesser/stre-
cker damit sie das Leder zuberei-
ten. B. Schoenmakers mes/snij-
mes/crom mes/schæfmes. G. Tré-
cher. It. Rasciator. H. Trinchetta,
raspa, rascador, escaruator.

Subula Martiali. Instrumentum quo
solum calcei perforant. ὀπός Poll. ὀ-
πήπιον Suida, σιγός Eid. κεντήνιον

Luciano, κεντήνιον Galeno, ῥαφίον
Hippocr. ὀβελίσκος βύπτο εἰς Xenoph.
quod σούβλιον Suidas exponit. Al.
Seusen/Alsen. B. Elsen. G. Alesne,
pointe. It. Sublia, lesina H. Alesna.
Ang. Avule.

Cheleuma. χήλυμα Hesychio, ἀκέρεια
Attice, ἡ πητεριον Suida, ῥαπτήριον, pro
canabino filo setis prapilato, quo cal-
ceos consuunt. ita enim accipio ὡς ῥαπ-
τήριον, non pro subula. unde dixit Eu-
poli, σκούπια χηλεύειν, pro calceos con-
suere. Al. Schusters faden/oder
draat. B. Draet/castel. G. Le fil de
cordouannier. It. Il filo de calzo-
laio. H. El hilo de çapatero.

Modulus, forma Hor. mustricula Fe-
sto, Lignea forma in qua inductum
corium nouus sit calcens. ἰδέα, εἶδος,
ἑδναλπις. Al. Schuhmachers
leist. B. De leeste. G. La forme du
solier. It. Forma. H. Forma de los
çapateros.

PICTORIA.

Conchæ Martiano Iuris. Teste in qui-
bus colores suos pictores reponunt,
κόνχαι, Al. Muschelen. B. Schelē.
G. Les coquilles. Ital. Guscie. H.
Conchas.

Penicillus Cicer. peniculus Quintia-
liano. γράφεις, ὑπογράφεις. Al. Pen-
sel B. Penseel. G. Pinceau. It. Pen-
nello. H. Pinzel.

Pluteus, Tripedaneū lignū, cui tabulae
cū pingitur, innititur. ὀργέας Pol. &
καλῶς. B. Rnape. Holl. esel Brab.

Pluteus est & marginata tabula. B.
De lijste vā eē tauerel. unde plute-
ale sigillum Cic. pro imaguncula in-
clusa intra margines tabulae. B. beel-
derē in eēraē oft tauerel ghestelt.

Tudicula, pro instrumento tinctorum,
quo pannos inficiendos demergunt,
versantq;. κίνητρον Poll. μύλην, unde
ναλμυλάουν apud eundem, pro ἡλ-
κίειν κίνητρον.

P I S T O R V M

P R O P R I A.

Pala Catoni, infurnibulum Plin. Instrumentum, quo pistor furno panem immittit *πάλετρον, τράφνη*. Al. Brot schüssel/oder Schauffel. B. Pale/oft brotschuppe. G. Pale It. La pala de fornaio. H. Pala de horno.

Rutabulum Colum. quo igne prouunt panis coquendi gratia. Al. Festerstücken/Osfengabel/osentruckē. B. Ouen-gaffel/foolcrabber/rackelstock. G. Rouable, patrouille, fourgeon. It. Rutauolo. H. Hurgenero.

Mastra, pro alueo in quo panis subigitur, *ἀμάτρειν, μακίτρα, σιπύη, μαγίς, σπάφη* Poll. *μακροδοπος, δροτοθήκη*. Al. Multer. B. Moelie/backtroch. G. G. Huche à pestrir le pain.

Arca pollinaria. *ἀλευροθήκη, λιμός* Menandro, *πλάτνη*. Al. Beutelcast. B. Buneltroch.

Cribrum pollinarium, vide in Cribrum.

Rutellum Lucillio, Instrumentum ligneum, quo frumentum corruietur. congeriturq; in culleum aut modium. sic enim ait: Frumentarius est, modium hic secum atque rutellum venum affert. Al. Kornschauffel. B. Eorenschoppe.

Radius Plauto. hostorium, quo mensura aequatur. *ρόχανον*. Al. Streichholz. B. Strijckstock. G. Racloir, rouleau. It. Randa. H. Rasero.

Vannus Virg. ventilabrum Col. quo acceres & frumenti retrimenta, ad vetulum excutiantur & repurgantur. *λίκνον, λιμνός, πλύνον* Hom. *λικμητήριον, λιμνητής, πρίναξ*. Al. Wamm. B. Wanne. G. Van. It. Vanno. H. Caranda, haruero.

P I S C A T O R I A.

Rete Cicer. cassis Ouid *δικτυον, ὕφθ* Epigr. *ἔπαγίς, λινον* Homer. *ἐγκος*. Al. Netz/Fischgarn. B. Net/t'wāt.

G. Reza pescher. It. Rete, lacciuo Io. H. Rede.

Rete rarum Virg. rete grandi macula Colum. Al. Netz das grosse Maschen hat B. Net met wijde gatens/schaeckelen/oft ooghen.

Funda Virg. reticulum, rete iaculum Plauto in Asin. & Seruio, Retis genus quod in orbem funditur, spargiturque. *βόλθ* & Seruio, *ἀμφιβλυσγον*. Al. Feimer B. Worpnet.

Tragula Plin. Rete quod subere sustentatum innatat. unde Plinius suberis usum ait esse in piscantium tragulis, & cadorum obitramentis. B. Schaeckel G. Trameau.

Verriculum & euerriculum Cic. quod verritur trahiturque rete *πᾶναστρον, γαγσάμεν, γάγλαμος* Polluci. Al. Zuggarn. B. Slenpnet/oft trecknet. G. Filé, verueil, seiue. It. Rete che s'attira poco a poco. H. Rete bartadera.

Sagena Manilio proprie reus genus, quo pisces è nassa auferuntur, aut retis sinus unde exire nequeunt. *σαγλῶν, γελῶ, γελῶ, πογκός* Gal. *γαγζάμων*. Al. Zuggarn. B. Schepnet/een trecknet. G. Vne seinc, vne trame. It. Sagena

Nassa Cic. Vimineum textum, ubi esca piscibus reconditur, unde ingressis effugium non patet. *ἐχέτλιον* Nican. *κύρθς, κέλεττρον*. Al. Fischer reussen. B. Hower. G. Reservoir. It. Nassa. H. Nassa, garlito.

Fiscella, Vimineae sporta, in qua pisces ad usum seruantur. *φίγειον* Menan. *σπυρῖς, σπυρίδιον, σπυρίχνιον* Poll. Al. Fischers forb. B. Disschers forf. G. Ofiere de pescheur. Ital. Corbe di piscatore H. Capacho.

Sirpiculus Plaut. pro nassula vel sportula sirpea. *αγλαδίσιος*. Al. Lin forb lin vō binsen. B. Len mandetē van biesē G. Vne corbeille de ioncs. It. Spor-

Spörtella di gionchi. H. Espuerta de iuncos.

Excipulae, Septa viminea in profluente aut undis, piscium insidia. ἐκδοχεῖα. B. Schuttinghen.

Excipulus Plin. Rete inter excipulas piscium insidijs expansum. Al. Glach fiemer. B. Duncle.

Fuscina Cicer. iridens Plin. quo pisces aut anguilla confodiuntur. τειόδης Aristoph. τειάνα, ἰχθυόεντρον, τειόνορον δόρυ Lycophr. τείσομεν αἰχμήν Epigr. Al. Stachel/ Fischergabel. B. Elgher/ een crauwel/ een driespizige gaffel. G. Gou chesiere. It. Tridente, foscina. H. El arrexaque de tres puntas.

Hamus Ouid. vncus. ἄγκιστρον, ἄγκυρομήλη. Al. Unghel/ Fischhock. B. Unghel/haeck. G. Ham, hamesson. It. Hamo. H. Anzuelo.

Linea Plin. seta Martiali, pro funiculo setaceo, qui hamum cum esca demittit. ὄρμις. Al. Ungelschnur. B. Nengel/ angelsnoer. G. Ligue de pescheur. It. Spago del piscadore. H. Sedal del piscadore.

Calamus, pro eo qui suspendit hamum, ne fundum petat. κάλαμος. B. Dobber. It. Massachera.

Macula Cic. pro retis foramine, ubi plebitur ἄψις λίξ. Al. Masch od loch eines Netzes. Belg. Schaeckel/ oft t' gat van d' net. G. Mailles, makes It. Bucho de la rete. H. Mallas.

VENATORIA.

Retia, casset, lagenæ, ἐρόδια, λίνα, δίκτυα ut ante.

Plagæ Cicer. Rariora retia. ἄγκυες, ἄγκυα. Al. Jäger Garn. B. Wand/ jagers garen. G. Bilé, ou rez de chasse. It. Le reti della caccia. H. Redde grandes mallas.

Varæ vel vari Lucano, valli, perticæ, tibicines plagarii, furcula quibus retia feris exiguntur. σείλιξ, χαλίδες,

αἰτηεῖδες Xenoph. χαλιδάματα, σείλιξ Poll. ἡμάκες, ἐύσραι, πείσραλοι. Al. & B. Stangen.

Tendicula, Laqueus quo cervi capiuntur. ἀεποδύμη, πεδύρρα, ποδισπράβη Hyperidi & Xenophonti.

Tendicula, nebula, nebulosum rete, pro reti, quod turdis & gallinaginum genti in aere tenditur. νεφέλη, λεπτόμιτρον νεφέλη Epigr. παγίς. B. Oluwe.

Venabulum Virg. Cicer. Velum Venatorum lato ferro. αερόλιον Philostrato. Al. Jäger spieß/ Schweinspiess/ Knebel spieß. B. Ven iacchstock/ swijns priet/ swijns pit/ knes uelstock. G. Vouge, espieu de chasfe. It. Venabulo H. Veneblo.

Pedum Virg. λαγωδόλον, ῥαδίξ Nicandro, βάκτηρον Epigr. καλαίρωψ. Pastorale incuruum baculum. Al. Hirtenstock. B. Schaepherders borckel Flandris & G. Houlette. It. Il bastone del pastore. H. El gancho o cayado de pastor.

Indago Lucano, Virg. reticulata indago Bud. Series plagarum saltus cingentium & feras includentium. carbaceum septum Bud. δένυστασιον vel δρυόστασιον Xenoph. & σείλιξ, αεσιχισμός. Al. Garn das man aufspannt das Wild darein zu treiben oder zu jagen. B. Panden/ gespannen garen. Gal. Toiles pour environner vn bois, panneaux, tente de filers. It. Rete da pigliare le bestie selvatiche. Hisp. Red para tomar las fieras.

Calamus Martiali, pro virga aucupis qua visco solet illini, κάλαμος. Al. Leimruth. B. Lijmrode/ of stock. G. Gluet. It. Verga inuischiata. H. Leno en ligado.

Ames Horatio, Pertica aucupalis tendiculum sustentans. σείλιξ, ἐξούπηος καλαμός. Al. Stachel die man braucht das

Tragematotheca, in qua tragemata refocillandis agrotis afferuantur. *τεγματοθήκη*. Al. Ein Kästlin mit schleeterey. B. Guncerlaenten/een laenten met confijt. G. Boite aux confitures, avec sucre. It. Scattola di confetti Boccatio.

Cucullus Martialis, involucrium quo aromata clauduntur. Al. Puluerhäußlin/papeirinhörnlin. Bel. Papieren hunsfen. G. Cornet. It. Scartoccio, sacchetto de specie Venetis. H. Alcartaz, emboltorio de especias.

Vngula. *ὄνυξ* Hippocrat. Vncinus educendo mortuo foetui comparatus. embryonectes Tertulliano dicitur lib. De anima, nisi placeat eo loco reponere ex Gal. *ἐμβρυολάτης*, sic enim ille nominat, aut *ἐμβρυολήτης*, qua voce Hippocr. utitur, à quo idem instrumentum etiam *ἐλευση*, item *πίετρον* lib. De mulieribus, & *ιχθύν* dicitur.

Scalprum chirurgicum Celso, scalpellus Eid. phlebotomum Isid. *φλεβοτομῶν*, *μαχαιεῖς* Ammonio, *μαχαιεῖς ὀξύβολῆς* Hippocr. Galenus *φλεβοτομῶν* nominat idem *μαχαιεῖδα* σηφοδῆ vocat quod *σμιλίον γαστροειδές* Galenus, nimirum cuius medius alius latior sit & ventrosior. Al. Lassen/lanzlin/quasi lanceola, quam cuspide mentitur. B. Oliem/lancette. G. Lancette. It. Lancetta. H. Lancetta del sangrador.

Scalpellum umbilicarium. *ὀμφαλισηρ* Poll. quo obstetrix praecidit infantium umbilicos.

Sagitta Vegetio, Phlebotomum, quo veterinis iumentisve sanguis detrahitur. B. Schlachbliem.

Excipulum ego vocitabo, pace eruditorum bona, vasculum quod subijcitur à chirurgis, dum sanguinem detrahant scalpello ab eius vasculi usu, quod subijcitur doliorum fistulis. *ὑποθήμα* Poll. *ὑπόστατον*, *ὑπόκυκλον*. Al. Laspfändel/oder scherben. B. Laetpenneten

oft schotelfen/ t' sauciertē oft tumeten daernen t' bloet inne laet.

Nouacula Cic. culter tonsorius Eid. *ξύειν*, *ξύεις*, *ξύειγ*, *μαχαιεῖς* Ammonio, *μαχαιεῖς καὶ ἐκὴν* eadem licentia à Plutarcho in Dione dicitur, qua culter tonsorius à Cicerone, siquidem tondendi ratio nouacula aliena est. (docui autem discrimen inter *ξύειν*, quod radi sonat, & *καρτεῖν*, quod tonderi, in commentario nostro de Coma.) Al. Schermesser. B. Een scheers/oft scheermes. G. Rasoir. It. Rasioio H. Nauaia.

Xyrotheca, Capsula nouacularia. *ξύειν* Aristoph. *ξύειν*. Al. schermesser schenden. B. Barbiers coter scheercoter.

Forcipula, forpex, qua pilos incidimus tondemusq. *καρτεῖς*, *τομῆς*, *ψαλῆς*, *μαχαιεῖς* Cratino. Al. Scher/scherlin. B. Schaerten/knipschaerten G. Ciseau, ciseleur. It. Forpicino. H. Tiseras para tresquilar.

Vulsella Cels. sine vulsella, Instrumentum, quo pilos prehenso radicitus à corpore exstirpant. *μαδισήριον*, *τερχλαδῖς* Aegin. *τερχλαδῖον*. Al. Ein rupfsänglin. B. Een hanertrecker. G. Pincette. It. Tenaglia, par tirare li peli. H. Tenaçuela ò pinça para pelar ò sacar el pelo.

Forfex Celso lib. 7. odontagra, Forcipula euellendis dentibus comparata. *ὀδοντάγρα* Aegin. *ὀδονταγῶν* Erasistr. dentiducum voce non infelicitè composita. Celius Aurelianus nominat à Varro etiam dentarpagā voluit appellari, teste Nonio. Memorabile est, quod auctoritate Erasistrati refert Aurelianus, in Delphici Apollonis templo ostendi *μαδισήριον*, *ὀδονταγῶν*, hoc est plumbeum dentiducum, quo significetur, eos tantum extrahendos esse dentes, qui sint mobiles & eductu faciles, aut certe quibus satis esse

tis esse queat plumbea odontagra conatus ad eximendum. Al. Ein Zang/Oberwurff/oder Pellican. B. Wer tanttrecker. G. Pincette ou tenaille pour tirer vne dent. It. Tenaglia di cauar vn dente. H. Tena-za para sacar vne diente.

Dentiscalpium Martiali, Instrumentum exesis dentibus eradendis nitidandisq; accommodū ὀδοντοζήσης Poll. ὀδοντογλυφον, ὀδοντογλυφίς. fit autem vel è metallo, vel lentisci ligno, vel praeuspidatis calamis. Al. Sangrū-bel/Zanschabere/Zanstörer. Belg. Tantstocker/ tranterabber / tantcoier. G. Curedent. It. Curadenti, stecco. H. Mondadientes.

Dentifricium Plin. Medicamentum poliendis extirpandisq; dentibus comparatum, vel in pulvisculum solutum, vel in oblongam cuspidem solidatum. ὀδοντότριμμα Galeno, σμήγμα ὀδόντων Dioscorid. Al. Wrisnen Die Zen zu reiben / damit sie weiß werden. Belg. Puluer oft het om te tandente wrijuen. G. Pouldre pour frotter les dents. It. Poluere per inbianchire edenti. H. Poluos para fregar los dientes.

Dipyrenum Aureliano, Specillum chirurgicum utrinque in extrema cus-
pide πυρήνια, veluti nucleum quen-
dam teretem atq; oblongum in mo-
dum sansæ oliuarum habens. Dipy-
renum autem in anguina immittit
in fauces Aurelianus, capite (sic πυ-
ρήνια nuncupat) lanā molli prae-
tecto. Est autem πυρήν non cuspidis specilli
in acumen exiens, (ut annotari per-
peram à medicis nonnullis video) sed
oblonga nuclei sansæve speciem re-
ferens in summa cuspidē glans, quæ
in auriscalpis nostris excavata vi-
situr: id quod Galenus libr. 9. Ana-
tomicōν initio clare ostendit, ubi di-
pyrenis σῶμα λεπτὸν καὶ ὀρθομήκες

attribuit, hec est, oblongum & exiliter
exitum.

Pericharacter Aureliano, Ferramen-
tum quo gingivatum caro à dentibus
circumquaque separatur in dentium
dolore. περιχωρηκτήρ.

Cyathus Aureliano, quod & laureo
vocat, Instrumentum chirurgicum
forcipum genere, quo glandes, spicu-
la, ferramenta que eximuntur. κυά-
δος. crediderim tamen ita potius vo-
candum instrumentum illud, quo in
formam exigui cochlearis concavati
glandes plumbeæ è sclopis elise è vul-
neribus eximuntur.

Specillum Celso, oricularium specil-
lum; auriscalpium Martiali, ὀτι-
γλυφίς, μηλωτὶς Paulo Aegin. μη-
λωτὶς Gal. auersum specillum
Celso, Scribonioque, cuius cauum à
cyathi figura μήλης κυάδος Gal-
leno; Aetioque vocatur, eique oppo-
sita pars μήλης πυρήν Galeno dicitur
à turbinata nuclei specie, cui xyl-
inum aut lanā circumuolui solet. Al.
Drengrubel/ oërleffel. Bel. Dorle-
pel. G. Cureoreille. It. Coraorechie
H. Instrumento para limpiar las
oreias.

Specillum Celso, specillum vulnera-
rium, quo vulnere fistularumque
altitudo pertentatur. Videtur autem
esse diminutivum à Specium,
quo usus est Paccuuius. μήλη, πω-
ματική μήλη Galeno, ἰχθυή Hippo-
crati. à tentando imperitum vul-
nus tentam vocant. Al. Sucher-
lin/Wundensen. B. Wondriser/
profijser/tentenijserken G. Esprou-
uette It. Tenta. H. Tienda ò cala-
de cirugiano.

Specillum latum Celso; spathomela
Marcello Empirico. μήλη σπάτημα
Hippocr. σπαθομήλη Galeno, quo illi-
mitur aliquid. specillū Plin. Al. Ein
spattelin. B. Spaedellen/spaentken.
G. Pa-

Gal. Palette pour faire les emplâtres. **It.** Paletta di fare li empiastri. **H.** Pala por vntar con ella. **gula Col.** pro pharmacopœorum spatula, Instrumentum oblongum primore sui parte ad lingua modum latiusculum. αράνη. **Al.** Scheuffelin. **B.** Spatel/schuppeken. **G.** Espatule. **It.** Spatula. **H.** Espatula.

patha. de hac inter Coquinaria diximus.

ucurbitula Celso, quia sanguis cute scarificata educitur, vel spiritus; si cutis intacta & integra manserit. ἰλάμ σικύαν μετ' ἡγ. τὸ χαρμῆ, hoc est, cum scarificatu, vocant; hanc σικύαν κέφλω Aurelianus aliq; nominant. **Al.** Ein Ropff / oder Ventaus. **B.** Ven ventose oft cop. **G.** Ventouse. **It.** & **H.** Ventosa.

Cauterium Plin. Instrumentum vstioni idoneum, quo putrida ulcera, & defluxui obnoxia loca inuruntur. καωτήρ Apstyrto, καωτήριον. **Al.** bren-eisen. **B.** Brantijser/cauterie. **Gal.** Cautere. **It.** Cauterio.

Modiolus Cels. lib. 8 cap. 3. Ferramentum concavum teres, imis oris ferratum, per quod medium clauus inferiore orbe cinctus demittitur, cuius usus est in excidendo osse paruo. χονίκιον, χονικίς.

Serpeastras, Cicer. Varr. instrumenta, quæ geniculis cruribusque puerorum alligantur, dum ambulare discunt, ne vari fiant aut compernes. ἡγεμπίσιγμα Orpheo.

Fibula Cels. lib. 5. ἀγκυτή. Fibula, qua ora vulneris committuntur, quo minus lata sit cicatrix postea. **Al.** Nefstlin. **B.** Nefst haecxten/crammeken. **G.** Houcle. **It.** Fibia **H.** Heuilla.

Fascia Celso, fasciola **Cic.** anadesmos apud Horatianum, qua vulnera obligantur. τελαμῶν, ὠδῆγιον Thucydidi, λαμπάδιον Suida, ἀνὰ δεσμός,

ἐπίδεσμος, ἀπειρίον, ὀθύνιον, τελαμῶν σινδωνίτης **Poll.** **Al.** Bindel/ Bindelin. **B.** Bindel/bant. **G.** Bande. **It.** Fascia. **H.** Faza.

Diploma, pro linteo complicato. πτύγμα Ægineta, πτύγμα ῥάκκς, διπλωμα Hesyck. plagella **Calio Aureliano.** **B.** Compres/geuoudē bant/ een opgerollen bant.

Mitella Celso, Linteum in quo brachium laesum sauciumve suspenditur. **Al.** Binden. **B.** Armbant/ arm-swachtel/d'wale daer men den zee-ren arm inne draecht.

Pittaceum Celso, Pannus modicus, qui medicamento illitus, affecto loco imponitur. πιττάκιον, πλάτυσμα, qui latior videtur, & splenium, σπληνιον, oblongior: nam splenium **Plinio**, à splenis figura longiusculum proprie emplastrum est. **Al.** Pflaster/ Züglin. **B.** Wondplæster. **G.** Emplastre qu'on met sur vne playe. **It.** Empiastro d'vna ferita. **Hisp.** Emplastro.

Hapsus Celso, libr. 7. Sacculus, tectoriumve è lana, lino, tomento ve quo plaga proteguntur. πέλμα **Galeno in Therapeut.** σκέπασμα. **Al.** Locken/ Wollen/ od' Flach. **B.** Lonipe oft hâtvol blas om de wōdte bewarē.

Turunda Varr. linamentum **Celso**, pannus **Colum.** μετὸς, ἑμεμετον. **Al.** Lumple/ Meissel von schleissen. **B.** Wiecke om in de wonde te stecken. **G.** Tente à mettre es playes. **It.** Lino carpito. **Hisp.** Mecha ò torçida para curar heridas.

Linamentorum varia sunt species, à figura pleraq; indita.

Lemniscus Celso libr. 7. Linamentum in longum implicitum μεαχρὸς μεπὶς **Heraclida.** **Al.** Langer Meissel. **B.** Lange wiecke. **Gal.** Tente longue. **H.** Mecha luenga.

Peniculus, penicillus, qui penem refert.

- fert. πειραπισκωτὸς μὲτος. Al. Spizige Meissel. B. Scherpe/ oft spitsighe wiecke. G. Tente ague. H. Mecha aguda.*
- Cuneolus, Inflexum linamentum, base ampliore, cono angustiore. σφλῖσκον & Aegin.*
- Linamentum carptum, volsumve, è linteis concerptis. πλτὸς μὲτος, Δῖσσοι & Aegineta, πῆλμα Apsyrto. B. Carpije / ghepluckte wiecke. Gal. Charpie.*
- Linamentum sanarium, Concerptum linamentum, quo vulneri ulcerive immisso sanies exinanitur. ἑμπυ & μὲτος Hippocr.*
- Linamentum rasile, à lanugine linteorum erasa. ξυστὸς μὲτος, ξύσμα, Erotiano, ἄχνη ὀφονίς Hipp. B. Geschrapte wiecke/ carpije.*
- Linamentum tortile, è materia contorta. σπειτὸς μὲτος. B. Ghedraeyde wiecke.*
- Linamentum lucernarium. μὲτος ἐλλυχνιωτὸς, quod ex ellychnio confit.*
- Inuolucra Plaut. Lintum quod tonsores circumponunt humeris contra decidua capillitij præsegmina. ὤβλημα, ὤβειλημα, ὠμὸλινον quasi humerale lintum. commodè etiam ὤβειλιδιον dici possit. Al. Scher-tuch. Bel. Scheerdoeck. Gal. Linge d'un barbier, enueloppoir. Ital. Touaglia barbiero. H. Touaia para el cuello.*
- Concha, labrum, peluis tonsoria, Vas marginis latitudine carens. κόγχη, πῆελ & Al. Scherers Becken. B. Barbiers becken/ scheerbecken. G. Bassin à barbier. I. Bacino. H. Bacin.*
- Scolopomachærium. σκολοπομαχαίριον Gal. lib. Meth. quo ulcerum radices excinduntur.*
- Pyulcus. πύλκ & Gal. lib. 2. ad Glauconem, Instrumentum quo pus exinanitur.*
- Clyster, clysteriū, Instrumentū quo aluus perluitur. κλυστήρ. Al. Elisir. B. Elisterene. G. Clister. Clisterio. H. Cristel, ayuda.*
- Enema, Ibidis Ægyptiæ inuentum. μα, id quod per clysterem iniicitur.*
- Endiæum Festo Lineum filum, in extremo clysterio relinquitur, tum obturans, quo subducto eniicitur, ne quid flatuum admittatur, à similitudine foraminis, quod sentina exoneratur: quod δαίον Græci vocant.*
- Catheter, ænea fistula Celso, Chirurcum instrumentum, quo immisso nam morantem, obstructo meatu nario, prolicimus. ηγ. ητῆς Galeno Φων Aegineta G. Sonde.*
- Clyster auricularius Celso, quo mæmentum auri affecta infunditur. αὐλὸς Aegineta. ὠτεγχύτης. Al. F. Thörlin/ damit mā etwas arg in die Ohren thut. B. Dorpijpt oorspunte. G. Syngus.*

NAV TICA.

Hæc titulo Dere nuali dedimus.

R V S T I C A.

- Aratrū. ἄγροτρον. Al. Pflug. B. Ploeg. G. Araire, charrue, à curricula similitudine, quod duabus rotis incedit. It. Aratro. H. Arado.*
- Vomis vel vomer Cicer. dens vncus Virg. Aratri ferrum quod liras dicit. ὄνις, κερκίς καὶ μ. πολόχ & Ophæo. Al. Wagensen/ Pflugensen schar. B. Ploechijser/ ploechen schar. G. Coultre. It. Marra. Hispan. Reia del arado.*
- Buris Virg. bura Varr. Curuamen aratri, quod vomerē excipit. ἑλυμενα. hæc cum stiva confundunt Grammatici & pro ea interpretantur male.*

Stiva

Aratra Virgilio, *Aratri manica*. ἐχέτλη. Al. pflugsterk/hādthabe des pflugs die Geizen. B. De ploechsteert. G. La manche. It. Manica del aratro. H. Manzera del arado, esteua.

Dentale Virg. *Lignū ad quod vorner includitur*. ὄνυξ. dens Varr. referebat autem furcam ferreā ligno infixam. Al. Pflugholz/Pflughaupt.

Rastrum Virgil. quo gleba confringuntur: dictum à radenda terra. βολονότ. Al. Karst/Rechen. B. Een egge/clouwe. G. Rusteau, ratteau. It. & H. Rastro.

Rastellum Plin. quo stipula raduntur, & fœniseij cumulo adduntur. Al. Karstlin.

Vindicta Cicer. qua & festuca Plauto, Virga qua capiti imposita seruus manumittendus libertatem accipiebat.

Pala Plin. qua solum vertitur, à pangendo dicta, cuius in iuncosis agris usus est, teste Plinio. Al. Schaufel. B. Schuppe/schoeffele. G. Houe. Ital. Pala, padile. H. Pala, instrumento para traspalar.

Ligo Horat. ama Vlpiano, instrumentum ferreum, quo terram refodimus, radices detegimus, qui vel latus est & quadratus, vel in acumen exit, quod ligonis dentem periphrastice Columella dixit. neque enim ligo dentem habet, quod tamen vir doctus scribit. σμινύη, μεγέλλα, σμινον Nicand. σκαφέιον. Al. Grabtschauffel. B. Graue/spade. G. Hoyau. It. Zappa. H. Açada.

Sarculum Plin. capreolus Colum. Fermentum bicornis, quo commouetur terra, à sarriendo, id est, fodiendo. ἀμὴ, σκαλὶς, σκαλιστήριον Theocriti schol. Al. Zathauwen. B. Houweel/lethouwel. G. Sarcler, sarclou. It. Zappa. H. Sacho de hierre.

Bidentis, à duobus dentibus Plinio, bipallium Varr. Fossorium instrumentū,

quo terra aperitur in ijs locis, quæ aratrum non admittunt. δικάδα Phocylidi σκαπὴν Theocr. Al. Grabtschfel. B. Dorcke met twee tanden. G. Houe fourchue. It. Piccone. Hisp. Pala condos dientes.

Tridēs. τριόδος, τριναξ, τείναξ, τεύλαινα, τεύσολος. Al. Ein Sabel mit dreien Zehnen. B. Een Dorcke met drie tanden. G. Fourche a trois dents. It. Forca. H. Horca de tres gaios.

Pecten Ouid. *Cratis dentata genus, stylis ferreis ligneisve confixum ad colendam terram*. Al. Egen. B. Egge. G. Herce.

Dentale, est & instrumentum ligneum triangulum, dentibus ligneis distinctum, quo semina aruo iniecta obruuntur, idem cum pectine iam dicto, ut opinor.

Rutrum Luvio, Festo, Instrumentum, quo eruitur aliquid, ut arena vel similia, aut solum complanatur. σκαφέιον. Al. Schaufel. B. Schuppe.

Furca Horat. qua stramenta feruntur. Al. Sabel B. Saffel/dorcke. G. Fourche. It. Forca, forcina. H. Horca de dos gaios ò puntas.

Marra Columel. Ferreum instrumentum excidendis herbis inutilibus comparatum. Al. Zathouwel. Belg. Houweel. G. Marre, bisnoire. It. & H. Marra.

Pastinum Colum. Vineaticum instrumentum bifurcum, quo in scrobes dimittuntur semina. Al. Nauwen. B. Houwe. G. Houe.

Irpex Festo, Rastrum dentatum, ad extirpandas herbarum radices comparatum. περσούκκαρον, ὀξύν Hesych. Al. Karst. B. Klouwe.

Merga Colum. Furca qua frugum manipuli eleuantur. Al. Korngabel/Haberraff. B. Corengaffel. G. lauelier. It. Forcola. H. Horca para traftornar manoios.

- Runcina** *Plin. Ligo excidendis dumetis.*
δρεπείπαιον. Al. *Hauwe.* B. *houweel*
G. Stacle. It. *Ronça.* H. *Roça.*
- Falx**, dens Saturni *Virgil. secula Varr.*
δρεπείπαιον, ἀγπη. Al. *Sichel/Sägeis-*
sen. B. *Zeckel/zenne/senssene.* Gal.
Faulx. It. *Falce.* H. *Hoz.*
- Falx messoria**, adorea, qua frumentum
 inciditur. Al. *Sichel.* B. *Zeckel.* Gal.
Faucille. It. *Falce.* Hisp. *Hoz para*
fegar.
- Falx foenaria** *Cat. foenifeca.* *καρπύειον*
 B. *Zensene.* H. *La guadana.*
- Falx putatoria**, vineatica *Varro. qua*
vinitores putant vites. *κράπιον Phe-*
recydi, κλαδούτειον. Al. *Bindmes-*
ser/Rebmesser/Sertel. B. *Snoen-*
mes. G. *Serpe.* It. *Ronca.* H. *Hoz*
pedádera.
- Falx arboraria**, filuatica. *ξύλον, π*
δρεπείπαιον, δρεπείπαιον ὑλγεγόν. *Halicar-*
nasseo. Al. *hagmesser/schneidmesser.*
 B. *houmes/heepe.* G. *Sarpe.* I. *Mana-*
tivo. H. *Hocina para cortar lenna.*
- Falcula** *Colum. instrumentum falcis*
modo recuruum, quo vinea exi-
muntur. *ἀπιδιον.* Al. *Rebmesserlin.*
 B. *Wijngaert snoeyere.* Gal. *Sarpe.*
 It. *Runce.*
- Crates** *Liuius. τέρρος.* Al. *Hurd.* B. *Hor-*
de. G. *Claye.* H. *Carso.*
- Voluolus**, *Et è manuscripto Plinio lego,*
libr. 17. cap. 10. quod alij volgiolum
scribunt, Lignum teres instar cylin-
dri, quo voluto aequatur solum. prior
certe lectio pure puteque origini sua
respondet. Occam videtur Colu-
mella vocare. Al. *Walblock.* B. *Rol-*
block/welle.
- Cylindrus** *Virg. Lapis teres & oblongus*
quo complanatur area κύλινδρος. Al.
Walstein/Tenschlager. B. *Cylin-*
der/rolsteen. G. *Cylindre.* It. *Cylin-*
dro. H. *Columna rolliza.*
- Corbis dossuaria**, qua euhitur *simus*
 & transfertur, cuius in vineaticis
 montibus usus est apud Germanos.
 Al. *Butten.* B. *But Flandris.* G.
Hotte.
- Vehiculum** *Cicer. vectabulum Ag-*
lio, currus Virg. ἄμαξα, ἄρμα, ὄχη-
μα, σάπνον Hom. καὶ πάνη. Poll.
Karr/oder Wagen. B. *Kerre/*
te oft waghén. G. *Chariot.* It. &
Carro.
- Vehiculum meritorium** *Sueto. quod*
mercede locatur. Al. *Rollwagen*
man außlenhet. B. *Huerwaghén*
- Quadrigæ** *Cic. Quatuor equi ad ci-*
rum iuncti. τέτταρα πον, τετράριον
Xenoph. τετράριον, τετράριον.
 Vier Ross an einem Wagen ab-
 gespannt. B. Vier peerden in e-
 waghén. Gal. *Quatre cheuaux*
telez. Ital. *Quattro caualli in*
catro ò cocchio. H. *Quattro cau-*
los de vn carro.
- Quadriga**, currus quadrigarum *Cic.*
quadriugi currus Virg. τέτταρα π
 Al. *Wagen daran vier Ross zieh-*
 B. *En wagen met vier peerden.*
Chariot à quatre cheuaux. It. *Ci-*
ro ò cocchio à quattro canali. I.
Carro con quattro caualllos.
- Vehiculum cameratum** *Vlpiano, a*
cerà Agellio. Vehiculum undiqu-
tectum & munitum arcenda ae-
iniuria, qua senes & agri portaba-
tur, lectica Iuuenali, gestatoriu-
Sueto. φορτίον, κλιντήρ δὲ εἰς αὐ-
κλιντήριος. Al. *Rosbahr/oder sen-*
te. B. *Rosbaer.* G. *Litiere.* It. *Lecti-*
ca. H. *Letiera.*
- Pilentum** *Virg. Vehiculum pensile, quod*
matrona vehuntur. λαμπήνη Suid.
ρήδιον αἰσφαιές. Al. *Hangender wa-*
gen. B. *Hanghende waghén/stae-*
waghén. G. *Chariot branlant.* Ita
Carretta de gentildonne. H. *Car-*
ro de damas y senoras.
- Petorritum** *Horatio, essedum Eid. V-*
trumque vehiculi Gallici genus est
 au

aut B. Igici, Virgilius teste. Propertius
etiā Britannis tribuit: quid vero mirū
si diuersis nationibus idē genus vehi-
culi familiare fuerit. Al. vngedeckter
wagē/ Nidländischer wagē/ Koll-
wagen. B. Bedeckte waghen/rolle-
wagen. G. Chariot de Flandres. It.
Carro Flandrese ò cuoperto. H.
Carro de Flandes, y cubierto.
Couinus Mart. pro curru camerato &
contecto, O iucunda couine solitudo.
sed Mele, Lucano, Currus bello ac
commodatus, cuius axes falcibus u-
trinque muniebantur. Vnde Silius di-
xit, Falcifer couinus.
Carpentum Liuius, Ouidius, Matrona-
rum vehiculum, ut ostendit in Fastis
Ouidius: cum pilento fere idem po-
tē Plat. ποσειδών.
Sarracum Vitru. plaustrum, Vehiculū
quo onera & moles vehuntur. τερεζα-
νισ, ὄχημα. Al. Achssen. B. Lastwa-
ghen. G. Chariot a porter bois ou
pierres. It. Carro per condurre le-
gua ò pietre. H. Carro di cargo.
Sarracum dici non male poterit vehicu-
lum baiulorum, quo onera subuectāt.
vehiculum trusatile sunt qui nomi-
nant. B. Cordewaghen. G. Bruette.
It. Carro de vettura.
Cisium Cic. Vehiculū duabus rotis ni-
tens. διπῆρος. Al. Rutschen. B. Cotsie
G. Coche. It. Cocchio. H. Cocho.
Carrus Cic. carruca Plin. biga Virgil.
biuge curriculum Suet. Al. Karr
bon zweyen Rossen gezogen. B. Eē
tarre met twee perden G. Charret-
te a deux cheuaux.
Rheda Cicer. Lewis & expediti curriculi
genus, a cisio non alienum. ῥήδιον
Suida.
Traha vel trahea Virg. βοδλάειον E
pigr. συνέκην Hesych. Al. Schlitten B.
Glede/slidde. G. Traineau. H. Mi-
erra, narria, rastra.
Plaustrum vel plostrum Colum. quo

simus conuehitur. Al. Mistwagen.
B. Miswagen. G. Tumbereau, It.
Carro per condurre il letame.
Tribulum Virgil. Vehiculum quo ma-
tura fruges in area teruntur. Al.
Schleiff. B. Dorschwaghen.
Caplus rhedæ Var. Locus rheda in quo
vector sedet. Al. Des Rutschen
Knechtes sitz. Belg. Kral daer de
cotsieboerder sit. G. La où est assis
le cochiet. It. Il luogo doue sede il
cocchiere. H. El lugar do assenta
el coçhero.
Axis Virgil. circum quem vertitur rota.
ἄξων, ἄντυξ. Al. Achs B.ASSE/as. G.
Essieu. It. Axe. H. Exe de carro.
Temo Ouidius, Lignum quod ad iugum
inter equos excurrit. πέμψος, στήριγμα
Lisia, ἀντηρία Achæo. Al. Deichsel.
B. Dießel. G. & H. Timon. It. Ti-
mone.
Iugum Ouidius, ζυγόν. Al. Joch. B. Jock.
G. Ioug. It. Iugo. H. Yugo.
Protelum Plin. lib. 18. cap. 18. Tractus
boui, qui locus emaculandus est;
nam male illic legitur porcellis pro
protellis. Vocabuli usus est apud Ca-
tonem: Protelo trini boues aratrum
unum ducent: & Lucillum, Hanc
iuga mulorum protelo ducere centum
Non possunt.
Staticulum Plinio, pro vehiculi genere
pensilis.
Rota Ouid. ῥότα & Homer. τροχός. Al.
Rad. B. Rat/wiel. G. Roue. It. Ro-
ta H. Rueda.
Radius rotæ. κνήμερ Polluc. κνήμη, κνί-
κισ. Al. Radspeich. B. Speeche. G.
Rayon d'une roue. It. Raggio della
rota. H. Rayo de la rueda.
Absis, curuatura rotæ Ouid. ἀψίς, ἵππος,
σώσρα Poll. Al. Der Bogē am Rad.
B. Derant van t'rat. G. Le tour d'
une roue. Item ferrū rotam ambiens.
κρίνθρα. Al. Ein Felgē an ein Rad.
B. Yser aen een rat. G. lantes.

Modiolus rotæ Plinio, cui infixi sunt radii, rota medium. χρινκίς, τόρεμ, πλήμν Hom. Al. Die Nab. B. Tunt/velge vōt'rat/de nerue G. Lemoyeu d'vneroue. H. Maça de la ruega.

Tubus rotæ, Foramen modioli, in quo axis versatur. σὺργξ Polluci.

Canthus Persio, Ferrum quo absis munitur. κένθριον, ἐπίστωρεν Hom. Al. Die en sin rad schinen. B. D'beslach van t'rat. Gal. Le fer au tour de la roue. It. Il ferro attorno alla rota. H. El cincho de la rueda.

Paxillus, embolium, Obex qui rota praefigitur ne excidat. ἐμβολιον Eratostheni. ἐπίβολιον Gorgii, ἐνὶ ἡλάτων, ὁ δὲ ξόνιον Poll. αἰμαξήδονιον. B. De lunds.

Annulus, Ferrum orbiculare, quod inter modiolum & embolium obijcitur, ne modiolus atteratur. δακτύλιον Polluci.

Auræ, αὐραὶ quasi famulatrices, vel ὀραι ut apud Poll. scriptum est, Ferramenta, quæ axi immissa prohibent attritum eius. B. Uffersers.

Sufflamen Iuuenali, quod rota inijcitur ne in præceps feratur currus. ἐποχλάς τε γρηπὶ δὴ Herodi Attico. Al. Radsperre/ spannstrick/ oder ketten. B. Ratsperre/ spancoorde oft ketten. G. Enrayoir. H. Estornii à del exe del carro.

Radius, Paxillus seu ligneus cuneus, qui iugi foramini inseritur, ut subiuga lora cohibeat. κερκίς Poll. ἐμβρυον, ἐνδρυον.

Axungia, Plinio, Vnguen, quo axis inungitur, ut rota facilius circumagatur. ὀξὺνσιον Ægineta. Al. Karrēsalb/ schmer. B. Waghen smer oft smout. G. Oingt. It. Assungia. H. Vnto a neio para vutar exes.

Tympanum Virg. Teges quo currus operitur. Al. Decken/oder Hauben. B. De huyue van een waghen.

Mulctra, Colum. mulctrale Virg. mctrum Horat. Vas excipiendo lacti, mulgetur, accommodum. ἀμεγλῆ Theocr. πίδακ. Al. Milchtüb. Malchteren/ milchgeschirr/ Breiten Belg. Melcktobbe/ melckstoe melckeemer. G. Vaisseau à lait. It. Secchia per molgere. Hisp. Iart herrada para ordennar.

Fiscella Virg. Vas vimineum, per quod defluit serum, dum caseus exprimitur. τρεσιὰ, τρεσὺς, τάλαρ, τρεμεῖ, τάλαιος, πλεκτὺς Homer. κρεμασθῆναι ὄρεα, κρεμασθῆναι Eustathio. Al. Xrelin/ Zeinlin.

Sinū lactis Virg. Vas in quo lac mulsi asseruatur. σκαφίς, γαῶλ. Al. E. Mülterlin/ Multen/ Napff. B. Melcktenle/ eē moude/ eē melcknap.

Linter Virg. Lignum excavatum, quo aquantur pecora & iumentorum alueus. ποτίτρα Suida, πίτρα Eur. ποτιθήριον Genesi, μονόξυλον. Weidling. B. Back.

Aqualicul⁹, Ligneus alueus porcorum. Gewtrog B. Werckes troch/ Zennie. G. Auge. It. Albio, albuolo porci. H. Baxo, barriga, dornaio.

Flagellum, Teres lignum, quo frugum fasciculi excutiuntur. τογκίνα. Al. Schlegel. B. Vlegel. G. Fleau.

Phalanga, vel palanga, Baculum quo in deferendis oneribus utuntur baii. σκυταλὶς Iosepho, Φάλαγγ, σκδοφειον Plat. πανάφορον. Al. Stang. Pen boom.

Harpago Plauto, lupus, Vncus quo puteis decidua situla extrahuntur. λύν, ἀγπαξ. Al. Hack. B. Haed dregge. peckhaeck. G. Crocq. It. Vincino. H. Garfio.

Sudes, vel sudis Virgil. qua praesertim prausta sepes muniunt. Al. Schwirre Stang/ Saunsteck. B. Tunnstaeck. G. Pieu, perche. It. Palo. H. Palo d'foto.

Vallus Virg. Firmior palus, palus Cic.
Lignum altera parte acutum terra
defigendum. τρεῖς φησὶ, καὶ μὲν, καὶ οὐκ.
Al. Pfaal. B. Pael. G. Pieu, pal. It.
H. Palo.

Vectis. ἀναφορεῖς, μὲν φησὶ. Al. Einhe-
cke/sparre. B. Hect/boom. G. Leui-
er. It. Stanga. H. Barra de hierro.

Ero, vel, ut alij scribunt, hero Digestis
tit. locati, quanquam alij pero legūt
apud Plinium pro coriaceo sacco. Vi-
tru lib. 3. in fine, Eronibus ex ulua.
Digest. Heronibus aut alta cupa cli-
sum. Plin. lib. 36. Heronibus arena
plenis. Donatus. à Phormione sparteo
quem nos eronem dicimus.

EQVORVM PRO- PRIA.

Frænum Virg. χαλινός, φησὶ, φάλακρον.
Al. Zaum. B. Toom. G. Frain, bri-
de. It. H. Freno.

Habena Virg. retinaculū, Frænū quod
manu retentum equos regit. ἵππων τῆς
Suida, ἡνίκα, ῥυτὰ ἰσχυρὸς, ῥυτὴρ, αὐλὴ ἐν
Epichar. ῥυτὸν. Al. Zügel am Zaun. B.
De brendel tuegel. G. La rene d' v-
ne bride. It. Briglia. H. La rienda.

Lupatum Virgil. lupus Ouid. murex,
Asperissimum frænum. ἐχίνος, λυγρός,
τεῖχος, κημὸς. Al. Scharpffer
Rossbiß/Wolfsbiß. B. Scherp-
ghebert. G. Mors de bride fortitu-
de. It. Morso duro. H. El freno de
coscoja.

Orea Catoni Frænum quod ori inseri-
tur. σιελισήγειον Apfyrio, σόμιον χαλι-
νός. Al. Das Biß am Zaum/ Ge-
biß/ Brechzaum B. T'gebeit. G. Le
mors. It. Il morso. H. Freno.

Capistrum Virg. χαλωτήρ, φορβεῖα, ὠει-
σόμιον. Al. Halfter. B. Halfter.
munlbant. G. Licol, cheuestre. It.
Capistro. H. Xaquima, cabestro.

Postomis Nonio, Frænum quod equino
victui iniicitur ad cohibendā eius du-
ritiam. ἐπισομὴς. Al. Maulsen. B.

munlißer/finiße. G. Gourmette.
Antea, Frænum retro aures.

Cingula Ouidio, Lorum canabinum
ventrem equi succingens. μαχαλιτήρ.
Al. Rosgurt B. Eingel. G. La ven-
triere. It. Cineia. H. Cincha de la
filla.

Antilena. ἀντιπρόδιον. Lorum ante pe-
ctus equi. Al. Brustriemen. B. Het
voorgetunch. G. Poictal. It. Petto-
rale. H. Petral de bestias.

Postilena Plauto, Lorum crassum sub
cauda iumentis ὑπὸ καλῶς. alij lignum
incuruum sub iumentorum cauda ex-
ponunt. Al. Schwanz Riemen/od
das hindergrat/hinderbug. B. De
achtercroppier. G. Croupiere, cu-
liere. It. Croppera. H. Grupera de
la albarda, elataharre.

Subiugium lorum Cato. quo colla e-
quorum iugo alligatur. ζυγδέσμιον,
λέπιδιον Hom. ἐχέβοιον, μεσόβοιον
Poll. Al. Zochriemen/ Zochholmen.
B. Zuckgordel.

Fiscella Plin. qua boum iumentorumq;
ora capistrantur, ne tenera germina
præcerpant. φησὶ. Al. Maulkorb/
Rosgeschmuck. B. Muhlcorf. G.
Museliette.

Frontale Plin. quo caput equi hinc in-
dere vincitur. vel equi in fronte orna-
mentum, κεφαλόδεσμος. Al. Stirn-
geräd/ stirnriemen am Zaum. B.
Eleragie aent voorhoofst. G. Fron-
teau, frontier gebride. It. Fronta-
le. H. Frenal.

Clitellæ Horatio, Sella dosuaria iu-
mentis imponi consuevit ad onera cō-
modius gestanda. ἀσπίς, στέγμα. Al.
Saumsattel. B. Scheensadel Gal.
Le bast. It. Basto. H. Albarda, ò en-
salma.

Bulla Virgil. Ornamentum rotundum
concauum ex auro, argento, aut æ-
re, quod equi cingulo additur.

Dorsuale Capitolino, stratum, instra-

tū, quod equi dorso insternitur. ἔπινον, ἐπινάπον, ἐπισπίς. Al. Ein Ruckfendeck. B. Ruckdecksel. Gal. Couverture du cheual. It. Cuoperchio del cauallo. H. Cubierta del cauallo.

Ephippium. *Horat. Sella equi.* ἐφίππιον
ἐδάλιον ἵππιον. **Al. Sattel.** **B Sa.**
Del. G. Selle. **It. Arcione, sella.** **H.**
Silla.

Stapia, in vetustis inscriptionibus, & apud D. Hierony. subexpedaneus Budæo, stapes Grapaldo. Quid si Pliniana voce etiam staticulū dicat quis, à stando, in quo pedes firmatur & quasi stant, commodioris vegetationis gratia. ἀνὰ βολὰς Suid. Al Die Stegreiff. B. Stegelreep. G. Estriere. It. Staffa. H. Estribo, estafa.

Calcar *Virg.* calx ferratus *Sillio.* πτέρνι-
 σήρ λακτῆς, πλῆκτρον, ἐγκεντεῖς, κέν-
 τρον, μύωψ. *Al.* Sporn. *B.* Spore.
G. Espero. *It.* Sprone. *H.* Espuela.

Vestigium equi *Plin.* solea ferrea *Ca-*
tull. *Calceus equi*, *Al.* *Rosenssen/*
hussensen. *B.* *Hoefnser.* *Gal.* Fer de
cheual. *It.* Ferro del cauallo. *Hisp.*
Hierro de cauallo.

Ferramentum concisorium *Vegetio*,
quo ungula iumentorum conciduntur. *σμίλη*. B. *Besnochere*.

Strigil, strigilis Horat. Instrumentum
dentatum, quo cutis iumentorum ex-
teritur, sordesq; eraduntur. ξύσπα, ξυ-
σις, σλεσις, σελις. Al. Striegel. B.
Rostam. G. Estrille. It. Strigile. H.
Almohaça.

Phaleræ Virgil. Equorum ornamenta.
 Φάλαρα. Al Noßgezierdē. B. Peer-
 den cieraie. G. Bordes des che-
 uaux. It. Abigliamenti de caualli.
 H. Los iaezes de cauallo.

Scutica *Imuen.* flagellum. ὑπὸ πικρῶς. ὑσ-
πληγξ, ἰμῶς, ὑγῶς. Al. Geissel. B.
Swepe/geessel/menroene/fletsoi-
re. G. Fouet, vergette, fleau, gaulle.

It. Scutica, scoriazza. H. Açore
riaga.

Tomices, Puluilli lana pilisve fa-
quibus veterinorum colla muni-
tur ne obledantur. Al. Halsb. d. i. f.
sin oder Rüßlin. B. Goreelen.

Tomices sunt & testes è rude cana
spartiove obiter torta. Al. Gr
Hanssenl. B. Neepen. g. Chorde
chanure. It. Fune di cauape d
sparto. H. Tomiza de cannamo
esparto.

Vacerra Colum. Stipes ad quem alligatur in stabulo equus. Al. Ein Sta-
 daran man das Ross im Stall bindet. B. Een staect daermen t' pe-
 aen bindt in den stal. G. Lieu, a
 quel on lie le cheual a l'estable. I.
 Estaca para atar bestias.

MILITARIA.

Arma Cicer. quibus corpus munimus
armatura Cic. ὀπλίσματα, ὅπλα,
τεα, τεύχεα γέρρα, arma è qua vis m
teria facta, quibus nos in hostem a
mamus, Xenoph. ἀγχιμέαχα σταδία
ὅπλα, hac Artemidorus ὅπλα σπ
παστὸν vocat, quod ad corporis tut
lam iis utamur: ut ὅπλα τὰ ἐκκρόλα
missilia omnis generis iacula. A
Baassen / Kriegswaffen / Ha
nisch. B. Wapen/harnas. G. A
mes, armures, harnois. It. Arm
H. Armas. Ang. Weapons.

Armilustrum, *Armorum lustratio.*
 πολυκευθέρσιον, ὁ πολυκευθέρσιος. Bel.
 Wapenshouwinghe.

Telum Cic. quo vim arcemus. βέλ^τ
 ἀμυντήριον Straboni , ἔγχ^τ S.
 phoc. interpret. δόρυ, πᾶν τὸ ἀμυν-
 τειον, βέλεμενον Moscho, ἀνχίμαχ^τ
 ὅπλα Xenoph. παλτιν Arriano, qui-
 bus cominus & eminus pugnatum
 Al. Gewehr. B. Sheweere / dat m
 schieten oft worpen mach. G. Tou-
 te sorte de dard. It. Arma di dese-
 sa. H. Tiro.

Thora:

Thorax ferreus, thorax æneus *Virgil.*
 ἡρώδης χαλκός, ὁπλον *Pind. schol.* so-
 lebant apud maiores thorax solum
 pectus obtegere, quod nullus tergo es-
 set metus, ut ait *Statius.* Al. Brust-
 harnisch B. Borstharnas G. Har-
 nois, currasse. It. Corazzina. H.
 Coracas. Ang. Harnas.

Lorica Cic. tunica etiam *Virg.* est autē
 proprie corporis tegmen è loro factum,
 quo maiores in bello utebantur, Ser-
 vii testimonio. μίτρη, χαλκός χίτων
Hom. σπεντός χίτων *Eidem.* Al. Le-
 derin Goller / Panzer / Bragen-
 din. B. Pansier / Pragesijn / leeren
 Koller / Ringcrage / ab annulis fer-
 reis, è quibus lorica conferta constat.
 G. Halecrei, corte de maille, bri-
 gandine. It. Camiccia di maglia,
 panziera, asbergo. Hisp. Cota de
 malla. Ang. Maale koote.

Loricam priscos fecisse de crudo corio,
Varro auctor est, ut à loris origo no-
 minis sit: postea ferreis lamellis squa-
 matim confertam in usu fuisse appa-
 ret, quæ λεπίδες vocabatur. deinde
 succederunt Galli ex annulis ferreā
 tunicam, quæ κεκωτός est: aut ha-
 mis commissam, quæ ἀλυσιδωτός
Polybio, ἀλυσίδετος *Hesychio,* ἔρ' ἀγ-
 κισπώτός, nostra etas etiam ceruinis è
 tergoribus ἔρ' bubulinis pectoralia
 parat.

Annuli loricae. κε'α. B. Pantser/
 Maellien. G. Mailles. It. Maglie.
 H. Mallas.

Squamæ *Virgil.* Lorica vel pectorales
 lamellæ ferreae, è quibus coagmen-
 tantur pectoralia, aut etiam clypeus
 vetusto more. σιδερόνοτοι τυπαι *Eurip.*
 λεπίδες. Al. Schuppen an den Pra-
 gendinen.

Pectorale *Varr.* ἡρώδης χίτων. Al. Krabß/
 Rüstung / Brustharnisch / lederen
 Koller. B. Krijchbold / borstharnas /
 een Buffels oft lederen tolder. H.

Huecret, armure de la poitrine,
 poictral Ital. Pettorale, armatura
 del petto H. Armadura del pecho.
Galea Virgil. cassis *Cas.* κράν, κέρυς,
 τρυφάλεια *Hom.* τρυφάλη *Hesych.*
 πεικεφαλαία, πήληξ, κυνέη *Hom.* σπ-
 φάνη. Al. Helm / Bickelhauben. B.
 Helm / Helmet / Beckeneel. G. He-
 aume, salade, bassiner, armet, ca-
 basset. It. Elmo, sellada H. Yelmo,
 capeçete. Ang. Helmette,

Galea exploratoria humilis erat absq̃
cono. κρατίτης *Hom.* οἶον ἡ κράτω τω-
 κτή, ἀφ' αὐτοῦ καὶ ἀλφ' *Hom.* *Eustat.*
Servius. σπφάνη, κυνέη. *Galea bellato-*
ria, cono instructa erat, cristisq̃ de-
cora, aut dentata. illa ἀμφίφαλος,
τρυφάλεια, πεικεφαλος, hac ὀδονώτης.
Erat ἔρ' oppugnatoria galea, qua
in oppugnandis urbibus arcibusque
utuntur. Al. Ensenhut / sturmhut.
 B. Stormhoet. G. Morion, bonet
 de fer, restiere. It. Morione, sella-
 da H. Morion.

Conus *Virg.* galeæ apex *Eid.* Curua-
 tura in apice galeæ, cui cristæ superpo-
 nuntur. λόφαλος *Suida,* κών. Al.
 Federrohr am Helm. B. T'soppeten
 aen eenen Helm / daer men de plu-
 men inne / oft op steckt. G. Le cou-
 pet d'un heaume où se met le plu-
 mard It. La cima del elmo. H. Ci-
 mera del y elmo.

Crista galeæ *Virg.* Al. Federpusch auff
 den Helm B. Plumagie / Weder-
 bosch G. Le plumard. Ital. Penna-
 chio del helmo. H. Cresta ò pen-
 nachon del çapacete.

Buccula *Iuuenali,* Buccarum tegmen,
 per quod spiritus ducitur. παραγνα-
 δīs. Al. Helmzier / der Bart am
 Helm. B. T'visier G. La visierre. It.
 ἔρ' H. La visera.

Scutum *Plin.* à scuta forma rotunda,
 unde ἔρ' scutulata tela aranea, vel
 ἀσπίς : quod corio tegetetur

Q 5 ἀσπίς,

ἀσπίς, πύργος. Al. Runder Schilt/
Rundel. B. Een ronden Schilt/ eē
Rondelle. G. Escuffon, escut, pa-
vois rondelle. It. Scudo, rondella.
H. Escudo, paues. Ang. Shylde.

Clypeus Virg. Clypeum Liuius, Scutum
maius & oblongum, eo quod clepat,
hoc est, celet, totum corpus, ut Chari-
sius ait, vel ὡς πρὸς γλῶσσειν, quod
in eo imago & facies cuiusq; redde-
retur, teste Liuius, originis virtutis ar-
gumento, ἰσχυρὸς, à facie ianua. Porro
clypeum peditum esse, ut scutum e-
quitū, voluit Seruius. Al. Schirm
schilt. B. Lange Schilt/ Terge. G.
Targe. It. & H. Targa.

Clypeus Argolicus Virg lib. 3. Aeneid.
pro magno & rotundo, totumq; ob
tegente corpus accipi videtur. qualis
ἀσπίς ἀμφὶ βροχίῃ Homero, ἀσπίς ἀρ-
γολικὴ Halicarnasseo. Ammianus
libr. 24. indicat pinnis quibusdam
aut turriculis in orbem exstantibus
assurgere.

Parma Virg. Scutum breue. cauus or-
bis Virg. ἀσπίς ἀμφὶ βροχίῃ ἢ κυκλοτε-
ρῆς. Al. Ein kleine Rondelle/ Secht-
schild. B. Bouckelaer. G. Bouclier.
It. Brochiere. H. Broquel. Ang.
Bucler.

Pelta Virg. cetra Liuius. Scutum Ama-
zonicum Nonius. πέλτη, ἀγκύλη.
Peltam clypeolum quadratum facit
Thucyd. schol. lunatam ei speciem
tribuit Virgil. Xenophon. Amazoni-
cam peltam hedera folio assimilat.
Halicarnasseus Thraciam peltam
similem esse scribit clypeo virgulato
in arctiora latera cōpresso. Alleman.
Halbrunder schilt wie der wachf-
sende Mon. B. Halfronde Schilt
ghelijck de nieuwe Mane. G. Pa-
vois en façon de lune croissante.
It. Rondella à guisa di luna cres-
cente. H. Adarga.

Vambo Liuius, Media clypei pars emi-

nentior. ἵππος, γάλον. Al. Das mit
telst im Schild. B. Den heuuel vā
een Bouckeleer. G. La bosse d'un
bouclier. It. La brocca d'el mezzo
del brochiere. H. La copa del bro-
quel.

Cudo Sillio Italico, Galea ferarum ter-
goribus inducta, cuiusmodi priscis sa-
culis in usu fuit, duratq; etiam nunc
apud feram gentem Hybernos. κυνέη
Hom. κλυδὼν Eidem. Al. Leder in bi-
ckelhaub. B. Leederen Beckeneel
G. Sallade de cuir. It. Elmo di cuo-
io H. Yelmo de cuero.

Miliares clauiculi, qui velut emble-
mata parmae inseruntur. κεντρῶμα.
Eurip.

Clypeianfa vel capulus, quo tenetur.
ὄργανον Plut. πόρπις Soph. ἀναφορὰ
τῆς ἀσπίδος. Al. Die Handhabe am
schild. B. T'vatfel/ oft d'handhaue
van een schilt. G. La manche du
bouclier. It. Il manico del brochi-
ere. G. La manga del broquel.

Gladius, ensis. ξίφος, φάσγανον Hom.
μαυλὶς Theocr. Al. Ein Schwerdt.
B. Een Sweert. G. Espee. It. Spa-
da H. Espeda. Ang. Sworde.

Machara Plauto, Iuuenali. Gladius
longus ab altera tantum parte acu-
tus. μάχαρα, κρυβὶς Moschopulo. Al.
Ein Schwerdt/ Degen. B. Ruz-
tinct. G. Glaive ou espee ague d'un
costé. It. Spada sciauonesca. H. E-
spada que corra solamente de v-
na patte.

Verutum Cæs. veruina Plaut. Telum
breue & angustum. sic enim apud
Nonium legendum est, pro acutum,
ferro instar veru angusto præpilatū.
κεσπὸς. Al. Spitzige Gewehr. Belg.
Rijsweert. G. Dard court comme
vne broche. It. Dardo corto come
vn spedo. H. Arma à mauera de
aflador.

Framea Corn. Tac. Germanicam ha-
stam

stam esse dicit angusto breuiq; ferro,
sed acri & babili ad utramque pu-
gnam, siue cominus siue eminus pu-
gnare libeat. Isidorus pro gladio anci-
piti exponit. ῥομφαία. Al. Ein spizi-
ge gewehr/oder langer pfriem. B.
Een scherpe gheweere / oft langhe
priem G. laueline. It. lauerina. H.
El tiro.

Gladius anceps Lucill. δίτομον ξίφος
ἢ ἀμφίτομον, ἀμφιδέξιον Euripidi.
ξίφος ἀμφηκὲς Theophr. αὐτόν. Al.
Ein schwerdt das an beyden seittē
schneidet. B. Een rappiere oft de-
gen die van beyde sijden snijdt. G.
Espee ou glaiue trenchāt de deux
bours. It. Spada che taglia di due
bande. H. Espada aguda en ambos
ò dos partes.

Verutum, quid si ita nominemus,
quod ὀβελίσκον Polybius dixit in E-
pitome. quod vulgariter folium
laminamve in gladio nuncupant,
quod ad veru formam accedat proxi-
me. Al. Klinge. B. Lemmer. G. La-
me. Ital. Foglio ò lama. Hisp. La-
ma.

Harpe Lucano, falcatus ensis, acina-
ces, gladius Persicus, nunc Turci-
ca genti familiaris. σάραξ Xenophonti,
ensis Scythicus incuruus.
ἄρπη, ἀκινάκης. quidvis gladius in-
curua acie: Et Belgis Holfhouwer/
Cromhouwer/Crommoort. Gal. Se-
mitaire. Ital. Simitarra. H. Semi-
tierra.

Pugio Cicer. clunabulum Isidoro,
vel ut Festus habet, clunacu-
lum, quod ad clunes religetur.
παρξίφης, ἐν χειρὶ δόν. Al. Tolch/
Stecker. B. Dagghe/Poniaert.
G. Poingnard. It. Daga, pugnale,
spuntone. H. Punnal. Ang. Dag-
ger.

Parazonium Isidoro, Pugio de Zona

pendens. Ὠξωσέ's. Al. Stofste-
gen/Weidner. B. Bnhangende
Dagghe/oft Poniaert / een Messer/
een Hanger/een stootdeeghen.

Sica Cicero. Occultus pugiunculus. ξί-
φος ὑποκόλπιον Herodiano, λαδραίος
Ὠξέ'φης Hesychio. Al. Verborge-
ner Tolch/oder stecker. B. Moort-
priem. G. Vne dague It. Dagheuta.
Hisp. Cuchillo secreto para ma-
tar.

Dolo Sueton. Baculus intra quem latet
pugio aut ferrum; à dolo nomen ha-
bens, quod decipiat ligni specie: veluti
thyrsus hasta cuspidem sub hedera
occultans. Varro exponit contum-
ingentem cum spiculo breuissimo.
δύλων Hesychio. Plutarchus inter-
pretatur ξίφιδιον ληστῆρον. Al. Ein
Jacobs stecken / ein heimlicher
Tolch. B. Een Palster/ een Doll/
een Sweertpriem. Gal. Bourdon,
dans lequel est vn estoc caché. It.
Bordon, douc è scoso vn stocco.
H. Dalle que tiene el hierro cubi-
erto.

Xiphomachæia, romphæa Nebrissen-
si ξιφομάχαια. Poll. Alleman. Ein
Schlachtschweerd. B. Een slach-
sweert. G. Espee à deux mains. It.
Spada ò spadon à duoemani. H.
Espadon que se toma con ambos
ados los manos.

Culter Linio. μαχαίρ's. Al. Messer. B.
Mes. G. Couteau. It. Coltello. H.
Cuchillo. Ang. Knijfe.

Acies cultri ἀκμή, σάμαμα. Al. Der
schnitt/ oðdie scherpffe am messer.
B. T'scherpe/d'egghe/oft stacl/ende
de snede van t'mes. Gal. Le fil, le
trenchant ou taillant de couteau.
Ital. Il filo ò taglio del coltello.
H. El hilo ò agudeza del cuchil-
lo.

Mucro Cicer. cuspis Virgil pro gladij
hastave

hastæve parte in acumen desinente; que alicubi Plin. Ouidio etiam acies dicitur, spiculum in hasta Q. Curtius vocat. αἰχμή, αἰκίς Chrysost. πύργων poetice αἰκωνή, κνώδων Sophoc. σόρυξ Lycophroni, σύραξ. Poll. ἑπίδοξος, συράκιον Thucyd Al. Der spitz am Messer/Spießhensen. B. De point/oft de punte/ende t' spitse vā den Messe/het iiser van een spieße. Gal. La pointe d' vn couteau ou glaiue. It. Ponto di coltello. H. Punta de cuchillo.

Cuspis inuersa hastæ, quæ mucroni apponitur. σπυρωτήρ Hom. ἑριαχὸς Eiddem, κρόσφος ἢ κρόσφον Eustath. σίεθον ἢ Homero, σύραξ Suid. Thucyd. schol. ἑρὰ δόρυ.

anubrium Cic. capulus Virg λαβὴ. κώπη, πωλαβὴ. quod male à Suida etiam μύκης exponitur, quum μύκης proprie sit caput manubrij, fungo nō absimile. sic Plutarchus usus est ὁ μύκης τῆς λαβῆς τὰ ξίφους. vulgus pomum vocat, ab orbiculata specie, qua hoc saculo usitatio fuit. Belg. De appel Al. Hest. B. Hecht / Hest. G. Manche. Ital. Manica di coltello. Hisp. Manga ò cabo del cuchillo.

Manubrium apiatum. B. Walbercken Hecht. Vide inter genera Mensarum.

Vagina Virg. κουλεὸς, κηλὸς, ξιφοθήκη. Al. Scheid. B. Scheede. G. Foureau, gaine. It. Vagina, vaina. H. Vayna del cuchillo.

Gæsum, vel gesum Virg. Liuiο γαισδὸς Sibylla, Telum aut hasta propria Gallorum, vt pilum Romanorum, sarissa Macedonum, framea Germanorum. Seruius Virilem hastam exponit, quasi Gesos viros strenuos Galli dixerint. atque à Gæsis γαισδόνους dici Gallos à Polybio libr. 2. autumo, non quod C vt ipse autu-

mat) Sox illa mercenarios milites stipendiariosq; denotet. B. Pertisaen/ vel similis armatura, aut venabulum.

Hasta Cic. sarissa Curtio, lancea Plin. ἰασὶς Appiano, σάρισα, δόρυ Xenop. λόσχη σπένιον Diodor. δόρυ ἀγχέμεαχο ἢ ὀρεκτὸν, μελία Homero Al. Spieße. Glan / Schäffelin. B. Spieße. Lance/Pijcke/Jauelijne. G. Lance, picque, iaueline. It. Lancia. H. Lança.

Hasta pura Virg ferro non munita.

Hasta præpilata Plinio, ferream habens cuspide. ἑγχος λογχωτὸν Bachylidi. πυλωτὸν δόρυ. Al. Ein Spieße mit einem spitzigen Eisen beschlagen. B. Een Spieße met een scherp Yser beslaghen.

Hasta amentata Cicer. πάλτον, quæ amento excussa vibratur. διηκυλημῶρον ἀκόντιον Xenophon.

Hastarum theca. σύριγξ Hom. δοροθήκη Poll. δι' ὀρθόχμη.

Hastile Virg Scapus hastæ. ξυστὴν. Al. Das Schafft an einem Spieße. B. De Schacht van een Spieße. G. La haute ou le fust d' vne iaueline. It. Hastile. H. Hastil.

Hasta velitaris Liuiο, leuis, quæ eminus etiam iaculi vice emitti possit. ὀρεκτὴ μελία Homero. Al. Ein geringes schaffelin. B. Een Tournon spieße oft Lancie. Gal. Lance de tournoy. It. Lancia di giostra. H. Lança para tornear.

Iaculum Virg. missile Lucano, Liuiο. nubes belli Virgil. quod in altum coniecta iacula prætextunt celum, et nubis instar obducunt. πάλτον, βέλτε, τηλεβόλον, ἐκ ηβόλον βέλτε Artemidoro, ἀκόντιον, ἀκόντισμα, αἰγανίη Homer. τεράπηξ, ξυστὴν. Al. Wurffspieß od gewehr B. Worp-pijl. G. Dard. It. & H. Dardo.

Amentum Plinio, Lorum media hasta obain-

obuinctum, quo iacitur. ἀγκύλη, ὀ-
χανον βέλους. Al. Der Riemen am
Pfeil. B. Pijlbant. G. Le lien d'vn
dard. Ital. Il legame de la lancet-
ta. Hisp. Amiento para tirar dar-
dos.

Sparus Virgil. *Pedis instar recuruum te-
lum.* B. Engelsche Bijle.

Securis Romana, Amazonia securis
Horat. *quam Vindelicos semper ge-
stare dicit.* quiris, bipennis. Alman.
Ein Hellebarten. B. Een Halle-
baerde. G. Halebarde. It. & H. Ala-
barda.

Castra, *Malleus ferreus siue, ut vo-
lunt, armatura lunata, qua in per-
fringendis hostium armis uteban-
tur equites, atque hanc esse proprie
Amazoniam securim volunt non-
nulli, quo cataphracti equites utun-
tur.* κίσπη. Al. Reit oder Faustha-
mer. B. Heerhamer. G. Masse de fer.
It. Mazza d'huomo d'arme. Hisp.
El martel ò maça de los hombres
d'armas.

Aclides Virg. *Teli genus, quod amento
longe iaci potest, ita ut peracto vul-
nere reuocari possit.* tragula eius ge-
neris est apud Casarem. ἀκόντισμα.
Al. Schaffelin. Belg. Taelijncken.
G. laueline, It. lauelina. Hisp. Aza-
gaya.

Corici, *Et in manuscripto Nonio lego,
non autem corisci, Virg. Leuia mis-
silia in modum sagittarum.* Coricique
leues humeris.

Sagitta Virgil. *calamus Eid. arundo
Eidem, quod ex arundinibus con-
ficerentur olim sagittae, spiculum
Virgil. Ouid. arma volatica dixit
Panegyrista pro sagittis.* ιός, βέλ-
μνον, ἀρτεμικτῶ Thucydidi, οἰσός,
πῆδον, πῆρευμα Eurip. Al. Pfeil. B.
Pijl/ Glitse/ Bout/ schietpijl. Gal.
Flesche. Ital. Saerta, quadrella Pe-
trarcha, strala, flizza, frezza Ve-

netis. Hispan. Saetta. Angl. Arrow,
darte.

Collimare, Cic. *vel, ut alij legunt, col-
lineare, libr. 2. De diuinat.* ὁ σκοπεῖν,
σκοπεῖν σκοπῶ Polybio, ὁ σκοπεῖν
βάλλειν, pro ferire scopum aut signum.
Al. Den Pfeil oder Geschosß auff
den Zweck / od auff das Ziel rich-
ten. B. Op de Pinne schieten. G. Ti-
rer ou toucher au blanc. It. Trare
al bianco. H. Tirar en el senno.

Alae sagittae Virg. πτέρυγαι, οἰσῶ. Al. Die
Federn am Holz oder Pfeil. B. De
Vederen an den bout oft pijl.

Vncinus, hamus, pro mucrone sagitta
reflexo. ὀγκῶς Homero. πῶγων βέλους
poetice. B. Doppe met straelen/ een
ijser met weerhaecxtens.

Vncinus est & baculus recuruo modo
armatus. ὀγκῶς. quale est ferme
pedum, quod χαῖον Suid. ἔρκαλῶ-
γῶς. talis est claua illa trinodis Her-
culis.

Claua. ῥόπαλον, κροῦνη. Al. Rolb. Belg.
Rudse/ Rnodse/ Rolue. G. Massue.
It. Claua. H. Porra.

Strophus, *Contortum Vinculum, de
quo clypeus gladiusve appendet,*
στροφῶ Homero, ἀοστῆς, κρεμαστῆς.
Al. Geflochtener oder gebrentter
Gurtel. B. Ghebreidde rieme oft
gordel/ Hanxsele.

Arcus, cornu Virgil. τόξον, κέρως Epigr.
Al. Handbog/ Bogh/ Armbrust. B.
Boghe/ Mantboghe. G. Arc, arbale-
stre. It. Arco, balestra, quasi balista.
Et sunt qui arcum brachio chalybeo
instructum Balistam chalybeam
vocant, ut Nebrissensis arcubali-
stam. Belga vocamus Staelen bo-
ghe/ & voetboge/ quod pedibus dum
tenditur, deprimatur. Al. Ståhlin
Bog/ & Fußboghe. H. Arco, bale-
stra. Ang. Bowve.

Corytus Virg. *Theca, repositorium ve
arcus.* Errore enim imbuti sunt
Gramma-

Grammatici non pauci, qui sagittarum thecam, quæ pharetra est, sic appellari autumant. τοξοθήκη, πορτοὶς Homer. quasi πορτοὶς. Al. Roher darin man den Bogen legt. B. Den Roher/ oft de custode van den boge. G. Carquois à mettre l' arc. It. Carcasso del arco. H. Carcox à goldre del arco. Ang. Bovve casse.

Pharetra Virg. ἰοδόκη Epigr. ἰοδόκη Hom. ὀϊστόχ. Eustath. ὀϊστοθήκη, ὀϊσοδόκη, βελοθήκη, φαρέτρα, quasi φαρέτρα τῶν τραυματίων, hoc est, operculamentum vulnorum, nempe sagittarum ad facienda vulnera comparatarum, quo modo spargere vulnera, dixit Statius de sagittis. ὄγκιον, φαρέτερον Moscho Al. Pfeiltöcher. B. Pijlkofer. G. Trouffe ou carquois de fleisches. It. Turcasso, carcasso delle saette, pharetra Petrarca. Hisp. Carcax ò aliaua. Ang. Aquiuver.

Nervus arcus Virgil. nervus equinus Virg. & Actio apud Varr. Nervo equino concita tela. ἰππικὴ τέσις, νέρω & τόξος Hesych. quod è cauda equina pilis conficeretur. βιός, νέρω Hom. νέρω, ἄεμεγα Callimacho, ποδοίκην Polluci, ἀγπεδόνην Epigram. ἰππικὴ βάσις Hesych. Al. Die Sennen am boghen. B. De pese. G. Corde d'arc ou d'arbalestre. It. Chorda d'un arco. H. Cordon. Ang. Bovve stringe.

Cornua arcus Ouidio, Bina cornua, quorum crenis immittitur & trimque nervus. κρηῖνα. alioqui cornu Virg. pro arcu dixit, quomodo curuare cornu Ouid. lentare cornua Stat. dixere, quod lunare arcum Ouidio, & sinuare: Græci κερχλκεῖν. Al. Den Bogen ziehen / oder spannen vnd frümnen. B. Den boghe in-trecken/bunghen oft spannen. Gal. Bander ou tendre l'arc. Ital. Tirar

l'arco, ò bendar l'arco. H. Tirar el arco, tender el arco.

Crena Plinio, Incisura sagitta, qua nervum admittit. γλυφίς, & incisura cornuum arcus, cui nervus inseritur, dum tenditur arcus. Al. Krinnbeil/ kerb. B. Denocke/ t'kerften in de Noentēs/ oft pijlen. G. Le cren. It. Scalvatura della saetra, triglypho. Hisp. Empulgneta del arco ò balestra. Ang. A. Nocke.

Vncus, fibula in arcu maiore siue balista chalybaea eburneus offensivè vncus, siue hamus, qui epizygi immittitur, nervumque retinet. ὄγκος, ἰποτόξισ. B. De Note van een staellen boge / quasi nukulam dixeris. G. Coche, noix. It. La nozetta, la coccha. H. La nuz.

Epizygis Vitru. Foramen arcus balistarij, in quem inseritur vncus arcus. It. Il forame doue si inchiaua la nozetta.

Funda Virg. balearis funda Eid. σφενδονή, πετρεβολον Diodoro, χερμαστής Suida. Al. Schling. B. Schlinger. G. Foude. It. Cazza frusto Bocc. H. Honda.

Scutale Linio, Corium funda, cui lapis excutendus imponitur. Al. Schlingleder. B. Slingherleder. G. Le cuir de la fonda. Ital. Il cuoio del cazza frusto. Hisp. El cuero de la honda.

Balista Linio, Tormenti bellici genus, quo lapides & iacula mittebantur. βάλλιστρα. de qua Ammianus lib. 23. Al. Maubrecher/boier. B. Muerbrecker. H. Trabuco.

Scutula Vitru. Balista foramen. Σκῦτα Vitruvio.

Tormentū æneum, bombardā Barbaris, à bombo. πυρεβολον dicere licet cū Aphrodysæo, vel πυρρόρον, à fulmine igneo, vel πετρεγομπή. Al. Beschütz/ od Artelleren. B. Artillerije oft

oft Geschut. G. Piece d'artillerie.
It. Artilleria. H. Artilleria.

Sclopus siue stlopus Persio. transfer-
tur ad minora bombardarum genera
à fictitio sono, qui complosis buccis e-
ditur. πυρρὸς ὅλθ. Al. Handbüchsen/
Haten/ oder Rohr. B. Handbusse/
oft Eincroer. G. Harquebute, ar-
quebuse. It. Arcabuzo, quasi fora-
minosum dicas arcum, siue qui per tu-
bulum emittit.

Sclopus Vocari potest & tubulus è sam-
bucino ligno, quo pueri elisa glande
stuppea strepitum cient. ἀφιστήριον. B.
Klaterbusse.

Glans Luc. Pila plumbea. σφαίριον,
σφαίρωμα μολύβδον. Al. Kugel. B.
Loot. G. Boulet. It. Ballotta. Hisp.
Pelota.

Igniarius fomes, aut igniarium ex
Plinio Vocari potest sparteā mate-
ria è lino stuppave conuoluta, qua
milites sclopetarij vtuntur in alen-
doigne. Al. & B. Lont. G. Lonze.
Igniarii autem voce Plinius utitur
pro lignea materia, qua facile
ignem concipit. Al. Brenholz. Bel.
Wigvier.

Pyroboli, Tela missilia ignita. πυρρὸς
ὅλοι Plutarcho. Al. Feurwepfeil. B.
Vierpijlen. Gal. Fusées. Ital. Ro-
chette.

Murices Q. Curtio, & Val. Max. tri-
boli siue tribuli Veget. Machinula
ferrea tetragona, aculeis exstanti-
bus infesta, qua spargi solent aduer-
sus hostiles eruptiones. τριβόλοι. Al.
Fusseisen. B. Voetangels/ Minc-
ijfers G. Chausse trappes. H. Abro-
tos de hierro.

Malleoli Cic. Manipuli spartei pice &
sulphure illiti, qui inflammati de
muris in hostes deuoluuntur incen-
dendi gratia. stupeam flammam
vocaui Virg. lib. 8. B. Vierhoepen/
Hoepen oft Hoepen met Tar ende

Pect besmeert.

Hama Digest. instrumentum arcendis
restingendisq; incendiis accommodis.
B. Gen Branthaeck.

Incendiarii siphones, vel incendiariæ
situlæ aut hamæ. σφισήρια καλύ-
ματα Thucyd. & Plut. uno sub nomi-
ne appellantur omnia ea instrumēta,
qua restinguendo incendio seruiant. B.
Brantspueten oft Lemers.

Helepolis Vitru. Obsidionalis machi-
na, ab expugnandis urbibus nomen
adepta ἐλέπολις. De qua lege Ammi-
anum, lib. 23.

Catapulta Liuius, Machina bellica o-
mnis generis iacula effundens. κατα-
πέλτης.

Testudo Cas. Tabulatum è materia
cilicis coriisque rudibus contextum,
aduersus flammam & incurrentia
saxa, sub quo tutus miles muros ten-
tabat. ἀμφίστασις. Hallucinantur
qui cum ariete confundunt, quum
Aries sub Testudine actus muros se-
curius incurfaret.

Testudo Liuius, Crures scutorum conti-
nuata, qua sublati supra capita scu-
tis, protecti pedites sagittarum aut sa-
xorum nubem vitabant. συνασπισμός
& ἀσπίς Plutarch. Al. Schilt-
tach. B. Schildack.

Ericius Sallust. Machina militaris On-
diq; præpilata, ac verutis binos pedes
longis horrens, aut clauis ferreis ex-
stantibus. B. Yseren Vercken.

Aries Cicer. Cas. tormentum murale
Virg. Trabs funibus tensis suspensa,
qua retro ducitur, vt impetuosius
feriat muros. κελός, κελόδιχον Vitru.
vnde κελόνειον Polybio, muros a-
rietare, siue ariete quatere. De quo
vide Ammianum lib. 23. B. Muer-
breecker.

Onager, scorpio. σκορπίδιον Suid. cu-
ius componenda machina rationem
pete ab Ammiano, lib. 23.

Vineæ

Vineæ Cic. Oppugnatoria contabulatio displuviato recto, Vineæq; similiter contabulata, sub qua tecti milites aduersum missilia oppidanorum, muros inuadebant ac submoliebantur. ἀμπελὶς Apollodro, Ἑλάνη ἐλαφρὴ. Hoc nomine abuti possumus pro transversariis fossis, per quas fundiores propius mœnia subeunt, egesta terra aggeretecti.

Plutei Vegetio, In militari opere tabulata quadam in vnam de uexa partem, compluviis adificiorum similia, ciliciis crudisq; coriis intecta.

Trulla ferrea Liuius libr. 7. decad. 4. in qua noctu funalia ardent, obsidionis aut incendiij tempore. Φαῦδος, λαμπτήρ. A! Feurpfann. B. Dierpanne.

Ocreæ Liuius & Virgil. ocreæ ferreæ Vegetio, tibialia Paulo Iur. & Seruio, Crurum munimenta ferrea. Al. Beinschinen B. Scheenplaten/ Scheenijfers. G. Greues, armures de iambes. It. Gambiere. H. Calçados y antiparas de la pierna.

Arma inuenisse memoratur Phoroneus Inachi filius, Hygino teste. Galeam Curetes, ut Diodorus, aut, ut Plinius vult, Lacedæmonij: Lorica Mydias Messeneus, Plin. teste: Clypeum, Præcius & Lacritius inter se digladiantes, vel, si Plinio stabitur, Chalcus Athamantis Thebani filius: Gladium, Belus Neptuni filius, cum antea fustibus sudibusque res gereretur, ut scribit Hyginus, quod inuentum Curetibus alij tribuunt, ut Spartanis Plin. laculum & Amentum Ætolus Martis filius inuenit, Plin. Hastam Lacedæmonij: ut Hastam velitare Pylumnus Thyrrhenus: (sic enim in manuscripto Pliniano codice lego) Lanceam Ætoli: Frameam Mars: Umbonem clypeo addidisse, & galcis

cristas, Cares populi leguntur apud Thucyd. schol. Funda inuentio Atolis datur à Strabone, Balearibus à Vegetio: Ploenicibus à Plinio; cum Scythes Iouis filius, & Sagittam Perses, Persei filius inuenit Plinij testimonio; utrumque Apollodorus dat Diodorus: Peltam Illyris populi, Clemente teste: Harpen Thucyd. ut idem ait: Tympani inuentum gloriam sibi usurparunt Corybantæ, ut apud Euripedem Bacchus statuitur: Balistam excogitarunt Phoenices: Onagrum Cretenses, Plin. teste: Helepolin Demetrius gnomento Poliorcetes: Arietem, pons ad Troiam, Ammiano auctor: Ocreas Cares ostenderunt, teste Plinio. Amazones bipennem: ac incitias Lycaon primus instituit: Thucyd. seu Fœdera.

Ex iure manu consertum vocare militaris res posse videtur, si de peculio ipsius ac regno in alienam possessionem immigrarem. Proinde militia ut instrumentis (quæ propria habet, colit, agnoscit) coniungatur, ratio poscere videtur: quæ & ipsum litis periculum deterret, quæ defungi, liberari, atq; eximi adeo malum quam illam aestimari.

DE RE MILITARI.

Militia Ciceroni, στρατιὰ. Al. Kriegzeug/ Krieg. B. Eriich. G. Guerra. It. & H. Guerra.

Militiam Iurisconsulti faciunt & armatam, nempe bello operatorum militum, & palatinam, eorum videlicet, qui munus in repub. principis munimine gerunt.

Militia triplex genus apud Romanos fuit: Sacramentum, Coniuratio & Euocatio.

Sacramentum Seruio, sacramentum militare

milicare *Plin. Iun.* solenne sacra-
mentum *Tacito*, in quo quilibet mi-
les iurat se non discessurum militia,
nisi post completa iusta stipendia, quæ
viginti quinque annorum erant. *Al.*
Der Eid. B. Den Eedt. G. Le ser-
ment. It. Il giuramento, la fede H.
El iuramento, la fe.

Coniuratio, qua fiebat motu tumultu-
ario, quando propter imminens urbi
periculum singulos in verba iurare ne-
gabat necessitas.

Euocatio, qua subitum ad bellum euo-
cabantur viri.

Bellum *Cicer. μῦθος Colutho, μάχη*
Hesiodo, πόλεμος. Al. Krieg. Belg.
Dorloghe/ Erijsch. G. Guerre. It. &
H. Guerra.

Bellum domesticum *Cic. Iustino*, quod
in traditionis fines geritur. *ἐνδημος. Al.*
Einheimischer Krieg. B. Dorloghe
binnens Lants. G. Guerre dome-
stique, au pais. It. Guerre dome-
stica, nel paese, & casa sua. H. Guer-
ra en su tierra.

Bellum externum *Cic. ἐκδημος, ἀπὸ δῆ-*
μος, ὑπερῆμος Διόδοτος. Al. Auß-
ländischer Krieg. Bel. Wtlansche
Erijsch. G. Guerre estrangiere. Ital.
Guerra fuera del paese. H. Guerra
estrannera, y fuera de sus tierras.

Bellum intestinum *Cic. quo ciuitas ve-*
lut in sua viscera desauit ac grassatur.
ἐμφύλιος πόλεμος, ἐν τῷ αὐτῷ. Al.
Auffruhr/empörung/einheimischer
Krieg/Meuteren. B. Oproer/op-
loop/burgerlijcke twist/münterne.
Sedition, guerre entre bourgeois.
Ital. Seditione o guerra ciuile, fra
cittadini. H. Guerra de vezinos.

Bellum internecinum *Liuius*, exitiale,
exitiosum, quo alterius partis exitio
iniuria aut odia expiantur. *πόλεμος*
πανόλεμος, πανάλης, κυδνάδης συμ-
φορά. Zenobio. Al. Tödllicher/od ver-
derblicher krieg. B. Dootlijcke ofte

verderlijcke crijsch *G. Guerre mor-*
telle, bataille fort cruelle. It. Guer-
ra molto crudele & atroce. Hisp.
Muy dannosa guerra.

Pugna *Virg. à pugno dicta, quod ante ar-*
morum ferriq; usum, calcibus, pugnis,
& lucta certatum fuerit. μάχη, δῖος
δυσίότης Hom. μύδος. Al. Schlacht/
streit. B. Slach/ Strijt/ Camp/ Ge-
uechte. G. Combat, bataille. It. Ba-
taglia. H. Batalla, pelaa.

Pugna stataria. *σταδία, ἡ ἐν σταδίᾳ*
μάχη Herodiano, ἡ συσταδία μάχη. Al.
Bestehende Schlacht B. Staende
Schlach/ gerechtlijcke Slach. Gal.
Bataille ferme. Ital. Battaglia con-
stante. H. Batalla ferma.

Pugna imaginaria *Suet. Simulacrum*
pugna ad spectatorum oblectationem
præbitum. μάχη ἐστία ἡ ἀφ᾽ ἡδονῆς. Al.
anbildung eines kriegs/ein gemach-
ter krieg. B. Een gheconterfente en-
de ghebooste Erijsch ofte vechtinge.
G. Bataille contrefaite, faulse, &
de ieu. It. Battaglia cōtrafatta per
piacere. H. Iuego de cannas.

Naumachia *Mart. Suet. prælium na-*
uale Fabio. Pugna naualis. ναυμάχια
Al. Schlacht auff dem wasser. B.
Slach de water ofte ter Zee. Gal.
Guerre sur la mer. It. Pugna naua-
le. H. Pelea en la mar.

Monomachia, duellum *Cic. Singula-*
re certamen. μονομαχία. Al. Krieg o
der Streit/ vnd kampff von zweyn
en. Belg Een Camp. G. Combat d'
homme a homme. It. Campo. H.
Desafio de vno por vno.

Induciæ *Cic. pax sequestra Virg. Ces-*
satio à bellicis operis in statū tempus
utrinq; pacta. ἀνάκλιξις, ἀνῶξις Polybio,
ἐκελευσία. Al. Anstãd eines kriegs.
B. Bestant. G. Treues. It. Tregua.
H. Treguas.

Prælium *Cic. conflictus & conflictio*
Cic. σύναψις, ἡ ἐκ χειρὸς μάχη Polyb.

ἡρώων νόμος *Eid.* συμβολή *Xenoph.*
 συμπλοκή *Luciano*, σύρραξις. *Al.*
 Feldschlacht oder Streit. *B.* Een
 Schlachte velde. *Gal.* Combat, ou
 bataille au champ. *It.* Combatto,
 bataglia. *H.* Batalia, pelea.
Velitatio Plauto, velitaris pugna *Sal-*
lustio, συμπλοκή *Halicarnass.* ἀψι-
 μαχία *Appiano*, ἀκροβολισμός, συμ-
 βολή. *Al.* Schermützel/ Schermüt-
 zung. *B.* Scharmützel/ scharmut-
 singhe. *G.* Escarmouche. *It.* Scara-
 muccia. *H.* Escaramuça.
Prælidium pugnae Cic prælusio *Plin.*
Iun. principium pugnae *Virg. lib 9.*
 προοίμιον τῆς συμπλοκῆς. *Al.* Das
 vorfechten/ dz anbegin des kriegs.
B. De Proeffslach oft Doorflach
G. L'essay du combat. *It.* Il princi-
 pio de la battaglia. *H.* Leuada.
Decursio, decurlus *Agellio*, decursio
 ludicra, Troia lusus. ἐπίδειξις, δοκι-
 μασία, διελασία, αὐδισπασία. *Al.*
 Das stechen vnuud Turnieren. *B.*
 Steeckspel/ tournonnghe. *G.* Iou-
 stes, tournois, courremment de lan-
 ces. *It.* Giostra. *H.* Torneo.
Expeditio Cas. Cic. στρατεία, ἐφοδος, ἐ-
 λασία στρατῶς *Halicarn.* ἐπιβολή, ἐ-
 φόρησις. *Al.* Reiß/ Zug. *B.* Tocht/
 Heertocht/ Krijchtocht. *Voyage de*
guerre, cours de guerre. It. Impre-
 sa. *H.* De sembaraço.
Impressio Livio, εἰσβολή, ἐπέλασις, ἐ-
 πίρραξις ἐπίθεσις, πρὸς τὴν εἰσβολήν. *Al.* Ge-
 waltiges hineintruckē / Einfall od
 Getreng der Kriegshelutē / Sturm.
B. Menruekinge/ Menval/ Indru-
 ckinge/ Menspronck/ storm. *G.* Im-
 pression, effort ou choc de gents
 de guerre, empreinte, assaut. *It.* Im-
 pressione, assalto. *H.* Assalto.
Excursio Cic. ἐκδρομή, ἐξοδος *Halicarn.*
 ἑλάσις. *Al.* Außlauff / außschweif-
 fung. *B.* Wtsfallen / oft loopen ende
 springhen. *G.* Course. *It.* Corteria.
H. Corrida.

Eius partes sunt :

Pabulatio Cas. ubi pabulum inven-
 exquiritur, σιταγωγὴ χλῆς *Halicarn.*
 πρὸς τὴν εἰσβολήν. *Eidem.* *Al.* Fütterung.
 Voederringhe/ Foragie. *G.* For-
 ragement. *It.* Andar per fourage
 & pasto. *H.* Buscar pasta.
Frumentatio Cas. ubi frumentum in-
 quirat miles. σιτολογία *Plut.* ἐπισι-
 τισμός. *Al.* Kornsuchung. *B.* Wt-
 om Koren. *G.* Prouision de blé.
 Andar per fromento. *Hisp.* Buscar
 grano.
Lignatio Cas. ubi ligna in culina vfi-
 quarunt. ξυλισμός, φρυγανισμός *Lu-*
riano, ξυλεία. *Al.* Holz flauben/ v-
 suchen. *B.* Houten/ Hout rapen.
 Apportement de bois. *Ital.* Andar
 per legna. *H.* Buscar lenno.
Materiatio & materiari Cas. ubi ma-
 teria ceditur in bellicos usus, velut
 apparatus machinarum. ὑλοτομή,
 ὑλοκοπή, δένδρουκοπή. *Al.* Sich
 Bauholz versehen. *Belg.* Proui-
 van Timmerhout. *G.* Prouision
 marrein. *It.* Prouederfi di legnan
 per la guerra. *H.* Proueder la ma-
 dera por la guerra.
Obsidio Cic. obsessio *Eid.* πολιορκία
Al. Belegerung. *B.* Belegeringhe
 Beleg. *G.* Assiegement, le siege. *It.*
 Affedio. *H.* Sitio, ò cerco.
Insidia Cas. λόχος, ἐνέδρα. *Al.* Auf-
 satz/ heimlicher Halt. *B.* Versteck
 Volck/ Laghe. *G.* Embuches. *Ita.*
 Aguato, insidie, imboscata. *H.* A-
 ftechanças, emboscada.
Excubiae Cicer. utriusque sunt tem-
 poris, tam nocturnae quam diurnae
 φερεα, φυλακὴ πρὸς τὴν εἰσβολήν
Principes. *Al.* Wacht. *B.* Wachter
 scharwachter. *G.* Le guet. *It.* La sen-
 tinella, guardia. *H.* Escuchas de
 campo.
Vigiliae Cas. nocturnae sunt tantum
 πρὸς τὴν φυλακὴν, πεινυχίς. *Al.* Nacht-
 wacht.

Wacht/ Nachhut / schiltwacht. B.
Nachtwaecte/ schiltwachter. G. Sen-
tinelle. It. & H Sentinella.

Apparatus bellicus Cic. *ἡ ἀσπίς* in
πολεμική *Eliano*. A. Rüstung zum
Krieg. B. Schereetschap totter O-
verlooge. G. Apprest de guerre. Ital.
Apparato di guerra. H. Apparecio
de guerra.

Copia Cic. manus Virg. Tacito, dicitur
miscebat Callimacho, sed abusive.

ποιμαίνον *Æschylo*, λογάδες. Al.

Ein hauffen Kriegshlent. B. Een
Armene / een hoop Erijchsvolk.
G. Arnee. It. Armata. H. Armada,
huesta de gentes armadas.

Gopia terrestres, agmen terrestre Lu-

καπο. πίζιν, πιδσιβής λεως Æschylo.

Al. Kriegsheut zu Land. Belg. Ar-
mee te Lande. G. Armee par terre.
It. Esercito per terra. H. Armada
por tierra.

Copia nauales *Tacito*. ναυπηγὸς λαός,

πρωτοκτ. ὁμιλ. Aeschylus, παρ.

Εἰδ. Αλ. Kriegsvolk zu

Wasser. B. Armen de Water. G.

Armee par mer. It. Armata per ma-

re. H. Armada por mar.

exercitus Cic. *σπᾶνυμα, σπατός, σπατιά.*

Al. Kriegsheer / großer hauff

Kriegsleut. B. Len Heyr/Erichs-

Henr. G. Ost de gents de guerre. It.

Ejército. H. Huesto.

exercitus frons *Tacito, Quind. de-*

Orbicio, ζυζυ Poll. Al. der spitz

iner schlachtordnung. B. T forðste

des Meyrs/d'avantgarde. G. L'a-

uant garde. It. Auantgardia. H. La

parte de lantera en la batalla.

mercitus tergum. ἐργά, σὺζυγαν. Al Dg

hinderst. B. Het waterste des Heers /

arriergarde. G. L'arriergarde.

La retroguardia. Hisp. La parte

postrera en la batalla.

exercitus versus, *Ordo militum à fron-*

Ad tergum sigillatim porrectus.

9
 σοῖχος, λόχος. Al. Das mittellste im
 Heer. B. D' middellste van t'Heer.
 Gal. Le milieu de la bataille. It. Il
 mezzo della battaglia. H. El medio
 de la batalla.

Exercitus cornua Teren. κέρξ. ζα, πλο-
 γα. A. Die Flügel einer Schlachtord-
 nung B. De Vleugelen van een
 schlachtoorden. G. Les ailes d'une
 armée. It. Le corna. H. Los cuernos.

Agmen Virgil. proprie exercitus ambu-
lans iterq; faciens. τὸ πρῶτον Dioni, τὸ
α'. Al. Ein ziehend Kriegsheer
B. Ein treckende Heer / een voort-
marcerende Camp. G. Armee qui
marche. It. Esercito che marcia. H.
Campo que camina.

Acies Cic. *ᾠδὴ ταχὺς, οὐδ' ἰσχυρὸς ἑλίας*
no, τὰς μάχας. *instructio exercitus in pro-*
cinctu pugnantis, & ad confligen-
dum parati. Al. *Ordnung/schlachts*
ordnung/gerüster Zeug. B. *Slach-*
oorden. G. *Armee en ordre.* It. *Eser-*
cito in ordinanza. Hisp. *Haz, ba-*
talla ordenada.

Legio plena & perfecta, Veget. teste,
habet pedites sexies mille & cen-
tum, equites septingentos triginta.
λεγεων.

Cohors Caf. Legionis pars decima, ut
volunt Callisthenes feptingentis ar-
matis, ducentis Ephorus, centum
Plutarchus conftare cohortem an-
notarunt: nos reie&to opinionum pu-
gnantium certamine, pro armato-
rum incerto numero, Vocem accipi-
mus, πρεῖς, ταγμα, λόχος. Al. Haufe
fen Kriegßvolck. Belg. Een hoop
Krijchßvolck. Gal. Flotte de gentis
d'armes. It. Squadra de gente d'ar-
ma. H. Efquadra.

Cohors prætoriana Cic. quæ consuli aut
prætori in provincia præsto semper
et deuota erat, ab eo nusquam deces-
dens. Ita vocari potest, quæ regis aut
principis tutela satrapes, quasi in
R 2 famu

famulatio eius & ad nutum parata est. τὰ γὰρ, πατηγὸν. Al. Desß O=bristen oder Feldherrn Guardi. B. Venes Conincks oft Velttheerens Garde. G. La garde du roy. Ital. La guardia del principe. H. Capitania de la guardia del rey.

Cohors millenaria, Constabat millecentum & quinque peditibus, centum triginta duobus loricatoris equitibus. eaque in singulis legionibus una tantum erat, sub aquila signo contenta. cohors milliaria Vegetio.

Caterua Hor. Indistincto similiter capitum numero censetur apud auctores. καταρὰς ἑφ. Al. Kriegsschaar. B. Een Bende/een hoop Volcks. Gal. Bande de gens d'armes. It. Banda d' moltitudine di gente armata. H. Muchos hombres d'armes.

Classis, pro multitudine hominum adunata, vetus est. unde classis pro cincta pro exercitu ad praelium instructo. κλάξις, τάξις. Classes etiam pro equitum ordinibus extulit Virg. Cuneus eadem ratione apud eundem accipitur, pro conferta hominum turba, forte quod cunei in modum percurrere quasque diffindere hostilia agmina possit. κύνεω. Al. Cuneus esse videtur acies cuneum representans.

Phalanx Liuius, Quadrata acies octonis peditum millibus constans, in qua pes pedi, clypeus clypeo, vir viro confertus erat, inuictum agmen & stabile Macedonum instituto, ut Q. Curtius memorat. φάλαγξ. Al. Zug von acht tausent Fußknechten. B. Een Heer van acht duysent voetknechten. G. Armée de huit mille hommes à pied. It. Arma d'otto mila homini à piedi. H. Armada de ocho mil hombres à pie.

Turma Cic. inter equites est, quod inter pedites ceteria, habetque triginta duos

equites. ἵππαι, μέγ. Al. Schwader Reifiger od Reutter Een bende Ruyteren. G. Bandes gens à cheval. It. Banda di cauallo. H. Banda de cauallos.

Alæ Liuius, Equitum ordines, quod alarum vice pedestres copias obtegunt trimque. ἄλῃ. Al. Flügel der Reiter. B. De Vleughels vant Pe devolck. G. Les ailes della cheualerie. It. Ala della cavalleria. H. Ala de la gente de cauallo tendida. Sunt autem Alæ in equitum generis quod Cornuta in pedibus. id quod Grammaticorum vulgus confundit. Centuria Cic. ἐκατοστής, τάξις Orbilius. Al. Ein Rott von hundert Kriegsheuten. B. Een Rott oft Bende hondert friggslunden. G. Centuria. It. Squadra de cento fanti. H. Squadra de ciento soldados.

Manipulus Vegetius, Contubernium cem modo militum sub uno manipulo & papilione degentium, nominis inde, quod manibus coniunguntur pariter dimicet. λόχος. Al. Ein Rott knechten vnder einem Fânle. B. Rott knechten onder een Vende. Gal. Esquadre de soudarts de mesme enseigne. It. Squadra di soldati d'una enseña. H. Esquadra de baxo vna fenna.

Auxilia Tacitus. Suet. cohortes auxiliaria Cic. Cohortes è sociis confederatisque conscriptæ. cohortes auxiliares Cas. συμμαχικόν Demostheni. Hülff von Bundsgenossen/ zusa. B. Bystant van de Verbonts genooten. G. Secours, aides des alliés. It. Socarso. H. Ayuda.

Præsidia Cas. Milites qui tutela ac defensione locorum imponuntur. φρουρά. Demosth. φρουρά Thucy. Al. Besatzung/ fürnemer Schirm. B. Besettinge/ Garnisoë. G. Garnison. It. Guarnigione. H. Guarnicion.

Principia *Linio*, primores, qui in acie primi & principes stant, *πρίνκιπες* Polybio. Al. Die dapffersten Männer & Schlachtordnung/die Doppelsoldner. B. De Dobbelsoudeners/die int voorste Ghelut ghestelt worden. G. Les picquiers, & le corselets. It. Lanze spezzade, i picchioti. H. Soldados vieios.

Impediment *Cic. Curtio*, farcinæ, clittellaria iumenta, cum asseclis exercitus. *ἀποσκευή* Luciano, Polybio, *ἐκδοφόρα*. Al. Der Troß. B. Den troß/bagagie die t' Leger volgt. G. Bagage de l'armée, le cariage. Ital. Bogaglie. H. Bagaies.

Castra *Cic. στρατόπεδον, παρεμβολή*. Al. Läger/Heerläger. B. Leeger. Gal. Camp. It. Campo, allogiamento di soldati. H. Campo, real de gentes armadas.

Statiua *Linio*, castra statiuu *Cic. castra* temporaria, quæ in obsidionem muniuntur, quod ibi stet maneatq; exercitus. *στῆσις*. Al. Geschlagen Läger. B. Vastliggende geslegen/enn beschrante Legher. G. Camp arrestit. It. Campo fortificato, ò d'assedio, allogiamento statario. Hisp. Campo fortificado.

Æstiuu *Linio*, Alsiosa loca in quibus æstiuus caloribus vitandis stant milites *στεινὰ*. Al. Sommerläger. B. Sommerleger in coele plaetsen. Gal. Lieux champestres ou il fait fraix. I. Lougoudoue sta il campo d'estate. H. Real de gente en el estio.

Hiberna *Cic. Cæs. hibernacula Linio*, castra siue loca in quibus hieme stant milites. *ἄνοις*. Al. Winterläger. B. Winterleeger. G. Lieu où le soldat yuerne. It. Lougo doue el soldato inuerna. H. Real de gente do inuiernan.

Satio *Virg. Locus custodia militum deputatus. στῆσις*. Al. Schaermacht/

Wachtstatt der Kriegsheuth. B. Hoeffslach/ Schaermacht. Gal. Le guet, le corps de garde. It. Il cuerpo de guardia. H. El cuerpo de guardia.

Prætenturæ *Marcellino*, Stationes militares ante tendens, quæ hostium insidiis obtenduntur. B. Schantzen.

Tentoria *Lucano*, papiliones *Plinio*, *Veget. proprie sunt è velis tensis κλισίαι* Hom. Al. Zelt. B. Tenten/ Pannilionen. G. Tentes, pavillons. It. Padiglioni, tende trabache. H. Pavellones.

Tabernacula *Cæs. tentoria sunt è tabulis consertis mutabilia, σκηνώματα*. Al. Hölzene Zelten / oder Hütten. B. Hütten van Berderen gemaect. G. Cabinets. It. Casette di tauole. H. Casillas de tablas.

Meritorium, Locus in tabernaculo stupris & adulteris destinatus.

Pelles *Cic. (unde sub pellibus hibernari.) Scortea tentoria. βάρτα Soph. δερμάτα*. Al. Lederine Zelten. B. Lederen Tenten.

Casæ *Hirtio*, Militum tentoriola è cespitibus & stramentis. *καλύβαι, σκηνὴν* è frondibus. Al. Strohhaüfle/oder Hüttle. B. Hüttken. Gal. Logettes, maisonettes. It. Casette, ò capane di terra & puglia. H. Cabannas do tierra y paia.

Lorica castrorum. *ἰριγυδὲς & στρατοπέδον*. Al. Brustwere. B. Borstwee, ringhe. Gal. Fortification contre l'assault de l'ennemy. It. Fortification del campo. H. Texbique para defenderse.

Gerræ *Sosipatro*, Crates implexæ castris pro munimento, præsertim terra aggesta impleta, *γέρραι, πλέγυται πρὸς φεγγύρα τεύχεσιν* Sosipatro. Al. Hurden / geflochten Körbe. Belg. Schanzforuen. G. Gabions.

Signa *Cic. signa militaria Hor. vexilla*

- Cas. σημαία. Al. Paner / Fähnle. B. Banierē / Vaenen / Wendelen. G. Enseignes, banieres, estandarts. It. Ensegne, bande, bandere, stendardi. H. Banderas. Ang. Enseigne, gittarne, banner.*
- Signa erecta Spartiano. Al. Fliegende Fändel / aufgesteckte Fändel. Belg. Opgerichte / vliegende Wendelen. que rei bene gesta significationē obtinent G. Enseigne dépliée. It. Ensegne alzare, ò spiegare. H. Las banderas que buelan.*
- Signa supina Spartiano, qua milites imposita humeris gestant, rei iacentis & supina indicia. Al. Nidergelassene Fändel. B. T'vaencken oft t'vāndel op de schouderē. G. Enseigne pliee. It. Ensegne piegare & abassare. H. Banderas que se traen sobre las espaldas, y que no buelan.*
- Trophæum, siue tropæum Virgil. Fugato hoste veteres erigebant in editioribus locis stipitem humana specie, aut arborem ramis amputatis truncam, cui spolia hostium circumponebant, idque trophæum dicebatur: cuius formam graphice lib. II. describit Virgil. Is mos in vrbes posteris temporibus immigrauit, à stipitibus monumento translato ad arcus exedificatos. τροπαιον, ἀπὸ τῆς τροπῆς, quod fuga hostilis esset illud monumentum. Al. Siggeichen. Belg. Seegteecken / quasi victoria signum. G. Gandaert. G. Trophée, enseigne de victoire. It. Trofeo, segno della vittoria. H. Senno della victoria. Ang. A Braue.*
- Spoliū Virg. ex quib. Eid. Quidquid hosti detrahitur vestium siue armorum. ἀνεργήμιον D. Paulo, λαΐφυρα Soph. proprie quod viuis deductum est, ut σκῆλον Hom. quod mortuis. Al. Aufgezogene Kleider vñ Harnisch der Feinden / Raub / Beut. B. Bunt /*
- Roof. Gal. Destroufle, despou des ennemis, butin, pillage. It. Soglio, burino. H. Despoio.*
- Præda Var. Corpora rerum captarum λαΐα, ὡφέλεια Polyb. ἀεργαγὴ, ἀεργαγία Iosepho. Al. Raub / Beut. B. Bunt / Prohe / Roof G. Proye tin. It. Butino, roba. H. Robo.*
- Rapina Cic. ἀεργαγὴ. Al. Raub. B. Roof. G. Rapine. It. Rapina. H. Robo.*
- Raptus Cic. ad stuprum refertur violentatum, ἀεργαγμὸς, καὶ βίαια ἄρπαις. Al. Entführung. B. Outringhe / outschaeckinghe. G. Rapsment. It. Rapimento. H. Arraptamiento.*
- Direptio Cic. proprie in expugnando locorum, quando libidini victoris sunt omnia ἀεργαγμὸς Æschini. Plünderen / plünderung. B. Plörringe. G. Pillerie. It. & H. Sacco.*
- Manubiæ Cic. Præda Imperatoris portione de hostibus capta, Afoeste. λαΐφυρα, σκευαλῶματα. Al. Hauptmans Theil am eroberen Raub / vñ Beut. B. Des Heut. G. Le butin du chef de guerre. It. Il bottino del colonnello. Rodo del capitan.*
- Manubiæ, pro quibusvis spoliis, aucunia è præda venditione conflata gellij testimonio. Al. Gelt aufverkauften Beut gemacht. B. Gelt van den vercochten Bunt. Monnoye de butin gagné l'ennemy & vendu. It. Dinaro botrino obbottinato. H. Dinogido del butin.*
- Opima spolia, Liuius, que dux hosti duci detrahit, Et Verrius voluit: uti Varroni placet, ea etiā quæ mularis miles hostium duci detraxerit ἀνεργήμιον Philostrato. Al. Ein heilige vñ köstliche Beut. B. Heerliche en köstelicke Bunt. G.*

che butin. It. Botrino copioso & rico. H. Mucho robo.

Corona castrensis, sine vallaris Liuius, hac ex auro in valli speciem efformata donabatur illi qui primus hostilia castra repugnando inuaserat.

Corona muralis Sillio, qua donabatur ab Imperatore, qui primus murum subierat inde velut pinnis muralibus intercisus, eratq; frondea, ut Plinius, vel, uti Agellio crediderim hic potius, aurea.

Corona ciuica Cic. qua ciuem ciuis donat, ob salutem vitamq; ab eo perceptam, eratq; illigna vel querna: postea placuit ex asculo, testante Plinio.

Corona naualis Virg. rostrata Plinio, quibusdam quasi nauis rostris insignita, quam accipiebat qui praelio maritimo primus hostilem nauem armatus insiluerat.

Corona obsidionalis Liuius, quam obsessi liberatori suo dant; eratq; graminea, è gramine loci obsessi plexa.

Corona triumphalis Ouid aurea erat, qua imperatori ad honorem triumphi mittebatur, antiquitus laurea.

Corona oualis Agellio, siue myrtea, qua utebatur imperator, qui incruenta victoria hostem profligarat.

Receptus Cic. Virg. Locus, quo in tutum se recipit exercitus Seruio teste. ἀναγωγός. Al. Zuflucht/Abzug. B. Auflocht/Toeflucht/Vertreck. G. Retraite. Ital. Refugio. H. Retraimento, lugar de amigos, do el campo llega.

Missio Suet. Liuius, Dimissio militis. ἀναστασία, quasi absentia. Al. Urlaub/Erlaubniß. B. Vertos/Orlof. Gal. Congé. It. & H. Licentia.

Missionum autem in re militari tria sunt genera.

Missio honesta, qua expleta militia tribuitur, vel ante, sed imperatoris consensu. ἀναστασία καὶ ἐπιλύσις ἀποδοχή.

Al. Ordentliche vnd fügliches Paßport. B. Rechte paspoort. G. Congé legitimement & iustement impetie. It. Licentia giusta & legitima. H. Buena y honrada licentia.

Missio causaria Vlpiano, qua militia laboribus exoluit propter valetudinem, siue ea vera sit siue simulata. ἀναστασία καὶ ἐπιλύσις. Al. Ehrliche Paßport vnd Abschiedsbrieff. B. Ehrliche Paspoort / oft vertreck-brief. G. Congé honeste, comme par maladie. It. Licentia honesta che si dà a caso di malattia. H. Licentia que tiene el soldado entonces que sta malo.

Missio ignominiosa qua ob delicta sacramento exoluit. ἀναστασία. Al. Unehrlicher abschied. B. Oneerlick Paspoort / scheldinghe. G. Conge infame. It. Licentia dis honesta. H. Licentia feia y verguençosa.

Tessera Liuius, symbolum Plin. Bellicum symbolum, quod militibus datur σύμβολον, συνθήκη Appiano quo indicio exploratores & hostes à sociis dignoscuntur. Al. Das Los / Loszeichen / heimlich wort. B. Die Losse D'woort. G. Le mot du guet. It. La parola. H. La palabra, oppellido de guerra.

Tessera duplex est: vocalis & muta Veget, vocalis est vocale signum, quod humana voce pronuntiatur: ut Venus victrix Casari: Hercules inuictus Pompeio: Lar Mario: Sylle Apollo Delphicus. Muta Gero, Et aquila penna. Hocq; symbolum necesse erat circumgestari à milite, sicut hac tempestate tania albi purpureiue coloris, aut Veneti. Al. Feldzeiche. B. Velttecken.

Non possum quin hoc loco peculiaria quadam historicis militia verba attexā: quod ipsum nolim à inuentute in fraudem mihi verti.

Dare nomen militiæ Cic. vel ad militiam *Liuius*. ἀπογράφειν *Arriano*, ἀπογράφειν εἰς τὴν κατὰ λόγον *Appian*. Al. Sich zum Krieg lassen einschreiben. B. Hem laten inschrijue. G. Se faire escrire ou enregistrer pour estre soldard. It. Se far scriuere per soldato. H. Dexar se escriuer por soldado.

Sacramentum dicere *Cæs. Tac.* sacramento dicere *Liuius*, sacramento teneri *Suet.* iurare in verba *Cæs.* dare iusiurandum *Cicer.* ἐπωμοσσεύειν, ὁμνύειν εἰς τινα *Plut. in Othone*. ὀρκωμοσίαν. Al. Einem Herrn schwerē/od einem den Eid thun. B. Den Heere sweeren/oft eenen Eet doen. Gal. Faire ferment. It. Far giuramento. H. Iurar, ò dar el iuramento.

Merere *Cicer.* æra merere *Horat.* stipendium merere *Cic.* stipendia facere *Liuius*. μισθοφορεῖν, μισθοφορεῖν, μισθοδοτεῖν, μισθὸν φέρειν *Thuc.* Al. Vmb sold dienen/dē Herrn dienen vmb gelt. B. Solt verdienē/ dē Heere dienen om Gelt oft loon. G. Deferuir soule, ou paye. It. Seruir per soldo. H. Tomar paga.

Conscribere exercitum *Cæsari*, colligere exercitum *Cicer.* centuriare *Eid.* cogere militē vel copias *Cæs.* ποιεῖν στρατείαν *Xenoph.* ξενολογεῖν, κατὰ λέξαι τὴν στρατίαν *Xenoph.* συλλέγειν *Diodoro*, ἀνδρολοεῖν *Alciphro* ni, στρατολογεῖν. Al. Kriegfleuth auffnemen/vnd einschreiben/ einzug zurüsten vñ samlen. B. Knechten aennemen. G. Enrouler, enregistrer, & amasser gentis de guerre. It. Raccogliere soldati. H. Hazer y coger armada.

Auctorare militem *Liuius*, sacramento obligare *Cic.* stipendio obligare *οἰκεισθαι*. Al. Verpflichten/lauffgelt geben. B. Verbinden/Loopgeest geuen/ Gelt op die hant ghe-

uen. G. Obliger par gages. It. Danari de caparra. H. Dar algunos dineros a los soldados por obligarios.

Exauctorare militē *Liuius*, sacramento absolvere. Al. Vrlaubē/erlaub des Eids erlassen/aufmustern sack geben/abdanckē. B. De Knechten afdancken/verlof gheuen / loopen/wtmonsteren / des Eids ontslaen. G. Chasser les soldards. It. Cassar ò licentiarē è soldati. H. Dar licentia a los soldados.

Habere delectum *Cæs.* δοκιμώσασθαι, ἐλογισθαι ποιεῖν *Diodoro*. Al. Knecht außschliessen/oder klaben. B. Die beste Knechten wtlesen. G. Faire estite. It. Far la scielta. H. Tomar los mejores de los soldados.

Recensere exercitum *Liuius*, lustrare exercitum *Cæs.* inire numerum armatorum *Liuius*. ἀπὸ πρὸς τοῦ ἰσοκράτους, ἐπιλέγειν τοὺς στρατιώτας. Al. Musteren / Musterung thun gehalten. B. De Knechten monsteren. G. Faire monstre general. It. Far monstra. H. Hazer la muesta.

Castra metari *Liuius*, ponere *Cæs.* καταπέδαισθαι, τίθεσθαι τὴν χάρακα *Herodot.* κατὰ σκοπεύειν *Al.* Das Lager schlagn. B. T'leger slaen. G. Camper, asseoir le camp. It. Accampare. H. Mettery poner el campo, accampar.

Serra praeliari *Caton*, Velitari vel in crenarum serra modum, accurren-
tibus & recipientibus se Velitibus. ἀπὸ βουλίζεσθαι. Al. Scharmügeln. B. Schermutsen. G. Escarmoucher. It. Scaramucciare. H. Escaramucher.

Canere bellicum *Cicer.* canere classicum, signum dare buccina *Curtius* ad arma cōclamare *Liuius*, quod postremum videtur nonnihil à reliquis discrepare, ut sit, quando nuntiati

hosti

hostis aduentu totis castris tumultus
exoritur, & arma in clamantur, ni-
mirum ad castrorum defensionem,
non autem pugnam. Videtur tamen
eodem cum prioribus sensu extulisse
Arrianus, ubi ait: τὸ σάλπιγξων τῶν
ἐναντίων ἀλαλάζειν. rursus, ἐναντίον
ἀλαλάζειν. ἀλαλάζειν simpliciter
Halicarn. σημαίνει τὸ πολέμικόν
Diodoro, σημαίνει τὴν ἐφοδὸν Plu-
tarch. σημαίνει τὴν σάλπιγξιν Andoci-
de, ὑποσημαίνει τὸ εἰς ἐφοδὸν Poll.
Al. Ein Lermen blasen oder schla-
hen. B. Alarm slaen. G. Sonner à l'
arme. Ital. Sonar la battaglia, dare
allarma. H. Tāner para acometer
la batalla.

Canere receptui Liuius. ἀνακλεῖν τὴν
σάλπιγξιν Diodoro, ἀνακλητικὸν ση-
μαίνει Eid. ἀνάκλησιν ποιεῖν Plut. re-
ceptui signum dare Liuius. Al. Wō
streitt abmahnen / dē abzug blasen
oder schlagen. B. Den astocht / t'
vertreck / oft retret slaē / oft blasē. G.
Sonner la retraite. It. Sonar la rac-
colta, far signo di ritirarse, voltar
faccia. H. Tanner para se retraer.
Vasa conclamare Cas. Exercitui mo-
turo denuntiare ut vasa colligat. Al.
Umschlagen od blasen daß man
auffziehe / vnd breche. B. Umslaen
oft blasen om te vertrecken / oft om
op te breken. G. Sonner pour leuer
son camp. It. Sonar la tromba par
ritirarsi, ò volta faccia. H. Dar
senno para se lleuar d'alli.

Vasa colligere Cic. conuolare Terent.
ἀνασκευάζειν, καὶ λαμβάνειν σκηνὰς Po-
lybio, σκευαγωγεῖν, ἀναξενυγνύειν. Al.
Einpacken / den plunder zusammen
binden / hinweg ziehen / sich daruō
machen / von dannen trollē. B. Op-
brecken / pack en sack maken / den
astocht doen. G. Trouffer ses har-
des & les emporter à l' emblée. It.
Far fascio, disloggiare, leuat il cā-

po, sgombare H. Tomat sus bara-
cos y irse con dios.

Impressionem facere Liuius. ἐγκείσθαι
βεῖθειν Plutarch. ἐπιτίθεισθαι, παρει-
πίπλην Polybio, παρσφύρεισθαι Plutarch.
Al. Hinein ruckē / dē Seind angreif-
fen. B. Menballen / sijnen vñant an-
tasten / aengrijpē / in oft doordrin-
gen / intocht doen / aensetten. Gal.
Faire empreinte, assaillit. It. Dar
vna stretta al nemico, far impresa,
assaltare, dar glieme dentro, ò a-
dosso. H. Legar contra el aduersa-
rio, y enemigo, y pelear con el.

Corona urbem inuadere Cas. Circū-
fuso vñdīq, ne qua pateat effugium,
exercitu inferre signa. Al. Ein Stadt
im Kreis anlauffen / vnd stürmen.
B. De Stadt rontsom bestormen.
G. Enuironner vñe ville. It. Circō-
dare, ò assaltare la terra d' onī bā-
da. Hisp. Assaltar la villa de todas
bannas y partes.

Ad manus venire Cicer. collato pede
præliari Liuius, conferre manum
Cic. conferre signa vel pedem Li-
uius, configere acie Eid. gradum
cōferre cum hoste Eid. decernere
armis Cic. decernere acie vel fer-
ro Liuius. εἰς χεῖρας ἵεναι Thucyd.
Halicarn. συνάπτειν εἰς τὰς χεῖρας
Polyb. συνήγγυα Chrysost. συνά-
πτειν Plutarch. συνήρασεν Xenoph.
συνάπτειν τὴν μάχην Plutarch. εἰς
πείραν μάχης ἔρχεσθαι Halicarn. ὁ-
μοσε φέρεσθαι Xenoph. κείνεσθαι ἄρην
Hom. μάχης ἀντιβολῆσαι. Eid. παρ,
ἀσπίδα σῶσαι Eurip. κατερχεσθαι τῆς
μάχης Polyb. ὁμοσε χωρεῖν τοῖς πολε-
μίοις Eid. συμβάλλειν, συμπίπλην, συμ-
πλέκεισθαι Plut. παρσφύγγειν, ξυν-
άρασθαι τὸ κίνδυνον τῆς μάχης Thu-
cyd. συμμιζαῖν εἰς χεῖρας πολεμίοις
Xenoph. εἰς χεῖρας νόμον ἀφικέσθαι
Herodoto. ποιήσασθαι μάχην Xenoph.
ἐν χερσὶ μάχεσθαι. Eid. Al. Streiten /

Schlahen/Kempffen / von freyer
Handt streitten / schlacht lieffern.
B. Hant gemeen worden / ter slach /
oft man aen man comen / voet by
voet oft by stock setten / slach leue-
ren. G. Batailler, combattre, venir
à la main, liurer la bataille It. Cō-
batere, dar la bataglia, venire alle
mani, entrar en zuffa H. Pelear.

Punctim quam cæsim ferire magis Li-
uius de Hispanis dixit, quod Polybius
Romanis attribuit *σὸν ἐν κατὰ πο-
ρεῖς*, id est cæsim, αἰὶν' ἐν ἀγλήψεως,
id est punctim, μαχαίραις *χεῖρ' αὖ*. Al.
Mit stechen vnd nicht mit hau-
wen. B. Steeckende sonder houwē.
G. D'estoc, non de taille. It. Abella
punta, non à cotella le. H. Herir
à estocadas, sin cuchilladas.

De summa rerum prælio decertare,
de summa imperij dimicare, extre-
mā belli aleam experiri, summam
salutem periclitari Cic. in dubiam
seruitij imperijq; aleam ire Liuius
aleam omnem iacere Suet. vltima
experiri Liuius. *κρίνειν δὲ τῶν ὅ-
λων* Polyb. *κρίνειν τὰ ὅλα* Eid. *ἐκκυ-
βῶναι τοῖς ὅλοις*, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων
Eidem. *ὁλοχερὴ μὲν χλὺν ποιεῖν* Ha-
licarn. *εἰς τὸν δὲ τῶν ὅλων συγκατα-
βαίνειν κίνδυνον* Polyb. Al. Das letzte
vnd eusserste versuchen / alles wa-
gen vnd in die schanz schlagen. B.
Al op al wagen / enn in een kantse
setten. G. Se mettre en hazard, ou
de vaincre ou d'estre vaincu par
bataille. Ital. Venire alla battaglia
reale. H. Pelear por aventura de
vincer, ò de ser vincido.

Præpilatis hastis obijcere, spiculis
ludibrium obijcere, auctores ad
piaculum noxæ obijcere Liuius. Al.
Durch die Spieß treiben oder ja-
gen. B. Dvor de spiessen jagen. G.
Faire passer les picques. It. Far pas-
ser le puique. H. Mandar à passar

las picas.

Cuniculos agere Cas. *τοῖς ἐρύμασι
ἐγχεῖν* Polybio, ὑπορύττειν. Al. Un-
tergraben B. Ondergrauen / onder
mijnen G. Faire des mines, miner.
It. Far delle mine. H. Minar.

In fidem accipere Curtio, in deditio-
nem accipere Liuius *ὑποπαύδου
ποιεῖν*, ὑποποιεῖν Gregorio, οἰκδεῖν
Herodiano. Al. In Gnaden auffne-
men B. In gracie nemen / in handē
nemen. G. Prendre à mercy. It. Pi-
gliare alla discretionē, ò in gratia.
H. Tomar en merced.

L V S O R I A.

Talus Cic. talorum iactus Ouidio, a-
stragalism⁹. *Ludus erat puerilis, qui
quaternis fiebat talis.* ἀσραλισμός.
Al. Wurffelspiel / Wirten. B. Hiltē
fens spel / totenspel. *illud ouillis ta-
lis, hoc lusus genus bubulis constat.*
H. Iuego à caruicol.

Tali Cic. ἀσράγαλοι, ἀσραγάλοι apud
Iones: ἀσπίες Callim. ἀσπιχοι Aristoph.
Al. Knoden. B. Note in bubus, bi-
ckelen oft pickelen oft hiltēfen in o-
uibus. G. Talons. It. Taloni. Hisp.
Cornicoles.

Talus pronus. *πρὸς ἡνὲς* Aristoteli, qui
iactus prosper erat. B. Note die sto-
oft / tote cuns.

Talus supinus, qui cauum ostendit.
ὀππὶ Aristotel. iactus infelix. B.
Note die schijt.

Tesserarius ludus, ab astragalismo di-
uersus. *πετρεῖα, κυβεῖα, πετρεῖα χολῆς
ἄλυπος* Διγτριῶν Gorgia, *λεσπνόν, δρ-
γίας ἀνός* Sophoc. alea Cic. Al. Al-
lerlen bretspiel mit würffcin. B.
Alderhande waegspei met teerlin-
gen. G. Tont ieu de hazard, ou à
dez. It. Ogni giuoco di dadi. Hisp.
Qualquier iuego con dados.

Tessera Liuius *κύβη*, *παιὸς* Al. würf-
fel B. Teerlinck. G. Dé, det. Ital. &
H. Dado.

Tesserarj

Tesserarij ludii iactus notiores sunt Venus, Senio & Canis.

Venus in tesserario ludo (qui ternis obibatur tesseris) supremus erat iactus & felicissimus, per senarium explens. (sic enim apud Porphyryonem docui olim interpolandam esse vocem, trinarium.) Al. Dren mal sechs/weñ man rümpfft od mit dreien würffselu würfft B. Dren süßen/ als men rijfelt/ oft met drie steenen worpt. G. Trois six, quand on ioue a trois dez. It. Tre sei, quando si giuoca contre dadi. H. Tres seys, entonces que se inega con tres dados.

Dicebatur & Venus in talario ludo, qui quaternis talis constabat, ubi nullus talis eodem vultu staret, ut Martialis loquitur, sed diuersam singuli faciem ostenderent.

Senio Persio, Mart. Latius tessera sex ostendens puncta. ἑξ, ἑξίτης, πλῆρης Zenobio, κῶος, πνευματός. Al. Sechs B. Sijs/sesten G. Six. It. Sei ponti. H. Seys puntos en el dado.

Canis Ouid. Sueton. canicula Persio. κῶων. monas κενός Hesych. κῶος, Zenobio & Eupolidi, ὄν & Polluci, vel ἄν, Suida & Hesychio, κῶος Hesychio, κῶων ab uno oculo monadi respondente, apud Eubulum, κῶος Epipr. Al. Aß. B. Aes aesten. G. Ais. It. L'aso.

Sunt qui Canem exponant Hazardam.

Plistobolinda, Ludus, quo qui plura iactus numerat puncta, appositam argenti summam aufert. πλεῖστο βολιδος Polluci. Al. Meiste augen/ Werwurff. B. Meest oogen. G. Plus de points. It. Più ponti. H. Tiro de masiado, mas puntas.

Scruporum duodecim lusus Fabio. σκῆρα φῖα, σκῆρα φῖζεν Polluc. Belg. Damen. Gal. Le ieu aux dames. Ioannes Frisius Germanis dici ait,

Der Zwölffstein.

Alueus lusorius Plin. magis Paulo Iuriscons. abacus Macrobio. Φίμψ, κήδιον, κήκοι Athen. Ψηφοβόλον κήδιον, κηδέριον, πλινδιον. Al. Bretspiel/ Schachtbret oder Tafel. B. Verfeerbert/ticktackbert/schaechbert/speelbert. G. Tablier à iouer.

Fritillus Iuuen. pyrgus Horatio, orca Porzio, turricula Martiali, Vasculū aleatorium infundibuli speciem representans, per quod alea iaciuntur ad evitandam imposturam: cuius adhuc inter aleones usus est apud Italos. H. Salsereta de dōde lançan los dados.

Latrunculis siue laterunculis ludere Seneca, praelia latronum ludere Ouidio hoc proprie dici, πεισοῖς πωλῆς, & πεισονομεῖν apud Cratetem, sunt qui autumant: à pessis nimirū quorum oblonga est species, medica, si diis placet, materia. Al. Im Schachspielen. B. Schaecken. G. Iouer aux eschets. It. Giuocar a scacchi. H. Iuegar à scaccos.

Latrones Martiali, latrunculi Seneca, calcnli. Al. Schachstein. B. Schaecken. G. Eschets. It. Scacchi. Hisp. Scaccos.

Chartulae lusoriae. Al. Kartenspiel. B. Caertspel / troesspel. G. Ieu a cartes. It. Giuoco alle carte. Hisp. Iuego con cartas.

Calculus Iuuen. Orbiculus aleatorius, quo in alueolo luditur. Ψηφός. Al. Brettstein od Scheibe. B. Schijue. G. Table. H. Tauola.

Pila Celso, pila lusoria Plin. manuaria aliis. pila recussibilis & Italica Aureliano, à repertiendi vicibus. σφαῖρα μάλα κή Polluci, πῖλ & Suida. Al. Ballen. B. Bal/caetsbal. G. Esteuf, pelotte. It. Balla, palla. H. Pelota. Ang. Balle.

Pila clauaria, qua claua plumbata expellitur,

pellitur, duriore spissioreq; tomento infarcta. Al. Ballen die man mit Folben schlegt. B. Glachbal / foluebal. *hanc crediderim esse, quæ trigonalis Martiali, nisi fallor, dicitur, præduram firmoq; stipatam pilo.* H. Pelota de los cludadanos.

Pila paganica Mart. laxior, & vel lanea, vel pluma mollive pilo farcta, paganis, hoc est, pagorum incolis usitata. Al. Dorffballen. B. Een lackēs oft sachten bal / pappært Flandris. H. Pelota de los aldeanos.

Follis Mart. follis pugillatori⁹ Plauto, Pila ventosa, quam siphonibus vento complent, coriacea, à tumore quo follem imitatur, nomen adepta. pugillatorius vero, quod pugno verberetur, non palma. καρυγὶ sunt qui Hippocrati dici putant. Al. Aufgeblasene lederine Ballen. B. Groote opgeblasen lederen bal. Gal. Grosse pelotte enflée. It. Pallone. H. Bola de viento.

Harpastum Mart. Pila folle minor paganica maior, nominata à studio rapiendi, quo quisq; eam rapere satagit. ea quoq; erat vel scortea vel lanea, vel tomento floccisve farcta. δειπασόν. Al. Ein grosser ball. B. Een grooten caetsbal. G. Grosse pelotte à iouer.

Pilæ lusoriæ quadruplex refertur à Polluce & Eustathio ratio: nimirum.

Cælestis pila. ἡ γαρία. quando in cælum excepta manu euerberatur.

Refractio. ἀπὸ πρᾶξις. ubi solo alliditur identidem resultans.

Communis. ἐπὶ ὁρὺν ἔσ, ἐπὶ ἰνγίβος, ἐπὶ ἡ σὺν. quando partes hinc inde è silice expulsam scite excipiunt, ac expedite ultra metam remittunt.

Impostoria. παρὰ τὴν δὲ, ἐπὶ τὴν δὲ & φεν. Eustath. quando pila uni ostensa alteri adijcitur.

Datatim ludere Plaut. Al. So einer dem andern den ballen auffgibt / oder würfft. B. Den bal opgeuen. G. Donner ou ietter l'esteuf.

Dator Plaut. qui in lusu pilæ dat pilam & adijcit. Al. Geber. B. Geuer / : pgeuer. G. Le donneur.

Factor Plaut. qui alteri parti siue factioni operam dat, obstruendo, pellen-do, & excursus metam signando. Al. Aufzeichner. B. De mercker / de teeckenaer. G. Celuy qui marque la chassé.

Expulsum ludere Var. in Serapide. Ad pueros pilæ expulsum ludere. Al. Den ballē aufschlahē. B. Dē ball wt slaē.

Raptim ludere, in cælestis pilæ lusu, quando solitantem pilam excipimus rapimusq;. Al. Den Ballen empfangen / vnd widerumb schlahen. B. Den bal geraken / oft ontfangen / ende wederom slaen.

Porro tribus histe modis in pilæ lusu agitur, ut Datatim sit, quando in tecto pergulamve à datore adijcitur: expulsum autem, quando vel de tecto excepta, vel solo illisa in longum expellitur: raptim vero, quando ultro citroq; volans pila repercutitur: id quod in sphæristeris & palma fit & reticulo.

Sphæristerium Plin. Iun. Lampridio, Locus exercitio pilæ potissimum designatus. σφαίριστήριον. Al. Ballenspiel. B. Caetspel. G. Tripot, ieu de paulme. It. Giuoco di palla. H. Ieuigo de pelota.

Reticulum Ouid. Instrumentum choridis intentum siue maculis, quibus pila excipitur expelliturq;. Al. Raggeten. B. Raclette. G. Raquette. Ital. Spargula, rachetta. H. Raqueta.

Sphæristerij nomine censerì quoque potest locus, in quo globis certatur, siue ad paxillum humi depactum expulsis, siue per annulum adactis.

B. Rol

B. Kolfbane/ klosbane/ volbaē/ klot-
baen/ beugelbaen.

Annulus ferreus. B. klosboorte/ beugel.

Flagellum. B. Cleppe/ swepe/ bentel.

Sphæra, globus Virg. σφαῖρα. Al. klos.

B. Eloit/ bol. G. Globe, boule. Ital.

Globo. H. Pelota.

Turbo Tibullo, turben, ut S. sipatro
placet. βέμεξιζ, πόμεξ, σπόμεξ, σπό-
ξιζ Platon. Al. Topff. B. Top/ tol/
nonne G. Toupie, fabot, trompe.
It. Trottole, pirlò. Hisp. Trompo,
peonça.

Alteres Artemidero libr. 1. cap. 57. dici
videntur masse aut grauiora pon-
dera, quæ ad eiaculationem in al-
tum elata prius: deinde euibrantur.
ἄλτις τὸ αἰρεῖν. ab attollendo dicta,
quod & indicant eius verba quæ
subiungit: Est enim hoc exercitiū ge-
nus non aliud, quam ἄλτις, hoc est, manu-
um ad agilitatem expeditio. Cuiusmodi genus ho-
die est receptum in aulis principum,
quod pali nomine donant. Alij ab
hoc sunt Alteres, de quibus ex Budæi
sententia & Cornarij non nihil addi-
dimus pag. 216.

Micare digitis Cic. Lusus genus Italia
domesticum ac familiare, quo exten-
tis utrimq; digitis, alter alterius nu-
merum diuinatione assequi conten-
dit. ἐπαλλάττειν τὰς δακτύλους. Al.
Die Finger herfür werffen/ vnnnd
schnellen. B. pueris nostratibus ludus
similis vocatur, Pertgen wel berent/
vel pick olne ofte graef/ vel coek
coek rij wel. quo puer obstructis oculis
diuinat quot alter digitos erectos ha-
beat. G. Iouer a l'amour. It. Giuocar
a l'amore. H. Iuegar al amorra.

Oscillum, oscillatio, Pensilis motio,
lusus genus, pueris rusticisque fami-
liare, prisca ætati in Latinis ferijs
usitatum, quo religatis altrinsecus
de tigno arboreve restis finibus in

aere librati subuectantur: quod
oscillo iactari vocat, qui Commen-
tarium doctum quidem, sed mendo-
sissimum in Germanici Aratum de-
dit. αἰώρεα Athenienses vocarunt
primi, & instituerunt in Erigone
gratiam, quæ vox ibi in aras depræ-
uata est, pro æoras. αἰώρεα dixit hoc
lusus genus & Plato. αἰώρεον, ni fal-
lor, Galenus; Venitque mihi in dubi-
um, de hoc ne senserit Suetonius, ubi
Augustum cum pueris scribit lusisse
ocellatis, vel, ut alij scribunt, offi-
latis aut officulatis, cum Vicinius a-
liquanto sit puerili ludo, si legis oscil-
lis, aut oscillatis. Al. Kitzē. B. Tou-
teren/ Flandris & Braban. schouge-
len/ schoppen Hollandis. G. Baculer,
ballocher.

Cindalismus, Lusus genus, quo paxil-
los in terram vliginosam mollemve
adigunt pueri, & stantes prosterne-
re student. κινδαλισμός Poll. B. Sij-
cken.

Qui hoc lusus genere exercebantur,
κινδαλοποιῆται dicebantur.

Ascoliasinus, empusæ ludus, fit ubi al-
tero pede in aere librato, vrico substi-
liunt pede ἀσκολιασμός Poll. Al. Hin-
ckelen. Belg. Op een been springen/
hinckepincen Flandris.

Apodidrafcinda, Pueritia ludus, quo
obstructis ei, qui in medio sedet, ocu-
lis, ceteri in latebras sese abdunt &
mox dato signo dum ille latentes
vestigat, hi ad sedem eius tanquam
ad metam recipientes se, præuerrere
illum satagunt. ἀποδιδρασκίνδα Poll.
B. Schunswincgen/ schunshoeck-
ten/ dunckerken Flandris, Copper-
comt wt den hoecke. Brab. item pijp-
oft ick en soeck vniet.

Basilinda, Cum sortito ductus rex fa-
cienda præcipit, ministrique iussa te-
nentur facessere. quod ferijs rega-
libus moris est faciliari. βασιλινδα
Poll.

Poll. B. T'conincxten speelen / een coninc maten.

Myinda, Sibi obstructis pileo taniave luminibus, fugientes tantisper exquirat, pulsatus interim, dum prehenderit aliquem. μυινδα Polluci, μῆγῃα χαλκὴ Hesychio. B. T'blindefē / t'blindespel / sunckernoemten / vel haegercour.

Chytrinda, Cum qui medianus sedet, vellicatur, pungitur aut feritur à circumcurantibus, donec ab eo prehensus quispiam eius vices subit. χυτρίνδα Poll. B. Bierfēsoet / vel prunmen eeten.

Ostracinda, Lusus genus, quo ducta linea dispartitos in partes pueros dispescit, mox proiecto pileo (olim id fiebat ostraco) pars quæ supinum pronumve eius casum diuinarit, alterum in fugam dilapsum insequitur, deprehensus (asium nominabant) confidet, repetitq; eantionem, nostra lingua quæ sonat, Hol oft bol / quod est, Cauum ne an planum: vel lunsen oft noppen: velut olim is diuinandum occinebat, Nox an dies. ὀστράκινδα Polluci.

Dielcystinda, quo duplices puerorum turma, proiectis hinc inde manibus, alteros ad se pertrahere conantur, dum pars altera superior existat. διελκυστίνδα Poll. B. Porthouden.

Schœnophilinda, Confessum puero- rum circulo sedentiam obit unus, funiculumq; aut muccinium, aliudve quid apud unum aliquem deponit, qui si dolum non prauiderit, antequam circumcursarit ille, vicem illius obire cogitur. χοινοφιλίνδα Pol. B. Cop cop heeft gelent / hoc est, Galina exclusit ouum.

Epostracismus, Lusus quo testulam aut lamellum siue lapillū dstringunt super aqua aquor, numerumque saltuum, quos facit, priusquam desidat, in-

eunt, victoria penes illum relicta qui saltuum multitudine superet. ὀστράκισμος. B. Botten spelen kuchelen / lingua Batavica, à velificandi argumento.

Si liber Suetonij Tranquilli de lusu puerilium generibus exstaret plur certioraq; hoc loco tradi potuissent nunc ea ope destituti, lectorem curiosum ad Iulium Pollucem, qui hæc ipsa nonnullaque alia enumerat, remittimus.

Staticuli Caton. Gestus saltatorij, quibus ad statos musicos concentus subsistunt. ὀστροχίματα. unde Staticulo dare, pro saltare, dixerunt Cato & Plautus. Al. Der Pas. B. Den Pas. G. Lepas. It. Il passo.

Orbis saltatorius Cic. Al. Ring odel Kreistanz. B. Ronden dans. Gal. Bransle.

Versus Plau. Cum qui saltat, in orbem sese versat.

Halteres Martiali, Massula plumbea quibus in saltu librant se, & certius assiliant: vel quibus gressum suspendunt illi, qui in extenta chorda ambulant. ἀλτήρες. Al. Springfugelen. B. Springballen om hem int gewichte te houden G. Boulets de plomb. pour donner le contrepoix aux fauteurs & danseurs sur la corde. H. Alcaderes para saltar.

Larua Hor. persona Plin. μασκρολογεῖον, μασκρόν, μασκροπῆς, μασκροπέιον. Al. Bugcantliq; / Bockcantliq; / schonpert. B. Nommén aensicht. G. Masque. It. Mascara. H. Mascar.

ARCHITECTONICA.

Ergata, Machina tractoria axe recto, quæ obnitentibus & in orbē euntibus vectiariis versatur: qualis est quæ in emolienda anchora stuntur in onerarijs navibus. ἐργάτη, ζυγὸς Aristot.

vistot. Al. Windēbaum/wellbaum
B. Draenboom/ windboom/cape-
stand. It. Argano.

*Succula Vegetio, Machina tractoria te-
reiligno cōstans duobus vectibus tra-
iecto, circum quam ductarius funis
obuoluitur.* ὀνδ Aristot. cuius usus
in attollendis trabibus, & subuehen-
dis ex apotheca vinis; ubi in duobus
arrectariis, quæ ab anteride sustinen-
tur, transversa ponitur succula, inter
cheloniam duo versatilis. Al. Ein Zug-
welle/ein welle die man met Heblē
umbtreibt. B. Spille oft een wind-
es datmen met stocken om drayt.

*Chelonia Vitru. Ansa quadā arrectarijs
tignis affixa, in qua succularū cardi-
nes coniecti, versantur à vectarijs.* χε-
λωνία. Al. Die Zugstelle/Zugschē-
ffel/od Balcken/darinn die Welle
umbgetrieben vnd gehalten wird.
B. Den voet oft gat oft balck/daer
dat windes oft rat in omloopt.

*Vectis Vitru. Palus ligneus ferreusve,
quo circumagitur ergata traiecta
aut succula.* μυχλίον. Al. Winden-
stang. B. Boom/spaect. G. Barre. It.
& H. Barra.

*Vectis, Palus ligneus aut etiam ferreus,
quo onus vix multis mobile vnius o-
pera promouetur aut attollitur* μυχ-
λίον. B. Roevoet.

*Vectis rostratus Plinio. Vectis cum fer-
reo rostro.* μυχλος ρυσχωτος. Al. Heb-
ensen/Ensenhebel. B. Hefisser.

*Rostrum vel lingula, Pars Vectis qua
sub onus subditur & hypomochlio in-
sistit.* γλώττις.

*Hypomochlium, id quod vecti subijci-
tur, ut obnisi suo Vectem adiuvet.*
ὑπομυχλίον.

*Trochlea, rechamus Vitruuius, Tra-
ctoria machina cum areo ligneo ve-
orbiculo, qui circum axiculum ver-
satur, siue rotula striata.* τροχαλία.
Al. winde/schiebe. B. Caterol/schij-

ue/paleye. G. Moufle, en quoy on
met vne poulie. Ital. Cuzella, zi-
tella, taglia. H. Carillo ò polea en-
genio.

*Trochlea polyspastos Vitru. in qua plu-
res orbiculi striati versantur.* τρεχο-
λίας πολυσπαστος. G. Moufle ou sunt
plusieurs poulions.

*Funis ductarius, qui per trochleas or-
biculos traicitur.* ἰμωρία. Al. Ein
Zugsenl. B. Reep/trectcoorde. G.
Corde d'une poulie. Ital. La cor-
da ò la fune della zirella per alzar.
Hispan. Maronia ò cuerda para al-
çar.

*Tympanum Vitruu. rota Eidem. In-
gens rota qua à calcantibus hemini-
bus circumagitur, & axis fune
obuoluitur, & effert in altum vasta
onera, aut valuas etiam aquarum
obices. versatile tympanum Vitruu.
τέτρατον, & μυχλίου Vitruu. τετρα-
χόν Eidem. Al. Steinrad / item
Wasserrad. B. Craen/ oft water-
meulen rat. G. Laroue d'une grue,
de quoy on hausse les fardeaux. It.
Timpano. H. Tempano.*

*Ciconia, tolleno Plinio, Machina pu-
tealis, cuius hæc structura est: Trabs
alte solo depangitur, cui altrinsecus
altera longior transversa immitti-
tur fibula adstricta, pondere unam
partem pragrauante.* κιδόνειον A-
ristotelis & Basilio, αὐτλητήριον. Al.
Brunnenschwenzel. B. Wippe.
G. Baicule, grue. It. Grua. H. Ci-
gonal.

*Ansa, forcipes vncinati Vitruu. Ansa
quibus pondus pendulum mordicus
prehenditur.* λαβὰι. Al. Steinzan-
gen Heluet. ensenen hagten. Belg.
Haeten G. Crocs. It. Rampfani. H.
Garfios.

*Fibula Vitru. Axiculum vel clavius quæ
per tignorum capita traicitur, ut ea
contineat.* πηγύνη. Al. Hölzen nagel.
B. Nou-

B. Horten nagel oft spije. Gal. Cheuille. It. Chiodo di legno.

Antlia Mart. Haustoria machina, qua arte attrahit aquas è cisternis aut colluviarijs. αὐτλία, αὐτλίον, αὐτλί-
αυτλητήρ Eustath. αὐτλον. B. Pen
waterpompe. H. Bomba para sa-
car agua.

Cnodaces Vitru. E ferro rotunda quæ-
dam fibula in extremis scaporum ca-
pitibus adacta, aut plumbo affuso fir-
mata, qua in armillis versantur. B.
Dunnen / speenen.

Armilla Vitru. Annuli siue umbilici
ferrei quibus ennodaces ceu vertibula
quædam inseruntur. B. Pannen.

Subscudes Vitru. Tabella lignea, qui-
bus asses aut materia compinguntur.
Al. Hölzinbandt / Heeren leysten. B.
Swaluwe steerten / woech steertē.
G. Tringle queues d'aronde. Ital.
Tauolette per congiungere è le-
gnami ensemble. H. Tarugos.

Subscudes ferrea Vitru. Fibula quibus
per ansas traiectis trabes conuinciun-
tur cum parietibus lateritiis. περὶ ἄνκας.
B. Anckers. G. Ancres.

Ansæ ferrea Vitru. quib. saxa implum-
bata ligantur. λαβὰς σιδηρέαι. Belg.
Bindijfers / slutelen.

Securiclæ Vitru. Subscudum genus à se-
curis forma: nisi quis malit deduci à
securitate quam præstat assibus, qui-
bus duo tigna inter se vinciuntur. B.
Slutelen. G. Tenons, clefs.

Fistuca Cæs. Ansatum lignum, quo su-
blica ac pali alte in terram depan-
guntur. Al. Hehen / Baz / Hund. B.
Hehblock. G. Vne hie. It. Becco ma-
na. H. Maço grande para hincar
vigas.

Pauicula Columel. qua sola & silices
pauuntur Al. Schlaher / Schlegel /
Breitschlegel. B. Stamper. G. Vi-
batoir, vne bate. It. Becco da pia-
nar le strade. H. Pison para pesar,

para tapiar y maçonar.

Lupus Isido. harpago. ἄρπαξ. quo aq-
uæ è puteo subducimus. Al. Brunhach
Pethaect / puthaect. G. Crocq. It.
Vncino. H. Garfio.

Modiolus, situla, haustrum. ἡρόδω
καλπίς. Al. Eimer. Bel. Eimer G.
Seau. It. Secchia. H. Herrada. Al.
Bucket.

Modiolus acceptatorius Frontino, q-
ui è puteo immersus aquam haurit. H.
Schöpffeimer. B. Schepeemee.

Modiolus erogatorius Frontino, q-
ui in altum elatus aquam refundit. H.
gießeimer. B. Stort oft gieteem.

Libella, perpendiculum Cicer. Instru-
mentum quo filum plumbo appen-
ditur explorat structura in altum recti-
tudinem. Ἀλμπερες, καλπίς, με-
τρητής. Al. Blenwag / Sencfel.
Pasloot / waterpasser. G. Niuea.
It. Liuello, arcipendolo. H. Niu-
Ang. A plumlyne.

Ad libellam & normam exigere Plin.
Vitru. Al. Nach dem Sencfel e-
was machen. B. Op waterpas ma-
ken. G. Dresser selon le niueau. H.
Fare à liuello. H. Farobra segon
niuel.

Dioptra Plinio, Instrumentum geom-
etricum, quo distantia & altitudo lo-
corum è longinquo deprehenditur per
minuta foramina transmissa oculi
acie, & interuallum colligente. δι-
οπτράς, διοπτράς. at foraminosus ille
caniculus, qui visum dirigit, Ἀλμπε-
ρες Polybio dicitur.

Amullis, Funiculus creta aut rubrica
litus, quo dirigunt saxa aut ligna
σάβη, σάβηλη. Al. richtschnur / sen-
ckelschnur. B. Coorde / richtsnoer. G.
Cordeau ou ligne de charpent-
ers. H. El hilo del alinagre. Ang.
Carpenters oder masons rule.

Norma, regula, Instrumentum fabril
quo structura longitudinem ac re-
spicitur.

spondeat, exigunt: quadram vocant. *κῶναν, γῶναν.* Al. *Wincfelmes/* quadrant. B. *Wincfelhaeck/win-* cfelmate/rije/keper. G. Esquiere, reigle. It. Squadra. H. Esquadra de cantero.

Libella explorat altitudines, norma angulos, regula longitudines.

Linea Agell. Filum vel funiculus quo signant materiã deasciandam, aut in segmenta diuidendã fabri materiarij *γραμμή.* Al. *Richtschnur/Linien.* B. *Linie/richtsnoer/richtsnoer.* G. Ligne ou cordeau de charpentier. It. La cordella del legnaiuolo. H. Linea y cuerda del carpintero.

Decempeda Hor. Virg. qua agros metiuntur, decem pedes longa *δεκάπῃς* Plut. *ἀκῶνα* Apollonio dicta, quod sustulerit occasionem *ἔκασθεν ἀλλήλῃς*, id est, se mutuo necandi; in *Ægypto* enim confusis exundatione Nili agrorum limitibus exhibita hac virga, suos quisq; agros dimensos accipiebat absq; cadibus *ἔκ* pugnis. *μέτρον δεκάπῃς* exponit Tarrheus. Al. *Ruth* damit man das Erdreich aufmest B. *Noede/ersschenders Noede.* G. Perche à arpenter les terres. Ital. Misura di diece piedi. H. Medida de diez pies.

Radius Cicer. Tuscul. 5. Virg. Virga geometrarum, qua linearum ductus indicant.

FABRILIA.

Canterii, Vitru. Ligna lingulata, que materiarij fabri pro adminiculis subiiciunt materia serra diffecande. Al. *Tillbaum/Trom.* B. *Schaetsen/schragen.* G. Cheuallets. It. Caualli, caualletti.

Circinus Plin. Instrumentũ fabrile, quo circulos ducunt. *ἄλκυπῆς.* Al. *Ein* *Circkel* damit man circlet. B. *Pen* passer. G. Compas. It. Circino, cõpasso. H. Compas. Ang. Compas.

Centrum Cic. Pes alter circini immobilis, *κέντρον.*

Circulus Cic. κύκλος. Al. *Ring/Cir* cfel/ *Runde.* B. *Circkel/rondeel/* rincf/ *ront perck.* G. Cerche, rondeau. It. Cerchio. H. Circulo.

Cælum Fabio, instrumentum quo argentarij alijsve opifices calant in are argento ve, aut etiam in ligno saxo ve sculpunt. *γλυφῖς* Etym. *γλύφανος* Theoc. *ἐγχελαπτήρ, ὑπαγωγὸς, γλυφῆον, λαξούτηριον* Thucy. quod scholiastes *σιδήριον λιθόργον* exponit *τύκος*. proprium est latomis cælum, quo lapides cadunt *ἔκ* poliunt. Al. *Grab* ensen od *stickel/Treibpungz/* *Sud* zer. B. *Graefijser/steckijser/for* moir/ *groefijser.* G. Burin, instrument à grauer. It. Burino. H. Buril, finzel. Ang. Grauingyron.

Tornus Virg. Instrumentum quo ebur ἔκ ligna in orbem acta poliuntur. *τίρῃς, τορὺν δούρειον.* Al. *Tratesen.* B. *Draenijser.* G. Tournoir. It. & H. Torno.

Trulla, instrumentum camentariorum trigonum, quo calcem adaectam saxis impingunt, coagmentant, tectoriaque illinunt. Al. *Pflasterkellen/Mor* dertellen. B. *Trouweel/truffel.* G. Treulle. It. Cazzola, trulla. H. Instrumento para atauiar cimento y hazarrar pared.

Rutrum Liu. instrumentum quo subiungunt camentarii intritam *σικαφῆον.* Al. *EinPflasterhauwen.* B. *Schip* pe. G. Rabar, rouable, tabla. Ital. Il badile. H. Badil.

Penicillus tectorius Plinio, quo albarium inducunt parieti. Al. *Weispens* sel/damit man die mauren weissset. B. *Witquispel/witquasi.*

Ascia Plin. ab abscindendo, Fabrile instrumentum, quo materia fabrica dolatur ἔκ exasciatur. *ξύλον ἔκ* *Xenoph.* Al. *Ein* *Behl/Breitax/Sim* merax.

- merax. B. Een bijl/breedbijl G. Hache grande. It. Manaragrande. H. Azuela grande, seguron.
- Do'abra Colum. *qua ligna dolantur.* σκέπαρον Galeno, qui ait esse instrumentum, quod in extrema sui parte, qua lignum incidit, leuiter in supercilium curuatur. Al. Deichselax. B. Dieffel. G. Doloir. It. Ascia, ò dolatoio. H. Seguron para dolar. An. Chyppe, axe.
- Do'abella Col. *dolatorium Hierony.* Runcina parua genus. ῥεγκίνηειον Hesych. Al. Ein Heblin. B. Schastē/het iofferken. G. Doloir, rabot. Ital. Pianolino. H. Açuela.
- Runcina Plin. lib. 16. *Dolatorium malus, quo lanigantur poliunturque asferes.* Falluntur Barbarus, aliq, qui ferram materiariarum ductilem illam & magnam hac voce designari à Plinio autumant in illis verbis: *Ad incitatos runcinarum raptus.* neque vero aptius aut expressius potuit reddere incitationem eius instrumenti. Scrupulum interim dubitationis omnem tollit Arnobius, obseruator proprietatum accuratissimus, ubi gentilibus obijcit simulacra sua grossis rafa, descobinata limis, runcinarum lanigata deplanis. ubi postrema vox suspecta mihi habetur, quam tamen sine veteris codicis ope non ausim temere immutare. ῥυγκίνη. alij etiam ῥυγκάων scribingunt. Al. Nobel. B. Een groote schaue. G. Rabot. Ital. Ascia. H. Seguron.
- Securis Cic. πέλεκυς. Al. Art/Beyl B. Dieffel oft bijl. G. Coignée. Ital. Scure Poccat. manarino, manera, certa. H. Segur. Ang. Bylle.
- Securis manubrium. σελεύς, σελεύον, Homero, Didymo. Al. Der art handhab. B. De steele van een Bijl oft Dieffel. G. Le manche d'une coignée. It. Il manico de la manera.
- H. La manga de la segur.
- Securis foramen. σελεύς, πέλκεω δ' ἥς σέμεται ἐμὲσσι δρόμῳ πὸς Eustathio.
- Bipennis Plin. anceps securis. οἰζίνα Hesych. πέλεκυς δίσομ. Eid. πέλεκυς αἰσομ. Al. Ein Beyl so zu bey Seitten hauret. Belg. Een bi twee sijden/scharp houweel. G. sague, hache. It. Scure da tue ta. H. Hacha.
- Affulæ Plin. schidia Vitru. *Partes terie ascia abraße aut securi truita.* σκινδαλμοί, σχῖδια, πέλκυσμοί. Aetio, τρύμμαται. ramentorum nes Plin. lib. 16. Al. Span/Schindelen/Flugspan/Houspan. B. Splinteren/spaenderen/houspaenderen. G. Coupeaux. Affette, orli, stelletti di legno, scule. H. Astillas de madera. An. Chyppes.
- Affulas inspicare Virgil. *in acumen nuare affulas, ad aristarum speciem.* Al. Schindelen zuspitzen. B. Priemen oft spijen maken.
- Serra Lucret. *argutæ lamina ferræ riphrastice Virg.* πρίων. Al. Säge. B. Säge. G. Scie. It. Sega. H. Sierra. Ang. Savuc.
- Lupus Pallad. *ferrulam manubriat intelligo, quæ leuius secat; quæ πρυμναίωτος Galeno dici videtur.* Handsägen. B. Handsäge.
- Dentata serra, *quæ incidendo altiora narum vestigia relinquit; quam Barbarus & secuti eum alij runcinā nuncuparunt.* πρίων ὀδὸν παρὰ τὸς Galeno. Grosse Sägen. B. Houtsägers ge. G. La scie des scieurs de bois. La sega grande. Hisp. Calaboço hierro. Ang. Whypfavue.
- Cuneus Cic. σφῆν. Al. Weggen. B. wegge/item bentel. G. Coing. It. Cuneo. H. Cuño, cuña.

Forceps, forpex dentatus, *Bisulcum instrumentum*, quo clauos emoluntur fabri. τομὸς nonnullus, quod ego ad scalprum sutorium pertinere puto. B. Nijptange/trectange. G. Tena-
ille. It. Tenaglia. H. Tenaia.
Malleus Varr. σφυγὸν, σφύγις. Al. Ham-
mer. B. Hamer. G. Marreau. It. Mar-
tello. H. Martillo. Ang. Hammer.
Malleus stuparius Plin. quo lini virga
arefacta in saxo tunduntur. Al.
Blewschlegel/ Rattschen/ Hauff-
plawel. B. Sarenclopper/blas ha-
mer.
Martulus Plin. Mart. Aerariorum pro-
prie malleus, à Marte nomen habere
videtur, astipulante Capro Vetusto
Grammatico; ita ut analogia & ety-
mi ratio euincat scribendum esse
martulus: quod vocabuli vestigium
durat etiam nū in tribus linguis, Ita-
la, Hispana & Gallica. Al. Ruppfer-
schmidte hammer. B. Drijf oft te-
telers hamer. G. Marteau. It. Mar-
tello. H. Martillo.
Mateola Festo, à tundendo malleus dictus,
mateola Cat. Plin. quasi materiola,
nimirum ligneus malleus, quo adigi-
tur aliquid. Al. Hölzlin hammer. B.
Beuckhamer/ beucker/ houten ha-
mer. G. Maillet. It. Martello di le-
gno. H. Martillo de leño.
Incus Virg. ἄκμων. Al. Amboss. B. Am-
belt/aenbeeit. G. Enclume. It. An-
cade. H. Yunque del heriero.
Limotheta, Lignum in quo formatur
incus. ἀκμωτήτης. Al. Ambossstock.
B. Ambelt block.
Lima Fabio, Instrumentum fabrilis, quo
ferrum aliudve quid exterendo poli-
tur. λίμν, λίμνις Aegineta, πέλις,
πιδήγειον ὀδοντα dixit epigrammata-
rius periphrastice. Al. Senlen. B. Dij-
le. G. Lime. It. & H. Lima.
Terebra Columell. τέρετρον, τεύπανον,
τεύπανον. Al. Boer/ Napper/

Eber. B. Een boor/een spijckelboor/
een auigeer. G. Tariere, taraut. It.
Verrigola, triuella. Hisp. Barrena,
Ang. Augour.
Terebellum. Al. Borerlin/ Napper-
lin. B. Een spijckelboorten. Gal. Vi-
brequin, villebrequin. It. Triueli-
no. Hisp. Bartena pequenna. Ang.
Whymple, percer.
Clauus Plin. clauus ferreus Casari ἡ-
λος. Al. Nagel. B. Nagel. G. Clou. I.
Chiodo Petrar. chiuo. H. Clauo.
Clauus capitatus Varr. Al. schloßna-
gel. B. Cluntnagel. G. Clou testu.
Clauus uncinatus Vitr. qui unci loco
pitis loco habet, de quo genere pannus
solent suspendi. B. Clauwier.
Clauus muscarius Virru. umbellatus,
rotundo capite insignis. Al. Grossen
hauptnagel. B. Taetse oft groot
hoofte nagel.
Bulla Cic. pro capite clauis umbellato, in
bulla modum fastigiato, quo superba-
rum adium fores configi solent, inter-
dum deaurato. Al. Cassernagel/
Trugnagel. B. Thooft van een na-
gel/rond ghelijck een top. G. Teste
de grös clous, esseue en bosserte.
H. Glauazon de bollones.
Follis Virg. φύσας, φύσας π. Al. Blase-
balg. B. Blaesbalck. Gal. Soufflet à
souffler. It. Folle, mantica per sof-
fiar Petrarca. H. Fuelle.
Follis fabrilis Linio. Al. Schmidbalg.
B. Smits blaesbalck.
Acrophygium, spiramentum follis,
Extremū follis rostrum. ἀκρὸς φύσας.
Scalprum Colum. ἡγπὺς, ἔνση, ὡ-
λὸς, λείον Poll. Al. Ein schabmesser.
B. Schaesmes/schaefijser. G. Tren-
chet. It. Scarpello. H. Raspa.
Colla, gluten Virg. glutinum Sallustio
& Varroni. glutinum ferunt Dada-
lum inuenisse. Al. Leim/ gleister/
pappen. B. Pap/lijm. G. Glou, col-
le. It. Colla. H. Cola, engludo.

QVONIAM adium sacrarum ratio ad communem reuocari sortem nebet, quippe cum illa domicilia augustiora sint, atq; diuino mancipata cultui; est quod à reliquorum septis ea separata, & peculiari capite donata, cum cho appendicibusq; suis, tanquam coronide, includere volui.

I N S T R V M E N T A E T S V P E L L E X E C C L E S I A S T I C A.

NON male Nomenclator Statuam, sculptile, imaginem, simulacrum, lum, &c. pro iisdem habet. Meminerit tamen lector, quadam usu scriptu scriptorum Ecclesie in malam partem capi.

Ioannes Molanus.

ECCLESIA est cœtus Christi fidelium. <i>ἐκκλησία</i>. Al. Ein versammlung der Christen. B. Eē vergaderinghe van Christen/een Christelijcke gemeynte. G. Vne assemblée, esglise. It. La Chiesa. H. Yglesia. Templum, ædes, fanum, delubrum. <i>proprie autē fanum est, locus qui templo effatus, & à Pontificum collegio consecratus numini, & in quo publice Deus colitur: ut Delubrum quasi Deorum labrum & conceptaculum.</i> <i>ναὸς, νεῶς, ἱερόν, τέμενος, σηκός, ἀνάκτορον, οὐτήριον οἶκος</i> Sozomeno, <i>θεῶν ἑδών</i> Isocrati. Al. Tempel/Kirchen. B. Xercke/tempel. G. Temple. It. Tempio. H. Templo. Ædícula, sacellum, sacrarium Cicer. <i>ἱερόν, μέγαρον</i> Eustath. <i>λεωκόριον</i>. Al. Capell/Kirchlin. B. Capelle/kercken. Gal. Chapelle. It. Capella, chifetta. H. Capella. Ambitus templi, maceries. <i>περίγραπτον</i> Æschin. <i>δείβωλος, ἔργος</i> Harpocrat. Al. Der Creuzgang. B. De muer vant kerckhof/ den omgancē. Cœmeteriū, poliandrū, Sepulcrorū locus. sepulcretū Catullo. <i>κημιθήριον, πολυάνδριον, ἱερὸν</i> Aristoph. Al. kirchhof/Gottsacker. B. Xerckhof. Gal. Cemitiere, latre. It. Cemitterio. H. Cementerio de muertos. Adytum Virg. Locus templi secretior, quo	preter sacerdotem nulli aditus p <i>ἀδυτον</i>. Al. Sacristen. B. & G. cristie. It. & H. Sacristia. Sacrarium <i>ἱουσιαθήριον, ἀδυτον</i>. Al. lighthumbs Haus. B. Sanctu t Sacraments hunsfen / t hends huns. G. Sanctuaire. It. Sanctuario. Larariū Lampridio, Sacrariū dom <i>οὐσία, ἐφίστιον</i>. Al. Haus oder heimische Capell. B. Hunsfcap oft een tasse. ut sit repositoriū tutelarium vniuscuiusq; famili Ara, est quævis, in qua <i>ἀργον</i>, id est cōcipimus. altare ab altitudine, <i>alta ara</i>. <i>βωμός, βῆμα, ἱερμεαθή</i> <i>ἱουσιαθήριον</i> Δείον Dionysio. Al. Altar. B. Een outaer. G. Autel Altare. H. Ara, altar. Statue, sculptile, signum, icon Pl <i>ἀγαλμα</i>, <i>νεκρὰ τεχνίτε χειρὶ μεμορφωμένη</i> <i>menti, εἰδωλον</i> λιθοξέστον Sibylla, <i>νον</i> Clement. <i>ἀπὸ τὸ ἀποξέειδαι</i> <i>ἔλκω</i>. ita namq; lego in Protreptico <i>ἀπὸξέειδαι</i> <i>ζόανον</i>, <i>ἀγαλμα</i>, <i>εἰδωλον</i>, <i>βρέτοις</i>, <i>εἰδω</i>, <i>αὐδριάς</i> <i>Plutarcho</i>. Al. Bild/ Bildnuß Beelde. G. Image. It. Statua, imne. H. Estatua, ymagen. Signa autem statua sunt humano m <i>minores</i>. Statua parilis, quæ representat un <i>cum</i>
--	---

aque viri modum. εἰδὼς, εἰκελόν.
 Amix Iuuen. Statua quadrata ple-
 rumq; solo capite insignita, à Mercurij
 figura dicta. εἰμαῖ. Sic Hermathe-
 na apud Cic. signum in vna basi com-
 munia Mercurij palæstra, & Miner-
 na gymnasiōrū præsidiis ora præferens
 εἰμαῖ.
 Colossus Plinio, Augusta & humana
 maior statua. κολοσσός. Al. Grosses
 Bild. B. Groot beelt. G. Statue de
 haureut enorme. Ital. Colosso. H.
 Ymagen muy alia y grande.
 Delubrum, etiam simulacrum ligneum
 à delibrando. ξόανον. Al. Ein holzin
 Bild. B. Een houten beelde. G. Fi-
 gure ou image de bois.
 Sigillaria Suet. Parua imaguncula sta-
 tueve cubitales, palmaresve εἰκόνια,
 ἀγάλματα. Al. Gegossene Bilder/
 docken Bilder. B. Gegoten beelde-
 tens/ poppen beelden.
 Oscilla, Minuta sigilla cerea aut palea-
 ua in effigiem humanam arte assimi-
 lata, teste Macrobio. cuiusmodi de
 templorum tholis suspenduntur. ἀ-
 γάλματα, εἰκόνια Plutarcho. Al.
 Wachssene Bilder. Belg. Wassen
 beelde tens. G. Petites images.
 Oscilla, pro imagunculis qua infanti-
 bus puerisque ad lulum præbentur. Al.
 Docken. B. Poppe.
 Suppedaneum, quod simulacrorum
 pedibus subterratur. ὑποπόδιον Pau-
 sania, ὑποπόδιον. Athenienses &
 οἱ χελονίδαι vocarunt, teste Sexto
 Empirico. ἱππείον Atticis, Pausan.
 teste, ἰδῶλιον. Al. Fußstyle. B. De
 voet van een beelt.
 Scunculæ Sueton. imagunculæ, Signa
 que fidiculis & nervis occultis gra-
 diuntur. ὑδρόπαστα, δαυδαίλα ἀ-
 γάλματα Platoni.
 Subsellia templorum, fori Liviō. ἰ-
 δῶλια, βῆδεα. Al. Die Stül. Belg.
 Tgestoelte. G. Les sieges de l'egli-

se. G. Le seggia. H. Las catedras pa-
 ra assentarle.

Labarum, Vexillum sacrum. λαβάρον.
 Al. Fann. B. Vaene/terckvaene. G.
 Banniere de l'eglise. It. Labato. H.
 Bandera de la yglesia.

Pendigo Arnobio, Velamen quo amici-
 untur simulacra. ὑδρόπαστα, δαυδαίλα,
 quasi δαυδαίλα Suida.

Baptisterium, Locus in quo abluti aqua
 sacra renascimur, & genitalis undæ
 auxilio labe deterfa, pectus expiatur,
 ut Cypriani verbis utamur. βαπτί-
 στήριον Dionysio. Al. Ein Tauffstein/
 oder Badstande. B. De vonte/ aliis
 fonte. Gal. Les fonts. It. Il fonte, il
 battisterio, H. La fuente.

Baptisma, baptismus, Lauacrum re-
 generationis. ἀλεξίκακον ὕδωρ Non-
 no, ἀφθαρσίας ἐνδυμα Nazianzen.
 καθαρίσιν ὕδωρ Eidem λοντήριον πα-
 λίσθενσις Eidem. Al. Der Tauff.
 B. Doopsel. G. Batesme. Ital. Batte-
 smo.

Aquiminarium, amula, Vas lustrale,
 deportanda aqua religionis expiatio-
 nisq; ergo deputatū. ὑδρεῖον, ἀσπέρ-
 τήριον Suida, ὑδρόστιον Hesychio. Al.
 Weihwasserfaß. B. Wijwater-
 vat. G. Benoistier.

Lustrica, aspergillum, aspersorium.
 ἀσπέρτρηριον Theodor. Al. Weih-
 wasser Pensel/od Wedel. B. Qui-
 spel. G. L'asperget ou guepillon.
 It. Aspergolo. H. Rociadero.

Aqua lustralis Ouid. ἀσπέρτρηριον ὕ-
 δωρ. Al. Weihwasser. B. Wijwater
 G. Eau benoiste. Ital. Acqua bene-
 detta. H. Agua santa.

Circumferre aqua, non autem aquam,
 Virg. Verbum sacrorum proprium, pro
 lustrali aqua aspergere cœtum. ἀσπέρ-
 τειν Sozomeno, ἀσπέρτριν Luciano.
 ἀσπέρτριν. Al. D's Weih-
 wasser gebē. B. D'wijwater geuen
 oft omdragen G. Porter l'eau be-
 noiste.

noiste.

Simpulum, (quod truncata voce pulū vocat Belgica) Vasculum, quo vinum in sacris affunditur. Graci *προνδεῖον* nuncupant. B. Een pul/aliis ampue.

Libæum *λοιβεῖον, λοιβάσιον*. Vasculū in sacris dicebatur, quo oleum effundebatur. Quid obstat, quominus ad sacrorū nostrorū instrumentū eam vocē transferamus; ita vocitando vasculum, in quo sacratū oleum continetur.

Al. Das Säßlin mit dem heiligen Oel. B. Ehenlich oly busten.

Hierotheca. *ἱεροθήκη* B. Eiborne.

Thenfa Cic. vehiculum in quo simulacra portabantur. *ἱερὸν ζεδῆας*. Al. Ein Baar darauff man Heiligtumb vnd bildern tregt. B. Een berrne om beelden op te dragen. G. Ciuiere a porter images.

Periculum pompæ Cic. Sueton. Gestamen quod in pompa solemnī circumgestari solebat. Al. Heilichthumb vñ sarch/so man tregt in einer Proceß. B. Heylichdom dat in processie gedragen wordet.

Magmentaria sana Arnobio, Vasa sacra, quibus magmenta & sacra exta imposita, ara inferebantur. *ἐπ' οἷς αὐὰ πρῆδρα πρὸς ἀπλάγχνα τῷ θωρεῶν ἀεὶ σφίγγονται*.

Signa, quæ preferuntur in pompa collegiis opificum. *σημαῖαι, ἐπίσημα*. Al. Die Leuchter von jedem Handwerck. B. die keersse van d'ambachten oft gulden/guldstocken

Rituales libri Cic. libri sacri. *ἱεροβιβλῖοι, ἱερὰ καὶ ἀμνογραφοὶ δελτοὶ* Dionysio. Al. Die Biebel/das alt vñ new Testament/Missal/Messbücher. B. den Bibel/d'oude en nieuwe Testamēt/missalen/en misboeckē. G. Missels, la Bible & le nouueau Testament. It. Missali, la biblia, il nuouo Testamento. H. Los Missales, la Biblia y el nueuo Testamento,

Pulpitum Sueton. suggestum *αὐτὸ τὸ αἶθρον*. Al. Kanzel/Gestū. Preeckstoel/predickstoel. G. Chaire de prescheur. It. Pulpito. H. Pulpito prelicatorio, pergolo, cadeira para predicar.

Thuribulum Cic. quo thura adolerunt *θύονη* in lib. Reg. *ἐχάειον, πνεῦμα* rod. Al. Wehrauchfass/rauchfäß. B. Wierpockpot. G. Encensoir. H. Turibolo. H. Encensario.

Acerra Cic. Thuris repositorium, siue cula *θυμιατήριον*. Al. Wehrauch Säßlin. B. wierpock castē. G. Cassette a l'encens. I. Cassette del encenso. H. Nauizella del encensio.

Thus, citra aspirationem scribit Chrysostomus, à tundendo dictum: *ἰουλ.* *Μακάριος ὁ θεὸς, quasi ἰούλ, deducit ἑαυτὸν*. Al. Wehrauch. B. Wierpock. G. Encens. It. Incenso. H. Encenso, encensio.

Æramētū Plin. campanū æs Statera ex are fustum opus campana *καλκωμα, ἡ χεῖρ*. Al. Glock. B. Cloche. G. Cloche. It. & H. Campana.

Nola, tintinnabulum Iuuenali. *ἡ καδων*. Al. Glocklin/schellē/Trinlin. B. Elorrien/schelle/belle/rinle. G. Sonette, sonaille. It. Campanella. H. Esquilla.

Crotalum Virg. *ἀπὸ τῆς κροτῆς*, à crepitaculo dictum; crepitaculum Colum. bio. Archytæ crepitaculum, quod ligneum fuit. unde *πυξίνην πλάττειν* & *ἀκροτάλος* Epigrammatorum dicitur, pueritiæ olim dicatum instrumentum; qui usus etiā hodie duobus alioqui excubiis quoq; solennis. *κροτάλον, πλάττειν*. crepitacillū Lucan. diminutiui forma. Al. Klappff/vier siechtlapffen. Belg. Clappe/cleppratele. Gal. Cercerelle, clacque. It. Naccara. H. Chapa, tarrana, naia. vide Sistrum. Posset etiam Fabio puerile crepitaculum nominari.

uari, quod infantibus in manum datur, nolula tinniens inclusa, quod Germani proprie *Trincklin* / Belgae alij *Rinckele* / alij *Flater* nominamus: Hispani. *Castilleio*.

Cymbalum Cic. *Instrumentum aereū, concavum, tinnulum, matris Deorum sacris usurpatum.* *κὺμβλον.* Al. & B. *Cymbel*. G. *Cyambale*. It. *Cembalo*.

Asylum Cic. *Liuius, Templum aut locus sacer, quo perfugis tutus erat receptus; unde nefas erat diripere aliquem.* *ἀσυλον, φύξιμον, κρησφύγετον.* Al. *Freiheit*. B. *Drijsent* / t' *vrije* / *vrije plaetse* / *kerckhof*. G. *Lieu de Franchise*. Ital. *Liborta*, luogo di franchigia H. *Lugar preuilegiado* para los malchechores.

Sepulcrum, *sepultura* *Sulpic.* *monumentum Fabio*, *tumulus Virg.* *bustum* Cic. lib. *De legib.* *μνημεῖον, τάφος, ἕλρον, μνήμα, τύμβος, χῶμα, σόγης.* Al. *Grab*. B. *Graf*. G. *Sepulcre*. It. *Sepulcro*, *sepultura*. H. *Sepultura*.

Cippus, *Lapis sepulcro qui imponitur*, *sepulchri memoriam testatur*, *Cornutus simpliciter sepulchri lapidem exponit.* *Mensa Cicer. lib. De legibus* vocatur, nimirum quadratus lapis in mensa formam sepulchro imponi solitus *τεγπέζα* *Plutarcho*. Al. *Creutz* / *oder Stein auff eim Grab*. B. *De Gard* oft *Steen van den graue*. G. *La pierre du sepulcre*. It. *Il fasso* della sepultura. H. *La piedra de la sepultura*.

Apud antiquos, qui mortua corpora cremabant, *Pyra* primo loco extruebatur, quae erat lignorum congeries ad cremandum funerale cadauer. *πῦρ.* *Rogus*, cum iam ardere coeperit funus: *Bustum*, iam exustum, aut certe semivustum, ut *Seruius* placet.

Sepulcrum familiare *Caio*, quod peculiare sibi familiaeque aliquis construit. Al. *Eigne Begräbnis*. B. *Engengraf*. G. *son propre sepulcre*. Ital. *Sepultura per se & per suos*. H. *Sepultura por si y por los suyos*,

Sepulcrum haereditarium, quod sibi heredibusque constituit quispiam. Al. *Erblich Grab*. B. *Erbgraf*. Gal. *Sepulture haereditarie*. It. *Sepultura hereditaria*. H. *Sepultura por todos de su casa*.

Monumentis inscribi solebat, quot pedes haberet in fronte, quot in agrum: ubi in agrum significat in longum, in fronte vero in latitudine.

Urna, pro vase aut theca in qua mortuorum cineres codebantur. *ὑπόθη* *Aesch.* *πύελος, θήκη, λυωὸς, τύμβος.* Belg. *Tumbe*.

Glebam in os iniicere apud Cic. *iniicere terram apud eundem.* Solenne erat funerantium verbum: quod in nostris funerandi ritibus sacrificus obit, cum ter infundit terram. *χοῦν ἐπιμήσσειας, χῶμα ἐπιβάλλειν, γαῖαν ἐπιμυγεῖσθαι*, *Phocy.* *χυτὴν γαῖαν ἐπιχεῖν* *Hom.* *ἐπιβάλλειν γῆν* *Æliana*, *παραχῶσαι* *Tarrhao*. *Cicero* etiam os terrae reiectum obtegere. Al. *Erd auff den Todten werffen*. B. *Graf toeworpen/aerde opt lijck worpē*.

Capulus, *urna feralis* *Tacito*. *θήκη*. Al. *Todtkast*. B. *Dootkiste* / oft de kiste daermen dooden inne legt.

Sandapila *Mart.* *capulum* *Plaut.* *Libitina* *Horat.* *feretrum* *Virg.* *Orciniana sponda* *Martiali*, *lectus Stygius* *Eidem.* *φέρετρον* *Isao*, *νεκροδῶκος* *κλιντῆς* *Epigr.* *σκήπτρον* *Naxianz.* Al. *Todtenbar* / *todtenbaum*. B. *Bare*. G. *Sarcueil*, *bierre*. It. *Bara*. H. *Andas de muerto*.

Arca *Lucano* & *Horat.* pro capulo, sed quo plebeium funus efferebatur. Al. *Todtenbaum*. B. *Ghemeen bare*

Cenotaphium *Lamprid.* tumulus honorius *Sueton.* bustum inane *Stat.* tumulus inanis *Virgil.* Monumentum memoria dicatum, in quod corpus illatum non est; vel etiam quod in funere erigitur. *κενοτάφιον, κενήσιον.* Al. *Ehrengrab.* B. *Staetgraf.* G. Sepulcre qui fert de monstre. It. *Sepoltura d'onore.* H. *Sepultura vana.*

Epitaphium *Cicer.* Inscriptio sepulcri. *ἐπιτάφιον, ἐντάφιον.* Al. *grabsschrift.* B. *Epitaphne / d'opschrift van een graf.* G. *L'epitaphe.* It. *Epitaphio.* H. *Epitaphio de la sepultura.*

Hermæ *Cic.* Statuta trunca *Mercurij,* quas sepulcris imposuisse antiquos ostendit. *ἑρμαί.*

Stela, columella *Cic.* Parua columma in sepulcro excitari solita. *στήλη, στήλις, λίθινον ἐπίθημα* *Platoni.* B. *Colonne* oft crux opt graf. *Vernaculo more in crucis speciem sepulcris imponi solent lignea saxeave stela.*

Labellum *Cicer.* Lapis in parui labri speciem concavus, quæ tumulis antiquitas imponi solebat. *πύελος.*

Funeralia murmur ferale *Claudiano,* mortualia nonnullis, iusta funebria *Liuius.* *νεκύσια, νεκύια, δεῖα νόμιμα.* Al. *Ceremonien in eines Begräbnis.* B. *Vigilie / quasi dicas Vigiliæ* mortuorum. G. *Funerailles.* It. *Vigilie.* H. *Las vigiliæ.*

Funus *Terent.* ita dictum à funibus, qui incensi mortuis præferebantur. *exequiæ* *Cic.* *inferiæ* *Virg.* solennia funerum *Tacito,* iusta exequiarum *Cicer.* *ἐκφορά, ἐκχυμίδη, κλέρισμα, ἐνέχισμα, αἵμακρία* *Pindar.* *χύλλον* *Apollonio* ὄσια, *χρά.* Al. *Begräbnis / bestattung / nachfolgung der Leich / Seelampt.* B. *Begrauinge / wtuaert.* G. *exeques, funerailles.* It. *Exequie.* H. *Mortuorio, exequias.*

Parentalia *Cicer.* Epulum quod in pa-

rentum aut propinquorum fune exhibebatur. *τὰ νομίζοντα, ἐν αἱμακρία, χρά, χύλλον.*

Inferias annua religione alicui intueri *Suetonio.* qui ritus fere in nostra religione inueteravit, quam mortuū in memoriam anniuersari referimus, aut sacrum anniuersari defunctis instituimus. Al. *Jährliche Seelmessen / vnd Kirchendienst.* *Jährliche sielmisse* oft wtuaert einsetzen. G. *Anniuersaires*

Inferiæ, piaculum *Virg.* piaculare sacrificium *Liuius;* cuiusmodi nostra religio missam pro defunctis indiget. *ἀγνευτήριον.* Al. *Seelmess.* B. *Sielmisse.* G. *Messe pour les trespassez.* It. *Misse per è morti.* H. *Missa por los muertos.*

Sacrum *Cic.* res diuina *Liuius.* *λατρεία οἰκονομία* *Epiphanio.* Al. *Gottesdienst / Mess.* B. *Messe / Godtsdienst.* G. *Messe.* It. *Missa, diuini officio.* H. *Missa.*

Sacrum publicum, vel popularis quod publico sumtu ciuitas vniuersa colit. *δημόσιος θυσία, ἱερουργία δημοσία* *Eunapio.* Al. *Hochzeit.* B. *Hoogtijt / hooge misse.* G. *Feste double messe solennelle.* It. *Festa grande generale.*

Sacrum gentile, familiæ solenne apud *Liuium,* quod familia aliqua priuatum obseruat. *ἰδιὰ ζῶσα θυσία.* Al. *Capelmess.* B. *Ben officie / oft capelmisse.*

Sacrum opertaneum *Plinio,* à quo prophani excluduntur. *τελετή, μυστήριον* ita dici non male fortassi: poterit, quod secretum missæ vulgus nescit minatur.

Mysteria *Cic.* arcana sacra, seclum Latini vocant, teste Festo, quod prophani ab illorum inspectione secluderentur. *μυστήρια, ἰσθὰ διὰ, quod δὲ ταῦτα μύσταις ἐνδοῦν τηρεῖν, quod*

occlusis foribus peragatur: *Vel* *ἡ δὲ*
τὸ μὴ εἶναι τὸ εὐαγγέλιον, quod non sint euul-
 ganda. Al. *Nenlige gehenmnus*. B.
Myfternen/verholē Gōdlicke sa-
te. G. Myfteres. It. *ἡ* H. Myfterio.
 Sacerdotium *Liui* pro sacerdotis pro-
 uentu. Al. *Pfründ*. B. *Prebende/ be-*
neficie. G. *Prebende, benefice*. Ital.
Beneficio, prebēda. H. Beneficio.
 Sacerdotium gentile, vel gentili-
 tium, auitum *Tacito*, quod hodie
 nuncupant Beneficium iuris pa-
 tronatus.

Monasterium, cœnobiū. *ἀσκητήριον*,
κηνοβίον, φερνικήριον *Naxianz*. *σε-*
μειριον *ἢ* *μυναστήριον* *Philoni*, *ἐν ᾧ* *μυ-*
ναῖστοι *τὰ* *ἑὸν* *σεμνὸν βίον* *μυστήρια τε-*
λεῖντω, *Philoni* ut placuit. *ἀγνευσή-*
ριοι. Al. *Kloster*. B. *Elooster* / quasi
 claustrum, Conuent. G. Monaste-
 re, conuent. It. Cenobio, mona-
 sterio, conuento. H. Monefterio.
 Triton *Vitr.* bractea, quæ summis tur-
 rium metis imponitur, ventorum in-
 dex à Tritonis marini specie: quan-
 quam *ἢ* alia specie videntur, gallo-
 rum præsertim. Al. *Der Han*. B. *Dē*
Hane/ Wenrhane. G. *Lecocq*. It. Il
 gallo, girolo, à circumactu in mo-
 dum gyri. H. El gallo.

Synaxis, cōmunio sacrosancta. *συνά-*
ξις, quasi confractio, ab ἀγνυμι fran-
 go. *ἀπὸ ῥήτης τελετῆς* *Synes.* *ἱερὰ* *ἢ* *φρι-*
κώδης *μυσταγωγία* *Chrysof.* *ἱερὸν* *μου-*
στήριον *Eidem*. B. *Communie*. Gal.
 Communion.

Preces horariæ *Ἀρχλόγια*. *Suid.* Al. *ge-*
bettbüchlin. B. *Ghetijden*. G. Des
 heures. It. Le hore. H. Las horas.

Sphæraulæ precatoriæ *Erasm.* Al. *ἡ*
 B. *Paternoster*. G. *Pater nostre*. It.
ἡ H. *Rosario*.

Supplicatio *Cæs.* supplicium *Sallust.*
ἡ *ἑσόδος*, *ἡ* *ἐκτεῖσις* *ἢ* *ἡ* *ἑσὶα* *Iuliano*.
 Al. *Gemeine Proceß* / od *Proces-*
sion/ Ereuzgang B. *Ommegancf* /

Processie generale. G. Supplica-
 tion, procession generale. It. Sup-
 plicatione ò processione genera-
 le. H. Procession.

Supplicatio ad puluinaria *Cic.* ad le-
 ctisternia *Liui*, quando lecti in tē-
 plis diis gentilium sternebantur. *δια-*
σκευὴ *Athen.* sic vocari potest suppli-
 catio quæ sit vulgo in die parastenes.
 Al. *Proceß/ oder vmbgang / vmb*
Ublas. B. *Omgancf om Uflaet*.
 G. Procession pour indulgences
 It. Processione che si fa per impe-
 trar le indulgentie. H. Procession
 per tomar indulgencias.

Lituus, inflexum à summo bacillum
 antistitum vocari potest, ut olim au-
 gurum. Al. *Bischofs stab*. B. *Bis-*
schopsstaf/ oft Krootse.

Pompa *Cic.* Solennis apparatus in spe-
 ciem triumphii, cum ludis *ἢ* longo o-
 mnis generis hominum ordine, quam
 processionem nominamus. *πομπή*,
πανήγυρις. Al. *Hockzeitliche zuriß-*
stung/ Vmbzug der Leuten vund
allerley Schawspill. B. *Ommes-*
gancf. G. *Pompe*. It. *ἡ* H. *Pompa*.

Ludi *Cic.* num. plur. Spectacula publica,
 quæ interim dum pompa produciuntur,
 exhiberi solebant, *Vel* statis feriis.
ἡ *ἑσὶα*, *πανήγυρις*. Al. *Schawspill*.
 B. *Speelen/ Toonen*. G. *Jeux pu-*
blicqs. Ital. *Spettacoli, iuoghi pu-*
blichi. H. *Iuegos*.

Manducus *Plaut.* Laruata facies olim
 in pompa circumduci solita, pando o-
 re *ἢ* dentium crepitantium serie hor-
 ribilis, ad submouendam obstantium
 turbam comparata. Al. *Der Popa-*
pel. B. *Gen Bitebau/ oft dē Bom-*
melaer. G. *Loup-garrou*.

Suggestus *Cic.* suggestum *Var.* Editior
 locus, unde ad populum fit concio. *βή-*
μα. Al. *Eangel/ Gestül*. B. *Predig-*
stoel/ gestoelte. G. *Pulpite*. It. *Per-*
gamo, pergolo. H. *Cadahalso*.

PERDVCTA ad colophonem omnigena supellectilium, instrumentorumq; materia; restare videtur, ut nummaria rei & ponderaria, mensurariaq; sub unam quamvis coniectis unus limes praestituatur, iidem cancelli circumscribantur. Si quidem ex his ferme fontibus illa petenda sunt: nam comparanda, augenda, decuranda supellectili, quod maius, accommodatius, magisve necessarium, vel operae pretium vel ornamentum, quam rem nummariam Pluti, non illius caeci, sed iam nuncio plus oculati choragium inuenias? at citra ponderum mensurarumq; rationem conservari non posse oeconomia legem, nemo nescit. Itaq; bonis animbus ad exequenda accingamur.

DE RE NUMMARIA.

MONETA, à monendo dicta Martiali, nummus, numus, numisma Horat. pecunia, à pecore quasi-vo nomine. νόμισμα, quod νόμος, hoc est, lege sit factum, ut Aristoteli placuit. κέρμα, νόμισμα Epicharmo, κέρμα Al. Münz / Gelt. B. Munte / Gelt. G. Monnoye. It. Moneta, denario. H. Moneda.

Moneta proba. νόμισμα δόκιμον, κέρμα δόκιμον. Al. Gute Münz / gut geld. B. Goet gelt van goeden Alloe. G. Monnoye ou argent & or de bon alloy. Ital. Buona moneta. H. Buena moneda.

Moneta adulterina Cicer. improba. κέρμα δόκιμον, quasi ἀπὸ τῶν χιῶν δεδηλωμένον, id est, à Chiis, quorum odio flagrabant Athenienses, vitiatum. ἀδόκιμον Aristot. ἀδύνατον Aristoph. schol. ἀπὸ χαλκῶν, ἀδύνατον. Al. Falsche vnd böse münz. B. Valsch Gelt / valsche Munte / Bulion / Munte van quaden Allone. Gal. monnoye contrefaite, de mauuais alloy, faulse piece d'or ou d'argent. It. Moneta falsa & ria. H. Moneda falsificada.

Moneta accisa, arrosa. δόσιον δόσιον, ἀκέραιον, ἀκέραιον. Al. Beschnitner pfening. B. Geschront gelt. G. Monnoie rongnée. It. Moneta tagliata. H. Dinero corrado.

Nummus asper Suet. recenter & notis suis affabre expressus atq; percussus. ἐκτύπητος, ἀκέραιος. Al. Erst oder

new geschlagener Pfening. B. Nieu ghemunt Gelt. Gal. Argente monnoye nouvellement. It. Moneta nuoua, & frescamente battuta. H. Moneda nueua.

Monetaria officina. δόσιον δόσιον, ἀκέραιον Suida. Al. Die Münz. B. De Munte / Munterne. Gal. Monnoye. It. Secca. H. Moneda.

Pecunia nomine, quidquid in patrimonio est, continetur, teste Paulo Iuristae vulgo res stabiles siue soli, & mobiles, vocitant. Al. Farend vnd liggend / Hab vnd Gut. B. Noerend ende liggende / Haf enn Goet. Gal. Biens meubles & immeubles. It. Beni mobili & immobili. H. Todo que vale dinero.

Pecunia otiosa Plin. Iun. nummi vacui Scauola. δόσιον δόσιον, ἀκέραιον δόσιον Demostheni, quae non occupatur aut exercetur: nec in nomina aut praediorum emptionem collocatur. Al. Geld das entweder in Rauffmanschaft entweder auff gewin außgeben oder angelegt würdt. B. Leedig Gelt / dat noch verhâteert noch wtgegeuen wordt. G. Denier oisif, avec lequel on ne pratique point. Ital. Dinero di cassa, con il quale non si fa traffico veruno. H. Dinero que esta alli sin hazer nada con el.

Pecunia quaestiuosa, vel foenore occupata. ἐκέραιον δόσιον Demostheni.

Pecunia calendario destinata Dig. in calendarium conuersa Dig. qua faciendis

ciendis nominibus occupata est: inde origine petita, quod calendis mensium ferme pecunia fœnori (Sic ex Horatio & Aristophanis Pluto discas) daretur. Pecunias ad calendaria largiri, dixit auctor Panegyrici Constantino dicti, pro pecuniis menstruas donare. Al. Gelt so man auff gewin außgibt. B. Gelt op renten / oft losrente gegeben enn wtghestelt G Denier donne à gaing. It. Dinero dato fuori à quadagno. H. Dinero que quadana.

Pecunia attributa Asconio, qua adnumerari quæstori solebat à tribunis ærariis in stipendium militum. assignationes sunt qui vulgo Vocari putant. Al. Zugestelt gelt. B. Assignatie / Assignatie Gelt. G. Argent d'assignation. It. Dinato d'assignatione. H. Dinero que tomamos por assignation.

Pecunia ærofa Cod. cui plurima æris portio est χρυσίον. Al. Rûpfferig / orûpfferin Gelt. B. Coperen Gelt. G. Monnoye de cuire. It. Moneta di rame H. Moneda de cobre.

Pecunia numerata Cicer. argentum præsentarium Plauto. Al. Bargelt B. Baergelt / gereet Gelt / gereede penningen. G. Argent contant. It. Di contanti, pecunia numerata. H. Dinero cuendato.

Æs, pro omni genere aureorum argenteorum & nummorum. χεῖμα. Al. Allerley Münz B. Alderhande gelt. G. Toute sorte de monnoye. It. Ogni sorte di moneta. H. Toda suerte de moneda.

Æs circumforaneum Cic. quod è tabernis argentariorum, quæ circum forum sub porticibus erant, fœnori petebatur. Al. Geldt auff Bucher entliehen. B. Gelt op Interest oft woeker ghenommen G. Argent prins à interest ou usure. It. Dina-

ro tolto ad interesse. H. Dinero tomado à usura.

Æs alienum Cicer. quod aliis debetur. debitum. χρεῖσθαι, ὀφλῆναι Plut. Al. Gelt schuldt. B. Schult vā gheleēden gelde. G. Dehte d' argent presté. It. Debito di danari imprestati. H. Deuda de dineros prestados.

Æs graue dicebatur, quo non numerato, sed appenso debita exolui solebant.

Ærarium Cic. Repositorium publica pecunia τραπεζιον. Al. Schatzkammer / Stattseckel. B. Statgeltcamer. G. Chambre de monnoyes. It. Erario. H. La caxa, ò camara de los dineros de la villa.

Fiscus Cicer. Sexto Vict. Principis ærarium. à fiscis siue fiscellis, hoc est sporis, quibus includi & asportari pecunia publice principi debita solebat. Allemanice. Eins Fürsten schatz. B. S'heren Geltkiste G. Le fiscq, ou le reuenue d'un prince. Ital. La entrata del principe, il fisco. H. La renta del rey.

Collybus Cicer. Pecunie permutatio. κολλυβισμός Poll. Al. Wechsel. B. wissel. G. Change. It. Cambio, gana de cambio.

Interimentum Liuius, interitura Scauola, quod pecunia deteritur. ἀφ' ἧς τρεῖς. Al. Abgang oder verlust am Gold vnd Silber. B. Verlies / afgang van Gout oft siluer. G. Dechet.

Nomen Cicer. quod nos debemus, aut quod nobis debetur. χρεῖσθαι. Al. Schuld. B. Schult / Losrente. G. Dehte. It. Il fio aqua Bocca. debito, H. Deuda.

Nomina impedita Liuius. Al. Verwirtschulden / alte vnd verlegne schulden. B. Oude enn verlegen schulden G. Vieilles debtes. It. Debiti vecchi. H. Dendas viejas.

Num-

Nummaria tessera Suet. *Scheda*, qua exhibitæ pecuniæ representantur. Al. *Wechßelbrieff*. B. *Wisselbrief*. G. Lettre de change. Ital. Lettera di cambio. H. Letra ò carta de cambio.

Nummaria difficultas Cic. *Argentaria inopia*. Al. *Mangel am gelt*. B. *Gelts ghebrecck*. G. Faute d'argët. It. Mancamento ò stretezza di danari. H. Dinero que falta.

Caput Cic. fors Terent. summa Plin. *Principalis summa*, quæ fœnori datur. κεφάλαιον Platonî, quod caput sit fœnoris δρχαῖον Isocrati, quod ex eo tanquam principio oriantur vsura. αρχαῖον δάνεισμα Demosth. δάνεισμα. Al. *Hauptsum/hauptgut/die ganze Sum* B. *Hoofstsumme/Hoofstgelt/t'cauebael*. G. La somme principale & entiere, la caudal. It. Somma principale, il caudale. H. La suma, y el caudal.

Fœnus, vsura, *Fructus* è pecunia fœnori data collectus, quod ad sortem usu accedat: fœnus vero, quod sit accepti veluti fœtus. Γενε. Al. *Wucher*. B. *Woeker*. Gal. *Vsure*. Ital. *Vsura*. Hispan. *Renueuo*, vsura, logro.

Vsura vnciaria, centesima Cic. fœnus vnciarium Corn. Tacito, quæ centesimam sortis partem singulis mensibus capit: quando nimirum quotannis duodecim penduntur vsura nomine. ibi enim assis nomine censetur annus, ut vnciarum vicem gerunt menses. Al. *Zwölff vom hundert* B. *Twelff den hondert*. G. Douze pour cent. It. Dodeci per cento. H. Doze por ciento.

Vsura semissis Scauola, cum pro centũ cuiusvis pretij nummis quolibet mēse dimidius penditur: nempe sex in anno. Al. *Sechs vom hundert*. B. *Gesse ten hondert*. G. Six pour cēt.

Ital. Sei per cento. H. Seis por ciento.

Quincunx vsura Scauola, ubi pro sorte centum nummorum, quinque eiusdem generis penduntur. Al. *Fünff vom Hundert*. B. *Vijue ten Hondert*. G. Cinq pour cent. It. Cinque per cento. H. Cinco por ciento.

Sors nautica Modestino, vel traiectionis, quod trans mare vehatur. portorium etiam Cicer. δάνειον ναυπηγόν, πορθμίων, ἀμφοτερόπλοον Demostheni, quod pro ita redituque in prosecutione persoluitur, sicuti Harpocration Lexici decem Rhetorum auctor exponit. at ἐπερόπλων, quod pro alterutro vel abitu vel recursu numeratur. Al. *Fuhrlon/Schifflon*. B. *Veergelt/Schiploon*. G. L'argent gn'on paye au batelier. Ital. Nolo de la naue. H. Nolito.

Portorium Cic. quod portitori in portu soluitur, pro importatis aut exportatis mercibus. ἐκασμίων Aristot. Al. *Zol*. B. *Tol/Hauengelt/Boögelt/Impost*. G. Peage ou impost du port. It. Gabella del porto. Flete que se paga al barquero.

Vectigal Dig. proprie portorium quod in itinere prestari solet. τέλϛ, τέλϛ Διγλων Strabon. Al. *Zol*. B. *Tol/Tribunt/item Excijse*. G. Tribut, gabelle. It. Cabella.

Vectigal Cic. proventus annuus, redditus, Portorium pro eodem Plinius extulit ἀγροδοδος, πορισμός, πόρϛ. Al. *Rent/jährliches Einkommen*. B. *Rente/jaerlick Incommen*. Gal. Rente, reuenu, peage. It. Entrada. H. Renta, peaje.

Census Cic. σίμημα, κλῶσος Aestimatio fortunarũ, pro cuius ratione tributũ penditur. Al. *Schätzung eines jeglichen Haab/item Ungelt/Stewr/Zinß*. B. *Warderinghe oft schattinghe*

tinghe van een neghelijcks goet/
Schilttael/tem Eijns oft Schot.
G.Cens.It.Censo.H.Pecho.

Peculium Cic. Quicquid labore nostro
partum & repositum nobis est. ὅσια,
κίεμα, πὲ ὄντα. Al. Werbgut/er-
worbengut/Werbgelt/gewunnen
Gut. B. Gewonnen Goet/engen
Goet/engendom G. Bien propre.
It. Proprieta di beni. H. Peguial.

Peculium Iurisperiti volunt esse eo-
rum, qui in aliena sunt potestate.
κτῆσι, ἢ ἐν ἀλλοτρίᾳ ἐξοσίᾳ ὄντα,
ὡς ἢ δέλας. Huc spectant illa loquendi
formula: In orci peculio numerari,
hoc est, pro mortuo haberi: &, Cu-
pidinis peculio annumerari, pro amo-
ris vinculis captum teneri.

Peculium profectitium Digest. quod
vivens pater filio permittit. Al. Gelt
so d Vatter in seinē leben dem sohn
überlässt. B. T'gelt dat een Vād sijn-
nen Soone gheeft in sijn leuen.

Peculium aduentitium Dig. quod a-
lius alii concedit exercendum. Al.
Gelt das man einem thut darmit
etwas zu handlē. B. Goet oft Gelt
om Neringhe daerme te doen. G.
Argent baille pour traficquer. It.
Dinero lasciato per trafficar. Hisp.
Dinero para logtary hazer merca-
deria con el.

Peculium castrense, quod in militia
acquisitum est, aut de genti militia
donatur. Al. Kriegs Gut. B. Eriich
Goet/in den Eriich ouercomen. G.
Bien acquis en guerre. It. Beni ac-
quistati nella guerra. H. Dinero y
ropa que gano el soldado.

Naulum Iuuenal. quod pro vectura &
traiectu soluitur. ναῦλον Luciano,
ναῦλον Aristoph. πορδμεῖον, ἀναβα-
τικόν, quanquam hoc postremum
proprie efferatur de stipe, quam via-
tores pendunt in pontibus pro traie-
ctu. Al. Fuhrton/Schiffion. Belg.

Deergelt / Schipgelt oft loon/
Drachtgelt. G. Peage It. Nolo. H.
Nolito, flete de passaie.

Tributum Cic. Vlp. pecunia populo im-
perata, qua à singulis tributim pro
census portione colligebatur. τέλϑ,
εἰσφορὰ, δασμὸς. Al. Stewr /
Stewrgeld B. Tribut/Impost/
Schilttael / Bede / Schattinghe.
G. Tribuit It. Tributo. H. Pecho.

Pensitationum tria genera tradit Asco-
nius: Canonem, oblationem, &
indictionem.

Canon. Legitima & ordinaria pensita-
tio dici potest, cuiusmodi sunt vecti-
galia & portoria ναῦων. Al. Järlich
Gült. B. Ordinaris/Domeyen. G.
L'ordinaire, domaine. It. Entrata.
H. Renta.

Oblatio, Latina voce subsidia voca-
mus. Al. Gült so man der Oberkeit
gibt. B. Subsidie oft hulpe. G. Les
aides. It. Agiuta. H. Ayuda.

Indictio, collatio collecta Cic. ἐργον
συμβολή. Al. Stewr / so man dem
Volck auflegt. B. Impost. G. Tail-
le. It. Taglia. H. Cosecha.

Sportula apud Iurecons. Pecunia ab
actore & reo communiter deposita
constituendi iudicii gratia. περὶ τὰ νεῖον
Isocrati.

Sportula Sueton. Mart pro cibo aut do-
nario quod in clientes & salutatores
erogabatur.

Collecta, pro pecunia qua à conuiuiis ex-
igitur. ἐργονος. Al. Gelach/Malgelt.
Bel. T'gelach/t'Maeltijtgelt. Gal.
L'escor. It. Il scoto.

Extar apud Sospitrum, Æs theatri-
cum, quod spectaculorum gratia da-
batur δὲ θεῶν θεατρικόν. Al. Gelt so
man gibt etwa ein spill zu sehen. B.
Gelt om spelen te sien.

Lucar Tacito, Pecunia qua ludis & hi-
strionibus impendebatur. θεατρικόν
ἀξίωμα.

Munus, munusculum, donum. δωρεά, δῶρον, quod δῶρον, id est palmo geratur. ἐπιδῶρον, μελιγμο. Al. Gab Schenck. B. Gaue/ giste/ present/ Schenck. G. Don. It. Dono. Hisp. Don.

Donarium Macrobi. proprie, quod in sacrum usum confertur. ἀνάθημα. Al. Kirchen Gezierd oð Geschenck. B. Kerckē Tieraet ende Ornamentē.

Donatiū Suet. quod ab exercitus Imperatore militi confertur. λαμπρά ἐπίδοσις Herodiano. Al. Eins Herrn geschenck. Belg. Herren schenck oft Present. Gal. Largeſſe faite par le prince. It. Donatiuo, liberalita del principe. H. Lo que da el rey.

Missilia Dig. Donaria quæ in vulgus promiscue spargit princeps aut magistratus. μελιγμο, δῶρα ἐπίτροπος Suidæ. nisi potius legendum videatur δῶρα ἐπίτροπος, (id quod equo lectori expendendum iudico) quasi denariorum sparsiones ac nimbi. Al. Herren Gaben vnd gelt/so man vnder das Volet wirft. B. Gelt datmen in dē griel worpt/ gelt datmen stont. G. L'argent qu'un prince seme. It. Dinaro, ch'il principe gietra & sparge. H. El dinero que el principe hecha en el pueblo.

Congiarium Cic. Munus quod populo datur à principe, ἐπίδοσις Herodiano, δῶρεϊον. quanquam hoc proprie strenuis viris virtutis ergo præberi solitum munus accipio. Al. Fürsten gab. B. Princen oft Heeren giste. G. Le don que fait vn seigneur à ses subiects. It. Congiario. H. Lo que el rey da à sus vezinos.

Honorariū Cic. quod honoris ergo magistratui aut principi reipublicæ nomine offertur; non tanquam debitum. προσδοκῆιον, γέρας. Al. Verehrūg/ Ehrenschenck zu einem Fürsten oder Oberkeit. B. Gheschenck/ Veree-

ringhe/ Present t'welck men eenen Prince schenck. G. Present fait au Prince. It. Present che si fa à principi. H. Lo que se da al rey

Honorarium etiam merces, quæ medicis, iureconsultis, alijsq; operam beneficij loco præstantibus datur. γέρας. Al. Ehrenschenck/ ehrlicher lohn. B. Vereeringhe/ eerlicke loon. Gal. Salaire honeste. It. Stipendio honesto. H. Paga honrada.

Lautia Liuii, Munera quæ legatis exterarum nationum dabantur. λαύτης. mere Romana voce Plutarchus dixit. Al. Frembder bottschaftten Geschenck. B. T'present datmen eenen Ambassadeur gheeft. Gal. Present & dons donnez aux ambassades estrangiers. It. Li donni che si danno à gli ambasciatori forestieri. H. El presente y don que se da a ambassador estrannero.

Legatium Vlpiano, quod dabatur legato viatici & impensa nomine. Al. Zeergelt einer Bottschaft. Belg. Teergelt van eenen wtgesonden persooen/ oft Ambassadeur. G. Le paye d'un ambassadeur. It. La spesa d'un ambasciadore. H. La costa de ambassador.

Præmiū Certaminis merces. ἀθλον μεδός. Al. Im Streit verdienter lohn. B. Loon voorsijn moente. G. Guerdō. It. Guidardone. H. Galardon.

Merces Cic. Conductionis locationisq; præmiū, aut pro opera ἐνοίκιον Clemēt. μεδός, Al. Lohn/ Lidlohn/ Taglohn. B. Nuerloon/ Dachloon/ Arbeitslohn. G. Salaire, gage pour la besogne. It. Mercede. H. lornal.

Diarium Horat. Diurna opera pretium. χοῖνιξ. Al. Taglohn. B. Dachloon/ Dachhuere. G. lournée. It. Giornata. H. lornal de cadaun dia.

Demensum Terent. Mensura statuta quatuor frumenti modiorum in singulos menses

menses servis appensa vel admensa.
 σπομέτεςον. Al. Die Vacht. Belg.
Maentkost voor een Slaue. Gal.
 L'entretiennement d'un esclau
 pour vn mois. It. la spesa d'un schi-
 auo per vn mese. Hisp. Costa de vn
 esclauo para vn mez.

Menstruum Vlpiano, pro stipendio mi-
 litis in mensem. ἐπιμήνιον Epimenii
 voce etiam Iuuenalis utitur: de quo
 mox. Al. Ein Monatsold. B. Een
Maent sout/gagie voor een Ma-
 ent. Gal. Gage d'un mois. It. Soldo
 per vn mese. H. Sueldo y salario de
 vn mes.

Porro Iuuenalis Epimenia vocat exi-
 lia & sordida munuscula, quae in sin-
 gulos menses pro nauata opera confe-
 rebant: ut in illum eius poeta versi-
 culum annotauit.

Et veteres epimenia bulbi.

nam quae de Epimenidio tertio scilla
 genere annotant illic Grammatici,
 mera sunt & anilia Cascorum deli-
 ramenta.

Menstruū etiā Cic. & Liuiο cibarium
 in mensem. Al. Fürscheidung der Pro-
 uiant für ein Monat. B. Spijse
 voor een Maent/Maentkost. G.
 Viaude ou prouision pour vn mois
 It. Prouande per vn mese. H. Pro-
 uisio y comida para vn mes.

Stips Plinio, stipendium Vlpiano, æs
 militare Asconio, æs, peculium ca-
 strense Pomponio, quod militi pro o-
 pera mercenaria soluitur. militare
 stipendium, teste Plinio, erat dena-
 rius in dies singulos. μισθωμα, δμο-
 φονία Plutarch. σπατεντιον. Al. Sold
Kriegssold/Besoldung B. Besol-
 dinghe/betalinghe/Sout. G. Sou-
 de, gage, paye. It. Soldo, paga. H.
 Sueldo, paga.

Stips collatitia Marcellino, quae in pau-
 perum usus erogatur. ἐλεημοσύνη Chry-
 sost. π'ὐσια ψυχῆς δωρεά Epigram. Al.

Allmosen. B. Almoessen. G. Au-
 mosne. It. Elemosina H. Limosna.
Auctoramentū Cic. Suet. quo accepto
 miles obligatur, cum dat nomen. Al.
Verpflichtung/vergeltung/laufgelt.
 B. Gelt op de hant/loofgelt/tenpē-
 ninck. G. Guerdon. It. Caparra.

Arra Plin. arrabo Plauto, quod emtio-
 nis nomine datur, & constat fides de
 pretio, quod conuenerit. ἀρραβών. Al.
Gottspfennig / pfantschilling /
hastpfennig. B. Gods penninck/
Arpenninck. G. Arres. It. La capar-
 ra. H. Sennal de la compta.

Arra sponsalitia, quae datur utrimq; à
 sponso & à sponsa in matrimonij con-
 tractus testimonium.

Isagogicum, quod pro rudimento denat
 discipulus. ἐισαγωγικόν. Unde Isagogi-
 cum dependere dixit Budaus: quod
 fere consonat cum illo Ciceronis, rudi-
 mentum ponere, & rudimentum
 tyrocinii deponere, quod Iustinus
 dixit. Al. Das willicum Gelt ge bē
 vnd bezahlen. B. Het incom Gelt
 betalen oft geuen. G. Payer son be-
 raune, payet le bien venue. It. Pagar
 l'entrata nella scuola. H. Pagar al-
 go al maestro per ser el ben venido
 en le escuela.

Minerual Hier. merces Iuuenali, quod
 praep̄tori pro institutione numeratur
 à Minerva artium praside. διδασκαλίας
 μισθός D. Clementi, διδασκαλίων. Al.
Lehrgelt/Schulgelt. B. Leergelt/
Schoolgelt. G. Le salaire d'un ma-
 istre. It. Salatio della schola, ò del
 maestro. Hisp. Sueldo y salario del
 maestro.

Coronariū Cic. quod principi ad inaugu-
 rationē aut nouū honorē donatur.
 Al. Gab die man einē Fürsten auff
 seiner Erönig schencket. B. Eē Pre-
 sent d'welck men eenē Heere gheeft
 als hy ghehult wordt/oft als hy
 sijn intrec oft incomste doet. G. Ce
 qu'on

qu'on donne au prince à la ioyeuse entrée. It. Presente che si fa al principe alla sua incoronatione. Hisp. Don que se da al rey entonçes que el roma la corona.

Softrum, quod medico datur pro curatione & restituta valetudine. σωστρον, σωτήριον, ιατρειον. Al. Arges lohn/ Meister gelt. B. Meestergelt/ medicijns loon. Gal. Salaire du medecin. It. Pagamento del medico. H. Sueldo del medico.

Nutritia pluraliter Vlp. Merces nutrici impensa. τροφειον, τροπικον Hom. τροπήριον. Al. Einer Seugamen lohn. B. Voesters loon/den loon die men een Amme oft Minne geeft. Gal. Salaire de la nourisse. Ital. Salario della nutrice. H. Salaria del ama.

Mæotrum, quod obstetrici datur. μαιωτρον. Al. der hebamen lohn. B. broez vrouwen loon. G. Salaire de la sage femme. It. Salario della alleuatrice. H. Sueldo de la partera.

Euangeliū Cic. Vlp. quod lata nuntiati datur. Ευαγγελιον. Al. Dg bottēbrodt. B. Bodenbroot / bodēloon/ Niente/ goeden Drinckpenninck. G. Salaire pour bonne nouvelle. It. Pagamento di qualche buona noua. H. Albricia de la buena nueua.

Proxeneticum, Merces quæ pro opera impensa proxeneta persoluitur. προξενικον.

Niceterium Iuuenali, Premium quod victori datur. palmarium Vlpiano. νικητήριον, αἶθρον, ἐπαθλον. Al. Gaab oder Belouung die man einem sig. hassiē gibt / opffer von siegs wege. B. Loon oft Prijs voor Victorie/ Niente. G. Guerdō de la victoire. It. Guidardon por la victoria.

Charisteriū, quod beneficio datur. χαριστήριον. B. Loon voor Weldat/ quāquam charisterii vocabulo etiam sacrum pro parta victoria intelligatur.

Menytrum, quod indici & exploratori datur. μὲνυτρον. Al. Geleits Loon. B. Wechwijsers lohn/ Niente. C. Payement d'une guide. Ital. Pagamento della guida. H. Salario la guia.

Comistrum, quod baiulo datur. κομιστρον, φόρετρον, φορειον. Al. Urben oder Tragerion. Belg Draecht o Sleeploon Gal. Payement de cheteur, ou gaignedenier. It. Pagamento di facchino. H. Sueldo de bastaie o ganapan.

Brauium, quod victori confertur in ludis. βραβειον. Al. Die Gab/ so dem Heldē in Kampff gibt. B. D. Prijs die men geeft in Spelen Tornonen. G. Pris de la iouste. Ital. premio della giostra. H. Aquel que se da en el torneo.

Lytrum Ennio, quod pro captiui corporis redemptura dependitur. λύτρον ἄποινον Hom. Al. Ranzon. B. Ransoen. G. Ranson. It. Ranzone. H. Ranzon.

Apophoreta Mart. Munera quæ triumphantis assportanda donabantur. ἀποφορηται.

Xenium Mart. quod hospitibus donatur. ξένιον. Al. Freunden oder Gageschenck. B. Vrienden oft Gast present. G. Present fait à quelq amy ou estrangier. It. Presente che si fa à gl' amici in segno d' allegrezza. H. Don o presente de husped o amigo.

Strena Symmacho, Munusculum quod in anni auspicio donatur. Strenæ autem primum fuerunt institutæ Tatio rege, acceptis è luco Strenæ Deæ verbenis, noui anni auspiciis teste Symmacho. ἐπινομεις. Athenæ. Al. Das gut Jar/ ein neues Jar. B. Een nieuwe Jaer. G. Estreine. H. Strena. H. Estrenas.

Cimelium, quod reponitur extra quætid

lidianum usum. κειμήλιον Homero.

Al. Geschmuck vnd Kleinoter. B. Juweel ende Elenodie. G. Bagues. It. Gioie. H. Cosas pretiosas.

Dos. *ἑστία, ἑδνον, dos à marito profecta: at*
ἑστία, quæ ab uxore. Al. Heimstewr/
Morgengab. Belg. Brunloft / oft
houwelijck goet / Morghengistie/
boelgoet. G. Dost, douaire. It. Do-
ta. H. Dote del casamiento.

Dos profectitia *Vlpiano, à parente vi-*
rilis sexus profecta. fert assis non male
ita vocetur, quod vulgaris lingua ap-
pellat. Len Leen.

Dos aduentitia, *ab extraneo donata,*
vel ex ipsius mulieris bonis.

Priusquam Vero rem monetariam ad
lingua nostratis rationem reuocem,
non temere fecisse, aut lusisse planè
operam mihi videbor, si verba hui-
classi peculiaria, quæ cum sermonis
compendio consulere, tum lucis mul-
tum adferre auctorum veterum le-
ctioni poterunt, prius subtexam.

Nummum percutere, signare, monē-
tam cudere Vel argentum Terent.
ferire pecuniam *Plin. ὄργω ἐργάζεσθαι,*
νέμισμα ἡγρεῖν, ἐνσημηνάσαι, νό-
μισμα ποιεῖν Aristot. ἐν τοῖς νόμοις. Al.
Münzen / Münz od Gelt schla-
gen. B. Munten / oft Gelt slaen. G.
Battre ou frapper monoye. Ital.
Stampare ò battere è danari, far
moneta. H. Cunnar moneda.

Nummum commouere *Cic. Pecuni-*
am à mensariis accipere faenori. Al.
Gelt auff der Bancf holen oder
nemen. B. Gelt op de Bancf lichten
oft ontleenen.

Nummum commutare. *ἀργυροῦν, ἀν-*
τιπράττειν, ἀντιπράττειν τὸ νόμισμα.
Al. Gelt wechsellien. B. Gelt wisse-
len. G. Changer. It. Bambiare. H.
Cambiar.

Nummariam rem cōstituere *Cic. Al.*

Ordnung vom gelt auffbringen. B.
Ordonancie opt gelt setten. G. In-
troduire ordonnance de la mo-
noye. It. Far nuoue legi della mo-
neta. H. Poner alguna ley y orden
sobre la moneda.

Argentaria facere *Cic. in Verrē, pro ex-*
ercere Vsurā, aut argentarij nummu-
larij & munus obire. ὄργω ἐργάζεσθαι
ἐργάζεσθαι. Al. Bucheren / oder den
wechsel treiben. B. Met wisselen
omgaen / woekeren. G. Bailler à v-
sure. It. Vsurar. H. Ser vsurero.

Pecuniam occupare *Cic. Exercere ἐν*
nominibus collocare pecuniam. ἐν
τῷ ὀνόματι ποιεῖν Demosth. Al. Sein
gelt lassen gewinnen. B. Gelt ver-
hanteren / ente laten winnen.

Collybo pecuniam curare, *vel mitte-*
re Budeo. Al. Gelt durch ein wech-
selbrieff schicken. B. Gelt op de wis-
sel oft met eenen Wisselbrif ouer-
senden. Gal. Enuoyer par lettre de
change. Ital. Iscambiat, ò mandar
per lettere di cambio. H. Embier
por carras de cambio.

Æruscare *Agellio, pro ara, seu pecunias*
india colligere prestigijs & fallacia.
Al. Allenthalben Gelt samlen vnd
zusamen fragen. Belg. Practiseren
om gelt te vinden / gelt met arch en-
de list soecken. G. Cercher & amaf-
ser argent avec finesse & ruze. Ital.
Raccotre danari con inganno &
pratica mirabile. H. Buscar dinero
por todas partes.

Ære mutare *Plin. Colum. pretio aliquid*
emere aut venundare. ἀντιπράττειν. Al.
Rauffen vnd verkauffen. B. Coop-
pen ende vercoopen / verhafteren.
G. Acheter & vendre pour argent.
It. Comperare & vendere. H. Ven-
dery comprar con dinero.

Adærare *Dig. ære æstimare, Ad pe-*
cuniam taxationem redigere. ἐξαρ-
χωνεύειν. Al. Zu Gelt schätzen / oder
schla-

schlagen. B. Opt gelt brenghen/tot gelt slaen/oft taxeren G. A denerer apprecier à argent, mettre à quelque pris. It. Appretiare, mettere à qualche pretio. H. Estimar ò apreciar con dineros.

Repræsentare Cic. *Ante diem soluere; quomodo repræsentare pœnam de Charondo dixit Valer. Max. pro confestim sine mora exequi, pœnamq; persolvere; vel certe præsentem pecuniã soluere nulla interposita mora; quod magis placet. qua ratione Caesar ait: Se, quod in longiorem diem collaturus fuisset, repræsentaturum.* Al. Baar Gelt dargeben oder legen B. Voor sijn Dach betaelen/ oft metter Daet betaelen/ baer oft gereet gelt geuen ende neder leggen G. Représenter, & payer soudainement ou subit. It. Pagar di contanti, & subitamente. H. Pagar luego y con dinero cuentado.

Reparare Horat. *nummis è mercium venditione conflatis aliquid emere.* Al. Etwas anderst an statt kauffē. B. Yet anders in de plaetse koopen. G. Acheter quelque chose au lieu l'autre. It. Comperar altra cosa in luoco del altro. H. Comprar algo por aquel otro.

Conturbare Cic. *posteriores creditoribus satisfacere, præteritis veteribus.* Al. Die letzte Schulden abtragen/ vnd die alten bleiben lahn. B. De leste borgen oft schulden lassen/ en de oude resten laten staen G. Payer la dette dernière, & laisser la première ou la vieille. It. Pagar il debito nuouo & dismenticar il vecchio. H. Pagar la deuda postera fin la primera.

Versuram facere Cic. *versura soluere Terent. Æs alienum ex ære alieno soluere, Donatus exponit. τὸ δ' αὐτοῦ περὶ τῶν γὰρ πει.* Al. In ein ort leschen/

vnd am andern anzünden. B. N een gat stoppen / ende gind een doen oft maecten/schult met schult betaelen/den schult betaelē/ ende nieuwe schult maectē/schult om te lossen/ gelt op renten nemen schult af te lossen Gal. Payer de avec debres, rattouper les debtes. It. Pagar quiui vno & far cesta al debiti. H. Pagara qui el vno y deudor à colla al otro.

Versurā facere etiā est, cum quis pecunia minore accepta scœnore, maior occupat. Al. Nilt gelt auff Interod verlust auffgenomen wuchere itē mit gelt auff wucher entlihe/ mindere schult abzalen. B. Groc schult maectē om een cleyne te taelen/ oft af te doen G. Emprunter argēt a gros interest pour payer vne debre. It. Torte è danari interesse per pagar il suo i debiti. H. Molatrar exponit Nebrissenfis Nomen dissoluere Cic. *pro Plancio. A Schult abzalen B. Schult afbetlen oft lossen. G. Payer ses debtes. It. Pagar è suoi debiti. H. Pagar f deudas.*

Nomina facere Cic. *Obligare se debitorum cautionibus. ita enim Nomen accipitur pro debitoris obligatione Digest. de verbor. signif.* Al. Si in schulden stecken B. Hem veroligeren oft verbinden Gal. S'obliger. Ital. Obligar se, dar obligo sua mano. H. Hazer catta del obligation.

Nomina exigere Cic. Al. Schulden erfordern/oder einziehē B. Schult iamanen. G. Demander ses debtes. It. Dimandare i debiti. H. Querfer pagado.

Decoquere, decoquere creditoribus Cic. *Plin. Creditum non reddere, credito fraudare. δεκονειν.* Al. Auf stehen

stehen/ein frischen Tisch machen. B.
Door zijn gebueren opstaen / voor
Dagheruymen. G. S'en alter sans
payer. It. Arderne senza pagare. H.
Quebrare el credito, ir se con dios
sin pagas.

Argentariam dissoluere Cic. vel cade
re foro, dicitur, quando nummula
rius taberna sua exercitiū deserit. Al.
Dom Handel abstehe / Banckerot-
tirn. B. Banckeroten / Banckerot
maecten oft spielen. G. Faillir, faire
banqueroutte. It. Far bancorotto,
fallire. H. Hazer bancarota, que-
bar el banco, ser fallido.

Summam cauere alicui Scauola. Al.
Einen versichern / od einem ver-
sicherung geben vmb die ganze
Sum. Belg. De gheheele Somme
versetere / asseuerancie geuen vor
de gantsche Somme. G. Assurer
la somme entiere. It. Assicurar la
somma entiera. H. Assigurar toda
la soma.

in allem satisfacere Digest. in solidū.
Al. Gar abzaalen. B. Te vollen beta-
len / voldoen / op een drymijte toe
betalen. G. Payer iusqu'a vne mail-
le. It. Pagar in sin ad vn bagatino.
H. Pagar hasta vn marauediz.

Putatationes Cic. Plant. pro puram
putamq; & absolutam rationem con-
ferre, neq; enim satisfacit mihi No-
mius, qui putare hic exponit colligere
& conferre. Sic putare lanam dixit
Titinnius, pro puram & repurgatam
studiosa diligentia carminare. vulga-
ris lingua, claram facere rationem,
vocat. Al. Die Rechnung leuteren
vnd klar machen. B. Clare en effen
rekeninghe maken oft doen. G. Fai-
re la balance es contes. Ital. Far
la bilancia del vno & l'altro con-
to. Hisp. Hazer cuenta de manera
que no falta nada.

Multa, vel multa Cic. Pesuniaria pæ-

na. τιμή, τιμια ἐπιτιμίων Al. Bus; B
Breuck / Soete. G. Amende.

Profiteri Sallustio, pro Intra legitimos
dies, siue constitutum iudicio tempus
pecunias persolvere, vel saltem bonorū
summam in acta referre, vt inde cre-
ditoribus satisfiat. B. Binnen een
tijt de Schult op brengen.

Hastæ subiicere Cic. sub corona ven-
dere Iustin. sub corona venire Cas.
in propatulo vendere, hastam in
foro ponere, & bona voci subiice-
re præconis Cicer. auctionari Eid.
ἀπαρτίον ἀεγυγέειν Plutar. ἀποκ-
ρίσειν Demosth. ἀποπεφασγώς πω-
λείν Eid Al. Öffentlich verganten
vnd verkauffen. B. Wtroep houdē /
Coopdach houden / metten Heere
vercoopē / by s' heeren executie ver-
coopen G. Vendre publicquemēt,
& à l'encant. It. Vendera all'incan-
to. H. Almonedear.

Emerere ab hasta Cic. in auctione e-
mere. nam ubi auctio fiebat, hasta
olim de more erigebatur, tanquam
præcipuum signum, vt Festus anno-
tat. unde & hasta apud Ciceronem
pro ipsa bonorum venditione siue
auctione ponitur; quod hastarium
dixit Tertullianus. Al. Öffentlich
verkauffen. B. In den wtroep coopen /
in een Coopdach coopen. G. Ache-
ter à l'encant ou en vne vendue. It.
Comparar al incanto. H. Cōpra
en la almoneda.

Monetariam rem oculis subiiciturus,
quam possum proxime ad presentis tem-
pestatis rationem, nummos primum
aureos recensebo, deinde argentei qui
fuerint prisca ætati usurpati; tertio lo-
co, qui ex ære cusi. Ex aurea materia
fuerunt Aureus, Semiaureus, Daricus,
Cylicenus stater: quique à regibus no-
mina sortiti fuerunt, Philippici, Cræsi,
Ptolemaici, Argentei, Drachma Semi-
drachma,

drachma, Didrachmum, Tetradrachmum, Cistophorus, Obolus, Semobolus, Diobolus, Triobolus, Tetrobolus, atq; ij quidem apud Græcos; apud Romanos vero, Denarius, Quinarius siue Victoriatus, Sestertius, Libella, Sembella, Teruntius. Ex ære autem, Dupondius. As, Semissis, Triens, Quadrans, Sextula.

Libra Romana, pondo, est octoginta quatuor denariorum, siue senum & nonagenum drachmarum, siquidem Denarius pendit Atticam drachmā & septimam eius partem: siquidem Celsus lib. 5. cap. 17. Senciam ait esse pondus denariorum septem. Libra Romana argenti puri valet aureos Vngaricos octo, duodenarios 8. cum quatuor duplis, ut annotat exactissimi iudicij vir Georgius Agricola, qui istam rem, ut & metallicam, diligentissime persecutus est, nostrate vero moneta sex & decem Careoleos, cum sedecim stuferis. Careolum autem nomine viginti sestertios (ut denarij trientes) siue stupheros. B. Gesehien Karolus Gulden / xvj. Stuuers. H. 3360. marauediz.

Mina Attica, (qua diuersa est à libra, ut perperam statuit Budæus Galliarum lumen) centum drachmis. μνᾶ valet nostrate moneta decem & septem Careoleos cum dimidio. B. Geuenthien Karolus Gulde ende een haluen. H. 3500. marauediz.

Aureus qui & solidus, & aureus stater, viginti quinque denarios valebat, siue sestertios centum: nam Dio historicus, ubi ait, χρυσὸν τὸ νόμισμα τὸ πᾶς πέντε καὶ εἴκοσι δραχμαῖς διωάδμον καὶ τὸ ἐπιχώριον ὀνομάζω. & iterum, χρυσὸν πέντε καὶ εἴκοσι δραχμαῖς διωάδμον, pro drachma denarium accipit, ut & Plinius alias. χρυσὸς, χρυσὸς πατὴρ Aristoph. taxa-

tur Rosato, quem Anglia dat, sexcentum stuferis, vel quiniis Carole B. Dief Karolus gulden. H. 1000 marauediz.

Semiaureus. ἡμισαύρος Anaxandrid. ἡμισαύρου Aristot. δραχμὴ χρυσῆ Hesychio. Belge Nobilem vocant quinquaginta stuferorum pretio aequum. B. Een Nobel. H. 500. marauediz.

Daricus. δαργειόν. Non à Dario Xerxes patre, sed antiquiore Persarum rege percussus, valeretque quantum aureus Atheniensis, ut Harpocratio annotat; drachmas duas Attice pendens. auri autem drachma duas nas argenteas drachmas prestabat ut ab Hesychio proditum est. Falsus itaque est Glareanus, qui Daricum nummum fuisse tetradrachmalem scribit: grauiorque errore implicitus tenetur Budæus, qui octo drachmarum esse voluit, secuti eos, qui ab Harpocratiōe erroris insimulantur. B. Drie gulden ende een half / vierde halue gulden. H. 700. marauediz.

Cyzicenus stater κυζικένιος στατήρ Demosth. viginti octo drachmas Attice valebat. taxatur duobus aureis Vngaricis, duodecim duodenariis & duplis Undecim, nostrate moneta quatuor Careoleos, & octodecim stuferos. B. Vier Karolus gulden achtien Stuuers. H. 980. marauediz.

Coronatus στεφανίτης. Al. Ein Goldkron B. Een gouden Croone. G. Vn escu. It. Scudo d'oro. Hisp. Escudo de oro.

Drachma Attica, pendit sex obolos. drachmā etiam nominat Nebrissensis, incerto mihi auctore. δραχμή, δραχμή λεπτή, ἡ ἑξάβολος Hesych. δραχμὴς Athen. Al. Zween Baze / siebē Erenher B. Eenengroote / een Neael. Gal. Quatre sous. Italic. Vn grullo, d

lio, òvn reale. H. Real de plata, adareme.

Drachma Ægina. δραχμή ἀγιναιῖα apud Attic. παχῆα δραχμή, quasi crassa, respectu alterius. quæ λεπτή, hoc est, tenuis, dicebatur, valebat decem obolos, ita ut obolum plus pependit, quam tres semisses drachmæ Atticæ. nostratis moneta sex stuferos valet. B. Ein Schellinck/ses stuvers. H. 60. marauediz.

Denarius, ita dictus, quod denos aris valebat, teste Varrone, hoc est, decem asses. quapropter & decusse X signabatur, ut Sospater annotavit. Denarius autem legitimus pendebat drachmam Atticam & septimam eius partem. itaque etiam pretium eius superabat: id ex Libra facile cognoscitur. B. Vier Stunvers/Erabbelaer Hollan. cōuenit fere cum Angelico, quem ab angeli typo Germania ita nominat, siue Scrickenbergio. B. Schrickenberger. H. 40. marauediz.

Victoriatus Plinio, nummus signatus victoria, quinariarius triobolus. τριώβολον, ἡμίδραχμον Poll. quasi Semidrachma, si habeatur ratio drachmæ, valebit. Al. Ein Baz. B. Seue oort/ceenen haluen Real. sin ad estimationē denarii, qui Romanis erat proprius, reuocetur, duos stuferos valebit. G. Deux grands blancs, ou soulds, ou patars. H. Medio real.

Cistophorus Cicer. Asiatica pecunia. cuius pretium fuit pauxillo maius quam denarij dimidium. ita dictus, quod ea moneta expressos haberet cistigeros, qui sacrorum arcana cistis inclusa gestarent. Quatuor autem denarij (ut ex Festo colligere licet) efficiunt septem cistiphoros cum semisse. ex qua summa ad calculos reuocata colligitur eius pretium ad tres obolos cum semisse. nostra moneta

Twée Stunvers ende een Dunt/oft Negenmanneten oft Sesten. H. 21. marauediz.

Itaq; fallitur Maleffina Italus in observationibus suis ad epist. Cic ad Atticum, qui Cistophorum octonis assibus, pauloq; etiam pluris æstimat, quum quinos asses & vix tertiam assis partem superat.

Didrachmum, διδραχμον, βῆς Philochoro, quod haberet expressam bouis effigiem ab una parte; & ab altera Thesci. Al. Vier Bazzen. B. Seueen Stunvers/twe Realen oft Julien. Gal. Sept patars. It. Sette piacche, duoe giulii. H. Dos reales, adaremes dos.

Tetradrachmum, stater, siclus Hebraicus vel argenteus. τετραδραχμον, σωτῆς Cleopat. σίκλῳ Iosepho. valet quatuor drachmas Atticas. τέτραχμον Atticis, teste Ammon. γλαῦς Philochoro, eo quod Palladis effigiem ab una parte ab altera notuam expressam haberet. Al. Acht Bazzen/ein halben Thaler/halber gülden Groschen. B. Vier Realen/veerthien Stunvers Peuninck/haluen Daler. H. 4. reales.

Obulus, Sexta drachmæ pars. ὀβολῷ, φόλλεις Suidas interpretatur ὀβόλῳ. Aristoteles Obolos ὀφέλλας vocari testimonio Pollucis ait. B. Negenpenning en half.

Licebit isto donare nomine nostrum semibrafdenarium, qui decem nummulus valet seu chalcos Hollandicos. B. Een half braspenninck. Hisp. 12. marauediz.

Semiobolus, Quatuor chalci. ἡμιόβολον Poll. B. Een Philippus Ort/oft vijfpenninck H. 6. marauediz.

Diobolus, diobolum. διώβολον Aristoph. Nummus Atticus, insculptam habens hinc Iouis speciem, illinc noctuam. unde à nonnullis et-

iam $\gamma\lambda\alpha\omega\zeta$ fuit dictus. B. Een Stu-
uer / een Neghenmanneten / halff
Vierliser / Neghendunts / eē Stu-
uer ende een Dunt / Regensestens
Flandris. H. II. Marauediz.

Tetrobulum $\tau\epsilon\tau\rho\omega\beta\omicron\lambda\omicron\nu$. cuius nota a-
pud Athenienses erat Iouis simila-
crum cum duabus ab aduersa parte
noctuis, ita nummus vocari potest,
nostra lingua qui nominatur, Viero-
liser / oft vierflach, ab expressa ignia-
rij ferri forma, quæ moneta duobus
stufenis & quadrante stufeni aestima-
tur. tamen si pluris aliquanto taxari
debeat, nimirum duobus sestertiis &
asse. Belg Twee Stuiuers ende een
half blancke. H. 23 marauediz.

Oboli octo peculiari voce $\omicron\mu\iota\epsilon\kappa\tau\omicron\nu$
Crateti Cornico dicuntur.

Sestertius & sestertium poetis, quasi se-
mitertius, ut Sosipatro videtur, quar-
ta denarij pars est, nimirum dipon-
dus cum semisse: dictus ita, quod de
tribus assibus semissis deficiat. cuius
nota nihil aliud, quam dipondium &
semis ostendit, hoc pacto. H-S. voca-
tur & nummus & sesquiobolus.
 $\sigma\epsilon\mu\iota\tau\epsilon\rho\tau\iota\alpha$ Aristot. Valebatq; $\tau\epsilon\tau\rho\alpha$ η -
 $\mu\iota\omega\beta\omicron\lambda\iota\alpha$ siue eris libras duas & di-
midiam, aut, quod idem est, duos as-
ses & semissem. B. Een Stuuer. G.
Vn patar. It. Vna piaccha. H. Vna
placca.

Libella, Nummulus erat argenteus,
denarij pars decima, valebatque as-
sem, qui erat libralis, ex are: ita ut
as & libella tantundem pendant:
Itaque locum Plinij, qui 33. lib. c. 3.
exstat, qui multos male torsit ha-
sterius, nulloque ferme sensu ita legi-
tur. (Libralis, unde etiam nunc li-
bella dicitur, & dipondius appen-
debatur assis) in meliorem concin-
noremque & veritatis patrocinio se-
curam lectionem immutandum cen-
seo. Libras as, unde etiam nunc Li-

bella dicitur, & dipondius appen-
debat II. assis. Facilis lubricusque
psus in Libras as, ubi a post Libras
duos literarum pedes distractum
praesertim in hiantē vertice, in lis
oscitante vel sciolo librario fuit
formatum: eadem ratione in al-
rum errorem praeceps corruit, du-
nota dipondij, quæ binos asses pen-
dunt, coniuncta, u. litera forma
fere representantes, necessitate
quandam scribendi appendebantur
pro, appendebant II. asses persuasum
proinde As, Libra & Libella arge-
ti Plauto & Libella Cic. & Assis p
eodem accipiuntur. $\alpha\omega\alpha\delta\epsilon\iota\omicron\nu$, va
nostrate moneta Ses penninck /
half Blancke ende bynaest ho
penninck. H. 3. marauediz.

As, ubi de numerata in are pecunia
gitur, minimus est aris nummus
verum cum de pondere est sermo,
solidum, id est, libram siue pondo,
gnat: quoties vero de diuisione soli-
di, hoc est, hereditatis aut fundi,
pro solido accipitur; Unde fluxerunt
illæ formulae, Ad assem reddere, a
assem omnia perdere, Ex asse heres
quod postremum etiam ex libella
dixit Cic. ad Att. lib. 7. Fecit pala-
te ex libella, me ex teruncio: scilicet
heredem.

Semissis, semis. $\eta\mu\iota\sigma\upsilon$, $\eta\mu\iota\alpha\sigma\delta\epsilon\iota\omicron\nu$, $\tau\epsilon\tau\rho\iota$
 $\tau\epsilon\tau\rho\epsilon\tau\iota$ $\mu\epsilon\gamma\epsilon\varsigma$ $\delta\beta\omicron\lambda\alpha$ Polybio. B.

Drie penningē / Hollantsch Ruyn

Sembella. Denarij pars vicesima. tr
circiter nostrates areolos valet. Belg

Ontrēt drie penninghē Hollantsch

Dipondius Plinio, vel, ut alij malunt
dupondius, duos asses appendebat
ut ex Plinio adduximus, eratque e
are. $\delta\upsilon\gamma\mu\mu\iota\omicron\nu$. B. Een Blancke / byn
aest derthien Penninghen.

Triens, Tertia pars assis. B. Een Negh-
manneten Brab. een Sesten Flan-
dris, een Dunt Hollandis.

Qu

Quadrans, antea triuncis, teste Plinio, quarta pars assis. teruncius Cicer. denarii pars quadragesima. *Uitderhalf penninck Hollantsch / ses mijten.*

Octullis Horat. pro octo assibus. Belg. *Drie stuvers penninck.*

Tressis Persio, Nummus tribus assibus estimatus accedit ad rostrum bras denarium. B. *Braspenninck.*

Centullis Persio Moneta decem denarios seu 40. sestertios valens. B. *Deertichstuvers Penninck.*

Chalcus, æreolus, χαλκός et si ponderale sit vocabulum, Pollux tamē pro nummi genere agnoscit, ac septem minutias pendebat, Suida teste. Proinde ad nummulum nostratē sextam decimam sestertij partem, cum bona lectorum venia transferre et liceat mihi oro; cum quo eiusdem valoris fuit nummulus Byzantinus ē ferro, ut nomen ostendit, proculus, quem σιδήρεον vocitabant. B. *Den Hollantsche Penninck / vier mijten Brabant.* non eo tamen inficias pluris estimari debere; siquidem sexta oboli pars est chalcus. sed clarioris doctrina gratia id mihi sume reliceat, ne vssitatissimus ille nummulus asymbolus veniat, ac nominis exors.

Sextans, Duo chalci, teste Polluce. διχαλκός, τετραγμήριον, quod sit quarta oboli pars, et τετραγμήριον. eundē ἐξτείνετε Sicala lingua dictum fuisse, ex Aristotelis fide prodidit Pollux, apud quem libro nono perperam scriptum inuenias ἐξτείνετε, pro, ἐξτείνετε, ut et τετρία τετρίων, cum τετρίων reponendum non temere asseuerem, pro Sextante et Triente, nec melius scriptum reperias lib. 4. cap. 24. ἐξτείνετε pro ἐξτείνετε, et τετρίων loco τετρίων.

Minutia Seneca, minutum. λεπτόν Pol-

luci. Septima pars ereoli. licebit ita nominare, quam Brabanti mitam, quasi minutam vocitant.

Cruciatus, cruciger, à crucis figura ibi expressa notissimus ubique nummulus. quem σωφρόγῳ propterea non male dixerit quispiam, respondet fere illi, quem τετραγμήριον Philemon Comicus nominavit, sex chalcos pendētem. Al. Creuzer. B. *Halve stuver / trunsser.*

Siglus, (alius à Siclo) Numisma Persicum, septem valebat obolos Atticos cum dimidio, et ex Xenophonte liquet. Hesychius octonos valere obolos ait: cuiusmodi pretij erat et Sardinianus nummus; nostratē moneta equat fere stuferos quatuor cum dimidio.

Terradrachmum, de quo paulo antegimus Eubulus Comicus lepide, παλλὰ δὲ πῶλον, velut Palladis pulchrum, dixit, ob expressam in eo illius deae effigiem. Quin et Hyperides O-rator idem numisma ἡρώς, id est, virginem, in gratiā deae, et πῆγερον Euripides nuncupavit.

Hinc, atq; ē prius dictis constare potest, nummos non paucos nominis occasionem sumpsisse ē figura in eis expressa, ita Sagittarius τοξότης, regis Persarum numisma, notam sagittarij equo insidentis praferens, apud antiquos legitur in usu fuisse: et Testudo siue χελώνη apud Peloponnesi incolas eius haud dubie animalis similitudinem deformatam habuit: sic Corinthiacus nummus πῶλον, id est Pullus, Pegasus insculptum representavit, Polluce eeste: Atheniensium quoque βῆς siue Bos, proverbio notissimus, bouis imaginē moneta insculptam habuit, ob animantis ad varios mortalium usus necessitatem, (ut annotavit Homeri scholiastes) vel quia contractus

antiquitus fieri consueverant quadrupedum permutatione, ante excogitatum pecuniæ usum; atque inde vetustimoris argumento, bovis typum moneta placuit insculpi: ita Serras seu Serracos nummos à serra nummorum nota, Germanis usitatos ex Tacito discimus. Iam vero aris alteram partem lanum geminum, alteram rostrum navis deformasse Plinius prodidit apud Romanos, in triente & quadrante etiam vatis notam fuisse signatam, apud eundem legitur.

Materia nummorum, præter aurum, argentum, & æs, qua recensimus, fuit etiam ferrum, plumbum, & corium Ferreo numismate usos fuisse Byzantios fidem faciunt Plato Comicus in Pisandro, & Aristophanes in Nebulis. Quin & Lacedæmonii ingentis molis ferreis nummis usi leguntur, quorum tamen vile admodum erat pretium. Plumbeos vero nummos (è plumbone candido an nigro, non satis liquet) Syracusis percussos iussu tyranni Dionysij, Pollux auctor est locuples. Cæsaracallam quoque imperatorem è plumbo deargentato monetam inuulgasse, Dion memorat. At è cerio nummos, quos scorteos nominat Hieronymus, in vulgus sparsisse Numa legitur. certe pecuniam de corio bubalo extitisse olim, quo tempore Carthaginis fundamenta Dido locauerat, sunt qui autumant ad illud Virgil. versum: Taurino quantum possent circumdare tergo: atque inde pecuniam dictam, quod ex eo pecore originem sumsisset, uti à Donato annotatum est. Ceterum qui primus monetam excuderit, ingens controuersia atque emulatio inter scriptores extitit, quando Hermodicem Midæ Phrygum regis uxorem

prudentem feminam, cudisse primam Cumanis numisma scriptum reliquit Heræclides Ponticus, Phidonem Argium primum cudentem moneta auctorem nominat Pollux. eam gloriam Erichonio apud Athenienses alij asserunt: Lydis attribuit Xenophanes: Naxiis scriptum Aglaosthenes; nec desunt qui in Argina primum argentum excusum volunt: Callia prætore Athenis reum nummum primum fuisse percussum, Suidas annotat: apud Ilios primus id fecit Ianus; quod de causa apud eam gentem datum illius honori fuit, ut gemini eius caput monetæ ferret: eam tamen laudem Saturno propriam esse nonnulli voluerunt.

Neque vero silentio oblitteranda sunt illa, quod Ætolorum nummus Hercules præferebat claua confringentem Acheloo cornua: Corcyreus triremem remigia subactam habebat pro nota: Tenedius securim cum binis capitibus viri femineque aue: Tarentini in sua moneta Tarantem conditorem delphino insidentem habuere; Dymai capram, qua ranam proterebat: Crotoniata tripodem Delphicum: Leucadij nauem Corinthij Pegasus cum Neptuno tridentigero sedente: Lycij leonem cum capra insidente: Naxij barbatum Bacchum, & cum poculo Satyrum: Chij Harpyiam: Eretrienses Diana speciem: Histiaei Neptunum cum insidentem: Metapontini Cererem cum arista, Bœotij muscam alatam cum ceruo, cantharum Bacchi cum racemo: Herculesque bipennem Thebani: Phocenses aquilam & tripodem: Trachinij sedentem Hercules: equum Thessali: Locrorum albatellam, alij cicadam, alij pugilem: Macedones Hercules clauam, & hircin

hircina cornua : Chalcis postomidem : Bizantini delphinum tridentem circumfusum : Thasij Bacchum coronatum & Herculem servatorem : Rhegini leporem cum curru; binos gallos pugnantes Dardani : Mylænai Sapphus civis sua effigiem : Chij Homerum : noctuam Athenienses : Argiui lupum teste Sophoclis interprete; Gel murem, ut Pollux refert : Aspendij palæstritas : Træzenti tridentem cum Minerva facie : Troiani Troiam, id est, scropham : Cyzicenileonem : Alexander Macedo bucephalum equum & Victoriā alatam : Pyrrhus Palladem hastatam sedentem in solio : Philippus Macedo bigas : Demetrius Neptunum reducem, Augustus Caesar Capricorni sideris notam, sub quo in lucem editus fuerat : Cere rem legiferam Liwia : Brutus hinc suam effigiem, illinc pileum & pugiones duos : Hadrianus Imp. sedentem iustitiam. Atque hac quidem hætenus : nunc reliqua exequamur.

Talentum multiplex fuit : Auri talentum, χρυσίου τάλαντον, tres aureos Atticos valuisse refert Pollux; argenti vero talentum, ἀργυρίου τάλαντον, minas Atticas sexagenas.

Talentum Articum valebat sex drachmarum millia, siue sexagenas minas. Unde τετραχίλιοι δέκα μινæ apud Xenophontem, tantundem valent, quantum decem talenta.

Talentum Ægineticum, decem millia drachmarum pendeat.

Talenta viginti Demosthenes acceperat ab Harpalo, ut taceret, hoc est decem millia Vngaricorum aureorum; centum, octoginta & unum & circiter triginea quatuor stuferos.

Talentis quinquaginta mulctatus fuit

Demosthenes Orator, convictus silentij Harpalo venundati : quæ summa efficit vicena quina millia aureorum Vngaricorum, quadringentos, quinquaginta quatuor, & dimidiato paulo plus.

Viginti millia talentum multa nomine Sylla Asia imperavit. quæ summa æstimatur aureorum Vngaricorum decies centenis centum uno & octoginta millibus, octingentis octodecim, & septenis sestertiis.

Talentis centum donatus fuit Erasistratus medicus sanato Antiocho, ut scribit Plinius, quæ summa excrescit ad centena quina Caroleorum millia, Careolo (ut antea admonui) ad viginti sestertios contracto.

Talentum viginti millia & quingenta annuos redditus pependisse Aegyptum Ptolemao Auleta regi, Ciceronis testimonio refert Strabo, hoc est, aureorum Vngaricorum cæties vicies septies centena, viginti septem millia, ducentos septuaginta duos, octo drachmas cum semisse.

Talentum decem millibus apparatus funeris Ephestioni ab Alexandro Macedone factus constitit; Plutarcho & Arriano testibus, hoc est, aureorum Vngaricorum M M M M M X C D C C C I Z.

Medici ducena quinquagena annua ab Imperatoribus accipiebant, Plinio teste. nostrate moneta Caroleorum duodena millia & quinquaginta.

Vespasianus Imp. Græcis Latinisq; rhetoribus annua centena constituit, hoc est, Caroleorum quina millia.

Decies sestertium (siue hac nota ΙΙ S. aut, ut alii pingunt Η S.) signat decies centena millia sestertium. Deniss Plutarchus exponit, μυριάδες πέντε καὶ εἴκοσι quod Sueton. in Cæ-

sare H-S. mille dixit. Sunt denario-
rum ducenta quinquaginta millia;
hoc est, Caroleorum quinquaginta
millia.

Vicies sestertium Cicero domum emit in
palatio, teste Agellio, nimirum cente-
nis Caroleorum millibus.

Asinius Celer mullum piscem mercatus
est H-S. octo millibus, hoc est, quadrin-
gentis plus minus Caroleis, uti Plini-
us testatur.

Crassus in agris possedit H-S. bis millies,
hoc est, Caroleorum centies centena
millia.

Clodius centies quadragies septies emit
domum habitavit, teste Plinio, hoc
est, Caroleorum septies centenis triginta
quinque millibus.

Pallas libertus Claudij Cas. ter millies
possessor fuit, teste Cornel. Tacito, id
est, centies quinquagies centena mil-
lia Caroleorum in bonis habuit.

Lentulus Augur, testante Seneca, qua-
ter millies H-S. possedit, id est, ducen-
ties centena millia Caroleorum.

Lollia Paulina mundus & ornatus esti-
matus fuit quadringentis H-S. hoc
est, Caroleorum vicies centenis milli-
bus, ut meminit Plinius.

Cleopatra Ægypti regina absumpsit
una cœna centies sestertium, nimirum
quinquies centena Caroleorum mil-
lia.

Lucullus in cœnam Ciceroni & Pompe-
io prœbitam impendit quinquagena
denariorum millia, hoc est, decem

Caroleorum millia.

Iulius Caesar Seruilia Bruti matri ma-
garitam mercatus est sexagies H-S. nimirum
ter centenis Caroleorum mil-
libus.

Caligula intra vertentis anni curia-
lum absumpsit vicies & septies mi-
lies H-S. quod Tiberius Imp. reliquit
rat, hoc est, aureorum Vngaricorum
sexcenties quinquagies & quater cen-
tena, quinquaginta quatuor millia
quingenta quadringenta quinque, &
non totum dimidiatum,

Milo septingenties sestertium aris alieni
debit, teste Plinio, id est, trigesies
quinquies centena Caroleorum mil-
lia.

Nero Claudius Cas. Tyridati Armeni
regi abeunti contulit sestertium mil-
lies, nimirum quinquagies centena
millia Caroleorum.

Tanti solum emit extruendo foro Cas-
sari dictator, teste Plinio.

Tantumdem in culinam congeffit Apici-
us, teste Seneca.

Seneca ter millies sestertium quadri-
centis quasiuit, testante Tacito, quam
summam in Pallante explicui antea.

Cesar Dictator ere alieno oppressus di-
xit, bis millies & quingenties cen-
tena millia sibi esse oportere, ut ni-
hil haberet, teste Appiano, quæ sum-
ma efficit aureorum Vngaricorum
sex milliones sexaginta millia, sexcen-
tos & sex, cum sestertiis duobus &
dimidio.

DE RE MENSVRARIA.

MENSURA. μέτρον, νόμισμα apud
Aristoph. in Thesmophor. me-
trum Victorino. Al. Maß. B. Ma-
te. G. Mesure It. Mensura, H. Me-
dida.

Mensuras & pondera inuenit Palame-
des in obsidione Troiana, testib⁹ Phi-
lostrato & Agellio: reuera autē Cai-
no Adami filio ea gloria debetur, Io-

sepho teste.

Pondus. πῶδες, πέναντι Homer. Al.
Gewicht/schwere. B. Gewicht/
swaerte. G. Pois It. & H. Peso.

Pondus centenarium Plin. ἑκατοῦν-
πέναντι. Al. Ein Centner. B. Een cen-
tenaer/hondert pont. Gal. Pois de
cent liures. Ang. An hundred po-
undes.

Metrum

Metrum bioticum *Victorinus* vocat, quod in vita & usu taxatur. μέτρον βιωτικόν, quatuor autem modis accipitur, per spatium longitudinis, ut cubitale: Secundo per examen ponderū, ut librare: Tertio per qualitatem, acervalem, ut in modio: Quarto per humidam & fluxam qualitatem, ut in cyatho, congio.

Libra *Cicer.* instrumentum quo res ponderantur. ζυγὸν *Suida*, πάλαντον *Homero*, ζυγὸς *Phocylidi*, τρυπάνη, ζυγὴ *Poll.* *Alleman.* Wag. B. Waage. G. Balance. It. Bilancia. H. Balanza.

Trutina *Vitru.* statera *Cic.* qua centenaria appenduntur. τρυπάνη, ὡς πρυγέος τῷ βαρύνει, quod ponderare atteratur, ζυγὴ *Poll.* Al. Schlüsselwag. B. Groote Wage. G. Grande balance. Ital. Bilancia grande. H. Balanza grande.

Trutina momentana apud *Isidorum*, à momento quodistic spectatur; nisi potius legendum videatur, trutina monetaria, qua videlicet pecunia appenduntur. Al. Goldwag. Belg. Goutwage/goutgewichte. Gal. Trebuchet, balance d'orfeure. It. Bilancia d'orefice. H. Balanza de platero.

Trutina campana *Isidoro*, qua constat scapo punctis librarum discrimina notantibus distincto. statera *Vitru.* φάλαγξ *Arist.* ἡμιζύγιον. Al. schnellwag B. Knipwage. Ital. Bilancia Romana.

Equipondium *Vitruvii*, sacoma *Eidem.* Appendiculum quod per scapum trutina campana punctis observatur. σφαίρισμα *Aristotel.* forte quia in modum globi pilae rotundum sit. B. De pounder/ghelijcke ghewichte. G. Contrepoix. It. Contrapeso.

Equilibrium *Vitru.* æquamentum

Festo Pomp. libramentum *Plinio.* ἰσοστάσιον *Poll.* cum neutro inclinatur examen, sed equo momento partitur discrimen. Al. Das instehende Gewicht. B. T'ghewichte. G. Pois pareil. It. Peso eguale. H. Peso y guado.

Sacoma *Vitru.* quod lanci trutinae appensum aut adiunctum, æqualitatem ponderis conciliat. σήκωμα *Poll.* Belg. De remedie/oft het tegengewichte om de swterte te gelijcken. Gal. Le remede, ou le contrepois.

Aurum ad sacoma appendere *Vitru.* Al. Vollkommen gewicht Golds geben. B. Zijn obrechte ghewichte gouts geuen. G. Bailler le pois de l'or. It. Dat il suo giusto peso del oro. H. Car el peso del oro segun la racion.

Quod σήκωμα ποιεῖν dixit in *Mechanicis Aristoteles*, quasi æquilibrium facere, unde apud *Pollucem* ἐνασκηνοῦναι dicitur, cum quid adiicitur læci trutina leuiori, quo æqualitatem trahat.

Iugum. ζυγὸς *Aristot.* Scapus bilancis, de quo lances utrimque pendent. B. Luenaer / ab æquationis argumento, obuersante in ansa meditullio lingula.

Ansa. λαβὴ. in qua examen versatur. B. Lade.

Examen *Virg.* lingua sine lingula, qua in ansa huc atque illuc nutat, dum lancibus æquatis respondeat summo puncto. ἔγνον'. Al. Das Zünglin in der Wag. B. De tonge oft het tongstien. G. La languette du trebuchet ou de la balance. Ital. Lingua della bilancia. H. Fiele ò lingua de la balanza.

Lanx *Cic.* πλάστιγξ, ζυγὸς *Etiam Eustathio* teste, vocabulo latius sumpto. Al. Wagschüssel B. waechschale. G. Bassin d'un trebuchet. It. Scudella della

della bilancia. H. Escudilla de la balanza.

Trytodoche, *Theca bilancis*. τρυτοδοχὴ Al. Goldwag Cassin. B. Goutgewicht lanfen.

Momentum. ροπή Al. Aufzug im Gewicht. B. Wtslach.

Momentum in rationibus monetariorum vocatur etia *Ein Es* / quasi monadem dicas. B. Een aes G. Vn grain. It. Vn grano, ò alfo. H. Vn granillo.

Superpondium. υπερβολήμα, ἐπιφορὰ, ἐπὶ ῥύσιν, ἐπὶ ὀλημα, ἐπὶ μετρον. quoddam quasi auctuarium, quod super pondus apponitur. Al. Obergewicht B. ouergewichte/ouerwage.

Mantilla Lucillo, additamentum Cic. auctarium Plau. corollarium Cic. accessio Eudem. ἐπίσχυμα Sophocli, ἀεθνη, ἀφάδομα, παρενθήκη, παρὰ πηγμα, πόρσμα. Al. Zugab/ zumasß/ Uebermasß. B. Toemate / toeworp/toeghiste/toeware. G. Surcroust. It. Qualcosa di piu, giunta. H. Anadidura, sobornal.

Fasciculus Scribonio, manipulus Celsi. χειροπλήγες δεσμίδιον. Al. Handtvol/Handbuschlin B. Hantvoll. G. Vne poignée. It. Vna branchata. H. El punno lleno.

Pugillus. δρᾶξ B. Onuijck/een vuystfen vol. G. Petite poignée. It. Vna branchatella. H. Vn punno chico.

Libram statuunt triplicem: mercalē, siue zygoftaticam, (ζυγοστατικὴ ἔστι πικλὴ Pollux nominat) qua negotiatores institoresq; quicunq; merces appensas venundant, vtuntur, sedecim Vnciarum: regiam Franci vocant: alteram indigitant Romanā, duodenum Vnciarum, qua Romanis olim usitata ἔστω scriptoribus omnibus est decantatissima. ἔστω tertiam nummulariam dictam ἔστω octonariam, vulgo marcam,

Libra Attica quā Romana maior fuit quatuor drachmis.

Libra as, duodecim Vncias continet. λίτρα μετρικὴ, ἑσπερικὴ. Al. Pfund masß in d' Apotect. B. Apotecters pont vā xij. oncē. G. Liure de douze onces. It. Libra cōmune di dodici onze. H. Libra de doze onzas Deunx Iuuenali. Al. Enlf Vnz. B. El oncen. G. Onze onces. It. Vndec oncie. H. Vnze vncias.

Dextans Col. Al. Zehen vnz. B. Thien oncen. G. Dix onces. It. Dieci oncie. H. Diez oncias.

Dodrans Varr. Al. Neun Vnz / drey viertheil. B. Neghen oncen/drie vierdeel. G. Neuf onces, les trois paris ou quarts de quelque chose. It. Noue oncie. H. Nueue oncias Bes Cic. Al. Zweē drittheil/acht vnzē ein marck apud monetarios. B. Acht oncen / een marck. G. Huit onces. It. Otto oncie. H. Ocho oncias.

Septunx Colum. Al. Sieben Vnz B. Seuen oncen. G. Septonces. Ital. Sette oncie. H. Siette oncias.

Selibra Plin. ἡμίλιβρον. Al. Halb pfund. B. Half pont. G. Demy liure. It. Meza libra. H. Media libra.

Quincunx Hor. Al. Fünff Vnz. B. Viif oncen. G. Cinq onces. Ital. Cinque oncie. H. Cinco oncias.

Triens Cic. τριών. Al. Vier Vnz. B. Vier oncen G. Quatre onces. It. Quatro oncie. H. Quatro oncias.

Trientalis materia Vitru. crassitudine quatuor pollicum habens. Al. Holtz vier Daumē dick. B. Een hout vier duymē dick. G. Bois espez de quatre poulces. It. Legno spisso ò grosso quatro police. H. Madera gruesa ò larga quatro dedos gruesos.

Quadrans Plin. τέταρτον. Al. Sechs lot. B. Orte oncē/ses lot. G. Trois onces. It. Tre oncie. H. Tres vncias.

Sextans

Sextans vel' sestans *Plinio*. ἑκτον. Al. Vier Lot. B. Vier loot / twee onzen. G. Deux onces. It. Due oncie. H. Dos oncias.

Vncia *Cic.* ὀνκία, δωδέκων, τετράσας ὀνκίας *Cleopatra*. Al. Ein Unz. B. Een Once. G. Once. It. Oncia, onza. H. Onza, oncia.

Sescuncia & sescunx *Colum.* Al. Underthalb Unz / drey Lot. B. Drie loot / anderthalf once. G. Vne once & demie. Ital. Vna oncia & mezza. H. Onza y media.

Semuncia, dupondius *τετράδραχμον*, *Cleopatra*. Al. Ein Lot. B. Een loot. G. Demie once. It. Meza oncia. H. Media onza, ò media duodecima.

Sicilicus *Plinio* ἡμισία, dictus est teste Festo, quod semunciam secet; nam pendit drachmas duas. Al. Halb Lot. B. Half loot. Gal. Deux drames. It. Due drachme. H. Peso de dos ochauas ò dramas.

Sextula *Cic.* Sexta uncia pars ἑξάκιον *Astuario*. ὀνκίον *Nicandri* interpreti. *Pharmacopola* quatuor scrupulos nominant. Al. Das sechste theil einer Unz. B. T'seste deel van een once. Gal. La sixiesme partie d'une once. It. Le sesta parte dell' oncia. H. La sesta parte de la vncia.

Duella, Tertia pars unciae, continet octo scriptula, siue drachmas binas, totidemq; scriptula.

Denarius *δωδεκάριον*. drachmam ponderat & septimam eius partem.

Drachma. δραχμή, ὀλκή, δρυμεις *Athenao*. Al. Der achteste theil einer Unz / ein Quintlin. B. Een viereindeel van een loot.

Scrupulum *Varr* scripulum *Charisio*. γραμμὴ. Al. schrupel gewicht / drittheil eines Quintlins. B. schrupel

Ereolus, sexta oboli pars. nam obolus sex areola continet χαλκής.

Seliqua, ceratiū. κεράτιον. Al. vier grē. B. Vier grennē. G. Quatre grains. It. Quattro grani. H. Peso de quatro granos de trigo.

Granum. σιτάριον. Al. Gren. B. Een grenn. G. Grain. It. & H. Grano.

MENSVRÆ LIQVO-

R V M.

Culeus, capit amphoras vicens, sextarios nongentos sexaginta, libras mensurales siue medicas mille sexcentas.

Amphora, siue quadrantal à quadrati pedis figura, vas est binarium, quod urnas capit duas, quadraginta & octo sextarios. ἀμφωγδὺς pedem autem quaquā versum quadratum habebat.

Metreta Syriaca capiebat centum viginti sextarios μετρήτης συριακῆς.

Metreca Attica capiebat duodecim congios, siue septuaginta duos sextarios B. Ontrent een half ame.

Urna capit congios quatuor, siue vicens quaternos sextarios.

Cadus, metreta Attica, amphora Attica. καδὸς, μετρήτης, κεράμιον, δεινὸς σαρμίνιον, σάμεν. capit duodecim congios. seu septuaginta duos sextarios, siue libras mensurales centum & octo.

Congius *Plin.* capit sextarios sex. χῆς, χοῦς. Al. Dren kannen. B. Runn twee stoop.

Sextarius, ita dictus, quod sit sexta portio congi, testante Fannio. ἑξῆς capit libram cum dimidia, nempe uncias octodecim. Al. Ein Möffel. B. Ontrent een quaerte oft vierendiel.

Hemina *Fannio*, capit uncias nouem, quartarios duos. ἡμίλη, τετραλίον, ἡμιζῆσον. Al. Halb Möffel. B. Ontrent een pinte.

Pollux cotylen dicit, & aridorum & hu-

humidorum fuisse, ac tertiam
choenicis partem.

Quartarius Lin. Quarta sextarij pars,
capit q₃ duo acetabula. τέταρτον, ἡμι-
κυτόλιον. Al. Ein Maßlin.

Acetabulum Celso, oxybaphum, ca-
pit cyathum unum & dimidium.
ἑξῆς αφορ, κυτόλης τέταρτον. Al. Ein
halb Maßle/ein Becherlin B. Een
passelick romerten.

Cyathus Plin. capit ligulas quatuor,
sive fescunciam. B. Eleny beferken/
oft troesten.

Concha, semicyathus, capit sex drach-
mas. κόγχη.

Ligula, cochlear. μύτρον. Al. Ein lestin.
B. Een lepelten.

Rhytum Mart. ῥυτὸν. Athen. duos capie-
bat congios.

Elephas. ἐλέφας tres implebat congios.

MENSURÆ ARIDORVM.

Medimnus Cic. μέδιμνον. continet, te-
ste Poll. octo & quadraginta choeni-
cas, siue centum, & octo libras.

Semimedimnus, quadrantal Volusio.
ἡμιμέδιμνον, capit quinquaginta
quatuor libras.

Choenix, dimensum Terent. χοῖνιξ, ἡ
μεγροφίς Alexarcho, μέτρον. conti-
net tres cotylas Pollucis testimonio
Cotyla autem dantur uncia tredecim
& dimidia. capit ergo libras tres, un-
cias quatuor cum dimidia.

Modius Cic. μῶδιον Suida. capit libras
viginti sex cum octonis uncis. Al. Ein
viertheil / sester.

Semodius Iuven. continet libras trede-
cim, uncias quaternas.

τρεῖς δὲ Polluci capit sedecim choenices.
ἑκτὸς apud eundem octo choenices.

ἑξάδελξ vero sex choenicum mensura est.

Hofitorium Plau. radius Eid. Lignum
teres, quo mensura aquantur. ὀμάλι-
σπα, κερκίς. Al. Streichholz / strei-

che. B. Strijckstock / streeckel. Ga
Rouleau racloir. It. Randa. H. Ra-
fero de la medida.

MENSURÆ INTER- VALLORVM.

Digitus. δάκτυλος. quæ minima est m-
sura, index & longitudinis, & crass-
tiei, & latitudinis. ac tunc quiden-
transuersus latusve digitus intelligi
debet. Al. Ein zwerch Finger. B. Een
vingerbreet / een vinger / een vin-
gerstede. G. Vn doit It. Vn dedo. H.
Sextadecima parte del pie.

Palmus Plin. Quatuor digitorum spatium
δοχμή, δακτυλοδοχμή, παλαστή, δὲ
ἐγν, παλαστής Polluci, nisi sit erratum
quadrans pedis Agellio. Al. Hand
breet / vier zwerch Finger. B. Hand
breet / vier vinger. G. Vne paulme
quatre doigts. It. Palma, quanto de-
di. H. Palma, quattro dedos.

Eadem ratione vocatur Quadrans
operæ à Colu. operarum diurna di-
uisio in quartas facta. Al. Das vier-
theil am Tagwerck. B. T vierendeel
van een dachwerck / een schoft.

Decoquere ad palmum Columella di-
xit, pro, ad quartas coquere, ut medici
loquuntur. Al. Bisß auff's vierdt-
theil enn lassen siedem. B. Tot op vi-
grendeel lassen insieden. G. Bouillir
tant que le quatre partie soit con-
sumée. Ital. Cochere infino alla
quarta parte. H. Bullir hasta que
falta la quarta parte.

Lichas, Intervallum inter pollicem &
indicem extensos. λῆχας. complectitur
autem palmos duos & semissem. πλῆ-
ξίς Suida. Al. Ein Fürspan. B. Een
spanne van den dunm en d'eerste
vinger / een voorspanne.

Orthodoron, Intervallum à carpo ad
digiti medij extremitatem. ὀρθόδωρον
lichadem excedit digito vero. Al.

Einer

Einer außgestreckten Hand lang.

B. Een oprechte hant lanct.

Dodrans Plin. palmus maior, Interuallum inter pollicem & minimum digitum diductos, estque duodenum digitorum, siue palmorum trium. αἰσχυρὸν. Al. Ein Spann. B. Een spanne.

Pes quatuor est palmorum, siue digitorum sedecim, diuiditurque in duodecim uncias, ita ut duodecima pars pedis vocetur uncia. pollicem dici auctor est Frontinus. Porro pes Græcus, ut & passus Romanis. sunt longiores; siquidem Græcus pes semuncia longior est quam Romanus; & Græcus passus Romanum pede uno quartaque eius parte superat πῆς. Al. Fuß. B. Voet. G. Pied. It. Pede. H. Pie.

Pes porrectus, est in stapedis mensura.

Al. Stehend Fuß. B. Staende voet

Pes contractus, longus & latus semipede.

Al. Eingezogener Fuß. B. Ghecrompen oft inghetrocken voet.

Pes quadratus, longus & latus pede. Al.

Fuß im Quadrant. Belg. Voet int

vierecante. G. Vn pied en quatre. It.

Vn pede nel quadro. H. Vn pie en

el quadro.

Palmipes, Mensura ex palmo & pede,

viginti digitorum; definiturque spatio

à cubito ad digitos extremos inflexos.

πυγών.

Cubitum Cic. vlna Virg. sesquipes Co-

lum. Vlna ab ὠλήνῃ, id est brachio,

nomen trahens. interuallum à flexu

brachij, ad digiti mediij supremam usque

partem. πῆχυς, κῦρῖτον Hippocr. ὠλή

ν, ἀγκών, ὠλήν ὀστρον Gal. Al. Andt-

halb schuch/Elle. B. Een elle/een cu-

bite. G. Couldée de pied & demy,

aulne. It. Cubito, alna, braccio. H.

Codo de medir, vara.

Cubitum regium, superat comune cu-

bicum trib. digitis, teste Herodoto.

Passus Plin. Spatium quod & triusque manus extensione completur, continetque pedes quinos. Al. Ein schritt / ein Maß von fünff schuhen. B. Dief voeten / vadem / vaem / schreede. G. Vn pas. It. Passo. H. Passado.

Ad hoc dissidet Græcorum ὀργυὰ, tametsi voce passus ab interpretibus reddita: utpote maior, quippe quæ pedes sex cum quadrante contineat.

Gradus, etsi auctores non utantur pro mensura, Boetio tamen teste continet duos pedes & semissim. βῆμα. Al. Tritt. B. Crede.

Decempeda, de ea annotauimus inter Architectonica instrumenta.

Gradus testudineus Plauto. lentus. Al.

Langsamer gang od tritt B. Slen-

pende ganc / oft laucksame en trage

tert. G. Pas tardif. Ital. Passo dento

ò tardo. H. Passado tardo.

Gradus formicinus Plauto, pro paruo

& contracto. Al. Kleiner stapff oder

tritt. B. Elenne stap / oft tert. G. Pe-

tit pas. It. Passo picciolo. H. Passa-

do perqueño y breue.

Gradus grillatorius Plauto. Al. Ein

grosser mechtiger tritt. B. Eē groo-

te oft wijde screde / tert oft stap. G.

Grand ou long pas. It. Passo gran-

de. H. Passado luengo.

Clima Colum. Mensura pedum sexage-

num quaquauersum. κλίμα.

Arura ἀρῆς dimidiū plethri, pedes ha-

bet quinquaginta, Suida testimonio.

Plethrum. πλεθρον & πῆλεθρον poetice,

(tametsi iugerum male vertant in-

terpretes) stadii sexta pars, hoc est, cu-

bitorum sex & sexaginta.

Stadium Plin. spatium est in sexcentos

pedes porrectum, siue centum viginti

quinque passuum. στάδιον, στάδιος, αὐλός.

Al. Einn weg hundred vn fünff vn

zwenzig schritt weit. estque octaua

miliarii pars, teste Columella. B. Hō-

dert en vijs en twintich schreden. G.

Cent

Cent & vintecinq pas. It. Cento & vinticinque passi. H. Ciento y vintecinco passados.

Diaulos, *Vitr. in duo extenditur stadia.* *διᾶυλος*.

ἵππων quasi equestre, indito ab equorum cursu nomine, quatuor complectitur stadia, *Plutarcho teste.*

Milliare & milliarium *Cicer. & Suet.*

spatium millepassuum. octo continet stadia. lapis etiam ita accipitur; & cippus Valerio probo; quia milliaria olim lapidibus & cippis signabantur, cuius rei documentum adhuc exstat in Veneta ditione. μίλιον Moschop. Al.

Ein Meil / tausent schrit lang. B.

En mille / dunsent schreen. Gal.

L'espace de mille pas. It. Miglio. H. Milla.

Dolichus, *spatium est duodecim stadiorum* *δολιχός.*

Parasanga *Plinio, Persicum miliarium, triginta stadia complectens, teste Herodoto.* *παράσαγγος.*

Schoenus, *Aegyptia mensura sexagenum stadiorum, ut Hermogenes scribit.* *χοῖνος.* *Funiculum vertit Hieronymus, quod distinctis spatijs in Nili ripa helcyaria iumenta funibus naues trahant.*

Iugerum *Varr. ruris modus, quem uno die iuncti boues exarare & no iugo possunt, habetque duos quadratos actus, (ut Columella attestatur Varro) pedes ducentos quoque uersum. Fabius*

tamen lib. i. cap. penult. iugeri mensuram ait esse ducenum quadragenum pedum in longitudine, dimidioque in latitudine patere. Varro à γῶν deducit uerbum. *Al. Wz ein par Schffen auff e tag eren mag / ein Zuchart. B. Zehnbunder lants. G. Journée, iourna. au, ioug de terre. It. Giornata.*

Vna obrada de vn par de bueyes

Actus Plinio, in quo boues agebantur cum aratur uno impetu iusto. hic erant centum viginti pedum.

Actus quadratus Varr. longus latusque centum viginti pedes: qui & mirus Latine dicitur.

Versus Varr. Quadratum agri spatium centum pedes longum, totidemque latum, is & modius agri Varro. dicitur. *Al. Hundert schuhe lang vnn brent. B. Hondert boeten lancf eebreet. G. Arpent.*

Pes, de quo superius, sicut As in duodecim uncias distribuitur: ita sextans Plinio pro duabus uncis pedis ponitur. quadrans Agell. pro tribus uncis pedis, qui & palmus pedis, triens Plin. pro quaternis pedis uncis, quincunx apud eundem, pro quinque uncis.

Semipes Catoni, qui semissis Vitr. beato Sexto Pompeio, pro octonis uncis.

Dodrans Columella, pro nouem uncis pedis.

Dextans Vitr. pro decem uncis.

MUSICA INSTRUMENTA, EOQUE SPECTANTIA.

MUSICAM triplicem esse solunt, vel ore, vel manu, vel flatu editam. *Cic. in Rosciana tantum uocum, neruorum & tiliarum nominat, quum alijs uocabulis harmonicam, organicam & rhythmicam indignant eius artis magistri.*

Organa siue instrumenta musica tripli-

cia sunt: (ut in Protheoria in Psalmos Chrysostomus scribit) vel ἐκ πνεύματος Athenao, siue ἐκ πνεύματος, quae flatu complentur. vel ἐκ τριῶν, siue ἐκ τριῶν, quae neruis intenduntur. vel κρουστέ, quae pulsantur. Primi ordinis sunt, Tuba, Tibia, Fistula, Classicum, Buccina, Cornu & Lituum.

tuus. Secundo ordini debentur, Lyra, Cithara, Testudo, Psalterium, Sambuca, Pandura, Barbiton, Naulium, & Pectis. Ad tertium referuntur, Tympanum, Systrium, & Cymbalum. ὄργανα. Al. Allerley Instrument/ Sentenspiel oder Gesangspiel. B. Alderhande Instrumenten van Musijcke. G. Instrumēts de musicque. It. Instrumenti di musica.

Tuba Cic. dicata erat bellorum praelusionibus, & accendendis animis bellatorum: Tyrrhenorum inuentum. σάλπιγξ. Al. Trommeten. B. Trompel. G. Trompe, trompette. It. Tuba, trombetta, tromba, trompetta. H. Anafil, trompeta derecha.

Tuba praeliaris, rotunda erat, teste Artemid. σπορὺλῃ σάλπιγξ ἢ πολεμικῇ. ita ut recta fuerit, qua in sacris utebantur. is ὅν ipse vocat.

Tuba varij à Polluce tribuuntur soni. ἰσομεπικὸν φώνημα, quando classicū caneatur. ὠρχηλικὸν, ubi in conflictu animos accendebant. αὐακλητικὸν, cum receptui caneant. αὐαπαισῆλον, quando ab itineris labore supersedere, castraq; metari militen volebant. & πομπικὸν, cuius in pompa solenni usus erat.

Tuba ductilis, quæ ex ære facta est, a henea tuba. Al. Ruppferine Trummeten. B. Coperen trompet. G. Tröpette de cüyure. It. Trombetta di rame. H. Trompeta de cobre.

Buccina Ouid. eadem fere cum tuba. βουγίον. Al. Posann/ Zinck. B. Basunne/ basoē/ zincke/ cornet. G. Cornet. It. Cornetto. H. Bozina.

Lituus Virg. Incurua buccina, exili sono, quæ in bello canere solebant, teste Festo. Al. Schalmey/ trumē Trummeten/ Rrumhorn. B. Schalmeyne. G. Claron, ou cleron. It. Trombetta bastarda. H. Trompeta curua, ô bastarda.

Cornu Virg. κέρας. Al. Heerhorn/ blasshorn. B. Heerhoren/ blashoren. G. Corne, cornet. It. Corno. H. Cuerno.

Classicum Linio, Virg. tibia, vel tuba classis proprie, Servio teste, capitur pro bellica tuba. σάλπιγξ. Al. Trommeten vmb ein sturm/ schlacht/ od Lärmen zu blasen. B. Trompet om een alarm te slaen oft te blasen.

Tibia, buxus poëtis, quod è buxo ferme eius materia. huius usus olim precipuus fuit in funere, luctui dedicatus: unde à nenia ὑλιδόια tibiam dixit Pratinas. αὐλὸς, λωτὸς Euripidi. Al. Pfeiff/ Fleuten/ Schwägel. B. Pijpe/ flunte. G. Fleute. It. Fiuta, flauto. H. Flauta.

Tibia vtricularis. ἀσπαυλὸς. Al. Sackpfeiff. B. Lullepijpe/ runspiipe. Gal. Vne cornemuse. H. Gaira.

Tibiarū multa genera enumerat Solin. polyhistor. quæ obiter pertexam ordine.

Præcentoria tibia, quæ præcinebant ad deorum puluinaria: vasca, si non potius vasta, magnitudinis argumentō, quæ numerofo foratu præcentoriam superabat: puellaria siue puellatoria à clariore sono ad puellarum vocum modum: gingrina. γίγρης Poluci. γίγρης ὅς γίγρης αὐλὸς Eustath. quæ breuior exilem luctuosumq; edit sonum, nomen habens à Gingri (ita vocabatur lingua Phrygia Adonis) defleto, talibusque tibijs funerato; vel, ut Festo placet, à gingritu fictitia anserum voce; vel quod ex anserum ossibus ea tibia concinnarentur: miluina, quæ in accensatus acutissimos exibat.

Tibiae longæ apud Marium Victorinum, quibus supplicantes utebantur in templis, cantum trahentes. quicquid eiusmodi tibiae inflare assueverant, Spondulæ dicebantur.

Tibiæ dextræ Terentio, quæ dextra oris parte & manu itidem dextra tenebantur. similiter Tibiæ sinistræ, quæ contraria oris parte manuq. αὐλοὶ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν.

Tibiæ Phrygiæ, impares erant, & inæquales habebant cavernas.

Tibiæ Sarranæ, (ea namque sincerior mihi videtur, & probatur lectio potius, quam Serranæ, quæ cum serra nihil habent commune) à gente dicta, ut à Phrygiis, Phrygia nimirum à Sarra. Tyros olim eo nomine vocabatur; unde Pœnos Sarra oriundos Ennius dixit, si Probo credendum est. Hæ pares erant, & æquales obtinebant cavernas siue foramina.

Porro ad tibiā minoris ætatis funera produci censuissē, innuit Statius eo versis:

Tibia enim teneros solitum deducere manes, ut maioris ætatis, ad tubam. Unde Didymus elegiam ait esse luctuosum carmen ad tibiā decantari solitum. Præuijs etiam tibijs Victimæ dijs offerre solebant teste Plutarcho.

Bombyces. βόμβυκες Aristoteli vocantur longæ tibia, quæ difficulter magnæque cum contentione flatus implentur.

Tibiæ ligula. γλῶττα Dioscorid. Aristotel. Al. Das Züngling. B. Het tongstien. G. Languette. It. Lacanna. H. La cana.

Fistula Virg. calamas Eid. canna, harundo, cicuta Virg. buxus poetice. οὐλῆγξ, ὀνιάξ, λωπὸς Eurip. constat è calamis. Al. Pfeiff/ Fleute. B. Pijpe/ fluyte/ ren rietpijpe. G. Fleute. Ital. Flau o, fiuta. H. Flauta.

Lyra. λύρα κίθαραι Aristoxeno, Lyra & Cithara discrimen non paruum est, quanquam Grammatici fere confundant. inter quos est & Eusta-

thius, qui sic scribit: χέλος citharæ dicta est, eo quod testudinis testigo addita, fidibusque tensa lyram formauit. & rursus: Chelyn, hoc lyram, è testudinis testa facta scribit. Cui sententiæ videri potest subscribere & Horatius, qui de curium curuæ lyra parentem nominat libr. Odarum primo. at lib. 2. testudinem illi attribuit. Dissas facit Plato. quid, quod Dioscorus trichordon lyram fuisse innu- mulat, at Citharam siue testudinem septem nervis instructam innu- ratius? quomodo φόρμιγξα ἐπὶ γλωσσόν, id est, septenos edere sonos Pindarus ait. Disertis quoque verbis Lucanus in carmine ad Pisonem (quod non sine manifesta iniuria possessum hæcenus ac Ouidio, auctori suo vindicauimus) edocet istud discrimen: nam Chelyn siue Testudinem digitis aut pectine pulsabant, Lyram pellebant. versus sunt:

Siue chelyn digitis, & eburno verberant
pulsas, & mox:

Nec pudeat pepulisse lyram.

Seneca etiam chelyn plectro verberari, D. Clemens πλήκτρῳ κρούειν id est, plectro pulsari dicit. Al. Lenre. B. Liere. G. Lire, liron. It. Lira. H. Guittara.

Cithara. κίθαρα Plat. ψάλλοντες Suid. φόρμιγξ, Hom. χέλος, à χελαίς, id est, testudinis testa. Testudo Cic. à forma. Eusebius tamen lib. 10. aliquantulum discrepare φόρμιγξα & Citharam indicat, non explicat tamen. Virg. periphrastice citharam cauam testudinem dixit. Al. Lauten. Belg. Len lunte oft cisther. C. Lut. It. Luito Nebrissensis vihueianus exponit. Alij Citharam putant harpam esse nostram, Hieronymi fortassis verbis persuasi, qui citharam delton figurat.

figura describit cum chordis viginti-
quatuor. ad quam accedit instrumen-
tum illud, quod vulgo nos virginale
& clauécymbalum nominamus.
Galli espinetam & clauécymbalū
quoque nuncupant.

Psalterium, Musicum instrumentum
ab Hebraeis nebel, aut (ut Chryosto-
mus in Psalmorum librum annotat)
נבל. ψαλμοκίνητον λέγει quam
dixit in illis versibus:

ὁ πνεύματι

πνεύματι τῷ ἑα καὶ βέλῃ τείνας

ὁ δαδὶδ ψαλμοκίνητον λέγει.

Describit autem Chrysostomus in
Protheorij ad psalmos ita: ψαλτή-
ριον τῶν ἐν ταῖς τῶν μὲν ἱν, πλὴν ὅρδιον,
καὶ αὐτὸν εἶχε φθόγῳ τὰς ἀφορ-
μὰς, &c. hoc est, Psalterium instru-
mentorum unum est, quae fidibus
tenduntur, sed erectum, (eam enim
ἰσθίς μελωδίας, quam Plutarchus
Terpandro tribuit inuentori, signi-
ficationem esse autumo, quae rectis,
non iacentibus, aut obliquis fidibus
editur) cuius sonus altrinsecus ē su-
periore parte redditur. Habet au-
tem decem verticilla quae in iugo
ipsius vertuntur, totidemque chor-
dis, sono dispares: (hinc decachor-
di psalterij fit mentio in Psalmis)
dextra autem plectrum tractabat,
laeva altrinsecus chordis oberrans,
per interualla, digitosque frequenter
transponens, vel grauem, vel acu-
tum, mistumve sonum excitabat.
hactenus ille. D. Hieronymus Psal-
terium in modum Δ littera compo-
situm ait. D. Augustinus scribit Psal-
terium habuisse superiore in parte
sonorum lignum, quasi tympanum,
cui neruorum series incumbat, ut
melio rem sonum reddat, quod li-
gnum in Cithara inferius sit. Psal-
terium hinc fere statuere liceat esse
Harpam; tametsi pluribus nostra in-

structa sit chordis: Alij instrumentū
illud, quod eodem fere Vocis sono Psal-
terium aut Psalterinum vocatur, esse
existimant. Porro νάβλιον, siue νά-
βλαν, ut Clemens, & ex eo Eusebius
scribunt, vel ναῦλα, ut apud Plutar-
chum est, Hesychius ambigue & Ci-
tharam & Psalterium exposcit. rur-
sus organi genus musici aspero sono,
quod Cappadocum inuentum esse
voluerunt, ut Sidoniorum Sopatrus,
naulium dixit Ouidius illo versu:
Disce etiam duplici genialia vertere
palma Naulia.

Pectis, magadis. Instrumentum musi-
cum cum Psalterio quiddam com-
mune habens, &que adeo ut Psalte-
rium interpretatus sit Apollodorus:
Lydorum inuentum teste Anacreon-
te. πηκτις, μάγαδς, ὄργανον, ψαλμικόν
quod sine plectro Διὰ ψαλμῆς usum
sui praebebat. at μάγαδς αὐλὸς &
παλαῖο μάγαδς, tibia genus eodem
tempore & grauem & acutum inso-
nans, teste Athenaeo.

Sambuca, Triquetrum instrumentum,
imparibus longitudine fidibus, σαρ-
μὲν Athen. Hispanice Nebrissenſe
vocatur Campona. Athenaeus in-
strumentum esse musicum acuti soni
& argutum, tetrachordum scribit.
Al. Hackbrett. B. Hackbert. G. Har-
pechorde. It. Harpicordo.

Barbiton Horat. barbitos fem. & bar-
bitus, Lyricum instrumentum ple-
ctro solitum percuti βάρβιτον, βάρβι-
τος, βάρβιτον Poll. ob grauiore for-
tasse fidium sonos: nam in Athenaeo
perperam βάρβιτον legas scriptum; cu-
ius inuenti gloriam Terpandro tri-
buit Pindarus, ut Anacreonti, Nean-
thes & Antipater. Martianus Fe-
lix multiforme Barbiton dixit, ob
varietatem, non (ut arbitror) for-
ma, sed sonorum forte. Strab. lib. 10.
Sambucam cum Barbito eandem

esse ait, ibi, *σαμβούκη ἢ καὶ βάρβις*. Quod miror, cum Sambucam *ὀξύφυλλον*, id est argutum, esse instrumentum Athenaus prodiderit, aliter quam de Barbitō sentire Pollux videatur. Halicarnassensis *βάρβις τε καὶ κεν* dixit, pro barbita plectris radijsve percurrere

Pandura. *πανδύρα, πανδύρις*. Musicum instrumentum trichordon, triplicibus fidibus tensum. Al. Fidel. B. Veele/beelfen. G. Rebec, rebecquin. Ital. Rebecchino.

Cymbalum, de hoc in Rebus ecclesiasticis dictum est. Illud dissimulare silentio nequeo, Cymbala Pectidas, Lyras pro bellicis instrumentis fuisse habita, quod à D. Clemente Alexandrino in hac verba proditum est: In suis bellis stuntur Tyrrheni tuba fistula Arcades, pectide Siculi, Cretenſes lyra, tybia Spartani, cornu Thraces, tympano Ægypti, cymbalo Arabes. A Cymbalis differunt crembala, *κρέμβεαλα*, qua voce significatur conchyliorum tritorum & os siculorum linea, qua pueri accincti personant concussa. B. Rincfelen. H. Sonaias, tarrenas, chapas. ita enim Hesychius: alij *κρέμβεαλον* dici posse putant instrumentum illud è stornomate concinnatum, pueris in usu frequens; quod labris comprehensum, modulatum sonum edit, dū ligula inflexa, qua medium secat, digito agitata perstrepit. Al. Trumm. B. Trompe.

Sistrum Ouid. crotalum Virg. Instrumentum aneum, ferreumve trigonum ferme, orbiculis annulisve bacillo ferreo comploſis tinnitum edens, ad quos staticulos edebant olim puellæ; qui mos in Italia etiamnum durat. Crepitaculum Martianus Felix appellare videtur, quod ipse leniter blandeque tinnire testatur. Sistrum

à concussu, & agitatione, Vocatur Ægyptio sacris Isidis receptissimum Idem autem esse instrumentum strum cum Crotalo, fidem faciunt sunt testimonia auctorum eadē de quentium; Virgilij in primis in C Crispum sub Crotalo docta modulatus.

alterum Martialis:

Hæc quatiat tenera garrula manu.

tertium Ouidii:

Iactantē Pharia tinnula fistram

Errant turpiter qui tympani formis sistro tribuunt; Et illi, qui cornu curium interpretantur. Nebrissæ quoq; Tuba genus inepte, cum id cum Crotalo, ut diximus; quod indicat epitheta à poetis illi data, nulum & crepitans apud Propertium

Tympanum, instrumentum membranæ & trimque clausum, baculis comploſi solitum. *τύμπανον*, *βυρρόν*, *κύκλωμα* Euripidi. Al. Trumm. Trummel/ Gumber/ Baucke. Trommel/ tamboerijn. G. Tabour, tabourin, bedon. I. Tamborino, tamburro. H. P. dero, atabal, adufe.

Tympano assimile est, quod Germani composita voce Kesseltrummen. Heerbaucke/ & Belga Keteltron vocant, quasi alienotympanum, mirum ahenum tenso corio personans cuiusmodi fere *ῥόπτρον βυρρόν* dixit Appianus in Parthico: de videri potest sensisse Papinius, ubi Æraq; taurinos sonitu vincentia pulsus. nam taurinos pulsus vocat comploſa tympana.

Magas, magadium, Tabulatum citra testudinisve chordas sustinens sonumque representans. à nonnullis vocatur fulcrum: ab artis perit ponticulus: hemisphærium dicitur à Boetio, *μαγὰς* Suida, *μαγὰς* Lucian

Luciano. Al. Der Sattel. B. D.
brucyten. G. Le cheualet.

helys, magas, pro assere qui ponticu-
lum sustinet. χέλυσ, μαγὰς, ἡχείων, eo
quod sonos percussu reddat. Al. Die
rose. B. De solder oft de roose.

Iugum, Cervix cithara, in quam ver-
ticilla immittuntur, κτεῖς, ζυγὸς, σι-
μαί Hefychio. Al. Lauten Krag. B.
De fraghe.

Verticuli, verticilla, epitonia Varr.
Paxilli, quibus fides vel tenduntur,
vel remittuntur. πιασαλίσκοι Chry-
sost. κήλοπις Aristoph. κήλαβοι. κή-
λαυσι Luciano. Al. Die Nägel. B.
Gleutelen.

Plectrum Horat. pecten Virgil. Cala-
mus aut paxillus, vel quodcunque, quo
cithara chordas tangimus πλῆκτην.
Al. Geigen Bogen / Fidelbogen /
Hackbretthölzlin. B. Het boochstē
van een veelckē / kolsken. G. Archet,
arc. It. & H. Arco.

Canere intus Asconio, est laeva manus
digitis chordas carpere. ψηλαφαῖν. Al.
Die Senten greiffen. B. De snaren
staen. G. Toucher les cordes. Ital.
Toccar le corde. H. Tocar las cu-
erdas.

Canere foris Asconio, est dextra ple-
cto uti, chordasque pulsare. κέρκεν
Halicarn.

Fides, dis, Cic. chorda Eid. neruus Eid,
neruia Nonio. μέτος, λίνον Epigr. χορ-
δή, νεύον, πινιδόν. Al. Seiten. Belg.
Snare. Gal. Chorde. It. Corda. H.
Cuerda.

Hypate Vitruu. principalis Albino,
Chorda in Musica, qua grauem red-
dit sonum; ob id Saturno attributa,
propter motus tarditatem, & soni gra-
uitatem. ὑπάτη Psello. Al. Der groß
Brummer.

Parhypathe Vitru. quasi iuxta hypaten
collocata, secunda est in heptachordo
fides. tot enim ad imitationem plane-

tarum placuit adhibere. πρυπάτη.

Al. Der klein Brummer.

Lichanos, ab indicis digiti nomine ter-
tia chorda dicitur Boetio. λειχάνος.

Mese, media, quia re vera est inter se-
ptem medio ordine. μέση.

Paramese Boetio, quinta, quod media
succedat ordine; quae & trite, quod
à Nete sit tertia: quam Corœbus A-
tyos filius Lydorum rex adiecisse cre-
ditur. παραμέση, τεῖτη.

Paranete, quasi Neta proxima, quam
Hyagnus Phryx addidit. male enim
apud Eusebium lib. 10. ἀγνὴν scribi-
tur pro ὑάγνῃ παρανήτη.

Nete, Septima cithara chorda, acutum
insonans à Terpandro Antisseo adie-
cta. νήτη Psello.

Hæc propterea subieci, ut ne lateat
paulo rudiores, Veterum musicam, &
quidem simplicem, quaternis tantum
neruis fuisse usam. Ceterum quia in
chordas incidimus aurium illices sono,
reliquam Musices materiam (ita & illa
cuncta temperat, & exornat, sensibus
voluptatem concinnat, natura harmo-
niam, intellectui beatitudinem quandā
elargitur) distringamus obiter cum ap-
pendicibus sonis, strepitibusq; harmonie
dissonis, ne quid intactum, quoad eius
fieri potest, hic, relinquamus.

Melos Boetio, numerus Virg. modu-
latio Fabio, modulamen, modu-
latus Seneca. ῥυθμός, μέλος. Al. Ges-
sang / Singen nach dem Schlag. B.
Sanck / melodye / sanck op sijn ma-
te / endena dem slach. Gal. Chant,
melodie, chanter par mesure, me-
sure de musique.

Habet autem tria genera; Vitruuius
& Boetio testibus. Harmoniam,
Chroma & Diatonium.

Harmonia Cicer. Medulatio ab arte
concepta grauis & auctoritatis ple-
na, consonantia Boetio, acuti soni,

gravisq; mixtura suaviter uniformi-
terq; auribus accidens: ut dissonan-
tia, duorum sonorum aspera auresq;
radens percussio. Macrobius aptam &
consonantem conuenientiam vo-
cat, ἀρμονία, quā πολυμυζέων ἐνωσιν
Nicomachus Gerasinus exponit. Al.
Zusammenstimung/Wollautüg.
B. Een accort van verschende vons-
sen of: stemmen ende toonen. Gal.
Accord des sons differents. It. Ac-
cordo & consonantia musicale. H.
Consonantia en la musica.

Chroma Boetio, *Modulatio crebritate
& solertia modulorū oblectans.* χρω-
μα quasi colorata Vocum compositio.
Al. Coloriren B. Diminueren/ofst
seer coloreren ende brecken/schette-
ringe ofst quenckelinghe.

Diatonium Boetio, *Modulatio natura-
lis* ἀγώνιον Plutarcho, ἀγόνιον
Psello. vulgo est. End duo.

Harmonicum ἐναρμόνιον. Musice ge-
nus diffiillime ad cantum applica-
ri, multaque exercitatione & usu
opus habere dicit Psellus: Diato-
nium vero simplex esse & natura-
le: Chromaticum vero ciendis affe-
ctibus lacrymisque accommodatius
esse. Chromatici autem usus anti-
quior fuit ceteris; si Plutarcho credi-
mus.

Horum quodlibet variatur, diuidi-
turque in Lydiam, Dorian & Ioni-
cam cantilenas. Lydiam, λυδίων ἀρ-
μονία, lugubribus conuenire Plu-
tarchus scribit, eiusque inuentorem
Olympum Phrygem nominat Ari-
stoxenus. Erat & alterum Lydiae ge-
nus effeminatum ac molle, Ionica
affine: illa Ἰπλωδία, flebilibus di-
cata; hec ἰταειρὴν λυδία, & ἐν-
δεληρὴν, hoc est, dissoluta & fracta,
audiebat. quanquam fuit & μεζο-
λὴδία & misti generis, Sapphus poe-
tria inuentum, testante Aristoxeno.

Certe Lydia & Ionica harmoni-
molles & symposiis accommoda-
bebantur. Unde ab animorum
missione χαλαραὶ Platoni dicuntur.
Doria vero harmonia grauitas
& magnificentiam Plutarchus
lijque tribuunt: Cassiodorus eti-
castitati prudentiaque inservire
statuit.

Symphonia Cic. concentus Eid. σ-
φωνία. Procreatur autem concentus
coniunctione phthongorum, Vitru-
teste. Al. Gesang / zusammensti-
mung. B. Accort van stemmen
welghestemde sanct. G. Accord
voix, melodieux chant & acco-
dant. It. Buon accordo de voci.
Cauto accordabo.

Psalmus, Cantus, qui in psalterio
modulateque accinitur. ψαλμός.
seu carmen, Musicus concentus,
lingua plectro editur. αὐδὴ. ut in P-
theoriis suis Chrysostomus differit.
Al. Ein Psalm. B. Een Psalm. G.
Un pseume. It. Un psalmo. H. Vn
canton ò psalmo.

Modi Cic. moduli Plin quasi mensurae
quadam cantus νόμοι. sic dicti, quod
statam intendendi cantus rationem,
legem transcendere nō liceret, ut Plu-
tarchus monet. Al. Die Mensur
Schlag / die Maß im gesang.
De mate/den slach. G. La mesure
It. La misura. H. La medida.

Modos concidere & frangere Cic.
Cic. minuritionem citare, vel re-
nuonem, (ita enim malim apud Ci-
lib. De orat. I. legere, quam munio-
voce propius ad veterem scripturam
accedente, & τὰ μινύειν responderet
est remittente se voce canere, ac quod
colligere, recipiendo se ab acutissi-
sono usq; ad grauissimum. μινύειν
Vernacula lingua affini voce id
plicat. Al. Minuieren / & diminui-
ren. B. Minuieren / & diminui-
G. I.

G. Diminuer en chantant, fringoter.

Pæanem citare Cic. lib. 1. Deorat. vocem sensim excitare, ut ibidem loquitur Cicero, vel contentiore voce altum & acutū scanſim inſonare. *πυαρίζειν, πυαρίζειν* Aphrodisæo. Al. Steigen/hoch ſingen B. Elimmen/rijſen/int ſoffet ſingen. Gal. Chanter en ſoffet.

Organum pneumaticum Vitru. quod venti ministerio inſonat Al. Orgel/Positif B. Orgel/positif. G. Orgues. It. Organo. H. nſtrumento. Arca. Virruuio, in quam anima miniſtrans canalibus inſluit: niſi mauiſara, & ſit *βαρεια*, quod tanquam ara ſubſtrata canalibus ſubmittat ſtatus, & illa nidorem & ſaporem è victimis. B. Lade. It. La caſſa ſecreta del organo.

Pinax Vitru. Summa tabula foraminosa. B. Twelbert.

Pleuritides regulæ Vitru. quaſi laterales dicas, quæ impelluntur & reducuntur ad obturanda foramina vel aperienda. Al. Das Register. B. De registers/gelunden.

Epistomium Vitruuio, Obturaculum, quo continetur ſpiritus; aut laxatur in organis. B. Den wintbancf. Gal. Ventil.

Manubrio epitoniorum, vel epistomiorum, ut alij malunt, Vitru Bel. De clauieren

Phthongus Vitru. ſonus Boetio. ſonitus Vitru. Caſus vocis *ἐπεμλῆς*, id eſt, melo aptus, in unum tenorem ſiue intenſionem; quod Boetio cum Ariſtoxeno placuit: ita dictus à loquendi ſimilitudine, quod eſt *φθόγγος* à *φθγγος*. B. Toon G. Leton. It. & H. Tono.

Interuallum Vitru. Acuti grauiſq; ſoni diſtantia, vel ſonorum mutua vicius ad alterū ratio. *Διάστημα*. Pſell.

Conſtitutio Boetio, ſyſtema, Interuallorum certus complexus. *σύνθεσις* Pſello.

Dieſis Vitru. Semitonij dimidium, ſemitonium minus Boetio, eſtq; interuallorum minimum, ſeſquioctaua quadrans. Dieſis Nicomacho, Pſello.

Diaſchiſma. Dimidium dieſeos. *Διάστημα* Philolao Pythagoreo, cum quo idem eſſe arbitror. quod *πείρω* Eupolis Comicus, & Suidas vocant. quæ vox non dubito quin reponenda ſit apud Feſtum in Tituillitio, pro *βλίτω*, quod muſici organi genus eſt, cum *πείρω* minimum quid ſignet.

Semitonium à dieſi proximum eſt, ſeſquioctaua dimidium. *ἡμικρον* Boetio.

Tonus, duobus ſemitonij conſtat, & ſeſquioctauam conſtituit.

Phthongorum appoſite modulationem componentium octodecim tropoſ priſca ætas ſtatuit; quos ad noſtri temporis ſcalam (ita enim nominant) reſtatos ſubiiciam.

Eroſ lambanomenos Vitruuio, acquiſitus Boetio. *ἑρως λαμβανόμενος* Pſello, *ἑρως μελῶδης* alius. eſtque primus & iſſimus temporum, unde fortassis luna eum attribuit Cicero. A. re.

Hypate, hypaton, quaſi principalis, principium. *ὑπάτη ὑπάτων*. Mercurio datur à Cicerone. B. mi.

Parhypate hypaton, *παρυπάτη ὑπάτων*. Veneri aſſignat Cicero. C. fa. vt.

Lichanos, vel diatonos hypaton. index, & extenta principalium quem Soli tribuit Cicero. *λεχαινός* Plat. *ὑπάτη Διάστημα* Pſello. D. ſol. re.

Hypate meſon *ὑπάτη μέσων* Pſell. Saturno tribuitur à Boetio: Marti à Cicerone. E. la. mi.

Parhypate meson. παρυπαίτη μέσων
Ioui attribuitur à Cicerone. F. fa.
vt.

Lichanos, siue diatonos meson Δι-
γόνος μέσων. Saturno Cicero dat,
Marti Boetius. G. sol. re. vt.

Mese Vitru. μέση, vel μέση μόνως Psello.
Soli datur à Boetio: Ultimo calo à Ci-
cerone media. A. la. mi. re.

Trite synemmenon, vel syzeugme-
non, quasi tertia copulatarum con-
iunctarum &c. τρίτη συνημερόν. Ve-
neri tribuit Boetius. B. fa. b. mi.

Paranete synemmenon. παρανήτη
συνημερόν. Mercurio assignatur à
Boetio. C. sol. fa.

Nete synemmenon, Lunari circulo
datur à Boet. νήτη συνημερόν veluti
colligatarum ultima. D. la. sol.

Paramese Vitru. παραμέσης Psello, B. fa.
b. mi.

Trite diezeugmenon, tertia disiun-
ctarum. τρίτη διεzeugμένη Psello. C.
sol. fa. vt.

Paranete diezeugmene, penultima
diuisarum. παρανήτη διεzeugμένη D.
la. sol. re.

Nete diezeugmenon. νήτη διεzeugμένη.
E. la. mi.

Trite hyperbolæon, tertia excellen-
tium. τρίτη υπεβολαίων Psello. F.
fa. vt.

Paranete hyperbolæon. παρανήτη ὑ-
πεβολαίων. G. sol. re. vt.

Nete hyperbolæon, ultima excellen-
tium. νήτη υπεβολαίων. A. la. mi. re.

Sonus, generaliter est aeris percussio in-
dissoluta usque ad auditum, Boetio,
ἦχος. Al. Thon/clang. B. Ghelunt/
oft geclancf. G. Son. It. Sono. H.
Son, sonido.

Vox, hoc differt à sono, quod hac arti-
culata est & intelligitur, ille perci-
pitur auribus siue vocum certo dis-
crimine aut cognitione, accipitur
tamen etiam pro quouis sono. φωνή,

φωνή. φωνή, γῆγος Homero. A.

Stimm. B. Stemme G. Voix. I.

Voce. H. Boz.

Vox itaque duplex est secundum Mar-
tum Victorinum; Articulata, quæ
ἐναεργὸς & αὐδὴ Homero, explan-
ta: aut confusa, quæ simplicem sonum
num reddit, & hinnitus, balatus
Martianus Capella triplicem statu-
it: continuum, quæ loquentes, ut
prosa orationem legentes verba per-
currimus; qualis etiam colloquij
συνεχὴς Boetio. ea enim scriptura
ponenda est apud eum, pro Synche-
diuisam, quæ ἀγνηματικὴ. cuius
modulatione usus est, quam canendo
suspendimus, quæq; modulis seru-
mus. & mistam, quæ carmina po-
etarum canuntur.

Vox assa, sola quæ fit lingua usu, sine
musicis admixtis; eo quod nobis sem-
per assit præsto, ut Varro & Nonius
volunt.

Sermo, Consertio orationis; à serend
quod inter duos pluresve seratu
ἁπλοῦς λόγος Nazianzeno, φωνή
νὴ proprie, quod sit velut φῶς νοῦ, i
est, mentis lumen, nimirum animi
concepta (qui ἐν δὲ ἁπλοῦς λόγος
audientibus detegens. αὐδὴ Homero. &
ὁμοφῆ. Al. Red/Sprach. B. Spr
te/reden. G. Deuis, parole. It. Ser-
mone, ragionamento, parola. H.
Palabra.

Sermo medius Virgilio, qui non im-
pletur, occurrente aliqua causa, ut
Donatus inquit; siue cui responsus
non subiicitur, ita ut pendeat imper-
fectus.

Sermo solutus. πεζὸς λόγος. idē quo
oratio prosa. It. Fauella scolta.

Sermo numerosus, ligatus, adstri-
ctus. ἐποχός.

Fremitus, fremor Virg. sonor Eidem
qualis est fluctuum ex alto mari
βρόμος, κτύπος, ῥοιζήμα, ῥοιζός, ῥοι-
ζός.

- ἄραβος, φρυγμὸς, φριμαγμὸς. Al. Stridor dentium. ἄραβος ὀδόντων Hesiodo, βρυχή ὀδόντων Apollonio. σισμὸς. Al. Zanklapffen. B. Xnarfelinghe de Tandem.
- Nausschen/Brausen / getümmel. B. Gherunsch/ghedrysch / ghetier. G. Grand bruit, fremissement. It. Fremito. H. Ruido.
- Stridor serræ. τριμμεος πριονος Plutarcho. B. Gillinge van een Säge. H. Chillido.
- Stridor patellæ. νόμπος λοπάδος Philo- lost. Al. Pfensen der pfannen. B. Xis- singe/oft het fissen van een panne.
- Clangor Cic. κλαγγή, ἰα Eurip. κινάθυ- σμα Æschylo. Al. Schnaltz B. Clinckende Gelunt/Geclancf/Elancf. G. Cry commedes oiseaux. It. Sono di trombetta. Hisp. Sonido de trompeta.
- Fragor Virg. proprie rerum fractarum est. δούπος, καναχή, ψόφος, ἄραγμὸς Eurip. χαλόςυγτος Homer. Eustath. Al. Schnaltz/Xnall. B. Craeck/craecklinghe/bersthinge/barst. G. Cricquement, froissis, vn son asclatant. It. Strepito ò tomoro de cose che si rompono, fragore, fraccamento H. Estruendo de cosas quebradas.
- Murmur Virg. ψόφος, τρυσμὸς, κορυμ- ρυμὸς, κορυγρυγή. Al. Gereusch/ getümmel/ Strudel. B. Xumoer/grommelinge/Enorze. G. Murmu- re. It. Mormorio. H. Murmullo.
- Crepitus Plinio, Violentus sonus ex impulsu. πᾶταγος, νότιαβος, ψόφος, βόμβος, καναχή Hesiodo, κτύπος. Al. Xlapff/Xnall. B. Barste / Kate- linghe. G. Son violent. It. Crepito. H. Ruido.
- Crepitus dentium Cic. Al. Zanklapf- fen. B. Tandentlepperinghe / tan- den clappinghe.
- Stridor Plinio, Collisio acrior & quasi sibilans. σπινγμὸς Aristoteli, σινγμὸς, βρυχή, σισμὸς, qualis est ianua car- dinum. Al. Das kirren oder kirsche von einer Thür. B. Het knersen van de Duiere/ thieren van een Deu- re. G. Crissement. It. Stridore. H. Ruido fuerte.
- Stridor rotarum. ἄρμα τὸ κτύπος ὅτι τα- βος Æschylo, τρισμὸς ἀμγίζης Are- tao. Al. Das kirren van einē karch B. Xirlinge van de wielen in een Waghen.
- Sufurrus Horat. Submissum murmur, quale est riuuli & frondium. ψιθυ- ρισμα Theocr. ψιθυρισμὸς, τινθορυ- σμὸς, γλυσμὸς. Al. Gemummel/ Timber gedoss. B. Sunsingel/ sun- selinghe/tuntinge/cunselingel / gō- singel/rijtelingel. G. Vn bruit sourd. It. Sufurro. H. Zumbido.
- Bombus Var. Sonus quem apes edunt. βόμβος. Al. Das Brummen der Ymmen. B. Tgedommel & Bijen. G. Le Bourdon. It. Ribomb. Hisp. Sonido ronco.
- Sibilus Cic. qui fit ore, compressis den- tibus. ροίσημα, εἰοίζος, σινγμὸς. Al. Das pfeiffen mit dem Mundt. B. Geiffelen/ sijfelingel / schunfelen pippinghe. G. Sifflement. It. Sibilo. H. Siluo.
- Tinnitus Plinio, proprie de metallis, ἦχος, νόμπος καὶ δονονόγτος Epigram. ψόφος. Al. Das klinglen. B. Tclinck- fen/die clincklinghe. G. Tintemēt. It. Tinnito. risuonamento. H. Re- tinte.

Tumulus. ὄρεος, ὄρεος, κλόνος, πέρωνος, κυδοιμός Polybio, ὁμαδὸς, συρροῦς, ὀρχαρετός Aristoph. παραχῇ. Al. **Muffrur** B. **Gheruchte** / **Oproer** / **Oploop** G. Bruit. It. Tumulto. H. Alboroto, bollicio.

Clamor, vociferatio Cic. αὐτὴ, βοή, κραυγὴ ἐνοπήϊωκὴ, ἰαχὴ, κεκραγμός Plut. ἤρυξ. Al. **Geschren** B. **Koep** / **Ghetier** / **Gheschren** G. Cry. It. Grido. clamore. H. Clamor, boz grande, grito.

Ululatus Virgil. *quælis feminarum & luporum* ὁλολυγὴ, ὁλολυγμός, λυκηδμός, ἀλαλητός. Al. **Geschren** Belg. **Gheschren** / **Zanctinghe** / **Hunlinghe** / **Erijtinghe** / **guntinge** G. Hurlement, t. Ululato, vliamento. H. Aullido de lobos ὁ mugeres.

Quiritatus Varr. *quasi Quiritium ad ferendam opem imploratio.* ἀλαλή, ἀλαλητός, ἀλαλαγμός. Al. **Zämterlich** geschren B. **Deerlick** geschren / **Welt** geschreew G. Cry, brayemēt. It. Grido. H. Grita.

Eiulatus Cic. *lamentum* Eidem. ὁδυμός, κλαυδμός, κώνυμα, κλαυδυρισμός, ὁλοφρυμός, οἰμωγὴ, οἶκτος, θρήνη. Al. **Leid** / **Weetlag** / **Hewlung** B. **Gehunl** / **geterm** / **Elaginge** / **leet** G. Brayement, lamentation. Ital. piante H. Llanto con bozes, grito con gemido.

Planctus Stat. *plangor* Cic. *Eiulatus cum pectoris percussione.* σέρων δρυγμός Sophoc. κρηγός. Al. **leidstreich** / **Leid** / **weetlag** / **Herzenlend** B. **Er** / **barmlick** geroep / **gelaet** / **Geschren** / **oft** **Gecrijt** Gal. Grand duel avec frappement. It. Pianto, ramarico. H. Llanto aon herida del pecho.

Lessus Cic. *Lugubris eiulatio.* ἰάλεμος, γήρυσις. Al. **Das Hewlen** vber den **Todten**. B. **T'geterm** ende **gehunl** ouer den **Dooden** G. Brayement pour le trespasse. It. Lamentatio-

ne sopra qualche morto. H. Encha ὁ llanto sobre muerto.

Suspirium Statio, *gemitus* μυχθισ Eurip. σεναγμός, κώνυμα ἰάλε Eurip. σεναχῇ. Al. **Seuffzung** Belg. **Suchtinge** / **versuchtinge**. G. **Sospir**. It. **Souspirio**. H. **Sospito**.

Mussitatio. μυζηθμός. Al. **Heimgedümmel** im **Mund**. B. **Moppelinge**. G. Parler entre les dents. It. **Mussitatione**, **mussamento**. H. **Palabria** entre dientes.

Hinnitus Cic. χριμεισμός, μιμικρία Hesych. μυγμός poetice, Φεμναγμός Licophr. Al. **Das wihelen** B. **Weyen** G. **Hennissement**. It. **Hinnito**. H. **El relinchido** de cauallo.

Poppismus & *poppisma* Iuvenal. *Vocis blandimentum, quo demulcetur equi cū translatione.* πόππυσμος Al. **Das psoffen** oder **pseiffen** vber **Streichlen** dē man den **rossen** thun B. **Fluntinghe** enn **handelinghe** dē **Peerden** G. **Flatttement** aux chevaux. It. **Vezzi** H. **Sonido** de boca que se da à los cauallos.

Mugitus Virg. μύκημα, μυκηθμός, μυγμός. Al. **Das Eunen** / **das Mucken** B. **Lucijnghe** / **Moeijnghe** G. **Buglement**. It. **Mugito**. H. **Bromido** del buey ὁ vacca.

Balatus Plinio, βλήχῇ, βλήχημα, βλήχημα μῆλων Æschylo, μῆλδος βλάχ Suida, μνηασμός. Al. **Das bleeften** oder **bsterren** eines **Schaafs**. B. **Dabieten** ende **bleen** van een **Schaep** de **bleinge** / **bleetinghe** / **oft** het **gebleet**. G. **Beellement**. It. **Balato** pecora. H. **Balido** de las onejas.

Rugitus, proprie leonum. ῥύχημα, ῥυχηθμός, ῥιμασμός, ῥηγμός. Al. **Gebrüll** / **das brüllen**. B. **Brieschinge** G. **Buglement**. It. **Rugido**. H. **Bramido** del lion.

Ruditus, Asinorum clamor. βροίμεσις ὁ ῥασμός. Al. **Hauē** / **schrenen** wie ein Esel

Esel/Sigagē. B. Erijschinghe ghe-
lijck een Esel. G. Brayement d'un
Asne. It. Ragghia. H. Ll toznido.
Barritus, *Elephantum est, de quo Phi-*
lostratus, ἐλέφας τετραγὼς, dixit.
Grunnitus Cic. *suum est.* stridor suis
Plin. γρυσμὸς, κεκεγγυμὸς, γρυμ-
μὸς, κλαγγὴ Hom. ὕσμὸς. Al. Das
grunnen oder rucklen wie ein
Schwein B. Snoringhe oft ghil-
linge van een vercken. G. Grōgne-
ment. It. Grunnido. H. Grunnido
del puerco.
Latratus Ouid ὕλακῆ, ὕλαγμὸς, ἀργ-
γμὸς, ὠρυγὴ, κρυζήθμὸς Suida. Al.
Das bellen. B. Bassinge/janckin-
ghe/teffinge/ghebas/bassinge. G.
Abay, abayement. It. Latrato. H.
Ladrrar de petros.
Garritus, *aniū est.* τῶμυλμα. Al. Das
chutteren. B. Quetteren/catelen.
G. Cacqueter. It. Garrito, cicala-
re. G. El gorgear de las aues.
Gannitus Mart. *Donatus vult esse vo-*
lupi ploratum vapulantium, ubi alij
legunt, vulpium. κρυζήθμὸς. Al. Das
ballen B. Janckinge/teffinghe. G.
Clappissement, lappissement,
grommelement. It. Il sgagnolire
della volpe. H. Ganido.
Crocitus Nonio, *coruorum est.* κεγσμὸς.
Al. Rappenzesang. B. Graffen/een
crænen roep. G. Corbiner, le cry
d'un corbeau. It. Il grido del cor-

uo. H. El grazindo del cueruo.
Vagitus Virgil. *vagor* Lucretio, *Infan-*
tium ploratus. βαδασμὸς. Al. Das
weckē/kindergeschren. B. Dat we-
hē/oft ghecrijt vā junghe Kinder-
tē. G. Le cry de petits enfants. It.
Vagito. H. El llorat de los ninno,
Rhonchus Martiali, *sonus quem quis*
supinus stertendo edit. guttutis stri-
dor Aureliano ῥόγχος, ῥογμὸς. Al.
Das schnarchlen. B. Snorckinghe
oft ronckinghe. G. Ronnement. It.
Ronchiar H. Ronquido.
Sclopus vel stlopus Persio, *Sonus qui*
ex inflatis buccis eliditur. Al. Das
flepffen/Backenschналz B. Trom-
pen met obblasen. G. Le son des io-
ues enflées It. Schioppo. H. Ioui-
do de boca inchiada.
Echo Perseo, *iocosa imago* Horatio,
Soni aut vocis percussa representa-
tio. ἠχώ. Al. Wiverton. B. Weder-
clanck/oft wederslach van stemme
oft ghelunt. G. & It. Echo. H. La
boz que retumba.
Plausus Cic. *Complosio manuum, pe-*
dumq, studiij ferme aut latitiae testi-
monium. κεγτοδὸρευς Plutarcho,
κὼναε, κεγλῆς, ποδκεγσία Strabo-
ni, *quasi pedum complosio.* Al. Das
Handtlopfen/das frolocken. Bel.
Hantcloppinghe. G. Frappement
des mains. It. Plauso, applauso. H.
Sonido de manos por fauor.

NOMENCLATORIS

TOMVS POSTERIOR.

ENUMERATIS iam, ac per continuationem seriemq; rerum, quas lectu iucundiores atati imbecillæ & quotidiano in usu positas noram, classibus, dum ad grauiorum, magisq; tetricarum & à puerilibus crepundiis remotiorum nomenclationem accingor, liceat hic parumper interquiescere, ac veluti respirare, quodq; in Musicis sit, pausam facere. Itaq; veluti detexta iam priore tela, alteram ordiri consilium est, quam à primis mundi elementis auspicabor, Horatianos in ea re doctores sequi visus, qui iuuentuti tyrocinij rudimenta depositura, blanda principio crustula, illicesq; escas offerunt.

DE ELEMENTIS, EOQUE SPECTANTIBVS.

ELEMENTA Cicer. genitalia corpora Lucret. quod ex iis omnia genita & producta sint. prima corpora Lucretio. σοιχεῖα, ῥιζώματα Empedocli, veluti radices & rerum fontes. τετρακτὸς Pythagoræ quasi rerum quaternio. Al. Elementen/der anfang eines jeden Dings. B. Elementen. G. Les elemēts, les commencements de toutes choses. Ital. Li elementi. H. Los primeros principios de qualquiera cosa.

Ignis, æther Cic. αἴθερ, ἀπὸ τοῦ αἰθεῖν, ἢ αἰεῖ δέειν, πῦρ, αἴθερ Apollonio, ζῶς δῆγος Empedocli, sic enim apud Plutarchum lib. De plac. philos. i. legendum ex Laertio, pro αἴθερ. Al. Das element des Feurs. B. T'vier / het element des Viers. G. L'element du feu. It. Il fuoco elemento. H. El fuego elemento.

Flamma Cicer. φλόξ, αἴθερ Tarrhao. Al. Flamm. B. Flamme. G. Flambe. It. Flamma. H. Llama.

Iubar, splendor, fulgor ignis. σέλας, πρὸς αἰθορῶμοιο Homero, ἀμαρυγή Apollonio, μαρμαρυγή Homero, λαμπρῶν, ὅσλιγξ Apell. Φέγος. Al. Schein oder glanz des Feurs. B. Schijn oft glants des Viers. G. Lueur & resplendisseur du feu. It. Splendore del fuoco. H. Claridad del fuego.

Iubar Virg. pro Lucifero, quod in modum iubarum radios diffundat, solis ortum praeueniens; qui & Veneris stella & hesperus, sed vesperi à solis occasu dicitur φωσφόρος, αἰφροδότης αἴθερ, ἢ κατ' ἐνίσσῃ ἥρας. lucifer Cic. Al. Der Morgenstern/od Tagstern. B. Der Morgensterre/ oft Dachsterre. G. L'estoile du iour. It. Lucifero. H. Eluzero del alua.

Sidera Plin. Signa compluribus stellis constantia, mundoque affixa. ἀστέρα, ὄργανα χρόνου Platoni in Timao, quod eorum ortum aut occasum vertentis anni facies sequatur. Al. Gestirn. B. Ghesterte. Gal. Astre signe

figne au ciel. It. Astro.

Stella Cic. sidus Eidem, hæc singularis est, nec alijs admista. ἀστὴρ, ἄστρον Homero. Al. Stern. B. Sterre. G. Estorille. It. Stella. H. Estrella.

Sidera errantia Plin. ab incessu sic dicta, quum nulla minus illis errent. stellæ errantes Cic. sidera palantia Lucret. planetæ. πλανῆται. Plato. πλανήτες & ἄτακτοι Theoni. Al. planet / Schweiffstern. B. Planeten. G. Planetes. It. Pianete.

Cometes vel cometa Luc. Cic. crinita stella Cic. Plin. horrens crine sanguineo, & comarum modo in vertice hispida, Plin. stella comans Ouid. κομήτης Aristoteli. Al. Comet. Belg. Comete. Gal. Comete. It. Cometa.

Aër Cicer. inane Lucret. ἀήρ, ἦρ, φέρεσι, Empedocli cælum Virgil. Lucret. Al. Lust. B. De Licht. G. L'air. Ital. L'aere. H. El ayre elemento.

Terra, tellus. de hac paulo inferius, inter Terra & aquarum vocab. quod elementum ab Empedocle αἰδωνός dicitur poetice.

Aqua. ὕδωρ, βέδν Orph. κερνώμα βεγτειον Empedocli. Al. Wasser. B. water. Gal. Eau, eaue ou aiguë Narbonensibus. It. Acqua. H. Agua.

Aqua pluuiæ Cicer. quæ de cælo cadit. cælestis Horat. pluuiæ Ouid. aqua imbricollecta Cic. βεῦμα Empedocli, ὕμειον ὕδωρ. cuius tres differentias statuit Hippocrates: θερινὸν siue ὥρεον, æstiuam aquam: βεγπειον, quam tonitrua dnmiserunt & λαλαπῶδες, quam procella effuderunt. Al. Regentwasser. B. Reghenwater. G. Eaue de pluyes. It. Pioua, acqua della pioggia. H. Agua lluvia que viene del cielo.

Aqua viua, quæ pluuiæ apponitur, quam fontes effundunt. ὕδωρ πηγῶν. Al.

Wasser das gerad auffwält. B. Opwallende oft Fonteyn water. Gal. Eaue de fontaine. It. Acqua di fontana. H. Agua de fuente, agua biua.

Aqua iugis Cic. perennis Eid. perpetuo manans, neque deficiens unquam. ποταμίων ὕδωρ. Al. Das stets rine oder laufft B. Loopende water / dat stracy loopt / Riuijwater. G. Eaue de reuiere. It. Acqua di fiume. H. Agua del rio.

Aqua stagnans Plin. reses Varr. λιμναῖον, τεναζῶδες. Al. Still Wasser. B. Stil Water / staende Water / eē water dat niet en loopt / Meerwater. G. Eaue d'estang, eaue croupie, qui ne court point. It. Acqua morta, aqua di stagno. Hisp. Agua muerta, agua represada, agua di estanque.

Aqua puteana Plin. putealis Colum. ὕδωρ φρεατιῶν Aphrodisæo. Al. Brunnenvasser / Sodwasser. B. Putwater. G. Eaue de puis. It. Acqua di pozzo. H. Agua de poço.

Aqua saliens Cic. quam tubuli fistulae reddunt. ὕδωρ κρηνισμῶν, κρηναῖον ὄρος Euripidi. Al. Springend oder Kõrwasser. Bel. Springende Water. G. Eaue for tant des ruyaux. It. Acqua di canone H. Agua del atanor.

Aqua caduca Frontino, quæ lacu abundat, aut è castellis effluit, vel è fistularum hiaturis. Al. Rhorwasser. B. Sotewater. G. Eaue coulante des conduits. It. Acqua delle aquedotti ch'abonda. H. Agua que caye de los atanores gastados.

Chaos Ouid. Lactantio, Confusio atq; congeries rerum omnium, & informis materia, quam poetæ inuexerunt, ex ea exstitisse omnia fabulantes, & Orpheo. Al. Ein vermischung aller Dingen. B. Een confusie / een vermen

vermenginge van alle dingen. Gal. Confusion vniuerselle de toutes choses. Ital. Confusione de tutte quante le cose. H. Mescla ò confusion de todas las cosas.

Cœlum Varr. per œ, quasi κῆλον, à cœnexitate: vel per æ rectius, à calatura siderum, quorum habet impressa signa. ἄστρον, πῶλον. Al. Himmel. B. Hemel. G. Ciel. It. & H. Cielo.

Planeta Cic. errans stella Eid. ἑρριtica. πλανήτης Pythagorei planetas περὶ σφόνης κύνας dixere, teste Clemente. Al. Planet/Sweissstern. B. Planete. G. Planete. It. Pianeta. H. Planeta.

Sol Virg. titan poetice. ἥλιος, ἡέλιος Hom. ἥλιος θεὸς Orpheo, φοῖβος, ὤρεος Ægypt. πῶληκτερον Cleanthi, quod oriens radijs suis mundum quasi feriat. χρυσέα βῶλον Eurip ad imitationem Anaxagora preceptoris, qui solem μύδρον, velut ignitum lapidem dixerat. Al. Die Sonn. B. De Sonne. Gal. Le soleil. It. Il sole. H. El sol.

Luna Virg. μήνη, quod nunquam eodem vultu constet. σελήνη, quod iubar suū repararet, ὡς τὸ σέλας νεῖν: πάνδια Vlpiano, ὡς τὸ πάντοτε ἵεναι: γρηῖνιον Orpheo, à facie in ea apparen- te. Al. Der Mon. B. De Mane. G. La lune. It. & H. La luna.

Luna intermestris vel intermenstrua Plin. interlunium Eid. lunæ silen- tium, luna silens Plin. lunæ coitus Eid. lunæ & solis concursus Celso, lunatacita Virg. intermenstruum Varr. synodica Firmico, luna no- ua Cicer. Vulgo coniunctio lunæ. σύνοδος, φάσις τῆς σελήνης Aristoteli. Al. Der new Mon/ das new/ angehend new. Belg. De nieuwe Mane. G. Coniunction de la lune It. Congiuntione della luna. H. Luna nueua.

Luna corniculata, curuata in cornua

Plinio, μῶοειδης, ὡς τοφάης Trypho odor, cum sexaginta partes à sol abest Al. Der spitze Mon. Belg. Scharpe Mane/ gespitsste man G. Lune cornue. It. Luna cornua H. Luna cuernuda.

Luna diuidua, dimidiata, æquis par- tibus diuisa, cum discessit nonaginta partes. διχότομος, διχότομος. Al. Halber Mon. B. Half volle Man G. Lune à demy pleine. It. Mezza luna. H. Media luna.

Luna gibbosa, dimidiato orbe maiore cum centum viginti partes abest ἀμφοκύρτος Martiano ἑρρι Macrobio. qua specie visitur & post plenilunium.

Luna plena Cas. plenilunium Plin. diametro soli opposita, quando centum octoginta partes abest. πανσέλλωος Al. Wadel/voller Mon. B. Volle Mane. G. Pleine lune. It. Plenilunio. H. Luna llena.

Lunæ defectus Plin. lunæ labor Virg. deliquium Plin. eclipsis Eid. obscuratio lunæ Fabio. ἑκλειψις σελήνης κῆ, γροφομελῶια Mosch. σκότισις τῆς σελήνης. Al. Finsternus oder erloschung des monts. B. Eclipsis van de mane. G. Eclipse de la lune.

Halo Seneca, corona & circulus fide- rum Plin. sed precipue luna. ἄλως Aristot. Al. Kreiß vmb den Mon. B. Dē rinck vā de mane. G. Circle au- tour de la lune. It. Cerchio attorno alla luna. H. Corona de luna.

Templum Varr. pro ipso cœlo: alioquin aeris regio certis per augures finibus circumscripta apud Liuium. augura- tum templum Cic. Al. Ein vmb- kreiß durch die Augures bezeich- net. B. Een rinck door te Augures beteeckent. G. Vn circle designé par les augures. It. Cerchio dinotato pelli auguri. H. Parte del ayre tem- pado por los augurios.

his Virg. arcus Nonio, arcus coelestis.
1215 Arist. Al. Der Regenbogē. B. de
Regēboge. G. L'arc du ciel. It. L'ar-
co celeste. H. Arco de las nuues.

Nubes Cic. nubilum Virg. νεφέη Ari-
stot. νεφέλη. crassamentum exhalationum,
aqua gignenda fecundam vim habens. Al. Wolck. B. Wolcke.
Gal. Nuée. Ital. Nube, nuūolo,
ndueletta pro nubecula. Hisp. Nu-
blado.

Nebula Plin. Expiratio roscida, nube
tior, aqua non genitrix. ομίχλη A-
ristot. Al. Nebel. B. Mist/Neuel. G
Brouée, brouillard, bruine. Ital.
Nebbia. H. Niebla.

Serenitas Cic. serena tempestas Suet.
serenum coelum Nebula opponitur.
αἰθέρα, αἴθηρη, αἴθερ, αἴθρη
αἰφίλη Hom. λουκή αἴγλη Eidem,
αἰθήρα, ἰσημερία, αἰόμενλη Aristot. Al. Gut
Wetter/schon vund
hübsch Wetter. B. Schoon Wed.
G. Beau temps, serein. It. Bel tem-
po, cielo sereno. H. sereno, sereni-
dad, claridad.

ludum Cic. Serenum post pluias, quasi
subudum, ut Servio videtur. alijs
quasi sine vdo dictum magis placet.
quomodo αἰνυδία Hippocrati dici-
tur, & αἰεγχία Theophr. Al. Hüpsch
Wetter. B. Droge ende claer we-
der. G. Beau & cler temps It. Tem-
po bello & chiaro. Hisp. Tiempo
muy lindo & claro.

tranquillitas Plin. Iun. cum venti po-
suere, ut Virg. inquit. cum nulla à vē-
tis aeris turbatio est. ηηνεμία, ἰνδία
Aristot. ἀπνοία Theophr. Al. Wind-
stille/ Stille. B. Stilte/ Lun oft
Laf/Weder. G. Tranquillité. It.
Tranquillita. H. Tranquillidad.

Malacia Cæs. tranquillitas maris, pel-
lacia Lucretio:

Subdola cum placide ridet pellacia
ponti.

γαλήνη, μαλακία. Al. Windstille
auff dem Meer/ Bonasse. B. Cal-
me/stilte in Zee. G. Calme, temps
calme, tranquillité de mer, bo-
nasse. It. Calmo, bonazza. H. Cal-
ma, bonança.

Cœlum nubilosum, vel turbidum,
coeli perturbatio Cic. ἐπινέφελος
Aristot. συνέφεια Theophr. ἐπινέφης.
Al. Böß Wetter. B. Sous Wee-
der. G. Mauuais temps. It. Catino
ò mal, tempo, tempo bruto. H.
Mal tiempo.

Cœlum dubium Vir. ubi dubitatur. de
cœli euentu sereni an turbidi μιζαί-
θριον Theophr. μιζαυδέα Hippocr. Al.
Ungewisser Lust. B. Unges- as
dich wed/ungewiß wed. G. Temps
incertain. It. Tempo inconstante.
H. Tiempo que esta assi y assi.

Tempestas Plinio, hyems Virgil. cum
largus imber admista fere grandine
profunditur. χειμών, ἐξάτης αἰέμε,
ἐξάισι αἰέμε Xenoph. Al. Un-
gewitter. B. Onweder/ Tempest/
Bune. G. Tempeste. It. Tempesta.
H. Tempestad.

Vis maior Dig. Plin. calamitosa tem-
pestas Vlpiano θεῶν βία Vlp. ἡ δὲ θε-
δαίμων αἰτία Theophr. vis diuina:
Al. Ungewitter / ungestümme
Wetter. B. Storm/ Stormwed/
stinctend storm/ of: onweder. Gal.
Tempeste du ciel. It. La tempesta
del aire. H. La tempestad del ayre.

Per tempestates apparere solent nau-
tis Dioscuri, quos Arnobius ignes
sive fulgores marinos nominat:
Plinius geminas esse stellas ait nau-
tis salutare, & prosperi cursus pra-
nuntias, unde δῶν γινώσκαι δίοσκ-
εργί, velut opitulatores nautarum in
Epigram. dicuntur. B. Drede Vier.
It. Sant elmo.

Procella Virg. Vis venti cum pluuia
mari fere imminens, à procellendo,
id est,

id est concutiendo omnia. ἡέλαα, ζά-
λη, κλύδων, σάλλω, ἐριώλη Apollonio,
ἐνεφίας. Al. Sturm vind/brausen-
der wind. B. Storm. G. Orage, tor-
mente de mer, tempeste de vents.
It. Tempesta de venti, fortuna di
mare. H. Fortuna en mar, tempe-
stad de vientos.

Turbo Lucret. Ventus è depressa nube
contortus. σφύβιλος Arist. ἑρλαίλαψ
Aristot. τύφων καταιγιδώδης ἄνημεω,
αἴγης, καταιγίς, τύφος ἔς τύφων, qua-
si τύπων, quod corpora etiam solida
rumpat. σίφων, quod siphonis modo
aquam sorbeat. ἀνεμωσχεῖς Ale-
xandrinis, quod cycladi vesti mulie-
ris similis sit, Olympiodoro teste. Al.
Windwirbel. Belg. Wernelwint/
weers hoost/draenende Wint G.
Turbillon de vent. Ital. Turbi-
ne. H. Toruellino, viento remo-
linado.

Nimbus Virg. Præcep̄s imber. ῥαγδαῖω
ἵετος. Pausania. Al. Platzregen/
schlagregen. B. Glachregen/Plas-
regen / quasi lacunas faciens pluuiæ,
ἡενδρופן. G. Guillée, giboulée,
ondée de pluye. It. Nembo. Hisp.
Nuuada de lluuia.

Ventus, Plin. aëris fluxus. ita enim a-
pud Plin. libr. 2. legendum, ubi mal-
fluctus. quomodo ab Arnobio fluor
aëris. ἑρὰ Plutarch. ῥύσις αἰέω di-
citur. flabrum Virgil. flamen Ouid.
spiritus Colum. ἀνεμω, πνοή, πνεῦμα.
ῥιπή αἰέμε Tryphiodoro. Al. Wind
B. Wint/Waepinge. G. Vent. Ital.
Vento. H. Viento.

Ventus ferens, secundus Cic. ἱκιδρω
Homero, φορρὸς ἄνεμεω Ammiano,
πνέουσιν ἑρὰ Theocrito, siue πλῶ-
ουσιν, ut alij legunt, quo nauigare li-
cet, ἐπὶ φορρῷ πνεῦμα Pausan. ἑρὸν
πνεῦμα, Luciano. ἀνέμεω ταχυπέτης
ῥιπή Tryphiodoro. Al. Nachwind/
gut wint. Belg. Voorwint/goeden

Wint. G. Vent prospere, ven-
poupe. It. Vento prospero, ve-
in poppa. H. Viento en popa. G.
à puppi sequatur; quemadmodum
aduersus ventus, qui à prora inc-
bit. Viento en prora. Huc spectat
quod ἑρὸδρομεῖν, ἐπερὶζειν Ari-
ἐπερὶαίνει Lucianus dixerunt
vento secundo aut ferente currere.
Mit dem Nachwind dahin fa-
B. Door Wint senlen. Gal. Na-
ger prosperement. It. Hauer v-
to en poppa. H. Nauegar con-
ento en popa.

Ventus altanus Seruio dicitur, qui
alto siue pelago surgit. Gal. Ven-
mer It. Vento de mar. Hisp. Viento
de la mar.

Eurus Nonio, quasi ἀπὸ τῆς ῥέων, id
ab Oriente fluens; vel quod ab
ris matutinis procreatur, ut Vir-
uius Sult. subsolanus, ἀπὸ λια-
ventus qui ab æquinoctiali per-
Al. Der Ostwind. B. Osten w-
Vent solaire, ou vent d'amōt, It.
Ital. Vento de leuante, vento o-
entale. H. Viento del oriente, v-
dadero.

Aquilo, Boreas Virg. qui ab ortu
stitiali flat: quem Cæciam in li-
De mundo Aristoteles parum
constans nominat. qui ferme sud-
inuehit cælum; unde αἴθηρ ἡνέτης
rito dictus ab Homero. βορέης. A-
Der Nordostwind. B. Den N-
ordoosten Wint. G. Bize, ou ve-
de bize, north, ou vent de nord.
It. Tramontana. H. Northe, tr-
montana.

Vulturnus, Euronotus Agellio, qui
brumali solstitio flat. Al. Ded Su-
ostwind. B. Zundoosten Wint. G.
Vuesth, Syroch. It. Siroco. H. Su-
esthe, Siroco.

Auster Virg. ab hauriendo. Notus Vir-
gil. ἀπὸ τῆς νοτίω. ab humore plu-
uio d-

nio dictus. νότος. Al. Sudwind/Regenwind. B. Zuydenwint. G. Vent d'auton, vent de midy, vent morin pluau, Austre, Su, ou Sud. It. Ostro, vento meridionale. H. Viento meridional.

Africus Agell. Libs, Libonotus. λιβ. qui à solstitio hiberno flat. Al. SudwestWind B. Sudwesten wint. G. Souest. It. Garbin, ò Lebeche. H. Viento del occidente, inuernal.

Zephyrus Virgil. Fauonius *Eid.* qui *Subsillano aduersus spirat.* ζέφυρος. Al. Der Westwindt. B. Westenwint. G. Vent d'embas, ou d'aua, Ouest, vent d'ouest. Ital. Vento di ponente, occidentale. H. Viento occidental.

Caurus Virgil. Corus, Argestes, Iapyx. *Virgil.* qui ab occasu aestiuo flat. ζέφυρος, δ'λυμπίας *Aristot.* ἀπὸ τῆς θεοῦ δ'ὀρέως πνέων αὐρῆς *Diodoro Siculo.* Al. Nordwestwind B. Nordwesten wint. G. Northest, vent d'aua. It. Grego, vento gregale. H. Gallego.

Septentrio, Aparctias, qui à polo per meridianum spirat. ἀπάρκτιος. Al. Northwind/vō Mittnacht/Beißwind / Schind den Hengst / quod frigore urat excorietq; iumenta. Belg. Noordenwint. G. Vent de bize. It. Nort, vento di bifa. H. Cierço que corre del northe.

Acias, Ventus inter Caurum & Septentrionem flans. ακτίας, Ἰρακίας. Al. Nordwind zum Westen. Belg. Noordenwint ten Westen. Gal. Northouest. Ital. Maestré, ò maestro, vento maestrale. H. Viento maestro, viento maestral.

Aura Virg. quasi ἀπὸ τῆς ἑωρῆς τα, proprie matutinus, & ab aurora surgens ventulus. αὐρῆς. Al. Ein sanfter lufft. B. Coelte/een coel Windeten. Gal. petit vent doux. Ital. Aura, vento

piaceuole. H. Viento Liuiano.

Imber Cic. Agmen aquarum è concretis effusum nubibus, ut *Apuleius* inquit ὁμοῦ. quanquam *Aristoteles* νετὸς accipiat ita pro pluuiâ cōtorta, & maiora stillicidia effundente, ac iugite nore ad terram delata, ut ὁμοῦ generis locum obtineat. δ'αὐρῶν δ'ὲ *Orpheus* pro imbri dixit. Al. Schlagregen. B. Schlachregē/dichte Regen. G. Pluye espesse. Ital. Pioua spessa. H. Lluuia espessa.

Pluuiâ Virg. νετὸς. Al. Regen. B. Regen. G. Pluye. It. Pioua, pioggia. H. Lluuia.

Pfecas, pluuiâ tenuis Virg. ψαγκῆς *Sophocli* ψηγῆς, Al. Staubregen/sprügeten. B. Stofregen. G. Pluy menue. Ital. Grangiola. H. Lluizita, lluuia pequena.

Stilla Mart. ὑδατὶς *Suida*, σάλαγρος, σαλὼν, σπᾶγξ. gutta *Plin.* destillans gutta coniunctim *Plinio* dicitur. Al. Tropff/Wassertropff. Bel. Drop/droppel. G. Goutte. It. Gotta, gioccio, ghiozza. H. Gota, que cae destillando.

Stillicidium Cic. Stilla de tecto cadentes. σάλας *Gal.* Al. Trauff/Dachdrauff. B. Hunsedrop / een Dackdroppinghe. G. Esgout qui chet d'en haut, degout. Ital. Gioccia del tetto. H. Gota del techo.

Stiria Virg. Gutta gelu concreta, de tecto pendula, ac guttatim augecens. σαρλαγμός. Al. Gefrorner Tropff / Enßzapff/Kengel. Belg. Ystetele/Tuckele/Ysdroppe. Gal. Goute gelée. It. Gotta gelada, ò giacciata. H. Cerrion, gota da agua gelada.

Bulla Varr. Vesicula aqua superstant. πομφόλυξ. Al. Wasserblatter/gülfern. B. Belleken/Bobbelken. Gal. Boutaille ou bouillon. It. Ampolla. H. Burbuia, ampolla.

Grando Virg. χαλάζα. Al. & B. Hagel. G. Gres-

- G. Gresle. It. Tempesta, grandine.
H. Granizo, pedrisco.
Gelucidium Colum. πάγος. Al. Gefroren Wasser. B. Ysel/ijseling. G. Gelée. It. Grandicello. H. La cayda del yelo ò elada.
Gelu Virg. κρύος. Al. Frost. B. Dorst. G. Glace, gelee H. Yelo ò elada.
Glaciès Plinio, παγετός, κρύσταλλος, πάγος κρύοις Epigram. Al. Eis. B. Ys. G. Glace. It. Ghiaccio. H. Yelo, elada.
Pruina Virgil. Matutini temporis gelu, à perurendo dicta. πάχνη. Al. Nensf. B. Rijn/rijpe. G. Gelée. It. Rugiada, brina Petr. H. Yelo que quema.
Nix Virg. χιών. Al. Schnee. B. Sneer/Sneeuw. G. Neige. It. Neue. Hisp. Nieuue.
Ros Virg. ῥόδον, ῥέση, ῥση. Al. Taw. B. Douwe. G. Rosée. It. Rote. H. Rocio.
Tonitrus Cic. tonitruum Plin. tonitru Seneca, cœli ruina Virg. βροντή. Al. Tonder. B. Donder. Gal. Tonnerre. Ital. Tuono ò tonto. Hisp. Trueno.
Fulmen Virgil. trifulcum telum poetis, & trifulcus ignis Ouid. Sulphur sacrum Iuuenalis pro fulmine dixit. βέλτος Pindaro, κεραυνός, κεραυνία μόστις Lycophr. πηστής κεραυνός Epigram. πτεροφόρος, διός βέλτος, Aristoph. Al. Der Straal. B. Blixem. G. Foudre. It. Il fulmine. H. El rayo del cielo.
Fulminum tria genera Suidas & Grammatici Græci enumerant: quorum primum sit σκηπτὸς, quod si magna in terram impingitur, siue καταισάνης: alterum δρυὴς, quod afflat & infuscat: tertium ψολό quo ictu perimit, de quibus locuti sumus in nostris Animadversoribus annotauimus.
Fulgetrum Plin. & fulgetra, fulgura Lucet. quam coruscationem vocant. ἀσπρή, σιληθδών, λαμπρότης. Al. Blij/Wetterleucht. B. Weerlicht. G. L'esclair. It. Lampo. H. Lampago.
Lux Ouid. lumen Virg. φῶς, φάος, φῶς poetice φέγος. Al. Licht. Licht. G. Lumiere. It. Lume, luce. H. Lumbre, luz.
Vmbra Cic. σκιά, εἶδωλον Bacchyl. Al. Schatten. B. Schaduwe. G. Ombre. It. Ombra. H. Sombra.
Caligo Cic. ὄφνη, σκοπύμαινα Nanz. αἴη apud Hippocratem, teste Rotiano. σκοτία, ὀμίχλη, σκοτός, γνόφος, ψέφος. Al. Finsternus/Dunckel. B. Donckerheut. Donckernisse. G. Obscurité, ténébreosité. It. Buyo, obscurita. H. Escuridad.
Tenebræ Virgilio. σκοτός. Al. Dunckel/Finsternus B. Doncker. G. Tenebres. It. Tenebre, tenebre. Tinieblas.
Terræ motus Plin. terræ quassatio Seneca. σεισμός, σεισμός γῆς. Al. Erbidem. B. Verbeuvinghe. G. Tremblement de terre. It. & H. Terramoto.
Terra motuum genera Ammianus recenset: πάλματις, qui moles immanes propellunt sursum: χασματίς, qui obliqui montes vrbesque complicant. χασματίς, qui voragine profunda absorbent terrarum partes: μυκητίς, qui mugitu quodam terrena viscera quatunt.

PROXIMUM elementis locum dabimus temporum rationi, quippe quæ simul cum exordio conditi mundi temperatum suum tenorem, unde nomen sortita conspicata fuerit.

D E T E M P O R I B V S.

Tempus Cic. ævum Virg. χρόνος. Al.
Zeit. B. Tijd. Gal. Temps. Ital.
Tempo. H. Tiempo.

Tempus succisium Cic. Vel, ut Agge-
no Urbico placet, subsecium, quod
necessariis rebus subtrahitur. πάρεξ-
ον. Al. Nebē zeit/ verſtolne zeit vō
nötigen Geſchäften. B. Geſtolen
Tijt G. Temps desrobé. It. Tempo
rubato. H. Tiempo domado fu-
era de otros negocios y haziēdas.
Æra, pro temporum exordiis apud Chro-
nographos accipi video.

Sæculum vel seculum C. c. pro annorū
centuria. αἰών, ἡνὲν Artemid. quan-
quam pro triginta annorum ſpatio
non male exponat Artemidorus, & ex
Ouidio patebit in Sibylla annis. Al.
Hundertjârige Zeit. B. Een Tijd
van hundert Jaren. G. Siecle, eſpa-
ce de cent ans. It. ſecolo, ſieclo, ſe-
clo. H. Sieglo, edad.

Ævum Ouidio, Perpetuitas temporis.
αἰών. Al. Ewig/ inſerwerende Zeit.
B. Ewichent. G. Eternité. It. Eter-
nità. H. Eternidad.

Lustrum Livio, Tempus quatuor anno-
rum exactorum, ita ut quinto anno
cōderetur lustrū, unde abusus obtinuit
ut pro quinquennio ſive penteteride
ponatur. ὀλυμπιάς. Al. Zeit von vier
Jarn ſoll. B. Tijd van vier Jaren
ſoll. G. Temps de quatre ans com-
plis. It. Lustrum. H. Tiempo de qua-
tro años llenos ò paſſados.

Aut ſi malimus communem Gram-
maticorum interpretandi viam inſi-
ſtere, Lustrum. πεντετηρίς. Al. Fünf-
jârige Zeit. B. Vijfjârige Tijd/ een
Tijt van vijf Jaren. G. Temps de
cinq ans. It. Spatio de cinq anni.
H. Eſpatio de cinco años.

Annus Cic. quaſi annulus, quod in ſe re-

currentibus menſibus redeat per ſua
veſtigia. annus vertens Cic. ἔρς, ἐν-
αὐτὸς Homer. ἡλίας & Ἰοδός, πλείων
Arato, ὦρος Hippoc. λυγρία Orpheo,
τέρας Androclydi, ob quatuor annis
partes. δωδεκάμηνων. Al. Een Jar. B.
Eenjaer/ ront jaer G. L'an. L'an-
no. H. El año.

Annus iubilæus. ἑκατοταῖος Moschoru-
lo, ἀφίσεως ἐν αὐτὸς.

Annalis clauus Feſto, Clauus qui pan-
gebatur in parietibus ſacrarium adi-
um quolibet anno, index annorum
numeri. ad eundem fere modum apud
Coloniam Agrippinam in æde princi-
pis ſuſpenduntur paxilli annales, te-
ſtes annorum, quibus Antifſtes præſu-
latui ſuo præſederit.

Biennium Cic. διετής. bimatus Plinio.
Al. Zwen Jar. B. Twee Jaren. G.
Deux ans. It. Duos anni. H. El eſpa-
cio de dos años.

Triennium Cic. trieteris Stat. τριετη-
ρίς, τριετής. Al. Dren Jar. B. Drie
Jaren. G. Trois ans. It. Tre anni.
H. Tiempo de tres años.

Anni partes, horæ, annalia tempora
Aureliano, anni temporum vices.
ὥραι ἑταίροι Mileſio. Al. Die vier Zeit
deſ Jars. B. De vier tijden deſ ja-
ers/ oft ſaſoenen. G. Les quadre
ſaiſons ou parties de l'an. It. ſtagi-
oni. H. Las quatro partes del año.

Ver Virg. ἔαρ, εἶαρ Oppiano, ἦρ, ἐαρινὴ ὥ-
ρα Al. Frûling/ Gleng. B. De Len-
te. G. Printemps. It. Primavera. H.
Verano primavera, quod proprie ſi-
gnificat νέον ἔαρ. ver nouum.

Æſtas Virg. ab æſtu. ἥρς. Al. Som-
mer. B. Somer. G. Eſté. It. L'eſtata.
H. Eſtro.

Autumnus Virg. φθινόπωρον, ὀπώρος
poetice. μετοπωρον. Al. Herbfſt. Belg.
Herfſt.

Herfst. G. Automne. It. Autumno, autunno. H. Autonada.

Hyems Cic. χειμών, χειμῶν Oppiano. Al. & B. Winter. G. L'yuer. It. Inverno, inuernata. H. Inuierno.

Temporum anni quodlibet tria fere habet discrimina apud Græcos pariter & Latinos auctores: ut, Ver primum Plin. nouum Virg. iniens Cicer. ὡς τὸν αὐτὸν ἔαρ, pro initio veris. Al. Der anfang des Glentzes. B. Het beginsel der Lenten. G. Cōmencement du printemps. It. & H. Primavera.

Medium ver, & adultum Tacito, pro medio veris, μέσον ἢ ἄκμωζον ἔαρ. Al. Mitten des Glentzes. B. De middel Lente. G. Millieu du printemps. It. Mezza primavera. Hisp. Media primavera.

Ver extremum Cicer. præcepit Livio, præcipitans Cas. senescens Ammiano. λήγην, παρόρμιον, ἄπιν, φθίνον Poll. pro veris fine. Al. Das abnemē des Glentzes. B. Afgangt oft ende der lenten. Gal. Le fin du printemps. It. Il fine della primavera. H. El fin de la primavera.

Sic de reliquis censendum, & de die ipso.

Bruma Plinio, Media hyems, siue breuissimus eius dies, quasi βραχὺς ἡμέρα, ut vult Seruius, solstitium brumale Colum. τὸ ἐπὶ χειμῶν. Al. Der Tag der Sonnwennde / Mittwinter. B. Midwinter / den kortsten Dach van den Jaer. Gal. Le plus court iour de l'an. Ital. Il solstitio brumale, il piu corto giorno del anno. H. El menor dia de todo el año.

Solstitium Virg. cum sol in octaua cancri parte finem facit auctus dierum. τὸ ἐπὶ θερινῶν. Al. Sonnwennde / der lengst Tag im Jaer. Belg. Den lanctsten Dach int Jaer. Gal. Le

plus long iour de l'an. It. Il piu lungo giorno del anno. H. El mas engo dia de todo el anno.

Mensis Cic. quia mensa spatia condictus. μῶν. Al. Ein Monat. B. Maent / à luna cursu. G. Mois. I. Mese. H. Mès.

Ianuarius, à Iano bifronte, cui re principia vetustas sacrauerat. ἰανουάριον Atheniensibus, ἰανουαίων Ioniorum & Cyprijs, αἰδηνῶν & νυμφῶν Macedonibus, ἰανῶν Etymol. Ægyptijs. Al. Der Jenner. B. Maent / à coniugalibus legibus, tunc solent maxime contrahi. ut melion, à nuptiis quomodo & C. Chersonesus Rhugmanet conubijs vocat. G. Ianuier. It. Janaro, genaio. H. El mes de ene

Februarius, à Februis expiatoriis nium sacris; quod eo mense mori infernas factitabant: vel à Februa Plutone, quem placebant. ἐλαφίον, ἐλαφίον Pausan. quod cornua reijciant cerui. ἰανῶν, ἐλαφίον Laconibus, μῶν Cyprijs. Al. Hornung / Nebmonat B. De Sporckelmaent. G. Feburier. It. Febro, febraio. H. Febrero. Danis Cimbrisq; Blijdemant / quasi hilares mensis dicitur, ob Bacchaliū petulantiam.

Martius, à Martis tutela. μάρτιος Atheniensibus, ἀφροδίσι Porph. ἰανῶν Macedonibus, φαρμακῶν Ægyptijs. Al. Der Merz. B. De Merte / oft de Meerde. G. Mars. I. Marzo. H. Março.

Cimbrice Tormaanet / quasi armenis, ob victus in quadagesimo li tempore asperitatem ac tenuitatem.

Aprilis, ab aperienda terra ἰανῶν Athen. ἀπριλιος, quasi genita Cyprijs, βύσι Delphis, ἰανῶν.

Macedonibus. *Φάρμαξι* Ægypt. Al. & B. April. G. Auril. It. Aprile. H. Abril.

Cimbrice *Saremaonet* / hoc est, venustus mensis, quod tunc sit formosissimus annus.

Maius, à maioribus, vel à Maia Mercurij matre, vel à Maiestate Honoris filia, teste Ouidio. *μαῖοροφωρίων* Athen. αἰνὸς Cypriis, *δὲ τεμίσι* & Euphphanio; *παχὼν* Ægyptiis. Al. Der Mey. B. De Mey. G. Le May. It. Maggio. H. Mayo.

Iunius, à iuuenum honore, vel à Iuuenta dea: aut à Iunone; unde Iunonijs mensis Festo dicitur & Ouidio. *ἐγκατομεσίων* Atheniensib. *λῶ* & Iosepho & Galeno, *δῖσι* & Macedonibus, *ἰπποδρόμι* & Boeotiis, *κρόν* & Plut. *παιὼν* Ægyptiis. Al. Brachmonat. B. Braeckmaent / à repastinando. Weidmaent / à pecoribus in pascua mittendis. G. Iuin. It. Giugno. H. Iunio.

Iulius, ab Iulij Caesaris natali olim Quinctilis dictus apud Cic. *μεταχτηνῶν* Athen. *καυτῶν* & Cypriis, *παιεμ* & Macedonibus, *ἐπιφί* Ægyptiis. Al. Hermonat. B. Honmaent / à anni collectione. G. Iuillet. Ital. Iuglio. H. Iulio.

Augustus, ab Augusto Cas. Sextilis Horat. *βονδρόμιων* Athen. *ρεπιαῖ* & Athen. *σεβασὸς* Cypriis, *μεσοει* Ægyptiis. Al. Augustmonat B. Postmaent / vel Dozstmaent / à pomorum prouentu & messis. G. Aougst. It. & H. Agosto.

September, à septima classe, quam à Martio, unde annum auspicabantur Romani, obtinet. *μαιμαχτηνῶν* Athen. *λόχ* & Galeno, *ἀλαληνδριος* Boeotiis, *αὐτοκροτοεινὸς* Cypriis, *ὕω* & Pergamenis, *ἡδ* Ægyptiis. Al. Der Herbstmonat. B. De Herstmaent / quasi autumnalis mensis.

Speltmaent / Gerstmaent / à farris hordei, messe. G. Septembre. I. Settembre. H. Setiembre.

October. *πρωεσιών* Atheniens. *δαυγίτε* & Boeotiis, *δρυγορεξάχι* & Tribunitius Cypriis, *φάω* Ægyptiis. Al. Weinmonat / à vindemia Belg. Wijnmaent. G. Octobre. It. Ottobre. H. Otubre.

November. *ανῆσηνῶν* Athen. *δῖ* & Macedonib. *ωληνῶν* & Cypriis, *ἀνῆ* Ægyptiis. Al. Wintermonat. B. Schlachmaent / à solenni iugulatione pecorum & boum. G. Novembre. It. Novembre. H. Nouiembre. Cimbrice Slachtemaanet / hoc est, iugulationis.

December, Genitalis mensis, *ποσειδῶν*. quasi Neptunius Athen. *ἀπὲλ* & Maced. *καθ' ἑαυτὸν πέρας* Galeno, velut finem secum anni adferens. *δρυκερὸς* Cypriis, *χρίαχ* Ægyptiis. Al. Christmonat / à Christi natali die, & Wolfmonat / quasi luparius mensis. B. Wintermaent / Hœremaent / à scortorum genio operatarum lasciuia. G. Decembre. It. Decembre. H. Deciembre.

Calendæ Horat. Primus cuiusque mensis dies, à calando, id est, vocando, quod tunc Senatus conuocaretur; vel quod tunc debitores calarentur per pracones ad dissoluendum nomina. *καλάν* & Plut. Al. Der erste Tag eines jecklichen Monats. B. Den ersten Dach des Maents. G. Le premier iour d'un chascun mois. It. Il primo giorno del mese. H. El primo dia de qualpuier mes.

Nonæ, quod ab eo die nouem numerentur ad Idus. *νόνα*. Plutarch. quintus dies mensis, sed in Martio, Maio, Iunio & Octobri septimus.

Idus Cic. Octauus dies post Nonas, ab iduando, quod diffecet mensē; unde ab Horatio periphrastice vocatur,

- Dies diffidens mensem: Ἐξ ἡμερῶν.*
car. ἀποκρίσις ἡμέρας.
 Hebdoma & hebdomas Cic. ἑβδομάς.
 Al. **Woche** Belg. **Weeke**. G. **Sep-**
maine It. **Sertimana**. H. **Semana**.
Dies ἡμέρα, ἡμέρα Hesiod. ποῖος & Callim.
φῆρς & Aristot. Al. **Tag**. B. **Dach**. G.
Iour. It. **Giorno**, di. H. **Dia**.
Dies civilis Plin. qui viginti quatuor
horas complet. Al. **Bürgerlicher tag**.
 B. **Ronde volle Dach**.
Dies comitialis Cic. quo fiunt Comititia,
aut quo convenitur ad ferendum suf-
fragium. δῆμος ποσειδάων ἡμέρας, πᾶσι
γυῖς. Al. **Ein Landtag / Reichs-**
tag / gesetzter Tag den Landtag zu
 haben / oder Lands gemeinden zu
 versamen. Belg. **Rijcksdach / oft**
Landdach. G. **Iour appointe pour**
 consulter des affaires. It. **Giorno**
 di consiglio, di consistorio *Roma*.
 H. **Dia de conscio**.
Dies fastus Ouid. iudicialis. ἀγῶσις &
ἡμέρας Meandro, quo ius exercebatur.
 Al. **Tag** daran man **Gericht** haltet /
Gerichtstag. B. **Recht Dach**. G. **Iour**
 plaidoyable, ou de plaider, iour
 de rolle. It. **Giorno di giustitia**, gi-
 orno di litigar. H. **Dia** en que es li-
 cito iuzgar.
Dies nefastus Ouid. quo nefas erat pra-
toritria Verba profari. Al. **Auffge-**
schlagene od verschloßne Rechts-
tag / daran man kein **Recht** höret /
Sehrtag. B. **Vacantie**. G. **Vacance**,
 iour ferré. It. & H. **Vacantia**.
Dies ater Virg. infelix. diem religio-
nis etiam dici infamem & infau-
stum ut notat Donatus. ἀποφῆς ἡ-
μέρας. Al. **Unglückhafter Tag**. B.
Ungelückighen Dach. G. **Iour mal-**
heureux. It. **Giorno malfortunato**.
 H. **Dia desdichade** ò aziado, ò ma-
 lauenturado.
Dies natalis Cic. natalis, & natale, &
natalitium Cic. Plin. γενέσις. Al.

- Tag** der Geburt / Geburtsta-
Geboorddach / Dach der ghe-
ten. G. **Iour de la natiuité**. It. **Ci-**
no de la natiuita, natale. H.
del nascimiento de cada vno.
Dies lustricus Suetonio, quo lustr-
tur infans, nomenq; illi creabatur
nos opposite vocabimus diem, qu-
etius puer lustralibus undis nome-
cipit. ὀνομασθήειον Ναζιανζ. Al.
Tauftag. B. **Doopseldach**. G. **L-**
ur du baptesme. Ital. **Il giorno**
battesmo. H. **El dia del bapti-**
Dies emortualis Plauto, Dies quo
diem obiit. ἡμερῶν φῶς & ἡμέρας,
σιμὸν ἡμέρας Homero. Al. **Tag**
Todts. B. **Dach des Doots /**
dach. G. **Iour de la mort**. It. **Il g-**
no de la morte. Hisp. **Dia en**
muere cada vno.
Dies criticus, vel decretorius,
medicos, quo exitij aut salutis
apparent. κρίσις & ἡμέρας.
Dies intercalaris Plinio, infititius
qui quarto quolibet anno inter-
feritur. ἐμβόλις & ἡμέρας
Zugesetzter Tag / Schalt Tag
Schrickeldach. G. **Le iour de**
sexe. It. **Il giorno intercalare**
giorno del bissesto. H. **El dia**
se entrepone en el bissesto.
Dies caniculares, quibus flagrat
rius. signi rabiosi tempora H-
κυνόκαρματι Athenæo. Al.
Hundstag. B. **De Hontsdaghe**
Les iours caniculaires. Ital. **Il g-**
ni caniculari. H. **Los dias ma-**
lorosas de todo el estio, los c-
culares.
Dies Dominicus, vel Solis. κυριακή
ἡ ἡλιακή. Al. **Sontag**. B. **Sond-**
G. Dimenche. It. **Domenica**. H.
domingo. Ang. **Sunday**.
Dies Lunæ. σελευακή. Al. **der mon-**
B. Maendach. G. **Lundy**. It. **Lu-**
di. H. **El lunes**. Ang. **Munday**

Dies Martis. *ἄρως*. Al. Zinstag. B. Den Dissendach / Dissbach / oft dinghesdach / *quasi litigii dicata*. G. Mardy. It. Il martedì. H. El martes Ang. Tewesdaye.

Dies Mercurij. *ἑρμῆς*. Al. Mittwoch. B. Woensdach / *aliis* Soensdach. Gal. Mercredy. It. Mercordi. H. El miércoles, Ang. Wendisdaye.

Dies Iouis. *ἰὺς*. Al. Pfingsttag / oder Tonnerstag B. Donnerdach / *quasi tonantis dies*. Gal. leudy. Ital. Giovedì. H. Eliueues. Ang. Thurst-daye.

Dies Veneris. *ἄφροδιτης*. Al. Frentag. B. Vrijdach / *quasi precantium dies*. G. Vendredy. It. Venerdi. H. El viernes. Ang. Frydaye.

Dies Saturni, vel sabbati *σαββων*. Al. Sambsttag. B. Saterdach / *quasi Saturni dies*. G. Sammedy. It. Sabato. H. El sabado. Ang. Satterdaye.

Dies iusti *Agellio*, qui confesso aris conceduntur conquirenda pecunia causa; quibus nihil cum eo agi licebat. B. Wissettingdaghen.

Feriae, Tempus quo negotiis forensibus & iuri dicundo supersedebant. dies otiosus Cic. Al. Ferntagen. B. Vierdaghe / vacantie daghen. G. Vacances, iours feriez. It. Ferie, vacantie. H. Vacantias. Ang. Holydaye.

Iustitium *Liuius*, quasi iuris statio, ubi à iure publice dicundo cessatur; sed religione quadam & tristium malorum expectatione adductum; ut è *Lucano* & *Liuius* facile discas si velis. ita ut toto errent coelo Grammatici, ad otium illud feriatum à litibus, vocabuli vim trahentes. Itaque iustitium fuerit, ubi ciuitati sacris interdictum est, aut resp. oppressa.

Feriae anniuersariae Cic. vocabulo, statia vel statiuæ *Macrobio*, quæ statos

habent dies, mensesq; quotannis recurrentes: qualis Natalis Christi Al. Gesezte vnd gewisse Ferntage. B. Ghesette Viertaghen / ordinarie Festen. G. Festes ordinaires. It. Feste ordinarie H. Fiestas que no se mudan.

Feriae cōceptiuæ *Macrobio*, quæ quotannis concipiuntur in dies certos incertosve: cuiusmodi nobis est Paschatis festum. mobilia vesta vocant. Al. Vnstat Ferntag. B. Verloopende Feesten. G. Festes mobiles. It. Feste mobili. H. Fiestas mudables y voluntarias.

Feriae imperatiuæ *Macrobius* quas magistratus pro arbitrio indicit, ob Victoria nuntium aut principis salutē. Al. Ferntag auß zufallender noth gebotten. B. Gheboden vierdaghe. Gal. Feste ordonne pour quelque suruenue. It. Festa commandata. H. Fiestas mandadas.

Feriae esuriales *Plauto*. *ὑστῆσι ἡμέραις*. Al. Fasttag. B. Fasteldach. G. Iour de ieune. It. Giorno de ieiunar. H. Dia para ayunar.

Feriae precidaneæ, vulgo dies vigiliarum. quæ solennes ferias legitimas precedunt. Al. Heiligabend. B. Heilichauont / oft Fasteldach. G. Vigile. It. & H. Vigilia.

Dies integer *Horatius*. solidus *Eid.* quo nihil cibi potusve gustarit quispiam. id enim est Frangere diem. *Eidem.*

Dies compitalitius *Cicer.* Festus dies, qui deo compitorum prestiti celebrabatur. Equidem non aliud fuisse autumo, quam qui encænia, quasi initiales feria, Iudeis dicebatur, ab initiatione templi. *ἐγκαινία* dedicationis festum nuncupat. Al. Kirchweihg. B. Kermisse. G. Dedicatio de l'eglise. It. Dedicatione della chiesa. H. Dedication de la yglesia.

Sigillaria Sueton. Dies quibus sigilla & imaguncula vanibant; id quod hodie compitalitiis fieri consuevit. Al. weñ man dz Dockenwerck verkäufft. B. Allmen de poppen vercoopt.

Nundinæ Cic. Dies paganorum & institutorum mercibus dicati. πανήγυρις. Al. Zarmarckt / Mess. B. Zaer-marckt / Messe. G. Foires, marchez publicqs. It. Fiera. H. Feria, ò mercado.

Natalis Christi. θεογένεια Nazianzeno, ἡμέρα τῆς σωτῆρος Eidem. Al. Christnacht / Weinacht / id est, Sacra nox vel sacrata: siue quod nocte natus scribitur Christus, siue quod noctis sacra consuecta celebrantur. B. Xersdach. G. Iour de Noel. It. Natale, il giotno della natiuita di Christo. H. El nascimiēto de Christo, natiuidad, Ang. Christmusse.

Epiphania, regalia. ἐπιφάνεια ἢ ἡ εἰς τῶν Φῶτων ἐγερτή Nazianzeno; quod presentia sua tres Magi attestati fuerint exortui seruatoris Christi. alterum fluxisse opinor è consuetudine accendendi candelas totidem, quot fuerint Magi: qui mos passim obseruatur multis in locis. Al. Dren Königen tag. B. Drie coningen dach / Dertthiendach. G. Le iour des rois. It. Il giorno di tre re, ò magi. H. El dia de los reynos Ang. thedertiē dayes.

Purificatio, lustratio, lychnocaiia. λυχνόκαια Herodoti voce, λυχνόκαια Al. Liechtmeß. B. Lichtmisse / onse lieue Vrouwe Lichtmisse. G. La chanda leuse. It. La purificatione. H. La fiesta de la purification. Ang. Kandelmes.

Cineralia ita nomino primum diem incipientis quadragesimæ, quo frontes cinere illinuntur, salubri fragilitatis humana documentum, & cogitemus à quibus initiis orti, ad quam non superbiam intumescentes. Al. Der

Aschtag / der Aschermitwoch den Aschdach / den Ascherwoe dach. G. Le iour des cendres. It. Il giorno della cenere. It. El dia las cenizas.

Oschophoria, ramalia, verbenæ Bud. ὀσχοφόρια, à palmarum ramis quos Christo obuiam prætulere Iudei. Al. Der Palmensontag. B. Palmsondach. G. Pasque fleur. It. La dominica delle palme. El domingo de las palmas.

Soteria, paraceues dies. σωτήρια. quæ is dies salutare piaculū pro nobis cruci affixum Christum & oblatum habuerit. Al. Der Karfreitag. B. goede Vriidach. Gal. Le vendre saint. It. Il venerdì santo. H. vietnes tanto.

Pascha, paschalis dies. τὸ ἅγιον πάσχα ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως ἐχασσε μυστήριον Synesio. Al. Ostertag. B. Paschen / Paesdach. Gal. Le iour pasques. Ital. & Hispan. Pasqua Angl Easter.

Pandicularis dies Festo, quo omnibus diuis communiter sacrum fiebat: cuius vicem nunc obtinet, eodē non a surde fortassis nomine nuncupandum Omnium sanctorum festum. Al. Aller heiligen Tag. B. Alder heiligen Dach. Gal. Le iour de tous saints. It. Il giorno d'ogni santo. H. El dia de todos los santos.

Ferialia Ouid. februa Eid. Feria pro defunctorum manibus. νεκρῶν Al. Aller Sehlentag. B. Alder Sehlendach. G. Le iour de tous les tréspassez. It. Il giorno delle anime. H. El dia de todas las animas.

Pithœgia, Martinalia. πῖθόγια. Pro teste, festū quo relinebant plena mæsto dolia; uti in Martinalibus passim obseruari videmus hodie. Al. Sankt Martins tag. B. Sinte Mertendach. G. Le iour saint Martin Ita Il gior

Il giorno de san Martino. H. El dia de san Martin.

Robigalia, ambatualia, amburbalia, Continuetres feria, quibus supplicabatur ad urbis, agrorum, & segetis calamitates auertendas, ad eorum exemplum instituti suppliciorum, supplicationumve dies hodie religiosi habentur. Al. Creutztagen. B. Truns dagen. G. Iours des rogations. It. Le rogationi. H. Dias de la ruegatiō, las ruegaciones, quando se anda con las cruces.

Dionysia, Bacchanalia, Liberalia, à Bacchi festis transumpto nomine dici poterunt bacchantium dicam an insanientium feria, quæ quadragesimale tempus precedunt. Διονύσια. Al. Fasnacht. B. Vastenauent/ost vastelauent. G. Quaresme prenant, ou quaresme entrant. It. Carneuale, fortassis ob valorem, hoc est, pretium carnis maius, instante iam quadragesima. H. Carnes toliēdas. Ang. Shroftyde.

Vinam meliore auspicio Hilaria, ἡλάρεια, ab hilaritatis feriis illis debita, nominari, vel me auctore, possent, nisi quis nomen istud referre velit suo arbitratu ad diem illum luxui sacratum, qui Belgice vocatur Den verloeren maendach / vel kopperkens dach / vel kopperkens maendach. G. Le iour de pain perdu. It. Gioue di grasso.

Aganalia Ouid. Rusticorum feria. Al. Bawren Kircht ag / oder Kirwe / Dorstirwe B. Voeren feest / boeren termisse. G. Feste de village.

Biuum Terent. Duorum dierum spatium. Al. Zwen gange dagen. Belg. Twee dagen lanc / dē tijt vā twee daghen. G. L'espace de deux iours. It. Il spatio di duo giorni. H. Espacio de dos dias.

Diluculum Cic. διλή, ἡμέρας Ho

mero, Δείοξρον Thucyd. ὄξρον Ammonio, δειλή πρῶτα Suida, ἀμφιλήκη vñ Homero, (tametsi hoc ad crepusculum, ut & τὸ λυκαυγὲς, detorqueant Grammaticorum pars) λυκάφως Hom. λυκαυγὲς, ἀγχαυρον Apol. quod aura, id est, matutinis flatibus, vicinum sit tempus. Al. Der Morgen / anfang des tags B. Den dagheraet. G. Le poinct du iour. It. L'alba del giorno. H. Alua, madrugada.

Aurora Virg. ἡὼς, ἑὼς, ὄρθρος. Al. morgēroht. B. Morgenstont / morghenroot. G. L'aube du iour. It. Aurora, l'alba del giorno. H. La mannaica. Meridies Terent. quasi medius dies μεσημέριον α μεσσημέριον. Al. Mittag. B. Middach / noene. G. Midy. It. Mezzo giorno. Hisp. El medio dia.

Vesper Cic. vespera Liuius, Prima fax, quando Vesperugo siue Veneris stella lucere incipit. ἑσπέρια, αὐλὶς αὐτῆς. noctiferum Catull. dixit. Al. Vesperzeit / Abend. B. Den auont / vespertijt / auontstont. G. Vespre. It. Sera. H. Tardo.

Crepusculum Plauto, Plinio, dubia lux Ouid. κνέφας Polyb. Δελύχων αὐφὰς Herodoto. Al. Mougel. Belg. Schemertijt / schemelinghe. G. Iour faillant, entre chien & loup, quasi definias tempus, in quo de canis ac lupi colore controuersia possit esse. Ital. Tra'lchiare el scuto. H. Entre lubricano, ò entre dos luzes.

Conticinium Plauto, Prima pars noctis, secunda vigilia νυκτὸς δευτέρα. Al. Der Erst schlaff / Nachtstille / anfang der nacht. B. Doornacht / den ersten slaep. G. Le premier somne. It. Il primo somno.

Nox Virg. νύξ, Ὀφείνη Euripidi, ὄφρνα Eudem δευτέρα Orphee, ob quietem & desoliam corporis. ὄφρνα male in Le-

- xicis pro ὄφρη. Al. & B. Nacht. G. Nox sublustris Horatio, sideribus
lustris Tacito. Al. Nanterlecht. B.
Sterrelicht wed. g. Vne clair nu
It. Notte chiara H. Noche cla
Nox intempesta Virg. nox concubia
Plin. concubium Plaut. noctis me-
ridies Varroni & noctis silentium
Linio. ἀκρόνυξ & ἀκρόνυχια, δεῖδια,
à terrore, νύξ ἀσέλπιγυς, μεσονύ-
χια. Al. Mittnacht. B. Midder-
nacht. G. Minuit. It. Mezza notte.
H. Media noche.*
- Culicinium Apuleio, Quarta vigilia
noctis, quando auroram nuntiat can-
tu gallus. ἀλεκτροφωνία, ὄρεσθρος
Al. Die zeit wann die hanen trähē.
B. Als de hane craent. G. Quand le
cocq chante. It. Quando il galle
canta. H. Assi que el gallo canta.*
- Nebrissensis perperam pro media nocte
exponit, cum sit sub finem noctis.*
- Nox illunis Ammiano, pro obscura
qua non lucet luna. ἀσέλλω & νύ-
γνοφώδης. Al. Nacht ohne Mond-
schein vnd finster. B. Nacht son-
maenschijn. G. Nuit sans lune.*
- Hora Cic. ὥρα Al. Stund. B. Eē v
oft stund G. Heure. It. & H. Ho
Sesquihora Plinio Iuniori. Al. ander
Halbe stund B. Anderthalse vre.
Vne heure & demie. It. Vna ho
& mezza. H. Vna hora y media.*
- Momentum Hor. momen dixit E-
cretius, pro minimo temporis inte-
uallo. ἀνγῆς. Al. Augenblick / qu
oculi nictum dicas. B. Doghenbli
G. Momment. It. & H. Moment*

DEDIMVS igni domitori omnium, & aeri laxo illi ventorum regio, suas ci-
que proprias appendices: nunc terram genitricem, & foecundum elementum aqua
suis ornamentis, ne fraudari se querantur, amiciemus, ne contentioni locus sit,
que uniat amicitia, qua dissidium separavit, quod Empedocli dictum Plotinus
magnus tribuit.

TERRÆ, AQUARVM, LOCORVMQVE VOCABVLA.

- M**VNDVS Cic. orbis Plin. orbis
terræ Cic. quidquid cælo ambi-
tur. ὁσμός, ἀπείρων γαῖα Homero,
ob rotunditatem. Al. Die Welt. B.
Dewerelt. G. Le monde, l'univers.
It. Mondo, l'universo. H. Mundo.
- Tellus** Plin. terra Cic. humus Seneca,
γῆ, γαῖα, αῖα, ἡπειρος poetice. Al.
Urden/erden/das erdtrich. B. De
aerde/dat aertrijck. G. La terre. It.
La terra. H. La tierra.
- Continens** Plinio, Terra qua absq; ma-
rina navigatione commeatum pati-
tur in tres mundi partes. terram fir-
mam nuncupant. ἡπειρος Straboni.
Al. Stet Erdrich. B. Vast lant.
- G. Terre ferme. It. Terra ferme
H. Tierra firma.**
- Regio** Cic. tractus Eid. plaga Seneca
χώρα. Al. Landschafft / gegne. B.
Lantschap/contrene/lant. G. Re-
gion, contree, pais. It. Paese, con-
trada, regione. H. Region.
- Prouincia** Cic. Regio procul bello acqui-
sita, quo prator cū officio mittebatur
ἐπαρχία, τόπος. Al. Vogten / beuog-
tet lād B. Doochtschap/prouincie
G. Prouincie. It. & H. Prouincia.
- Satrapia** Plin. νόμος Herodoto, forte
quod peculiare habeat leges. ἐπαρχία
χία præfectura. Al. Fürstenthumb
B. Lantschap/Dorstendom G. Sei-
gneurie

gneurie. It. Principato. H. Principado.

Regnum Cicer. quod regionibus continetur, regique paret. βασιλεία. Al. Königreich/Reich. B. Rijck/co-
vincrijcke. G. Royaume, regne. It. Roame, regno. H. Reyno.

Ditio Cic. in qua dicere ius quis potest, imperium Cic. ἐπιτεταξία Xenoph. Al. Herrschafft/gebiet/gewalt/ge-
richt. B. Heerschappij/gebiet/ge-
welt/domaine G. Segneurie, em-
pire, domaine. It. Signoria, impe-
rio. H. Sennoria.

Territorium Cic. Pomponio. Vniuersitas agrorum intra cuiusque ciuitatis fines, χωρίον. Al. Landschaftt oder gebiet einer Statt. B. T'gebiet van een stat. G. Territoire d'une ville, trait d'un pais. It. Territorio, giurisdizione. H. Territorio.

Diocesis Cic. idem cum territorio, ab administratione officij, ut Territorium, à terrore, quo iudex utitur in iure dicundo. διοίκησις. nunc fere usurpatur, pro eo tractu, in quem ius episcopus exercet. Al. Kreis/umb ein Bisthumb. B. Bistdom/diocese/Jurisdictione/van een Bisschop. G. Diocese. It. Diocese. H. La riera do el obispo tiene su administration y iurisdicion.

Distributoriū Plin. Locus in quo lustratur & recensetur exercitus, stipendij que militi persoluitur. Al. Musterplatz. B. Monsterplaetse. Gal. Lieu où on fait la mostre. It. Luoco doue si fa la mostra. H. Lugar donde se haze la muestra ò el alarde.

Limites Theodos. Cod. oræ Virg. fines Liuij, confinia Senec. regiones Cic. ὁρί, ἰχθυαί, πελορισμοί Plutarcho. Al. Landmarcken/grenze/anstossen/Kreis einer Landschaft. B. Limiten/palen des lants/frontieren. G. Frontieres, lisières du pais,

fines & limites des contrees. It. Limiti, frontieri, confini. H. Linder ò terminos.

Clausuræ vel clusuræ, in iure accipiuntur pro limitum custodiis. ὁχερώματα τῶν ἀγροῶν Suid. Al. Klausen. B. Elusen. G. Clofes, ou escluses, destroit. It. Chiuse, scale. H. Clausuras, escalas, llaos.

Insula Virgilio, Terra salo aut aquis inclusa. νῆσος. Al. Insel. B. Eylant. Gal. Isle. Ital. Insola, isola. Hisp. Isla.

Peninsula Liuij Terra aquis ferme undique incincta, isthmo tantum continenti adnexa χερσόνησος. Al. Gar na-
he ein Insel. B. Een plaetse bycans omgeringelt met Water. G. Lieu enuironné presque de tous costez d'eau. It. Peninsola. H. Quasi ista, peniscola.

Isthmus Plin. Terra angusta inter duomaria. ἰσθμός, ἢ ἀμφιπέλαγος. Al. Ein aufgeworffen Erdtrich zwischen zweyen Meeren. B. Een engen hals lants tusschen twee Zeeen. G. Estroit entre deux mers. Ital. Stretto tra doi mari. H. Estrecha que tiene agua & colla la mar.

Terra ferax Cic. fertilis Eid. φερός, ἢ ἄφρογος, ἢ ἄφρογος, ἢ ἄφρογος. Al. Fruchtbare Landschaft. Belg. Vruchtbaer lant. G. Terre fertile, de grand rapport. It. Terra fertile. H. Tierra fertile.

Terra figuralis Colum. argilla Cic. sigillaria, quod ad sigilla & imaginulas eius sit usus. Creta figularis Plin. κίραρος Plat. κεραμῖς ἢ πολ. ἀργίλ. Aristidi. δὲ κεραμῖς ἢ, κεραμῖς πηλός. Al. Tan/Leim. B. Witte potaerde/leem/leene. G. Argille. It. Argilla, pancone Fiorentinis. H. Arzilla.

Terra Cimolia, cretosa Cimoli Ouid. qua fallones in eluendis pannis utuntur.

tur, à Cimolo insula. κίμωνια γῆ Dioscorid. πλωταίς γῆ Theophrasto, Cimolia creta. σμηκτὶς γῆ Hippocr. terra fullonum. Al. walckerd/ Stifferd/ Wascherde/ wasfelet. B. Volders aerde/ waschaerde. Gal. Terre à lauer. It. Terra de fulloni, terra di lauare. H. Tierra para limpiar y lauar pannos.

Marga Plinio terra candida, creta instar, stercorandis agris seruiens. creta fossitia Varr. Al. & B. Mergel. G. Marne.

Tetra Pharmacitis & Ampelitis Plinio, fossitia nigra, assulosa, bitumini similis. ἀμπελίτις, φαρμακίτις γῆ. Sunt qui fossitios carbones, assulosos, qui è terra visceribus eruuntur, nigros, bituminis modo ardentes, esse volunt, quos saxeos carbones vulgo dicimus. Al. Steinkolen. B. Steencolen/ smitscolen. Gal. Pehoulle apud Eburones, charbon des mareschaux. It. Carbone de manescalchi. H. Carbon de los hetreros.

Αἰδάνθρακας, αὐτὸν ἀνθρακας λεγόμενους cū Theophrasto dicere licebit.

Prigitis terra, quam nigram cretam vocant. Al. Schwarze Krenden. B. Swart crijt / swarte aerde. Gal. Croye noire. It. Creta negra, lapis negro. H. Greda negra.

Creta Virgil. Terra candida Al. Krenden. B. Crijt. G. Croye. It. Creta. H. Greda.

Tasconium Plinio, creta Tasconia, Terra alba argilla simili, è qua aurificum catini, quibus metalla excoquunt, conficiuntur. H. Talque, barro de los crisoles.

Harena, Vel, Et alij melius scribunt, arena, Virg. ψάμμιον, ψάμαθος, ἄμμιον. Al. Sand / Grief. B. Sant / gruns / grauele. G. Arene, grauois, sable. It. Arena, rena, Danti, Petr. Boccat. H. Arena.

Sabulum Plin. fabulo Colum. Crassio arena. ψάμμος, ψάματος, ἄμμος. Al. Sand / grief. B. Saueel. G. Sablon. It. Sabbione, sabbia. H. Tierra arenisca.

Cœnum Virg. lutum Horat. βόρβορος πῆλος, ἄσις. Al. Roth / lett. B. Slijck / dreck / bunlnis. G. Fange bourbier, boue, bourbe. It. Luto, fango. H. Cieno, lodo.

Limus Virg. Cœnum mollius, quod a qua turbida deponunt. ἱλύς, τέλμα πηλός. Al. Mur / Schleim / Lett. B. Modd / moener / slim / slibbe. G. Boue, fange. It. Fāgo, limo. H. Limo.

Terræ cutis Plinio, superficies Cicero. ἐπιπολὴ τῆς γῆς. Al. Der Oberboden des Erdrichs. B. Het opperste vande aertrijck / calouw aerde Holl. Gal. Le des^s de la terre. It. La superficie della terra. H. La sobrehas de la tierra.

Interuenium Vitru. Intermedium inter venas terræ spatium. μεσοφλέσιον. Al. Die weite zwischen den Adern des Erdrichs. B. De wijde tusschen de aderen der aerden.

Vena Hirtio, Plin. Subterraneus tractus, tam qui metalla continet, quam qui in agris aut campis uberius fert alimentum. φλεσίον, φλέψ. Al. Grubē. B. Ader mijne. G. Veina. It. Vena, Minera. H. Minero.

Cuniculus Cas. Meatus subterraneus suffossus. ὑπόνομος Iosepho, Thucyd. τρώγλη, Φωλεός, ὄρυγμα Polybio. Al. Gang vnter der Erden / lang gegraben Loch / Schlupff. B. Mijne / gang onder d'aerde. Gal. Clappier, rasniere, mine. It. & H. Mina.

Specus Virg. spelunca Cicer. spelæum Virgil. antrum Eid. cauerna Cicer. latibulum Eid. ἄντρον, τρώγλη, γυάλον Etymol. σπήλαιον, σπήλαιον, γρῶν Nicand. κοίλας, κοίλωμα, σπήλυγξ Apollonio, χορομὸς Phacylidi. κεδῆος Hesiodo, κούρμιος Apoll. κούρμιον Hom.

Hom. καὶ Straboni, κατὰ δύσιν. Al. Höle/Grub/Schlupff/Krupff. B. Een speloncke/een hol/een cunl. G. Cauerne, creux. It. Speco, spelonca, grotta. H. Cuena.

Lustrum Virg. spelæum ferarum Eid. cubile feræ Colum. Lustrum dictum quod parum illustretur. ῥωλεὸν Nicandro, εἰλυὸς Apollon. χέλαια Nicand. ξύλοχ. Hom. εἰλεὸς, χεία. Antrum in quo ferae aut serpentes stabulant. Al. Höle oder Läger der wilden Thieren. B. T'leger van wilde dieren oft slunghen G. Cauerne de bestes fauages. It. Cauerna del lefiere, & bestie seluatiche. H. Cuena de las fieras.

Crypta Vitruu. Specus concameratus. κρυπτή. Al. Hol gewelb vnter der Erden. B. Een gewelfde speluncke. G. Cauerne voutée. It. Grotta. H. Gruta, cuena sotterana.

Fouea Plin. Excauatum altius fodiendo solum ad decipiendas feras, βόη. Al. Gruben. B. Graue/dijck/tunl/hol. G. Fosse. It. Fossa. H. Huella, caua, hoyo.

Scrobs Virg. in quo panguntur plantæ, βόδιον, ὄρεος Theocr schol. ὄρυγμα scrobiculus Plinio. Al. Grublin. B. Een put/oft tunl. G. Fosse. It. Fossa. H. Hoyo.

Hiatus terræ Cic. discessio terræ Eid. voratrina terræ Ammiano, labes Cic. χάσμα, ῥωχμός. Al. Klack/spalt/der Erden Schlund / eingefallen Loch. B. Scheure oft openinghe der aerden. G. Ouverture de terre. Ital. Spaccatura ò apertura della terra. H. Abertura de tierra.

Huc spectat quod Cicero dixit, Terram desiderare, pro concidere, & hiatu deuorari. σωμαζαίν. Al. Ontersich sincken. B. Insincken. G. S'affaifer, abysmer, enfoncer. It. Affondarse. Hisp. Enhondarse, ò caer en el

hondo, ò en la hueſſa.

Spiraculum Virg. Cauerna pestiferum exhalans spiritum Charonea scrobs Plin. χαρώνιον Aretæo, χαρώνειον βαρῆρον Galen. lib. 7. De usu partium: ubi male χαρώνειον legitur. ἀχερόντειον, ab Acheronte: quomodo spiraculum Ditis Virg. vocauit. Charonium, à Charonte fabuloso inferiorū portitore. Al. Ein Loch in der Erden dariñ grausamer vnd stinckender Rauch außgeht. B. Een stinckende gat der aerden daer een quade ende pestilētische locht wt comt. G. Trou par où sort vn air mortel & pestilent. Ital. Bucho di terra doue esce qualche aere pestifero. H. Horado de tierra, donde arriba vn ayre muy malo y mortal ò pestilential.

Eluuius Curtio, vorago Eidem. Terra impetu ac vi aquarum hausta. τελαμὶς Hesych. ῥαχμός Homero. B. Een water poel. Gal. Lauage, esgout d'immondices. Ital. Caue d'acqua fangosa. H. Aluanar de agua fea y limosa.

Vorago Cic. barathrum Virg. immense profunditatis locus, è quo nihil existere potest. præceps hiatus, quo hauriuntur etiam flumina. βαρῆρον, βάρηρον ἄβυσσον χάσμα Euripidi. Al. Ein grundloses / od bodenloses / tieffes Loch / Schlund. B. Een grontlosen cunl / een biſter groote diepte. Gal. Gouffre. It. Voragine, baratro. H. Tragadero, ò remolino de agua.

Abyssus August. & Ambros. Immense altitudinis fundoque carens aqua. ἄβυσσος. Al. Abgrundt. B. Afgrōt / grondlose diepe van Water. Gal. Abysme. It. Abyſſo. H. Abismo, agua sin hondo.

Crater, caminus Virgil. spiramentum cauernæ Iustino, Foramen, siue fauces montis, qualis Aetna & Vesuius, qua ignis spiracula expunt se. κρητήρ

se. κρατήρ Epigram. Ital. Il spiraglio della cauerua.
Mons *Cic. ὄρες, ἔρεος poetice. Al.* Berg. *B.* Ein Berch. *G.* Montaigne, mōt. *It.* Montagna, monte. *H.* Monte.
Montis iugum *Cas. cacumen Catull. ὄρεφθ, ἀκρόρεια, ἀερωλή Epigr. κλεπὰς, ἡγλωνὸς ῥίον Theocr. λεπὰς Theocrito, ἐρίπνη Nicand. Al.* Der Spiz an einem Berg. *B.* Den top oft het hoochste van een Berch. *G.* Le sommet ou coupet d'une montaigne. *It.* La cima de la montagna. *H.* El cumbre del monte.
Montis supercilium *Linio, ὄρεος ἔρεος Euang. Eminentior montis vertex ὄρεον Homero, πρηδὸν Hesiodo. Al.* Der oberst Gippel eines Berges. *B.* Der punt oft het opperste top peten van den Berch. *Gal.* Le plus haut coupet de la montaigne. *It.* Il cupolo de la cima del monte. *H.* La ceia del monte.
Dorsum montis *Linio, clius Cic. Latius montis. παρώρεια Polyb. ὑπώρεια Hesych. κλιπὺς. Al.* Rug / oder grat eines Bergs. *B.* Thangen van een berch. *Gal.* La descente de la montaigne ou lacoste. *It.* Il dosso ò la costa della montagna. *H.* La cuesta del monte.
Radices montis *Cas. pedem vocant. περυνώρεια Hom. ἀερόποδες ὄρεος Eid αἰρέπζα Nicand. κνημὸς Didymo. τέρεμα Hesych. Al.* Das vnderste am Berg. *B.* De voet van de Berch. *G.* Le pied d'un mont. *It.* Il pie della montagna. *H.* El pie del monte.
Collis *Cic. tumulus Cas. monticulus. λόφθ, λοφιή, γάλοφον Theocr. γήλοφθ, ἡρωσμός Hom. βενὸς, κνημὸς, ἡγλωνὸς, ἡγλωνή. Al.* Berglin / Bühel / Rein. *B.* Heubel / heuuele / berchsten. *G.* Montaignete, tertre. *It.* Poggio, monticello. *H.* Collado, cerro.

Fauces Virg. Itinera angusta & perua inter montes. angustiae montium *σενὰ, αὐχάνες, Herodoto, Basilio λαι. Al.* Enger eingang / Klus / klause. *B.* Klunse / engen ingang. *G.* Entrée estroite. *It.* Clusa stre della montagna. *H.* Esclusa, estcho de los montes.
Tumulus arenarius. *Διν, Διν ψάμερος saia, βενὸς ψαμερώδης. Al.* Ein sandbühel. *B.* Dunne / sanddunne. *G.* Terre ou monceau de sable. *It.* Poggio ò mucchio di sabbione. *H.* collado de arena.
Grumus *Col. Vitru. terræ tuber, Egstio terra tumulo inferior, cuiusmodi est ubi lupus salictarius pangitur, a quales à talpis egeruntur. ἡρόμεθ, γήλοφθ. Al.* Erdscholle. *B.* Heufelken / een molhoop. *G.* Taupiniere. *It.* Monticello di terra. *H.* Monta ò monton de tierra.
Vallis *Virg. βήσσα, γάλον Eurip. αἴρεος κλειὰς. Al.* Thal. *B.* Dal / valleye. *G.* Vallee. *It.* Valle. *H.* Valle.
Conuallis *Linio, Vallis &ndique colibus aut montibus inclusa. σινωάγκει Theoph. ξινωάγκεια, μισζάσκεια Hom. φάραγξ, μύχθ τῶν ὀρέων Xenoph. Al.* Rundthal. *B.* Ronde Vallen. *G.* Vallee environnée de monts tous costez. *It.* Valle circondata da i monti. *Hisp.* Valle cercado de montes.
Rupis *Cas. petra Plinio, cautes Virg. Præruptum & inaccessum saxum ἀπόρρωξ πέτρα Polybio, λέπας Eurip. δι, ἐρίπνη Apollon. ἀγμός Nicand. χερμός poet. ἔρμαξ & λίθιξ Nicand. κλεπὰς, ἀπότομη πέτρα Lucian. ἀπότμηξ σκοπιὰ Apollonio. Al.* Schrofen / harter Fels. *B.* Clippe / Steenrootse. *G.* Roche, rochier. *It.* Roccia, rupe. *H.* Pena, peñon.
Scopulus *Ouid. saxum Virg. Mons saxeus, seu rupes è mari eminens. σκοπιὰ, πελθ.*

πελάς, ἀπὸ τοῦ Ἀπολλων. ῥαχία *Thucyd.* ad cuius imitationem *Virgilius* dixit:

Dorsum immane muri summo.

ῥαχία enim, quasi ῥαχίς, dicta, sic πλάτην *Arato* à latitudine. χείρας ὑπὸ τοῦ πέτρᾳ, quando sub aqua aquore latet. Al. Fels / schrofen. B. Nootse/cluppe. G. Rochier, escueil. It. Scoglio. H. Roca, peña.

Murex Virg. Petra in littore aspera: vel Et alij, acumen scopuli aut saxi, κλώμαξ. Al. Die scherpfte eines schrofens. B. Scharpe cluppe oft / strande / ofteen scharpen hoek van een cluppe. G. La pointe & l'aspreté d'un rochier. It. La punta del scoglio. H. Roca ò peña aspera.

Crepidum Virg. Extremitas siue ora ab rupto saxi. κρηπίς, λέπας, ἀπὸ τοῦ ῥωξ, ἐκείνη, ὁφείδης *Homero*. *Nebrissensis Grammaticus* non poenitendus crepidinē exponit saxum prominens. Al. Oberhangender schrofen. B. Querhangende cluppe. G. Rochier panchât. It. Rocca pensiva, ò pensile, ò pendente. H. Peña enriscada.

Precipitium Quint. Locus praeruptus, unde facile quis princeps abire possit. κρημνός *Hermogeni*, ἀπὸ κρημνόν *Cebet*, ἐκρηγμα, φάραγξ *Basilio*, λέπας. Al. Ein stoziges ort gefehrlich zu fallen. B. Stenle plaetse / steege plaetse / periculos oft. sorgelick om af te vallen. G. Lieu haut & dangereux de cheoir. It. Luoco alto & pericoloso da cadere, luoco precipitoso. H. Lugar peligroso para caer.

Salebra Cic. aspretum Livio, insolens locus *Sallustio*, Asper & inaequalis locus, quem sine saltu non possis transmittere. ἐκρηγμα, ῥωγμή, ῥωγμός, ῥωσμός, τραχὺν, κλώμαξ. Al. Rauch schrofächtiges Ort. B. Rouwe en oneffen plaetse / en steen rootsachtich. G. Lieu aspre. It. Luoco aspe-

ro & roccioso. H. Camino pedegroso.

Promontorium Plin. Mons in mare excurrens, à prominendo. ἀκρωτήριον *Strab.* ῥ' ἰον Ἀπολλων. ἐκείνην *Tarrhae*, ὅθεν τὸ ἀζαν πνέσῃ, quod varijs ventis obnoxius sit, ἀκρεα, χήλη. Al. Vorberg. B. Hoofst / cape. Gal. Promontoire. It. Capo, promontorio. H. Cabo de tierra.

Specula Virg. Locus editus quicunque, unde speculari quis potest. σκοπή, σκοπία *Homero*. ἀκρωτή *Luciano*. Al. Lug ins Lant / Wart / oder hohes Ort / Schawthurn. B. Een wacht-toren / coertoren. G. Beffroy, guet. It. Specula, guardia, torre de guardia. H. Atalaya, guardia.

Specula Livio pro loco, Unde iudicium fit accenso igni. πυρσυχία, φρυακτι-εον.

Hinc non discrepat multum *Pharus*, cuius usus fuit nocturno navium cursus ignes ostendere ad praenuntianda vada, teste *Plinio*. hoc tantum discriminis est, quod specula usus sit locis mediterraneis & aduersus hostem: Phari vero in maritimis, & ad indicandum suis exterisque portum, tutumque accessum, ut ego existimo. φάρος *Herod.* Al. Zinnen darauff man lugt wer komme. B. Vierboete / baesken. G. Eschaugnette, fanal. Ital. Faro. H. Faron para lumbre de los marinos, atalaya,

Ignis specularius vel specularis, po- tius. φρυκτιεία λυχνόκαυτία *Cephisodoro*, λυχναΐα, πυρκαϊα, πυρσυχίς *Suid.* φρυκτός, ὁ φρυγὶς δαλός *Tryphiodor.* Al. Hoher warten Feuer. B. Vierboeten vier. G. Le feu de l'eschaugnette. It. Il fuoco del faro. H. Lumbre del faron.

Ignes missiles, qui per triumphum aut publico in gaudio funduntur. B. Fuß-eien. G. Fusées.

Tesqua

Tesqua *Lucano, Cic. Inculta & difficilia loca.* αὐοδία, λασιών, χερσὶς *Dioscorid.* Al. *Einöde/rauhe Wilde.* B. *Wilde runchte/quaet enn woestlant.* G. *Lieux aspres.* It. *Luoghi asperi & rudi.* H. *Lugar dono se puede andarny morar.*

Latomia *Cic. lautumia Sen. lapicidina Cic. Iapicædina Iuliano Iurisc. nam Lapicidina vitiosum est. Saxifodina, ubi lapides exciduntur.* λατομία *Plat.* λατόμιον. Al. *Steingrub* B. *Steencunte/steenput.* G. *Quarriere.* Ital. *Minera de fassi.* H. *Minero de cantos, cantera.*

Fodina *Plinio, unde aliquid effoditur.* ὄρυγος. Al. *Erzgrub* Belg. *Mijne aerdgrauen.* G. *Mine.* It. *Minera.* H. *Minero.*

Aurifodina *Plin. aurarium metallum Eid. auraria Tacito, ubi aurum effoditur.* χρυσεῖον *Theophr* χρυσωρυχεῖον *Straboni.* Al. *Golderz.* B. *Goutberg/ goutgrauen/ een mijn van gout.* G. *Mine d'or, miniere d'or.* I. *Minera d'oro.* H. *Minero de oro,*

Argentifodina, siue argentarium metallum. ἀργυρεῖον *Xenoph.* Al. *Silbergrub.* B. *Siluerberch/siluergrauen/ siluermijne oft cunl.* G. *Miniere d'argent.* It. *Minera d'argento.* H. *Minero plata.*

Ad eandem rationem omnis generis metalli fodinae appellationem sortiuntur. Aeraria *Plinio, ubi as foditur: nitraria* *Plin. ubi nitrum: sulphuraria, ubi sulphur excoquitur: catoria* *Alpheno Iurisc. ubi cotes fodiuntur.*

Salinae *Plinio, ubi sal eruitur, aut concrescit, aut etiam excoquitur,* αλοπήγιον *Straboni.* Al. *Salzgrub/ oder Bruñ.* B. *Sout feet/ soutback oft put.* G. *Saline.* It. *Salina.* H. *Salinas.*

Salinarum strues *Cic. Acerui salis congesti.* σσῆγι αἰλὸς. Al. *Ein hauffen*

Salz/scheibensalz. B. *Southoo* Gal. *Monceaux de sel.* It. *Monte sale.* H. *Sal emmotado.*

Planities *Cic. campus Cas. æquor campi Cicer. æquor apertum Virg.* *Locus planus, in longum porrectus.* πεδῖον, αἰλιπενής, χῶρα, πεδὸς ολον, αἰλιών *Straboni,* νῶτον ἢ σερνὸν *χρῆσται.* Al. *Eben Feld/ ebne/ waldt.* B. *Pleyen/ effen velt.* G. *Plaine champ.* It. *Pianura, campo.* H. *Llanura.*

Solitudo *Cas. eremus, secessus Virg.* ἔρημος *Synesio,* ἐρημία *Basilio,* ἔρημος, *pro inhabitata & extra hominum consortium seposita plaga.* Al. *Wilde/ Einöde/ Einsamkeit.* B. *Woestijne/ Wildernisse.* It. *Deserto.* H. *Desierto.*

Secessus *Plinio, Locus ruri à strepitu urbano & turba separatus.* ἔρημος *Æschini* χωρὰ μὲς. Al. *Abgesundener Ort.* B. *Vertreck alleen.* Gal. *Lieu ou on se retire à part; retrait.* It. *Luoco solitario in villa.* H. *Lugar donde puede estar el hombre suelto sin compañía.*

Solum *Cic. pro terra.* χθὼν, γαῖα, οἶκος *πεδῶν.* Al. *Erd* B. *Verde/ gront.* Gal. *Terre.* It. *Terreno.* H. *Suelo.*

Solum acclive *Virgilio, ubi planities campi leuiter in cumulum assurgit & incuruatur.* σιμὸν χρεῖον *Galeno* τῆς ὁδοῦ πάντες. Al. *Stoiziges Erdrick* ob sich gehâldet. Belg. *Opgaen* hoochte. G. *Vallée, terre panchante.* It. *Poggietto.* H. *Tierra cuesa arriba, ò em morada.*

Solum vliginosum *Plin. irriguum, veldum* *Horat. quod semper natiuo suo humore, nunquam illud deserent, humidum est.* πήδασθαι. *Nicand.* πῆδος vel πῆδος *potius* *Hom. Etymol.* εἰαμὴν *Apollon. Homer.* ἰκμῶν *Dioscorid.* εἰκμῶν, καὶ θυδῶν γῆ *Polyb.* λαμῶν, καὶ τὸ λεῖπειν Al. *Erdt*

rid

rich das allzeit feucht ist. B. Voch-
tigel aerde oft gront. G. Terre tou-
siours humide on moite It. Terra
sempre umida, & bagnata. H. Tier-
ra que esta siempre mojada.

Solum exuccum Seneca, sitiens Colum.
siticulosum & peraridum Colum.
siccanum Eidem διψὰς Tarrhae,
κατὰ ἡρᾶς, διψαλίς, ἐρηρὸς ἢ αἰν-
ρῶ Theophr. ἀζαλίς, ἑφάμερος,
ἀπυλίς Apollon. Al. Tructnes/
dürres ohnsaftiges vnd vnfeuch-
tes erdtrich. B. Drooge gront / sau-
dighe gront. Gal. Terre sèche. Ital.
Terra seca. H. Tierra seca.

Solum pingue Virg. argiliosum Varr.
terra vber Virg. πύργος γῆ, κυανώ-
λας αἶα poetice. Al. Fruchtbares
Erdtrich. B. Dette / clenige gront. G.
Lieu fertile. It. Terra grassa. H. Ti-
erra gorda y fertile.

Solum herbidum Linio, λεχαπίνος τὸ
πῶ Homero, λειμών. Al. Gras vnd
wachsechtiges erdtrich. B. Groen
velt / grasich oft gersachtich velt. G.
Lieu verd & herbu. Ital. Luoco ò
terreno verde é herbofo. H. Cam-
po verde y lleno de yeruas.

Confragosus locus Linio, confragus
Lucano, asper & praeuptus. τραχύς,
παράσῳδης, χαράδρα Herodoto. Al.
Schroffachtiges vnd rauches ort /
ganz vnd gar vneben B. Scharpe /
rouwe en onessen plaetse. G. Lieu
aspre, desrompu, pierreux, rabbo-
reux. It. Luoco petroso & aspero.
H. Lugar aspero.

Locus palustris Cas. συμφοδὴς, χωνὸς.
Al. Sumpff / sumpffachtig / moß-
chtig. B. Monerachtige / vodsige
gront / bolle. G. Lieux marescageux.
It. Luoco paludoso. H. Tierra ce-
nagalle.

Locus situ sentus Virg. ἀρχμερὸς, ὀ-
ρώδης, ὀρώεις. Al. Ein ort voll vn-
saubers / vnd dempffig. B. Een dem

pighe / rumachtige plaetse. G. Lieu
remug'e. It. Luocoumatico. H.
Lugar amohado y fuzio.

Locus maritimus Cic. ἀλιτέρμων Epig.
ἀλικρηπίς γαῖα Nonio, ἀγάλιον χω-
ρίον Philoni, ἐπιθαλαπίδιον ἢ ἐπιθα-
λάσιον χωρίον Polluci. Al. Ein ort
am Meer gelegen. B. Een plaetse
aen de zee cāt / oft by de zee gheleghe
G. Lieu pres de la mer. Ital. Luoco
maritimo. H. Lugar cerca de la mar.

Apricus locus Virg. soli expositus, quē
φεικνός, hoc est horroris frigorisque ca-
ret. ἀπρήλιος. Al. Sonnechtiges
Ort. B. Een plaetse die seer an de
sonne ligget. G. Vn lieu ou le soleil
frappe tousiours It. Luoco doue
batte il suole. H. Lugar que esta al
abrigo.

Vlugo Virg. Varr. Naturalis terra hu-
mor, ex eo nunquam recedens. ἱκμῆς.
Al. Natürlich erdtfeuchte. B. Na-
tuerliche voechtichent der aerden.
G. Moiteur naturelle It. Humidi-
ta naturale. H. Humidad cruda
de la tierra.

Rus Terent. Locus sine edificio extra ur-
bem, ubi agricoluntur ἀγρὸς, ἀγρο-
κία. Al. Gew / das feld. B. T'lant /
t'velt. G. Lieu aux champs. I. Cam-
pagna, campo. H. Campo.

Ager Cic. ἀγρὸς, τέλας Isao, γεωργίσι-
μον χωρίον. Al. Acker / feld. B. Acker.
G. Champ. It. Agro H. Campo que
se labra.

Ager compascuus Cic. Fabio, commu-
nis ad pascenda pecora. Al. Gemeiner
Weidacker. B. Shemenne wende /
oft beemt. G. lacherre, gaquire Pi-
cardis, pastorage comun. It. Pa-
scolo commune. H. Campo donde
las bestias pastan en commune.

Ager scripturarius Festo, Ager publicus
in quo pecora certo are pascuntur. Al.
Lehenacker den 8 Zöllner zu weiden
vmb ein sum Geldts außleyhet B.

Leenacker die verpacht wordt om den somme gelts. G. Pasturage ou pastis qu'on prend à louage. It. Pascuolo che si pigli à fito. H. Campo para pastar bestias alquilado.

Ager decumanus Cicer. qui decimas quotannis pendit. Al. Acker od Gut das den Zehenden gibt. B. Lant dat thienden betaelt. G. Camp subiect à dismes. It. Agro che paga decime. H. Campo que à dedar las decimas.

Ager vectigalis pro tributario siue stipendiario. τὸ τελὴς, τελεσφόρος Al. Steurbar/oder Zinsbar Acker. B. Lant das cijn's gheeft. Gal. Qui doit cens. Ital. Che paga ò rende tributo. H. Que deve tributo.

Ager noualis Plin. noua e Virg. veruatum Plin. quasi vere nouo subactum. requietus ager Ouid qui alternis annis feritur. νέωμα Nazianzen. νεωτός, νεός, νέος. Al. Brachacker/so man ein Jahr omb das ander sähet. B. Dreslant/lant dat dreslent. G. lacherre, terre qu'on laisse reposer en friche. It. Terra non seminata già duoi anni. H. Baruecho.

Ager restibilis Colum. Plin. qui quotannis obseritur. aruum restibile Plin. παλιμφοὺς, παλιμβλαπτός. Al. Acker so alle Jahr barfsehg/den man alle Jar sähet. B. Bowlant dat alle Jaer gesaenet wordt. Gal. Terre qu'on sème tous les ans. It. Terra che si lauora & cultiua ogni anno. Hisp. Tierra que si labra cada vn año.

Ager assignatus Cic. qui Veteranis militibus primum assignabatur.

Ager arcifinius Frontino, occupatorius. Sic Flacco, qui nulla mensura continetur, occupatus à Victore populo, fugatis inde hostibus, tenetur.

Ager ruderatus Plinio, qui ruderibus impletur. Al. Vol Stengemüfels

B. Lant vol puchns. Gal. Champ rempli de moillon. It. Capo replito di scaglie, & pietre. H. Campo lleno de piedras.

Ager effoetus Virg. effoetum solum Eidem. defatigatum solum Colu. continua fertilitate lassatum & exhaustum. ἄγρῳ. Al. Aufsgenü oder ersogen Erdrich. B. Wthg mergelt/ wtghetecrt lant/ enn t ghewuert. G. Champ qui ne plus. It. Campagna senza fruttifera. H. Campo que no haze n fruta alguna.

Codetum Festo, Ager horridus succione cauda equina (ut squida existimo) herba agricolis inuisa. que enim plane accedo Festi expiationi, qua interpretatur pro agro quo existunt frutices in modum caudarum equinarum. B. Lant vol peerdesteerten.

Pascuum Horat. Vbi pecora pascunt. βοσκὴ, μὴλόβοτον. Weid / Weidgang / Allment. Wynde. G. Pasturage, pastis. It. Pascuolo. H. Lugar ò campo do se stan las bestias.

Pratum Cicer. in quo ad percipiendum fructum falce duntaxat opus est quod sine ope paratum sit, ubi quid drupedes degunt. πῖον, αὐλὼν, βέσιον Straboni, χορτοκηπεῖον, ποάσπιον. B. Beemt/wiisen/hoylant. Pré. It. Prato. H. Prado.

Aruum Varr. cultum Virg. neutro genere. quod aratum est, nec dum satum. ἄρῳ, ἄρῳ. Al. Geerter Acker. Gheerde acker/bowlant. G. Ter labouree, preste à semer. It. Terra lauorata per seminar. H. Campo que se labra para sembrar.

Seges Virg. quod aratum satum est. ἄρῳ. Al. Saat/gesähter Acker. B. Sa ghesaenet enn ghebouwet lant. G. Terr

Terre labourée & semée. It. Terra
laorata & seminata. H. Tierra
barnechada para sembrar.

*seges restilis Plin. qua regerminat & in
sequentem annum fecunda resistit,*
παλιμ φὺνς ἀ' ἐγ' &. Al. Frucht der
Erden so vom Samen des vergan-
gen Jahrs kommt ohne sähen B.
Cooren dat optomt van saet des
vergangen iaers G. Fruit de terre
de la semence passée sans semer. It.
Frutto che nasce del seme del an-
no passato. H. Grano que nace del
sembrado del año pasado.

Sementis Plin latio. *αγορὰ* Al. Saat/
sähung. B. Saeninghe G. Semail-
le. It. Seme. H. Semente.

*Pradium Cic. Possessio tam urbana quā
rustica.* *χωρίον.* Al. Eigendt Gut/
Erbgut. B. Erue/hoene / liggende
goet/een stück lants. G. Heritage,
possession It. Heredita, possessio-
ne, casa nella terra ò in villa. H.
Heredad, possession de tierra, he-
redad en poblado, ò en el campo.

*Pradium clientelare, vel beneficiari-
um Budeo, colonia Paulo, quod vul-
go feudum à barbaris dicitur.* *Lehen*
lehenhoof. B. Leen/leengoet / leen-
hofstede. G. Fief. It. Feudo.

*Pradiū optimo iure Cicero dixit, qua
vulgo alodialia bona; quasi alau-
dialia, nominantur, quod in eorum
laudem auctor non veniat.* Al. Un-
sichbare vnd frene ledige Güter.
B. Vrije goeden/ alodiael goeden
G. Biens francs & alodiaux. It. Be-
ni franchi & alodiali.

*Pradium Varr. Pradium à maiori-
bus veluti per manus traditum.* Al.
Erbgut B. Ersgoet/ershofstede/ers-
datob den ousten soon sterft. G.
Heritage. It. Heredita, heritagie.
H. Heredat.

Prandus Horat. Possessio tantum rustica.
χωρίον. Al. Gut außershalb d. Statt

B. Een hoene ofthofstede. Gal. Me-
tairie. It. Possessione in villa. Hisp.
Heredad ò possession de tierra en
el campo.

*Villa Cic. Virgilio, Domus in fundo col-
locata* *ἐπιχωρίῳ.* Al. Menerhof/ban-
renhof. B. Lanthuns / pachthof /
pachters huns / boeren huns. Gal.
Ferme. It. Villa H. Casa en la here-
dad del campo.

Sulcus Cic. Lacuna vomere facta, *αὐ-
λαξ, βέτρυμα, τμήν & ὄροτες Ho-
sychio. ὄρυμ & Theocr. schol.* Al.
Furch/Uckerfurch. B. Een vore of
leese. G. Rayon. It. & H. Sulco.

*Porca Varr. Colum. Terra inter sulcos
duos elata, quod ea seges frumentis
porrigat, eo quod aquas porro arceat.*
Al. Furchenreinlin / Bübelin zwis-
schen zweyen Furchen. B. De ver-
heuen aerde tusschen twee booren.
G. Seillon, terre esleuée entre deux
rayons. It. La terrache resta tra doi
solchi. H. Tierra que queda entre
dos sulcos.

*Versura Victorino, Sbi sulcus desinit, &
vnde alter incoatur* *καμπή, βεσποφή.*
Al. Umbkehrung der Ochssen am
end der Ucker Furchen. B. Omkee-
ringhe int bouwen. G. Reuersure.
It. La volta. Hisp. Buelta, ò torce-
dura.

Gleba Cic. Globus terra durior. *βῶλ &
βῶλαξ.* Al. Erdscholl / ein klumpff
oder klumpf erden. B. Clomp/clunte/
clotte/hardachtighe aerde G. Mot-
te, glason. It. Zolle, zoppe. H. Ter-
ron de la tierra.

*Cespes viuus Virg. gramineus cespes
Ouidio, viris Virg. βῶλ &.* Terra si-
mul cum herba effossa. Al. Grüner
Pusch. B. Groene soedse/een grone
cusch. G. Blette de terre verde. Ital.
Cespo, ò cespide d'herba verde. H.
Cesped que verdea.

Cespes bituminosus, vel gleba fossi-
lis,

lis, vocari potest meo iudicio, cespes qui terra alte effossus, soleque excoctus, pro ignis fomite est, cui bituminis sulphurisque ingenium esse, loquitur pallor quem conciliat assidentibus, & ardor. Saxonice Torff. B. Turf / oft torf.

Ager proscinditur Lucretio, cum prima opera aratur. Al. Erstlich brachē. B. Door d'eerste reyse eeren. G. Labourer pour la premiere fois. Ital. Lavorar la prima volta. H. Alçar baruecho.

Offringitur ager Varr ubi iterum aratur. Al. Aufgebroschen Acker widerbrachen B. Eens gheplocht lant wederom ploeghen. G. Derechef labourer. It. Lanorar pur altra volta. H. Arar otra vez lo arado.

Liratur ager Varr. Colum. cum tertio aratur iacto semine, simulque & semen obruitur, & colliquia derivanda aque pluvia comparantur. Al. Furchen / wasserfurchen machen. B. Ackerboren machen. Gal. Faire des feillons. Ital. Farè solchi d'acqua. H. Emelgar lo arado.

Ager occatur Cic. quando comminuitur glebula, & quasi occiduntur, secundum Varro nem; siue quod occatur solum, secundum Ciceronem. βολονγεῖν. Al. Die Schollen zerbrechen / Egen. B. Egghen / de clunten brecken. G. Esmorter, rompre les mottes. It. Romper le zolle. H. Quebrar terrones.

Runcatur ager Plinio, cum inutilis herbarum luxuries euellitur. βοτάνιζειν. quod exherbare Columella etiam dixit: ποάζειν Theophrastus. Al. Erseubereren. B. Widen / het oncrunt wtwieden. G. Serfouer. It. Estirpar l'herba trista H. Roçar.

Sarritur ager Plin. cum sarculo finditur, quod Horatius dixit. σαράζειν. σαλίειν. Al. Zetten / Hacken / omb-

hacken. B. Omspitten / omgraven omhacken oft deluen. G. Sarclet Zappare, ò larchiare. H. Escard Arbustum Columell. arbutius loc. Eid. arborum Agell. Amœnitis, & utilitatisve gratia consitus boribus locus. ἑύλοχός, id est Poll. δρῶν. Al. Baumgart B. Boomgart Gal. Vergier, parc d'arbres, planté d'arbres It. Arbor, arbut H. Arboledo.

Arbustum Virg. pro siluula refectum arborum.

Frutetum, fruteum. Columel. Loc. fruticibus consitus. φρυγανών. Al. Stand / ein ort da viel Stauden pflanzt sind. B. Een plaetse met ten ende spruyten geplant. G. Lieu ou il croist force arbrisseaux. It. Luoco pian tado ou piu arbuti. H. Malexa breña.

Seminarium Colum. plantarium Loc. novellis arbusculis consitus unde plantaria transferuntur, est, novella planeta. φυτελίας, φυτελίων, φυτελίων Didymio, ὄρχατος. Al. Ein Ort darinn man in Baum pflanzt / ein ort voll in ges Gewächses. B. Een plaetse do men ionghe boomen set om te planten. G. Pepiniere, pepinerie bastardiare. It. Luoco dal qual transferiscono le piante in altro terreno, luoco delle plantefine. El almaciga para arboles.

Viridarium Suet. Loc. plantis sem virentibus consitus. ἄλσος, ὠδὸς, ἄλσος. Al. Lustgarten. B. Lusthof / groene wout / groenehof G. Iardin verdoyant, vergier. It. Giardino, verbero. H. Vergiardin.

Nemus Cicer. tempe Virgil. Arboribus consitus locus, amœnus, virenti opacitate & mērosa, frigiditateque gratus. νέμος, τέμνη, ἄλσος, ἄλσος, λονόμος.

Εὐρύς Eurip. Al. Lustwaldt. B. Een bosch van plaifancie / een genochlick wout. G. Bois de plaifance. It. Bosco diletteuole. H. Moheda, bosque, silua.

Qua Virg. qua hyle, id est, materia lignisq; abundat, ὕλη. Al. Wald. B. Wout/bosch. G. Bois, forest. I. Selua, bosco. H. Bosque de arboles.

Qua caedua Plin qua succiditur ad v. ὕλη καὶ οὐ μὲν. Aristot. ὕλη καὶ οὐ μὲν.

Al. Nauwaldt. B. Bosch datmen offhout. G. Bois taillis, bois qu'on coupe. I. Bosco da tagliare. H. Bosque que se corta.

Concades Tacito; Rami arborum catarum. Al. Abgehauwene Baumaste. B. Tacken van boomen afgehouwen. G. Branches d'arbres coupees. It. Rami d'alberi tagliati. H. Ramos de arboles cortados.

Qua Virg. Densior silua & opacior, in qua astiuare, pasciq; solent fera. ὕλη, ὕλη, ὕλη, ὕλη. Al. Forst/dicker wald. B. Dicht wout/foreest. G. Forest, bois espes. It. Salto, gran bosco. H. Salto.

Horarium Agellio, viuarium Varr. Septum ē robusteis tabulis, intra quo ueni & fera includuntur. Inerog. ὕλη, ὕλη. Al. Thiergarten. B. Een warande/een park voor wilt. G. Garenne, parc pour nourrir bestes sauages. It. Luog. doue si tengono le bestie seluaiche. H. Biuar.

Lucus Cic. Densa intactis arboribus silua, numini consecrata, ac propterea lucidua, dicta quod non luceat, non autem quod ibi sint lumina religionis ergo, qua luceant, ut voluere quidam. τέρμα, ἄλσος Thucydidi. Al. Bannwald. B. Heylich bosch. G. Bois espes consacré. Ital. Bosco sacrato, luco. H. Bosque consagrada.

Lucus non male dici posse videtur, meo quidem iudicio, cœnobium siue conuentus, quo nomine hodie vocatur, quod ea arboribus siluisq; undiq; ferme vestiri videamus, testimonio ac documento esse poterunt Ciceronis verba ex oratione pro domo sua, ubi ait: Manlij domum, eius qui regnum appetisse est iudicatus, domum euersam duobus lucis cœuulitam videtis. Al. Ein Kloster im Waldt. B. Een clooster int bosch. G. Vn cloistre au bois. It. Vn conuento ò badia nel bosco. Hisp. Vn monasterio en el bosque.

Pomarium Quid. Locus non amœnitatis modo, sed & fructuum gratia, cœsitus omni feliciū arborum genere. Sosipater Charisius contendit pometum dici, ubi poma gignuntur, ut oliuetum; at pomarium, ubi asserauantur, ut Penuarium. ὄρεα, ὄρεα, ὄρεα. Al. Baumgarten. B. Bogaert/oft garden. G. Pommeraye. It. Pomaio. H. Huerto plantado de mançanos.

Hortus Horat. pro olitorio & herbis instructo & flosculis. κήπος, μέλας. Al. Krautgarten. B. Eruthof/tunn Holl. G. Iardin aux herbes. It. Giardinetto d'erbe. H. Huerto para ortaliza.

Horti, pluralinum. Cic. arboribus cœsiti ad voluptatē amœnitatemq;. ὄρεα, ὄρεα, ὄρεα. Al. Lustgartē/baumgart. B. Speelhof/lusthof. G. Iardin à plaisir. It. Giardino di piacere. H. Iardin para placer.

Horti Adonitis, qui temporaria opera per astatem fiunt, & pauculis diebus enati mirifico spectaculo oculos pascunt, suspendunturq; de laquearibus erudo fictili in oblongam formam producto, occultos per meatus radicibus humorem sufficiente. κήποι ἀδώνιδος. Plat. & Theophrasto.

Horti imaginarii, qui in fenestris in imagine hortorum quotidiana plebis urbana oculis rura præbent; Et Plinius lib 19 cap. 14. loquitur. B. Blompotten/ teelen oft testen met bloemen/ ende ander welriekende cruyden.

Horti pensiles Plin. qui supra adificia aut columnis suspensi eminent: inuentum Semiramidis, Cirive. κήπος μετέωρος, κρεμαστός κήπος Strab. κήπων αιώρημα Epigr. Al. Gärten auff Häusern oder Gewelben. B. Een hofsten bouen opt huys. G. Jardinnet sur la maison. It. Giard netto nell' altana. H. Jardin sobre la casa.

Puluinus Plin. arcola Colum. puluinitorus Plin. dorsum Virg. dixit. Donatus pulo aliter exponit quam Seruius, locum editum in quem aëta cōscendit. Eminentior in hortis terra, in qua semina deparguntur. κέασις Al. Garten beht. B. Een beddeken. Gal. Planche de iardin. It. A parta mento delle herbe H. Era pars sembrar ortaliza.

Vinea Cic. vinetū Statio, Fabio, ἀμπελῶν ἀμπελόφυτος χωρὶς Lucill ἀλών. Al. Weingart / Rebgarten. Belg. Wijngaert. G. Vignoble, vigne It. Vigna. H. Viña, vinedo.

Dumetū Virg. senticetū Plin. spinetū Virg. λασιών Nicandro, φραγμών, ἀκανθών. Al. Dornbusch / Dornge- ständ/hecken wald. B. Dorenhage/ Dorenbosch/distelbosch. G. Buisonniere, roncier, espinaye. It. Spinetto, dumo di spine. H. Espinal.

Arundinetum Plinio, δονακῶν, δονακειόν. Al. Rorbusch. B. Rietbosch. G. Lieu ou croissent les roseaux. Ital. Luoco doue crescono le canne. H. Canaueral.

Carectum Virg. locus caricum prouentu hispidus. B. Hellenrunchte.

Virgetum Cic. Virgis ad alligandas vires aptus consitus locus. ῥαῖς ὁδῶν. Al.

Ein ort mit binderstecken die ben auffzubinden. B. Teenbosch. Lieu plantée de verges à lier les gnes. Ital. Luoco doue crescono legami delle vigne. H. Lugar d'crian vergas.

Virgultum Virg. multitudo fruticuli pullulantium. ῥῶπις Dionysio φυτόν χαμαλὰ καὶ θαμνώδη Eust. ῥωπήιον Hom. Al. Geständ/ ni- bäumlein. B. Leeghe boomkens hoop ionghe spruyten. G. Petites risseaux ne produisants, que ges & houssines. I. Piccioli arbusti, che nō producano altro che ghe. H. Matas de varas ò vergas.

Salictum Cic. Salicibus consitus locus. ἱταῶν. Al. ein ort voll weidbäume. Een wilgen bosch. G. Saulsay. Bosco de salici. H. Sauzedal.

Ericetum, Erica copiosus locus, scoparum materia colligitur. κεῶν. Al. Ein ort voll heide. Heide oft heye. G. Lieu ou force bruyere.

Rapina Colum. pro agro rapis consitus. Rubenacker/ rubenland/ ruben. B. Raep lant. G. Rabiere. It. C di rape. H. Sumiente de nabo.

Via Virg. ὁδός, οἶμος. Al. Weg oft B. Wech/ oft strate. G. Voye, min. It. Via, camino, strada. H. mino, calle.

Via regia, consularis Dig. militaris Cic. Colum. prætoria, publiciana, λεωφόρος Philoni, ἱπποδεδίας, ἱπποκροτῶ Pind ἀματῶ, ἱππήλατῶ, βασιλική, ἀπὸς, δημοσία Eunapio. Al. Die L. strass/ fiene strass. B. S'heeren te/ hooghe strate/ s'heeren wec. Le grand chemin. It. Varco, publico, caminata, strada publica. H. Camino real.

Via ferens. Φέροντι ὁδός Halicarn. recta aliquo ducit. Al. Rechter

rechte Straß. B. De rechte wech/
of strate G. Chemin droit. Ital.
Strada dritta. H. Camino derecho.

Via strata *Liuis*, viarum strata *Virgil*.
ἀστρωτὴν, σκυρωτὴν ὁδὸς *Pind.* Al. Be
sejter weg. B. Gepauende straet.
G. Chemin paue. It. Strada lastri-
cata. H. Camino pisoneado.

*Actus Modestino iurisc. qua armenta
trahere, & vehiculum ducere licet;
iugue est proprie dimidius actus.* Al.
Zugelassener vnd gemeiner weg.
B. Notwech/gemeine wech. Gal.
Chemin ordinaire & permis. Ital.
Strada ordinaria & publica. H.
Camino para seruidumbre.

*Actus, via duplex est, qua occurrentia
sibi inuicem vehicula commeare pos-
sunt.* Al. Breitter weg. B. Breede
wech. G. Chemin large. It. Strada
larga. H. Calle ancha.

*Semita Cæs. quasi via semissis. Via an-
gusta. ἀστεὺς, στεῖλ Sophocli* Al.
Fusweg/Steig/schmaler Weg.
B. Smalle wech/voetwech/voet-
pat. G. Sente, sentier. It. Sentiero,
stretta calpestrata. H. Senda, sen-
dero, vereda.

*Callis Virgilio, via trita, Cic. quasi callo
pedum durata. τεῖχος.* Al. Steig/
getrettener weg. B. Een panken/
den voetpat/betreden wech. Gal.
Chemin fraye, batu It. Calle, cal-
la, pedara, sentieruola, camino
batuto H. Camino de calçada ar-
racife, calle.

*Diuerticulum Plin. diuortium Virg.
ut placet Seruio. Semita transversa
adlatus via militaris deflectens. ἀ-
ρεῖα πὸς.* Al. Abweglin/ nebenweg-
lin/ Fusweg. B. Bywech/ sijdweg/
laen. G. Destour, destorse, Ital. Di-
uerticulo, camino dall'vna ò l'al-
tra banda, & che torna de canto.
H. Apertimiento del camino.

Trames Cicero, Transversa semita.

ἀστεὺς *Xenoph.* Al. Krummer Fuß-
weg. B. Dweerse pat/dwerse weche.
G. Chemin a trauers des champs.
It. Camino transuerso. H. Cami-
no trauerfeto.

*Biuium Virg. Via in duo capita secta;
ἀμφόδοι, δίτροπος ὁδὸς Sophocli.* Al.
Wegscheide. B. Tweespronghe/
tweeweck. G. Fourchee. It. Biuio.
H. Dos caminos.

*Triuium Ciceroni, τεῖλος. μιζὸς ἰν
Apollonio μιζὸς.* Al. Ein Ort da
dren Weg zusammen stossen. B.
Een driehoek/driespronghe/ een
Drieweck. G. Vn chemin en tre-
pied. It. Triuio. H. Encruziada de
tres calles.

Quadriuium Iuuenali. μιζὸς. Al.
Da sich vier Weg von einander
scheiden B. Een vierspronghe/ een
crunswech/ oft een Cruysstrate.
G. Quarrefour. It. Cruciata de ca-
mini, quadriuiio. H. En cruziada
de quatro caminos.

*Compitum Cic. Virg. Locus laxior, in
quem commeare per diuersas plateas
licet, quod eo plura itinera competūt;
ut Cornuto placet, vel à computando,
quod finita agricultura sacra ibi per-
agerent rustici, computationesque in-
stituerent ἀμφόδοι.* Al. Creuzweg/
Creuzgassen. Bel. Open strate/
Crunsweck. G. Quatrefour. Ital.
Cruceata de starde. H. Encruzia-
da.

*Anfractus Varr. Via flexus, ab ambitu
frangendo. ἀνέκδοι.* Al. Krumme
Straß/räck einer strassen. B. Om-
wech/ een keer in der stratē. G. De-
stour de rue. It. Rottura è giramē-
to di strada. H. Rodeo de camino.

*Limes Virg. terminus Cic. ὄρος, τέμα.
Finis agrorum.* Al. Ondermarch/
March. B. Lantpale. G. Frontie-
re, ou lisiere. It. Termino, ò confi-
ne. H. La linde, ò termino.

Limitanei agri, in limitibus provincia
proxime hostes siti. Al. Grenzen. B.
Landen op de frontiere. G. Terres
des frôtières. It. Terre delle fron-
tiere. H. Capo puesto en la frôtera

Limes decumanus Plinio, qui agrum
secat ab ortu solis ad occasum. Al.
Ein outirmarch von auffgang bis
zum nidergang der Sonnen. B. Eē
wech die doort lant loopt vā oostē
totten westen G. Chemin traue-
sant les terres du leuāt vers le sol-
leil couchant. It. Camino che tra-
uersa la possessione da leuante in-
fino à ponente. H. Calle que an da
por los campos derecho de la mā
derecha hasta la ezquierda.

Cardo Plin. Columel. Limes qui per a-
gros currit à meridie septentrionem
versus. Al. Strich von Mittag ge-
gen Mitternacht geführt ein A-
cker abzutheilen. B. Een streecke
die loopt van Sunden in Noorde
om een Lant af te deysen G. Che-
min trauersant les champs de
midy vers la minuit. Ital. Striccia
che trauersa la possessione da mez-
zo giorno verso septentrione. H.
Calle que corre por el campo de
Media dia hasta el norte.

Terminalis lapis, qui in agrorum fini-
bus ponitur. τέρμα. Al. Marckstein.
B. Mercksteen/paellsteen. G. Bor-
ne. It. & H. Termino.

Orbita Plin. Vestigium decurrentis in
via rota. ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Porphyrus, ἀπὸ
φάρονος. Al. Wagenleis/ Karren-
leis B. Waghenstach/ wagenspoo-
re/wagenleese. G. Orniere. It. Sul-
co del carre. H. Carril.

Agger Virg. ἄγγωμα ἡ δὲ, ἀπὸ ἄγγωμα. Ag-
gesta in altum terra aduersus flumi-
nis impetum. Al. Werr/Damm B.
Dijck/dam. G. Leuée ou chausse
d'une riuere. It. Argine. H. Mon-
ton de tierra.

Agger Liuius Cic. pro munimēto castro-
rū terreo, arcis, aut oppidi ἄγγωμα. Al.
Ein bollwerck/Pasten/od schantz.
B. Een bolwerck/oft schants Gal.
trenchée, boleuair, répart. It. Ri-
paro, balouardo. H. Baluetie.

Agger Seruio, Ammiano & Isidoro, pro
via militari & lapidibus strata. Al.
Aufgeworffene Straß. B. She-
hoochde strate. G. Chaussée, esle-
uée ou haussée. It. Strada alazata.
H. Camino pesoneado.

Agger, pro aggesta terra in quam sagit-
tarij iaculantur sagittas. Al. Ein
Schießziel. B. Doel. G. La bute. It.
Beraglio. H. Terrero.

Scopus, qui in aggere tali proponitur
ut eo colliment sagittarij Al. Das
weiß. B. Het witte/de staect of
pinne. G. Le but, le blanc. Ital. La
brocca, ò il bianco. H. El blanco

Pons Virg. γέφυρα, γέφυρα Diod. Al.
Ein Bruck. B. Een bragge. Gal. Vi-
pont. It. Vn ponte. H. Vn puente

Pons longus Cornelio Tacito vocatur
agger, qui angustiore tramite inter
paludes precipue aggeritur. atque ita
accipitur utatur etiam à Catullo. B.
Raedijck.

Pons sublicius Liuius, roboreus Ouid.
Al. Ein holzine bruck. B. Een hou-
ten Brugge. G. Pont de bois, pont
fonde sur pieux. It. Pōte de legno
H. Puente de madera sobre po-
stes.

Pons versatilis. Al. Falbruck. B. Val-
brugge. G. Pont leuis. It. Ponte le-
uatoio. H. Puente lleuadero.

Item qualis est pons, qui versatur, ut na-
ui portum subeunti aditum præbeat.
B. Dorgat.

Emissarium Suet. Locus qui aquam e-
mittit, sistit & obicibus vel demissis
vel reclusis. διώγου, ὑποπόρροια Aristoteli.
Al. Wassergatter/ laßladen.
B. Verlat/sluis/spuene. G. Cōduit

par

par où l'eau s'écoule. Ital. Sostegno, d'acqua. H. Sangradera.

Incile Vlp. Colu. incilis canalis Festo, fossa incilis, *Canalis in quem aqua confluit in viis lapide stratis.* διώρυξ, Ἀλφειοῦ, πρὸς αἰῶνα. Al. Furt / Canal. B. Een goote / Huel / zijl / tocht / oftocht. G. Conduit, canal, fosse. It. Canale. H. Acequia, açuda.

Elices Col. colliquia Eid. sulci aquarum Eid. *Sulci latiores ad eliciendas & corriuandas è segetibus aquas.* ὑδρορροῖαι, ἀμείραι, ὀχεῖς, ἑλικες Pandect. Al. Wasserfurchen / Wasserunsen. B. Dooren / Grauen / groepen / groeuen. G. Rayons pour écouler l'eau. It. Solchi grandi per conduci l'acqua. H. Sulcos maiores para desaguar la tierra.

Aquagium Pomponio Iuriscons. aquæ ductus Cic. ὑδραγωγία. Al. Wasser-gang / Wasserlauff / wasserleitug / Wasserdenchlung / Wasserdolen / Deichel. B. Watergang / Waterloop. G. Conduit d'eau. Ital. Ducchio, aquedotto. H. Aguaducho.

Cloaca Cic. cryptam abusive dixit Iuuenalis. receptaculum omnium purgamentorum urbis Liuius, *Spiraculum illud, quo omnis sordium colluies immisso flumine expurgatur.* δεξαμενή, ὑπόνομος exponitur ab Halicarnassæo. Al. Graben oder Tolen / dardurch der Unflat einer Statt hinweg fleußt. B. Kyoel / oft Goote onder d' aerde. G. L'égout d'une ville. It. Chiauega apud Bononiens. scolatoria. H. Albanar.

Colluuiarium Vitr. Purgamentorum & colluuii receptaculum. δεξαμενή, λυγὸς. Al. Misthauffen / ein Dolen dardurch der unflat hinweg kömpt. B. Een goote / oft bunlnis bach / bunlnis Eunl / Nesthoop. Gal. Esgour où tombent les immondices. It. Scolatorio, 'auello, H. Almazén,

ò albanar de la suziedad.

Aquarium Catoni, quo iumenta aquarum aguntur. lacus Donato. ἰππολάσπαι. Al. Ein Wette / oder trenck. B. Een Drenck / oft Wet. Gal. Abbreuoir. It. Abbreviatoio. H. Abbreuadero.

Alueus Virgil canalis Casari. αὐλὸν, διώρυξ. Al. Wasserfanel / Wasserfurt. B. Waterconduit / Canael / Waterlofinghe. G. Conduit d'eau, esuier, tuyau. It. Condotta d'acqua, canale. H. Canal.

Septum Vlpiano, Obex aquarius, continenda transmittenda & aqua inuentus: cataractum nonnulli vocitant. B. Spuene / oft Sluns vide Emissarium.

Nili Cic. *Aquarum ductus maiusculi, siue emissaria.* νεῖλοι, quales in priuata magnatum aedificia deduci solebant, sumptuosi operis.

Euripi Cic. *Aquarum ductus exiliores in altum salientium; qui per tubos aut fistulas deducebantur.* εὐεπι, quas δοχὰς ὑδάτων, hoc est, aquarum conceptacula, exponit Hesychius. Al. Kanel vnd Denchel / darin mann Wasser herum führet. B. Springende Wateren in hunsen gelejdt. G. Ruisseaux d'eau. It. Ramusculi d'acqua corrente. H. Canales de fuente.

Traiectus Liuius, traectio Cic. *ubi traiecitur flumen* διολυγος Straboni. Al. Das faar / die vberfahrt. B. T'beer / de vaert / d'ouertocht. G. Le passage, port. It. Il porto, ò il passaggio. H. El passaje.

Cisterna Plin. *Aqua pluuia receptaculum infraterram* ἐνδοχεῖον, εὐεπιος Ioseph. λαχνης, ὑδροθήκη Al. Cisterna B. Cisterne / oft Regenbach. G. Cisterne. It. Cisterna. H. Cisterna, algibe de agua.

Puteus Cicer. φεῖαζ τέλμα Aristoph. Y 5 Al.

Al. Sodbrun / Salgenbrunn. B. Put / Pette / Borzenput. G. Puis. It. Pozzo. H. Pozo.

Puteus iugis Cic. qui perennem habet aquam. *διωκὲς φρεῶν*. Al. Sodbrun Der nit verschvint. B. Een borzenput die niet en verdweent / eē doorflagen put / die nemmermehr sonder Water is. G. Puis fort abundant d'eau. It. Pozzo viuo & copioso d'acqua. H. Pozo que nunca falta.

Pureal Cic. Operculum putei. *πῶμα ὑφ' ὀρέας*. Al. Der deckel eines Sodbrunnes. B. Het decksel van de borzenput. G. Le couvercle du puis. It. Il couerchio del pozzo. H. Brocal del pozo.

Putei crepido, vulgo os putei. *κρητὶς φρεῶν*. Al. Der Bord eines Sodbrunnes. B. De mont van een put. G. Le bord du puis. Ital. La bocca del pozzo. H. La boca del pozo.

Aquarium, aquariolū, lauatrina, urinarium Var. Locus ubi Vasa est ariæ eluunt coqui. coquinæ fuforium Pallad. *μαγείρεῖς ὑδρόρροια*. Al. wasferstein. B. Watersteen. G. Esuier. It. Acquaio. H. Aguadero.

Fons Cic. *πηγὴ ὕδωρ ἐκ μῆτρὸς* Orp. *πηγὴ, κελὼν, λιβαῖς*. Al. Ein Brunne. B. Een Fonteyne. G. Fontaine. Ital. Fontana. H. Fuente.

Vena, fontis, scaturigo Colu. scatebra Virg. scatebræ Plin. *πιδυξ, κρηνὸς, κρηνισμα, κρηναῖος ὁρὸς* Eurip. Al. Ursprüg / auffswellūg / brunquellē. B. Fonteyn ad Urspröck. G. Source, surgeō. It. La vena & scaturigine della fontana. G. La bullidura

Crater Plin. Iun. Conceptaculum aqua salientis in fonte. *κρητὴρ* Homer. Al. Brunnenbach / oder beth / quasi fontis lectulus. B. Fonteynen bedde / oft bach / watterbach.

Lacus Frontino, Publica lauatrina, v-bilintea abluebant. Al. Ein wesch-

platz. B. Gemeene waschplaetse daer men hembdē ende Lijnwaes wast. G. Lieu publicq où on lave chemises & linges. It. Luoco publico doue si lauano le camise & altre cose. H. Lugar publico donde se lauan des camisas y otras cosas.

Lacus Servio, Perpetua aqua receptaculum, quasi Lacuna, unde erumpens aqua fontem facit, qui profluens alveum efficit.

Castellum Iaboleno & Frontino, Aqua fontis receptaculum, è quo fistulis aqua redditur, teste Festo. *κατασκευασμένη ὑποκατασκευασμένη* Romana ab Hesychio dicitur. Al. Brunnenschüssel. B. Conduyt. G. Conduit. It. Lauello del aquedotto. H. Almazén de agua ducho.

Castellum vocari forte non male poterit aqua conceptaculum è stillicidiis aut tubulis manantis, ubi asservatur *κρητὴρ*, *ὕδωρ*. B. Regenwater back / Regenback.

Tubus Cic. tubulus Varr. Fictilis aut plumbo ductilis fistula, vel lignum caniculatum teres, per quæ aqua corruiatur. Tubos fictiles commissuris pyxidatis duci utilissimum esse ait Plinius: hoc est; ut alterius os subintret alterius caput. *σωλὴν, σὺν γλῶσσει* & *συνγλῶσσος* Eustathio. Al. Deuchel / brunnendeuchel. B. Buuse / Loodengote / Pompe / Watercondunt. G. Tuyau, buisine. It. Canone, doccione. H. Aranor.

Canalis Col. à canna similitudine semiroundus est. *σωλὴν*. Al. Deuchel / brunnendeuchel / Renel. B. Een Goote. G. Canal, buisine, tuyau. It. Canale. H. Canal, canno.

Canalis struētilis Vitr. qui è latere vel quadrato saxo exstructus est; cuius generis Romæ visuntur passim interrupti, qui aquam in balnea deducebant.

Salientes Virr. siphunculus Plin. Iun.
papillæ Varr. vbera Cassiodoro, Ca-
put tubuli sine scaturiginis, ubi aqua
exprimitur. ματοί, κρηνοί, σφειγγες
Sophocli. Al. Sprünge/ Rörle/ brü-
nenrörer. B. Crane/ Tap/ oft Tote
van de busen der Fonteynen Gal.
Le bour des tuyaux It. La bocca
del canale. H. El aguatocho, boca
del canno.

Siphunculus dici etiam potest è sam-
buccino ligno tubulus, quo pueri glā-
des stuppeas cum bombo expellunt. B.
Elaterbusse.

Sipho, etiam pro instrumento aneo, quo
aqua ad extinguendam in incendio
ignis alimoniam expuitur, accipi o-
stendit Hesychius σίφων, χυπὸν ὄργανον,
σφειγγεῖον κώλυμα Plutarcho.
Al. Wasser sprünge. B. watersprun-
te. It. Schitarolo.

Epistomium Varr. Seneca, quo canaliū
nares obturantur, & versato reclu-
duntur. ἐπιστόμιον, σφειγγὶς Aristoph.
schol. Al. Der han B. De Hane. G.
Lerobinet, la canelle. It. Coccon.
H. Pico del narro.

Maceria, maceries Cic. Murus inter-
medius è congestis lapidibus absque
calce & cemento. δειγνὴς, σφάνη,
ἰγνὴς, φραγμὸς, ἀμφίδησον βιχῶν
Eurip. Al. Truckne maur. B. Echen-
delmuer/ een Muer sonder Kalck
obghehoopt. G. Muraille seiche
sans mortier. It. Muro secco sen-
za calcina. H. Albarada de piedras
sin barro.

Sepes Cic. sepimentum Varr. septum
Eidem δεισάνωμα. αἰμασιὰ, ἰε-
κίον, δειφραγμα, δειδρομος, ῥήχης
Nicandr. φραγμὸς, ὀρεάνη Lycurgo,
ῥέχης Pind. in Olymp. Al. Zaun od
hag. B. Een Tuyn oft hagh/ glent/
heyninghe/ staectettinghe. G. Vne
haye. It. Siepo, cesa, spinata. H. Se-
to, soto.

Sepimentum quadruplex est Varr.

Virgultū siue spineum αἰμασιὰ φρυ-
ζανώδης. B. Een Doorenhage/ hey-
ninge van doren.

Ligneum. ἐυλίγη, αἰμασιὰ, δρυφάκτος.
quæ palis longuriisve constat sepes. B.
Een houten Tuyn/ een Glent van
staectē/ lattē oft rasters gemaectt.
Militare sepimentum, quod aggere &
fossa circumdatur. ἀσιονεία, σφαλιω-
κὸν δειτείχισμα ἢ δειφραγμα. Al.
Ein Schanz. B. Een Schanz/ een
Borstweere van Aerde.

Sepimentū fabrilē, siue maceria, è la-
pide aut laterib. τεκτονικὸς φραγμὸς.
B. Een steenen heyning oft Muer.

Patria Cic. mater Virg. dicitur pro solo
genitali ibid populonia mater. so-
lum genitale vel natale Ouid. πα-
τεῖς. Al. Das Vatterlandt/ Heyn-
meth. B. T vaderlandt. G. Le pais
d'un chascun. It. Patria. H. Tierra
naturaleza.

Urbs ab orbe, quod antiquitus in orbem
siebant urbes : vel ab uruo, aratri
parte, quo muri designabantur. oppi-
dum Cic. πόλις, ἄστυ. Al. Ein Statt.
B. Een Stat G. Ville. It. Citta. H.
Ciudad.

Urbs maritima, oppidum maritimū
Cæs. πόλις ἀγρίαλος Hom. πάραλος,
ἑφάλα. Al. Ein Statt am Meer
gelegē. B. Een Zeestat. G. Ville pres
la mer, ou située sur la mer. It. Citta
maritima, ò appresso alla mari-
na. H. Ciudad iuntada à la mar.

Ciuitas Cic. conuenticulum hominū
Eid Collecta ciuium multitudo. πό-
λις. Al. Ein Burgerschaft. B. Bor-
gerschap/ gemeente. G. Cité, bour-
geoisie. It. Citta. H. Ciudad, com-
pania de ciudadanos.

Municipium Cic. Quavis ciuitas, mu-
nius, honoribusque populi Romani
fruens : sic vocari potest oppidum
quodvis, legibus principalibus utens;

καμὸς

- κωμόπολις*, quasi vicus maior & oppidi *amulus*. Al. Mitburgerschaft. B. Vrijhent met stede Rechten. G. Place iouissant de priuileges. Ital. Luoco che parimēte godisse i priuilegi della citta H. Villa con iurisdicion.
- Suburbium* Cicer. *ἀγέριον*. Al. Vorstatt. B. Vorstat. G. Le faulx bourg. It. Il borgo d'vna citta. H. Arrabal de ciudad.
- Emporium* Liuius, Cic. *Locus mercatus vel nundinarum*. *ἐμπορίον*. Al. Ein Gewerbstatt/da man gemeine messen vnd Zarmarckt helt B. Een coopstat/oft Coophauen/een Marckt. G. Marché, ville marchande, lieu où on tient foire. It. Citta mercantesca, emporio, luoco delle fere. H. Lugar de feria trato de mercaderia.
- Metropolis*, *Vrbs matrix*, è qua colonia deducta est, prouincia caput. *μετρώπολις*. Al. Ein Hauptstatt. B. Eē Hoofstatt. G. Ville capitale. Ital. Citta principale. H. La mas honrada tierra ò ciudad.
- Colonia* Cicer. *Vrbs*, quæ ob indigenarum inopiam, nouis cultoribus impletur, aut aliunde deportatis oppidanis noua exstruitur. *ἀποικία*.
- Castellum* Cic. *Oppidulū muro cinctū*. *φρούριον, ὀχύρωμα, φυλακτήριον, ἐπιείχισμα*. A. Ein veste/ein schloß/ein bestes Haus/ein bester Platz. B. Een casteel/Slot/oft borch. G. Chasteau, bourg. It. Borgo, castello. H. Castillo. Ang. Castel.
- Propugnaculū* Virg. *πρόβολος, ἐπαλξίς, ἀεμαχών, πυργόβαλς* Suid. Al. Ein Weere/ein bollwerck/pasten/Vorshantz/schirm B. Eē rondeel/een bollwerck/eē schants. G. Bastille, bastillon, forteresse. It. Bastione, fortezza, ripato. H. Fortaleza, baluarte.
- Arx* Virg. ab arcendo dicta. *ἀκρῆ, ἀκρόπολις*. Al. Ein Veste od Schloß. B. Een slot/een Casteel/een Forteresse/een starck slot. G. Vne forteresse, vn chasteau de defense, vne haute tour. Ital. Citta della, fortezza, castello. H. Castilla, ò fortaleza.
- Mœnia* Virg. *muri* Cic. *τείχος*. Al. Die ringmaur einer Statt/die Stattemauren. B. De mueren/de Statmauren. Gal. Les murs ou la muraille d'vne ville. It. Le mura della citta. H. Los muros de la ciudad.
- Pinnae murorum* Liuius, murorum minæ Virg. *ἐπαλξίς*. Al. Die Sinnē an der Maur. B. De Canteelen ofte Tinnen van een Muer. Gal. Les creneaux ou barbicants. It. Ischermit, ò ripari. H. Las almenas de muro, portillos de muro.
- Lorica* Cas. *Sepimentum muri*, quod à lapsu tuetur, & protegit in muro stantes. *ἱριγυῖς* Diosc. *λαγικιον* Suida, *ἱωργικιον* Diodoro & Iosepho, *σεφάνη, εἰςολ*. Al. Ein Schantz. B. Een Schants/oft Borstwehre. G. Donion, la ceinture. It. Riparo, schermo, trincea. H. Trenchea, baluarte.
- Turris* Cicer. *πύργος*. Al. Ein Thurn. B. Een toren. G. Vne tour. It. & H. Torre.
- Porta* Casari. *πύλη*. Al. Das Thor. B. De Poorte. G. Porte. It. Porta. H. Puerta.
- Cataracta* Liuius, *Veles portarum, cancellata portarum fores, aduersus hostilem impetum pendula*. *ῥινοπύλη* Polybio, *κατάρρακτης, χαλινός τε* Euripidi, *ῥύρα ἐπιρράκτη* Plutarcho. Al. Schutzgatter. B. Het Eck/de Balje. G. La herse ou le gril d'vne porte de la ville. Ital. Il rastello. H. Compuerta.
- Pomerium* Liuius, *Locus circa murum ab humano cultu adificiūq; purum solum habens*. Al. Zwinghof B. De Ringhelt

Einghel / de binnen pleyne tuffchen
de beften ende de hufsen. G. L'espa-
ce qui se laisse à l'entour d'une vil-
le, vuyde, entre les murs & les
maisons. It. Pomerio, spatio vuoto
tra le mura & le fosse della citta.
H. La ronda entre los muros y las
casas.

Vallum *Cic. Munimentum castrorum
aut urbis è palis.* *χαρδίνωμα, χάρδι,*
ἀεισώριμα Al. Schranken / oder
Bollwerck von Pfälen. B. Een
Bollwerck van groote Blocken oft
Palen. G. Rempart de bois. It. Ri-
paro, steccato H. Baluarte de leño.
Fossa *Cic. τάφρος, τάφρουμα.* f. l. Grub/
Graben. B. De Gracht. G. Fosse.
It. Fossa. H. Hoyo.

Platea *Terentio, Militaris & consula-
ris via.* *πλατεία.* Al. Grosse Gassen
oder Straaß. B. Een wijde / breede
Strate. G. Grande rue ou chemin.
It. Strada ò camino largo. H. Ca-
mino ancho.

Angiportus, angiportum *Terent. Vi-
cus angustus & flexuosus in modum
anguis, aut non pervius.* *σενωπός.* Al.
Einflein enges Gäßlin. B. Een en-
ge Strate / oft Gancf. G. Ruelle,
rue estroite. It. Stradella, callizel-
la. H. Calle angosta, ò estrecha, y
fin salida.

Anguli, in plateis. Al. Die Eck. B. De
Hoeken. G. Les coings. It. Li can-
toni, le cantonate. H. Los rinco-
nes de calles.

Vicus *Cicer. Multitudo iunctarum do-
morum, aut via inter illas.* *ἀγυά,*
λαύρα, ῥύμη Al. Gassen. B. Een
Strate / oft Wijcke. G. Rue. It. Vi-
co. H. Aldea.

Pagus *Horat. vicus rusticus Cicer. κά-
μη.* Al. Ein Dorff. B. Een Dorp. G.
Un village, ou bourg. It. Villa. H.
Bartio.

Vicinia *Terent. γεινίασις, γεινία, γει-*

τόνημα Plat. *γειτόνησις.* Al. Ein
Nachbaurschafft. B. Een ghebuer-
te / Nabuerichap. G. Voisinage. It.
Vicina. H. Vezindad.

Vicinitas *Cic. Tractatus vicinus.* Al.
Omb benligender Platz. B. Omlig-
gende place / oft Contrene. H. Lieu
voisin, contrée voisine. It. Contor-
no. H. Lugar que esta cerca.

Forum *Cic. mercatus Terent. Locus quo
venales res comportantur.* *ἀγορά, πω-
λητήριον.* Al. Ein Markt. B. De
Merckt / oft Markt. G. Lemar-
ché, ou le lieu du marché. Ital. Il
mercato, la piazza. H. El merca-
do, la plaza.

Forum boarium *Linio.* Al. Rinder-
merckt. B. Den Ossenmerckt. G. Le
marché aux bœuis. Ital. Il mer-
cato de boui. Hisp. Carniceria de
vacca.

Forum nundinarium *Plin. mercatus
Linio, ἐμπορίον, πραιτήριον, πωλητή-
ριον.* Al. Zarmarckt. B. Zaermerckt
G. Foire. It. Fiera. H. Feria.

Forum piscarium, piscaria *Vlp. ma-
cellum cetariorum Varr. ιχθυοπω-
λείον.* Al. Der Fischmarckt. B. De
Wischmerckt. G. La poissonnerie,
le marché aux poissons. Ital. La pi-
scaria. H. La piscaderia.

Forum olitorium *Lin. λαχανοπωλείον.*
Al. Der Krautmarckt. Belg. De
Cruntmerckt / oft de Warmoes-
merckt. G. Le marché aux herbes.
It. Il mercato delle herbe. H. El
mercado de ortaliza.

Forum cupedinis *Varr. ubi cupedia
lautioresq; cibi venduntur.* *ματῖνο-
πωλείον.*

Forum suarium *Varr. χοίρωνπωλείον.* Al.
Der Sewmarckt. B. De Vee-
merckt / oft Verckensmerckt. G. Le
marché aux porceaux. It. Il mer-
cato delli porci. H. Carniceria de
puercos.

Forum

Forum promercale, scrutarium, ubi vestimenta aut res usu trita venum exponuntur *ῥεῦτα πωλείον*. Al. Der Plundermarckt. Belg. De cleedermerckt / oft de Lunssemerck Brab. G. La frippounerie, ou le viel marché. Ital. Il mercato vecchio. H. El mercado viejo.

Forum pomarium *ὀπωροπωλείον*. Al. Der Opsmarckt. Belg. D'appelmerckt / oostmarckt / oft Fruchtmarckt G. Le marché aux fruits. It. La fruttaria. Hisp. El mercado de frutas.

Macellum Cic. Locus quo venum portantur omnia ad victum humanum necessaria, ita ut, Varrone teste, complectatur omnia fora, quae in unum contracta Macelli nomine veniunt. Macellariam tabernam dixit Val. Max. *ἐψοπωλείον*. Al. Speißmarckt B. De Halle. G. Le marché. Ital. Il mercato. H. Mercado.

Carnarium Plauto, taberna carnaria Varroni, ubi carnes sola venduntur. *κρεωπωλείον*, *δρενείον* Didymo. Al. Metz / Fleischgaden. Belg. De Vleeschmarckt / Het Vleeschhuns G. La boucherie. Ital. La beccaria. H. La carniceria.

Prætorium Livio, Domus prætoris vel iudicis. *πραιτωρίον*, *δῶρχειον*, *πρατηγείον*. Al. Ds Richtthaus / des Schuldheissin / Vogts / Richters od Veldherrn Haus. B. Des Heeren oft Schouteten huns. G. Le logis du preteur, du iuge, du ballif. Ital. La casa del potesta. H. Casa consular, posado del alcade meior.

Tribunal Cic. Editior sedes iudicis. *δικαστήριον*, *βῆμα*. Al. Der Richterstuhl. B. Des Richters stoel. G. Le siege ou parcquet iudicial, ou le lieu du iuge. It. Il tribunale, il luoco del giudice. H. El tribunal, asiento del iuez.

Tribunalia Plinio dicuntur editiores tumuli cespitibus aggesti contra maris aut fluviorum inundationem, in quos peiori & armentis pateat tutus receptus. B. Een Hoochte.

Telonium, Domus telonia, qui vectigal exigit. *τελωνείον* Suida, *τελώνιον*. Al. Ds Zollhaus. B. Het Tolhuns. G. Le banc ou la maison du fermier. It. La casa del gabellaro, dogana, fondaco Boccatio: nam quod Boccattius idem nominat, el banco della raggione, *Rationarium est, ubi accepti expensiq; ratio redditur.* Angli Teloniū vocant à Custō hous, quod ibi consueta de more vectigalia penduntur. H. La profiente del peajere.

Portus Cic. Locus maritimus quo naues appellant, hiemant, merces important, aut exportant etiam. *λιμὴν*, *πέγος* etiam dicitur portus, sed proprie sinuosus & oblongus in modum cornu curvatus, Moschopulo. Al. Meerhafe / Port / Schiffslende. B. Een Hafen / oft Poort. Gal. Vn Port, ou haure It. Porto. H. Puerto.

Statio nauium Virg. Vlp. ubi naues ad tempus stare possunt. nam est è vocabulis, quae μέσση vocant Grammatici, est enim & tuta nauibus statio & malesida ὄρεμ & Arato, *ἐπιωγή*. Al. Ein Stelle / schiffstelle. B. Een Reede. G. Rade. It. Stazione. H. Estancia. Ang. Rode.

Cothon Servio, Artificialis portus, qui aggestis molibus fit. *χοῦτος* *λιμὴν* Apollonio, *κώπων*. Al. Ein gemachter Hafen. B. Een ghemaecte Hauens / niet natuerlick / Hoot / oft Raene. It. Molo.

Pila, Opus in aquis iactum eductumve, ad portuum tutelam, quo tutius stabulentur naues: de cuius constructione Vitru. lib. 5. fit etiam tabulationibus infra aqua factis, quam ab arcendis aquis arcam nominat Vitru. Al. Ein Boll

Breuia Virgil. Vadosa loca maris, na-
uigantibus insidiosa, quod ibi vnde
breues

breues sint, nec in altum assurgant. *βραχέα* Polyb. *πενάγη*. Al. Die Dinnne/ Santhauſſe der tieffe. B. On- diepten/ Blaten/ Barningen/ *quod ibi arenarum æſtu mare ferueat.* Gal. Lieux ſecs en mer. It. Plaga, plag- gia. H. Baxas.

Syrtes Virgil. Importuosa & undarum breuibus infesta loca. *σύρτες*. Al. Vn- tieffe örter im Meer. B. Verloo- pen Sant. Gal. Lieux ſablonneux & ſecs en la mer d' Africque. It. Le ſecche d' Africa. H. Baxas de Bar- baria.

Vadum Caſ. Locus minus profundus per quem pedibus vadere licet *πέγθ*, *βράχυν*. Al. Ein Waſſerfuhr da man durch mag watten. B. On- diepte daer men kan door waden/ ende ſchier met drooghen voeten ouercomen. G. Gue. It. Guado. H. Vado.

Tænia maris Plinio, Crepido cautium longo tractu excurrens, ad ſpeciem ta- niarum, fasciarumve. Al. Lange ſtriemen auff ſteinen. B. Blencke/ lange Streepe van Clippen voor een Strande ligghende G. Le bord des rochers faiſſant dehors en la mer. Ital. La punta de è ſcegliche ſcoire molto indentro, ò che gira inguiſa di ghirlanda. H. El cabo de la roca che rodea la mar, ò en- tra mucho en ella.

Lingula Caſ. & lingua Plin. Anguſta terra portio, ſeu puluinus oblongus, qui in mare excurrit ad exerta lingua modum. Al. Bühel/ oder langlecht Bergle. B. Wiſteck.

Æſtus Virg. pro arenæ illa inſtabili, qua abſorbet & haurit omnia, ſibi ait:

Æſtu miſcentur arena.

B. Welle/ Sincſant. G. Sable moi- te & qui s'enfonſe. Ital. Sablione molleſino, che s'affonda. H. Arena peligroſa, y que ſe enhonda.

Inundatio maris Plinio, κατακλυσμός πλήρης. Al. Das vberlauffen de Meers B. Eē hooghe Vloet/ ouer Vloet/ Opwater. G. L'inondatio. It. La inundatione. H. La mar ancha y gruella ò alta.

Oceanus Virgil. Mare toti terrarum orbi circumfuſum, ὠκεανός. Al. De groſß Meer. B. De groote oft w de Zee. Gal. La grande & haute pleine mer Oceane. Ital. Il mare Oceano Hiſp. La mar grande, oceano.

Mare Cic. ſalum Eid. ſal Virg. æquum Eid. αἰολοσύδνη Hom. πόντος, θάλασσα Euphorioni, αἰλύκη ζαΐ Si- mia, κρήνη δαίρυον Pythagoreis. Al. Das Meer. B. De Zee, G. La mer. It. Il mare. H. La mar.

Pelagus Cicer. Altum maris, quod à terra ſine littore procul. *πέλαγος λαΐτης θαλάσσης Hom.* Al. E tieffe des Meers. B. De diepte de Zee. G. La haute mer. It. L'alto profundo mare. H. El hondo la mar.

Fretum Cic. Maris anguſtie, quod ferueat æſtu magis mare. *πρόθρυς ἐν πύλῃ θαλάσσης αὐλῶν Pollux.* Al. Die enge des Meers. B. E enge der Zee/ Hoofden. G. L'estre- de mer. It. Il ſtretto del mare H. El Estrecho de la mar.

Æquor Colum. Vir. pro planitie maris ſtrati, ab æquitate, vt Cicer. voluit. Al. Die ebne des Meers B. E ſlechte Zee. G. La plaine de la mer. It. Il mare piano. H. La mar llan

Sinus Horatio, Litus incuruum ma- amplectens. *κῶλα*. Al. Krumm der Geſtaden. B. Een crommen o binnen dijk/ inham/ oft boeſem de Zee. G. Golfe de mer. It. Golfo de mare. H. El guelfo de la mar entre dos cabos.

Vnda Cicer. fluctus Eidem. *κύμα.* Al. Well

Well/Wasserflus. B. Een Bare/
een Waterbare/ Watergolue. G.
Onde, vague, flot. It. Onda. H. O-
la, onda.

Vnda sequax Virg. breuis, ubi vnda
undam superuenit, ac veluti perse-
quitur; cuiusmodi maius nauibus
periculum creat. B. Cort opeen slaen-
de Bare.

Fluctus decumanus Festo, decimus
fluctus Lucano, pro magno & inusi-
tato, eo quod decimus quisq; fluctus
maximus fieri putetur. τεκμῖα,
τερεῖσι κῶμα Homero. ἀνεωτήρι Lu-
ciano. Al. Großer Well. B. Den-
ninge/groote Bare. G. Vague im-
petueuse. It. Onda grande & vio-
lenta. H. Ola alta.

Fluctus cæcus Linio, pro fluctu qui ven-
to silente excitatur, vel cuius non ap-
paret manifesta causa conquiescenti-
bus ventis. κῶμα κωφόν.

Maris eiectionem Tac. quicquid
mare in litus expellit. θαλάσσης ἐκ-
βοήματα. Al. Aufwerffung / was
das Meer ans Land wirfft. Belg.
Aenstrandighe / wat de Zee wt
worpt. Gal. Ce que la mer iette a
bord. It. Quello ch'el mare gietta
a terra. Hisp. Lo que la mar hecha
fuera en tierra.

Vortex siue vertex, Contorta in se a-
qua, Fabio teste. ἑλὶξ, στροφὴ ὁ
δῶπλον. Al. Ein Wirbel im Was-
ser / Strudel. Belg. Een Colck /
Draeninghe oft dwaerlinghe int
Water. Gal. Tournement d'eau.
It. Giro d'acqua. H. Remolino del
agua.

Flumen Virg. fluuius Cic. amnis Eid.
ποταμός. Al. Ein Fluss/ein Wasser-
flus. B. Een Vloet / een loopende
Water/ een Riuier. Gal. Fleuve,
riuier. Ital. Fiume, fumara, rio.
H. Rio.

Flumen viuum Virg. perenne, semper

fluens. Al. Fluss der nit abgeht. B.
Een eewich loopende Water. Gal.
L'eau qui court tousiours. It. Fiu-
me che mai minuisce. H. Rio que
siempre corre.

Ripa Cic. fontium proprietate fluminum,
quanquam Plinius etiam pro litore
vocem extulerit. ὄχθη, χεῖλ & ποτα-
μός Polybio, ἀνδρῶν Nicandro, ἀνδ-
ρωμα Hyperidi, quanquam hoc pro-
prie aggerem fluuij egestum, qui elu-
uionem arcet, significat. Al. Das
Bort/ oder Gestad eines Flusses.
B. Den Deuer/ oft de Cant vā een
Riuier. G. Riuage, rive. It. Riua.
H. Ribera del rio.

Alueus fluuii Virgil. Fossa per quam la-
bitur flumen. κῶμα. Al. Wasser
Canal/ oder graben / oder runß ei-
nes Flusses. B. Den loop van een
Reuier. Gal. Le canal ou la fosse
d'une reuier. It. Il canale, o corso
del fiume, letto, quod lectum sonat.
H. La madre por don de corre el
rio.

Diuerticulum fluminis Frontino, di-
uerticulum fluminis Martiano Iu-
risc. ubi fluuius diuertitur alio. Al.
Auflass / od abgang eines Flus-
ses. B. Verlaet. Gal. Destour d'une
riuier. It. Diuolgimento del flu-
me. H. Apartamiento del rio.

Confluentes Plinio, Commissio flumi-
num. συμβολὴ ποταμῶν Strab. σύρ-
ροια, συμβολαί Arriano. Al. Zusa-
men runß oder zusammenstoß der
Flüssen Belg. Vergaderinghe van
Riuieren/ daerse in een loopen. G.
Conflant, ou l'assemblément de
deux reuierés It. Congiunzione de
doe fiumare. H. Lugar do se iuntam
pos rios.

Diuortium aquarum Cic. & Mamer-
tino, ubi amnis diuersus insulam fa-
cit. diuergium aquarum Frontino,
quod in diuersum vergant; quomo-
do Rhe-

do Rhenum diuortio sui Bataniam amplecti Mamertinus dicit. Al. Scheidung eines Flusses. B. Daer de Riuiere schendet. Gal. La ou la riuiere se vient à separer. It. Diuision della fiumara. H. Assi que el rio corre en dos partes.

Eluuius Cic. cum alueum superante aqua stagnant agri. ἐκρηγμα Theophrasto, ἐπιρροια. Al. Schwaal/oder vberlauff des Wassers. B. Inloop/oft inbreect van Water. G. Deluge d'eau. It. Dilugio d'acqua. H. Auenida de rio.

Alluuius Cic. alluuius Linus, Tacitum incrementum, quod paulatim à flumine fundo accessionem prabet, ἀέχυσις Apollonio, ἐπικλυσις, ἀέσκησις. Al. Zunwelling/ampfutschung. B. Aenspoelinge/aensettinghe/oft aenwas. G. Accroissement de riuiere. It. Crescimento del fiume. H. Cresciente ò crecimiento de rio.

Riuus Cicer. ῥ'ὕαξ, ῥ'ῖς. Tenuis aqua flaxor, naturali impetu non specus, inciliue factus teste Festo. Al. Runflet/bach. B. Beecke/beecxten. G. Ruifseau. Ital. Rio. H. Rio. H. Rio perqueño, chorro.

Ostium fluminis Cic. fauces, ubi in mare se exonerat amnis ἐκβολή Agathie, ἀέχνη, ῥ'ὀδ' Thucyd. Al. Ein lauff oder aufgang der flüssen in das Meer. B. T'gat van een Riuiere in Zee. G. La bouche d'une riuiere, ou elle tombe en mer. It. Ostio. H. Puerta de boca del rio.

Ostium portus Cic. διέπλως Thucyd. ὄρμα λιμένος. Al. Ein Hassen des Meers. B. De mont van de Hauē. G. L'entrée du port. It. L'entrata del porto. H. La boca del puerto.

Torrentis Virg. Fluvius qui non viua aqua, sed pluuijs crescit. χαρροδραῖς Nonno, χαρροδρεὼν Nazianzeno, χαρροδρεὺς quod hybernis aquis

tumescat. Al. Regenbach/Tosendbach/Sießbach/Sieffen/Waldwasser. B. Een beecke. G. Torrent. It. Torrente. H. Chorro, corriente, arroio.

Lacus Virg. Perpetua aqua profunda unde riui & fluentia exeunt. λίμνη Al. See. B. Een Meer. G. Lac. It. Lago.

Stagnum Cic. in quo reses aqua perpetuo stat praesertim ex imbribus collecta. ὕδαρ στασιμὸν Dioscor. τέναρ' Apollon. τέλμα. Al. Still Wasse. B. Stillstaende Water/een Poel. G. Estang. It. Stagno. H. Estanque aqua represada.

Palus Cic. Aqua minus profunda, latiusque diffusa. ἑλ' Al. Sullen. Belg. Maras/Vennen/bodsiich Land. G. Marex, marefcage. It. Palude. H. Lagunajo, laguna.

Piscina Varr. viuarium Plinio, ἰχθυοτροφεῖον. Al. Weyer/Fischgrube. B. Vijuer/Wouwer. G. Piscine. It. Piscina. H. Estanque de sa crie peçes.

Gurges Virg. Profundus in amne locus, quo aqua circumagitur gulae modum trahens & absorbens ἀνὰ μωπῆς. Al. Wassergompe/Gompe/Waag. B. Een Colck oft Wiel. G. Gouffre. It. Gorgo. H. Remolino de agua.

Lacuna Varr. Fossa in qua stat aqua ὑδροδύκη, λάκκη, τέλμα, τέλμα Hesycho, χαρροδραῖς, ἐκρηγμα Suida χαρροδραῖς Epigram. Al. Wassertoelen/Wassergruben. B. Een plas oft waterpoel. G. Lacune, fosse où l'eau s'arreste. Ital. Laguna. H. Laguna de agua repesada.

Lama Festo. profundior lacuna, & aqua collectio.

Thermae, Martiali, Aqua naturaliter calida, è terra visceribus manantes item artificialiter calentes θερμα

λὸν τε

Αὐτὸς, ἡμεῖς ὁδὸς αὐτοῦς *Artemidoro*. Al. Wasserbad/ Badstu-
ben B. Bat/heet Bat. G. Esteuues,
baing. It. Bagno. H. Baño.
*Mephitis Virgilio, Putor terra, quem
sulphurea aqua effundunt. Sonat
autem mepitis sine mephitis lin.*

*gua Syriaca, grauem exhalationem
& spiritum deinde dno Pogg. Al.
Schweblender gestanc der Er-
den B. Een solferen ghestanc. G.
Puanteur des eaues ensoufrées. It.
Puzzo di sulfo. H. Hedor de la pie-
dra acufre.*

TELLVRIS intima officina, qua & metalla diuitiarum ostentui, cadi-
que, & delitijs gemmas, & substructionibus lapides genuit, non alium in lo-
cum reijcienda videbatur, quam in istum à terra, locorumque vocabulis proxi-
mum: siquidem materiam illam sacra parentis viscera, inexplebili fodiendi libi-
dine reclusa, abunde effundunt. Sed maiorina vite pernitiei, an vsui, disputent
philosophi, dum ego dissertationem fugiens, recensendis solis nominibus immoror.

D E M E T A L L I S.

METALLVM *Plinio dictum, quod inuenta vena, non pro-
cul inueniatur alia, quasi μετὰ τὴν
ἀσκα: vel certe ἀ μετὰ λαδῶν, id est,
ἀσκατο. μετὰ λαδῶν. Al. Allerlen
Berg/ Bergwerck/ Metall. Belg.
Metael/ oft Berchwerck. G. Me-
tal, tout ce qu'on tire des mines.
It. Metallo. H. Metal.
Aurum, ab aura, id est, splendore, qui il-
li metallo precipuus est. χρυσοῦς, χρυ-
σός. Al. Gold. B. Gout. G. Or. It. &
H. Oro.*

Aurum obryzum *Plinio, putum pu-
rumque Plauto, excoctum, reco-
ctum Virgilio, quod experimento
ignis, simili colore rubet. χρυσοῦς
ἐκλεπνῆς, καὶ παρὸς, ἀχρυσός, ἀ-
πυρρόν Lucano & Thucyd. γνή-
σιον, ἀκρίβηλον, ἀμεινῆς, ἀκέρανον,
ἀκαρπνῆς, ἀκαρπνῆς, δόκιμον,
ἡμεῖς δὲ dictum, quasi Ophiricum, si
Hieronymo credimus, quod ex in-
sula Ophir. prima nota aurum ef-
ferretur. Al. Fein rein Gold. Belg.*

*Sijn louter gout. G. Or pur. It. Oro
fino & puro. Hisp. Oro recozido y
puro, sin mezcla.*

*Aurum canalitium Plin. in puteis ef-
fossam, quod venarum canalibus per
saxa vagatur.*

*Aurum purum, infectum Virgilio.
quod nondum celatum est aut per-
cussam. χρυσίον ἀσμενόν Thucyd. Al.
Golt das noch in einer Blantschē
ist/ nicht Feingold. B. Ongeflahen
Gout. Gal. L'or qui n'est pas mis
en œuvre. Ital. Oro puro & scieta-
to. Hips. Oro que aun no esta la-
brado.*

*Aurum netum. Al. Gezogen Gold. B.
Ghetogen oft ghesponnen gout. G.
Or filé. Ital. Oro filato. Hisp. Oro
hilado.*

*Pala Plinio, Minor massula excoctioris
auri, & quidem selibralis. πάλη
Straboni, ἡμιλιτραία βῶλον. Al. Ein
stücklein fein Golds B. Een clomptē
fin Gouts. G. Paillette ou papil or-
to d'or, petite masse de pur or. It.*

- Mazzetta d'oro fino. H. Barra pe-
queña d'oro puro.
- Argentum *Virg.* ἄργυρος, ἀργύριον. Al.
Silber. B. Siluer. G. Argent. Ital.
Argento. H. Plata.
*Argenti nomine continetur & factū
& infectum.*
- Argentum graue *Liuius*, pro massis ar-
genteis dictum, annotat *Seruius*.
- Argentum factum *Virg. Cic.* quod in
vasis & signis est, ut *Isidoro* videtur.
ἐν σκεύεσι πεποιημένον *Appiano*. Al.
Wercksilber. B. Ghewrocht Sil-
uer. G. Argent batu, ou labouré. It.
Argento battuto, ò trauagliato H.
Plata obrada.
- Argentum infectum *Vlp.* rude, quod
adhuc in massa constitutum est. ἀσθ-
μον, ἀσήμενον *App.* δὲ πρὸς ἀργῶς
Straboni. Al. D; noch in Blant schē
ist. B. Onghewrocht en ongeschla-
gen siluer. G. Argent qui n'est point
ouuré. Ital. Argento che non è an-
cora posta in opra. Hisp. Plata sin
obra alguna.
- Argentum signatum, aliqua forma ex-
pressum. ἐπίσημον *Thucyd.* *Appian.*
ἐν τυπῶν, ἀσθήμενον, ἀσήμενον
μύρον, ἀσήμενον τυπώμενον. Al. Ge-
münzt silber. B. Ghemunt siluer.
G. Argent monnoyé. It. Moneta d'
argento. H. Moneda de plata.
- Argentum pustulatum *Suet. Martiali*,
in aspredines excisum ac calatū. pu-
sulatū rectius, ut in *Florentinis Pan-*
dectis legitur, à pusulis, quales in pa-
nibus coctis exurgunt κερχνωτόν *Pol-*
luci, φλυκταινώδες. Al. Aufgeschla-
gen oder geleutert silber. B. Ghe-
dopt oft wtgeclopt siluer / ghedre-
uen oft ghesunert siluer. Gal. Ar-
gent trespur & bien affiné. It. Ar-
gento broffolato, ben mondato.
H. Plata puray bien purgada.
- Argentum pastillatum, (si ea place-
bit lectio, quæ *Budæo* non improba-
- tur) fuerit argentum quod in
stillos & massas coactum sit; quod
Germanica natio centenarias, (E-
deusignarus lingua, Cendreas
tiose nuncupat) hoc est, Centner /
minare solet, & Silber scheiben /
Blantschen. B. Siluer in Coed-
ghegoten. G. Argent coulé en
tites masses rondes. It. Argento
ettato in piastrello picciole. Hi.
Panzillos de plata.
- Argentum excoctum, Hiberum
gentum, pro puro dixit *Varro*; n-
purissimi argenti metallis abunda-
semper *Hispania*. κατὰ πῦρ, ἀπὸ
Al. Fein Silber. B. Sijn Siluer
Argent pur. Ital. Argento pu-
& schietto. Hisp. Plata pura, y
mezcla.
- Argentum escarium *Digest.* Argent-
rum lancium supellex, quæ epulis
uit. Al. Silber en Credenz / Tafel-
silber. B. Een siluer Contoor /
uer om aen te rechten / Tafelsil-
G. Credenza d'argento. H. Re-
stero de plata.
- Argentum viuum *Plinio*, vomica
quoris æterni, & rerum omniū
venenum *Plinio* vocatur, hydr-
gyrum. ὑδράργωρος *Dioscoridi*, ἀργ-
& χρυτὸς *Theophrastico* lib. De
pid. quod liquoris ritu diffluat. ἀ-
σπερματισμός δρᾶντι *Chemis*
illud quod è minio secundario fit.
Hydrargyrum è stanno. χρὸν siue
draconis, quod ex auro, Discus sol-
Al. Quecksilber. B. Quick silber.
Du vif argent. It. Argento viuo.
Argento biuo, azogue.
- Æs *Plin.* χαλκός. Al. Erz / Ropper.
Cooper. G. Cuyure. It. Bronzo,
me. H. Cobre.
- Æs caldarium *Plin.* fusi e, quod fun-
tur, tantum malleis fragile, χαλ-
χυτός, τεργχίας *Poll.* Al. Kupff-
flockspeis. B. Clockspisse. G. Era-

It. Bronzo, ò rame che si puo giet-
tare. H. Fuslera.

Es ductile vel regulare Plinio, quod
malleo in laminas attenuatur. ἱλα-
τός Straboni, τυπίας Poll. Al. Das
sich schlagen leßt. Begl. T welck men
slaet metten hamer. G. Erain qui se
frappe avec le marteau. It. Bronzo
che si lauora col martello. H. Cobre
que se dexa labrar con el martillo,
Es coronarium, orichalcum, auri-
chalcum. ὠρεῖ χαλκόν Arriano, ὀρεί-
χαλκόν. Al. Letton/Messing. Belg.
Metael/Latoen. G. Leton. It. La-
tone. H. Laton morisco.

Es cyprium, quod proprie cuprum
nominatur. χαλκός κύπριος. Al.
Kupffer. B. Cooper. G. Cuyure. It.
Rame, ò bronzo. H. Cobre.

Es Campanum, cui palmam tribuit
Plinius: è quo olla & lebetes aenei cō-
stantur.

Es Corinthium Cic. pretiosissima nota
as fuit, quod casus miscuit, ut Pli-
nius ait, cum incendio eius urbis, aris,
auri, argentique vena in commune
fluxissent, teste L. Floro. καλὴν δὲ
χαλκός, ὁ συντυχία λαβὼν τὸ ἀξίωμα,
συνχυθέντων καὶ σωτακέντων χρυσῶ
καὶ ὀρύξε καὶ πλείεσσ χαλκῶ, ὅτι
Plutarchus refert.

Aris flos, ærugo æris. χαλκῶ αἴθος
Diosc. qui sponte ex are excidit. Al.
Kupffergrün/grünspan. B. Cooper-
gruen/Spaensch gruen. G. La ro-
uillure d'erain. It. Fiore de rame. H.
Cardenillo.

Aris squamma. λεπὶς, χαλκῶ λεπὶς.
qua crassior martulorum ictibus ex-
cutitur. Al. Kupferschlag. B. Cooper-
schlach. G. L'escume d'erain. Ital.
Squama di rame. H. Esquama del
cobre.

Electrum, Auri argentiq; mixtura qua-
dam, ut Plinio videtur, quinta argen-
ti portione commista; cui subscribit &

Pausanias. ἡλεκτρον, ἀναμειγ-
ρὸν δὲ χρυσῶ χρυσός.

Crustæ & emblemata argenti cælati
Cic. περιχρῶμεται. Al. Geschmeltzt/
erhaben vnd gedriben werck / ge-
raucht werck. B. Ghedreuen Sil-
uerwerck/ghedopt Werck. G. Oeu-
ure d'argent haut esleué. It. Opra
d'argento di gran rilieuo. H. Plata
muy ricamente labrada.

Porro Chemicorum ars planetis me-
talla attribuit: Soli aurum: Luna
argentum: Mercurio electrum: Mar-
ti ferrum: Saturno plumbum: Ve-
neri as: Ioui plumbum candidum.
paulo diuersius Pindari schol. Ioui
electrum: Mercurio assignat plum-
bum candidum.

Ærugo Plin. Rubigo quadam in are
cum virescit: vel succus concretus è
liquore cum are misto æruca Vitru.
quam & natiuam & factitiam tra-
dunt. ἰὸς siue ἰὸς χαλκῶ. Al. Kupf-
ferro, i/Spangrün/Kupffergrün.
B. Spaensch groen Gal. Verderis,
verder. It. Verde rame. H. El moho
de cobre.

Chrysocolia Plin. Auri gluten. χρυσό-
κόλλα. terra viridis nonnullis dicitur.
Al. Berggrün/Steingrün/schiefer-
grün. B. Berchgroen. G. Cole à or,
soudure d'or. Ital. Saldadura dell'
oro. H. La atincadura del oro.
Est autem & nativa & factitia, na-
tina utuntur aurifices, & boracem
nominant: auri saniem Plin. Al.
Burris / damit die Goldschmid
löten. B. Boras. G. Soudure d'or.
It. Chrysocolia, borazo. H. Bor-
ix, para attincar.

Auripigmentum, arsenicum Plin. ἄρ-
γεινόν. Al. Arsenic/Neußgift/Co-
perment B. Rattecrunt/Opermēt.
G. Orpin, arsenic. It. Orpimento.
Orapimiente. Estq; duplex: arseni-
cum luteum, aliq; citrinū nominant.

A'. Goldgelb operment / Hüt-
tenrauch *alterum rubrum*, San-
daraca Græcorum. *σανδαράχη*. Al.
Fenrschwebel / roth Opermēt / ro-
ter schwebel / Neufgeel / Roßgeel
Scoria Plin. *Faces metalli, siue spurciti-*
es, recrementum, vel recrementū,
stercus Scribonio Largo. *σκωρία, κι-*
βδηλῆς, κιβδηλία. Al. Schlacken/
Schaum / od abfāmeten des Me-
tals. B. T'schum van Metael. G.
L'escume & l'ordure du metal. It.
Spuma di metalli. H. Escuma hez
de metal,
Auri scoria. *κιβδηλῆς*. Al. Schlacken od
Schaum des Golds. B. T'schum
van Gout. G. Escume d'or. It. La
spuma d'oro. H. Hez del oro.
Helcysma Plin. *Scoria in argento. fax*
argenti. *ἐκλυσµα* Galen. *ἐγκωµα*
Diosc. *δρυεῖς σκωρία*. Al. Silber-
schaum. B. Siluerschum. G. Escu-
me d'argent. It. Spuma d'argento.
H. Escoria de plata.
Ferri scoria, stercus. *σκωρία σιδήρεα*
Al. Eysenschlack. B. Hamerslack
Gal. Escume de fer. Ital. Spuma di
ferro. H. Mozo de herrera ò de fra-
gua.
Plumbi scoria, recrementum. *σκωρία*
µολύβδου. Galli cacaturam vocant.
Al. Bley Schlacken. B. Lootschum.
G. Escume de plomb.
Ferrum Cic. *σίδηρος*, ægens poetice. Al.
Eysen. B. Yser. G. Fer. It. Ferro. H.
Hierro.
Chalybs Sillio, stomoma, nucleus fer-
ri Plin. *acies ferri Eid. Genus durissi-*
mi purgatissimiq; ferri, quo induratur
purgatissimique ferri, quo induratur
ferrum, χαλυβες, χαλυβινόν σίµωμα
Eustath. *σίµωμα* Poll. Hesiodo in cly-
peo Herculis, *ἀδάµας* vocatur, ab in-
victa duritia. Al. Stahel. B. Stael.
G. Acier. Ital. Acciaio. H. Acciel, a
zerro.
Ferrugo Plin. *Ferri rubigo, ἰὸς σιδήρεα*

Al. Eysenrost. B. Roest / Yserroest
G. Rouilleure de fer. Ital. Rugio
ferro. H. El orin.
Ferrum viuum Plin. *quod in magnæ*
extritum, ferrum attrahit, retinet
ac catenat quodammodo, immigra-
te in proxima quaq; eadem Si. Al. Eysen
das auff dem Segelstein
schliffen ist. Belg. Yser dat op de
Segelsteen geslepen is. G. Fer ou
treau aguisé sur l'aimant Ital. Co-
tello ò ferro aguzzato sopra la
lamita. H. Cuchillo aguzado
bre la piedra de hierro.
Strictura Virg. *Scintilla è candente*
ro expicantes, teste Nonio, cum ma-
malleis creditur: ita dicta, quod
stius emittatur, vel quod oculos ful-
re prestringat, quamvis Servius
ri massam intelligat ea voce. *σπιν-*
γες. Al. Feulen / Sneist vom glü-
den Eysen springend. B. De
cken oft Gensteren / oft Straell-
die vānt gioenende Yser springē
Les estincelles du fer chaud. It. La
scintille del ferro ardente. H. Co-
tellas de hierro caliēte, ò ardiē
Plumbum candidum Plin. *plumbi*
argentarium. *κασιτερος* Hom.
Al. Zin B. Tin. G. Estein. It. St-
no. H. Estano.
Plumbum nigrum Plin. *µόλυβδος*
Blen. B. Loot. G. Plomb. It. Plu-
bo. H. Plomo.
Plumbum cinereum. Al. Weisshum
Mnthan / Conterfent.
Stannum Plinio, *Primus qui in forn-*
cibus fluit liquor. Encelius putat
distare ab eo genere plumbi candi-
quod ut imperfectius Germani
lingua Halbwerc / nuncupant, qu-
dimidiatum opus dicas, è quo cant-
ros & sextarios conflare solent: ut e-
dem ferme sit stanni proportio ad ca-
didum plumbum, quæ plumbi ciner-
ad nigrum.

Plu

Plumbi lamina, charta plumbea, Sueton. ἐλασμός μολύβδου, πεπλον χασίτερος ἐληλασμός ἐς τὸ λεπτότατον Pausan. πλάτυσμα Aerio. Al. Blech B. Bleck. G. Lame de plomb. It. Pistarella di piombo. H. Larma de plomo.

Plumbago Plin. galena Eid. molybdæna. μολύβδαινα. Al. Glanz / à splendore, blenertz / quod materiam plumbi cōtineat, blenschweiß / quod sudorem plumbi sonat. B. Lootaerde daer loot en siluer onder is. G. Miniere de plomb & d'argent. Ital. Marchesita di piombo. H. Marquesita de plomo.

Stibium Plin. stibimmi, alabastrū Plin. σίμμι Gal. γυναικῆον nonnullis dictum, quod tingendis nigrore ciliis mulierū expetatur. πλάτυς φθάλμους Plin. quod videtur māgonio dilatare oculos quod immo videatur. antimonium officinis nominatur. Al. Spießglas. B. Antimonie. G. De l'antimoine. It. Antimonio. H. Alcobol.

Argenti spuma Plin. lithargyriū Eid. lithargyros. λίθάργυρος. Al. Silberschaum / Blett. B. Lithargyrū. G. Escume d'argent. It. Spuma d'argento, lithargirio. H. Almarra ga, litargirio.

Eius tria sunt genera: chrystitis Plin. quæ optima, aureiq; coloris. χρυσῆτις quam lithargyron auri vocant officina. Al. Goldgelette. argyritis Plin. quæ argenteum colorem mentitur. ἀργυρεῖτις Al. Silbergelette quæ species hodie sunt nota. Tertiā addit Plin. molybdein, quæ plumbi ipsius fusura sit.

Braetæa, Virgil. Metallitenuis & præ exilitate crepitans lamella. πέταλον, πτόχα Homerus dixit, ab complicandi argumēto. ἀργυρος ἐῖς ὁρδρος ἰδέαν ἱξλαθεῖς Athenæo. Al. Blat oder

Schinnen auß Metal. B. Folie / Blat G. Feuille. It. Foglio. H. Chapa o hoia de metal.

Cerussa Plin. ψιμύδιον. Al. Bleyweiß. B. Ceruse / Lootwit. G. Cerusse, fard. It. Cerusa. H. Aluaya de blanquette.

Alumen Plin. sulfugo, quasi terra Plin. σπτήσια. Al. Alaun. B. Alun. G. Alun. It. Alume. H. Alumbre.

Aluminis species sunt, Rotundum, quod à similitudine metæ sacchari, zuccarinum vocāt: factitium nonnulli. Liquidum siue rupeum. φόρυον. quod Alumen de rocca, & Liparinum, à Lipara insula forte Itali nominant: Scissile, & scissum. χίσιον & τερχίλις σπτήσια, quod Plinius exponit. in capillamenta quædā canescentia dehiscens; quod falso Alumen plumeum nominant, vero Amianti lapidis nomine dicendum potius: adulterio n. scissi lapidis corruptitur, plumosiq; nomen acquirit. Italice, Alume di pluma, & de scagliola, quod officina vitiata voce, de scaiola indignant. eadem etiam alumen lamenum, è Babylone inuectitium. B. Creuel crunt / à pruritu quæ inspersum excitat. Ang. Itching powder, ab eodem effectu.

Atramentum sutorium Celso, Plinio, quo coria sua tingebant Veteres coriarij. (tametsi aliud in usu sit hodie istis hominibus) Vitriolum est, vulgo ita dictum à perspicuitate vitrea: & ab Arabica schola studiosis, zeg viride χαλκανθον. chalcanthum Plin. diuersum ab aris flore, quod χαλκῆ ἄνθος distinctis vocibus dicitur. Al. Kupfferwasser. B. Coperwater. G. Couperose, ou vitriol. It. Vitriolo H. Caparrofa.

Hoc autem est vel stillatitium. τὰς λακλινῶν Galeno, & πινάειον dictum apud Dioscoridem, limi forte permutatione.

stione, & λογχων, ab oblonga hastilis in modum specie. Germanis goßelgut / vel concretitium. in fodinis coactum. πηκτον Dioscor. ratione forma diffides ab illo. Sunt qui Rupsferzauch / veluti aeris fumum vocitant. **Cadmia** Plin. Lapis è quo æs fit, medicina utilis (male enim in Plin. libr. 34. inutilis, leges scriptum) lapis ærosus Plinio, non ita multum à Pyrite lapide diuersus. cobaltum vocat Germani. officina climiam & cathimiam & lapidem calaminarem. **H.** Hollin de la hornaa de cobre. **Cadmia** fornacaria, quæ fornacum altioribus locis appingitur atq; assidet, racemi instar concreta. Unde καδμία βοτρυλῖς Dioscoridi vocatur. in officinis dicitur tutia. **Pompholyx** Plin. Aeris & cadmia fauilla. πομφόλυξ à bulla simili leuitare, quæ per aerem euolat, ut Dioscorides testatur. unde & nil album, & nihili officinis ab extrema leuitatis nota dictum fuisse auguror, ut & à Germanis Nichts / unde natam suspicor paræmiam ex voce ancipiti, Nichts ist in die augen gut. quasi dicas, Nil oculis conducit. tuciam Arabes vocant. cuius species est spodos Plinij, siue spodium vulgare: nisi quod hæc nigra pompholyx, seu nil griseum censetur, candore & nigrore in pompholyge superantibus. fuliginem nominat spodon Plinius, lib. 34. cap 13. **Chalcitis** Plin. Lapis è quo & æs coquitur, mollis natura, ut videatur lanugo concreta. Colcotar barbare vocatur, crediturq; esse vitriolum rubrū, siue atrametum citrinū. χαλκίτις. **Al.** Roth Vitriol. **B.** Opercot. **Sulphur** Plinio, metallum viuax Apuleio. θείον, θείαρον, θείον. sulphur viuum & fossile Latinis. ἄπυρον. quod Celsus ignem non expertum

vocat: quod glebosum est & solidum. **Al.** Lebendiger Schwebel. **B.** Lebendige Solfer / oft Smauele. **G.** Soulfre vif & naturel. **It.** Solfo viuuo. **H.** Azufre. **Est** & factitium siue mortuum, quod ignis perficitur coctura. **Al.** Geleschter oder getödter Schwebel. **B.** Gheleschte Solfer. **G.** Solfre contrefait. **It.** Solfo morto. **H.** Azufre muerto. **Nitrum** Plin. quod Baurach Arabibus. νίτρον niter, salniter, sal petrosus nonnullis vocatur. salem lucidum sunt qui nuncupant, & salem Alexandrinum. Vnicum nitri genus hodie notum est, borax non excocta, quam pro fossili nitro sunt qui habent. **Al.** Bergsaltz / quasi sal petra, cognata salires. **H.** Salitre. **Halonitrum**, quod Salpeter nostri vocatur. αφρονίτρον, veluti spuma nitri. **Al.** Salpeter de an den mauren wächst. **B.** Der Salpeter die aen die Mueren wächst. **H.** Alatron. **Nitratus puluis**, θειώδης ψήγμα, vocari potest, tormentarius puluis, qui tormenta exploduntur. **Al.** Kraut **B.** Buscrunt / oft Buspouder. **Gal.** Poudre d'hacquebute. **Ital.** Poluo d' arcabuso. **H.** Poluo de arcabuzeros. **Sal natiuus vel fossilis**, saxeus, qui salsæ gemmæ hodie dicitur à pellucido nitore, specularis lapidis modo, qualis olim sal Cappadocens fuit, Plin. teste κατὰ λαμὴν γαίης βόλαξ Nicand. **Halosachne**, spuma arida maris Plin. lanugo maris, salispuma Plin. salsa aspergo Virg. ἁλὸς ἄχνη, ἁλὸς χυρῆς. **Al.** Meerschau. **B.** Zeeschunn. **G.** Escume de mer. **It.** Spuma de mare. **H.** Escuma de la mar. **Maris flos**. ἁλὸς ἄνθος. sperma ceti vel balænarum officinis vocatur, & amba

ambar subalbidum. Al. **Walrach/**
Baldrath/ quasi presentaneam opē
adferens. B. **Walschot/** quod sonat
balenarum eieclamentum genitale,
sive semen.

Cinnabaris, *Lacryma arboris Indica*
concreta, ut ex *Arriano* in *Lustra-*
tione maris rubri liquet. sanguinem
draconis à colore vocatum puto,
non autem quod tabum sit elisi ab e-
lephanto draconis; id quod somniat
Solinus cum *Plin.* κινάβαρι, τὸ λε-
πιδιον ἰνδίων, ἀπὸ τῶν δένδρων ὡς δά-
κρυ σωμαζήδιον, *Arrianus*. *Theo-*
phrastus *Cinnabari* saturo esse colore,
ac propterea δρᾶκοντος αἷμα creditum
scribit.

Esque genuinum & naturale *Plinij*
minium, quod & μίλτος & αἷμιον
Dioscorid. cuius gleba anthrax *Vi-*
truuius dicitur. Al. **Bergzinober.** B.
Vermilloen. G. **Vermillon.** It. **Ver-**
miglio. H. **Bermellon.** Ang. **Ver-**
melon.

Cinnabaris Indica *Plinio*, cinnabari
Dioscorid. αἷμα δρᾶκοντος recetiorum
Græcorum, & sanguis draconis of-
ficinis dictus est, seplasia adulte-
rium.

Minium adulterinum, quod ex plum-
bo fit, à *Cinnabari* & *Minio* factitio
(quod vulgaris *Cinnabaris* nomen
seruat) diuersum. Al. **Meng/miniē.**
B. **Menie.** G. **Vermillon.** Ital. **Mi-**
nio, cinapro ò cinaprio. H. **Ber-**
mellon.

Rubrica Lemnia, terra Lemnia, mi-
nij gleba *Celso lib. 4.* minium *Le-*
mnium, sigillum Lemnium, terra
& lutum sigillatum *Auicenna.*
σφραγὶς *Gal.* quod *Diana* sacerdo-
tis sigillo obsignaretur ad euitan-
dum fucum. μίλτος λεμνία, μίλτος
λημνίς. *Nicand. in Theriacis.* λεμνία
γῆ. offic. terra sigillata. H. **Tierra**
sellada. qua nunc *Turcici* sigilli fide

munita ostenditur: pallidiorem dilu-
tiorēq; existimo esse, non ob altio-
res quam olim fodinas, aut terra di-
lutiorē colorem; ut autumat quidā;
sed quod is ritus desierit obseruari,
quem *Galenus* indicat, quo mactata
Diana capra & otina, sanguis eius ter-
ra obsignanda permisceri solebat. cu-
ius miscella modum & oculata fide
obseruaret *Galenus*, non dubitauit
Lemnum per mare petere.

Rubrica Sinopica, minium Sinopi-
cum, & Sinopis *Plinio.* μίλτος σινω-
πική, σινωπὶς. officina bolum Arme-
num vocant.

Rubrica fabrilis, rubrica *Colum.* μίλ-
τος τεκτονική, γῆ σηματεῖς. Al. **Rötel-**
stein/roterdrich/bergrötel. B. **Roode**
aerdē. G. **Croye** ou terre rouge. Ital.
Terra rossa, rubrica fabrilis. H. **Al-**
magra. Ang. **Ruddell**, read chalke.

Sandyx Virgilio, à sandaraca factitia
Vitr. nihil differre putat G. *Agricola*
vir longe doctissimus, colore est arden-
ter rubete. σάνδυξ, σαρκεν, Al **Berg-**
rot/Parijs root. B. **Berchroot.**

Sil *Plin.* ochra Eid. **Terra lutea**, coloris
pallidi, è qua combusta fit rubrica.
teste *Theophrast.* ὄχρα. Al. **Auger-**
geel/berggeel/ochragel/ockergeel.
B. **Ocker/berchgeel.** G. **Ocre.** Ital.
Ocra. H. **Color de elmagra que-**
mada.

D E L A P I D I B V S.

LAPIS Cic. λίθος, λάας. Al. **Stein.** B.
Steen G. **Pierre.** It. **Sasso**, **pedra.**
H. **Piedra.**

Lapillus *Plinio.* λίθάριον, λίθιον &
λάιγξ. χερμαδίων *Homer.* Al. **Stein-**
lin. B. **Steenken.** Gal. **Petite pierre.**
It. **Sassetto**, **sassolino.** H. **Piedra pe-**
quenna.

Lapis operarius *Plin.* qui seruit opificiū
operis, & eos. Al. **Ein Stein zu werck**
bräuchlich. B. **Werckstein.** G. **Pier-**
re qui duit à l'œuvre. It. **Pedra ne-**

Z s cessaria

cessaria à gl'artefici. H. Piedra que tienen menester los labradotes.
Lapis quadratus *Vitru.* λίθος τετραγώνος, τετραπλῶνος, ἐν τομῇ ἐξώνιος *Thucyd.* Al. Quaderstein / vier-schrettiger oder vierecketer stein B. Viercantighe steen. G. Pierre quarrée. It. Pedra quadrata. Hisp. Piedra quadrada.
Lapis manalis. *Festo,* à manando, unde fons emanat. Al. Ein Stein da wasser außfleust B. Eē steen daer eñ fontenne wt loopt G. Pierre de la quele sort vne fontaine. It. Pedra donde esce qualche fontana. H. Piedra que della sale la fuente.
Lapis molaris *Quinct.* incusus *Virgil.* in quo excusi sunt sulci, qui frumentum atterunt. μυλῖτης λίθος *Galen.* μύλιος λίθος *Procopio,* ὄντος ἀλίτης *Xenoph.* μυλακρὸς λίθος. *Alexandro* Ἄετολο, πέτρα μουρῆης *Epigram.* ab insula Nisyra molaribus nobili. γοργόδρομος λίθος *Epigr.* Al. Müllstein. B. Meulensteen. G. Pierre de moulin. It. Sasso molare. H. Piedra de muela para moler.
Lapis rediuiuus *Cicer.* veteranus, cuius in operis olim usus fuit. Al. Ein stein der zuborn mehr gebraucht ist worden B. Steē die noch mehr is ghebesicht ghewest. G. Pierre qui à esté autrefois mise en ceuvre. It. Pedra ch'altre volte è stata posta in opra. H. Piedra que otra vez à fido en obra.
Lapis Armenius, colore viridis, cum caeruleo communicans, *Plinio teste,* facile friabilis, iudicio *Mesuai,* tametsi *Stephanus,* qui de urbibus scripsit duritiem illi tantam tribuit qua sigilla sculpi & calari queant.
Lapis Parius *Virgil.* pro candido marmore. λίθος πάριος, à Paro insula, candidi marmoris genitrice. Al. Weisser marmelstein. B. wit mar-

bersteen. G. Blanc marbre. It. Marmo bianco H. Marmol blanco.
Lapis cyaneus, caeruleus, stellatus, quem officina lapidem Lazuli vocant, colore Veneto & caelesti. ὑάρινος. Al. Bergblaw / Lazur. B. Lazuer. G. Lazur. It. Lazzero. H. Lazul.
Saxum *Virgil.* petra *Plin.* πέτρα. Al. Grosser stein. B. Grote steen. Gal. Caillou, Pierre grande. Ital. Sasso. H. Piedra.
Saxum viuum *Virg. pro naturali.* Al. Ein natürlicher stein. B. Een natuerlicken steen / niet met handen ghelegt. G. Pierre naturelle. It. Pedra viua. H. Piedra viua.
Saxum manuale *Tacito,* quod manum implet, manuq; adiaci potest. χερμαδιον *Homero.* Al. Ein stein der die hand füllt. B. Eē hantvollige steen. G. Pierre qu'on peut empoigner. It. Pedra che si puo trarre con la mano. H. Piedra que se puede tomar y llevar con vn punno.
Scrupus, Lapillus iter faciēt molestus. λίθαξ, λάιξ, ψηφίς Al. Ein steinlin das einem in die schuhe fellet. B. Eē scharp steenten dat eenem in de schoenen comt. G. Petite pierrette. It. Sassolino di montagna. Hisp. China pedrezita.
Glarea Lucano. *Colum.* Terra scruposa, qualem litus & ripa habent; & el certe calculi illi quibus viui abundant. τετραχάλος, τετραχλῆς *Thucydidi,* λάλας *Hesych.* κέχλαξ, χλαρόν *Hesychio.* Al. Griesß. B. Ront steenten / steenachtich sant / drijsant. G. Grauois, graurier. It. Arena piena di sassolini. H. Cascajo, arena con pedrezitas, arena con guijas.
Assulae *Vitr.* micæ, Petrarum fragmenta sunt, quæ in sculpendo desiliunt indentidem. segmina, secamenta *Plin.* λατόπαι, σκυρῆς, λίθου ἀποπέλεισμα. Al. Schindlin / Speiten / grüßlin / Abhaw

Abhaw/abschnitzling/stück. B. Bickels/bicksteentens. G. Retailles, roguures. It. Schierine. H. Pedazitos de piedras.

Segmenta Plin. Ramenta marmorum, idem quod assula & secamenta gemmarum. ἀποκόμματα. Al. Abgehawen stücklin. B. Affnitsel G. Retailles. It. Scagliole. H. Tajadas.

Eiusmodi praesegmina in calamis, οὐδ' αὖτε δαδμοὶ dicuntur, in ligno χιδάρες & χιδία Vitruvius: in corio κοκύνματα & πατίλας.

Ramentum Plin. Tenue fragmentum marmoris, alteriusve rei. ramentum fem. gen. dixit Plautus in Rudente ρήμμα, & ῥήμα. Al. Abschabeten/schnitzlin B. Affschaffel/assnitsel/snipperinghe. G. Raclure, raborure. It. Tagliature, pezzetti, stelle. H. Pedaco de lo taydo.

Scobs Horat. quod scobina deraditur de metallis aut ligno. κόρημα, ρήνισμα. Al. Fensstaub/abfensstenstaub. B. Düssel/schantlinge G. Limure. It. Limatura di metallo. H. Limadura del metal.

Centrum Plin. Duritia in marmore clauo similis. κέντρον. Al. Herter Aft im marmelstein. B. Herde weer int marber. G. Neud ou durillon de dans le marbre. It. Nudo del marmo. H. Nudo en el marmol.

Tophus Plin. porus Eid. Lapis arena rius, facile friabilis, alioqui asper & inaequalis: cuius generis est & Ostacites. πώγες, τρητός λίθος Ὀνιάτης Opiano. Al. Tofstein/topstein/taugstein. B. Tuntsteen/morselsteen/tufsteen/santsteen. G. Tuffeau. It. Tofo H. Piedra arenisca.

Ceraunius lapis, qui à fulmine distringitur. λίθος κεραυνίου. Al. Donnerstein B. Blixim oft donnersteen. G. Pierre de tonnerre. It. Pedra del fulmine. H. Piedra del rayo.

Cos Linio, Lapis cuius in acuendo ferro usus est. ἀκόν, ἡζάων. Al. Wetz oder schleiffstein. B. Wetzsteē. G. Queue ou pierre à guiser. It. Cote. H. Aguzadera.

Cos aquaria Plin. rotaria & gyratilis. ἡζάων. Al. Schleiffstein. B. Slipsteen. G. Queue à l'eau. It. Cote d'acqua. H. Aguzadera con aqua.

Cos cretica Plin. olearis Eid. Vel olearia, qua sculptores scalptra & cala ex-terunt, olea humectari volens. qualis Salinaria in tonstrinarum officinis qua salina oris humectatur. Al. Olstein. B. Olvesteen. G. Queue à l'huile. It. Coto a l'oglio. H. Agazadera con azeyte.

Cotricula Plin. index Ouid. lib. 2. Metam. Lapis quo auri argentiq; experimentū fit Heraclius lapis Plin. & Lydius lapis βάσανος, λίθος ἡγεκλιδος & ἡ λυδὴ Theoph. lib. De lapid. χρυσίπης λίθος, λυδία λίθος. Al. Probierstein/Probstein/goldstein B. goutsteen/toetsteen. G. Pierre de touche. It. Pedra di tocco. H. El toque.

Smiris Plin. Lapis quo vitrum finditur. σμίρις Gal. σμυρίς. Al. Schmergel. B. & G. Ameril. It. Smeriglio. H. Esmeril.

Magnes Cic. à Magnetibus populis, apud quos effoditur, dictus, ut Lucretio placet sideritis Plinio, quod ferrum trahet. heracleos nonnullis. μαγνήτης, ἡγεκλεία Galeno, μάγνησσα Cal. limacho, ἡγεκλεῶνης Hesych. μάγνης Porphyrio. Al. Segelstein B. Zentsteen. G. Arman. It. Pedra calamira. H. Piedra ayman, el mancebo de hierro.

Pumex Virg. lapis bibulus Eid. spongia etiam Vitruvio, quod spongia modo fistulosus sit. Lapis erosus spongiosusque, lauigandis corporibus ac libris expetitus, κισσηίς, quod veluti à vermiculis, qui κίσς dicuntur sit exesni.

exesus. ἀλκυόνιον Theophrasto vocari putant, quod è marina spuma coactus sit. Al. *Bunmstein / Pims / Xrawstein* / quod planæ pedum elota eo affricentur. B. *Punmsteen*. G. Pierre pouce. It. Pumice H. Piedra esponja.

Silex Virg. χαλίξ. Lapis durus, silentem intra se ignis laticem fouens. Al. *tijis / Xijslingstein / Hornstein* / à duritie & colore coram, *besezstein* / quod eo paviantur sola *Gewerstein* / quod ferramenti incussu ignis scintillas edat. *Gassenstein* / quod via eo sternuntur. B. *Xijselsteen / kessel*. Gal. Caillou. It. Silice. H. Pedernal.

Pyrites Plin. lapis ærarius, merchafita hodie, lapis luminis nonnullis, quod ignem extritu reddat. πυροστόχος λίθος Epigr. πυρίτης Al. *Feuwerstein / Ruppferstein / Ruppfererz / martistein* B. *Viersteē*. G. Pierre à feu. It. Marchasita. H. Marquesita.

Vitrum Horat. ὕαλόν. Al. *Glas*. B. *Glas*. Gal. Voire. It. Vetro. H. Vidrio.

Vitrum hæmatinon Plin. lib. 36. cap. 26. *Vitrum totum rubens, neque translucens.* αἷμαίνον ὕαλόν. Al. *Gangroth glas*. B. *Gantsch root glas*. G. Voire tout rouge. It. Vetro entieramente rosso. H. Vidrio mucho roxo.

Specularia Vlpiano & Martiali, pro fenestris vitreis. Mart.

Hibernis obiecta notis specularia pueros.

Admittunt soles, & sine face dies.

κεκλάετα. Al. *Glasfenster*. B. *Glaesfen vensters* / proprie van spiegel glas. G. Voirieres, fenestres de voire. It. Fenestre di vetro, vitrea-te. H. Ventanas de vidrio.

Specularis lapis Plinio, qui in quantumlibet exiles crustas potest findi, translucidus, que antiquitas vitrea-

rum fenestrarum loco usa videtur. Idem & selenites, siue lunaris lapis; fortasse ab hebetè in modum lune splendore. aphroselenus quoque, & Arabicus lapis. nec desunt qui speculum asini nuncupant, & Mariæ glaciem. ἀπεκλάειον. Ἀφροφάνης Galeno & Aetio, à splendore quem trāsmittit. σελελίτης, ἀφροσελίως, quasi in quem luna despumet. Sunt quibus σφεγγίτης à pellucido fulgore putatur esse. Al. *Unser Frauen Eiß / sperglas*. B. *Spiegelsteen*

Amianthus Plin. Lapis alumini scissili similis, è quo ellychnia fiunt inextincta, dum superest oleum : quæ Galli vocant, Menthe sans fin. texuntur inde & mantilia, quæ igni iniecta, absumptis sordibus nitidiora exeunt: atque inde illis nomen αμιάντης, veluti impolluti. hinc & linum vinum Plinio vocatur, ut ἀσβεστον & ἀσβήσιον λίον Græcis dicitur, & linum Caristium, & spartopolia. αμιάντος. polia Plin. πολία, à cantitiei similitudine; βοσρυγίτης, Zoroastra, à capillamentis in qua secatur. item ηεροσειδής, quod filamenta exilia & capillaria imitetur. Al. *Federweiß / Erdfachs* / quasi linum è terra erutum. & *pliant* / & *salamaendelhaar*. Huius species est & magnetis siue mica. μαγνήτης. Al. *Glimmer* / à splendore, *Ragensilber*. B. *Ratensiluer* / quod sonat Felium argentum.

Gypsus, vel gypsum Plinio. γύψος Dioscorid. σκιρρός Suida. Al. *Sparfalt* apud Saxones. Gyps B. *Plaster gips*. G. Plastre du gips. Ital. Gesso, gipso. G. Yesso.

Spongites Plinio, Lapis qui in spongiis inuenitur. ticolithus idem Plinio quoq; dictus, quod vesicae calculos cōminuat. σπογγίτης. Al. *Schwammēsteinlin* B. *Steenfens vā sponciē*. G. Pier-

G. Pierre d'espōge. It. Saffoletto di
spongia. H. Pedrezita de esponja.
Tecolithus Plin. pyrene Eid. eueos
Eid. diuersis nominibus à Plinio i-
dem lapis ac diuersis per alphabeti se-
riem locis, designatur, nisi me fallit
opinio, quem nucleo oliuæ similem
ubiq; tradit. Iudaicus lapis Dioscor.
Phœnicites Plin. vel quia in Phœ-
nicia frequens, vel potius, quia pal-
mula assimilis. φοινικίτης, λίθος ἰ-
δαϊκός Dioscorid. τηρόλιθος, à con-
fringendo calculo πυρήνη, quasi oliuæ
officulum, quod sanfam Latini vo-
cant, notus officinis lapidis Iudaici
nomine.

Marmor Plin. μαρμαρόν. Al. Mar-
melstein. Belg. Marmer/marber/
marmersteen. G. Marbre. It. Mar-
mo, marmorio. H. Marmol, pie-
dra marbobena.

Porphyrites Plin. Marmor rubens pur-
pure in modum. πορφύρετης. mar-
mor porphyreticum Suet. Al. Rot
Marmelstein. B. Porphyrstein/
root marber. Gal. Marbre rougea-
stre. It. Porfido. H. Marmol de por-
fido.

Leucosticos Plin. porphyrites voca-
tur, candidis interuenientibus punctis
distinctus. λευκόςικτος.

Ophites Plin. Marmoris genus maculo-
sum, serpentum maculis non absimi-
le. ὀφίτης.

Alabastrites Plinio, qui ad vasa un-
guentaria, seruandis diutissime in-
corruptis unguentis opportuna, olim
excavabatur, nunc ad sigillaria opera
ἀλαβαστίτης. Al. Alabasterstein.
B. Alabaster. G. Alabastre. It. & H.
Alabaastro.

Hæmatites Plinio, non tam à sistendi
sanguinis vi, quam quod aridi con-
cretiq; faciem præ se ferat, & Theo-
phraστο placet. hic lapis & sus minij co-
lorem imitatur. αἷματις. Al. Blut-

stein. B. Bloetsteen.

Coralium Plin. quamuis geminato l.
scribant alij. Lapis colore rubens, ro-
tundus in morem tuberis, in mari na-
scens, calami Indici instar, ut à Theo-
phraστο proditum est, inter lapides &
gemmas medijs fortasse generis κεράλι-
ον Theophrast. gorgonia Plinio.
γοργόνιας Metrodoro, (perperam enim
in Solino Gorgias scriptum inuenias)
à fabula Gorgonei capitis, visa omnia
in lapides conuertentis: eo quod coral-
lus alioqui mollis, ac vitilium modo
lentus in mari, duritiem assumat ex-
emtus. δένδριτες etiam & λιθόδένδρον
Dioscorid. quod fraticis modum car-
nulentum tractu implens in mari, extra-
ctus lapidescat vel ad solum contactū;
nam retibus exceptū, aut scalpro præ-
cisum Curalij nomen induere putatur
quod acri feramento præcisum sit, & tū
Plinius ominatur, nimirum κεράλι-
ον, quasi τῇ κερατὶ ἀλωτὸν, hoc est, præ-
cisione raptum. Aliam, sed fabulosam
nominis rationem adfert Eustathius,
quod è cruore, qui de Gorgonis capite
distillarit, ortum duxerit, quasi ἐκ
τῆς κούρης ἀλλόμυρον. Al. Coral/Ro-
rell/Kraeln. B. Corael/trael. G. Co-
ral. It. & H. Corallo.

Crytallus, vel Crytallum Plin. Lapis
vehementia gelu frigorisq; concretus.
κρύσταλλος, quasi τῷ κρύει σελλόμενον
ὑδάτι: quod sit aqua gelu contracta,
coactaq; vel potius κρύεις σαλαγ-
μός. Al. Crystall. B. Cristael. G. Cre-
stal. It. Cristallo. H. Cristal.

Succinum Plin. Lacryma vel resina
arborum odoratarum, pini & pina-
stri præsertim, cui rei indicio est o-
dor similis, cum accenditur atteri-
turque electrum Ouid. glessum ve-
teres dixerunt, à translucida vitri in
modum specie. ἤλεκτρον, χευσσοφόρον,
πτερυγοφόρον & ἄρπαξ Plinio, quod
folia, paleas, plumasque ad se ra-
piat.

piat, attritæ concepta caloris vi. Dicitur $\epsilon\lambda\upsilon\sigma\epsilon\iota\sigma$, hoc est, lyncuriū ut vult Strabo lib. 4. Velut è lyncis lotio natum, quod aggesta terra obruit illud animal, quasi humano id usui inuideat, in quo Theophrastus dissentire videtur, qui Lyncurium trahere ad modum Electri non paleas modo, sed bractæas etiam metalli scribit in libr. De lapid. ita ut inter ea discrimen manifestum ponat: quin & Electrum lapidem esse in Liguria fossilem idem ait, sed quam vere, nescio. Vocatur & $\delta\acute{o}\kappa\epsilon\upsilon\omicron\nu\omicron\nu\iota\lambda\acute{\iota}\alpha\delta\omicron\nu$ apud poetas, quasi lacrymæ Solis filiarum, quas exstillarint in morte Phaetontis fratris. carabe officinis vocatur.

Succini genus primum (quod femina differentia insignit Theophrastus) flavius est, & pellucidius, quod glestum & glastum Germani dixerunt; hodie Augstein/ illis vocatur, & Bornstein. B. Amer/ oft amber. G. Ambre. It. Ambrigialla, ambra di corona. H. Esclarimente, ambar. Alterum genus album & obscurum, quod spurium & bastardum vocitant Germani.

Gagates Plin. vel gangitis, Lapis odore gravis, qui ustus sulphureum Plinio, vel bituminosum odorem Orpheo & Dioscoridi vomit. $\gamma\alpha\gamma\acute{\iota}\tau\eta\varsigma$, $\epsilon\chi\sigma\alpha\gamma\iota\varsigma$ πέτρα Nicandro. Al. Gagatstein/ Augstein/ Bornstein/ Bernstein. B. Aghet. G. Agathe. H. Azauaje.

Thracius lapis, Gagatidis species est apud Nicandrum, quem aqua accedit, oleum restinguit, nigri coloris. $\theta\rho\alpha\varsigma\alpha\lambda\acute{\iota}\theta\omicron$. Al. Schwarzer Augstein/ oder Birnstein B. Swart Aghet.

Bitumen Plinio, Limus seu terra quadā tenax ac lenta, pici persimilis. $\alpha\sigma\phi\alpha\lambda\tau\omicron\varsigma$ Iosepho. Al. Judenleim B. Jodenlijm. G. Limon glueux, It. Bitume. H. Betum Indiego.

Naphtha Plin. Bituminis liquidi genus siue colamentum bituminis. $\alpha\sigma\phi\eta\mu\alpha$ τῆς $\alpha\sigma\phi\acute{\alpha}\lambda\tau\epsilon$, ut Dioscorides habet. Hoc nihil esse aliud, quam vocatum petrelæum siue petroleū contendunt, magnamque cum igni cognationem tribuunt auctores. $\nu\acute{\alpha}\phi\tau\alpha$ Dioscorid. $\nu\acute{\alpha}\phi\tau\alpha\varsigma$ Plut. $\mu\eta\delta\epsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma$ $\phi\acute{\alpha}\rho\mu\alpha\kappa\omicron\nu$ Eid. & simpliciter $\phi\acute{\alpha}\rho\mu\alpha\kappa\omicron\nu$ Suid. item $\mu\eta\delta\epsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma$ $\epsilon\lambda\alpha\iota\omicron\nu$ apud eundem, quod Medea pellicem inuncta naphtha viru corona concremauerit. $\pi\epsilon\tau\rho\epsilon\lambda\alpha\iota\omicron\nu$ Nicolao Myrepsō, $\mu\acute{\upsilon}\epsilon\gamma\upsilon$ & $\acute{\alpha}\lambda\gamma\epsilon$ $\beta\alpha\rho\beta\acute{\alpha}\rho\epsilon$ Eid. Al. Peterol. B. Peterolie. It. Petroglio. H. Petroleo.

Sarcophagus Plinio, Aflus lapis, è quo capuli & conditoria mortuorum fiebant antiquitus, absumentia impostorum corporum carnes, unde illi nomen, ut testatur Dioscor $\sigma\alpha\rho\kappa\omicron\phi\acute{\alpha}\gamma\omicron\varsigma$, $\acute{\alpha}\pi\omicron$ $\lambda\acute{\iota}\theta\omicron$. B. Len Sarcf. G. Pierre de sepulture. Ital. Peora che si mette sopra il sepolcro. H. Piedra que cubre la sepultura.

Signa Cic. sigilla Eid. Sculptilia fusiliaq; opera $\acute{\alpha}\gamma\alpha\lambda\mu\alpha\tau\alpha$. Al. Bilden/ bildnussen. B. Beelden/ itē medalien. G. Image; & medailles. It. Imagini & medaglie. H. Estatuas y medullas.

Sigilla plutealia Cic. Imaguncula pluteis tabulisve incluse. Al. Bilde in Tafeln eingefast. B. Beelden in tafereelen ingeset. G. Petites images enleues faites de bois, ou encallées It. Picciole imagini incassate. H. Imagenitas encaxadas.

Typus Cic. Imago è gypso, ad cuius similitudinem & formam statuarius plastes vel lapidem cedit, aut ex fundit. forma Plinio $\tau\acute{\upsilon}\pi\omicron\varsigma$. Al. Modelwerck/ patron. B. Voorbeeld/ moelbeeld/ patron/ exemplaer. Gal. Modelle, patron. Ital. Modello, patronne. H. Molde ò forma.

Typus & forma, Vocatur etiam matrix,

rix, qua nummi producuntur τὸ-
πος. Al. Stämpffel damit man
münzet. B. De Stempel. G. Le for-
me de la monnoye, ou la ma-
trice. It. Il modello della moneta.
H. El molde del dinero.

Ectypum Plin. Senec. opus ex ipsis typis
efformatum. ἐκτύπον, ἐν φράγματι,
ἱμαγμα, ἐκμαγεῖον, ἐκτύπωμα, ἀ-
πεικασμα. Al. Abconterfentung B.
Conterfentsel G. Vn contrefait. It.
Contrafatura. H. Debuxo.

Toreuma Cic. Sallust. Opus calatum,
tornog factum. τόρευμα. Al. Auf-
gestochne Arbeit / erhebt Bild-
werck / gereucht Werck. B. Ghe-
dranet oft ghedreuen Werck. Gal.
Piece d'ouillage taillé. Ital. Opera
sculpta, ò lauorata al torno. H.
Obra torneada ò esculpida.

Perrumen Plin. quo consolidantur me-
talla. σιδήρευμα, ἀρμυγή, συναφή. Al.
Löthung / Löthmetall. B. Sondeer-
sel. G. soudure. It. Soldadura. H.
Atincadura, saldadura.

Coagmentum, Plauto commissura,
Arcta & compressa coniunctio, pro-
prie lapidum σύνθημα, συναφή, ἀρμη.
Al. Zusammenfügung. B. Verga-
deringhe / vergaersel. Gal. jointure,
attachement, liaison. It. Giuntura.
H. Aiuntiamiento.

Compages Cic. compago Ouid. ἀλλη-
λαχία, ἄρμη, ἀρμυγή, συναρμυγή, ἐ-
πίσυνξις, proprie in lignis dicitur Al.
Fuge / Versammlung B. Doege / ver-
gaderinge. G. Assemblage, attache-
ment, conionction. It. Congion-
tione, rassembramento, trauegio-
ne. H. Trauazon.

DE GEMMIS.

Gemma Virg. lapillus pretiosus Cur-
tio. πρῖμος λίθος, πρῖμαλφὴς λίθος Aris-
toph. schol. & πρῖμπος. Al. Edelge-

stein. B. Edelgesteente / costelicten
steen. G. Pierre pretieuse. It. Petra
pretiosa. H. Piedra pretiosa.

Achates Plin. ab Achate cognomine
fluuio Sicilia, ut testatur cum Theo-
phrasto Plin. Al. Achat. B. Agat. G.
Agathe. It. Agata. H. Azauache.

Adamas Plin. ab indomita vi nomen
habet, duritia inenarrabili, victriceq;
ignium natura. ἀδάμας. Al. De-
mant / Demut. B. & G. Diamant.
It. & H. Diamante.

Aerites Plin. & Lapillus qui in aquila-
rum nidis reperiri solet, vel à colore
auis, vel à virtute, qua citra illius
presentiam parere aquila negatur.
ἀετῆτης. Al. Adlerstein. B. Adeler-
steen. Plinius scribit aliquos hunc la-
pidem gagaten dixisse. quod & Ser-
uius annotat, cum sint diuersi.

Amethystus Plinio, Violacei coloris
gemma, nomen habens à vini colo-
re, quem priusquam degustet in vio-
lam desinit, ut Plinij verbis dicam:
nam hallucinari eos ostendit Plutar-
chus, qui gemma nomen datum pu-
tant à presidio profliganda temu-
lentia, cum Theophrastus οἶνω πόν
τῇ ᾗ δὲα esse dicit, vineo colore, &
αἵμαλέλω ἀμέθυστοι Tryphiod. quod
diluti cruoris colorem referat Dio-
nysius Afer ὑπὸ γέμα πορφυρέα
quod leniter purpureum colorem
affectet. Al. Amethyst. B. Amethyst.
Gal. Amethyste. Ital. & Hisp. Ame-
thysto.

Bacca Virg. margarita Cic. vnio Plin.
μαργαρίτης Theophrasto, κιναιδὸς,
Arrian. ἰνδὸν γὰρ λίθος, ἐν ἰσπανίᾳ λίθος,
Luciano. Erithraeus lapillus Statio,
quod à rubro mari peteretur. bacca
conchea Virg in Culice. Al. Perlin.
B. Perle. G. Perle. It. Perla. H. Perla,
ò aliofar gruello.

Vnio exaluminatus Plin. qui colore
pellucidus & prestans est. Videtur
autem

autem exluminatum dixisse, qui tristitiam illam aluminis exuerit. Al. *Henter schone Perlin.* B. *Hüpsche schoone peerle.* G. Fort belle perle. It. Perla chiara & bella. Hisp. Perla muy clara y hermosa.

Cylindrus *Iuuenali*, elenchus *Plinio*, *Margarita oblonga, ovali figura.* κύλινδρος. Al. *Langlechte Perlen.* B. *Langachtige Peerle.* G. Perle longuette. It. Perla longhetta. H. Perla rolliza y pro longada.

Tympanum *Plin.* *Margarita hincrotunda, inde plana.*

Beryllus *Plinio*, *Solino*, cum *smaragdo* *natura communis putatur, colore surdo, qui figura sexangula re percussu excitatur ab artificum ingenijs* *Tryphiodorus ceruleum illi colorem dat,* γλαυκὴν βήρυλλον vocans: *Marbo-deus quoque violacei coloris aut cerulei in genere beryllorum excellere ostendit illo versu.*

Eximios violæ similes, lymphæve marinæ.

ita namque è manuscripto vetusto codice legendus ille versus, ubi hactenus in excusis, oleo pro violæ, fuit. Al. *Beryll.* B. *Berille.* It. *Acqua marina*, eo quod *caruleas maris undas imitetur.* H. *Berillo.*

Carbunculus *Plinio*, à similitudine *prunarum nomen sortitus, tamen si ignis non sentiat. ἀπύρωτος* propterea à nonnullis dictus, ἢ ἀνθρακίτης. Al. *Narckfunkelstein.* B. *Carbunkel.* G. *Escarboncle.* It. *Carbuncolo.* H. *Caruoncol.*

Carbunculus amethystizon, *pyropus* *Ouid.* *ab igneo flammeo ve rubore,* πυρωπός, ἀνθραξ ἀμεθυσίζων. Al. *Rubin.* B. *Nobijn.* G. *Rubis.* It. *Rubbi-no.* H. *Rubbi.*

Carbunculus carchedonicus, vel *Garamanticus*, qui *granatus à pomipunicis colore nominatur.* Al. *Grana-*

nat. B. *Granaet.* G. *Granat.* It. *Granato.* H. *Granado.*

Carbunculus candidus, qui *extremum visu nubilum quid praefert.* B. *Bolans.*

Chrysolithus *Plin.* *aureo colore transluces, non malè à Propertio flavus propterea dictus, quem hodie gemmarum mangones Hyacinthum flos nominant.* χρυσόλιθος. Al. *Hyacinth.* B. *Yacinth.* G. *Hyacinthe.* Hyacintho. H. *Iacinto.*

Cyanus *Plin.* *Colore ceruleo gemmatus.* κύανος. Al. & B. *Saphyr.* Gal. *Sapphir.* It. *Sapphiro.* H. *Cafir.*

Cyanus mas, qui *saturato magis caeli colore est.* B. *Blaeuwe saphier.*

Cyaneus lapis, *Coloris cerulei lapis in aurarijs ararijque metallis inuentus, quem Lazuli lapidem officii vocant.* It. *Azuro oltramarino.* **Armenius lapis**, qui *inuentus rariore est.* It. *Verdazuro, quasi viride ceruleum.*

Hyacinthus *Plin.* *alius est ab eo quod nostra secula nominant, nam dilute re etiam fulgore violacei coloris Amethysto vincitur.* ὑάκινθος. *Lazuliano.* Al. *Behemischer* / *oder Meisnicher Amethyst.* B. *Le Beemischer* / *oft Meisnischen Amethyst.*

Iaspis *Plinio*, *viridi colore est.* ἰάσπις. Al. & Belg. *Iaspis.* Gal. *Iaspis.* It. *Iaspide.*

Iaspis aerizusa, *eranus sine eranos,* ἰάσπις αἰριζουσα, ἰνίτης *Dioscoridi.* Galeno. Al. *Turckis.* B. *Turquoise.* C. *Turquoise.* It. *Turchesa, o Turchina.* H. *Turquesa.*

Iaspis Grammatias *Plinio lib. 37. cap. 1.* *que transversa linea alba praecingitur.* ἰάσπις γραμματίας.

Lychnis *Plin.* *vel lychnites, Gemma cuius lucis vigor flagrantia lucernarum excitatur, cocci rubore suffusus.* λυχνίτης. Al. *Gelachter Rubin* / *indico*

iudicio doctissimi Georgij Agricola
qui in hac cognitione primas facile
meretur. B. Sheelachtige robin.

Onychium Theophrasto, Lapillus è fu-
sco & albo compositis constans, ad
estypas sculpturas quasitus. vitandis
periculis valere creditus. ὄνυχον Theo-
phrast. λεῖον καὶ ὑγρὸν φαιῶν καὶ ὀκράνλευν.
Hanc crediderim esse onychen Ara-
bicam Plinio dictam, quam nigram
esse ait candida zona praeinctam. Al.
Onichel. B. Onijkel. It. Onicolo.
Hallucinari enim illos Lexicorum
rhapsodos autumo, qui Onychen Gal-
lice Cornaline, & Nebrissensem, qui
Cornariam reddit. Onyx autem can-
dorem praefert unguis humani simi-
litudine, unde illi nomen.

Est & hoc in genere, quem Chalce-
donium vulgo nuncupamus. Al.
Chalcedonius. B. Cassedonie / oft
chalcedonie.

Sardonix, Mixtum habet è Sarda &
Onyche nomen. Arabicam Sardo-
nychen excellere testatur Plinius,
candore circuli in ipsis umbonibus
nitente, ac nigerrimi coloris sub-
strato: nam Armenica pallidam pra-
fert zonam.

Sardius Plinio, qui impensius nigret,
mas est: qui rubet magis, Sarda est,
femina Theophrasto habita. Al.
Carneol. B. Corneol. G. Cornaline.
It. Corneolo. H. Cornarina.

Sapphirus Plinio, quem syrtiten etiam

Marbodeus nominat: à Syrtibus na-
talibus eius, eo versu qui in excusis co-
dicibus abest:

Hic & Syrtites lapis à plerisque vo-
catur.

Quod circa Syrtes Libycis permistus
arenis,

Fluctibus expulsus feruente freto re-
peritur.

Lapis cerulei coloris à Cyano mare
non multum differens, unde & κυανὴν
πέπληρον Dionysius Afer eam vo-
cat, quam & ἵαδ' ad viride declinat,
qualis proprie περασίης nominatur, &
ut χερσίης, quam χερσὴν Dionysius.
Al. Gold / vnd blau Sapphyr. B.
Sapphier. G. Sapphir. It. Sapphi-
ro. H. Sapphir.

Smaragdus Plin. Virore oculos satians
gemma, unde ab Horatio viridis la-
pis vocatur, quem ex Iaspide fieri ar-
bitratur Theophrast. σμαράγδ' &
σμαράγγειν, id est, à nitore. qualis in
undis relucet. Al. Smaragd. Belg.
Smaragd / emarraude. Gal. Ef-
meraude. Ital. Smeralde. Hisp. Ef-
maralda.

Topazius Plinio τὸ πάζον vel τὸ πάζιον
Eustath. γλαυκίοντα λίθον καὶ πυρρὸν
τὸ πάζει dixit Dionysius Afer. Hunc
aureum de se iubar fundere ait Eu-
stathius, qui densioribus tenebris e-
lucescat magis. Al. Topass. B. Top-
pacs. G. Topasse. It. Topatio. Pe-
trarcha & Danti. H. Topazio.

ELEMENTA rerum omnium generationi & interitui subiectarum pri-
mordia esse, nemo est qui reclamat: Horum autem soboles esse qualitates pri-
mas, (elementarias propterea à Galeno dictas) id ipsum quoque indubitatum
est. Ex harum autem modo aut immoderatione potius, morbus cum existat, post
explicata elementorum & accessoriorum vocabula, morbis vitijque naturalibus
proximum locum demus.

MORBORVM, SYMPTOMATVM, VITIO-
RVMQVE NATURÆ, ET AFFECTIO-
num vocabula.

MORBVS Cic. valetudo aduer-
sa Colum. νόσος, νόσις, νόσημα,
νόσηλεια, ἀρρώστημα. Al. Sucht/
francfheit / siechtag. B. Sieckte/
francfheyt. G. Maladie. It. Morbo.
H. Enfermedad.

Morbus fonticus, Iurec. qui perpetuus
est, neque certo tempore finitur, sine
qui gerenda cuique rei impedimento
est, à fontibus, hoc est, nocentibus,
quasi perpetuo nocens, ac propterea ho-
minem absentia accusans. Plinius pro
Epilepsia accepit. νόσος δὲ αἰνὴ, νόσημα
παραπαιὼν Alcaeus dixit, quasi ma-
gni momenti. Al. Schädliche
francfheit. B. Menhangēde sieckte/
byblijuende plage G. Maladie lan-
guoreuse. It. infirmita grande. H.
Enfermedad durable.

Morbus anceps Plinio, è quo hic euadit,
ille interit. ἀμφίβολον νόσημα. Al.
Xrancfheit da dieser von stirbet/
vnd jener nicht. B. Een sieckte daer
d'een af sterft en d'and ontcomt. G.
Mal dont l'un meurt, l'autre e-
schappe. It. Morbo del quale l'vno
muore, l'altro iscampa. H. Enfer-
medat que mata el vno, y dexa el
otro.

Morbus vniuersalis, quo pleriq; vulgo
conflictantur. πάντηκινον ἢ παντόν νό-
σημα Galen. τὸ πολλὰς κινῶν ἢ καταλαμ-
βάνων. Al. Allgemeine francfheit/
gemeine Plag. B. Ghemeyne Pla-
ghe. G. Maladie vniuerselle & ge-
nerale. Ital. Malattia vniuersale &
generale. H. Enfermedad que esta
en todas partes.

Morbus patrius, siue vernaculus, qui
nunquam non & peculiariter locum
aliquem infestat. νόσος ἐνδημὸς Ga-

leno. B. Een Lantsieckte.

Morbus fluens Lucano, morbus c
Virg. lues Stat. corruptus & morbi
aeris tractus, qui vno eodemq; temp
re ex aeris constitutione natus al
grassatur. ἐπιδημιον νόσημα Gale
popularē vocant interpretes. Φθ
Herodiano. aeris infectio dici poss
Al. Xrancfheit so gemeinlich vñ
Leut vñ Viehe außgehet. B. E
sieckte die wt infectie des loch
rijst. G. Maladie generale par inf
ction del air. It. Malattia per infe
ctione del aire. H. Enfermedad qu
nace porque el ayre esta corrup
pido.

Morbus pestilens, pestis Cic. pestilit
Lucretio, Exitialis morbus. λοιμὸς
λοιμῶδες νόσημα, ἢ ὀλέθριον, νόσος
θεῶν, νόσος δὲ simpliciter Thucyd. νόσος
λοιμική. pestilentia Plin. Al. Pestili
Beul B Pestilentie/gratie God.
G. Peste. It. Peste. H. Pestilencia.

Morbus palabundus. ποροῦς νόσος Hi
pocr. Galen. ποροῦδινον νόσημα, q
priuatim sparsimq; singulos occupa
ἢ ἀσφόρος, & ὁμογενὴς, ἀλλὰ ἀπ
συμβάνεσα. Al. Schwerment
francfheit. B. Swermēde francfht
particulier sieckte. G. Maladie qu
regne parcy parla. It. Malattia ch
va grassando or' quiui or' costì. H.
Enfermedad des baratada.

Morbus acutus, quem precipiten
cum Scribonio dicas non male, au
celerem cum Aureliano. perniciali
Liuius dicitur, qui celeriter necat au
liberat hominem ὁξὺν νόσημα & πάθος
Al. Geschwinde francfheit. B. Ha
stighe sieckte G. Maladie soudaine
& vifte. It. Malattia subita. H. En
ferme

fermedad que presto mata ò doxa el hombre.

Morbus longus Celsò, longinquus Linio. tardum Aurelianus vocat. *ῥέονος παῖς* Aretæo, *διωκὴς ἢ βροδεῖα νόσος*. Al. Ein langwirige frantzheit. B. Een lange sieckte. G. Maladie longue It. Malattia longa. H. Enfermedad que dura mucho tiempo.

Pallio, voce Latinis auribus minus nota, sed Medicorum filijs tristissima. *παῖς* Galen. est affectio siue dispositio qualiscunque actionis offensam pariens, naturali corporis constitutioni aduersa, siue præter naturam aliquid parti accidat, siue absit quod affluere naturaliter consueuerat, atque ita quatenus morbum velut Umbra corpus sequitur, etiam Symptomatis nomen assumit. *σύμπτωμα*. B. Accident / quam vocem seruant & cum Gallis Itali & Hispani.

Contagium Virg. contagio Cic. contagies Lucret. Morbus è contactu natus. B. Een halende oft aenhangende sieckte / oft erfsieckte / quod Germani Erbsucht vocant. quo nomine intelligitur morbus aut vitium à parentibus in liberos transiens, quasi hereditarium malum. G. Maladie contagieuse. It. Morbo contagioso. H. Enfermedad que se pega.

Cephalalgia, Capitis dolor in anterioribus eius memembranis. *κεφαλαλγία*. Al. Hauptwehe. B. Hoofstweere / pijn in't hooft. G. Douleur de teste Ital. Dolor di testa. H. Dolor de cabeça.

Cephalæa, Diuturnus capitis & inueteratus dolor, aggreg. cedēs, teste Aetio. *κεφαλαία* Al. Hauptwehe von langer zeit her. B. Inghewortelde oft langhe hoofstweete. G. Douleur de teste de long temps. Ital. Dolor di testa vecchio. H. Axaqueca.

Hemicrania, Dolor recurrens identidem ac statim temporibus, alteramque capitis partem infestans. *ἡμι-κεφαλῖα, ἡμικρανία, ἑτεροκεφαλῖα*. Al. Hauptwehe an einer Seiten. B. Hoofstweere an een zijde. G. Douleur de teste d'un costé. Ital. Dolor di testa da vna banda. H. Dolor de cabeça del vna parte.

Vertigo. *δῖν*, *ἰλινξ*, *ἰλινξ*. Affectus quo circumagi in gyrum videntur omnia, è spirituum flatuumve commotione. Al. Hauptschwindel / ombtrümlung. B. Swindelinghe / hoofstwindel / omloop vant hooft / swijmtlinghe. G. Tournement de teste Ital. Stornimento di testa. H. Vaguido. Vertigo etiam grauius malum vocatur, cum tenebra oculis aut splendores, ac scintilla quadam. (*μαρμαρυγὰς* Aretæo, *λαμπρόνες* alijs dicuntur) cum caligine multas permixta oculis obuersantur, præter capitis & grauedinem, & rotationem. *σκότωμα* Aretæo, *σκότωμα πικρό* *παῖς* Aegin. *σκατόδι*. Hippocr. *σκατοδινία* Platoni. Al. Hauptschwindel. B. Sunselinghe / swindelinghe / blinde hoofstweere. G. Estourdissement de teste.

Crapula Cic. helucūs Tertull. Gracitas capitis è vino nata. *κραίπαλη, τῷ θεῷ τὸ κῆρ, πᾶν δὲιν*, quod capitis statim percellat. Al. Fülleren / Trunkheit / oder Trescher im Haupt. B. Dronckenschap / hoofstweere vā drincken. G. Yurongnerie. Ital. Vbriachezza. H. Embria quez, boracheria.

Insipientia Ciceroni, insania Eidein. Aegritudo animi. valetudo mentis Suet. mentis alienatio Plin. impotentia mentis Suet. deprauata functione principis animæ facultatis in cerebri domicilio sedem habentis. *ἡγε-περσύν, ἡγενοία, ἡγεπερσύν*. Al.

Thorheit. B. Sothent/dwaesheit/
onwijsheit. Gal. Folie. It. Schioc-
chezza, metteria, ignorantia. H.
Necedad, ignorantia.

Delirium Celso, in februm vigore men-
tis alienatio, è bili aut calida expira-
tione ad cerebrum subrepente delira-
tio Cic. deliramentum Plauto. πα-
ραγογή, ὡς φρενός, ὡς φρενός τῆς
ἀγνοίας Plut. ἀρεῶς αἰσία & ἀγνοῖα
αὐτῆς Greg. mentis error Horatio, quā-
do agri desipiunt & aliena loquuntur.
Al. Unsinnigkeit/Uberwitz/Nar-
rerey. B. Remelsinghe / ravelinghe/
doliiorum / ghebrecht van sinnen/
raferije. G. Refuerie, radotement.
It. Delirio H. Desuario.

Phrenitis Celso, continua dementia
Eid. Primarium cerebri malum ex
inflammatione cerebri aut eius in-
volucrorum, comitem semper febrim
attrahens. φρενίτις. phrenesis Iuue-
nali. Al. Tobucht/Unsinnigkeit. B.
Wenrasende sieckte. G. Frenaisie. It.
& H. Frenesia.

Stultitia Cic. fatuitas Eid. stoliditas,
vitium est memoriae, & quedam
mentis ignavia. μωρία, μωροσύνη. Al.
Narren/Ungeschicklichkeit/Thor-
heit Belg Doorschap/sothent/sot-
tichent/dwaesheit. Gal. Folie. Ital.
Mattezza, pazzia, stoltezza. H. Bo-
ueria.

Insania Cic. Mentis agrotatio & morbus
hoc est, insanitas & agritudo animi,
ut Cic. ait lib. Tusculanarum quest. 3.
ubi paulo post subiicit: Insaniam e-
nim censuerunt inconstantiam, id est,
insanitatem posse tamen, &c. ita e-
nim restituendus est ibi ex manuscr.
locus, qui in vulgatis hodie legitur ita:
Stultitiam enim censuerunt, id est,
inconstantiam sanitate vacantem,
cuius scriptura fidem precedentia cō-
probant, ut diligens lector facile iudi-
cabit, ne illum hic morer extra insti-
tutum. ἀνοία, ἀφροσύνη. Al. Ubero

witz/Ulberheit. B. Onwijsheit/o-
cloechheit/in een die niet wel met
hoofde bewaert en is. G. Priuati-
defens. It. insania, poco ceruell
H. Poca sabiduria.

Amentia Cic. dementia Eid. Affec-
tione animi lumine mentis carens. ἀνο-
ία, ἐκσυσις λογισμῶν Plutarch. ἐκσυ-
σις φρενῶν Chrysost. Al. Sinnlose/
Unsinnigkeit/Colle. B. Unsinnicheit/
onsinnichent. G. Forcenment.
Schiochezza, pazzia. H. Locu-
perdida del selo.

Furor Cic. mania Aureliano, rab-
bia Horat hac melancholia fere succedat
ut soboles eius, sed senior trucule
aspectu, & præcipite impetu ob-
inascans, ac proterue calcibus &
gnis mordicusq; bellua in modum
saniens μανία, μανικὴ, ἐκσυσις, λ-
ογισμῶν Euripid. intemperia Plat.
Al. Wühtigkeit/Taubucht/Tau-
be. B. Raserije/verwoethent. G.
ge, fureur. It. Furiosita, furore,
ria. H. Furia, rauia.

Melancholia, quam parum scite G.
cos incessens, Cicero, ut parum ve-
valentes, furorem reddit, est me-
ntis alienatio ex atra bile nata, cum n-
stitia, metuq; coniuncta. μελαγχολία
Al. Schwarz Geblüt. B. Swa-
geestichent/melancolije. G. Mel-
cholie. It. Maninconia. H. Mel-
colia.

Melancholia hypochondriaca, j
flatulenta, aut flatuosa, quæ à si-
stri hypochondrij sympathia gene-
tur, unde ater vapor exiliens ment-
petit.

Lycanthropia, Ea mentis aliena-
qua hominum consortia exosi in-
cessus ac lustra se abstrudunt, &
porum ritu glulatus edunt.

Stupor Cicer. Emotio mentis è repe-
tino terrore. ἐκσυσις, ἐκπληξίς, τῆς
βουλῆς, ὡς ἐκπληξίς. perculsio. A
Ersta

Erstaunung / entfremdung des Verstandts. B. Verbaesthent. G. Estonnement. Ital. Spanto. Hisp. Espanto.

Torpor Celso, Cic. Stupor & hebetudo sensus motusq; *πάρεση, νάρκη, νάρκημα* Galen. *νάρκησις*. Al. Das Schlaffen der Gliedern. Belg. De slaepichent oft vaddichent van leden. Gal. Endormissement des membres. Ital. L'indormire del le membra, torpore. H. Tremielga, entormecimiento.

Oblivio Cic. *ἐπιλησμοσύνη, λήθη*. Al. Vergessenheit. B. Vergetelhent. G. Oubliance. It. Oblivio. H. Oluidanca.

Lethargus Celso, veterinus Plauto, Morbus phrenitidi contrarius, in quo marcor est, & inexpugnabilis prope dormiendi necessitas. *λήθαργος*. Al. Die Schlaaffend sucht. B. De slapende sieckte. G. Lethargie. It. & H. Lethargia.

Cum hoc fere conuenit Caros *κάρως*, in quo profundus sopor est, imo lethargo altior, oculi perpetuo occlusi, sensus motusq; abst, illa sata tamen respiratione. Arabibus Subeth; quae vox etiam Lethargum comprehendit.

Catalepsis, in hac agris hiant oculorum sinus, corpus riget, malum nascentis è Vehemente cerebri refrigeratione cum siccitate, teste Galeno. *κατάληψις, ἀφωρία* Diocli, *ἀνωδία* Antigeni, *κατοχή* Praxagora, *κατοχή* Aegireta. Sunt autem Lethargus, Caros, Catoche, Cataphora, Coma, somniculosa affectiones omnes, profundiore, quam natura ferat, sopore. Al. Schlaaffend sucht. B. Slapende sucht. G. L'endormie. Ital. Morbo sonnocchiofo, mal de mazucho. Hisp. Modorra, modorilla.

Coma, marcor Gal. annotat nonnullos exponere *κώμα*, pronitatem ad

somnum, *καταφοράν εἰς ὕπνον*. Est autem Hippocrati duplex: *κώμα ἀγρυπνον*, hoc est, insomne, in quo vigiles manent egroti, clausis tamen oculis, quos excitati attollunt, & tangentem respectant. *κώμα ὑπνηλόν*, siue *ὑπνωπιδόν*, id est, somniculosum, ubi profundo & diuturno grauantur somno.

Apoplexia Celso, attonitus stupor, sideratio Scribonio, hoc morbo repente concidit homo, motu sensuque priuatus, respiratione etiam laesa: resolutio totius corporis. *ἀποπληξία, ἀποπληκιδόν νόσημα*. Al. Der Schlag oder Tropff. B. Depopelshe / de hāt Gods. G. L'apoplexie. It. & H. Apoplexia.

Paralysis Celso, neruorum resolutio Eidem. neruorum sideratio Scribonio. *ἡμιπληξία, ὁλοπληξία* Aretae *ὁλόλυσις, πάρεσις*. Al. Tropff / schlag / das Güt. B. Beroertenisse / lammichnt. G. Paralyfie. It. Paralyfia. H. Perlezia.

Comitialis morbus à Rom. comitiis Plin. caducus morbus, à cadendo. maior morbus Celso, Herculeus morbus, quae voce inexpugnabilis eius vis portenditur sacer morbus, vel ob magnitudinem, vel quod dirus, & à diis immissus videatur, vel quod in capite anima sacro loco fiat. epilepsia, *ἐπιληψία* dicta, eo quod sensum atq; mentem pariter comprehendit, ut Aurelianus ait. *ἰεγὴ νόσος* Aretae, *ἡεγκλεία νόσος* Hippocr. *ἐλεφαντίασις*, teste Aretae, quod nulli remedio cedat aut expugnari se patiatur. lues deifica vel sacra Aureliano, conticus morbus Plinio, ita enim Epilepsiam è Dioscoride reddit. Al. Sanct Valentins Plag / sanct Veltis Plag / das Böshweh / die hinfallede sucht / frasd. B. S. Jans euel / de vallende sieckte. G. Le mal

saint Jean, le mal caducque, le haut mal. It. Il morbo caduco. H. Gota coral.

Spasmus vel **spasma** *Plin.* nervorum distentio *Celso*, raptus *Aureliano*, conuulsio *Plin.* conductio *Aureliano*. *παράσμος*, *παράσμος*. Al. **Verstrüpfung**/ **verkrümmung**/ **krampf**. B. **De frampe**/ **crimpinghe** der **zen** **nen**. Gal. Spasme, retirement. Ital. **spasmo**. H. **Pasmo**.

Spasmus cynicus, cum canino rictu labra & nares contrahuntur. *παράσμος κυνικός*. B. **Trectinghe** vant aen-
sicht.

Tetanus, rigor *Celso*, distentio *Aureliano*, & extensio, Passio quæ corpus neutro bi flexile facit. *τέτανος*. Eius duo sunt genera: **Emprosthotonus**, quem pronum raptum nominat *Aurelianus*: estq; involuntaria colli in anteriores partes inclinatio; cum scilicet membra antrosum flectuntur, mentumq; pectori affigitur. *ἐμπρόσθονος*. & **opisthotonus**, supinus vel posterganeus raptus *Aureliano* vocatur, quando in dorsum ac scapulas caput torquetur. *ὀπισθότονος*. Al. **Tetanus**/ **Halsstarre**. B. **Stijuen** **hals**/ **stijfheit** **von** **halse** G. **Rigueur** **du** **col** Ital. **Rigori** **delli** **nerui** **ò** **del** **collo**. Hisp. **Enuaramiento** **de** **ner** **uios** sic **Opisthotonus**, enuaramien-
to de capeça a tras.

Incubus, ephialtes *Macrobius*. Corporis nocturna oppressio & suffocatio quædam, voci spirituique liberum me-
rum intercipiens, *ἐφιάλης* siue *ἐπι-
άλης*, ab insultu qui fieri videtur. *ἐφιάλης* *πνιγμός* *Dioscorid.* fauno-
rum in quiete ludibrium *Plinio*, suppressio nocturna *Plin.* *πνιγμῶν* *Themisoni*, *ἐπιβολή*,
quasi impressio *Aureliano*, *ἐνυπνίων* *πνιγμός* *Diosc.* *ἡπιάλος* *Didy.* qui da-
monem esse putat, vocariq; alias *ἐπι-*

άλτιον & *πύλω* & *Δόπαν*. Al. **Nachtmeßlin**/ **Schrotlin**/ **Saxoni-**
ce **alp** B. **De** **mare**/ **oft** **nachtmerrie**
G. **Leloup** **garou**. It. **La** **magera**, **la**
stria, **la** **canara**. H. **Mampesada**
mampesadilla.

Fascinus *Virg.* *Horat.* Morbus, quo pueri
emaciantur, cuius originem obliqui
inuidorum oculis tribuerunt veteres.
cuiusmodi oculos vrentes, vocat *Pe-*
sius. *Βασκανία* *Plut.* *ὡς* *τὸ* *τοῖς* *φεί-*
δι *καί* *νεῖν*. *Hesychio* etiam *κρωγὴ* dicitur.
Al. **Zauberer**. B. **Touerije**.

Saltus, cum membrum alternatim v-
bratur. *παλμός*. B. **Schietinghe** **vo**
leeden.

Suffusio, *ὑπόχυσις*, *ὑπόχυμα*. Sunt qui
cum Scotomate supradicto confun-
dunt, sed tota illi errant via: quod
hoc non minus quam in scotoma
nubecula, musca, atq; id genus al-
oculis obuersantur, cum suffusionis se-
des & causa penes oculum sit, alterius
vero natalis sedes in cerebro ex con-
turbatis spiritibus. Medicorum vir-
gus cum **Manardo** cataractam n-
minat. Al. **Das** **Sternfel**. B. **S-**
chemeringhe / **oft** **vel** **in** **d'ooghe**.
G. **Cataracte** **de** **l'œil**. It. **Catarra-**
ta, **ò** **suffusione** **del** **occhio**. H. **C-**
taracta **de** **ojos**.

Suggillatio, Sanguinis intra tunic
collectio diffusioque ex idu. *ὑπόσφ-*
γμα, alius *ὑπόσφαγμα*. nimirum
ubi oculus sanguine perfusus via-
tur: qui ubi refrigeratus, lineas
πελώμα iam & *πέλαμα* *Theo-*
schol aut *λεπίδιωμα* vocatur aff-
ctus. Liwor Latine: at si multus i-
sit, ac in pus conuertatur, *ὑπόπυον*
id est, puris suffusio, nominatur. A
Blawang. B. **Blaen** **ooghe**. G.
Oeil **bleffé** & **bleu**. It. **Occhio** **ne-**
gro **par** **battidura**. H. **Ojo** **negro**
de **herida**.

Glaucoma *Plauto*, *Plinio*, **Oculi** **viti-**
præte

præternaturam glauſcentis. γλαυ-
κωμα. Al. Ein graver Fleck im
aug. B. Graw ooghe.

*ippitudo Cic. ophthalmia, Inflam-
matio tunicae corneae cum rubore, ten-
sione, & dolore, & delacrymatione.*
ὀφθαλμία, λήμη, γλίμη Al. Augen-
trieffen/ Augenfluß / fließen der
Augen. B. Leepooghe/ loopende
ooghe. G. Vice des yeux pleurants
& chassieux. It. Lacrimatione del-
liocchi. H. Cegaies.

*Delacrymatio Plinio, pituitæ cursus
Celſo, Delatio humorum ad oculos*
ἐπιφορὰ. epiphora etiam Plin. Cic.
ῥευμάτων ἐπιφορὰ Æginetæ. Al. Ein
geher Fluß in den Augen. B. Sp
oft toedracht in d'ooghen. G. De-
fluxion és yeux.

Surditas Cic. κώφωσις. Al. Dumme/
ungehör/taubsucht. B. Doofhent
G. Sourdere, sourdesse. It. Sordi-
ta. H. Sordedad.

*Auditus grauitas Plinio, tarditas au-
rium Eid. βαρυνχία δυσχγία.* Al.
Schwer Gehör / ſbel gehör. B.
Quaet gehoor. G. Difficulté des
ouye. It. L'vdire malamente, à pe-
na vdire. H. No oyr mucho

*Aurium sibilus, tinnitus Catullo. πα-
ραγία, συρισμός, ἦχος, ψόφος, τρι-
σμός, βόρυς.* Al. Singend od sau-
send/oder pfeiffend ohr B. Tuntin-
ghe/sunſinge/ oft runſchinge / oft
ſinginge van ooren. Gal. Le tinte-
ment ou cornement des oreilles.
It. Il riſuonamento & ribombo
delle orecchie. H. El ritinimient
de las orejas.

*Auris verminosa Plinio, vermicu-
lans, quæ Vermibus scatet. σκωλη-
κιών οὖς.* Al. Ein Ohren vol Wür-
men B. Een oore vol wormen. Gal.
Oreille pleine de vers. It. Orechia
piena de vermi. H. Oreja llena de
gusanos.

*Catarrhus vulgaribus Medicis, destil-
latio Celſo, cum ad os & fauces è ca-
pite humor destillat. κατάρρευσ Cel-
ſo, κατάρρεο.* Al. Hauptfluß. B. Ca-
tarthe/quinterne. G. Catarrhe, de-
stillation des humeurs It. Catar-
rho, rheuma. H. Romadizo.

*Grauedo Celſo, Cicer. Defluxus ad na-
res, eas obstruens, vocem obtundens,
tussimque cum sonitu aurium mo-
uens. κόρυζα Hippocrat.* Al. Knusel/
Pfnusel. B. De Snosse / swaerhent
van hoosde/drunkinghe wt de her-
senen. G. Destillation du cerveau,
pesanteur de teste. It. Destillatio-
ne del ceruello, grauezza di testa.
H. Romadizo.

*Raucitas Plin rauis Plauto, raucedo,
ubi in asperam arteriam decumbit,
humorum defluxus. βεγγυχ.* Al.
Hensere. B. Heeschent / haerschent.
G. Enroument. It. Raucita. Hisp.
Romquedad.

*Dentium stupor, Qui ex acerborum
usu contrahitur torpor. αἰμωδία, αἰ-
μωδισμός.* Al. Unempfindligkeit
der Zeenen. B. Eggichent oft bues-
michent van tanden. H. Dentera.

*Errant autem qui αἰμωδίας nomine et-
iam stridorem dentium comprehendere
putant, qui velut attritu quodam in-
telligitur; qui proprie ὀδοντόρυγμος
nuncupatur.*

*Odontalgia, dentium dolor Plinio. ὀ-
δοντελγία Galeno, Al. Zahnwehe.
B. Tantwee/tant sweere / oft pijn
in de tanden G. Douleur de dents.
It. Dolore ò mal de e denti. H. Do-
lor de los dientes.*

*Dentitio Plin Eruptio dentium prima
in infantibus. ὀδοντοφύια Æginetæ,
ὀδοντίασις, à qua differt ὀδαξισμός
Galeno, siue οὐλῶν ὀδαξισμός, ut
ab Hippocrate vocatur, pruri-
tus ille gingivarum, quem dentiti-
entes pueri sentiunt. Alleman. Das*

Zenon. B. Het tanden der Kinder-
tens. Gal. La venue des dents aux
jeunes enfants. It. La prima denta-
tura de è bambini. H. Lo enden-
tecer de los ninños.

Angina Plin. Inflammatio faucium.
αὐαὶ γχη ἔ' λονγ' γχη Aureliano,
quod canes ac lupos frequenter affici-
at. σὺαὶ γχη, vel à suspendij similitu-
dine, quod non secus, quam laqueus
præfocans enecet. ἀγγχὸν enim laque-
us est: vel à σὺαίχην, quod spiritum
continendo respirationem inhibeat,
Et Aurelianus inquit. Al. Das
Zäpflein/das worcken im Hals. B.
ἔ' G. Squinancie. It. Squinancia.
H. Esquinancia.

Parasynanche, In musculis faucium
externis tumor cum rubore. Ὠδ-
σὺαὶ γχη, ὀαὶ γχη Aureliano, quod
suis familiaris sit malum. H. Lo-
bado.

Tonsillæ Plin. Inflammatio circū fau-
ces, durusq; tumor. ἀνλὰς Ægin. ὀγ-
χς στερρῶδης ἔ' περιδμίων, παγι-
δμια Galen. Φλεγμὴν περιδμίων
Dioscor. Al. Geschwulst der trusen
vornen am hals; Mandel B. She-
swollen amandelen. G. Les glâdes
de la bouche à enflambez. It. Pal-
lo infiammato. H. La agalla en
garganta del hombre hinchada.

Columella inflammatio, quam bar-
bari vuulam vocant. cuius quatuor
species facit Aretæus: κίονα siue κιο-
νίδας, cum gurgulio teres gracilescit
ac rubet: σαρφύλλω, quam, quando
livescit ac subnigratur in extrema
ora, ad modum vna: ἰμγόντιον, quasi
lorulum, ubi membrana utrimque
dilatantur, instar alarum & sperti-
lionis: ἔ' κερσῶσδον, hoc est, sim-
briam, quando in tenuem atque ob-
longam membranam desinit, ceu in
mucronem. Al. Das Zäpflein B.
De hunch.

Tussis Terent. βήξ. Al. Der Husten. B.
De hoest G. Toux. It. ἔ' H. Tosse
Tussis sicca Celso, quæ nihil emolitur
Al. Ein truckener husten/der nicht
answürfft. B. Een droogen hoest
die niet en lost. G. La toux sèche
It. Tosse secca. H. Tosse seca.

Difficultas spirandi Celso, Anhelatio
quæ modica est, neq; ex toto strangulatur.
ἀσπνοια. difficultas spirandi
Celso. Al. Schwere des athēs B. b
nauthent vā adē/ oft borsts swo-
gē. G. Difficulté d'haleine. It. Di-
ficulta dell' anhelito. H. Acezo.

Asthma, cum difficultas spiritus veh-
mentior est, ut sine sono ἔ' an-
hilatione spirare nequeat ager. αἰσπ-
susprium Latinis dici annotauit
pæptor olim meus Hollerius. A
Reichen B. Rich. G. Difficulté
haleine vehemente. It. L'asmo. E
Acezo.

Orthopnoea Celso, cum nisi recta co-
uice spirare ager non potest. ὀρθ-
πνοια.

Sanguinis reiectio Plinio, Pallad. e-
iectio Vitruvio, expuitio Celso ἀν-
γωγὴ αἵματος Aretæo, αἱμὴ πύσσις.
Blutrunsch/außwurf des Bluts
B. Bloet ouergeninghe/opgeuim
von bloet/bloetspouwen. G. C
chement de sang. It. Sputar
fanguē. H. Spudar de la sangre.

Profluuium narium Plin. ἡ Ἀλγὴ μύ-
γων αἱμορρᾶγία Dioscor. ἡ Ἀλγὴ πύ-
αἱμορρᾶγία Gal. eruptio sanguinis
è naribus Celso. Al. Das blutē
nasen. B. Het bloeten der niesen.
Saillie du sang hors du nez. It
Escimento di sangue per il na-
H. Sangrar pro la nariz.

Pleuritis, Dolor lateris acutus ἔ' pu-
gens, cū febre assidua ἔ' spirandi di-
cultate. πλευρίτις. Al. Der stich/se-
wehe. B. Het pleuris. G. Pleurisie.
Pleurisia. H. El dolor del costad
Telu

Telum Sereno & Isidoro, Lateris morbus immanis, subito dolore corpus gladij instar transverberans.

Peripneumonia Celso. Pulmonum exulceratio ac inflammatio, quam spiritus difficultas, cum malarum rubore sequitur. Περνευμονία. Al. Lungen sucht B. Longensiechte. Gal. Le mal des poulmons. It. Malattia de pulmoni. H. Dolencia de los pulmones.

Tabes Celso. Pulmonum exulceratio, corpus & niuersum sensim colliquans. Φθῆν, Φθίσις, Φθινὰς νόσος Plut. τηκεδὼν πύη Aret. 10. Al. Die Ettig/ oder Schwindt sucht. B. Teering/ d'wt droogende siechte. G. L'eticque, ou tifie. It. Tifica. H. Tifica, trefedad.

Syntexis Plin. consumptio Cic. Colliquatio, qua mollis primum caro tabescit, mox etiam solidarum partium substantia. συντήξις. B. Slijtinge/ queenende Passie.

Atrophia Celso cum quis timore minus vel nimia auiditate plus quam debet assumit, & inde macies summa oritur: aut cū agrotus vires colligere nequit. ἀτροφία nutrimenti cellario Aureliano vocatur. Al. Das abnemen B. Queenende siechte/ afneminghe/ daer door de Mensche niet groene een can. G. Quand on est en char tre. It. mētre che l'huomo è attormentato della tifica. H. Entonçes que el humbre esta malo de tifica.

Defectio Suet. defectio virium Cicer. languor viriū Ouid. imbecillitas, debilitas. ἀτονία, ἀδύναμις, ἔκλυσις, ἀρρώστια τῆς δυνάμεως. Al. Abneming/ oder abgang der Krefften/ Machtlose/ Schwachheit/ trachtlose/ onmacht/ herglose. B. Swachheit / verliesinge van Erachten/ Erachtloosichent/ onmacht G. De faillance de force, langueur. Ital. Fiacchezza. H. Flaqueza.

Defectus animi Plin. defectio anime Celso, deliquium animi. Præceptum virium lapsus. λειποθυμία Philotheo, λειποψυχία Hippocr. In hoc genere gradus est, ut ἐκλυσις siue λειποθυμία secundum Aetium sit leue animi deliquium. λειποψυχία, validior anime defectio, cuius terminus est sudor, syncope & initium habetur. syncope, συγκαπή grauiissima mortis & in consinio constituta, quasi concisio spirituum, viriumque. Al. Onmacht. B. Onmacht/ Swijmelinghe. G. Pasmofon. It. Fallimento o mancamento di cuore. H. Def-mayo, pasmo.

Cachexia Celso. Malus corporis habitus, & inde omnia alimenta corrumpi contingat. fitque cum aut longo morbo corpus non reficitur, aut malis medicamentis affectum est, aut maligno victu diutius usum est. καχεξία. Al. Ein böse gestalt des Leibs. B. Een groene siechte/ als een in een quaet Wel steekt. Gal. Mauuaise disposition du corps. It. Cattiva dispositione del corpo. H. Asfi que todo el cuerpo esta mal dispuesto. Hinc Cachectus Plin & Cachecticus, cuius corpus macie conficitur. καχεκτικός.

Cardialgia, rosio stomachi Plin. Morfus oris ventriculi, vel (ut Erotiano placet) molestus ventriculi dolor cum nausea. καρδιαλγία, καρδοακή Αλγίσις, καρδιωγμός Hippocr. & Gal. libr. Aphor. 4. pugna tamen est quadam inter medicos de postrema voce, vel ipso Galeno sequestro, nondum liquido composita, sit ne cordis ipsius, an ventriculi (cui cordis nomen alienum non est) affectio: sed à Cardialgia Erotianus claris verbis discriminat καρδιωγμὸν, ut sit cordis ipsius palpitatio. τῆς καρδίας πάλμους ἀπὸ τῆς καὶ σφοδρῶς ῥυόμενος.

quicquid sit, nolim Palamonis hic & si supercilio, & rem ab ipso Galeno dissimulatam componere. Rosio interim illa stomachi (ne altercatio nomenclaturæ prauaricetur, Aureliano etiam σωμαχική σωμαχία. & stomachica passio dicitur. Al. Herzwee. B. Hertpijne/pijne aent Hertes. G. Douleur du cœur. It. Cordoglio. H. Dolor de cor çon.

Nausea Plin. Inane vomendi desiderium. ναυτία. Al. Eckel B. Walginge/de Walge/qualichent. G. Appetir de vomir. It. Voglia de gomitare. H. Volundad para vomitar.

Fastidium stomachi Cic fastidium in cibis Plin. horror ciborum Aureliano ὄση, ἀνορεξία. Al. Massleidigkeit/vnlust des Magens. B. Onlust/Warshent van Spijse. Gal. Desgoustemēt. It. Fastidio del stomacho, leccagine Bocc. sprezzamento delle viuande. H. Hastio ò arborrecimienta del la comida.

Vomitus Celso, Reiectio eorum quæ in ventriculi spatio continentur. ἐμετός. Al. Rogung/das erbrechen/dz togen. B. Ouergeuinge/spouwen/braecken / quasi canino ritu reicere. C. Vomissement. It. Vomito. H. Vomito.

Singultus Conuulsio ventriculi conantis excutere quæ tunicis suis impacta sint. λυγξ, λυγμός. Al. Der Rosch/Nixen/Natsch. B. Den Nick/Roschinghe. G. Le hocquet, ou sanglot. It. Singolto, finchiozzo. H. El hi po, ò solloço.

Ructus Celso, Eruptio reiectioq; flatuum è cruditate stomachi nascentium ἐρύγμός, ἐρύγι, ἐρύγμός Aristot. Al. Ein gürps/topp. B. Een respe / rupsen/respinge. G. Router, route, rouement. It. Rutto. H. Regueldo.

Screatus Teren. Conatus reijciendi de pectore spuri, aut pituita potius, vitium

senio peculiare. χέει. Al. Neusplung/aufwurff B. Schrewinge/wtlegginge G. Crachemēt. It. Sputamento. H. Escupir toffiendo.

Appetitus caninus, Fames ingens & praternaturalis. κνωώδης ὀρεξίς, canina appetentia. fit autem vel ex refrigeratione, & siccitate oris Ventriculi, vel ex acido humore illud pungente. Al. Ein grausamer grosser hunger. B. Onnatuerlijcken groten honger. Gal. Faim sans cesse, rage de manger. It. Appetito cagnesco, grandissima fame. H. Hambre muy grande y extraordinaria.

Bulimus, Insatiabilis edendi auiditas, nata è nimio aeris frigore exiccante os ventriculi. phagedena Aureliano, edacitas præter consuetudinem Horatio βέλινος Plut. in Sympos. Gal. βελιμία & βελιμίασις, βέλινος Plut. Hom. φαγιδαινα. Al. Vnersättiger hunger. B. Een smertigen bijsster grooten hunger G. Vn faim qui ne se peut saouler. It. vna fame & appetito da manicare che nõ si puo satiare. H. Hambre de lobo.

Malacia, pica, Absurda in grauidis mulierib. appetentia. μαλακία, quam Plinius mollitiem prænantium nominat. κίττα, id est, pica, ab auis versicolore varietate, aut inconstantia; quod nunc hoc, nunc illud appetant prænantes, & absurdissima quaque edulia fere. Al. Schwanger Weiber Lust. B. Lust van Vrouwen die groot gaen. G. L' appetit estrange des femmes enceintes. It. L' appetito mirabile delle donne grauide H. El desseo de las mugeres emprennadas.

Oscedo Agell. Vitium oscitandi sapius orisq; hiatus diducendi. χασμν. Al. Stätigs Synen B. Staech geenwen. G. Bailler souuent.

Oscitatio. χασμν. Al. Das Synen. B. Geeun in-

Geenwinge/gapinge. G. Baille-
ment. It. Sbagliamento. H. Boce-
zo, boceزامiento.

Pandiculatio Plat. *Membrorū disten-
sio inuoluntaria ad vaporum diffla-
tionem.* σκορδισμός, σκορδισμα. Al.
Das recten vnd strecken. B. **De
rectinghe en streckinghe.** G. S'estē-
dre de tout son corps. It. Disten-
der se di qua & di la cō tut, ol cor-
po. H. En aspar todo el cuerpo.

Sternutamentum Cicer. sternutatio
Scribon. πτερμός. Al. **Nießung.** B.
Niesen. G. Esternuement. It. Ster-
nutamento. H. El Esternudo.

Cholera, felliflua passio Aureliano,
*Celer per vomitum aluumque ven-
triculi conturbatio, è cruditate pla-
rumq; nata.* χολέρα. Al. **Bauch-
grimmen von vbriger Gallen.** B.
**Bunckwee / oft creuelinge/bor/
quasi βορβοειγμός, (qua voce Aure-
lianus utitur) ob intestinorum mur-
mur huic passioni peculiare.** Gal. La
cholere. It. & H. Colera.

Diarrhoea Cicer. proluuium alui, de-
fluxio Aurel. profluuium alui. Co-
lum. Διάρροια. Al. **Durchlauff/
bauchfluß.** B. **Bunckloop / de loop.**
G. Flux de ventre. It. Flusso, diar-
ria. H. Fluxo de la barriga.

Verminatio Plin. tormina alui Celso.
σπασμός. *Intestinorum circa umbili-
cum torsio.* Al. **Darmwinde/bauch-
grimmen/darmgicht.** B. **Bunckpij-
ne/pijne in den Bunck.** G. Tren-
chees, mal de ventre. It. Dolore o
tormento di ventre. H. Dolencia
ò torçon de las tripas.

**Ileus, quem voluulum, Verbum verbo
reddentes quidam non inscito voca-
bulo appellarūt.** tormentum Aure-
lianus dixit: chordampson Celso,
*Grauiissimus periculosissimūque te-
nuioris intestini morbus: quem Bar-
bari medici vulgo propterea miserere*

*mei vocitant, alij iliacam passio-
nem.* ελσός, à contorsione; χρεδαιψο
*Diocli, quod chordarum fidium ve in
morem intestina tendantur, ut Au-
reliano videtur; vel quod admota af-
fecto loco manus, τῆς χρεδῆς ἀπ' αὐτῆς,
id est, tensam fidem tangere sibi vide-
tur: φεγγμός etiam Aurel. quod ob-
strusis ventris officiis fiat.* Al. **Darm-
gicht/Grimmen.** B. **Lancē euel.** G.
iliacque passion It. Iliaca passion.
H. Dolor de la tripa ilion.

Colicus dolor, Coli intestini morbus.
κολικὴ ἀλγιστος, κολικὴ simpliciter.
Al. **Bauchgrimmen/die Mutter/
à matricis dolore transumpto voca-
bulo, sed perperam: qui error in nostrā
linguam vernaculam transfiliit.** B.
Colicompas/de Noeder. G. La
colicque. It. La colica. H. Colica
passion.

Dysenteria Cic. Plut. Cruenta alui de-
ectio cum dolorifica torsione. unde &
tormina Celso hoc malum nomi-
nat. δυσεντερία. Al. **Rotischad/Rot-
ror.** B. **Troot melesoē/dē bloetgāck.**
Gal. Mal des entrailles. It. Il caga-
sangue. H. Camaras de sangre.

**Lienteria Celso, Intestinorum leuitas,
qua cōtinere nihil potest & assumpta
alimenta protinus imperfecta atque
incocta reddit.** λευτερία. Al. **Bauch-
fluß/die Rur.** B. **Den bunckloop/
daer gheen verteringhe vā Spijse
en is.** G. Flux de ventre avec indi-
gestion. It. Flusso di vêtre concru-
dita & indegestion. H. Fluxo del
vientre con cierta indigestion.

**Tenesmus, tenasmo Plinie, Inanis ege-
rendi voluntas** τενεσμός, τεινεσμός.
Al. **Das truckē / treibende not des
stulgāgs mit wenig würckūg/das
tringē.** B. **Druckē om ter Cameren
te gāc.** G. Esprainetes, expressions,
grand desir d' aller à la selle. Ital.
Volunta grande d' andar alla ca-
mera.

mera. H. El puxo, gana de hazer camara.

Lumbago *Festo, vitium & debilitas in lumbis.* Al. *Lenden wee.* B. *T'spit/pijne inde Lenden.* Gal. Douleur durable & des reins. It. Dolore di è lombi. H. Dolencia del lomo.

Nephritis, *Quis affectus renum, tametsi proprie calculum in renibus hoc vocabulo significari velint.* *νεφριτις.* Al. *Nierenwehe.* B. *Pijn in De Nieren.* G. Douleur de reins. It. Dolore de reni. H. Dolor de los rinrones.

Secundo modo. Al. *Der Stein/das Grief.* B. *Den Steen.* G. La pierre, ou la grauelle. It. La pedra. H. La piedra.

Regius morbus Hor. Celso, ita dictus, quod in aulis regum molliter curetur, (ut Sammonicus ait) ludis, lasciviaque, per qua mens exhilaretur. arcuatus morbus Celso, à colore arcus cœlestis amulo icterus, à volucris galbula concolore. aurigo Scribonio, propter auri colorem, quem bilis toto diffusa corpore mentitur. *ἰκτερός.* Al. *Geelsucht.* B. *Geelsuchte.* G. Jaunisse. It. Icteria. H. Itericia.

Stranguria Plin. substillum Catoni, vesicæ morbus Cicer. urinc stillicidium, quando stillatim lotium redditur. *σπασγία* Plat. *ἡ κατὰ σπῆγχα ὁδὸς ἐκκροῖς.* Al. *Kaltseich/harn strenge/Harnwind.* B. *De coude Pijffe.* G. Difficulté d'urine. Ital. Stranguria. H. Ahogamiento de la vrina.

Dysuria Cicer. Difficultas urina cum cruciatu magno è lotij acrimonia aut cervicis vesicæ inflammatione vel exulceratione. *δυσουρία.* Al. *Harn strenge/Harnwinde/* (vulgus confundit plarunq; similia.) B. *Last om sijn Water te maecten.* G. Dif-

ficulté d'urine. Ital. Gran disagio nel vrinare. Hisp. Dolor de vrinar.

Ischuria, lotij retentio, vel suppressio, obstructo vesicæ meatu, periculo non carens. *ἰσχρία.* Al. *Auffhaltung oder verstopfung des Harns.* B. *Verstoppinghe vant Water.* G. Suppression del'urine. It. Impedimento ò ritenzione dell'orina. H. Retention de la vrina.

Diabetes, Passio qua sine dilatione potus liquor per urinam quasi per siphonem ac fistulam transiens egeritur, Aureliano teste. *Διὰ βύτης* Gal. *διὰ φανγς* Aegineta, ab immensa siti quam inuehit. *Διὰ ῥῥοια εἰς ἔργον, ὕδρεος εἰς αἰδα,* quasi hydrops in matulam. Hinc est quod hunc morbum matulæ intercutem, alij urinae profluuium, & siphonem nuncupant.

Gonorrhœa, profluuium genitale, aut seminis, Nimia seminis profusio sine Venere ac nocturnis imaginibus elata, Aureliano. *γυνόρροια* Barbari gonorrhæam vocant.

Onirogonos, imaginaria Venus in somnis genituræ profluuium Plin. *ὄνειρος γόνος.*

Satyriasmus, à Satyrorum similitudine, (ut inquit Aurelianus) quos in Venerem pronos demones fabulata est antiquitas: vel à visatyrj herba, cuius esus tentiginem genitalium partium inuehere creditur. tentigo veretti Aurel. tentigo Iuuenali, veretri intensio. Priapismus. *ῥοπαλισμός* Suida, *ταῖς τοῦ αἰδέου, τέλει* & *πρὸς αἰς, ταυγίαις, σαρκοπρῶς.*

Ramex Plinio, hernia Mart. Tumor præsertim scroti. *κήλη.* qui pro loci ratione varia sortitur nomina: cum in inguine prominet, *βουβωνοκήλη* dicitur: cum ab intestinis est, *κύτρεος*

κήλη.

κήλη: ubi omentum scroto illabitur,
 ἐπιπλοκήλη: ab adnata carne, σαρ.
 κήλη: ab aqua, ὑδροκήλη: à vari-
 cibus, κισσοκήλη: à vento, πιδυματο-
 κήλη ramexventosus. Al. Hoden-
 bruch/bruch/ der Karmöfel/bruch
 der gemächten. B. Gescheurthent/
 scheuernisse G. Rompare, hergne,
 greueure. It. Hernia. H. Porra.

Hæmorrhoids Celso, Sanguinis proflu-
 uium per venas ani. ἡμorrhoids. Al.
 Blutfluß vnder sich/ Blutfluß der
 gülden Adern oder Aftergender.
 B. De Speene/ den Bloetgancf
 van onder. Gal. Caque sangue, he-
 morrhoides. It. Hemorrhoides H.
 Almoriana de sangre.

Hydrops Horat. aqua intercus. Cicer.
 aquosus humor Aurelian. aquo-
 sus languor Horat. veterum Ser-
 uius ait esse aquam intercutem. ὕδρ-
 ς Aurelian. ὕδρωψ, παρῆκχυσις
 Aureliano, quod sit manifesta qua-
 dam humorum effusio inter perito-
 neum & intestina. Al. Die Wasser-
 sucht. B. De Watersuchte. G. L'hy-
 dropesie. Ital. La hydropesia. H. La
 idropesia.

Ascites, Hydrops solo ventre distento
 ἀσκίτης, quod in morem utris venter
 percussus resonat.

Anasarca, Qui toto corpore diffusus est
 hydrops. ἀνασάρκα, ὑποσαρκιδίος, κα-
 τὰ σάρκα Heraclida, σαρκίτης, & λευ-
 κωφλεγματίας Aretæo & Celso.

Tympanites Celso, aqua intercus sic-
 ca Hippoc. Exstans inflatio ventris
 intenti, & ad percussum palma reso-
 nantis in modum tympani. τυμπανί-
 τας, τυμπανίτης.

Articularis morbus, vel articularius
 morbus. Plinio arthritidis: ἄρθριτις.
 Tumor articuli dolorificus, in quem
 defluxio decumbit. Al. Das Zipper-
 le. Belg. T'fleercijn/ost fledercijn/
 Gichte. G. La goutte. I. L'arthetica,

la gotta. H. Enfermedad de los ar-
 tejos gota.

Hic morbus ab articulo aut mem-
 bro quo decumbit, nomen accepit; &
 à pede, podagra Ouid. ποδάγρα: si
 in genua defluat malum, χυδάγρα:
 si in manus, χεράγρα. chiragra Ho-
 ratio.

Coxendrix Varr. coxarius morbus,
 ischias, ischiadicus dolor Plin.
 ἰσχίος Aegineta. Al. Die Huftwee/oder
 der Huftsucht. B. T'sciatica/pijne in
 de Heupen oft Hencken. G. Goutte
 sciaticque. It. Sciatica. H. Cratica.
 Mensium profluuium, vel mulerum
 profluuium Plin. abundantia fe-
 minarum Eid. ῥ' ἡς ἐστὶν & Scribo-
 nio, ἑμμελὶς & κατὰ τοὺς Galen. γυναι-
 κείων ὁρμή Aristoteli. Al. Die Zeit
 der Weiber. Belg. De stonden/ost
 sieckte der Vrouwen. G. Les fleurs
 des femmes. It. La malattia delle
 donne. Hisp. La purgacion de la
 muger.

Mensium suppressio. ἐποχὴ ἑμμήνων
 Aegineta. ἑμμελίω ἐπιχρησις Diosco-
 ridi. Al. Verstopfung der Weibi-
 schen Zeitten. B. Ophoudinghe ofc
 verstoppinghe der stonden. G. Sup-
 pression des mois es femmes It. La
 suppressione delle purgationi dō-
 nesche. H. El supprimir de la pur-
 gacion de las mugeres.

Mola Plin. Informis caro in utero, siue
 tumor induratus uteri, graviditatis
 opinionem adferens. μύλη Gal. μυλός
 σαρξ Hesychio. Al. Ein Klöß fleisch.
 B. Meulen/een clomp Vleesch. G.
 Masse de chair au ventre d'une
 femme. It. Vn pezzo di carne mal-
 fatto. H. La carne mola.

Vteri strangulatio, præfocatio matri-
 cis Aureliano, strangulatus vuluæ
 Plin. Recursus vteri ad superiora, re-
 spirationis defectum inuehens. πνιξ
 ὕστερα καὶ Dioscor.

Abortus

Abortus Cic. Abortio, Eid. abortium

Plinio, Foetus intempestive ortus, aut violenta extra tempus eius excretio.

ἀμβλωμα, ἀμβλωσις, ἀμβλωσμός.

Hip. ἀποθροῦ Eid. ἔρ ἀμβλωθρί-

διον, ἐκτρώσις, ἐκτρώμα, ἐκτρώσμός

Aristoteli, ἐξ ἀμβλωμα. Al. Missge-

burt / Unzeitling / Zezeitige ge-

burt B. Misval / Misbaringhe. G.

Auortement. It. Abortiuo. H. Cria-

tura mal parida, ò el mal parir de

la muger y sin tiempo.

Ani procidentia, procidentia sedis

Plin. procidua sedes Eid. ἀνιπρω-

δρῆς, quando sedes prolabitur. ἀνι-

πρωσις δρῆς, ἢ ἑδρας. Al. Wenn der

Arßdarm außgehet. B. Als het

eynde oft t' Lijf wtgaet. G. Tōbe-

ment ou fortemēt du long herty.

It. Caduro òescimento de la sedia,

andando del corpo. H. Cayda de la

tripa luenga cagando.

Morbus Gallicus, lues venerea, siphyl-

lis Fracastorio. ὡδὴ τὸ εἶναι τὰ φύ-

λα. Al. Franzosen B. De Pocken / de

Spaenjaerts / oft Franjonfen. G.

Le mal Frnçois, ou le mal de Na-

ples. Ital. Il mal Franzese, ò il mor-

bo Gallico. H. El mal de Napoles,

bunas.

Tremor Virg. τρεμεῖ. Motus deprava-

tus inuoluntarie membrum concu-

tiens. Al. Das zitteren oder schude-

ren. Bel. T'schudden en beuen Gal.

Tremblement. It. Tremore. Hisp.

Temblor.

Dolor. πόνος, ὀδύνη, πόματος, πόπτος.

Al. Schmerzen B. Pijne / Smerte.

G. Douleur. It. Dolore. H. Dolor,

dolencia.

Alopecia Plin. Capillorum defluuium.

ἀλωπεκία, à Vulpe, cuius lotium effæ-

ta dicitur reddere loca in annum, ut

Callimachi scholiastes annotat: ut à

malo vulpi peculiari Al. Schenssüg

des Haars. Belg. Wtwallinge des

Haars. G. La pelade. It. Fela rell

H. Cayda de pelos.

Huic malo assimilis est pilorum

palpebris casus, qui μαδέρωσις, πεί-

φωσις ἔρ μύδωσις nominatur.

Ophiasis Celso, Area species, qua ca-

pillitium defluit, per certa spatia,

modum anguis cutem capitis depa-

scens.

Pedicularis morbus, phthiriasis Plin

Affectus quo corpus verminat, scate-

que pediculis. φθειρίασις. Al. Leus-

sucht. B. Lunsensucht.

Porrigio Celso, Iuuen. Capitis cutis fur-

furaceis squammulis foeda. πτυρία-

σις. Al. Der Grind des Haupts B.

Schorst oft schorsthent vāt hoofte

G. La tigne. It. La tigna. H. Caspa-

de la cabeça.

Achotes Celso, Vlcuscula capitis ma-

nantia, ἔρ foraminulenta. ἀχῶτες.

saphati ab Arabibus.

Aphthæ Celso, oscedo Sereno ἔρ Isido-

ro, Vlcuscula quibus infantium ora

ulcerantur. ἄφθαι. alcola Arabib. B.

Spruwe

Ozæna Celso, Putridum vlcus in nari-

bus cum graueolente mucco in crustu-

lam coactò ὀζαίνα. Al. Ein prestien in

der Nasen. B. Een stinckende punst

ten in de Neuse. G. La puanteur du

nez It. La spuzza del naso. H. He-

dor de las narizes.

Polypus Horat. Carnis excrescentia in

nare propendens. πολύπτε. Al. Ein

Nasen geschwer / noli me tangere.

B. Een Sweere an de Neuse. Gal.

Poupe penule. Ital. Pulpa del naso.

H. Dolencia en las narizes, como

carne de pulpo.

Grando. χαλάζιον. Tuberculum durum

superiori ferme palpebra innascens.

Hordeolum. κριθή. Tuberculum sup-

purans, è palpebra margine erum-

pens.

Bronchocele, hernia gutturis, botiū

Barba-

Barbari nominant. βεγγυχήλη. B.

De spenne/ oft speene.

Stomacacce Plinio, oscedo Marcello, scelotyrbe Plin. Oris vitium illud, hoc crura infestans, ex eodem fonte originem trahens. σωμαγκάκη Straboni, & σκελοτύρβη. B. Laenschun- te/ Schoerbunck.

Létigo Plin. Macula subrussa aut pulla, faciem maxime incessens. φαίς. Al. Laubflecken. B. Sproete. G. Lentille. It. Lentigine. H. Peca.

Impetigo Plinio, Infectio & asperitas summa cutis cum non leui pruritu. lichen Plin. λειχή. Al. Zittermaels flecht. B. Hanrurme. G. Feu volage, galle, gratelle. It. La volatica. H. Culebrilla, empeine.

Psora Plin. fera scabies Celso, & Grace ἀγρία & ὤρεα Celso. Cutis summa asprities cum fursureis squammulis. Al. Ein böse Rand mit Schuppen. B. De boose Schorst. G. Galle, maladie S. Main. It. Ruidezza di pelle. H. Sarna.

Scabies Iuuen. & ὤρεα. Al. Rand. Belg. Ruyde/ schorstichent. G. Rongne. It. Rogna, schabbia Petrarch. H. Roña.

Prurigo Colum. pruritus Plinio, scalp- purigo Solino. κνησμός. Al. Krenig- keit/ das iucken oder krazen. B. De leuckte oft crauwagie. G. Deman- geure, gratelle. It. Pezzicore. Hisp. Comezon.

Elephas Lucr. elephantiasis Plin. ἐλέ- φας, ἡ ἐγκλεισὸν πάθος Aretaeo ob vim insuperabile mali. λέον Aretaeo à cutis similitudine, σατυρίασις Galeno, λε- οντίασις. elephantia Celso, ob cutis as- peritatē corio elephantini non absimile. Al. Aufsatz/ Malezen/ veldsieche. B. Lazerijē/ Malaetschent. G. La- derie, lepre. It. & H. Lepra.

Vitiligo Celso, Cutis vitium infecta. λευκή & ἀλφός. morpheam vocant

Barbari.

Struma Celso, chæras, Tumor in quo quasi glandula dura oriuntur in cer- uice & alis, membrana sua inclusa. χοιρόδης. scrofulam vocant Barbari. Al. Kropff. B. Elieze/ Kropswere. G. Escrouelle. It. Gozzo. H. Puer- ca, ò lamparon.

Varix Plin. Vena crurum faculento san- guine distenta. ἰξία κίρως Al. Kräpf- ader. B. Krampader. Gal. Veine de iambe pleine de sang melancolic- que. It. Vena della gambe piena di sangue. Hisp. Vena tectorcida en la pierna lle de sangre.

Tumor Plin. ὄγκος. Al. Geschwulst. B. Gheswel/ Swellinghe. G. Enflu- re, bofle. It. Enfiatura. H. Hinchaz- on.

Phlegmone Celso, inflammatio Plin. φλεγμὴν, φλόγωσις veteribus, φλι- γμασία Hippoc. Tumor praternatu- ram collectus calidus, cum rubore prominens. Al. Entzündung. B. Ont- steekinghe/ Swellinghe die ont- steeckeen is/ een swijn punste. G. In- flammation que les chirurgiens appellent vn flegmon. Ital. Phleg- mon Venetis.

Tuber, Tumor rotundus è lapsu fere ὄγκωμα Vegetio Al. Buckel/ Hoger. B. Een Buke/ een Bunse. G. Bosse. It. Gibbo. H. Corroba, ò comba.

Panus Plinio, Celso, phlegmone in locis adenosus, lator quam altior, tarde maturescens, neque magnopere in pus se conuertens. φύγεδλον. mammosus panus Plinio. Al. Schwenten/ Drufz/ Düssel oder Knüttel gleich wie ein Bretle. B. Een Sweere. G. Vne enfleure. It. Panocchia. H. Di- uieslo.

Furunculus Plinio, Tuberculum acu- tum cum dolore & inflammatione, ouum columbinum magnitudine nō excedens. δαδύλω. Al. Ein klein spizi- ges

ges blätterle. Belg. Sijck/ oft herte
bunle. G. Boslette dure. It. Bugnon-
cello, visciuolo. Hisp. Comba pe-
queñay dura.

Bubo, panus inguinis. βυβων. Al. Ein
Schlier/ Trüsen neben den Ge-
mächten. B. Een clappoire/ si ex Ve-
neris contagione natus sit, Bult. G.
Bosse, clapoir. It. Anguinaia, ga-
uoccio, panocchia. H. Encor-
dio.

Carbunculus Celsi, Vlcus è crasso atroq;
sanguine, celeriter escharam faciens.
αὐτράξ, qui vel simplex est è putredine
natus. B. Bloetwijn/ oft bloetswee-
re: vel malignus, qualis pestilenti in-
lue grassatur. Al. Pestilenziges ge-
schwer. B. Bunde/ Carbonckel/ t
vier. G. Antras. It. Brusco, carbon-
cello, carbonchio. Hisp. Loba-
nillo.

Phyma Celsi, Tuberculum furunculo
simile, sed rotundius ac planius. φῦ-
μα, φυτόν Archilocho.

Erysipelas, sacer ignis Columel. ignis
Sammonico. ἐρύσιπelas, ἐρύθρον πelas
Polluci. Rubor cum inflammatione ac
dolore Vlcus ambit, interdum vulnere
accedit. πῦρ αἷον Hippocrati. Al.
Das Glockfeuer/ das Rothlauff
oder S. Antonis feur/ die brennē-
de Raach. B. Sin Antonis Vier/
de Noose/ à roseo rubere. Gal. Le feu
saint Antoine. It. Erysipelas, fuoco
di sant Antonio.

Phlyctæna, pusula Colum. Bulla simi-
lis illi qua in cute affusa feruente
aqua existit, subflavo humore dis-
tenta, quam vulgo ignem siluestre
dici, doctissimus Fernelius annotat.
φλύκταινα, φλυκτῖς, φλυζάκιον Ga-
leno. Al. Das Wildfeuer. B. Twilt
Vier/ quod sonat πῦρ αἰθρῖον. G. Feu
sauage, bouton. I. Broffola, bior-
zolo. H. Pestilla.

Herpes, zona Scribonio, serpens Lu-

cretio, Ignis sacri species est, in quo ar-
dor cutim serpentibus minimis pustu-
lis exasperat, & urit per artus repens,
unde illi nomen. ἐρπης Dioscoridi, ἐρ-
πηδων Nicand. ζωνήε teste Plinio. ἐρ-
πυσιν ἐλκεσ Polluci. Al. Ein Ensse-
der vmb sich frisset. B. Sprengt
vier/ een voortcrunpende sieckte.

Herpes exedens, Depascens vlcus, quo
serpendo celeriter penetrandoque vj
que ad ossa corpus urat, teste Celsi
ἐρπης ἐσθιορῶν. Al. Der Wolf. B.
De Wolf.

Herpes miliaris, vel pustulosus, in qu
pustula exigua per cutem summa
excitantur, milio non absimiles, mi-
nimumque prominentes. ἐρπης κερ-
χίας, siue φλυκταινώδης.

Papulae Celsi, Virgil. Feruida eruptio-
nes, rubida cutis aspredines papuli
rubentes Plinio, boa Eid. sudami-
na nonnullis. ἐκζέσματα Gal. ἐκζε-
σματα Gal. Aegin. πεμφοὶ Hippocrati.
Al. Nizblätterle/ Zittermal. E
Root Wonck/ Roothout. G. Bou-
geons ou bibbes. It. Sbroggie. H.
Boia, buua, labanillo.

Papulae & boa, etiam sunt pueril
morbis, qui rubore corpus obside-
runt, vimirum exiles macula rubra, au-
purpurea, interdum nigricante
ἐξανθήματα proprie ea, qua Galeni
lib. Epid. 6. ἐξανθήματα κερχάων
milij similitudine vocat. Al. Rod
Kinderblätterle. B. De Maseler
G. Rougeolle, petite verole. It. Va-
riole, quod nomen Barbaris receptum
est.

Vari Plin. ecchymata, pituitæ eruptio-
nes Plin. Pustulae in summa cute
extuberantes, pueritiæ admodum
infesta, alba, sed in ambitu rubra
morbillis vocant Barbari. ἐκθύματα
Hippocr. ὡς τὸ ἐκθύειν ἡ γὰρ
ἐξορμαίν. qua è tenuibus nata humo-
ribus, in huiuscula potius quam tu-
ber.

bernabeunt; sine crassis ortum habent, in tumores cutem attollunt, et Galen lib. Epid. 3. habet. ἐν βλάβει καὶ ἰσχυρῶς. Aetio, à similitudine electionis al gainitus. Al. Die Kinds Blattern. Belg. De cleyne Pockens. G. Morbilles, les petites veroles Ital. Morbilli.

Papulae Vegetio, quae cuti insurgunt, ex prurigine. B. Puckelen.

Papula poterit vocari etiam pustula aequam in vesicula modum continens videtur. B. Montsmeede.

Pustula Mart. πύσθη. Al. Blätterlein. Psyllin B. Een Blaere/een Pustel/oft Bleyne. G. Vellie, ampouille. It. Velica, ampolla. H. Postilla.

Epinyctis Celso, Subluida vel subnigra pustula, nunquam fabae magnitudinem excedens, noctu potissimum affligit. ἐπινυκτις.

Parotis Celso, Abscessus secus aures. παραρτις. Al. Ohrenmuckel/od Oremittel/geschwulst hinder den ohre. B. Swellinghe achter d'Oore. G. Lesoreillons, apostume derriere ou entour les oreilles. It. Apostemadiero de orecchie. H. Hinchazon tras las orejas.

Hordeolum, à specie hordei, Exiguum tuberculum in palpebris enatum. Graci similiter ὀρδεόλον & ὀρδεόλον nominant: ordeolum Barbari. B. Een Stijghe.

Oedema Celso, Tumor laxus, pituito sus, presso digito cedens, lacunulamque relinquens, membro genuinum vel certe albidum colorem seruante. vndimiam Barbari vocitant. οἰδήμα. Al. Wässerige geschwulst. B. Waterighe swellinghe. Gal. Enflure humide & aqueuse. It. Bolla piena d'acque. H. Postilla llena de agua.

Scirrhus Celso, Scirrhoma Plin. σκίρρος, σκίρρωμα. Tumor durus sine dolore.

renitens. durities dici potest. Al. Harate/härtigkeit. B. Verharhent van leuere/oft and deel des Lichaems. Infiatio Colum. ἐμφύσησις, ἐμφύσησις, πνεύματι, πνεύματι. Tensio inanum corporis spatiorum è flatuoso spiritu. Al. Geschwulst/oder geschwellung. B. Geswollenheit van winden. G. Inflation. It. Confiadura, inflatione. H. Hinchadura.

Abscessus Celso, apostema Plinio. Materia collecta in pus conuersio. ἀπώματις Hippoc. ἀπώματις, ἀπὸ τῆς ἀφίσταται, quod partium in quibus collectio facta est, discessio contiguiq; separatio fiat. Al. Zeittig geschwer. B. Aposteumne G. Apostume. It. Apostema. H. El botor.

Caput Plin. in abscessu vocatur, ubi eruptionem minatur. Al. Ein Eugel/ein Rolcke. B. Thoost/d'Ooghe.

Vomica Cels. Plin. Iunen. Abscessus malignus latens, puris plenus. ἀπώματις & εἶδος. Al. Geschwer. B. Verholen gheschweer. G. Apostume secreta. It. Apostema scosa. H. El botor secreto.

Gangraena Plin. incipiens partis affecta corruptela, & (ut ita dicam) mortificatio. γάγγραινα. male pro cancro exponunt Lexica nonnulla & Germanica & Gallica. Al. Faul Fleisch. B. Quaet en dunl Vleesch. G. Chair morte. Ital. Carne morta d'une piaga. H. Carne muerta de llaga.

Sideratio, Absoluta corruptela atq; extinctio membri affecti, cum sensum omnem penitus pars amisit. σφακελός, σφακελισμός Aetio. τέλει νεκρωσις. Al. Gehe Schwennig eins glieds. B. Als eenich Lir gantschelick t'geuoelen verlooren heeft. G. La corruption totale d'un membre. It. La entiera corruption d'un membro. H. Gastadura de todo el miembro.

Cancer Celso, Tumor durus inæqualis,
aspectu teter, Venis in ambitu turgentibus,
colore liuescens. καρκίνος Gal.
καρκίνωμα Polluci. carcinoma Suetonio. Al. Der Krebs. B. De Cancer.
G. Le cancre. It. Il cancro, il cancro. H. El caratan.

Phagedæna Plin. Cancri genus Celfo,
quod cutim & ſubiectam carnem ſer-
pendo corrodit. *Phagedæna*. Al. Ein
böß vmb ſich freſſendes Geſchwer.
B. Een ſweere totter Ghebeente toe
opbretende/de Wolf. G. Farcin. It.
Exulceratione ſin allē oſſa. H. Bo-
ror cauado haſta à los hueſſos.

Tuberculum superficialium, *aut* huiusculum ἐπιπόλειον ἑλεῖν, ἀμυχί
Gal. Hesychio.

P ydracium, Tuberculum superficialiū
leniter in summa cute natum, phly-
ctenis simile. Ψυδράκιον, Ψύδραξ.

Condyloma. Tuberculum ani simile
hemorrhoidi, unde sanguis fertur,
Aureliano, Celso. ἀνδύλωμα. Al
Harte ronde Knollen / wie Feig-
warzen / sans Flacfers tranchheit
B. Spene G. Le ma. saint Fiacre.
It. Sbroggia de la sedia. H. Almo
rana ciega.

Vlcus *Plin.* *Angl.* Solutio continuitatis à
 rosione proueniens. *Al.* Ein offner
 Schad oder Geschwür. *B.* Zeer/oft
 Smeere. *G.* Vlcere. *It.* Vlcere. *H.*
 Llage que haze materia.

Vlcus Chironium Celfo, quod magnū
est, & oras callosas tumentesq; habet.
quod & Telephium nominat. illud,
quod Chirone præstante Medico opus
habeat; hoc à Telepho, quem imme-
dicabili vlcere affectum Achilles me-
dicatus fuit. χιρώνιον ἔλεγε & τηλέ-
φιον. Al. Bōse Geschwer. B. Boers
en̄ quaet Zeer. G. Maling & mau-
uais vlcere. It. Plaga im̄edicabile ò
incurabile. H. Llaga incurable.

Vlcus malignum, tetrum *Plin. duor.*

τον, κακοηθὲς ἕλκος κὴ δυσπαλθὲς Di-
scor. vlcus verminosum, quod ve-
nibus scatet. σκωληκιῶν, virulentū
iῶδες, saniosum, purulentū, ἰζυρροῦ

Sinus Celso, Venter & latens capacita
qua expurgato abscessu remanet, du
pus exitu negato subsidens, proxim
quaq; erodit, & sana corripiendo la
se fundit κῆλη & sunt qui ἰσθμὸν
vocant, quod ad cuniculosum ulc
transuersis itineribus late proserpe
refero. A. Die hōle eins Geschw
res. B. Hōlle oft diepe Ulcerat
en Scere. G. Surgidoire.

Fistula Plin. Sinus arctus, oblongus,
callosus. οὐρ. & Al. Fistein. B. Fist.
G. Fistule. It. Fistola. H. Fistula.

Vulnus *Virg.* τραῦμα, τραῦμα *Herodot*
Al. Ein Wunden. *B.* Een Wond
ost Nouw *G.* Vne playe, ou ferit
lt. Plaga, ferita, colpo. *H.* Llaga h
rida.

Vulneris os Celso, *ῥήμα τραύματος* & p
hiatura. Al. Die weitte der Wu
den B. De gapinghe oft den Mo
van de Wonde. G. L'ouuerture
la playe. It La harghezza della pi
gha. H. La boca de la herida.

Vulneris crusta Celfo. ἐχάρυα. Al. D
 Kuffen auff einer Wunden. B. E
 Roof van een Wonde G. La cr
 uste d'une playe. It. La crusta del
 piaga. H. La parte sobreray y du
 dellaga.

Cicatrix Cic. ἑλὴ, ἄρσην Hippocr. κηλὴ
Al. Wundzeichen / Wundmal. J
Littrecken / Lijcktecken. G. & lt. C
catrice. H. Seual de la herida.

Vibex Persio, Signum verberis; *Stigma* in carne remanens è vi verberis. ἱεὺξ Hesych. σιγμα, σμῶδι, σμῶδιον, πέλινον, πελίωμα, πλίδωμα. A. Streichmal / Schmarren. B. Gesslagen Streep / streeme. Gal. Marque demeurant puis qu'on a este fesse. It. Signale, tacherella Boccat

H. Ron.

H. Roncha señal del guelpe.

Stigma Martiali, Nota qua inuritur quis, quaque fit literatus, ut Plantiano more dicam. victurum in cute punctum Veget. Stigma, nota publica in Theodosiano codice vocatur. *σημα*. Al. Brandtmal/Brandzeichen/angebrennt Zeichen. B. Brätteecken. G. Marque empreinte d'un fer chaud. Ital. Tacherella, segnale bruciato. H. Punctura ò punctadura, quemadura, señal quemado.

Macula Plauto, pro ingenua nota & innata. *naevus* Cic. *σηλὴς*, *απόλωμα*, *απόλ*. Al. Ungeborne Maas/Unmaal/angeborener Fleck. Belg. Mael/Vlecke/Spotte. Gal. Tache, marque, macule. It. Marca, macchia, tacherella. H. Mancha, manzilla, lunar, señal negra en el hombre.

Contusio Plin. *πλασμα*, *φλασμα* Hip. *πορ*. Al. Zerknitschung / zerstoßung. B. Anusänge/Contusie. Gal. Contusio, brisement. It. Farcasso, contusione. H. Quebrantadura, contusion.

Callus Cic. Cutis obduratio è labore nimio *πάλ*. Al. Schwil an Händen und Fußsolen. B. Een Weere/Zeel. G. Cal, ou durillon. Ital. Callo. H. Callo del pie ò de la mano.

Clavus, Tuberculum in cute exstans rotundum, callosum, clavi caput summa parte representans prædura radici affixum. *κλά*. Al. Agerstenaug/Hüneraug. B. Lijckdorck/Decxter-ooghe/Exterooghe. G. Clou. It. Callo di è piedi. H. Nacido del pie.

Intertrigo Plin. Colum attritus Plin. Intertrimentum in feminibus præcipue sudantibus ex incessu vel equitatione. *δυσέρρεμα*. Al. Der Arßwolf. B. Blicsaers / smertinghe/oft smeertsoel. G. Entietail. escorchure de peau par eschaffement,

souilluge. Ital. Scorciatura. H. Sa-horno del sudor.

Pernio Plinio, Morbus pedis præcipue calcem infestans nimio frigore. *χιμῖον* *μεγάλαν* Theon. Al. Außbruch an Füssen oder Verßen von Kälte. B. Mule/oft Eackhiele. G. Mule aux talons. It. Speronaglia, buganza. H. Sauanor, ò frieras.

Vari Celso, Dura & pusilla faciei tubercula, velut rotunda scabra. *σιοντοί*, quod *ὄνδα*, id est fimo, similiter faciem conspurcent. *ἀκναι* Cassio medico, vel potius *ἀκναι*, eo quod pruritus non pariant. Al. Rothe Blätterlein im Angesicht. B. Steenpuntkens in de Mensicht/oft droncksaerts punsten. Gal. Taches ou petites ampoules au visage. It. Vesighette ò bolle nel viso. H. Barri en el rostro.

Verruca Plin. Al. Warpen B. Werten/oft Wratte. G. Verrue. It. Verruca. H. Berrucco, berruga.

Verruca penilis *ἀκροχορδών* Verruca oblonga & grandi capite, que corpori adhaeret, exili velut pediculo innixa, aut de chorda pendula.

Verruca sessilis, vel formicans. *μορμυρία*, *μυρμηκίων* Celso, formicatio Plin. Verruca altioribus radicibus, infra lata, supra tenuis, quæ dum stringitur, sensum inducit formicarum (unde nomen habet) morsibus assimilem, restantibus Aegin. & Aetuario. Aetius etiã à colore subatro, qualis in formicis spectatur, nomen illi inditum addit.

Thymus, thymion Celso, Verrucula infra exilis, supra latior, subdura, in summo peraspera, à specie catumini thymi herba, ut Aetio placet aut, quod alius, à colore floris thymis *θύμ*, *θύμιον*.

Marisca Iunen. ficus Mart. Tuberculum in ano ad fici similitudinem. *σύνκον*, *σύνκων*. Al. Feigwarz. B. Een

blepne int Fondement. G. Fic. It. Fico. H. Higo, almorrana, dolencia del rabo.

Pterygium Celso, cum caruncula ab ungue digitorum recedit non sine magno dolore. πτερυγιον. alij volunt esse, cum caro superfusa partem unguis obfidet.

Reduuiā Gel reduuiā Cic. paronychia Plin. Cutis circa radices unguum resolutio atq; fissura. παρωνυχία. Al. Gebrot / wenn die Haut von Neglen sich abwirfft oder schelt. B. Wynaghel / dwangnaghel. G. Peau creuee autour des ongles. Ital. Pannarice, schioppatura toruo all'ogne. H. El respigō, repelo, padralto de la vña.

Parulis, Tuberculum in gingivis, aut, ut alij volunt, inflammatio. παρυλῖς, apud Celsum παρ' ὀδοντῶν scribitur, sed vitiose, ut putatur. B. Sweeringhe / int Tantbleesch.

Epulis, Carnis excreſcentia intus in ore ad molares dentes. ἐπυλῖς. B. Ouerwas van Oleeſch aen de Riefen oft Backtanden. H. La carne superflua cerca de las enzias.

Atheroma Celſe, Tumor eſt coloris expers, in quo continetur humor tenui pulticula, quæ αἰθήρ dicitur, ſimilis. αἰθήρωμα. Al. Ein Schwenten.

Meliceris Caſ. Abſceſſus, in quo mellens quidam mellive ſimilis humor continetur. μελικερῖς. Al. Ein Geſchwer mit Euter dem Honig gleich. B. Eſweere mit Euter ghelijck Honich. Aetius alio nomine etiam κηλῖον, veluti fauum nuncupat, quippe in quo glutinosus humor melli aut fauo ſimilis per foramina in cute eroſa exprimitur.

Steatoma Celſo, Apoſtematis genus, in quo pingue quiddam & adipi ſimile concluſum habetur. στέατωμα. Belg. Spect Apoſteunie H. Apoſtemaque haze podre como ſeuo.

Febris Celſo, à fervore, Calor natiuus imigneum conuerſus, aut immoderatus calor præter naturā in corde exſtens. πυρετός, πύρ, βρυχετός. Al. Fieber / das Kaltwee / der Frörer. B. De Cortſen. G. La fièvre. It. Febre. H. La fièvre, ò calientura.

Febris intermittens. πυρετός ἀγλαΐας πύρ. Febris putrida, quæ viciffim & repetit & ſoluitur, conſiſtitq; in Genus minoribus, corporiſque habitu cuius tres ſunt ſpecies: Quotidiana, Tertianā, & Quartana. quæ vocantur etiam ἀντιδιημέριος πυρετός, quod ſtatis circuitibus recurrant reduces. Al. Das ablaſſend Fieber. B. De cortſe die ophout en wedercompt. G. Fièvre qui va & vient. It. Febre che va & vienne. H. Febre que agota dexta el paciente y deſpues buelue otra vez.

Quotidiana febris Terent. πυρετός αἰμφομερῶς, quæ quotidie ſimiliter recurrit. Al. Täglicheſ Fieber. B. De daghelictſe Cortſe. G. Fièvre cotidiene. Ital. Febre cotidiana. Hiſp. Febre ò calientura cotidiana.

Tertianā febris Cic. tertiana abſoluta Plin. τερτῶς, Al. Drentäglich Fieber. B. Ouer anddaechſche Cortſe. G. Fièvre tierce. It. Febre terciāna. H. Calientura tertiana.

Quartana febris Cicer. quam Saturni filiam nominavit antiquitas, Octavio Horatiano teſte. quadrimi circuitus febris Plin. τεταρτῶς. Al. Das viertäglich Fieber oder Kaltwee. B. De derdendaechſche Cortſe. G. La fièvre quarteine. It. La quartana. H. Calientura quartana.

Diaria febris, ephemera, Unius diei febris, cordis ſpiritu incaleſceto, non autem humoribus, nata. ἐφήμερος, πεμφιζώδης Hippocrat. lib. 6. Epid. quaſi flatuoſa febris, in ſpiritibus inflam-

inflammatis consistens. πρὸς μὲν τὸ αὐτὸν.

Al. Feber das nur ein tag wehret.

B. Coortse van een Dach. G. Fieure d'un iour. It. Febre diarria. H. Calientura de solo vn dia.

Febris continua, continuata Celso.

αὐτοκίνητος. cuius unica est à principio ad finem accessio in plures dies extracta: siue in qua febris nunquam intermittit, eiusque materia in maioribus vasis continetur. Al. Ein statts bleibendes / vnauffhörendes Kaltewee.

B. Ein steeghe byblijuende / en niet ophoudende Coortse. G. Fieure continue. It. Febre continua. H. Calientura continua.

Febris continens, Febris in sanguine

consistens, cuius efferuescenti contagione cor ipsum, partesque omnes incallescunt citra putredinem. hac nullis exacerbationibus accessionum interpellatur, una solum accessione à principio ad finem perdurante. Hac triplex est: ὁμογενὴς siue ἀκμῆς, quasi eundem semper tenorem conservans, quando calor par & sui similis toto febris decursu permanet. ἰσχυρὰς siue ἀναστατικής, quæ à principio usque ad crisin paulatim inualescit atque augetur, calore incrementum assumente: παρὰ κμῆς, in qua calor à summo incipiens vigore, sensim decrescit dum desinat.

Causus, febris ardens, Febris continua,

tertio quoque die exacerbatur, cum maximo incendio & intolerabili siti, quasi continua tertiana. καὶ σπῆς, καὶ σπῆς, καὶ σπῆς Celso. Al. Nitziges Feber. B. Bernende Coortsen. G. Fieure chaude. It. Febre ardente. H. Causon, fiebre encendida.

Febris colliquans, ardentissima, qua

cum pinguedine carnes & solidam substantiam calore liquatam, per alium effundit. σπυγμώδης vel σπυγμώ-

χωρὶς πυρετός.

Febris typhodes, ex ardentium genere est febris symptomatice, à iecinoris erysipelate nata, aut renum. τυφώδης sic quæ ab erysipelate pulmones infestante oritur, καὶ πυρετός vocatur.

Lipytia febris Actuario, in qua externa frigent, interna uruntur. λεῖπτιας, ὅτι λεῖπεται πυρετός, quod calore sit defecta, qui in ea evidens non succedit. Aetius è ventriculi erysipelate accendi eam annotat.

Epiala febris, Febris pituitosa è vitreo & acido phlegmate ortum habens, in qua eodem tempore calor frigusque in quavis corporis particula sentitur. ἠπιᾶλᾶ dicta, Actuario teste, quod ἠπιᾶς ἐλεῖται, quod miti blandoque calore afficiat.

Hæctica febris, Calor præter naturam in solidis partibus accensus, qui tam in cordis substantia sedem fixit. ἡκτική, ἐκ πυρετός, hanc produnt oculi fugientes, corporis squalor, collapsus temporum, ventris extenuatio, & à cibo caloris augmentum ethica Barbari dicitur. Al. Der Ettick. B. De verweende Coortse. G. Fieure eticque. It. Febre ethica.

Marasmus, Tertius hæctica gradus, ubi absumpta carnosissima substantia calor febrilis obsessus corpore primigenium humidum (radicalem Barbari nominant) depascitur manifeste. marcor, vel febris hæctica, cum marcore. μαρσμός, μαρσμώδης πυρετός. Al. Verwelckung / vollkommen Ettich. B. Oprechte verdoeveninghe. Gal Eticque parfaite. Seccagine delle etica. H. La etica verdadera.

Paroxysmus, accessio Celso, exacerbatio alijs, excandescencia non male fortassis verti possit, quod tunc morbus ab humore exagitatus velut excandescit: estque recursus febris.

παρῆρσις, εἰς ὁλὴν Gal. λήϊς Aristot. (cuius ipsius initium δρχή ἔστι παρῆρσις Gal. dicitur.) Al. Das Frostelen. B. Het aencomen & Eortsen G. L'inuasion ou l'accession de la fièvre. Ital. Paroxifino, l'assalto del la febre. Hisp. Assique la fiebre topo el hombre.

Incrementum, *Augmentum morbi totius, & singularum etiam accessionum* αὐξάνσις, ἐπίδοσις, ἐπιπλεσις, αὐξήσις. Al. Zunemung der Kranckheit. B. Toeneminghe/oft vermeerderinghe der Cranchheit. G. Accroissement du mal. It. La augmentation del morbo. H. El crescimiento del mal.

Status, vigor, summa, *Tertium morbi tempus, in quo extrema habet vehementiam, quando scilicet accidentia vis morbi adluit.* ἀκμή. Al. Wenn die tranckheit zum heftigsten obliegt. B. Als die sieckre ten hoochsten is. G. Le bout de la maladie, le plus haut. It. La violenza del morbo. H. La fuerza del mal.

Integritas, *Solutio in febre intermitte, cessatio à febre* ἀπαρῆρσις. nam in continua vocatur ἀσκήρσις, quasi respiratio quaedam à flatu superueniens Al. Ublasß des Febers. B. Aflatinghe van de Eorisen. G. L'entre-laissement de la fièvre. It. Rilaxatione della febre. H. Dexamiento de calentura.

Crisis, *Natura & morbi conflictus*, Aureliano. κρίσις.

Rigor Plinio, *Frigus illud, quod in accessione tertiana febris tremorem adducit.* πῆξ. Al. Starrkelte. Belg. Groote conde. G. Tres grande froidure. It. & H. Rigore.

Perfrictio Plin. *Affectio febricitantiū, qua horrorem praecedit, & extrema membra occupat.* σείβη. Aphrodisiao. Al. Wenn der Leib auffen-

halben kaldt ist. B. Als de wterste leden cout worden / Nunueringhe. Gal. Froissure, refroidissement du corps par dehors. It. Raffredimento del corpo esteriore. H. Frio de fuera en el cuerpo.

Horror Celso, *Perfrictione maior est, & inaequalitate illa, sed rigore minor.* σείβη, σείβησις Diosc. Al. Zitterung von kelte vnd frost / schauderung. B. Beuinge en schuddinghe van coude. G. Frisson. It. Horrore, tremore. H. Espeluzo por frio.

Horrida febris, semitertiana. σείβησις πυρετός Hippoc. lib. 1. Epid. ἡμιτερτία. hemitritæus Martiali, *Febris in qua magnam accessionis partem horrores occupant, eo maxime die, quo tertiana & quotidiana simul occurrunt.*

Subijciamus hic vitiosi corporis & integri affectiones (quas Græci Αἰσθητικὰς rectius vocant) cum natiuas, tum aduentitias.

Quadratus Celso, *qui commoda statura est, neq; gracilis, neq; obesus.* τετραγώνος Platoni. Al. Vierschrötig/wo von Gliedern gestaltet/ein wolge-setzter Leib. B. Vierschotich/wegheset van Lijue / een middelmatig man. G. De beau corsage. Ital. Ben disposto, gagliardo, quadrato. Hisp. Bien hecho y dispuesto & formado.

Torosus Catul. lacertosus Varr. *Colum. qui musculosa & compacta carnis pulpa est validus.* Al. Rnorrich/ Fleischachtich. B. Vleeschachtich/vol vleesch/Poeselachtich. G. Charnu, qui à gros muscles, puissant. It. Lacertoso, carnosio. H. Llento de carne, gordo.

Corpulentus Fabio, μεζαλοσωμάτος, ὁσσεύς, ἐπιπλεής. Al. Leibächtia/groß von Leib/wolgeleibet. B. Lijwich / wel int Vleesch / wel int Lijf.

Lijf. G. Corpulent, corporu. Ital. Corpolento. H. Gordo de cuerpo. **Gigas** Lucret. *Immani corpore homo, quasi terra filius.* γίγας, γῆς υἱός Eustath. γιγάντης, βασιλείας, γαίλοφος. Al. **Ein Riß/oder Held.** B. Een Neuse/ groot Drees. G. Geant It. Gigante. H. Gigante, hijo de la tierra. **Longurio** Varr. *qui inepte longus est ad modum longurij, reliqua corporis mole parum respondente.* ωρεμήκης, ὑπερμήκης. Al. **Ein gar langer Mensch.** B. Langerich veeter / lange lenter. G. Long herty, long homme, long comme vne perche, treslong. Ital. Uomo sconciamente longo. H. Luende cuerpo.

Asosyncritus, cui corpus est rara textura, ἑστ' transpirabile αἰετοσύνχευται, ἀδιάπνους. B. Helder van Lichaem.

Strigosus Columel. monogrammus, macilentus. *Strigosus autem, quasi strigis & rugis deformatus.* φιλόρρις, μριόρραμος. Al. **Nußgemiergelt/gar dürr vnd magher** B. **Maagerbenn/ Schimme** van een man/ *quasi umbra hominis.* Gal. Elance, fort maigre. It. Magro, schemo apud Dantem. H. Muy flaco.

Pumilio Colum. nanus *Iuuenali qui pumilo corpore est,* pumilus Statio, pumilius Sueton. νάνος. Al. **Zwerg/ Mißgewächs.** B. Dwerch / een Naencken. G. Nain. It. Nano. H. Enano.

Capito, Cicer. *cui caput magnum est.* μακροκέφαλος. Al. **Großkopff.** B. **Groot Hoot/groot Hooft.** G. Testu, qui à grosse teste. It. Capitofo, ch'ha la testa grande. H. Hombre de cabeça grande.

Cilo, qui est acuminato capite. Φοξός Homero. Al. **Spitzkopff.** B. **Spits van Hoofde** G. Qui á la teste ague, ou pointue. It. Ch'ha la testa lon-

ga. H. Qui tiene cabeça luenga & alta.

Caluus Sueton, Myconius, à peculiaris incolis Myconi insula vitio μαδάρος, φαλακρός, ψιλός, λειονόρρις, φαλακρός Pol. μυκόνι. Al. **Xaal.** B. **Bles/tael** G. Chauue. I. ἑστ' H. Caluo. **Recaluafter**, recaluus Plauto, *cui calua frons est.* ψεδνός Hom. ἀνὰ φαλακρίας, ἀνὰ σιλ. Al. **Under stirnen taal.** B. **Xael oft Bles aent Doorhoofst.** G. Chauue par deuant. Ital. Caluo di fronte. H. Que tien la fronte calua.

Canus Catul. πολίος πολιοχρως, λευκός, πολιοκρότειος, πολιοχρως Niceta, αἰωπόχρως, αἰφιτόχρως Suidas. Al. **Grauw/weiß von Alter** B. **Grijs/Graew.** G. Chenu. It. Canuto, bianco, griso. H. Cano & albo de cabellos.

Crispus Plauto, *cui intortum est capillitium.* ἑστ' , τεῖχουλ Archilochus, ἑλόνχρως Hom. ἑλότεχρως Herodoto. ἑλόνχρως Alexidi, ἑλοκίνας Telesilla, τραυλοχόρης, αὐτὸς Hesychius citat, τραυλοχόρης Sophocli. Al. **Kraushårig.** B. **Seerolt hanrich/Ernstthoofst/gecrōckeltthoofst.** G. Crespe, Crespu. It. Crispo biondo. H. Crespo.

Rufus, cui rufum est capillitium. πυρρίας, unde Byrrhiæ nomen apud Comicum. ξανθίας Aristoph. ξανδότριξ, πυρροκουρίων Hesych. Al. **Rote Kopff.** B. **Roothoofst.** G. Roux. It. Rosso. H. Roxo.

Maniacus, furiosus Cic. mēte captus Eid. μανικός, φρενόπληξ, ὠδύπληκτος Soph. Al. **Wutig / ertaubet.** B. **Dol/rasende/verwoet.** G. Enrage, furieux, forcené. It. Furioso, fuori senato, priuo de mēte, priuo di senso comune. H. Furioso enrabiado. **Fanaticus** Iuuenal. numine afflatus, Bacchabundus. καὶ ἔχος, καὶ ἔχμεν.

καὶ ὅτι ἐν θεῷ, ἐν θεῷ, ἐν θεῷ, ἐν θεῷ, καὶ
 ὅτι ἐν θεῷ Plut. θεοφάνης, οἱ πο-
 δὲ ἐν θεῷ, οἱ ποδὲς, δαφνηφάνης Ly-
 coph. quod in fanis consulentes oracu-
 lum sacerdotes, laureum tenētes ter-
 mitem spiritum conciperent, baccha-
 renturq. Al. Besessen/feindselig. B.
 Beseten. G. Ravi. It. Fanatico, in-
 spiratio. H. Enspirado.

Lymphaticus Plin. lymphatus Horat.
 Mente captus & insanus. quod nym-
 pharum spectra furorem conciliare
 crederentur. Ceritus Plau. quasi Ce-
 reris ira agitat. Laruatus Plauto,
 Velut Laruarum incurfatione ani-
 mo vexatus νομφολήπιος, δημητελα-
 κός. Al. Unsinnig. B. Unsinnich/
 Dul G. Furieux, hors du sens. It. &
 H. Furioso.

Lunaticus Paulo, qui statis luna tem-
 poribus insania vexatur. σελλωόβλη-
 τος, σελλωιακός, σελλωίζων, λινοπλήξ
 Suida. Φενοπλήξ. Al. Monig/mō-
 süchtig B. Die de Mane int'hoofte
 heeft. G. Lunaticque. It. Lunatico.
 H. Alunado.

Comitialis Plinio, caducus Firmico.
 epilepticus ἐπιληπτικός, ἐπιληπτος,
 φῶς ῥοπή σελλωίης πίπτων Orpheo. Al.
 Der S. Valentins Kranchheit
 hat. B. Die de vallēde sieckte heeft.
 Melancholicus Cic. μελαγχολικός, Φυ-
 σιδης Aret. Al. Schwerblütiger
 Mensch B. Swaergeestich/Mes-
 lancolijck/swaer van Gheeste. G.
 Triste, melancolicque It. Manin-
 conico. H. Melancolico.

Grauedinosus, Vel, ut in vetustis libris
 scriptum inuenio, grauidinosus Cic.
 grauedini obnoxius. κατηράριον, κα-
 τωπικός. Al. Pfauslechtig/ d'schwe-
 re des Haupts vnderworffen. B.
 Hoofstwerich. G. Subiect d'auoir
 pesanteur de teste, morfondu. It.
 Soggiotto a dolor di testa. H. Ar-
 romadizado.

Attonitus Celso, proprie cui casus ful-
 minis vicini aut tonitruu senitus stu-
 pore afflavit ἀπό πλῆκτος, ἐμβόρ-
 νητος. Al. Erstummet/erschlagen.
 B. Verschrickt. G. Estonné. It. At-
 tonito, smarrito. H. Attronado, e-
 spantado.

Cæcus Cicero. oculis captus Eidem.
 τυφλός, ἀλαός, ἀλαωπός Eustath. τυ-
 φλωψ, ἀλαωπός Sophoc. κνώψ Sui-
 da, λιπαυγής Epigram. Al. Blindt.
 B. Blint. G. Aueugle. It. Cieco. H.
 Ciego.

Cocles Plaut. luscus Cic. altero capris
 oculo à natalibus, defoculus Mart.
 vno oculo Agell. μονόμματος, ἑτερό-
 φθαλμος, τὰ τῶν ἀεμιγῶτων ὁ οὖς,
 μονόφθαλμος. Al. Einäugig. B. losch/
 met een ooge. G. Borgue, lousche.
 It. Lusco. H. Tuerro de vn ojo.

Lusciosus & luscitiosus Plin. qui pa-
 rum videt propter oculorum vitium,
 qui caligant & hebesunt: vel, qui in-
 terdiu cernit, à solis occasu obtusus,
 noctu nihil, ut Aegineta inquit. νυκ-
 τάλωψ. σκνιπός Poll. ὑπότυφλος,
 ἀμβλυωπός. Al. Blinzang/ Ueber-
 sehend. B. Bnsiende/ bnsienich. G.
 Qui a courte veue. It. Ch'ha la vi-
 sta corta. H. Visoio que vee poco.

Myops Plin. qui nisi propius admota
 non videt aut legit. μυωψ. Al. Der
 ein kurz Gesicht hat. B. Bnsiende/
 Sticksiende/ die een cort gesichte
 heeft G. Qui à courte veue. It. Ch'
 ha la vista corta. H. Viscio.

Strabo Cic. strabus, qui distortis est o-
 culis. στραβός, ἰσός Poll. ὠδὲ δαλῶψ, ἐ-
 πιπλός Apol. ἀγροφός, στραβός, φολ-
 κός, στραβών Al. Schillecht/ schiläu-
 gig B. Schelaert/ scheluwe/ losch/
 Loschert. G. Lousche, bigle. Ital.
 Guertio. H. Que tjeue los ojos
 turnios que no guarda de recho.

Ocella, lucini⁹, qui exilis habet oculos.
 μικρόμαλθ. Al. Kleinäugig. B.
 Die

Die clemne ooghen heeft. G. Ayant fort petits yeux It. Ch'ha gl'occhi piccioli. H. Que tiene los ojos chicos.

Patus Horat. qui leniter obliquat oculos cum venustate. Al. Der Bock's Augen hat / Gluraug / vbersichtig. B. Glunerachtig / verweent siende / lonck'aert / lepaert. G. Ayant yeux en sorte d'un boucq. Ital. Chi guarda por trauerfo con gl'occhi. H. El que guarda de ojos bueltados a luna parte ò a la otra.

Exophthalmus, qui prominētiores habet oculos. ἐξόφθαλμος Xenoph. Al. Der grosse vñ auß'schieffende augē hat. B. Punlooghe / die groote ende wtpunlēde oogē heeft. G. Qui a les yeux fortāt hors de la teste. It. Ch'ha gli occhi grādi in fuora de la ciglia. H. Que tiene los ojos muy adelante y fuera de la frente.

Cælophthalmus, qui reductos habet oculorum orbis. καλὸφθαλμος Xen. Al. Der hole vñ dieffe Augen hat. B. De hole en diepe ooghen heeft / hoolooghe. G. Qui a les yeux creux & profonds. It. Ch'ha gli occhi incauati & indentro. H. Que tiene ojos encauados y abscondidos.

Cæsius Teren. γλαυκὸφθαλμος Aphrodys. γλαυκῶπις Hom. Al. Der grau Rāzen Augen hat. B. Katoogen. G. Qui a les yeux de chat. It. Ch'ha gli occhi di gatto. H. Que tiene ojos de gaton.

Lippus Plin. cui oculi lacrymantur, & putredinē exudant. γλάμων, λημών. Al. Trieffaug. B. Drunpooge / loopendooge. G. Chassieux. It. Rugiadoso d'occhi, quasi cui roscidis guttulis manant oculi. H. Cegaioso.

Obstipus Cic. Horat. cui collum riget, & in alterum humerum caput reclinat. ὀπίσθιος. Al. Krummbals. B. Crombals / slimhals. G. Torcol,

binard. It. Collotorto. H. Cabezcaydo.

Cernuus Virg. capite terram versus pronoincedens. λορδος. Al. Nidergebogen / bogechrich wie die alten Lent. B. Neersichrich / dien t'hoofte hāget / lunmoore. G. Qui tient la teste inclinée vers terre. It. Ch'ha la testa inclinata verso terra. H. Que mira con la cabeça baxa.

Fronto Cic. Cui frons est ardua & prominens. μετωπίας, ὀρυμέτωπος. Al. Groß Stirnig. B. Groot oft hooghe van voorhoofte. G. Qui a grand front. It. Ch'ha la fronte grande & exta. H. Hombre que tiene la frēte, muy grande.

Naso, nasatus, vel, & alij, nasutus Horatio. μακροῖπιν. Al. Groß nas. B. Wel oft groot gheneuft / die een domphooren heeft. G. Nasu, nasaid. It. Gh'ha gran naso, nasuto. H. Narigudo, de luenga nariz.

Simo, sinus Plin. cui nares sunt depressae superius. σινύς Al. Flachnas / Tel lernas. B. Platte neuse / ripte neuse / camuns. G. Camus. It. Ch'ha lo naso riuolto in su. H. Hombre de nariz sima.

Silo Plau. silus Cic. qui nasum habet resissimum, hoc est, sursum versus repandum more simia. Al. Rumpffnas / der die Nas ob sich hat wie ein Aff getrümpf. B. Cromme neuse opwaert. G. Qui a le nez crochu contre mont. It. Ch'ha il naso di simia. H. Hombre de nariz roma.

Silo Nonio, cui prominent supercilia, à Sileno. ἐξόφρεν. B. Runche / oft rouwe van wijnbraeuen.

Dento, dentatus Plaut. qui dentes habet eminentiores iusto. δένδων. Al. Langzahn. B. Lancstant. G. Qui a de longs dents. It. Dentato, ch'ha li denti grandi & iunghi. H. Que tiene los dientes luengos.

Edentulus *Plauto*. ὠδός, ὠδὸς γέρων, ἀν-
όδους *Pherecrati*: quanquam is pro-
prie dicatur, qui raros habeat dentes,
ut volunt *Grammatici*. Al. *Zanloß*.
B. *Tandefos*. G. *Eidenté*. It. *Sden*
tato. H. *Sin dientes*. ò *desdentado*.

Bucco, *bucculentus Plauto*, cui tumi-
diores sunt buccæ, aut os grandius.
γυαῖον Al. *Groß Buschbacken* / od-
der ein groß Maul hat. B. *Zen*
trompetblaeser / volle wangen / oft
wijdbeck / groot backhuns G. *Ious*
flu, ougeullard, qui a la bouche
grande. It. *Ch'ha le guancie infia-*
re, *ganassone*. H. *Hombre de bou-*
chettes grandes, *carillado*.

Labeo *Plin*. *labrosus Lucret*. *chilo Fe-*
sto, qui tumida aut prominula habet
labia. χαλῶν, ὠχέχλα, χαλωίδης
Eustath. παρχχλα Al. *Der grosse*
Leffzen hat / trolle mauß. B. *Dicke*
lippe. G. *Lippu*. It. *Ch'ha le labra*
grosse. H. *Hombre de grussos be-*
ços à labros.

Broncus *Nonio*, qui dentes habet pro-
minulos, & os productum *brochus*
Varro. Al. *Der ein langes Maul*
hat / vnd den die Zeeen weit herfür
blecken. B. *Tuntemunß* / dien die
tanden voren wtlicken met een
lange munß. G. *Qui à le menton &*
les déts de deßous plus auanceés
que celles de deßus. It. *Ch'ha le*
labra disotto molto grosse & in-
fuora. H. *Hombre que tiene los*
labros baxos mas gruessos que no
tiene los sobrerros.

Mento, cui oblongius iusto mentum est.
ὠεχέχλα Al. *Der ein langlechti-*
ges Rhinn hat. B. *Lancß van fin-*
ne. G. *Qui à le menton agu*. It. *Ch'*
ha il mento longhetto. H. *Hom-*
bre que tiene rostro luengo.

Balbus *Cicer*. qui lingua est hastante.
ἑαδός Al. *Stamler* / *Stagler*. B.
Stamelaer / *feterhout*. G. *Begue*.

It. *Balbo*. H. *Tarda mudo*.

Blæsus *Martiali*, cui lingua est impedi-
ta & inexplanata. τεαυλός. Al. *Lis-*
speler. B. *Tateraer* / *lispelaer*. G. *Be-*
gue. It. *Balbo*. H. *Tardamudo*.

Ancyloglossus, cui lingua est breuiore
mēbranula adstricta ἀγκυλόγλωσ-
σος quod vitium nisi tollatur in in-
fantia, & adultiorem comitetur ata-
tem, iam etiam μεγαλάλ & vocabi-
tur. Al. *Dem die zung nicht frey ist*
B. *Die den tongriem heeft*. G. *Qui*
à le filet. It. *Ch'ha il filo de la lin-*
gua. H. *Que tiene el frenillo*.

Mutus *Terent*. *elinguus Plin*. ἄφων-
ος, ἄφωνος *Hippocr*. ἀρρήμεων, ἐνέος
Aristot. κωφός, ἄφωνος *Suida*. Allem.
Stum. B. *Stom*. G. *Muet*. It. *Mu-*
to. H. *Mudo*.

Vesticeps *Agellio*, cui prima lanugo ma-
las vestire incipit. cui opponitur in-
uestis apud *Palladium* siue imber-
bis, de quo alibi. ἡνείων, ἡνείαζων, ἡ-
νείζων *Tryphiodoro*. Al. *Bartfehig* /
dem der Bart anseht zu wachsen.
B. *Die eerst een baert begint toe*
etighen. G. *A qui la barbe commē-*
ce a venir. It. *Giouanetto a cui in-*
commincia la barba. H. *Mancebo*
que comienza à baruar.

Enobardus, vel potius ahenobarbus,
ἐνοβορβός, ἐνοβορβός, ἐνοβορβός. Al.
Roter Bart. B. *Roodde baert*. Gal.
Barberouge. It. *Barba rossa*. H. *Ta-*
heno en la barua.

Sphenopogon, cui cunei in morē diffi-
sa est barba. σφωροπώγων *Suida*. Al.
Der ein zerspalten bart hat. B. *Die*
een ghecloofden baert heeft. G. *Qui*
à la barbe fourchue. It. *Ch'ha la*
barba biforcata. H. *Que tiene la*
barua en dos partes y separada.

Surdus *Cicer*. λασιόκωφος *Suida*, ἐνέος
Xenoph. κωφός. Al. *Dum*. B. *Doof*.
G. *Sourd*. It. & H. *Sordo*.

Surdaster *Cic*. qui grauius audit. ὑπε-
κωφός

καὶ Plat. βαρυγκό, δύσκα.

Al. Dumlecht/vbel hōrēd ^B Doof-
achtig/qualijck hoorende. G. Quel-
que. peu sourd. I. & ^H Poco sordo.

Flaccus Cicer, auribus demisse pendulis.

Al. Lust/der lampende ohren hat.
B. Nangoore. G. Qui a les oreilles
lasches & pendantes. It. Ch' ha le
orecchie longhe & pendentì. H.
Encaporado de orejas.

Lentiginosus, cui facies aut corpus infectum est maculis subruffis; lentis admodum. Φακώδης. Al. Der laubflecke hat am leib. B. Die vol sproeten is. G. Lentilleux, plein de raches. It. Pieno di tacherelle à lenigini. H. Pecoço.

Gutturatus *Vipiano*, cui gutturtumidum est. *ἑξέτερος* *Aretaeo*, Hippocr. strumofus *Iuuen.* Al. tröpffig. *B. Croppaert.* Gal. Goitereux, goitreux, qui a gros gofier. It. Gozzofo *Boccat.* H. Papudo.

Suspiriosus *Plin* anhelator *Eid.* anhelus *Virgil* asthmaticus. *αδυνατός, δύσπνοος* Al Krenschig/Knsterrig / der ein kurzen Athem hat/ Engbrüstig. B. Umborstich / engborstich. Gal. Poussif, astmatique, qui à son haleine à grand peine. lt. & H. Astmatico.

Hæmoptoicus. αιμοπτοικός, ἀναφοε-
 ρός *Galen.* *Aetio*, qui sanguinem per
 guttur reddit. *Al.* der blut außspen-
 het. *B.* Die bloet spourwet. *G.* Qui
 crache sang. *It.* Che sputa sangue.
H. Que escupia sangre.

Gibbus Celfo, gibbosus Eidem. gibber
Varr. ὄβος Dor. ce, xve ὄς. Al. Höger-
achtig/der ein Höger hat. B. Bul-
fenaer/ bulcken. G. Boslu. It. Gob-
bo. H. Corcoba lo.

Pectorosus Columella, qui prae grandi
est pectore. Aug'ster & Hom. Aug'st-
er. A1. Hochbrüstig B. Hochbor-
stich / breedborst. Gal. Qui à la poi-

fus. lymphaticus Isidoro, à metu aque, quam formidatam vocat Ouid. nempe immedicabilis propterea, quod miserrimum morbi genus est, in quo aeger & sitis & aqua metu torquetur. *κυνόλυος* & *ὕδρο φόβος* & *φεύγωδρος* Polybio *φοβόδι* & Aureliano. Al. Der von einem tobendē Hund gebissen ist/ der das Wasser furcht. B. De van eenen dullen hont gebeen is. G. Blessé de morsure d'un chien enragé. It. Morso, ò mordato di qualche cane entaggiato. H. Mordido de perro furioso.

Arquatus Celso, auriginosus, à colore auri suffuso. Arquatus, quod eo morbo affectis color & oculi vireant, quasi in arqui celestis similitudinem. *ictericus Horat. ἰκτερινός.* Al. Geelsüchtig/der die Geelsucht hat. B. Die de geelsuchte heeft. G. Qui à la jaunisse. It. Ictérico. H. Itetico.

Ventricosus Plauto, vel ventriosus, ventrosus Plinio. περὶ γαστρὸς, γαστρονδής Eustath. βοσκάδα νηδυώχων Nicandro. γαστρών. Al. Schmerbauch/butterich. B. Dickbunck/großbunck/smeerbuncken. G. Ventru, pāsard, pansu. It. Pansatico, pansuto. H. Hombre de tripa grande.

Foriolus apud Nonium, qui ventris est solutioris, à foriis, quæ sunt excrementa liquidiora. Ἀγρόϊος. Al. Durchleuffig/ Durchfellig / Scheissig/ pflutterig. B. Die den dunneproef/ oft bānckloop heeft. G. Foireux. It. Ch'ha il cacasangue. H. Que tiene los cagajones.

Dysentericus Plin. δυσεντερικός Nicandro, δυσεντερικός. Al. Der die rothrhur hat. B. Die t'root melisoē oft dē bloeigancē heeft. G. Qui a trenché es de ventre avec flux de sang. It. Ch'ha il cacasangue, ò la cagarella. H. Paciente de tripas llagadas.

Lienosus Plinio, lienicus Eid. splene-

ticus Eidem. qui è splene laborat. *σπληνικός.* Al. Milzſüchtig. B. Leiden de milte quest. G. Qui à douleur de rate. It. Splenetico. H. Doliente del baço.

Exomphalus, cui prominet umbilicus, quod malum chirurgi nominant umbilici egressionem & rupturā. ἐξόμφαλος. Al. Dem der Nabel außscheußt. B. Die den nauel wtgaet. G. A qui le nombril fort. It. Ch'ha l'ombiliguolo in fuora. H. Que tiene el ombligo de fuera.

Verminosus Plinio, quem vermes infestant. γαστρίσ, σκωλκκίων. Al. Voller Würmen/Wurmechtig. B. Van de wormē ghequest. G. Vermineux. It. Pieno de vermi. H. Paciente de los gusanos.

Mutoniatus, vasatus Lamprid. apud quem in editione Germ. perperam est nasatus, nimirum qui vasa, hoc est testes grandiores, habet. ποιδής, quæ scriptura mihi probatur magis, quam πώλης, de quo mox. Al. Wolgeschwanzet. B. Wel getaectelt. Gal. Bien membru. It. Ch'ha li coglion grossi. H. Hombre que tiene el miembro grande.

Hermaphroditus, à mixtura Mercurij & Veneris. androgynus Cicer. in quo uterque sexus apparet. ἀνδρόγυνος, ἑμφροδίτης, διφνής, διγυνής. Al. Der ein Mann vnd Weib ist. B. Half man half wijf. G. Garçon-fillette, qui est masle & femelle. It. Hermafrodito.

Semiuir Ouidio, eunuchus Iuuen. galus, euiratus Plauto, cui coles amputatus est. γαλλός Epigram. semimarem Ovidius dixit. ἡμίανδρος, ἡμίς ἑρμῆς. *Heſych. quasi ἡμίς τε ἑρμῆς, cuius virilitas demessa est. ἡμίγυνος Syneſio, ἡμίανθρωπος Luciano.* Al. Geschnittenener/Halbermann. B. Halfman/gelubt. G. Chast. e, demy hōme.

me. It. Castrato, eunucho. H. Capado, castrado.

Eunuchorum quatuor genera à Gracis enumerantur. *ῥαδίας*, siue *ῥασις*, cui confracti sunt testes: *σπάδων*. Spado Plinio, cui sunt euulsa genitalia vasa: *ἐκτομίας*, cui execti sunt testes, qui *ἑὸν ὀρχοτομέειν* Absyrio *ἔσι δὲ ἡγχαπιδιχὸς* dicitur: *ῥαδίς*, cui attriti. Spadones (inquit Mamertinus) quasi à consortio generis humani extorres, ab utroq; sexu aut natura origo aut clades corporis separauit.

Verpus Catull. appella Horat. recutitus Mart. cui pellis virilis membri decorticata est. *λεπιδέειν*, *ψωλὸς* Aristoph. *ἀπεψωληρῶν* Eid. Al. Beschmittē wie ein Zūd od Tūrk B. Besnede als een Zode oft Tūrk. G. Circoncis, sans prepuce. It. Circunciso, senza preputio. H. Retajado, circuncidado.

Integer Cic. *ὁλομελής*, *ἄρπιος*, *ῥπμελής*, *ῥππες*, *ῥπχίς*. Al. Wol zu Leib/ Frisch. B. Gantsch/ geheel / wel te passe. G. Entier, tout frais. It. Fresco & gagliardo. H. Entero en cuerpo.

Mancus Cic. *defectus aliquo membro*, *πηγὸς*, *ἀνἀπηγος*. Al. Onuolstomēn. B. Vermincēt/ manck/ lam G. Manchor. It. & H. Manco.

Mancus etiam Cic. qui vnimanus Liui. *ἑπὶ χεῖρ*, *μονόχρῃς*. Al. Einhendig der nur ein Faust hat B. Eenpoot/ die maer een hant en heeft. Gal. Manchor, qui a seulement vne main. Ital. Huomo con vna man suola. H. Que no tiene mas de vna mano.

Mutilus Horat. cui vi allata aut ferro membrum aliquod exectum est. *κλόβος*, *κωλὸς*. Al. Gestumpffet / Beschroten B. Vermincēt G. Affollé, mutilé. It. Stroppiato. H. Desmochado.

Claudus Cic. *κωλοπόδης*, *λιπόγυς*

Epigram. *ἀμφυγῆεις* Homero, sed proprie qui utroque pede claudicat. *κωλὸς*, *χωλὸς*, *χαλαίπυς*. Al. Hincfēd. B. Hincfepoot/creupel. G. Boiteux. It. Zoppo, manco dal lato, isciancato Boccatio. H. Coxo de pie ò pierna.

Luxatus. *ἑξαρρῶν*, *ἐκμελής*, cui articulus loco emotus est, aut excidit. Al. Werrenckt/ versetzt/ auß dem glied gangen. B. Versprengt/ verset/ wt de leden gegaē oft geschoten/ wt de fote. Gal. Desnoue, desmis de son lieu. It. Senestrato. H. Desconcer- tado ò defencalado.

Loripes Iuuenali, cui in lori modum ob torta sunt crura. *βλαισίπυς*. Al. Zrumbsfuß/ d frome schenckel hat. B. Slimvoet/ crombeen. G. Qui a la iambe tortue It. Ch' hail piede ò la gamba torta. Hisp. Que tiene el pie ò la pierna tuerta, cancajoso.

Varus Horat. *distortis cruribus*, ut ipse exponit, à loripede diuersum non puto. *σκαμβὸς*, *σπεῖλόπυς*. Al. Schlem. B. Slimmen.

Valgus Plauto, qui diuersas habet suras, atq; talos vitiosos. ita enim coniunctum lego apud Festum. *βλαισὸς*. Pol- luc. cuiusmodi est cancrorum & lacertarum incessus. Al. Schiegge. B. Wiens beenen wtwarts ghecroē It. aen. G. Qui a les pieds courbez & tournez en dehors. It. Ch' ha gli piedi intorti in giu. H. Beso en los becos cancajolo.

Vatia vel vatius Varroni, cui crura sunt introrsum intorta. *ἑπιτὴν ὀπίσσω* Vulgo contra- rium. *ῥαϊδὸς*, *ῥαϊδὸσκέλης*. Epigr. Al. Xrumbschenckel/ d die Bein außo hinterwarts gebogē hat. B. Wiens beenen innewaerts gheboghē zijn. G. Qui a les iambes tortues en dedens. It. Ch' ha la gambe torte in giu. H. Hombre que tiene las pier- nas tuertas. Dicitur & varienus, &

Nebri-

Nebriffensis annotavit.

Compernis Festo & Lucil. qui genua habet plus iusto cōiunctiora. Non placeat Nonij expositio pro longis pedibus pedito. B. Scheefbeen.

Plautus Festo, planus **Plin.** qui pedes habet planos, gracilesq; planearū instar. *στυαρόπας, λειπας.* Al. Flachfüßig/der brente vñ flache füß hat. B. Platvoet / die breede en platte voeten heeft. G. Qui a le col du pied bien bas. Ital. Ch'ha il collo del piede molto basso. Hisp. Hombre que tiene el pie largo.

Sunt qui plautum exponunt pro latas aures habente, ut sit πλατύωτο, quomodo Festus canes Plautos appellari scribit, quorum aures flaccida sunt & languida latioresq;.

Pansa Plin. cui pedes sunt pansi & lati. latipes. *πλατύπας.* Al. Der breite füß hat. B. Die breede voeten heeft. G. Qui a le pied fort large. I. Uomo ch'ha il piede largo. H. El hōbre que tiene la planta llana.

Pedo, onis, *μακρόπας, σπυρόπας* apud *Aristoph. schol. μεζολόπας.* Al. Der lange Bein vñ Schenckel hat. B. Lanctbeen/ langhe schenckel. Gal. Homme à longues iambes. Ital. Gamba longa. H. Hombre que tiene las piernas luengas.

Myrcellus, qui nanus est cruribus. *μυρκελ*, quasi marina habens crura. Al. Der kurze beinlin hat. B. Cortbeen/drucker. G. Homme à courte chambe. I. Gamba corta. H. Hombre que tiene la pierna corta.

Atta Festo, qui propter vitium pedum terram attingit potius quam calcat. Al. Der gleich als auff dornen gehet/ Schurpffer / Lurtscher / oder Schirper. B. Die d'aerde schroët tegherafen. Gal. Trainepieds. Ital. Che straccia, ò strascina è piedi. H. Hombre que va con les pieds

arrastrando.

Scaurus Horatio, cui tali sunt extantiores, ut Porphyrio annotat. Horatio ipse exponit, malefultum pravis talis *σκαύρος.* Al. Mit grossen knodē vñ versinen. B. Groot van enckelē/ die volie aenclaeuwen heeft. Gal. Piebot, qui à les talons gros. It. Ch'ha la cauecchie grosse. H. Hombre de gruesos carnicoles.

Agrippa Plin. qui pedibus prius editis ex utero nascitur. *ἀγρίππας.* Al. Der in der Geburt mit den füßen herfür tricht vñ geboren wird. B. Een kind dat metten voeten voorcoemt in baren. G. Enfant sortant avec les pieds deuant. It. Bambino ch'esci prima con li piedi. Hisp. Niño que echa fuera los pies naciendo.

Ambidexter, æquimanus **Ausonius** quod utraque manu aque utitur *ἀμφιδέξ.* Al. Bende recht vñ lincf. B. Rechts ende slincys. Gal. Qui est gauchier & droitier. Ital. Ch'edestro & senestro, che s'agiuata con amendo è le mani. H. Die stro de entrambas las manos.

Scaua Vlpiano, qui sinistra loco dextre manus utitur. *σκαυολα.* Al. Lincfetauß/der lincf ist. B. Slincfepoot/die slincf is. G. Gauchier. Ital. Che piu mette in opra la man sinistra, senestro. H. Izquierdo.

Sedigitus, qui senos habet digitos. *ἑξάδακτυλος.* Al. Der sechs finger an einer hand hat. B. Des ses vingere an een hant heeft. G. Qui a six doigts. It. Ch'ha sei dita, sedigito. H. Qui tiene. seys dedos.

Verrucosus Cic. qui verrucis scatet. quæ vox apud Nonium in Lucilij versu reponenda est. pro Varicosus in dictione, *Vatrax.* nam cognomen illi fuit Fabij. teste Plutarcho *βερρυκωσος.* Al. Voller warzen. B. Vol wrattē. Gal. Plein de verrues. Ital. Vetrucolo

cofo. H. Que tiene muchas berrugas.

Varicosus, qui venis plus iusto turgidioribus est. Al. Krumpffäderig. B. die dicke geswollen aderen aen de beenen heeft. Gal. Qui a les veines des cuisses, en flées de sang melancolicque. It. Ch' ha grosse vene nelle gambe. H. Que tiene las piernas llenas de venas sangrosas.

Depygis Horatio, cui nates graciliores sunt & attrita. ὑπόλιος & Aristoph.

λιαρόπυγος, λιάρος. Al. Der feine Arschbacken hat. B. Die feen billen en heeft. G. Sans fesses. It. Senza natiche. H. Hombre sin nalgas.

Collus Festo, Rugosi corporis homo, & similitudine tarmitum, siue cossorum vermium, qui in lignis stabulantur. ῥυτιδιδης. Al. Voller runghelen. B. Vol rumpelen/ oft rimpelen. Gal. Plein de rides, ridé. Ital. Pieno di respagriccie. H. Llano de rugas.

Post insanum illud ac furiale morborum agmen, quos fatalis Pandora pyxis longe lateq; per vniuersum terrarum orbem disseminauit, restibili fecunditate corporum arua occupantes depascentesque, nunc proximo ordine transire ad Paonias artes (quibus diras illas pestes profigare, auerruncare, atq; adeo procurare possimus) auspiciatum esse duxi: libetq; effera illorum tyrannidi salutarem Pronœæ opem & placidam Æsculapij in adhibendis remedijs manum apponere.

DE MEDICAMENTIS.

MEDICAMENTVM Cic. remedium Eid. medicamē Plinio.

Quicquid medendi gratia propinatur, sumitur, aut admouetur. ιαμα, ἰατήριον, λυτήριον, φάρμακον, ἀλέξιον Nicandro. Al. Arzuen. B. Medicijne. G. Medicine. Ital. Medicina, remedio. H. Melezina.

Medicamentum præsens, præsentaneum Plin. quod confestim iuuat. remedium efficax Celso, remedium singulare Plinio, πρῶτον φάρμακον Polluci πῶτακας Polluci Al. Berwehrete Arznen. B. Sprecht ende goederterstont helpende medicijne Gal. Souuerain remede. Ital. Medicina presentanea, ouer efficace & inperimentata. Hisp. Melezina que obra luego sin dilation.

Amuletum Plin. quod collo suspensum aut alia quavis ratione admotum, amolitur fascino & sortilegia. δεισμμα, δεισπτον, ἀποτεσπμον, ἀφγερτηρ Luciano, καταις. Al.

Das man an Hals hencket für Kranchheiten/ oder sonst böse zufell. B. Dat men aen den hals hā ge oft draecht voor eenich eeuel/ als sint Jans Euangelie. G. Fermaillet pendant au col.

Antidotus Plinio, Alexipharmacum, quod usu potuque lethalibus venenis resistit. ἀλεξιτήριον, ἀλεξιφάρμακον, ἀντίδοτ. Al. Arznen wider das giff. B. Preseruatif oft medicijne tegens t' venijn/ oft vergheue. G. Preseruatif conire poison. Ital. Antidoto. Hisp. Medicina contra poncona. Hoc etiam prophylacticum dici potest. πρῶφυλακτικὸν φάρμακον, quod ante venenum assumitur, ut theriacum θηριακόν, quod ferarum morsibus medetur.

Medicamentum catharticum Celso, medicamen ventrisuum Aureliano, quod alium deijcit. καθαρσις, καθαρτήριον ἢ καθαρτικὸν φάρμακον, ὑπόλατον Hipp. ἐλατήριον Eustach. & Pol.

¶ Polluci κενώσιμον φάρμακον Moschopulo. Al. Arzney die purgiert oder den Stulgang treibt. B. Purgatie. G. Euacuatif, purgatif. Ital. Purga, purgatione, euacuatio. H. Purgacion.

Med. diureticum, quod Urinam concitat, impellit, mouet. διουρητικόν Gal. vrinale medicamentum Aureliano. Al. Arzney die den Harn treibt. B. Remedie om te doen pissen / oft sijn water te maecten. G. Remede pour faire pisse ou vriner. It. Rimedio che fa orinare. Hisp. Medicina que haze vrinar.

Med. anodynū Celso, quod dolorē sopit ac lenit. ἀνώδυνον, παρηγερικόν, λυσιππονον, πρῶτον πικρὸν, πονεπαισθητικόν, παυσίπονον. Al. Arzney die den Schmerzē miltert. B. De pijn versachtende medecijne. G. Medicamēt appaisant les douleurs. It. Medicina ch' addolcisse è dolori. H. Medicina que halaga y amāsa los dolores.

Med. stupefaciens, soporiferum, quod sensum fallit obliterando dolorē, torporemq; sua frigiditate inducit. ναρκατικόν, καρωλικόν, ὑπνωτικόν, ληθηδαίνον. Luciano, ληθητικὸς Hesych. Al. Entschlāssende Arzney. B. Een medecijne die de menschen tot slaep beweicht. G. Medicine qui endormit les malades. I. Medicina de la quale li ammalati s'addormentano. H. Medicina que haze dormir.

Med. attrahens, quod materiam ex alto foras trahendo euocat, habetq; remissam discutiendi vim. ἐλκτικόν, ἐπιπραστικόν, ἐξίπωπικόν Galeno. Al. Arzney die hinauf zeugt. B. Medecijne die wtwaerder treckt. Gal. Medicine pour faire sortir la matiere. It. Medicina che tira & caualamateria. H. Medicina que saca fuera la materia.

Med. discussorium, quod exinanit, di-

gerit, difflat per cuticulares meatus perq; halitū. Ἀγ. Φορητικόν. Al. Aufreibende/oder aufleerende Arzney. B. Wtdrijvende oft verdweenende medecijne. G. Medicine pour chasser ou reloudre le mal. It. Rimedio per scacciare la malattia. H. Remedio para sacudir el mal.

Med. relaxans, rarefaciens, quod spiritamenta corporis rarefacit, cuius laxat, tensionem remittit. δρῶν πικρὸν χαλαστικόν. Al. Aufsbreittende Arzney. B. Wtspreedende medecijne. G. Remede relaschant. Ital. Rimedio per aliar gare. H. Remedio por palar y anoxar la materia.

Med. emolliens, quod indurata corpora emollit. μαλακτικόν. Al. Linderende Arzney. B. Een medecijne die sachmaect t'ghene dat herd was. Gal. Medicine pour attendrir & mollifier. I. Rimedio per ammollificare. H. Remedio para amollentar.

Med. repugnans, exterioriū, quod sordes eluit ac tollit. ῥυπτικόν. Al. Seibereende Arzney. B. Snyuerende ende spoelende medecijne. G. Medicine qui purge. It. Repurgatio. H. Remedio para se alimpiar.

Suppuratorium med. Plin. quod puram materiam cōmouet. Ἀγ. πυητικόν, ἐπιπυητικόν, πεπτικόν. Al. Das ein Gschwer lind macht. B. medecijne die tot dracht oft etter brēghet. G. Medicamet failant apostumer & merir, failant purer. It. Medicina che fa apostemare & venir la materia. H. Medicina para hazer materia.

Med. anastomaticum, osculans. Aureliano vocatur, acre & mordax, quod venarum arteriarumq; ora resera. ἀναστομωτικόν. Al. Eröffnende Arzneyen. B. Bistende en onstugtende medecijne. G. Remede picquant & ouurant. Ital. Rimedio mordace per aprir le vene. H. Remedio que morda

morde y abre las venas.

Med. obstipans, obstruens, quod oscula vasorum occludit, nec per sensibilem vacuationem quidquam emittit.

σπυγνόν, σφιχόν, ἀποκλειόν. Al.

Stopffende Arzney. B. Stoppen-

de medicijne. G. Medicine pour re-

straindre. It. Medicina che stoppa.

H. Remedio que encierra.

Med. emplasticum, quod praeclusis spiraculis, natium calorem inhibendo ne transpiret, concoquit illitum ἐμ-

πλαστικόν, ἐμφορητικόν. Al. Ein salb

so die Schweißlöcher stopffet B.

Medicijne die de sweetgaetens

stopt. G. Quelque oingt pour rete-

nir la chaleur naturelle. It. Onguē-

to per ongere li pori & ferrar glie-

ne, afin ch'el caldo naturale vi ri-

manga. H. Vnto para ontar el cu-

erpo y retener assi la calor natural.

Med. ephracticum, quod meatus cor-

poris omnes reserat & expurgat. ἐμ-

φρακτικόν, ἐκκαταρτικόν. Al. Arzney

die offnet. B. Medicijne die opent

en ontslunt alle de gaetens oft

gancxtens des lijfs. Gal. Medicine

qui ouure tous les passages du

corps. It. Medicina che apre tutti i

meati del corpo. H. Medicina que

purga y abre todos los passages

del cuerpo.

Med. ecbolion, est quo foetus in utero

enectus expellitur, ne puerpera peri-

culum creet. ἐκβολιον Diosc. quod iu-

ste licet.

Med. abortiuum Marcello, quod foetum

interimit & eijcit, abortu procurato,

quod nefarium est & illicitum. φθο-

ειον. quanquam ista Budaeus con-

fundat.

Med. atocium Plin. ἀτόκιον Diosc. quod

facit ne mulier concipiat siue sterilita-

tem concilians.

Med. repellens, quod in initis fluxionum

adhibetur ad repellendum. ἀποκρυσ-

σόν. Al. Arzney wider den Fluß. B.

Wechdrijuende medicijne oft re-

percussif. Gal. Medicine contre le

flux, ou coulement. It. Remedio

contro al flusso. H. Remedio con-

tra el fluxo.

Med glutinans, siccans, quod cruentis

vulneribus admoetur. κρηνητικόν,

συμφορικόν, τραυματικόν, & ἐναιμνόν

Galeno, αλιπτικόν Celso. Al. Trucken

vnd ziehendes pflaster. Belg. Een

drooch treckende bintplaester. Gal.

Emplastre pour conioindre & sei-

cher. It. Emplastro per radunare &

seccar la piaga. H. Emplastro en-

gradadero o pegadero.

Medic. cicatricem ducens, quod cutē

tenuiue callo operit ἐπελωτικόν. Al.

Arzney die ein Wunden schleust.

B. Medicijne die een wonde slunt.

G. Emplastre pour fermer la playe.

It. Emplastro per choider & ferrar

la piaga. H. Emplastro para cierrar

llagas.

Medicamentum sanguinem sistens.

ἱχθυος Polluci. Al. Arzney vmb

das Blut zu stillen. Belg. T bloet-

stopnende oft stelpende medicijne.

Gal. Remede pour faire arrester le

sang Ital. Remedio da reprimere il

sangue. H. Remedio para entan-

car la sangre.

Med. incarnans. σαρκοπτικόν. cuius tria

faciunt genera: cephalicum, quod

peculiariter caluariam incarnat. κε-

φαλικόν, catagmaticum, quod reli-

quis fractis ossibus adhibetur, ut coa-

lescant. καταγματικόν & emmo-

ton, quod penicillo exceptum vulnere

immittitur. ἐμμετον, quasi penicula-

rium dicas. Al. Arzney oder Ofia-

ster so das Fleisch wachsen macht.

B. Incarnatiff. Gal. Medicine in-

carnatiue. It. Incarnatiuo. H. Re-

medio para ayuntar los huesos, o

encarnar llagas.

Med. exulceratorium Plin. ἐλκωπικόν
Dioscorid. quod cutem exulcerat. Al.
Das die Haut aufffrisht oder auff-
zeucht B. Medicijne die t vel opeet
Gal. Medicine qui a vertu d'enta-
mer ou vessier la peau. I. Medicina
che fa delle vesighette l'opra nella
pella. H. Medicina que haza las am-
pollas ò pastillas sobre el cuerpo.
Med. depascens, quod callosam & su-
perfluam carnem exedit & absument,
& ad naturalem modum reducit.
καταρρεπικόν Galen. κατὰ φύσιν τῶν
ἐπεβαλμένων Galen. νεκρόμακρον
Hippocr. σηπτικόν. Al. Durchfressen-
de Arzney. B. Medicijne die t o
uerwas door eet. G. Corrosif. ital.
Medicina ò onguento corrosiuo.
H. Emplastro para gestar la carne
sobre creciente de llaga.

Pyroticum medicam. quod ignis &
sum praestat, adhibeturque, ut vitam
partibus restituat, vel ut inexpru-
gnabile alias vitium superet. In quo
genere sunt Dropax, Sinapismus,
Phœnigmus Septica, Escharoticum,
&c. quæ in genere Metasyneritica
veteres dixerunt, quod exuicca
membra ac tantum non extincta
recorporent pristina natura reddita.
πυρωπικόν, μετασυγκρηπικόν Aureli-
ano.

Dropax Mart. Medicamentum degla-
bratorium siue depilatorium, quo
pilosa loca ad tempus lauia ac gla-
bra redduntur. δρωπάξ, ψίλωθρον, ut
philothrum Mart. δρωπάκισον φάε-
ρικόν, & πιπρωτόν, item πύλωσις,
quod pice calente id ministerij obire-
tur. Al. Salb dauon das Haar auff-
fist. B. Salve om t' hant wt te plu-
cken. Gal. Oingnement pour arra-
cher les cheveux. Ital. Onguento
per estirpar li capelli. H. Atanquia
para arrancar pelos.

Sinapisinus, Exulceratio cutis, qua ca-

taplasmate è sinapi fit. συναισιμα
Archigeni.

Phœnigmus Aureliano, Medicamen-
tum, quod rubor excitatur, quod cor-
pus valet papulare, (ut Aurelianus
loquitur) hoc est, in vesiculas attolie-
re, ac proinde exulcerare, idem nomi-
nat sympasma, quod ruborem facere
valeat: alibi etiam vocat ruborem
è sinapisino.

Escharoticum medic. crustificum,
quod crustam inducit, quod & igni
to ferro fit, & medicamento extra
ordinis. ἐγκαρωπικόν. Al. Ein pfla-
ster die Wund zugelsten. B. Ze-
plaester daer met mē de roone doe
wassen op een wonde. Gal. Empla-
stre pour faire venir la crouste su-
vne playe. It. Emplastro per far ve-
nir la crosta sopra la piaga. H. Em-
plastro para hazer la llaga dura
cortezada.

Ectyloticum, quo calli exteruntur. ἐκ-
τυλωπικόν. Al. Salbe de Schwile
damit zuertreiben. B. Een salste-
om de exterooghen oft weeren te
verdrijuen. G. Oingnement pou-
de faire le cal, ou durillon. It. On-
guento per diffare è calli. H. Ont-
por defechar los callos.

Medic. erugatorium, quo rugæ exte-
runtur, & facies complanatur. ter-
tipellium Titinnio vocatur. τετρα-
πύλον, τετρίνωμα. Al. Das die Run-
zeln verreibt. B. Remedie om de
frousen te verdrijuen/ ende dat he-
vel spant. Gal. Medicament ostan-
les rides. Ital. Onguento per lleua-
via le respagriccie. H. Onto par-
quitar las rugas.

Med. hydragogum, aquiducum Au-
reliano, quod hydropicorum aquam
inanit. Al. Arzney wider die Was-
fersucht. B. Medicijne omt water
te lossen. G. Medicine bone contre
l'hydropisie. It. Rimedio contra la
hydro-

hydropeſia. H. Remedio contra la hidropiſia.

Med. ſternutatorium, quod ſternutamentum prolicit. πτερυγιον. ſternutamentum Plinio dicitur. Al. Argnen die das nieſſen bringet / nieſſtraut Belg. Nieppouder. G. Poudre pour eſternuer. It. Polucre ò rimedio per ſternutire. H. Poluo ò remedio por eſternudar.

Emmoton, Medicamentum liquidum, quod peniculis vulnerariis exceptum ulcerum ſinibus inſicitur. ἐμμετρον

Alipasma, Puluiſculus, qui oleo commiſtus inungitur ad cohibendos ſudores.

Diapasma Plin. Medicamentum aridum è ſiccis pulueribus conſtat, inſperſile, quod aut veſtibus ad gratiam odoris, aut ulceri, vulnereq; varia ratione, aut potui etiam ad luxum inſpergitur. Διάπασμα, κατὰ πνομήν, κατὰ πνοήν φάρμακον. Oribaſius non male diſcrimen inter has voces ex Antyllo ponere mihi videtur: ut ἐμπάσματα ſint, quæ ſudoribus cohibendis, & commouendo pruritu adhibentur; quæ ſympaſmata & aſpergines Aurelianus nominat: κατὰ πνομήν, quæ ulceribus ſuperponuntur; ἔνερα etiam dicta: Διάπασμα, concoſcilianda inuenta fragrantia.

Scarientes Aureliano, quaſi compunctio, incifio ſcalpello aculeoq; facta, qua hydropicis paulatim aqua detrahitur. Σκαριενσις.

Scarificatio Colum. quæ cutim ſcarificat & radet ἐν χαίρεις, κατὰ χάσμας, ἀποσχέψας Hippocr. ἀποχασμός. Al. Das Schrepffen. B. Oſiemen / coppen metten oſieme / ſchrappen. G. Scarifier. It. Scarificare. H. laſſat para ſaccar ſangre.

Anabrochiſmus, cum immiſſis vincu-

lis aliquid ſuperuacanei tabefactum tollitur. ἀναβροχισμός.

Medicata potio. ποτὶν, πόνιον, πόνιον Ἐſchylo. Al. Arznen trāck. B. Medicinen drāck / een drāck. G. Brauage de medicine. It. Portione medicinale. H. Beuida ò xaraue para purgar.

Commansum, apophlegmatismus, quod ore commansum pituitam capitisq; humores deducit Medicorum barbaries maſticatorium vocat. ἀποφλεγματισμός, ὑποφλεγματισμός.

Illinctus, ecligma, quod labendo illinigitur. ἐκλείγμα, ἐκλείκτον. Al. Ein Latwergen. B. Slickmarck / sliche ringe. G. Suchement. It. Succhio. H. Lamedura.

Syrupus, ſerapium. ὁρσάριον Nicolaō, σεράριον Actuario, aliis σερὰπὸς; quaſi κύνειον ὁπὸς, ut cuiſdam placuit. Serapium, fortassis à Sirapa; quam vocem adulta Latina lingua atas, quæ Columellam tulit, agnouisse videtur, pro uſitato quodam conditura oliuarum genere: unde ad ſimiles condituras translata ſit vox. Al. Ein Syrupel. B. Syroop. G. Du ſirope. It. Syropo.

Spiffamentum Colum. Odoramentum quod conditis ne fluitent poſtremum imponitur. σπύμα. Al. Büſchelein zuſammen gedrückt.

Errhinum, quod meta forma naribus inditur, naſcale Barbaris dicitur. ἔρρινον.

Nodulus, nodus, Caput, quod ſemini- bus lini, altheæ, ſimilibuſq; factum: & inſuccatū, veruloq; ſuffixū adhibetur ad molliendam lingua aſpredinem. κεγκυφάνιον. B. Knotgen.

Troſchiſcus, paſtillus Plin. Celſo, Medicamentum quod uis rotule ad formam coactum. τροχίσκος, δακτύλιος Hippocr. ab annuli ſpecie. δροπίσκος, quod panem referat: κυκλίσκος; &

circuli figura. Pharmacopola trochiscum nominant.

Emplastrum Plin. Medicamentum in massam coactum, quod pramollitum igni vulneribus imponitur. ἐμπλάστρον. Al. Ein Pflaster/ Züglin. B. Plaester/ plenster. G. Emplastre. It. Empiastro. H. Emplastro.

Cylindrus, Emplastrum oblonga forma medicis magdaleo. μαγδαλία. Belg. Nolle.

Splenium Plin. Emplastrum in fasciola modum oblongum: cuiusmodi lien admouetur indurato. σπλήνιον. Al. Bausch B. Lancé plaester. G. Longue emplastre. It. Empiastro lungo. H. Emplastro luengo.

Malagma Colum. Emplastri genus duritiei emollienda comparatum. μάλαγμα. Al. Weichpflaster. B. Een plaester die vermormet/ treckplaester. G. Emplastre remollitif. Ital. Empiastra da mollificare le durezze. H. Emplastro para amollentar llagas duras.

Cataplasma Plin. medicamentum molle, ad varios olim usus expetitur; nunc pro medicamento è viridibus simplicibus decoctis, contusisque. B. & G. Cataplasme.

Acopum Plin. Medicamentum quod lassitudinem è vehementiore motu corporis contractam illitu sopit, dolores leuat: è calefacientibus mollientibusque conflatum ἀκοπον. Al. Salb für die Müde. B. Salve voor de vermoetheyt. G. Medicament qui deslasse. Ital. Rimedio contro la stracchezza. H. Rimedio por qui tar el cansancio.

Acræpalum med. ἀκράπειλον, ἀμέψον, Medicamentum, quo vel prohibetur vel discutitur ebrietas & crapula Al. Urznen wider das vollsauffen. B. Droncksaerts drancxien. G. Remedie contre l'yurognerie. It. Rime-

dio contro la vbbriacchezza. F. Rimedio contra la boracheria.

Synchrisma, Vnguentum liquidiores substantia quam acopum. σύγχρισμα. Al. Ein dünnes Salblin. B. Durne salve oft smeeringe. G. Oingument menu & subtil. It. Onto fo tile. H. Vnto liquido.

Ceratum vel cerotum Plin. Medicamentum ex oleis, gummis & liquoribus cera unitis constans. κηρωτόν, κηρώ. Galeno. Al. Zugpflaster mit wach und Sel gemacht. B. Ceroen G. Cerot. It. Cioto. H. Ceroto.

Vnguentum Cicer. vnguen. Plin. constat ex adipibus & liquoribus permistis, ad exactam usque spissitudinem olei. ἄλειμμα, ἄλειψαρ. B. Salb. B. Salve. G. Onguent. It. Vnguento, onguento, onto. H. Vnto, vnguento.

Fomentum Celso, fomentatio Vlpiani. fons Plin. quod corpori admotum ipsum fouet & calefacit. θερμασμός estque duplex, & aridum & humidum illud πείρα, πείρασι Diosc. & πείραμα: hoc κατὰ τὸ πείραμα Dioscor. & κατὰ τὸ πείρασι dicitur, quod affluente humore adhibetur. Al. Erweichung/Erhaltung. B. Stoning/verwerminghe. G. Estuement, chauffage. It. Fomento, fomentatione. H. Calentadura, emplastradura.

Decoctum Plin. ἀφέψημα decoctum Plin. pharmacopai decoctione nominant. Al. Einsiedung B. Decoctie/opsiedinghe/gecooctte dranc. G. Decoction. Ital. Decoctione. H. La decocion.

Suffitus Plin. suffimentum Eid. suffit. Eid. suffimen Ouid. Odoramentum quod ignitis prunis iniectum adolitur, ut nidorem gratum exhale. θυμιαμα, θυμιασις. Al. Vnterrachung. B. Berooctinge/ondrooctinghe.

ghe. G. Parfum. It. Parfumo. H. Sa-
humero.

ans, balanus. Barbari suppositori-
um vocant, quod sedi immittitur ad
deducendam. Al. Zäpfflin den
Stulgang zu bringē. B. Pille/sup-
positorie/pille van ondere. G. Sup-
positoire. It. Suppositorio. H. Ca-
la, calilla, mecha para prouocar
camara.

ellus Celso, quod digiti forma feminis
ab utero affectis subijcitur πένος & Α-
gin. Al. Mutter Zäpfflin. B. Pessa-
rie. H. Cala.

Capotium Plinio, Medicamentum,
quod non diluitur, sed ita ut est, de-
uoratur: ut à Scribonio describitur.
vulgo pilula, à rotunda specie, pila in-
star sic πύλλου Hippocr. & πύλλοι
δοι, à rari forma. κατὰ πόρον. Al.
Pillulen B. Pilleken. G. Pillule. It.
Pilula. H. Pildora.

Gargarismus, gargarisatus Plin. quod
colluendis faucibus adhibetur. γα-
ργαρίσμα. Al. Das Gorgelen Belg.
Gorgelinghe G. Gargarisme. It. &
H. Gargarismo.

Philtrum Ouidio, amatorium virus
Plinio, amatorium poculum Cic.
quale delenimentum vocat Asra-
nius. φίλτερον, ἰούζ. Al. Ghe mir-
uach. B. Volght my nae. G. Reme-
de ou poison pour faire aimer. It.
Rimedio per farse amar. H. He-
chizos.

Venenum Lucret. virus Cic. ἰός, φάρμα-
κον. Al. Gift. B. Venijn/vergift. G.
Poison, venin. It. Veleno. H. Pon-
çona.

Venenum lethale, mortiferum Cic.
acre Lucret. praesentaneum Agel-
lio. ἀνδροφόνον Hom. δηλητήριο Gal.
φθόροποιον, φονικόν, ὀλέθριον, θανάσι-
μον, φαρμακόν. Al. Tödlich Gift. B.
Dootlick venijn. G. Poison mortel.

Ital. Veleno mortale. H. Ponçona
mortal, ò pata morir della.

Cremor, Vegetio etiam chylus, nisi fal-
lor: quae vox non abludit à Vernacu-
la, Ghijl/ quae cremorem ceruisia no-
tat.

Infusio Corn. Dilutum in quo imma-
duit quid, & maceratum est. ξυ-
ζευμα. Al. Weichüg/nessen/feuch-
te B. Dicke vochte/ oft sap von ge-
wencht Graen. G. Jus espez.

Lubet hoc loco adijcere Saporum ge-
nera: quod in ijs explicandis dignoscen-
disque Grammatici cecutiant, & acris
cum acerbis austerisq; sine discrimine
foede confundant.

ACRE, quod mordicat & rodit vali-
do calore, ut piper. σπικόν Gal. Al.
Starck/Henß. B. Heet op de tonge/
sterck. Gal. Aspre, hisnel. Ital. Agro,
brusco. H. Agro fuerte.

Acidum Plin. Mordicans citra caliditate
tem, ut oxalis. ὀξύς. Al. Sauwr/saur-
lecht / Essselechtig. B. Zuer. G. Ai-
gre, sur, tirant sur l'aigre. Ital. Ace-
toso. H. Cosa azeda.

Salsum Virg linguam det:rgens. ἀλυνόν,
ἀλμυρόν Theophrast. νιτρώδες Pra-
xagora. Al. Gesaltzen. B. Ghesoutē/
soutachtich. G. Salé. It. Salso, insa-
lato. H. Salado.

Amarum Cic. detergens adeo ut etiam
exasperet πικρόν. Al. & B. Bitter. G.
Amer It. Amaro. H. Amargo.

Adstrictorium Plinio, Genus est com-
mune acerbis & austeris, quorum &-
trumq; contrahit, puros densat, repri-
mit, siccatur, qualitate frigidi m. σύφον,
σπικρόν Dioscorid. Al. Das zusam-
men zengt B. Nijpende / t'samen
treckende. G. Restraining. It. Ristret-
tiu. H. Cosa que restringe.

Acerbum Cicero, immitte Plinio, quod
contrahit & stipat quodammodo

taetum, ut cornum. ὄσμου Dioscor.
 ὄσμον. Al. Grün. B. Garp/taer-
 tich. Gal. Verd. It. Garbo. H. Agro-
 por madurar.

Austerum Colum. quod asperum sensum
 comouet, in profundum subiens, ac ve-
 luti humorē depascens, et mespilū. αὐ-
 σμεγν. Al. Rauch/Herb. B. Straff/
 wreet/ampfer. G. Alpre, austere. It.
 Aspero, austero. H. Aspero.

Dulce Cic. amaro contrarium, quod ma-

nifesta voluptate linguam imbre
 γλυκὺ, γλυκερὺ Homer. Al. Süß.
 Soete. G. Doux I. Dolce. H. Dulc
 Suaue Virg quod blandum & graui
 linguae occurrit. ἡδὺ Al. Lieblich. I.
 Liefflich/smaeckelich G. Souef Ita
 Soaue. H. Suaue, delectable.

Pingue, vnguinosum Plin. quod linguae
 sine voluptate iungit. λιπαρὸν. Al. C.
 achtig/Feist. B. Vet betachtich.
 Ointeux It. Ontuoso H. Vntoso

DE DEO, ET SPIRITIBVS.

Censura.

Sunt quaedam in sequenti capite, quae, ut sunt theologiae professionis
 Nomenclatore minus expensa iudico.

- 1 Quod ex ethnicis scriptoribus multa ponat nomina Dei Patris, Dei Filii,
 Dei Spiritus Sancti, quasi illi mysterium Trinitatis cognouerint.
- 2 Quod diuos maiorum gentium asserat dici posse, quos sacrarum literarum
 testimonio constat caeli esse incolae: diuos minorum gentium quos posteritas ce-
 lestibus honoribus tractauit.
- 3 Quod demones & genios cum angelis confundat.

Ioannes Molanus.

DEVS Cic. à ΝεϞ, ut voluit Ser-
 uius, quod religio timorem o-
 mnibus conciliet: quo trahunt etiam
 illum verum,

Primus in orbe Deum fecit timor.

Rectius apud Graecos θεός, siue à θεειν,
 siue ab αἰθερ dicitur, tum ob perpe-
 tem & aeternam motionem, tum ob
 malorum consumptionem, et Cle-
 mens ait, est enim Deus ignis absu-
 mens: neque absurda ratione (meo
 quidem iudicio) πῦρ vocarunt ethnici
 theologi definerunt; tamen ad cor-
 poreum transferat hoc Seruius. μέ-
 ζον Plat. Iul. ὁ θεός τὸ μὴ ἵζειν, quod
 perpetuus eius sit motus. τὸ θεῖον Da-
 masceno, Xenophonti, τὸ δαιμόνιον I-
 socrati. Numen Virgil. Al. Gott. B.
 God / à bonitate. G. Dieu. It. Dio.
 H. Dios.

Deus Pater. ἀμειβερός τῶν ὅλων Iar-
 blich, vñs Amelio & Orph. πατήρ
 Numenio, τὸ ἀγαθόν Platoni, μέγας
 & κρείττων Platonis, τὸ πρῶτον
 πιν Macrobi. ὁ αὖ in Apocalyp. πα-
 τὴρ καὶ ὑπαρκτός κρείττων Homer.
 dici potest fortassis. παντοκράτης
 Nazianzen. μητέρ πάντων Orph. qui
 significare voluit τὸ ἐκ μηδ' ὄντα
 γένεσιν, ut Clemens ait, βασιλεύς τῶν
 οὐρανῶν καὶ τῶν αἰώνων Nazianzen.
 ἀρχὴ πάντων ἀγνόητος Timaeo, ἀρχὴ
 γένεσιν & ἀπάντων Orph. κύριος τῶν
 βασιλέων καὶ τῶν στρατῶν Nazianzen.
 Al. Gott & Vatter. B. God de Va-
 Gal. Dieu le Pere, It. Dio Padre co-
 gnipotente. H. Dios el Padre.

Deus Filius. λόγος & θεῖος λόγος Orph.
 αἰών, πρῶτος & υἱός & ὑπαρκτός
 Orph. ποιητής Numenio, τεχνητός
 καὶ ὁμοῦ.

ἡσμε Nonno, ὅς μιν ὁρῶνς Nazian.
ἐκ τῆς ἀγαθῆς. Plat. lib. 6. De re-
pub. νοερά & σία Amelio, πατήρ & νόος
Porphyr. & Plat. πατήρ & νόος αὐ-
τοῦ δὲ Ὀρφέος, ἡσμε οὖν τυπω-
τῆς Orph. αὐτῶν & δὲ χειρὸς Poly-
ca po apud Eusebium, θεῶν πατήρ &
λόγος. Al. Gott der Sohn. B. God
de Soone. G. Dieu le Fils. It. Dio lo
Figlio H. Dios el Hijo.

Deus Spiritus sanctus. ὁ ἅγιος πνεῦμα,
πνεῦμα ἑνὸς θεοῦ Nazian. πνεῦμα
ἡσμείας, ἀληθείας, σοφίας, σωτηρίας,
βελῆς εὐσεβείας, φόβος θεοῦ, γνώσεως,
δακτύλιος θεοῦ Paulo & Nazianz.
πηγὴ ψυχῶν Amelio, πνεῦμα Nume-
nio. Al. Gott heiliger Geist. B. God
de heilige Gheest. G. Dieu le saint
esprit. It. Dio lo santo Spirito. H.
Dios el santo Espirito

Numen Virgil. pro potestate diuina &
voluntate eius. ὁ θεῖος. Al. Göttliche
Krafft / gewalt vnd will. B. Godli-
cke macht / cracht ende wille / Gods
mogentheit G. La puissance & vo-
lunte de Dieu. It. La potentia & vo-
lunta d'iddio. H. La voluntad y
potentia ó poderio de Dios.

Natura Cicer. Seneca, nihil est aliud,
quam numen Dei. & diuina ratio to-
ti mundo eiusque partibus insita, pa-
rens, rerumque opifex Plinio, crea-
trix rerum Lucretio. φύσις. Hanc
Gentiles variis nominibus, pro diuer-
sis eius effectibus donarunt: nam
& τὴν ἀπὸ τυχάνειν, veluti auctor o-
mnium dicta est, quod uniuersa pre-
stet & conficiat & εἰμμεδρῆν, ob im-
plicatā causarum seriem. & ἀνέγκη,
quasi necessitas, ob ineuitabilem e-
ius atque inexpugnabilem potētiā.
Rursus μείζων, quod rebus aliud ali-
ingenium dispartita sit: ἄτερος,
quod eius immutabilia sint opera: i-
tem πωρεδρῆν, quia administratio
eius certum ad finem tendat: ἀέροια

denique, quod eius prouidentia ho-
minum utilitati consulat, ut Nice-
phorus differit pulchro. Al. Diena-
tur. B. De nature. G. La nature. It.
& H. La natura.

Deipara virgo, Dei genitrix. ἡ παρθε-
νός, ἡ θεῶν παρθενός Nazianzen.
θεοσέπτος ἡσμε. Al. Die Mutter
Gottes / Maria. B. Maria de
Moeder Gods. G. Marie, la mere
de Dieu. It. La madre d'iddio. H.
La madre de Dios.

Cælites Cicer. cælicolæ Virgil. superi
Eid. & ὁρῶντες ἡμῶν & ὁρῶντες Apoll.
& ὁρῶντες ἀμύγνες. Al. Die Heiligen im
Himmel. B. De heiligen in den he-
mel. G. Les saints de paradis. It. Li
santi. H. Los santos del paraiso.

Diui Seruio, indigetes Virg. Lucano,
ratione quadam (si adoptionem ve-
ram cum absurda committere fas
est, cum gentilitate nostram fidem)
vocari possint, quos in album diuo-
rum relatos, sanctorum nomine in-
digetamus: nimirum qui ex homi-
nibus consortium cælum merue-
re, quasi inter deos agentes, si uenul-
lius egentes, si eymon Socis specte-
mus, quos genitales dixit Ennius il-
lo versu:

Romulus in cælo cum Diis geni-
talibus auum

Degit.

ubi genitales dixisse videtur, quos
ἡσμε Halicarn. vocat, cum pena-
tibus eos confundens, qui non tam
à genitura, quam à perpetuitate hoc
est, ἡσμε nominati videntur. Numa
vero Pompilius indigetandi rationē
instituisse videtur, cuius indigeto-
menta (hoc est, δὲ τοῦ θεοῦ, ut ego in-
terpretor) Arnob. libr. 2. memor. Al.
Heiligen so canoniziert. B. Hei-
gen Gal. Les saints. It. Li santi ca-
nonisati H. Los santos canoniza-
dos.

Penates Virg. siue à penu, id est, rebus vitui necessariis, siue quod penitus insident, unde & penetrales dicti, Cicerone teste: siue quasi penes nos nati. habebantur ab Ethnicis diui, qui domi colebantur, qui etiam Lares. ἑκαῖοι, ἐφέσιοι, ἐτήσιοι, ἑρμελίοι, Halicarnassæo teste. nam in ceteris haud dubie cecutit. Al. Hausgötter. B. Hunsigodetens / woutermannefens. G. Dieux domestiques & familiers. It. Li dei domesticchi, & familiari, i penati. H. Los dioses de cada vna casa.

Lares, etiam præstites dicti, quod tuerentur scilicet, ac conseruando tutam omnia præstarent. dicebantur & hostilij, quod hostes auertere crederentur. Itaq; non priuatis modo aedificiis, sed & urbium custodia præesse putabantur.

Dij patrij Virgil. Cic. tutelares, qui Græcis tutela præerant πατεῖρες Halicarn. qui perperam cum Penatib. eosdem confundit. Eiusmodi diuos patronos nō aliena voce nuncupamus, peculiare singulis fere urbibus. custodes Virg. dixit B. Patroonen. Ital. Patroni. H. Patronos y ayudadores.

Dij vel diui maiorum gentium, dici poterunt, quos sacrarum litterarum testimonio constat cœli esse incolas.

Dij siue diui minorum gentium, vel adscriptitij, quos posteritas cœlestib. honoribus mactauit. παγεγγεγγεμένοι, μέτοικοι.

Dij communes Virg. sunt Mars, Bellona, Victoria, quod & triq; parti fauere ac communes esse possint: quo spectat ille versus,

Inter vtrumq; volat dubijs Victoriæ pennis.

Spectrum Cic. Simulacrum seu imago oculis se representans, vel vere, vel corrupta imaginatione. φαντασία,

φάσμα. visum Cicer. nimirum species, quam sopiti aut etiam vigiles videntur videre. Al. Gespenst / einge-sicht das für augen schwebt. B. Visionen. G. Phantasme, vision. It. Simulachro, visione. H. Imagen.

Terriculamentum, terriculum Linii terricula Sen. spectrum terrificum terrorem incutiens. φόβητερον, ἐκ τῶν Hecataeum Apollonio, quod a Hecate siue Proserpina immitti crederetur. δεικέλον, μὲρ μολύχαιον, μὲρ μὲν. Al. Schreckerlin. B. vreslicht gesicht. It. Spauentachio. H. El espantajo.

Larvæ Plauto, vmbraë Horat. Mortuorum anima. Al. Boldergeist / runpelgeist / Nachtgeist / junßler. B. Nachtgeest. Gal. Elprit de nuit. loup garous. It. Spiriti di notte. Phantasma que paret de nocte.

Maniæ, Deformes larvæ, quas pueri plorantibus minitari solent nutrice.

Lamiæ, mulieres putabantur oculis emptilibus esse, seu demonum imaginaria species ludibriaq; , qua blanditiis, illectos iuuenes formosos, mulieb. assumpta forma, vorare atq; in exitu trahere credebantur. Apuleius ex puerorum terriculamenta facit. Phlostratus in Apollonio cum Empusa & Laruis easdem facit ex aliorum opinione. λαμίας. Al. Nachtmumme. Nicephoro etiam Gilo vocatur nocturnum femina phantasma. Belg. Alsten.

Empusa, Spectrum, quod infelicibus ingerit, uno pede ingrediens, & multifariam formam immutans, Hecate dicatum. ἑμψυα.

Striges, inauspicatas volucres esse aiebant veteres, infantiumq; in cuni sanguinem exugere, sic dictæ, quod stridere nocte solent, teste Ouidio, σὺν γὰρ νύκτι φοιτᾷ. Eodem nomine maleficas feminas intelligunt, quas

Sextus Pompeius volaticas appellat.

Spiritus ætherei, mentes ætheriæ, angeli. ἄγγελοι, ἀγγελὶ, δυνάμεις Νανζιανζ. Mosen istud nomen accommodasse iis, quos Græci ἄγγελοι & δαίμονες, quasi δαίμονες, hoc est, scientes & catos, vocant, scribit Philo Iudæus. Al. Die Engeln. B. Engels/De Engelen. G. Les anges. It. Li angeli. H. Los angelos.

Dæmones, genij, cum angelis ijdem, quos Ethnici existimabant genitura cuiusq; præfecta numina, quæ (ut Ammianus inquit) editis in lucē hominibus, velut eorum actus rectora, salua fat ali firmitate addi putabant, (quæ mulierum adhuc animis opinio insedit) δαίμονες μυστικῶς τοῦ βίου Menand. Genios autem dici à gignendo constat, siue genitos tuendi potestatem habere dicamus, siue quod nobiscum una gignantur, siue quod in eorū tutela, Et quisq; est genitus, uiuat. Dæmonum autem voce Lares Cicero comprehendit; alij etiam Manes & Lemures, Indigetesq;: quemq; larē familiarem nominat Cicero. genium familiarem dixit Marcel. ita dæmones siue genij boni, quos vulgo vocant. Al. Die gutten Engelen. B. De goede Engelen. G. Les bons anges. It. Li angeli buoni, che si conducono & guardano. H. Los buenos angelos, que nos guardan.

Sic genij mali & vltiores, quos diabolos & dæmones vocamus ἀλάστορες. Al. Die Teuffel. B. De Duynelen. Gal. Les diables. Ital. Li diauoli, & spiriti maligni. H. Los malos espíritos.

Lemures Varr. Porphyriōni umbra vagantes hominum ante diem mortuorum, quasi Remures dicti à Remo, cuius umbra fratrem Romulum inquietabant, atq; ita sentiunt Martianus & Apuleius. Al. Die Todten/die Geister der abgestorbenen Seelen. B. Gheesten/Sielen/dooden. G. Les esprits & ames des trespasses. It. I Spiriti, le anime de e morti. H. Las animas de los muertos.

Lemures nocturni Horat. nigri Persio, Spiritus noctu infesti, Et vulgus existimat. Al. Nachtgeister/ Nachtfraw/ Zunftler/ gespenst. B. Bijtebouwen/ bommeleers/ Nachtgeesten/ Weerwoluen. G. Gobelins, loupsgaroux, esprits de nuit. It. Li spiritiche caminano de notte, fantasia che paiono di notte. H. Fantasmas que parecen de noche.

Anima Cicer. ψυχή, ἀπὸ πνεύματος θεοῦ Secundum Stoicos, quomodo fere Horatius animum dixit diuinæ particulam auræ, & Philon. τὸν νοῦν αἰθερὶς φύσεως μᾶλλον. Al. Die Seel. B. De Siele. G. L'ame. It. L'anima. H. La anima.

Fatum Virg. Immobiles & immutabilis rerum series, à fando, per antiphrasin, quod non sit fas illud effari, ne diis quidem. μᾶλλον, εἰ μὴ μὴ, περὶ ἑμῶν. Al. Schieckung/ heissung vnd verhengnuß Gottes/ nothzwang vnd volg oder Ordnung Gottes. B. Gods ordinancie ende schickinge. Gal. L'ordonnance diuine. It. Fato, la volonta d'iddio. Hisp. El bado, que es la voluntad de dios.

Censura.

In sequenti capite quasdam nomenclaturas deleui, quod ea hereticorum sint, non autem catholicorum.

1 Ad vocem Sacrificus, Dutærpaep/Mispaep.

2 Ad vocem Diaconus Dienaer.

3 Quod Virginem sacram Vocet Vestalem, multis commune est: ego tamen sic loqui nollem.

4 Agyrta, cum Latine sit circulator, dure ponit inter sacrorum muniorem vocabula, ac ad eos torquet, qui sanctorum capsas circumferant; quos contemptim nominat Ein Tasseboene/Easiager/est Munnstooter. ubi aliqua expeditisset addere de iis, qui decenter Sanctorum reliquias ostentant.

Ioannes Molanus.

PONTIFEX maximus, curio maximus dici posse videtur, (nisi mutata religio prohibeat) quod eius auctoritate curia omnes atque universitas curionum regeretur. Astipulatur & Nebrissensis his verbis. Curio maximus erat, qualis apud nos est Papa. voce ea usus est prater Ovidium & Livium Arnobius Laetantij praeceptor lib. 2. Papa, quasi pater, id enim est, παππῆς: quod nomen identidem usurpat pro Episcopo Apollinaris. ὁρχιερεὺς, ἱερεὺς Dionys. τῶν ἱερῶν βασιλεὺς, ἱεράρχης Dionys. τῶν ἱερῶν ἀρχιεπίσκοπος. Al. Der Papst. B. De Paus. G. Le Pape. It. Il Papa. H. El Papa.

Causatus, vel purpuratus pater, cardinalis, rex sacrorum dici posse videtur, quod is solus Pontifici maximo subijciebatur. ἱερεὺς μὲν Al. Cardinal B. Cardinael. G. Cardinal. Ital. Cardinale. H. Cardinal.

Archiepiscopus ὁρχιεπίσκοπος, ὁρχιεπῆς Al. Erzbischoff. B. Eertsbisschop. G. Archeuesque. It. Arciveicouo. H. Archobispo.

Pontifex Cic. episcopus, antistes, antistes caeremoniarum & sacrorum Cic. infulatus mysta, & protomy-

sta Sidon. ἐπίσκοπος, ἀρχιεπίσκοπος, ἱερεὺς διδάσκαλος Halicarn. ἱερεὺς φάντης, ἱερονόμος, ἱερεὺς ἀρχιεπίσκοπος Proclo, ἀρχιεπίσκοπος Dionys. Arcopag. & scholiastes annotat. ἱερεὺς ἀρχιεπίσκοπος. Al. Ein Bischoff. B. Een Bisschop. G. L'uevesque. It. Vesco. H. Obispo.

Episcopus designatus ἀνὰ ὁρχιεπῆς, ἱερεὺς μὲν Al. Coadiutor. B. Coadiutor. G. Coadiuteur. It. Coadiutore. H. Coadjudor.

Initiator, episcopi vicarius. τελειστής, ἱερεὺς ἀρχιεπίσκοπος, ἱερεὺς τελειστής, ἱερεὺς μὲν. suffraganeum nominat ubique.

Antistes Linio, praesul ἐφορῆς. Al. prelat/Prior. B. Prelaet/Prior. Gal. Prelat, Prieur. It. Prelato, ò priore. H. Perlado.

Abbas diēione Syra patrem significante. archimandrita, velut ouium sine mandra pastor. ἀππῆς, ὁρχιεπῆς Al. Abt. B. Abt. G. Abbe. Ital. Abbate. H. Abad, prelado de mōges, ò frayles.

Antistita Cicer. sacerdos primaria Al. Abbissen B. Abtisse/ priorinne/de Moeder. G. Abbess. It. Abbatesa. H. Abadessa de mongas.

Censor ecclesiasticus. ἀρχιεπίσκοπος, ὁρχιεπῆς

ἐν τῇ Ἀρεοπαγίᾳ *Areop. schol. i. eg-
vōmgs.* Al Prouisor oder Dechant.
B. Prouisoor / oft Deecten. G. Pro-
uiseur, ou doyen. It. Prouisore. ò
decano H. Prouisor. ò decan.

Cœnobiarcha, *Præfectus vel antistes
monachorum aut cœnobiij.* ἡγου-
μένης. Al Der obriste im kloster. B.
Depater vā de Cōuente / de prior
van de Monicken. G. Le prieur d'
vn conuent. It. Il priore d'vn con-
uento. H. El prior del monasterio.

Præfectus sacrarum virginū. Al Der
Pater im Frawenkloster. B. De pa-
ter vānt Baghijnhoof. G. Le prieur
des nonnains. It. Il priore del be-
guinagio. H. El padre de las monjas

Monachus, *qui solitariam vitam de-
git.* μόναχος, ἀσκητής, ὅς ἐν τῷ μονα-
στηρίῳ τὰ τῆ σεμνῆ βίης μυστήρια μ-
νύει. & τελείται, ut Philon inquit.
Al. Ein Monick. B. Ein Mönch.
G. Vn moine. It. Vn monaco. H.
Vn mongo.

Anachorita, *qui in solitudine disce-
dit eremitam vocant.* ἀναχωρητής.
Al. Ein Heremiter / Einsidler /
Waldbruder. B. Een Eremit / oft
Elusenaer. G. Vn eremite. It. & H.
Vn ermitanno.

Virgo vestalis, vel sacra ἱεράς Halicar.
ἀσκήτρια, ἱεραπενδύς. Al. Ein closter
fraw. B. Een Nonne / een Baghij-
ne. G. Vne beguine, vne nonnain.
It. Vna monaca. H. Vna monia.

Sacrificus *Ouid.* sacerdos *Cic.* sacrico-
la *Tacito*, flamen *Cicer.* mysta vel
mystes *Ausonio*, sacris operatus.
ἱερεὺς, ἱερεὺς, ἱερέτης, ἱερεὺς & *Eustat.*
ἱερείτης *Plat.* ἱερεὺς & poetice, ἱερέτης
Sophoc. λινωδότης *Suid.* ut liniger
Iuuen. ἱερεὺς *Poll.* ἱερεὺς & *Plut.*
πελεστής, καθεστὴς, ἡγιόλης. Al. pfaff /
Priester / Opfferpfaff. B. Priester.
G. Prebste. It. Sacerdote, prete. H.
Sacerdote.

Curio *Arnobio*, pro sacerdote curia præ-
fecto, quem parochum & curatum,
vel ædis sacre moderatorem vo-
camus Al Pfarherr B. Pastoor /
Prochiaen / Prochiepape / Curaet.
G. Cure, pasteur. It. Plebano, pa-
store, curato. H. Pastor.

Diaconus. ἀκτρωτής *Areopag.* ἀκτρωτής.
B. Diacken. G. Diacre. It. & Hisp.
Diacono.

Mytagogus *Cic.* qui hospites circum-
ducit ad visendas adium sacrarum
reliquias, quas vocant. μυταγωγός.
Al Der die Heilthumb läßt sehen.
B. De de Reliquien verthont Gal.
Qui montre les reliques. It. Chi
mostra le reliquie. H. Que mues-
tra las reliquias.

Ædituus *Cic.* Varr. ædituus *Plinio*,
templi curam gerens & custos. νεωχ-
εὺς, τεμενάρχης, τὸ τεμενάρχης ἀρχεὺς
Straboni. πυλωρός *D. Ignatio*, τὸ ναὸς
ἀρχεὺς, ἱερεὺς, ἱερεὺς & ἱερεὺς.
Al. Kirchenhüter / oder Sigrift. Bel.
Kerckmeester / Kerckbewaerder /
oft Koster. G. Secretain, sacristain,
marguillier, garde des choses sa-
crées. It. Sacristano. H. Sacristan.
guardador del templo.

Concionator *Cicer.* ecclesiastes δημο-
διδάσκαλος & *Synes.* πανηγυρστής *Na-
zianz.* ἐκκλησιαστής. Al. Prediger /
oder Predicant. B. Een predicant /
oft prediker. G. Prescheur. It. Pre-
dicatore. H. Predicador.

Agyrta ἡγεμὼν Halicar. ἡγεμὼν
ἡγεμὼν *Euseb.* ἡγεμὼν, ἡγεμὼν & *Suida*,
ὁχλαγωγός circulator dici potest, quò
lararia circum pagos circumuehit,
præstigiisq; verborum vulgi aures o-
nerat. Al. Läßstreicher & das Him-
melreich macht. B. Een Casseboene /
Easlager / oft Munstfooter. G. Re-
liquaire. It. Che porta di gua & di
la a mostrar le reliquie. H. Que
muestra aqua y colla las reliquias.

Nolæ

Nolæ curator. ἐπιμελητὴς τοῦ ἡχείου, *qualis ferme olim apud Athenienses ἐφύδωρ dicebatur, à clepsydrationum quibus horas metri solebant, cura.*

Al. Der dz vhrwerck stellet / od die klokken zeugt B. Die d'vren stelt / de Clocken lunt / oft darmit benaert / den benaerder. G. Qui sonne ou gouverne les cloches. It. Chi suona ò tocca ò metre en ordine le campana. H. El que toca les cāpanas.

Daduchus, rædiger. δαδύχου, *qui facies mysteriis præfert.* Al. Fackel oder Torschendrager. B. De Toorjedrager G. Porteur des torches. Ital. Portatorchie. H. Que lleua ò trae la hacha.

Lychnuchus, qui lychnum præfert, λυχνύχος. Al. Laterndrager / Licht dräger B. Lantern drager. G. Porteur de lanterne. It. Portalanterna. H. Que lleua la lumbrè.

Designator Acroni, Tert. arbiter funerum, qui funus conducebat ad locum Libitinae, ut cum honore efferretur: vel Designator Plauto, qui quamvis, aut funebrem pompam constituebat, cuiuslibet ordinem, quem inter incedendum seruaturus esset, præscribēs.

Al. Der Ceremonien Meister / anweiser / Rädlesführer / d' verordnet wie sie gehen sollē. B. Ordinance / oft ceremonien meester / Aengener. G. Maître des ceremonies. It. Maestro delle ceremonie. H. Maestro de las ceremonias.

Præco feralis, qui funus præuia nolæ edicit. B. De Belleman.

Libitinaris Vlpiano, qui cuncta ad funebrem pompam necessaria procurabat. λιβιτινῆς. Al. Der verschafft / faufft vñ zurüst / was zur leich zu bestatten von nöten ist. B. Die alle dincck toerust ende beschickt / wat tot cen wtuaert nootsakelick is. G. Qui appreste ce qui est nécessaire

aux funerailles. Ital. Chi metre in ordine ogni cosa necessaria pell' essequie. H. Que apareia los cosas necesarias per el mortuorio.

Pollinctor Plauto, Vlp. qui cadauera lauat, atq; Unguentis illinit, νεκρολείπτης. Al. Todtensalber B. Lijck saluer / Xeeuwer. G. Qui oingt les corps morts. It. Chi ongi li corpi morti. H. Que onta los cueros muertos.

Libitinaris, pro eo qui humum sepeliendo cadaueri aperit. νεκροθάπτης. Pand. bustuarius Ammiano, νεφους. Al. Todtengraber. B. Graefmaecker. Gal. Fossoyeur. Ital. Chi fa la fossa. H. Aquel que haze la caua.

Vespilio Mart. qui cadauera præcipue sub noctem explorat. sandapilarius qui sandapila mortuos effert. inscriptus Martiali. νεκροφόρος, σπογοποιός, σπογοπηγός. Al. Leichttrager Belg. Lijchdrager / Ellebroer. G. Qui porte le corps mort en terre. Ital. Chi porta il corpo morto ad enterrare H. Que lleua en espaldas el muerto por enterrarlo.

Sandapilarius, sandapilarum faber Iuuen. pro eo qui sandapilas & capsulas cadauerum parat σπογοπηγός, σπογοποιός. Al. Todtenbarmacher. B. Die de Bare oft Risten voor den Dooden maect. G. Qui fait les casses aux morts. It. Chi fa le casse per li morti. H. Que labra las cajas do se ponen los muertos.

Ceroplastes, qui cereas imagunculas fingit. Al. Der Wächssen liecht vnd Bilder macht B. Wassen keersen oft Beeldenmaecker. G. Faiseur d'images de cire. It. Chi fa delle imagini di cera. H. Qua labra las images de cera.

Popa Suetonio, qui victimas feriebat immolabatque θύτης. Plutarch.

Al.

Al. Opffermeßger. B. Slagher deß
Offerhands.
Victimarius Valer. Max. qui sacrorum

minister instrumenta popæ parata
subministrat.

DIGNITATVM ET MVNIORVM PRO- FANORVM VOCABVLA.

IMPERATOR, Augustus. αὐτο-
κρατορ. Al. Kenser/ Obrister deß
Römischen Reichs B. Kenser. G.
L'empereur. It. L'imperadore. H.
El emperador.

Cæsar. καῖσαρ, quem regem Romano-
rum nominant. Al. Römischer Kö-
nig. B. Röömsch Koninck. Gal. Le
roy des Romains. It. Il re de Roma-
ni. H. El rey de los Romanos.

Hoc discrimen statuunt nonnulli, alij
confundunt, ut Cæsar sit idem cum
Imperatore.

Rex Cic. βασιλεὺς, βαλβὺ Æschylo,
σηπτῆρχος, κρείων. Al. König. B.
Coninck. G. Roy. It. Re. H. Rey.

Regina Cic. βασίλισ Chrysostom. βα-
σιλισσα. Al. Königin. B. Coningin-
ne. Gal. Roïne. It. Regina, reina. H.
Reyna.

Regulus Plinio, proprie filius aut ne-
pos regis. inde ad principatum ali-
quem obtinentes latius extenditur
vocabulum. βασιλικός. Al. Ein
Fürst/ Herzog/ oder Graff. B. Een
Vorst/ Landsheere/ Hertoch / oft
Graue. G. Prince, duc, ou conte.
It. Principe, duca, ò conte. H. Prin-
cipe, duque, ò conde.

Monarcha μέναρχος Plat. μονάρχης.
Al. Ein Fürst / allein Herr/ Land-
herr/ für sich selbst allein. B. Quer-
beer alleene G. Monarque. It. Mo-
narcha, solo principe. H. Vn mo-
narca ò señor suelo.

Princeps Cic. ἄρχων, δῆμειχος Sophocl.
κυρωτὴρ Hesych. κρείων. Al. Fürst
oder Fürstin/ fürnemmer Herr. B.
Een Prince oft Vorst / oft Prin-

cesse. G. Prince, ou princesse. I. Prin-
cipe, ò principessa, prencipe ò prē-
cipeza. H. Principe, ò principeza.

Prorex, qui regis absentis vices & locum
gerit. ἀντιβασιλεὺς. Al. Eins Königs
Statthalter B. Een Coninck stat-
houder/ Viceroy. G. Viceroy. Ital.
Vicere. H. Virey, vicerey.

Interrex Cicer. qui reges defuncti vices
implet, dum nouus successerit μεσοβα-
σιλεὺς Plut. Istud inter Proregem &
interregem discriminis esse censeo, ta-
met si Nebrissensis confundat. Al. Ei-
nes abgestorbenen Königs statt-
halter. B. Een Statthouder oft Re-
gent / regierende in deß gestoruen
Coninck plaetse. G. Viceroy, ou re-
gent qui gouerne tant qu'il n'y à
roy. It. Vicere, ò regente, che gou-
uerna in luoco del re morto. H.
El virey, qui tiene la plaça del rey
muerto.

Palatina officia Capitolino dicuntur,
quos aulicos officiales nomināt. Al.
Eins Kensors od Königs diener.
B. S'kensors oft S'coninck Offici-
ers ende Dinaers G. Les officiers
d'un empereur ou d'un roy. Ital. Li
officiali dell'imperadore, ò del re.
H. Los officios del palacio.

Megistanes Suet. purpurati Curt. mā-
gnates, quorum est magna potentia
& auctoritas. μεγιστάνες, ἑξάρχαι. Al.
Grosse Herren B. Groote ende
machtige Heeren. G. Grands mai-
stres, princes, primats, premiers
gouverneurs d'un royaume. It. Si-
gnori grandi, principi, i gouer-
natori delle prouincie. Hisp. Muy
magni-

magnificos señores, gouernadores de la tierras y prouincias.

Primates, optimates Cicer. procures Virg. summates, qui primi sunt & eminentiores in ciuitate aliqua. αἱ ἐξ ἡμῶν ἀριστοτέλους Al Die fürnembste Herren / Obristen vnd Regenten einer Stadt. B. De Opperste ende Principaelste oft beste in een Stat/de Hoofstadt/de Regentē. G. Les gouuerneurs ou principaux d'un populaire. It. Li capi della citra. H. Los principales del pueblo. Dynasta, vel dynastes Cicer. Vir aut princeps potens δυναστής. Al. Gewaltiger grosser Herr / Frenherr B. Geweldich een machtich Heere / Baender Heere. G. Baron, puissant seigneur. It. Barone, ò potente signore. H. Señor muy alto y poderoso.

Archidux, dux, & comes, sub Reguli nomine Latine loquentibus comprehenduntur.

Comes Dig. proprie intelligitur qui proconsulem presidem se in prouinciam abeuntem comitabatur, in q̃ eius erat officio. Al. Graff. B. Graue. G. Comte. It. Conte. H. Conde. Sic Comes prouincialis exponitur à nonnullis, pro eo, quem Landgrauium Barbari vocant.

Præses limitaneus, qui limitibus finibusve prouincia præerat, quem Marchionem dixit Germania, à finibus idem etymon secuta Al. Marckgraff B. Marckgraue. G. Marquis. Ital. Marchese. H. Marquez.

Satrapa vel satrapes Terent. est autem vox Persica præsidē signans. toparcha οὐπερ ἀρχῆς, τοπάρχης. Al. Vogt / Lādvogt / Landsherr. Belg. Drossaert / Marschalck / Lanvoocht / Lantsheere / stathouder. G. Gouuerneur. It. Governatore. H. Gouernador.

Præfect^o arcis. ἀνεγφύζαξ. Polyb. φέρ-

αρχος Xenoph. Al. Obrister in ein Schloß. B. Castellan. G. Chastelain. It. Capitane di qualche fortezza ò castello. H. Capitan de fortaleza.

Heros Virg. semideus Statio, Vir illustrus, & qui rerum gestarum magnitudine aut virtutis claritate homine maior est, ἥρως. Al. Ein herrlicher kühnmutiger Mensch / Edel / Rittermässig / Heilig B. Een vroom / edele / oft deuchliche Persoon. Gal. Homme ayant quelque vertu plus que de l'homme, demy dieu. It. Uomo valente, virtuoso, heroe. H. Señor de mucha virtud.

Herois Mart. heroina Propert. Illustris foemina. ἡρώις, ἡρώιν. Al. Ein herrliche vnd adeliche Frau B. Een edel ende deuchdelicke Vrouwe. Gal. Femme noble & vertueuse excellence. It. Heroina, principessa nobile & virtuosa. H. Señora de mucha virtud.

Dominus, nomen olim inuidiosum, ut annotat Seruius, qui imperium habet in populos. κύριος, ὃς ἀρχέκοντα τῶν δέχοντα, κυριανός. Al. Heer. B. Heere. G. Seigneur. It. Signore. H. Señor. Prætorio præfectus Suet. qui à Cesare primas partes habebat, disciplina curialium emendanda præpositus, ut è Cassiodoro intelligimus. vnde ab Eunapio accommode vocatur ea dignitas βασιλεία δὲ πρὸς φεῖ, velut imperatoria dignitas, sed extra purpurā vel trabeam. τὰ αὐτῆς ἐφορῶ Plutarch. in Galba ἐπαρχῶ τῶν βασιλείων, ἐπαρχῶ τὰ αὐτῆς Eunapio.

Decurio cubiculariorum Sueton. qui præest cubicularius principis. Al. Obrister Camerherr B. Oppercamerling. Grand chambrelain. It. Gran ciamberlano. H. El sobrecamero. Ang. High chamberlaine.

Cubicularius Cic. κατὰ κλισίαν Plutarch. Al. Camerdiener. B. Camerling.

Ang. G. Vallet de chambre. It. Cubiculario, Ang. A chamberlaine.
 Fabricensis Cod. Theod. cui armorum imperialis aula incumbere cura fabricandorum, quem existimo etiam fabrorum præfectum Vegetio dici, qui ferramenta, Vehicula machinas, & arma vel noua fieri, vel quassata reparari curabat. ἐπ' αὐτῶν τεχνῶν Plut. nisi quis velit Fabricensem curia imperatoria vacare soli: Præfectum vero fabrorum in quaui expeditione & castris suum tueri munus. Al. Bammeister. B. Fabrijsmeester. G. Le maistre de la fabrique. It. Il maestro delle fabriche. H. El maestro de las fabricas.
 Prætor comitatus Augustalis, qui & Palatinus hodie.
 Præfectus prætorii Augustalis, hodie Marefcalcus, Marefchal.
 Alibellis Sueton. libellorū magister, qui cognitiones tractabat, & supplicium libellorum vota. ὁ τῶν libellῶν ἀρχὴν &c. Al. Ein Cansler. B. Een Cancellier / oft een Meester van de Requesten. G. Chancelier, ou le maistre des requestes. Ital. Il cancelliere, ὁ maestro delle richieste. H. Por quien el rey responde à las petitiones.
 Memoria, magister memoriæ Cod. qui annotationes omnes dictabat, emittebat, precibus respondebat, memoriam agendorum suggerebat. ὁ ἐπὶ τῶν μνήμων, τῆς μνήμης ἀρχὴν Herod. μνήμων Aristoph. schol. H. El que recuerda el rey lo que hade hazer. Ang. Recorder.
 Rationibus Suet. rationariorū præfectus, ratiocinator Cic. rationalis Lampridio, qui accepti expensiq; rationem habet. Al. Rechenmeister B. Reckemeester G. Maistre des cōtes. It. Il contadore. H. Que tiene cargo de las euentas, el euentador.

Silentiarii Cod. à silentio, quos aliqui secretarios à secretis intelligunt: alij latius eo vocabulo comprehendit principis consiliarios omnes existimant. Alciatus administratos quietis in palatio exponit.
 A secretis. ὁ ἐπὶ τῶν ἀπορρητῶν Al. Ein Secretari. Belg. Een Secretaris. G. Le secretaire It. & H. Secretario.
 Ab aure. B. Een Secretaris oft Consilier.
 Ab epistola Suet. ἐπιστολιόγραφος. Al. Secretari/ Brieffschreiber B. Secretarius ombricuen te schrijuen.
 A cōmentariis, qui in acta referi principis res. ὑπομνηματογράφος. Al. Ein Geschichtschreiber. B. Een Historieschrijuer van een Prince. G. L' historien de quelque prince. Ital. L' historiographo di qualche principe. H. El historico del rey.
 Nebrissensis à commentariis eum esse putat, qui catalogum prehenforum descriptum habet. B. Clerck van den bloede.
 Archigrammateus, Scribarum præfectus. ἀρχιγραμματεὺς Polyb. Al. Cansler. B. Cancellier. G. Chancelier. It. & H. Cancellario.
 A poculis, à caliculis, pocillator nonnullis, sed minus Latine. ὁ ἀπὸ τῶν κύλικι. Al. Schenck. B. Schencker. G. Verfeur. It. Chi da bere al principe. H. El que da de beuer al rey.
 Prægustator Suet. Cic. qui cibos principis appositos prægustat. ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν Athen. ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν Al. Credenger. B. Procuier G. Escuyer trenchant, elchanfon It. Chi gusta in anzi ch' el principe mangia, le viuande. Gal. Que haze la salua gustando.
 A pedibus Cic. circum pedes Eid. ad pedes Martialis. pedissequus Colum. Al. Lacken. B. Lacken/Pagie. Gal. Lacquay page. It. Lacajo, pagio. H. Laquey, page, ὁ el moço d' espuelas.
 Præ-

Prætextatus affecula, qui Gall. vocatur.

Vn page d'honneur.

Ad manum seruus Cic. pro à manibus :
ad pedes Martiali. idem quod à pe-
dibus.

Scripturarius Lucill. qui in prouincijs
acceptorum rationes publicanis scri-
bebat. *Ἀρχιγραφεὺς*, *ἐπιγραφεὺς* Poll.

Al. Zolischreiber. B. Tolschrijuer.

Tabularius Tacit. amanuensis Suet.
qui rationes publicas aut priuatas an-
notat. *ᾠρογραφός*, *γραμματοῦς*.

Al. Schreiber/oder Notari Belg.

Schijuein/oft Notaris. G. Escri-
uain, ou notaire. I. Scriuano ò no-
tario, ò notaio. H. Escriuano ò no-
tario.

Actuarius Suet. Notarius qui verba di-
ctantis excipit citatiore manu. *γρα-
φεὺς*, *τεχνογράφος*. Al. Schreiber. B.

Notarius/schrijuer. G. Escriuain.

Librariolus Cic. pro Vili scribe libello-
rum. *γραμματοκλήμων* Demosth. Al.

Ein Schreiberle. B. Een Clerck/

Registerclerck/ Pennelecker. Gal.

Clerc, clergean plumeteur. I. Scrit-
tore, scrittorello. H. Escriuanillo.

Formularius Fabio, qui formulas o-
mnis generis negotiorum ad Vsum
seruat. Al. Der aller Händlen For-
mular hat/ oder ein Practicus B.
Copist. Gal. Clergeau. It. Copista.
H. Que tien a copia de cada escri-
tura.

Antigraphus, qui pecuniarum à coa-
poribus acceptarum in Vsum prin-
cipis rationes obseruat. custos Cic.
aduersus Rullum. *ὠντγραφεὺς*. Al.
Kodelschreiber. B. Controleur. G.
Contrerolleur. It. & H. Contra-
lor.

Scriba Festo, librarius Cicer. Catullo,
qui libros describit. *γραμματεὺς*, *γρα-
φεὺς*, *γραμματεκλήμων* Demostheni,
quod vilem operam locet scribendis
libellis, prono capite & cernuus.

Al. Buchschreiber / Schreiber. B.
Boeckschrijuer. G. Vide infra in Li-
brarius.

Scribæ Festo, librarii Eid. qui in tabu-
lis publicas res ac rationes referunt.

γραμματεὺς. Al. Stattschreiber. B.

Greffiers/ quasi graphiarii, schrij-

uenen/ Statschrijuers. G. Greffi-

ers, escriuains. It. Greffiera, scrit-

tori dell' archiuio. H. Escriuanos

de la ciudad.

Scribæ in sacris literis diuersi sunt ab-
his, quippe legis interpretes, qui legem

descriptam habebant. *γραμματεὺς*. B.

Schriftgeleerden.

Testamentarius, Callistrato, Scriba qu-
ultimi elogij voluntatem adnotat.

Ἀφ' ἑνὸς γραφῆς. Al. Ein Notari/ o-

der Testamentschreiber. B. Testa-

mentschrijuer. G. Notaire d'un te-

stament. It. Il notaro per scriuere

il testamento. H. El notario que

escriue el testamento.

Accensus Cic. ostiarius Plin. *ἰσχωρεὺς*,
ταῦς ἰσχωρῶν ἐπιστάτης. Al. Thurhüter

Portner. B. Poortier / oft Deur-

waerder. G. Huissier, portier. Ital.

Vsciero. H. Portero.

Accensi munus erat accire ius poscen-
tes ad prætorem, & importunis inter-
pellatoribus silentium imponere, &
populum iussu magistratus, cuius mi-
nistrierant, accire, hoc est vocare.

Apparitor Cic. qui magistratus impe-
rio præsto erat. *ἐπιτάχης*. Al. Ein Statt-

diener. oder Knecht / Weibel

Diener der Obrigkeit. Belg. Een

Stattknecht oft dienaer / een die-

ner der Ouerhent/ Bedel Gal. Ap-

pariteur, bedeau. It. Bedello, cur-

fore Roma. H. El que esta en pie

para seruit à otro.

Nobilis Cic. nobili genere natus Eid.
natalibus clarus Plin. Iun. nobili

loco natus Cicer. *ἐὺγενὴς* Aristotel.

ἐὺγενὴς Epigram. *ἠδύγενος*. Al. Edel/

von

von edlem Geschlecht od stammen.
Wolgeborne. B. Edel/Weighebo-
ren. G. Noble, de noble race Ital.
Nobile H. Hidalgo. Ang. Gentil-
man borne.

Nouus homo Cic. qui maioribus suis
pralucet, nullus vel obscuris nat- libus
editus. *νεγνός* Appiano, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ,
ἀλλ' ἔκ τινος *νεγνόνων γένεσις*. Al.
New außtkomme Leut van schlech-
ten ortē erborē/ aber jetzt in achtūg
kommen. B. Van nieuwe hercom-
men. G. De nouvelle race. It. Huo-
mo nouo. Ang. A gentilman oft he
first head.

MILITARIA.

Imperator Cic. imperator exercitus,
archistrategus. ὁ ἀρχιστράτης ὅλων
παραγμάτων Polybio, ἀρχιστρατηγός,
ἀντικράτης, στρατηγός. Al. Obrister
feldherr. B. Opperste Veltheere/
Capitayn generael van een Ar-
mee. G. Chef de guerre. It. Il gene-
rale delle armata, ὁ del campo. H.
Capitan general.

Magister equitum Liuius. ἱπποαρχὴς,
ἱπποστρατηγός Suida. Al. Obrister
Rittmeister. B. Oberste Ridmee-
ster. G. Le general de la cheualle-
rie. It. Il generale della caualleria.
H. El general de los cauallos.

Legatus Cas. qui cum potestate mittitur.
legatus fiduciariam operam obti-
nens, Cas. πρεσβυτής ἀντικράτης
Xen. ὑποστρατηγός. Al. Ein Statt-
halter / oder Lutenambt. B. Een
Stathouder/oft Lieutenant. Gal.
Lieutenant It. Il luocotenente del
capitano generale. H. El luego te-
niente del capitan general.

Castrorum præfectus Tac. Veg. Al.
Der Obriste im Leger / Feldherr.
B. Veltheere/Prouost. G. Le pro-
uost. Ital. Il maestro del campo. H.
El maestro del campo.

Præfectus vigilū Paulo, ὑπὸ τοῦ φυλάκων

ἀρχων Dioni. Al. Der wachmeister.
B. De wachmeeſter/oft de wacht-
beſetter. G. Le capitaine de la gar-
de du roy. Ital. Il capitano della
guardia. H. El capitan de la guar-
dia del rey.

Tesserarius Suet. qui nocturnarum ex-
cubiarum tesserarum tractat, & per mie-
litum contubernia denuntiat. *τεσσε-
ραριος*. Al. Plutarch. in Galba voce
Latina dicitur, exponiturq; ὁ δι' ἀγέ-
λων ὑποηγεσίας τελων, qui per inter-
nuntios tesseram dicitat, ὁ σὺν ἡμετέ-
ρησιν Al. Wachmeister / oder
Weibel / der das Loß oder die
Kreid/gibt Belg. Wachmeeſter/
Wachſteller / die de Loose gheeft.
Gal. Le sergeant qui baille le mot
du guet. Ital. Il sergente che da la
parola. Hisp. seriente que dize la
palabra.

Optio Suet. qui excubiarum negotium
obit per oculos inspectores, ipse ex-
cubius præfectus. Optionis nomen in
veteribus marmoribus non raro oc-
currit, è quibus unum multorum vi-
ce erit, quod Pisis erutum ita habet:
IN EIS TESSERAR. OPTIO
VEXILLARIUS. ὀπτιών Plutarcho
exponitur, ὁ δι' ὀπτήρων ὑποηγεσίας τε-
λων. Turnebus aliter exponit, ut Optio
sit, qui tribunis vel centurionibus
morbo aut negotio impeditis, tanquā
vicarius adoptatus, omnia curat eo-
rum munera.

Tribunus militum, vel militaris
Pomponio, cuius munus erat milites
in castris continere, & ad exercitatio-
nem educere. Mariscalcum passim
nominant B. Marschalck.

Tribunus armamentarii. Al. Zeug-
meister / Artelenmeister / Zeug-
schreiber. B. Artelerijmeeſter. G.
Maistre de l'artillerie. It. Il maestro
della artiglieria. H. El artillero, el
maestro de la artilleria.

Præfectus rerum capitalium, quæstitor *Virg. Asconio*, prætor rerum capitalium, latrunculator *Vlp. κραι-
σίταρ Moschopulo*, ὁ ἐπ' ἐγκλήμασι
πρωτός. *Al. Schulzeiß/ oder Pro-
fos. B. De Prouoost. G. Le prouost
des mareschaux It. Il prouosto. H.
Pelsquisidor, preuoste.*

Chiliarcha, tribunus. *χιλίαρχος δρυ-
γάρχας Leoni. Al. Ein Hauptmann
über ein tausend. B. Dunsentste
man/ een Capiteyn ouer dunsent. G.
Coronel, capitaine de mille sou-
darts. It. Colonello. H. Coronello.*

Ordinum ductor, dux militum. ἡγε-
μὼν, διοπ. *Æschylo*, ἐπιτάκταρ δρυ-
γάρχης *Sophoc. ταγὴς, λοχαγὴς, Sui-
da, συμμένταρ Aristot. ταξίαρχος,
στρατηγὴς, κερμένταρ. ἡγήταρ, τάξαρχος
Æschylo Al. Hauptmann/ Rottmei-
ster/ Feldweibel. B. Hopman/ Rot-
meister/ Veldweuel oft Sergeant.
G. Capitaine, corporal, sergeant.
It. Capitano, caporale, sergente,
condottiero de genti. H. Capitan,
caporal, sergente.*

Conquisitor *Liuius & Cic. qui militum
delectum agit. ξειρολόγος Polybio. σπε-
τολόγος. Al. Ein Kriegs Commissa-
ri/ oder Musterherr. B. Een Com-
missaris oft Beuelisman/ die de
Knechten aennemt/ een Muster-
herre. Gal. Commissarie, ou qui à
charge de faire l'essite des gents,
quelque seigneur de la monstre. It.
Commissario di guerra, ὁ signore
della mostra. H. Commissario de
guerra, ὁ señor de muestra.*

Centurio *Cæs. qui centum numero præ-
erat militibus. ἐκατονταρχός. Al. Ein
Hauptman über hundred. B. Een
honderste man/ eē Hopmā ouer hō-
dert. G. Centerier. It. Centurione.
H. Capitan de ciento armados.*

Vragus *Postremi agminis ductor. ἑξα-
γός. Al. Hauptman des hinderhalts.*

*B. Capiteyn van d'arriere Garde. G.
Capitaine de l'arriere garde. I. Ca-
pitano della retoguardia. H. Capi-
tan de la retoguardia.*

*Menfor Veget. designator diuersorio-
rum. ἐπιστάτης, σπιδροδότης Plu-
Al. Suhrierer/ Herberigbesteller
Quartiermeister. Belg. Forier/o
Quartiermeeſter. Gal. Fourier, o
qui ordonne les quartiers. Ital. Fo-
riere, ὁ il maestro de è quartieri
loggiamenti. H. El forerio maio
ὁ el aposentador.*

*Mensoris enim erat diuersoria in o-
pidis designare, militi tentoriorum
situm præscribere.*

*Metator Veg. Cic. qui castris locum e-
git. Al. Ein Lagerschlager. B. E-
t leger ordineert om te staen. G.
Qui choisir le lieu pour asseoir
câp. It. Il maestro del campo. H.
maestro del campo.*

*Annonæ structor Cic. à commea-
annonæ præfectus. ἐπιμελητής
πολεμ. Dinarc. βίαρχος, σιτοκόμος
Prouandmeister. Belg. Proua-
meeſter G. Commissaire des
vrouailles. Ital. Commissario de
vertouaglie. H. Prouidedor d
virtualla.*

*Emissarius, qui præcedit aciem ac-
cessendum hostem. ἀντιπροχρῆς.
Der verlorne hauff/ die voranle-
ser/ die zum Aufschoss verord-
sennd. B. D'auanguardie. G. L'au-
garde. It. La scorta, l'auanguar-
H. La auanguardia, la seuerta.*

*Ordines Cic. numeri Suet. quos
militia nomināt, & aliquo in nu-
ro sunt & præfunt, vt cēturia cohors
ταξείας, στρατηγικαὶ, δριδμοὶ Syneſi*

*Antesignanus Cic. qui ante signa sta-
acie. ἀντιμαχ. Al. Der vor d
Fähnle steht in der Schlachto-
nung. B. De voor in de slach ste-
G. Qui marche en bataille deu-*

le portenseigne. Ital. Chi marcia nelle bataglia inanzi le enseña. H. Que esta en la batalla adelante de las benderas.

Signifer Cic. vexillarius Liuius. σημαφορῆς, σημαφορῆς. Al. Fendrich. B. Vaendragher. Gal. Port enseigne. It. Alfieri. H. Alferez.

Primipilus Veget. unde Primipilū ducere Caesar dixit. Primi ordinis ductor, primus centurio. πρῶτος αὐτῶν. Al. Hauptman der ersten Rott / oder Geschwaders Belg. Hopman vant eerste Rot oft gheswader. G. Capitaine de la premiere bande. It. Capitaneo della prima banda. H. Capitan de la primera banda.

Armaturæ duplices Veg. qui dupla stipendia merent. duplicarii Varroni dici videntur, quod illis ob virtutem duplicia cibaria darentur. διμυρίαι. Arriano, διδραχμῶν λήται. Poluci, quod duos mererent denarios, cum unus stipendium esset militi diurnum. Al. Doppelsoldner. B. Dubelsoudener. G. Double paye. Ital. Lancia spezzada. Hisp. Picquero a dos pagas.

Tympanistes, vel tympanista, tympanotriba Plant. τυμπανίστης, τυμπανιστής. qui tympanum pulsant. Al. Trommelschlagger. B. Trommelslager. G. Tambourin, tabourineur. Ital. Tamborino. H. Atabalero, adufe-ro, panderetero, ramborin.

Tubicen Veget. qui tuba cantu Martem accendit, ut inquit Virg. σαλπικτής, σαλπικτής. Al. Trommeter. B. Trompenstlager. Gal. Trompetteur, trompette. Ital. Trombetta. Hisp. Trompeta.

Cornicen Iuuen. classicus Varr. cornicularius Val. Max. & Cic. buccinator Casari, classicen Varr. κερῶν, σαλπικτής. Al. Zinckenblaser / Hornblaser. B. Zinckblaser / horenblaser.

G. Corneur It. Cornetta, suonatore di cornetto. H. Cuernero.

Aeneator Marcellino, pro eo qui classicum canit; qui aneo instrumento, tympani in morem tenso complosoque sonitum dat. χαλκῶν π. Al. Heerpauker. B. Keteltrommelslager. G. Tambourin a cheval. It. Tanbutino a cavallo.

Porro Tibicen, tuba cantu in bellum ciet, rursusque receptui canendo reuocat: Cornicinis ac Buccinatoris cantus signa obtemperant, quando mouentur, aut mota figenda veniunt, teste Vegetio.

Fecialis Varr. Cic. internuncius, vel belli vel pacis facienda. περὶ εὐδς, εἰς λόγους Halicarn. περὶ εὐδς Plut. Al. Ein Bote der Absagbrieff den Feinden zuträgt / ein Heroldt. B. Eē Heraut om d'oorloge aen te bieden / oft pangs te maecten. G. Heraut des armes. It. Herald, redelle armi. H. Heroldo rey de las armas.

Caduceator Liuius, Legatus aut internuncius pacem petens. κηρύξ, ἐρεμῆς. Al. Fridbott. B. Dreedbode / Pansbode. G. Embassadeur de paix. Ital. Ambasciatore della pace. H. Embaxador de la paz.

Miles Liuius, qui sacramento rogatus & adactus est στρατιώτης. aerarius Varr. ab are, quod stipendium faciat. τερχοφορῆς Eurip. μιδοφορῆς. Al. Ein Kriegsmann / ein Soldner. B. Een Krijfnecht / Soudaet / oft Soudener. G. Vn soldat, soudard, homme de guerre, gendarme. It. Soldato. H. Soldado.

Miles auctoratus Hor. delectus. δόκιμος, ἐκλεκτός, ἐπιλελεγμένος, ἐκκεῖτος, ἀεκεῖτος, ἀπόδεκτος, λογάς, ἐπίδεκτος Herod. Polybius, ἐκτετατοὶ αὐτοὶ, id est, extraordinarius, interpretatur ἐπιλέκτες. cuiusmodi è socijs deligebantur. Al. Geschworne Kriegsleut.

B. Ghemonsterte Xrijstnechten.
G. Soudard iuré & payé. It. Solda-
to pagato & giurato. H. Soldado
pagado y obligado à serbir.

Miles ære dirutus Cic. exautoratus
Linio, expunctus stipendiis Paulo.
απεζωσμεν Herodiano, αδοκιμη.
Al. Außgemusterte Xnecht. Belg.
Wtgemonsterte Xrijstnecht. Gal.
Soudard cassé, mis hors de l'estat.
It. Soldado cassato, scancellato. H.
Soldato à quien quitarō el sueldo.

Miles triarius Linio, Sirennus explorata virtutis miles. αεισευς, πεζαίτης Vlp. Demosth. interpr. λοχαγός, αεισινδω εξελεγεμεν Athenæo. Al. Ein frischer vñ freymütiger kriegsmā. B. Een vrien en dapperen krijsmā. G. Vn bon soudard. Ital. Vn buon soldato H. Vn buen soldado.

Miles veteranus Cic. qui diu militiam secutus est. γενομενασμεν Appiano. Al. Ein alter Landsknecht. B. Een vernaren en oudt Krijzman G. Vn vieil soldad. It. Il soldato vecchio, H. El soldado viejo, y anciano en la guerra.

Miles emeritus Lucan rudiarius Sueton. quasi rude donatus. αφελικέσεως Dioni, εξεπρατευμεν και γεων Appiano. Al. Ein alter außgedienter kriegsmā. B. Een oude krijsmā die van ouderdō niet meer ghedienē en can. G. Soudard cassé par sa vieillesse. Ital. Soldato casso per la sua vecchezza. H. Soldado iubilado.

Miles euocatus Casari, qui post emerita stipendia reuocatur militatum. (euocatorū autē ordo honestus erat) ανανκλητος Dioni. ος πεπωμεν και σπατιας, επ αυτων αυτης ανεκληθη Dion.

Miles gregarius Sallustio. ενκυκλις, εκτεταγμεν. Al. Ein spanniger B. Inspanniger. Gal. Soudard peu renommé. It. Fantacino. H. Besoño.

Tyro Cic. Nouus miles rios, νεοσυλλογος

Appiano, νεολεκτης, νεοσυλλεκτος Iosepho. Al. Ein Lehrling im Krieg ein iunger Kriegsmann. B. Een ionck krijzman/een nieuwe krijchs appel. G. Bachelier aux armes, nouveau ou ieune soudard. It. Soldato nouicio, ò giouane. H. Soldado mancebo, moço, ò nouicio en la guerra, besoño.

Miles voluntarius Linio, volo Eid. q. ultro nomina dat εθελοντης, αυτη λευς, ευθιρετος, αυτηρος, αυτη τακτος, αυτη παηελτος, αωδρακλεις, αωθφασιστος, αυεπιτακτος. Al. Ein frenwilliger Xnecht. B. Een willige Soudad. Gal. Soudard volontaire, qui vient sans contrainte. It. Soldato di sua buonavoglia. H. Soldato de su buena y propria voluntad.

Miles tumultuarius Linio, subitari miles Linio, subitario collectus αυτη χεδιος. Al. In enl zusammen gebrac. B. Metter haesten vergadert. G. Fait à la haste. Ital. Racolto pressamente. H. Cogido en priessa.

Miles causarius Linio, valetudinarius qui iusta de causa militia laboribus supersedere potest. δπιμαχος. Vmb redlicher Ursachen will erlaubet. B. Een Lantsknecht i sein Paspoort heeft / om sijne sieckten oft andere eerlicke oorsaken wille. Gal. Qui est delaisse par sa maladie, ou per quelqu' autre iuste empeschement. It. Cassato per cagion honesta. H. Licentiado con buena razon.

Miles limitaneus Theodos. praesidia us Linio, idē ferme sunt, nisi quod regni limitibus ille praesidio sit, hic iam mediterraneis locis. φερεως, ος εν τοις μεσογειοις. Al. Der in der Besatzung od auff der Grenz liegt. B. Die op de frontierē in garnison ligget. Gal. Qui est en garnison

sur les frontieres. Ital. Ch'è nella guarnigione insu le frontiere. H. Hombredela guarnicion.

Miles classiarius, classicus *Curt.* epibates *Hirtio*, insensor *Lampridio*. ἰπιότης, ἐπιότης. Al. Ein Kriegsman auff dem Wasser B. Een krijsman der Zee. G. Soudard en mer. It. Soldato in mare, di galea. Hisp. Soldado por mar, ò en galera.

Miles stationarius *Vlp.* φύλαξ. Al. Der die Schiltwacht hält. B. De op die Wacht is. G. De guet. It. Di guardia. H. De guardia.

Miles grauis armaturæ *Linio*. ὁ πηλὴς ἰπποφόρος, βαρὺς, τάσιμος, ἐν ἀρμῇ. *lonic.* tales dicuntur, ἔρ βαρεῖα τ' ὁ πηλῶν *Polybio* Al. Ein Knecht mit schwerē zeug/harnisch od Rüstung. B. Een Krijsman int volle Harnas oft swaer ghewapent. G. Homme d'arme. It. Uomo d'arma. Hisp. Hombre de armas.

Miles levis armaturæ *Cic.* expeditus *Sallust.* ferentarius *Eid.* ἔρ Veg. veles *Linio*, torarius *Eid.* qui expedita ratione pugnam capeffit, ἔρ obuiis telis. ἰλὸς *Aristoteli*, κῆπος, ἑλαφὸς, ἄρ χερὸς, ἔνυχλος, ἔνυχλος *Polybio*, πηλοφόρος, γυμνήτης ἔνυχλος *Appiano*, ἀκροβόλος. Al. Scharmünzler/ein ringgerüstter Kriegsman / ein feittiger Landstnecht B. Een Waechhals / een Auenturier / een lichtuerdigen Krijsman. G. Homme de guerre armé à la legiere. It. Soldato armato alla leggiera. H. Soldado que esta poco armado.

Funditores *Ces.* qui fundis missilia ἔρ lapides iaciebant. libratores *Tacito*, quod missilia eminus librando contorqueant. σφενδοῦται. Al. Schlingewerffer. B. Slingerworpers. G. Qui vñent de fondes à combattre. It. Frombolaz, funditori, ò chi cōbattono con le fionde, ò frombe. H. Honderos.

Horum in locum succedere, qui plumbeas glandes iaculantur vi tormentarij pulueris elisas. Al. Haefenschützen. B. Haefeschutten / Zu chiefters / Coleueriers G. Arquebutiers, hacquebutiers. It. Arcabuseri. H. Arcabuseros.

Balistarii, qui balistis utuntur, quibus ἔρ saxa ἔρ iacula euerberabant, ἔρ muros quassabant: quorum vicem implent nunc tormentarij; qui muros deijciunt sternuntq, validis machinis. ἀκροβόλοι, ἀκροβόλοι. Al. Büchsenmeister. B. Busmeesters. G. Canoniers. It. Bombardieri. H. Lombarderos.

Sagittarii *Cic.* qui sagittis iaculantur. τοξοται. Al. Schützen. B. Schutters metter hant oft Doetboghe. G. Archiers. It. Arcieri, balestrieri, sagittarii, saettieri. H. Frecheros, ballestreiros.

Hastati *Varr.* qui in prima acie versabantur τοξοφοιχοι *Polyb.* φερεμμελίαι *Mimnermo.* τοξοφοφοροι *Polyb.* σαρκοφοροι. Al. Lange Spiess. B. De lāghe spießen G. Les picquiers. It. Lipicchieri. H. Los piqueros.

Lancearii *Suet.* λογχῆται, λογχοφόροι, δορυφόροι. Al. Lanzen. B. Lancetvoerders G. Les Lances It. Le lancie. H. Lanceros.

Scutarii *Cic.* ἀσπίδοιχοι *Eurip.* ἀσπισται *Homero*, ἀσπιστῆρες, ἀσπιδόφοροι. Al. Schiltsfürer. B. Schiltuoerders G. Armez de boucliers. It. Iscutati, le targhe. H. Los que traen escudo o targa.

Equites *Linio*, equitat⁹ *Plinio*, celeres olim dicti, teste *Plinio*. ἱππεῖς, ἑφιππεῖς, ἱπποται, ἐπιόται, ἀναόται, ἱπποβαται, ἱπποκρουσται *Hō.* ἑφιπποι ὁ πηλῆται *Porphyrio*. Al. Diereiffigen / dreiffige zeug / die Reutteren. B. Reiffigers / Runters de Peerde / de Runterije. G. Les hommes des armes.

les cheuaux, gents de cheual, la cheuallerie. It. Caualleria, gente à cauallo. H. La caualleria, los cauallos.

Cataphracti equites *Liui. Sallust. Vel cataphratti, Et alij scribunt. cataphractarii* *Lampridio, κατὰ φρακτοί, de quibus ita Nazarius: Cataphractus equites, in quibus maximū steterat pugnae robur: his disciplina pugnandi est, cum aciem arctauerint, seruent impressionis tenorē; & immunes vulnerum; quicquid oppositum est, sine hesitatione percurrunt. Cataphracti ergo sunt qui grauiorib. armis instructi stabili agmine congregiuntur.* Al. *Rürisser B. Eurissers/Runters* int volle Harnas Gal. Gents d'armes armez de pied en cāp. It. Gente d'arme, armati da capo in piedi. H. Gente de armas, armados de la cabeça hasta à los pies.

Pedites *Hirt. peditatus Cic. πεζοί. Φάλαγγς Orbicio. Al. Die Ruccht/fußknecht. B. Doetknechten* G. Gents à pied, pietons. It. Fanti, fantaccini, gente à piede. *pedoni. H. Peones, soldados à pie.*

Milites aduentitii *Cic. externi Eid. extraordinarii. ἐπὶ λεκτοί Dioni, ἐπιπακτοί Plutarcho. Al. Außländische Kriegskent B. Wtlantsche frijchslieden. G. Soudatts estrangers. It. Soldati forestieri. H. Soldados de tierras agenas*

Militum supplementum *Liuius, Militares copiae, quae in casorum numerum supplentur. ἀνέρωμα. Al. Das außfüllen/erstatten. B. Knechtē daermen de votten oft Wendelē weder met vult Gal. Supplement. It. Supplemento. H. Accomplimiento.*

Commilitones *Cic. commilites Cas. commanipulones Spartian. conubernaes Cic. συσπασιῶται, ὁμοσπῆται. Al. Espies oder Kottgesellen/*

Burßgesellen. B. Kottgesellen. Stalbroeders. G. Compaignon: de guerre. It. Compagnoni. Hisp. Compañeros.

Desultor *Liuius, Eques qui alterum equum attrahit, in quē celeriter transire, ubi res postulat, potest. μετεβάτης ζούπιπτος, κέλως. Al. Reifiger Springreuter. B. Rensfigher.*

Procubitores *Festo, Velites qui nocte ante castra excubāt, cum castra hosti in propinquo sunt. B. Wtwacht.*

Decanus *Veget. decurio, Manipulus praeses Al. Rottmeister. B. Rotmeister/hiendeman. Gal. Dixenier de guerre, corporal. It. Caporale. H. Caporal.*

Cunicularii *Vel cuniculares Veget. qui cuniculis suffossis improvisi emergunt & hostilia munimenta inuadunt. Al. Schanzgräber / Vndergräber. Schanzgrauers / Pioniers. G. Pioniers. It. Pioneri, gustadori. H. Peoneros, gastadores.*

Speculator *Curt. Cas. explorator Curt. à speculis, ex ordine tesserariorum. κατὰ σκοπος, σκοπὸς, σκοπιότης Epi. ὁπτήρ Hom. σκοπίας Aristoph. πόκτης, πρὸ σκοπῶ Xenoph. κατὰ πτης. Al. Außspeher. B. Verspieder. Bepieder Gal. Elpie, elchaugueur, espieur, espion, guetteur. It. Spia. H. Espia.*

Erat in Speculatorum numero, quem Liuius hemerodromum Graecis testatur, qui ingens spatium uno cursu metiebatur, qui diluctu emissus ad speculandum sub nocte reuertebatur. ἡμεροδρόμος, ἡμεροσκοπῶ Aeneas.

Coricæus, cum *Exploratore* idem fuit, qui occulte subauscultat quid agatur. καρυκαῖος. Al. Ein Außspäher. B. Een Lünsteraer. G. Elcoeur, quasi auscultator. It. Spia. Hisp. Aflechador.

Excubitor *Colum.* νυκτοφύλαξ *Diony.*

Al. **Wächter** B. **Wachter** G. Guet-
teur, qui fait ou tient le guet de
nuit. It. Guardiano, guardia. H.
Guardian, que haze la guardia de
noche, escuchador vellador.

Excubitor *specularius*, qui in *speculis*
oratum excubat. Φρυκλωεὶς *Thucyd.*

Φρυκτωεῶν ἰποπτήρ *Aristoteli.* Al.

Ein **Wächter** auff dem **Wart-**
thurn. B. De **Waecker** op den
Waecktoeren. G. Le guetteur de l'
eschanguette. It. Lo guardiano
della lanterna, sentinella della
torre. H. El atalayero.

Circitores Veget. vel circuitores, Vi-

giliarum recognitores περιπόλοι ἐς
φάδος. ὕπτες *Polyb.* Al. Die **Schaar-**

wacht. B. De **Heere** die omgaet/ de
Schaerwacht. G. La ronde. It. &
H. La ronda.

Lignatores Liu. Milites qui lignatum

eunt. ξυλοφόροι, ξυληγοί, φρυγανοφό-

ροι, φρυγανισαί, ὕλοφόροι. Al. **Holz-**

hawer. B. De **Hout** gaen rapen en.

de soecken. G. Qui vont querit du

bois. It. Chi vanno per legna. H.

Los que traen lenno.

Calones Liuio, Militares serui. caculae

Plauto. κεδούφοροι, ὕλοφόροι *Epigr.*

varones etiam, Cornuto teste, mili-

tum serui dicuntur. Al. **Trossbuben.**

B. **Trosboenen/ Trossen/ Ruyters**

jonghen. G. Gouiaris, valets des

gendarmes. It. Li ragazzi de solda-

ti. H. Los moços de los soldados,

los rapazes de los escuderos.

Lixæ Liu. qui exercitum sequuntur la-

uandi & coquendi gratia. Al. Die

Gudler/ Röch vnd Wascherinne

im **frieg.** B. De **Schommelcoer/**

en **Erauwels/ ende wasscherffe.** G.

Cuissniers & lauandiers. It. I cuo-

ghi & la lauandaie. H. Los aguade-

ros, los coziueros y las lauaderas.

Perfuga Cicer. transfuga Liuio, defe-

ctor Sueton. πρὸςφυξ, αὐτόμελος,

ἀποστῆτης. Al. Ein verlauffner/ ab-

stüßiger/ abtrünniger / oder feld-

flüchtiger **Kriegsman.** B. Een o-

uerlooper/ die totten **Vyant** ouer-

loopt. G. Qui s'enfuit aux enne-

mis. It. Chi s'accosta al nemico &

lascia e suoi. H. Tornadizo.

Emanfor Modestino, qui ultra tempus

commeatus ab imperatore impetra-

ti à castris abest, leuix, que crimen su-

stinet quam desertor. πλεονήτης *Pe-*

lybio. Al. Ein waaghals/ ein **Aben-**

theurer/ ein Ristenfeger. B. Een

Krijzman die langer wtblijt dan

sijn **Paspoort** inhoudt. G. Vn sou-

dard qui hazarde de s' absenter

sans congé. It. Venturiero, solda-

to che s' absentia piu che nõ gli ha

permesso il suo capitano. H. Sol-

dado que tarda mas que no tiene

licentia.

Desertor, qui stationem in militia sua

deserit. λοιποτάκτης. & apud *Cesar.*

qui perdit à castris abest. Al. Der

sein **Platz** oder **Glid** verlast im

Krieg. B. De sijn **Gesellen** verlaet

in **Krijch** oft in dē **Brant.** G. De-

laisseur de ses compagnons. Ital.

Abbandouatore de suoi compa-

gni. H. Desamparador, dexador

de sus companneros.

Obses Cic. qui tuenda fidei causa alte-

rius potestati traditur. ὄμνηρ *Polyb.*

ὄμνηρ, ὄμνηρ *Plut.* ὁσφάλισμα

ἐν ὅχλῳ. Al. **Gijfel/ Pfandsman.**

B. **Ostasei/ Pantman.** G. Ostage.

It. Statico, hostaggio. H. El rehen

de las treguas.

C I V I L I A.

Magistratus Cicer. οἱ ἐν τέλει Halicar.

δοχοί. Al. **Oberkent.** B. **Ouerhent.**

G. Magistrat. It. Magistrato. Hisp.

Maestraigo.

Senatus Cicer. amplissimus ordo Eid.

& *Digest.* μεγιστή, βελή. Al. Der

Rath/od versammlung des Raths.
B. Den Raet/oft vergaderinghe
van de Raetsheeren G. Le senat.
It. Il senato. H. El senado, el regi-
miento de la ciudad.

Senatores Cicer. patres Sallust. vel ab
etate, vel à cura similitudine βελ-
πογγι, βελδοται. Al. Die Raths-
herren B. De Raetsheeren G. Les
senateurs ou conseillers. It. I se-
natori. H. Los senadores, y regido-
res de la ciudad.

Patres autem patricij generis erant teste
Festo, patres adlecti, qui senatorum
in numerum ex equestri ordine pro-
pter inopiam assumpti fuerant: at
patres conscripti, qui in senatu
scripti erant adnotati, quorum in ta-
bulis extabant nomina.

Patricij Livio, Senatorum, qui patres
dicebantur, filij, quod patres ciere pos-
sent, teste Velleio Paterculo: unde eo-
rum error manifestus fit, qui per t li-
teram Patricij scribunt. πατερισίαι,
ὑπατερίδας Plut. Al. Der Raths-
hern Sohn. B. Der Raetsheeren
Kinderen G. Les filz des senateurs.
It. Patricij, i figliuoli delli senatori.
H. Los hijos de los senadores.

Consul Cicer. à consulendo reip. ὑπατος.
Al. Burgermeister B. Burgemees-
ter. G. Le Bourgmaistre, le con-
sul. It. Il console ò il borgemaes-
tro. H. El consul.

Consularis, ex consul Isidoro, qui con-
sulatu abiit. ὑπατικός. Al. Der alt
Burgermeister/ der Burgermeis-
ter gewesen ist. B. Den ouden
Burgemeester G. Lavieil bourg-
maistre. It. Il vecchio console. H.
El consul viejo.

Proconsul, qui consulis vice cum pote-
state extraordinaria in provinciam
mittitur. ἀνὺπατος. Al. Eins Bür-
germeisters verwalter/od Stadth-
halter. B. Een Onder burgermee-

ster. G. Le lieutenant du consul,
ou du Bourgmaistre. It. Proconso-
le, il luoco tenente del console. H.
El proconsul, ò luegotenente del
consul.

Tribunus plebis Cic. Magistratus sa-
cro sanctus, qui tribubus plebiq; au-
xilium erat, eamq; tutabatur, quo no-
mine noctes diesq; patebant eius do-
mus fores Diod. δῆμαρχος. Al. Obri-
ster Sunstmeister / der das volck
beschirmete. B. Een beschermer der
Gemeenten/ quod nomen illius ma-
gistratus, quem consules vocitamus
mun^d apertissime exprimit, qui bur-
gimagistri, quasi oppidi aut civium
plebisq; defensores, magistrisq; hoc est
praefecti, vulgo dicuntur. Ital. Con-
fatonero, conseruatore Rom. H.
Jurado lefmero del pueblo.

Prætor Cicer. Iudiciorum moderator
qui ius dicebat. ἀρχων, ἐξάπλεξον
Polybio, quod sex vteretur lictoribus
Al. Schultheiß/ Amptmā/ Rich-
ter B. Schoutet/ Mejer/ Ammā
Brab. G. Preteur. It. Lo podesta. H.
El alcalde mayor de la iusticia, ò
el alquazil.

Erat autem prætor urbanus & pere-
grinus: ille in urbe ius dicebat inter
ciues, hic inter peregrinos, quem Gal-
lico vocabulo balium vocant. Bel-
Baliem Flandris. G. Baillif.

Prator etiam dicitur, qui exercitui præ-
est, qualis legatus, ut ex Cic. patet, v-
bi ait: Epaminondas Thebanorum
imperator, ei qui sibi ex lege succeffe-
rat prator, exercitum non tradidit.
σπαστήρ. Al. Feldherr. B. Een Velt-
heere/ een Ouerheere ouer het frijs-
volck. G. Le gouverneur d'une ar-
mée. It. Il general del campo. H.
El general de campo.

Duumviri capitales, ad quos capitaliū
causarum animaduersio spectabat.
quo vocabulo nominari possunt simul

quos scultetum & balinum vocita-
mus

Iudex Cicer. qui causa cognitionem in-
quirit, eaq; habita fert sententiam.
κρίτης, δικαστής. Al. Ein Richter. B.
Len rechter / oft schepen. G. Le iu-
ge, ou escheuin. It. Il giudice. H. El
luez.

Iudex selectus Cicer. ἀπόλεκτος, ἐκκε-
ρται. Al. Ein Commissari / ein er-
wehlter Richter. B. Een Commis-
saris. G. Vn commissaire. It. & H.
Commissario.

Iudex edititius Cic. διατητής. quem al-
tera tantum pars eligit: qui ex equo &
bono aestimat, quomodo actoni satisfac-
eri oporteat. Al. Ein Richter von ei-
ner Parten allein angenommen. B.
Een oordeeler oft richter van een
Partije gecoren. G. Juge aduoué d'
vne partie tant seulement. It. Giu-
dico capato dell'vna parte. H. luez
elegido de l'vna parte.

Iudex pedaneus, quasi imi subsellij iu-
dex, qui plano pede iudicat, neq; tri-
bunal habet. χαμᾶδι κασθής Theophi-
lo. pedarius Cic. vel qui facile sine ar-
bitrando in aliorum sententiam abit.
Al. Der leichtlich vrtheilet / vñ sei-
ne meinung mit kurzen Worten
eröffnet. B. Die een cort bescheedt
geeft / die segt dat en ander sagt. G.
Qui passe de la partie à costé de
celuy qui cōtredit, qui iuge legie-
rement, & qui approuuel'opinion
d'autrui. It. Chi giudica alla prima
istanza. H. luez de la primera in-
stancia.

Iudicum princeps Cic. Asconio: Iudex
questionis, qui primus iudicum sentē-
tiam fert.

Arbiter Cicer. disceptator Eid. Linio,
qui facultatem & arbitrium totius
rei habet, bonaque fidei iudiciis da-
tur. Ἀγλακτής, διατητής, με-
κός, μεσότης. Al. Ein Mittler / Ent-

scheider / Scheidman. B. Middel-
laer / pansmaker / scheidman / segs-
man. G. Arbitre. It. Arbitro, mezza-
no. H. luez arbitrario, ò arbitro.

Arbiter honorarius Cic. quem honoris
causa controuersia sua iudicem pars
utraque constituit. Ἀγλακτής, &
διατητής. Al. Willfürlicher Rich-
ter von ehren wegen auffgenom̃en.
B. Een reuisoor / een ouersienender vā
bende partijen. G. Vn reuiseur. Ital.
Reuifore. H. Reueedor.

Sequester Asconio & Plauto, qui de pe-
cuniis apud se depositis inter altercan-
tes iudicat. μεσέγγυος, μεστωγός,
quasi conciliator cōtrouersarum par-
tium ἐγλακτής. Al. Scheidmann.
B. Scheider / oft middelaer. G. Ap-
pointeur, moyennneur, courtier. It.
Sequestro mediatore. H. Tercero.

Recuperator Festo, Linio, qui inter ci-
uitates controuersas de reddendis pri-
uatis rebus per iniuriam extortis cog-
noscit. Al. Ein Commissari von der
Obrigkeit wegen. B. Een commis-
saris van der Ouerheit wegen. G.
Juge de legué par le roy. It. Il com-
missario ò messo della signoria. H.
Alcalde de las alcaldas.

Persecutor ἐνδικοστής, ἐκδικῶ, qui iu-
dicio experitur contra eos qui Reip.
pecunias debent.

Adfessor Digest. qui à magistratu vel
præsede, in concilium adhibetur, quod
assideat in iure dicundo. πάρεδρος.
Al. Bensitzer / Rathgeber. B. Af-
sessoor / bysitter / raetgeuer / raets-
man. G. Assesseur, conseiller. Ital.
Assessore, ò il giudice à latere. H.
Assessor.

Censor Cicer. Magister disciplina & sc-
ueritatis, & morum magister à Ci-
cerone dicitur. reformator vulgo vo-
catur. λυμνήτης, λυμνίας. Al. Schatz-
meister / Regaumer / zuchtmeister /
zuchtgaumer. B. Regimēt heere re-

Reformatoor. G. Reformateur de la police, & des meurs. It. Reformatore, censore. H. Censor.

Censoria nota erant Senatu eijcere senatorem : Equum adimere equiti: Tribu mouere prebetum: In ceritum tabulas referre; quod erat suffragio aliquem spoliare: & **Ærarium**, vel arc dirutum facere; hoc est, militari- bus stipendiis orbare.

Ædilis Cic. qui ædium sacrarum priua- tarumque curam habebat, ut sarta recte, nec ruinosæ manerent: viasque etiam publicas idem curabat. αἰσώ- μω. & **Papiniano.** Al. **Bawmeister / Bawherz.** B. **Bawmeester / erf- schender / roeymeester /** quod ædifi- ciorum parietes ad libellam exigat. **Xerckmeester.** G. Voeyer, maistre des œuures. It. Il maestro delle fa- briche, quel ch'è sopra le fabriche. H. Iuez de los edificios.

Ædilis Cerealis Pomponio, qui anno- nam curat & mensuras, vendenti- umque rabiem coercet. αἰσχρονόμος **Vlpian.** ὁ ἐπὶ πτῆς τῶν ὀνίων τῆς αἰσ- ρῆς, σιτομέτρης. Al. **Ein Brootwe- ger.** B. **Een brootweger / een feur- meester.** H. Fiele des pan.

Tribunus ærarius Asconio, qui eroga- bat pecuniam attributam ex ærario questoribus prouincialibus, & secun- dum Varronem, militibus adnume- rabat. ταμίας, δόδοτης. Al. **Schatz- meister / Secfel oder Pfenning- meister /** δάλmeister. B. **Eē ontfan- ger generael /** oft de penninc̃t mee- ster / oft den thesorier. G. Le rece- ueur general, le thesorier. It. Il tre- soriero, ὁ thesorario. H. treforero.

Arcarius dispensator, qui arca & nū- mis domini præst.

Quæstor ærarius Varr. qui publicas pecunias conquirebat ærario inferen- das. ἡγιάτωρ **Moschopulo**, ὁ συζητῶν καὶ ἐξουστῶν ἐπὶ χρημασι, δόδοκτης,

αἰσρόδων ταμίας **Arist.** δόδοκτης. Al. **Ein reñtmeister.** B. **Rentmeester.** G. Thesurier. It. Tresoriere mag- giore. H. El contador mayor.

Quæstor etiam siue ærarij præfectus dici potest, quem generalem financia- barbaro nomine appellamus.

Ærarius scriba Cic. librarius **Festo**, qui rationes publicas in tabulis scribebat & monumentis publicis, qui proxi- ma dignitatis erat à tribuno ærario. Al. **Rechenschreiber / Buchhalter** B. **Reeckeningen schrijuer / boeck- houder van den onfancf.** G. Qui- tient les liures de comte de quel- que seigneur ou marchand. Ital. Che scriue & riue de c̃ conti. H. Que tiene el libro de cuenta.

Monetarius Firmico, qui moneta pu- blica cudenda operatur. δῆροχος, δῆροχλάτης. nam χρυσόχοος pro- prie est qui in formas massasq; aurum diffundit. Al. **Ein Münzer.** B. **Eē Munter.** G. Monnoyeur, forger de monnoye. It. Monetaio, moneta- rio. H. Monedero, foriador de moneda.

Coactor vocari potest, quem collectorem aut receptorem particularerum dicimus. συνδραμὴς, ἐραμιστής, δῆροχλόγος: alioqui coactor. **Cicer.** & **Horat.** est, qui argentario in auctione operam dabit, ut administer, nummosq; à circumforaneis cogebat exigebatq; qui collectarius vulgo. Al. **Ungelter.** B. **Immaneer / ontfan- ger / receueur / pennningmeester.** G. Receueur. It. Che recitando li de- bitori che pagghino. H. Recebi- dor de dendas.

Argentarius Plauto, Quinct. nummu- larius, collybista, qui questum faci- fœnerandis permutandisve pecuniis mensarius **Cic.** δῆροχρημοβὴς **Suia** καταλλάκτης, δῆροχρηνομένων, ἡγιά- τωρ, τραπέζιτης **Demosth.** δοκιμα- στής

της, κερμαδοτης Νομμο κερματιστης, χρησμευσιδος, δρωεσ πεατηρ. Al. Einwechsler. B. Eēwisselaer / oft bāc-fier. G. Vn bancquier, changeur, argenteur. It. Banchiere. H. Banquero, cambiador.

Manceps Cic. publicanus generali vocabulo dicitur, teste Asconio, qui si decumas questus sui gratia redimit, decumanus Cic. vocatur: si portum, portitor Cic. Terent. si pascua publica, pecuarius ἐργολάβος. Manceps ergo siue publicanus, qui vectigalia publica & tributa sui questus causa conducit. τελώνης. redemptor Horat. E. Labconi Al. Ein Zölner B. Entollenaer / excijsmeeſter. G. Fermier de ferme publique. It. Gabellaio, dogannero, daciere. H. Peajero.

Portitor Hollādie priuatim etiā Paelmeester & boommeester dicitur.

Proxeneta Mart. mediator Ap. le'o, pacarius Seneca, Conciliator in contractib. ἀρεξενήτης, ἀρεπεράτωρ Dinarcho Al. Unterthediger / Unterseuser / thedingemā Bel. Eēmaefelaer / oft pachsmater. G. Courtier, moyeneur. It. Vn senzale Boccat. coratiere. H. Corredor de la mercaderia.

Propala Varr. Lucil. Cicer qui merces quasi de palo appensas vanū exponit. Palus enim multis in locis rerum vanalium index ante domum erigi solet. Est autem vox mere Latina, id quod syllaba longa ratio facile euincat, cum si peregrina fuerit, Propola, necessario breuianda sit. commōstrat hoc Lucilij ille versus:

Sicuti cum primos ficos propola recenteis

Protulit, &c.

Al. Der auff dem Laden gut ſehl hat vnd ſetzt. B. Een openbaer vercooper / die ſijn goet voor ſijnen winckel wt te coope voor doet. G.

Bouticlier, ou marchand qui mer hors la monstre de ſes biens. Ital. Che mette publicamēte à vendre è ſuoi boni. H. El que vende publicamente ſu mercaderia.

Propola, qui merces prior emit, ut pluris reuendat: dictio pure puteq; Gracā originē referens ἀρεπωλής Aristoph. ἀρεπεράτης Lysia, ἀρεπεράτωρ Iſao, ἀρετένης Aristoph. μετὰ περάτης παλιγχαπηλῶ. Al. Fürtauffer. Belg. Voorcooper. G. Reuendeur. It. Regatiere. H. El regaton.

Budæus Propolam exponit minutarium negotiatorem, qui à solidariis coempta pluri diuendit. G. Regatier. qui etiam μετὰ ὁλεὺς dicitur Græc. ut Solidarius sit, qui in solidum vendit. Al. Der im groſß etwas verkaufft. B & G. Groſſier. It. Groſſiere, mercante in groſſo. H. Gruessero.

Magnarius, Negotiator qui mercimonias omnis generis in solidum vedit. μεγαλεμπόρος, αἰγυνοπώλης. Al. Ein groſſer gewerbsman B. Groſſier. G. Qui à grand maniemment d'affaires. It. Groſſiero.

Mercator Cic. qui exportādis & inuehendis mercib. questum facit. negotiator Cas. Videntur aut in hoc differre, quod Mercator domicilium & familiā habet; Negotiator peregrinatur incertas sedes permutans, quā Horatius id confundit. ἐμπορος, παντεπωλής, αἰγυνοπώλης Pindari schol. qui omnis generis merces distrahit, quo mihi vocabulo proprie accipi posse videntur Solidarij Budæo dicti, eo quod Aeginæa omnia magna haberentur in hoc genere. Negotiator a rarius, ferrarius, vinaris, leguntur in Mar. Ant. Al. Ein fauffmann B. Een coopman. G. Vn marchand. It. Mercante, mercatante. H. Mercadero, negociador.

Infitor Vlp. Questuar. negotiationi prepositus.

*positus, sicut Procurator, negotiatio-
ni non quaestuarie. πολητής, προτης
παλιγοπηλ. Al. Deskauffherin
Factor oder Kremer. B. Een win-
ckelnecht/factor/oft kramer. Gal.
Vn mercier, ou facteur du mar-
chand, reuendeur. It. Merciero, o
fattore. H. Regaton mercadero,
vendedor, merzero.*

*Circitor, vel circuitor Vlpian. qui ve-
stes mercesque distrabendas vicatim
circumfert. παλιγοπηλ, παλίμ-
πωλ, αὐαπρότης. Al. Fenslragher.
B. Een wt dragher/een meersman.
G. Mercier, porte panier. It. Chi va
per la strade con vn cesto à ven-
der stringhe & così fatte confuc-
cie. H. El que anda à vender por
los carillos.*

*Scrutarius Lucill. qui scruta, nulliusq;
pensi merces vendit: qualem fracti ci-
ceris & nucis emptorem Flaccus vo-
cat. μλγοπώλης, ζευτέρ. Aristoph.
interpret. ῥωποπώλης Eustath.
frauolarius Bud ζευτοπώλης, ζευ-
γος. Al. Spengeltremer. B. Poppē-
cramer/poppenmaecker / een die
oude voddē ende snunsteringhen
vercoopt G. Quinquallier. It. Fer-
rauecchio. H. Buhonero.*

*Señor Cic. Plin. qui damnatorum bo-
na vili redimit, aut per calumnias ea
annulat, aut confiscatis iis fruitur, ex
insontibus plerumq; Al. Ein Kauf-
fer der verfallē gütter. B. Een die
de gheconfisterde goeden coopt G.
Qui achete les biens confisque. It.
Comparatore delli beni confis-
cari. H. Comprador de los bienes
del desterrado.*

*Monopola, qui ius monopolij, vt solus
certas merces diuendat, impetrauit.*

*Frumentarius Cas. Plauto. πυγοπώλης,
σιτογοπηλ, σιγοπώλης, σιτηγός. Al.
Kornkauffer. B. Corencoper. G.
Marchad de blé. It. Mercatate de*

*frumenti. H. Mercadero de trigo y
grano. Frumentator Liuius, pro eo-
dem accipitur, & pro eo qui frumenta
in castra conuehit. σιτοφορος.*

*Dardanarius Vlpiano, annonę flagel-
lator Plinio, qui annonam incendit
& vexat, vt quam carissime venda-
tur. Occasio nominis à Dardano pro-
fligatissimo mago, quod maleficis ar-
tibus annonam in granaria sua auer-
tere, mensuras in admetiendo minue-
re, fraudemq; facere crederetur. σιτο-
γοπηλος, τιμιωπώλης, παντομεπία-
βολος, παντοπώλης. Al. Hudler / der
das fohn hinder sich halt / der red-
lich mit dem Judent spieß sticht. B.
Een corenbijter. G. Usurier qui ca-
che le blé, & recele, attendant la
cherté. It. C'ascoude lo frumento
in sino alla carestia per uenderlo
tato piu caro. H. vsurero de grano.*

*Curio Mart. curia (Roma autem 35. e-
rant, in quas diuisus erat populus)
praefectus, cuius munus erat in thea-
tro recitare coram p. incipe aut magi-
stratu postulata aut supplices libellos
alicuius. Al. Zunfftmeister. B. Hoo-
man/ouerste vā een hoومانfchap.*

*Magister Cicer. qui bonis debitorum
distrabendis communi creditorum
consensu praefectus erat. Al. Schult-
herr / verordnet die gütter des
Schuldners zu verganten. B. De
Heere/die ghestelt is om des schul-
denaers goeden te vercoopen. G. Le
seigneur qui prend & vend les bi-
ens du debteur. It. Il podesta che
fa vender li boni del debitore. H.
El alcalde que manda vender la
ropa del dendor.*

*Libripens Boetio, Plin. qui explorandis
ponderibus praefectus est. ζυγοπότης.
Al. Wagmeister. B. Waechmee-
ster/wegher. G. Maistre du poix. It.
Maestro del peso, o della dogana.
H. Maestro para pesar.*

Proprie vero Libripens, qui stipem, hoc est militare stipendium, ponderabat. Al. Geltweger. B. Geltwegher. G. Qui poise la monnoye. It. Chi pesa la moneta. Hisp. El que pesa la moneda.

Commentariensis, carcerarius $\kappa\omicron\rho\mu\pi\eta\sigma\iota$ Θ *Etymol.* $\delta\epsilon\chi\omicron\delta\epsilon\sigma\mu\omicron\phi\upsilon\lambda\alpha\zeta$. *Carceris praefectus, & qui carceratorum nomina in commentarios refert.* Al. Der Lochhütter / oder Stockmeister / der Blutschreiber. B. De steenwaerder / Stockmeister / suppier / clerck vanden bloede. G. Geolier. It. Guardiano della prigione. H. El carcelero.

Commentariensis Paulo, cuius manu acta subnotabantur, quoties apud fiscum agebatur. Al. Ein handlungschreiber. B. Eē die alle dinc opteckent. G. Qui note & escrit toutes choses. It. Che descrive & nota ogni cosa. H. Qui escriue y seña todas cosas contegodas.

Praeco Cic. Cas. qui in auctione ad haslā stabat, pretiumq; oblatū nuntiabat. Eiusdē munus erat in concione audientiā denuntiare, citare ad suffragia, & praecuntis scribere verba recitare $\kappa\eta\pi\upsilon\zeta$. Al. Ein Außschreyer / Außruffser / Außkündler. B. Een wtroeper. G. Crieur publicq. It. Quelle che grida all'incanto. H. Pregonero.

Interpres, qui exteriorum interpretanda orationi adhibetur. $\epsilon\kappa\phi\acute{\alpha}\nu\tau\eta\varsigma$, $\epsilon\gamma\mu\eta\varsigma$. Al. Ein Dolmetsch. B. Een voorsprecker / eē taelman / oft tolck. G. Truchement. It. Interprete, truchemanno. Hisp. Truchaman, fauto de lenguas.

Nomenclator, aut ut alij, nomenclator Cic. qui transeuntium nomina aut saluantium domino suggererat. $\delta\iota\omicron\mu\alpha\tau\omicron\lambda\omicron\gamma$ Θ . Al. Ein Namensser / oder der Namen Anzeiger. B. Een naemer / die alle man by sijn

name eñ toename can noemen. G. Qui sçait le nom de chascun. Ital. Nomenclatore, chi sa li nome di ciascuno. H. El que sabe el nombre de cada vno.

Viator Cic. stator Eidem, qui absentes accersebat, apparitor publicus. $\rho\alpha\delta\delta\epsilon\chi\omicron\varsigma$, $\kappa\lambda\eta\tau\eta\varsigma$ *Aristoph.* Al. Ein Stattknecht / oder Diener / ein Weibel. B. Een statbode / een statdienaer / een corte roede. G. Sergeant, messagier. It. Curfore Roma. H. Andador que va acitar.

Lictor Cic. Liurio, qui fasces ac secures praeferebat consulibus & praetoribus; qualis est quem praetorianum ministrum vocamus. $\rho\alpha\delta\delta\epsilon\chi$ Θ . Al. Ein Scherg / oder Stattknecht / oder Oelberger. B. Eens schouten dienaer / een dienaer / een statknecht / een sergeant / een dieflender. G. Sergeant. It. Saffo Venetis.

Satelles Cic. stipator Eidē. spiculator Tacito, latero. $\sigma\omega\mu\alpha\tau\omicron\phi\upsilon\lambda\alpha\zeta$, $\pi\epsilon\upsilon\sigma\sigma\iota\mu\iota$ Θ , $\delta\epsilon\zeta\iota\omicron\lambda\acute{\alpha}\varsigma$ Θ *Euang.* $\sigma\kappa\upsilon\theta\eta\varsigma$ *Polluc.* $\delta\epsilon\varsigma\upsilon\phi\omicron\rho$ Θ , $\alpha\chi\mu\omicron\phi\omicron\varsigma$ Θ *Themistio.* *praetorianus miles Plin.* Al. Gwardnsknecht / Trabant / Herrn diener. Belg. Een trawant / artsiere / hallebardier / s'heeren dienaer Gal. Archier de la garde, halbardier. It. Satellite, halebardiero, arciero H. Alabardero, arcero.

Legatus Cicer. orator Liurio, qui cum mandatis aliquo mittitur. $\delta\iota\pi\omicron\sigma\omicron\lambda$ Θ , $\pi\epsilon\varsigma\epsilon\sigma\tau\omicron\upsilon\varsigma$. Al. Machtbott / Gewaltbott / Gesandtbott / Tager. B. Messagier / ambassaet / oft bode van machte / een bode die machich gemaect is. Gal. Legat, ou ambassadeur. It. Legato, imbasciatore. H. Legado, embaxador, nuncio.

Aduocatus Asconio, qui ius suggerit, & praesentiam suam amico commodat, ut eo presidio ab aduersarij iniuria se tueatur. *Vlpiano vero Ad*
uocatus

Bürgschafft Verheiffer. B. Een borghe die sijn belofte schuldig is. G. Pleige, prometteur. It. Sigurta. H. Fiador.

Præs Cic. qui satisfacit reipub. & praestitum se promittit, quod alter, pro quo se interponit, tenebatur. Ausonius in renummaria Prædem dari ait, ita ut à fideiussore in eo dissidere videatur, quod Præs in rebus, rebusque populum & rempub. spectantibus fidem suam prædijs latifundijsq; oppositis obstringat: Fideiussor vero in priuatis contractibus idem praestet. Ea est de hisce vocibus mea sententia.

ἰσχυρὸς. Al. Ein Vertröster oder Bürg. B. Een borghe/die sijn goet voor een ander obligeert ende verbindt. Gal. Celuy qui irespond & s'oblige pour autrui. It. Celuy che risponde & s'obliga par altrui. H. Abonado en biens de rayzes.

Expromissor Pomponio, qui alienam obligationem in se vel fideiussione, vel nouatione, vel delegatione suscipit. Al. Ein Mitbürg/Mittgült. B. Mitborge/die eens anders obligatie op hem selfs stelt. G. Qui promet pour autrui de payer. Ital. Che piglia il debito sopra di se. H. Que dize de pagat por otro.

Tutor Cicero, Pupilli defensor. ἐπίτροπος. Al. Vogt/Pflegvatter/Vormunder. B. Momboor/momber. Gal. Tuteur. It. Tutore. Hisp. Tutor.

Curator Festo, qui pupillo loco tutoris datur. ἐπίτροπος, ὀρφανιστής. Al. Schirmvogt/Pflegvatter. B. Besorgher/voocht. Gal. Curateur. Ital. Curatore. H. Curador, que se da al menor.

Hæres fiduciarius Iabobeno, qui velut per fiduciam hereditatem suscipit, alteri traditurus. fideicommissarium vocant. Al. Ein vertrauter Erb. B.

& G. Testamenteur. It & H. Fideicommissario.

Caducarius, qui fit hæres in eius bonis, qui hærede caret. B. Val in goet.

Beneficiarius Plin. Iun. in beneficis ad ærarium relatus. Cic. qui ob nãm præclare operam, muneris vacatione donatur, stipeq; annua Al. Ein Prouisoner. B. Een die gegastert is/ oft iaerlicsche pension heeft. Gal. Qui vit de quelque pension annuelle. Ital. Ch' à prouisione ò pensione chiascun anno. H. El que tiene su prouision.

Indigena Linio, genius eo ipso in loco. αὐτόχθων, ἐγχωε. & Thucyd. Al. Ein ingeborner Landtman/ein Inlandischer. B. Eē ingheseten oft ingheboren man oft wijs/een inlantische. G. Né & natif du pais. It. Nato nel paese. H. Nacido en aquella tierra do el esta.

Aduena Cic. peregrinus Eidem externus Linio, ξένος, ἀλλοτρίος & μέτοικος, ἑπείκοι. Al. Ein Frembdling/ein Außlender/ein Frembd herkommend. B. Een vremdelinc/een vreemden/eē bunteman/eē wtland. G. Estrangier. Ital. Straniero. H. Estrangero, aduenidizo.

Conuenæ Cic. qui diuersis è regionibus in unam sedem confluunt. συνελυδές. Al. Auß mancherley Landen zusamen gelauffene Leut. B. Vergadert volck wt allen hoecken. G. Gets meslez de plusieurs lieux ou pais. It. Le natione. H. Las naciones.

Incola Cicer. ἐνοικος, ἐγχωε. Al. Einwohner. Belg. Inwoender. G. Habitateur, habitant. Ital. Habitante, qui habita cōstanza. H. Morador.

Inquilinus Cic. qui alienam domum incolit, aut in alieno priuatim habitat. ἐνοικος, ὁ ἐνοικῶν ἐν ἀμοτε. αὐτοὶ οἰκίᾳ, ut Appianus exponit. Al. Ein Hausmann.

mann. B. Een huyfmañ / oft huer-
linck. G. Louagier. It. Fituale. Hisp.
Que morain casa alquilada.

Colonus Horat. Villa conductor. ἄποι-
νος. Al. Lehenmañ / Mener / baw-
ersmañ. Belg. Een pachtenaer / een
hoeuenaer / een lantbouwer. G. Me-
taier, fermier. It. Colono, castella-
no, villano, contadino. H. Villan,
labrador de la tierra.

Oppidanus Cas. ἐμπολις Sophoc. ὁ πό-
λις. Al. Ein Stattman. B. Een
streetseman. G. Vn citoyen. It. Oppi-
dano, cittadino. H. Ciudadano.

Ciuis Cic. municipis Vlpiano, sed abu-
sue. πολίτης. Al. Ein Bürger. B. Een
borgher / oft poorter. G. Bourgeois.
It. Cittadino. H. Ciudadano.

Municipis Cic. pro ascito & adscripto in
ciuium numerum, atq; ita munerum
ciuium particeps. Al. Ein Mitbür-
ger / ein frembder der Statt frey-
heit genoff. B. Een medepoorter /
een vreemden die de stat vrijhent
gheniet.

Populares Suet. quos Barbari compa-
triotas nominant. διωγής. Al.
Landsleut. B. Lantslieden / lants-
man. Gal. D'un mesme pais. It. Pae-
sani. H. Los del mesmo pueblo.

Accola Cic. finitimus Linio, conter-
minus Colum. χωρὶς μιᾶς Halicarn.
ἑταίριος, ἑταίρος. Al. Nach-
bar. Bel. Ghebuerman. Gal. Pro-
chain, voisin. It. Vicino. H. Mora-
dor cerca algun lugar.

Paterfamilias Cic. σεγαυός, ἐσιπαύ-
μων Dorice, σεγάρχος, ἐσιγάρχος, οἶκος δε-
σπότης, ναύκληρος Polluci, κλήπις.
Al. Ein Haushatter. B. Een vader
des huyfghesins. G. Pere de famil-
le. It. Padre de famiglia. H. El ho-
mo en casa, el señor de casa.

Oeconomus. οἰκονόμος. Al. Hoffmei-
ster / Schaffner / Haushnecht /
Haushverwalter. B. Hoofmeester /

huyfnecht / dispensier G. Maistre
d'hôtel, despensier. It. Maestro d'
casa, maggior domo. Hisp. Mayor
domo.

Herus Terentio. δεσπότης, κύριος. Al.
Hausherr / meister. B. Hunsheere. C.
Maître, sire. It. Maestro. H. Señor

Hera Terent. domina Cic. δεσποινίς
δεσποτρίξ Sophoc. δεσπότης Eurip.
Al. Haushmutter / Frau im Haush.
B. Vrouwe van de huyse / meester.
G. Maistresse, dame. It. Donna d'
casa. H. Señora. Ang. Maitres, la-
die.

Hospes Ouid. ξένος, qui hospitio accipit.
Al. Wirt. B. Weert. G. L'hôte. It.
L'oste, hostiero. H. El huesped.

Hospes, pro eo qui accipitur. diuersor.
Cic. κατελύσης, ξένος. Al. & B. Gast.
G. Hostilier. It. Il conuitato. H. E.
conbidado.

ARTIVM NOMINA.

ARTES Cic. quæ τέχναι ἐν μαθήματι
aut sunt liberales, ingenuæ Cic.
ἐπιστήμαι ἐλευθέροι Aristot. quod al-
ijs descendis seruiles persone excluden-
rentur: aut illiberales. αἰελεύθεροι,
φῶλαι, ἐν δευτέρῳ: aut mecha-
nicæ, quales statuaria & plastice
ἀποχρηστικοί, χρεωτεχνικά, ἐν
χρηστικῇ. sic dicta, quod manibus vi-
ctui necessaria parent: aut sedenta-
riæ, sellulariæve, quod à sedentibus
otiose obeuntur; uti sutrina ἐδραῖοι.
Harum rursus alia in cognitione rerum
ἐν intellectu sunt posita; quas cōtem-
platiuas nostri, θεωρητικὰς Greci nu-
cupant: alia in agendo consistunt, ἡ-
κτινὲς ipso perficiuntur, nec post actum
operis quidquam relinquunt; velut sal-
tatoria: actiuæ, illis περὶ πικρὴν δι-
τῶν: alia factiuæ, hoc est, ποιητικὰ,
quæ operis consummatione, quod ocu-
lis patet, finem accipiunt; ut fabrilis.

De his

De his omnibus agemus.

Theologus Cic. θεολόγος, θεοφώντως
Hesych. θεορρημίων Damasc. θεολόγος
Suida, θεοφώντως Plutarcho. Al. Ein
gelehrter der heiligen Schrift. B.
Die in der Godhant gheleert is/een
schriftgeleerde G. Vn theologien.
It. & H. Theologo.

Philosophus Cic. magister virtutis Ci-
ceroni dictus. φιλόσοφος. Al. Ein lieb-
haber der Weisheit / ein gelehrter
Phantast. B. Een philosoph/eē lief-
hebber der wijsheit. G. Philosophie.
It. Filosofo. H. Filosofo.

Philomusus Mart. Musarum amator.
φιλόμουσος. Al. Ein liebhaber d' kün-
sten o'd des Gesangs. B. Een cunst-
beminer/oft die de musijcke bemint
Gal. Amoureux des muses, ou ama-
teur de la musique. Ital. Amatore
della muse, ò della musica. H. El-
que ama las artes ò la musica.

Philologus Cic. qui discendi studio fla-
grat, disciplinarumq; amore tenetur.
φιλόλογος. Al. Ein Liebhaber der
Schrift/oder der lust hat zu lehr-
nen. B. Een beminner der schrift/
oft die een groosen lust heeft om te
leeren. G. Amoureux de l'écriture,
ou desirieux d'apprendre. I. Amato-
re de la scrittura, ò desideroso da
imparare. H. Amador de la escrit-
tura, ò que tiene gran cuidado de
aprender à algo.

Poeta Cic. vates Virg. à viendo, quod
verba modulatione connectat, (id e-
nim est viere) teste Victorino. ποιη-
τής, στιχαιοδός Epigr. μεσοποιός Theo-
crito, αοιδός Epigr. αοιδός, ῥαπιδό-
ποιός Dorice, quod poeta manu lau-
ream gestarent. ῥαπτοχός ἐν μεσόν.
Al. Ein Poet. B. Eē Poete/oft rheto-
risijn/oft veersschrijver G. Vn poe-
te, ou faiseur de vers. It. & H. Poeta.

Comicus Terent. Comædiarum scri-
ptor. κωμικός, κωμωδοποιός. Al. Come-

dischreiber. B. Comedidichter/fars-
maecker/factiste. G. Factiste, com-
poseur de farces. It. Comico. Ang.
Amaker of comedies.

Tragicus Horat. tragœdiographus,
cothurnatus vates Ouid. quod co-
thurni usus tragœdia petularis fue-
rit. τραγῳδοποιός, τραγικός. Al. Tra-
gedischreiber. B. Tragedischrijver.
G. Compositeur de tragedies.

Tragædus Cic. Actor tragœdiarum, ut
Comædus pro actore fabula.

Orator Cic. qui prudenter, apposite, &
ornate dicere potest. ῥήτωρ, ῥητορικός
Coph. Al. Ein Redner. B. Een Ora-
tor/oft welsprekende man. G. Ora-
teur. It. Oratore. H. Orador.

Logodædalus Cic. architectus verborum
Eid. sermonis artifex. λογοδαλός.
Al. Ein Wortdichter. B. Eē
schoonsprecker/een schoonpraet. G.
Forgeur des mots, bastisseur des
oraisons. Ital. Inuentore de motti
nuoui. Hisp. El que halla palabras
nuevas y fingidas.

Historicus Cic. qui res gestas literis mā-
dat. λογιστής Suida, λογιστής, ἱστο-
ποιός. Al. Ein Geschichtschrei-
ber. B. Historieschrijver. G. Histori-
cien. It. Historico, historiographo.
H. Historiador, cronicador.

Medicus Cic. ἰατροσοφιστής, ἰατρός. Al.
Ein Arzt. B. Medicijn/medicijn-
meester. G. Medicin. It. Medico. H.
Medigo ò phisico.

Diætus medicus in lap. vet. qui agro-
tis viduus rationem præscribit. διατμη-
τής.

Chirurgus Martiali, qui manu curat.
χirurgός. Al. Wundarzt. B. Wou-
denmeester/oft chirurgijn. G. Chi-
rurgien. It. Cirurgo, cirroico. H. Ci-
rurgiano.

Herbarius Plin qui rei herbaria notitiā
habet. ῥιζοτόμος. Al. Kräutler/der
die Kräuter wol kennt. B. Een her-
bariste/

bariste/oft crunttesier. G. Herber. It. Herbolaio. H. Erbalario.
 Veterinarius Colum. mulomedicus, equarius medicus Val. Max. κτηνιατὴς, ιππιατὴς. Al. Roßarzt/ Vieharzt/ein Hufschmidt. B. Een peermeester / een maerschalck / een hoessmit Gal. Mareschal. It. Mariscallo, mareschalco. H. Albeytar.
 Medicamentarius Plinio, pharmacopola Cic. Horat. φαρμακοπώλης, φαρμακοτελής. Al. Apotecker. B. Apteker. G. Apothecaire. It. Apothecario. H. Boticario.
 Myropola Plauto, pigmentarius, vnguentarius Cic. seplasiarius Lampriid à Seplasia Capuano foro, vnguentarijs destinato. φαρμακώτης. Demosth. μυροπώλης, μυροεργής. Al. Galfremier od verkauffer B. Galfvercooper. G. Parfumier, qui vend des onguents. It. Parfumiere, che vende delli onguenti. Hisp. El que vende vnguentos olorosos.
 Aromatopola, aromatarius Budaio. δρωματεπώλης. A. Specerenträmer ein würzverkauffer. B. Crunenier. G. Especier. It. Spiciaro, speciére. H. El que véde especias, ò especiaria.
 Lithotomus, qui calculos vesica excindit. λιθοτόμος. Al. Ein steinschneid. B. Een steensnijder. G. Qui taille la pierre. It. Che taglia è coglioni, ò la pedra. H. El que taja la piedra de los niños.
 Aipta Iuuen. Vnctor qui palastritas certaturos in gymnasio perungebat. αλειπτής, κρηματιστής.
 Medicus circumforaneus, circuitor, circulator. περιδούτης, περιεργαίος, οχλαγωγός. Al. Triackßverkauffer/ Landstreicher. Belg. Quacksaluer/ lantlooper. G. Vendeur de triacle, triacleur, charlatin. It. Ciarlatano, canta in banco. H. Medigo de aldeas.

Physiognomon Cic. physiognomus, qui è totius corporis filo atq; habitu, de ingenio cuiusq; pronuntiat. φυσιογνώμων Aristot. Al. Ein Naturerkeñer/ ein kunstreicher Meister der angestalt des leibs vrtheilet/was eines Natur vnd Complexion ist. B. Die eens menschen aert enn complexie kent doort aensie. G. Qui fait profession de cognoistre le nature des hommes a les veoir. It. Physiognomo, che due da voler cognoscere la natura delle pñone à vederle solamente, astrologo. H. El que conoce la natura dei hombre à veerlo.
 Metoposcopus Plin. qui ex faciei lineamentis addiuiuat. μετωποσκόπος. Al. Ein Warsager auß dem Angesicht des Menschen. B. Een waersegger wt het voorhoft. G. Vn enduineur hors la face. It. Vn indouino per la faccia. H. El que adeuina pro la cara.
 Chiromantis, vel chiromanticus. χειρῶντις qui è manuum lineamentis futura prädicit. Al. Warsager auß den Henden. B. Een Hantstijcker oft bestiender. G. Vn chiromancien ou enduineur hors la main. Ital. Chiromantico. H. El que adeuina por rayas de la mano.
 Coniector Cic. somniorum interpreter. Ειδὸνειροπόλος Hom. ονειροκρίτης, ονειρομάντις. Al. Ein Aufleger der Träumen. B. Een droomen wtleggher. G. Deuin des songes. Ital. Indouino delli sogni. H. El que adeuina los sueños.
 Geometres Cic. finitor Eid. decempedator Eid. Agrimensor γεωμετρής. Al. Erdenmesser/aufmesser ò Landemessner. B. Lantmeter. Gal. Borneur, mesureur de terres. Ital. Geometra, misuratore delle possessioni. H. Medidor de las tierras.
 Aquilex Varr. Nonio, qui inueniendae eliciendae

oliciendaq; aqua rationē callet, à legendis aquis dictus. ὕδροσκοπος, ὕδροφάνης, ὕδολόγος. Al. Brunnenmeister. Belg. Fonteinmeester/ een meester om cē water te leyden / oft een fonteyne te maken. G. Maître fontenier. It. Condottiere d'acqua. H. El que conoce donde ay agua. Librator Plin. *Iun. huius munus diffidet ab Aquilege, explorat enim atq; examinat aquarum, lacuum, fontium altitudinem, quanto superent ea loca, quo eas derivare constituerit.* Al. Brunnenmeister.

Astrologus Cic. *qui cœlirationē, astorumq; cursus scientiam proficitur. ἀστρολόγος*. Al. Sternseher / der des Himmelschen lauffs bericht ist / ein Practickschreiber. B. Een sterretijcker / oft Practickschrijver Gal. Astrologue. I. Astrologo. H. Astrologo que echa iuyzios.

Astronomus, *qui docet & pfitetur motuū cœlestium sententiā. ἀστρονόμος, ἀστροπολος*. Al. Aufleger des Gestirns / erfahrner d' Sternen. B. Een astronomus / die den loop des firmaments wlsent en leert G. Astronome. It. Astronomo. H. Astrologo que trata de los mouimientos.

Mathematicus Tacito, Suet. & Tertull genethliacus: Chaldaeus Agellio, apotelesmaticus: planetarius August. Tertull. Babylonius, (*unde Babylonij numeri apud Horat.*) qui in genesin & annales hominum inquirat, & de euentu fortunaq; iudicat. ἡμετελειανός, ἀποτελεσματικός Eustathio, ἡμετελειανός Artemidoro, χάλδαιος. Al. Geburtsteller. B. Planeetleeser oft teñer. G. Mathematiciē, qui fait la natiuité de l'homme. It. Mathematico, astrologo che fa la natiuita. H. Astrologo de los nascimientos.

Iurisconsultus, vel iureconsultus Cic. iurisperitus Eudem. consultus iuris

Horat. νομικός, νομοδιδάσκαλος. Al. Ein Jurist / Rechtenweiß / oder Gelehrter. B. Een Jurist / oft wetgeleerde / geleert in de rechten. Gal. Iuriste, sauant és loix. It. Giurista. H. Letrado per derechos.

Leguleius Cic. *qui legū studia sectatur. candidatus iuris.* Al. Der in dem Rechte studiert. B. Die in de rechtē studeert. G. Qui estude és loix. It. Scolare che studia nelle leggi. H. Estudiante en derechos.

Lyta. λύτης quem iuris baccalaureum vocat. Al. Baccalaureus in dē rechte. B. Bacalaris in de rechtē. G. Bachillier és loix. It. Bacalario nelle leggi. H. Bachiller en derechos.

Prolyta, quem licentiatum indigetant barbari. πρὸ λύτης Al. Licentiat der Rechten. B. Licentiaet in de rechten. Gal. Licentié, ou licentiat és loix. It. Licentiato. H. Licenciado en derechos.

Professor Fabio, Suet. σοφιστής. Philostr. (*Sophistarū enim vocabulo, quod in odium atq; inuidiā posteris seculis detortū est, professores omnes, qui pretia docebant, continebantur*) Al. Ein öffentliche Leser / vnd Lehrer. B. Een doctoer / een openbaer leser oft leeraer. G. Professeur, ou lecteur publicq. It. Professore publico. H. El que se profiere de enseñar.

Doctor Cic. pceptor Fabio, magister Terent. διδάσκαλος. Al. Ein meister / lehrer / doctor / schulmeister / lehrmeister / vnterweiser. B. Meester / doctoer / onderwijser / leermeeester / schoolmeester. G. Maître, docteur, enseigneur, maître d'escole. Ital. Maestro dottore. H. Maestro enseñador, doror.

Gymnasiarchus Cic. gymnasiarcha, moderator vel gubernator ludi Cic. γυμνασιάρχος Plut. γυμνασιάρχος. Al. Der Rector / od Regent der ganzē

Schul. B. Der rector/ oft regent van der schole. Gal. Recteur ou regent de l'escole. It. Il rettore della scuola. H. El rector, ò el regente de la escuela. *Alioqui Gymnasiarcha erat, qui cum sumtu aliquo præerat exercitio palæstrico; qui etiam xystarcha, siue ὑποῖχος.*

Pædagogus Cic. pædotriba, moderator iuventæ Martiali, qui puerorū mores informat. *παιδοτρίβης, παιδαγωγός, παιδευτής.* custos, & pueri morum formator Plin. Al. Zuchtmeister / Kinderlehrer. B. Tochtmeester / die de Kinden onderwijst tocht ende manieren leert. Gal. Pedand, qui præd garde aux enfants. Ital. Pedante, pedagogo. H. El que enseña à los niños, maestro de crianza.

Grammatistes Suet. literator Fabio. *γραμματιστής.* Al. Ein schlechter gelehrter. B. Een Grammatist / die de kindern haer Grammatica leert. G. Grammaticien, scauant tellement quellemens. It. Grammatista, grammatico, pedante. H. Mal letrado.

Grammaticus Fabio, literatus, qui quosvis auctores scit enucleare. *γραμματικός.* Al. Der die kunst Grammatica wol kan. B. die alle auctore versraet. G. Grammaticien, qui enseigne la grammaire. It. Ch'ensegna la grammatica. H. El que enseña la arte de grammatica.

Magister pedaneus. *μαγιστὸς διδασκαλός.* qui docet prima elementa de plano, & quasi citra cathedra ius. Al. Einer ò die Kinder das A b c lehret. B. Een die de kinderen den A b c leeret. G. Abecedaire. Ital. Abecedario. H. El que enseña los niños las letras primeras, y el A b c.

Dialecticus Cic. qui Dialecticam artem differendi docet. *διαλεκτικός.* Al. Der

die kunst der Dialectica versteh und lehret B. Een Dialecticus. G. Dialecticien. It. Dialectico. H. El que enseña ò aprende la arte de dialectica.

Arithmeticus, qui artē numerandi callet. *ἀριθμητικός.* Al. Ein Rechenmeister. B. Een Reckenmeester / die leert oft can rekenen en cijferen. G. Arithmeticien. Ital. Arithmetico. maestro d'abaco. H. El que enseña ò sabe contar, y las cifras.

Musicus, Boetio teste, qui ratione exarsa, canendi scientiam, non operis servitio, sed speculationis imperio assumpsit, & iudicandi peritiam de rhythmis & cantilenis habet, nam quæ operam suam in instrumentis consumunt, ijsque Musica fabulantur, singulæ peculiari habent nomina: Et *Θαλαῖος, Lyricen, Ἰο. μεσικός.* Al. Ein Singer der singen lehret. B. Een sangher / die leert singhen. G. Musicien. Ital. Musico. H. Musico cantor.

Musurgus, qui & musicus. *μεσουργός.* quem componistam Barbari vocant, quod legibus artis cantiones concinnat.

Psaltes idem quod Cantor. *ψαλτὴς, ψαλμωδός, ψαλτής.* Al. Senger. B. Sangher. G. Chantre. It. Cantor. H. Cantor.

Vulgo tamen hoc nomine intelligunt quem organistam nuncupant. Huic accedit nonnullorum superstitio, qui Musica nostra discrimina secuti, Cantorem appellant, qui Tenor vocatur Incentorem, qui Discantus: Occentorem, qui Altus: Succentorem, qui Bassus, à bassa fortassis voce nominatur; sed absq; exemplo, nisi fallor, ista dicta sunt illis.

Præcentor, qui præt pracinêdo, & quæ viam pramonstrat. Al. Vorsanger. B. Die intoneert / of voorsin.

boorsinget. Gal. Qui commence le chant, l'intonneur. It. Chi incomincia el canto, che da il tuono. H. El que da la boz, y el tono.

Phonascus Fabio, Formandæ vocis præceptor. Φωνασκός. Al. Sangmeister / oder Cappelmeeister. B. Sangmeeister oft capellemeeister. Gal. Maistre de chant, ou de chapelle I. Il maestro della musica. ò della capella Hisp. Maestro de capilla, ò el que enseña la arte de cantar.

Auletes Cic. tibicen Eid. aulcedus. αὐλὴς βορυσάλιος. Al. Schwegler / pfeiffer. B. Piiper / oft speelman. G. loueur de fleute. It. & H. Pifaro.

Choraulæ Martiali, qui in choro fistulam inflat. χορῶλης. Al. Spielmann pfeiffer der ein danz pfeiff. B. Piiper / oft speelman daerman danst G. loueur de fleute a la danse. It. Chi suona ò gioca di flauto nella danza. H. El que tanne en la dança.

Citharædus Cic. qui ad citharam canit, dum pulsat. citharistes Cic. fidicen Eid. κιθαρῶδης, φορμιγκτής. Al. Ein Harpffenschlager / Lautenist / oder Senger. B. Een harpenslager / oft luntenspeelder. G. Harpeur, ioueur de harpe ou de luc. Ital. Chi suona di liuto, ò de la harpa, ò cithara. H. Tañedor pe harpa, ò cithara.

Spondiales Vel spondiauli, Tibicines qui in sacris per longas tibias canebant, teste Mario Victorino & Isidoro.

Lyricus, lyricen, fidicen lyræ Horat. λυρῶδης, λυρῶδης, λυρῆς, qui lyra psallit, digitorum percussu. Al. Een Lyrer. B. Die op de liere speelt. G. loueur de harpe, ou lire. It. Suonatore di lira. Hisp. Tanedor de guitarra.

Tibicines Cic. ficinnistæ, Tibicines, qui in funere ad tibiam canebant, & latioribus tibiis graues sonos edebant. ut

testatur Galenus. τὸν αὐλῆν, quod ad tumulum canerent.

Histrion Cic. actor Eid. qui voce & gestis fabulas agit. ὑποκριτής, δεικνυτής. Al. Spielhalter / Comedispieles / Schauspieler. B. Speelder / oft personagie in een speel. G. Ioueur de farces. It. L'histrione, ò la persona della comedia. Ang. Player of interludes.

Mimus Cic. qui gesticationes edit, & mores factaque hominum imitatur. μῖμος, αὐτομῖμος Eustathio, ἑλδορτής, φλοίαξ, φυδαφός. Al. Ein gauckler. B. Gunchelaer / camerspeeld / batementspeelder / iongeleur. G. Basteleur, farceur. It. Chi giuoca della comedia. H. Momo, contrahasedor de personas.

Monitor Fest. qui in scena histrionibus verba praeiungendo suggerit & monet. σιχομύδης. Al. Ein blaser / Ohrendiener. B. Justecker / inblaser / boeckhouder.

Atellanus, scenicus Cic. qui ludos Atellanos argumento ioculari edit. αττωλῆς, βιολόγος, ὑποκριτής, ὁμηγετής. Al. Ein Raup / oder brillenreisser. B. Een boetsenmaecker / sinneken / oft neefken. G. Basteleur.

Ascaules, vtricularius Suet. pithaules Seneca & Vopisco ἀσκαύλης. Al. Ein sackpfeiffer. B. Een moeselaer / een die op de runspijpe / oft lulliepijpe / oft sackpijpe speelt. Gal. Cornemuseur. It. Cha suoua la piuma. H. Tanedor de gayta, gaylera.

Eclogarius Cic. qui eclogas, hoc est, compendia librorum, quos legerit, excerpit, annotat, scribit: siue qui summam libri cuiusque materiam, & insigniores locos contexat. ἐκλογαὶς dici potest, ὅτι τὰς ἐκλογὰς ποιεῖ.

Logista, qui scripta in libros redigi curat, qui hodie Cancelli expeditor.

Librarius Cic. qui libros describit. βιβλιογράφος.

βιβλιογράφος. Al. Buchschreiber. Belg. Boeckschrijver. Gal. Escriuain de liures. Ital. Libraio, scrittore de libri. H. Escriuano, que escriue libros.

Notarius Martiali, Plin. Iun. qui notis scribit, ita ut dicentem assequatur. περὶ γράφου Synes. ὁ περὶ γράφου Euphr. ὁ ἐν γράφῳ, ὁ ἀπὸ σημείων εἰς πᾶσι ἡτοιμασμένος γράφει Galeno. Al. Eingeschwinder schreiber / der die feder lest dazzen B. Enrasschen schrijver / die corr schrift. Gal. Qui elcrit rade, & fait beaucoup d'ab- breuiations. It. Chi scriue cō certe note. H. El que escriue notas de las palabras, y abbreuia aquellas.

Miniculator Vlpiano, qui maiusculas è minis literas pingebat. Al. Der gro- ße buchstaben von mini / od zueber zeucht B. E miniator Gal. Minia- teur. It. Miniatore. H. Miniador.

Antiquarius Iuuen. qui antiquitatis studiosus prisca monumenta aut ve- terum monetas exquirat. ἀρχαίολογος Al. Ein Liebhaber der alten Pfen- ning oder münz / vnd anderer An- tiquiteten Belg. Een beminder der antiquiteit. Gal. Amateur d'anti- quité. It. Antiquario. H. Amador de las antiquesdades

Typographus. τυπογράφος. librarius etiam dici potest Buchtrucker. B. Boeckdrucker / oft boeckprenter. G. Libraire, ou imprimeur. It. Stam- patore H. Estampador.

Bibliopola Mart. βιβλιοπώλης. Al. Buchführer / oder Buchverkauf- fer. B. Boeckvercooper. G. Libraire, marchand de liures. It. Libraio, li- braiuolo. H. Librero

Bibliopegus, Librorum compactor. βιβλιοπηγός. Al. Buchbinder B. Boeckbinder. G. Relieur de liures. It. Ligador de libri. H. Acador de li- bros.

FABRILIA ET

OPERARVM.

Operæ Cic. operarii Eidē. operæ mer- cenariæ Eid. mercenarii Eid. opifi- ces Eid. qui operas mercede locant. ἐργάται, ἐργαστῆρες Xenoph. βυζαντιοί Poll. ἀποχρηστικοί, ἐργάται Theocrito, χερσούχοι, κολωνίται Hyperidi- μιδωτοί Al. Handwercksleut wercksleut / arbeiter / taglöhner / tag- nower. B. Arbenders / werckliens wercklunden / hantwerckers / hant- wercksliden / dachwerckers / dach- looners G. Ouuriers, manouurier- gents de mestier. It. Operarii, lauc- ratori. H. Obreros, labradores.

Artifex Fabio. τεχνίτης. Al. Ein Künst- ler / Handwercksmann / Meister. B. Constenacr / oft meester / oft an- bachtsman G. Arrilan, gaigne, par- It. Artifice, artífano. H. Artelant

Sedentarius Plauto, sellularius Lu- qui sedendo opificium exerceat sunt. χερσὶ κάθῃ, βαλάντος, χερσὶ κάθῃ, κάθῃ κάθῃ, ἐν χερσὶ κάθῃ, ἐδράζῃ. Al. Der sein werck thut sitzend B. D al sittende sijn handwerck oft n- ringe doet. G. Qui travaille ou fa- la besoingne estant assis. Ital. C. besogna assentando fa. H. Qui- trabaja assienrado.

Mechanicus Suet. machinarius Pa- lo, Ingeniosus & solers fabricator op- rum, quæ ingenio pariter & manu- perficiuntur. μηχανικός, μηχανοποιός Al. Ein Künstler / ein artlicher- kunstreicher Handwercksmann. B. Een constighe werckman. Gal. V ingenieux ouurier. Ital. Vn art- fice ingenioso, meccanico. Hif Vn artelano ingenioso.

Redemptor Cic. qui stat a pecunia sum- ma in se recipit totius fabricæ structu- ram. ἐργολάβος. Al. Der ein gan- werck verdingt / od dasselbig vn- verdingten lohn zu mal annimmt.

Nem

Mennemer van werck blijden hoope G. Qui entreprend à faire quelque ouurage à pris fait. It. Ch'entraprende di fare qualche opera per vn certo pretio. H. El que toma obra à destaio.

Monitor Cic. curator operis, qui urget opus morasq; cessatorum castigat. ἐργασίας Eustath. ἐργασίας, ἐργασίας, ἐργασίας, ἐργασίας, ἐργασίας, ἐργασίας. Al. Ein zusehender/ einer der den Werckleuten erstlich obliegt/vñ sie treibt etwas zu thun. B. Een tosiender/ eē ringelmeester/ een voordrijuer. G. Vn admonesteur. It. Ammonitore, & curatore ch' ammonisce li lauoratori che trauagliano. H. Commandador, que manda à los obreros, que han su obra.

Faber generice dicitur, qui è duriore materia aliquid facit. τέκτων. Al. Ein jeglicher Werckman der in harte Zeug wercket B. Alwat in harde stoffe wercket. G. Tout ouurier besoignant en matiere dure. It. Ogni sorte d'artefano. H. Oficial de qualquiera arte.

Erarius faber Plinio. χαλκουργός. Al. Kupferschmidt/tesler B. Ketelboeter/copersmit/oft coperslagher. G. Chaudronnier. It. Calderaro, calderaio. H. Calderero.

Architectus Plin. architecton Varro. ἀρχιτέκτων, λιτολόγος Thucyd. οἰκισδομῆς, qui praest fabrica, & rationem operis animo conceptam metatur fabricandaq; prescribit. Al. Bau oder Werckmeister. B. Bau oft werckmeister. G. Maistre ouurier, architecte. It. Architetto. H. Maestro de obra para edificar.

Arcuarius. τοξοποιός. Al. Bogema cher. B. Bogemaester. G. Qui fait des arcs. It. Che fa delli archi. H. El que fabra los arcos.

Auromatarius faber in ant. lap. qui horologia, uerna, aliasq; machinas aut imagines sua sponte versatiles fabricatur. B. Dremwerckmaecker. G. Qui fait des horologes.

Armamentarius. ὀπλοποιός, ἐν πειρηγῶς Homer. χαλκῆργος, ὀπλιτοποιός. Al. Harnischmacher / oder Schlagger. B. Harnasmaecker. G. Vn ouurier d'harnois. It. Armajuolo. H. Armero.

Annularius Cic. δακτυλιεργός, δακτυλιογλύφος. Al. Ein Ringler/der Ring macht. B. Ringmaecker oft steensetter. G. Qui fait des anneaux. It. Che fa delli anelli. H. Que labra anillos.

Argentarius in ant. lapid. pro eo qui principis argenteam suppellectilem custodit.

Argentarius coctor in lapid. vet. qui pecuniam colligit. B. Penickmeester. G. Receueur.

Aurifex Cic. χρυσουργός, χρυσόχομος. qui proprie aurum fundit. Al. Goldtschmidt. B. Goutsmit. G. Orfeure, ou affineur d'or. It. Orefice. H. Platero, que labra oro.

Aurarius Bud. inaurator. χρυσωτής. Al. Vergulder/Übergulder. Belg. Vergulder/ouergulder. G. Dorateur, endoreur. It. Indoratore. H. Dorador.

Bractearius Bab. bracteator Firmico, qui aurum in laminas exiles ducit, ac producit. χρυσωτής Plaut. χρυσούργος Eudem. πταλαεργός. Al. Goldschlager. Belg. Goutslagher. Gal. Orbateur, bateur d'or. Ital. Batioro, batidor d'oro. H. Batehoia.

Buccularius, qui galeas apparat. à buccula, quae galea praest. κορυδοποιός. Al. Ein Helmmacher. B. Helmflager/ oft beckenelmaecker. G. Qui fait des heaumes & sellades. Ital. Che

- fa delle selate. H. Que labra mo-
riones, y selladas.
- Calcarius** *Plin. λιανοποιός*. Al. *Ein Calck-*
brenner. B. *Calckberner* G. Qui fait
de la chaux, chauxfournier. It. qui
bruscia de la calce. H. Calero.
- Cæmentarius**, *structor Ciceroni, τειχο-*
ποιός, τευχόδομος. Al. *Ein Maurer*.
B. *Metser* oft *metfelaer*. G. Ma-
çon. It. Muraro, muratore. H. Mu-
rador, murero.
- Clinopegus**, *qui spondas fabricatur.*
κλινοπηγός, κλινοποιός. Al. *Span-*
betmacher. B. *Lidcantmacher*. G.
Menui fier, qui fait des chaslits ou
couches. It. Che fa le lettighe. H.
Que labra las camas, ò lechos de
madera.
- Capfarius** *Suetonie, capfarum opifex*
Digest. scriniarius. κελλιοποιός, κισ-
ποιός. Al. *Ein Schreiner* B. *Rister-*
maecker / oft *schrijnwercker*. Gal.
Qui fait des coffres. It. che fa del-
le casse. H. Que labra caxas.
- Carbonarius**. *άνθρακεύς, μαρμαρυγής,*
άνθρακωπώλης. Al. *Ein Roler* / oder
folbrenner B. *Coolberner coolger*.
G. Charbonnier. It. Carbanaro,
carbanaio. H. Carbonero.
- Carpentarius**, *essedarius, plostrarius*
είμαξερής Aristoph. είμαξοποιός, εί-
μαξοπηγής Heraclidi, τέκτωρ Hom.
είμαθπηγής Polluc. είμαθποιός. Al.
Ein radt od *wagenmacher* B. *Ein*
wagenmaecker / *ratmaecker* / *wiel-*
maecker. G. Qui fait les roues, ou
les chariots. It. Che fa li carri, ò le
carrette, & le rote. H. Que labra
los carros, y haze las ruedas en el-
los.
- Quid vero obstat, quo minus Essedarij*
& Carpentarij vocabulo intelligam⁹
eum, qui currus fabricatur, tametsi
eo nomine significatur apud Ciceronē
aliosq; is, qui currum agit: quando
hic destitimus propria voce.
- Coroplathus**, *Puparum & sigillorum*
effector. κοροπλάθος Dion. Chrysost.
κοροπλάθος Chrystodulo. Al. *Doc-*
fennmacher. B. *Poppenmaecker*. G.
Qui fait des poupees.
- Culcitarius**. *τυληφαντής Hyperidi,*
σπρωμοποιός. Al. *Ein Federbetma-*
cher. B. *Bedmaecker* / een materas
maecker / die fultien stopt met ve-
deren ende pluymē. G. Qui fait des
lits, & les remplit de plumes. Ital.
materazzaro. H. Matelassero, que
hinche los matelazos de lana.
- Cultrarius**, *quamvis Suetonius alio*
sensu extulerit, qui cultros apparat.
μαχαίρηποιός. Al. *Messerschmidt*.
B. *Mesmaecker*. G. Qui fait des
cousteaux. It. Che fa de li coltelli.
H. Cuchillero.
- Crustarius** *Plin qui incrustat parietes.*
κονιάτης. Al. *Glester* / *Gletter*. Bel.
Placker / *plæstar* / *leemplecker*.
- Doliarius** *Plin. qui dolia componit*. Al.
Ein faßbinder / *ein Binder*. B. *Ein*
funper. G. Vn tonnelier, cuelier.
It. Batajo. H. Botero, tonnelero.
- Ferrarius faber** *Plin. σιδηρεύς χαλκεύς.*
Al. *Ein Enschmidt* / *ein schmidt* /
ein Schlosser B. *Ein yfersmit* / *smit* /
slootmaecker. G. Forgeron, ferruier.
It. Ferraio, ferrero. H. Herrero.
- Figulus** *Plin. κεραμεύς, πηλοποιός A.*
phrod. πηλοπλάτος Luciano, nisi po-
tius πηλοπάτος legendum sit, δὲ τὸ
τὸν πηλὸν πατεῖν, πηλοπλατῆς, χυ-
τροπώλης Al. *Haffner*. B. *Potba-*
cker. G. Potier. It. Figulo, pignate-
ro. H. Ollero.
- Fusor æramentarius**. Al. *Ein Roth-*
schmidt / *messingschmidt*. B. *Shel-*
ghieter / *clockghieter* / *bussenghie-*
ter G. Fondeur de cloches & artil-
lerie. It. Che gierta campane ò at-
tilleria. H. Detramador de cam-
panas ò artillerias.
- Gemmarius**, *qui gemmas polit & ve-*
nundat.

nundat. *Φαρμακοπώλης* apud veteres dicebatur, teste *Aristoph. schol. in Nebulas*, quod nulla non gemma peculiare habeat & singulares vires, non minus quam pharmaca. Al. *Ein Jubilirer*. B. *Juwelier*. G. *Ioylier*, vendeur de ioyes & bagues. Ital. *Gioiliere*. H. El qui limpia y vende piedras pretiosas.

Gemmarum mango *Plin. qui gemmas interpolat ut pluris reuendat*. Belg. *Steengenbeentghen vercooper* G. Vendeur de pierreries.

Imbricarius. *πλινθεργής, πλινθευτής*. Al. *Holzsigelmacher*. B. *Pannēmaecker* / oft *pannedecker*.

Lapicida, latomus, lithurgus. *λιθοξόος, λιθεργής, λατόμος, λιθοκόπος*. *Demosth. λατόμος, λιθοκόμος* *Xenoph. λιθοκόμος*. Al. *Steinmeiz* / oder *Steinbrecher* / *Steinhawer*. Bel. *Steenhouwer*. G. *Quarrier*. Ital. *Tagliapedre*. H. *Cantero*.

Laterarius *πηλοφόρος, πλινθεργής, κεραμοπώλης, πλινθιακός* *Milesio*. Al. *Siegelmacher* / ein *Ziegler*. B. *Tegelmaecker* / oft *Eareelbaecker*. G. Qui fait des briques ou tuilles. It. Che fa delli quadrelli, ò delle tegole. H. Que labra de los ladrillos, ò te jados.

Lignarius faber, materiarius *Plauto*, *lignarius* *Caio υλιουργός* *Apollon. υλοτόμος τέκτων, υλουργός* *Eurip. ξυλουργός, ξυλοκόμος*. Al. *Zimmermā* / *schreiner* B. *Timmerman* G. *Charpentier, mareinier*. Ital. *Faligname, ligna uolo*. H. *Carpintero*.

Materiarius etiam dici poterit, qui tigna materiamque omnem adificiis accommodam venaliter habet. *υλοπώλης*. Al. *Holzverkaußer*. B. *Houtbrecker* / *Houtvercooper*. G. Qui vend du bois, & le marrein. It. Che vende della legna. H. El que vende la lenna.

Lychnopœus, qui candelas cereasq; parat. *λυχνιοποιός*. Al. *Liecht oder Fackelmacher*. B. *Keerisse oft Toorsemaecker*. G. Qui fait des chandelles ou torches. It. Che fa delle candelas ò torchie. H. Que labra de las candelas ò hachas.

Oculatarius faber in marm. ant. is designatur, ut opinor, aut certe ita vocari potest, qui oculos vitreos seu conspicienda parat. Belg. *Brillemaecker*.

Palangarius, siue phalangarius *Vitru. qui teretibus fustibus onera trāsferit, cuiusmodi genus hominum est, qui dolia cereuisiaria apud nos deportant* *φαλαγγφόρος*. Al. *Fackyn* / *Balendräger*. B. *Lastdraghers*. Gal. *Gaignedeniers*. It. *Facchini* *Venet.* Hisp. Los que traen fardeles con palos.

Plastes *Plin. fictor Cic. qui sigilla & simulacra argillacea fingit*. *πηλοπλαστής, πλάστης*. Al. *Ein Bildschneider* / der *Bilder auß Leim oder freyden macht* B. *Die met potaerde werckt*. G. *Potier de terre*. It. Che fa delle imagini de terra ò creda. H. El que labra de barro.

Politor *Callistrato, polio* *Firmico, qui arma, loricas, gladiosque in nitorem redigit*. *ξέστης*. Al. *Ein Schwerdt od Harnischfeger*. B. *Ein Schwertbegher* / oft *Harnas schuerder*. G. *Forbisseur d'espée*. It. *Spadaio, spadaro*. H. *Espadero*.

Plectropœus, qui plectra & citharas parat. *πληκτροποιός*. Al. *Ein Lautenmacher*. B. *Luytenmaecker*. G. *Vn faiseur de lues*. It. *Vno che fa di liuti* H. El que labra de las guitarras.

Restio *Plauto, χοινοπλόκος*, *καλώπρος* *Plut. σαρτυπλόκος, χοινοσυμβολεύς, χοινοσρόφος, ιμονιοσρόφος*. Al. *Seildräher*. B. *Eē seel oft Lijndraener*.

Draener G. Cordier. It. Che fa delli funi, & corde. H. Cuerdo, que labra de las cuerdas.

Scandularius Bud. qui scandulis aut laminis petrarum tegit domos. Al. **Tachdecker**. B. **Dackdecker** / **Tegeldecker** / **Schaliendecker** / **Lenedecker**. G. Coureur de maisons & ictis. It. Che cuopie li tetti. H. Que cubre la casa.

Serrarius, priſtes. περιτής, τομείας. Al. **Holzſeger**. B. **Houtſaager** / **ſagher** G. Vn ſcieur de bois, ſcieur. It. Segatore delle legna. H. El que ſiega la lenna.

Sculptor Plinio, γλύπτης, γλυπτήρ *Epigram.* λιθογλύφος. Al. **Außſtecher**. B. **Grauer** oft **wſtecker**. G. Tailleur, graueur. It. Scultore. H. Esculpidor, entallador.

Statuarius Fab. ἐργὸν γλυφός, ἐργον γλυφός, θεοπλαστής *Aristoph.* ἀγαλματούργος, θεοποιός, ἀνδριαντοποιός. Al. **Bildgraber** / **Bildhawer** / **Bildſchnitzer**. Belg. **Beelthouwer** / oft **Beeltſnijder**. G. Tailleur ou faiſeur d'images. It. Statuario. H. Entallador de eſtatuas y figuras.

Stannarius. Al. **Zingieſſer** / **Randelgieſſer**. B. **Tinnengietter**. G. Eſtainingnier. It. Stagnaruolo. H. El que labra del eſtanno.

Sulphurarius Plin. Al. **Schwebelhölzlinmacher** / **Schwebeltocher** B. **Solſerpriem maecker** / **Solſerſteckenmaecker**. G. Faiſeur d'alumettes. It. Che fa ſolſerini. H. Labrador en aſufre.

Thoracopœus. ἱωρεγγοπαίς *Xenophon.* Al. **Rüſtung** od **Harniſchmacher**. B. **Harnas maecker**. G. Vn armurier. It. Armaruolo. H. Armero, el que labra de corçaletes.

Tornio, toreuta. τορβότης. Al. **Ein Drächſſer**. B. **Ein houtdraener**. G. Vn torneur. It. Tornitore, che la-

uora co'l torno. H. El que labra con el torno, tornero, torneador.

Vaſcularius Cicer. aurifex *Eid.* χρυσοποιός *Luciano*, χρυσουργός, χρυσοτέκτων *Epigr.* ὄργωρεγός. Al. *Ec.* vide in Aurifex.

Victor Vlp. πολυνοπλόης, οἰσουργός *Eupolidi*, οἰσουπλόης. Al. *Ec.* vide in Doliarius.

Vitriarius Seneca. ὑελοεργός. Al. **Ein Glaſmacher**. B. **Glaſenmaecker**. G. Vn voirrier, qui fait des voires. It. Vitrary, vitraio. H. Vidriero.

Vitriarius fuſor, qui vitreamina conflāt *ἐκλέψης Olympid.* Al. **Glaſſblaſer** B. **Glaſblaſer**. G. Vn faiſeur de voirres. It. Che fa delle vetri. H. El que ſopla los chiarros de vidrio.

VESTIARIA.

Lanarius Plauto, lanifex, lanificus *Mart.* τριλασιεργός, ἐριεργός, τριλάσιος. Al. **Ein Wullenwercker** / **wulſenſchlager** / **Wollenſpinner** / **ein Wullenweber**. B. **Ein Wollenwercker** / **Wolleſpinder** / **Wollenweuer** G. Drappier, qui accouſtre les laines, tiffend en laine. It. Accòcia lane, drapiere, batilane, teſſitore di lana. H. Texedor en lana.

Coactilarius in lap. vet. qui coactilia concinnat & facit, hoc eſt, veſtimenta è coactis lanis. B. **Wittenmaecker**.

Linarius, linopola, qui linum parat & vendit. λινοπώλης, ſυπωειπώλης. Al. **Flächſner** / **Flachſvertauſſer**. B. **Ein die met Wlaſhanteert** Gal. Qui beſoingne de lin. It. Che la uora ò prattica co'l lino. H. El que labra de lino.

Linteo Firmico, Linteorum textor. λινεργός λινοκλώτης. Al. **Leinenweber**. B. **Lijnenweuer**. G. Tiffend en toi e. It. Leſſitore di tela. Hiſp. Lencero.

Linteas

Lintearius Vlp. qui telas vendit ; unde lintearia negotiatio Vlp. Al. Der mit leinwaht vmgehet vnd handelt. B. Een Lijnwatier / die Lijnwaet vercoopt. G. Lingier, vendeur de ligne, & de toile. It. Mercatante di tela. H. Mercadero de telas, lencero. **Lintearius etiam dici poterit**, qui lintea, velaq; conficit & consuit. ἱστοποιός, ὁ ἱστοποιός. Al. Ein Segelmacher. B. Zennmaecker. G. Voilier. It. Che fa delle vela. H. El que labra de velas.

Carminarius, qui lanā carminat, (ut Plin. loquitur) à spurcitiis repurgat, ac veluti pæline tenuat. Al. Wollenfrager / Streicher / oder Kemler / Kartescher. B. Wolleclopper / Kemmer / Raerder / oft Ramer / oft Heeckelaer. G. Cardeur de laine. It. Batilana. H. El que carmina ò carda la lana.

Textor Iuven ἰφάνης. Al. Ein weber. B. Wever. G. Tisseur, tissier, tisserand. It. Tessitore. H. Texedor.

Lanipendia Paulo Iurifcons. lanifica Mart. que net. χερνῆς Callim. εἰς ἐργάματα Homer εἰς ἐργάματα, ἐργάματα, λιανερὰ Alexi ti. Al. Ein Spinnerin. B. Spinster. G. Vne filoire. It. Filator. H. Hiladera.

Sericarius Firmico. σηρικὸν ὀνόματος ὁ φανής. Al. Ein Seidenweber. B. Sijdenwever. G. Ouvrier ou tisserand de soye. It. Tessitore di seta. H. Texedor de algodón de las Indias.

Infector Plin. offector Festo, tinctor. βαφεύς, ἀνθοδάφος, χρωμνός. Al. Ein ferber. B. Een Verwer. G. Teinturier. It. Tintore. H. Tintor.

Flammearius Plauto, qui flammeo colore vestes tingit. φλογινοβαφεύς. Al. Rothferber. B. Rootverwer / oft gie me Grenn verwet. G. Teinturier de grain. It. tintore di grana. H. Tintoreo de grana.

Molochinarius Plauto, qui colorem tingit ad purpuream inclinantem; qualis in malua flore spectatur. Al. Ein Braun Denhelferber. B. Een Peertsverwer / oft die Peerts violet verwet. G. Qui teint en couleur grise violer. It. Che tinge color berrettino violato. H. El Que tiñe en color de viola tinta.

Fullo Plauto. κναφεύς vel γναφεύς, σιβεύς Tarrheo, πλωτός, πλωτής, νάκας. Al. Ein Walcker / od Bleicher. B. Volder. G. Foulon. It. Fullone. H. Lauador de panno.

Lotrix. πλωτήρα, φαιδωτήρα Aeschyl. lo, quæ pannos lauat, laneos linteo / ve. Al. Ein Wäschin / od Wässcherin. B. Wässcherisse. G. Vne lauendiere. It. Lauandaia, lauandara. H. Lauandera.

Vestiarius Vlp. qui vestes circumfert venales. ἐσθητοπωλὴς. Al. Kleiderverfauffer. B. Eleervercooper. G. Reuendeur d'habillements, radoubeur, rocastreur d'habits. It. Regariere. ferrauecchio Rom. H. El que anda vender las vestiduras.

Vestiarius etiam à nonnullis accipitur, pro vestium concinnatore, sartor, sarcinator Plau. ἀκίτης, χλαμυδοεργός. Al. Schneider. B. Snijder / Eleermaecker. G. Cousturier. It. Sarto, sartore. H. Sastre.

Pallio χλαμυδοποιός. Al. Zankermaacher. B. Bunckenmaecker / qui feminarum pallas plagas ve parat.

Pellio Plauto. διφθεγγποιός. Al. Belzmacher / Kürfuer. Belg. Peltier / Bontwercker / Delzmaecker. Gal. Pelletier, peaucier. It. Pellizzaio, pellizzaro. H. Pellizeo.

Pileo, qui pileos apparat. πιλοποιός. Al. Ein barret od Hutmacher. B. Bonnetmaecker / een Houtmaecker. G. Vn bonnetier, ou chappelier. Ital. barrettiero, ò capellaio, capellaro. H. El

H. El que haze las gorras y sombreros.

Interpolator, mango *Plinio*, *veterum est & obsoletarum rerum*, ut *vestiū, reparator*. ἐπισκευαστής. Al. Stümpler/Hoselflicker/Xlenderbuzer B. Een Brodder/ophaelder / oft ver-
nuwer van ouden Dinghen / als van Eleederen/Ouderleercooper
G. Fripier, radoubleur. It. Regatiere, gindeo, strazzaruolo. H. El que redobay remienda las vestiduras viejas y assi las venne por nuevas, remendon de cosas vsadas.

Phrygio *Plin.* limborari⁹ *Nonio*. barbaricarium vocat *Donatus*. segmētarius, qui segmentis aureis sericis &c additis vestes exornat : tametsi *Probus Grammaticus* eum intelligit, qui vestes ex auro elaboret. ποικιλτής, ῥαπιδοποιός. Al. Ein Scheidensticker B. Bordurwercker. G. Bordeur, brod deur. It. Recammatore. H. Bordador ò boslador.

Plumarius *Catullo*, qui *culcitra*s acut pingit. Al. Ein deck od tûßflicker. B. Kulctenflicker/een borduerer van fulcten ende bedtcleendē. G. Brod deur de coustils. It. Che fa & lauora le cuoperte de eletti. H. El que labra de las cubiertas de la cama.

Polymitarius, qui *uarij coloris filis* opus variegat. ποικιλεύς. Al. Tepichweber B. Legwercker / oft Tapissier. G. Tapissier, tisserand de tapisserie. It. Tessitore di tapeti. H. Texedor de tapizaria.

Rudiarius, qui *rudia saga & noua concinnat*, teste *Festo*,

Sutor *Cic.* calceolarius *Plaut.* σκελεός, σκυτοτόμος, πίσυγγος *Hephestioni*, ῥάπτης χυλάς *Hesychio*. Al. Schuster/Schumacher. B. Schoëmaecker. G. Cordouannier, cordonier. It. Ca'zaro *Boccac.* calzolaio. H. çapazaro.

Cerdo *Sueton* veteramentarius sutor *Sueton.* παλαιαργός, βυρσοποιός, κρηπίων. Al. Schuchflicker/Altbuizer/Schuchbleger/Altreich. B. Schoë-lapper. G. Sautier. Ital. Sauatiere, acconcia scarpe. H. Remendon de çapatos.

Coriarius *Plin.* *Coriorum concinnator*, qui & coriarius subactarius in *vet. marm* dicitur. πέκτης *Tarrhaō*, βυρσοδείψης, σκυτοδείψης, σκυτοπώλης. Al. Ein Lederer/od ledergerber. B. Leertouwer/Munuetter/Muntberender/Muntrooper. G. Baudroyeur, conteur. It. Acconciacuorami H. Curti dor que adoba cueros.

Alutarius *Plaut* Al. Weißgerber/der lind leder zubereyt. B. Zeemenleerberender G. Qui appareille peaux delies It. Ch'acconcia li camozzi. H. Que adoba pelejas delicadas.

Zonarius *Cic.* ζωνιοπλόης. Al. Ein Gürtler/Gürtelmacher. B. Gordelmaecker/Xiemmaecker/oft beßlager. G. Ceinturier, ou faiseur de ceintures. It. Che fa delle cinture. H. El que labra de centas, ò centuras.

Fibularius. Al. Spang oder beschlagmacher. B. Gespēmaecker/besflachmaecker.

OBSONATORIA & coquinaria.

OEnopola, tabernarius *Calio*, vinaris *Sueton.* οἶνοπώλης. Al. weinberkauffer/weinschencf. B. Wijntapper/oft Wijnbercooper. G. Vendeur de vin. It. Tauernaro che vende vino. H. Tauernero que vède vino.

Caupo *Cic.* stabularius *Vlp.* qui *viatores pretio accipit*. πανδοκεύς, κρηπῆλος. Al. Ein Wirt. B. Weert/een Herberghieer/Tauernier/die gastē set. G. Hoste, hostelier, tauernier. Ital. Hoste,

Hofte, tauernaro. H. Tauernero, ventero.

Popinarius, qui carnes affas, aut elixas, obsoniaq; venditat. *πωλὴς*. Al. Ein

Gartkochhalter / Sudelkoch B. Cabarethouder / oft Braderijhouder.

G. Caberettier. It. Che vende carne roste & lessa H. Assadero, que vendo carne rostida y bollida.

Cupedinarius Terent. qui esculenta delicatiora apparat. Al. Pastetenmacher / Bräter. B. Pastenbäcker / oft brader. Gal. Rostier, viuandier rostilleur, pastissier. It. Pasticciere H. Vendedor de golosinas.

Crustularius Sen qui crustula vendit.

Al. Oblatenbacher. B. Oblatenbäcker / Oblijenbacher / Eoefkebacher. G. Faiseur de pain d'espace, faiseur d'oblies. It. Che fa marzapain. H. Que haze correzas para comer. *Sunt enim crustula pistorij operis edulia saccharata & mellita.*

Libarius Seneca, qui liba & placentas parat venalia. Al. Gladenmacher B. Gladenbacher / oft Waselbacher. G. Faiseur de tartes. Ital. Che fa delli torte. H. Cozinero de tortas.

Pistor Plin. *ῥητοπώλης, σιτρεργός, δαιτηγόποιος* Hesych. *σιτοποιός* Plutarch. *ῥητοχός* Herodoto, *ἀλφιτεύς, ῥητοποιός*. Al. Brotbeck / Pfister / Beck.

B. Bäcker / Brootbacher. G. Panetier, boulengier. It. Fornaiio, pistore. H. Panadero, majader.

Pistor dulciarius Martiali. *μαζοπότης*. idem qui Crustularius. Al. Ruchlinbacher.

Salgamarius Colum. qui salgama, & fructus muria conditos vendit *πωλὴς, ἀλμασιπώλης, ἀλμαδότης*.

Al. Der eingesalgne Kräutter verkauft / wie l'appren / &c. B. Die geconsijte dinghe vercoopt / als Capers / Sijuen / &c. G. Qui vend choses salées, come cappres, oliues, &c.

It. Che vende cose ensalate, como appar, oliue, &c. Hisp. Que vende cosa ensaladas, come azeytunas, y cosas semejantes.

Macellarius Varr. Sueton. nomen generale ad omnes qui in macello res vitui necessarias vendunt exponunt. *ὀψοπώλης*. Al. Speißverkaufer / profiantverkaufer. B. Sunbelvercooper / Vettagliere. G. Vettouaillier, qui vend au marché toute sorte de viandes, viuandier. It. Vettouagliere, prouandiere. H. El que vende en plaza toda fuerte de vettoualla.

Fartor Terentio, qui farcimina & farta implet ad esum, teste Donato. *ὀψοπώλης*. Al. Ein Wurstmacher. B. Worstmaecker / beuslingenstopper / die Saucijstems maect. G. Saucifier. It. Salcizzaro. H. El que haze falcicias ò rellenos.

Fartor Colum. qui aues altilis farcit & saginat. *σιτευτής*. Al. Vogelmeister. B. Vogelmeister / Vogelmeister. G. Qui nourrit les oiseaux en mue pour les engraisser. It. Ch'ingrassa vccelli. H. Que engorda aues.

Auiarius Colum. *ὀρνιθοπώλης, ὀρνιθοκηπηλος, ὀρνεάτης*. Al. Vogelverkaufer. B. Vogelvercooper. Gal. Qui vend des oiseaux. It. Che vende delli vccelli. H. Criador ò vendedor de aues.

Piscarius Varr. *ἰχθυοπώλης*. Al. Fischverkaufer. B. Fischvercooper. G. Poissonnier. It. Pesciendolo che vende pesci. H. El que vende pesces.

Cetarius Cic. *κητοπώλης*. Al. Der die grossen Meerfisch verkauft. B. Fischmengher / een die groote Zeevisschen vercoopt. G. Poissonnier, qui vend des grands poissons de mer. It. Pesciendolo, che vende grandi pesci marini. H. Piscador de las almadrauas.

Salsamentarius Cornificio, salarius Marti.

*Mart. qui salsamenta, hoc est piscu-
lenta aut carnulenta edulia vendit.*
περιχέμεπος Laertio, περιχέμεπος.
Al. Ein Salzer. B. Vercooper van
gesouten spijsse. Gal. Saumeur, ven-
deur des salures. It. Che vende co-
se insalare. H. Que vende cosas en-
saladas.

*Salarius etiā est, qui salē in micis siue
ramenta (utroq; enim vocabulo Pli-
nius utitur) cogit & concrefcere facit.*
αλοπηγής Nicād. & qui salē vendit.
Al. Salzmacher oder vertauffer. B.
Goutmaecker/oft Cooper. G. Qui
vend du sel. It. Che vende del sale.
H. Que vende de la sal.

Lanius & lanio Cic. Liu. carnarius.
κρεεργής, κρεοπώλης, κρεοδάτης,
σφαγχνότομος. Al. Metzger/fut-
teler/schlachter/fleischhacker. Belg.
Vleeschouwer/slager. G. Bouchier.
It. Beccaro. H. Carnicero.

*Popa Propertio, qui victimas ad arā al-
ligabat, feriebatq; & secesspit a iugula
bat.* δαιτερός, βεθύτης, βετύπ &, α-
γροεικνυβήλης Cratino. Al. Spffer-
metzger. B. Slagher van der Offe-
rande. G. Bouchier és sacrifices. It.
Beccaro ne sacrificii. H. Que ma-
taua las bestias de los sacrificios.

*Haruspex, Terent. extispex Varr. qui
harugarum, id est hostiarum, exta &
vitæ inspectat ad cognoscendū inde
futurorum euentū.* σφαγχνόσκόπος,
ιεροσκόπος. Al. Warsager auß be-
schawung der Eingewenden. B.
Waerseggher wt het Inghewant.
G. Deuin per les entrailles.

*Pomarius Hor. ὀπωρεπώλης, ὀπωρόντης
Demost qui poma venalia prostituit.*
Al. Opsvertauffer. B. Appelver-
cooper/Frutier. Gal. Frutier. It.
Fruttaruolo. H. El que vède frutas.

*Lactarius Lampridio, casearius, τυεγ-
ποιός, τυεγπώλης. qui è lacticiuijs edu-
lia concinnat.* Al. Der Speiß von

Κάσι od Milch jurüstet. B. Gutm-
ueimaecker / suuvelcooper/ Kees-
cooper. G. Laitier, fourmagier. It.
Che vende latte, ò fromagio. H.
Que vende leche y queso

*Olearius Plauto, qui oleū venundat pu-
blice.* ελαιοπώλης. Al. Selvertauffer.
Belg. Olyvercooper. Ang. Seller of
oyle.

*Olearius Colum pro eo qui oleum tra-
petis exprimit.* ελαιουργός. Al. Sel-
macher. B. Olyslagher. G. Huillier.
Ang. Maker of oyle.

*Tragematopola. τραγματοπώλης,
κεχρηνοπώλης Hesych.* Al. Ein Zu-
ckerbacker. B. Een die Consijtē ende
biersaet vercoopt. G. Qui vend cō-
fitures de sucre. It. Che vende con-
fetti. H. Che vende golosinas.

Archimagirus Iuuen. ἀρχιμαγίρος. Al.
Ruchenmeister. B. Eucckēmeester
Oppercok. G. Le maistre de cui-
sine, le maistre cuisinier, le maistre
gueux. Ital. Il primo cuoco, ò cuzi-
naro, il maestro di cugina. H. El
maestro de cozina, el gran ò prin-
cipal cozinero, el cozinero mayor.

*Cocus vel coquus Cic. μαγίρος, δαι-
τερός, ὀψοποιός, χυτρεψ.* Athenæo,
apud quem male χυτρεψ legitur,
ἀγροεικνυβήλης Hesychio. Al. Koch Belg.
Cock. G. Cuisinier. It. Cuoco, cuzi-
naro. H. Cuzinero.

*Obsonator Plaut coquus nundinalis
Eid. qui coemptos è macella cibos coquo
tradit ad cocturam.* ὀψώνιος. Al. Ein
einkauffer. Belg. Een incooper/oft
Dispensier. Gal. Dispensier, qui a-
chette les viandes. It. Dispensero
che compra le viuande. H. Despē-
fera que compra de comer.

*Focaria Hieronymo, Culinaria mini-
stra.* μαγείρεσσα. Al. Röchin/rochē-
dierne. B. Reuckēmaerte/oft feu-
cken ionckwif. G. Cuisiniere. Ital.
Cuoga, cuzinera. H. Cozinera.

Promus

Promus Columel. procurator peni-
Plauto, cellarius *Eid.* promus, con-
Plauto. *πεμίας*, *πεμίν* *Homer.*
πεμίσχ & *œconomus* domus non-
 nullis vocatur. *Al.* *Speißmeister*/
Keller/Hoffmeister *B.* *Dispensier*/
Keldet/Kellerwaerder. *G.* *Som-*
melier, *dispensier.* *It.* *Dispensero.*
H. *Despeniero.*

Structor Mart. qui conuiuiis cibos di-
 uidit, & in orbem adgestos construit.
τετραπυζοκόμ & *ἀρταμ* *Suida*, *δαί*
τρός, *δαίταρ*. *Al.* *Fürschneider.* *B.*
Doorsnijder. *Gal.* Qui trenchela
 viande. *It.* Che taglia la viuanda *H.*
Trinchante de la comida.

Modiperator Varr. cœnarum magi-
 ster *Mart.* qui certam potandi legem
 modumq; conuiuiis prescribat. *οἰνο-*
φύλαξ, *οἰνόπτης*, *ὀφθαλμός* *Athenao*,
μνάμων *Dorice*, teste *Plutarcho* in
Sympos *συμποσιαρχός*, quod veluti
 principatū inter conuiuias obtineret.

Conuiuator Liuius, qui cōuiuias accipit.
ἐσιέτωρ *Plat.* *Al.* *Der Wirt/der die*
Gastung hält. *B.* *De Weert die de*
Maectijt hout & *Qui fait le banc-*
quet *It.* Che fa il pasto. *Hisp.* Que
 tiene el combite.

Conuiuia Cic. *δατύμων* *epulo* *Liuius.*
Al. & *B.* *Gast.* *Gal.* Qui est conuié
 inuité. *Ital.* L'inuitato. *H.* *Combi-*
dado.

Epulo etiam est collega societatis con-
fraternitatisq; ut vocant. *B.* *Gilde-*
broeder.

Cœnacularius Vlpia. qui cœnaculum
 unum atq; alterum vsui hominum
 instructum habet. *συνδμεχος.* *Al.*
Haushman der eine od̄zwo kammern
 inn hat. *B.* *hushman* die een Camer
 oft twee heeft de bewonen.

Rex vini, qui vini regnum talis iactis
 sortiebatur, ut *Horatius* inquit, qui &
 arbiter bibendi ab eodem poeta vo-
 catur, is sorte ductus, aut (uti *Tacitus*

ait) regnum lusu sortitus, imperabat
 huic ut biberet, illi ut vinum misce-
 ret, alij ut abiret, alteri rursus ut
 adesset, ut in *Epicteto* commemorat
Arrianus, *Saturnalium* licentia
 eum morem tribuens; ut etiam *Ta-*
citus in *Nerone*, qui mos in *Regali-*
bui hodie observatur. *βασιλεύς.* *Al.*
Der König. *B.* *De Coninck.* *G.* *Le*
roy. *It.* *Il re.* *H.* *El rey.*

Cereuisiarius, *Cereuisia* coctor. *ζυθή-*
ψης. *zythepsa*, qui *zythū* coquit. *Al.*
Bierbrauwer. *B.* *Bierbrouwer.* *G.*
Brasseur.

Molitor. *μυλεύς*, *μυλοδρός*, *μυλονόπος*,
ὄνονόπος *Alexidi*, quod ὄνον id est, mo-
 larem lapidem, cadat. *Al.* *Müller.* *B.*
Mulnaer. *G.* *Meusnier.* *It.* *Moli-*
naro, *mugnaio*, vel *munaio.* *Hisp.*
Molinero.

R V S T I C A.

Agricola Cic. agricultor *Liuius*, agri-
 colator, *rusticola* *Ouidio*, *rusticus*
Virg. *qui rus colit.* *γεωργός*, *γῆς ἐργά-*
της, *χωρίτης* *Musonio*, *ἐργός* *Homer.*
δὲς ἐργόνομος *Epigr.* *ἀγεώργος*, *ἀγεώτης.*
Al. *Een Ackerman/Bawr/Acker-*
bawer. *B.* *Een Lantman/Acker-*
man/Teelman/boer/Lantbouwer
Bouman. *G.* *Villageois*, *rustre*, la-
 boureur de terre. *Ital.* *Contadino*,
villano, *rustico.* *H.* *Villano*, labra-
 dor del campo.

Colonus (de quo superius) est pradij ru-
stici conductor; ita dictus, quod colat
nummis. *Al.* *Een Mener.* *B.* *Lant-*
pachter/een pachtenaer. *G.* *Fermi-*
er. *It.* *Fituale de la villa.* *Hisp.* Que
 mora en heredad alquilada.

Colonus partiarius Digest. qui cū do-
 mino fundi fructus partitur, quasi qui
 societate coierit. *κοινωνός* *Al.* *Mitge-*
nos/Gemeinder. *B.* *Een hoeuenaer*
die om de helft lant bouwt. *G.* *Par-*
sonnier,

sonnier, qui fait à la moytié. Ital. Che lauora la possessione per la nuta. H. Que labra la tierra por la meitad.

Colonus perpetuarius Gratiano, qui perpetuo agrum conduxit, aut certa pensione in vitam suam. κληρονομος. Al. Der den Meyerhoff zu einem erb-gut empfahet. B. Een erfpachtner/gheswooren huerlinck. G. Fermier a tousiours. It. Colono ò castellano hereditario, ò pur sempre. H. Que tiene alquilado el campo por siempre.

Villicus Varr. Dispensator & œconomus cum villa, tum pecunie & frugum. epistates Plin. Iun. ἐπιστάτης, ἀγρονομός. Al. Ein Schaffner eines Meyerhoffs / ein Meyer / ein Lehenman. B. Een Hoenenaer / die op een Hoefe woont. Gal. Metayer, fermier, censier. It. Villico, fattore, guastaldo. Hisp. Mayor domo del campo ò de villa, capataz.

Adfines in agris Digest. Vicini qui confines agros possident.

Fossor Virg. βολοσφόρος, σκαπτῆς, σκαπανός, σκαλεὺς, ὀρυκτής. Al. Graber. B. Grauer / Deluer / Spitter. G. Fossoyeur, fouilleur. It. Fossore. H. Cauador.

Pastinator Colum. qui pastino bifurco instrumento agrum aut vineam fodit, interdum etiam trifurco, δικεδαιτής, τετραωνητής Hesychio, qui fuscina glebas refodit. Al. Karster / Hauwer / Hacker. Belg. Spitter / Hacker / die mettē houwese den wijngaert omworpt / een Houwer. Gal. Houeur. It. Zapatore. H. Cauador de viñas ò arboles.

Frondator Virg. arborator Plin. putator arborum Eid. qui colit arbores & putat. φυλοτόμος, ἀλοσκόμος, ὑλοτόμος, ξυλκέρης, φυτκέρης, ὑλκέρης. Al. Säuberer der Bäume / Hauwer.

B. Boomcunsscher / Boomsnoeyer. Wijngaertbesnijder. G. Esmondeur des arbres, tailleur de vignes. Ital. Tagliator delle viti. H. Podador de las viñas.

Vinitor Cic. pampinator Colum. qui vineam colit. ἀμπελκέρης, κλάτης. Al. Weingärtner / Rebman. B. Wijngaertman / Wijngaertbouwer. G. Vigneron. It. Vinitore, vignaruo-lo H. Viñadore.

Vindemiator Colum. vindemitor Hor. vinitor Virg. maturæ vinitor vuar. τρυγητής, τρυγητής. Al. Leser / weinmeyer / Herbstler. B. Wijnplucker. oft Leeser. G. Vendangeur. It. Vindemiatore. H. Vendemiador.

Saltuarius Pomponio, saltuum custos ὑλωρής, ὑληωρής, ἀλοσκόμος. Al. Waldhütter / waldmeister / Forstmeister. B. Houtvester / boschhoeder. Forcestwachter. G. Forrestier, verdier, garde de forest, gruyer. I. Guardabosco. H. La guardia del bosque.

Topiarius Plin. qui opere topiario hortum exornat, & sequacem materiam variam exprimere rerum species docet. Al. Ein Gärtner / der hübsche lust im Garten macht B. Een Houenier / die lustich werck in een Hof maakt. Gal. lardinier qui fait ouurage de verdure. Ital. Giardinero che fa mille cosuccie belle delle herbe. H. Iardinero que à feyta el iardin.

Hortulanus, olitor Cic. κηπευτής, κηπεύς, κηπευτής. Al. Gärtner. B. Een Tuinman / Houenier. G. lardinier. It. Hortolano Boccat. H. Ortelano.

Olitor Colum. Olerum cultor & venditor, λαχανοπώλης, κηπεύς. Al. Ein Krautverkauffer. B. Moesman / Moesberecooper. Gal. Qui vend des herbes. It. Hortolano che vende delle herbe. H. Ortelano de ottaliza.

Confitor Ouid. plantator, qui arbores depant-

depangit. Φυτρερής, Φυτοκαφός, Theocr. Φυτηρόμος, Φυτήριος, Φυτοερής. Al. Pflanger / Zwenger. B. Boomplanter / boomsetter. G. Pläteur. It. Plantatore. H. Plantador. *Seminaria in aut. marmore Præneste, pro femina qua colligit & asseruat herbarum semina.* απεργολός. B. Gaetbinstere
Arator Virg. ἀροτήρ, τμήτης Hesych. γητόμος. Al. Ackerman / Pflüger. B. Ploeger / Ackerman. G. Laboureur a la charrue. It. Aratore. H. Gañan que ara la tierra.
Mellior Cic qui messen facit & succidit segetem. ἀροτήρ, θεριστής, ἀμειλιτόμος Oppiano ἀρών. Al. Schnitter / Erndter. B. Mäherer / Picker. Gal. Moullonneur. It. Melliore. H. Segador de trigo ò ceuada.
Fœnisecca Col. fœniseccus Plin qui fœnū succidit. fœniseccus Colum. χορτοτόμος. Al. Meder / der die Wiesen abmehet. B. Normäner. G. Faucheur de prez. It. Segador di feno. H. Gadaneador, que siega feno.
Apiarius Plin. μελισσοκόμος, μελισσοδότης, μελισσοσός Epigr. μελισσοκόμος. Al. Immenmeister B. Bieman. G. Gouverneur de mouches a miel. It. Che governalle api. H. Colminero.
Mellarius Varr. meliturgus Eid. qui mellificij operarum curator est μελιτρερής. Al. Honichbereitter. B. Honchwiner. G. Qui a le gouvernement du miel. It. Ch'ha il governo del mele. H. El que labra en la miel.
Decempedator Cic. finitor Eid. Plauto, metator Eid. χομέτης. Al. Ein Landtmesser. B. Lantmeter. G. Masureur de terre. Ital. Chemisura il terreno. H. Medidor de tierras.
Pastor Cic. generale nomen de omnibus qui pascunt. νομείς, βοσκός, ἐπιβώτης, ἐπιμηλοδότης. Al. Hirt. B. Herder /

Weyer. H. Pasteur, gardeur de bestail. It. Pastore. H. Pastor de qualquier ganado.
Pecuaris Cic qui pecoris, hoc est minorum quadrupedū, curam habet. βόσκων, βοσκός, βοσκήτωρ, ποιμνίων. Al. Viechhirt / der das Viech versorget vnd hütet. Belg. Veeherder / Veehoeder. Gal. Bergier, qui s'entend a la nourriture des bestes. It. Pecorato. H. Ganadero de ganado menudo.
Opilio Colum. vtilio Virg. μηλοδότης; μηλοδοτής Suida, μηλοφύλαξ Epigr. μηλονόμος μηλονομεύς Epigr. ποιμνίω (quasi οἰμνίω, et annotant; malim tamen ego τὸν ἐπὶ τὸ πῶς καὶ μὴ ἐπιβώτης μῆλων Hom. ἐγυσιχῶν Alcmani, τὸν ἐπὶ τὸ ἐγείναι τὸ χεῖρον, quod pedum circumferat, Stephano teste. Al. Schaafhirt / Schaafhütter. Belg. Schaepherder. G. Bergier. I. Pegorato. H. Pastor de las ouejas.
Armentarius Virgil. qui maiores quadrupes pascit. ἀγέλαρχος Plut. proprie tamen de boum pastore seu nutritore, hac Græcis efferruntur: βεφορδός, βετρώφος, βοονόμος, βεκέλ, βεκέπηλα. Al. Kinderhirt / Kuhhütter. B. Offenwener / Koewachter. G. Bouvier, vachier. It. Bouaro. H. Ganadero de ganada mayor.
Bubulcus Cic. bubsequa Apuleio & Sidonio, à sequendis bubus. iugarius Colum. Curator boum, qui boues iugo associat, aut stimulis agit. βεκαί, βοηλάτης, βεπελάτης Apollonio βέτης, βοοσός, ζευγυλάτης Al. Ochsentreiber. B. Ossendrijner. G. Bouvier, vachier. It. Bouaco, vacaro H. Boyero, vaquero.
Subulcus Virg. σὺβώτης, ὑποβόλ, ὑφορβός, χοιροπώλης Aristoph. Al. Sewahirt. B. Werckensdrijner / Swijnwachter. Gal. Porchier. It. Porcaro. H. Puercuero.

Caprarius. αἰγρονόμος, αἰπώλος, αἰγδο-
λας. Al. Geissentreiber oder Hirt. B.
Gentē herō/gentētrijner. G. Cheu-
rier. It. Capraro. H. Cabrerizo.

Equiso Varr. Equorum magister & mo-
derator. ἵππωνάτης, ἵππονόμος, ἵπ-
πονόμος, ἵπποπείρης, ἵπποκόμος. Al.
Hofmeister oder bereitter. B. Peer-
deberijder. Gal. Picqueur, ou dom-
teur de cheuaux. Ital. Caualcatore,
cauallericcio. H. Cauallerizo, ca-
ualcador.

Equarius Solino, ἵπποφορβός, ἵπποβυ-
χός, ἵπποκόμος. Al. Stallmeister/
Marstaller. B. Maerschalck. Gal.
Courtier de cheuaux, mareschal,
escuyer. Ital. Coratiere de caualli,
ch'ha caualli à nolo. H. Que al-
quila ò voude cauallos.

Mango equorum, qui emit equos, &
permutat distrahitq. Al. Ein Hof-
täufer. B. Een Hestunfcher. G.
Maquignon. Ital. Coratiere de ca-
ualli. H. Corador de cauallos.

Venator Cic. θνητήρ, ἀρρευτήρ, κυνη-
γής, κυνηγός, κυνηλάτης, θνηυτής,
κυνοσός, ἐπίκτης Soph. ἰχθυήρ.
Al. Ein Jäger oder Weidman. B.
Een Jager/oft Wenman. G. Ve-
neur. Ital. Cacciatore. H. Montero
de fieras, caçador de fieras.

Auceps Plauto, ἰξευτής Suida, ἰξευτής
proprie, qui visco fallit aues. ὀρνιθευτής
Dinarcho, ὀρνιθοθήρας, ὀρνιθευρευτής.
Al. Vogler. B. Vogelaer/Vliegheer.
Gal. Oiseleur. It. Vccellaio, vccela-
tore. H. Caçador de aues.

Accipitrarius. αεραγοτέφ. Al. Ein
Falkner. B. Een Valskenaer. Gal.
Un faulconnier. It. Falconero. H.
Halconero.

Auriga Ouid. essedarius Cic. quadri-
garius Arnobio, plaustrarius Vl au-
rigarius Sueton. quanquam Quadri-
garius proprie sit Varroni, qui currum
quaternis equis iunctum agit. ἡνιόχος,

ἀρμηλάτης, ἀρμολαίτης, κένταυρος
ἵπποδίακτης, ἐμβάτης. Al. Fuhrman/
oder Wagenman. B. Voerman/
oft Wagenaer. Gal. Roulier, char-
tier. It. Carrettiere. H. El que rige
el catro, carretero.

Cisarius Vlp. bigarius, carrucarius
Vlp. ζευγτέφ. Al. Rärcher/der
ein Rarch führt. B. Karreman. G.
Charton. It. Chemena la carretta.
H. Carretero.

N A V T I C A.

Architalassus, prefectus classis. σολά-
ρχος, θαλαττάρχος, σολάρχης, ὀρχοτά-
λας. Al. Obrister
im Schiffzug / oder im Meer. B.
Een Ammiral van der Zee / oft
van een Vloote. Gal. Ammiral de
mer, capitaine d'une armée de
mer. Ital. Ammiraglio, il generale
dell'armata. H. El general de ga-
leras, ò de la armada.

Praefectus naui, nauarchus Cic. ναύ-
αρχος. Al. Schiffherr/obristen im
Schiff. B. Capitenn van eē Schip.
G. Capitaine d'une naui. It. No-
chero, capitano delle naue. H. El
capitan de la nao

Nauclerus Plauto, nauicularius, na-
uicator Cic. quem patronum na-
uis vocant ναύκληρος. magister na-
uis Vlp. δισπότης Erotiano. Al. Der
Herr im Schiff. B. De Schipper/
de Schipvoerder. G. Le patron de
la naui. It. Il patrone. H. El nau-
chel, ò el piloto de la naue.

Legatus classis, qui vicarias partes praefecti agit. ἐπιστολεύς Poll. ὁ ἐπὶ τῇ σέλῃ.
ἀγέδωχος ἑνωάρχης. Al. Leuten-
ambt im Schiff. B. Onderamirael.
G. Le lieutenant du general de l'ar-
made. It. Il viceammiraglio. H. El
luego teniente de la armada.

Gubernator Cic. qui clauum gubernat.
κυβερνήτης, οἰακτέφ. Aeschilo,
ποδοχῶν Antiphonti, τῶν νέων ἡνιόχος
poetice,

poetice, ut auriga apud Ouid. οὐρανισ. Al. Der am Ruder oder an der Steur stehet. B. De Stierman G. Gouverneur. Ital. Il governatore della naue, il nocchiero Hisp. El nauchel, el piloto, ò gubernador de la nao.

Celeustes Bud. Nauigationis moderator, qui remiges signo vocali exhortatur. κελευστής, ὀρεωτής Hesych. Al. Der zuschreyer vñ treiber der Ruder knechten/der Comith. B. Die de Roeners oft bootsgesellen aenport/ende die oft dat heet doen / de Comijt/de Opperbootsman G. Le comite, enhorreur des rameurs, donneur de courage. It. Il comito, che commanda fischando ò subiendo. H. El gomito, que manda con el ciffollette.

Pausarius Seneca, qui remigibus modos dat, cū Celeustreidem, meo quidē iudicio; nisi quod discrimē videatur esse in accendendis operis, & faciēda pausa, hoc est, supersedendo à remigandi munere. κελεύς Al. Der die Ruderer heist auffhören B. Die de Roeners heet ophouden. G. L'aduertisseur des mariniers qu'il faut reposer. It. Che commanda alli marinari da riposarsi. H. Que manda los marineros de ser quedos.

Symphoniacus, qui in classe canit bellicum. Al. Trumeter auff dē Schiffen. B. Eē Trompetter op een Voochschip. G. Trompette es nauires de guerre It. Trombetta di galera. H. Trompeta en galera.

Classiarii Cas. epibatae Hirtio, qui navalibus operis as merent, non aliter atq; in castris milites. ἐπιβάται. Al. Kriegsklent auff dem Meer. Belg. Eriichslien ter Zee. Gal. Gents de guerre sur la mer, soudarts de nauires ou de galere. It. Soldati delle galere, ò galeoni. H. Soldados de

galera, ò galeon.

Nauta Cic. nauita Terent. nauiculator. ναύτης, ναυάτης Lycoph. Al. Ein Schiffman. B. Een Schipper / of Bootsgefelle. G. Marinier, batelier, nautonier. It. Marinaro. H. Marinero, nauegador.

Mesonauta, qui operam aliquam impendit, & tamē ut vector aliquid numerat. μεσοναύτης item abiectissimus in naui minister. Al. Der Schiffleuten Bub/oder Jung. B. Eē Jonghen int schip/ Putger. G. Vn garçon de nauires. Ital. Ragazzo della naue. H. Moço de nao.

Focarius, qui foco in naui praest. ἱσχυαῖος Polluci. Al. Der Koch im schiff. B. De cock int schip. G. Le cuiliner de la nauires. It. Il cuogo della naue. H. El cozinero de la nao.

Proreta Plauto, qui in prora tutela nauis praesidet. προρέτης Ven. προρητής Poll. Al. Der vorn am Schiff fortragt. B. Schinman/ die voor int schip sorgt traecht. Gal. Le gouverneur de la proue. It. Governatore della proa. H. Regidor de la prora.

Remex Cic. ῥέσσωπος Thucyd. ῥωπηλάτης, ῥέτης, ῥήκωπος. Al. Ein Ruder knecht. B. Roener. G. Rameur. It. Remige, vogatore, galeatto. H. Remador galeote.

Piscator Cic. ἰχθυόβολος, ἰχθυόλευσ, ἰχθυολαῖος, αἰλιεύς, αἰλιετύπος Eurip. ἀπαλιεύς Theocr. ἀπαλιευτής, propriè tamen qui calamo pisces trahit, ῥεπιεύς & ῥεῖπων Epigram. Al. Fischer. B. Wiffcher. G. Pescheur. It. Piscatore. Hisp. Pescador. Ang. Fischer

Hamiota Plaut. qui pisciculos hamo venatur. ἀπαλίεύς, ἀπαλιευτής. Al. Fischer mit dem Angel. Belg. Angelaer/ Angelwiffcher. G. Pescheur avec hamesson. It. Piscatore con el hamo.

Conchyta Plauto, qui conchas legit & musculos. αἰγυχολιευτής. B. Mosselman. G. Pelscheur de mousles.

Portitor Virg. vector Ouid. lintrarius Vlp. qui traiecit homines. πειθμεύς. Al. Oberführer/überschaffer. Belg. Weermeeester/Schunboerder. G. Peagier, passeur. It. Barcaruole. H. Barquero.

Helciarius Mart. qui nauim aduerso amnetrahit fune ductario. Al. Der ein Schiff zeucht mit ein Seil. B. Een Schunttrecker G. Qui tire vn bareau. It. Che tira qualche nauicella con la fune. H. Que trahe la hanquilla con la cuerda.

Helciarius etiam qui fune molitur onera in nauim. ἐλκυστήρ.

Limenarcha Paulo, portitor Donato. λιμναρχός, λιμνοφύλαξ. qui portum obseruat, unde frequens traiectus est ad exterarum nationes. Al. Ein Hafenhütter. B. Boomslyster/Haenwachter. G. Le guet de haute. It. La guardia del porto. H. La guardia del puerto.

Naupegus, qui nauim fabricatur. ναυπηγός, τέκτων, νεωποιός, νεργός. Al. Ein Schiffmacher. B. Een Schipmaecker. G. Le maistre ouurier, qui fait vne nauire. Ital. Che fa far vna naue. H. Que labe ordenar y hazer vna nao.

Vrinator Callistrato, Varr. qui sub aqua se demergit & merces e fundo extrahit. δύτης, δύπτης δυνάτης Hom. κυβιστήρ, αἰολομένητης, βύτης, ὑφύδρος ῥήκτης. Al. Der vnder das Wasser schwimbt vnd geht. B. Swemmer/een Duycker G. Plongeon It. Vnoche nata, & va sotto l'acqua. Hisp. Nadador, ò somorguio.

Naufragus Cic. ναυαγός. Al. Einer dem sein Schiff vndergeht/od bricht. B. Een die sijn Schip breekt/op een Cluppe comt/oft in stucken stoot.

G. Eschappé du naufrage, ou qui est en naufrage. It. Naufrago. H. El que pierde ò que branta su nao.

ΚΟΜΜΩΤΙΚΑ.

Tonsor Cic. κείρεύς, καλλωτής. καλλωτής Hesych. κοροωτής, κομμώτης. Al. Ein Scherer/balbirer/bartscherer. B. Een Barbier/oft Scherer. Gal. Barbier, tondeur. It. Barbieri barbiero. H. Tresquilador, barbero.

Cinerarius Catullo, ciniflo. Hor. capillaturæ structor Tertulliano, qui prunas inflat, ut calamistræ acue/que calefiant, qui calamistris crines vibrat atq; inurit. κροτολάτης, βοσποχολός. Al. Der das Haar krauset. Belg. Diet'haercroit. G. Qui encrespe les cheveux. It. Che crispa li capelli. H. El que encrespa los cabellos.

Depilatrix, pilatrix, qua vofsellis crines educendo deglabrat homines. ἀδαπτεία Philost. Al. Ein Weib das das Haar außraufft. B. Een haerwttrecker. G. Femme arrachant le poil. It. Dona che caua & estirpa e capelli. Hisp. Muger que arranca los pelos.

Pilicrepus Seneca, Balnearius minister, qui pilos cum forficularum crepitu (id quod pro more habent) truncat. non possum enim assentire viro doctissimo, qui ea voce significari putat eum, qui crepitante pila lusitat: multo vero minus Calio, qui exponit pro eo, qui pilas pice illitas alendo vaporarij igni fomitem adijcere solebat.

Ornatrice Suet. Ancilla quæ operam dabat comendæ domina. κομμώτρια. Al. Sumacherin/Ziererin/Nussbuzerin. B. Toemaecker. Gal. Celle qui orne & accoustre la femme. Ital. Ornatrice. H. Aquella, que orna y veste su patrona.

Plecas, Ancilla quæ matronarum capillum fūco perpluit. *¶* *Angl. Belg. De Hoofmaecker.*

Pronuba Virg. Comes & concinnatrix sponsæ. *νυμφοπόλος, νυμφόδεσσα* *Suida, πρὸνυμια* *Poll. quæ nouam nuptiam ad maritum domum adducit.* *νυμφόπων* *Θ, νυμφοκόμος, πρὸνυμια.* *Al. Die Brautführerin. B. De Bruylenster. G. Celle qui meinel'espoufée.* *Ital. Quella se accompagna la sposa. H. Madriña de la boda.*

Tractatrix Mart. quæ agili manu corpus fricando percurrebat.

Coronarius Plinio. στεφανοπλόος. *Al. Kranzmacher. B. Cransmaecker/ Rosenhoyenmaecker. G. Faiseur de chapeaux de fleurs. It. Che fa delle ghirlande.*

Balneator Cic. βαλνωδός. *Al. Badtmeister. B. Bat oft Stoofmeester. G. Maître des bains ou estuues. It. Baguaruolo, stufaruolo, maestro del bagno. H. Bañador.*

Balneator Dig. pro seruo qui balnei vſibus inſeruit. *Al. Ein Bader. B. Een Stoofknecht oft Dienaer. G. Vallet de bain. It. Famiglio del bagno. H. Moço del baño.*

Pictor Cic. ζωγράφος, ζωφός. *Al. Maaler B. Schilder. G. Peintre. It. Pittore. H. Pintor.*

S E R V I L I A.

Famulus Ouid. minister Cic. οἰκέτης, δρῆστη. *Suida, δρῆστηρ* *Hesych. Δῖονος, θεράπων, ὑποκρέτης, κρητής.* *Al. Ein Knecht/ Diener/ Bub/ Jung. B. Een Dienaer/ oft Knecht. Gal. Vn seruiteur ou vallet. Ital. Famiglio, ministro, seruitore. H. Seruidor, moço, criado, moçaco.*

Ministra Cic. famula Eid. ὑπουργός. *Hom. Al. Hausmaagt/ Dienstmaagt/ Dirne. B. Een Maerte/ een Dienstmaecht/ een Hunsment/ een Deerne. Gal. Vn seruante, ou me-*

schine. It. Vna fantesca, mazzata, ministra. H. S. ruidora, moça, moçacha.

Aff. cl. Cic. affectator Eid. pedissequus Eid. qui dominū sequitur. *ὀπηδός, ἀνὰ δόξος.* *Al. Eins Herrē knecht/ oder Diener/ der dem Herrn nachtritt. B. Eens Heeren Dienaer/ een Pagie. G. Page, seruiteur seruiant son maître. It. Paggio, ò seruitore che seguita il suo signore. H. Page, ò seruidor que anda tras de suamo.*

Seruus Cic. mancipium Eid. δέσλο, ἐνδριέποδον, πῶς, δόρυγόντι. *Al. Leibeigner Diener/ ein Sclaff. B. Een angen Knecht/ Sclauē/ een Knecht/ oft Dienaer. G. Serf, seruiteur, esclauē. Ital. Seruo, sciauo. H. Sieruo, esclauo.*

Mancipium veteranum, tritum Vlpiano. Al. Usterdiener/ bewerter Knecht. B. Een oude Knecht/ een versochten Dienaer. G. Vieil seruiteur. It. Seruitor vecchio & pratico. H. Criado viejo y conoçido.

Cui opponitur mancipiū nouitiū Vlp. Al. Onersfahrner Diener/ ein jung. B. Een onueruaren knecht/ Dienaer die eerstwtcomt. Gal. Vn ieune & nouveau seruiteur. It. Vn famiglio giouanetto, poco pratico, nouizzo. H. Moçono conoçido, criado nueuo, y que aun no sabe serbir.

Seruus suppellecticarius Dig. qui suppellectilem curat.

Serui Brutiani, qui iussi alios vinciunt & verberant.

Verna Plauto, Seruus domini nostræ editus, aut ancilla, domi genita. *οἰκογενής, οἰκογενής.* *Al. Leibeigen Hauskindt. B. Een engen Hunskindt. G. Serf ou esclauē (masle ou femme) nezen nostre maison. It. Schiauo ò schiaua nati in casa. H. Sieruo ò sierua nacidos en casa.*

Ancilla Sallustio. θεράπων, πύδων.

- σηκίς, ἀΐρα, δ' ἄλν. Al. Diestmagt. B. Dienstmaecht / Maerte / Jonckwiff. G. Chambriere, meschine It. Fantesca. H. Moça de serbicio.
- Pedisequa Terēt. ἀρεσίπολος Hom. λάτεις. Al. Jungfraw / dienstmagt. B. Dienstioufer / eē Cameniere. G. Vne chamberiere. It. & H. Donzella.
- Anteambulo Mart qui dominū aut herēā precedit. ἀεπόλος, ὁ ἀεγόμενων. Al. Eins Herren Knecht & für ime tritt / od̄ einer Frawē leitter. B. Een Saliesleeper / eē Blockseper / eē dle-naer die voor dē Heere oft voor de vrouwe gaet G. Vallet qui va deuant son maistre, ou cōduit sa maistresse. It. Seruitore che dianzi suo patrone, ὁ conduce la sua patrona. H. Staffero, ὁ moço de damas.
- Calator Plauto in rudente, Puer qui herilia arma in militia portat. Al. Troßbub. B. Troßboeue. Gal. Goujard. I. Ragazzo. H. Rapaz, ὁ moço de soldado.
- Flagrio Nonio, quod flagris subiectus sit, seruus vocatur. verbero Plaut. ma stiga Eid. μασιγίας, νατοπλήξ. Al. Ein böser Bub / ein Lotterbub / ein streichwürdiger Bub. B. Eē stuck boefs / eē Rabaut / eē fiesl / die weer-dich is datmen hem geesselt. G. Be-litte, coquin digne d'estre fouetté. It. Pultrone, forfante degno d'esser frustato. Hisp. Sieruo açorado, vellaco que merecera açotas.
- Mediastinus Cic. Hor. Seruus qui abiectissima quaq; domus munia obit. à medio stando vel tenendo, ut vult Priscianus: quod medius in adibus ad obsequia quauis excubaret. μεσοστάτης, μεστωλί. Homero Al. Sudler / Bosler / bosselierer. B. Schommel-cock / Glancruißknecht. G. Suillon, vire ou tournebroche. Ital. Guat-ro di cugina. H. Rapaz, ὁ moço de cozina.
- Aquariolus Festo, Impudicarū mulierū sordidus affecla. πορνόδακτον. Al. Nurenführer / gutreiber / Ruppfer. B. Coppelaer / Hoerjager / Roffiaer / Platijnwachter. G. Marquereau, rufien. It. & H. Roffiano.
- Atrienfis Cic. qui atrium obseruat, praecipue fidei seruus in familia, penes quem cura erat gentilitiarum imaginum, quae in atrijs poni solebant. διατρέχων, αὐλί. Al. Portner / Thürhütter. Belg. Deurwaerder / Poortier / oft Huisfier. Gal. Porti ou huillier de saie. It. Vsciore di sala H. Portero.
- Vestispicus Plauto, qui curam haberiliū Vestium. ἐσθητοφύλαξ. Al. Ein Kleid od̄ Gewandtwartter. Kleidhütter B. Eleerwaerder. G. Garderobe, qui garde les habillements. It. Guardarobba. H. El que alimpia y guardia las vestiduras, guardaropa.
- Emissarius Cic. Interruntius, qui a nutum domini excubat aut praesto est ut emitti queat. praecursor Cic. προμαχών Dioni, ἀγχιελαφός, ἡμερόδρομος, μερόδρομος. Al. Lauffer / Lacken / Bott. B. Een Boode di om Loon gaet / een Looper / eē Lacken. G. Vn messagier, vn va luy dire. I. Il corriere, ὁ laccaico. H. Moço para mandados.
- Lecticarius Suet. qui lecticas, siue hexaphora potentiorum gestabat. ἐξάφερος. Al. Rosbarträger / Bethträger. B. Rosbardraeger G. Qui aid a porter la lictiere It. Ch'agiuta portar la lettica. H. El que ayuda traer ὁ lleuar la lettera.
- Dossuarius, baiulus Cic. gerulus Hor. corbulo. φορτωτής φορηγός, ἀγχιελαφός. ἡμερόδρομος, ἀγχιελαφός, ἀγχιελαφός. Suida, ἀσκαροφόρος. mulus Marianus, κρομμύς. Al. Ein Träger / Sachin / freyer B. Le

- B Een Sack oft Turfdrager / een** Arbender. G. Vn Portefaix, crocheteur, gaignedenier. It. Fachino. H. Ganapan, bastaje.
- Capfarius Digest. qui mercede seruat,** inclusa vestimenta balneantium.
- Samiarij, qui terra Samia loricas, arma,** & spicula defricant ad nitorem, & gladium cuspides exacuunt. Bel
- Harnaschveegers.**
- Dendrophori in lap. vet. qui ligna venalia** portant circum compita. Belg.
- Houtdraghers. G. Porteurs de bois**
- Aquarius Frontino, Aquarum custos.** ὑδροφύλαξ, & qui aqua abluendo corpori gerenda ministerium subit. ὑδροφόρος. Al. **Ein wasserträger. B.**
- Waterdrager. G. Qui garde ou** porte l'eau au bain. It. Aquaruolo. H. El que trae ô guarda el agua.
- Ergastulus Lucilio, catastus Vitr. Seruus** ergastulo inclusus, qui è vinculis opus facit. Al. **Ein Gefängner. B. Eē**
- ghesanghen Glaue. G. Serf en ser-** ré. It. Schiauo incarcerato. H. Carcelero.
- Ergastularius Colum. qui praest erga-** stulis. ὁ πῶν ἐργαστηρίων ἐπιστάτης. Al.
- Lochhüter. B. Een Steenwaerd /** Stockmeester. G. Qui à la garde des serfs en prisonnez. It. Il guardino de eschiaui incarcerati. H. La guardia de los carceleros.
- Insularij Petronio Arb. Viles homines,** & publicis operibus addicti; quales fere hodie qui ad remos damnati sunt. Bel.
- Galenboeuen. G. La canaille** des galeres. It. La canaglia delle galere. H. Los porros Morescos y Tuecos de galera.
- Stabularius Colum. Stabuli custos. Al.**
- Stallnecht / stalub. B. Stallnecht /** ostroscam. G. Vallet d'estable. It. Fa-
- miglio di stalla. H. Moço de stala.**
- Tensarius Aetio, qui funes & frenae-** quorum accommodat. B. **Die t'peert** inslaet.
- Strator Digest. qui herum in equum su-** stollit. ἀναβάτης. Al. **Der senm Her-** zen zu Ross hilfft. B. **Die sijn Heere** te Peerde helpt. G. Celuy qui aide son maistre monter à cheual. It. Ch'aginta il suo patrone montar à cauallo, staffiere. H. El que ayuda su amo à cauallo, staffero.
- Peroriga Plin. & Varr. vel meliore le-** lione proriga, aut pruriga qui prurientia iumenta regit atq; admittit ad initium. Al. **Stutenmeister / der** die Stuten zuläßt. B. **Die de heetē** Merrien laet bespringen. G. Qui garde les iuments, & les laisse assaillir pour en auoir de la race. It. Che guarda le caualle, & le lascia assaltar par hauener razza. H. El yegwarezo, que echa garennon.
- Agaso Plin. Curt. equi ductor & cura-** tor. ἱππηλάτης. Al. **Rostreiber / Stala** knecht / zaumer / Rossbub. B. **Stal-** knecht / palfernier. G. Palfrenier, escuier. It. Palafrenero. H. Harriero.
- Agaso, mulio Iuuen. qui mulum aut** asinum ductat. ὄνοκινδὶς, κίμακτηρ. Dorice, ἀσπαστηλάτης. Alciphroni, ὄνηλάτης, ὄνόφορος. Al. **Ein Eseltrei-** ber. B. **Eeneseldrijuer / oft Mula-** tier. G. Muletier. It. Mulatiere, mulatiero. H. Mulatero, azemilero.
- Mulio perpetuarius Seneca, qui in o-** mnem vitam vecturam facit condu-
- ctio mulo.**
- Tabellarius Cic. libellio Vatr. γραμ-** ματηφόρος. Plut. γραμματόφορος, πλεροφόρος. Dioni, & proficiscentes peregre pennas pileis adderent. Al. **Ein** Bott / od brieffträger. B. **Briefdra-** ger / oft boode. G. Messagier, courier, porteur de lettres missiues. It. Corriere, tabellario. H. Correo.
- Veredarius, Pegasus Cic. metaphrice,** cursor Cic.δρομικήρυξ, ἡμεροδρομος. Al. & B. **Post. G. Poste. It. Posta. H.**
- Puesta.**

L V D I C R A.

Agonotheta, qui certamina & acroamata Musica & Senica proponit, iisque praesidet: ut athlotheta, qui praest Gymnicis. ille ἀγωνοθέτης, hic. ἀθλοθέτης dicebatur.

Designator Suet. Arbitr certaminis. brabeutes, qui premia attribuit. βραβευτής. Al. Der die Gaben aufgibt. B. Die de preissen geeft. G. Qui donne les pris. It. Che dali primi el vincidore. H. El que da el galardón de la vitoria.

Alytarcha, qui in certaminibus curam gerit, ne quid immodeste aut tumultuose fiat plebisq; proterviam coercet dispositis lictoribus. qui ἀλυσάρχης, ὁ τ' εὐνοσιώδως ἀρχων.

Athleta Cicer. qui virtutis causa palastra exercetur ἀθλητής. Al. Ein fechter. B. Een Campioen/een campvechter. Gal. Maître lucteur. It. Luttatore H. Luchador.

Auctoratus Hor qui se ludo gladiatorio vendiderat, & ad periculum erat adductus.

Gladiator Cicer. μάχομενος. Al. Ein fechter mit dem Schwerd. B. Een Schermer. G. Jouueur d'espée, escrimeur. It. Scrimiatore, giuocatore di spada. H. Esgrimidor de espada.

Lanista Cicer. Gladiatorium institutor, qui discipulos eius artis in aliorum iugulos animat: quales Italia habet etiamnum eos, qui in duello siue singulari certamine suis utrimq; praesto adsunt. Al. Ein fechtmeister/ein Frenfechter B. Een Schermer/est een Meester van schermē. G. Maître escrimeur. Ital. Maestro della scrimia. H. Maestro pata esgrimir.

Bestiarius Tertull. Seneca, arenarius Firmico, qui contra bestias pugnabat. Ίερομειχός. Al. Der öffentlich wü-

die thieren kempfft. B. Die de wilde Beesten bestrijt. G. Qui combat contre les bestes. It. Che combatte con le bestie. H. Que pelea contra fieras.

Pugil Cicer. πυκτής. Al. Ein kämpffer/der mit den Fäusten fecht. B. Een Campvechter/de hem metten vungsten weert. G. Qui fait aux poings. It. Che fa alle pugna H. Que seda con otro a punnos.

Luctator Plin. palastrita Cic. παλαστής, παλαίστρις. Al. Ringer Belg. Worstelacr G. Lucteur. Ital. Vn luttatore H. Vn luchador.

Gymnasta. γυμναστής. Palastra magister.

Pentathlus, quinquercia, qui lucta, pugillatu cursu, saltu & disco victor erat. πενταθλός.

Petauristes, petaurista Varr. Festo, qui per circulos insigni agilitate se cōvoluit πεταυρίστης. Al. Der sich geschwind durch ein Reiß schwencetē fan/Gaugler. B. Een Camerspeelder/die doore repfen danst. G. Jouueur de soupplesses, faiseur de soubrefaults. It. Che fa salti mortali. H. Trepador, bolteciador.

Rudiarius Sueton. Gladiator qui rudi contactus à lanista liberatur ab operis harena. Al. Geurlaubter fechter.

Chironomus Iuven gesticulator Colum. χηρονόμος. Al. Ein Gauckler/der viel seltsame bossen mit dē händen treibt. item ein Morischer od Rocherspergischer Tanzer B. Een Gunchelar/oft een morischer danser. G. Qui fait mines des mains. item danseur de morisques It. Ch' e destro colle main, ò che danza delle morefche H. Hazedor de gestos.

Funambulus Terent. funirepus Policiano, neurobata Firmico. Al. Ein Seilgänger

Genlgänger / qui per extensum funē incedit. χοινοβάτης, νευροβάτης. Bel. *En coordendanser*. G. Danseur seurla corda. It. Cheva & danfa sopra la corda. H. El que anda y dança sobre la cuerda.

Grallæ. κωλόβατρα. *Artemid.* H. Zanco.

Grallator *Plant.* κωλοβάτης, γόπων πο' luit. κωλοβατράει. Al. *Stelzer* B. Die op stelten oft schaetsen gaet. G. Qui va sur des eschallies. H. El que anda den zancos.

Præstigiator *Plauto*; qui aciem oculorum præstringunt. γόης, τελχιν, τετρηός, ἀπυτεών, θαυμάσιος. Al. *Gaukler* / *Zauberer*. B. *Gunchelaer* / *toner* / *ract* / *tonstgē*. G. loueur de passe re passe. It. Che giuoca di passa passa. H. El que iuega de passa passa.

Præfultor *Cicer* choragus *Sueton.* qui chorum ducit. χοροφάει. *Dioni*, χοροποιός *Iuliano*, χοροδιδάσκαλος. *Demosth.* χοροποιός *Soph.* χοροδιδάσκαλος. Al. *Fürtanzer*. B. *Doordanser*. G. Celuy qui meinel la danfa. Ital. Chemena ò fa il ballo. H. El que anda primero en dança.

Saltator *Cicer.* βηπάρμων, χορευτής. Al. *Tanzer* B. *Danser*. C. Danseur. It. Ballarino, ballatore, danfatore. H. Dançador, baylador.

Personatus *Cic.* larvatus. Al. *Der ein Schempert an hat*. B. *Vermomt* / *die een mommē angesicht an heeft*. G. Masqué. It. Immascarato. Hisp. Masquerado.

Pyrrhicharius, qui pyrrhicham saltat. πυρρίχης *Plutarch.* Al. *Schwerdt-tanzer* B. *Sweertdanser*. G. Danseur entre les espées. It. Che danfa tra spade. H. Baylador con la espada.

Est autem Pyrrhicha, πυρρίχη, armati iripulij genus, nomen habens à Pyrrh. iuueniore, qui ἐν ὀπλῇ χο.

γεῖα *Halicarn Al.* Das Schwerdt-tanzen. B. Het sweertdansen. G. La danse aux espées. It. La danfa sopra le spade. H. La dança sobre las espadas.

Ludij Mart. ludiones *Liuius*, qui ad tibicinis modos pompæ ludorumq; antea bulones, ut *Halicarnassens* docet, gladiis parmisq; instructi saltabant: quomodo nostra in pompa *Pyrrhicharij* aut *Gladiatores* procedere solent. λυδῖνες *Halyc.* quod à *Lydis* is mos principio defluxerit. Al. *Frenschter* / *od schwerdtanzer*. B. *Schermers* / *oft swertdansers*.

I N F A M I A.

Abactor *Paulo*, abigeus *Vlp.* qui pecora abigit furtim è pascuis stabulisve. ἀπελάτης. Al. *Viehdieb*. B. *Roedief* / *Perdendief*. G. Larron de bestail. It. Ladrone ò rubatore de bestie. H. Ladron de bestias.

Aleator *Cic.* aleo *Festo.* κυβευτής, τρημαστής *Hesych.* à punctis, quibus distinguitur alea. τρηματίας *Eustat.* σκιραφιώτης, σκιραφευτής. Al. *Ein Würffelspieler*. B. *En dobbelaer* / *oft tynscher*. G. Ioueur ordinaire. It. Chi giuoca alli dadi. H. Iuegador con dados.

Aleator improbus & præuaricator. βαρβρόχος *Suida*, & κρόβαλλος, quasi ὁ κρόων κ' ὁ κρόος ὡς τὸ βάλλειν ἢ τοῖς ποίσειν τοῖς πέσοις. Al. *Unrechter spie-ler*. B. *Botter*. It. Barro. vide infra in *Circumscriptor*.

Ardelio *Mar.* Homo inquis. πολυπράγμων. Al. *Hans in allen gassen*. B. *Ê albedrijf* / *albeschick* / *tanteseer* / *onrust* / *roervinck* / *albedille* / *rumoer* / *meester*. G. Fretillon, tant d'affaire, qui de tout se mesle. It. huomo inquieto che vorrebbe far d'ongi cosa. H. Hōbre ligero, holo gauça.

Eruscator *Agellio*, qui mendaciis, fallaciisq; captat questum, qui malis artibus corradit pecuniam. *Al.* Der allenthalben Gelt auffnimpt / ein Lieger vnd Trierer. *B.* Een trug-gelaer. *G.* Vn pipeur, vn abuseur de gents, vn affronteur. *It.* Affrontatore, che busca denari con grand' astutia. *H.* Affrentador, que busca dineros por todas partes.

Adulter *Cic.* mœchus *Plaut.* subfessor alieni matrimonij *Val. Max.* μιχρός, ἑφελος, ὁ πῆς εὐνάς ὑποκλεπτόμενος *Sorb.* Domesticus hostis pudicitiae. *Al.* Ein ehbrecher. *B.* Querspeelder / oft echtbrecker. *G.* Adultere, paillard, ribaud marté. *It.* Adultero. *H.* Adultero de casada.

Adulator *Cicer* assentator *Eid.* palpo & palpator *Plauto.* κολαῖς. *Al.* Ein Suchschwenker / od schmeichler / Halsstreichler / Flathierer / Liebfosser / Federleser. *B.* Een Vlener / Plumstrijcker / oft Vlanbacker. *G.* Flatteur, flagueur, amado-ueur, parelin, papelard. *It.* Adulatore. *H.* Halaguenno, lisongero.

Aretalogus *Suet.* Garrulus virtutis ostentator. δρεταλόγος, ημεπορήμων, πομπωτής, ημεποληκυτος *Aristoph.* *Al.* Ein schwäger / Rühmer & Tugend. *B.* Een swetser / oft bolderaer. *G.* Grand menteur, ou vanteur. *It.* Auantatore, cianciatore, cicatore. *H.* Hablador vano,

Hac ratione ab δρετῇ fit Aretalogus: aut potius ὁ δρετὴ λέγων, qui fabularum acroasmatumq; narratione grata auribus obrepit. *Al.* Ein Brillen-reisser. *B.* Een schooncontere / een schoonpraet. *G.* Vn beau & doux parleur. *It.* Cheracconta delle nouelle, & baie. *H.* Componedor de nouelas fingidas.

Balatro, vaniloquus ημεπολόγος, à balando fortassis; tamen si *Vairo* libr. 3.

pro flagrationibus sumpsisse videatur. *Al.* Ein vnnützer Schwäger. *B.* Een sabberaer / tateraer / labberaer. *G.* Languard, babillard. *It.* Lenguto, baboino. *H.* Que dize mucho, pecto quasi roda menteria.

Blatero *Agellio*, à blaterado, siue, quod idem est, blatiendo. *lingulaca Plauto*, linguax *Agell.* locutuleius *Eid.* Aius locutius *Bud.* futilis. *Terent.* σώμυλος, ἀδολεχής, ἀχαλίνωτος, ἀθυρόγλωσσος *Eurip.* ἀπύλωτον ἔχων σώμα *Aristoph.* φλύαρος, ἀκετομυτος *Hom.* κήπις, σμυδόνης, κήβαλος, βατ-βλόγος, δημοκῆπος, ἀπεργαβλόφος, λα-λὸς, ἀμετρως πὸς *Hom.* φλόναφος. *Al.* Schweizmaul / frum schnabel / blunderer. *B.* langetöge / clapper / wt ende in clappel. *G.* cacqueteur, babillard, baquenaudier, bauard. *It.* Ci-arlatore, ciaciatore, cicalatore. *H.* Hablador grande de vanidad.

Barathro, qui in gula barathrum assumit patrimonium. gorges & vorago patrimonij *Cicer.* decoctor *Eid.* nepos *Horat.* Plin. lurco *Suet.* asotus *Cic.* euerfor *Caio Iur.* quod e-uertat & dilapidet patrimonium. heluo *Cic.* quod intemperanter bona sua comedit atq; eluit, *Verrij* testimonio. conturbator macelli *Mart.* popino *Suet.* *Horat.* prodigus *Cic.* φυράτης, ἄσωτος, χρεωκόπος. *Al.* Ein Schlemmer / Prasser / ein zechbruder. *B.* Een doorbrenger / een slem-pamper / een bancfboeue / een slemmer / een prasser / een dopmaecker. *G.* Prodigue, saffrenier, fol despé-deur de biens, gourmand, gargā-ton. *It.* Prodigio, mangiatore de suoi beni, buon compago. *H.* Po-dido, gastador.

Catillo siue catilo *Festo*, liguritor, ἀπὸ τοῦ λιγυροῦ, quod cum fastidio suauiores escas delibet cupes *Plaut.* catianum palatū prouerbij specie.

αἰχμὸς, τέντης *Athenao*, ὁ γὰρ. Al.
Schleckmaul/Schlemmer. B. *Leckerbeeten/slocker/schodttelecker/*
ee leckerē boeue/leckplateel Flādris.
 G. *Lecheplat, friand, friole, frigat-*
let, lecheur de plat, gourmand. It.
 & H. *Goloso. vide infra in Gluto*.
Carnifex Cic. tortor Cic. Horat. δημό-
ργος Isocrati, ἀνδραγγὺς Suida, δή-
μιος, βασιανιστής. Al. *Nachrichter/*
heucker/scholderer. B. *Beul/scherp-*
richter/hangman. G. *Tollart, eo*
quod ē vivus tollat, bourreau. It. *Car-*
nifice, boia. H. *Verdugo, sayon*.
Coprophorus, qui exonerat latrinas
fecibus. ὑποφωρῶς, ὑποκαταρῶς. Al.
Scheißeheuser raumer/odfeger. B.
Beerstecker/een bruntlender. G.
Nettoyeur de retraits. It. *Che mō-*
dali necessari. H. *Que purgay a*
limpa las priuadas ò necessarias.
Circumscriptor Cic. qui quavis ratio-
ne per fraudem priuat & emungit a-
liquem rebus suis. ἀπατεῶν, ἡ βλάβος.
 Al. *Ein bescheisser in allerley we-*
gen. B. *Ein bnbrengher/een loos*
mensche/bo ter. G. *Trompeur, sur-*
preneur. It. *Vccellatore, inganna-*
tore. H. *Engannador*.
Calumniator Cicero. qui falsum cri-
men intentat. συκοφάντης Δ/γ. βολός.
 Al. *Ein Lestere*. B. *Lasteraer*. G.
Calumniateur. It. *Calumniatore*.
 H. *Falso accusador*.
Circulator Celso, qui populo vicatim
circumiens verborum fumos vendit.
vide supra in Medicus circumfora-
neus.
Curruca Iuuen. qui natos è mœcha v-
xore liberos, pro suis legitimisq; edu-
cat, ad modum curruca ancilla, qua
pro suis enutrit cuculi pullos. Al. *Ein*
Cornut/ ein becksotuih. B. *Ein han-*
nen/Han ligt achter/een goede Jā
baer/die de hoornen draghet. Gal.
lean coquu. It. *Cornuto, becco,*

che porte le corna. H. *Cuernudo,*
 que trae los cuernos.

Conflator figurati æris Theod. Al.
Geltbrecher/Münzschmelzer. B.
gelibreeker/mütsmelter. G. *Fûdeur*
de monnoye. It. *Che gietta della*
moneda. H. *Que haze la moneda*.
Depeculator Cicer. qui publicum ali-
quid furto tollit, συλητής. Al. *Kau-*
ber. B. *Koouer/ blaeuwesacksdief*.
 G. *Piileur*.

Directarij Vlpiano, qui in aliena cœna-
cula furandi animo & malefico se di-
rigunt: quamquam in vulgatis codi-
cibus etiam diætarij idem nominē-
tur, a diæti, id est, cœnaculis, sed prior
lectio probatur mihi magis, πικροβα-
ται possunt & ἐπεισσηδητοῖν dici, ab
insultu & ὑρεπαινοῖνται voce Læ-
tiana, quasi effractores forium. Al.
Ein steiger. B. *Nunsenbecklinners/*
winckelbreeckers/ dieuē by nachte,
 Gal. *Larrons de nuit*. It. *Ladri di*
notte. H. *Ladrones de noche*.

Emissarius Cic. Calumniator submis-
sus & subornatus, qui secreta indaget
aliena, πυνθω. Al. *Ein aufspeher ein*
suchhund. B. *Ein verneemer/ver-*
clieker/oft wthaelder. G. *Vne espie,*
ou eiscoute. It. *Spia, che si manda*
qua & la. H. *Atalayador*.

Delator Cicer. quadruplator Eid. sy-
cophanta Plauto, συκοφάντης, συκο-
γής, λωβητής, ἐνδεικτής, ἐργολάβος,
φιλεγκλήμων. Al. *Anbringer/ Vera-*
rether/Anflager/Kalthans Belg.
Anbrengher/ beclapper/ schuy-
mer/ouerdragher. G. *Delateur, ac-*
cuseur, mouschard, mousche. Ital.
Delatore, accusatore, mosca. H.
Acusador malin.

Proprie tamen Quadruplator erat, testa
Asconio, qui grauioribus & furis fœ-
nerantes accusabat, & pœna lege
constituta in quadrupli condemnari
curabat.

Ebrio.

Ebriosus *Cicer.* bibax *Agell.* bibulus, potor *Horat.* μέθυστος, οἰνόφλυξ, οἰνογάγχαλινος, οἰνοπίπας, οἰνόληπτος
Wersoffener Mensch / ein Schluscker / ein grosser sauffer / voller zapff **B.** Bierbuns / dronckaert / wijnsuyper. **G.** Yurongne, subiect au vin, grand buueur, bon biberon. **It.** Imbriaco, gran beuitore. **Hisp.** Embriago, boracho.

Erro *Vlpiano*, πλανήτης. **vagus** *Col.* πλάνης. **Al.** Bachant / Vagant / Landstreicher. **B.** Lantlooper. **G.** Rodeur, coureur, vagabond. **Ital.** Vagabondo, romito. **H.** El que anda veendo todas las tierras.

Exful *Cicer.* extorris *Linio.* φουράς, ἐκδικαῖος, ἐξορός, δειρόδμητος. **Al.** Bannit / oder vertribner. **B.** Eë ballinct. **G.** Banni. **It.** Bannito, foruscito. **H.** Desterrado, bandolero.

Epicureus, voluptarius homo *Cicer.*

Epicuride grege porcus *Horatio*, **Phæax** *Horat.* à *Phæacum* voluptaria vita ἐπικυρεῖσθαι, ἡδονικὸς *Cebet*, ἡδοναγὸς *Athenæo*, ἀεὶ ἡδοναῖς, τρυφῆς, τρυφερόδης, ἀεὶ τρυφῆς *Dionysio*, φαίμαξ. **Al.** Leckerbissen fresser / der sich zur zeitlichen wol lust gar begibt. **B.** Lammekens leuen / een wellust soecker / die sijns herten genoechte soeckt / sachleuen / ghemackelijck leuen. **Gal.** Voluptueux, adonné aux plaisirs mondains, Rogier bon temps. **It.** Uomo dedito a piaceri, huomo voluptuoso. **H.** El hombre que toma su plazer en su vida.

Falsarius *Suet* qui scripta publica falsificat., πλαστογράφος *Cyrillo*, ψευδογράφος. **Al.** Felscher & Schrifft / ein falscher Lehrer **B.** Veruafcher der schriftueren. **G.** Faultaire. **Ital.** Falsario, che falsifica la scrittura. **H.** El que falsa le escriptura.

Fur *Cicer.* Lauernio, à *Lauerna* dea,

cuius tutela permittebant se fures. trium literarum homo *Plauto*, & dormitator, quod interdum dormiat, ut noctu ad furandum euigilet. sic ἡμεροκίτος *Hesiod* φῶς, κλέπτης δὲ χικλῶψ, μονοθαίας, quod solus abq; arbitrio eat. κίχας *Hesych* φηλῆτης **Al.** Dieb. **B.** Dief. **G.** Larron. **Ital.** Ladrone **H.** Ladron.

Furcifer *Cic.* propriis seruis, qui ob malefica furcam, cui alligatus erat, circum viciniam gestabat, ut flagitij manifestus fieret. τετραπύδων *Eustath.* ἡ τετραπύδων *Cheremidi*, σωεργός. **Al.** Galgenschwencfel / lotterbub / Galgenswerth / Bub / Unflat. **B.** Galgenstrick / galge / galgen aes / velut dignus qui in cruce pascit cornos. *Deughniet* / onuerlaet. **G.** Vaultneant, pendart, pendereau. **It.** Furfante, poltrone, impicato. **G.** Galgo enhorcado, veliacon.

Effractor *Digst.* qui fores vi effringit, rapiendi causa θυροπαιστής, ἐπεισιπλήτης. **Al.** Haufstürmer / der die Thüren aufforicht / einbrecher. **B.** Inbrecker / deuren oplooper. **Gal.** Briseur d'huis. **It.** Cherompe le porte per rubare. **H.** Quebrantador de puertas para hurtar.

Exoletus *Cic.* *Scorum* masculum iam adultius, ἐξωγός, velut ὁ παγκρητικὸς καὶ ἐξω τῆς ὥρας.

Ganeo *Varr.* accipitur & *Nonio*, ut idem sit qui popino *Horat.* cui vita modulus est culina, & *Varronis* verbis utar. τένης. **Al.** Schlemmer. De quo in *Barathro* supra. Sumitur & à *Cicerone* pro Scortatore, & qui ludas popularis libidinis nundinas frequentat. πόρνος, πορνόπος, πώλας **Al.** Hurer / Hurenwirt / Hurenführer **B.** hoertagher / venus jacker / bordeelbrocke / hurēweert / bordelbond. **G.** Paillard, bordelier. **It.** Bordellier, bo dellaro, putaniere, forni-

formicatore. H Putaño, el que anda à putas.

Gluto *Perſio*, manduco *Plauto*, manducus *Eidem*. mando *Varr.* edax *Cic.* tempeſtas, barathrumq; macelli *Horatio* λαιμαργος, φαγος, ἀδιδόλῳ, λαφύκτης, λίχνῳ, λιχνόπεντης, βδελυλάρυγξ *Cratino*, ψωμόλεπῳ, λαφύσι *Suida*, γαστρώπληξ *Eustath.* παντοφάρυγξ γάστρις, λείοντοχάριον *Cercida*, quod ſit alter veluti *Charon* eduliorum in letetibus excoctorum. μεσοτηγυδορποχέτης *Hipponaeti*, quod pra voracitate nimia cogatur ſape alios omnes excludere. δαυτὴν ἀπολυμωτῆς *Hom.* σιφών *Hefych.* γαστρός ἀκρατῆς *Aeliano*, λιμὸς *Moſchopulo*. Al Ein grawſamer Freſſer/ Fraß/ Schlemmer/ dempffer/ Schlucker. B. Een vraet / ſlocker/ ſlemmer/ demper/ een drybunck G Gluton, bauffreur, gourmand, glout, goulu, grand maſcheur ou mangeur. It. Goloso, ch ingiotiſce molta voba, che mangia pet tre Hiſp. Comilon, comedor, gloton, tragon, garganton.

Hariolus *Cic.* Terent. diuinus *Cic.* μάνης. Al. Waſſager/ Weiſſager. B. Waerſeggheer G. Diuin. It. Indouino. H. Adeuino.

Homicida *Fabio*, percuffor *Cic.* φονεὺς, ἀνδραφόνῳ, σφαγίς, ἀνδρονόμῳ *Hefych.* κνηστῆς *Eidem*. Al. Todtſchleger/ Mörder. B. Dootſlagheer/ moordenaer. G. Meurtrir homicide. It. Homicida, vccifore, micidiale *Petrar.* H. Homiziano, que mata hombre.

Impoſtor *Vlpiano*, ἀπατηλὸς, φῆλῳ, ἀπατιῶν, κρυβερῳ, ἀνδραγκόναλῳ, ἡπερπνὺς *Hom.* φέναξ. Al. Verführer/ Betrieger. B. Een ſcurder en ſeurder/ een beuſelaer. Gal. Pipeur. It. Barro, ingannatore. Hiſp. Engañador, burlador.

Incendarius *Fab* ἐμπρηſτής. Al. Brenner/ Jener einleger. Belg. Brantſtichter/ moortbrander. G. Bouteſeu. It. Incendario, butaſuoco. H. El que pone ò echa fuego.

Inceſtus *Plin.* inceſtuofus, inceſtu pollutus *μιαρὸς, ἐναγὺς, ἀποτρεπῶν*, qui neceſſarijs, ſanguine iunctis, aut religioni operatis ſtuprum offert. Al. Der Blutſchandi begangen hat. B. Die met een van ſijn maechſchap te doene heeft ghehat. Gal. Pollu de paillardie avec vne de ſa parentee Ital. Ch'ha uſato con qualchaduna di ſuo parentado. H. Ayuntado con ſu parienta.

Lapidator *Cic.* qui ſaxu aliquem impetit. λιθοβόλος *Thucyd.* Al. Steiniger ò ſteinwerffer. B. Steentworper. G. Rueur de pierres. It. Che tira à ſaſſai. H. El que echa piedras.

Latro *Cic.* graſſator *Plin.* σίγης, ληστής, ὀδιδόλῳ *Suida*, ὀδρεὺς *Soph.* Al. Straffenrauber. B. Straetſchender/ aſſetter/ ſnaphaen/ ſtractroouer. Gal. Larron, deſtrouſſeur des gents, aſſaſſin. It. Aſſaſſino, ladrone. H. Ladron.

Leno *Horatio*, ſtupri arbiter, productor, qui virgines conciliat ad ſtuprum. μέτροπος, πωραγωγός, ὁ πωραγωγός qui liberam perſonā ad quaſtum exponit *μαυλίστης, προνοέοπος*. Al. Hurenwirth/ Kupler/ Hurenführer. B. Hoerenweert/ coopelaer/ roſſiaen. G. Maquereau, bordelier It. Ruffiano, polaſtriero *Boccac* porta polatſtri *Venet.* H. Alcahuere de turpes amores.

Lena *Vlpiano*, ſtupri ſequeſtra *Apul.* conciliatrix *Plauto*. μεδάτεια ἡ γῆς *μαυλίστρια, πωρίλα*. Al. Hurenwirthin/ Kuppelerin. B. Coppeleiſſe/ hoerenweerdinne. G. Maquerelle. It. Ruffiana. H. La hueſpeda de las putas, roſiana.

Lamia.

Lamia. λαμία *Dion.* Malefica mulier, quæ & volatica antiquitus dicebatur, teste *Festo*, & strix. σπιξ, σπιγλ & *Hesych.* Lego autem versus apud *Festum* corruptos hoc pacto:

σύρνια πομπὸς νυκτινομα, σπίζλαο πελάδων

ὄρνιν ἀνώνυμον ἐλεξάμεν κνύπορας ἐπὶ νῆας.

Id est:

Syrnia noctiua ableges, volucremque finistram,

Feralem striga velifolis immitte carinis.

Al. Hex. **B.** Toneresse/heer. vā donse.

G. Vadoise, forcierre. **I.** Iañara, strea,

striga, maga, fattureia. **H.** Bruxa.

Lucifuga & lucifugus *Seneca & Apuleio*, natura contrarius, qui luce dormit. noctu vigilat vespertilio *Iurisconsultis* dicitur, quod exacto iam diei curriculo subnoctem, vespertilionis in morem, prorepat. λυχνοβί & **Al.** Der Das licht fleucht vnd hasset. **B.** Een Nachtraue/oft dachstaper. **G.** Qui fuit ou hait la lumiere. **It.** Che fuye la luce, che dorme di giorno, & di notte camina. **H.** El que anda de noche, y de dia dorme, ò no se dexa veer.

Monetæ adulterator *Theodos.* parachaeta *Theod. eod.* Monetæ falsarii. ψευδοχαράκτης, ψευδοσημας. **Al.** Der falsch gelt münzet. **B.** Valsche munter/oft valsch muntslæder. **G.** Faulsier de monnoye, faux monnoyeur. **It.** Che fa moneta falsa. **H.** El que bate ò haze monedas falsas.

Manticularius *Festo*, zonarius sactor *Plauto*, crumenifeca nonnullis, qui in conferta turba marsupius manum iniicit, & aut secat aut inanit. θαλασποτόμος. **Al.** Taschenraumer/beutel od Seckeldieb. **B.** Borsesnijder. **G.** Coupebourse, coupeur de bourses. **It.** Tagliaborse. **H.** Latron cortabollas. vide *Saccularius*.

Meretrix Terent. scortum *Cic.* ἀπό σκαίρειν, id est, à crissando, teste *Dion.* nonaria *Persio*, eo quod non nisi à nona hora scortis liceret prostare, ne consuetæ exercitationes mane à iuuentute omitteretur, ut *Annaeus Cornutus* annotat. lupa *Tertul.* diobolare prostibulu *Petronio & Plauto*, πόρνη, πορνεία *Aristoph.* ἐταίρα, ἀφροδίτης πώλ & *Eubulo*, ησώρις *Hipponacti*, κατελθὰς, βάσασα *Lycoph.* βερδορέπη *Hipponacti*, χαμαιτύπη *Minandro*, αποδησιλάωρα, χαλκιδίς *Suida*, quod areolo mereret. **Al.** Ein Balg / ein öffentliche Hur / ein gemeine Meiz / Gelthur. **B.** Hoere-lichte vrouwe / een vrouwe die int leuen sit / een straetvercken. **G.** Putaine, paillarde. **Ital.** Putana, lupa *Petr.* putaffacciata *Petr.* ribalda. **H.** Puta, puta publica de burdel.

Meritorius puer *Cic.* pathicus *Iuuen.* cinædus *Catul.* catamitus *Cic.* præcisus *Seneca.* καταπύγων, πργος, μάλαγος, λακνήδερος, κυσωνιπτης *Hesych.* βάταλ & *Hippocrati* κίναιδ &, αἰσχρῶν, ψάλυξ & *aximo Gram.* ἀψάλη, ἥτοι αἰδίδιον, παρητίας, κυσίας *Hesych.* βαλανοδόρος, ἀσσελγής, λασιτός *Hesych.* θεόδαρος *Aristoph.* ἱππόπορον, ἡταιρηκὺς, θηλυδριας, ἐκτεθηλυμνί &, λαικασίς *Aristoph.* **It.** Bardascia, bagascia, pino, furbo. **H.** Puto, villaquillo.

Mango Fab. plagiarius *Callistr.* qui liberum hominem emit, rapit & vendit στωματέμπορος. **Al.** Menschen-dieb / Entführer eins freygebornen menschens / findeldieb. **B.** Diefinderen stelen ende veruieren / oft verlen den. **G.** Larron & maquignō des enfans, ou serfs. **It.** Rabbatore & marcante de fauciulli, ò schiaui. **H.** Pregonero que vende Christianos por esclauos.

Hinc Plagiarium vocat Martialis furem

furum suorum librorum, quos tanquam liberos sibi vendicabat.

Venalitius Cic. venalitiarius Vlp. qui seruitia vendit & comparat. αὐδραποδὴς, αὐδραποδὴν Aristoph. αὐδραποδὴν ἄπλητος. Al. Verkaufserleibigher Leuten. B. Glauencoper.

Morio Mart. fatuus, qui principum in delicijs est. μωρὸς. Al. Ein Hof Narr Thor / natürlicher Narr. B. Een dwaes / nar / sotte. G. Fol It. Matto, folle, pazzo, sciocchone, bufone. H. Loco, bouo, bufon.

Mulierarius Capitolino, mulierosus Cic. γυναικῶν Hom. γυναικῶν φίλος Theoc. Al. ein frauwēman / Weibersüchtig. B. Drousicf een vrouwenman. Gal. Homme trop adonné aux femmes. It. Uomo che ama molto le donne. H. Hombre que quiere bien a las mugeres.

Nebulo Cic. Terent. proprie qui nebulā mendacijs obtendit. tenebrio, semisus homo, vatinio apud Ciceronem, quisquiliæ Cic. nihili homo, lucifuga. τελώλης Eustath. τελωβολιμαῖος Suid. ut trioboli homo Plauto, σαρφεταῖδης, ἰξίτηλος, ut vappa Hor. ἀλιτήριος, σιτόκτονος Menandro, ut frugiperda, & fruges consume re natus Horat. ἀλάτωρ Demosth. τελικαπάρκτος, τελικαπαπτύς. Al. Ein nichtiger Mensch / ein Lotterbub / Lecker. B. Een ghunt / boeue / rabant / scharlunn / schudde / coefijn / stelt / netboeue / t schunn vā boeue. G. Pendart, fourage des corbeaux, coquin, garnement, truant It. Furbo, fui sante, poltronello. H. Vellaco, vellacon, horcado.

Mendicus Cic. πτωχὸς, μελοβρὸς Hom. ἀγέτης, ἀχλὺ Eustath. ἀλήτης Epigr. ἀλήμων Epigr. Al. Bettler. B. Een bedelaer / oft goyman. Gal. Belistre,

mendiant. Ital. Mendico. H. Mendigo.

Nugator Plauto, gerro Terentio, qui meras fundit nugas. ἀδολεχὴς λαπίσῃς, κερνοχὺτ ἐγλήραιος Aristoph. περυσσολόγος. Al. Ein Schweiger / ein lügnen / ein mehrlenerzehler / brille reisser B. Een beugelair / cloppaert / eelogenae / die de gansen can preecfe / oft wat can wijs oft diēi maecfe. G. Raconteur de fables, de ionnettes, gabeur, bailleur de bons, aurs, baueur. Ital. Nugatore, che vende delle ciencie, che da la baia, canta in banco. H. Que desuaria en vanas palabras.

Parricida Cic. antiquis dicebatur, qui liberum hominem dolo sciens necarat. φονεὺς, μισοφόνος. Al. Todtschlager. B. Moorder / doetslagher. G. Meurtrier. It. Meccidiale, omicida. Hisp. Hombre que nara otro hombre. Accipitur & pro parenticida, quo vocabulo Plautus utitur, qui parentem aut necessarium occiderit. πατερολῳίας, ἀλάτωρ, πατεροφόντης, πατεροκτόνος Sophoc. πατεροτύπτης Isoc. μητρολῳίας μητεροφόνος Platon, μητεροφόντης Soph. Al. Der Vatter od Mutter tödtet. B. Die vader oft moeder doot oft neder slaet G. Qui a tué pere ou mere, ou quelqu'un de ses parents. It. Ch'ha ammazzato ò padre, ò madre, ò qualcaduno de suoi parenti. H. El que mata ò padre, ò madre.

Parasitus Cic. Terent. gnatho Terent. assecla mensarum Cicer. ὠμολογῶντος, λοπαδαγχόντης siue λοπαδαχόντης Eubulo, velut gurgēs & perniciosus sartaginum. ψωμοκόλαξ Philemoni. ψωμοκόλαφος Diphilo, quod offulas obliguriat. κροσσολογῶν Suida, quasi teredo mensarum. κροσσολογῶν & κροσσολογῶν, quod nidorem è lapidibus surgentem auibus faucibus

faucibus hauriat. τεαπιζουός, πω-
 γλωρνιζοτήρ Suida, κελιοδαίμων
Athenaeo, quod ventre metiatur feli-
citatem. ἐν πεδίῳ Athen. *velut*
buccharum mancipium. συγχω. πανευ-
 σ. φάγ. Crateti, *quod ad nutum lo-*
quatur, ut manducet. θυγάρις Eu-
 statbio, *quod alienis foribus insidis-*
tur: κέλαξ τεαπίζης Herodiano. Al.
 Ein Tellerflecker / Schmarozer/
 Suppenfresser. B. Eē panneflecker/
 een schunfelaer / smorotser / telioor-
 flecker / die metten brootcant spre-
 cket / schunfelschappraene. G. Vn pa-
 tilin, vn iacquet, qui suit les lopins
 Ital. Parasito. H. Truhan por cosa
 de comer.

Pantomimus Seneca, qui fracto corpo-
ris motu, turpique gesticulatione
quasvis actiones representat, ab o-
mnifaria imitatione indito nomine.
 παντομίμ.

Pædico, pædicator, pæderastes, pullo-
premo, vel pullopremus, puerari-
us. παιδεργής, παιδεργός Teleclidi,
 κηλοποδωκτής, πυγής, παιδοφίλης.

Periurus Virg. ἐπίορκ. Al. Meinei-
 dig / eidbrüchig B. Meyneedich / die
 seinen eed breeckt ende valsche. Gal.
 Pariure, qui à faulxé son serment.
 Ital. Periuro, che de falso testimo-
 nio. H. Periuro.

Pirata Cic. Unde archipirata apud Ci-
ceronem pro principe piratarum Præ-
 do Cic. περιγής. Al. Meerrauben/
 Schiffrauber. B. Een Zeerouer. G.
 Pirate, escumeur de mer. It. Pirata,
 corsaro. H. Corsario, corsario, la-
 dron en mar.

Præmiatores Nonio, Prædones, quibus
quicquid ab hoste dicto rapitur in
premium cedit, quos nostra tempestas
bellis famosa vocat Vrybunters.

Proditor Cic. προδοτής. Al. Verrether.
 B. Verrader. G. Traistre. It. Tradi-
 tore. H. Traidor.

Pythonici, spiritu fatidico correpti. πυ-
 θωνί, πυθώης Plutarch. σενομαγί-
 ρεις Sophocli, ἐξαφριμύτοι Aristoph.
 ἐξαφριται, ἐφρυκλεεται Aristoph. vē-
 tiiloqui, *quod clauso ore per ventrem*
sermonem edere viderentur, Galeno
 testis. Al. Die auß dem Teuffel weis-
 sagen B. Beseten en dulle lieden die
 waer seggen door den duyuel. Gal.
 Qui prophetisent ou endouinent
 par le diable qui est en eux. It. Chi
 prophetizano ò indouinano per il
 diauolo decui sono ispirati H.
 Enspirados ò demoniacos ade-
 uinadores.

Receptator Cic. & receptor, qui fures
latronesq; recipit, & eorum farta oc-
cultat. Al. Der Rauber vnd Mör-
 der auffenthelt vnd beherberget. B.
 Een heeler / aenhouder / een dieuen
 ende schelmen woert. Gal. Receleur
 de larrons & meschants. Ital. Che
 loggia è ladroni & assassini. H. En-
 cubridor de hurtos.

Redemptor causarum Vlpian. Qua-
druplator & aliena litis interce-
ptor.

Sacrilegus Cic. ἱερήτολ. θυγάρις He-
 sychio. Al. Kirchendieb / ein Kelch-
 dieb. B. Een kelchdief / een kerckroo-
 uer. G. Larron des choses sacrees.
 It. Sacrilego. H. Ladron que hurta
 lo sagrado.

Saga Cic. venefica Eidem. pharm-
aceutria, quæ sacris quibudam aut
amatorio poculo mentem amatoris
peruertit. & Bustuaria, *ut Græcis*
τυμβάς, quod in monumentis verse-
tur, & mortuorum cadauera mutilat.
 φαρμακευτεία, φαρμακίς, ἱερταλίς.
 Al. Ein Zauberin / Hex / ein Wet-
 termacherin. B. Weermackster/
 een touererisse. G. Vne forcierre, de-
 uinereffe. It. Incantatrice, striga. H.
 Adeuinadera, bruxa.

Saccularii Vlpiano, qui malefica ma-
 gicaq;

gicaq; ratione credabantur crumenas incantare, occultisq; artibus pecuniā interuvertere. quā infamia laborat apud nos circumforanea ista semperq; incertis sedibus palabunda gens, quā Ægyptiacā ementito nomine sese fert. Al. Seckeldieb. vide in Manticularius.

Saccularii Asconio sunt, qui publicam pecuniam inuolarunt abstuleruntq; peculatores. Cic. τῶν δημοσίων κλέπτει. Al. Ristenfeger. B. Blaewe sackmeeters / die de stat beroonen / enn haer metten gelde vande ghemeyne stat besmetten. G. Qui destobent l'argent de la republicque. Ital. Chi rubbano la republica. H. Ladrones de las rentas del rey.

Sanniones, vel potius sanniones, à sanna; qui ore distorto alios illudunt. βαργλοχι, μωγι. vel qui in scena de- mentant homines illudendo. Al. Die Narren bey m spiel / Brillenreisser / possenreisser / so die zuseher schier zu Narrē machen / spenvogel. B. Spot oft speeckvogels / lauuntgeuers / de siinēkens in eē spel. G. Mocqueurs, les lols au ieu. Ital. Scricciatori li pazzi ò mattinelle comedie, iza- ni Ven. H. Mofodores, escarnidores.

Sannarum autem tria sunt genera: (ut id obiter hic addatur) Ciconiā manu significare, quod sit, ubi quis infamē medium ve digitum ostentat, velut ciconia rostrū exprimens. B. Met vingeren wijsen / oft de gunch nā steecken. Holland. aut auriculas asini imitari. B. Die esels ooren maeckē oft setten / de toot setten Holland. aut linguam sitientis canis æmulari. B. De tonghe wtrecken / oft na steecken. quorum meminit Persius prima Satyra.

Scurra Cicer. qui risum ab audientibus captat, nulla verecundia aut dignita- tis habita ratione. χλῶασις, σκῶπτις

ζελοιδίας Basilio Al. Lotter / Spen- vogel. B. Lenschamper / spotvogel / oft speevogel. G. Plaisant deuiseur, ialeur, buffon. It. Burlatore, buf- fone. H. Borlador, truhan, que ha- za reer los que lo veen.

Sicarius Cic. subseffor, Seruio teste, qui in insidiis delitescit, ut incautos truci- det. carnifex Liuiο σίνις, ληστής. latro Iuuenali. Al. Morder. B. Moor- denger. G. Meurtrier, brigand, vo- leur. It. Assassino. H. Que mara el otro segtetamente.

Sortilegus Cic. qui ductis sortibus futu- ra in vitas pradicendo, questum per mendacia facit at ζηνσωδός. Al. Ein Luchsfner / Lesser / abontursager. B. Een fortunnsegger / oft leser. G. Qui endouine les auētures des homes par sort. It. Sortilego, ch'indouina par fortile venture de gli huomi- ni. H. Adeuino por fuertes.

Sordidus Cic. cumini seffor, κημινω- πσις, ῥυπαρός, φειδός, θυμωρεπίδει- πν Aristoph. συστραχίδης Archi- locho & Hipponac. μυσαίλμης siue μυ- σαίλμης Eustath. κροδοφάγ, κίμ- ειξ, λιμὸς Eustath λιμωκίμειξ, γλισ- χρός, μυθόνιος Cratino, φειδωλός. Al. Karg / ein farger Mensch / Hün- disch. B. Monts / gorre / farich / nau- we stende. G. Chiche. It. Sordido, misero come vn pedocchio. H. A- uaricioso, mesquino.

Stigmatias Cic. literatus Plauto, in- scriptus Plin. stigmaticus Cic. Et a- lij legunt. stigmosus Plin. Iun. cui inusta est nota. notis compunctus Cic. στυγματίας, σίγων, ῥαχίτης Sophocl. Al. Mit einem Brandzeichen oder Brandmal gezeichnet. B. Gebrāt- teecken. Gal. Flatre. It. Seguato col fuoco. H. Que tiene señales que- mados en la cara.

Susurro μυθητής, σασιατής, qui occultis suggestionibus alicuius famam tra- ducit.

ducit. Al. Ohrenblaser. B. Een in-
steecker/oorblaser/preuttelaer. G.
Maraut, barbouteur. It. Incitato-
re, marmoratore, susurrone. Hisp.
Mormorador.

Testamentarius Cic. *Adulator testamenti.* ῥαδιῆγος. Al. Gemäch-
felscher / ein Felscher der Erbge-
mächten B. Vervalscher van testa-
menten. G. Faulsaire des testamēts.
Ital Falsario de testamenti. H. Al-
baeca de testamento.

Thraso, miles gloriosus Plauto. καπνο-
πώλης, ἀλάζων, θρασὺς, ῥ'αχιστής. The-
opompo, ὄρεται λόγος, λαπίης Eustat.
αὐχνηγίας. Al. Ein Schnarcher/
hoffertiger Raufz B. Een pocher/eē
schnorcker/stunter/stuntvos/pof-
blaser. G. Vn vanteur, presumptu-
eux. It. Presuntuoso, ardito nel par-
lare. H. Soldado presumidor, que
dize las guerras de los Moros

Vetricularius Festo, qui vectibus alie-
nos parietes furandi gratia molitur.
effractor Paulo. τοιχερὺκτης, τοιχώ-
ρυχ, τοιχοδιφῆτωρ, ἵπρε πανοίκτης
dici posset etiam vocabulo Laertiano.
Al. Ein Nachtdieb / od Haufstür-
mer. B. Eē nachtdief / oft knevelaer.
G. Latron de nuit. Ital. Ladrone di
notte. H. Ladron de noche.

Veneficus Cic. περὶ φους, φαρμακὺς,
φαρμακὺς, μάγος Sophocli, κερδοσίτης.
Al. Zauberer. B. Toueraer/touenar
Gal. Sorcier, magicien. Ital. Vene-
fico, mago, magico, necromante.
H. Que haze hechizos.

Veneficus Plinio, venenarius Sueton.
φαρμακὺς, φαρμακοποιὺς. Al. Ver-
gifter / einen vergift. B. Verghe-
uer / oft vergifter / hoc est, qui vene-
natū poculū ministrat. G. Empoison-
neur. It. Anuelenatore. Hisp. Que
mara con yeruas, emponçonero.

Veterator Terēt. *Subdolus impostor, &*
astutia vetere extritus. πανῆγος,

κρήνιππος Aristoph. ἀνδραγόβαλτος
Hesychio. κρόβαλτος, κέρκω Demosth.
πυπάλημα κερκώπειον Synesio. Al.
Ein alter Schalek / alter Aff / arg-
listig / geschwind. B. Een oude ende
doortrocken vos / een schalek / een
leey oft loos vosten / eē arghecliftige
boente / een groot practisijn. Gal.
Vieil routier, fin, cauteleux. Ital.
Astuto, volpe vecchia, pratico,
fotile. H. Engañoso, inuiejecido
en su arte.

Vfurarius, vel rectius fœnerator Cic.
danista Plauto, δανειστής, τοκιστής, το-
κογλύφος, χρεωστής, χρηστής Aristoph.
ὀβολοστέτης. Al. Ein Wucherer. B.
Woeckenaer / oft lombært. G. Vsu-
rier. Ital. Vfurario, vsuriere. H. Lo-
grero, renouero.

Vilitigator Cat. concinnator litiū
Ulpiano, qui cauillis lites in longum
trahit. κρατὴρ δικῶν.

Virosa mulier Lucilio, libidinosa, pru-
riens, viri appetens. φίλανδρος Plat.
ἀνδρερῶς εἰς Comico; μὲν κλ, ἐχέυ-
κη, λάγν, μοιχεύτρια Plat. Al. Ein
genle Fraw / Vppige / Vnteusche /
Nitzige. B. Een heete / ritsche teene /
oft manssiecke vrouwe. G. Femme
impudique, adonnée à paillardise.
It. Donna calda di natura. Hisp.
Muger que no puediera estar sin
varon, ò sin ser casada.

Vxorius Virgil. nimium obnoxius &
deditus vxori. γύνανδρος, μέλτων
Suida, σαλμακίς qui velut Her-
cules Omphala, vxori obtemperat.
ὠρῶν ἡλνυς, διονῆς Hesychio, ἀῖν-
λ, ἀνάνδρος, βακηνλ, γυναι-
κίας, παρειμῶ. Al. Ein Hudler /
der sich vom Weib lest meistern.
B. Een wisswt / Janligt achter / die
voor woont als t' huns omgefeert
is / daer t' wijs die broeck draecht.
Gal. Qui se laisse gouverner de
la femme, le bon homme. Ital.

Pur troppo soggetto alla moglie,
il buon huomo. Hisp. El bon

hombre, que se dexa a çotary regir
de su muger.

COGNATIONIS AFFINITATIS QVE

VOCABULA.

GENEALOGIA Cic. series auorum,
generis recensio, γενεαλογία. Al.
Geschlechtregister/ Stammbuch.
B. Genealogie/afcomste. Gal. Ge-
nealogie, l'arbre de lignee. It. Ge-
nealogia. H. Abolono, abolengo.

Cognatus Terent. Cic. quasi una com-
muniterq; natus. cōsanguineus Cic.
Plauto, quasi sanguine natus, οἰκεῖος
Πλάτων Plat. οἰκεῖος, ἀδελφός, φίλος
Homer. quod Eustathius ex-
ponit. ὁ ἀπὸ ἀνδρὸς. γινώσκων Ἀπολλο-
νιο. Al. Blutfreundt/od Verwand-
ter. B. Bloetvriendt/ neene/en ma-
ghe die een ander bestaet. Gal. Pa-
rent. It. Cognato, parente. H. Pari-
ente de la mesma sangre.

Agnatus Cic. per virilem sexum cogna-
tione iunctus ἀγχεύς. propinquus
Cic. παῖς Nicand. πῆος, συγγενής, ὁ
ἐκ τοῦ ἴσου ἴσος, ἀγχεύς. Al.
Ein naber Blutfreundt / Freundt
vom Vatter her B. Shevriendt van
des vaders wegen. Gal. Parent du
costé de pere. It. Parente della par-
te del padre, propinquo. H. Pari-
ente de parte del padre.

Affines Modest. sunt viro cognati uxoris
ἑστὶν διῆρη. sic dicti, quod cognatio-
nes bina diuersae nuptiarū copula, al-
tera ad alterius cognationis finē acce-
dat. συγγενεῖς, ἀγχεύς, πῆος Hom. κη-
δεύει Eustath. ἀδελφὸς ἑστὶν ἑπὶ
γαμίας sic συγγενεῖς vocat Eusta-
thius, qui sororibus duabus matrimo-
nio cōiuncti sunt. Al. Gesiptē/schwe-
ger. B. Confijns/swagers. G. Affins,
alliez par mariage. It. Affini. H. Pa-
rientes por casamiento.

Gentiles Cic. qui eiusdē sunt familia ἑστὶν

cognominis. συνώνυμοι. Al. Die vom
selben Geschlecht sind B. Die van
een geslachte/oft afcomste/oft stā-
me en huyse zijn. G. Descenduz d'
vne maison, d'une lignée. It. De la
medesima casa & famiglia, H. De
la mesma familia.

Maiores Cic. Generis auctores. ἀρχαῖοι,
ἀρχαῖοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἀρχαῖοι
ἀνδρες. Al. Die Vorfahren/
Vorforderen. Belg Voorouders/
voorbaders. G. Les ancestres. It. Li
predecessori, li primi parenti, li
maggiori antichi. H. Los parien-
tes mayores y mas antiguos, los pa-
dres subiendo arriba.

Posteriores Cic. nepotes Virgil. minores
Εἰδ. ἐκγονοὶ ἀμείνων poetice, quasi
indicti, ἑστὶν quorum nulla etiam sit
memoria. μετὰ ἡμῶς ἐστὶν, ἀπὸ γονοῦ. Al.
Unsere Nachkommen. B. De na-
comelingen. Gal. Noz successeurs,
nostre posterité. It. Gli successori,
la posterita. H. Los descendientes,
la generation venidera.

Parentes Virgil. πατέρες, μητέρες, ἀνδρες καὶ
γυναῖκες. Al. Die Eltern / Vatter
vnd Mutter. B. De ouders/vader
en moeder. G. Pere & mere. It. Ge-
nitori, padre & madre. H. Padre y
madre.

Parentes confarreati Tacito, legitimo
iuncti matrimonio.

Pater Terent. parens, genitor Cic.
πατήρ, γενεὺς, γόνος Hom. ἄνδρας
Πλάτων Plat. ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Al. Vatter. B.
Vader. G. Pere. It. & H. Padre.

Mater Cic. genitrix Virg. μητέρα, τέκνισ-
σα Soph. ἡ μήτρα. Al. Mutter. B.
Moed. G. Mere. It. & H. Madre.

ducit. Al. Ohrenblaser. B. Een in-
steecker/oorblaser/preuttelaer. G.
Maraut, barbouteur. It. Incitato-
re, marmoratore, susurrone. Hisp.
Mormorador.

Testamentarius Cic. *Adulator te-
stamenti.* ῥαδιῶγος. Al. Gemächts-
felscher / ein Felscher der Erbge-
mächten B. Mervallscher van testa-
menten. G. Faulsaire des testamēts.
Ital Falsario de testamenti. H. Al-
baeca de testamento.

Thraso, miles gloriosus Plauto. καπνο-
πώλης, ἀλάζων, θρασὺς, ῥ'αχιστής. The-
opompo, ὄρεταλόγος, λαπίης Eustat.
αὐχμηγίας. Al. Ein Schnarcher/
hoffertiger Raufz B. Een pocher/eē
schnorcker/stunter/stuntvos/pos-
blaser. G. Vn vanteur, presump-
tueux. It. Presuntuoso, ardito nel par-
lare. H. Soldado presumidor, que
dize las guerras de los Moros

Vecticularius Festo, qui vectibus alie-
nos parietes furandi gratia molitur.
effractor Paulo. τοιχερὺκτης, τοιχώ-
ρυχ, τοιχοδιφῆτωρ, ἵπρεπανοίκτης
dici posset etiam vocabulo Laertiano.
Al. Ein Nachtdieb/ od Haufstür-
mer. B. Eē nachtdief/oft knevelaer.
G. Latron de nuit. Ital. Ladrone di
notte. H. Ladron de noche.

Veneficus Cic. περὶφους, φαρμακός,
φαρμακός, μάγος Sophocli, κεραιδιστής.
Al. Zauberer. B. Toueraer/touenar
Gal. Sorcier, magicien. Ital. Vene-
fico, mago, magico, necromante.
H. Que haze hechizos.

Veneficus Plinio, venenarius Sueton.
φαρμακός, φαρμακοποιός. Al. Ver-
gifter/δ einen vergift. B. Verghe-
uer/oft vergifter/ hoc est, qui vene-
natū poculū ministrat. G. Empoison-
neur. It. Anuelenatore. Hisp. Que-
mara con yeruas, emponçonero.

Veterator Terēt. *Subdolus impostor, &
astucia vetere extritus.* πανῶγ, &

κρύππ, Aristoph. ἀνδραγόβαλ, &
Hesychio. κρύβαλ, κέρκω Demosth.
πυπάλημα κερκώπειον Synesio. Al.
Ein alter Schalck/ alter Viss/ arg-
listig/geschwind. B. Een oude ende
doortrocken vos / een schalck / een
leep oft loos vosten/eē arghecliftige
boete/ een groot practisijn. Gal.
Vieil routier, fin, cauteleux. Ital.
Astuto, volpe vecchia, pratico,
sotile. H. Engañoso, inuiejecido
en su arte.

Vsurarius, vel rectius fœenerator Cic.
danista Plauto, δανειστής, τοκιστής, το-
κογλύφ, χρεωστής, χρηστής Aristoph.
ὀβολοστέτης. Al. Ein Wucherer. B.
Woeckenaer/oft lombært. G. Vsu-
rier. Ital. Vsurario, usuriere. H. Lo-
grero, renouero.

Vitiligator Cat. concinnator litiū
Ulpiano, qui cauillis lites in longum
trahit. κρατὴρ δικῶν.

Virosa mulier Lucilio, libidinosa, pruo-
riens, viri appetens. φίλανδρ, Plat.
ἀνδρεγάσσια Comico; μὐκλ, ἐχεν-
κὴ, λάγν, μοιχεύτρια Plat. Al. Ein
genle Fraw/ Oppige/ Onkeusche/
Nitzige. B. Een heete/ritsche teue/
oft mansiecke vrouwe. G. Femme
impudique, adonnée à paillardie.
It. Donna calda di natura. Hisp.
Muger que no puediera estar sin
varon, ò sin ser casada.

Vxorius Virgil. nimium obnoxius &
deditus vxori. γύνανδρ, μάλῳ
Suida, σελμακὶς qui velut Her-
cules Omphala, vxori obtemperat.
Ὠρῆης, διονῦς Hesychio, ἀν-
λ, ἀνανδρ, βακχλ, γυναι-
κίας, παρειμῳ. Al. Ein Hudler/
der sich vom Weib lest meistern.
B. Een wiffwt/Zanligt achter/die
voor woont als t'huns omgeteert
is / daer t'wiff die broeck draecht.
Gal. Qui se laisse gouverner de
la femme, le bon homme. Ital.

Pur troppo soggetto alla moglie,
il buon huomo. Hisp. El bon

hombre, que se dexa açotary regir
de su muger.

COGNATIONIS AFFINITATISQVE

VOCABULA.

ENEALOGIA Cic. series auorum,
generis recensio, γενεαλογία. Al.
Geschlechtregister/ Stammbuch.
B. Genealogie/afcomste. Gal. Ge-
nealogie, l'arbre de lignee. It. Ge-
nealogia. H. Abolono, abolengo.

Cognatus Terent. Cic. quasi una com-
muniterg, natus. cōsanguineus Cic.
Plauto, quasi sanguine natus, οἰκεῖος
Πλάτων Plat. οἰκεῖος, αὐτοῖος, οἰκεῖος
φίλος Homer. quod Eustathius ex-
ponit. ὁ αὐτοῖος φίλος. ἡρώδης Apollo-
nio. Al. Blutfreundt/od Verwand-
ter. B. Bloetvriend/ neeue/en ma-
ghe die een ander bestaet. Gal. Pa-
rent. It. Cognato, parente. H. Pari-
ente de la mesma sangre.

Agnatus Cic. per virilem sexum cogn-
atione iunctus ἀγχις αἷς. propinquus
Cic. παῖς Nicand. πῆος, συγγενής, ὁ
ἐκ τοῦ ἴσου ἴσος Isao, ἀγχιώπορος. Al.
Ein naber Blutfreundt / Freundt
vom Vatter her B. Shevriend van
des vaders wegen. Gal. Parent du
costé de pere. It. Parente della par-
te del padre, propinquo. H. Pari-
ente de parte del padre.

Affines Modest. sunt viro cognati uxoris
ἔξ ἐτις. sic dicti, quod cognatio-
nes bina diuersa nuptiarū copula, al-
tera ad alterius cognationis finē acce-
dat. συγγενής, ἀγχις αἷς, πῆος Hom. κη-
δεύει Eustath. ἀγχις αἷς ἔξ ἐτις
καμία sic συγγενής vocat Eusta-
thius, qui sororibus duabus matrimo-
nio cōiuncti sunt. Al. Gesiptē/schwe-
ger. B. Confijns/swagers. G. Affins,
alliez par mariage. It. Affini. H. Pa-
rientes por casamiento.

Gentiles Cic. qui eiusdē sunt familia ἔξ

cognominis. ὁμοῦτοι. Al. Die vom
selben Geschlecht sind B. Die van
een geslachte/oft afcomste/oft stā-
me en huyse zijn. G. Descenduz d'
vne maison, d'une lignée. It. De la
medesima casa & famiglia, H. De
la mesma familia.

Maiores Cic. Generis auctores. ἄνδρες
καὶ ἀρχαῖοι ἄνδρες καὶ ἱστοί, ἀρχαῖοι,
ἀρχαῖοι. Al. Die Vorfahren/
Urforderen Belg. Voorouders/
voorbaders. G. Les ancestres. It. Li
predecessori, li primi parenti, li
maggiori antichi. H. Los parien-
tes mayores y mas antiguos, los pa-
dres subiendo artiba.

Posterii Cicer. nepotes Virgil. minores
Eid. ἐκγόνοι ἀμνάμνες poetice, quasi
indicti, ἔξ quorum nulla etiam sit
memoria. μεταγενέστεροι, ἀπὸγονοί. Al.
Unsere Nachkommen. B. De na-
comelingen. Gal. Noz successeurs,
nostre posterité. It. Gli successori,
la posterità. H. Los descendientes,
la generation venidera.

Parentes Virgil. παῖς, παῖς, ἡνίκα
γενέσθαι. Al. Die Eltern / Vatter
und Mutter. B. De ouders/vader
en moeder. G. Pere & mere. It. Ge-
nitori, padre & madre. H. Padre y
madre.

Parentes confarreati Tacito, legitimo
iuncti matrimonio.

Pater Terent. parens, genitor Cicer.
πατήρ, γενέας, γενέας Hom. ἡνίκα
Plat. ἀπὸς Theocr. Al. Vatter. B.
Vader. G. Pere. It. & H. Padre.

Mater Cic. genitrix Virg. μητήρ, τεκνύ-
σα Soph. ἡνίκα. Al. Mutter. B.
Moed. G. Mere. It. & H. Madre.

Liberi Cic. pignora Ouid. proles Virg.
 τέκνα, γένος Hom. γνή Soph. παῖδες,
 γυνήματα. Al. Kind. B. Kinderen.
 G. Enfants, descendants de nous.
 It. Figliuoli. H. Hijos nacidos de
 nos otros.

Filius Cic. natus Virg. παῖς, τέκνον, υἱός.
 Al. Sohn. B. Soon/soone. G. Fils,
 It. Figliuolo, figlio. H. Hijo.

Filius naturalis Suet. legitimus. γνή-
 σιος ἱθαγενής Polluc. ἔξυ. Al. Ein
 recht Ehlicher vñ natürlicher sohn.
 B. Een ghetronde Soon. G. Fils le-
 gitime. It. Figlio legitimo. H. Hijo
 legitimo.

Filius nothus Quinctil. illegitimus.
 νόθος, μητρώζεν Polluc. αἰέξυ,
 ὑποδλητός. Al. Bastart/Vnehelich/
 Bancfhart. B. Bastaert. Gal. Ba-
 stard. It. & H. Bastardo.

Spurius Ausonio, incerto patre natus.
 obscurus, cuius pater ignoratur. vul-
 go quæsitus Vlpiano, vulgo conce-
 ptus Modestino. σκοπὸς Hom. λαῖρη
 μαῖος, ἐκ παλινιδέ. Al. Ein Nu-
 rēkind oð Bäckhart. B. Een hoere-
 tint. G. Vn auoitré, né d'une pail-
 lar de publicque. It. Posticcio, figlio di
 putana. H. Bastardo, hijo de puta.

Filius incestus. B. Een ouerwonnen
 aeterling

Filius adoptiuus Agellio, υἱὸς ποιητὸς,
 εἰσποιητὸς, γέτος, ὁ γέσθ, υἱόθετος. Al. ein
 erwählter sohn/oð angenommer an
 kinds statt. B. Een aengenome tint/
 t welck nemand houdt voor t sijne.
 G. Fils adoptif. It. Figliuolo adop-
 tiuo. H. Hijo adoptado, adhiado.

Hybrida Horat. diuerso genere natus,
 velut altero parente ignobili, vel alte-
 ro parente indigena, peregrino altero
 satus. υἱὸς. Al. Auß vngleichen El-
 tern geboren. B. Van onghelijcke ou-
 ders gheboren. G. Né de diuerse li-
 gnée. It. Nato di diuerso parenta-
 do, mulo. H. Nacido de dos y no

femejantes linajes.

Parthenius, Filius è virgine non nupta
 editus. B. Een speeltint/natuerlick
 tint. alij Parthenium exponunt pro
 eo, qui matre sit natus virgine credi-
 ta cum nubere. παρθενίος.

Filius abdicatus Quinctil. ob flagitia
 reiectus à patre ἀποκίκεται. Al.
 Enterbter sohn/außgethaner sohn
 den der Vatter nicht mehr für sein
 Kind helt. B. Een onterfde soon/
 ende verstootten/oft wt den broode
 gedaen/ enn die de vader niet meer
 voor sijn tint en houdt. G. Fils re-
 iecté, renoncé pour enfant, des-
 uoue, abastardi. It. Figlio dichiara-
 to bastardo. disheretado. H. Hijo
 des heredado en la vida.

Filia Cic. θυγάτηρ. Al. Ein Tochter. B.
 Dochter. G. Fille. It. Figlia, figliuo-
 la. H. Hija.

Filiæ conditionem quærere Linio, pro
 dispicere maritum cui filiam colloces.
 Al. Deiner Tochter ein Mann auß-
 suchē. B. Omsien om ein vrijer/be-
 sien om dijner Doochter een man
 te gheuen. G. Cercher mary pour
 ta fille. It. Cercar marito per la tua
 figliuola. H. Buscar marido ò va-
 ron por tu hija.

Auus Paulo; Patris & matris pater.
 πάππ, ὁ πατὴρ πατρός πάππ, ὁ
 πατὴρ ἐμῷ πατρί Hom. γέγονας
 Laconice. Al. Großvatter. B. Gro-
 otvader. G. Ayeul grand pere. Ital.
 Zio, auolo. H. Abuelo.

Auia, Cic. μάμα, μήτηρ Eustathio,
 Polluc. μητρώμητις Pindar. Al.
 Großmutter. B. Grootmoeder. G.
 La grande mere. It. Zia, auola. H.
 Abuela.

Nepos Cic. è filio, filiaue natus. υἱανός,
 υἱανός, ἑξ ὁμοῦ, sic ἀδελφιδός, nepos ex
 fratre & sorore. Al. Kinds Kind/
 Sohns Sohn/ Enckel. B. Kints
 tint/ neestē/ soons poð/ broeds tint/
 vetusta

vetusta Bataurorum lingua Enckel.
Gal. Nepueu. It. Nipote. H. Nie-
to.

Neptis Cic. ἡ ἀδελφὴ Al. Xinds
Tochter/Enckelin. B. Dichte/kints
dochter. G. Niepce. It. Nezza, ni-
pota. H. Nieta.

Frater Cic. γυνὴς Hom. σύζυγος Eurip.
ἀδελφὸς, ἀδελφεὶς, Phocylidi. Al.
Bruder. B. Broeder. G. Frere. Ital.
Fratello. H. Hermano.

Frater germanus Cic. ἀπὸ ἀδελφῶν, ὁ
μὲν πατέρω, καὶ ὁ μητέρω, αὐτοκασιγνή-
τος Hom. Al. Ein leiblicher Brud. B.
vleeschlicke broeder/oprechte broed
van vader ende moeder. Gal. Frere
germain. It. Fratello germano. H.
Hermano de padre y madre.

Frater uterinus Iustiniāno, diuersis pa-
tribus editus, vno tamen ex utero.
κασιγνήτος Homer. schol. μητρὸς ἀδελ-
φῶν, ὁ μητρίω, ἀγαστρὶ Lycophro-
ni. Al. Bruder von einer Mutter.
B. Van een moeder. G. Qui est d'
vne mesme mere It. Fratello d'vna
medesima madre. H. Hermano de
vu vientre.

Fratres gemini Cic. gemini Virg. ge-
meili fratres Ouidio, διδυμοί, διδυ-
μόνες Hom. ἀγαστρες. Al. zwillling/
zween Gebrüder von einer Ge-
burt. B. Tweelinghen / twee ghe-
broeders van eender dracht. G. Fre-
res gemeaux, bessons. It. Gemini, ὁ
gemelli. H. Mellizos.

Soror, Cicer. germana Virgil. ἀδελφὴ,
σωροίς ἡμῶν Moscho, ἀδελφεὰ Sopho-
cli. Al. Schwester. Belg. Suster. G.
Sœur. It. Sotella, sirochio Bocc. H.
Hermana.

Patruus, patris frater Cic. θεῖος πατὴρ
πατρὸς, πατρὸς ἀδελφός, γέννος, Eustat.
πάτρω Herodoto. Al. Vetter/meins
Vatters Bruder. B. Oom van des
vaders weghē/mijns vaders broe-
der. G. L'oncle paternel, le frere de

monpere. It. Fratello del mio pa-
dre, il zio da parte del padre. H. El
tio hermano del padre.

Auunculus Cic. Matri frater. μητρὸς
ἀδελφῶν, θεῖος πατὴρ μητρός, πατὴρ
Hom. γέννος Polluci. Al. Mein Vetter/
meiner Mutter bruder B. Mijns
moeders broeder/bestevader. G. Mon
oncle du costé de ma mere, frere de
ma mere. It. Il zio da parte della ma-
dre, il fratello da mia madre. H. El
tio hermano de la madre.

Auunculus magnus Cic. Auiæ frater,
qui matri auunculus est. Al. Der
Großmutter bruder. B. Mijns
grootmoeders broeder G. Le frere
de la grand mere. It. Il fratello del-
la zia H. Hermano de la abuela.

Auunculus maior Paulo, Suet. Proauiæ
frater, auunculus magnus matris. Al.
Der mutter ierer Großmutter brud.
B. Mijns moeders grootmoeders
broeder. Gal. L'oncle grand de ma
mere. It. Fratello della bisauola.
H. Hermano de la bisabuela.

Auunculus maximus, Abauia frater.
H. Hermado de la tercera abuela.
Sic de Patruo magno, maiore &
maximo censendum. Patruum ma-
gnum. B. Outoom nominant.

Amita Cic. Patris soror. πατρὸς ἀδελφὴ,
τηδὲς Eustath. Al. Bass/des vatters
Schwester. B. Moene/des vaders
suster. G. Tante du costé du pere.
It. Zia da parte del padre, amita. H.
Tia, hermana de mi padre.

Mattertera Cic. Matris soror. θεῖα πατὴρ
μητρός, μητρὸς κασιγνήτη, πτῆς. Al.
Bass/d Mutter Schwester. B. moene
des moeders suster. G. La seur de
ma mere. It. Zia, sorella della ma-
dre. H. Hermana de la madre.

Proauus Cic. Aui pater. παππῶν, παππῶν
τε πατέρω Aristot. ἱππῶν Eus-
tath. Al. Der Uher/des Groß-
vatters Vatter. B. Ouergrontrou-
der/

- der/ mijns grootvaders vader. G. Bisayeul. It. Bisauolo. H. Bisabuelo, padre del abuelo.
- Pronepos Cic. *Nepotis filius*. Al. Desß Enckels Sohn. B. Mijns neeftes soone. G. Fils de mon neueur. I. Pronipote. H. Pronieto.
- Abauus Cic. *Proauipater* $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\pi\alpha\tau\epsilon\rho$. Al. Des Vranis Vatter. B. Des ouergrootvaders vader. G. Le pere du bisayeul. It. Padre del bisauolo. Hisp. Abuelo de abuelo, del padre del bisabuelo.
- Abnepos Suetonio.
- Amita magna, & proamita. *Auipaterni soror*.
- Atauus Cic. *tritauus* Paulo, *Abauipater*. $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\pi\alpha\tau\epsilon\rho$. Al. Der Pfuchane/ Vrane desß Großvatters/ oder der Großmutter. B. Den vierden oom. G. L'ayeul, ou pere grand du bisayeul. I. Il quarto auolo, tritauo. H. Quarto abuelo.
- Matruelis Vlp. *ex matris mea fratre prognatus, aut prognata*. Al. Sohn oder Tochter von meiner Mutter Bruder. B. Soon oft Tochter vā mijns moeders broeder/ mijns oomis fint. G. Neueu, ou niece. It. Cugnato, cugino, cugina. H. Cunnado, ò cuñada, hijo ò hija del hermano de la madre.
- Patrueles Cic. *è duobus fratribus nati*. $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\pi\alpha\tau\epsilon\rho$, $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\pi\alpha\tau\epsilon\rho$, $\epsilon\zeta\alpha\delta\epsilon\lambda\phi\omicron\iota$ Eustathio. Al. Zween Gebrüds Kinder. B. Tween ghebroeders kinderē/ rechte neuen. G. Cousins germains. It. Cugini germani. H. Primo ò prima hijos de hermanos.
- Gonsobrini Cic. *è duabus sororibus geniti, quasi consororini, qui & sobrini* Cic. & Donato (tametsi pro consobrini filii nonnullis Sobrinos exponant.) $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\pi\alpha\tau\epsilon\rho$, $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\pi\alpha\tau\epsilon\rho$. Al. Geschwester Kinder. B. Ghesusters kinderen/ rechte susterlingen. Gal.
- Cousins germains, enfats de deux freres. It. Li figliuoli de duoe sorelle, consobrini, cugini germani. H. primos hijos de hermanas.
- Amitini Nonio, *è fratre ac sorore propagati*. $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\pi\alpha\tau\epsilon\rho$. Al. Geschwistrigter Kind/ von Brud vñ von Schwester. B. Suster en Broeds kinden. G. Enfants du frere & de la seur. It. Figliuoli di fratello & sorella. H. Hijos de hermano y hermana.
- Vitricus Cic. *Matris mea maritus*. $\epsilon\pi\iota\tau\epsilon\rho$, $\mu\eta\tau\epsilon\rho\iota\varsigma$ Al. Stieffvatter. Belg. Stiefvader. Gal. Mon paratre, beau pere. It. Patrigno. H. Padraastro.
- Nouerca Cic. $\mu\eta\tau\epsilon\rho\iota\varsigma$. Al. Stiffmutter. B. Stiefmoder. G. Maratre. It. Madrigna. H. Madastra.
- Priuignus Cic. *Mariti, uxorisve filius cuius prior coniunx è vita excefferit*. $\alpha\epsilon\gamma\gamma\rho\omicron\varsigma$. Al. Stiffsohn. B. Stiefsoon. G. Beau fils, filaestre. It. Figliastro. H. Antenado.
- Priuigna Cic. Al. Stiefftochter. Belg. Stiefdochter. G. Belle fille. It. Figliastra. H. Antenada.
- Leuir Modest. *Mariti frater, quasi laui vir, teste Nonio*. $\delta\epsilon\upsilon\tau\epsilon\rho\varsigma$, $\alpha\upsilon\delta\epsilon\lambda\phi\omicron\iota$. Al. Desß Ehemans Brud. B. Demans broeder. G. Le frere du mary. It. Il fratello del marito. Hisp. Hermano del marido.
- Fratraria Nonio Marc. *Fratri uxore*. $\epsilon\pi\iota\tau\epsilon\rho$. Al. Meins Bruders Weib. B. Mijns broeders wijs. Gal. La femme de mon frere. Ital. Moglia del fratello, cugnata. H. Cuñada muger de hermano.
- Glos Nonio, *Mariti soror*, $\alpha\upsilon\delta\epsilon\lambda\phi\omicron\iota$ Sosipatro, $\gamma\alpha\lambda\omega\varsigma$ Poll. $\gamma\alpha\lambda\alpha\alpha\omega\upsilon\eta$ Suidae, $\gamma\alpha\lambda\iota\varsigma$ Hesych. Al. Geschwene des Mañs Schwester. B. Mijns mans suster. G. Seur de mon mary. It. Sorella del marito. H. Hermana del marido.

Gener Cic. *Filia maritus*. γαμέλος. Al.
Meiner Tochter Mann. B. Des
Tochter's man. G. Gendre It. Ge-
nero. H. Yerno, marido de hija.

Socer Cic. *Vxoris pater*. ἐκυγὴς, πινυ-
γὴς. Al. Schweher / meiner Frawe
Vatter. B. Swager / mijns wijs
vader. G. Mon beeu pere la pere
de ma femme. It. Suocero, suocro.
H. Suegro.

Socrus Cic. *Vxoris mater*. ἐκυγὰ, πινυ-
γὰ. Al. Schwieger / meiner Frau-
wē Mutter. B. Mijns wijs moe-
der. G. Ma belle mere, mere de ma
femme. It. La madre de mia mo-
glie, suocera. H. Suegra.

Socrus magna Fest. *Ania vxoris mea*.
Al. Großschwieger / meiner Frau-
wen Großmutter. B. Mijner
hunsbrouwen grootmoeder. G. La
tante de ma femme. It. Lazia de mia
moglie. H. Tia de mi muger.

Nur⁹ Cic. *Filij vxor*. Al. schnur / meins
Sohns Weib. B. Snaer / mijns
soons wijs. G. Ma bru, la femme de
mon fils. It. La nuora. H. Nuera.

Ianitrices, *Duorum fratrum uxores*.
εἰνατίδες, αἱ συνυμφοί, αἱ τῶν ἀδελ-
φῶν γυναῖκες. Al. Zweē Gebrüders
weiber. B. Twee gebroeders huns-
brouwen. G. Le femmes de deux
freres. It. Le moglie de doi statel-
li. H. Mugeres de dos hermanos.

Confoceri Vlp. *quorum liberi inter se
coniugio iuncti sunt*. Al. Gegenschwē-
her / die ire Kinder mit einand ver-
heurat haben. B. Swagers onder
malcanderen / die haer Kinderen
onder malcanderen gehouwet heb-
ben. G. Deux beaux peres. It. Doi
suocri, ò suoceri. H. Dos suegros.

Coniunx, *sive coniunx, à coniugando*,
teste Phoca. συζὺς. Al. Die Ehe / Ehe-
gemahel / Ehemann oder Eheweib.
B. Man / oft wijs. G. Mary ou fem-
me. It. Marito ò moglie, consorte.

H. Marido ò muger.

Maritus Cic. *dominus Virg.* ἀνὴρ, κύ-
ριος, εὐνατής Aeschilo γαμέτης. Al.
Ein eheman. B. Een ghehout man.
G. Mary. It. Marito H. Marido.

Vxor Cic. *domina Cic.* Virg. nupta
Terent. *socia thori* Ouid γυνή, ἀνγί-
λις, ἄλοχος, γαμέτη, γαμέλις Epigr. δέ-
σποινα, σὺνοικισσα, γυνὴ ἡνδραμύνη,
κυδραμύνη, ἡ ἀνδρὶ μεμειγμένη, πλε-
λις Aristoph. Al. Weib / ò Eheweib /
Ehesraw / ehelich Hausfraw / Ehe-
gemahel B. Een wijs / hunsbrouwe /
ghehoude vrouwe. G. Femme ma-
riée. It. Donna moglio, donna ma-
ritata. H. Muger casada.

*Vxor in manū viri cōuenit; qua Coēptio
dicitur, solēnis contrahēdi matrimo-
nij ritus quando utriusq; assensu coit
matrimonium. atq; hic maritus &
uxor bonorum heredes sibi inuicem
succedebant, teste Seruio lib. 7.*

Confarreatio Vlp. *Matrimonij ritus,
quando farre conuenitur in manum,
certis verbis, & decem testibus pra-
sentibus.*

Matrimonium Cic. *coniugium* Eidē,
connubium Virg. ἐπιγαμία Al. Die
Ehe / ò Ehelich standt. B. T'houwa-
lic / de ee / den eelicken staet / den
houwelicken staet. G. Le mariage,
l'estat de mariage. It. Il matrimo-
nio, il stato matrimoniale. Hisp.
El casamiento, ò matrimonio.

Contuberniū Paulo & Seneca, *Cōnu-
bium seruale: Et Connubium proprie
volunt esse, ut aequales coeūt nuptiis.*

Collegium Cic. *Coetus* & coitio sōda-
lium, ἐταρεία Dioni, ἐταρεία σὺ-
γμα. Al. Brüderschaft / Gesell-
schaft / Amptgenossen / Zunfft. B.
Een broederschap / gilde / gesel-
schap / collegie. G. Compagnie. col-
lede, confraternité. It. Collegio,
confraternita. H. Collegio con-
fraternidad.

Sponsus *Vlpiano*. *νύμφη*, *μενέτωρ*. Al. *Breutigam* B. *Brundegom*. G. Le fiancé, l'espous. It. Il sposo. H. El esposo.

Sponsa *Plau.* *ἡ σύμπλη*, *μενέτι*, *νύμφη*. Al. *Die Brant*. B. *Debrunt* G. La dame de nopce, la fiacee, l'accordée, l'espôse. It. La sposa. H. La esposa.

Nympha, *vide in tit. De homine.*

Auspex *Lucano*, *cuius auctoritate potissimum solennia nuptiarum peraguntur.* *νυμφόσολος*, *νυμφόδότης*, *ἡ δὲ νύμφη*, *παῖς*. Al. *Ein Anrichter oder Anweiser einer Hochzeit* / ein *Breutigam* führer. B. *Ein haumelickmaecker*. G. Conducteur de mariage. Ital. Procuratore delle nozze. H. Padrino de las bodas.

Paranymphus, *qui quæve sponso aut sponsæ ad curam nuptiarum adiungitur nonnihil ab Auspice diuersus.*

Procus *Cic.* *μενέτης*, *μενέτωρ*. Al. *Ein buler der umb eine wirbt*. B. *Ein brijer*. G. Vn amateur, ou amy, amoureux. It. Amorofo, innamorato. H. Amador, enamorado.

Riualis *Cicer.* *qui unam eandemque amat & ambit.* *ἀντιρροσῆς*, *ἀντιρροσῆς*. Al. *Ein Mitbuler*. B. *Ein medebrijer* / die met sijn geselle op sijn vrien gaet / enn vrijt den selfden dien sijn gheselle vrijt. G. Riual. It. Riuale. H. Combleço del enamorado.

Viduus *Cic.* *qui uxore orbatus est.* *χήρος*. Al. *Witwer* / *Witling*. B. *We-weneer*. *wedenaer*. G. Veuf. It. Vedoo. H. Biudo, que tiene su muger muerta.

Vidua *Cic.* *χήρα*, *ἄνδρῃς*. *Eurip.* Al. *Wittib* / *Witwe* / *Witfraw*. B. *Weewe* / *wedue*. G. Vefue. It. Vedoa. H. Muger biuda de marido.

Cælebs *Cicer.* *ἡ γένη*, *qui uxorem non habet, coniugalis vinculi exfors, ἀγαμος*. Al. *Ein ledige Person* / der nicht weibet / der keine ehefraw hat / vngeheurathet. B. *Ein ongehoude persone* / ongebonden / leedich. G. Qui n'est point marié. It. Ch'è senza donna, che non è maritato. H. Varon soltero, ò muger soltera.

Pupillus *Cicer.* *qui patrem non habet, aut in eius potestate esse desijt*, orphanus *Vall.* orbus parte *Terentio*, orbus *Fabio* *ἀπ' αὐτῶς* *Polluc.* *ὁρφανός*. Al. *Weißling* / ein *Vatterlos* *Kindt* / ein *Dogts Kind*. B. *Ein weestint* / weese / vaderlos *fint* G. Pupille. It. Pupillo. H. El menor de baxo del tutar, pupillo, huerfano de padre.

Hæres *Cicer.* *ἐπίκληρος*, *ἀδελφός*. Al. *Ein erb*. B. *Ein erfghename* / oft oir. G. Heritier, ou hoir. It. Herede. H. Heredero.

Arbiter initiationis *Bud.* *susceptor Erasmo*, quem vulgo patrem nuncupant. Al. *Gefatter*. B. *Genader* / oft compere. G. Compere. It. Compare del battefimo, fantoccio apud *Boccatium*. H. Compadre, padrino de baptismo.

Porro qui agnationis graduum descriptionem tabulamq; exactam requirit, meo illam periculo petat è doctissimis *Iacobi Cuiacij* *Iurisconsultorū coryphæi* observationibus.

APPENDIX.

VISVS mihi sum opera aliquod pretium facturum, & studiosam iuventutem beneficio non male collocando demeriturus, si nomenclaturam regionum, populorum, & oppidorum, quæ apud scriptores veteres passim occurrit, cum hodierna subiicerem, adiecta & velut sub unam molem congesta marium, sinuum paludum, & fluuiorum nomenclatione, quod hac opella lucis non parum intelligendis auctorum locis allatura, & delicatis istorum ingeniis, qui nihil nisi ad unguem excussum & nucleatumq; tacito pede præterire possunt, satisfactura videtur.

M A R I A.

OCEANVS Virgil. Mare uniuersum ambiens. ὠκεανὸς. Al. Das grosse Meer. B. De groote oft wilde Zee. G. La mer Oceane. Ital. Il mar Oceano. H. Oceano, mar grande.

Oceanus glacialis, Scythicus, Septentrionalis, mare Amaltheum. Belg. Yssee G. La mer gelée. It. Mare gelato. H. Mar elado.

Oceanus Atlanticus quem Hispania ob submersa erebris naufragiis iumenta nominat sua lingua, Golfo de las yeguas, velut equarum sinum.

Mare asperum Ptolem. Sinus Barbaricus ad mare rubrum. Golfo de Melinde.

Mare Ægæum, quo Asia ab Europa diuiditur. αἰγαῖον πέλαγος, ἑλλήνη θάλαττα Thucyd. It. Arcipelago. Turcis Mare album vocatur.

Mare Adriaticum, Superum Plaut. sinus Adrianus vel Adriaticus. θάλασσα ἡ ἀδριακή, ἡ ἀδριανὴ Al. Das Venediger Meer. Ital. Golfo di Veneria.

Mare inferum Cicer. Thuscum Plinio Tyrrenum, Notium Plinio, Liburnum Cic. Al. Das Tuscanisch Meer. Ital. Mar di Toscana, mar Tosco.

Mare Erythræum vel rubrum Plinio, à fundi colore, qui aquis ruborem communicat. alij volunt ab Erythra rege in eo submerso. ἐρυθραῖον πέλαγος. Al. Das roth Meer. B. Roede Zee. Gal. Mer rouge. It. Mar rosso. Hisp. Mar d'India Suph Hebrais vocatur, velut rubrum seu caricesum.

Mare Caspium, Hircanum, κασπίον πέλαγος. hodie Corusum, Gorgian, Terbestan, & Cunzat. Mauris bohar corfun vocabulo communis sinus Arabico. Rutenis Chualenska more.

Mare Balticum Xenoph. βαλτικόν πέλαγος. Marimoruza Philem. Mare Suedicum. B. Osterzee.

Mare Ligusticum. It. Mar Lione. Fretum Gaditanum; vel Herculeum. H. Estrecho de Gibraltar, vel de Maruecho B. De Straete.

G g s Fretum

Fretum Siculum, Mamertinum Cic.
It. & H. El faro de Messina.

Hippadis pelagus Ptol. Maris rubri
pars. Arcipelago de Maldivat.

Hellespontus, ἑλλησπόντος &. Angustia
maris inter Seston & Abydon. H.
Estrecho de Gallipoli.

Euxinus pontus. εὐξινὸν πόντος. Mare
nigrum Turcis vocatur. Ital. Mar-
maggior.

Propontis. προποντίς. It. Mar. de S.
Georgio.

Bosphorus Thracius. βόσπορος & ὁρ-
κί &. H. Estrecho de Constanti-
noli.

Bosphorus Cimmerius. βόσπορος κί-
μειρος &. It. Stretto di Caffa.

S I N V S.

Sinus Horat. incurvum littus, quod
mare complectitur. ἡγλπ &. B. In-
ham oft Boesem der Zee. G. Goul-
fe de mer It. Golfe del mar. Hisp.
Guelfo de la mar.

Sinus Adrianus vel Adriaticus. Ital.
Golfo de Venetia. H. Guelfo de
Venize.

Adrumentinus sinus Africa. It. Golfo
de Mahometa.

Ambraicus sinus. In Epiro ad mare Io-
nium. It. Golfo del Atta, vel de
Larta.

Amphimalites sinus Ptolom. Sinus in
Creta ins. It. Golfo de la Suda.

Arabicus sinus. ἀραβικὸς ἡγλπος Ptol.
mare rubrum Europæis dicitur. It.

Mar rosse, mar di Mecca. Mauris
Bohar Corfun, quasi mare inclusū

Argaricus sinus, in Asia. It. Il golfo di
Bengala.

Argolicus sinus maris Ægæi, in Pelo-
ponneso. It. Golfo de Neapoli in
Romania.

Astacenus sinus, in Propontide. It. Il
golfo di Nicomedia.

Baranus sinus & lacus, Baie. It. Bagni
di Tripergola.

Balticus sinus, ad Chersonesum Cim-
bricam. B. De Belt.

Barbaricus sinus, vel mare asperum.
Golfo de Melinde.

Buthrotiorum sinus Ptol. Butrunto.

Carcinites sinus ἡγορνίτης ἡγλπος ad
alterum latus Taurica Chersonesi.
Golfo de Negropila.

Casalus sinus Ptol. in Corsica insula,
Capo di porto.

Casilites sinus Ptol. ad Corsicam insu-
lam. Golfo di S. Florentio.

Ciliciæ portæ, qua Taurus patet ad
Antiochiam. Golfo de la grazza.

Codanus sinus Plin. B. De Sundt.

Corinthiacus sinus, qui & Cissæus.
Golfo de Patras.

Coronæus sinus Plin. κορωναιῶς. Gol-
fo de Coron.

Erycis sinus; in Italia. Golfo de la
speza.

Gangericus sinus Castaldo. Argaricus
Mercatori γανγηκὸς Ptol. Maris In-
dici sinus Golfo di Bengala.

Hipponiates sinus, qui & Vibonen-
sis, & Napetinus, ac Terinus ἡ-
πωνιατὴς ἡγλπ &, in mari infero.
Neapolitani regni. Golfo de S. Eu-
femia in Calabria.

Illicitanus sinus in Hispan. citeriore.
Golfo de Alicante.

Ifficus sinus, in mari mediterraneo.
Golfo de Layasse.

Magnus sinus Ptol. Chryse Plin. Sinus
maris Eoi. mare Ciu.

Maliacus sinus, in mari Ægeo. Golfo
de Ziron.

Melas sinus. μέλας ἡγλπος, in mari Æ-
geo Thracia adiacens. Golfo de
Caridia.

Messeniacus sinus, in mari Ægeo, à
Messene Peloponnesi urbe, qui &
Coronæus. Golfo di Coron.

Nicopolitanus sinus, in Propontide.
Golfo

Golfo di montanee.
 Paestanus sinus , *Lucania adiacens.*
 Golfo Agropolitano en Basilica
 ta.
 Pelasgicus sinus. Golfo del Volo.
 Persicus sinus. *Περσικὸς κόλπος*. Mare
 di Mesendin.
 Polaticus sinus *Mela* Flanaticus *Plin.*
in Mari Adriatico. It. Quarno , vel
 golfo di quernero vel carnero ,
quasi carnificina hominū, ob crebra
naufragia quibus infamis est.
 Rizonicus sinus, *in Dalmatia.* Golfo
 di Cataro.
 Sabaracus sinus, *maris Indici.* Golfo
 Sauolas.
 Sebinus lacus *Plin. in Lombar. Trans-*
padana. Isco lago.
 Strymonius sinus *in Macedon.* Golfo
 di Monte santo.
 Tarentinus sinus. Mar grande.
 Thermaicus sinus, *in mari Aegeo Ma-*
cedonia adiacens. Golfo di Saloni-
 chi.
 Venedicus sinus , *qui & Curienfis à*
Curiorum regione. *Εὐρὶς* see.
 Zygis, *Africa sinus.* Golfo delli Arabi.
 P O R T V S.

Portus Cic. *Maritimus locus, quo na-*
uibus appellitur. *λίμνη, κίερος, κόμα.*
 B. Hauen/Poort. G Port, ou hau-
 re. It. Porto H. Puerto.
 Amphimaleus portus, *in Creta.* Su-
 da.
 Argous portus , *in Ilua insula.* Porto
 ferraro.
 Arsinoe, *Portus rubri maris.* Suezia.
 Baianus portus, *Vide in Sinus.*
 Besippo, *Hispan portus ad Mellariam.*
 Puerto de S. Maria.
 Brundulum *Plin. Portus quem Athesis*
fluvium facit. Brondolo.
 Cassiope, *Chaonia portus* Casopo.
 Cauconæ portus *Ptol. Caucones Pro-*
copio, in Sicilia. Scalambri porto,
 & de S. Croce.

Cesena, *Piceni portus.* Cesnadigo.
 Cressa, *Caria portus contra Rhodon in-*
sulam. Porto maiferan.
 Cyplianta *Plin. Peloponnesi portus in*
sinu Argolico. Styfo.
 Deiphinus portus , *in Liguria Plinio.*
 Porto fino.
 Doris, *sive Daruenum, Portus & tra-*
iectus Britannia insula. Doeueren.
 Douures.
 Portus Edron *Plin. Clugiarum portus.*
 Porto di Chiozza, *Vicesimo à Vene-*
tiis miliari.
 Erycis portus, Delphini portus *Plin.*
in Liguria. Porto fino, porto della
 speza.
 Etycis portus , *qui & Veneris & Lu-*
næ dicitur maris Ligustici. Porto di
 Luna.
 Herculis portus, *in Hetruria.* Porto
 Hercole, puerto d Elcole.
 Herculis Monæci portus, *in Liguria*
celebris. Villa francha.
 Iccius portus, Icium nauale , portus
 Morinus, Fregellæ *Floro*, Caletum
in consinibus Gall & Flandr. *Cales.*
Meierus contendit esse Stapulæ por-
tum in eodem littore.
 Labton Cic. *Liburni portus, in Hetru-*
ria. Porto di Liorno.
 Lechaus portus , *sub ipsa Corintho.*
 Porto de S Demetrio.
 Lissus, *Portus Creta.* Phionissi.
 Magnus portus , *Mauritania oppid.*
 Marzachibir.
 Magnus portus, *in Britannia insula.*
 Portsmouth, portismouth.
 Magnus portus, *in Hispania,* Albufe-
 reta.
 Magnus portus, *in Africa.* Seren por-
 to.
 Medoaci portus, *nō procul à Venetiis.*
 Malamocco.
 Menestheus port^{us}, & Mnesthei por-
 tus *in Batia.* Puerto de S. Maria.
 Minoa, *Creta portus.* Altemura.
 Myso.

Myfocoras, *Portus Africa*. Goze porro, *alius* Tencedor.
 Naustathmus, *Sicilia portus*, *Cacypari amni vicinus* Fontana bianca.
 Naustathmus portus *Plin.* Phœnicus *Ptol. in Sicilia*. Vindicari *Aretio*, Fontana bianca.
 Nouus portus, *in Britannia ins.* *Ptol.* Rye.
 Olani, *alter portus Padi Plin.* Volana.
 Onchesimus, *Epiri portus & promon.* Sami Quaranta.
 Pachini portus *Cic. in Sicilia*. Porto Longobardo
 Phalisci *Portus Hetrur.* Monte fiasco.
 Piræus *Terent. Portus Athenarum & emporium.* Porte.
 Populoniæ portus, *Marit.* *Thuscia oppidum.* Porto ferrato.
 Portus Edon *Plin.* *Venetæ ditionis oppidum.* Porto di Chiozza.
 Portus Filonius, *in Corsica ins.* Porro Fauone, *alius* porto vecchio.
 Porrus Hannibalis, *Hispan. oppid.* Albor.
 Portus Illicitanus. *Hispan. opp.* vide Alone, Alicante.
 Portus Mauritius, *Liguria opp.* Porto Moriso.
 Portus Monæci, *Liguria op. littorale.* Monaco.
 Portus Paſtorum, *in Taurica Chersoneso.* Calamita.
 Portus Romatinus, *in foro Iulij marit. op.* Porto gruaro.
 Portus Syracusanus *in Corsica.* S. Bonifacio.
 Portus Veneris, *Gallia Narb. opp. marit.* Cap. de Creux.
 Portus Veneris, *Liguria oppid.* Porto Venere.
 Portus Veneris, *in Pirenao monte.* Puerto Vendre.
 Sanctorum Portus, Rupella. Rochella.
 Selinus portus, *Oppid.* *Africa maris.*

Porto Alberto.

Simbolus, *Portus Taurica Chersonesi.* Sibula.
 Sphragiæ portus, *supra Methonem in Peloponneso.* Sapiencia.
 Telamon. *Portus Hetruria.* Porto de Telamone. *Annius dicit esse il capo del monte argentaro.*
 Traianus portus, *Hetruria apud Volaterras.* Porro sangoso, *quasi lutulentum dicas.*
 Vlyſſis portus, *in Sicilia prope Catanam*, hodie portus Logninæ vocatur.
 Zuriga, *Africa portus.* *Ptolom.* Goz. porto.
 Zygis, *Africa portus.* Golfo de li Arabi.

LACVS ET PALV-

DES.

Acronius lacus, Brigantinus, Constantiensis *Bodensee.* Lago de Constantia ò de Bregentz.
 Albanus lacus, *iuxta Albam in Latio.* Lago de castel S. Gangolfo.
 Anius lacus, *Puteolis vicinus.* Lago sudatorio.
 Aria, *Lacus Asia Ptol.* Burgian.
 Arſyſſa, *Armenia palus.* Giocho.
 Asphaltites lacus, *Mare mortuum vel ſalſum.*
 Auernus lacus, *prope Baias Campaniæ,* portus Iulij. Lago de tripergola.
 Benacus *Virgil.* *Lacus è quo nascitur Mincius in Lombardia Transpad.* Lago di garda.
 Bicus, *Palus quæ alterum latus Taurica Chersonesi continet.* La mer noire.
 Bistonis, *Thraciæ lacus.* Lac de Bouron, Poru, vel Burun.
 Bœbeis. *βοιβης.* *Macedoniæ lacus.* Ezero.
 Charybdis, *Vorticofum mare ad Pelorum Sicilia promont.* Galofaro.
 Cymi-

Cyminius lacus, in *Hetruria mediterraneus*, qui & Elbii lacus olim Lago de vico.
 Coloe, *Palus Africa*. Barcena.
 Eupilis, *Lacus Insubrum*, in quem exit *Lambeus fluvius* in *Gallia cisalpina*. Lago de Pussiano.
 Fucinus lacus, in *Italia*, qui & Marficus Lago de roffilon.
 Fundanus lacus, in *Campania*. Lago di Fundi.
 Herbesus lacus *Solino*, in *Sicilia sulphureus*. Gurgo.
 Lacus Felicis, in *Austria*. *Gemünder See*.
 Larius lacus, *Comacenus* apud *Insubres*. Lago di Como.
 Lemannus, *Lacus* in quem *Rhodanus* influit in *Gallia Narb.* *Geneuersee*. Lago de Lozanno, ò de Geneua.
 Lerna, *Palus Peloponnesi*, in qua *Hydrum* interfecit *Hercules*. *λέγνα*. *Phoene*.
 Linterna, *Palus Campania felicis*. Lago della patria.
 Lucrinus lacus, olim *ostreorum captura nobilis* in *Campania*. mare mortuum.
 Lugeum *Strab.* *Palus* in *Carinthia*. *Zircknitzer See*.
 Lychites, *Palus Armenia* *Ptolom.* *Exseechia*.
 Lychnites, *Lacus Macedonia*. Lago de Lochrida.
 Lysimelia, *Palus Syracusis vicina*. Pantanelli.
 Mæotis palus, *Scythis* *Temerinda*, *Plinio teste* *Goulfe* ò *mar de Taña*, *mar negro*, *Zabacco*.
 Mandurium, *Lacus Apulia Daunia*. Andoria lago.
 Mareotis palus. *Maria*, *Arapores* *Plin.* *Lacus Aegypti incumbens à plaga meridionali*. *Buherra*.
 Mariane *Ptol.* *Media Lacus*. Lago de Bendemal.

Marinus lacus *Strab* in *Thuscia*. Lago de Orbetello.
 Martiana palus, *Asia lacus*. Geluchalat.
 Pantanus, *Lacus Apulia Daunia* *Plin.* Lago de Lesina.
 Pontina palus, in *Latio*. Anfente palude. *Erythraeo Satyra palus*.
 Prylis, *Plin.* *Thuscia maritimus lacus*. Lago de Castiglione, lago di Orbitello, alijs fangosa palude, *Antonino* *Aprilis*.
 Regillus lacus *Plin.* in *Latio*. Lago di S. Prassede.
 Sabata *Strab.* *Lacus Hetruria*. Sabatia stagna *Sillio*, *Sabatinus lacus*, olim lacus *Tarquinius*. Lago d'Anguilara, ò *Braxiano*.
 Scardonius lacus, in *Illyria*. Lago de Pruchlian.
 Sebinus lacus *Plin.* *Lombard Träspadana*. Lago d'Iseo, Iseo lago.
 Sirbonis palus, inter *Aegyptum* & *Palestinam*. Golfo de Tenese.
 Thrasimenus lacus, *Hetruria lacus*. Lago de Perugia.
 Vadimonis lacus *Plin.* in *Thuscia*. Lago di Bassanello.
 Velinus lacus, in *Umbria*. Lago di terni *Fabrizio*, alijs lago de pie di luco.
 Verbanus in *radicibus Alpium lacus* *Lombardia Transpad.* Lago maggiore.
 Vigifonus lacus, in *Patauino Agro*. Pieue di sciocco.
 Vulsinus lacus, in *Hetruria*. Lago di Bolsena.

FLUVII ET FONTES.

Abdua, *Italia fluvius* in *Larium lacum* influens, *Adda*.
 Abubus, *Maximus Britannia fluvius* *Ptol.* *Humbre*.
 Achardeus, *Strab.* *Vardanus* *Ptolom.* *Sarmatia Asiatica flu.* *Copa*.
 Ache-

- Achelous, ἀχελῷος. Ætolia fluu. ab ac-
colis propter eximiam aquæ clarita-
tem dictus Aspropotamus. Aspro-
potamo, vel Aspri.
- Acheron. ἀχέρων. Brutiorum fluuius.
Sauto en Calabria, alijs Chierfino.
vide in Cerfinus.
- Aciris Plin. Strab. Acyris. Magnæ Gra-
ciæ flu. Acri en Calabria.
- Acis, Sicilia flu. Freddo.
- Acirhius, Sicilia flu. in tractu Orienta-
li. Birgi.
- Acragas, Flu. Sicilia in tractu meridio-
nali Polybio. Drago.
- Adranus Germ. flu. Tacito. Sunt qui
Roræ putant, sed male. Flu in Cat-
tos influens: hodie dictus Eder, qui in
amnem Adan exit.
- Æminius, Lusitania flu. Miño.
- Ænas, Epiri flu. αἰνὰς. Vagluffa.
- Ænus flu. In.
- Æfacus, Rhetia prima flu. αἰτὰς. Isach.
- Ælis, Umbria flu. in Piceno. Sino, ò flu-
me fino en la marca Anconitana.
- Alabi, Sicilia flu. Cantari.
- Albis, Germania clariss. flumen, Sue-
uos, hoc est Saxones, à Cheruscis di-
uidens, teste Urbio Sequestro. αἰ-
λῆς. Dioni Elst / Elbe German
Labe Bohemis.
- Albula, ab albo aquæ colore. Tybe-
ris, Thybris. Ἰουβελίς. Teuere. No-
biliss. Italia flu. qui Romam perlabi-
tur.
- Albula, vel Albulates Plin. in Pelignis
fluu. Liberata vel Librata in Ab-
ruzzo.
- Alestes, Mele Hisp. flu. & Celandus.
Cauado.
- Alex, Italia flu. Strab. qui & Carinus
vel Cæcinus Plin. in magna Græciæ.
Alesso in Calabria.
- Aliacmon, Græciæ flu. Pelacus.
- Allia, Fluuius qui Tyberino amni mi-
scetur, Umbria in Sabinis flu. Rio-
- de mollo. quasi mortuorum vinus,
forte propter stragem Romanorum ab
Annibale perpetratam, vel Cami-
nate.
- Alma Antonino, Aucte Volaterrano,
Thuscia flu. Arbia.
- Alphæus, Elidis flu. ἀλφειός. Rofita,
vel Rophea secundum Sophianum.
Alabo Alphonso Adriano.
- Alphæus, Sicilia flu. cuius os appella-
tur, L'occhio della Zilica, Oculus
Zilica ubi emergit ad Syracusas: at
alter fluuius qui illic in portum in-
fluit, vice versa hodie Alphæus di-
citur.
- Alsa, Venetia flu. Aquilegam præterflu-
ens. Ausa.
- Aluta, Alutius, Hungaria flu. in Danu-
bium fluens. Aluata. Ost / & Ult.
- Amasia Tacito, Amasius, Germania
flu qui Embdane ciuitati nomen dat.
Ems.
- Amasenus, Volscorum in Latio flu. Ab-
batia, vel Amaseno.
- Ambra Rhetia flu. Amber.
- Amenanus, Amenes, Pind. Sicilia flu.
versus Orientem Iudicello.
- Ana, vel Anas, Hisp. flu. Lusitaniam à
Betica diuidens. Guadiana.
- Anapus Thucyd. Sicilia flu. Alpheo.
- Anaxus, Carnorum Venetæ ditionis
flu. Brenta Castaldo, Piaue Lean-
dro.
- Anemo Plin. & Antonino. Flaminia
flu. apud Botos Lamone.
- Anio, vel Anien, in agro Tyburtino flu.
Teuerone.
- Anitia, Flu. Lombardia Cispadana, qui
& Nitia. Lenfa.
- Anus, Portugallia flu. Auia.
- Aprusa Plin. Flu. Via Æmilie, in Fla-
minia Plusa.
- Arabon, Pannonia flu. Raba.
- Aratis, vel Arat, Gall. Narbonens. flu.
Saone, Sona.
- Araurius, Narbonens. Gall. flu. Rau-
raris

- raris. *Ptol.* & *Straboni*. Aude.
 Araxes, *Armenia flu.* Abon *Plin.* ἀργεῖ-
 ῆς. Arath.
 Ariminum, *Flu. in Flaminia.* H. Ma-
 rechia.
 Arius, *Asia flu.* Pulimalon.
 Arnus, *Hetrur. flu Florentiam perlabēs.*
 Arno.
 Arsa, *Histria flu.* Arsa.
 Arsus, *Thracia flu.* Chiautlic.
 Asama, *Afric. flu.* Omirabi.
 Asarath, *Afric flu.* Sessis.
 Asines, *Plin. vel Asmarus, Sicil. fluu.*
 Acesines *Thucyd.* Onobala *Appia-*
 no. Falconara.
 Asius, *Semnonum flu. in Italia.* Esino.
 Astabotas, *Afric flu.* Taccasii.
 Atax, *Gall. Narb. flu.* Aude.
 Aternus, *Fluvius in Pelignis.* Pescara.
 Athesinus, *Fl. è lacu in Apennino pro-*
fluens. Tosa.
 Athesis, *Flu. Rhetia è Tridentinis Alpi-*
bus nascens Etsch Germanis dicitur,
Ital. Ades, & Radice.
 Athiso, *Lombard. Transpad. flu.* Tosa.
 Athyras, *Thrac. flu.* Athyra.
 Attianus, *Venet. flu.* *Ptol.* Ades.
 Aturius, *Gall. flu.* Dou.
 Atys, *Sicil. flu. Meridiem versus.* Ca-
 rabi.
 Aufidus *Flu. Ital. Cannas praterlabens*
in Apuleia Peucetia. αὐφιδὸς *Strab.*
 Lofanto in terra de Barri.
 Auferus & Auxeris *Plinio, qui & E-*
saris Strab. Boactus *Ptol. Ital. flu.*
prope Lucam in Thuscia. Serchio.
 Axiaces, *Mysia superioris flu.* Soliua.
 Axius, *Macedonia fluuius, siue Bul-*
garia, in sinum Thermaicum influ-
ens. ἄξιός, βαρδάρειος *Cedrenus no-*
minat, quod nomen adhuc seruat,
Vardari.
 Axona, *Gall. flu. in extremis Rhemorū*
finibus. Disne.
 Axufenus, *Ital. flu. in Regno Neapoli-*
tano. Baldino.

Bacchilio, *Flu. in Vicentinis.* Bacchil-
 lone.

Baetis, qui & Tartessus. *Hispan. Ba-*
tica nomen mutans fluu. Guadal-
 quibit.

Baetulon Mela, *Hisp. Tarraconensis fl.*
 Becon.

Bagrada, *Afric. flu.* Megrada, vel alij,
 Maiordech.

Bagrada, *Persia fluuius.* Bintmir, vel
 Budmir.

Barbesula, *Hisp Bat. flu. iuxta Calpen.*
 Guadioro.

Batis, *Sicil. Septentrionalis flu.* Iatis.

Bautifus, *Asia flu.* Quiam.

Belon, *Hispan. Bat flu.* Trafalgar, alijs
 Rio Varnator.

Bernicus, *Rhetia flu.* Bernitz.

Bubo, *Flu. in Marucinis in Regno Nea-*
politano. Pescara.

Cacyparus *Thucyd. Sicilia flu.* Cassi-
 buli.

Caprasia, *Alterum Padi ostium Plin.*
 Magnauaccha.

Caput Eridani, *Vnum ex ostijs Padi*
in Romandiola. Coderea, Co-
 dera.

Carbonaria, *Ostium & portus Padi*
fluminis. Fornaci.

Carcemius, *Afric. flu.* Mina.

Carinus, *Magna Græc seu Calabria su-*
perioris fluuius. Cæcinus *Plinio.* A-
 lessio fiume.

Cataractus, *Cret. flu.* Anapadore.

Celæ *Virg. Plin. & Claudiano,* Hyme-
 ræ *Ptol. fluuius Sicil.* Salsi.

Ceretanus, *Hetrur. flu.* *Plin.* Eri.

Ceritus, qui & Minio *Virg. Hetrur. flu.*
 Ceres, Mignone.

Cerfinus, qui & Acherontus, *Brutio-*
rum flu. Santo fiume.

Cesanus, *Vmbrosum in Picenis fluu.*
 Cesano.

Chaboras, *Asia flu.* Guilap.

Chabrus, *Hungar flu. in Danubium in-*
fluens. Morauia.

Chalu-

- Chalusus, *Fluu. Germania apud Lubecam urbem in Balticum mare se exonerans*, Drauenna.
 Chronus, *Lithuania flu. in Venedico mari aquas suas euomens. Germanis Memel / Niemen Slauonice, alijs Pergel. Prussia fluuius prope Montē Regalem in mare effluens.*
 Chrysius, *Hungaria flu. Die Kranß.*
 Chryforas, *Fluuius Damascum præterfluens. Adegele.*
 Chryfos, *Sicilia flu. Dutaino.*
 Chyda, *Sicilia flu. Rosmarini.*
 Circidius, *Corfica flu. Ptol. Pianello & Bauano.*
 Cissa, *Flu. Ponti Cappadocum. Quisa.*
 Clanes, *Strab. Carinthia flu. Glan.*
 Clanius, *Flu. Campania felicit. Glanio fiume.*
 Clanius, *vel Glanius, qui & Liris Fluuius Minturnarum in Calabria. Garigliano.*
 Clarus, *Fons Anglia Shirburne.*
 Clodianus, *Fluu. Hispan. Tarracon. Fluuian.*
 Clusini fontes *Hor. ad Clusiam urbem. Bagni de S. Cassiano.*
 Corcoras, *Hungaria flu. Der Gurck.*
 Crathis, *Calabria fluuius, in Brutijs. Gratti.*
 Crimnisus *Thucyd. & Plut. Fluuius Sicilia. S. Bartholomeo.*
 Crustuminum, *Flu. rapax Lucano, ob velocitatem, Ariminum, præterlabens in Flaminia Conca.*
 Cryssius, *Hisp. flu. Guadaiaro.*
 Cusa, *Ptol. Africa flu. Omirabi.*
 Cusus, *Hungaria flu. Kheres.*
 Cyane, *Syracusorum fons. La piscina de Cyrino.*
 Cyrus *Ptol. Albania flu. in Caspium mare se exonerans. Elcur, alijs Gori.*
 Danubius, *Ister. isp. Donau.*
 Darius, *Pannonia inferioris fluuius. Mora.*
 Digentia *Horat. Riuius in Sabinis. Riuius, ò rio del sole.*
 Draus, *Fluuius Hungaria. Dra.*
 Drilon *Dalmatia flu. è Scardo monte profluens, & apud Taururum Danubio miscetur. Lodrino, Driño.*
 Druentum, *Pracutinorum in Ital. flu. Tronto.*
 Druentus, *Gall. Narbon. fluuius. La Durance.*
 Dubis, *vel Dubius, Gallia Narb. flu. in Ararim influens. Donze, vel le doulx.*
 Duria riparia, *Salassorum fluui. Dori-etta.*
 Durus, *Lusitania flu. Duero.*
 Ecalidus, *Hetruria amnis. Caldano.*
 Echedorus, *Macedonia flu. qui iuxta Thessalonicam in mare Ægeum se exonerat. ἐχέδωρ. Galico.*
 Egelidus, *Thuscia flu. Freddano.*
 Elauer, *Gallia flu. Allier.*
 Ellus, *Alsatia flu. qui nomen regioni mutuatur. Elseis.*
 Elorus, *Sicilia flu. ἐλωρ. Abiso, Labiso.*
 Enisus, *Sicilia flu. Nisi.*
 Entella, *Ptol. Liguria flu. qui & Labonia, Lauagna.*
 Eretenus, *Æliano, Venetæ ditionis flu. Rerone.*
 Eridanus, *fluuiorum rex Virgil. Maximus Italia flu. qui & Padus n. ἐριδανός.*
 Eridon, *Macedonia amnis in Thermaicum sinum influens. Vistritza.*
 Erines *Thucy. vel Erineus, Orini Ptol. Sicilia flu. Noti. cuius ostium Miranda dicitur.*
 Esaris, *vide Auferus.*
 Esarus, *Magna Græcia flu. Hylias Thucyd. ut creditur. Esaro.*
 Estaberus, *Hisp. flu. Segurario.*
 Euphrates, *Nobilissimus Asia flu. ἑφράτης. Apherat, Parath Hebrais.*
 Eurotas, *Laconia flu. ad quem Sparta-naia*

- na iuuentus se exercebat. Δεώπας.*
 Basilopotamo.
 Fabaris, Fluv. qui Sabinos perlabitur,
 teste Servio. Farfaro.
 Feritor. Plin. Liguria flu. Bisagno.
 Formio, Feri Iulij flu. Rifano.
 Formio, Histria flu. Alben.
 Frigidus, Fluv. Carinthia, ad cuius ri-
 pam sita est Goricia Wipach.
 Gabellus, Lombardia Cispadana flu.
 Sechia.
 Gabrus, Dacia flu. Vide Axius. Var-
 dar.
 Galefus, Italia flu. in regno Neapolita-
 no. Bagrada.
 Gallus Flu. Corsica. Tarla.
 Ganges, India nobiliss flumen. γανγης.
 Ganga, aliis Cantan.
 Garumna, Gallia flu. Garona.
 Gir, Africa flu. Nigir.
 Glanis, Thuscia flu. Chiana.
 Gotalus Plin. Germania flu. extrema
 versus Bastarnas, qui Anaetorium
 siue Conigbergam praterlabens, Ve-
 nedico sinui infunditur, quem insci-
 te cum Viadro eundem facit, ut Ire-
 nicus & Celtes cum Sueuo. Hodie vo-
 catur Al.
 Halyacmon, fluu. Aliacmon, Gracia
 fluu. Pelecas Sophiano. Asambaba
 Turcis.
 Hebrus, Thracia fluu. Ἡβρ. Marissa
 Bellonio. Mariza. Nebrissensis ait vo-
 cari Ibar.
 Helicon, Sicilia flu. Oliuerio.
 Helium Plin. Ostium Rheni. Die
 Wieling.
 Heluinus Plin. Matrinus Strab. &
 Ptol. Samnitum flu. Piomba.
 Hierasus. Flu. Moldavia. Pruth.
 Himera, Sicilia flu. Gelæ Virg. & Plin.
 Salsi.
 Hipparis Pind. Hippanis alijs, Ypari
 Ptol. Sicilia flu. Camerini.
 Hippatin, qui & Pantagium, Sicilia,
 flu. Porcari.
 Hossa, Thuscia flu. Marta.
 Hylia Thucyd. alijs Esarus, Magna
 Gracia flu. Esaro.
 Hypanis Virgil. & Herodot. Sarmatia
 flu. Bog.
 Hypsa, Flu. Sicil. Bilici.
 Hyrminus, Sicil. flu. Mauli.
 Iaxartes, Fluv. Asia, quem Arrianus
 Tanaim vocat, Plinius Silyn vocat
 à Scythus ait. Chesel.
 Iberus, Hisp. fluu. Ἰβηρ, qui a quo spa-
 tio inter Pyrenaeos & Idubedam mor-
 tes defluit. Ebro.
 Inachus, Flu. Peloponnesi. Planizza.
 Indus, Asia flu. celeberrimus. Indu.
 Plinius scribit Sandum ab incolis vo-
 cari.
 Iomanes, Asia flu. Diamuna.
 Isapis Strab. Lucano, Flaminia siue Gallia
 Cisalpina flu. in sinu Anconitano.
 Sauio.
 Isar, & Tisara, Fluv. Gallia Narbon.
 Lysette.
 Isauris, Praecutinatorum flu. in Italia.
 Foglia.
 Isburnus, Sicilia flu. Mayhafoli.
 Iuuantius, Flu. Praecutinatorum. Tor-
 dino.
 Iuuauius, Flu. Boaria. Salz.
 Lamber, Flu. Lombardia Transpadana.
 Lambro.
 Lartes, Antonino, Thuscia flu. Marta.
 Larus, Thuscia flu. Larone.
 Laus, qui & Talaus, Lucania fl. Cocco
 fiume.
 Ledum, Gall. Narbon. flu. qui Monpes-
 sulum allabitur. Lez.
 Lemanis, alijs Linienus, Albionis insu-
 la flu. Rotler.
 Lethe, siue Limia, Hisp. flu. Lima alijs.
 Guadalete.
 Licus, Rhetia flu. Lech.
 Ligeris, Gall. Lugdunensis flu. Loire.
 Lipientia Plin. Flu. Carnorum, diui-
 dens Marchiam Trevisanam à Foro
 Iulij. Liuenta.

Liris vide Clanius.

Lix, *Africa flu.* Luffo.

Locanus, *Magna Græc. flu. in Calabria.*
Sagra olim. Sagriano.

Locra, *Corfica insula flu.* Ptolom. Talabo.

Logia *Ptol flu Albionis.* Lhygnuy.

Lupia Tacito. *Λύπιας Strab. German.*
fluvius Lippe / de quo quam diuerse
senferint Germani, lege Batavianam
nostram.

Lycus, *Sicilia flu.* Diodoro. Platani.

Lycus, *Asia flu.* Neocæsaream præterfluens Chelit.

Macra, *Flu. Liguriam à Thuscia diuidens.* Magra.

Macrinus, qui & Albula flu. Libratoro.

Mæander, *Phrygia flu. tortuosus. παρὰ αὐτὸν Pallazzia.*

Malua, *Africa flu.* Mululo.

Manda, *Asia flu.* Menan.

Marysus, *Dracia flu Maros Hungarice.* Merich Germanice.

Massalia, *Creta flu.* Masano.

Massa, *Africa flu.* Sus.

Matrinus, *Apulia flu.* Heluinus Plin. Piomba en Abruzzo.

Marrona, *Gall. flu.* Belgas à Celtis distinguens. Marne.

Mæandrus, *Caria flu. in Asia minori.* Palazzia.

Medoacus maior, *Fluv. Venetæ regionis,* Plin. La Brenta.

Medoacus minor, *Patauinorum flu.* vide in Bacc. Bachillone.

Meduna, *Brutiorum flu.* Mesuna.

Melo, *Flu. apud Brixiam Catul.* Mela.

Melphis, *Hirpinorum in Samnitibus flu.* Melfa.

Merula, *Flu. Liguria.* Meira.

Metaurus, *Piceni fluv.* Metro, & Metremo.

Metaurus *Brutiorum flu.* Seminara in Calabria.

Metaurus, *Umbria flu. in Flamminiam*

decurrent, iuxta quem Asdrubal cum copiis casus occubuit.

Millea, *Flu. Sicilia S. Iuliano.*

Mincius, *Flu. Lombard. Transpadan.* qui Mantuam perlabitur. Menzo, Mencio.

Minio Virgil. *Thuscia flu. qui & Ceres & Ceritus Mognone.*

Minus, *Hispania flu.* Minno.

Misa, *Piceni flu.* Marotto.

Mœnus, *German. flu. Francofordiam præterlabens.* Mœnn. Meno.

Monalus, *Sicil. flu.* Pollina.

Morgus, Plin. *Flu. Ital. in Padum defluens in Salassis.* Orco.

Mosa, *Flu. ex Vogeso nascens, qui Rheno in Batavis miscetur.* Maes

Mosella Ausonio, Obtincas Ptol. qui ad confluentes Rheno miscetur. Mosella.

Mothycamis, *Flu. Sicil. Cycli.*

Mulucha, *Mauritania fluvius.* Mulelacha Arabice.

Munda, qui Muliadas Strab Hispania flu. Mondego rio.

Nar. Umbria flu. in Sabinis. Negra.

Naron, *Dalmatia flu.* Narenza, vel Narenta.

Nasabath, *Africa flu.* Soffagia.

Nataronus, *Campan. flu.* Arona.

Natiso, *Venet flu. in foro Iulij.* Natisone, aliis Lisouzo.

Nauportus Plin. Strab. *Ital flu. qui & Labatus.* Quietò.

Naus, vel Naua, *Flu. apud Bingium in Rhenum excurrent.* Naë.

Nebis, *Fluv. Callaicorum in Hispania.* Neue.

Nessus, *Thracia flu. ex Hemo nascens.* Turcis Charaseu, quasi niger fluus dicitur.

Nesto Sophiano, aliis. Nissana.

Nicastus, *Fons Coe insula.* Appodimia.

Nicer, vel Nicrus, Neccarus, *German. flu.* Necker. Neccaro,

Nicia,

- Nicia, *Italia fluu. in Padum influens.*
Lenza.
- Niger, *Africa flu.* Gambia. Iouio Rio de Senega.
- Nilus, *antea Melo, hodie dicitur Ab-
bahuus, quasi amnium pater. veīl &
aliis Gion. Hebrais Philon.*
- Nubis, *Castella flu. in Hispan.* Ca-
trion.
- Nymphæus Plinio, *Fluuius Latij, qui
Stura Straboni.* Stora.
- Oanus Pind. *Sicil flu.* Frascolari.
- Oaxes Virg. *Creta flu.*
- Obrincus, *vide in Mosella.*
- Ochis, *Amniculus Albionis insula
Oukey Anglice.*
- Oenis, *Austria flu.* Inn.
- Ollius, Plinio, *Flu. Ital. in Padum de-
fluens.* Oglio, Olo.
- Oretus, *Sicil. fluu. apud Panormum.
Sulgo Miralia.*
- Orge, *qua & Sulga, Fons in Gall. Nar-
bon.* La Sorgue.
- Orobis, *Gall. Narbon flu.* Orb.
- Orontes, *Flu. Phœnic. οὐρὸν τῆς.* Farfar,
Tarfaro.
- Osa, *Hetruria fluuius, nascens è lacu
Vulfinio.* Marta.
- Padus, *qui & Eridanus, Fluviorum
rex Virgilio dictus. ηὲ δ' αὖ & Pado
German. Po Ital.*
- Pandagias, *Claud. & Silio, quem dicit
facilem superari gurgite paruo: Sici-
lia flu.* Porcari.
- Panticapes, *Flu. Scyth. Herodoto.* Pize-
petz in Lithuania.
- Pantomatrium, *Fluuius Creta.* Milo-
potamo.
- Panyfus, *Messenij agri flu.* Tiffous.
- Pagnesus, *Norici flu.* Pegnitz.
- Pelia, *Thusc. flu.* Paglia.
- Peneus, *Thessal. flu. qui per Tempe a
mœna defluens, Magnesiam à Mace-
donia dirimit.* Salampria.
- Pharybus, *Macedon. flu.* Nizimo.
- Philistina fossa, *ex septem ostijs Padi u-
num, qua Plinius septem maria vo-
cat.* Fossana.
- Phiternus. *Flu. Iapigia in Apulia Dau-
nia.* Trifernus Plin. Fortoro.
- Phrudis Ptol. *Gall. fluuius.* Some, So-
mona.
- Phruth, *Flu. in Africa.* Tensist.
- Pisoraca, *Hisp. flu. in Castella Veteri
Pisuerga.*
- Porcifera, *Flu. Liguria,* Porzeuera.
- Rha, *Sarmatia Asiatica flu. maximus,
qui in Caspium mare euoluitur.
Volga Rhutenis. Eden Tartaris, A-
rabice Thamay.*
- Rauraris, *Gall. Narbon fluuius Audo
vel Erhaud.*
- Rhenus, *Boiorum in Flaminia flu. qui
Bononiæ perlabitur.* Reno.
- Rhenus, *Nobilissimum Germ. flumen.
ῥῆν & ῥῆν Nonno Rhein. Rhe-
no.*
- Rhodanus, *Gall flu.* Rhosne.
- Rhotanum Ptol. *Corfica fluu.* Taui-
gnani.
- Rhymnus, *Flu. Asia in Caspium ma-
re se exonerans.* Iaick.
- Romatinus, *Flu. Carnorum Venetæ
ditionis Plin.* Limino.
- Rubicon, *Ital. Flu. ad Arminium;
Runcone, aliis Pissatello.*
- Rubricarum Mela *Hispan. citerioris
fluuius, prope Barcinonem.* Lobrea-
gat.
- Rubricatus *Africa flu.* Ladog.
- Rutuba, *Ligur. flu.* Rotta.
- Sabaria, *Flu. Valeria siue Isiria, qui
paulo infra Petouiam Romanorum,
hibernis claram, in Drauum influit
Mura, vel Muera. Muer.*
- Sabatus Anton. *Samnius Floro, Hirpi-
norum in Samnitibus flu.* Fiume di
Beneuento.
- Sabis, *Gal Belg flu.* Namurcum præter-
fluens. Sambre.
- Sabriana, *Angl. flu Ptol.* Sauatne.
- H. b. 2 Sabrina,

- Sabrina, Rothostathybius, *Britan. flu.* Siris, *Magna Græc. flu.* Sino.
 Seuern.
 Saduca, *Hisp. flu.* Floriano videtur esse
 Guadalquivireio. Rio verde.
 Sagra, *Calabria flu.* qui & Locanus.
 Sagriano.
 Salduba, *Hispan. Bat. flu.* Guadalqui-
 viteio.
 Salia, vel Sanga, *Hisp. flu.* inter Astures
 Saia.
 Salsum, *Hisp. Bat. flu.* Guadaioz.
 Samabrina, *Gal. flu.* Somme.
 Sambroca, *Hisp. flu.* Sanbucha.
 Samofus, *Transylvania flu.* Samisch
 Germanice, Zamos Hungarice.
 Sangarius, *Bithynia flu.* σαρδάρης. A.
 Sangari.
 Sangonia, vide Arar.
 Sapis, *Gall. Cisalpina fluuius.* Albs en
 Marca d'Ancona.
 Sarnus, *Campan. felicis flu.* Sarno.
 Sarnus, *Flu. Piceni.* Scafaro.
 Sarus, *Magna Græc. flu.* Sangro, vel
 Sagnino.
 Sauus, *Pannon. flu.* Saw/ vel Sou.
 Scaldis, *Plin. & Cas.* Tabuda *Ptolem.*
Belgii flu. De Schelde. l'Escault. In
Veromanduis originem sumit, prope
Abbatiam Sancti Martin.
 Scultennia, *Flu. Flamin. Plin. in Padum*
fluens. Panaro.
 Selines, *Flu. Sicil.* Madiuni.
 Selinus, *Flu. Sicil.* Salemi.
 Sentinus, *Flu. in Piceno.* Misa.
 Sequana, *Gal. Belg. flu.* Parisios inter-
 labens, & infra Rhotomagum in O-
 ceanum delabens. Seine.
 Serabis, *Hisp. flu.* Zinira, aliis Segura.
 Serpetis, *Africa flu.* Miron.
 Serus, *Asia flu.* Coromaran.
 Sessites *Plin. flu. Ital. in Padum decur-*
rens. Senfa.
 Siga, *Africa flu.* Tefine.
 Sitaris, *Brutorum flu.* Cochile, aliis
 Seli en Basilicata.
 Singilis *Bat. fl.* Xenil rio, siue Guada-
 xenil.

- Sobanus, *Asia fluu.* Sian, qui & Me-
 nan.
 Socius, *Sicil. flu.* Caltabellotta.
 Solis fons *Philostrato & Mela, apud*
Ammonis templum in Libya, Can-
çaron de Mahoma.
 Somona, *Gall. Bel. flu.* Somme.
 Sontius, *Carnorum in Ital. fluuius.* Li-
 Sonzo.
 Sperchius, *Macedon. flu.* σπερχεῖς. A-
 griomela.
 Spineticum, *Padi ostium.* Primero.
 Strymon, *Thracia flu.* hodie Marmar-
 io, & secundum *Lazium* Ischar.
 Stromona *Sophiano.*
 Stura, *Flu. in agro Laurente.* Stora.
 Subur, *Afr. flu.* Subu.
 Subus, *Mauritan. flu.* Sus.
 Subus, *Hisp. Tarraconensis flu.* Besos.
 Sucro *Plin. Hisp. citerioris flu.* Xucar.
 Sueuus, *German. flu. Plin.* Viadrus alia
dictus, & corrupta voce Odera. quod
ex Oderbergo monte cognomine fon-
tes trahat. Oder.
 Sueuus *Tacit. German. fl.* Spre V Vil-
 lichio.
 Suinum *Plin. Piceni fluu.* Salino en
 Abruzzo, vel Alinello.
 Suinus, *Flu. Samnitum.* Salmo.
 Sycoris, *Hisp. citerioris flu. in Catalonia.*
 Segre.
 Symethus, *Sicil. fl.* Marcellino.
 Tagus, *Hisp. flu. aurifluus.* Taio.
 Talaus, *Luciana fl. alias Laus.* Cocco
 en Basilicata.
 Tamarus, *Britan. flu.* Tone.
 Tamnada, *Mela Mauritania fluuius.*
 Bedia.
 Tanais, *Flu. Scythia, qui Europam ab*
Asia diuidit. olim Sirys. Plin. teste.
 Don ò Tana.
 Tanarus, *Ital. flu. in Lombard. Cispa-*
dana, in Padum decurrens, Plin.
 Tanaro.
 Tanetum, *Fl. Lomb. Cispad.* Tanedo.
 Taniti-

- Taniticum Nili *Aegypti fluvij ostium.*
 Calixene.
 Tartessus, *Vide Betis.*
 Tarus, *Ital. flu. in Padum desinens in Lombard. Cispad. Tarro.*
 Taurominius, *Flu. Sicilia, Vibio Sequestro teste. Fiume de Cantara.*
 Teneas *Strab. Flu. Tyberim influens.*
 Tinea, *ò Topino.*
 Teria, *Sicil. flu. Iaretta, vel Fiume de Iaretta.*
 Thamesis, *Britan. nobilissimum flumen Londinum regiam urbem praterlabens. Teems, Tamesi.*
 Thermæ Stidianæ, *in Thuscia. Bagni Sabatini.*
 Thermæ Stygianæ. *Bagni Ceretani.*
 Tholobi, *Hisp. flu. prope Barcinonem. Tardera.*
 Thormis, *Hisp. flu. Tormez.*
 Tiberis, *vide Albula.*
 Ticinus. *Fluu. Ital. Papiam praterfluens. Tesino.*
 Tueruus *Plin. Ital. fluu. Fortoro in Puglia.*
 Tigris, *Rapidissimus Armenia fluvius. nveis. Hebraus Hidekel. Tegil, Sit Ant. Pineto.*
 Tiliauentum maius, *Fori Iulij flumen. Tagliamento.*
 Tiliauentum minus, *Fori Iulij flumen. Stella.*
 Timauus, *Fons in Foro Iul. Timauo.*
 Timauus *Virg. Fori Iulij fluu. Sunt qui Brechtam, dictum esse volunt, sed male. Timauo.*
 Tinna *vel Tenea, Vmbria flu. Topino.*
 Tisara, *Gal. Narbon. flu. Lyfere.*
 Tisus, & Tyssus, *qui & Patissus Plinio, & Tybiscus Ptolom. Hungar. flu. Teissa.*
 Titius, *Histria flu. Cercha, aliis Variccha.*
 Titius, *Fluu. Liburnia siue Illyridis. Cercha, vel Cherca.*
 Tobius, *Flu. Albionis insula. Tovvy.*
 Toginosus *Plinio, Veneta regionis flu. Scioco.*
 Tricarius, *Flu. Corsica. Grosso.*
 Trinius *Plin. Flu. prope Tifernum in Samnitibus. Trenio*
 Truentum, *Fluvius regni Neapolitani terminus. Tronto.*
 Trunonus, *Fluu. Samnitum, qui & Vomanus Plin. Vomane.*
 Tungrorum fons *à Plinio celebratus hodie Zserborn vocatur.*
 Tuola, *Ptol. Corsica flu. Golo.*
 Turia, *Hispania flu. Guadalquivir rio.*
 Turrus, *Plin. flu. in Foro Iulij. Turro.*
 Tyras, *Europa flu. Nester.*
 Vacca, *vel Vacua, Fluu. Lusitania. Vega.*
 Vaga, *Flu. Angl. in Limonio monte oriens. Gouvvy, aliis Gvvy.*
 Vahalis, *Rhenus prope Neomagum cognominatur, Wael.*
 Valdanus, *Hungar flu. Valpo.*
 Varanius *Plin. Flu. Carnorum Veneta ditionis. Caloro.*
 Vardanus, *vide Achardeus.*
 Varus, *Flu. Gallia & Italia terminus. Varo.*
 Vatrenus, *Plin. Flu. Flaminia. Santerno.*
 Vedra, *Flu. Angliam à Scotia diuidens. Tueda.*
 Vfers, *Campan flu. Fanto.*
 Viadrus, *Germ. flu. Odera.*
 Vidrus, *Germ. infer. flu. Swartewater / à nigrore paludum, è quibus decurrit.*
 Vistula, *vel Istula. Wixel.*
 Visurgis, *Vesaris Sidonio. Wiser. German. fl. Die Weser / Varians clade nobilis, teste Paterculo. Itargus, Ouid. & Wiser Dioni.*
 Vitis, *Plin. Flamin. flu. Montone.*
 Vmbro, *Thusc. flu. Vmbrone.*
 Volerius, *Corsica flu. Rigi, aliis Fiuminale.*

Vomanus, *vide* Trunonus.

Vulturnus, *Fluv. in Neapolitano regno.*
Voltorno.

Xanthus, *Asia flu.* Sirbis.

I N S V L Æ.

Abantis, *vide* Eubœa.

Aborus, *Maris Illyrici insula, nunc*
Osero.

Acamanthida, *vide* Cyprus.

Achilleia, *Ἀχιλλεία & Ὀπουν* *Arriano.*
Euxini ponti insula, quæ & Leuce,
& Ὀπουν *Plin. vide Bory-*
sthenem Sydonisi.

Acis, *quæ & Siphnus, Cycladum una.*
Ἀκίς *Siphano.*

Ægates, Ægusa, *Maris Siculi insula.*
Maretimo, *aliis placet esse Fau-*
gnanam.

Ægialia, *ins. vicina Peloponneso.* Ce-
cerigo.

Ægimus, *Maris Africi insula.* Loto-
phagitis Zerbi.

Ægina, OEnopia, *Ἄγινα, οἰωνία.*
insul. Peloponneso propinqua. Le-
gina.

Æthalia *Plin. Ligustici maris ins. Ἄθαι-*
αία. Palmosa,

Æthusa, *Africi maris insula.* Limosa,
aliis Fauiana.

Alana, *insula Liuonici maris.* Alant.

Albania, *quæ quoq; Britannia minor,*
& secunda dicta fuit, Pars Albionis
insula Septentrionalis, hodie *Scot-*
landt.

Albion, *qui & Britannia, vel potius*
Prydania, insula quæ hodie An-
glia.

Amorgus, *Cycladum una in mari Æ-*
geo. Ἀμοργός *Rancale, Psychia, &*
Carcesia. Amurgo.

Anaphe, *Maris Ægei seu Cretici ins.*
Ἀνάφη *Namphio.*

Andros, *una Cycladum, Ἀνδρος, in Æ-*
geo mari. Andro.

Artemisium, Dianium, *Parua insula*
maris Tyrrheni. Monte di Chri-
sto.

Asteria, *Insul. vicina Cephalonia.* Di-
dascalio.

Astypalæa, *Cycladum una in mari Æ-*
geo. Stampalia.

Atalanta, *Exigua insula propinqua*
Eubœa è regione Opuntiorum. Ta-
landi.

Atlantis insula *Plat. forte America.*

Automate, *quæ & Hieria, è Cycladi-*
bus una. Ἀὐτομάτη *Suda.*

Baleares, *vel Balearides insulae, in ma-*
ri mediterraneo, quæ & Gymnesia
bina sunt, uno nomine complexæ, &
maiores & minores; illâ Maioricâ
re, hanc Minoricâ vocant *βαλεαρε-*
δες, γυμνεσιαι *Mallorca & Menorca.*

Baraca, *Ins. ad ostium Indi fluvij.* Diu.

Barace, *Asia ins.* Bazaim.

Barussæ, *Insula quinque in Mari Eo-*
Mindanao, Cailon, Subut, cum a-
liis duabus Circium versus.

Batauia, *Germania inferioris ad osti-*
Rheni portio. Nollant.

Bazacata, *Asiatica ins.* Basse.

Belbina, *in sinu Argolico ins. è region-*
Athenarum. Blenda.

Besbicus, *Propontidos ins.* Calomino
sive Calonio.

Bonæ fortunæ insula, *in mari Eo-*
Burneo.

Borysthenes *Steph. Ponti Euxini in-*
Achillea, Luce, Fidonisi.

Britannia, *Insula coniunctim Angli-*
regno & Scotia censetur, alioque
discriminis ergo, illa maior dicitur
olim etiam Albion, à rupium, quæ
procul adnauigantibus albican-
candore. Engellant. *Inglaterra Ita-*
& Hispan. Hec minor vel secund-
vocitatur, quæ Caledonia veteri-
bus putatur fuisse. Scotlant. *Esco-*
tia, Escoce. *Βρετανία* *Straboni.* *α-*
λβίων *ἢ ἰνός.*

Calau

Calautia. καλαυτεία *Ins. in sinu Argo-*
lico. Sidra.

Capreæ vel. Caprea, *Insula maris Tyr-*
rheni, ultra Surrentum Campaniæ
urbem. Crapi, *aliis Campanel-*
la.

Carpathos, *Mars Mediter. ins. prope*
Rhodon. Scarpanto.

Cartis Plin. *Cimborum peninsula.* Iut-
landia. Zuitlandt.

Casos, *Carphatij maris ins.* Casso.

Cassiterides, *Insula circa Hispaniam.*
κασιτεριδες. Afores.

Cephalenia, *Ionij maris insul.* Duli-
chium, Same, & Taphos. Cefalo-
nia.

Cercinna, *Afr. maris ins.* Carchana,
vel Ouerquenens.

Cerne Plin. *Menuthias Ptol.* κέρνη
Magadascar incolis, & Ysla de S.
Lorenzo Hispanis.

Chios. χίος. *Maris Ægæi ins. ferax ma-*
stiches optima, quæ & Etalia. Chio,
vel Scio. Saches *Turice.*

Chryse, *Ins. Asiae.* Iapan.

Cios, *Ægæi maris ins.* Zia.

Cicynethus, *Insula in sinu Pelasgico.*
Pontico.

Cituorum *Insula, in Danubio.* Schut.
German. Cituatu *Hungarice.*

Claros, *Ægæi maris ins.* Calamo.

Claudia, *Ins. maris mediter. non longe*
à Creta insula. Gozo. *ad quam D.*
Paulus appulit.

Claudos, *Ins. vicina Creta.* Antigos.

Clides, *Insulae adiacentes Cypro.* κλει-
δες. Capo bon Andrea.

Codanonia Mela, *Ins. sinus Codani,*
quæ hodie Zelandia. Zeelandt. *in-*
ter Dania insulas primaria.

Colinia, *vide Cyprus.*

Colubraria, *quæ & Colubrina.* *Insula*
maris Balearici, Ophiusa. ὀφισσα.
hodie Frumentaria, Hispan. For-
mentera, aliis Dragonera, & Mō-
colubrer.

Corcyra, Phæacia, Scheria, Dre-
panum. κερκύρας, Φακία, χερσίν.
Corfinium Cicer. Ins. maris Ionij
Corfu.

Corcyra Statio, *nigra dicta, Melitæis*
catulis ad feminarum delicias clara,
κερκύρας μελάνη. Cursola.

Cori, *Maris Eoi ins.* Nicouat.

Corfica, Cynus. κύβενος, θήκη. *ins. ma-*
ris Ligustici. Corfega.

Cos. κως, ἰδρύσσει, *Heraclide Pontico*
teste. Nymphaea, Caris. μερόπη.
Insula maris Myrtoi. Meropis. Lan-
go.

Collura, *Ins. prope Siciliam ad promon-*
torium Lelybeum. Fauagnana.

Colyre, Paconia, *Maris Africi insula.*
Corfura, Pantalarea.

Creta, Curetis, Idæa, Aeria. ἀερήνη,
ἰδαία κρήνη, μαργαρονήσος Gnopia.
ἱκατόμυπολις, à cētum urbibus, Hom.
dicta, Iouis incunabulis, & 100. vr-
bibus olim famosa. Candia.

Cuniculariæ Plin. *Insula vicina Corsi-*
cæ. Hisp. Coneiras.

Cyanæ, *vide Symplegades.*

Cyclades, *insula numerosa in mari Æ-*
geo. Isole del arcipelago.

Cynthos, *vide Delus.*

Cynethus, *Insula in sinu Pelasgico.*
Pontico.

Cyprus, Aspelia, Ærofa Festo, *quod in*
ea plurimum aris nascatur. κύπρος,
κερασία, σφηκία Lycophroni ἀμαθ-
σία Straboni, *μηονίς* Strab. ἀγκυρα-
νίς Steph. κερκασίς. Macara, Coli-
nia, Cryptus. Chittim *Hebrais.* Cy-
pros, Cypro.

Cynus, *vide Corfica.*

Cychera, *Ins. in sinu Laconico.* πορφυ-
εις, & Sciothera, Cerigo.

Cyzicus, *Propontidis ins.* Marmora.

Delus, *Cycladū nobilissima.* Scythias
Stephan. δῆλος, πυρπίλη. Asteria,
Chlamyda, Ortygia, Pelasgia,
Sdiles.

Demetrias, *vide* Paros.

Deorum insulæ *Ptol.* Cicæ *Plin.* prope *Hispaniam*. Yslas de Bajona.

Dia, *Ins.* Cretici maris, Creta vicina. Standia.

Diabate *Ptolom.* *Ins.* prope Sardiniam. Afinaria.

Dianium, *vide* Arthemisium.

Didyme, ex *Æoliis* una. Saline, aliis Panare.

Diodori insula, in ostio sinus Arabici. Babelmandel.

Diomedæ Insule sinus Adriatici prope *Apuliam*. Trimetus *Tacito*, Theucra. Isola di Tremito, ò S. Maria de Tremito.

Dioscurias, *Ins.* maris Indici. Zocotora, vel Zacotra.

Dulichium, *vide* Cephalenia.

Ebusus, Pityusa *Ins.* è regione Valentia in mari Balearico. Ibiza, Ayiuza, Yulça.

Echinades, Ionij maris prope Peloponnesum insula. ἐχινάδες. Cuzolari.

Egusa, quæ & *Ægate*, *Ins.* prope Sicil. Fauaguana.

Elaphusa, Ericusa & cætera insula. Merleia insulæ.

Ellopiæ, *vide*, Eubœa.

Emonia. Scotia orientalis *ins.* Maid.

Enisipia, Maris Lybici *ins.* Isola di Colombi.

Ericusa, Ericodes, ex *Æoliis* una. Alcudi.

Ericusa, *Ins.* propinqua Corcyra in mari Ionio. Paxo, Pacsu.

Erithæa, insula Geryonis, Lōdobris, in Mari Atlantico. Berlenguas.

Erithræa, vel Erythræa, Gades, *αἰδεργ.* *Ins.* in Herculeo freto. Continusa *Dionysio*. Calyz.

Eropia, *vide* Siphnos.

Erusa, *vide* Tenos.

Erythinus, *Ins.* Ponti Euxini prope *Bythyniam* *Ptol.* Farnasia.

Etalia, *vide* Chios.

Eubœa, *Ægai* maris *ins.* Boœtia *Grieci* *αἰβωία*, ἑβωπία, αἰβαντὶς *Hesiodo*, ab Abante Neptuni & Arethuse filio, *Steph.* αἰβωλὰς *Dionys.* μαχεῖς ὄχνη. Nigroponte.

Eubonia, *vide* Mania.

Euonymus, Hanc septem *Æoliis* annumerat *Solin.* Vulcanello. Nebrissensis dicit vocari Lustega.

Ficaria *Ptol.* *ins.* vicina Sardinia. Serpentaria.

Gades, *Ins.* *Hisp.* ad Herculeum fretum. Caliz.

Galathe, *Ins.* Tuneti vicina. Goletta.

Gaulos, Iunonis fanum *Insul.* exigua Melite vicina. Gozo.

Gissa, *Ins.* maris Illyrici Pago.

Glessaria *Plin.* Maris Balt. *ins.* Sudau.

Gurgades, *Ins.* maris Atlantici. Yslas de cabo verde.

Gymnesia, *vide* Baleares.

Helene, Cranæ. *κερωναή*, *Insula* contra Sunium Attica promontorium. Macroniso.

Herculis insula, *vide* Scombraria.

Hermea, *Ins.* prope Sardiniam. Tolaræ, & Molara.

Hesperides insulæ, vel Gorgades. Yslas de Cabo verde.

Hibernia, *ἱέρων* *Strab.* *Ins.* supra Britanniam, Iuerna *Mela.* ἱερία *Ptol.* Irlandia.

Hicesia, *Ins.* vicina Sicil. Panaria.

Hiera, Sacra, Therasia, Heratæa, *Insula* *Æolia* Sicilia adiacēs. Chelbo. Nebrissensis interpretatur Leuenzo, aliis Vulcania.

Hiera, *vide* in Automate.

Hieracum, *Ins.* propinqua Sardinia. Isola di S. Pierro.

Hylieffa, *vide* Paros.

Hyrie, quæ & Zacynthus. Zante.

Icaria, Icaros, ab Icaro impulsu. Doliche, Ichthyusa. ἰχθυόσσα, à piscium prestantia, teste Heraclide Pontico, ἰγγε & δολίχνη. Nicaria.

Ilua,

- Ilua, *Insul. in mari supero, inexhaustis chalybum generosa metallis.* Elba.
 Imbros, *Ægai maris ins.* Lembro.
 Inarime *Virg. Maris Tyrrheni insula.* *Ἰνάρη.* Hom. *Ænaria Plin. & Pithecusa Strab.* Ischia.
 Insulæ *Æoliæ, numero septem.* Merleias.
 Insulæ fortunatæ, *hodie* Canariæ. Canarias.
 Ios, *Ins. Homeri sepultura nobilis.* *Ἰός.* à *Cycladibus una in mari Ægeo.* Nio.
 Issa, *Insul. in sinu Illyrico maris Adriatici* Lissa.
 Isthmos, *Thraciæ & Peloponnesi terra angustus tractus inter binæ maria.* Hexameli.
 Ithaca, *insula maris Ionij, vicina Cephaleniæ, Vlyssis patria.* Compare.
 Iulia Cæsarea, *ad Gaditanum fretum insula.* Yssa de Columbi.
 Iuerna, *vide* Hibernia.
 Labadij, *insula in mari Eoo forte* Noua Guinea.
 Lala, *vel Veneris insula Ptol. maris mediterranei, iuxta marmaricam.* Isola del Patriarcha
 Lamellum, *ins. obiecta Liburno in mari Tyrrheno.* Malora.
 Latoa, *ins. Lybici maris prope Cretam.* Christiana.
 Lemnus, *ins. maris Ægei, Hypsipyleia tellus Ouid. & Vulcania.* *λεῖμνος πύλον ἢ φάτοιο, λῆμνος.* officina dicta *Cyclosum.* Stalimene.
 Leros, *Cycladum una in mari Ægeo.* Lero.
 Lesbos, *Egire, λέσβος, Ἰώσα Lycophr. πελασγία Eustath.* Metelina *hodie in mari Ægeo.*
 Leucas, *ins. inter Epirum & Cephale-niam.* S. Maura.
 Leucasia, *vide* Samothracia.
 Leuce, *vide* Achillea.
 Limnos *Ptol. ins. circa Angliam.* Bar-desey *Anglicè.*
 Lindis farna, *ins. Angl. propinqua, ad ostium Tuedæ flu.* Haligeilande.
 Lipara, *ex Æoliis insulis una.* Lipari.
 Londobries *Ptol. ins. Oceani prope Lusitaniam.* Erithya *Mela.* Barlinguas.
 Lopadusa, *Maris Africi ins.* *λοπαδῦσα Steph.* Lampidusa.
 Lotoa, *Ionij maris ins.* Guardiania.
 Lotophagites, *Meninx Plin. Mirnix Polyb. Africi maris ins.* Gelues, *aliq. volunt esse* Zerbi, seu Gerbes.
 Lyfna, *ins. maris Adriatici.* Liesena.
 Macaron, *vide* Achillea.
 Macaros, & *Macaronesus, vide* Creta.
 Macris, *vide* Eubœa.
 Mania, *qua & Menauia, & Eubonia, ins. inter Albionem & Hiberniam.* *hodie* Man *Anglice.*
 Maniolæ, *insul. Oceani Eoi.* Yslas de Praçel.
 Meagrus, *ins. prope Neapolim.* Castel del ouo.
 Meconus, *ins. maris Ægei, una ex Cycladibus.* Micole.
 Megaris, *insul. adiacens Neapoli Plin.* Oui.
 Melegene, *Ptol. Adriatici maris insul. Dalmatiæ adiacens.* Melena.
 Melitula, *Polyb. Melita Sophiano.*
 Melita, *ins. naufragio D. Pauli nobilis: & catellis Melitais feminarum delictis: nuper etiam inani oppugnatione exercitus Turcici.* *μελίτη.* Malta.
 Melos, *Zephyra, Cycladum una, inter Cretam & Sunium Achaïæ promontorium.* *μῆλος.* Milo.
 Meninx, *vide* Lotophagites.
 Menuthias, *ins. interiori Æthiopie adiacens.* *μῆνυθιας.* Madagascar, *vide* Cerne.
 Meroe, *Nili ins.* *μερόη.* *hodie* Nauleba.
 Hh s be, *quasi*

- be, *quasi optimorum portuum parens, dicitur, teste Iouio. Gueguere Castaldo, el Saba & Bed amare, Giraua*
- Mefna, *Peninsula Gall. Narb. Mese.*
- Molybodes, *ins. Sardinia vicina, quæ & Plumbea. Isola di toto.*
- Mona, *Insul. inter Britanniam & Hiberniam, Druydum sedes. Anglisea ab Anglis vocatur.*
- Monalida, *Ptol. Eubonia Glida. Mania, & Menauia Beda. Man. Ang.*
- Myconus, *Prouerbiis celebris insula, ex Cycladibus una in mari Ægeo. Nicole.*
- Mylæ, *Insul. circa Cretam. Gniosa & Listo.*
- Nanigeris, *Insul. Indici maris Ptolom. Zeitan.*
- Naxus, *Taurominium Solino. νάξ & Taormina.*
- Naxus, *etiam Dia, Insul. maris Ægei. δονουσίας. Strongyle σεργυλάη Ins. vini ferax, unde Bacchica Statio. Niosia.*
- Neritos, *Ins. Epiri prope Zacynthum Leucadia Strab. νήγυτος. Leucada S. Maura.*
- Neuris, *Propontidis ins. Marmora.*
- Nisyros, *in Caria ora ins. maris Myrtoi. νίσυρος & Nisaro.*
- Niuaria, *Vna ex fortunatis insul. Plin. Gomera.*
- Oche, *vide Eubœa.*
- ŌEnæ, *Ins. in Belgico mari sub Scandinauia. Oland.*
- ŌEnus, *Insul. Peloponneso vicina. Sapientia.*
- Ophiusa, *vide Colubrina, & Rhodus.*
- Orcades, *Insul. maris Septentrionalis prope Scotiam. Orcane, Orckues.*
- Ortygia, *vide Delus.*
- Osteodes, *Insula Æoliarum. Li Porcelli.*
- Paconia, *Ins. maris mediterranei. Pantalarea.*
- Pandataria, *Ins. maris Tyrrheni in sinu Puteolano. Palmarola.*
- Paros, *Vna ex Cycladibus. Minoia Solin. Zacynthus παρ & πικρία Nicand. δημήτειας ὕλην, μινώα Steph. ηὐθαγής, ὕληος Steph. Pario.*
- Parthenope, *Ptol. Tyrrheni maris ins. Palmosa.*
- Patage, *Cycladum vna Mergone.*
- Pathmos, *è Cycladibus vna, in mari Ægeo. Palmosa.*
- Peloponnesus, *Græc. Peninsula. πέλοπος νῆσος ἄγρος ἀχαιῶν Strab. & ἰάσιον, & ἰππιον, & ἰππόβοτον Eide. Apia Pelasgia, Morea.*
- Petanium, *ins. Lusitanica Perse quera.*
- Phæacia, *Corcyra Corfu.*
- Pharia, *Ins. sinus Adriatici. Lesena.*
- Pharmacusa, *Maris Ægai insula Parmosa.*
- Pharos, *Ægypti insul. contra Alexandriam φάρος & Faro.*
- Phœnicusa, *ex Æolidis ins. Feliculi.*
- Piperina, *Maris Ind. ins. Qualpenea.*
- Pitheculæ, *Insula non procul a Neapoli à figulina dicta, non à simiis. vide Inarime, Ischia.*
- Planasia, *Maris Tyrrheni ins. Sarduni.*
- Plemmyria, *Ins. in Syracusano portu. Isola di S. Martiano.*
- Plotæ, *Insula maris Ionij, quæ Strophades dicuntur. Striuali.*
- Pluitala, *Vna ex ins. Fortunatis Ptol. Isola de ferro.*
- Plumbea, *vide Molybodes.*
- Polyægos, *ins. maris Ægai. Polican-dro.*
- Porphyris, *vide Cythera.*
- Probatia, *Maris Siculi ins. Fauignane. aliis Lauenso.*
- Prochyra, *in sinu Puteolano ins. Pro-cida.*
- Proconnesus, *Propontidos insul. πρὸς ἡνῶν & Marmora.*
- Pxote, *Insul. ante Zacynthum. Plinio. πρὸς τῆς Πιυόδο.*
- Psychia,

Psychia, vide Amorgus.

Ptychia, Insul. propinqua Corcyra πτυ-
χία Isla del guido.

Pythiufa, vide Ebusus.

Rhene, insul. Cycladum. Phermene,
vel Fermenta.

Rhodus, Arabyria, Corymbia, Ophi-
ufa. ὀφισσοῦ Eustath. ῥόδος, τελευχὴς,
Eid. αἰθραία ins. maris mediterran.
clarissima Rhodo.

Sabadibæ Ptolem. Maris Eoi insula,
Cainam insulā cum duobus adiacē-
tibus.

Sacra insula, Sicilia vicina. Mareta-
mō.

Salamis, Salamin, ins. in Saronico sinu.
Coluti.

Lamos, insul. maris Ægei. Cyparissia.
κύπρις, ὄρυσσα Heraclidi Pontico.
κυπρίνια, κυπρίσια. Samo.

Samothracia, Leucosia, Ægei maris
ins. Samaudrach.

Sardinia. ἰχθυόσα Crispo, à vestigijs hu-
mani specie. συνδελιώδης Timao σαρ-
δῶ. Sardegna, Sardenna.

Saso Strab. ins. inter Epirum & Brun-
dysium Safeno.

Scardona, insula adiacens Liburnia.
Malconsejo.

Sciatos, Parua insula maris Ægai.
Sciato.

Scombraria, quæ & Herculis insula,
prope Carthaginem nouam. Escom-
brera.

Scopelos, Maris Ægai ins. Scopolo.

Scopulus, ins. maris Ionij. S. Maura.

Scothera, vide Cythera.

Scriphos, Cycladum una in mari Æ-
geo. Serfone.

Scyros, Cycladum una. σκίρος. Scyro.

Scythias, vide Delos.

Segettica, insula Sauro flu. circumflua.
Zygea Hungar.

Sicilia, Sicania, Triquetta, Trina-
cria. σικελία.

Sicinus, ins. maris Ægai. Sicino.

Simia, insula maris Rhodij Strab. Si-
mie.

Sindæ, Eoi maris ins. Celebes, Gilo-
lo, & Ambon.

Siphnus, Ænoa, Eroopia. σίφις. Exi-
gua ins. inter Cycladas Sifano.

Sphaacteria, & Sphagia, eadem cum
OEno prope Peloponnesum, ante Py-
lon ins. Sapiencia.

Stæchades, Massiliensium insule tres
in mari Gall. Plin. Isles d'hyerres,
ou d'or, Camargas.

Strophades, Plotæ. στροφάδες, πλωταί.
insula maris Ionij. Striuoli.

Strongyle, una ex Æoliæ. στρογγύλη.
Stromboli.

Sybota, insula inter Epirum & Corcy-
ram. Syuita.

Syene, Nili ins. σύνη. Guagera.

Symplegades, Insula ad Bosporum
Thraciū, quæ & Cyanæ. συμπλη-
γάδες, κυανέαι. Pauonare.

Syros, ins. Cycladum una. Syra.

Syrtes, insula Africi maris. σίρτες. Ba-
xos de Berueria.

Taphus, vide Cephalenia.

Taprobana, Nobilissima maris Indici
ins. ταπροβάνη, olim σιμενδὲς νῆς, &
postea etiam παλίχη Ptol. hodie Za-
motra, Sinnatra, alius Zeilan.

Tapfus, vel Thapfus, Ins. Sicilia adia-
cens, Virg. Isola de gli magnifi.

Telos, Cycladum una. τήλος. in mari
Carpathio. Episcopi.

Tenedos, Calydna. λευκός θρος Steph.
& Heraclidi. τένεδος, καλύδνα Eus-
tath. Insula in faucibus Hellepontis.
Tenedo.

Tenos, una Cycladum. ὑδρόσσα, ab a-
quarum abundantia. τήνος, ἱεροδοτῆς,
Demosth. Tine.

Teredon, ins. quam Euphrates bicornis
ambit. hodie emporium Balzana. τε-
ρὲνδον.

Thasos, insul. una Cycladum in mari
Æg. θάσος. quæ & Thelasia. Tasso.
The

Theganusa, *Plin. in sinu Laconico prope Peloponnesum inf. Ἰνζανῶσα. Caurera, vel Caura.*
 Therasia, *Steph. Maris Ægæi inf. prope Cretam. Santorini.*
 Therasia, *qua ἔστι ἐγγὺς Græcis, vicini Sicilia inf. Vulcania.*
 Thule, *Insularum nostri orbis pene postrema. Θύλη Islandia.*
 Tiquadra, *Inf. maris Balearici. Conjera, quasi cunicularia.*
 Tragurium, *Inf. cum oppido, Dalmatiae adiacens. Trau.*
 Tricadiba, *inf. maris Indici. Queilloa.*
 Trinesca, *Asiatici maris inf. Resiphe.*
 Trogylum, *Ionij maris inf. Gatoni.*
 Vecta, *vel Vectis, Inf. Britannici Oceani. Wycht.*
 Vectia, *Maris Illyrici inf. Ptol. Vegia.*
 Veneris insula, *adiacens Cyrenaicae regioni. Ysla del Patriarcha.*
 Zacynthus, *Hyrie. Ζάκυνθος. Inf. maris Ionij. Zante.*

PROMONTORIA.

Promontorium *Plin. Mons in mare prominens. ἄκρα, ἀκροτήριον, ῥίον Ἀπολλ. χύλη, ἐρείπνη. Hoofst. Cape, promontoire. Capo, promontorio. Cabo.*
 Abyla, *Africa promontorium ad Gaditanum fretum. Alminna en barbaria.*
 Acamas, *Promon. Cypri. ἀκράμας ἄκρα Ptol. Capo de S. Epiphanio.*
 Acra Iapigia, *vide in Salentinum.*
 Acritas, *Prom. Elidis in Peloponneso. ἀκρίτας ἄκρα Ptol. Capo Gallo, ὁ Capo de S. Gallo.*
 Ægitharsus, *Sicil. promon. ad occidentem. Capo di S. Theodoro, alij Capo di S. Vito.*
 Ampelusia Mele, *Mauritan. prom. ad fretum Herculis. ἀπελυσία. Cotes Ptolem. La punta de Alcazer. Ge-*

rardus Merc. interpretatur. Capo Spatello.
 Antiuestæum, *ἀντιεστῆον Ptolem. Britaniae prom. in Conubia, Belcrium Diodoro. βολέριον. Ptol. Peurhyn-guaed, alius S. Burien.*
 Aphrodisium, *Veneris promontoriū Hisp. Tarraconen. prom. ἀφροδισιον. Creux, ὁ cabo de Cruz.*
 Apollinis promont. *Minoris Africa. Rafamusat, alius cabo Zafran.*
 Apollonij Chersonesus, *Prom. Sicilia. Cabo Milazo.*
 Aræ solis *Ptol. Hisp. prom. post Nerium prom. Ca. de Mongia.*
 Araxos, *Peloponnesi prom. Chiatenza.*
 Argenum, *Lesbi prom. è regione Chij insula. Capo stellaro.*
 Arietis frons, *Criu. metopon. αἰετὸς μέτωπον. Promont. Creta. Hermico.*
 Arietis frons. *Taurica Chersonnesi promont. Famar.*
 Aromata, *Africa promont. Gabo de Guardafu.*
 Artabrum, *Galicia promon. quod ἔστι Nerium, ἔστι Celticum. νήριον. Cabo de finis terræ, vel S. Maria de finis terræ.*
 Artemisium, *vide Ferrarium promont.*
 Aruifium, *Chij inf. prom. Maluifia.*
 Asaborum promont. *in regno Ormutij regis. Cabo Mochandan.*
 Assum, *Troadis prom. S. Quaranta.*
 Asteris prom. *inter Samum ἔστι Ithacam. Didascalio.*
 Athenæum, *Prom. Campan. ἀθηναῖον. Campanella.*
 Atlantis promont. *in Africa ad Oceanum Atlanticum. Cabo de Alguer.*
 Auarum *Ptol. Hispan. promont. Cabo de Viano.*
 Barbarum promont. *Hisp. promont. Ca.*

- Ca. de Spichel.
 Boræum, *Afric. pro. Ca. Rasausen.*
 Brutium prom. *Calabr.* Bursano.
 Cænis, *Hetrur. prom.* Ca. del' arme.
 Caledonium, quod & Epidium, *Scot. promont.* Themul of Cantyræ.
 Candidum promontorium Numidiæ. Cabo Ferata.
 Caphareus Euboia.
 Carambis, *Galat. Promont.* Ca. Pifel-
 lo.
 Carapula, *Prom. Afris. Batalio. Pœnis vocatur* Gira flumar.
 Carfinum, *Magna Græc. Prom. quod & Cocinum dicitur.* Capo di Stillo.
 Carpasia, *Cypri prom.* S. Amona.
 Cassiope, *Corcyra ins. prom.* Casopo.
 Celticum prom. *vide* Artabrum.
 Cenæum, *Euboia promont.* κλωαῖον. Cabo Litar.
 Cepias, *Cretæ promont.* Ca. Monaster.
 Ceruaria, *Extremus finis Gal. Narbon. versus Hispaniam* La Corbiere.
 Charidemum prom. Ca. de carbone-
 ro.
 Charidemi. χαλιδίμης ἀκρωτηρίου *Ptol. Prom. Hispan. ad mare mediterraneum.* Ca. de Gates.
 Chelonates, *Peleponnesi promont.* Castel Torneso.
 Chersonesus Apollonii, *Septentrionalis tractus Sicil.* Caba Milazo.
 Chersonesus Aurea, *Asia regio.* Malaca.
 Chersonesus Cimbrica. χερσονήσος κίμβερικῇ Dania, & Jutlant.
 Chersonesus Taurica. Procopia, *vbi* Capha.
 Chrysoceras, auri cornu, *Thrac. promont. ad Bizantium.* χρυσόκερας Pera.
 Cimarum, *Cret. prom.* Cocus.
 Cimbrorum prom *Scagen.*
 Circeium, *Hetrur. prom.* Monte Cir-
 cello, ò S. Felicita.
 Claudia, Gaudos Mela, *Cretæ prom.* Gozo.
 Cnidos, *Prom. Caria seu Doridis.* C. Crio.
 Cocinthum, *Scyllaceum Plin. Magnæ Græc. promont. quod & Carcinum* Ca. de Stillo.
 Collaicum, *Cori Ptol. Cochi Arriano, Asia prom.* Ca. de Colle,
 Comaria, *Asia prom.* Ca. Comari.
 Corax, *Cretæ prom.* Cambrussa.
 Corii, *Asia prom.* Capo Canamcina.
 Gorium, *Cretæ prom.* Cambrafia.
 Criu metopon. κριὺ μέτωπον. *Cretæ prom.* Ca Leone, *aliis* S. Iani.
 Cromnium, *Cypri prom.* Ca. Gornachieto.
 Cumerum *Plin. Piceni prom.* Monte d'Ancona.
 Curianum *Gal. prom.* Sollac.
 Cyamum, *Cret. prom.* Cabo Spado, *aliis* Chizino.
 Cymeria, *vide* Cumerum.
 Cyparissum, *Peleponnesi promont.* Ca. Conello.
 Deorum vehiculum. θεῶν χῆμα. *Africa prom.* La punta de Lope Gonzales, *aliis* Sierra Siona.
 Dianium, *vide* Ferrara.
 Didyma, *Sicil. prom.* Salini.
 Diomedis promontor. quod & Hillis, *Illyria.* Ca. di Cista.
 Dion, *Cret. promont.* Capo della Fraschea.
 Domna, *vide* Rubeæ.
 Drepanum, *Cypri promont.* δρέπανον καὶ ἐγν. Ca. de Trapano.
 Drepanum, *Cret. prom.* Ca. de Melacha.
 Egitharsus, *Sicil. prom. versus Septentrionem.* Cabo S. Vito, *aliis* Cabo di S. Theodoro.
 Epidium, *vide* Caledonium.
 Erythræ, Leucimne, *in Ionia.* Cabo Rosso.
 Erythræum, *Prom. Cret.* C Rosso.
 Erythris,

- Erythris, *Asia minoris promont.* Ca. Rosso.
- Falacrium, *Promont. Sicil.* Raza culmo.
- Ferraria, *Hemeroscopiū Strab.* Dianium, & Artemisium *Hispan. prom.* ημιαεροσκοπίον. Cabo Martin, vel Denia puerto de Valencia.
- Focatiæ, *Prom. Flam.* Monte de Pefaro.
- Frons Africæ *Mela.* hodie Capo de buona speranza.
- Grammaria extrema, *Afric. promont. ad mare Atlanticum.* Gabo de Non.
- Gobeum, *Gall. prom.* Le four, alijs S. Matthieu.
- Graniacum, *Corfic. prom.* Amanza.
- Hemeroscopium, *vide* Ferraria.
- Heracleum, *Promont. Asia ad Pontum Euxinum.* Caeri.
- Herculis prom. *Africa ad Oceanum Atlanticum.* Cabo Cantin.
- Hermæa, *Mercurii prom. Africa prom. ad mare mediterraneum.* Cabo bon, alijs Cabo de Nubia.
- Hesperion ceras. *ἑσπερίον κέρασ.* *Afric. promont.* Cabo blanco, alijs verde.
- Hillis, *vide* Diomedis prom.
- Ianganorum promont. *Anglia.* Gogarth.
- Iapydium, *Magna Græc. promont.* Salantium, *alias* & Aera Iapydia *Plin.* Capo de S. Maria.
- Iarganum, *Asia minoris prom.* Capo de S. Maria.
- Iccium, *prom. Gall. ad mare Britannicum* Blackenelle.
- Isannium, *Hibern. prom.* Portmuck.
- Isthmos, Estrecho de Morea.
- Itanos, *vel* Itanum, *Cret. prom.* Paleocastro.
- Iunonis prom. *Puerto* S. Maria.
- Lacinium, *Hetr. prom.* Ca. dell' alicie.
- Lacinium, *Magna Græc. prom.* hodie Columnæum. Capo delle colonne, columnas.
- Lectum, *Prom. inter Æolidem & Troadem, Plin.* Scorpiata.
- Leo, *Eubœia promont.* λέων. Ca. Mantello.
- Leucimne, *Prom. Corcyra inf.* C. bianco.
- Leucopetra, *Brutiorum prom.* Spartauento en Calabria, ò capo delle arme.
- Lilybæum, *prom. Sicil. versus occidentem.* λιλύβη *Dionys.* λιλυβῶν *Strab.* Capo di boei, *Siculus vocatur oppidum in ipso promontorio* Marsala.
- Lunæ promont. *in Lusitania.* Rochan de Sinna.
- Lunarium prom. *Hisp. ad mare mediterr.* Ca. de Vallis, alijs. Ca. palafiguel.
- Magnesia, *Prom. Macedon.* Ca. Verlichi.
- Magnum promont. *Hispan.* Ca. de Cascau.
- Malea, *Malepon. prom.* Maleum. Ca. Malio.
- Massici, *Montis prom. in Campania felici.* Montedracone.
- Mega, *Prom. Africa.* La guarda.
- Mercurii prom *in Sicil.* Capo buono Cabo bueno.
- Mercurii prom. & Pulchri promont. *Circa Clupeam Africa minoris ad mare mediter.*
- Mercurium *Plin.* Hermea *Ptolom.* Ca. bono.
- Metagonites, *vel* Metagonium; *Nu- midia prom.* Cabo de tres forcas.
- Mineræ prom. *in Campano.* Ca. de Minetua.
- Misenum prom. *in ora Campan.* Monte Miseno.
- Nerium prom. *vide* Artabrum.
- Notium, *Austrinum prom. Hibern.* Cabo de mar.
- Nouantum, *Scot. prom.* Ardermoutheade.

- Odyſſea, Vlyſſea. *Sicil. prom.* Ca. Mar-
 za.
 OEaſon *Hiſpan. prom. iuxta illud quod*
hodie vocatur Fontarabie.
 Oenanthia, *Aſia prom. ad pontum Eu-*
xinum. S. Sophia.
 Onæum, *Dalmat. prom.* Capo Cūma-
 no, ò Sabionello.
 Onchimus, *Epiri promont.* Santi qua-
 ranta.
 Pachynus, *Sicil. prom. πᾶχυνος.* Capo
 paſſaro. *Hiſp.* Cabo pacino.
 Paneus, *Chij inf. prom.* Phanale.
 Panceus mons, *Thrac. prom.* Malaca,
 & Caſtagna.
 Panormus, *Achaia prom.* Raphei.
 Panormus, *Creta prom.* Vouliſmeni.
 Panormus, *Epiri prom.* Panormo.
 Parthenium, *Taurica Chersonesi prom.*
occidentale. Roſophar.
 Paſcum, *Creta prom.* Spata.
 Pedafium *Cypri prom.* Ca. de la Grie-
 ga.
 Pelotus *Sicil. promont.* Ca. de la torre
 del faro.
 Phalacrium, *Sicil. promont.* Raſocul-
 mo.
 Phanæ, *vel Phaneus, Chij prom.* Capo
 Maſticho.
 Phrurium. *φρυγίων ἄκρον.* *Cypri prom.*
è quo precipitabantur, qui Aram A-
pollinis attigerant. Capo bianco.
 Pictonum, *Promont. Gall.* Vornoc.
 Plemmyrium, *Sicil. prom.* Cabo maſ-
 ſa Vluuieri.
 Pæcilafium, *Creta inf. prom.* Pentalo,
alijs Selino.
 Populonium, *Hetrur. prom.* Porto ba-
 ratto, *alijs* Capo Campana.
 Poſidoniæ, *Promont. Lucania.* Capo
 Leucoſo.
 Pſichium, *Promont. Creta.* Sichino. *a-*
lijs Briotiſa.
 Pyxentum, *Prom. Luca.* Capo de Pi-
 ſciota.
 Raptum. *Africa prom.* Ptol. Mapale.
 Rhium & Antirrhium, *Duo Græcia*
prom. quibus clauditur ſinus Corin-
thiacus. El ſtretto delli caſtelli de
 Lepanto.
 Rubæ, *Prom. Liunia ad Ealticum*
mare Dagherort : Becano vero
 Wardhauf in Scandia.
 Sacra petra, *Creta prom.* Ca. Orſo.
 Sacrum prom. *in Luſitania.* Cabo de
 S. Vincente.
 Sacrum prom. *Lycia promont.* Capo
 Chelidoni.
 Sacrum Prom. *Corſica.* Seghe, *alijs* Ca-
 po Corſo.
 Salentinum, *Apul. prom. quod & Ia-*
pygium, & Salentum. *ἀνὰ τὰ πρυ-*
γία. Capo de S. Maria.
 Samonium, *Cret. prom.* Ca. Salamone,
vel Salamo.
 Santonum, *Gall. prom.* Maluaſon, *alijs*
 Blaye.
 Scombraria, *Prom. Hiſp. Batic.* Ca. de
 palcs.
 Scylla, *Calabr. scopulus.* Scyllo.
 Scyllæum, *Peloponneſi prom.* Ca. Scylli,
vel Ca. de Sygiilo.
 Scyllæum, *Brutiorum prom.* Garofilo
 en Calabria.
 Scyllaceum, *vel Scyllatium caput*
Magna Græcia prom. Ca. de Squil-
 laci.
 Scythicum, *Prom. Cantabrorum.* Ca-
 bo di Figo.
 Sepias, *Macedon. promont.* Capo Ma-
 naſter.
 Sextiaria extrema, *Africa prom.* Gal-
 ba.
 Sigæum Troadis. *σίγαιον ἄκρον.* *Prom-*
ont. è regione Tenedi inſul. Ca. de
 Ianizzari.
 Solis mons *Africa promont.* Ca. Can-
 tin.
 Solis promont. *Africa.* Cabo de Bo-
 ſador.
 Sperchia, *Promont. Maced. ad ſinuum*
Maliacum Pthelia.

Arminius, *Mons Hisp.* Armino monte.
 Afis, *Mons umbria.* Afis.
 Aspis, *Pars montis Atlantis in Africa.* Meies.
 Athos, *Mons inter Thraciam & Macedoniam.* ἄθως. Monte sancto hodie; propterea quod monachis desertum colentibus frequentetur. Monte claro. ἄγιον ὄρος & Gracis hodie.
 Atlas, *Mauritania mons, quem incolae Clarium montem vocant, teste Ionio.* ἄτλας. quem Aditini incolae olim nominasse, refert Martianus Capella. Hanchisa, alijs Deris, & Adderis.
 Aureus mons *Ptolom. in Corsica ins.* Monte Gradacchio.
 Aureus mons, *in Hungaria.* Mach-ecgf Hungarice.
 Balista, *Cispadanae regionis mons.* Monte Balesta, vel Valestra.
 Cabubarra, *Arabiae felicitis mons.* Darzira.
 Cæcius, *Mons Hungar.* Den Scheckel.
 Calpe, *Mons Hispan.* ad Gaditanum fretum. Gibraltar.
 Campi lapidei, *in Gall. Narb.* La crau.
 Campi macri, *Strab. in Lombardia Cispadana.* Valle de Montirono.
 Carpathus, *Hung. mons Targal Hungarice, den Münch / Wurtgarten / schneperg / Watter Germ.* Huus altissima iuga (qua Solino Sarmatiae montes sunt) hodie Sclavorum lingua vocantur Tatri.
 Carucus, qui & Pyrenæus, *German. mons. Prenner.*
 Catadupa, *Montes Nili, de quibus precipitat cum ingenti fragore, unde nomen.*
 Caudina vallis, *in Hirpinis Samnij.* Valle di Gardano.
 Caunus, *Hispaniae mons in Pelendoni- bus.* Moncaio.
 Cecius, *Mons Austria, comprehendit*

omnem eum tractum, qui hodie vocatur Kalenberg / Schneeberg / Herzberg / Deubsberg / Hengstberg / vnd Plaiß.
 Cemenelion, *Ligur. mons.* Cameliono.
 Cemenus, *Ptol. alijs Gehenna, & Cebenna, Gal. mons.* Les montaignes d'Auvergne, montaignes de Ceuennes.
 Ceraunia, & Acroceraunia, *Epiri montes.* Montes de Chimera, vel Cimariotti.
 Chyrsites, *Mons Macedoniae fodinis inclutus, Siderocapla hodie.*
 Cigunus, *Flamin. mons, Strab.* Cero-gnone monte.
 Circaeus, *Mons Latij maritimus, in quo Circaum promont.* Ptol. Monte Circello.
 Claudius, *Mons Hungar. cuius iuga occidua Cilienses vocant Den Vogel / Rochigorberg / Werenge.*
 Comagenus, *Mons Austria Hannpurger Berg.*
 Corytus, *Umbria mons, Monte coruo.*
 Cyminus mons, *iuxta lacum Cyminium.* Monte de Viterbo.
 Cyclopum scopuli, *iuxta Siciliam.* Gli Faraglioni.
 Cytharius, *Macedon. mon.* Xerolibado.
 Dicta, *Mons Cret.* Labyrintho, alijs Sethié & Lasthi.
 Didyma, *Montes in Thessalia.*
 Didymi, *Montes in Arabia felici, Ptol.*
 Didymus, *Mons in Galatia, Ptol.*
 Didymus, *Mons in Asia minori, Ptol.*
 Dimastus, *Mons in Nicone ins. Plin.*
 Dindymus, & a, *iuga sunt montis Ida in Phrygia.*
 Eryx, *Sicil. mons.* ἑρως. Monte di S. Iuliano.
 Gallicanus mons, qui & Massicus *in Campania felici, generoso vino olim*

- lim nobilitatus.* Monte Gerro, mō-
 te Ragono.
 Garganus, *Mons Apulorum Daunio-
 rum.* M. de S. Angelo.
 Gabenna, *vide* Gemenus.
 Gessacus, *Mōs Hungar.* Der Scheefel
 Hæmus, *Thrac. mons argenti fodinis
 celebris.* Monte argentato *Ital.*
 Balban *Turcis*, Cumouiza *Scla-
 uis.*
 Herminius mons *Casari, in Lusitania.*
 Monte Arminno.
 Hyperboreus mons, Riphæus *Plin.*
*Samarita ad Oceanum septentriona-
 lem.* Camenoipoyas, *id est*, Cingu-
 lum terra.
 Ida, *Creta ins. mons.* Pfiloriti.
 Imaus, *Maximus mons Asia, in quo
 Tartaria reges omnes sepeliuntur.*
 Ultai.
 Iouis mons, *Mela Hispan.* Tarraco-
 nensis prope Barchinonem. Monte
 Iudaico.
 Ifidis mons, *in urbe Augustana.* Tsen-
 berg.
 Itabyrius, *Ptol. Mons Palestina, qui
 Thabor in sacris libris.*
 Iura, *Mons Gall. Narbon.* Galliarum
 terminus. Monte de Faueilles, mōt
 S. Claude *alijs.*
 Iura mons, qui Iurassus *Strabon. &
 Ptolem.* varia habet apud Heluetios
 nomina, alibi Boenzberg/alibi Hou-
 wenstein/alibi dictus Nouū castrū.
 Lepas vertex *Thucyd. Sicilia mons.*
 Monte Crimiti.
 Letus *Liui.* Mons Lombard. Transpa-
 dana. Alpi di S. Pellegrino.
 Leuci, *Creta mons.* Madara, & Spa-
 cia.
 Leucogæi, *Campan. colles Plin. inter
 Neapolim & Puteolos.* Lunera.
 Ligurum montes. *in Thuscia.* Mon-
 tagna di Carrara, & di Lunigia-
 na.
 Lucullianus collis, prope Neapolim.

- Pizzo Falcone.
 Lunæ montes, *in Africa, è quibus Ni-
 lus oritur* Bed.
 Mariani montes, *in Hispan. Betica.*
 Sierra Morena.
 Massicus, *vide* Gallicanus.
 Melanes, *Palaestini montes Ptol. qui &
 Sinai & Oreb in sacris literis cele-
 brati promulgatione legis à Deo Mose
 tradita.* Sinai Christianis, Turla
 Mauris.
 Melibocus, *Cattorum mons.* Eagenel-
 leboge.
 Minarii, *Montes altissimi Somaria re-
 gionis, Anglia* Minedepehille.
 Mons Argentum, & saltus Tygenfis,
*Hispan. tractus, qui hodie vocatur Sier-
 ra d' Aleazar.*
 Nebrodes, *Mons Sicil.* Maduma.
 Oeta, *Thessal. mons in confinibus A-
 chaia & Macedon. in quo Hercules
 viuis in pyram insiliit.* Bunina.
 Olympus, *Macedon. editissimus mons.*
 Olympo.
 Orbeius, *Thrac. mons.* Karopnize.
 Oropus, *Boeotia mons.* Sucamino.
 Orospea, *Hispan. mons.* Sierra morena
 Clusio, *alijs* Sierra Molina, *alijs* Si-
 erra de Granada.
 Pangeus, *Mons Thracia, argenti fodinis
 nobilis* Malaca, & Castagna.
 Parnassus, *Nobilis Achata mons, Musis
 olim sacer.* παρναξος. Liacura *alijs*
 Parnasso.
 Periardes, *Asia mons,* Leprus hodie Io-
 uio quasi frugifer, ob summam rerum
 omnium fecunditatem.
 Phiternus, Tifernus *Plinio, Iapygia
 mons in Apulia Daunia.* Monte Bi-
 sano.
 Pindus, *Mons inter Acarnaniam &
 Thessaliam.* Mezzouo.
 Pinifer mons, *in Nortgoia, inter Bam-
 bergam & Norebergam, quatuor in-
 signium annuum pater, & metallorū
 ferax.* Sichtelberg.

Pœnina vallis, *Germ Regio. hodie Val-
lesia, Helvetijs fœdere iuncta. Wal-
sisserland.*

Pyrene, Pyrenæus mons. *πυρηναιος
ὄρος. Mons Comitatus Tyrolis.
Prenner.*

Pyrenæi montes, *qui Galliam & Hi-
spaniam diuidunt.*

Rhetica iuga *Plin. Lombard. Transpa-
dana montes. Monte Braulio.*

Rhodope, *Thrac. mons. Valiza, mon-
tagna d'argento.*

Rigodulus vallis. *Der Enssel.*

Riphæus, *vide Hyperboreus.*

Quirinalis mons, *Roma. Monte Ca-
uallo.*

Saltus Tygenfis. *vide Mons Argen-
tum.*

Segaunorum vel Teguliorum mon-
tes, *in Thuscia. Montagna di Car-
rara & Lunigiana.*

Semanthini, *Montes in Asia auriferi.
Idifa.*

Setius, *Mons in Gallia Narbon. Capo
di Sere.*

Seuerus mons, *sive tetricus, in Sabinis
Monte seверо y negro.*

Sinai, *vide Melane.*

Solis mons, *in Mauritania Tingitana.
Ca. Cantin.*

Soraacte *Horat. Mons in Faliscis. Mon-
te di S. Siluestro.*

Sudeti montes, *German. montes. Siche-
telberg.*

Taburnus, *Mons Campan. felicit. Mō-
te Taburo.*

Tagrus, *Lusitan. mons, Varroni, Sin-
tra.*

Tarpeius mons, Saturnius, Capito-
lium. Campidoglio.

Taurus, *Mons Asia, qui in sacris literis
Ararat dicitur.*

Teguliorum Montes Thusc. Monta-
gna di Cartara.

Thermopyle, *Mons Phocidis, qui fau-
ces habet angustissimas. Terremoto.*

Tifata, *Mons Calabr. felicit. Monte di
Capua.*

Tifernus, *vide Phiternus.*

Tinni montes *Strabon. alijs Tuniatū,
in Hetruria. Montuniata.*

Tritolinus, *Mons inter Baias & Pu-
teolos Saluiati.*

Vesulus, *Mons Liguria, unde Padus o-
ritur. Monte veslo.*

Vesuvius, Vesbius vel Veseuius, Meu-
lus Vibio Sequestro, *Campania feli-
cis mons. Monte de Somma.*

Vinius, *Mons Cantabr. Floro. Monte
de Oca.*

Voceius mons *in Helvetijs, vel Voce-
tius. Boetzberg.*

Vogelus, *in finibus Lingonum, unde
Mosa oritur. Monte de Voga en Lo-
rena Mont de Fauciles, Pineto.*

S I L V Æ.

Arduenna sylva, *in Gallia Belgica.
Bosch van Ardenen. Luttichen
Waldt. Germ.*

Algidum, *Nemus mediterraneum La-
tij, Selua del Aglio.*

Sylva Hercynia *Casar. Orcynia silua,
Martiana sylva. ἱερωνία ὕλη Iulia-
no. Schwarzwaldt/Harzwaldt.*

Sylva Mesia, *in Veientibus. Bosco de
Baccano.*

Syluana Semana, Bacenis *Cas. Selua
Thuregia, Thüringherwaldt.*

Lucus Vuifinius, *in Hetruria, Bosco
de monte Fiascone.*

Ingriones, *German. sylva. Der Speß-
hart.*

Vitulonia sylva, *Hetrur. sylva. Selua
Verletta.*

R E G I O N E S.

Achaia, *in Peloponneso regio, in qua
Nauplium. Romania.*

Adiabena *Affyr. regio. Botan.*

- Ægyptus.* αἴγυπτος, αἴγυψ. *Afric. notissima regio.* Egypto.
- Ægyptus inferior, quæ & Delta, à triangulari specie vocatur, quæ & stringit Nilo pretegitur, ab oriente Bechria dicta, & ab occidente Eirif.*
- Ægyptus superior, quæ & Thebais. hodie Sahid vocatur.*
- Ægyptus Mesec, in scripturis, à Meserem Chami filio. χαμ σκηνώματα. dicta est etiam Ægyptus, tabernacula Cham.*
- Æmathia, Regionis pars, quæ nunc Macedonia. Phtiotida.*
- Æmylia. Ital. Reg. Lombardia di qua del Po.*
- Æthiopia, Hebrais Chus, quasi nigra vel nigredo, Regio Africa.*
- Ætolia, Regio inter Acarnaniam & Phocidem. αἰτωλία. El Despotado.*
- Africa minor, cum utraque Mauritania. Barbarie hodie. Barbarijen. Barueria.*
- Albania, inter Colchidem & Armeniam Asia regio. Seruan. Cipiche Castaldo, alii Zuiria, alii sic annotant, in Comania Tartarorum regione contineri Colchidem, Albaniam & Hiberiam.*
- Albania, quæ & Britannia minor, vel secunda, hodie Scoria, regnum.*
- Analitiorum regio Gall. Narbonensis. Prouence.*
- Anthemusia, Asia reg. Aliduli.*
- Aprutium, Regio inter Picenum & Apuliam. Samnium. Abrusso.*
- Apulia Daunia, Ital. regio. Puglia, piana.*
- Apulia Peuceria, Ital. regio. Tetra de Barri.*
- Aquitania, Gall reg. versus Hispaniam. Aremorica. Guyenna.*
- Arabia felix, Asia regio. Aiman, vel Ayaman.*
- Arabia deserta, Hebrais Cedar. Beria-ra.*
- Arabia petraea, quæ & Nabathæa Plinio & Strab. Palestina contermina, Asia regio. in sacris literis eam incolunt Amalechita. Barraab, alius Bengancal.*
- Arachosia, Asia reg. Cabul.*
- Arachotis, Asia reg. Chesmur.*
- Argia, Peloponnesi regio. Saccania, aliis Romania.*
- Aria, Regio Asia. Sernere Mercatori, aliis Corazan.*
- Ariaze, Asia Regio. Decan.*
- Armenia maior, Asia regio, quæ & Basilisena. Turcomania.*
- Armenia minor, quæ & Leucosyria Procopio, Asia reg. Anaduole, aliis Pegiam.*
- Armorica, Britannia Gallia, sonat autem super mare. vide in Insulis Bretaine.*
- Armuzia, Regio Asia ad fretum sinus Persici. Ormuz, regnum.*
- Asia minor. Natolia hodie.*
- Asia propria, As. minoris reg. Sarcum.*
- Aurea Chersonesus. As. reg. Malaca.*
- Bactriana, As. reg. Carassan.*
- Bætica, à Vandalis Hispaniam instantibus Vandalia dicta, hinc Andalusia.*
- Barbaria, Æthiop. reg. Ptol. Quiloa forte.*
- Basilisena, As. reg. Turcomania.*
- Bithynia, Regio As. minoris Bursia.*
- Bodini, Regni Polonia regio. Podolia.*
- Bogdomantis, Regio Asia minoris. Chiutaie.*
- Boiohemum, quasi Boiorum domicilium, vulgo Bohemia, Behem.*
- Brutium, Ital. reg. Calabria.*
- Cambria, Britan. reg. Wallia.*
- Campania felix, Ital. regio, Terra di lauaro, Lauorini campi.*
- Cantabria, Hisp. reg. Biscaia.*
- Cantium, Britan. reg. Kent.*
- Cappadocia, Asia minoris reg. Amasia.*

Carmania, *As. regio ad sinum Persicum.*
 Reyno de Narfinga.
 Carmania felix, *Asia regio.* Turque-
 stan.
 Carmina deserta, *As. reg.* Dulcinde
 desertum, Narfuga Iouio.
 Carnia, *nunc Carinthia.* Crani.
 Celtiberia, *Hispan. reg.* Reyno d' Ara-
 gon.
 Chalcidica, *Græc. regio.* Iamboli.
 Chaldæa, *As. reg. quæ & Babylonia,*
 Azamia Belonio.
 Chaonia, *Epiri ditio.* Cannina.
 Cilicia, *hodie Caraminia, quod ad A-*
manum, sic dictum, quasi atrum
montem, propter exustas cautes, ia-
ceat. Cara magna.
 Colchis, *As. reg.* Mengrelia.
 Comagena, *Syria reg.* Euphratisia.
 Corinia, *Britan. insula regio, à Corino*
palestrita nuncupata. Cornubia
aliis. Cornevalle. Cornouia et-
iam.
 Cyrene, *Cyrenaica regio, quæ & Penta-*
polis, Afric. regio. Corena.
 Dacia, *Scyth. regio.* Moldauia, & Wa-
 lachia,
 Dacia mediterranea, Ripensis. Sie-
 benbürg/Herdel Hungarice. Tran-
 siluania.
 Dalmatia, *Illyrica regio, Liburnis con-*
termina. Slauonia de mar.
 Dardania, *Europ. reg.* Boffina, Boffen.
 Daretis, *Reg. As.* Adilbegian.
 Epirus. Ἠπειρος. *Græc. reg.* Cimera, Al-
 bania.
 Flaminia, *Ital. reg.* Romagna.
 Florum Iulii. Friuli.
 Galatia, *quæ & Gallogræcia, As. mi-*
noris regio. Amasia hodie Chianga-
 re Castaldo.
 Gallecia, *Regio citerioris Hispan.* Ga-
 lizia.
 Gallia. γαλλία, *vel κελτογαλλία.*
 Aquitanica. ἀκλιταία, *quæ montes*
Pyrenæos attingit.

Belgica βελγική. *quæ inter Sequa-*
nam est & Scaldim.
 Bracata, *quæ & Narbonensis, Delphi-*
natum continet cum Prouincia, &
terra Languedocæ.
 Transpadana, *Ital. reg.* Lombardia di-
 la dal Po.
 Cispadana, Aurelia, *vel Æmilia, Ca-*
tone teste, olim etiam Bianorea, à
Bianore O Eno.
 Celtica, *quæ & Lugdunensis.* λυγ-
 δωνοσία.
 Comata, *habet Celticam, Aquita-*
nicam, & Belgicam.
 Togata Plin. Cisalpina Plin. Lom-
 bardia Cispadana, Romandiola
nunc, Romagna, Nebrissensis Lom-
bardiam complectitur.
 Transalpina, *quæ & Celtogallica.*
 Gedrosia, *Asia reg.* Gest, *aliis* Gusara-
 te.
 Germania, *Vide in Germani.*
 Græcia, *Europ. regio incolis Græcis Ro-*
mechi vocatur, Turcis Horome-
 li.
 Haginoia, *Belgij regio.* Henegouwe.
 Hettruria, *Thuscia, τῆρρῶνία* Pelasgia.
 Tyrrhenia, Toscana.
 Histria, *olim Iapigia, teste Plinio, Ital.*
regio. Istria.
 Hispania, Iberia, Hesperia vltima. ἰ-
 βηρία Ptol.
 Vltior, seu Bætica Andalusia.
 Citerior, *quæ & Tarraconensis, &*
Lusitania.
 Hyrcania, *As. reg.* Diargumont, *aliis*
Straua, & Mesandaram.
 Iberia, *Pars Hispan.* Ibero fluuio proxi-
 ma. Reyno d' Aragon.
 Iberia, *Regio As.* Colchis finitima. ἰβη-
 ρία Georgia.
 Illyris, Illyricus. ἰλλυρῖς. Esclauonia.
 India extra Gangem, *As. reg.* Heuila
Hebr. Mucini.
 India intra Gangem, *As. regio.* Indo-
 stan.

Ionia, Af. reg. Quiscon. Turcis.

*Italia, OEnotria, Aufonia, Hesperia, Camesena antiquitus. ἀπὸ τῆς Λύ-
coph.*

*Latium, Ital. regio. Campana di Ro-
ma.*

*Lectorum Regio, in India extra Gan-
gem. Regnum Pego.*

*Liburnia, Λιβυρία Ptolom. Regio inter
Illyridem, & Dalmatiam, nunc
Croatia, Crabaten, Croace, el cō-
tado di Zara.*

Liguria, Ital. reg. Riuiera de Genoua.

Lucania, Ital. reg. Basilicata.

*Magna Græcia, Iapygia, Mesapia, à
Mesapo duce. Salentina, Apulia, Ca-
labra superior.*

*Margiana, Media regio Ieselbas, aliis
Zagatai.*

*Marmarica, Ægypto & Lybia vicina.
Barcha.*

*Mauritania, & traq, cum Africa mine-
re, uno nomine vocatur Barbaria.*

*Mauritania Tingitana. Reyno de
Maroch.*

*Mauritania Cæsariensis, Regnum
Thremesinum.*

*Media μεδία ἀπὸ γαγγύια Cedreno, A-
sia regio ad mare Caspium. Seruan.*

Melitene, Af. reg. Aracghelaram.

*Menapiscus pagus, Belgica reg. Flan-
dria.*

*Mesopotamia Af. reg. Aramnehatim
Hebr. quasi Syria fluniorum. quod
hinc Tigri, hinc Euphrate amibibus
inclusa sit. Diarbech.*

Messapia, vide Pamphylia.

*Mœsia, vel Mysia superior, hodie Ser-
uia & Bosna, & aliqua ex parte Ra-
scia, & vult Petrus Ranzanus.*

*Mœsia inferior. Bulgaria, & Wala-
chia.*

Mysia, Af. minoris regio. Bursia.

Nabathæa, vide Arabia.

*Nerigos Plinio, qua nunc Noruegia,
Regio Scandinavia in Arctum late*

excurrens. Nortwegen.

*Nicomedia, Af. minoris reg. Comidia
nostris. Nicor Turcis.*

*Noricum pro Austria, pro Bavaria, &
parte Styria νορικό.*

*Numidia, Af. reg. Biledulgerid. Re-
gnum Tunetanum.*

Numidia noua. Reyno de Bugia.

*Ophir. Hebr. Vrphen. Eupolemus vo-
cat. Peru regio.*

Palmurena, Af. reg. Arden.

*Pamphylia, qua & Messapia. Af. mino-
ris reg. Parthenia, Serilia.*

*Pannonia superior, vel prima ἡ ἀνω.
qua & Valeria. Austria inferior cum
Styria.*

*Pannonia inferior, Polonia ἡ κατω-
Hungaria.*

*Paphlagonia, Af. minoris reg. Ana-
doule.*

Parthia, Af. reg. Arach.

Parthiene, Parthia pars. Delin.

Persia, Af. reg. Farfi.

*Peucetia, Reg. Ital. vel Apulia Peucetia
Tierra de Barry.*

Phrygia, Af. minoris pars. Sarcum.

Phrygia magna, Φρυγία μεγάλη.

*Phrygia minor, Φρυγία μικρά, qua &
τρωάς, teste Ptolemæo, ἡ οὐ ἐκ τῆς τρω-
αί, Eustath.*

*Picenum, Ital. reg. à Pico Martio dicta,
Blondo etiam Marca Firmiana.
Marca d'Ancona.*

*Pieria, Regio in finibus Macedon. Æma-
thia ante dicta. Lacosichia.*

*Rhetia prima vel superior. Swanen.
Sueuia Schwaben.*

*Rhetia secunda vel inferior, Pars Ba-
uaria.*

*Roxolania Ptol. qua hodie Russia ru-
bea, Ruthenia, & Russia meridio-
nalis vocatur. Neussen / sub regno
Polonia.*

*Sacaram, Regio in Asia. Desertum
Belor,*

*Saltus Galliani Plinio in Flaminia I-
talia*

Italia regio. Galeata.
 Saltus Prouinciæ Narbonensis. Câte de Sault.
 Samium. Abruzzo.
 Sauia Pannonia, *Europ. regio.* Slaunia.
 Scythia inter Taurum, *As. reg.* Mongal.
 Serica, *Regio seu prouincia Asiae.* Cataio, *aliis* Cambalu.
 Sinæ, *As. reg.* China.
 Sogdiana, *As. regio.* Maurenhaer / *aliis* Corasina.
 Sufiana, *As. reg.* Cusistan, *aliis* Sufay, *aliis* Cus, *aliis* Zaque ysmal.
 Syria. *συρία*, *εὐφρατίς* Steph. *ab Euphrate amne.* Soria.
 Taurica Cherfonesus, *Europ. pars.* Perocopska & Gefara, *aliis* Gazaria. *Dominicus Niger eius partem meridionalem Gothiam vocari, ut septentrionalem Gazariam, annotat.*
 Theria *Regio Alpina*, hodie Comitatus Tirolensis. Tirol.
 Thessalia. *Ἰετταλία.* *Grac. reg.* Comenolitati, *aliis* Lamina, & *reclius.*
 Thracia, *qua* & Perca olim, & Aria, & Scyton. *Europ. reg.* Romania.
 Troglodytica, *Æthiop. reg.* Reino de Melinda.
 Turdetania, *Hisp. Bar. reg.* Reyno de Murcia.
 Valentia *Ammiano*, *Reg. Angl.* Wales.
 Valeria, *Pannon. pars*, in honorem Valeria Diocletiani filia nominata, teste Marcellino, hodie Styria, *qua* & Pannonia interamnensis. Steir-marc.
 Venetia. Marca Treuisana.
 Vindelicia, hodie Baquaria. *Benem.*
 Vmbria. Ducato de Spoleto,

P O P V L I.

Accusij, *Gall. Narbon. populi.* Gratia-

nopolis. Grenoble.
 Aduatici *Cesar. qui nunc* Hannonij. Hennewiers. Los del contado de Henao.
 Ælui, *Populi Gall. Belg. hodie* Athenes. *Ueth.*
 Agenates, Agesinates *Plin.* Aquitan. *pop.* Agenois.
 Agrynenses, *Sicil. pop.* Los de S. Philippo de Agrione.
 Allobroges, *Gall. Narb. pop.* Sabaudi hodie & Delphinates. Sauayens, & Delphinois.
 Ambiani, *Gall. pop.* Amiens.
 Ambiliates, *Pop. Britan. Gallica.* Durance.
 Ambiuariti, *Brabant. populi qui nunc* Antuerpienses, *voce alludente ad vetus nomen* Umbwarten / *velut* Andwerpen.
 Andegau, Andini, *Gall. pop.* Angiers, Angeuins.
 Angruarij, *Germ. pop. pars* Westphalia. Westfalen.
 Arecomici, *Plin.* Arecomij *Ptol.* *Nemausiensium territorium in* Narb. *Gall.* Territorie de Nismes.
 Auerni, *Gall. pop.* Auvergne.
 Areuates, *Lusitan. pop. prope* Clunian. Marquesia.
 Astures, *Hisp. pop.* Asturias.
 Atrebates, hodie Artesij, Artoysius, Arras.
 Aulerci, *Lugdunensis Gall. popul.* *Nabrissensis Rotomagenses ita nominari putat.*
 Ausetani, *qui* & Oxitani. *Catalonia pop.*
 Bactriani, *Pop. Scythis finitimi.* Zagatai.
 Barduni, *Pop.* *Alpini ad* Duriam *flu.* De Osta.
 Bastuli, Basistani, *Hispan. pop.* Granatenses.
 Bataui. *βαταβοι.* Betouwers / & *Hollanders.* Hollandi.

Betasij, Pop. Brabant. de Peelanders.	Condrotz.
Bituriges. Gall. Aquitania pop. quorum oppidum Auaricum bourges en Berry.	Coritani, Angl. pop. Lincolnenses.
Bodini, Popul. Podolia in regno Polon. Podolia.	Damniij, Angl. Westmerlandi.
Borussi, Prutheni. Prunssen.	Damnones, vel Dommonij. <i>δὲ μόνων</i> Ptol. Britannia pop. Deuonia Comitatus, Deuonshyre.
Brannouices, Gall. pop. Briançon.	Dardani, in Epiro. Albanoissen.
Breuni, Bavaria pop. Perlacher Haid.	Deuani, Angl. pop. Cestrenses.
Brigantes, Britan. inf. pop. Eboracenses. Yorckshyre.	Doruentani, Angl. pop. Derbieneses.
Brigantes, Hibern. pop. Ganaford.	Durotriges, Britan. pop. nunc Dorcestria. Dorcesters hyre.
Brutij, Calabria inferior. Calabria inferiore.	Ebrodotij, quos Plinius Inalpinos vocat. Gall. Narbon. pop. Ambrun.
Bufactores, Germ. inf. pop. Tlant ouer Ysel sic interpretatur Christophorus Pyramius, sed perperam, cum sint verius Westphalia portio.	Eburones, Belgica pop. Liegeois. Leodienses.
Cadurci, Gall. pop. Cahors.	Egurri, Hisp. pop. Los de Medina del rio seco.
Callaici, Hisp. pop. Ptol. Galizia.	Elymiote, Grac. pop. Placano cōtrado
Cangi, Pop. Angl. Tacito. Gannock.	Essui, Belg. pop. La conté de Eu.
Caninefates, Batavia pop. quasi Cuniculipeti, quod cuniculorum captura ibi copiosa sit. Kennemerlanders.	Exitani, Hispan. in regno Granata populi. Salobrenna.
Carni, Ital. pop. quorum regio Corinola.	Falisci, Thusc. pop. Monte Fiascone.
Caspij, Pop. As. Strama.	Fertini, Carnorum pop. Feltro.
Catti, Germ. pop. Hessia.	Frisij maiores.
Catichlauni, Ang. pop. Buchinganshyre, & Herfordshyre.	Frisij minores.
Cauci maiores.	Frisiabones. Waterlandi in Holland.
Cauci minores.	Gaballi, Gall. Narb. pop. Geuauldan.
Cenomani. Ceux de Mains en France.	Germani.
Centrones, Alpini pop. Tarentasi in Sabaudia.	Getae, qui nunc Tartari vocantur
Centrones, Belgica pop. in quib. censetur S. Trudonis oppidū, vulgo Sint Trunen. at Meierus Centrones indicat esse Gandauenses.	Gorduni, Belgica pop. Gandauenses putantur esse. Meierus repugnat, Cortracenses esse scribens.
Chamaui Westphali.	Grudij, Louanienses putantur esse, cum sint Leuaci potius dicendi. Grudios Brugeses vocat Goropius.
Charitini, Germ. pop. Wirtembergenses ita nominat Pyramius.	Gugerni, Germ. inf. popul. Iuliacenses Gulickers.
Cimbri, Holsatij, & Selesuicenses.	Gunduni, Huberto Leodio vocantur Gandauenses.
Condruji, Pop. ditionis Leodiensis, quorum caput Hoyum ad Mosam amnē.	Hedui, Burgundi. Bourgoigne.
	Heluetij Switfers. Suiços.
	Hermunduri. Misnenses.
	Iazyges, Metanastæ, Septem castra, Transilvania, Pop. Hungar. qui Iazy hodie vocantur, & habent peculiarem linguam.

Iceni, *Angl. pop. Essex.*
 Ilergetes, *Hisp. citerioris pop. Los de Virgel.*
 Insubres, *Mediolanenses. Los del Ducado de Milan.*
 Lacetani, Laletani, *postea Gotholani, Hisp. pop. Catalogna.*
 Lazi, *Agathia, olim Colchi. λαῖοι.*
 Lemnij *λήμνιοι. σίνκες Homero, στυπῶσι Steph. Vide Lemnos.*
 Lemouices, *Gall. pop. Limosin.*
 Lepontij *Plinio, Alpini pop. Grawpüter.*
 Leuaci, & Grudij, *Brabant. oppid. & academia. Louanienfes.*
 Leuci, *Lucemburgij, & Campani.*
 Lexobij, Lexouij, *Gall. Lugdunensis pop. Lisieux.*
 Lingones, *Belg. pop. Langres.*
 Litiburi, *qui & Silesij hodie German. pop. Die Slesner.*
 Marcomanni *Cas. Morauj hodie.*
 Messagetæ, Mauritanj, *uno nomine Alarabes Hispanis dicuntur.*
 Mattiaci, *Populi Batavij vicini, Tacito. Zelandi.*
 Mediomatrici, *vel Mediomatrices, Diuodurum Tacito. Westerzecher/Mez.*
 Menapij, *Belg. pop. in quibus sunt Cliuenses, Geldrij, & Iuliacensium pars.*
 Morini, *Belg. pop. Terouanenses.*
 Murotriges, *qui & Sumotriges, Britan. inf. pop. Somersethshire.*
 Narisci, *Baioaria pop. Voithlender.*
 Nemetes. *Spirenfes.*
 Neruij *Becano sunt Oudenardenses, alijs Tornacenses & Hannonij.*
 Nictiobriges, *Gall. Narb. pop. Le terretoire de Mompeliers.*
 Oromanfci, *luncti Moris & Gessoriaco. S. Odomari opp.*
 Pedemontani. *Piemontesi.*
 Petrocorij, *Aquitania Gall. populi, Pierregott.*
 Pharodini *Ptolom. German. pop. Me-*

galoburgenses. Mechelburg.
 Pictones, *Gall. pop. Poictiers.*
 Pleumofij, *Cortracenses, Flandrenses.*
 Quadi, *Bohemorum olim gēs. Marckfelders.*
 Rhinucini *Plin. Rhingower.*
 Rhodij, *ρ'όδιοι, κροσσάεις Eustath. à Colosso famoso.*
 Roxolani, *qui hodie Russiam rubeam, siue Rutenicam, & Russiam meridionalem habitant sub regno Polonia, quos Tacito Bastarnas dictos putat Willichius. Neussen.*
 Sabatij, *Alpini pop. Sabaudienfes.*
 Salentini, *Territorium Hydruntinum. Terra di Otrunto.*
 Salij, *German pop. Suollenses, & Sallandi.*
 Samnites. *Abruzzo.*
 Sanctones, *Aquitania Gall. pop. Xaintes.*
 Scordisci, *Bozuachi hodie.*
 Sebusiani, *Gall. pop. alijs Sabaudienfes. Les Bressants.*
 Sebusij, *Germ. pop. Wissemburgi.*
 Secusiani, *Gall. pop. Forest pais.*
 Sequani. *Burgundia.*
 Seueriani, *Angl. pop. Wylsbyre.*
 Sideni, *Territorium Stetinense Stetiuer Landt.*
 Sueui *Cas. & Tacito, qui postea Alemanni Saxones hodie edicti.*
 Suiones *Tacito, Hilleuiones Plinio, sed vitiosa voce, qui nunc Suedi. Sueden.*
 Taurisci, Norici, *quos Carnos prius dictos refert Plinius.*
 Tectosages, *Gall. Narbon. pop. Tolosates, Tolofani.*
 Teutomarsi. *Dietmarsi.*
 Triballi, *Pannonijs vicini. Burgari.*
 Tribocchi *Strab. Triboni Ptol. male Elfatii.*
 Turdetani, Turduli, & Bastetani. *Hisp. populi, quorum regio vocatur*
 li s hodie

hodie Andaluzia.
 Turderani veteres, *Lusitan. popul.* Al-
 garnes *Clusio*.
 Vangiones, *in Suevia. Banblingē op.*
 Vascones, Gascongners, & Nauar-
 roys.
 Vbij, *Coloniensis ditio*.
 Velocasses, *Gall. Bell. op.* Veugassin.
 Vernicones, *Angl. pop.* Northumber-
 lant. Taiazali, *Ptol.*
 Vindelici, *Germ. pop.* Schwaben / *aliis*
 Bayern.
 Zygi, *Asia Sarmatica in Chersoneso*
Taurica populi. Corcassi *secundum*
Iul. Scaligerum.

O P P I D A.

Abdera *Ptol aliis* Abdera, *Hispan. Bet.*
oppid. Steph. ad Gades sitam dicit. Al-
 meria.
 Abdera. & Ἐδρέα *Thrac. urbs, Democri-*
ti patria, olim stultitia & ruditis
notata. Polystylo.
 Abea, *Pelopon. marit. oppid.* Cala-
 mata.
 Abella, *Op. supra Neapolim.* Bella.
 Abeilinum, *vel Auellium, in regno*
Neap. Troia.
 Aboni, *sive Abronimænia, Asia mi-*
noris vel Galatie oppidulum. Ἀβών
 τείχος *Steph. qui ad Euxinum Pon-*
tum illud locat. Boli.
 Abudiacum, *Bavar. op.* Abach.
 Abula, *vel Abyla, Castellæ veteris op. in*
Hispan. Auila.
 Abusiaceum, *Rhetie opp. ad Leccam flu.*
 Süssen.
 Abulina, *Vindelicia op.* Abensperg.
 Aca, *quæ & Ptolomais, urbs Palesti-*
nae. Acon, *aliis Acre.*
 Acanthos, *Marit. Macedon. op.* Erisso.
 Acci, *vel Acti Ptol. Hispan. op.* Guadix.
 Accitum, *Hispan. Bat. op.* Finiana.
 Acedum *Ptol. Venet. reg. opp.* Asola ca-
 stello.
 Acedum *Ptol. Acelum Plin. Venet. reg.*
opp. Monfelicæ.

Achatæa, *aliis* Achatara, *As. oppidum.*
 Auter.
 Acherontia, *Magn. Grec. maritimum*
op. Matera.
 Acilia, *German. opp.* Strubinga *hodie*
 Straubingen.
 Acra Iapigia *Plin. alias* Iapygium, &
 Salentinum, *Magn. Grec. oppidum*
mediterraneum. Capo di S. Ma-
 ria.
 Acrath *Afr. op.* Belis de Gomera.
 Ad Fines, *Castellum in ripa Thuria vel*
Thauri fluij. Pfin.
 Ad Muros, *Austr. op.* Sumerau.
 Ad Pyrum, *vel Pyri mons, Germ. urbs*
ad Rhenum. Spener.
 Adrana, *Sicil. opp. mediter. in radicibus*
Ætnæ Aterno.
 Adranum, *Sicil. op. medit.* Aderno.
 Adrianopolis, *prius* Viscudama, *post-*
ea Orestia, *Thracum ciuitas.* Hadri-
 anopoli, & Andrinopoli.
 Adrumentum, *Afr. minoris oppid.* Ma-
 chometta.
 Aduaticum Tungrorum: *Hubertus*
Leodius Abbatiam Brabant. amœ-
nissimam Tungerloo / hoc nomine
donat. Repugnat Ioan. Goropius, qui
Antuerpiam esse censet.
 Ædessa, *Mediterran. Macedon. oppid.*
 Vodena.
 Ægiala, *Op. Amorgi. ins.* Hyali.
 Ægyda, *Plin. Istria op. quæ & Iustinop-*
olis, quæ in scopulo sita continenti
longo ponte iungitur. Capo d' Istria.
 Ælia Ricina, *Op. Piceni.* Recanari.
 Æmonia, *Colonia Pannoniæ, Istriae*
marit. op. Citta noua.
 Ænos, *Oppid. Thrac. celebre Polydori*
tumulo. Eno.
 Æquilium, *Carnorum Venetæ ditionis*
op. Citta noua.
 Æsernia, *Hirpinorum in Samnitibus*
op. Isernia *vel* Sergna.
 Æssis, *Piceni op.* Giese.
 Æssium, *vel Aissiū, Umbr. op.* Ascisi.
 Æssui

Æsui, Hannon. in Gall. Belg. op. Æeth.
Æthusa olim, qua nunc Constantino-
polis.

Ætna, Op. Sicil. ad radices Ætnæ mōtis.
Centorbe.

Agabra, Hisp. op. in Turdetanis. Cabra.

Aganagora, As. urbs. Aganora.

Agatha, vel Agathopolis, Oppid. Gall.
Poldus vult eandem esse cum Ciui-
tate Nigra in Narbonensi Gall. Ag-
de dictam, aliis Mons pessulanus.
Montpellier.

Agathyrsus, Sicil. op. Sanfradello.

Agaunum, in Heluetia Alpinum opp.
S. Mauriz.

Agendicum, inter Celtas opp. Prouins.

Aginum, Op. Gall. Angoiesine.

Agios, vide Constantinopolis.

Agrippina Colonia, ab Agrippina Ne-
ronis matre edificata, ad Rhenum
nobilis urbs. Eöllen. Cologne

Ala Flauiana, Castra Flauiana, Iulio-
bona Ptol. Vindebona Antonino
Austria nobilissima urbs. Vienna
Wien. Weenen.

Alæ Flauiae, aut, ut alij, Aræ Flauiae,
Op. Rhetiae littoralis. Nördlingen.

Ala Narisca, Op. Germ. ad flu. Altmul-
dictum. Anchstatt.

Alata castra, Scot. metropolis. Edim-
burgum.

Alatrium, Hernicorum oppid. in Cam-
pania. Alatra en campagna de Ro-
ma.

Alba, Hisp. opp. Biana.

Alba Helucotiorum Plin. Ptol. Gall.
Narb, op. A bi.

Alba Iulia, Apulum. Weissenburg
German. Gula fenruar Hungarice.
Vrbs clarissima Hungaria.

Alba longa, Latij mediter. op. Sauella.

Alba Pompeia, Lombard. Cispad. siue
Gall. Togata op. Alba.

Alba regalis, Hung. op. Stulweissen-
burg/Hungar. Gula fenruar.

Alba tertia olim Taurinum, & Bel-

gradū, & Nonderalba, nunc Alba
Græca. Griechisch Weissenburg.
Alberacinum, Securium, Hispan. opp.
Frias.

Albingaunum, Ligur. op. Albenga.

Albiniana castra, Batavia praesidiariū
oppidum, nunc pagus, duobus à Lug-
duno miliaribus distans, nomine
non multum à Veteri alieno. Alsin/
Alphen.

Albiniminium Ptolom. Liguria urbs,
quæ Albium Intemelium Tacito
& Antonino vocatur. Vinti mi-
glia.

Alefa, Sicil. marit. op. Catonia.

Aletium, Opp Salentinorum. Leze, in
terra d'Ortonto.

Aleuntium, Sicil. op. S. Angelo.

Alexandria, Ægypti urbs clarissima.
Scanderia.

Alexia, Celtica metrop. Lauxois, aliis
Lussois.

Algidum, Latij opp. mediter. prope Tu-
sculum Rocca del Papa.

Alicarnassus, As. minoris opp. Dionysij
Alicarnas. patria, in Caria. Mesi.

Alista, Corsic. op. Ista. aliis Amassa.

Alone, Mela, Alona Ptol item Ilice, &
Ilicitanus portus, Hisp. Tarracon.
Vrbs Alicante.

Altissiodorum, vel per n, Antissiodo-
rum, quod Vellaunodunum Cas.
Autricum Ptol. Op. Gall. vino gene-
roso nobile Auxerre en Borgogne.

Altium, Marit. op. Tusc. Cere.

Altium Ptol. Istria opp. mediter. Aqu-
lingia vicinum Algona.

Aluntium, Sicil. op. S. Angelo.

Alibiae columna, Afr. oppid. ad fretum
Gaditanum, quæ & Essilissa. Ceu-
ta.

Amali Cattorum, Germ. op. in Hestia,
Academia nobile. Marpurgum.

Amastris, Vrbs Bithynia. Suyastro.

Amathus, Opp. Cypri, ubi Amathus
Veneris farum. & p. d. s. Limisso.

- Ambiani**, *Picard. op. Amiens.*
Ambrachia, *Epiri urbs. ἀμβραχία.*
Larta, Ambrachia Sophiano.
Amestrata *Plin. & Cicer. Misistra*
tum Polyb. Opp. mediter. Sicil. Mi-
stretta.
Ambrosia, *Vicus celebris Vilugiana*
prouincia Anglia. Ambresbyri Sa-
xonice.
Ameria, *Cic. Vmbr. op. Amelia.*
Amida, *Frequentissima Mesopotamia*
urbs, hodie Caramida dicta, idest,
nigra, propter soli fertilis & atrina-
turam.
Amison, *Ponti urbs nobilissima, Qui-*
nopoli.
Amnisus, *Cret. emporium. Picorna.*
Amphipolis, *Macedon. urbs. ἀμφίπο-*
λις Demost. Chrysopoli, ubi mone-
tam Turcarum Imperatores cudunt:
alii Seres vocant. ἡ ὠν. Crademna,
Anadræmos, Myrica, & Nouem
viæ.
Amphipolis, *Syria ciuitas iuxta Eu-*
phratem, à Seleuco condita. Syri
Turmedam vocant.
Ampsalis, *Op. Asiatica Sarmatica. Al-*
bafequia.
Anactoria, *vide Miletus.*
Anactorium, *Epiri op. ad Ambracium*
sinum, Voniza.
Anagnia, *vel Anania, Latij oppid. in*
Hernicis. Auagna en Campagna
de Roma.
Anchialus, *Thrac. op. ad Pontum Eu-*
xinum. Anchialo.
Ancona, *Piceni primaria ciuitas, à si-*
tu nomini habens, quod in Cimmerico
promontorio tanquam cubitus, qui
ἀγκών dicitur, in mare Adriaticum
promineat. Ancona.
Ancyra, *Phrygia urbs Ptol. Angori.*
Ancyra, *Galatia opp. hodie Mediacus,*
vide Volaterranum.
Andegauum, *Gall. op.*
Andes, *Transpad. Lombardia vicus,*
Virgilij natalibus celebris. Cipada,
aliis Petula.
Angleria, *Gall. Transpad. oppid. Angie-*
ra.
Anianæ Thermæ, *Cumanorum Cam-*
pania op. Bagni del lago,
Anicium, *Gall. Narb. op. Puy.*
Antandros *Virgil. Opp. As. minoris ad*
Ægeum mare. S. Dimetri, quasi S.
Demetrii op.
Antaradum, *Syria op. Tortosa.*
Antenacum, *German. op. Rheno adsi-*
tū. Antiniacum Antonino, & bi Va-
lentinianus Imp. tumultatus fuit.
Udernach.
Anthedon, *Syria op. Gazæ celeberrima*
olim urbi vicinum, nomine illius fer-
me reliquias testans; dictum Gaza-
ra; clarum Sampsonis factis illustri-
bus, & portu Maionia.
Antibarrus, *Illyrid. opp. è regione Barij*
oppidi Italia situm. Antiuari.
Antigonia, *Epiri op. in Chaonia. Croya*
d'Albania.
Antinoë, *Ægypti ad Nilum oppid. An-*
thios.
Antiochia, *Mesopotamia urbs clarissi-*
ma, ad Orontem flu. Reblata Hebr.
Theopolis Iustiniani tempore dicta
Alepo. vide Berrœa.
Antiochia, *Assyrie ad Taurum montē.*
Euphratīsia.
Antiphellus, *Lycia marit. opp. Habes-*
sus olim dicta. Antiphelo.
Antipolis, *Gal. Narb. op. Ragny.*
Antipyrgus, *Marmarice op. Luco.*
Antissiodorum, *vide Altissiodorum.*
Antium, *Vetus in Latio ad mare opp.*
Nettunio, aliis Cabo de Antio.
Anxa *Plin. Callipolis, Mediterraneum*
Mag. Græc. op. Gallipoli.
Anxur, *Horat. Urbs maritima Latij.*
Terracina.
Apamia, *Bythinia ciuitas ad Proponti-*
dem. Hamous Bellonio, aliis Apa-
mia.
Apeneſte,

- Apeneste, *Apul. vrbs. Manfredonia.*
 Apertæ. *Maritimum Lyciæ oppid. Phinica.*
 Aphrodifium, *Marit. vrbs Afr. Africa hodie & Mauris Mahadia. Expugnata Caroli Caesaris auspicijs an. 1550. Castaldus Mahomettam opinatus est, sed perperam.*
 Apollinis tempum, *Afr. opp. Tamaclati.*
 Apollonia, *Epiri ciuitas copiosa. Velona, aut Valona.*
 Apollonia, *Op. Afr. Bonandrea.*
 Apollonia Macedonia, *Mari Ionio adsitum opp. Sissopoli.*
 Apollonia, *Thrac. op. Apolline.*
 Aponus, *in Venetijs oppid. Titi Liuij patria. Thermis nobile, cuius fontes Martialis & Claudianus celebrarunt, à Theodorico Gothorum rege muris circumdatos postea, teste Casiodoro.*
 Apros, & Apri, & Theodosiopolis. *Thrac. op. mediter. Apro.*
 Aptera, *Creta medit. op. Paleocastro.*
 Apua, *Caton & Anton. Thusc. marit. op. Castello di Pontetremuli.*
 Aquæ Augustæ, *alias Gennus Aquitania op. Bayona.*
 Aquæ Caixæ, *Thusc. mediter. opp. Bagni del Bollicano.*
 Aquæ Calidæ, *Britan. ins. op. Bathonia thermis nobilis. Aquæ Solis. Antonino. Bathe.*
 Aquæ Calidæ Cilinorum, *Hispan. op. Orense.*
 Aquæ Flauixæ, *vel Aquiflauia, Lusitan. op. Chaues.*
 Aquæ Mortuæ, *fossæ Marianæ Ptol. Opp. Gall. Narbon. La Camargue, ou aigue mortes Hispan. Aguas muertas.*
 Aquæ Quintianæ *Ptol. Seburrorum in Hispan. op. Aquecaides.*
 Aquæ Sextiæ, *Gal. Narbon. op. Aquensis ciuitas. Aix.*
 Aquæ Statiliæ *Plin. Gall. Cispadanæ opp. Acqui.*
 Aquæ Veluuianæ, *in Campania felice. Torte dei bagni.*
 Aquæ Voconis *Antonino, Op. Hispan. Tarrac. Balneolæ.*
 Aquarius vicus, *vide Visonium.*
 Aquilegia, *Fori Iulij vrbs. Algar. German. Aquileia Ital.*
 Aquilonia, *Samnitum siue Abrutiorum vrbs. Agnone castello.*
 Aquinum, *Hirpinorum in Samnitibus opp. Aquino.*
 Aquisgranum, *German. opp. Acken. Aix Gall.*
 Aquula *Ptol. Aquasfes Plin. Thusc. ciuitas mediter. Aqua pendente.*
 Arabonia, *Pannon. op. munitiss. Rab.*
 Arduca, *In Hispan. opp. Callaicorum. Arzua.*
 Araducta, *Mediterr. Lusitan. oppidum. Lamarante.*
 Ara Lunæ, *Arlunum, Gall. Belg. oppid. Arle, Arlon.*
 Aræ Bacchi, *Op. Germ. ad Rhenum, nobilitate vini celebre. Baccharach.*
 Aræ Flauixæ, *vide in Alæ.*
 Aræ Neptuniæ, *Numedia op. nonnullis. Algier, alius Redico.*
 Aræ Philenorum, *In Cyrenaica regione, Finis imperii olim Carthaginensium, Ægyptum versus, teste Sallustio. Licudia, alius Puerto de Saba.*
 Ars Sextianæ, *alias Turris Augusti, & Lucus Augusti. Hisp. Tarraconensis opp. Lugo.*
 Aræ Tutilæ, *Corsica ins. op. Calonica.*
 Araudis, *Lusit. op. Torre Vedra.*
 Arausio Secundanorum *Mela Narb. Gall. op. Orange.*
 Arbor felix, *Rhetia opp. ad Brigantium lacum. Arbona.*
 Arcati, *regia Sora, Asia vrbs Bisnagar.*
 Arcena, & Arcenum, *Thusc. vrbs mediter. Bracciano.*

Arci, *Hisp. Tarracon. vrbs.* Hariza.
 Arcilacis *Ptol. Hisp. opp.* Alcala Horra.
 Arcilacis Bastitanorum, *opp. medit. in Hisp.* Archisana.
 Arcobriga, *Hisp. Tarraconens. oppid.* Arcos.
 Arcobriga, *vel Arcobrica Ptolem. opp. Lusitan.* Alcafor.
 Aredata, *Austria oppid. ad Danubium* *Lazius Aurelianum vocat.* Lintzium.
 Aredata, *vel Arcalapidea, nunc monasterium* Ardacher nomine.
 Arelate, *vel Arelas, Gall. Narbon. opp.* Arles en Provence, *quod & Arelata Sextanorum.*
 Arenacum, *Geldria op. Arnhem.*
 Aretium, Arutini veteres, Fidentiores, Iulienfes *Plin. Op. Hetrur. mediterraneum.* Arezzo.
 Argelia *Ptol. Misnia in German. oppid.* Torgaw.
 Argenomesum *Ptol. Hispan. oppid.* Arnani.
 Argenteola, *Hispan. oppid. in Asturia.* Medules.
 Argentoratum, Argentina, *Germ. opp.* Straßburg.
 Argentuaria, *Sequanorum oppid. in Burgundia.* Horburg. B. Rhenanus *viciū esse ait Ello fluuiio imminentem.*
 Argiruntum, *Illyria oppid. nunc Scriha pagus.*
 Argirypa, *Ital. vrbs* Monte S. Angelo.
 Argos, Inachium, *vel Dipsum, Coryphasium, Posidonias, Anthanis Stephano, Aphrodisias, Saronia, & Troezen. Peloponnesi vrbs.* Predena.
 Argos, Apia, Ægialia, Phoronaica *vrbs. ἄγος, ἰππόβοτον. Op. Pelopon.* Iasus, Argos.
 Argyrutum, *Dalmat. op.* Obratium.
 Aricia, *in Latio op.* Via Appia Rizza.
 Ariminum, *op. in Flamin. ad Rubriconem.* Rimino.

Arinianum, *Hetrur. oppid. mediter.* Arignano.
 Arisabium, *Asia op.* Aua.
 Arone, *qua & Patrae, Achaia vrbs.* Patras.
 Arpinum, *Hirpinorum opp. in Samnitibus.* Arpino.
 Arsa *Ptol. Hisp. vrbs.* Arcoz.
 Arsenaria *Ptol. Mauritania Casariensis colonia* Arsetum.
 Arsenium, *Germ op.* Prinsintza.
 Arfinoe, *Oppid. in sinu Arabico, portus.* Sueza, porto del mar rosso.
 Arfinoe *olim etiam Ephesus dicta.* Foggie.
 Artanum, *German. opp. hodie* Herbiopolis, *Episcopalis sedes.* Würzburg.
 Artaxata, *in Armenia minore op. vrbs amœniss. & opulentiss.* Choim.
 Arthemisus, *Valentia regni in Hispania op.* Ataymus.
 Artigis *Ptol. Hisp. opp.* Alhama.
 Artobriga minor, *qua & Cenium, German. oppid.* Urzberg/alijs *Waltenburg.*
 Arucci, *Turdetanorum in Eatica opp.* Meron.
 Arumictum, *Hung. oppid. ad Danubium, è regione Tybisci ostij.* Perrovaradin.
 Arunca, *qua & Pometia* Lizio. Sella.
 Arunda, *alijs Munda, Hisp. vrbs, ubi* *Cesar Pompeii filium in fugam vertit.* Ronda, *alijs Munde caran.*
 Ascalon, *Palestina oppid. munitiss. hemicycli figura portum circumdans.* Ascalona.
 Ascalingium, *German. opp. episcopale.* Hildesheim.
 Asciburgium *Tacito, Vicus infra Coloniā, non procul à Veteribus castris, in ditioe Comitum Mursensis, ubi stetit olim amplissima eius nominis ciuitas, quod docent ruina loci* *Neischelburg/seruat vetus nomen situm mutauit Rheni cursu diuerso.* Errat Beatus

- Beatus Rhenanus, qui Duisburgum ita dici censet, quod constat esse Teutoburgum Taciti.*
- Asculum Apulia Daunia, op. Asculo.*
- Asculum, Præcutinorum in Samnitibus opp. Ascolo.*
- Asindum, Hisp. op. Asyla Ptol. Medina Sidonia.*
- Asine, Opp. marit. Peloponnesi iuxta Misseniam. Phaneromeni.*
- Aspauia, Hisp. op. ad Salsum flu. prope Cordubam Apea, vel Castro el rio.*
- Aspis, Afr. Urb. Quipia.*
- Aspithara, As. Urb. Aspicia.*
- Asserum, Sicil. op. Azaro.*
- Assidona, Hisp. Urb. Xerez de la frontera.*
- Assisium Ptol. Esisium Catoni Umbr. opp. Ascisi.*
- Assio, Hisp. oppid. Ossea.*
- Assos, Troadis opp. & promontorium. Sancti quaranta.*
- Astacapra, As. op. Campaniæ.*
- Asta colonia, in Lombardia Cispad Urb. clara. Asti.*
- Asta, Colonia Bat Hispan. non procul à Gadibus. S. Lucar de Parrameda, Moletio, Xerea.*
- Astigi, vel Astygis, & Astyr, Augusta firma, Astigitana colonia, Turdetanorum in Hisp. op. Ecija.*
- Asturica Augusta, Hisp. Tarraconensis op. in regno Legionensi. Astrorga.*
- Astusa, Germ. op. Bodenhause.*
- Asyla, vide Asindum.*
- Atella, vel Ateliæ, Cumanorum in Campania felice oppid. Anversa, vel Aversa.*
- Ateste, Venetiæ op. Este castello.*
- Athanagia, Liuius, Opp. Hispan. citerioris in Ilergetibus. Mantresa, aliis Pampelona.*
- Athenæ, Clarissima olim Græciæ Urb. humanitatis, doctrina & disciplinarum parens habita, cuius Urbis laude fractum prope ac debilitatum Græcia nomen niti sua ætate Cicero prædicabat, nunc solum vicus, piscatorum tuguriis habitatus, hodie Satines vocatur.*
- Attaca, Hisp. Tarracon. opp. Arteca.*
- Attacum, Ptol. Hisp. op. Alago.*
- Attalia. Oppid. Pamphilia marit. Satalia.*
- Aualonia, Urb. Angl. Inis aualon.*
- Auaticum, Celtic. opp. in finibus Biturigum. Chasteau neuf en Berry, aliis Bourges.*
- Auca, quæ & Brauum, & Masburgi Ptol. Celebris Hisp. ciuitas Burgos.*
- Auenio Cauarum, Gall. Narbon. opp. Auignon.*
- Auenticum, Heluetiorum oppid. Wieselsburg.*
- Augusta Acilia, Germ. ad Danubium opp. Straubing.*
- Augusta Batienorum, vel Vaciendorum, Lombardia Cispad. opp. Bassignana.*
- Augusta Bracchara, Callaicorum metropolis. Braga.*
- Augusta Cæsaria, quæ & Cæsaraugusta, olim Salduba, ubi pons lapideus memorabilis. Hispan. citerioris Urb. Saragoza.*
- Augusta Drusi, Drusomagus Ptolom. quam plerique non sine errore Augustam Vindelicorum existimant esse hodie Augspurg.*
- Augusta emerita, Lusit. Urb. Roman. colonia, à militibus emeritis ab Augusto Cæs. deductis nominata. Merida la grande.*
- Augusta Emerita, quæ & Forum Eguriorum. Merida Moletio, aliis Medina del Rio seco. sed placet prior sententia. quæ Merida la grande esse dicit.*
- Augusta firma, vide in Astigi.*
- Augusta noua, alias Porta Augusta. Oppidum Hispania. Torquemada.*

- Augusta Prætoria, *Salassorum in Lombardia Transpad. op. Osta.*
 Augusta Rauracorum, *Pagus Basilea vicinus. Augst dictus, è cuius ruinis crevit Basilea.*
 Augusta Romanduorum, *Germ. inferioris celebris vrbs Eugenbourg.*
 Augusta Salassiorum. *Saluz.*
 Augusta Taurinorum, *Turinum hodie, Metropolis Pedemontana aditionis. Turino.*
 Augusta Tiberii, *quæ Reginoburgū, & Ratispona hodie vocatur Germ. vrbs ad Danubium Regenspurg.*
 Augusta Treuirorum, *Treueris, Treues. Trier.*
 Augusta Tricastinorum, *vel Tricastinorum Gall. Narbon. oppid. Aymargues.*
 Augusta Valeria, *Setabis, Sillio, Hisp. op. Xatiua.*
 Augusta Veromanduorum, *Gal. Bel. opp. S. Quintin.*
 Augusta Vindelicorum, *non extat, ruidera visuntur & ruina prope Wolferghausen ad Isaram.*
 Augustobriga, *Hisp. opp. Villar de pedroso Clusio, Medina celi Moletio, Burgos vero Floriano.*
 Augustodunum, *in Heduis opp. quæ & Fluvia Heduorum. Autun.*
 Augustonemetum *Ptol. Gall. oppid. Niuers.*
 Augustoritum *Ptolom. Pictonum opp. Poictiers.*
 Auia, *vel rectius Liuia, Hisp. oppid. in Batia. Villalon.*
 Aulon, *Macedon. marit. opp. ad sinum Hadriaticum. αὐλὸν Velona.*
 Aureatum, *Germ. opp. Anchstatt.*
 Aurelia siue Clarisa, *Hisp. oppid. Caroza.*
 Aurelianum, *Austria. op. Linz Lazio.*
 Aurelii vicus, *Biracellum Ptol. Thuscia op. Vicarello.*
 Auria Callaicorum, *in Hisp. oppid.*
ad Minium flu. Orense.
 Auriapolis, *Ingolstadium. Ingolstat.*
 Aurigda, *Pentapoleos Africa regionis oppidum. Zadra.*
 Aurigia, *Hisp. Bat. op. Ariona.*
 Aula, *Ausetani, Catalonia oppid. supra Lacetanos. Vich.*
 Austra *Plin. Claustra Ptol. Latij maritimum opp. Astura.*
 Austurum lucus, *Hisp. opp. Ouiedo.*
 Autricum, *Carnutum oppid. in Gall. Chartres.*
 Auromolax, *Pentapolis, Vrbs Cyrenes Estam.*
 Auximus *Strab. Oximum Liuius Pice-norum oppid. Osimo enmarca Anconitana*
 Axalita, *Hisp. Bat. opp. Lora.*
 Axiace *Oppid. ad pontum Euxinum, Oczakou.*
 Axilis, *Marmarica opp. Forzeli.*
 Azotus, *Palestina olim vrbs, nunc vicus ruinis amplitudinem veterem representans. Asdod.*
 Azylea, *Epiri op. marit. in Acarnania. Natalico.*
 Babylon, *Semyramidis Assyriorum regina opus, primaria Mesopotamia vrbs, & Calipharum regia. βαβυλών.*
 Bagadad, *vel Baldaque, Bagdet, Baldach.*
 Babylon, *Ægyptij populosiss. & maxima ciuitas, Cairum, sedes ante hac Ægypti Sultanorum, Arabice Mazar, Chaldaice Alchabyr.*
 Bactra, *Bactrianorum metrop. Ephra.*
 Bæteræ, *Opp. Gal. Narb. Ptol. Blitere Plin. Besiers.*
 Beganum, *Nerviiorum opp. Ptol. Tornacum. Doornick. Tornay.*
 Baganum, *Vada Tacito, in Batavis op. Geldria Wagening.*
 Baiæ, *Cumanorum oppid. thermis famosum. Baia.*
 Balantipyrgum, *Asia oppid. Capi-lamba.*
 Balonga

Balonga *Ptol. Ind. op. Pegu.*
 Balsa, *Lusitan. op. Tauila.*
 Bancona, *Germ. opp. ad Rhenum. Oppenheim.*
 Baniāna, *Ptol. Hispan. opp. Cantabri. Santillana.*
 Baracura, *Indiae emporium Ptol. Bangela.*
 Baracura, *Op. Asia. Bacala.*
 Barathia, *Afr. op. Brata.*
 Barbari, *As. urbs. Bermet.*
 Barcinon, *Hispan. Tarraconensis urbs praclara. Barchino, olim Fauentia dicta Barcelona.*
 Bardulia, *Hispan. op. Castilla la vieia.*
 Barigasa, *As. op. Bacam.*
 Barium, *Baretum Barionum maritima Apulia Peucetia urbs, quae & Iapyx. Barri in Puglia.*
 Barta *Plin. Lombard. Transpad. oppid. Barian castello.*
 Basterania *Hispan. op. Baca.*
 Batan Cæsarea, *As. urbs. Baicudel.*
 Batauodurum *Batavia oppid. Wijck de Dursteden.*
 Batrachus, *Afr. oppid. in Marmarica. Trabuco.*
 Bebriacum *Tacito, Vicus inter Cremonam & Veronam Romanis claudibus notus & infaustus, Suetonio Biberiacum, nisi error sit. Labina castello.*
 Belgium, *Bellouacorum opp. alijs Bellouacum. Beauuois.*
 Bellica *Hispan. op. Victoria.*
 Bello, *Hispan. Batic. urbs. Barbate Clusio, alijs Tariffa.*
 Bellouaci, *Oppid. in Rhemis. Beauuorfin.*
 Bellunum, *Plin. Carnorum oppid. Belluno.*
 Belon. *βελών Ptolom. Hispan. oppid. Brabate.*
 Benacum, *Lombard. Transpad. pagus. Tusculano.*
 Beneuentum, *olim Maleuentum,*

Hirpinorum in Samnitibus opp. Beneuento.
 Bepirus, *As. op. Bonpruo.*
 Berenice, *Afr. urbs. Benich.*
 Berenice, *Aegyptij op. ad sinum Arabicum Chofair.*
 Bergium, *Hispan. op. Vrgel.*
 Bergomum, *Ital. Transpad. urbs. Bergomo.*
 Bergula, *Thrac. op. Bergas.*
 Berinsona, *Castrum Belincionis Paullo Diac. Lombard. Transpad. urbs Belinzona.*
 Berroea, *Thessal. vel Macedon. marit. op. Veria.*
 Berroea, *quae & Chalepum. χάλειν Cedreno, Syria urbs Alepo.*
 Bersamine *Ptol. Berseba, Palaestin. opp. nunc Gyblin.*
 Berytos, *Felix Iulia, Syria marit. urbs & portus. Baruti.*
 Betulo, *Hispan. Tarracon. op. Badelona.*
 Betulonium, *vel Vetulonium. Thusc. ciuitas Viterbo.*
 Bianorum, *Hetrur. op. Pianosa.*
 Biberiacum *Suet. Lombard. Transpad. op. Lebina castello.*
 Biblus, *Syria op. Gibelet.*
 Bibractæ, *Heduorum op. Vinis generosis nobile. Beaulne.*
 Bibrax, *Rhemorum opp. quatuor miliaribus Gallicis distans à Suessionum ciuitate. Brayne.*
 Bidaium, *Austr. op. Dietmauring.*
 Bidis, *Sicil. op. Bigenis.*
 Bigerta, *Valentia regni in Hispan. oppid. Villena, alijs Beiar.*
 Bilbilis, *Hispan. Tarracon. op. ad Salonem flu. durando, tingendoq; ferro clatum, patria Martialis poeta. Casataiud, nonnulli Vicinum huic volunt.*
 Bilbilis, *Hispan. in Bat. urbs. Billena.*
 Bimonium, *Anglia oppidum. Winchestre.*
 Bingium *Vingio, Germ. op. Rheno adsitum & Nao. Bing.*

- Birginium, *Hisp. Tarrac. op. Berga.*
 Biffonisturris, *vide Lybiffonisturris.*
 Biffonis, *Thrac. op. Poru.*
 Bistritia, *Hungar. opp. Noesn Germ.*
 Bestereze Hungar.
 Biturgia, *Thusc. op. Malliano.*
 Biturgium *Plin. Bicurgium Ptol. Thu-*
 ringia urbs, Academia incluta, o-
 mnesque Germania Urbes magnitu-
 dine superans. Erphurdia. Erf-
 furdt.
 Bityla, *Peloponnesi op. in Laconia Vi-*
 tulo secundum Sophianum, Moletio
 est Brodegui.
 Blanda, *Hisp. op. Blanes.*
 Blere, *Mediterr. op. Thusc. Bieda.*
 Bletisa, *Hisp. op. in Salmanticensi terri-*
 torio. Ledesma.
 Bliterra, *Narbon. Gall. op. Befiers.*
 Bocanum Hemerum, *Nobilissima A-*
 frica urbs, Bochi Getulorum regis
 regia, omnium totius terrarum orbis
 amplissima, nunc regni titulo nobilis.
 Morocho.
 Bocenum, *Rhet. prima op. Bozzen.*
 Bodobriga, *Bondobrica, Germ. op. ad*
 Rhenum Popparden.
 Bœon, *Oppid. mediterraneum Taurica*
 Chersonesi. Czurgati.
 Boianum, *hodie Bouianum, Oppid. in*
 Samnitibus Poiano en abruzzo.
 Boiodurum, *Oppid. Danubio adsitum.*
 Passauia hodie Passau.
 Bolentium, *Pannonia superioris opp.*
 Nachelsburg.
 Bonitium, *Hetrur. medit. oppid. Poggi*
 bondi.
 Bonna Marcellino, *è regione cuius Ge-*
 nosia olim fuit, ubi Rhenum ponte
 iunxit Drusus, Germ. ad Rhenum op.
 Bonn.
 Borbetomagus, *Op. inter Argentoratū*
 & Vangiones Ogerſchenm.
 Borbetomagus, *hodie Wormacia,*
 Germ. urbs Worms.
 Bormium Alpinum, *Op. ad flu. Aduā,*
- sub Rheticis iugis. Burmse.*
 Botris, *Syria op. Boteron.*
 Bouianum, *Hirpinorum opp. inter Sa-*
 mnites. Boiano.
 Bouillæ, *Opp. medit. Latii in Hernicis.*
 Babuco, *vel, ut alii scribunt, Badu-*
 co en campagna di Roma.
 Bracara, *Brachara, Lusitania urbs.*
 Braga.
 Bragodurum, *Rhetia op. Rothenburg*
 Bramma, *As. op. Brema.*
 Brangonia, *quæ & Vigornia, Ang. op.*
 Wercester.
 Brannogenium, *Βραυνογενιον. Op. Bri-*
 tannia in Vallia. Bangar.
 Brathia, *Afr. minoris op. Blata.*
 Brauum, *vide Auca.*
 Bregetium, *Rhetia op. Bregnitz.*
 Brigantium, *Hispania ciuitas Ptolom.*
 Flauium Brigantium. Compo-
 stella.
 Brigantium, *Cenomannorum oppid.*
 Brianſon.
 Brigantium, *Opp. Alpinum ad Acro-*
 nium lacum. Bregenz.
 Brigentium, *vel Brigatium, Hisp. opp.*
 Ouiedo, aliis Briuiſca.
 Brillendunum *Britan. inf. oppid. Brid-*
 lington.
 Brisiacus mons, *in ripa Rheni inter*
 Argentynam & Basileam op. Brisa-
 cum. Brisach.
 Brixellum, *Op. Lombard. Cispad. prope*
 Mutinam. Brescello.
 Brixia, *Urbs clara Transpadan. Lomb.*
 Brescia.
 Brocomagus, *German. vicus, duobus*
 milliaribus infra Argentoratū situs
 Brucomat.
 Bruca, *Sicil. op. Longoballo.*
 Brundusium, *Magna Græc. maritima*
 urbs Bronda. Festo Brindisi.
 Brutium, *Marit. op. in magna Græcia.*
 Burlano.
 Bubastus, *Ægypti ad Nilum oppidum.*
 Azioth.

Bubienum, Maroboduum, à condito-
re Marobodo rege, Metropolis Bohe-
miæ regni clariss. Casurgis Pyramio,
Praga.

Bucca, Samnitum op. in Pelignis. Buc-
cara, Mela Secca.

Bucephala, Asia. op. Gelfeten.

Bucephala, Græc. & Græc. Caualle.

Bucinobantes, Op. German. è regione
Moguntia, therma nobile. Wies-
baden.

Buda, Nobiliss. Hung. ciuitas. Ofen.

Budoris, Germ. op. Durlach potius quàm
Heidelberg.

Budurgis Ptolom. Silesia urbs ad Via-
drum amnem. Vratislauia hodie.
Prestlau.

Bulua, Illyrici op. Budoua.

Burcia, Vngar opp. Barczalach Hung.
Wurmlandt Germ.

Burdegala, Nobilis Gall. ciuitas, ad Ga-
rumna ostium, Ausonij poeta patria,
Senatorum confessu clara. Bordeaux.

Burtina, Ptol. Hisp. op. Barbastro.

Buthrotum, Nobile Epiri emporium.
Butrinto.

Butritum, Boiorum Flaminia op. Bu-
trio castello.

Butua, Liburn. op. Butuanium Plin.
Buia.

Buxentum, Marit. oppid. Lucania. Pi-
sciotta.

Byblus, Siria op. Gibelet.

Byzantium, Nobiliss. Thrac. ciuitas,
Constantinopolis à Constantino
dicta. Stambol hodie Turcis nomi-
natur, & Czarigrad Slauonice, vel
Czaroudem, hoc est, Caesaris do-
mus. Olim etiam Antonia, αὐτο-
κρατία, Seueri Imperat. tempore, & αὐ-
τοκρατία Constantino Magno, ἡγεμονία
Stephano, & βασιλείαν,
Aristidi etiam νέα πόλις, Græcis ho-
die Stimhoili, ante Agios & Æ-
thusa.

Caballio Strab. Cabellio Plin. & Pto.

lem. Narbonensis Gall. oppid. Ga-
uailon.

Cabillonum, Hedunorum op. Chalons
sur Saone.

Cære vetus, Hetrur. marit. op. Virgil.
Ceruotere.

Cærperis, Angl. op. Portchestre.

Cærseuerus, Angl. op. Sarisbury.

Cæsaraugusta, vide Augusta.

Cæsarea, olim metropolis Palestina, in
honorem Caesaris dicta, Plin. Apol-
lonia, alijs Stratonis turris, Fla-
uia colonia postremo à Vespasiano
dicta.

Cæsarea Panæ, quæ & Cæsarea Phi-
lippi, quondam Leser, deinde n,
hodie à Barbaris Belina & Balbec.

Calagutris, Hisp. op. Calahorra.

Calaris Plin. Carallis Ptol. Sardin. op.
Cagliari.

Calata, quæ & Colinacte, Sicil. op. Ca-
latagirone.

Calathis, Thrac. op. Caliacca.

Calatia, Camp. felicitis op. Gaiazzo.

Calatina Diodoro, Calata Cicer. Ca-
lacta Ptol. Sicil. Septentrionalis op. S.
Marco.

Calatum Ptol. Calcaria Ant. Op. An-
glia Helecastre, nunc Tadcastre.

Cale, Campan. felicitis op. Calui.

Cale, Lusitan. op. Puerto.

Calegia, Saxonia op. ad Albin, Wit-
tenberg/ Academia nobile.

Calenum, Campan. felicitis oppid. Ca-
rinula.

Caleua, Britan. ins. op. Academia no-
bile. Oxonium. Oxford.

Calidona, Æthiopia op. Aiton.

Calkiaci Tacito, Sicamb. op. in Cliuia.
Calcar.

Calle, Vicus in Piceno Senonum. Ca-
glio.

Callicula, Campan. felicitis op. Caianello.

Calligaris, As. & Græc. Cananor.

Calligaris, Asia op. Nigapatam.

Callipolis, Thrac. & Græc. Gallipoli.

- Caloni Antonino, Oppidum Clivia, cognomine Eleue.
 Calydon, Ætolia op. Aiton.
 Camaletum, Vrbs Angl. in ipsis Muro-
 trigum limitibus. Cair malei.
 Camanes, Asia op. Chaul.
 Camera, Creta inf. op. Camera.
 Cambodunum, Bauaria op. Baergen/
 aliis Monachum, München.
 Camerina, Virgil. Sicilia opp. palude
 vicina etiam Sibylla notum. Cama-
 rana.
 Camerinum, Picenorum opp. Came-
 rino.
 Campidunum, Rhetorum opp. sub Al-
 pes. Rempten.
 Campi Phlegrei, qui & Forum Vul-
 cani Strab. opp. Campan. felix. Sol-
 fataria.
 Camulodunum, Trinobantum vrbs
 in Britannia inf. Northampton,
 aliis Colcestre.
 Canagora, Asia oppid. Canaga, aliis
 Cangigu.
 Canelate, Corsica oppid. Scallo di Ca-
 nello.
 Canobus, vel Canopus Iuuenali, Æ-
 gypti opp. lasciuia & temulentia no-
 bilitatum, & Canopi Menelai gu-
 bernatoris sepulchro. Nebrissensis per-
 peram Damiatam vocat. Bichieri;
 aliis Bochir.
 Canticebus Ptol. German. op. ad Herci-
 niam sylvam. Amberg.
 Canusium, Apulia Peucetia opp. Can-
 noffa in terra de Barri.
 Capara, vel Cappara, Eatica opp. Ca-
 parra.
 Capellatium Marcellino, vel Palas,
 Arx exigua in medio Rheni alueo,
 Palatinatus titulum preferens.
 Pfsalz.
 Capena, Mediter. Thusc. opp. Capena-
 tes. Canapina castello.
 Caphareus, Eubœa inf. op. Chimi.
 Capionis turris, Hispan. oppid. centum
 stadiis ab ostio Batis fluminis distans.
 Chipiona.
 Capis, Afr. op. Caps.
 Caprenæ, Senonum in Picenis opp. Ca-
 præ, Capresso.
 Carodoc, vide Cærseuerus.
 Carallis, vide Calaris.
 Carcassum, Gall. Narbon. op. Plin. Car-
 cassone.
 Carcennia colonia, hodie Circellum,
 distat ab Algerio ad occasum sexa-
 ginta passuum milib. Mazzagran.
 Cariara, Vetus in Hetruria littore
 op. Luni.
 Caricus, Cilicia op. Chura.
 Carioualum, vide Nuagerra.
 Caripula, Op. Afr. Mustaganin.
 Carisa, Aurelia, Plin. Betic. oppidum.
 Carosa, nam Carozorla male scri-
 bitur.
 Carmona, Hisp. vrbs Carmona.
 Caruasa, As. op. Curdem.
 Carnicum Iulium, Carinthia opp. in
 Norico, quod & Vacorium alii no-
 minant, Villacum, hodie. Villach
 Germ. Vela Italica. Sunt qui Gori-
 ciam esse volunt.
 Carodunum Ptol. Silesia Vrbs ad Vi-
 stulum flu. Cracouia.
 Carotus, vide Cyrene.
 Carpentoracte, Gall. Narbon. op. Car-
 pentras.
 Caraca, Hispan. oppid. Turia. Guade-
 laiara. alias Rio Henares. olim Tu-
 rulus.
 Carrea, Thusc. opp. Mediter. Plin. Car-
 rara.
 Carrodunum, Carinthia oppidum
 Crainburg.
 Carsula, Umbr. op. Carsuli.
 Cartama. Vrbs regni Granatensis. Car-
 tama.
 Carteia. καρθηία Ptolom. Hispan. vrbs
 ad fretum Gaditanum. Cartagena,
 quæ est ad fretum illud, diuersa à
 Carthagine noua, auctoritate Clu-
 sii: Cu-

- sui: Curio Tarissam interpretatur.*
 Carthago, Metropolis Lybia, à Carchedone Phœnice appellata. καρχηδών, καινή πόλις Steph. καρχηδεια Steph. ἡ οὐρανός α, ἡ καρχηδών, quod illorum lingua sonat, equinum caput, cuius in iaciendis urbis fundamentis ostentum repertum fabulantur. Tharsis in Biblijs, Africa quondam caput, ἡ Romani honoris amula, nihil hodie præterquam ruina extant.
- Carthago noua, Betic. urbs. Spartaria. Cartagena.
- Carthago vetus, Hisp. Tarracon. opp. Villa franca.
- Carystus, Asopus, Chironia, Op. Pelopon. Caristo.
- Casalum, Cors. inf. op. S. Florent.
- Casafilla, Afr. minoris op. Cazarulo.
- Casilinum, Cumanorum Campan. felices op. Castelluzo.
- Caspiæ portæ, Op. ad mare Caspium. Derbent.
- Caspira, As. op. Cospetit.
- Cassandria, Græc. op. Sciatto Bellonio, Cassandria Sophiano.
- Cassii forum, Mediter. Thusc. oppid. Vertalla.
- Cassiliacum, Rhetia opp. Romakessel.
- Cassilium, Stereotium, Hesia oppid. Cassel.
- Cassiope, Corcyra inf. opp. Ioannina Sophiano, alius S. Maria Casopi.
- Cassium, Lombard. Cispad. op. Casele, Castello
- Castellum Menapiorum, Belg. op. ad Mosam. Kessel.
- Castellum Morinorum, Flandria op. Kassel op dem Berg.
- Castelon, Catalonia oppid. Castello d'Ampurias.
- Castra Flauiana, quæ & Ala Flauiana, Iuliobona Ptol. Vindebona Anton. Nobilissima Austria ad Danubium ciuitas. Vienna Austriae. Wien.
- Castra Hannibalis Plin. Marit. oppid. Magna Græc. Le castelle.
- Castra Herculis, in Batavia opp. Nro. cfeleus.
- Castra Vitelliana. Bet op Medelin.
- Castrum Plin. Elorus alius, Sicil. opp. Sta in pace.
- Castrum Ptol. Castrum nouum Plin. Precutinorum op. Flauiano.
- Castrum Bilincionis, vide in Berin-fona.
- Castrum nouum Anton. Thusc. oppid. mediter. Castel nouo.
- Castrum nouum, quod Virgilius Castrum Inui nominat. Thusc. marit. op. Corneto.
- Castrum Octauianum Solino Hisp. op. Cucufas.
- Castulon, Betic. oppid. Cazlona la vieia.
- Casurgis, vide Bubiendum.
- Catana Thucyd. Strab. & Ptol. Catina Cicer. Catania Plut. Sicil. oppid. Catania.
- Caticardama, Ind op. Ptolom. ubi D. Thoma corpus dicitur conseruari. Chiromandel.
- Cattiara, India intra Gangem emporium nobile Calicut.
- Cattigata, As. op. Canton.
- Cattimeliboci, Germ. op. in Hesia Cazenelebogen.
- Cattuaci, Belg. urbs, nunc Academia, Duacum Douay.
- Caturactonium. κατὰ πρῶτον Ptol. Britannia inf. op. Cardelia nunc Carleil.
- Caudinæ furcæ, Locus in Hirpinis clade & deditione Romani exercitus turpi nobilis. Stretto de Arpaia.
- Cauus, Carie marit. op. La Rosa.
- Caurana, Op. Asia. Camul.
- Caurita, Hisp. op. Caurium. Coria.
- Cecia, Austria op. Zeisselmaur.
- Celeia, Noricorum op. Cilia.
- Celenæ, Phrygia metropolis, quæ Mar-

- sia amnis mediam interluit.* Maras.
 Celendris, *Cilicia op.* Crionero.
 Celeno, *Thusc. op. med.* Celino.
 Celi, *As. op.* Calantar.
 Celia, *Apulia Peucetia op. med.* Cilio.
 Cenelata, *Corfica op.* Canele.
 Centrones, *Ditionis Leodiensis op. tri-*
bus miliarib à Tungris. S. Trunen/
Hub. Leodio. Cortrijck Becano.
 Centum cellæ, *Hetr. marit. opp.* Cin-
 cella, *aliis* Forcelle.
 Centum colles, *Hung. op.* Hündertbü-
 hel. *Germ. Szabolon Hung.*
 Centurinum, *Corfica op.* Centuri.
 Centuripæ, *Sicil. op.* Centorbi.
 Cenum, *vide* Artobriga.
 Cephalædus, *Sicil. op.* Cifalu.
 Cerasus, *Ponti op.* Cherasoda.
 Ceraunia, *Cypri ins. op.* Cerines.
 Cereare, *Marsorum op. med. in Latio.*
 Cereto.
 Ceresi, *Arx non longe ab urbe Leodiensi.*
 Cerey.
 Ceretanorum iugum, *Catalonia opp.*
 Puigferda.
 Ceretanum, *Emporium Thusc. marit.*
 Turres Anton. S. Seuera.
 Cerosunum, *Corfica ins. op.* Nebbio.
 Cessero, *Gall Narb. op. Plin.* Castres.
 Chabaris, *As. op.* Calapate.
 Chadisa *Plin.* Fauda *Strab.* Ponti *op.*
 Phadisa.
 Chalastra, *Macedon. op.* Ad Axium flu.
χαλάστρα, quam nomine Bucephali
equi Alexander cognominavit. La
Caualle.
 Chaicedon, *Asia Grbs è regione Con-*
stantinopolis ad Bosphorum Thra-
cium. χαλκηδών. Chalcidona So-
 phiano, *aliis* Scrutari.
 Chalcis, *Eubœa ins. primaria Grbs, qua*
etiam Eubœa, Stymphelus, Ali-
carna, Hypochalcis vocatur. Ne-
groponte.
 Chaleos, *Op. ad sinum Corinthiacum.*
 Aspro Spiti.
- Charax *Strab.* Pharaxa *Ptol. Op. Afri-*
ca, mari mediterr. adiacens. Si-
 becca.
 Charax, *Taurica Chersonesi op. marit.*
 Giricunda, *aliis* Cacagioni.
 Cherronesus, *Pelopon. maritimum op.*
 Phanar.
 Chersonesus, *Sicil. op. & portus, Ptol.*
 Augusta.
 Chersonesus Siciliæ, *qua Virg. Thuc.*
& Ouid. Tapfus Manghisi.
 Chersonesus, *Creta op.* Altemura.
 Chersonesus occidentalis *in Creta.*
 Punta de Corinto.
 Chersonesus septentrionalis, *in Cre-*
ta. Punta di Sertia.
 Chertobalus, *Pannonia superioris, id*
est, Austria op. Carlsburg.
 Chettæa, *Afr. villa.* Carto.
 Chrysites, *Maced. op.* Siderocapsa.
 Chydæ, *Lydia op. marit.* Giua.
 Chyretæ, *Macedon. op.* Molcoluri.
 Gibinium, *Dacia oppid mediter. Her-*
manstadt.
 Cimolis, *Paphlagon. op.* Quinoti.
 Cingulum, *Picenorum op.* Cingulo.
 Cintilia, *Hisp. op.* Santiliana.
 Ciratana, *Sicil. op.* Iarratana.
 Cirtha, *vide* Salde.
 Cisamus, *Marit. Cret. opp.* Chisamo,
 Chisamopoli.
 Cisse, *Afr. op.* Serceli.
 Ciuitas nigra, Agatha, *vel* Agotho-
 pulus, *Gall. Narbon. op.* Agde.
 Cladianum, *Germ. op. ad Danubium.*
 Melck.
 Claros, *Ionie op. oraculo Apollinis cele-*
bre. Calamo.
 Claſto Solino, *Hispan. op.* Corduba *vici-*
num. Anduiar.
 Claſtidium, *Lomb. Cispad. opp.* Chie-
 steggio.
 Claudia, *Angl. op.* Gloceſtre.
 Claudia, *Carint. op. munitū, Elagēfurt*
 Claudii forum, *Opp. Thusc. Mediterr.*
 Tolfa nona.
- Claudio-

Claudiomerium, *Hisp. op.* Corines.
 Claudiopolis, *Hung. op.* Colosuar/
Hungar. Clausenburg.
 Cauftra, *vide* Auftra.
 Cliterna. *Opp. Boiorum in Flaminia.*
 Quaderna.
 Clugiæ, Fossa Clodia, *Venetorum opp.*
in Hadriatici maris littore. Chiog-
 ga.
 Clunia, *Hisp. in Galleciis op.* Corunna.
Nebriffensis dicit esse Celtiberiæ finē.
 Ciudal reale.
 Clusium, *Mediterr. op.* *Tusc. quod olim*
 Camersol. Chiufi.
 Clutillum, *Sabinorum in Vmbria opp.*
 Contigliano.
 Clypia, *vel* Clupea, *Afr. opp.* Quipia,
vel Calibia, *aliis* Zafaran.
 Cnidos, *Doridis opp.* Cabo crio, *aliis*
 Chio.
 Coccoranagora, *As. vrbis. fortè* Cian-
 ganor, *quasi albus lacus.*
 Codania, *Dania metropolis & regia,*
à qua nomen accepit sinus Codanus.
 Copenhaga.
 Coddura, *Asia vrbis.* Gandauari.
 Coemba, *Gedrosiæ op.* Cambaia.
 Cœtaria, *Sicil. op.* Scupello.
 Cogientes *Plin. Carnorum ditionis Ve-*
netae op. Conegiano.
 Colaca, *Valentia hodie, Hisp. vrbis in*
regno Legionensi. Valentia.
 Colchi, *As. op.* Canameina.
 Colchinium, *quod & Olchinium, Il-*
lyrici opp. ad Drimonis ripam. Dul-
 cigno.
 Collis libera *Ptol. Gal. Narb. op.* Col-
 liure.
 Collops, *vide* Cullu.
 Colmaria, *German. op.* Colmar.
 Colone, *Pelopon. op.* Grifi.
 Colonia Agrippina. *Vide in Agrippi-*
 na.
 Colonia Traiana, *Germ. inf. ad Rhe-*
num op. Xensferward.
 Colophon. *As. vrbis.* Altobosco.

Colybria, *Celebre Academia oppid. in*
Lusitania. Coimbra.
 Comagenum, *vel* Comagena castra,
Austria op. Holsburg/Himburg.
 Comana, *Ponti Galatici vrbis.* Arlen-
 ga.
 Complurum, *Carpentanorum in Hisp.*
op. Alcalá de Henares.
 Comum, *Insulbrum opp. in Lombard.*
Transpad. Plinij Secundi patria.
 Como.
 Condate, *Oppid. Rhetonum in Gallia.*
 Rhene en Bretagne.
 Confluentes, *Germ. op.* *Gbi Mosella in*
Rhenum decurrit. Coblenz.
 Conimbrica, *Lusitan opp.* Coymbra,
ætius, aliis Condela la velha.
 Consentia, *Mediterr. Brutorum in Ca-*
labria op. Cosenza.
 Constantinopolis, *vide* Byzantium.
 Contestania, *Hisp. op.* Concenteyna.
 Contyæum, *Galat. in Asia minore op.*
 Cüte.
 Corduba. *Hisp. Bet vrbis regia, Lucani*
& Seneca patria. olim Patritia
 Cordoua.
 Corfinium, *Italica Strab. Samnitum*
in Pelignis metropolis. Pétinia, *aliis*
 Campi de S. Pellino.
 Goriminium, *Salopia, Britan. inf. opp.*
 Shrouisburg.
 Corindiur, *As. vrbis.* Caribider.
 Corinium, *Ang. op.* Cycheftre.
 Corinthus, *Ephyre, ab Heroïna eius*
nominis. ἐφύρα, ἡρώδης, ἡλὶς πόλις
Stephano, ob siccitatem soli, & πύ-
ρῳ, ἐμπόρευον ἐκ ἀδῶ. Thucyd. A-
chaia ciuitas celebris in Isthmo. Co-
 ranto.
 Cornelia, *German. op.* Wimpfen.
 Cornelij forum, *Boiorum Flamin. op.*
 Imola.
 Cornus, *Sardin. inf. op.* Galea.
 Cornu Byzantiū, *olim* Galata, *Thra-*
cia oppid. prope Constantinopolim.
 Pera.

- Corona, *vel* Stephanopolis, Segethusa. *Hungar.* Cronstat.
 Corone, *Messania oppid. in Pelopon.* Coron.
 Cortacha, *As. op.* Tattaho.
 Cortina, *Creta op.* Metaria.
 Coryphasium, *vide* Pylus.
 Corytus, *Hetruria op prope Aretium.* Cortona.
 Cosamba, *As. op.* Satigan.
 Cottyara, *As. opp.* Cocchin.
 Cotzus, *Illirydis urbs.* Corzio.
 Crademna, *vide* Amphipolis.
 Cranon, *Thrac. urbs.* Cetes.
 Cromna, *Valer. Flacco, Paphlagonia op.* Comana.
 Croton, *Calabria marit. urbs in sinu Tarentino.* *εργων* Crotone.
 Cremene, *Estiotidis Macedon. regionis op.* Grifano.
 Cuculū *Strab. Marforum in Latio opp. mediter.* Scutulo castello.
 Cullu, *& Collops Magnus, Numidia, urbs.* Alcol.
 Cuma *Æolidis marit. op.* Castru.
 Cumæ, *Campan. marit. op.* Cuma.
 Cunctio, *Angl. op.* Marlborw.
 Cuneus, *Sphen. σφω. Lusit. op.* El faro en los Algaruos.
 Cupæ, *Anton. in Mysia op.* Scopia.
 Cupra, *Marit Picensi opp. Ptol.* Grotti castello in marca Ancona.
 Cures, *Sabinorum oppid. in Umbria.* Turre.
 Curia *Anton. Heluetiorum op.* Chur.
 Curiū *sive* Curias, *Cypru op.* Piscopia.
 Cursula, *Sabinorum in Umbria oppid.* Cassia.
 Curta *Ptol. Hungar. regia, ad Danubiū sita.* Buda, *quæ & Ofen.*
 Curua Cesena, *Boiorum in Flaminia opp.* Cesena.
 Curulla, *As. op.* Coloran.
 Custodia Hermopolitana, *Ægypti op. ad Nilum.* Benisuiat.
 Custodia Thebaica, *Ægypti ad Nilū op.* Munia.
 Cydon, Cydonia, *Creta opp.* Canea.
 Cydonis, *Creta op.* Chania.
 Cyllene, *Pelopon. oppid. marit.* Chianrenza.
 Cyparissi, *Pelopon. marit. op.* Arcadia.
 Cypsella, *Thrac. opp.* Chapfilar, *aliis* Chypsala.
 Cyptasia *Ptol. Galat. op.* Carozza.
 Cyrene, *quæ & Carotus, Lybia oppid.* Carcora.
 Cyrene, *Theræorum colonia* Sallust. *Asv urbs.* Corena.
 Cyropolis, *Media op.* Scyra.
 Cyrrha, *Apollinis oraculo notum Phocidis opp.* Aspropiti.
 Cyrtha *Salust. Numidia regia.* Salda *Ptol.* Constantina.
 Cyteorum, *Cappadocia opp.* Cecina.
 Cythæum, *Creta opp. marit.* Phrascia *Sophiano, Cyria Bellon aliis* Cădia.
 Cyzicus, *Asia minoris op. in Mysia ad Propontidem* Chizico.
 Dantiscum, *Gedanum olim, & Gythonium. Urbs & emporium nobiliss ad Vistula ostium.* Danzig.
 Daona, *As urbs.* Done.
 Deborus, *Macedon. oppid.* Dibrij, *vel* Debry.
 Delioli horti, *prope Neapolim.* Pozzo reale.
 Delminum, *Dalmat. op.* Denna.
 Delphi, *Beotia opp. Apollinis oraculo celebre.* *δελφοι.* Castru.
 Demetrias, *Thessalia aut Maced. opp. ad Pelasgicum sinum duxente. as, olim* Pagasa. Dimitriada.
 Dertona, *Lombard. Cispad. op. in Taurinis.* Tortona.
 Dertosa, *quæ & Dertusium, Cathaconia op. in Hisp. citeriore.* Tortosa.
 Derris, *Lybia opp.* Deroas.
 Detunda, *Hispan. opp.* Turdulorum. Ronda.
 Deua, *Angl. op. Anton.* Cester.
 Deuana, *Britan. ins. op.* Deuonshyre.
 Deueltus, *Thrac. urbs.* Deuelto.
 Deuona

- Deuona *Ptol. Noricorum in Germ. opp.* **Newmarck.**
 Diabelinteres, *Pagus Brabant. ad Getam flu. Linter.*
 Dianæ fanum, *Grac. op.* Scutara.
 Diapia, *Ligur. op.* Diano.
 Diania, *vel* Dianium, & Hemeroscopium *Strab. Hiss. op.* Denia, puerto de Valencia.
 Diarchea, *Puteoli Cic. Cumanorum Campan. felicit. op. ἀρχαία.* Puzzuolo.
 Dictamnum, *Creta inf. op.* Dittana.
 Dina, *Bodientiorum op. ad lacum Lemmanum,* Donoy.
 Dinia, *Narb. Gall. op.* Digne.
 Dionysiopolis, *in confinis Thrac. & Bulgar. clade Christianorum memorabilis,* Varna.
 Diopolis, *Hiss. Tarracon. opp.* Emporiæ, Ampurias.
 Diospolis, *Syria Palestina oppid. olim* Lydda. Rama.
 Dipsum, *vide* Argos.
 Diuguntiorum forum *Ptolem. Lomb. Transpad. op.* Crenia,
 Ciuitense munimentum, *vel* monumentum, & Diuitensium municipium, *Pagus transrhenanus è regione Colonia, Iudeorum officinis notus. Deutsch/Duntsch.*
 Diuodurū, *nūc* Theonis villa. Thioville. *Diedenhoven. tametsi B. Rhenanus pro ipso Mediomatricum metropoli Metz interpretetur,*
 Drepanum, *Sicil. op.* Drapano.
 Drusi moles. *Turris Moguntia inscripta Druso Lichelstein.*
 Drusipara, *Thrac. op.* Mysini.
 Drusomagus, *Rhetia ciuitas. Memmingen.*
 Duæ columnæ *Marcellino, Insulbrum op.* Gembolace castello.
 Dubal, *antea* Tubal, *Lusitan. marit. op.* Serubal.
 Dunga, *As. op.* Dabul.
 Dunium, *δύνιον Ptol. Britan. inf. oppid.* Sarisburia. Salisbury.
 Duria, *Britan. inf. op.* Dorcestria. Dorchester.
 Durij, *antiquitus* Ocelli, & Scarabris, *Hiss. op.* Samora.
 Durlacum, *Germ. op.* Heidelberga. *ad Nicrum amnem.*
 Durobreuis, *Angl. op. hodie* Roffa. Rochestre, *vel* Rofcestre.
 Duro cottorum *Anton. Vrbs Rhemorum in Gall. Belg.* Reims.
 Durouernum, *Cantiorum in Britania insul. metropolis.* Cantelberg, Canterbury.
 Dyrrhacium, Epidamnus, Segesta, *Macedonia maritim. vrbs.* Durazzo.
 Easo *Ptol. Hispan. Tarracon. op.* S. Sebastiano.
 Ebolum, *Piceni opp. in Campania.* Euolo.
 Eborā, *Lusit. op.* Euora. Eborā.
 Eboracum, *ἑβόρακον Ptol. Britan. inf. ciuitas* Eberwicke, & *contracte* Yorcke.
 Eburū, *Moravia op.* Olmütz/Olmütz.
 Ecelestā, Mediolum, *Hiss. opp.* Medina celi.
 Edestā, *Vrbs orientis ad Mesopotamiā.* Orpha *hodie.*
 Edera, *quæ & Leria, Op. Valentiniani regni.* Liria.
 Egelaſte, *Castella in Hiss. opp.* Strab. Yniesta.
 Egeſta, *ſeu* Segesta, *Sicil. op.* Contrerana. *aliis* Barbara.
 Egion, *Sicil. op.* Mazara.
 Egita, *ſiue* Egedita, *Lusit. op.* Edunia.
 Egnatia, *hodie* Iuuenatium, *Apul. op.* Iuuenazzo.
 Eion, *vide* Amphipolis.
 Elbium, *Thuſc. op.* Vico.
 Elbora, *Hiss. op.* Talauera.
 Elcebus, *hodie* Selestadium, *German. vrbs.* Sletstat.
 Eldana,

- Eldana, *Hisp. op.* Duennas.
 Eleusa, *Græc. op.* Elefa.
 Eleusin, *Achaia Grbs marit.* Lepfina.
 Eliberis, *Famosa Granata regni metropolis, è Sarracenis longa obsidione recepta.* Illiberi, Granada.
 Eliocrata, *Hisp. op.* Lorca.
 Elorus, *Sicil. urbs quæ Plinio Castrum.* Sta in pace.
 Elyma, *Macedon. mediter. opp.* Cannina.
 Emerita, *vide Augusta.*
 Eminium, *vel Eumenia, Euminium Plinio, Hisp. pp.* Agada villa.
 Emissa, *vel Emesapotius, Phœnicia urbs.* Hamfa Arab. Haman Turcis.
 Emporia, *Diopolis, Tarracon. Hisp. op.* Ampurias.
 Engyra, *Cappadocia op.* Angurî.
 Enna Cicer. *Sicil. umbilicus, raptu Libera per Ditem patrem nobilis, cuius descriptionem pete à Cicer. ex Actione sexta Verrina.* Anna castro, Castruanni.
 Enona, *Dalmat. opp. ad sinum Adriaticum.* Nona.
 Eperium, *vel Epedium, Græc. oppid.* Spezze.
 Ephestia, *Op. in Lemuo ins.* Cochino.
 Ephesus, *quæ & Smyrna, Arfinoe, Trichia, Ortygia Pteleis, Sisyriba, & Samorna. ἐφεὸς. Ionia urbs, Diana templo celebris.* Epheso.
 Ephyra, *vide Corinthus.*
 Epidamus, *vide Dyrrhachium,*
 Epidaurus, *Illyria marit. urbs, Turcis propter mercatura celebritatem tributaria.* Dobronicha Turcice, Ragusium hodie, Limita Pausan. Ragusi.
 Epidaurus, *Laconia marit. urbs.* Monembasia hodie. *Græcis dicta ὄρε γυαλῆς.* Maluasia.
 Epidaurus, *Pelopon. marit. op.* Cherro-niso.
 Eporedia, *Salassorum ciuitas ad Alpium*
radices in Lombard. Transpadana. Ibreia. Yureia.
 Eretum, *Crustum minorum in Umbria op.* Monte retondo.
 Ergonica, *Tarracon. Hisp. op.* Alcániz.
 Eribœa, *Macedon. op.* Pressa.
 Erythræ, *Erythræa, Ionia opp. Marit.* Cabianco.
 Escua, *quæ & Ascua, Regni Granata op.* Huescat fortè.
 Esigus, *Numid. op.* Lelise.
 Esium Catoni, *Assisium Ptol. alias Assinates, Umbr. op.* Ascisi.
 Esope, *vide Corinthus.*
 Essesia, *Illyria op. nunc equatum solo, antiquis monumētis visendum.* Beribit, *alibi Bergane.*
 Essilissa, *Exilissa, Ptol. Afr. op. ad fretum Herculeum, quæ & Iulia traducta.* Septa & Ceuta.
 Eugium, *Achaia marit. op.* Bostizan.
 Euminium, *vide Eminium.*
 Faletij *Strab. Thusc. op.* Falare.
 Faliscorum mons, *vide Fessenia.*
 Faliscum *Plin. Colonia Hetruscorum.* Phalisci Monte Fiascone.
 Fauentia, *vide Barcino.*
 Fauentia, *Gall. Togata op.* Faenza.
 Fanum Fortunæ, *Fanestris, Ital. opp.* Fano.
 Felsino *Plinio, post Bononia, Æmilia urbs academia celebritate toto terrarum orbe clarissima.* Bologna.
 Ferentia *Ptol. Ferentenum Strab. Ferentium Plin. Ferentinum, Mediter. Thusc. op.* Ferentino.
 Feronia, *Thusc. opp.* Castel di S. Siluestro.
 Feroniæ lucus, *Op. Romæ vicinum in Thusc.* Pietra sancta.
 Ferraria, *Ital. clariss. urbs ad Padum.* Ferrara.
 Fescennium *Caton. Fessenia Plinio, Faliscorum mons Vibio Sequestro. Thusc. mediter. oppid.* Citta Castellana.
 Fesula,

- Fesulæ, & Phesulæ, *Mediterr. Hetrur.*
op. Fiesoli.
 Ficelia, *vide Vosauia.*
 Fidenæ, *in Romano territorio opp. Ca-*
steliubileo.
 Fidentia, *Hetrur. in Appennino op. Fio-*
renzola.
 Firmum *Ptol. Firmanorum castellū*
Plin. in Piceno op. marit. Fermo.
 Fisera, *Corfica op. Figari.*
 Flammona, *Illyrid. oppid. ad sinum A-*
driat. Fianona.
 Flauia Gallica, *Hisp. op. Fraga.*
 Flauia Heduarum, *vide Augustodu-*
num.
 Flauia, & Flauia Lambris, *Maritim.*
op. Callaicorum in Hisp. S. Maria de
Finis terræ.
 Flauianum, *vide Castra Flauiana.*
 Flauiobriga, *vel Flauio gallica, Op. in*
Cantabris. Bilbao.
 Flauionauia, & Flauium Brigant-
 tum, *Hisp. urbs in Calecis. Compo-*
stella.
 Flauium, *Carinthia op. S. Andreas.*
 Flexum, *Pannon. opp. Altenburg/vel*
Preßburg.
 Fontes Aponi *Martiali, Venetorum*
op. Bagni de Abano.
 Forcomum, *Vestinorum urbs. Forco-*
no.
 Formiæ, *Op. Campan. Mola Fabricio,*
Formi aliis.
 Fortunæ fanum, *Marit. op. in Piceno.*
Fano.
 Foruli *Strab. Sabinorum op. Forolo.*
 Forum Appij, *Mediterr. Latij opp. nunc*
tantum diuersorium. La Marutti.
 Forum Bibalorum, *Hisp. opp. Fomil-*
lan.
 Forum Cassij, *Thusc. mediterr. opp. Ve-*
tralla.
 Forum Cellæ, *Marit. Hetrur. op. For-*
cellæ.
 Forum Claudij, *Mediterr. opp. Thuscia,*
Tolfanoua.
- Forum Claudij, *Alpinum opp. Taren-*
tasia. Tarenteza.
 Forum Cornelij, *Gall. Togata opp. Bo-*
iorum in Emilia. Imola.
 Forum Druguntiorum *Ptol. Op. Lom-*
bar. Transpad. Crenia.
 Forum Egurorum, *Medina del Rio*
feco. vici in Augusta Emerita.
 Forum Fuluij *Plin. Gall. Cisalp. oppid.*
Valentium. Valenza.
 Forum Gallorum, *Boiorum op. in Fla-*
minia. Castel Franco.
 Forum Heduarum, *quod & Angu-*
stodunum, Burgun. op. Autun.
 Forum Iulij, *hodie & olim Liburnia.*
Friuli.
 Forum Iulium, *Carnorum Colonia,*
metropolis regionis Fori Iulij. Ciui-
dale di Friuli.
 Forum Iulij Octauianorum *Plin. Na-*
uale Augusti Cæs. Strab. Ereijs.
 Forum Libetiorum, *vel Lebuoni, In-*
subrum op. Borgo Laueza.
 Forum Licinij, *Gall. Cisalpina opp. in*
Insubrib. Incino.
 Forum Limicorum, *Opp. Hisp. Ponte*
de Lima.
 Forum Liuij, *Boiorum in Flamin. opp.*
Forli.
 Forum Pompilij, *Flaminia opp. For-*
limpoli.
 Forum Segusianorum, *Gall. op. Bourg*
en Bresse.
 Forum Sempronij, *Senonum op. in Pi-*
ceno siue Umbria Fossimbruno en
marca d'Ancona.
 Forum Tiberij, *Heluetiorum oppid.*
Suitza. Rhenanus interpretatur.
Xenserstul.
 Forum Truentinorum, *Boiorum in*
Flaminia op. Brentinore.
 Forum Varronis. Varese.
 Forum Vibij, *Op. in Foro Iulij seu Ca-*
rinthia, Villacum. Villach.
 Forum Vulcani *Strab. Campi Phle-*
græ i,

- græi, *Locus Campania propinquus Cumis. Solfataria.*
 Fossæ Clodiæ, *vel Clugiæ.*
 Fossæ Marianæ, *vide Aquæ mort.*
 Fossæ Papyrianae, *Thusc op mediter.*
 Fossel nouo.
 Fregellæ, *Latii opp. vetustum.* Ponte coruo.
 Frusino, *Opp. Latinorum in Hernicis mediter.* Frasellone.
 Fruxinum, *Vindelicia op.* Freysing.
 Fulginium *Cat.* Fulginia *Sill.* Fulcinium *Appia. Umbria op.* Fuligno.
 Fundi, & Fundæ, *Op. Latij.* Fondi.
 Gabala, *Syria op.* Gibel.
 Gaballicus. *Pagus Gall. Narb.* Baulx.
 Galata olim, *Cornu Byzantium, Thrac. opp. Constantinopoli oppositū.* Pera.
 Gallipolis, *Molæ. Anxa Plin. Opp. Magna Græciæ* Gallipoli.
 Gange, *Op. ad ostium Gangis flu.* Bengala.
 Gaumellum, *Insulbrum op.* Laumello.
 Gaunodorum, *Helustiorum op.* Constancia.
 Gela, *Sicil. op. littorale.* Alicata.
 Gemellina Cæcilia, *Hisp. op. S. Maria de Guadalupe.*
 Genabum, *Gall. opp. Academia nobile.* Aurelia. Orleans, *aliis Gyan.*
 Genadium, *Hungar. op.* Ethonad.
 Gennus, *quæ & Aquæ Augustæ, Opp. Hisp. in Cantabris.* Baiona.
 Geræa, *Lusit. op.* Cáceris.
 Gergobia, *Gall. in Boiis op.* Molins.
 Gergobia, *Gall. op. in Auernis ad flu. Flauer.* Gergoie.
 Germanica Legio, *Hisp. nobilis vrbs.* Leon.
 Geronda, *Op. ins. Pithecusæ* Ischia.
 Gerunda, *seu Gereona, Hisp. citerioris siue Tarracon. op.* Girona.
 Gessodunum, *Austr. op.* Steyr.
 Gessoriacum, *Nauale Morinorum.* Bolonia.
 Gifira, *Afr. op.* One.
 Glandomitu, *Hisp. op.* Módonnedo.
 Glanum, *Gall. Narb. op.* Cap.
 Glessoburgus, *Angl. op.* Glessenburg.
 Glorium, *Alpinum op. ad Athesin flu.* Glurentz.
 Gnosus, *vel Gnosus, Cretæ opp.* Candia.
 Gorduni, *Flandr. vrbs magnitudine celebris,* Marliano Ghendr.
 Gortyna, *Cret. op. med.* Gurtina.
 Graccaris, *Hisp. op.* Agreda.
 Granta, *Britan. ins. op. academia hodie celebris.* Camebridge.
 Graucionarium, *Germ. vrbs, Moena flu. adsita.* Bambergæ.
 Grauisca Virg. *à gravitate aeris dicta.* Monte alto.
 Grinnes, *Batauorum op.* Nhenen.
 Grudij, *qui & Leuaci, Belgij nobiliss. vrbs Musis sacra.* Loenen.
 Grumentum, *Mediterr. Lucania opp.* Saponara.
 Gunduni, *Belg. ampliss. vrbs.* Gendt.
 Hadrianopolis, *vide Adrianopolis.*
 Halia, *vide Thessalonica.*
 Halicarnassus, *vide Alicarnassus.*
 Halmis, *Illyrici op.* Ciclodie.
 Halycidon, *Narbon. Gall. op. prope Aquas mortuas.* Peccais.
 Harpadium, *Hirpinorum in Ital. opp.* Arpaia.
 Harudes, *German. op. ad lacum Acronium.* Costenz.
 Helena, *Hisp. op.* Elna.
 Helenopolis, *Vrbs nundinis clara, & Imperatorum inauguratione, ad Moenum flu.* Francofurta.
 Heliopolis, *unde Corinthus.*
 Heliopolis, *quæ & Thebæ, Mēphis.*
 Hemeroscopium, *vide Diania.*
 Hephestias, *Op. Lemni ins.* Cochino.
 Heraclea, *Cariæ op.* Hassio porto.
 Heraclea, *vel Herculaniū, Campan. felicitis op.* Torre di Greco, ò Torre di Ottauo.

- Heraclea, Gall. Narb. op. S. Gyllis.
 Heraclea Cic. Minoia Liuso, Sicil. opp.
 Terra noua.
 Heraclea, Ponti op. Aupep.
 Heraclea, Syria op. Italica.
 Heraclea, in Taurica Chersoneso opp.
 Heraclea.
 Heraclea, vel Heracleum, Creta opp.
 Mirabello.
 Herbesum, Diodoro, Mediter. Sicil. op.
 Pantalica.
 Herbita, Sicil. op. Nicofia.
 Herculeum, vel Herculanum, Cam-
 pan. op. La torre de la Annonciata.
 Herculis turris, Afr. op. Crocuera.
 Herculis turris, Op. Cyrenes Ziuayra.
 Hermione, Pelopon. marit. op. Castris.
 Hesperia Mela, Op. Cyrenaica regionis.
 Bernic.
 Hidra, Sicil. op. Cadra.
 Hierapolis, Comagenes celeberrima
 vrbs. Alepum hodie, Iouio teste.
 Hiera Pydna Plinio, Cret. oppid. marit.
 olim Larissa dicta. Gierapetra.
 Hieronoros, Creta op. ἱερόν ὄρος.
 Monte sacro.
 Hierosolyma, Ælia, Vrbs sacra, Iudæa
 metropolis. Cuzumobarech Turcis.
 Hippocrura, Afr. op. Onor.
 Hippon, seu Vibo Valentia, Medit.
 Brutiorum op. Maida.
 Hippo Regius, vel Hippon, Numidia
 vrbs in ora maritima à Phœnicibus
 condita, Salustio teste, ubi D. Augu-
 stinus episcopum egit. Bona.
 Hispalis, Celebre emporium Hisp. mer-
 cium Indicarum aduectione, & in
 omnem orbem distributione nobile.
 Iulia Romulea. ἰουλιανὴ μετρώπολις
 Ptol Seuilla.
 Hispellum, Vmbr. opp. al. Hispellium.
 Spello.
 Histionium, Op. Samnitum in Italia.
 Guasto di Aniona.
 Hortanum, Thusc. oppid. alijs Hurta-
 num. Horti.
 Hostia, Latii op. Tyberis ostio adsitum
 Ostia. (stia.
 Hostilia Ant. Veneta ditionis opp. Ho-
 Hybla, Sicil. op. melleificio apum nobile.
 Mirilli, Misillis.
 Hyccara, Synesio & Thucyd. Sicil. opp.
 Laidis patria. Vicaris alijs Carini.
 Hydruntum, Hydra, Ptol. Maritima
 vrbs in Magna Gracia Oiranto.
 Hytia. Magna Grac. Apulieue mediter.
 op. Crea.
 Iader, vel Iadera, Illyrici sine Liburnia
 marit. op. Zara.
 Iagath, Afr. op. Terga.
 Ialysus, Opp. Rhodi inf. Rhodes, alijs
 Vxilica vicus.
 Iamna, Opp. Minorica inf. Ptol. Ciuita-
 della.
 Iapyx, vide Barium.
 Iarsath, Afr. op. Tedolez.
 Iasus, vide Argus.
 Iatinum, Op. Meldarum in Gall. Mc-
 aulx.
 Iaurinum, Iarnum, olim Arabonia.
 Rab.
 Iaxetani, Tarrac. Hispan. vrbs. Iacea
 forte.
 Iccius porrus. Cales.
 Iconium, Lycia op. Cogne.
 Icosium, Afr. op. Acor.
 Idubeda, Hisp. op. Abeda.
 Idunum, vide Vtinum.
 Ierabrica Ant. op. inter Vlyssiponem &
 Scalabim. Alanquera.
 Ietum Plinio, Ietas excelsus Sillio, Me-
 dit. Sicil. op. Iato.
 Igedita, vide Egita.
 Igilgili, Marit. ciuitas, Africa regia.
 Bugia.
 Ilerda, Hisp. Tarrac. op. Lerida.
 Illice, Hisp. vrbs, alias Alone, & Illicita-
 nus portus. Elche, alijs Alicante.
 Ilipa, Op. Hisp. Niebla forte.
 Ilium, Troadis vrbs decennali obsidione
 à Grecis arctata, & incensa tandem.
 Ἴλιον. Troia.
 Illibe-

- Iliberis**, *Batica regia, vide Eliberis, Granata.*
Illiberis, *Gall. Narb. op. Salsulæ, Salsas vel Saulles.*
Illiberis, *Hisp. Tarracon. op. ad radices Pyrenæi montis. Colibre.*
Illicen, *Hispan. citerioris Urbis, vino nigro nobilissimo celebrata. Alicante.*
Ilipula magna *Ptol. Batice urbs celeberrima. Ἰλιπύλα Ptol. Granata Episcopo Gerundensi.*
Illiturgis, *Hispan. op. Aldea el rio, alijs Andugar.*
Incibilis Lixio *Hisp. in regno Valentia op. Chelua.*
Inguinium, *Liguria oppidum, Albenga.*
**Inguinium Plinio Umbria opp. quod & Isuicum Ptolemao. Eugubio.
Inicum Pausan. *Inyctos Herodoto, Inyctum Strab. & Steph. Sicil. Longobardo.*
Interamna, *Umbria op. quod inter amnes sit constitutum, teste Varrone. Terano in Abruzzo.*
Inui castrum, *vide Castrum nouum.*
Inutrium, *Boiaria inter Alpes pagus. Mittenwaldt.*
Iol Cæsareæ, vel Iulia Cæsarea, *Afric. propugnaculum ad mare mediter. Caroli Cæsar. irritata expeditione clarum. Algerium. Algier. Gezeir Mauris. Nebrissensis tradit Bugiam esse regni Africani caput, alijs Neptuni aras vocatam.*
Ioppe, *Palestina op. marit. appulsu peregrinantium, qui Hierosolyma petunt, nobile. Iaffa.*
Iosedom, *Gall op. ad Sequanam. Corbeil.*
Iria, *Iria vicus, Op. Taurinorum. Voghera.*
Iria Flauia, *Gallecia op. S. Maria finis terræ, alijs Padron.*
Isca, *quæ & Augusta, Angl. op. Excestre.*
Iscacis, *Ang. op. Ilcester.*
Issigon Scythica, *Asia Urbis, unde in totum pene terrarum orbem rhabarbarum suppeditatur. Succuir.*
Issedon Serica, *Asia Urbis, Chami Tartarorum Imperatoris regia. Cambalu.*
Istionium, *vide Histionium.*
Isurium, *Angl. op. Aldburg.*
Italica, *Urbis in Italia, alio nomine Corninium.*
Italica, *Civitas Batice, Silij Italici & Traiani patria.*
Itanus, *quæ & Lyctos, Op. Creta marit. Paleocastro.*
Ityca, *quæ & Vtica, Afr. op. Biserta.*
Iuliacum Marcellino, *Gugernorum op. Gulick.*
Iulia Cæsarea, *vide Iol.*
Iulia Colonia, *Friuli op. Ciuita d' Austria.*
Iulia Constantia, *Hispan. op. Seuilla la vieia.*
Iulia fama, *Hisp. op. Seria.*
Iulia felix Plinio, *Salaria Plin. Officina mercium exoticarum, Lusitania emporium. Olyssippo Plin. & Vlyssippo, Vlyxbona Solino, regia Lusitania. Lisbona.*
Iulia Liberalitas, *postea Ebora, Lusit. op Ebora.*
Iulia Lybica, *Op. dirutum, & ruderibus antiquitatem representans, in Pyrenæis montibus, non procul à Bucerdam oppido. hodie Linca.*
Iulia Myrtilis *Hisp. op. Vaena.*
Iulia pietas Plinio, *alijs Pola, Histria Urbis. Pola.*
Iulia Romulea, *vide Hispalis.*
Iulia traducta, *quæ & Tingi, in Mauritania. Tranier. vide supra in Exilissa.*
Iulio bona, *Calecorum opp. & portus. Hoñcfeur. vide & in Ala Flauiana.*
Iulio-**

- Iuliobrica, *Hisp. in Calabrio oppid. ad Iberum amnem.* Algrunium. Logronno, *alijs Oliua.*
 Iuliomagus, *Gall. Lugd. op.* Angiers.
 Iulium Carnicum, *vide Carnicum.*
 Iulium præsidium, *Hisp. op. alijs Scabalis.* Trugilio, *vel Santarena.*
 Iunonis templum, *Hispan. op.* Trafalgar.
 Iustinopolis, *Histr. op. marit. vide Ægida.* Capo d' Istria.
 Istripolis, *Hung. op.* Strigonium.
 Iuuania, Iouracum, & Pœdicum, *Boiaria vrbs præclara.* Saltzburgum *hodie.*
 Labicum, & Lauicanum, *Latij mediterraneus pagus.* Valmontone.
 Lacedæmon, *Sparta. λακεδαιμων, αργεα.* Nobilis Peloponnesi vrbs. Mizichra.
 Laciburgium, *Germ. op. academia celebre.* Rostochium. Rostock.
 Lacippo, *λακίππω. Batice. op.* Fuengirola.
 Lacobriga, *Lusitan. op. ad Oceanum.*
 Lamcobriga, *Alagoas.*
 Lagyra, *Taurica Cherson. op.* Soldaia.
 Lameca, *Lusit. op. ad Durium flu.* Lamego.
 Lamplacus, Laomedontia, *Steph. Mysia vrbs ad Hellespontum.* Lampico, *vel Labfico.*
 Lamum, *Latij op.* Marino.
 Lanuuium, *Latij op.* Indiuina.
 Landicea, *Syria opp.* Rhamata *Iudai,* Lichem *Barbari vocant.*
 Lariagara, *As. op.* Caracaran.
 Larissa, *Theff. op. marit.* Larizzo.
 Larissa, *vide Hierapitna.*
 Larthenianum, *quod & Veientum veteribus, Mediter. Thusc. op.* Martheniano.
 Latera, *Gall. Narb. op. ad mare medit.* Larez.
 Latobrigi, *Op. ad lacum Lemannum.*
 Lofanna, Lofanne.
 Latopolites, *Ægyptii oppid. ad Nilum.* Derote.
 Lauare, *Hisp. op.* Auero, *alijs Porto Ad Darii amnis ostium situm op.*
 Lauiacum, *Austria op.* Lauffen.
 Laum, *Plin. Medit. Lucan. opp.* Laino castello.
 Laumellum, *Insubrum op.* Lamello.
 Laureacum, *Austria op.* Ens.
 Laus Pompeia, *Op. Transpad. in Insubribus Lodi.*
 Lebadia, *Bæotia op.* Badia.
 Legio gemina, *Germ. op.* Göppingen.
 Legio Germanica, *qua & Septima, item Subiantia, & Regia Legio, Legionis Hispan. regni metropolis.* Leon.
 Legio secunda Augusta, *Opp. Britan. ins.* Leskerd.
 Leontium, Leontinum, *Sicil. op.* Lentini.
 Leptis magna, *Afr. minoris op. marit.*
 Lebdia, *Mercatori Nebrissenfi vero Tripoli.*
 Leptis parua, *in ora maritima à Sidoniis conditum op. teste Salustio, inter duas Syrtes.* Mahemedia, Mahometta.
 Letia, *qua & Edita, Valentiniani regni op.* Liria.
 Leuca, *Lotharingia ad Mosellam opp.* Toul.
 Leucas, *Acarmania vrbs, iuxta quam Augustus vicit Antoniū Sueflula.*
 Leucasps, *Lybia op.* Ripæ albæ.
 Leucopidia *Ptol.* Luballia *Anton. opp.* Angl. Carleyl.
 Lianum, *Opp. ad Maotidis paludem.* Salinca.
 Liconiturgis, *Hisp. vrbs Eurgos.*
 Lilybæum, *Sicil. op. in ipso Lilybai promont. situm.* Matsala.
 Limio saleum *Ptolem.* Polonia *oppid.* Gnesma.
 Limira, *vide Epidaurum.*
 Lindos, *Op. Rhodii ins.* Lindo.
 Lindum

- Lindum, *Opp. Coritauorum in Anglia.*
 Lincolnia *Lincolne.*
 Linternum, *Campania felicitis op. Torre de la patria.*
 Lissos, *Op. marit. Illyridos. Alesio.*
 Littus Cæsiæ, *Op. Corsica. Calui.*
 Lixa, *Africa opp. ad Oceanum Atlanticum Larach, alijs Larissa.*
 Locoritum, *German. opp. ad Mœnum. Forchheim in Franconia.*
 Locus Felix, *Austr. op. Wels.*
 Londinium Tacito. Londinum, *Trenobantum caput, & Anglia emporium toto orbe celeberrimum. Augusta Marcellino. London. Londra.*
 Luca, *Thusc. ciuitas clarissi. Luca.*
 Luca, *Callaicorum in Hisp. op. Lugo.*
 Lucentia, *Hisp. Citerioris op. Lugent, alijs Sufana.*
 Luciferi templum *Strab. Hispan. Bati- ca. op. San Lucar de Batrameda.*
 Luculliana villa, *in Latio op. Æquicorum. Frascano.*
 Lucus August. *Hisp. Tarrac. op. Olucã hodie Lugo.*
 Ludfurdum *Ptol. Misnia opp. in Germania. Meissen.*
 Lugdunum, *Gall. emporium ad confluentes Rhodani & Araris. Lions.*
 Lugdunum Batavorum. *Λιγδουν τῶν βατᾶων Ptolem. Leyda. Stofferinus enim fallitur, qui Traiectum ita nominat.*
 Lumnimia, *Lusit. op. Auia.*
 Lutetia, *Parisi, Celeberrima & emporio & gymnasio toto orbe ciuitas. Λουκετία. Lucodecta Ptol. Paris.*
 Lybissa, *Bithynia op. Diaribe.*
 Lybissonis turris *Plin. Bissonis Ptol. Sardinia opp. Sardos, alijs Porto di Turre.*
 Lychnidus, *Macedonia opp. ad lacum Lychniten. Ochrida.*
 Lydda, *quæ & Diospolis, Palestina oppidum. Rama.*
 Lyfimachia, *Opp. Chersonesi Thracia.*
 Hexamilium, *Hexamili.*
 Macara, *Sicil. op. Cittadella.*
 Macodama, *Afr. op. iuxta Syrtin magnam Mezorata.*
 Mactorium *Herodoto, Macharina, Ptolem Sicil. op. Mazarino.*
 Madauria, *Opp. Numidia, & Getulia conterminum Oran.*
 Madoce *Ptol. Arab felicitis op. Adena.*
 Maguntiacum, *Vetus Germ. prima ciuitas, hodie Maguntia, episcopatus titulo insignita Mentz.*
 Malaca, *Hisp. Bat. marit op. Malaga.*
 Maleuentum, *vide Beneuentum.*
 Maliaca, *Hisp. Tarrac. oppid. Beneuente.*
 Mallos, *Cilic. op. Malo.*
 Manconium *Anton. Angl. op. Macheftre.*
 Mandorinum, *Mediterr. Magna Grac. op. Casal nouo.*
 Mandragora, *As. vrbs. Mongalor.*
 Manliana, *Thusc. op. Malliano.*
 Manliana, *Hisp. Bat. Vrbs, quæ forte Vlla quoq; est. Montemayor.*
 Mantinea, *Pelopon. op. Mundi.*
 Mantua, *Celebris Virgilij natalibus in Gall. Cisalpina vrbs Mantoua.*
 Mantua Carpentanorum, *quæ & Viseria, Hisp. op. Madrid.*
 Mapeta, *Sarmatia Asiatica oppid. ad Pentum Euxinum. Copa.*
 Marantium, *Mediterr. Thusc. opp. Ripa Maransi.*
 Marathon, *Archaia op. Marathona.*
 Marbella, *Hisp. Bat. op. Barbesola.*
 Marcia, *Bat. Hisp. op. Marchena.*
 Marcodurum, *Duromagus Anton. Vbiorum opp. in ditioe Iuliacensi. Dura. Düren.*
 Margan, *As. op. Mognan.*
 Mariana villa, *Latij mediterr. op. Mariano castello, ò Zagarolo.*
 Marianum, *quod & Malianum, Insularum op. Marliano.*

Marianum & Merelianum, *Op. Campan. felicit.* Morliano
 Maridunum, *Britan. inf. opp.* Carmarlin.
 Marionis, *Germ. oppid. Ptol.* Lunæburgum. Lüneburg.
 Maritima ciuitas, *Gall. Narb. op.* Marregue.
 Marobudum, *vide* Bubiendum.
 Maronea, *marit. Thrac. op.* Marogna.
 Maronias, *Cilic. op.* Maras.
 Marruuium, *oppidum Marforum in Latio.* Maruo.
 Martua, *Ptolem. quæ & Pompilos & Pompeipolis, Hispan. vrbs.* Pampe-lona.
 Masaci, *op. ad Mosam* Maesench.
 Masburgi, *vide* Aucta.
 Maseriacum *Antenino op. Belg.* Masieres.
 Massilia, *Phocensium colonia, Gall. Narb. vrbs. marit.* Marseille.
 Matiera *Halicarnassei*, Tudernum *Ptolem.* Tuder & Tiora, *Umbria vrbs* Todi.
 Matiscona, *aut* Matissana, *ut vetusti codices. Caesaris habent*, *Oppidum Gall. ad Ararim.* Mascon.
 Matium, *Cret. inf. metropolis.* Candia.
 Matreio, *Rhetia op.* Matran.
 Matricorum, *Dinodurum*, *Medio-matricum vrbs*, *Theonis villa.* Diethenhofen. Thionville.
 Mediolanum, *Ciuitas clariss. in Insu-bribus.* Milano.
 Mediolanium, *op. Germ. hodie* Monasterium. Münster.
 Mediolanium, *opp. Sanctonum.* Sain-tes.
 Mediolanium, *Britan. inf. opp.* Lanca-stre.
 Mediolum, *vide* Ecclesta.
 Medobrida *Cæs. Lusit. opp. ad montem Herminium.* Armena.
 Medullum, *Vindelicia op.* Melding.
 Megalopolis, *opp. Arcadia, in centro*

Peloponnesi. Leontari, *alijs* Londa-rio.
 Megara, *Sicil. op. marit.* Agosta.
 Megara, *Achata op.* Megara.
 melange, *Asia emporium*, *D. Thomæ Apostoli sepulcro clarum.* mali-put.
 meliodunum *Bohem. op.* mileusco.
 mellaria, *Plin. Carteia Ptol. Hisp. Bat. op. marit.* Alzezira.
 melodunum, *Celtica op.* Melun.
 melpum, *Insuorum op. in Ital Transpa-dana.* melci, melzi.
 menace, *vide* malaca.
 mene, *op. mediter. Sicil.* meneo.
 menium, *Saxonia op. Ptol.* mesuium, *hodie* magdeburgum, *Partheno-polis* Mendenburg.
 Menofgada, *Ptol. op. Germ. in confinio Bohemia.* Egra.
 mentesa, *Hisp. opp. Iacn. aut op. illi via-cinum* mentexa. *alijs* Montejo, *in Batia.*
 mesembria, *Mysia vrbs ad Pontum Euxinum.* mesimbria.
 mesgana, *Afr. minoris oppid. ad oram maritimam.* Alger. Mauri Geizer vocant.
 messana, *Sicilia emporium nobile, ad fretum Mamertinum.* Zancle olim messina.
 mellapia, *medit. op. Magnæ Græc.* Misano.
 messenæ, *Nobilis Græc. vrbs.* Petalidia.
 metacum, *Arab. felicitis oppid. Ptolem.* Calaiate.
 metapontus, *Opp. in sinu Tarentino,* Torre di mar.
 metelites, *Ægyptij oppidum ad Nilæ ostium.* Raschit Turcice, Rosetto nostris.
 matellicastrum, *Emporium in Zelandia* middelburgum.
 methone, *Maritim. Peloponnesi vrbs.* modon.

- Mevania, *Vmbria* op. Beuagnana.
 Miletus, *Caria* urbs, olim Anactoria
 & Pityusa.
 Mindon, Op. *Callaicorum* in *Hispan.*
 Mondogedo.
 Minnagora *As.* op. Maciquepatan.
 Minturnæ Oppid. *Campan.* in *Italia.*
 Traietto.
 Minya, *Amorgi* inf. op. Plati.
 Mirobriga, *Hispan.* Bat. oppid. *Plin.*
 Ciudad Rodrigo, alijs Monte ma-
 jor.
 Misistratum, vide Amastru.
 Mitylene, *Lesbi* urbs clara. Metelino,
 Mitylin.
 Mocenia, op. *German.* ad *Danubium.*
 Mouging.
 Modætia, *Insulbrum* op. Monza.
 Modura, *As.* op. Bisnagar.
 Monobrica, Bat. *Hispan.* op. Mono-
 briga.
 Moridunum, *Britan.* inf. op. Murotri-
 gum. Somerthon.
 Morta, *Sicilia* op. litorale. Porto gal-
 lo.
 Motucha, *Sicil.* op. inter *Pachynum* &
Lilybaeum. Modica.
 Munda, Bat. oppid. bello civili & Sexti
Pompeij fuga inclytum. Monda, alijs
 Mundecaran.
 Munychiates, *Arab.* *Petrae* urbs, hodie
 Medinath Alnabi, & bi Mahometæ
 sepulcrum. Mecha.
 Murella, op. *Hisp.* in regno *Valentino.*
 Morella.
 Murgentium, *Strab.* murgantia *Linio,*
 op. *Sicil.* Agnuni.
 murgis, Bat. op. muria.
 murla, vide *Teutoburgum.*
 mutilum, *Flamin.* op. modiana.
 mutina, *Lomb.* *Cispad.* op. modena.
 mutiscæ, *Vmbria* op. Treui.
 mycenæ, *μυκίνας,* *Pelopon.* opp. Agios
 Adrianos.
 mylæ, *Sicil.* op. milazzo.
 mytica, vide *Amphipolis.*
- myrina, Op. *Lemnij* inf. *Lemno.*
 Nabrisa, vel Nebrisia, *Venerca,* Opp.
Hisp. Librixa.
 Negara, qua & *Dionysiopolis,* *As.* op.
 Nerg.
 Nagiera, *Hisp.* urbs. *Nauarra.*
 Nanneres, *Gall.* *maritima* ad *Ocea-*
nam ciuitas. *Nantes.*
 Nantuates, Op. *Germ.* ad lacum *Acro-*
nium. *Costenz.*
 Narbo, Narbo martius, Colonia *De-*
cumanorum siue *Biacinorum,*
Urbs qua *Gall.* *Narbonensi* nomen
 dedit. *Narbona.*
 Narnia, quod & *Nequinum,* à libidi-
 nosa incolarum inertia sic dictum, op.
Vmbria in *Sabinis.* *Narni.*
 Naronæ, *illyrici* op. *Narenta.*
 Nasium, *Leucorum* opp. *Nanceium,*
Nanfy.
 Nauale Cæs. Augusti, vide *Forum Iu-*
lij.
 Naualia, Oppidum ad *Rhenum.* *Cam-*
pen. tametsi *Appianus* *Zwol* esse pu-
 tat.
 Naulium, *Ligur.* oppid. portu celebre.
Noli.
 Naupactus, *Achaia* op. ad sinum *Co-*
rinthiacum. *Lepanto.*
 Nauplium, *Pelopon.* *maritim.* oppid. ad
 sinum *Argolicum.* *Napoli* de *Ro-*
mania.
 Nauportum *Tacito,* *Histria* oppidum.
 Labato castello, *Dalmatis* *Lubea-*
na.
 Neapolis, *Parthenope,* Regni titulo
 celebris urbs. *Neapoli.*
 Neapolis macedoniæ, op. ad *Strymon-*
ium lacum. *Christopoli.*
 Neapolis, op. *Syrtis parua.* *Tripoli.*
 Neas, *Sicil.* op. *Noto.*
 Nemausus, *Plin.* *Gall.* *Narbon.* urbs.
Nismes.
 Nemetobriga, *Hispan.* op. *Val de Ne-*
bro.
 Nemetum municipium, *German.* op.
pra-

- præclarum, & Imperialis Camera (ut vocant) primaria sedes. Spira.*
Neocæsarea. As. op. Nisat.
Neodunum Gal. Lugdunensis op. Ptol. Leondoul.
Neomagus, Angl. op. Gylford
Neomagus, Gall. Narb. op. Nyon.
Neoportus, Carniola Germ. regionis op. Laubach.
Nepe, & Nepeta, Med. Thusc. op. Ne- pi.
Neptuniū, Latij op. marit. Netrunia.
Neritum, Salentinorum op. Nardo.
Nicæa, Bithynia medit. urbs. Nichia.
Nicæa Plin. & Nicia Anton. Ligur. marit op. Nizza.
Nicomedia, Bithynia clara ciuitas.
Nichot Turcis hodie dicta, nautis Co- midia, voce truncata.
Nicopolis, Thrac. op. ad Hami montis radices Nicopoli.
Nicopolis, Epiri op. Aëtiaca & Victoria nobile, ad ostium sinus Ambracij. Preueza.
Nicotera, Brutiorum op. marit. Nico- dro.
Niniue, As. op. monsal.
Niomagus, Brit. ins. op. Bokyingam.
Nisia, Africa op. ad mare medit. Nu- bia.
Nisibis, seu Niniue, à Mino edificato- re dicta, Iona Propheta legatione ce- lebris.
Nissæa, Achaia marit op. ad Saroni- cum sinum Salina.
Noega, Callaicorum in Hisp. Nauia.
Noela, siue Nouium, Callaicorum op. Noya.
Nomentum, Sabinorum op. Lamen- tana.
Norba Cæsarea, Hisp. op. Alcantara.
Noreia, Urbs Carinth. ad confluentes Frigidi & Natisonis fluminum. Go- ricia. Borch.
Noricia, Sueuia imperialis urbs. Weis- senburg.
Noricū ripense, Austr. op. Hausbruck.
Nouaria, in Iusubribus op. Nouara.
Nouempagi Plin. Thusc. mediter. op. Bagnarea.
Nouem via, Side Amphipolis.
Nouesium, Germ. secundæ op. ad Rhe- num. Muns.
Nouiodunum, Bellouacorum, aut Sueffionum potius oppid. in Gallia. Noyon.
Nouiomagum, Belgij op. Rheno adsi- tum. Nimwegen.
Nouiomagus, Op. in agro Moguntino. Ingelheim.
Nuagerra Ptol. Aquilgranum hodie & thermis & Caroli Magni palatio celebratum. Aten/ Aich & Aix Gale- lice.
Nuceria, Umbr. op. Nocera.
Nuceria, Piscentinorum in Campania op. Nuceria dei Pagani.
Numantia, Tarracon. Hisp. urbs, quam terrorem Romani Imperij Cicero no- minat, quod obstinatissime repugnans non unum Romanorum ducem cecid- derit, tandem à Pub. Scipione deleta. Soria, alijs Cæsar-Augusta.
Nursia, Umbr. op. medit. Norfa.
Nymphæum, Taurica Chersonesi op. Ciprico.
Obulco, vel Obucula. Ὀβυλκόν Ptolem. Hisp. Betica op. Vbeda.
Ocellis, Emporium extra Arabici sinus fauces iuxta Palindromum promont. regia urbs. Adena.
Ocellum, Lusit. op. Otero del rey.
Ocelus, Eritan. insul. opp. marit. Yer- mouth nostratibus Vermunen. alijs, contendunt esse Hullam oppidum & portum in eadem Nordoficia di- ctione.
Ocriculum, Umbria Sabinorum opp. Ocricoli.
Octodurum, Campus Gothorum. Tarracon. Hisp. op. Toro.
Octodurum, in Heluetiis aut Verugris.

- op. ad radices Alpium. Martenach in Wallisserlandt.*
 Octogesa *Cas. Hisp. op. ad Iberum fluvium. Hirona.*
 OEnias, *Opp. Achaia marit. ad ostium Achelos fluvij. Dramagesto.*
 Olbia, *Op. ad Borysthenis ostium. Strapenot.*
 Olbia, *Mela, Gall. Narb. op. Eres.*
 Olbia, *Bithynia opp. ad Propontidem. Verlia.*
 Olchinium, & Colchinium, *Illyrici op. ad Drinonis ripam. Dulcigno.*
 Olearso, *Op. marit. ad Pyrenæi montis radices. Hondaribia incolis, Hispanis Fuente rabia.*
 Oliba, *Hisp. Tarrac. op. Olit.*
 Olicana, *Angl. op. Halegfex.*
 Olmo, *Op. non longe à Basilea. Nôle.*
 Olulis, *Cret. op. Olulo.*
 Olympicus, *Sicil. opp. Lysimelia Thucyd. Pantanella.*
 Olyssippo, *vide Iulia felix.*
 Onignathus, *vide Epidaurus.*
 Opane, *Afrr. op. Opin.*
 Opitergium, *Carnorum Venetæ regionis op. Oderzo.*
 Orcelis, *Hisp. opp. in regno Valentiano.*
 Oriola, *Origuela.*
 Orcophanta, *As. op. Rotas.*
 Ordolucæ *Tacit. hodie Betuicium, in extrema Britannia presidium versus Scotiam. Bervvick.*
 Ordouici, *Britan. inf. op. Lancastrienses, Cestrenses, & Salopienses.*
 Ordouicum, *Tac. Brit. inf. vrbs. Norvvich.*
 Oretanum Germanicum, *sive Oretani, Hispan. vrbs non procul à Carthagine noua, à quibus per Vaccæos iter erat ad Austeros. Calatraua.*
 Oreum, *Eubœa op. marit. Lorco.*
 Oropirum, *Thusc. medit. op. Oruiero.*
 Ortona *Plinio, Ortonium Strab. Petra piratarum olim nuncupatum,*
- teste Strab. Opp. Samnij in Pelignia Oriona.*
 Orthosia, *Syria op. Tortosa.*
 Ortura, *As. op. Orissa.*
 Ortygia, *vide Ephesus & Delos.*
 Osca, *qua & Capua, Colonia Campanorum. Capua.*
 Osca, *Hisp. Citerioris opp. sine Tarracoenfis. Huesca.*
 Ossobona, *Opp. in confinio Batice & Lusitan. Silueira.*
 Ossobona, *forte Turdetanorum Geturum in Hispania opp. Exuba en el reyno de los Algarues.*
 Ottorocora, *As. op. Salgora.*
 Ouilabis, *Aust. op. Lambach.*
 Oximum, *vide Auximus.*
 Oxoma, *sive Vxama, Hisp. op. Osma.*
 Oxonium, *Angl. opp. Academia nobili inclutum. Oxenford.*
 Ozene, *Asia oppidum. Tiascani regia, Ptol. Pale.*
 Pactya, *Thrac. op. marit. Panido.*
 Pæstum, *qua & Posidonia, Lucania marit. opp. rosarijs olim nobile. Policastro, alijs Possidonia.*
 Pagosa *Thess. oppid. Demetrias. Dimi-triada.*
 Pagos, *vide Corinthus.*
 Pagrafia, *As. vrbs. Perperi.*
 Palæpolis, *Cumanorum Campania oppid. Poggio reale, ò torre de i gio-parelli.*
 Palanda, *As. op. Pari.*
 Palantia, *Hisp. op. Tarracon. Palencia, al rio Carrion.*
 Palatium, *Diocletiani vrbs Euseb. Spalato.*
 Paliana, *As. op. Panconia.*
 Palibotra, *As. vrbs. Aua forte.*
 Palica, *Sicil. vrbs. Paliconia.*
 Palis, *Cephalenia inf. op. Palichi.*
 Pallene, *Marit. opp. Macedonia ad flum. Toronium. Canistro.*
 Paltos, *Mela Syria op. Gibel.*
 Panassa, *As. op. Pandaegu.*

Panormus, *Sicil. metropolis. Palermo.*

Panormus, *Cret. inf. op. Voulisimeni.*

Panormus, *Macedon. op. Yerisco.*

Panticapæum, *Taurica Chersonesi op. pidum. Vospero.*

Paphos noua, *Cypri op. Baso.*

Papia, *Ticinum. Ostrogothorum sedes, regis Galliarum Francisci captiuitate nobilitata. Pauia.*

Papirianæ fossæ, *Mediterr. Thusc. opp. Fossel nouo.*

Parætonium, *Marmarica opp. Porto rassa, alijs Berton.*

Parentium *Plin. Hist. op. marit. Parenzo.*

Parium, *Op. Troadis ad Propontidem. Pario.*

Patala, *As. op. Petacal.*

Patara, *Lycia marit. vrbs. Patera.*

Pataua, *Germ. op. in Styria. Pætouio alijs Passaw/ vel Petaw.*

Patauium, *Incluta Venetorum academia. Padua.*

Paterniana, *Hisp. op. Pastrana.*

Patræ, *marit. op. Pelopon. Patras.*

Pauea *Ptol. Corsica op. Pauonia.*

Pax Iulia, *que & Augusta, Hispan. op. Padajos, alijs Beja, ò Bexa. Op. Portugallia.*

Pella, *Macedon. op. Alexandri Magni natalibus clarum. Ieniza.*

Pelusium, *Vrbs Ægypti ad ostium Nili, Pelusioticum ab ea dictum, sita. Damietta.*

Pentia, *Opp. Siculo mari vicinum, ubi multa vetustatis monumenta hodie visuntur. Lipulici.*

Perga, *Pamphylie op. ubi antiquiss. & sanctissimum Diana Pergæ fanum fuisse Cic. dicit. Pyrgi.*

Pergamum, *As. minoris vrbs, Attaliregia, Galeni medicorum principis patria. Pergamo.*

Perimula, *As. op. Patane.*

Perincari, *As. op. Pelagonga.*

Perinthus, *Thracia marit. Vrbs in Pro-*

pontide. Heraclia, Czerly, Rodosto Bellonio, alibi Heraclee.

Peronticum, *Thrac. op. Verdiso.*

Persepolis, *Persia vrbs Siras.*

Perusium, & Perugia, *Hetruria mediter. vrbs, quam obsidio & fames prouerbio nota famosam reddidit. Perusi.*

Pessinans, *Paphlagonia oppid. Cybelos cultu nobile Tribanta.*

Petilia Virg. *Oppidulum Magnæ Græc. marit. in sinu Scylaceo. Belicastro en Calabria.*

Petra, *Arab. felicitis oppid. Mequa, Mecha.*

Petra piratarum, *vide Ortonium.*

Peuce, *Hungaria vrbs, à quinis sacris ædibus, Quinquecclesiensis dicta.*

Phabiranum *Ptol. Chaucorum maiorum Vrbs ad Visurgin. Brema.*

Phaleria *Halic. Phalaris Catoni, Phalirum Ptolem. Mediter. Thusc. opp. Falare.*

Phalasarna, *Cret. op. Contarini.*

Pharæ, *Oppid. iuxta Coronem. Calamata.*

Pharaxa, *vide Charax.*

Pharus, *Hisp. in Calecis op. Coruña.*

Phasis, *Op. Colchidis Plin. Fasso.*

Phauda, *vide Chadisa.*

Phebiana castra, *Rhetia op. Bessenhausen.*

Phellus, *Lycia op. Phello.*

Pheræ, *Marit. op. Messeniæ Plin. Cheramidi.*

Phestus, *Thessal. op. Oista.*

Phesulæ, *vide Fesulæ.*

Pheugarum *Ptolom. Germ. vrbs. Halsberstatt.*

Philenorum aræ, *vide Aræ.*

Philæum, *in Erisiis maioribus vrbs clara. Groninga.*

Philippopolis, *Trimontium, Adrianopolis, Vrbs in Chersoneso Thracica, Olympiada olim. Andrinopoli.*

- Phinopolis, *ad Bosphorum Thracium*
op. Phinopoli.
- Phlegræi campi, *vide* Forum Vulcani.
- Phlius. *Φλιῦς. Marit. op. Pelopon.* Iry
- Phocæa. *Φωκαία. Æolidis marit. oppid.*
Foglia vecchia.
- Phoenix, *Cretæ ins. op. S. Niqueta.*
- Phoronaicum, *vide* Argos.
- Phregenæ *Plin. & Anton. Phregena*
Strab. Thusc. marit. op. Pali.
- Physcus, *Caria op. è regione Rhodi. Fie-*
lico.
- Piada, *Op. Asia* Peim.
- Picentia, *Piscentinorum in Campania*
felice op. Castello al mare di Stabie.
- Picentia, *Opp. Campan. inter Surren-*
tum & Silarim. flu. Vicentia.
- Pilæ Geticæ, *Hung. op. Vascapu Hun-*
garice Ensenhor Germ.
- Pilenum, *Æquicorum in Latio opp.*
Pagliano.
- Pilium, *Medit. Latij oppidum in Æqui-*
colis. Pilio.
- Pinguentium *Ptol. Hist. mediter. op.*
Pinguento.
- Pinna, *Samnitum oppid. Sillio Italico.*
Penna.
- Pintia, *Hisp. op. hodie Vallis oletana,*
Copiosa Ciuitas. Vallodoletum.
Valladolid.
- Pionia, *Op. Afr. Pignon.*
- Pisaurum, *Opp. Umbrorum in Piceno.*
Pesaro.
- Piscena, *Gall. Narb. op. Pesenas.*
- Pisonium, *German. op. ad Danubium.*
Wischelburg.
- Pistorium *Plin. & Cat. Pistoria Ptol.*
Ad Pistoies Anton. Medit. Thusc. op.
Pistoia.
- Pitane, *Op. Troadis. S. Georgio.*
- Pithyusa, *vide* Miletus.
- Placentia, *Lombard. Cispadana & vrbs.*
Placenza.
- Placentia, *Hisp. op. in Castella noua.*
Placenzia.
- Planasia, *Gall. Narb. op. ad Rhodanum*
Pont. S. Esprit.
- Plemmyrium, *Sicilia op. Cabo massa*
Vliuieri.
- Plut. *Sicil. op. Plaza.*
- Pœcila, *Cilic. op. Paxolli.*
- Pœcilasium, *Cretæ op. Pentalo.*
- Pœdicum, *Norici op. Passaw. alij vo-*
lunt esse Iuuauiam.
- Pœtouiio, *Stiria op. Petaw.*
- Pola, *vide* Iulia Pietas.
- Polemonium, *Ponti op. Leona.*
- Pollentia, *Lombard. Cispad. op. Palan-*
za.
- Pometia olim, *quæ & Sessa Arunca,*
Op. Campania. Sessa.
- Pompeiopolis, *quæ & Martia Ptol. &*
Pompilos, Celebris in regno Nauar-
ræ vrbs. Pampelona.
- Pontes *Anton. Angl. op. Reading.*
- Pontes Scaphoni, *Op. Bauaria superio-*
ris. Schestlaren.
- Populonia, *Hetruria op. Plumbinum,*
Plombino.
- Populoniæ portus, *Thusc. op. marit.*
Porto ferrato.
- Porrage, *Op. Corsica. La bastia.*
- Porta Augusta, *vide* Augusta noua.
- Portillum, *Tortillum Thucyd. Sicil.*
op. Curcurasi.
- Portus Edron *Plin. Veneta regionis op.*
Porto di Chiozza.
- Portus Hannibalis, *Hispan. vrbs. Al-*
bor.
- Portus Herculis Monæchi, *Ligur. op.*
Villa Franca.
- Portus Ilicitanus, *vide* Alone.
- Portus magnus, *Angl. marit. oppid.*
Portsmouth.
- Portus Mauritius, *Ligur. oppid. Porto*
Moriso.
- Portus Menestheus, *vide* Menesthe².
- Portus Monæchi, *Ligur. oppid. Mo-*
nacho.
- Portus Romatinus, *Fori Iulij op. Por-*
to Cruam.

Portus Syracusanus, *Corfica insula op.*
 S. Bonifacio.
 Portus Veneris, *Gall. Narb. op. Cap. de*
Creux.
 Portus Veneris, *Ligur. opp. Porto Ve-*
nere.
 Portus Vlyssis, *Sicil. op. Longina.*
 Posidium, *Syria op. Pualo.*
 Posidium, *ad intimum Arabici sinus*
recessum op. Ques, aliis Zues.
 Posonium, *Pannon. oppid. Presbur-*
gum.
 Potentia, *Lucania op. medit. Potenza*
en Basilicata.
 Præneste, *Latij oppid. mediter. Pilastrina.*
 Prasia, *Pelopon. op. Ciparissi.*
 Priuernum, *Latij oppid. mediter. Pi-*
perno.
 Prusa, *Bithynia urbs. Bource.*
 Psychium, *Creta op. Sichino.*
 Pteleis, *vide Ephesus.*
 Ptolemais, *Cyrenaica op. Tolomita.*
 Ptolemais, *Palastrina urbs, qua & A-*
ca, Acon, aliis Acre.
 Pucinum, *Histria opp. generosis vinis*
Plinio laudatum. Prosecho.
 Puteoli, *Cumanorum Campania feli-*
cis op. Puzzuolo.
 Pylos, *Messenia opp. quod & Corypha-*
sium. Nauarino.
 Pyrgi *Plin. Hetrur. oppid. Ciuita vec-*
chia.
 Pyrgi *Virg. & Purganum aliis, Mari-*
timum Thusc. op. S. Marinello.
 Pyrgus, *Marmarica op. Barda.*
 Pyri mons, *vel ad Pyrum, Germ. urbs*
ad Rhenum. Spener.
 Pyrrha, *Caria op. Demoniar.*
 Quadrata *Lazio, Austr. opp. Neun-*
firchen.
 Quadrata, *dicta & Ratispona, olim à*
forma quadra, Tiberina à Tiberio,
Reginopolis à vicino amne, Imbri-
polis aliis, ab imbribus fluuij, qua
ratione etiam Hyetospolin dictam

arbitror, (nam hoc etiam nomen tra-
ditur) ab uetere, id est, imbre rectius,
quam ab Hioraso duce quopiam, què
somniant. Regensburg.
 Quitanorum colonia, *Oppid. quon-*
dam in ripa Danubij, nunc pagus
Rnngen.
 Quiza *Plin. Vuisa Ptol. Mauritan. op.*
ad mare medie. Oran.
 Rarassa, *As. op. Racang.*
 Rassadirum, *Afr. op. Arcudium.*
 Ratispona, *Vide Quadrata.*
 Reate, *Opp. d. Umbria in Sabinis. Ric-*
te.
 Recinata *veteribus nunc Recatinum.*
Picenorum op. Recanata.
 Redintuinum, *Ptolem. Bohem. oppid.*
Teni.
 Regia, *op. Betica. Vacna.*
 Regia Legio, *qua & Septima legio*
Germanica, & Subiantio, Hispan.
urbs. Leon.
 Regium Iulium, *Brutiorum op. Re-*
zo.
 Regium Lepidi, *Lomb. Cisp. oppid. Ri-*
gio.
 Requiescit, *Transylvan. op. Rihonsa-*
la Hung Reichersdorff Germani-
ce.
 Rhamata *Hebraus, qua & Laodicea,*
Syria op. Lichem.
 Rhigodunum, *Angl. op. Rippon.*
 Rhilinium *Pin. Rhilo Polybio, Illyrici*
op. Cataro.
 Rhitium, *Oppid. ex aduerso ostij Tybisci*
flu. ad Danubium situm. Salonche-
men.
 Rhoda, *Hisp. op. qua & Rhodope Ptol.*
Rotes.
 Rhotomachus, *Gall. celebris ciuitas.*
Rouon.
 Rhuspe *vel Ruspina, Africa minoris*
op. Alfaques.
 Rhuteni, *Gall. op. Rhodes.*
 Rhythmna, *Creta oppid. marit. Reti-*
mo.

Rigiacum, Belgij inſigne op. Aras.
 Rigodolus, Oppid. ad confluentes Moſelle in Rhenum. Cobelents Auenſino.
 Rigomagus, Germ. op. Enmagen.
 Rigomagus, Germ. oppid. ad Rhenum. Rheinmagen.
 Reſiſtum, Thrac. op. Rhodoſto.
 Riuruli, Transſilvania oppid. Neuſter Germ. Nagbania Hungarice.
 Roma, Orbis caput, olim Valentia arcano carmine dicta de quo vide Solinum, p. 10. Roma.
 Romana porta. Porta Flaminia Porta del populo,
 Capena vel Appia. Porta de S. Sebaſtiano.
 Trigemina vel Horatia, per quam trigemini fratres Horatii ad pugnam exiere. Porta de S. Paulo.
 Pons Miluius Martiali, Rom. Ponte molle.
 Ropicum, Corſica op. Rogela.
 Roſetum, Thuſc. marit. op. Groſſeto.
 Roſellæ Ptolem. Medit. op. Thuſc. Roſella.
 Roſulum, Mediter Thuſc. op. prope Romam. Nonte Roſe.
 Ruſacum, Alſat. in German. op. Ruſſach.
 Ruſſiana Ptol. Germ. op. ad Rhenum Oppenheim.
 Ruſcino, Colonia prouincie Narbon. Perpinianum, alius Rouſſilion.
 Ruſibis, Afr. op. Eſtezo caſtello.
 Ruſcada, Numidia op. Stora, vel Aſto a.
 Ruſſinum, Hiſp. op. Roſſillon.
 Ruſtonium, Afr. op. Breſca.
 Rutena, Gall. Narb. op. Rhodes.
 Rutubis, Afr. op. ad Oceanum Atlanticum. Ruſibis.
 Rutupia, Angl. op. nunc Roſſa. Roceſtre.
 Sabana, Aſ. op. in inſula Iapana. Seen-deber.

Sabaria, Austria op. ad Angrum fluen-
 Stain.
 Sabatia, Ligur. op. Sauona.
 Sabona, Germ. op. Brixen.
 Sacarbantia, Vrbs Auſtr. ad Arrabonē flu. Gurment.
 Sacrum promontorium, Luſitan. opp. Cabo S. Vincente.
 Saduca, vide Salduba.
 Særabis, vide Auguſta Valeria.
 Sagnina, Thuſc. op. mediterran. Saye-na.
 Saguntum, Hiſp. op. cui fides in Romanos conſtans ruina occaſio fuit poſt longam famem. Moruedre.
 Salacia, Hiſp. Vrbs. Setul al.
 Salamin, vel Salamis, Cypri emporiū, quæ poſtea Conſtantiana, Famagoſta. vide Tamallus.
 Salapia, Apulia Daunia opp. Argiripinorum emporium, quæ & Salpia, Salpe.
 Salaria, Hiſp. op. Situela.
 Salatia, vide Iulia felix.
 Salde colonia, (quæ & Cirtha Fazello) Afric. oppid. Mauritania. Algier.
 Salduba, Hiſpan. oppid. σάλδουβα. Vbeda.
 Salentinum, vide Acra Iapygia.
 Salernum, Campan. felix vrbs in Piſentinis. Salerno.
 Saletio, Germ. op. ſexto infra Argentina milliari. Selfa.
 Salinum, Pannonia inferioris vrbs, Budanunc. Ofen.
 Salmantica, Vrbs Hiſp. Academia illuſtris. Salamanca.
 Salnia, Piceni op. Alia caſtelio.
 Salodurum, Heluet. op. Solothurn.
 Salona, Dalmacia op. Aruinata, alius Salone.
 Salubium, Flamin. op. Caſtro caro.
 Salfulæ, vide Illiberis.
 Samandria, op. Be/grado oppoſitum, hodie Scenderouia.

Sarmarobrina, *hodie* Cameracū, Belgij clara & vrbs. Campray.
 Samba, *As. op.* Arracan.
 Samorna, *vide* Ephesus.
 Samos, *op.* Cephalenia *inf.* Samo.
 Sanrones, *Gall. vrbs.* Xainctes.
 Santonum portus, *Gall. & vrbs.* La Rochelle.
 Sara, *As. op.* Selungos.
 Sarabaris, *Hisp. op.* Toro ad Durium flu. Clusio, aliis Samora.
 Sardica, *Thrac. Chersonesi opp.* Tria diza.
 Saron, *Iudæa marit. op.* S. Lamperthi.
 Sarra, Tyros, *Nobiliss. As. emporium* Puerto de Sur.
 Sarsina, *Flamin. op.* Plauti portus patria. Sarsina.
 Saturnia colonia, *Thusc. op. mediter.* Saturniana.
 Sauaria, *Austr. op.* Leybnitz.
 Saulam, *Ligur. op.* Sori.
 Saxa rubra, *Hetrur. op.* Monterosse.
 Scalæ Hannibalis, *Locus marit. in Hispania Tarracon. inter Barchinonem & Tarraconem.* Costa de Garaf.
 Scaldis pons Anton. Hannon. *op.* Valencene forte.
 Scallabis, *vide* Iulium præsidium.
 Scardona, *Illyrici maritima & vrbs.* Scardona.
 Scheria, *Sicil. op.* Calatames.
 Scodra, *Dalmatia vrbs ad Drilonem fluuium.* Scutari.
 Scupia, *vel Scupi, Mysia superioris opp.* Scopia.
 Scutica, *Hisp. op. alij* Senticascribunt. Samora.
 Scyllæum, *Opp. Brutiorum, Plin.* Scyglia, Siglio.
 Sebastia, *Pisidia op. in Cilicia, Suassia Iouio.* Suias.
 Sebastopolis, *Opp. Ponti Cappadocia.* Sebastia.
 Sebusium, *Germ. opp. Nemetibus vicinum.* Weissenburg.

Securium, *vide* Alberacinum.
 Sedunum. Sion, Sitten.
 Segedunum, *op. Hungar. ad Tibiscum flu. Siegeth.*
 Segesta, *vide* Egesta.
 Segestanorum emporium, *Sicil. opp.* Castro al mar di golfo.
 Segestum, *Plin. Ligur. oppid.* Tegulia *Ptolom.* Sestri de Leuante, *vel* Segestro.
 Segethusa, *Dacia vrbs.* Corona.
 Segisama Iulia, Turris Syllana, *Hisp. op.* Tordefillas.
 Segni Belgij *op.* Siney. aliis Segny.
 Segnia, *Mart. Illyrici op.* Senia.
 Segobia, *Castella in Hisp. vrbs.* Secobia *Anton.* Sagouia *Plin.* Segouia
 Segobrica, *Celtiberia op. in regno Valentiniano.* Segorbia.
 Segodunum, *Germ. emporium mercatu florentiss. & quasi eius umbilicus* Nuremberga. Nürnberg.
 Segedunum, *Auernia in Gall. oppid.* Rhodes.
 Seguntia, *vel* Serguntia. *Hisp. Tarraconens. op.* Siguença.
 Siguntium, *Ang. op.* Caersegent, *quæ &* Ciliester.
 Segusium, *Plin. Taurinorum Lombard. Transpad. op.* Susa.
 Selambina, *Hisp. op.* Salobrenna.
 Selampura, *As. op.* Lampuraa.
 Selenis, *Afr. op.* Salonef.
 Selenis, *Sicil. op. quod &* Selinon, *Selinus Virg.* Salemo, aliis Terra di pulici.
 Selinus portus, *Afr. marit. opp.* Porto Alberto.
 Seleucia, *Illustris Syria vrbs.* Solda.
 Selymbria, *Vrbs Thrac. ad Propontida.* Silibria, Seliuree.
 Sempronium, *Austria oppidum.* Oudenburg.
 Sena, *Senensis colonia Tacito &* Plinio, *Thusc. vrbs, antiquitatis laude, semper clara,* Siena.

- Sena Gallica Ptol. *qua & Senogallia vel Senegallia, Piceni Urbis prope Anconam.*
 Sentica, *Hispan. opp. in Castella veteri.*
 Septimanca Simancas.
 Sentina, *Thusc. medit. op. Sento.*
 Sepinum, *Hirpinorum in Samnitibus op. Sepino.*
 Septempeda, *Piceni op S. Seuerino.*
 Septimanca, *Hisp. urbs in Gallica veteri. Semancas.*
 Sera, *Afr. op. Sindinfu.*
 Sere, *As. minoris op. Mesurata.*
 Serezola Ptol. *Hispan. urbs incluta Toledo.*
 Serninus vicus *Anton. Lomb. Cispad. op. Sermito.*
 Sestos, *& Abydos, op. Hellesponti littoralia, Turcis Bogazossar, quasi in maris faucibus sita.*
 Setabis, *Sillio, Hisp. op. Xatiua.*
 Setia, *Latinorum op. medit. Sezza.*
 Seuacum, *Austr. op. Schwarz.*
 Seuerani *Plin. Thusc. mediter. op. Souretto.*
 Seuerianum, *op. Pannon. Sverin.*
 Sex Ptol. *Hisp. op. Motrel.*
 Sibastra vicus, *As. op. alij Sirastria scribunt. Saurac.*
 Sicum, *Illyrici op. ad mare Hadriaticum. Sebenico.*
 Sicyon, *Achaia nobile olim oppidum. Basilica.*
 Sideni, *Sidenorum sedes, op. ad mare Balticum. Stetin.*
 Siga, *Afr. op. Humain.*
 Siga, *Sigapolis, Casariensis Mauritania op. Guardia.*
 Signia, *Latij oppid. mediter. in Hernicis. Segna.*
 Silual *Lusitan. op. Selues.*
 Simila, *As. emporium. Sintacora.*
 Singidunum, *Hungar. op. ad Danubium, vide Samandria. Zenderin.*
 Sinnella, *& Sinope, Campan. felicitis op. Sueffa.*
 Siphe, *Achaia op. ad sinum Corinthiacum. Rosa.*
 Sipontum, *Apulia Daunia opp. Sipus. σίπων. Siponto.*
 Siphara, *As. op. Villaopatan.*
 Sirmium *Anton. Lombard. Transpad. op. Catulli poeta patria. Sirmio castello.*
 Sirmium, *Pannonia inferioris opp. Simach.*
 Sisapone, *Hisp. op. Xerxes de la frontera.*
 Sisyrra, *vide Ephesus.*
 Smyrna, *Asia minoris, siue Ionia urbs ad Aegaeum mare. Le Smirne.*
 Soletum, *Magne Grac. urbs. Soletto.*
 Solicinium, *Ammiano, German. oppid.*
Solms
 Solicomium, *Pagus in Suenia. Bretta.*
 Solicure *As. op. Iacameuri.*
 Sparta, *vide Lacedæmon.*
 Spartaria Ptol. *Hispan. urbs. Cartagena.*
 Spedia, *Ligur. op. Specie.*
 Sperchia, *Macedon. op. ad sinum Maliacum. Pthelia, alius Fitilco.*
 Spine *Anton. op. Angl. Neuburi.*
 Spoletum, *Umbri. op. Spoleto.*
 Stabiae *Plin. Locus in agro Campano. Castel di mare.*
 Stagira, *Maced. op. ad sinum Strymonium, Aristotelis patria. Libanoua.*
 Statones *Plin. Thusc. marit. opp. Scarlino.*
 Stephanopolis, *Corona, Dacia vel Transsylvania op. Eronstatt Germ. Brassó Hung.*
 Stereontium, *Hessia op. Kessel.*
 Stragona Ptol. *op. Polonia Posnouia.*
 Stratonica, *Maced. op. ad sinum Singiticum. Francocastro.*
 Stridon, *op. Hist. medit. D. Hieronymi patria. Sdrigna.*
 Strigonium, *Hungaria op. ad Danubium. Cran.*
 Strigulia, *Angl. op. Chepestaui.*
 Symphelus, *vide Chalcis.*

Suaſſa *Ptol.* Vrbinales Metaurenſes

Plin. Piceni vrbs. Vrbinu. Vrbino.

Subiantia, *vide* Legio.

Sublagum, *Latij medit. op.* Sollago.

Subrita, *Cret. inf. op.* Sandioia.

Subur, *Hiſp. op.* Sirges.

Sucro *Strab.* Ciceronis *Hiſp. op.* Culle-

ra.

Sudernum, *alias* Tudernum, *Oppid.*
Thuſc. medit Muderno.

Suel *Ptolemæi, Hiſp. Bat. op.* Molena.

Suelum, *Hiſp. op.* Chipiona.

Sueſſa, *Romanorum colonia.* Seſſa.

Sueſſula, *Campan felicitis oppid. iuxta*
Neapolim. Sueſſula, *alias* Scafaro.

Sulmo, *Pelignorum op.* Ouidij poetæ pa-
tria. Sulmona.

Sunici *Tacito, Op. ditionis Coloniensis,*
telonio notum. **Suns.**

Suriga, *Afr. op.* Abet.

Surrentum, *Pifentinarum op. in Cam-*
pania felice. Surrento.

Suſa, *Perſidos metropolis.* Sopham, *aliis*
Suſtra.

Suſudata *Ptol.* Germ oppid. in *Margia*
Brandeburgica. **Wilsnach.**

Sutrium, *Thuſc. medit. op.* Sutri.

Syene, *Ægypti vrbs* Afna. Gueguere
Ionio.

Synglia, *Hiſp. op.* Antiquera.

Syracusæ, *Sicilia urbium maxima &*
pulcherrima, quam Cicero ex qua-
tuor maximis urbibus conſtitiffe me-
morat, quarum una fuit inſula di-
da, Hieronis regis palatio olim inſi-
gnis: altera Acradina: tertia Tyche, à
nobili Fortuna templo, in ea extru-
cto: quarta Neapolis, quod poſtremo
edificata fuerit. Saragoſſa. *Memo-*
rabilia ſunt loca in hac vrbe:

Amphitheatrum Syracuſarum.

La foſſa di granari.

Euryalum, *arx prope Syracuſas.*

Belvedere.

Labdalum. *Arx Syracuſis.* Monte.
Beliffi.

Latumiæ, *Carcero olim Dionyſij ty-*
ranni. Le Tagliate.

Lepas, *Collis prope Syracuſas.* Mon-
te di Criniti.

Paciorus, *Opp. propinquum Syrac.*

Palazzolo appreſlo di Saragoſſa.

Syrtes, *Breuia & vadoſa loca in ma-*
ri Africano, naufragiis inſidioſa,
Secche di Barbaria. Baxos de Bar-
ueria.

Tabacra, *Op. Afr. littorale ad mare*
mediterraneum. Bugia.

Tacola, *India emporium extra Gan-*
gem. Malaca.

Tæniolonga, *Aſ. op.* Meſenna.

Talabrica, *Luſitan op.* Talauera.

Tamara, *Britan. inf. op.* Tameiſtock.

Tamaſſus, & Salamis, *Cypri vrbs, ex-*
pugnatione & mortalitate ciuium
per Turcas patrata nobilis, anno
1572. Famagoſta.

Tamiatis, *vide* Peluſium.

Tamuſiga, *Afr. op.* Tefeltner.

Tanais, *Vrbs ad oſtium Tanais fluui.*
Aſaph.

Tanitim, *Gall. Togata oppid. in Italia.*
Tanedo.

Taphræ, *Op. Afr. inter Syrtes.* Faches.

Taphræ, *Op. in iſthmo Taurice Cher-*
ſoneſi. Przecop.

Tarentum, *Magna Græc. Vrbs, à Lace-*
dæmonius in Calabria finibus condi-
ta. **O Ebalia** *Virg.* Taranto.

Tarichæa, *Iudææ op. ad mare Galilæū.*
Iefferkijn.

Tarraco, *Coſitanorum vrbs in Hiſpan,*
Tarraconenſi. Tarragona.

Tarſus, *vide* Tharſus.

Tarteſſus, *quam Carteiam vult eſſe*
Cluſius. alij Belonem. *Hiſp. opp ad*
Calpen. Tariffa.

Taruanna, *Morinorum op.* Terouane.

Taruſcum colonia, *vel* Tareſco, *Op.*
Gall. Narbon. Taraiſcon.

Taruedum, *quod & Oreas, Opp. Bri-*
tan. inf. Dungifbe.

Tauro.

Taurorinium, *olim* Naxus, *Solino teste, in Sicilia*. Tauarnera.
 Taurisium, à *Tauriscis conditum*, Opp. *Venetæ ditionis*. Triuifi.
 Taurunum, *Hungaria munitissima urbs, ad confluentes Savi in Danubium*. Alba Græca, Belgradum. Griechisch Weissenburg. Nandor alba *Hungarice*.
 Taxagerū, *Ptol. Rhetia urbs*. Notwil.
 Tazos, *Sarmatia Asiatica, seu verius Taurice Chersonesi* op. Susaco, *aliis Theodoro*.
 Teatea, *vel Theate*, Op. *Samnitum in Pelignis*. Chietti in Abruzzo.
 Tegulia, *Medit. Thuse*. op. Laula.
 Telgir *As. op.* Triminuas.
 Teredon, *As. oppid. ad sinum Persicum iuxta Euphratis ostium* Balsera.
 Tergeste colonia, *Fori Iulij* opp. Tergestum. Trieste.
 Terna *Ptol.* Taruifium *hodie*. Persarum *regia*.
 Tersalicum. Tersacz.
 Teuchira, *vide* Arsinoe.
 Teuderium, Op. *Germ.* Padelborna.
 Teuthrama, *Ciuitas ad mare Syriacū*. Tripoli.
 Teutoburgum *Tacito, Germ. op. olim Rheno ad sitam, cuius saltus memorabilis fuit clade Varianarum legionum*. Döfburg.
 Teutoburgum, *Pannon. urbs, Quinqueeclesiensis dicta, Volaterrano teste*. Sünstirchen. *quam tamen Augustinus antiquitus Morsam nuncupatam existimat*.
 Tharsis, *vide* Carthago.
 Tharsus, *Cilicis op.* Hama, & Hamla *Belonio*. Tarso.
 Theate, *vide* Teatea.
 Thebæ, *A. haia op.* Tiua.
 Thebæ, Op. *Sibes*.
 Thebæ, Op. *Theffalia ad sinum Maliacum*. Ziton.
 Thelesia, Op. *Hirpinorum in Samniti-*

bus. Thelese.
 Theodosia, *Emporiū Taurice Chersonesi*. Caffa.
 Theodosia Gangrorum, Op. *Paphlagonia*, Totia *Belonio*.
 Theodosiopolis, *vide* Apri.
 Thermæ Aponi, *in agro Patavino*. Bagni de Albano.
 Thermæ colonia, *Sicil. op.* Sacca.
 Thermæ Hymæ, *Sicil. op.* Termini.
 Thermæ Stidianæ, Op. *Marit. Thuse*. Bagni Sabatini.
 Thessalonica, *Urbs prætoria, & metropolis orientalis tractus Macedonici & Illyrici*. Selenica, *vel Saloniqui*.
 Thesuinum, Opp. *Samnitum*. Muro trassino.
 Theuchira, Op. *Afr.* Tahacora.
 Thulculum, Opp. *Latij mediter.* Tusculo.
 Thusculanum, *Ciceronis villa, hodie monasterium Latij in Æquicolis, dictum S. Maria di grotta ferrata. Fabricius Frascatam nominat*.
 Tiberiacum *Anton. Opp. ad Rhenum ditionis Colon. Beick / vel Berck*.
 Tiberiopolis, Oppid. *Phrygia magna*. Stromizza.
 Ticinum, *Lombard. Transpad. urbs, memorabili pugna, qua Gallorum rex captiuis in Caroli v. Cas. manus incidit, clara*. Papia, Pavia.
 Tifernum, *Vmb. op.* Citta di Castello.
 Tignium, *Piceni op.* S. Maria in Giorgio.
 Tigranocerta, *Urbs Armenia opulentissima, à Lucullo deuicta*. Sulthania Iouio, *aliis* Safa.
 Tigurinus vicus *Cas.* Tigurum, & Turegium, *Heluetiorum Urbs*. Zürich.
 Tilium, Op. *littorale Sardinia* S. Reparata.
 Tilogrammum, *As. op.* Catigan.
 Tine, Op. *Asia*. Tenduc.

Tingis Cæsarea, *vel* Tingis, *Afr. ad Oceanum Atlanticum op. ab Antao conditum.* Tanger.
 Tipasa, *Afr. in Mauritania op.* Tenet, *alijs* Taues.
 Tolbiacum, *Belg. op.* Tulpich.
 Toletum, *Hisp. urbs regia.* Toledo.
 Toporis, *Thrac. urbs.* Pusio.
 Torda, *Torrenburg.*
 Tornacum, *Belg. oppid. ad Scaldim situm.* Tournay. Dornijck.
 Torolium, *Hisp. op.* Tuyr.
 Torone *Plin. Macedon. opp. ad sinum Toronicum Agiomamma, sed Sophiano Longo.*
 Tortilum, *Thucyd. oppid. Sicil.* Curcuraz.
 Tortosa, *Hisp. op.* Dertosa.
 Toxandria, *sen Toxandrum, Opp. ad Mosam inter Leodium & Traiectum superius, Wesel alijs Tessenderloo.*
 Traiana legio, *Germ. op. ad Rhenum.* Drexhausen.
 Traiani pons. *Op. Hisp. supra Tagum.* Ponte de Alcantara.
 Trallis, *Paphlagonum colonia, Agathia xey.*
 Trapesus, *Cappadocia urbs regalis.*
 Trapezunda, *Trebizonda.*
 Trece, *vel Tricassum, Oppid. Campania Gallicanum.* Troia en Champagne.
 Tremitus, *Cypri urbs preclara & opulenta.* Nicosia.
 Trenobantes, *vide Londinum.*
 Treua *Ptolem. Nobile emporium ad Albim. Hamburgum hodie.* Hamburg.
 Triatium, *Sicil. op.* Randatio.
 Trica, *Macedon. op.* Tricala.
 Tricastina, *Locus Gall. Narbon.* Trois chasteaux.
 Tricca, *Troiadis op. Heliodori historici patria.* Triccala.
 Trichia, *vide Ephesus.*
 Tridentum, *Opp. Alpinum Germ. ex-*

tremum. Trento.
 Triglypton, *Regia urbs Asia.* Pegu.
 Trinium, *Apul. Peucetia marit. oppid.* Trani.
 Trisantonis. *Angl. op.* Southampton.
 Tritium Tuboricū, *Op. Hisp.* Naira.
 Tritium Metallum *Ptol. Hisp. Tarraco op. quod & Tuballa.* Tafalla.
 Troiana, *As. op.* Taigin.
 Trogylum, *Sicil. op.* Tergea.
 Trophea Augusta, *Ligur. op.* Torbia.
 Trostorum, *Thuf. medit. op.* Trosculo.
 Trotillum, *vide Portilum.*
 Truentum, *Picen. op.* Tronto.
 Tubal, *Lusitan. op.* Setubal.
 Tuballa, *Hisp. op.* Tafalla.
 Tubella, *Hisp. op.* Tudela.
 Tucca, *sen Tucci, Hisp. op.* Martos.
 Tucris, *qua & Tubella, Hispan. opp.* Tudela.
 Tuder, *Tudernum Ptol. Matiera Halicar. Vmbr. op.* Todi.
 Tulisurgium *Ptolem. Germ. clara urbs.* Brunsvica.
 Tullium, *Op. ad Mosellam.* Tull.
 Tunes *Liuius, Tunicēse op. Plin. Mauritania op. ad mare mediterraneum expugnatione Caroli V. Imp. celebre, Carthagini vicinum.* Tunes.
 Tungri, *Belgica op. in Eburionibus, vetustate venerandum.* Tungeren.
 Turena Augustalis, *Medit. Thusc. opp.* Burnea.
 Turiaso, *Celsiberia op.* Tاراçona.
 Turres, *Anton. marit. Thusc. oppid.* Seuera.
 Turris Augusti, *vide Arae Sextianæ.*
 Turris Syllana, *Hisp. op.* Tordefillas.
 Tuscanienses *Plinio, Op. medit. Thusc.* Toscanello.
 Tybur, *Latij op. ad Anienē flu.* Tiuoli.
 Tyde, *vel Tude, Hisp. op. in ripa Minij flu.* Tuy.
 Vabar, *Op. Afr. Bismeo.*
 Vacorinum, *Norici op. siue Carnorum, alias Vocoriū, Villacū Iouio.* Villach
 Vada

Vada *Tacit. German. opp. in Geldria.*

Wagening.

Vadum Sabatium, *Liguria op. Vadi.*

Valentia, *Hispan. urbs, regni caput. Valencia.*

Valentia, *Gall. Narb. op. Valence.*

Valentium, *vide Forum Iulii.*

Valeria, *Hispan. op. in Castilia nova vel Celtiberia. Valeria, ò Quenca.*

Valeria colonia, *Corfica op. Leria.*

Vallata, *Hisp. op. Vanença.*

Vallesium, *vide Varronis vicus.*

Vallis Iani, *Thusc. medit. op. Valliana.*

Vangionum specula, *Wormatia Heroldo.*

Varetanū *Anton. Thusc. op. Valestano.*

Varronis vicus, *qui & Vallesium, & Versium, Lombard. Transpad. opp. Varescio.*

Vasate, *Op. Narb. Gall. Basas.*

Vatuca, *Castellum quasi in medijs Eburionibus, fortasse Süllich.*

Vegetatum. *Op. Gall. Belg. ad Mosam. Wesel.*

Veia, *Hisp. op. Andujar.*

Veientum, & Veiens, *Ciuitas Thusciae, quæ à Thuscis Larthenianum dicta. martheniano.*

Velitræ, *Latii oppid. medit. in Volscis. Beitre.*

Vellaudunum Cæsaris, *Austricum Ptol. quæ & Antissiodorū. Auxerre, urbs in Burgundionib. vino, quod inde nomen habet, nobilis.*

Vellica, *Hisp. op. Victoria.*

Venafrum, *Op. Hirpinorum in Samnitibus. Venafri.*

Venantodanum, *quasi Venatorum mons, Britan. ins. op. Huntingron.*

Veneria, *Hisp. op. Nebrissa.*

Venetia, *Nobiliss. Europa emporium in sinu Hadriatico. Venetia.*

Venetia, *Gall. oppidum in Britan. Cas. Vannes.*

Venta, *Angl. op. in Icenis Nortvvich. Nordouicum.*

Venta, *Ang. op. Winchestre.*

Venta Aualonia, *Angl. op. non longe à sinu Cornubiensi, emporium mercatu non ignobile. Birstou.*

Venusium, *Mediterr. op. Apulia Peucetia Gel Dauniorum. Venosa in terra de Barri. Horat. poeta patria.*

Verbigenus, *Op. in Heluetiis. Orba.*

Verbinum, *Gall. Belg. op. Veruin.*

Vercellæ, *Oppid. Lombard. Transpad. Vercelli.*

Verolanum, *Angl. oppidum. Wethealingcestre.*

Verona, *Gall. Cisalpina clara urbs. Bern/ & Dieterichbern German. Verona Italice.*

Verouicum. *Brit. ins. op. Wervvike.*

Versium, *vide Varronis vicus.*

Verulum, *Mediterr. Latii op. Verulo.*

Vesontium, & Vesontio, *Burgundia comitatus urbs Besanson.*

Vetera, *vel Vetera castra, Clinia op. Xanten.*

Vetulonium, *Thusciae op. Viterbo, alijs Vetulia.*

Vibisci, *vide Burgidala.*

Vibo Valentia, *vide Hippon.*

Vicentia, *vel Vincentia, Veneta ditio- nis op. Vicenza.*

Vienna, *Allobrogum op. in Gall. Narbon. Vienne.*

Vienna, *Ciuitas Austr. quam Plinius Vianam nominasse videtur. Ween.*

Vilugia, *Angl. op. Wileshyre.*

Vindunum *Ptol. Gall. urbs. Vendosme.*

Vindibona, *vide Ala Flauiana.*

Vindonissa, *in Heluetiis op. Windisch.*

Virgi, *Hisp. op. Vera.*

Virgium, *Liguria op. Voragine.*

Virouiacum *Anton. Berwijcke / in Flandria pagus.*

Virunum, *Styria oppid. Judenburg / alijs Freisach.*

Viseria, *vide mantua Carpentanorū.*

Visoniū, *Lusitan. op. quod & Viscum. Viseo.*

Viter-

Viterbum, *Thusc. op.* Viterbo.
Viuarium, *Gall. Narb. op.* Viuiers.
Vlissippo, *vide* Olissippo.
Vlpia Traiana, *qua & Zermisgethusa, Dacia mediterr. oppid.* Verhel, *alias* Veczel.
Vlyssis portus, *Sicil. op.* Longina.
Vosauia, *alias* Ficelia, *Germa. ad Rhenum oppid.* Sibi Mammea mater Alexandri Senori sepulta est. Oberwesel.
Vrbicua, *Hisp. op.* Arbeca.
Vrbinum, *Piceni vrbs.* Urbino.
Vrcesa, *Hisp. op.* Veliz.
Vrci, seu Virgi, *oppid. Hispan.* Berea, & Vereca.
Vrcinium, *Op. Corsica.* Aiaz.
Vrgella, *Hisp. Tarrac. op.* Vrgella.
Vria, *vide* Hyria.
Vricomum, *Angl. op.* Wrockcestre.
Vsbium, *Austr. vrbs.* Perlenpeug.
Vtica, *Afr. oppid. ad mare mediterran.* Porto Farina.
Vtina, & Vtinum, *Folii Iulii vrbs.* Vdinc.

Vuixa, *Ptol. Afr. op. in ora maris mediterr.*
 Orano. *vide etiam* Quisa.
Vulfinensium vrbs, *qua & Volsini, Catoni, Nolsinij Anton. Thusc. vrbs.* Bolsena.
Vulturnum, *Campan. felicitis op.* Castello al mar di Botorni.
Vxama, *vide* Oxama.
Vxena, *Bat. op.* Vcelis.
Vxentum, *Magna Gracia op. mediterr.* Viento.
Xilia, *Afric. op. ad Oceanum Atlanticum.* Arcita.
Yonosa, *Valentiniani regni in Hispan.* op. Vilajoyfa.
Zagylis, *Libia op.* Cazales.
Zancla, *quondam Sicil. op. nunc pagus.* Chiera.
Zancle, *vide* Messana.
Zermisgethusa, *vide* Vlpia Traiana.
Zeta, *Afr. minoris op. marit.* Zerbi.
Zeuigma, *Dacia vrbs.* Clausenburg.
Zilia, *Afr. op.* Alger.
Zygris villa, *Africa oppidum.* Solonet.

INDEX

INDEX RERVM OMNIVM IN NOMENCLATORE HOC HADRIANI IVNII EXPLICATARVM.

A		A	
A BACTOR, abigeus	457	acarus	72 acinorum nuclei 96
abacus	192, 212, 267	acarium	205, 210 acinus vinaceus 100, 141
abbas, Syriaca voce	410	accensus	416 acinus, vel acinum 141
ab aure	415	acceptilatio	7 acinus ibid.
abauus	470	accessio	300, 389 acipenser 63
abdomen	30	accessus maris	351 acides 253
abdomen insaturabile		accipiter	33 acmocheta 275
abdomen ibid.		accipiter fringillarius ib.	à com meatu 41
ab epistolis	415	accipiter plumbarius ib.	à commentariis 415
abies	142	accipitrarius	450 aconitum 109
abiga	115	accipitrina	121 acopum 404
abnepos	470	accola	432 acorus 102
abolla	152	accubitus	228 acrepalum medicamen-
abortio, abortium, ab-		accusator	430 tum 102
ortus	382	acer	143 acredula 58
abortus	15	acerbum	405 acre 405
abramis	66	acerra	278 acroama 12
abrotonum femina	109	acetabula matricis	32 acrocolia anseris 85
abrotonum mas	ibid.	acetabula piscium	62 acronium 33
abscessus	385	acetabulum	132, 302 acrumphalum 30
absinthium	109	acetosa officinarum	126 acrophysium 238, 275
absinthium marinum		acetosella vulg.	ib. acrostichis 12
ibid.		acetum	93 acroteleutium ib.
absinthium seriphiū vel		achates	367 acreteria 194
marinum	ib.	acheronticus senex	16 acroteria nauium 207
absis	245	achores	382 acquisitus tonus 311
abundantia foeminarum		acia	166 acta 351
381		acicula	232 actor, accusator 430
abyssus	333	acidum	405 actor fabulae 437
à caliculis	415	acies	259 actuariola 204
acanthinum lignum	143	acies cultri	251 actuarius 416
acanthis	53, 55	acies ferri	358 actus 304, 343
acanthus	109	acinaces	251 actus quadratus 304
		acini	95 acula 129
		acini tunica	100 aculeatus piscis 63
			acus

I N D E X.

acus	103, 231, 232	aducatus	429	æris squamma	ib.
acus Assyria	ib.	adytum	276	ærugo	ib.
acus Babylonia	ib.	ædes	172, 216	ærugo æris	ib.
acus orinalis	231	ædes malè materiata	172	ærufcare	289
acus foramen	232	ædes ruinosa	172	ærufcator	ib. 458
acus pastoris	120	ædes superficiaria	172	aëllø	42
acus piscis	63	ædes vitium facientes i-		aënum	221
acus semiramia	232	bid.		aër	317
acutella officinarū	142	ædicula	276	aëris fluxus	320
adærare	289	ædificium	172	aëromeli	102
adagium	13	ædificium fartum, tectū	æs		283. 287. 356
adanas	367	ibid.		æs alienum	283
ad arma cōclamare	264	ædificium suspendere	ib.	æs Campanum	357
additamentum	300	ædilis	426	æs caldarium, fusile	356
adeps	40	ædilis Cerealis	ib.	æs castrense, militare	287
ad fines in agris	448	ædis sacrae moderator		æs circumforaneum	283
adiantum	109	411		æs Corinthium	457
adigere stipitē per medi-		æditimus, ædituus	ib.	æs coronarium	ib.
um hominem	187	ægritudo animi	371	æs cuprium	ib.
ad libellum & normam		Ægyptia filiqua	101	æs ductile vel regulare	
exigere	272	ænea fistula	242	ibid.	
ad manum feruus	416	æneator	419	æs graue	283
ad manus venire	265	æneus color	169	æs militare	287
ducere	88	æneus testus	224	æfalo	53
adminicula	39	ænigma	13	Æschylus	143
adminiculum	141	ænobardus, vel aheno-		æstas	323
administri quietis	415	bardus	394	æstiuæ	263
ad numerum colligere		æquamentum	22. 299	æstuarium	351
ungulas, quid	46	æquilibrium	299	æstus maris	352
adolescens	16	æquimanus	398	æther	316
ador	104	æquipondium	299	ætitites	367
adoreum semen	104	æquor	352	æuum	323
ad pedes	415, 416	æquor apertum	336	affines	467
ad remum dare	211	æquor campi	ib.	affodillus	112
ad fessor	425	æra	323	Afra auis	60
ad festrrix	18	æra merere	264	Africus	321
ad frigmentum	163	æramentum	278	agallochum	102
ad strictorium	405	æraria fodina	336	agaso	455
ad stringens	ibid.	ærarium	283	agea	207
ad triremes relegare	211	ærarius	419	ager	337
aduena	431	ærarius faber	439	ager adsignatus	338
aduersaria	2	ærarius scriba	426	ager arcifinius	ib.
aduersum æstum	velis	ære æstimare	289	ager compascuus	ib.
superare	211	ære mutare	ib.	ager decumanus	ib.
adulter	458	æreolus	295, 301	ager effœtus	ib.
ad umbratio	168	æris flos	457	ager liratur	370
				M m	ager

R E R V M O M N I V M

ager noualis, requietus	338	alabastrum	359	alluies, alluio	354
		alabastrus	141	alnus	143
ager occatur	340	alantoides membrana	32	alnus nigra	ib.
ager occupatorius	338	alarum cauum	107	alofa	63
ager offringitur	340	alatus	395	alodialia bona vulgò	339
ager proscinditur	ib.	alauda	53	aloe	110
ager restibilis	338	alapa	34	aloe Gallica	120
ager ruderatus	ib.	albugo oculi	25	alopecia	382
ager runcatur	340	albumen oculi	ib.	alopecurus	110
ager sarritur	ib.	albanus pile ⁹ hodie	158	alsine	110
ager scripturarius	337	album	3	altercum	121
ager vectigalis	338	alburnum	138	althæa	116
agger 344. eius varia ⁹ si-	ib.	albucum	112	altilis	113
gnificationes	ib.	albogalerus	152	altus vulgò	436
aglaodos	42	alburnus	63	alucare	69
aglaophotis	126	albus color	168	alucarium	ib.
agmen	259	alcea	110	alueus 205.217.230.345	
agmen terrestre	ib.	alce	42	alueus fluuij	355
agnatus	467	Alce, canis nomen	41	alueus nauis	206
agnus	41	alcedo	53	alueus lusorius	267
adulator	458	alcibidiacum	118	alumen	359
agnus cast ⁹ officinarum		alcion	53	alumen de rocca	ib.
142		alcola Arabicè	382	alumen Iamenum offic.	
agnus cordus	41	aleam omnē iacere	266	ib.	
agnus subrumus	ib.	aleator, aleo	457	alumen Liparinum	ib.
agnotheta	456	aleator improbus & præ-		alumen liquidum, siue	
agre	42	uaricator	ib.	rupeum	ib.
agricola, agricolator, a-		ales	50.61	alumen plumeum vulgò	
gricultor	447	ales lucidus	56	ib.	
agrifolium Italarū Bar-		Alexipharmacum	399	alumen rotundum	ib.
bar.	143	alga	110	alumē scissile & scissum	
agrimonia officinarum à libellis		alica	415	ib.	
118		alieni matrimonii sub-	105	alumen zuccarinum vul-	
agrimonia siluestris vul-		gò	ib.		
gò	111	fessor	458	aluminis species	ib.
agrippa	16.398	alimentum	75	alumnus	18
agrostis	110	alimonia	ib.	alus Gallicus	131
agyrta	411	alipasma	403	aluta	163
ahenea ruba	305	alipta	434	alutarius	444
ahenum	221	alkekengi officinarum		aluus	20.30.143
aiuga	116	207		aluus nauis	206
aius locatius	458	alleluya officinarum		alvtarcha	456
ala	33.51	126		amanuens	416
alæ	23.26.32.260	alliatum	79	amaracus	110
alæ sagittæ	253	allium	110	amaracus offic.	126
alabastrites	365	allij coma	108	amaratus purpureus	110
				amarum	

amarum	405	amulæ	277	anfractus	343
amatorium poculum, amuletum			399	angeli	409
aut virus	ib.	amurca	93	angelica officinarum	130
ambar subalbidum	360	amuseum	203	angina	376
ambarualia	329	amussis	272	angina lini	115
ambidexter	398	amygdala	98	angiportus & angiportu	
ambitus templi	276	amygdalæ chirurgorum	349		
ambrosia nonnullorum	27			anguilla	63
113		amygdalus	143	anguilla decumana	ib.
ambubeia	111.122	amylum	105	anguis	73
ambulacrū, ambulatio		amysten, vel amystide bi-		anguis senecta	ib.
178.179		bere, ducere, educere, anguli			349
ambulacrum penfile	179	obducere	88	angustia montium	334
amburbalia	329	amystis	ib.	anhelator	395
amellus flos	113	anabæthra	201	anhelus	ib.
amellum	111	anabrochismus	403	anima	20. 409
amemoria	415	anachorita	411	animæ canal	27
amentia	372	anaclinterium	228	animal	36
amentum	252	anadesmos	241	animal altile	ib.
ames	297	anagallis	110	animal amphibium	ib.
amethystinus color	171	anagallis aquatica	116	animal anceps	ib.
amethystus	367	anagallis siluestris	111	animal aquaticum, seu	
amiantus lapis	364	analecta	3. 84	aquatile	ib.
amica	18	anapestus	12	animal natatile	ib.
amictorium	157	anasarca	381	animal quod cuiq; Deo	
amictus	148	anas 53. anas cicur	54	gentilitio consecratu	
amictus Phrygius	152	anas fera, vel siluestris i-		fuert	147
amiculum	153	bid.		animal reptile	36
amiculum ferale	ib.	anceps securis	274	animal volatile	37
amiculum linteum	152	anchora	209	animal volucre	ib.
amiculum nigellum	150	anchora sacra	ib.	animans	36
amita	469	anchora dens	ib.	ani procidentia	382
amita magna	470	anchorage	209	animum	111
amnis	353	anchusa	110	annales	4
amniun	32	ancilla	453	annalia tempora	323
amomum	111	ancones	199	annalis clauus	ib.
ampeloleuce	114	ancus	16	anni partes	ib.
ampeloprasum	111	ancyloglossus	394	anni temporum vices	ib.
amphibrachys	12	androgynus	396	annona	74 75
amphidæum	32	andron	178	annona militaris	ib.
amphimacrus	12	andronitis	ibid.	annona salaria	ib.
amphitaba	230	anemone	110	annona compressa	ib.
amphiteatrum	180	anemone multorum	126	annonæ caritas	ib.
amphora	301	anethum	110	annonæ difficultas	ib.
amphora Attica	ibid.	anethu siluestre vel tor-		annonæ flagellator	428
amplissimus ordo	424	tuosum	125	annonæ grauitas	75
			Mm 2	annonæ	

R E R V M O M N I V M

annonæ incendium	ib. antigraphæus	416	apodidraſcinda	269
annonæ laxitas	ib. antilena	247	apodyterium	184
annonæ præfectus	418 antiquarius	438	apographa	7
annonæ ſtructor	ib. antimonium officinarū		apographum	7
annonam laxare, leuare-	359		apollinaris	121
que quid ſit	75 antirrhinum	III	apologia	12
annonam excandeface-	antiftes	410	apologus	12
re, flagellare, incende-	antiftes , antiftes cære-		apophoreta	288
re, onerare , vaſtare,	moniarum & ſacrorū		apophlegmatismus	403
vexare	ib. ibid.		apoplexia	373
annularius	439 antiſtita	ib.	apoſtema	385
annuli lorica	249 antithalamus	177	apoſtoli	8
annuli velares	229 antlia	207.272	apotelesmaticus	435
annulus	23.234.246 antrum	332	apotheca	175
annulus ferreus	269 anus	16.30	apparatus	76
annulus pronubus	234 anus, ani	31	apparatus bellicus	259
annulus purus	ib. amye	42	apparatus rectus	76
annulus ſigillaris	ib. aparctias	321	apparitor	416
annulus ſignatorius	ib. aparine	III	appetitus caninus	378
annulus vitis	140 à pedibus	415	apricus locus	337
annus	723 apella	397	Aprilis	324
annus iubilæus	ib. aper	45	apua cobitis	63
annuum	75 apexabo	85	apua Phalerica	ib.
anonis	142 apex	107.158	apum folium	III
anſa	218.299 aphace	III	aqua	317
anſæ auriculæ	23 aphronitrum	360	aqua caduca	ib.
anſa gubernaculi	209 aphroſelinus & Arabicus		aqua cœleſtis imbris col-	
anſæ	271 lapis	364	lecta, pluuiatilis	ib.
anſæ ferreæ	272 aphthæ	382	aqua intercus	381
anſer	54 apiaria	142	aqua intercus ſicca	ib.
anſerina	III apiarium	69	aqua iugis, petennis	317
ante	198 apiarius	449	aqua luſtralis	277
anteambulo	454 apiaſter	58	aqua mulſa	91
antenna	208 apiaſtrum	III	aqua pluuiæ	317
antepagmenta	199 Apicij culina	298	aqua putealis, vel putea-	
anterides	193 apis	69	na	ib.
anteſignanus	418 apium	III	aqua reſes	ib.
antementuli crines	23 apium grande	III	aqua ſaliens	ib.
anthemis	116 apium hæmorrhoidarū		aqua ſtagnans	ib.
anthepſa	222 officin.	116	aqua viua	ib.
anthera Barbarorum	141 apium paluſtre	III	aquæ ductus	345
anthracinus color	171 apluſtre, apluſtrum, vel		aquagium	ib.
anthrax	361 ampluſtrum	210	aqualiculus	29.30.246
anthriſcum	III apocho	7	aqualis	214
antiæ	23 à poculis	415	aquariolus	454
antidotus	339 apodes	54	aquarium	345
			aqua-	

I N D E X.

aquariū, aquariolū	346	arbores metari	ib.	argentariam dissolvere	
aquarius	455	arboretum	340	291.	
aqueus color	168	arbor quæ cuique deo	argentariam facere	289	
aquifolia Plinij	143	consecrata fuerit gē-	argentariū metallū	336	
aquila	53	tilitio	147	argentarius	426.439
aquila leporaria	ib.	arbuscula	133	argentarius coactor	439
aquilenta	143	arbuscula topiaria	134	argenteus color	168
aquilex	434	arbustinus locus	340	argentina	III
aquilo	320	arbustum	ib.	argentifodina	336
aquilus color	172	arbutus	143	argenti spuma	359
aquiminarium	221.277	arca	230.289.311.350	argentum	356
aquosus humor, aquosus		arca camerata	230	argentum escarium	316
languor	381	arca pollinaria	236	argentum excoctum	ib.
ara	276	arcarius	426	argentum factum	ib.
aracus	105	arca robustea	185	argentum graue	ib.
aræosyncritus	391	arcera	244	argentum infectum, ru-	
arana 71. alio significa-		archidux	414	dève	ib.
tu		ib. archiepiscopus	410	argentū præsentariū	283
araneus		ib. archigrammateus	415	argentum pastillatū	356
araneus piscis	64	archimagirus	446	argentum pustulatū, aut	
à rationibus	415	archimandrita	410	pustulatum	ib.
aratrum	242	archipirata	464	argentum signatum	ib.
arator	449	archistrategus	417	argentum viuum	ib.
arbiter	425	architalassus	450	argestes	321
arbiter funerum	412	architecton, architectus	argilla	331	
arbiter bibendi	447	439	argumentum	13	
arbiter honorarius	425	architectus verborū	433	argus	42
arbiter initiationis	472	archium	177	argutari pedibus	235
arbor	107.133	Archytæ crepitaculū	278	argutæ lamina ferræ	
arborifera	133	arcana sacra	280	274	
arbor conifera	ib.	arcium	127	argyritis	359
arbor felix	ib.	arenarius	439	argyrotheca	183
arbor finalis	133	arcuatus morbus	380	aricinum	128
arbor infelix	133.186	arcus	197.253	aries	41.256
arbor navis	208	arcus cælestis, arquus	aries admissarius	41	
arbor picaria	133	319	aries mutilus	41	
arbor religione damna-		ardea	54	arinca	105
ta		ib. ardea stellaris	ib.	arista	103
arbor resinifera	133	ardelio	457	aristolochia longa	III
arbor terminalis	133	area	173.188	aristolochia rotunda	112
arborator	448	arena	332	aristolochia sarmentitia	
arborem in pulpam cæ-		arenarius	457	III	
dere	133	arenatum	191	aristolochia longa offi-	
arborē in orbē cedere	133	areola	342	cinarum	ib.
arbores in quincuncēdi-		aretalogus	458	arithmeticus	436
gerere vel dirigere	ib.	argemone	III	arma, armatura	248

R E R V M O M N I V M

arma Cerealia, coquina-	artemisia tenuifolia	ib.	ascia	273	
ria, nautica, rustica,	artemon	210	á secretis	415	
tonforia	211	arteres	269	ascarides	73
arma, generatim	211.	arteria	19	ascaules	437
248		artes	432	ascites	381
arma quæ quique aut in-	artes actiuæ	432	ascoliasmus	269	
uenerunt primi, aut	artes contemplatiuæ	ib.	ascopera	164	
excogitarunt	256	artes factiuæ	ib.	asellus	63
armamenta nauis	208	artes illiberales, mecha-	asellus arefactus	64	
armamentarium	174	nicæ	ib.	asellus Catarias	ib.
armamentarius	439	artes ingenuæ, liberales	asellus, infectum	72	
arma velorum	210	ib.	asellus minor	64	
arma volatica	253	artes sedentariæ, sellula-	asellus mollis	ib.	
armarium	174.176	riæ	ibid.	asellus salitus	ib.
armata militia	256	arthritidis	381	asfodillus officinarum	
armaturæ duplices	419	articularis	452	112	
Armeniacum vel Arme-	articulæ	articulæ	Asia à Sylla multata	297	
nium malum	97	rius morbus	381	Asiatica pecunia	293
Armenius lapis	368	articulatio	138	asilus	70
armentarius	449	articuli	34	asinij Celeris mullus pi-	
armentum	37	articulus	19.107	scis	298
armilla	233	artifex	438	asinus	41
armillæ	272	artocrea	83	asinus Indicus	ib.
armilustrium	248	artolaganus vel artola-	asio	54	
armus	33.38	ganum	83	Asius lapis	366
armus ouilius	85	artopra	223	asotus	458
armus veruecinus	ib.	artus	19	aspalathum	111
arnoglossa	127	aruina	40	asparagus	108 112
aroma	100	arum	112	asparagus siluestris	ib.
aromatarius	434	aruncus	39	aspera arteria	27
aromataria taberna	175	arundinetum	342	aspergo	403
aromatopola	ib.	arundinis cartilago	112	aspergillum	277
aromatopolium	175	arundinū oculi vel bul-	aspergula offic.	111	
arquatus	396	bi	ib.	asperforium	277
arra, arrabo	287	arundinum tegulo do-	asphodelus	112	
arra sponfalitia	ib.	mus operire	ib.	asplenum	ib.
arrectaria	198	arundo	112.253	aspretum	335
arresta bouis officinarū	arundo Indica	112	assamenta	197	
142	arura	303	assa dulcis vulgò	101	
arsenicum citrinum, aut	aruum	338	assa odorata vulgò	ib.	
luteum	357	aruum restibile	ib.	assecla, affectator	453
arsenicum ib. duplex	ib.	arx	348	assecla mensarum	463
arsenicum rubrum	ib.	as	294.300	assentator	458
artanita officina. um	asa foetida	101	asserer	197	
117	asarum	112	asses	ibid.	
artemisia	112	asbolus	42	assignationes vulgo	283
				assulæ	

affulæ	274, 362	attagen	55	aulæa	229
affulas inspicare	274	atlegiæ	173	aulæa Attalica	ibid.
affum vitulinum	86	attelabus	70	aulæa Babylonica	ib.
astacus	64	attonitus	392	auletes, aulædus	437
after Atticus	113	attonitus stupor	373	aurora	329
asterias	65	attritus	387	aulici officiales vulgò	
asthma	376	auancia Barbarorum	413		
asthmaticus	395	120	aura	321	
astragalismus	266	auceps	450	auræ	246
astragalus	192	auctarium	300	aurarium metallum	336
astrologus	435	auctionari	291	aurarius	439
astronomus	ibid.	auctoramentum	287	aurata	64
asturco	46	auctorare militem	264	aurea	247
asylum	113, 279	auctoratus	456	aureum olus	113
atauus	470	auctores ad piaculū no-		aureus	292
atellanus	473	xæ obijcere	266	aureus color	169
ater color	171	auditus grauitas	375	aureus stater	292
athanasia officinarum		auena	105	aurichalcum	357
126		auerſum ſpecillum	240	auricula exterior	23
athera	105	aues altilis	50	auricula infima	ib.
atheroma	388	aues augurales	ib.	auricula muris	113
athleta	456	aues cortales, ſiue co-		aurifex	439, 442
athlotheta	ibid.	hortales	ibid.	aurificina	175
atinia	147	aues fertiles	ibid.	aurifodina	336
atlantes	198	aues fiſſipedes	ibid.	auriga, aurigarius	450
attractilis hiriſuta	113	aues inferæ	51	auriginofus	396
atramentarium	7	aues palmipedes	50	aurigo	380
atramentum coriarium		aues præpetes	ibid.	auripigmentum	357
ibid.		aues ſolidipedes	ibid.	auriſcalpium	240
atramentum fuligineū		auguratum templum		auriſcoria	358
ibid.		318		auri talentum	297
atramentum librarium		Augustus	413	auris	23
ibid.		Augustus, menſis	325	auris meatus	24
atramentum ſcriptoriū		auia	468	auguſtale	172
ibid.		auiarium	182	aliud	ib.
atramentum ſutorium		auiarium minus	ibid.	auris verminofa	375
7, 359		auiarus	445	auriuitris	55
atramentum tectoriū	7	auicula	51	aurium marmoratum	21
atrienſis	454	auicula implumis	ibid.	aurium ſibilus	475
atripilus	43	auicula inuolucris	ib.	tinnitus	ibid.
atriplex	113	auicula volucris	ib.	aurum	355
atriplexum	ibid.	auis	50	aurum ad ſacoma appo-	
atrium	176	auis Diomedæa	54	nere	299
atrophia	377	aues feræ	50	aurum excoctum, obry-	
Atrophos	395	aues ſilueſtres	ib.	zum, purum putūq;	
atta	398	aula	222	recoctum	355

aurum infectum, purum	balista	254	baucalium	216	
ibid.	balistarii	421	baurach Arabum	360	
aurum netum	ib. balius Barbar.	vulgò	becubunga	116	
auspex	472 424		bedequar	105	
auster	320	ballote	113	bellaria	93
austerum	406	balneæ	184	bellis	113
authepsa	222	balneator	453	bellius flos	ibid.
autographum	7	balneum	184	bellum	257
automatarius faber	439	balneum Mariæ	vulgo	bellum domesticum	
Autumnus	323 222		ibid.		
auunculus	469	baltheus	164	bellum exitiale & exitio-	
auunculus magnus	ib.	baptisacula officinarum	sum	257	
auunculus maior	ib.	117		bellum externum	ib.
auunculus maximus		baptismus	277	bellum internecinum	
ibid.		baptisterium	ib.	ibid.	
auus	468	barathro	458	bellum intestinum	ib.
auxilia	260	barathrum	333, 466	belnense vinum	91
axes	197	barathrum macelli	461	bellua	37
axilla	33	barbaricarius	444	ben officinarum	101
axis	245	barba	23	benedicta	120
axungia	40, 246	barba Aaron	112	beneficiarius	431
axis immobilis	33	barba immissa	23	in beneficiariis ad ærari-	
		barba louis officinarum	um relatus	ib.	
		129		beryllus	368
		barbæ piscium	62	bes	300
Babylonius	435	barba prolixa	23	bestia	37
bacca	100, 141,	barba promissa	ib.	bestiarius	457
367		Barbarum tegmen	160	beta	113
bacca lauri	141	barbiton, barbitos, &		beta siluestris	124
bacchabundus	391	barbitus	307	betonica Pauli	113, alio
bacchanalia	329	barbus	67	significatu	ibid.
bacchius	12	barca	205	betonico superba	ibid.
bacillum	226	bardana officinarum		betula	143
baculum	ibid.	127		bibax	460
baculus	ib.	bardocuculus	153	bibere in orbem	88
bæticus color	170	barritus	315	bibulus potor	ib.
baiulus	454	basilica	172	bibliopegus	438
balena	64	basilinda	269	bibliopola	ibid.
balanus	405	basilicus	74	bibliotheca	179
balatus	314	basis	213	bidens	243
balatro	458	basis	192	biduum	329
balauftium	95	basius vulgo	436	biennium	323
balbus	394	baticula offic.	117	bifidæ putaminis cari-	
balearis funda	254	batillus	222, 224	næ	97
balineum	184	batillus cubicularius		biga	245
balinus	425 229			bigarius	450
				biu-	

biiuge curriculum	245	bos licinius	ibid.	brya siluestris	142
bilis	20	bos patulus	ibid.	bryonia	114
bilis atra	ibid.	botium Barb.	382	bryonia nigra	ib.
bimatus	323	botrus	140	bryon scanfile nonnul-	
bipalium	243	botryo	99, 140	lorum	124
bipatens pugillar	2	botrys	99, 113	bubalus	41
bipennis	253, 274	botulus	85	bubile	181
biremis	205	bouile, parū Latinè	181	bubo	55, 384
bislingua Barbarorum		brabeutes	456	bubsequa, bubulcus	
142		brachæ	160	449	
bismalua officinarū	110	brachia piscium	62	bucca	26, 80
bismalua siluestris	110	brachiale vulgo	33, 233	bucca	80
bitumen	366	brachium	33	buccella	ib.
biuium	343	brachium arboris	135	buccellatum	82
blæsus	394	bractea	233, 281, 359	buccina	305
blatero	458	bractearius	439	buccinator	419
blatta	73	bracteator	ibid.	buccinum	64
blatteus color	171	branca vr̄sina & marmo-		bucula	47
blaucolus officinarum		raria	109	bucco, bucculentus	394
117		branchiæ	61	buccula	249
blitum	113	brassica	113	buccularius	439
boa	384	brassica Apiana	113	bufo	74
boiæ	186	brassica capitata	114	buglossum	110, 114
boletus	120	brassica crispa	113	buglossum vulgo	ib.
bolis	209	brassica Cumana	114	bulbocastanum	97
bolus	80	brassica Cypria	ib.	bulbus	108
bombarda Barbarorum		brassica imperialis	ib.	bulbus agrestis nonnul-	
254		brassica lacuturria	ib.	lorum	116, 121
bombus	313	brassica læuis	ib.	bulbus esculentus	114
bombyces	306	brassica marina	ib.	bulbus vomitorius	125
bombycinum	165	brassica Pompeiana	ib.	bulga	164
bombylius	215	brassica rubra	ib.	bulimus	378
bombyx	71	brassica Sabellica	113	bula 233, 247. alio signi-	
bona voce subiicere præ-		brassica satiua	113	ficatu	233, 275, 321
conis	291	brassica tritiana	114	bullæ	199
bonifacia Barb.	142	brauium	288	buprestis	72
borago officinarum	114	breue	4	bura	242
borax non excocta	360	breuia	351	burgimagistri Barbar.	
Boreas	320	breuiarium	4	vulgo	424
boscas	54	breuis	ib.	buris	242
bos	41	britannica	114	bursa Antuerpiensis vul-	
bos camurus	ib.	brochus	394	gò	179
bos castratus	ib.	bronchocele	382	bustrophe	13
bos fœcunda, ferens, fœ-		bruncus	394	bustuarius	464
ta	37	bruma	324	bustum	279
bos lactaria	41	bruscus officinarum	146	bustum inane	280

R E R V M O M N I V M

buteo	53	cæsim ferire	266	caliga	160
butomum	114	cæsius	393	caligæ follicantes	ib.
butyrum	83	cæsius color	171	caligo	322
buxeus color	169	cæso	15	Caligulæ prodigalitas	
buxus	143, 305, 306	calamentum montanū	237		
byne	105	officinarum	114	calix	107, 141, 216
byssinus color	169	calamentum offic.	ib.	calix vitreus	216
byssus	166	calamintha	ibid.	calliblepharum	234
		calamistro crispare co-		callis	343
		mam	231	callum aprugnum	84
		calamistrum	ibid.	callus	387
Caballus	41	calamitosa tempestas;	19	calones	162, 423
cacabus	221	calamus	6, 112, 134, 237,	calopodium	162
cachexia	377	253, 306		calopodium ferratum	
caculæ	423	calamus aromaticus	102	ibid.	
cacumen arboris	135	calamus fistularis	112	caltha	115
cacumina defringere		calamus fruticosus	ib.	calua	21
pampinorum	140	calamus Indicus	ibid.	calumniator	459
cadauer	18	calamus sagittarius	112	caluaria	21
cadmia	360	calamus scriptorius	112	caluus	391
cadmia fornicaria	ib.	calamus sepicularis	ib.	calx	36, 190
caducarius	431	calamus tibialis	ibid.	calx ferratus	248
caduceator	419	calamus spado	ibid.	alx harenatolita	190
caducus morbus	373, 392	calamus vallaris	ibid.	calx mali	208
cadurcum 229. alio signi-		calantica	159	calx vda	190
ficatu	230	calator	454	calx viua	ib.
cadus	219	calathus	231	calyptra	159
cadus falsamentarius	ib.	calcaneum	36	calyx	64, 141, 146
cæcias	320, 321	calcar	52, 248	calix glandis	146
cæcilia	74	calcarius	440	camelopardalis	41
cæcus	392	calceamentum	161	camelus	ib.
cælebs	472	calcei lignei	162	cameraria cucurbita	117
cælestis pila	268	calceolarius	444	caminus	183, 333
cæli ruina	322	calceus	161	cammarus	64
cæli perturbatio	319	calceus fenestratus	ib.	campana vulgò	278
cælum	27	calceus laneus	ib.	campanula officinarum	
cælum	273, 317, 318	calceus linteus	ib.	130	
cælum dubium	319	calceus lunatus	ib.	campanula siluestris	124
cælum nubilosum	ib.	calcifraga	129	campanum æs	278
cælum turbidum	ib.	calculi	267	campe	72
cæmentarius	440	calculus	ibid.	campestre	160
cæmentum	190	caldarium	221	campestre sericum	153
cæsar	413	calendæ	325	campona	307
cæsaris debitum	324	calendula officinarum		campus	336
cæsaris solum	ib.	115		canabina vestis	149
cæsaries	22	caliendum	159	canabis siue cannabis	115
				cana-	

I N D E X.

canache	42	canterij	195, 273	caprea	44
canaliculi	190	canterius	44	capreoli	195
canalis	345, 346	cantharis	70, 72	capreolus	24, 140, 243
canalis structilis	346	cantharis rubea	71	caprifolium	127
cancelli	201	cantharus	200, 215, 217	caprificus	143
cancer	64, 386	cantherinum	marrubiū	caprinus	ibid.
candelaria	132	113		capronæ	23
candela	227	canthus	246	capſa	230
candela regia	132	cantilena	99	capſarius	440, 455
candela ſebacea	227	cantio	ib.	capſarum opifex	440
candelabri ſcapus	ib.	canticum	9	capſax	218
candelabrum	226	cantor	436	capſella & capſula	230
candidatus iuris	435	canus	391	capſella fictilis	ib.
candidus color	168	capedo	216	capſicum	115
canere bellicum, classi-		capella	44	capſula fictilis	182
cumve	264	caper	ibid.	capſus rhedæ	245
canere foris	309	capidula, capis, capula		capulare cadauer	16
canere intus	ibid.	216		capularis ſenex	ib.
canere receptui	265	capillamenta	108	capulum	279, 332
cani	23	capillamentum	ibid.	capulus	252, 279
canicula, piſcis	66	capillamentum roſæ	141	capus	55
caniculi	193	capillaris	109	caput	21, 284
canina appetentia	378	capillare	159	caput, in abſceſſu	385
canina facundia exerci-		capillaturæ ſtructur	452	caput allij	108
tus	430	capillitium	22	caput roſæ	141
canis	42	capillus	ib.	capur monachi	111
canis, aut canicula, in lu-		capillus paſſus	ib.	carabe officinarum	366
do teſſerario	287	capillus Veneris	109	cararadix	126
canis domesticus	42	officinarum	110	carbafa ſubſtringere	210
canis Gallicus	ib.	capiſtrum	247	carbafeuſ ſinus	ib.
canis hybris	ibid.	capitium	159	carbafeuſ ſeptum	237
canis moloffus	ib.	capito	64, 67, 391	carbafum	210
canis odor, vel odo-		capitulum	180, 192	carbafus	166
riſequus	ibid.	capitulum cœnobitarū		carbo	225
canis paſtoralis	ibid.	ibid.		carbo, aquaticus	55
canis pecuarius	ibid.	capitulum mammaram		carbonarius	440
canis Ponticus	42, 65	29		carbunculus	138, 368, 385
canis ſagax	ibid.	capitulum Martis	118	carbunculus amethyſti-	
canis venaticus	ib.	capo	55	zon	308
canis villaticus	ib.	cappa vel cuculus mo-		carbunculus candidus	
canis villoſus	ib.	nachi officinarum		ibid.	
caniſtrum	213	109		carbunculus Carchedo-	
canna	112, 306	capparis	100, 122, 142	nicus, vel Garamanti-	
canna pulmonis	27	capra	44	cus, & Granatus vulgo,	
canon	285	capra, auis	55	ibid.	
cantabrica	115	caprarius	450	carcer	185

R E R V M O M N I V M

carcerarius	429	caro elixa vel lixa	ib.	caseus musteus, recens	
carceres	181	caro ferina	ibid.	ibid.	
carchesium	208, 221	caro frixa vel fricta	ib.	caseus Parmensis	ib.
carcinoma	368	caro fumo durata, vel	casia		101
cardialgia	377	infumata	ibid.	casiola	152
cardinalis vulgò	410	caro iurulenta, vel iur-	casia fistularis		101
cardines	195	fulenta	ibid.	casia atramentum	ib.
cardo	33, 195, 200	caro morticina	ib.	castis	236, 249
carduelis	55	caro muriatica	ib.	castita	53
cardui fructus, siue ca-		caro ouilla, veruecina	castum anima corpus		
put	115	ibid.	18		
carduus altilis	ib.	caro porcina	ibid.	castuta	115
carduus beatæ Mariæ		caro salita	ibid.	casta	526
officinarum	131	caro suilla	ibid.	castanea	98
carduus benedictus offi-		caro tosta	ibid.	castaneæ operculum	90
cinarum	113	caro vitulina	ib.	castellum	202, 346, 348
carduus fullonum offi-		caros, morbus	373	castra	253, 261
cinarum	118	carpentarius	440	castra cerea	69
carectum	342	carpentum	245	castra stativa, tempora-	
carex	115	carpesium	102	ria	261
caricæ	99	carpinus	143	castra metari, ponere	
carina	206	carpio, vt vulgus	65	264	
alio significatu	ib.	carpus	33	castrorum præfectus	
carlina officin.	116	carruca	245	417	
carmen	9	carrucarius	450	castula	157
alio significatu	111,	carrus	245	catadromus	181
310		cartamus	117	catalepsis	373
carmen amabœum	9	cartilaginei pisces	63	catalogus	7
carmen bucolicum	ib.	cartilago	19	catamidiare	186
carmen coniugale	ib.	carum	102	catamitus	462
carmen Fescenninum		caryophyllata vulg.	121	cataphractarii	422
10		caryophyllon	101	cataphracti equites	ib.
carmen lugubre		caryatides	198	cataplasma	404
carmen lyricum	10	caryotis	99	cataporium	405
carmen nuptiale	9	casa	173	cataprorates	209
carmen pastorale	9	casæ	261	catapulta	128, 255
carminarius	443	caseale	182	cataputia minor offici-	
carinarium	183, 223, 350	casearia forma	87	narum	123
carinarius	447	casearius	446	cataracta	345, 348
carnifex	459, 465	casei quadra	87	cataracta Manardi, & a-	
caro	19, 85	casei scobina	ibid.	liorum vulgò	374
caro aprugna	86	caseus	ib.	cataractes	55
caro assa	ibid.	caseus descobinatus	ib.	catarrhus vulgò	375
caro bubula	ibid.	caseus fistulosus, ocula-	catascopium		204
caro ceruina	ibid.	tus, pumicosus, spon-	catasta		186
caro conditanea	ibid.	giosus	ibid.	catastus	455
				catel-	

I N D E X.

catellus	44	celeustes	431	ceraunius lapis	363
catellus Melitæus	ib.	celox	205	cercolipa	30
caterua	260	cella apum	69	cercopithecus	44
cathedra	214	cella penaria	175	cerdo	444
cathimia offic.	360	cella vinaria	ibid.	cereales fructus	103
catheter	242	cellarius	447	cerebellum	22
catianum palatum	458	cenotaphium	280	cerebrum	ibid.
catillo, siue catilio	ib.	cenfor	425	cereuifiarius	447
catillus	202	cenfor ecclesiasticus		cereus	227
catinus	220	410		cereus, vel cerinus color	
catulire quid	41	cenforiæ notæ	426	169	
catulus	44	census	284	cerites tabulæ	3
catulus ferreus	185	centaurium maius	115	cernua piscis	67
cauda	38	centaurium minus	ib.	cernuus	393
cauda muris	129	centinodia vulgò	128	certificatio, quam vo-	
cauda pauonis concha-		centipeda	72	cant	1
ta	251	cento	4,229	ceroplastes	412
cauda pecorina	124	centum capita	118	cerua	44
cauda falax	31	centunculus	116,229	cerua catuliens	ibid.
caudex	135	centrum	138,273,363	ceruchi	208
cauea	180,182	centuria	260	ceruical	228
cauædium	178	centuriare	264	ceruix	27
cauerna	332	centurio	418	cerumen	21
cauernæ	27	centussis	295	cerussa	359
caula	181	cepavel cepe	116	ceruus	44
caulæ	19	cepæa nonnullorum	ib.	ceruus volans	70
caulis	30,107,113	cephalæa	371	cespes bituminosus	339
caulis pennæ	51	cephalalgia	ibid.	cespes viuus	ibid.
caupo	444	cephalus fluuiialis	64	ceracei pisces	63
caupona	174	cepphus	55	cetarach officinarum	
caurus vel corus	321	cera	69	112	
causæ patronus	430	cera candida	ibid.	cetarius	445
causiatus vel purpuratus		cera miniatula	ib.	cestra	253
pater	410	cera punica	70	cere	64
causidicus	430	cera sigillaris	ib.	cetra	250
caustica spuma	234	cera & ceræ	5	chærephyllum	111
causus	389	cerasum	97	chærephyllum acicula-	
cauterium	186,241	cerasum Actium	ib.	tum	129
cautes	334	cerasum duracinum	ib.	chalcanthum	359
cauum ædium	178	cerasum Apronianum		Chalcedonius	lapis
cauum oculi	24	ibid.		vulgò	369
cauus orbis	280	cerasus	143	chalcitis	360
cedere foro	291	ceratia	100	chalcus	295
cedrus	143	ceratium	301	Chaldæus	435
cedrus conifera	143	ceratum vel cerotum		chalinos	26
celeres	421	404		chalybs	358
				chamæ	

R E R V M O M N I V M

chamæ	65	chirographum	7	cichorium siluestre	ib.
chamædaphnē	116	chiromantis, vel chiro-		cicindela	71
chamæcissos	120	manticus	434	ciconia	55, 271
chamæcyparissum	109	chironomus	456	cicorea domestica officina-	
chamædrys	116	chirotheca	164	narum	122
chamæleo albus	ibid.	chirurgus	433	cicus vel cicum	95, 96
chamæmelum	ib.	chlamys	153	cicuta	116, 306
chamæmelum luteum		chloris	55	cicutaria vulgò	125
ibid.		choenix	302	cidaris	158
chamæpitys	ibid.	choeras	383	cilicium	165, 224
chamulci	209	cholera	379	cilium	25
chaos	317	chondrilla	116	cilo	391
charisterium	288	chondrocephalum	176	cimelium	288
charistia	78	choragium 212. alio si-		cimex	72
Charon	42	gnificatu	ibid.	Cimolia creta	332
Charonea scrobs	333	choragium scenicū	180	Cimolia terra	234
Charonium spiraculum		choragium thymelicum		cinædus	462
ibid.		ibid.		cinara	115
charta	5	choragus	457	cincinnalis	109, 132
charta Augusta	ib.	choraules	437	cincinnus	23
charta bibula	ib.	chorda	309	cinctus	163, 206
charta Claudiana	ib.	chordaplos	379	cinctus Gabinus	155
charta dentata	13	chors	182	cindalifinus	269
charta emporetica, vel		chroma	310	cineralia	328
emporetica	5	chronica	4	cineraceus color	171
charta imperialis	ibid.	chrysanthemum	116	cinerarius	452
charta Pergamena	ib.	chrysendeta 215. alio si-		cinereus color	171
charta plumbea	359	gnificatu	ibid.	cingula	247
charta pura	5	chrystitis	359	cingulum	164
charta regia	ibid.	chrysocolia	357	ciniflo	452
charta, transmittens li-		chrysolithus	368	cinis	225
teras	ib.	chrysomelum	95	cinis lixiua	234
charta virgo	ibid.	chylus	405	cinnabaris	361
chartulæ lusoriae	267	chytrinda	270	cinnabaris indica	ib.
chelæ	25, 62, 351	chytropus	222	cinnamomum, cinna-	
cheleuma	235	cibarium	74	mum	101
chelidon	38	cibus	ibid.	cippus	185, 279, 304
chelidonium maius	116	cibus anceps	ibid.	circinatum tympanu	203
chelidonium minus offi-		cicada	71	circinus	273
cinarum	ibid.	cicatrix	386	circitores vel circuitores	
chelonia	271	cicer	105	423	
chelydrus	73	cicer arietinum	ibid.	circitor, vel circuitor	428
chelys	309	cicerbita	130	circuitor, circulator	434
cherua officinarum	128	à Cicerone domus quati		circuli	28
chiliarcha	418	emta	298	circulator	411, 459
chilo	394	cichorium sativum	121	circulus & corona fide-	
				rum	

I N D E X.

rum	318	clauus arborum	138	cobaltus Germanorum	
circulus	273	clauus capitatus	275	360	
circumpedes	415	clauus ferreus	ib.	coccina vestis	149
circumpotare	88	clauus muscarius	ib.	coccineus color	170
circumpotatio	ib.	clauus vncinnatus	ib.	coccinum	149
circumferre aqua	277	clematisDaphnoides	116	coccinus color	170
circumscriptor	457	clematites Diosc.	111	cocus, vel coquus	446
cirnea	214	Cleopatrar cœna	298	cocus nundinalis	ib.
cirri	62	clepsammidium	203	cochlea	64, 201, 202
cirrus	23	clepsydra	217	cochlea margaritifera	
cisiarius	450	clibanus	183	65	
cisium	245	cliens	430	cochlea nuda	64
cissybium	215	cliens fiduciarius	ib.	cochlea opercularis	ib.
cista	230	clima	303	cochlea terrestris	ib.
cistella	ib.	climacter	224	cochlea Veneris	ibid.
cisterna	345	climia officinarum	360	cochleæ domus	ibid.
cistophorus	293	clinopegus	440	cochleæ operculum	ib.
citatio, quam vocant	1	clitellæ	247	cochlear	302
cithara	306	clitellaria iumenta	261	cochleare	213
citharædus, citharistes		cliuus	334	cochlearia	114
434		cloaca	345	cochlio	201
citrago	111	Clodij domus	298	Cocles	392
citrago pseudomelanthis		cluna	49	coctilia	161
um	120	clunaculum	251	codex accepti & expensi	
citrinus color	169	clunes	31	2	
citrus	145	clupea piscis nonnullis	63	codex rationarius	ib.
ciuis	432	clypei ansa, vel capulus		codicilli, eius dictionis	
ciuitas	347	250		triplex significatus	2
clamor	314	clypeum	ibid.	codicillus	8
clangor	312	clypeus	ib.	cœlicolæ, cœlites	407
classarij	451	clypeus Argolicus	ib.	cœlophthalmus	393
classicen	419	clyster	242	cœmeterium	276
classicus	ib.	clysteroricularius	ib.	cœna	77
classicum	305	clysterium	ib.	cœna adipalis, adipata,	
classis	206, 260	cnicus	117	dapalis, dubia, genia-	
classis procincta	ib.	cnodaces	272	lis, opima, opipara,	
clathri, vel clathra	201	coactilia	160	pontificalis, saliaris	
claua	238, 253	coactiliarius	442	78	
claua Herculis	125	coactor	426	cœna aditialis sacerdos	
clauicula	28, 51, 140	coagmenta	190	tij	77
clauis	163	coagmenta alterna	ib.	cœna centenaria	ibid.
claudus	397	coagmentum	367	cœna aduentitia	78
clauis	200	coagmentum lanæ	166	cœna ambulans	77
claustrum ferreum	ib.	coagulum	92	cœna collatitia	78
clausuræ, vel ciusuræ	331	coassatio, vel coaxatio		cœna collecta	ib.
clauus	209, 275, 387	197		cœna Cynica	77
				cœna	

R E R V M O M N I V M

coena paupertina	78	colligere arma	210	colum niuarium	ibid.
coena recta	ibid.	colligere exercitum		columba	55
coena terrestris	77	264		columbar	185
coena viatica	78	collimare, vel collineare		columbaria	193, 202
coenacularius	447	253		columbaria	nauium
coenaculum	177, 179	colliquiæ	345	207	
coenarum magister	447	colliquiæ, siue colliciæ		columbarium	182
coenatio	179	197		alio significato	ib.
coenatio laqueata	ib.	collis	334	columbarium fictile	
coenatorium	151	collum	27	ibid.	
coenobiarcha	411	colluuiarium	345	columbulus	59
coenobium	281	collybista	426	columbus	55
coenum	332	collybo pecuniam cura-		columella	27, 192, 280
coeruleus color	171	re, vel mittere	289	columellæ inflammatio	
coerulus color	ib.	collybus	283	299	
cogere militem vel co-		colobium	153	columen	195
pias	264	colobium scorteum		columna	192
cognatus, consanguine-		ibid.		columna solida	ibid.
us	467	colocynthis	117	columna striata	ib.
cognitor	430	Colonia	339, 348	columna structilis	ib.
cohors	182, 259	colonus	432, 447	columnæ	195
cohors millenaria	260	colonus partiarius	ib.	colus	231
cohors prætoria	259	colonus perpetuarius		colutea	143
cohortalium auium sta-		448		colymbas	100
bulum	182	colostra	92	coma	22, 373
cohortes auxiliares vel		colostrum	ibid.	coma adoptiua, adsciti-	
auxiliaria	260	color	167	tia	22
colaphus	34	color austerus, lentus,		comam in gradus fran-	
colchicum	116	furdus	ibid.	gere	231
colcotar Barb.	360	color dilutus, remissus		comes	414
colei	31	ibid.		comes prouincialis	ib.
coles	30	color euanidus, fugax,		cometal	317
coles enatos è fermento		obsoletus	ibid.	cometes	ibid.
tollere	140	color floridus	ib.	comicus	433
colicus dolor	379	color pertinax	ib.	comistrum	288
coliphium	83	color plenus	167	comitialis morbus	373
colla	275	color satur	ibid.	commanipulones	442
collatio, collecta	285	colorem mentiri fuco		commansum	403
collato pede præliari		ibid.		commeatus	75
265		color vegetus, viuudus		commentariensis	429
collecta	77, 78	ibid.		commentarius, seu com-	
collectanea	4	colossus	277	mentarium	3
collectarius vulgò	426	coluber	73	commentarius accepti	
collector particularis		colutra cœca	ib.	& expensi	2
vulgò	ibid.	colubrina	114	commilites	422
collegium	471	colum	224	commilitones	ib.
				com-	

commiffura	367	condyloma	386	confumtio, morbus	377
commiffura nauis	288	conferre manum	265	contages, contagio	378
commiffuras nauium fer		conferre figna vel pedem		contagium	ib.
ruminare mufci coma	ibid.			contentiore voce altum	
208		confinia	331	& acutum fcanfim in-	
commiffuræ cranij	21	confirma maior offici-		fonare	318
communio facrofancta		narum	151	conterminus	432
268.281		conflator figurati æris		conticinium	329
communis pila	268	459		contignatio	197
comœdia	13	conflictio, & conflictus		continens	330
compago	27	257		continua dementia	372
compages, compago	367	confligere acie	265	contrahere vela	211
compages & nodi cor-		confluentes	353	contubernales	422
porum	19	confragofus locus	337	conturbare	290
compatriotæ	432	confragus	ib.	conturbator macelli	458
compedes	185	conger	65	contus	208
comperius	398	congiarium	286	contufio	387
compitum	343	congius	301	conuallis	334
compluium	178	congrus	65	conuenæ	438
compluium erectum i-		coniectanea	4	conuenientia	111
bid.		coniector	434	conuenticulum hominū	
componifta vulgò Bar-		conifterium	184	347	
bar.	436	coniugulum	130	conuiuia	447
concædes	341	coniunctio lunæ vulg.		conuiuium	76
concâmeratio	197	318		conuiuator	447
concentus	310	coniuratio	257	conuoluolus	73.116
concha 24. 65. 69. 106.		coniux	471	conuulfio	374
242.305.		conopœum	229	conus galeæ	249
concha Venetea	64	conquifitor	418	copia	75.259
conchæ	235	confarcinator litium	430	copiæ nauales	259
conchis	106	confcribere exercitum		copiæ terrestres	ib.
conchita	452	264		coprophorus	459
conchyliatus color	171	confiligo	117	coquina	183
conciliabulum	180	confitor	448	coquinæ fuforium	346
conciliare	235	confolida maior offici-		cor	28
conciliatrix	461	narum	131	coracinus color	172
concinuator litium	466	confolida minor offici-		coralium	365
concionator	411	narum	113	corallia	110
conclaue, vel conclauū		confolida regalis vulgò		corax	43
177		117		corbis	208.231
concordia officin.	118	confonantia	310	corbis dofluaria	244
concupina	18	confpiculum	232	corbita	208
concupium	330	confitutio	311	corbulo	454
condimentum	79	conful	424	corchorus	110
condrilla	116	confularis, exconful.	ib.	cordus	15
conductio, morbus	374	confultus iuris	435	coria	190

R E R V M O M N I V M

coriandrum	102	coronare vina	218	117	
coriarium	7	coronarium	287		coturnix 55
coriarius	444	coronarius	453		cotyla 35.117
corici	253	coronatus	292		cotyla officinarum ib.
corij præsegmen	38	coronospes	117		couinus 245
corium	ib.	coroplatus	440		coxa 35
cornicula	55	corpulentus	390		coxarius morbus 381
cornicen	419	corpus	18		coxendix 35.381
cornicularius	ib.	corpus affectum	ib.		crabro 70
cornix	55	corpus integrum	ib.		cranium 21
cornix frugiuora	ib.	corpus mali habitus	ib.		crapula 371
cornix ianuæ	200	corpus morbidum	ib.		Crassi possessio 298
cornix varia, cineria, hye		corpus morbosum	ib.		crassamen 93
mis nuntia	55	corpus quadratum	ib.		crassamentum 93.101
cornu	227.253.304	corpus salubre	ib.		crater, vel cratera 215
cornu arcus	254	corpus sanum	ib.		crater 333.346
cornua	23.37	corrigia calciamenti	163		crater vino coronatus
cornua antennæ	208	corrigiola	128	218	
cornua piscium	62	corruda	112		cratera corona induere
cornum	97	corrudago	ib.	218	
cornus	143	corrugata retula Barba-			crates 244
corolla	109	rorum	30		crateuterium 223
corollarium	300	coruscatio vulgò	322		ciaticula ib.
coronaria	113	cortex	135		cratis ferrea ib.
coronalis	21	cortina striata	229		creacentrum 223
corona	38.102.193	cortina	222.229		creagra ib.
corona	218	cortinales	229		creatrix rerum 407
corona capitis	22	coruus	55		cremasteres 31
corona castrensis	263	corycaus	421		cremium 134
corona ciuica	ib.	corylus	143		cremor 405
corona collaris	109	corymbus	141		cremor lactis 92
corona muralis	263	coryphe	35		crena 254
corona myrtea	ib.	corytus	253		crena calami 7
corona naualis	ib.	cos	363		crenæ 108
corona obsidionalis	ib.	cos aquaria	ib.		crepida 162
corona ovalis	ib.	cos Cretica, olearis	ib.		crepido 351
corona pactilis	109	coffus	73.399		crepidolancis, aut cati-
corona regia officinarū		costa	30		ni 22
125		costæ	206		crepitaculum 278.308
corona rostrata	263	costæ nothæ	30		crepitus 313
corona futilis	109	cothon	350		crepitus dentium ib.
corona terræ	120	costus hortensis	127		crepundia 161.233
corona urbem inuadere		cothurnus	161		crepusculum 329
265		cotricula	363		creta 234.332
corona triumphalis	263	cotoria	336		creta figularis 331
corone, coronicæ sive	194	cotula foetida officinarū			creta marina offic. 117
					creta

I N D E X.

creta Tasconia	332	cubicularius	414	culter	151
creterra	217	cubiculum	177	culter futorius	235
cretosa Cimoli	331	cubilia	190	culter tonforius	239
cretura	104	cubile ferae	333	cultrarius	440
cribrum	224	cubital.	228	cultus	148
cribrum pollinariū	236	cubitum	303	culullus	216
crinale	231	cubitum commune	ibi-	cumera	176
crinis	22.140.231	dem		cumini sector	465
crinium praesegmina	23	regium	ib.	cuminum sativum	117
crisis	390	cubitus	33	cuminum silvestre	ib.
crispinus Matthioli	146	cuculus	5.55	cunabula	163.230
crispus	391	cuculus monachi	109	cunabula auium	53
crista	51	cuculus piscis	65	cunae	230
crista galeae	249	cucullus	153.239	cunei	180
crithamus	117	cucuma	221	cuneolus	242
crithmum	ib.	cucumer	117	cuneus	260.274
croceus vel crocinus		cucumis	ib.	cuniculus	44.332
color	169	cucumis anguinus	ib.	cunila	129
crocitus	315	cucumis asininus	ib.	cunila nonnullorum	
crocus	102	cucumis erraticus	ib.	126	
crocus Sarracenus offic.		cucumis sativus	ib.	cuniculares; ac cunicu-	
117		cucumis silvestris	ib.	larij	422
crotalum	278.308	cucurbita anguina	117	cuniculos agere	266
cruciata vulgò	110	cucurbita perticalis	117	cuniculus	ib.
cruciatus, cruciger	295	cucurbita siluatica	117	cunus	32
crumena	164	cucurbita ventricosa	ib.	cupa	219
crumenifeca nonnullis		cucurbitula	241	cupediae	76
462		cucurbitularis	116	cupedinarius	415
cruor	20	cudo	158	cupressus	143
cru	35	culcita	228	curator	431
crustae argenti	357	culcita subalaris	ib.	cuprum vulgò	357
crustarius	440	culcita stramentitia	ib.	cupula officin.	146
crustati pisces	62	culcita lanea vel tomen-		curator operis	439
crustis intecti pisces	ib.	titia	ib.	curatus vulgò	411
cuminum	102	culcita plumea	ib.	curculio, curgulio	73
crustula	82	culcitarius	440	curiceum	184
crustularius	445	culeus	301	curio	41.411.428
crustum	82	culex	70	curio maximus	410
crustulum	ib.	culina	183	curriculum	181
alio significatu	ib.	culleola	97	curruca	55.452
crux	186	culleus, vel culleum		cursor	453
crypta	333.345	224		currus	244
cryptoporticus	179	culleus	186	currus, pro naui	203
crystallus, vel crystallum		culmen	194.395	currus quadrigarum	
365		culmen adium	ib.	244	
cubebae officin.	102	culmus	103	curuare cornu	254
				N n a	cur-

curuatura rotæ	245		decumanus	427
cuscuta	115	D.	decurio cubiculariorū	
cuspis	251		414	
cuspis inuersa hastæ		Dactyliotheca	234	decurio
252		dactylus	12.99	decurio ludicra
custodialigna	185	daduchus	412	decurfus
custos, & pueri morum		dæmones	409	decurforium nonnullis
formator	416	dalmatica	152	181
cuticula	19	dama	44	dedicationis festum vul-
cuticulares meatus	ib.	Danaë herba	123	gò
cutio	72	danista	466	deducere vela
cutis	19	dapes	76	defatigatum solum
cutis capillum gignens		Daphnitis	123	defectio animæ
21		Daphnoides	118	defectio, defectio virium
cyaneus color	171	daps affaria	86	ibid.
cyaneus lapis	368	Dardanarius	428	defector
cyanus	117.368	dare iusiurandum	264	defectus animi
cyanus mas	368	dare nomen militiæ, vel		defensor
cyanus	ib.	ad militiam	ib.	desioculus
cyathus	192.216.302	dare vela	210	desfluxio, morbus
Cybeles pomum	98	Daricus	292	defringere remos
cyclaminus	117	datatim ludere	268	defrutum
cyceon	92	dator, in ludo pilæ	ib.	Dei genitrix
cyclas	157	daucus	118	Deipara virgo
cygnus	56	debilitas	377	delacrymatio oculorum
cylindrus	244	debitum	283	375
cylindrus	368.404	decanus, decurio	422	delator
cymatitis color	171	decapulare oleum quid		delenimentum
cymatium	193	93		deliciæ
cymæ	107	December	325	delphin
cymata	ib.	decempeda	273.363	delphinus
cymba	205	decempedator	434.449	deliquiæ
cymbalum	279.307	decernere acie, armis,		deliquium
cymbium	221	ferro	265	deliquium animi
cynanthemii	117	decies sestertiūm		quid deliratio, deliramētum,
cynoglossa	ib.	297		delirium
cynoglossus	65	decimus fluctus	353	delubrum
cyparissus	143	decipulum	226	demensum
cyperus	117.122	decoctio officinarum		dementia
cyperus Babylonius	117	404		Demosthenis reticentia
cyperus triangulus offi-		decoctor	458	magno emta, ac mul-
cinarum	117	decoctum, decoctus	404	to maximè multata
cyprinus	65	decoquere	290	297
cyprinus latus	ib.	decoquere ad palmum		denarius
cyzinus	25.77	302		dendrophori
cyzicenus	292	decrepitus	16	dentale
				dentata

I N D E X.

dentata ferra	274	deunx	300	dies criticus, vel decre-		
dens	26.33.245	Deus	406	torius	326	
dens leonis	III	Deus Pater	ib.	dies Dominicus, vel Solis		
dens Saturni	244	Deus Filius	ib.	ib.		
dens vncus	242	Deus Spiritus sanctus	dies emortualis	ib.		
dens caninus	III	407	dies festus	ib.		
dentes canini	26	dextans	30.304	dies inſtitutus	ib.	
dentes columellares	ib.	dextera	34	dies integer	327	
dens elephanti	46	diabetes	380	dies intercalaris	326	
dentes exerti	27	diaboli	409	dies Iouis	327	
dentes genuini	ib.	diaconus	411	dies iudicialis	326	
dentes incifores & tomi	ib.	diadema	158	dies iuſti	327	
ci	26	dialecticus	436	dies Lunæ	326	
dentes intimi	27	dialogus	13	dies luſtricus	ib.	
dentes maxillares	26	diapaſma	403	dies Martis	327	
dentes molares	ib.	diapaſmata	101	dies Mercurij	ib.	
dentes primores	26	dij adſcriptitij	408	dies natalis	326	
dentarpaga	239	diaphragma	28	dies neſtus	ib.	
denticulus	193	diaria febris	388	dies ſabbathi, vel Satur-		
dentiducum	239	diarium	4.75.286	ni	327	
dentifricium	240	diarrhœa	379	dies ſolidus	227	
dentifcalpium	ib.	diaſciſma	311	dies Veneris	ib.	
dentitio	375	diathyra	199	dies vigiliarum vulgò		
dentium dolor	ib.	diathyrum	ib.	ib.		
dentium ſtupor	ib.	diatonos hypathon	311	diefis	312	
dento, dentatus	393	diatonos meſon	312	digitabulum	232	
depeculator	459	diatonum	310	digitale	ib.	
depedes	54	diaulos	304	digitalis	124	
depilatrix, pilatrix	452	dibrachys	12	digitellus	129	
deplere oleum quid	93	dicroſſon	166	digiti pactinati inter		
depygis	54	329	dicroton	205	ſe amplexi	34
deſertor	423	dictamnum	118	digiti pectine iuncti	ib.	
deſignator	412.456	didrachmum	293	digitus	34	
deſignator diuerſiorū	418	ducta ac dilatata manus	digitus annularis	ib.		
	34	digitus auricularis	ib.			
deſpicare currus axi vin-	187	difficultas ſpirandi	376	minimus	ib.	
ctum	187	difficultas ſpiritus	ib.	digitus demonſtratorius		
de ſumma imperij dimi-	270	dielcyſtinda	ibid			
care	266	dies	326	digitus famoſus	ib.	
de ſumma rerum prælio	ib.	dies ater, infamis, infau-	digitus impudicus	ib.		
decertare	ib.	ſtus, infelix, religioſus	digitus index	ib.		
deſtillans gutta coniu-	ib.		digitus infamis	ib.		
ctim	236	dies caniculares	ib.	digitus medicus	ib.	
deſtillatio	375	dies ciuilis	ib.	digitus medius	ib.	
deſultor	422	dies comitalis	ib.	digitus, meſura	302	
detergere remos	210	dies compitalitius	327	digitus ſalutaris	34	
			N n	3	Dij	

R E R V M O M N I V M

Dij communes	408	ctis curribus	187	dos profectitia	ib.
Dij genitales	ib.	distrahere noxium	ib.	dossuarius	454
Dij maiorum gentium	ditio		331	dracæna	74
ib.		diuergium aut diuortiū		dracæna piscis	64
Dij minorum gentium	aquarum		353	drachma	301
ib.		diuerfor	432	drachma Ægina	293
Dij patrij	ibid.	diuerforium	174	drachma Attica	292
Dij tutelares	ib.	diuerticulum	343	draco	74
diluculum	329	diuerticulum fluminis		draco hortensis	131
dilutum vinaceorum	353			draco, moneta	292
90		diui	407. 408	draco, piscis	64
dimensum	302	diuinæ particula auræ		dracunculus	118
diobolare prostibulum	409			dracunculus acetario-	
462		diuinus	461	rum	118
diobolare scortum	17	diuortium	343	dracunculus hortensis	
diobolus & diobolum	doctor		435	118	
293		dodrans	300. 303	304	dramaticum
diœcesis	331	dolobella	274	dromas	43. 205
Dionysia	329	dolabra	ib.	dromon	205
dioptra	272	dolatorium	274	dropax	402
dioscuri	319	dolo	251	drofomelli	102
diplois	153	dolon	210	drupa	100
diploma	8. 222. 241	doliare vinum	90	dubia lux	329
dipondius	284	doliarius	440	duella	301
dipondius, & dupondius	dolichus		105. 304	duellum	257
294		dolium	219	dulce	91. 406
dipsacus	118	dolor	382	dumetum	342
diptamus officin.	ib.	domicilium	172	duplex vas	222
dipyrenum	240	domina	432. 471	duplicarij	419
diræ	10	dominus	414. 471	Dupondius	301
directarij	459	domus	172	duracinum	97
direptio	262	domus Augusta	ib.	dura mater Barbarorum	
diribitorium	331	domus singula membra	8		
discantus, vulgò	436	quibus dijs à gentili-		duumviri capitales	424
disceptator	425	tate cōsecrata fuerint		dux militum	418
discerniculum	231	187		dynasta, vel dynastes	414
discessio terræ	333	donarium	286	dyota	217
discriminale	231	donatium	ib.	dysenteria	379
discrimen capillorum	donam		ib.	dysentericus	396
22		dorceus	43	dysuria	380
discus	220	dormitator	460		
displicare noxium	187	dorsuale	247	E.	
disseptum	28	dorsum	33. 342. 33		
dissonantia	310	dorsum montis	334	Ebenus	143
distentio	374	dos	289	ebriosus	400
distrahere in diuersum a-	dos aduentitia		ib.	ebulus	146
				ebur,	

ebur, velebor	46	eluuies	333	Epicuri de grege porcus	
eburneus color	168	eluuio	354	ibid.	
ecclesia	276	emanfor	423	epidromus vel epidro-	
ecclesiastes	411	embamma	79	mon	210
echeneis	65	emblema	189, 215	epiglottis	27
echeneis, piscis	66	emblemata argenti cæ-		epigraphæ	7
echinatus calyx	98, 136	lati	357	epilepsia	373
echinus	46, 136, 222, 224	embolium	246	epilepticus	392
		emere ab hasta	291	epimania	287
echinus conditaneus	84	emissarium	344	epinyctis	385
echium	118	emissarius	418, 454,	epiphania	328
Echo	315	459		epiphora	376
ecligma	79, 407	emmoton	403	episcopi vicarius	410
eclipsis	318	emplastrum	404	episcopus	ibid.
ecloga	9	emporium	348	episcopus designatus	
eclogarius	437	emprosthotonus	374	ibid.	
ecthymata	384	empusa	408	epistates	448
ectypum	367	empusæ ludus	269	epistola	8
eculeus, vel equuleus		emunctorium	227	epistola aduentoria	
185		emuscare arborem	136	ibid.	
edacitas præter consue-		encænia	327	epistolarum fasciculus	9
tudinem	378	encarpa	193	epistomium	220, 311,
edax	461	encentris	162	347	
edentulus	394	enchiridium	4	alio significatu	219
edulium	75	encrasicholi	65	epistylum	192
effata	13	endixum	242	epitaphium	10, 280
effæctum solum	338	endiuiavulgò	122	epitogium	154
effractor	460, 466	endromides	162	epitonia	309
eiulatus	314	endromis	154	epizygis	254
elæothesium	184	enema	242	epomis	154
electrum	357, 365	ensiforme os	28	epostracisinus	270
elementa	316	ensis	250	epulæ	75, 76
elementum	8	enthusicum	111	epulæ feræles	76
elenchus	7, 368	enula campana officina,		epulis	388
elephantia, elephas, ele-		rum	120	epulo	441, alio significa-
phantiasis	383	ephebus	16	tu	ibid.
elephantus, elephas	46	ephemeris	4	epulum	76
elephas, mensura	302	ephemera	71, 388	epulum ferale	ib.
elices	345	ephialtes	374	epulum funebre	ib.
elidere crura	186	ephippium	248	equa	46
elinguis	394	epiala febris	389	equapium	111
ellebori nigri species	117	epibatae	451	equarius	450
elleborus albus	132	epibates	420	equarius medicus	434
ellychnium	227	epicedium	10	equile	181
elogium	8	epichysis	217	equiselis	118
elutriare	93	Epicurus	460	equisetum	ibid.
				N n 4	equi-

equiso	450	eremita vulgò	411	euonymus	144
equites	421	eremus	336	eupatorium	118
equitatus	ibid.	eres Nemefiani	46	euphrasia	ibid.
equuleus	46	ergastularius	455	eureos	365
equulus	ib.	ergastulum	184	euripi	345
equum calceare	ibid.	ergastulo nautico man-	Euronotus	320	
equus	44	cipare	211	Eurus	320
equus admissarius, vel e-	ibid.	ergastulus	455	exacerbatio, siue excan-	
missarius	ibid.	ergata	270	descendia morbus	
equus agminalis	ibid.	erica	142	389	
equus anhelus	45	ericetum	342	examen	299
equus calcitro	ib.	ericus	255	examen apum	69
equus cernuus	ibid.	erigeron	118	exauctorare militem	
equus cespitator	ibid.	erinaceus	46	264	
equus conductitius	ibid.	erisinae	193	excetra	74
ibid.		ero, vel hero	247	excipulae	237
equus crucians	ibid.	eruca	72, 118	excipulum	239
equus desultorius	ib.	eruilia	105	excipulus	220, 237
equus duri oris	ib.	eruum	106	excrementum	20
equus ephippiatus	ib.	errans stella, & erratica		excrementum alui	ib.
equus helciarius	ibid.	318		excrementum oris	ib.
equus gradarius	46	errhinum	403	excubiae	258
equus malè habitus	45	erro	460	excubitor	423
		eruangia	125	excubitor specularius	
equus meritorius	ibid.	eruptio sanguinis è na-	ibid.		
equus pavidus	ib.	ribus	376	excursio	258
equus pumilus	46	eryngium	118	exedra	180
equus refractarius	45	erysimum	ibid.	exemplar	7, 173
equus scutulatus	46	erysipelas	384	exemplar exscriptum	7
equus sternax	45	erythraeus lapillus	367	exemplum	ibid.
equus strigosus	ib.	erythrinus	65	exequiae	280
equus succussator, suc-	ibid.	erythrodonum	129	exercitus	259
cussarius, succussor	ibid.	erythrotaon	65	exercitus cornua	ibid.
ibid.		esca	75	exercitus frons	ib.
equus suffosus	ib.	escaria	220	exercitus tergum	ibid.
equus suspiriosus	ibid.	esox	65	exercitus versus	ibid.
equus tolutaris vel tolu-	ibid.	essedarius	440	exoletus	460
tarius	46	essedum	244	exomphalus	396
equus tortor	45	essula rotunda	127	exophthalmus	393
eranos, & eranus	368	ethica Barb.	389	exortus	35
in Erasistratum medi-		euangelium	288	exos	65
cum, sanati Antiochi		euerfor	458	exostrea	180
magnifica liberalitas		euericulum	236	expeditio	258
297		eunuchus, euniratus		explicata manus	34
erecta frontis imago	396			explorator	422
173		euocatio	257	expromissor	431
				expul-	

expulsum ludere	268	falce demetere	119	fastigium domus	194
exsul	460	falco	56	fatuitas	372
exta	29	falcula	38,244	fatum	409
exta tritici	104	faliscus venter	85	fatuus	463
extar	285	falsarius	460	fauces	336
extensio, morbus	374	falx	244	fauces fluuij	354
externus	431	falx adorea	ib.	fauilla	225
exterminius	12	falx arboraria	ib.	Faunorum in quiete lu-	
extorris	460	falx scenaria	ibid.	dibrium	374
extremam belli aleam		falx messoria	ib.	Fauonius	321
experiri	266	falx putatoria	ib.	fauus	69,189
exuuiæ	19,38,73,262	falx siluatica	ib.	fax	227
		falx vineatica	ib.	febris	388
		famula	433	febris ardens	389
		famulus	ib.	febris colliquans	ibid.
		fanaticus	391	febris continens	ibid.
Faba	106	fanum	276	febris continua, conti-	
fabafresa	ibid.	far	104	nuata	ibid.
fabalupina	121	farcimen	85	febris intermittens	
fabasuilla	ibid.	farcituræ	190	388	
fabæhilum	106	farfara officin.	132	febris typhodes	389
fabæoculus	ibid.	farina	104	febrifuga	115
fabæoperculamentum		farinæ venter	vulgò	februa	328
ibid.		ibid.		Februarius	324
fabæscapus	ibid.	farinam depfere	ibid.	fecialis	412
fabaginum acus	ibid.	farinam subigere	ibid.	fel	20
fabago	ib.	farraceum	83	fel terræ	115
fabalia	ib.	farrago	104,105	felis	46
fabalis stipula	ib.	farreum	176,222	felliflua passio	379
faber, genericè	439	fartilia	80	femella	14
faber, piscis	65	fartor	445	femen	35
fabrica	172,187	fascia	73,163,241	femina	14
fabrica lignaria	175	fascia crinalis	159	feminalia	160
fabrica materiaria	ib.	fasciæ cruales vel cru-		femoralia	ibid.
fabricensis	415	rules	160	femur	35
fabula	12	fasciculus	300	fenestra	201
fabulum	121	fasciculus manualis		feræ	37
fabulum marinum	126	108		feralia	328
facere pedem	211	fascinus	374	fera scabies	383
facere vela	210	fascinus virilis	30	ferculum	76
facies	25	fasciola	241	ferculum pompæ	278
facies cadauerosa	ib.	faselus	205	ferentarius	421
factor, in ludo	268	fasti	4	feretrum	279
fagopyrum	105	fastidium stomachi, fa-		feriæ	327
fagus	144	stidium in cibis	378	feriæ anniuerfariæ, sta-	
falcatus ensis	251	fastigium arboris	135	ta, vel statiuæ	ibid.
				N a s	fe-

R E R V M O M N I V M

feriæ conceptiuae	ib. ficus præcox	ibid. fissura calami	7
feriæ esuriales	ibid. ficus purpurea	ib. flabellum	231
feriæ imperatiuae	ibid. ficus serotina	ib. flabrum	320
feriæ præcidaneæ	ib. fidelia	217 flaccus	395
ferire pecuniam	289 fides, fidis	309 flagella	186
feramentum concisoriũ	fidicen	437 flagella piscium	62
248	fidicen lyræ	ibid. flagellum	140, 246, 248
ferrarius faber	440 fidicula capillaris	131 269	
ferreus hamus	235 fidiculæ	105 flagellum vitis fructua-	
ferri scoria	358 fideicommissarius vulgò	rium	140
ferrugineus color	170 437	flagrio	454
ferrugo	358 fideiussor	430 flamen	320, 411
ferrum	ibid. figlina	175 flamma	316
ferrumen	367 filia	468 flammearius	443
ferrumen cæmentorum	figulus	440 flammeum	159
190	filix conditionem quæ-	flammeus color	170
ferrum viuum	358 rere	468 flammula	132
ferus oculus	113 flicula	127 flauus color	169, 368
festuca	243 filius	469 floccus	165
festuca	103 filius abdicatus	ib. flos	23, 104, 107
alio significatu	ib. filius ante patrem,	flos Adonidis	110
festucago	ibid. herba officinis nota	flos amoris vulgò	ibid.
feudum Barb.	339 132	flos indicus	131
fex	93 filius adoptiuus	468 flos lactis	92
fex vini vsta	ibid. filius illegitimus	ibid. flos Liberi	90
fiber	65 filius incestus	ibid. flos rosæ	141
fibræ	108 filius legitimus	ibid. flos Zachariæ	117
fibula	35, 163, 241, 254, filius naturalis	ibid. flosculus	107
271	filius nothus	ibid. fluctus	320, 352
fibularius	444 filix	118 fluctus decumanus	ibid.
ficedula	56 filum	166 353	
ficaria	116 fimbria	158 flumen	353
fictor	441 fimetum	182 flumen perenne, viuum	
ficulnum folium	99 fimus	40 ibid.	
ficulus ramus	ib. fimus asini	ibid. fluora æris	320
ficus	98, 144 fimus bouis	ibid. fluta	67
ficus, morbus	387 fimus capræ	ibid. fluuius	353
ficus Callistruthia	99 fimus equi	ibid. focale	159
ficus cerina	ibid. fimus ouillus	ibid. focaria	446
ficus Chelidonia	ibid. fines	331 focarius	451
ficus duricoria	ibid. finitimus	412 focus	183
ficus Liuia, vel Liuiana	finitor	434, 449 foculus	22, 214
ibid.	fiscella	236, 246, 247 fodina	336
ficus matura	ibid. fiscus	283 fœderum primus reper-	
ficus passæ	ibid. fistuca	272 tor	205
ficus Pompeia	ib. fistula	32, 304, 386 fœnerator	466
		fœ-	

fœniculum	119	foramen palmare	ib. fracturæ	190	
fœniculus porcinus	123	forceps, forpex dentatus	frænum	247	
fœniculus porcinus vul-	274		fragor	313	
gò	127	forceps	224, 238	fragrum	119
fœnile	182	forcipata brachia can-	fragum	98	
fœnifeca, fœnifex, fœni-		crorum	62	framea	250
sector	244, 449	forcipes	23	frater	469
fœni meta	119	forcipes denticulati	62	frater germanus	ibid.
fœni striga	ibid.	forcipes vncinati	271	frater vterinus	ibid.
fœnum	ibid.	forda	46	fratres gemini	ib.
fœnum cordum	ibid.	fores	200	fraxinus	144
fœnum furcillis versare		forfex	231, 239	fremitus, fremor	312
ibid.		fori	180, 277	fretum	352
fœnum Græcum	ibid.	forica	182	frigidarium	184
fœnum in fœnificij cu-		fori nauium	207	frincilla	56
mulum addere	ib.	foriolus	396	fringillago	59
fœnum in pyramides ex-		fori templorum	276	frit	103
struere	ibid.	forma	173, 235,	fritillus	267
fœnum mucidum	ib.	366		friuola	212
fœnum rastellis eradere		forma calcei	161	friuolarius	428
ibid.		formica	71	frixorium	222
fœnum serotinum	ib.	formularius	416	frondator	448
fœnum subsecare	ib.	fornax	183	frons frondis	153
fœnus vnciarium	284	fornax calcaria	ib.	frons, frontis	21
fœnus	ib.	fornicari	198	frons caperata	22
fœtus	14	fornix	22, 175, 197	frons contracta	ib.
fœtus abortiuus	15	forpex	239	frons corrugata	ibid.
folium	135	forpices vncinati	271	frons erugata	ib.
folium carnosum	ib.	forpicula	239	frons explicata	ib.
folium crenatum	136	fortex	141	frons exporrecta	ibid.
folium pinnatum	ib.	forum	349	frons matutina	21
folliculi	100	forum boarium	ibid.	frons nubila	ibid.
folliculus	95, 100, 106,	forum cupedinis	ibid.	frons obducta	ib.
141, 164		forum nundinarium		frons relicina	ib.
follis	164, 225, 275	ibid.		frons rugosa	22
follis fabrilis	275	forum olitorium	ibid.	frons striata	ibid.
follis, follis pugillatori-		forum piscarium	ibid.	frons theatri	180
us	268	forum pomarium	350	frontale	232, 247
fomentatio, fomentum,		forum promercale, scru-		frontispicium	194
fotus	404	tarium	ibid.	fronto	393
fomes	225	forum suarium	459	fructus	94, 136
fons	346	fossa	349	fructus deformatus	136
fontinalis	128	fossa incilis	345	fructusve matrix	ibid.
foramen	201	fossitia nigra	332	fruges	103
foramentum	ib.	fossor	448	fruges roburneæ	146
foramen rotundum	ib.	fouea	333	frugifera & fructifera	133
				frugi-	

R E R V M O M N I V M

frugiperda, fruges con-	fundamentum fistucarū	gabatae	221
sumere natus	463 188	gæsum, vel gesum	252
frugipeta	59 fundamentum	fistucis	367
frumen	28 pautum	ibid.	117
frumentarius	428 funditores	421 galba	73
frumentatio	258 fundulus Barb.	65 galbula	56
frumentator	428 fundus	339 galbulus	142
frumentum	99, 104 fundus ollæ	222 galea	249
frustulum	80 funebre	vestimentum	249
frustum	ib. 150	galea apix	ibid.
fructum, frutetum	funeralia	280 galea bellatoria	ibid.
340	fungus	98, 120, 227	ibid.
frutex	134 fungus arborum	138 galea nauis	208
fucare lanam	167 funiculus	209 galea oppugnatoria	
fucus	70 funirepus	456 249	
fucus marinus	110 funis	209 galena	359
fuga dæmonum	121 funis anchorarius	ib. galericulum	22
fulcrum	213, 228, funis ductarius	271 galerita	53
308	funis extentus	210 galerus	158
fulgetra	322 funus	280 galerus acuminatus	
fulgetrum	ibid. funus arborum	offic. ibid.	
fulgorignis	316 130	galeus glaucus	65
fulgores marini	319 funus Ephestioni	ma-	ibid.
fulgur	322 gno instructum ab	galeus leuis	ibid.
fulica	56 Alexandro Macedo-	galeus stellatus	ibid.
fuliginæus color	170 ne	297 galgulus	56
fuligo	360 fur	460 galium	120
fulix	56 furca	186, 243 Gallica palla	154
fullo	443 furcifer	460 gallicæ	162
fullonius	235 furcula	223 galli centrum	121
fullo, piscis	68 furfur	104 gallicinium	330
fullo, vermis	72 furiosus	391 gallina	56
fulmen	322 furus	183 gallina Adriana	ib.
fulmentum	228 furor	372 gallina Afra	57
fulminum tria genera	furunculus	383 gallina Africana	ibid.
322	furuus color	171 gallina decumana	56
fuluus color	170 fuscina	237 gallina effecta	ib.
fumaria	119 fuscinula	223 gallina gloeciens	ibid.
fumarium	183 fuscus color	172 gallina incubans	57
fumus terræ	119 fusor	æramentarius	ib.
funale	227 440	gallina Indica	56
funambulus	456 fusus	231 gallina iuuenca	ib.
funda	164, 236, 254 futilis	458 gallina medica	ib.
fundamentum	188	gallina Meleagris	ib.
fundamentum ædificij	G	gallina nouella	id.
192	Gabalus	186 gallina Numidica	57
		galli-	

gallina pullastra	56	genitale aruum	325	365	
gallina pumila	ibid.	genitale solum	469	glaucium	54
gallina veterana	ib.	genitalia corpora	316	glaucoma	374
gallinaceus	57	genitalis	120	glaucus color	171
gallinago	ibid.	genitor	467	gleba	339
gallinago minor	ibid.	genitrix	ib.	gleba fossilis	ibid.
gallinarum	182	genitura	20	glebam in os iniicere	
gallitricum offic.	121	genius familiaris	409	279	
gallopare, Barbarum		gentiana	120	gleffum apud veteres	
46		gentiles	467	365	
gallopauus	57	genu	35	glis	47
gallus	55, 57	genualia vincula	161	globuli	163
gallus marinus	65	geometres	434	globulus	83, 143
ganea	175	geranium	120	globus	269
ganeo 460. alio signifi-		germana	469	globus lunæ	166
catu	ib.	germen	134	glomerare gressus	46
ganeum	175	gerræ	261	glomus	166
gangitis, lapis	366	gerro	463	glos	470
gangræna	385	gerulus	454	gluma	103
gannitus	315	gestatorium	214,	gluten	275
gargarifatus, gargarif-	224			glutinum ibid. eius in-	
mus	450	gesticulator	456	uentor	ibid.
gargarizo, quid	27	geum	120	gluto	461
garritus	315	gibbus, gibbosus, gib-		glycyrrhiza	147
gaudum	122	ber	395	gnaphalium	116
gauia	57	gigas	391	gnatho	463
gaufape	154, 230	gilius color	169	gnomon	103
gelicidium	322	gingidium	120	gobio	65
gelu	ibid.	gingiua	26	gobius	ib.
gemelli, gemini	469	gith	125	gobius fluuiatilis	ibid.
geminalis agrestis	121	githago	120	gomphæna	131
gemitus	314	glacies	322	gonorrhœa	380
gemma	136, 367	gladiator	456	gorgonia	365
gemmarius	441	gladiolus	120	gossipium	165
gemmarum mango	ib.	gladiolus palustris	130	gracculus	57
gena	25	gladius	250	gradum confetre cum	
genealogia	467	gladius anceps	251	hoste	265
genethliacus	435	gladius Persicus	ibid.	gradus	201, 303
genicularis	127	gladius, piscis	69	gradus formicinus	303
geniculum	107	glans	31, 146, 255,	gradus grallatorius	ib.
genij	409	405		gradus testudineus	ib.
genij boni	ibid.	glans Ægyptia	101	Græcorum, Latinorum	
genij mali	ibid.	glarea	362	que Rhetorum mer-	
genij vltiores	ibid.	glastinus color	171	ces annua Vespasiano	
genista	142	glastum	122	Imper.	297
genitale	30	glastum, Germanorum		grallæ	161, 457
				grallator	

R E R V M O M N I V M.

grallator	457	gurgēs & vorago patri-	hærengus ,	Barbarum
gramen	107, 110	monij	458 66	
gramineus cespēs	339	gurgulio	27, 69	461
grammaticus	436	gurgustium	173	168
grammatistes	ib.	gutta	321	309
granarium	176	guttæ	193	310
granata malus vulgò		guttur	27	218
145		gutturium	214	209, 246, 272
grandebalæ	33	gutturosus	395	43
grando	321, 382	guttus	214, 218	268
granum	103, 301	gymnasiarcha & gymna-	harpe	251
granum acini	100	siarchus	435	235
granum ficarium	99	gymnasium	179	43
granum Gnidium	120	gymnasta	456	306
granum infectorium	ib.	gynæceum	178	446
granum tinctorium	ib.	gypsus vel gypsum	364	252
graphiaria theca, vel pē-		gyrgathus	186	ib.
naria	6			ib.
graphiarium	ibid.	H		ibid.
graphiarius gladiolus	ib.			ibid.
graphium	ibid.	Habena	247	ib.
grallator	461	habere delectum	264	291
grauedinosus vel graui-		habitaculum	172	hastam in foro ponere
dinosus	392	habitatio	ibid.	ibid.
grauedo	375	hæmatites	365	ibid.
grex	37	hæmatopus	57	252
grex armentorum	ib.	hæmoptoicus	395	421
gromphana	131	hæmorrhoids	381	292
grossus	99	hæredium	339	112
gruinaria	120	hæres fiduciarius	431	208, 218, 220,
grumus	334	halec vel halex	65 272	
grumus salis	80	halæx conditanea	66	326
grunitus	315	halæx fumo durata	ib.	ibid.
grus	57	halæx infumata	ib.	78
gryllus	71	halæx muriatica	ib.	109
gryphus	13, 57	halæx passa	ibid.	82
gryps	ibid.	halacacabus	120	389
guadum vulgò	122	halo	318	144
gubernaculum	209	halosachne	360	130
gubernator	450	haltetes	270	120
gubernator ludi	455	hama	255	ibid.
gula	28	hamiota	451	ibid.
gummi	136	hamus	237, 253	452
gummi benzoinum	101	hapsus	241	358
gummi iuniperinum	136	hara	181	120
gurgēs	354	harena vel arena	222	255
				helio-

I N D E X.

Heliotropium	120	hermodactylus	121	hircosus	395
helucus	371	hermodactylus officina-	herculus	nonnullorum	
heluo	458	rum	116	123	
heluus color	169	hernia	380	hircus	20, 47
helxine	121	hernia gutturis	382	hirqui	25
helxine cissampelos	hero	246	hirsuta	72	
121	heroicus pes	12	hirudo	ib.	
alio significatu	ib.	heroine, heroina	414	hirudo forensis	430
hemerocallis	120	heros	ibid.	hirundinaria	116
hemerodromus	422	herpacantha	109	hirundo	38, 58, 66
hemicrania	371	herpes	384	historia	4
hemicyclus	214	herpes exedens	ibid.	historicus	433
hemina	301	herpes militaris, vel pu-	histrio	437	
hemisphaerium	197, 203,	stulosus	ibid.	histris	47
308	herus	432	hædus	ib.	
hemitritæus	390	hesperis offic.	132	holothuria	66
hepar	29	hesperus	316	holus vel olus	108
hepatica	124	Hetruscum	sandalium	homicida	461
hepiolus	71	162	homo	14	
hera	432	hiatus terræ	333	homulus	ibid.
Heraclius lapis	369	hiberna	261	homuncio	ibid.
herba	107	hibernacula	ibid.	homunculus	ibid.
herba benedicta	127	Hiberum	argentum	honorarium	286
herba calicularis	121	356	alio significatu	ib.	
herba coxendicum	132	Hiberus color	170	hora	330
herba cancri	120	hibiscus	110	horæ	324
herba clauellata officina-	hiems	324	horda	46	
narum	132	hieracium	121	hordeolum	52
herba margarita	113	hierocomium	174	hordeum	104, 382, 385
herba paralysis officina-	hierotheca	278	horminium	fatium	
132	hilaria	329	121		
herba pedicularis	131	Himantopus	57	horologium	203
herba Sarracenia non-	hinnitus	314	horologium	sciatericum	
nullorum	111, 112	hinnuleus	47	ibid.	
herba Simeonis	110	hinnulus	ibid.	horologium	solarium
herba solaris	120	hinnulus, piscis	65	ibid.	
herba Trinitatis officina-	hippago	205	horreum	176	
narum	132	hippocervus	4	horreum pensile	ibid.
herba voluntaria	107	hippodromus	181	horrida febris	390
herbarius	433	hippoglossum	142	horror	ib.
herbeus, & herbidus co-	hippoglottion	123	horror ciborum	378	
lor	171	hippo apathum	ibid.	hortense gingiber	118
Herculeus morbus	373	hippomanes	38	hortensis crocus	117
hermaphroditus	396	hippopera	164	horti	341
hermæ	277, 280	hipposelinum	111	horti Adonidis	ib.
hermathena	277	hippuris	118	horti imaginarij	142
				horti	

R E R V M O M N I V M

horti penfiles	ib.	hypogesson	129	ignis morbus	384
hortulanus	448	hypoglossis	27	ignis siluestris vulgò	
hortus	32, 341	hypoglossum	142	ibid.	
hospes, tam pro eo qui		hypoglottion	123	ignis speculatorius vel	
accipit, quam qui ac-		hypomochlium	271	specularis	315
cipitur hospitio	432	hypopia	25	ignitabulum	224, 229
hospitium publicum		hypothyrum	199.	alio si-	
174		gnificatu	ibid.	ilex	144
hostorium	236, 302	hypotrachelium	193	ilia	30
hubertas annonæ	75	hypotrimmata	93	iliaca passio, vulgò	
hulcusculum superficia-		hyginus color	170	379	
rium	386	hyssopus	121	illecebra	129
humerus	33			illinctus	79, 403
humus	330	I		imaginaria Venus	380
hyacinthus	121, 124			imago	276
hyacinthus falsus	368	Iaculum	252	imagunculæ	277
hyacinthus Plinij	ib.	Iambus	12	imber	321
hyæana	47	Ianchinus color	171	imberbis	394
hyalinus color	168	ianua	199	imbrex	197
hyalotheca	183	Ianuarius	324	imbrex narium	26
hybrida	468	iapyx	321	imbricamentum	194
hydrargyrum	356	iasme	142	imbricarius	441
hydria	217	iaspis	368	immitte	405
hydromeli	91	iaspis aërizusa	ib.	impages	200
hydromyla	202	iaspis Grammatias	ib.	impedimenta	261
hydrophobus	395	iberis	121	imperator	413, 417
hydropiper	111	ibex	47	imperator exercitus	
hydrops	381	ichnobates	43.	417	
hydrus	73	ichnographia	173	imperium	331
hyems	319	ictericus	396	impetigo	38, 383
hylæus	431	icterus	380	impilia	160
hylaëtor	ibid.	icon	276	impluuium	178
hylax	ibid.	icunculæ	277	impluuiatus color	130
hymeneus	9	idæa	123	impostor	461
hyoscyamus	121	idus	325	impostoria pila	268
hypæthra	ambulatio	iecinoris fibræ	29	impotentia mentis	371
179		iecur	ibid.	impressio	258
hypæthrum	178	ientaculum	77	impressionem facere	
hypate	309	ignaria	59	265	
hypatehypaton	311	ignes marini	319	impuer	16
hypate meson	ibid.	igneus color	170	impuerium	30
hypericum	121	igniarij	225	inane	317
hyperthyrum	199	igniarium	224, 255	in allem satisfacere	291
hypocæustum	184	igniarius fomes	255	inauris	232
hypochondria	30	ignis	316	in auctione emere	
hypogæum	175	ignis missilis	335	291	

incarna-

incarnatus color vulgò inferias annua religione integer			397
170	alicui instituere	ibi integritas	390
incendiariæ hamæ, vel	dem	interanea	29
situlae	255 in fidem accipere	266 intercilium	25
incendiarij siphones	i- inflammatio	383 intercolumnia	194
bid.	inflatio	385 interfemineum	32
incendiarius	461 infula	152 interfinium	26
incentor	421 infulatus mysta	410 interulnium	318
incerniculum	224 infumibulum	183 intermenstruum	ib.
incestus, incestuosus, in-	infundibulum	22. 202 internodia digitorum	
cestu pollutus	461 infurnibulum	236 34	
incile	345 infusio	405 internodium	107
incilis canis	ib. inguen	35 interpensua	197
incisores	26 inguinalis nonnul.	113 interpolator	444
incola	431 inguinaria	111 interpres	429
incoctilia	222 ingluuies	51 interrex	413
incoxare quid	35 inhibere remos	210 interula	156
incrementum morbi	iniicere terram	279 interschalmium	207
390	inire numerum armato-	intertignum	193
incrustatio	187 rum	264 intertrigo	387
incubas	374 initiator	410 intertrimentum	383
incus	275 in propatulo vèdere	291 intertritura	283
indago	237 inquilinus	431 interuallum	311
in deditioem accipere	insania	371 interuenium	332
266	in scensor	424 intestina	29
index 7. alio significatu	inscriptio	7 intestina terræ	69
ib.	inscriptus	465 intestinum colon	29
index	311. 363 insecta	69 intestinum ieiunum	ib.
index libri	7 inficium	85 intestinum primum	ib.
indictio	285 insidiæ	258 intestinum rectum	ib.
indigena	413 insipientia	371 intestinum tenue	ib.
indigetes	407 insolens locus	335 intibum satium alterū	
indigitamenta	2 in somnis genituræ pro-	121	
indiuersum quadrigis	fluuium	380 intinctus	79
differre	187 insilia	234 intortus capillus	23
in dubiam seruitij impe-	insitum	134 iatrita	190
rijque aleam ire	266 instita	158 intrita, & intritum	80
induciæ	257 institor	427 alio significatu	ib.
induciarium primus au-	instratum	247 intritum	190
ctor	205 instrumentum	8, 212 intubum	121
indumentum	148 in suis monetis	quid intubum satium	121
indusium	156 quæque gens prætu-	intubum siluestre	112
infans	16 lerit	236. 237 intubus hortensis	ib.
infantulus	ib. insula	331 intubus satius vel hor-	
infector	443 insularii	455 tensis	121
inferiæ	280 insula	173 inturis	100. 122
		Q.	inty-

R E R V M O M N I V M

intybus	121 iuganauum	207 iuncus acutus	ib.
intybus siluestris	120 iugerum	304 iuncus angulosus	117
inuestiua	13 iugum	234.245.299 iuncus holoscœnus	122
inuentarium	7 309	iuncus læuis	ib.
inuestis	16.394 iuglans	98 iuncus odoratus	ib.
inuifibilia foramina	19 iugulus vel iugulum	iuncus quadratus	117
ipula	120 27.28	iuncus triangulus	122
innla rustica	131 iububæ officin.	98 iuniperi bacca	144
inundatio maris	352 Iulius, mensis	325 iuniperi gummi	ibid.
inuolucra	160.242 iulus	136 iuniperus	ib.
inuolucrum	6 iumentum	37 Iunius	325
inuolucrum floris	107 iumentum appiosum	iunix	47
inuolucrum maius	118 ib.	Iunonia auis	59
inuoluulus	73 iumentum clitellarium	iurare in verba	264
iocosa imago	315 ib.	iurisconsultus, vel iure-	
Iouis arbor	146 iumentū coriaginosum	consultus	435
Iouis caulis	129 ib.	iurisperitus	ib.
Iouis faba	121 iumentum Cyclicum	iuris baccalaureus vulgè	
Iouis flos	124 38	Barb.	ib.
iringus offic.	118 iumentum dosuarium	ius	79
irio	ib. 37	iusculum	ib.
iris	25.29.122.319 iumentum farciminosum	ius atrum	ib.
iris lutea	122 38	iurquiamus offic.	121
iris agrestis	133 iumentum molarium	iusculum coactum	79
irpex	243 37	iusta exequiarum	280
isagogicum	287 iumentum pistrinense	iusta funebria	ib.
isagogicum dependere	ib.	iustitium	327
ib.	iumentum plaustrarium	iuuencus	47
isatis	122 ib.	iuuenis	10
ischias	381 iumentum plostrarium	inyx	98
ischiadicus dolor	ib. ib.		
ischuria	380 iumentum roborosum		
isicium	85 38		
isthmus	26.331 iumentum saginarium	Keiri officinarum	132
iua archetica, vel musca-	37	kerua officinarum	128
ta offic.	116 iumentū suffraginosum		
iuba	38 38		
iubar	316. alio significa-	iumentum farcinarium	Labarum
tu	ib. 37		277
Iudaicus lapis	365 iumentum vectarium	labellum	280
iudex	425 ib.	labeo	67
iudex edititius	ib. iumentum veterinum	labeo, labrosus	304
iudex pedaneus	ib. ib.	labes	333
iudex selectus	ib. iumentum Tetanicum	labium	26
iudicium princeps	ib. 38	labros	43
iugarius	449 iuncus	labrum	26.184.202.242
			122 214.351
			labrum

I N D E X.

214	labrum poculi	218	ladon	lanx	220	299
labrum Veneris	118	Laelaps	43	lapathum	122	
labrus	67	læna	153	lapaticum offic.	122	
lac	92	lætamen	40	lapicida, latomus	44E	
lac agitatum	92	læthargus	43	lapicidina, lapicedina		
lac nouum	ib.	læua	34	366	36E	
lac pressum	ib.	læues pisces	62	lapillus	185	
lac ferosum	ib.	laganum	83	lapidarię	46E	
lacerna	154	lagna	217	lapidator	304	36E
lacerna depexa	ib.	lagon	43	lapis	364	
lacerna pinguis	ib.	lagopus	122	lapis ærarius	360	
lacerna obsoleta	ib.	lama	354	lapis ærosus	362	
lacerna trita	ib.	lamdoides	21	lapis Armenius	363	
lacerta	74	lamentum	314	lapis bibulus	360	
lacertorum torus	19	lamia	66	lapis calaminaris	197	stellatus
lacertosus	390	lamina vellamella	185	lapis cœruleus, cyaneus,	133	lapis frontatus
lacertus	19	33	185	lapis lazuli officin.	190	
lacertus serpens	74	laminae	133	lapis incusus, molaris	227	362
lacinia	158	lamium	65	66	43	368
laconicum	181	lampas	71	lapis luminis vulgò	166	364
lachne	43	lampetra	ib.	lapis manalis	ib.	lapis molaris
lachryma	136	lampurus	ib.	lapis molaris	301	
lachryma abiegna	137	lampyrus	ib.	lapis operarius	362	
lachryma Artoris Arabi	137	lana	40	lapis Parus	367	
cæ	137	lana anserina	442	lapis preciosus	252	lapis quadratus
lachrymæ Solis filiarum	137	lana facta vel neta	252	lapis rediuius, veteranus	ibid.	lapis viridis
366		lana rudis	421	lappa	127	lappa tuaior
lactarius	446	lana succida	412	laquear, vel laquearium	377	195
lactes	62	lanaticus, lanifex, lanificus	173	laqueus	443	lararium
lacteus color	169	lancea	ibid.	lardarium	456	lardum vel laridum
lactuca Betica	122	lancea Christi officin.	166	84	446	lardum rancidum
lactuca capitata	ib.	125	421	lares	360	larix
lactuca Cappadox	ib.	lancearij	412	larix	144	larva
lactuca crispa	ib.	lanceola offic.	412			
lactuca leporina	130	Landgravius Barb.	412			
lactuca Laconica	122	languor virium	377			
lactuca marina	131	laniena	173			
lactuca sessilis	122	lanifica	443			
lactuca siluatica	121	lanipendia	ibid.			
lactucella	130	lanista	456			
lacuna	26	lanitium	166			
lacunar	195	lanus, & lanio	446			
lacunarium	ib.	lanugo	23			
lacus	176	lanugo maris	107			

R E R V M O M N I V M

larua	270.408	laxæ brachæ	160	lepistis	121
laruatus	392.457	laxæ brachæ	221	lepista	217
laser Syriaicum	101	lectica	224	leporina herba	121
laser Gallicum	123	lecticaria sindon	228	leporina nonnullorum	
laser medicum vel Syriaicum	101	lecticarius	454	126	
laser Syriaicum	ib.	lectus	227	lepus	47
laserpitium Gallicum	123	lectus cubicularis	ib.	lestus	314
laserpitium	123	lectus genialis	ib.	lethargus	373
later	190	lectus triclinaris	ib.	leuciscus	66
later coctus	ib.	lectus Stygius	279	leucon	43
lateraria	175	lecythus	218	leucophæus color	171
laterarius	441	legatium	286	leucostictos	365
laterculus coctilis	190	legatus	417.429	leuidensa	165
laterculus ciudus	ib.	legatus, legatus fiducia-	leuir		740
laterna	227	riam operam obtinēs	leuisticum vulgare	III	
laterna punica	ib.	417	libæum	278	
latero	429	legatus classis	450	libanotis	123
lathyrus	123	legere vela	210	libanotis coronaria	ib.
latibulum	332	legio	259	libarius	445
lati clauia	156	leguleius	435	libella	272.273.294
latifolium	121	legumen	105	libellio	455
latro	461.465	legumentum	ib.	libellorum magister	
latratus	315	legumen coctile	105	415	
latrina	182	legumen refractarium &	libellus, certificatio	I	
latrones, latrunculi	267	contumax	105	libellus, citatio	2
latrunculis siue laterunculis ludere	ib.	leguminum leo	126	libellus diminutium	1
latrunculator	418	lælaps	43	libellus famosus	2
latumia	185	lembus	205	libellus memorialis	ib.
latus	30	lemniscus	109.241	libellus supplex	ib.
latus clauus	156	lemures	409	liber	ib.
lauacrum	184	lemures nocturni	ib.	alio significato	6
lauacrum Veneris	118	lena	461	liber	135
lauandula	123	leno	ib.	liberalia	329.49
lauatrina	182.183.346	lens	106	liberi	468
lauer	130	lens, lendis	72	libirina	279
lauernio	460	lentare cornua	254	libitarius	412
laureola officinarum	118	lenticula	106	libonotus	321
laurus	144	lenticula palustris	123	libra	299.300
laurus Alexandrina	123	lentiginosus	395	libra Attica	ib.
laurus Baccalia	144	lentigo	383	libra mercalis regia, zy-	ib.
laurus Idæa	123	lentiscus	144	gostatica	ib.
lautia	286	Lenticuli Auguris diui-	298	libra nummularia, octo-	ib.
lautumia	185	tiæ	205	libra Romana	292.300
		lenunculus	47	libra triplex	300
		leo		libra-	

I N D E X.

libramentum	299	liguritor	458	lingula	332
librarii	416	ligustrum	145	lingua veētis	271
librariolus	416	liliastrum nonnul.	116	lingulaca	68.458
librarius	416.426.437	lilium	123	liniger	411
librarium	7	lilium inter spinas		lini stupa	124
librator	435	127		lintearia negotiatio	443
libratores	421	lilium purpureum	12	lintearius	ibid.
libri elephantini	2	lilium rubens	ib.	linteo	442
libripens	428	lima	275	lintrarius	ib.
libri rituales	2	limax	17.64	linter	205.246
libri sacri	270	limbolarius	444	lintheum	210
libs	321	limbus	158	linum	124.165
libum	83	limen	199	linum Carystinum	364
liburnica	205	limenarcha	452	linum factum	124
licentiatus iuris vulgò		limes	343	linum viuum	376
435		limes decumanus	344	lippitudo	375
lichanos	309.318	limis obtueri	24	lippus	393
lichas	302	limitanei agri	344	lipyria febris	389
lichen	124.385	limites	331	liquamen	79
liciatorium	234	limonium	124	lisæ	28
licium	166	limus	160.332	litera	8
lictor	429	linamentum	241	litera caduca	ib.
lien	29	linamentum carptum		litera exolefcens	ib.
lienicus, lienofus	396	242		litera fugiens	ib.
lienteria	379	linamentum lucernariū		literæ	ib.
ligamentum	19	ib.		literæ aculeatæ	31
ligellum	226	linamentum rafile	ib.	literæ laureatæ	ib.
lignarius faber	441	linamentum feuiarium		literæ honorariæ	ib.
lignatio	258	242		literæ facræ	ib.
lignatores	423	linamentum tortile ibi-		literæ victrices	ib.
lignorum meta	137	dem.		literator	436
lignorum strues	ib.	linamentum vofum ibi-		literated	ibid.468
lignile	ib.	dem.		lithargyron auri offici-	
lignorum vehis	137	linarius, linopola	442	narum	359
lignum	ib.	linea	209.237.273	lithargyros, lithargyriū	
lignum aloë offic.	102	linea margaritarum	233	ibidem.eius tria gene-	
lignum Guaiacum, fiue lingua		27	452	ra	ibid.
fanctum, vulgò	143	lingua bouis, vulgò	110	lithofpermon	124
ligo	243	lingua ceruina, vulgò		lithotomus	434
ligonis dens	ib.	127		lithurgus	441
ligula	163.223.241.	lingua, vel lingulaca Pli-		litigator	430
302.		nii	125	lituaris	115
ligula adftriatoria	163	lingua pagana Barbaro-		litus	415
ligula calceorum	163	rum	142	lituus	281.305
ligula cruralis	ib.	lingua serpentina	125	liuidus color	171
ligurinus	53	linguax	458	liuia	58

fluor oculi	374	lucerna polynigos	227	lunæ silentium	ib.
lixæ	423	lucerna simplex	ib.	lunare arcum	254
lixivia	231	lucernalis herba	132	lunare virus	21
lixivium	ib.	Lucifer	316	lunaris lapis	364
lixivius cinis	ibid.	lucifuga, lucifugus	462	lunaricus	392
loci	32	lucinius	392	lunula	234
loculamentum	69. 108	lucius	15 66	lupa	17.462
102		luctator	456	lupanar	17.175
loculamentum fictile		Lucilli cœna	298	lupatum	247
182		lucumbra	132	lupinus	105
loculus	164	lucus	341	lupulus offic.	124
locus maritimus	337	ludi	281	lupus	47.246.247.278
locus palustris	ib.	ludij, ludiones	457	274	
locus situ sentus	ib.	ludus	179	lupus piscis	66
locusta	66	ludus literarius	ib.	lupus salictarius	124
locutuleius	358	lues deifica vel	179	lupus salictarius	124
lodix	228	373	luridus color	171	
logista	437	lues	370	luscina	58
logodædalus	433	lues Venerea	382	lusciosus, & luscitiosus	
lolum	106	lumbago	380	392	
lolligo	66	lumbi	33	luscus	ib.
lomentum	106	lumborū musculi inter-	lustrare exercitum	264	
longanon nonnullorum		ni	ibid.	lustratio	328
29		lumbrici	69	lustrica	277
longurio	391	lumbrici teretes	73	lustrum	175.323.333
longurij	196	lumbricorum semen	109	luteus color	169
lora	90	lumbricus	73.	lutra	66
lorica	195.348	ficatu	ibid.	lutum	101.332
lorica 119. qualis ea olim		lumen	322	lutum aceratum	191
fuerit apud priscos, luna			318	lutum paleatum	ib.
rursum qualis ea sit lunæ labor			ib.	lutum sigillatum	361
etiamnum.	ibid.	luna corniculata, curua-	lux	312	
lorica castrorum.	261	ta in cornua	ib.	luxatus	397
lorica castacea.	187.193	luna diuidua dimidiata	lycanthropia	372	
loricatio.	187	ib.	lycas	43	
loripes	397	luna gibbosa	ibid.	Lychnidum	114
lotij retetio vel suppressio	380	luna intermestris vel in-	lychnis, vel lychnites		
lotium	20	termenstrua	318	368	
latomia, lautumia	336	luna noua	ib.	lychnis coronaria	
lotrix	443	luna plena	ib.	124	
lotus	145	luna filens	ib.	lychnis siluestris	ib.
lotus sativa	124	luna tacita	ibid.	lychnocia	328
lucanita	85	lunæ coitus	ib.	lychnopœus	441
lucar	285	ibid.	lychnus	227	
lucerna	227	lunæ defectus	318	lychnuchus	226
			318	lychnuchus pensilis vel pendens	

I N D E X.

pendens	227	magister	memoriae	malum Citreum	ibid.
Lycisca	43	415		malum cotoneum	ib.
Lycitas	ibid.	magister	pedaneus	malum Cydonium	ib.
Lydius lapis	363	450		malum granatum	ib.
Lymphaticus	392, 396	magister (vel, vt vulgò,		malum Hesperium	ib.
lymphatus	392	patronus) nauis	358	malum insanum	96
lynx	47	magister virtutis	433	malum lanatum	95
lyncurium	366	magistratus	423	malum Medicum	ib.
lyra	306	magma	101	malum musteum	ibid.
lyricen, lyricus	437	magmentarium	fanum	malum orbiculatum	
lysimachium	124	278		ibid.	
lysis	193	magnarius	427	malum Pannonicum	
lyta	435	magnates	413	ibid.	
lytrum	288	magnes	363	malum Punicum	ibid.
lytra	73	maialis	47	malum sceptianum	
		maiores	467	96	
		maior morbus	373	malum Struthium	
		Maius	325	95	
Macellaria taberna	350	mala	26	malus, arbor	145
macellarius	445	mala Claudiana	96	malus Armeniaca	ib.
macellum	350	mala lignea	208	malus Assyria	ib.
macellum cetariorum		mala orthomastica	96	malus Citria	ibid.
349		mala Petisia	ibid.	malus cotonea, vel cy-	
macer	101	mala pulmonea	ibid.	donia	ibid.
maceria, maceries	347	mala purpurea	ib.	malus Medica	ib.
maceria dentium	27	mala rubeila, rubelliana		malus nauium	208
maceries	276	ibid.		malus Punica	145
machara	250	mala sanguinea	ibid.	malluuium	214
machina	180	mala scandiana	ibid.	mamilla	28
machinarius	430	malacia	319, 378	mamma	ib.
macilentus	391	malagma	404	mammillare	157
macis	101	malicorium	95	maniceps	427
maciocolum	4	malleoli	255	mancipium	453
maetra	226, 236	malleolus	35, 140	mancipium nouitium	
macula	237	malleus	275	ibid.	
Mæander	148	malleus stuparius	ibid.	mancipium veteranum,	
mæna	66	malua hortensis vel ma-		tritum	ibid.
mæotrum	288	ior	124	mancus	397
magadium	308	malua siluestris	ib.	alio significatu	ib.
magalia	173	maluauiscus officinarum		mandibula	26
magas	308	no		mando	461
magdaleo medicorum		malum	95	mandra	181
404		malum Assyrium	ibid.	mandragoras	124
magis	220, 267	malum aurantium	ib.	manduco	461
magister	428, 415	malum aureum	ibid.	manducus	281, 461
magister equitum	417	malum canum	ib.	manes	409

R E R V M O M N I V M

mango	444, 462	marinella	127	mathematicus	435
mango equorum	460	maris eiectamentum		matra	230
mania	121, 372	353		mattea	76
maniacus	462	maris flos	360	mateola	275
manicæ	408	marisca	99, 387	mater	347, 467
manica	164	marischalcus	vulgò	matricaria offic.	126
manica Hippocratis	417			matricula	7
Barb.	179	mariscus	122	matriculus	64
manicæ	186	maritus	471	matrifilua Barb.	127
manipulus vulgò	108	marmor	365	matris animula	129
manipulus	260, 300	marmor Porphyreticum		matrix,	32, 136
manipulus fœni	108	ibid.		matrona	17
manius	16	marmoratum	191	matreolæ	76
manna officin.	102	marmorella offic.	118	matriaca pila	234
mannus	46	marmoreus color	168	mattya	76
mansum	80	marra	243	matula	230
mantellum	213	marrubiastrum	113	maxilla	26
mantica	164	marrubium	124	maza panis	82
manticularius	465	marrubium nigrum		mæna	124
mantile	213	113		mechanicus	418
mantissa	300	marfupium	164	mediaftinus	454
manubiæ	262	martes	47	media chorda	309
manubria	epistomio-	martes Scythica	48	mediator	427
rum, vel epitoniorum		Martinalia	328	medica	125
311		Martius	324	medicæ artis ebur	238
manubrium	252	Martius panis , vulgò		medicamen, medicamē-	
manubrium apiatum	82			tum	399
ibid.		mas	14	medicamen ventrifluum	
manus	33, 359	masculus	ibid.	ibid.	
manus dextra	34	massa	79	medicamenta menta-	
manus elephantis	39	massa caricana	99	syncritica apud vete-	
manus extera	200	massa vnguentorum		res	402
manus ferrea	209	101		medicamentarius	434
manus squarosa	34	massula	79	medicam. abortium	
mapalia	160, 173	mafticatorium Barb.	401	medicam. atocium ib.	
mappa	213	404		medic. anastomaticum	
marasmus	389	maftiche	137	400	
marchasita vulgò	364	maftigia	454	154	medicamentum anody-
marchio, vulgò	414	mastruca		num	400
marcor	373, 389	mataxa	165	medicamentum aqu-	
marculus	276	matella	231	ducum, hydragogum	
mare	352	matellio	ibid.	ib.	402
margara	332	materia vitiosa			
margarita	367	materiari, & materiatio		medicamentum attra-	
margo	6, 351	258		hens	400
Mariæ glacies	364	materiarius	441	medicamentū catagma-	
				ticum	

ticum	401	401	melilotus	223	
medicam. catharticum	399	med. ficcans	401	melinus color	169
medic. cephalicum	401	med. soporiferum, stupe-	400	melitana	111
medic. cicatricē ducens	401	faciens	400	mellarius, meliturgus	
		medic. sternutatorium		melleus, vel mellinus co-	
	401			lor	169
medicam. crustificum,		medic. suppuratorium		melligo	102
aut eschatorium	402			melisophyllon	111
medicamentum degla-		medicamentum Theri-		meloche	124
bratorium siue depi-		acum	399	melope	ib.
latorium	402	medicata potio	403	melopepon	127
med. depascens	ib.	medicorum annua sti-		melos	309
medicam. discussorium	400	pendia apud impera-		membrana	19
		tores	297	membrum	ibid.
		medicus	433	membrum genitale	30
med. diureticum	ibid.	med. circumforaneus		mendicus	463
med. ecbolion	401			menianum	194
medicam. ecphracticum	ibid.	medimnus	302	meninges	22
		medulla	19	menfa	27, 212, 213
medicam. ectyloticum	402	medulla arboris	136	menfa acerna	213
		medulla panis	82	menfa apiata	ibid.
med. emmoton, siue pe-		medulla spinalis	32	menfa cupressina	ibid.
nicularium	401	megistanes	413	menfa Delphica	212
med. emolliens	400	mel	69	menfa Pantherina	213
medicamentum empla-		mel aërium	102	menfa perpetua	ibid.
sticum	401	mel frugum	105	menfa Tigrina	ibid.
medicamentum eruga-		mel roscidum vel roreū		menfa tigrina	212
torium	402			menfa tripedanea	212
med. exterforium repur-		mel ampodium	132	menfa undulata, & unda-	
gans	400	melampus	43	tim crispa	ibid.
medicamentum exulce-		melanchætes	ib.	menfa secundæ	93
ratorium	402	melancholia	382	mensarius	426
med. glutinans	401	melancholia flatulenta,		mensæ	21
med. incarnans	ib.	flatuosa	ibid.	mensis	324
med. obstipans, obstru-		melancholia hypochon-		mensium suppressio	381
ens	401	driaca	ibid.	mensium, vel mulierum	
med. osculans	400	melancholicus	392	profluuium	ib.
med. præsens, præsentia-		melaneatus	53	menstruum	21, 287
neum	399	melaneus	43	menfor	418
medicamentum porphy-		melanthium	125	menstruum	287
lacticum	399	melanurus	66	alio significatu	ib.
med. pyroticum	402	melapia	96	mensura	298
med. rarefaciens, relaxās		meles	47	mensurarum & ponde-	
	400	meliceris	388	rum inuentor quis	ib.
med. repellens	400, 401	melicratum	92	mentha	125
medic. sanguinem sistens		mel melum	95	mentastrum	114, 125
				O o 3	men-

R E R V M O M N I V M

mente captus	391	Syriaca	ibid.	militia, eaq; duplex	256.
mentes aetheriae	409	metropolis	348	cuius apud Rom. genus	
mentis alienatio	371	metoposcopus	434	triplex	ib.
mentis error	372	metrum	298	militum supplementum	
mento	394	metrum bioticum	299	422	
mentula	31	meum	125	miliun	109
mentum	26	mezereon offic.	120	miliun Indicum	ibid.
menytrum	288	mica	80	miliun Solis officin.	
mephitis	355	mica salis	ibid.	124	
mercator	427	micae	362	millefolium vulgare	131
mercatus	349	micare digitis	269	millepeda	72
mercenarij	438	Midas	73	mille passus	304
merces	206, 287	miles	419	milliarium	221, 304
Mercurialis	125	miles ære dirutus	420	milli murices	238
merda	20	miles auctoratus	419	millus	ibid.
merenda	77	miles classiarius, classi-		Milonis debitum	298
merere	264	cus 421		miluius	58
meretrix	17, 462	miles caufarius, valetu-		miluus	ib.
merga	243	dinarius	420	mimus	13, 437
merges	108	miles cimeritus, rudia-		mina Attica	292
mergulus	58	rius	ib.	minerual	287
mergus	55, 58	miles exauctoratus	ib.	miniculator	438
meridies	392	miles euocatus	ib.	minimus digitus	34
meritorium	261	miles expeditus	421	minio tincta	70
meritorius puer	462	miles expunctus stipen-		miniatus color	171
merops	58	dijs	420	minister	453
merula	ib.	miles gloriosus	466	ministra	ibid.
merula lacustris, piscis		miles grauis armaturæ		minium adulterinum	
68	421		361		
mesaula	178	miles gregarius	420	minium Lemnium	
mesē	309, 312	miles leuis armaturæ		ibid.	
mesenterium	29	421		minium Plinij	ibid.
mesonauta	451	miles limitaneus, præsi-		minium Sinopicum	ib.
mesopleuria	30	diarius	420	minores	467
mespilus	145	miles stationarius	421	minus hieracium	111
mespilum	98	miles triarius	420	minuritionem vel minu-	
messis	103	miles tumultuari ⁹ , subi-		onem citare	310
messor	449	tarius	ibid.	minutal	79
meta	181, 202	miles valetudinarius		minutarius negotiator	
meta inuersa	223	ibid.	427		
metacarpium	33	miles veteranus	ibid.	minutia	295
metallum	355	miles voluntarius	ib.	minutum	ibid.
metallum viuax	360	militares clauiculi	250	miserere mei, morbus	
metator	418, 449	militare stipendium	347	379	
metopæ	193	milites aduentitij, exter-		missa pro defunctis, vul-	
metreta Attica	301	ni, extraordinarij	422	gò	280
				missile	

missile	252	mollities prægnantium monstrum	ibid.
missilia	286 378	monticulus	314
missio	263	moloche	124
missio causaria	ibid.	molochinarius	443
missio honesta	ib.	molossus	12
missio ignominiosa	ib.	molybdæna	359
missus	76	molypditis	ibid.
mita Brabantorum	295	momen, momentum	370
mitella	241 330	morbis acutus, celer, pernicialis, præceps	ibid.
mitra	31	momentum 300. alio significatu	ibid.
mobilia festa, vulgò	327	gnificatu	ibid.
moderator ludi	435	monachus	411
moderator iuventutis	436	monacuccie	120
modi	310	monarcha	413
modiperator	447	monasterium	281
modiolus 217. alio significatu	218, 241, 272	monedula	57
modiolus acceptatorius	272	moneta	282 371
modiolus erogatorius	ibid.	moneta accisa, atrofa	ibid.
modiolus rotæ	246 462	moneta adulterina, improba	370
modius	207, 302	moneta proba	ibid.
modos concidere & frangere	310 295	monetæ adulterator	ibid.
modulamen	309	monetæ auctores, aut primæ procussores	ibid.
modulatio	ibid.	monetam cudere vel argentum	289
modulatus	ibid.	monetaria officina	282
moduli	310	monetarius	426
modulus	192, 235	monile	233
mœchus	458	monile baccatum	ibid.
mœnia	348	monitor	439
mola	201, 381	monitor	437
mola asinaria	202	monoceros	41
mola alata	ibid.	monochroma	168
mola machinaria	ib.	monochromateum	pi
mola minuaria	ibid.	monochromateum	ib.
mola pneumatica	ibid.	monodia	10
mola trufatilis	ibid.	monogrammus	391
mola versatilis	ibid.	monomachia	257
moletrina	176, 202	monopodium	212
monile	202	monopola	428
molitor	447	mons	334
molles pisces	62	monstrosus fœtus	15
		monstrum	ibid.
		monticulus	314
		montiscacumen	ibid.
		montis supercilium	ibid.
		monumentum	279
		morbilli Barb.	384
		morbis	370
		morbis acutus, celer, pernicialis, præceps	ibid.
		morbis anceps	ibid.
		morbis cœli	ibid.
		morbis fluens	ib.
		morbis Gallicus	382
		morbis longinquus	ibid.
		morbis longus	ibid.
		morbis palabundus	ibid.
		morbis patrius, siue vernaculus	370
		morbis pestilens	ibid.
		morbis fonticus	ibid.
		morbis tardus	371
		morbis vniuersalis	370
		mordella	71
		morella officinarum	13
		moretum	80
		morio	463
		morphea Barb.	383
		morsellus Barb.	80
		morsus gallinæ	110
		cinarum	ibid.
		mortariola	27
		mortariolum	225
		mortarium	191, 225
		mortualia	280
		morum	98
		morum rubi	ibid.
		morum rubi Idæi	ib.
		morum sentis	ibid.
		morum magister	425
		morus	145
		morus Vaticana	142
		mosaicum vel museacum	non.

R E R V M O M N I V M

nonnullorum	188	muri	348	mustela, piscis	66, 67
moschus	102	muria	93	mustela Scythica	48
motacilla	58	muria dura	ibid.	mustellinus color	179
muccinium	164	murices	255	mustricula	235
muccus vel mucus	20	murina	91	mustum	91
mucro	251	murinus color	171	mustum lixium	ibid.
mugil	66	murorum minæ	348	mustum protropium	
mugitus	314	murmur	313	ibid.	
mulcta vel multa	291	murmur ferale	280	mustum tortium	ib.
mulctra, mulctrale, mul-		mus	48	musurgus & Musicus	
etrum	246	mus agrestis	ibid.	436	
muscarium	setaceum	mus aquaticus	ib.	mutilus	397
234		mus araneus	ibid.	mutinensis color	169
muliebria	32	mus maior	ibid.	muto	30
mulier	17	mus odoratus	ib.	mutoniatus	396
mulier fœcunda	ibid.	mus peregrinus	ibid.	mutuli	196
mulier fœta	ibid.	muscæ	71	mutus	394
mulier grauida	ibid.	muscæ promuscis	ib.	myconius	391
mulier infœcunda	17	muscarium	38, 107,	myinda	270
mulier prœgnans	ibid.	232		myoparo	204
mulier sterilis	17	muscarium	pauonace-	myops	392
mulierarius	463	um, aut	pauonium	myrica	145
mulierofus	ibid.	ibid.		myrobalanus	101
mulio	455	muscerda	40	myropola	434
mulio perpetuarius	ib.	muscetis	53	myrrha	137
mulleus	162	musci coma interiecta	myrrha stacte siue stilla-		
mulus	69	nauium commissuris	titia	ib.	
mullus barbatus	ibid.	ferruminare	textus myrrhis	125	
mulomedicus	434	136	myrothecium	238	
mulsum	92	muscipula	226	myrtus	145
multipeda	72	musculi pisces	67	myscelus	398
multitia	157	musculus	19	mysta, vel mystes	411
mulus	48	muscus	102, 136	mystagogus	ib.
mulus Marianus	454	muscus marinus	125	mytulus	68
mundus	330	museum	179	myxa, vulgo Sebesten	
mundus Sardinianus	101	Musica Harmonica	98		
municeps	432	304	myxaria	ibid.	
municipium	343	musica organica	ibid.	mysteria	280
munus	286	musica rhythmica	ib.		
munusculum	ib.	musica	436	N	
muræna	67	musium	188		
muræna fluuiatilis	66	mussitatio	314	Næuus	387
murenula	67, 233	mustax	23	nanus	391
muralis herba	121	mustela	48	nape	43
muralium	ibid.	mustela alba, vel alpina	naphtha	366	
murex	64, 247, 335	ibid.	napus	128	

I N D E X.

narcissus lat.	125	nauigium	203	Armenia regem	298
nardi spica	102	nauigium	actuarium	neruia	309
nardus	125	nauis	neruorum	distentio	
nardus Assyria	ib.	nauis actuaria	203	374	
nardus rustica	112, 127	nauis aperta	205	neruorum resolutio, fi-	
nares	26	nauis constrata	204	deratio	373
narthecium	238	nauis frumentaria	ibid.	neruus	19, 30, 108,
nascale Barb.	396	nauis grauis	ib.	185, 309	
nascaphthum	102	nauis Horia	ibid.	neruus arcus	254
nasi orbiculus	25	nauis longa	205	neruus equinus	254
nasiterna	221	nauis militaris	205	nete	309
nasus	393	nauis oneraria	204	nete diezeugmenon	
nassa	236	nauis oraria	ib.	512	
nasturtium	125	nauis piratica	ibid.	nete hyperbolæū	ib.
nasturtium aquaticum		nauis prædatoria	ib.	nete synemmenon	ib.
130		nauis præsidaria	ibid.	neurobata	456
nasturtium siluestre	121	nauis prætorica	ibid.	niceterium	288
nasturtium tectorium		nauis rostrata	ib.	nictare quid	24
131		nauis speculatoria	ib.	nidus	53
nasus	25	nauis tecta	ib.	nidi	103
nasus aquilinus, vel a-		nauis victoria	ibid.	nigella	125
quilus	ib.	nauita, nauta	ib.	nigella Romana offici-	
nasus resimus	ib.	naulum	451	narum	ibid.
natale	326	naumachia	285	niger color	171
natale solum	348	naupagus	257	nigra creta vulgò	332
natalis	326	nausea	452	nigrities	43
natalis Christi	328	nautea	378	nihili homo	469
natalitium	326	nectar	114, 208	nihili offic.	360
nates	22, 31	nebris	91	nili	345
natiuus color	170	nebrophonus	39	nil album offic.	360
natrix	73	nebula	43	nimbus	320
natura	32, 407	nebula linea	237, 319	nimbus vitreus	216
natus	468	nebulo	154	nifus	53
nauale	351	nebulosum rete	463	nitedula	48
nauarchus	450	nefrens	237	nitella	ib.
nauci dissepimentum		negotiator	48	niter	360
97		nemus	427	nitrraria fodina	336
naucerus	450	nenia	340	nitrratus puluis	360
naufragus	452	nenuphar	10	nitrum	ib.
naucula	204	nephritis	125	niueus color	168
nauculariam	facere	nepos	380	nix	322
ibid.		nepotes	458, 468	nobilis	416
naucularius, naucula-		neptis	467	noctua	58
tor	450, 451	Neronis donum hono-	469	noctua aurita	54
nauigiolum	204	rarium, in Tyridatem		noctiluca	71
		nodi corporum		nodulus	19

R E R V M O M N I V M

nodulus	109	alio significata	ibid.	nux vnguentaria	
nodulus, nodus	403	numellæ	109	nyctitoxax	58
nodus arboris	138	numen	406, 407	nympha	17, 26, 32, 107,
nola	278	numeri	418	472	
nolæ curator	412	numerus	309	nymphæa	125
nomen	283	numine afflatus	391	nymphæum	177, 184
nomenclator vel	no-	numidica guttata	56		
menciator	429	numisina, nummus, nu-			
nomen dissolvere	290	mus	282		
nomina facere	ibid.	nummaria difficultas	Obba		217
exigere	ibid.	284	obex		200, 226
nomina impedita	283	nummaria tessera	ib.	oblatio	285
nonaria	462	nummaria rem cõsti-		obliquare cursum	211
nonæ	325	tuere	289	obliquare sinus velorũ	
norma	272	nummi quique vnde no-	ibid.		
nosocomium	174	men sumpterint	236	obliuio	373
notæ	9	ex qua materia facti		oboli octo	294
notarius	438	ibid.		obolus	293
notis compunctus	465	nummi vacui	282	obscuratio lunæ	318
notus	320	nummularius	426	obscurus filius	468
noua nupta	17	nummus commouere		obses	413
nouacula	239	289		obsessio & obsidio	258
nouale	338	commutare	ib.	obsonator	446
nouellus equus	46	nummum percutere, vel		obsonium	76
Nouember	325	signare	ibid.	obstetrix	18
nouus homo	417	nummus asper	282	obstipus	393
nox	329	nundinæ	328	obstragulum	163
nox concubia	330	nutritia	288	occa	244
nox illunis	ibid.	nutritius	18	occantor	456
nox intempesta	ibid.	nutrimenti cessatio	377	occipitium	21
nox sideribus	illustris	nutrix	18	occiput	ib.
ibid.		nux	97, 145	ocra	361
nox sublustris	ib.	nux auellana	98	oceanus	352
nubecula	35	nux basilica	ibid.	ocella	392
nubes	319	nux Græca	ibid.	ocellus	24
nubes belli	252	nux Heracleotica	98	ocrea	163
nubilum	ibid.	nux minima	ibid.	ocrea, ocrea ferrea	256
nucamentum	136	nux molaica	97	October	325
nuci pruna	96	nux odorata	101	octussis	295
nuclei tunica	98	nux pinea	98	ocularia	118
nucleus	98, 108, 189	nux Pontica	ibid.	ocularium	specillum
nucleus ferri	358	nux Prænestina	ibid.		
nucleus pineus	98	nux rancida	97	ocularius faber	441
nucula	ib.	nux regia	98	oculata	66
negator	436	nux Thasia	ibid.	oculi caudæ pavonis	52
numella	238	nux vitiosa	97	oculi emissitij	24

I N D E X.

oculi felinei	ibid.	oleum cicinum	ib.	ophidium	65
oculi glauci	ibid.	oleum ricicinum	ib.	ophioglosson	151
oculi herbei	ibid.	oleum cibarium	ib.	ophites	365
oculi momentum	ibid.	oleum balalinum	ibid.	ophthalmia	663
oculi noctuini	ib.	oleum glandis vnguen-	opiaræ vna		99
oculi peluis	ibid.	tarix	ib.	opices	418
oculis captus	392	oleum de Ben	ib.	opilio, vpilio	449
oculorum tunica	qua-	oleum candidum	ib.	opima (polia	262
tuor	24	oleum rancidum	93.	opisthoronus	374
oculus	24, 136	olitor	448	opistographium	3
oculus aquilinus	ibid.	oliua	100, 145	opiter	16
oculus leporis	120	oliua conditanea	ib.	oporothea	176
oculus lynceus	24	oliua Maiorana	ib.	oppidanus	42
oculus miluinus	ibid.	oliua regia	ibid.	oppidum	347
oculus naus	207	olium	92	oppidum maritimum	
oda	310	olla, olla fictilis	222	ib.	
odeum	180	olor	56	optio	417
odontagra	239	olus vel holus	108	opus	917
odontalgia	375	olus coctium, vel con-	ibid.	optimates	44
odoramentum	100	cisum	ibid.	opus albarium	187
oeconomus	432	olufatrum	III	opus coronarium	188
oeconomus domus non-		olyra	105	opus emplecton	ib.
hullorum	447	omasi tabula	85	opus intestinum	187
ecus	176	omasum	85	opus isodomum	188
edema	385	omentum	29	opus pseudisodomum	
eenopola	444	omelysis	104	ibid.	
eenopolium	173	omnium sanctorum fe-	opus reticulatum	ib.	
eenophorum	217	stum vulgò	328	opus Signinum	ib.
estrum	70	omphacium	92, 93	opus sublicium	187
esypus	40, 167	onager	78, 255	opus tectorium	ibid.
offa	79	onitogonos	380	opus temporarium	ib.
offa melle soporata		onocrotalus	58	opusculum	9
ibid.		ononis	142	oraculum	18
offæ	ibid.	onychium	369	oræ	312
offector	443	onyx Arabica	ib.	oratio nauis	163
offendix	159	oogala	92	orata	64
officina	174, 182	oolchypium	210	orator	429, 433
officina tinctoria	175	operæ, operæ mercena-	orbicularis		17
olea	145	riæ, operarij	438	orbiculus	101, 163
olearius	446	operculamentum	106	orbiculus aleatorius	
oleo	368	operculo operire	218 267		
oleum	92	operculum libri	6	orbis	218
oleum acerbum	ib.	operculum vasis	219	orbis	330
oleum æstium	ib.	opere intestino vestire	orbis, orbis terræ	ib.	
oleum crudum	92	parietes	187	orbis, piscis	67
oleum viride	ibid.	ophiasis	382	orbis saltatorius	210

R E R V M O M N I V M

orbita	344	oscillum	ibid.	ouum molle, forbile,	
orca	219, 267	oscitatio	378	tremulum	87
alio significatu	219	oscines aues	50	ouum piscis	62
orchas	100	os, oris	25, 26	ouum pullescens	52
orchestra	180	os oleæ	100	ouum recens	87
orchis	126	os putei vulgò	346	ouum requietum	ib.
orchites	100	os sacrum	33	ouum subuentaneum	
orciniana sponda	279	os terræ reiectum obte-	52		
ordines	418	gere	279	ouum vrinum	ib.
ordinis ductor	ib.	os vasis	219	ouum Zephyrium	ib.
orca	247	os, ossis	19	oxalis	126
oreoselinum	118	osticulum	95	oxalis minuta	ib.
oresitrophus	43	ostiarius	416	oxyacantha	147
organa, siue instrumen-		ostiorum latera	198	oxybaphum	220, 301
ta Musica triplicia		ostium	200	oxycratum	93
304		ostium fluminis	354	oxygala	92
organista vulgò	436	ostium portus	ib.	oxygarum	83
organum pneumaticon		ostracinda	270	oxylapathum	123
311		ostracides	363	oxymyrsine	143
oribasus	43	ostrea	67	oxys	126
orichalcum	357	ostreum	ibid.	oxyporum	83
oricularium specillum		ostrinus color	171	ozæna	882
240		ostrutium	123		
orificium vasis	219	otis	60		
origanum Heracleoticū		otus	54		
126		oui albor	52	Pabulatio	258
organum Hispanicum		oui albumen	ibid.	pabulum	76
officinarum	ibid.	oui candidum	ibid.	pabulum camelorum	
ornatrix	452	oui cortex	ibid.	22	
ornatus Lolliæ	298	oui luteum	ibid.	pacarius	727
orobanche	126	oui putamen	ib.	Pæanem citare	311
oropygium	52	oui testa	ibid.	pædagogus	436
orphanus	472	oui vitellus	ibid.	prædico, prædicator, præ-	
oropygium	33	oui vmbilicus	ibid.	derastes	464
orsodacna	71	ouile	181	pædotriba	430
orthiax	210	ouis	48	pæonia	126
orthodoron	302	ouis reicula	ibid.	pætus	393
ortographia	173	ouum	52	pagella	6
orthopnœa	376	ouum Cynosurum	ib.	pagina	ib.
orthostatax	198	ouum decumanum	ib.	pagurus	67
oryza	105	ouum frixum	87	pagus	349
oscedo	378, 382, 383	ouum edurum	ib.	pala	236, 243
oschophoria	328	ouum geminum	52	pala annuli	234
osciila	277	ouum hypenemyum	ib.	pala auri	355
oscillatio	269	ibid.		palæstra	181
oscillo iactari	ib.	ouum irritum	ib.	palæstrita	406

Palame-

Palamedea anis	57	palmula	30. 92. 208.	panis cibarius	81
palanga, vel phalanga	246	palmula	101	panis confusaneus ibi-	
		gra		dem.	
palatium	172	palmus	302. 304	panis crocatus	82
palatium leporis	non-	palmus maior	303	panis cuculi officin.	
nullorum	130	palpebra	25	126	
Palatina militia	256	palpebrarum crepido	ib.	panis dulciarius	82
Palatina officia	413	palpo & palpator	458	panis escharites	81
palatum	27	palumbes	58	panis fermentatus	82
palea	57. 103	palumbus	ibid.	panis furfuraceus, furfu-	
palear	39	paludamentum	155	rosus, recrementitius	
palimbachius	12	paludapium	111	81	
palimpsestus	3	palus, pali	247	panis gradilis	80
palinodia	10	palus, paludis	354	panis gregarius, fordid ⁹ ,	
palla	157	palus vitis	141	squatotus	81
pallaca	18	pamphagus	43	panis hordeaceus	81
palladia	145	pampinare, quid	140	panis mucidus	82
Pallantis liberti	298	opes pampinari	140	panis nauticus	82
		pampinator	448	panis niveus	81
pallidus color	169	pampinus	140	panis porcinius	117
pallio	443	alio significatu	ib.	panis primarius	81
pallium	155	panaces Herculeum		panis saccharites	82
pallium Hispanicum	130			panis secalicius	81
	155	panarium	213	panis secundarius	81
pallium sacrum	152	pancreas	29	panis filigineus	81
palma	34. 145	pandare	198	panis similagineus, simi-	
palma Christi officinarū	128	pandectæ	4	laceus	81
		pandicularis dies	328	panis situm resipiens	
palmae in alternas digi-		pandiculatio	379	82	
torum vicissitudines		pandochæum	174	panis spongiosus	81
connexæ	34	pandura	308	panis subcinericius	82
palmarium	288	panicum	105	panis testuaceus	81
palmes	140	panicia mensa	83	panni	165
palmes custos	ib.	panicula	107. 136	pannicularia	ib.
palmes focaneus	ib.	panicum exoticum	vel pannus	164. 241	
palmes fructuarius	ibi-	peregrinum	105	pannus subdititius	165
dem.		panicum locale	ib.	pannus villosus	165
palmes orbus	ib.	panis	80	panfa	398
palmes pampinarius	i-	panis acerosus	81	panthera	48
bid.		panis ater	81	pantices	83
palmes præfidiarius	i-	panis artoptitius	81	pantomimus	464
bid.		panis autopyrus	81	panuellium	234
palmes racemarius	ib.	panis azymus	82	panus	166. 383
palmes subsidiarius	ib.	panis bis coctus	81	panus arborum	138
palmes vinarius	ib.	panis butyratus	82	panus inguinis	384
palmites	303	panis candidus	81	papa, vulgo	410
			P p	papa-	

R E R V M O M N I V M

papaueralis	126	parhypate	309	pastillus odoratorius	
papauer corniculatum		parhypate hypaton	311	109	
ib.		parhypate meson	312	pastinaca	67.126
Papauer erraticum	ibi.	pariambus	12	pastinaca erratica	127
dem.		paries	191	pastinacæ radices	127
Papauer fluidum	ib.	paries cæmentitius	ib.	pastinator	448
papauer satium	126	paries communis	ib.	pastinum	243
papaueris caput	ib.	paries cratitius	ib.	pastor	449
papilio	71	paries diplinthius	ib.	patagium	163
papiliones	261	paries fornicatus	ib.	patella	35.221
papilla	29	paries intergerinus	ib.	patella arborum	138
papillæ	347	paries lateritius	ib.	patera	215
pappus	107	paries marmoreus	ib.	patera filicata	215
papula, morbus	385	paries medianus	ib.	paterfamilias	432
papulæ	347.384	paries solidus	ib.	pater, parens	467.472
papulæ rubentes	384	paries testaceus	ib.	pathicus puer	462
papyrus	4	parietaria	121	patibulum	186.200.
paracentesis	40.	parietina	191	20.	
paracharacta	462	parma	250	patibulum Varronis	12
paradromis	179	paro	204	patina	220
paralyfis	373	parochus vulgo	411	patria	347
paramese	309.312	parœmia	13	patricii	424
paranete	309	paronychia	388	patris frater	469
paranete diezeugmenon		paropsis	210	patres	424
312		parotis	385	patres adlecti	ib.
paranete hyperboleon		paroxysmus	389	patroni, hodie	408
ib.		parricida	463	patronus	430
paranete synemmenon		parthenium	126	patruus	469
ib.		parthenium mas	ibid.	pauicula	272
paranymphus	472	parthenius	468	pauimentum	188
parapsis	220	parulis	388	pauimentum asarotum	
parasanga	304	parus	59	189	
parasceues dies	328	parus maior	ib.	pauimētum intestinum	
parasitus	463	parus minor	ibid.	ibid.	
parastata	31	pascha	328	pauimentum lateritium	
parasynanche	376	paschalis dies	ib.	ibid.	
parazonium	251	pasceolus	164	pauimentum lithostro-	
pardalis	48	pascuum	338	tum	ib.
pardalus	59	passer	59.67	pauimentum sculptura-	
parens, rerumque opifex		passer asper vel squamo-		tum	188
407		sus	ib.	pauimentum segmenta-	
parentalia	280	passio	449	tum	ib.
parentes	467	passum	91	pauimentum speciatum	
parentes confarreati	i-	passus	303	189	
bid.		pastillum vulgò	122	pauimentum subdiale	
parenticida	463	pastillus	101.403	180	
				pauimen-	

pauimentum tessellatū pecus	37.48	penicillus, & peniculus	
ib.		37	235
panis porcinus officin.	pecus eximium	50	penicillus tectorius
117	pecus volatile	141	273
panimentum testaceum	pedamentum vitis	185	peniculamenta
189	pedicæ	131	peniculus
Pauimentum vermicu-	pedicularia		226
latum	pedicularis morbus		peniculus & penicillus
	188	381	241
paufarius	451	pediculus	72.136
pausia	100	pediculus inguinalis	
pauo	59	72	peninsula
pauo Indicus	57	pedissequa	331
pauus	59	pedissequus	30
pax sequestra	257	453	penis
paxillus	226.246	peditatus	penna
pechys	33	pedites	51
pecten 30. 67. 231. 234.	pedo		ib. pennæ remiges
243.309	pedule		ib. pennæ vestitrices
pecten arboris	137	pedum	6
pectis	307	pegasus	pennaria theca
pectorale	249	pegma	422
pectorosus	395	pelagia	166
pectunculus	67	pelagius	ib. pentaphyllon
pectus	28	pelecan	127
pecuarius	427.449	pelagus	398
pecuarium	37	pellacia	456
peculium	285	pellectanus	154
alio significatu	ib.	pelles	ib.
peculium aduentitium	pellex		ib. penula cōfiacea
ib.	pellio		ib. penula gausapina
peculium castrense i-	pellis		174
bid.	pellis agnina		ib. penula scortea
peculium profectitium	pellis caprina		67
ib.	pellis ceruina		penus vel penu
pecunia	282	pellis ouina	74
alio significatu	2	pellis suilla, vel suina i-	61
pecunia ætiosa	283	bid.	pera
pecunia attributa	ib.	pelta	59
pecunia calendario de-	peluis		352
stinata, in calendariū	peluis tonsoria		percursor
conuersa	ib.	pelluium	319
pecunia numerata	ib.	penares	perdicium
pecunia otiosa	282	pendigo	57
pecuniam occupare	289	penelops	perdix
pecunia quæstiosa & fœ-	penetrare		261
nore occupata	283	penetrales	peregrinus
			18
			perforata offic.
			443
			perfrictio
			19.38
			perfuga
			ib.
			pergula
			39
			pergula nauis
			ib.
			pericharacter
			ib.
			periclymenus
			127
			pericranium
			21
			pericarpium
			108
			perinaeum
			250
			periocha
			214
			peripneumonia
			242
			periscelis
			214
			peristromata
			408
			peristylum
			277
			peritonæum
			54
			periurus
			173
			perna
			408
			84
			pp 2
			pernio

pernio	387	petroselinum	Alexādrī-	phrenesis	372
pero	161.247	num	III	phrenitis	ib
peroriga, proriga, pruri-		peucedanum	127	phrygion	144
ga	362	phæax	460	phthificus	395
perpendiculum	272	phæcasium	161	phthongus	311
persecutor	425	phæniceus color	170	phu, herba	172
persicum	97	phagedæna	378.386	phylaca	585
persicus	145	phalacrocorax	59	phyllitis	ib.
Persicus apparatus	78	phalangæ	209	phyma	384
pera	164	phalangarius, aut palan-		physeter	67
personacia	127	garius	441	physiognomon	434
personata	ib.	phalanges	209	physiognomus	ib.
personatus	457	phalanx	260	piaculare sacrum	280
pertica	196	phalaris	105	piaculum	ib.
pertica vitis	141	phaleræ	248	pia mater Barb.	22
perticæ	237	pharaonis avis	56	pica	59.378.47
peruinca	116	pharetra	254	picea	145
peplus	127	pharmaceutria	464	piceus color	172
pepon	ib.	pharmacopola	434	pictor	453
pes	36.303.304.	pharmacopolium	175	picus Martius	59
334		pharus	335	pigmenta	168
pes contractus	303	phaselus	106.205	pigmentarius	434
pes corui officinarum		phaseolus	105	pigmentum	100
128		phasianus	59	pignora	468
pes Græcus	303	Phasidis avis	ib.	pila	192.225.350
pes leporis	122	phaulia	100	pila, pila lusoria ac ma-	
pes montis	354	phiala	215.218	nuaria	267
pes planus	173	philologus	433	pila recussabilis & Itali-	
pes porrectus	303	philomela	58	ca	267
pes quadratus	ib.	philomusus	433	pilæ lusoriæ	268
pes veli	210	philosophus	ib.	pila clauaria	267
pes vituli	112	philtrum	26.405	pila paganica	268
peffulus	200	philura	6	pila trigonalis	ib.
peffus	405	phylyra	ib.	pilentum	244
pestilitas	370	phlebotomum	239	pileo	443
pestis	ib.	phlegma	20	pileus vel pileum	158
petafites	127	phlegmone	383	pileum naturale	32
petafo	84	phlyctena	384	pilicrepus	452
petafus	158	phoba	107	pilula vulgo	405
petaurista, petauristes		phoca	67	pilulæ	40
456		phocæna	69	pilum ruidum	202
petoriturum	244	phœnitices	365	pilus	22
petiolus	136.362	phœnicobalanus	101	pinacotheca	176
petra	334	phœnicurus	60	pinaster	145.7
petrelæum siue petroleū		phœnigmus	402	pinax	311
366		phonascus	437	pinastellum	127
				pingitis	

pingitis terra	332	pirum superum	ib.	pix radulana	ib.
pingue	406	pirum testaceum	ib.	placenta	83
pingue lactis	92	pirum Venereum	ib.	placenta umbilicata	ibi-
pinna	42	pirum volenum	ib.	dem.	
pinnae	61.194.202	pirus vel pyrus	145	plaga	159.330
pinnae murorum	348	piscaria	349	plagæ	237
pinnula	24	piscarius	445	plagiarius	462
pinnulae	26	piscator	451	plagula	152
pinus	145	piscem desquammare	planca		127
pinus siluestris	ib.	quid sit	61	planctus	314
piraster	ib.	piscem exenterare	quid	planctus	398
pirata	464	ib.		planeta	317.318
piraticus myoparo		piscem exdorsuare	quid	planetarius	435
204		ib.		plangor	314
pirula	25	pisces muria durati	ib.	plangor alarum	51
piper	101.115	pisciculi minuti	ib.	planities	336
piper apum	102	pisciculus	ib.	planta	134
piper aquaticum	121	piscina	184.354	planta pedis	36
piperitis	127	piscis	61	plantago maior	117
pipio	59	piscis fluuiialis vel fluuia-		plantago minor	ib.
pirum vel pyrum	96	tilis	ib.	plantarium	134.340
pirum acidulum	ib.	piscis lacustris	ib.	plantator	448
pirum Amerinum	ib.	piscis marinus	ib.	plastres	441
pirum ampullaceum i-		pissasphaltum	102	platanus	146
bid.		pistacium	98	platea	59.349
pirum coloratum	ibid.	pistillum	226	plaustrum vel plostrum	
pirum Crustuminum i-		pistor dulciarius	44)	225	
bid.		pistor	ib.	plaustrarius	450
pirum cucurbitum ibi-		pistrinum	176	plausus	315
dem.		pisum	106	plautus	398
pirum Dolobellianum		pithaules	437	plechas	35
ib.		pithœgia	328	plectropœus	441
pirum Falernum	ib.	pittacium	241	plectrum	309
pirum hordearium ibi-		pituuta	20	plenilunium	318
dem.		alio significatu	ib.	plethram	303
pirum librale	ib.	pituutæ cursus	375	pleuritis	376
pirum mammosum ibi-		pituutæ eruptiones		pleuritides regulæ	311
dem.		384		plica	158
pirum musteum	ib.	pituitaria	131	plinthus	193
Pirum Pomponianum		pix	137	plistobolinda	267
ib.		pix arida	ib.	plostrarius	440
pirum postautumale ibi-		pix concreta, excocta i-		pluma	51
dem.		bid.		plumarius	444
pirum regium	ib.	pix fluida	ib.	plumbago	359
pirum sementinum	ib.	pix liquida	ib.	plumbeus color	171
pirum signium	ib.	pix naualis offic.	ib.	plumbi lamina	359

R E R V M O M N I V M

plumbi scoria	358	potnarius	446	pons sublicius	ib.
plumbum argentarium		pomelea offic.	117	pons versatilis	ib.
ib.		pomerium	348	popa	440
plumbum candidum i-		pometum	341	popa	412
bid.		pompa	281	popina	175
plumbum cinereum ibi-		pompholyx	360	popina fellariola	ibid.
dem.		pomum	94	popinarius	445
plumbum nigrum ibi-		pomum cadium	ib.	popino	458.460
dem.		pomum caducum	ib.	poples	35
plutei	256	pomum calculolum ibi-		poppismus, & poppyfma	
plutei nauales	207	dem.	314		
pluteus	6.194.218.	pomum crudum	ib.	populago	132
235		pomum decumanum		populares	432
pluvia	321	ib.		populus alba	146
pluvia tenuis	ib.	porcum lapidosum ibi-		populus nigra	ib.
pocænium	78	dem.		porca	49.339
pocillator	415	pomum fugax	ib.	porcillio, insectum	72
poculum	88.215	pomum immaturum i-		porcellus	48
poculum ansatum	ib.	bidem.		porcellus, piscis	67
poculum aureum	216	pomum immaite	ib.	porcellus Troianus	85
podagra	381	pomum maturum	ibid.	porculus	48
podagra lini	115	pomum mite	ib.	porculus lactens	ibid.
podargus	43	pomum molle	ib.	porculus, piscis	67
podex	31	pomum nanum	ib.	porculus subrumus	48
podium	194	pomum præcoquum	ib.	porcus	32.48
poema	9	pomum præcox	ib.	porcus colluiaris	48
pœmonis	43	pomum putre	ib.	porcus saginatus	ib.
poeta	433	pomum putrilaginosum		porcus ferarius	ib.
polenta	104	ibid.		pori	19
polio. politor	441	pomum ferotinum	ib.	porphyrites	365
pollen	104	pomum vermiculans	ib.	porraceus color	171
alio significatu	ib.	pomum vermiculosum		porrigo	382
pollex	34.303	ibid.		porrum aricinum	128
pollinarium cribrum		pomum vietum	ibid.	porrum capitatum	ib.
224		pomus	145	porrum sectile, vel secti-	
pollinctor	412	pondo	292	uum	ib.
polubrum	214	pondus	298	porrum Tarentinum i-	
polyandrium	276	pondus censuarium		bid.	
polyanthemon	128	298		porta	348
polygonaton	127	ponticulus	308	porticus	179
polygonum	128	pontifex	410	portitor	427.452
polymitarius	444	pontifex maximus	ib.	portorium	284
polypodium	127	ponto	206	alio significatu	ib.
polypus	67.382	pons	207.344	portulaca	128
polytrichon offic.	131	pons longus		ib. portulaca siluestris	129
potnarium	341	pons rotoreus		ib. portus	350
				porus	

I N D E X.

porus	363	præfectus vigilum	417	prandium passerinum	
posca	93	præfocatio matricis	381	ibid.	
posteri	467	præformare literas	in-	prandium statarium	
posthuma proles	15	fanti	9	ibid.	
postica	200	præfurnium	183	præsemus Barb.	65
posticum	ibid.	prægrande	94	præsinus color	171
postilena	247	præguftator	415	præffium	124
postis	199	prælia latronum ludere		præffium foetidum	113
postomis	247	267		pratellum offic.	15
postus vulgò	46	prælium	257	pratium	338
potamogeton	128	prælium pugnae	258	pratium falcibus confe-	
potentilla	111	prælium nauale	257	ctari	96
potio	88	prælum	202	preces horariae	281
potistris	216	prælusio	258	priapus	31
potor	460	præmiatores	464	priapifcus	126
potus	88	præmium	286	priapismus	380
præcentor	436	præpilatis haftis obijce-		prima corpora	316
præcentoria	tibia	re	266	prima palmae pars	33
305		præputium	31	primates	414
præcenturae	261	præsegmen vnguium	21	primipilum ducere	
præceptor	435	præsegmina corij	163	419	
præcinctorium	157	præsepe	175, 181,	primipilus	ibid.
præcipitium	335	182		primores	261
præco	429	præsepia	27	primula veris officinarum	
præco feralis	412	præsepium	182	132	
præcordia	28	præfes limitaneus	414	princeps	414
præcox	97	præfidia	260	principalis, chorda f.	
præda	262	præful	410	309	
prædium	339	præfultor	457	principia	261
prælium clientelare, vel		præs	431	principis ærarium	283
beneficiarium	ib.	præftigiator	457	principium pugnae	258
prædium optimo iure		præftites	408	priftis	206
ibid.		prætenturae	261	priftes	442
prædo	464	prætextatus affecla	416	pruignus	470
præfectura	330	prætor	415, 424	pruigna	ibid.
præfectus arcis	414	alio significato	ib.	proboscis	39
præfectus claffis	450	prætor rerum capitalium		procella	319
præfectus fabrorum, vel	418			procellio	72
fabrum	415	prætorium	172, 350	processio vulgò, fed Bar.	
præfectus naus	450	prætorianus miles	429	barè	281
præfectus prætorio		prandiculum	77	proceres	196
414		prandium	ibid.	procation	177
præfectus rerum capita-		prandium abftemium		proceftrium	ibid.
lium	418	ibid.		proconful	424
præfectus facrarum vir-		prandium caninum		procubitores	422
ginum	411	ibid.		proculus	15

R E R V M O M N I V M

procurator peni	447	proserpinaca	128	pseudothyrum	200
procurator causarum		proslambanomenos,	10-	psilothrum	402
430		nus		psittacus	59
procus	472	prostibulum	17, 175	psora	383
proctium	114	prosubulæ	39	psydracium	386
prodigus	458	protelum	245	psyllium	128
proditor	464	prothyrides	199	ptarmica	128
professor	435	prothyrum	ibid.	pterelas	43
profiteri	291	protomista	410	pteromata	194
profluuium genitale, aut		prouentus	76	pterygium	388
femini	21, 380	prouentus annuus	284	pterygodes	395
profluuium mulierum		proverbium	13	Ptolemæi Auletæ redi-	
21		provincia	330	tus	297
profluuium narium		proxeneta	427	puber	16
376		proxeneticum	288	pubes	30
profluuium, siue prolu-		pruina	322	publicanus	427
uium alui	379	pruna	225	pudendum	30
proiectura	193	pruncolum	97	pugil	456
proles	468	prunulum	ibid.	pugillar bipatens	3
prolyta	435	prunum	ib.	pugillares	ibid.
promontorium	335	prunum asinarium, vel		pugillus	300
promptuaria cella	176	asininum	ibid.	pugio	251
promptuarium	175	prunum cereum vel ceri-		pugna	257
promptuarium	nauis	num	ib.	pugna imaginaria	ib.
207		prunum Damascenum		pugna stataria	ib.
promulses	92	ibid.		pugnus	34
promus	447	prunum decumanum		puella	14
promus condus	ibid.	ibid.		puellus	ib.
promuscis	39	prunum hordearium		pueralius	464
pronuba	453	ibid.		puer	14
pronus raptus	374	prunum nanum	ibid.	puer abortiuus	15
propago	139	prunum passum	ib.	puer anniculus	ib.
propala	427	prunum rugosum	ib.	puer collactaneus	ib.
propenduli crines	23	prunum siluestre	ibid.	puer expositus	ib.
propinquus	467	prunus	146	puer lactens	ib.
propnigneum	183	prunus siluestris	ibid.	puer posthumus	ib.
propola	427	prurigo, pruritus	383	puer proiectitius	ib.
propolis	69	prymnesium	209	puer subdititius	ibid.
propugnaculum	348	alio significatu	ib.	puer succitius	ib.
propyleum	199	psalmus	310	puer subditus	ib.
prora	207	psalterium	307	puer supposititius	ib.
proreta	451	psaltes	436	puer suppositus	ib.
prore x	413	psecas	321, 453	puerpera	18
proruptio sanguinis		è pseudoacorus	122	puerulus	14
naribus	376	pseudomelanthium	120	pulegium	128
proscenium	180	pseudonarcissus	125	pulegium Martis	118
				pu-	

pulex aquaticus	72	pupula	25	
pulex	ibid.	pupus	14	
pulicaris herba	128	purificatio	328	
pullastra	56	purpura	67	Quadra 213
pulligo	170	purpurati	413	quadrans 295, 300, 302,
pullopremo, vel pullo-		purpureus color	171	304
premus	464	purpurissum	234	quadrantal 301, 302
pullus	51	pus	20	quadrantaria 17
pullus color	170	pufio	14	quadratus homo 390
pullus columbæ	59	pustula, morbus	385	quadriga 224
pullus equinus	46	pufula	82	quadrigarius 450
pullus gruis	60	pufula, morbus	384	quadriugi currus 244
pulmentarius cibus	79	putamen	97	quadriuium 343
pulmentarium	ib.	putamen glandis	146	quadrupes 37
pulmentum	ibid.	putare lanam	291	quadruplator 459
pulmentum piperatum		putare rationes	ib.	qualus 224, 231
ibid.		putator arborum	448	quæfitor 418
pulmo	28	puteal	346	quæstor ærarius 426
pulmonaria Vegetij		putei crepido	ib.	quartana febris 388
117		puteus	345	quartarius 302
pulmones	28	puteus iugis	346	quasillus 231
pulpa	19, 86	pyctatium seu pyctaci-		quercula 116
pulpa arboris	137	um eius significatus		quercula offic. 113
pulpa cassiæ	101	varius	3	quercus 146
pulpamentum	87	pyra	279	querquedula 54
pulpitum	180, 194,	pyrallis	59, 71	quinarius 293
278		pyrausta	71	Quinctilis 325
puls	79	pyrene	365	quincunx 300, 304
pultarius	223	pyrethrum	128	quincunx vsura 284
puluinar, & puluinariū		pyrethrum siluestre	ib.	quinquefolium 127
228		pyrgus	267	quinquercio 456
puluini	209	pyrimala	96	quinquineruia officin.
puluini torus	342	pyrites	364	127
puluisculi odorati	101	pyroboli	255	quinta chorda 309
puluinus 188, 193, 342,		pyrola officin.	124	quiris 253
351		pyropus	368	quiritatus 314
puluinus, & puluillus		pyrrhicharius	357	quisquiliata vestis 149
228		pyrrhocorax	59	quisquiliæ 136, 463
pumex	363	pyrrichius	12	quo instrumento in bel-
pumilio	56, 391	pythonici	464	lis olim quiq; popu-
pumiceus color	170	pyuleus	242	lus utebatur 308
punctim ferire	266	pyxidicula nautica	240	quotidiana febris 388
pupa	14	pyxidula, vel pyxidicula		
pupilla	25	238		
pupillus	472	pyrrhicha	457	
puppis	207	pyxis	238	Rabies 372

R

R E R V M O M N I V M

fabula	430	rationator, rationalis,	regula	272, 413
racemus	99, 140	rationariorum præfe-	regulus	60, 413
racoma	128	ctus	415	regulus serpens 74
radicalis Barb.	389	ratis	206	remedium 399
radicula	128	ratis scirpea	ibid.	remedium efficax, singu-
radices montis	334	raucedo	375	lare ib.
radius 33, 35, 100, 234,		raucitas & rauis	ibid.	remex 451
236, 302		rauidus color	170	remi manubrium 208
radius geometrarum		rauos color	ibid.	remis incumbere 211
273		recaluafter, recaluus	391	remis insurgere ib.
radius rotæ	245,	recensete exercitum		remo publicæ triremis
246	264			affigere ibid.
radix	107, 137	receptaculum	174	remora 65
radix dulcis	142	receptaculum omni-um		remora aratri offic. 142
radix Illyrica	122	purgamentorum vr-		remulco trahere 210
radix vnguis	35	bis	345	remulcus ibid.
radula	223	receptator, receptor		remulus 30
raia	68	464		remum agere 211
raia clauata	ibid.	receptor particularis		remum impellere ibid.
raia oxyrynchos	ibid.	vulgò	426	remus 208
ramale	135	receptus	263	renes 29
ramalia	328	recessus maris	351	repagulum 181,
ramentum	363	rechamus	271	200
ramex	380	reciprocatio maris	351	reparare 290
rami cornuum	39	recrementum	101, 358	repertorium 7
ramus	135	recuperator	425	repositorium 212
rana	68	recutitus	397	repotia 78
rana viridis	ibid.	redemptor	427, 438	alio significatu ib.
ranarum foetus	ibid.	redemptor causarum	464	repræsentare 290
ranunculus	128	redimiculum	159	res diuina 280
alia herba	ib.	reditus	284	refegmen 21
rapere in fomite ignem		rediuia vel reduuia	388	refex 140
225		refectorium cœnobita-		refina 137
raphanis	128	rum	177	refina lentiscina ibid.
raphanus maior	131	reformator vulgò	425	refina laricea, vellarigna
rapina	262, 342	refractio	268	ibid.
raptim ludere	268	refugo capillo nuda		refina oleosa 137
raptus	262	21		responsum 13
raptus, morbus	374	refusio maris	351	restio 441
rapum	128	regalia	328	restis 209
rapum porcinum	117	regina	413	rete 236
rapum siluestre	128	regio	330	rete grandi macula ib.
rapum terræ	117	regiones	331	reteiaculum ibid.
rapunculus	128	regius morbus	128,	rete rarum ibid.
rastellum	243	380		retia 237
rastrum	ib.	regnum	331	reticulata indago ibid.
				reticu-

reticulum	109, 159,	robustus	104, 185	rubicundus	170
164, 236, 268		robustus carcer	185	rubrica	361
retinaculum	209,	rogus	279	rubrica fabeilis	ibid.
247		romphæa	251	rubrica menia	ib.
retrimenta vuarum	100	rorarius miles	421	rubrica Sinopica	ib.
reus	430	ros	322	rubidus color	170
rex	413	ros Syriacus	102	rubus	142
rex Romanorum	vulgò	rosa	141	rubus Idæus	ibid.
ibid.		rosa Alabandica	ibid.	ructus	378
rex sacrorum	ibid.	rosa alba	ib.	rudentes	209
rex vini	477	rosa beatae Mariæ	111	rudarius	444, 456
rha	128	rosa canina	141	rudicula	223
rhabarbarum	officin.	rosa coroneola	ibid.	rudimentum	ponere
ibid.		rosa Græca Plinij	287	rudimentum	tyrocinij
rhabarbarum monacho-	124			deponere	ibid.
rum	123	rosa Hierichuntis, siue		rudis	216
rhamnus	142	Hierosolymitana		ruditus	314
rhaponticum	128	111		rudus	189
rh-coma	ib.	rosa Iunonia	124	rudus nouum	190
rheda	245	rosa milesia	141	rudus vetus	ibid.
rheno	155	rosa odorata	ibid.	rudus rediuuium	ibid.
rheon	128	rosa pallida	ibid.	rubra rufus	391
rhomboides	68	rosa purpurea,	ibid.	ruffus color	169,
rhombus	ib. 231	ibid.		170	
rhoncus	315	rosa siluestris	ibid.	170	
rhus coriaria	146	rosatus Anglicus	292	ruga	159
rhytum	302	roseus color	170	rugæ frontis	22
rica	159	rosio stomachi	377	rugitus	314
ricinum vel ricinium		rosinarius	123	ruma	39
155		rostrum	39	rumen	ib.
ricinus	71, 128	rostra nauium	207	rumex	126
ricula	159	rostrum ciconiæ	120	rumex acutus	123
ridica	141	rostrum auium	51	rumex satiuus	ib.
rigor	374, 390	rostrum porcinum	111	rumpus	139
rima	201	rostrum vectis	271	runcina	244, 274
ripa	353	rota	47, 245,	rupicapra	49
riscus	230	271		rupis	34
alio significatu	ib.	rubecula	60	ruricola	447
rituales libri	278	rubellio	60, 65	rus	337
riualis	472	ruber color	170	ruscus	146
rius	354	rubeta	68, 74	ruscus siluestris	143
robigalia	329	rubia	129	russus color	170
robigo vel rubigo	138	rubia tinctorum offici-	ibid.	rustica perdix	57
robor vel robur	146	nis	ibid.	rusticula	ibid.
roborarium	341	rupicapra	49	rusticula minor	ibid.
robur	185	rubicilla	60	rusticus	447

R E R V M O M N I V M.

ruta cæsa	212	sacramentum dicere	salictum	342	
ruta muraria	110 264		salientes	347	
rutabulum	236	sacrarium	275	salillum	213
rutellum	ibid.	sacrificus, sacerdos, sa-	salinæ	336	
rutilus color	170	cricola	411	salinarum strues	ibid.
rutinalis	130	sacrilegus	464	salinum	213
rutrum	243, 273	sacrum	280	salis frustulum seu gra-	
		sacrum familiæ solenne	num	80	
	S	ibid.	salis flos	88	
		sacrum gentile	ib.	salispuma	360
Sabina	142	sacrum publicum	ib.	saluua	20
fabulo	332	sacrum opertaneum	saluua siderum	102	
fabulum	ibid.	ibid.	saluuaris	128	
faburra	206	saga	464	saluunca	123
facharum	88	sagena	236	salix	146
faccularij	464	sagina	76	salix Amerina	142
alio significatu	ib.	saginarium	182	salix equina	118
facculus	164	sagitta	239, 253	salmiarij	455
facculus scorteus	75	sagittalis	21	salmo	68
faccus frumentarius		sagittarij	421	salniter	360
224		sagum	153, 155	salsamenta	61
faccus niuarius	ibid.	sagum cucullum	153	salsamenta macerare	
faccus vinarius	ib.	sagum villosum	ib.	quid	ibid.
saeculum vel seculum	323	sal	87, 352	salsamentarius	445
facellum, sacrarium		sal Alexandrinus, luci-	360	salsamentum	84
276		sal condimentaneus	87	salilago	93
sacerdos primaria	417	sal fossilis	88	salugo	ib.
sacerdotium	281	sal fossilis, natiu ⁹ , saxeus	359	salugo, quasi terræ	
sacerdotium auitum,	360			salsum	405
gentile, gentilitium		sal fossitius	88	saltator	457
ibid.		sal fusilis	ibid.	saltuarius	448
sacerales	53	sal Indus	88	saltus	341, 374
sacer ignis	384	sal popularis	ibid.	saluia	129
sacer morbus	373	sal purus	ibid.	saluia agrestis	130
sacoma	299	salamandra	74	saluia Romana	121
sacra fistula	32	salar	68, 69	salutaris herba	123
sacra spina	33	salarius	445	salum	352
sacramento absolueret alio significatu	445	salebra	335	sambuca	307
milites	264	salgama	93	sambucus	146
sacramento dicere	264	salgamarius	445	samiarij	455
sacramento obligare mi-	ibid.	salgiarem in modum epu-		samniones, vel sannio-	
litem		lari	78	nes	465
sacramento teneri	ib.	salicaria	124	samsa	100
sacramentum, sacramē-		sagmen	132	samsucus	110
tum militare	256			sanamunda Barb.	120
				sancti	

sancti Spiritus	107	fatua	107	scapus	107, 140, 235,
fic.	130	fatrapa vel fatrapes	414	192	
sandalium	162	fatrapia	330	scapus scalarum	201
sandaraca factitia	362	faturreia	129	scarabæus	70
sandaraca	Græcorum Saturni filia,	antiquorū	scarabæus	Lucanicus	
358	388		ibid.		
sandapila	279	satyra	10	scarificatio	403
sandapilarius	412	satyriasmus	380	scariola offic.	121
sandapilarum	faber	satyrion officinarum		scatebra, scatebræ	346
ibid.	126			scatuncellus Barbarorū	
sandarax	136	saxeï carbones	vulgò	132	
sandyx	361	332		scaturigo	346
sanguinaria	128	saxum	334, 362	scaurus	396
sanguinis eiection, reie-		saxum manuale	362	scelerata	128
ctio, expuitio	376	saxum viuum	ib.	scelotyrbæ	383
sanguineus color	170	scabellum	214	scena	180
sanguis	20	alio significatu	ib.	scenographia	173
sanguis draconis offici-		scabies	383	scenicus	437
narum	361	scæua, scæuola	398	scheda	5
sanguisuga	72	scalæ	201	schedia	206
sanies	20, 93	scalæ cochlides	ibid.	sceptrum Morionis	132
sanies oleæ	93	scalæ erismate	fultæ	schidia	274
sannarum tria genera	ibid.			schidia vel schidiæ	137
465		scalæ gestatoriæ	ibid.	schœnophilinda	270
sapa	91	scalmus	207	schœnoprasum	128
sapiens arbor	145	scalaris forma	201	schola	179
sapo	234	scalpellum	6	schœnus	304
sapphirus	369	scalpellum vmbilicariū		scilla	129
sarcinator	443	239		scintilla	225
sarcinæ	261	scalpellus	239	sciographia	173
sarcophagus	366	scalprum	275	scipio	226
sarculum	243	scalprum chirurgicum		scirpus	122
sarda	68	239		scirrhus	385
sardiana glans	98	scalprum librarium	6	scirroma	ibid.
sardius lapis	369	scalprum sutorium	235	scitamenta	76
sardoniana herba	128	scalpurigo	383	sciurus	49
sardonix	369	scamnum	214	sclopus, siue stlopus	
sarissa	252	scandix	129	255	
sarmentum	140	scandulaca	126, 130	alio significatu	ibid.
Sarracenicum triticum	scandulæ	197	& 315		
vulgò	105	scandulæ fissiles	ibid.	scobina	238
sarracum	245	scandulæ robustæ	ib.	scobs	138, 363
sarranus color	171	scandularius	442	scolopax	57
sartago	212	scapha	24, 205	scolopendra	72
sartor	443	scaphe	203	scolopendria officin.	
satelles	429	scaphium	203, 230	127	
				scolo	

R E R V M O M N I V M

scolopendrium	129	scutica	248	segetalis	120
scolopomachœrium		scuticæ	186	segmen	80
242		scutula	72, 189,	segmenta	157, 363
scombrus	68	254		segmentarius	444
scopa regia	146	scutulatus color	169	segmentum	62, 80,
scopæ	226	scutum	249	233	
scoptula operta	33	scutum Amazonicum		semina	362
scopulus	334	250		selenites	364
scopus	344	scyphus	215, 217	selibra	300
scordium	129	scythica	142	seliqua	301
scoria	358	sebum	40	selia	214
scorpio, vel scorpius	74,	secale	104	sella familiaris	ibid.
255		secamenta	362	sella gestatoria	ibid.
scorteæ	164	secessus	336	sella plicatilis	ibid.
scortum	17, 462	seclusa	280	sembella	294
scoria	493	secluforium	182	semen	100, 102,
screatus	378	secretarij vulgò	415	108	
scriba	416	sectiles tabulæ	197	semen Cereale	104
scribæ	ib.	sectiles tabularum lami-		semen genitale	20
scriblita	83	næ	ibid.	semi aureus	292
scriniarius	440	sector	428	sementis	103, 339
scrinium	230	secula	244	semibraſdenarium	293
scriptorius cultellus	6	secunda	32	semicinctum	164
scriptulum, & scripulum		secunda vigilia	329	semicyathus	302
301		secundaria fercula	93	semideus	414
scriptura	6	securiclæ	272	semimedimnus	302
scripturarius	416	securis	274	semimas	395
scrobs	333	securis Amazonia, Ro-		semina	95, 134
scrofala Barb.	383	mana	253	seminalis	128
scrofularia minor	116	securis foramen	274	seminaria	449
scruporum	duodecim	securis manubrium		seminarium	340
lufus	267	ibid.		semina vinacea	96
scrophæ	49	sedentarius; sellularius		semiobulus	293
scrotum	31	438		semipes	304
scrupus	13, 362	sedes	31, 214	semis	294
scruta	212	sedigitus	398	semisſis	294, 304
scrutarius	428	sedile	214	semisſis homo	463
sculponeæ	160, 162	sedimentum	101	semita	343
sculptile	276	sedum maius	129	semitertiana	390
sculptor	442	sedum minus	ibid.	semitonium	311
sculterus Barb.	vulg.	sedum tertium	ib.	semitonium minus	
425		seges	338	ibid.	
scurra	465	seges 103. alia significa-		semituir	396
scutale	254	tione	ibid.	semodius	301
scutati	4.1	seges restibilis	339	semper viuum	129
scutella, scutula	220	segestria	5, 230	semuncia	301
				senæ-	

I N D E X.

senatores	424	sera	200	sesquipes	303
senatus		ib. serapium	403	sestertius & sestertium	
Senecæ subitæ opes		serena tempestas	319	294	
298		serenum cœlum	ibid.	sesuium	120
senecio	10, 118	serenitas	ibid.	sera	39, 237
senex	16	seria	219	seraceum cribrum	224
senex recoctus		ib. serica blatta	165	seuum	40
senio in tessierario ludo		sericarius	443	sextans	295, 304
267		serica subligaria	153	sextans vel sestans	301
sentietum	342	serica vestis	151	sextarius	ibid.
sentina	207	sericum	98, 165	Sextilis	325
sentinare	ibid.	seris	121	sextula	301
sentis	142	sermo	312	sibilus	313
sepes, sepimentum, septū		sermo adstrictus, ligatus	sica		251
347		numerosus	ib. sicarius		465
sepes	27	sermo medius	ibid. sicera		91
sepes dentium	ib.	sermo solutus	ibid. sicilicus		301
sepia	68	serotinum	119	sicinnista	437
sepium	ib.	serpens	73	sicilirepratum	119
sepimentum fabrile		serpens, morbus	384	siclus argenteus, vel He-	
347		serpentaria maior offic.	braicus		293
sepimentum ligneum	118		ficula		30
ibid.		serpentaria minor	112	fidus	317
sepimentum militare		serpentaria nonnullorū	fidera		316
ibid.	118		fidera errantia	ibid.	
sepimentum virgultreum		serperastra	241	fidera palantia	
aut spineum	ibid.	serpillum	129	fideratio	138, 373,
seplasia, & seplasiarius		serra	274	437	
434		serra præliari	264	fiderites	363
seps	71, 73	serrago	138	figilla	366
seps multipeda	71	serrarius	442	figilla plutealia	ibid.
September	325	serratula	113, 116	figillaris cera	9
septentrio	321	serrula campana	125	figillaria	277, 328
septum	238, 345,	sertum	109	figillum	9, 30
347		serui Brutiani	453	figillum Lemnium	306
septum transversum	28	seruia	109	figillum Salomonis offi-	
septunx	300	seruiliæ margaritæ	298	cinarum	127
sepulcretum	276	serum	92	figlæ	9
sepulcrum	279	serum lactis	ibid.	figlus	195
sepulcrum familiare		seruus	453	figma	212
ibid.		seruus supellecticarius	figna		278, 366
sepulcrum hæreditariū	ibid.		figna erecta		262
ibid.		sesamina officula	34	figna, figna militaria	
sepultura	ibid.	seiscuncia & sexcunx	261		
sepum	238	301	figna supina		162
sestester	425	sesquihora	330	signifer	419
				signum	

R E R V M O M N I V M

signum	9, 276	siphac	30	solenne	sacramentum
signum dare	buccina	sipho	347	257	
264		sipatum	210	solennia funerum	280
fil	361	siphon	219	solidago offic.	131
filentiarij	415	siphunculus	220, 347	solidarius	427
filentium noctis	330	siphylis	382	solidus	292
filer	146	sirapa	403	Sol: oculus	126
filex	364	sirpiculus	236	solitudo	336
filicernium	16	siser alterum vel secun-	solium	184, 214	
filicia	119	dum	130	solax lana	167
filicula	ib.	siser Plinij	ibid.	solstitium	324
filigo	104	fistrum	308	solstitium	brumale
filiqua	106, 108	fisybrium aquaticum	ibid.		
240		130		soluere, & soluere ora	
filiqua Ægyptia	100	siticines	437	vel oram	210
filiquæ	100, 108	sittybus	6	soluerenauem	210
filiquastrum	115, 127	situla	217, 272	solum	173, 188, 336
filo, filus	393	sium	130	solum argillosum, pin-	
filua	341	smaragdus	369	gue	337
filua cædua	ibid.	smegma	234	solum accliue	336
filuæ mater	127	smilax aspera	130	solum cereale	83
filuia	60	smilax horrensis	106	solum exuccum, perari-	
filurus	68	smilax læuis	130	dum, siccanum, siti-	
fima	193	smilium	235	culosum, sitiens	337
simia, vel simius	49	smiris	363	solum herbidum	ibid.
simila	104	smyrnium	130	solum irriguum, vdum	
similago	ibid.	sneppa nostras	57	336	
simo	393	soboles	134	solum vliginosum	ibid.
simpulum	217, 278	sobrini	470	somniorum	interpres
simulachrum	276	soccus	161	434	
simus	393	socer	471	sonchus	130
sinapis	129	socia thori	ibid.	sonor	312
sinapisinus	402	socrus	ib.	fonticus morbus	373
sinciput	21	socrus magna	ib.	sonus, vel sonitus	312
findon	166	sol	318	sophia offic.	131
singultus	378	solanum	130	forbum	98
sinopsis	361	solanum lethale	ibid.	forbus	147
sinistra manus	34	solanum mortale	offic.	fordidus	469
sinuare arcum	254	ibid.		forex	49
sinum lactis	246	solamen	vesicarium	foror	469
sinum, vel sinus	221	120		fororiare quid	28
sinus	24, 107, 157,	solatrum officin.	130	fors	284
158, 386		solpanella offic.	114	fors nautica	ibid.
sinus mammarum	28	solea	68, 161, 163	fors traiecitia	ibid.
siparium scenicum	210,	solea ferrea	248	fortes	13
212		soleæ lignæ	162	fortilegus	461
				fostrum	

I N D E X.

sostrum	288	sphyrena	68	spolium serpentis	78
soteria	328	spica	103.123	sponda	227
spadiceus color	170	spica mutila, vel mutica		spondæus	12
spadix	135.170	103		spondi auli & spondiales	
spado	55.397	spica nardi	123.125	437	
spado equus	44	spicæ allii	108	spondulæ	305
spanus color	170	spiculator	429	spondyli	32
sparganium	130	spiculis ludibrium	obii-	spongiæ	112.226
spargere vulnera	254	cere	266	spongites	364
spartum	142	spiculum	253	sponsor	430
sparus	253	spiculum, in hasta	252	sporta	232
spasma & spasmus	374	spina	61.136.	sportula	285
spasmus Cynicus	ib.	232		alio significatu	ib.
spatha	223.241	spina acuta	147	spuma	2
spathomela	240	spina alba vel regia		spuma arida maris	
spatula foetida officina.	131			360	
133		spina appendix	146	spuma Bataua	234
spatulæ	33	spina dorsi	32	spurius	468
specillum	232.240	spinachium, vulgò	131	sputum	20
specillum latum	ib.	spinetum	342.347	squamæ loriceæ	249
specillum vulnerarium		spinter	233	squamma	62
ib.		alio significatu	ib.	squammeæ	21
spectacula	180	spinus	53	squatina	68
spectrum	408	spira	83.158. 159. 192.	squilla gibba	ib.
specula	335	209		squinantum officinarū	
specularia	364	spiraculum	333	122	
specularis lapis	ib.	spiraculum ditis	ib.	stabularius	444.455
speculator	422	spiramentum	183	stabulum	174.181
speculi theca	232	spiramentum animæ		stacte	101.137
speculum	ib.	20		stadium	303
speculum asini	364	spiramentum cavernæ		stagnum	354
specus	332	333		stalagmium	232
spelæum	ib.	spiramentum folliis		stamen	107.166
spelæum ferarum	333	275		stannum	358
spelunca	332	spiritus	320	stamina	206
sperma balenarum, sper-		spiritus ætherei	409	stannarius	442
maceti, offic.	360	spissamentum	403	stapes	248
sphacelus	130	splen	29	stapes ferreus	162
sphenopogon	394	splendor	168.316	stapia	248
sphæra	269	spleneticus	396	staphysagria	138
sphæristerium	184	splenium	241.404	stataria herba	127
268		spodium vulgare	360	stater	292.293
sphærolæ precatoriæ		spodos Plinii	ib.	statera	299
281		spoliarium	184	staticuli	270
sphondylium	130	spolium	262	staticulum	245.148
				statio	

R E R V M O M N I V M

statio	261	stips collatia	ib. strophium	102. 117
stationes	131	stipula	103 strophus	253
statio nauium	350	stiria	321 structor	440 477
statiua , castra statiua stirps		stiuia	134 structura	187
261		stola	242 struma	383
stator	429	stoliditas	148 strumea	128
statua	276	ib. stolones	372 strumosus	395
statua parilis	442	stomacacce	434 struppus	207
statuarius	141	stomachus	383 struthio	60
statumen	206	stomoma	29 struthio camelus	ib.
statumina	190	storea	358 strychnus	130
statuminare rudus	390	strabo , vel strabus	230 stultitia	372
status morbi	388 392	stragula vestis	stupa	167
steatoma	192.280	stragulum	stupor	372
stella	68.317	stramen	229 stuppea flamma	255
stella comans	317	stramentum	228 sturio, vulgò notus piscis	
stella crinita	317	strangulatus vuluæ	103 63	
stellæ errantes	317	stranguria	ib. strunus	60
stellatura	75 381	stratiotes	stylobata	192
stercus	20.358	strator	stylus	6. 136
stereobata	192	stratum	380 styrax rubea	102
sternutamentum	403	strena	115 suasus color	170
sternutamentum , ster-	379	strepitus	455 suaue	406
nutatio	128	stria	247 sub corona vendere	
sternutamentaria	182	striæ	288 291	
sterquilinium	180	stricturæ	313 sub corona vanire	ib.
stibadium	359	striges	158 subdiale	178
stibium	43	strigil vel strigilis	193 subdialis inambulatio	
sticte	387	248	358 179	
stigmatias, stigmaticus,	465	strigosus	193.408 suber	147
stigmofus	321	strix	subeth	374
stilla	ib.	stridor	subex pedaneus	248
stillicidium	429	stridor dentium	391 subgrunda vel suggrun-	
stipator	359	rotarum ibid. ferræ i-	462 dia	194
stimmi	264	bid.	313 subiugium lorum	247
stipendia facere	287	stridor patellæ	ib. sublicæ	196
stipendium	264	stridor gutturis	subligaculum	160.
stipendio obligare mili-	287	stridor suis	ib. subflauus color	169
tem	ib.	strobilus	315 subligar	160
stipendium merere	135	stroblita	ib. sublinguium	27
stipes	107	strophæ	115 subniger color	172
stipes herbæ	287	strophium	83 subscudes	272
stips			2 subscudes ferreæ	ib.
			164 subscus ferrea	202
			subsellia	

I N D E X.

subsellia templorum	277	suggestum, & suggestus	277.281	nia	ib.
subseffor	465	suggestus comæ	23	supplicatio ad puluina-	ibid.
subseffor alieni matri-	458	sugillatio	374	ria	281
monii	285	sugimen	30	suppositorium Barb.	
subsidia	320	sugus	20	405	
subsolanus	380	suile	181	suppressio nocturna	
substillum	187	sulci aquarii	345	374	
substructio	ib.	sulcus	339	sura	35
substructio insana	166	sulphur	360	surculus	134
subtemen	156	sulphur factitium, siue	ibid.	surdaster	395
subucula	235	mortuum	ibid.	surditas	375
subula	39	sulphur fossile, & viuum		surdus	394
subulæ	442	ibid.		susceptor	472
subulcus	49	sulphur ignem non ex-		suscitabulum	225
subulo	348	pertum	ib.	suspiriosus	395
suburbium	436	sulphuraria	336	suspirium	314
succentor	40	sulphurarius	442	376	
succerda	84	sulphuratum	225	sus	49
succidia		sulphur sacrum	322	sus grandinosus	ib.
succingens membrana		sumach offic.	146	susurro	469
30		sumen	30.85	susurrus	313
succinctorium	164	summa	284	sutile capillamentum	
succinum	365	summa morbi	390	22	
succio	97	summam cauere alicui		futor	444
succuba	18	290		futrina	175
succula	172	summam salutem peri-		futura cranij	21
succus	20	clitari	266	fycophanta	459
sudamina, morbus		supellex	212	syllabus	7
324		supercilium	25.192	symbolum	7.77.263
sudarium	164	supercilium ostij	ib.	sympasma	402
sudatorium	184	supercilium Veneris	131	symphonia	131.310
sudes vel sudis	246	superhumerales	154	symphoniaca	121
sudis	68.141	superi	407	symphoniacus	451
sudor	20	superliminare	199	symphytum	131
sudum	4	superpondium	300	sympinium	216
suffibulum	152	supinus vel posterganeus		sympuuium	ib.
sufficere lanam medica-		raptus	374	synaxis	281
mentis	168	suppara velorum	210	synchrisma	404
suffimen, suffimentum,		supparum		syncope	377
suffitio, suffitus	404	157		syngrapha	7
sufflamen	246	suppedaneum	214.	syngraphum	ibid.
suffrago	38	277		synodica	217
suffusio oculorum		supplicatio	281	syntecticus	395
374		supplicatio ad lectisternum		syntexis	377
				syn-	

synthesis	148	talentum	Ægineticum	tectum	testudineatum	
syрма	158	ibid.		ibid.		
syrtēs	352	talentum Atticum	297	tēda		227, 230
syrtites	369	tali	266	teges		230
syrupus	403	talitrum	34	tegula		189, 197
systema	311	talorum iactus	266	tegula deliciaris	ibid.	
		talpa	49	tela		166
		talus	35, 266	telamones		198
		talus pronus	ibid.	telephium		386
		supinus	ib.	tella		224
Tabanus	70	tamarindus offic.	101	tellina		68
tabellæ	8	tamariscus	145	telonium		350
tabellarius	455	tamarix	ib.	telum		248, 377
taberna	173	tamus	114	tellus		317
taberna carnaria	350	tanacetum aquaticum		tellus, terra		330
taberna diuersoria	174	128		temetum		88
taberna libraria	173	ib.	tanacetum offic.	126	temo	245
taberna meritoria	ibid.	128		tempe		340
taberna vinaria	ibid.	128		tempestas		319
tabernacula	261	tapete, tapes, tapetum		tempestas, barathrumq;		
tabernarius	444	229		macelli		461
tabes	377	tapus barbatus	offici-			
tabidus	395	narum	132	templa		195
tablinum	176.	aliud	taraxocon offic.	130	templum	276, 318
ibid.	tertium	ibid.	tarchon	ib.	131	tempora
tabulæ	2	tarda		60	tempus	323
alio significatu	7	tarditas aurium	375	tempus	subsecium	
tabulæ accepti &	ex-	tarsus	36	ibid.		
penſi	1	tartarus	Barbarorum	tempus	succisium	
tabulæ auctionariæ	13	93		ibid.		
tabulæ nouæ	2	tarum		102	tenasmus, & tenesmus	
tabulæ publicæ	ibid.	tasconium	332	379		
tabularium	176	tassus vel taxus offic.	47	tendo		19
tabularius	416	tauræ	186	tendicula		237
tabulata	207	taurus	49	alio significatu	ib.	
tabum	20	taurus, auis	54	tenebræ		322
tænia	152, 157	taurus, insectum	70	tenebrio		463
tædiger	412	taxus	147	tenor, vulgò		436
tænia	194	tecolithus, lapis	364	tenfarias		455
tæniæ	73	tectorium	187	tentigo veretri		380
tænia maris	352	tectum	195	tentipellium		402
taffeta vulgaris	149	tectum displuiatū	ib.	tentoria		261
tages	131	tectum imbricatum	ib.	terebinthus		147
talea	134, 221	tectum pectinatum	ib.	terebellum		275
taleas inhumare	134	tectum scandulare	ib.	terebra		ib.
talentum	297	tectum regulaneum	ib.	teredo		73
						tergum

I N D E X.

targum	33	testamentarius	416,	thorax æneus aut ferreus	
tergus	38	466		249	
termes	73, 135	testes	31	thous	43
tentum	30	testudo	24, 68, 197,	Thracius lapis	366
terminalis lapis	344	255		thraſo	466
terminalium	120	testudo caua	306	threnus	10
terminus	181, 343	testudinis operimētum		thuribulum	278
termus	73	68		thus terræ	116
terra	317, 330	testum	68, 238	thusca calceamentū	161
terra ampelitis	332	testus	183, 223	thymba	129
terra assulosa	331	tetanus	374	thymiama	102
terra Cimolia	ib.	tetradrachmum	293,	thymus	131
terra ferax	ibid.	295		thymus, thymaion	387
terra fertilis	ibid.	tetrao	56	thynnus	68
terra figularis	ib.	tetrax	60	thyrsus	107
terra Lemnia	ib.	tetrix	56	tiara	158
terra pharmacitis	332	tetrobolum	294	tibia	35, 305
terra sigillaria	331	teutiomalache	131	tibia gingrina	ib.
terra sigillata	361	textor	443	tibia miluina	ib.
terræ ouis, superficies		textrina	175	tibia puellaria, siue pu-	
332		thalamus	178	ellatoria	ibid.
terræ-motus	332	thalassinus color	171	tibia vasta	ibid.
terræ-motuum genera		thalassio	9	tibia vtricularis	ibid.
121		thalictrum	131	tibiæ dextræ	306
terræ quassatio	322	theatrum	180	tibiæ ligula	ibid.
terræ supercilium	109	theca arenaria	13	tibiæ longæ	305
terræ tintinnabulum		theca calamaria	6	tibiæ Phrygiæ	306
124		theca cultellaria	213	tibiæ Sarranæ	ib.
terræ tuber	334	theca puueraria	13	tibiæ sinistræ	306
terræ vber	337	thelephium	129	tibialia	160, 256
terram desiderare quid		thenar	33	tibiarum genera	305
333		thenſa	278	tibicen	10, 437
terriculamentum	408	thecologus	433	tibicines	198, 234
territorium	331	theristrum	158	tibicines plagarij	237
tertiana, tertiana febris		thermæ	354	tigillum	196
388		thermaſtris	238	tignarius	441
teruncius	295	thermopolium	175	tignus vel tignum	196
tessera	189, 221, 263,	theron	43	tigris	44, 49
266		Theſſalicus color	171	tilia	146
tesserarius	417	thlapſi	131	tinctura	167
tesserarius ludus	266	thlapſi alterum	ib.	tina	219
tesqua	336	tholus	198	tinca	68
testa	62, 190	thoracium	210	tinctus	167
testacei piſces	62	thoracopœus	442	tinea	73
testæ	ibid.	thorax	28, 157, 249	tinearum epulas	75
				tinni-	

R E R V M O M N I V M.

tinnitus	319	topiarius	448	trama	106	
tinnunculus	33	toral & toralium	228	trames	343	
tintinnabulum	278	torcular	22	tranquillitas	119	
tipula	72	torculus, torcular, tor-		tranquillitas maris	ib.	
titan	318	cularium	202	transenna	201, 210,	
tithymallus	131	toreuma	367	226		
titio	225	toreuta	442	transfuga	423	
titulus	7	tormentum	379	transtillum	196	
toga	155	tormentum æneum		transstra	195, 207	
toga Phryxiana	156	254		transuersaria	198	
toga palmata	ib.	tormina alui	379	trapes	203	
picta	ib.	tornio	442	trapetum	ibid.	
toga pinguis	154	tornus	273	trapezophorum	213	
toga prætexta	155	torpedo	69	tremor	382	
toga pura	156	torpor	373	trepidarij equi	45	
toga vitrea	154	torquatus	58	tressis	295	
togatus vulturius	430	torquilla	ibid.	triboli siue tribuli	255	
tolleno	271	torquis	233	tribrachys	12	
tollutim capere incessus		torrens	354	tribulum	245	
46		torris	225	tribunal	350	
tollutim incedere quid		torosus	390	tribunus ærarius	426	
ibid.		tortor	459	tribunus armamentarij		
tomaclum	85	torulus	132, 192	417		
tomentum	165	torus	19, 86, 180, 192,	tribunus militum, vel		
tomentum Circense	209, 227			militaris	ibid.	
165		torus manus	33	tribunus plebis	424	
tomentum Leuconicum		trabea	156	tributum	283	
165		trabes	195	tricæ	25	
tomices	248	trabes compactiles	196	trichilum	221	
alio significato	ib.	trabes euerganeæ	ib.	trichomanes	131	
tomici	26	tractatrix	453	triclinium	177	
tomus	5, 62	tractus	330	tridens	237, 243	
tomus aselli	69	tradux	139	triennium	323	
tonitru	322	tragacantha	131	triens	294, 300,	
tonitruum	ibid.	tragelaphus	49	304		
tonsa	208	tragematopola	446	trientalis materia	300	
tonfilla	ibid.	209	tragemata	93	trieteris	323
tonfilla	27, 376	tragematotheca	239	trifolium acetosum		
tonser	452	tragicus	433	126		
tonstrina	175	tragœdia	13	trifolium acutum, bitu-		
tonus	168, 311	tragœdus	433	minosum, odoratum		
toparcha	414	tragula	236	131		
topazius	369	tragus	24	trifolium humile	122	
tophus	363	traha, vel trahea	245	trifolium odoratum,		
topiaria	109	traiectio, traiectus	354	vulg.	124	

I N D E X.

trifolium pratense	131	trulleum	214	tunica interior	156
triglyphi	193	trunculi	79, 85	tunica intima	ib.
triobolus	293	truncus	18	tunica lati clauī	ibid.
tripus	222	truncus arboris	135	tunica manicata	156
triremis	205	truta	69	manuleata	ib.
trissago	116	trutina	299	tunica molesta	186
trissago vel trixago	pa-	trutina Campana	ib.	tunica rugosa, striata	
lustris	129	trutina momentana	156		
tristega	173	ibid.		tunica talaris	ibid.
trifulcum telum	322	trutina monetaria	ib.	tunicæ purpura latior	
trifulcus ignis	ibid.	trytodoxe	300	156	
trite diezeugmenon	312	tuba 305. quorum inuen-	turben	269	
		tum	ib.	turbinati pisces	62
trite	309	tuba classis	ibid.	turbo	183, 269,
trite hyperboleon	312	tuba ductilis	ibid.	320	
trite synemmenon, vel		tuba præliaris	305	turbo, avis	58, 59
syzeugmenon	312	tuber	383	turbo, piscis	69
tritici vitium	104	tuber arboris	138	Turcicum triticum,	
triticum	ibid.	tuber terræ	117	vulgò	105
triticum robum	ibid.	tubercula	33	turdus	60
triticum seranium	ib.	tuberculum superficiari-	turio	134	
triticum filigineum		um	386	turma	260
ibid.		tuberes	97	tarricula	267
triticum trimestre	ib.	tuber	117	turris	348
triton	281	tubicen	419	tursio	69
triuium	343	tubulus	346	turtur	60
trium literarum homo		tubus	32, 346	turulus	152
460		tubus rotæ	246	turunda	241
triuncis	295	tucetum	85	turundæ	80
trochilus	60	tudes	275	tus	278
trochiscus	403	tudicula	223, 235	tuscum fictile	218
trochlea	271	tugurium	173	tuscus catinus	ib.
trochlea polyspastos		tumor	383	tussilago	132
ibid.		tumulus	279, 334	tussis	376
trochæus	12	tumulus arenarius	334	tussis sicca	ibid.
trocta	69	tumulus honorarius		tutela nauium	207
trogodytes passer	60	280		tutor	431
tropæum, vel trophæum		tumulus inanis	ib.	tutuli	23
262		tumultus	314	tutulus	152
trox	73	tunetanus flos	131	tylus	72
troyæ lusus	258	tunica	156, 249	tympanista, vel tympa-	
trudes	208	tunica acini	100	nites	419
trulla	217, 230,	tunica alimentis igni-	tympanites	381	
273		um & illita & intexta	tympanotriba	419	
trulla ferrea	256	186	tympanum	202, 246,	271,

R E R V M O M N I V M

271, 308, 368		valuulus	106	vefticularius	466
tympanum	circinatum	vanellus, vulgò	55	veftigal	284
202		vaniloquus	458	veftis	200, 247;
tympanum	fastigij	vannus	236	271	
194		vappa	89,	veftis rostratus	ibid.
tympanum	valuarum	463		vector	452
200		vaporarium	184	vehiculum	244
typha	105, 132	varæ, vel vari	237	vehiculum cameratum	
typographus	438	vari	384,	ibid.	
typus	366	387		vehiculum meritorium	
Tyrius color	171	varicosus	399	ibid.	
tyro	420	varius, piscis	69	vehiculum trufatile	
tyrocneftis	223	varix	383	245	
tyrotariehus	83	varus	397	vehinaftum	120
tyrrhena vincula	360	vas, vadis	430	velamina	229
tyrrhenicum fandaliu		vas, vafis	218	vela regia	229
160		vas Aretinum	ib.	velaria	ibid.
tyrfio	69	vas coquinarium	221	velarium	ibid.
		vas efcarium	220	veles	421
	V	vas fictile, figlinum, lu-		velificari	210
		teum, famium, testa-		velitaris pugna	258
Vacca	50	ceum	218	velitatio	ibid.
vaccinium	98	vas futile	ibid.	vellus	39
alio fignificatu	ib.	vas incruftare	219	vellus fuccidum	40
vacerra	248	vas pelliculare	ib.	velorum finus	210
vadum	352	vas operculare	218,	velum	ibid.
vagina	103,	219		vena	19,
252		vas Samium	216	332	
vaginipennes	69	vasa	31	vena fontis	346
vagitus, vagor	315	vasa colligere, conuafare		vena pulfatilis	19
vagus	460	265		venabulum	237
valeria	53	vasa conclamare	ibid.	venalitiu, venalitiarius	
valeriana vulgò	127	vasarium	183	403	
valetudinarium	174	vasillus Barb.	430	venator	450
valetudo	869,	vasatus	396	venefica	464
370		vascularius	442	veneficus	466
valetudo mentis	371	vasculum	219	venenarius	ibid.
valgus	397	vates	433	venenum acre	405
valli	237	vatia, vel vatius	397	venenum	167,
vallis	334	vatinio	463	405	
vallum	349	vber	28	venenum lethale, mor-	
vallus	196,	vbera	347	tiferum, præfentaneu	
247		vdo	161	ibid.	
valuæ	200	vdones Cilicij	160	venenum rerum omniu	
valuæ bifores	ib.	veftabulum	244	356	

Veneris

I N D E X.

Veneris stella	316	verminosus	396	versus laxus	11
Venetus color	171	vermis	69	versus longus	11
venter	30	verna	453	versus mutilus	11
venter collatiuus	ibid.	vernatio	73	versus pentameter	11
venter sesquipede	exstās	verpus	30.397	versus Pythius	11
ib.		verpus, digitus	34	versus reciprocus	11
venti herba quorundam		verres	49	versus retrogradus	11
110		verriculum	236	versus Rhopalus	11
ventilabrum	236	verruca	387	versus serpentinus	11
ventricosus, ventriosus, verruca pensilis			ib.	versus simplex	11
ventrosus	396	verrucaria nonnul.	115	versus sonorus	11
ventriculus fartus	85	verrucaria officinarum		versus staphylinus	11
ventriculi fundus	29	Hetruriae	110	versus strepitus	11
ventriculi os	ib.	verruca sessilis, vel formi		versus teres	11
ventriculus	ib.	cans	387	versus truncus	11
ventus	320	verrucosus	398	vertagus	44
ventus altanus	ib.	verruculata	21	vertebrae	32
ventus ferens, secundus versatile	tympanum			vertex	11.107.135
ib.	271			vertex, vel vortex	313
ventus textilis	154	versiculus	11	verricilla	309
Vnnus in tessellario ludo		versura	339	verticuli	32.309
267		versuram facere	290	verticillus	201
ver	323	versura soluere	ib.	verticulum	ib.
veratrum album	132	versus confragosus	11	vertigo	371
veratrum adulterinum	versus	10.270.304	veru		213
117		versus æquiococus	11	veruactum	338
veratrum nigrum	132	versus caput	11	veruculum	223
verbasculum	ib.	versus delumbis	11	veruecina	86
verbena	109	versus dolichurus	11	veruex	49
verbenaca	132	versus Echoicus	11	veruex sectarius	50
verbenalia	328	versus elegiacus	11	veruina	250
verbera	186	versus epicus	11	verutrum	ib. 251
verbero	454	versus fistularis	11	vescæ	71
ver extremum, præceps, versus fragosus			11	vesica	31
præcipitans, senescēs	versus heroicus		11	vesicaria	110
324		versus hexameter	11	vesicæ morbus	381
veriniens, nouum pri-	versus hiulcus		11	vesicula fellis	29
mum	ib.	versus hypermeter	11	vespa	70
ver medium, & adultum	versus illaboratus		11	vespera, vesper	329
ib.		versus illibatus	11	vespertilio	60.462
veredarius	455	versus initium	11	vesperugo	329
veredus	46	versus integer	11	vespillo	412
verendum	30	versus iniugis	11	vestiarius	443
veretrum	ib.	versus intercalaris		vestiarium	183
verminatio	379	10		vestibulam	199
				R r	vesti-

vesticeps	16.394	vestis pura	152	vibium	36
vestigium	36	vestis purpurea	151	vibrare ferro crines	231
vestigium equi	248	vestis Sarrana	151	vibrissæ	26
vestimentum	148	vestis scutulata	151	vibrissi	ib.
vestimentum interpolū		vestis segmentata	151	viburnum	132
149		vestis serica	151	vicia	106
vestis	23.148	vestis serica heteromalla		vicinia	342
vestis acu picta, Phrygia,		la	151	vicinitas	ib.
Phrygiana	148	vestis serpentis	73	victimarius	413
vestis amethystina	149	vestis striata	149	victoriatus	293
vestis aranei	71	vestis subserica, tramose-		victoriæ indices	8
vestis ardens murice		rica	151	victurum in cute pun-	
151		vestis Tyria	151	ctum	387
vestis Attalica	148	vestis versicolor	150	victus	74
vestis Babylonica	150	vestis viatoria	151	vicus rusticus	342
vestis bombycina	149	vestis vitrea	151	vicus	ib.
vestis coa	149	vestis vndans	150	vidua	472
vestis conchyliata	151	vestis vndulata	152	vidulus	164
vestis ccenatoria	151	vestis xylina	449	viduus	472
vestis Damascena	152	vestispicus	454	victor	442
vestis discolor	150	veteramenta	163	vigiliæ	258
vestis fimbriata	151	veteramentarius sutor		vigor, in morbo	390
vestis gossypina	149	444		vilitas annonæ	75
vestis heteromalla lanea		veterator	466	villa	339
ib.		veterinarius	434	villicus	448
vestis holoserica	151	veternum	381	villum	89
vestis interpolis	149	veternus	373	villas	164
vestis lacera	ib.	vetonica, vulgo	413	vimen	135
vestis lacinata	ib.	vettonica	ib.	vinacea	96
vestis lanea	ib.	vetula	16	vinaceus, vel vinaceum	
vestis linea religiosaque		vexilla	261	100.141	
152		vexillarius	419	vinarium	354
vestis lintea	149	vexillum sacrum	277	vinarius	444
vestis lugubris	150	via	342	vinca peruinca	116
vestis ostrina	151	via consularis, militaris,		vincimen	135
vestis pannosa	149	prætoriana, publica, re-		vindemiator, vindemi-	
vestis pellicea	150	gia	ib.	tor	448
vestis pellita	150	via ferens	343	vindex	430
vestis perfusa ostro		via strata	ibid.	vindicta	243
151		via trita	ib.	vinca, vinetum	342
vestis pexa	149	viæ auxilium	75	vineæ	255
vestis picta	150	viarum strata	343	vinitor	448
vestis polymita	150	viaticum	75	vinil latex	90
vestis promercialis	150	viator	492	vinil vires emedullare	91
vestis pulla	150	vibex	386	vinum	38
				vinum	

vinum acescens	89	vinum molle	90	virgo matura viro	ib.
vinum annosum	89	vinum Monembasites	90	virgo nubilis	ib.
vinum Apianum	90	90		virgo sororians	ib.
vinum Aromatites	90	vinum mucidum	91	virgo tempestiua	ib.
vinum Aruifium	90	vinum nobile	89	virgo vestalis , vel sacra	
vinum asperum	91	vinum odoratum	90	411	
vinum atrum	89	vinum operarium	ib.	virgo viri potens	17
vinum Bibractense	91	vinum passum	91	virgultum	134.342
vinum bimum	89	vinum patrium	90	virguncula	14
vinum Chium	90	vinum pendulum	89	viridarium	340
vinum cibarium	89	vinum precium	90	viridis cespes	339
vinum consistens, ferens		vinum praeliganeum	i-	viridis color	171
ætatem, firmum	ibi-	bid.		virile	30
dem.		vinum rubeum	89	virile membrum	ib.
vinum Creticum	90	vinum sacratum	90	virosa mulier	466
vinum diletum	89	vinum sacco castrare	91	virus	405
vinum dubium	89	frangere , facellare		vis maior	319
vinum edentulum	89	ib.		viscera	29
vinum elutriare	91	vinum secundarium		visceratio	80
vinum è pomis factitiu	90			viscum	138
91		vinum transuafare	91	viscum quercinum offic.	
vinum exolefcens	89	vinum tortium	90	ib.	
vinum factum	90	vinum vetustum	80	viscus	ib.
vinum Falernum	90	viola alba	132	visnaga	120
vinum fragrans	90	viola autumnalis	ib.	visorium	180
vinum fugiens	89	viola calathiana	ib.	vitalia	18
vinum generosum		viola flammea	132	vitalia capitis	22
89		viola lutea	ib.	vitalis	129
vinum Heluolum	89	viola nigra vel purpurea		vitealis offic.	116
vinum Hispaniense	91	132		vitellus	52
vinum honorarium	90	vipera	74	vitex	142
vinum hornorinum		viperina	118	viticula	140
89		vipio	80	vitilia	135
vinum hornum	89	virago	17	vitiligo	38
vinum igni eliquatum		virco	55	vitilitigator	430
90		virga	31.135	vitis	139
vinum ignobile	89	virga pastoris	118	vitis alba	114
vinum indigena	90	virgæ	186	vitis arbustina	130
vinum lene	90	virgetum	342	vitis canteriata	ib.
vinum lymphatum		virgo	16.17	vitis compluuiata	ibid.
89		virgo acerba	17	vitis iugata	ibid.
vinum marcidum	89	virgo desponsa	ib.	vitis lachrymans	ib.
vinum meracum , me-		virgo exoleta	ib.	vitis luxurians	ib.
rum , purum putum		virgo immatura	ib.	vitis nigra	114
88		virgo matura thoro	ib.	vitis ordinaria	139
			Rr	2	vitis

R E R V M O M N I V M

vitis pedata	ib. umbra	322. 408	voluolus	244
vitis pergulana	ib. umbraculum	158	voluox	73
vitis Taminia	114 vncia	301	voluptarius homo	460
vitis fiderata	139 vncinus	253	voluta	192
vitis statuminata	ib. vncinulus	163	volutabrum	181
vitis vidua	ib. vncus	209. 216. 237. 254	voluulus	379
vitrea vel vitreamina	216 vnda	103. 352	vomica	385
vitreaia	121 vnda sequax	353	vomica liquoris æterni	
vitreus color	168 vndimia Barb.	385 356		
vitriarius	442 vnedo	143	vomis vel vomer	242
vitriarius fusor	ib. vnguen	100	vomitur	378
vittum	364 vnguen, vnguentum	404	vorago	333
vittum hematinon	ib. vnguentarius	434	voratrina terræ	ib.
vitta	152 vngentorum fex	101	vox	312
vittæ tænia	159 vnguentum	100	vox articulata	ib.
vitulus	50 vnguentum fasinum	101	vox assa	ib.
vitulus marinus	67 vnguinosum	406	vox confusa	ib.
viuarium	341 vnguis	34. 52	vox continua	ib.
viueta	50 vnguis rosæ	141	vox diuisa	ib.
viui radix	139 vngula	38. 239	vox huic duplex	ib.
vlceraria	113 vngula caballina offici-		illi triplex	ib.
vlcus	386 narum	132	vox mista	ib.
vlcus Chironium	ib. vngula solida	38	vpupa	60
vlcus malignum, tetrum	vngulæ	185	vragus	418
ib.	vnicornis	41	vranoscopus	69
vlcus Telephium	ib. vnimanus	397	vrbs	347
vlcus verminosum	ib. vnio exaluminatus	367	vrbs maritima	ib.
vligo	337 vnoculus	392	vrbum partes quib. diis	
vlmus	146 vocem sensim excitare		à gentilitate conse-	
vlmus Gallica	ib. 311		crata fuerint	187
vlua	33. 303 vociferatio	314	vrceolaris	121
vluma experiri	266 vola	34	vrceolus	217
vlua	110 vola pedis	36	vrceus	ib.
vlula	60 volatica	462	vredo	138
vlulatus	314 volo volonis	420	vreteres	32
umbilici egressio, & ru-	volfella siue vulfella	239	vrina	20
ptura chirurgorum	volua	32. 94	vrina genitalis	ib.
396	volubilis, acuta vel pun-		vrinæ stillicidium	380
umbella	107. 158. 232 gens	130	vrinale medicamentum	
umbellatus	275 volubilis media	116 400		
umbilicus	95. 630 volubilis offic.	130	vrinarius meatus	32
vnabilicus, piscis	69 volucra	73	vrinator	452
vnabilicus Solis	203 volacrum maius	127	vrinatrix	61
vnabilicus Veneris	132 volumen	2	vrna	279. 301
vnio	250 volumē papyraceum	ib.	vrna feralis	279

I N D E X.

vrnarium	183.346	vua præcia	ib.	X.	
vropygiam	52	vua filuestris	131	Xenium	288
vrſus	50	vua vulpis offic.	130	xenodochium	174
vertica	132	vua apianæ	99	xerampelinus color	170
verticainers vel mortua		vua apiariæ	99	xiphias	69
133		vua Corinthiacæ	ib.	xiphomachæra	251
vertica labeo	133	vua crispæ	100	xylon	165
vruncus	30	vua dactylides	99	xyris	133
vfura	284	vua duracinæ	ib.	xyrotheca	239
vfura ſemiſſis	ib.	vua muſcatellæ	vulg.	xyſtarcha	434
vfura vnciaria, cēteſima	ib.			xyſtrophylax	184
ib.		vua paſſæ	ib.	xyſtum	179
vfurarius	466	vua penſiles	ib.	xyſtus	ib.
vfutulare crines candente		vua ollares	ib.	Z.	
ferro	231	vua opiaræ	ib.	Zadura	102
vtenſilia	211	vua viſinæ	100	zambachum Arabū	142
uter	218	vulgago	112	zea	104
uteri ſtrangulatus	381	vulgo cōceptus aut quæ		zea deglubita	105
uterus	14. 32	ſitus filius	468	zedoaria	102
utricularius	437	vulneris cruſta	386	zeg viride	359
utriculus	103. 04	vulneris os	ibid.	zephyrus	321
vua	99.140	vulnus	ibid.	zeugmenon	
vua acerba	100	vulpes	50	zeus piſcis	65
vua apum	69	vulturius	61	zibethum	102
vua cibaria	100	vultur	ib.	zinziber	101
vua edulis	100	vultornus	320	zizyphum	98
vua eſcaria	ib.	vuula Barb.	376	zona, morbus	384
vua immatura	100	vuularia Barb.	142	zonarius	444
vua lupina offic.	130	vultus	25	zonarius ſector	462
vua matura	100	vxorius	466	zophorus	193
vua miſcella	99	vxor	471	zophorus puluinatus	ib.

F I N I S.

Junius, Hadrianus,

Nomenclator, Omnium Rerum Propria Nomina Septem Diversis Linguis Explicata
Indicans

Francofurti 1611

Bamberg, Staatsbibliothek -- Phil.o.155

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11762046-0